

BUDOUCÍ ZTRÁTA PAMĚTI

Petr František Coufal

Kapitola 1 - 29

AUTORSKÁ PRÁVA VYHRAŽENA
(dle zákona 121/2000 Sb o právu autorském)

Originál výtisku uložen do úschovy notáře.

Konečná pracovní verze.

2005

**Chceš-li žít správně, začni podle toho žít,
co sbírka moudrých rčení má tu hlásat.
Kdybys měl za to vlastní život položit,
chovej se vždy podle správných zásad.**

**Mnoho je lesů zelených,
málokde půda pro strom santalový.
Mnoho je lidí učených,
málo z nich umí sdělit moudrost slovy.**

Sakja-pandita

Tuto knihu svých vzpomínek věnuji rodině, svým synům i vnoučatům a hlavně své manželce, která mne v životě mnohokrát podržela nad vodou. Celý život jsem příběhy nosil v hlavě a nyní jsem se rozhodl je napsat, mimo jiné i pro ty, kteří poslední dobou ztrácejí paměť. Zjistí-li někdo, že objevil v textu knihy svoje jméno, ať odpustí. Zjistí-li někdo, že ten příběh je o něm, mýlí se, protože podobnost bývá čistě náhodná. Není-li náhodná, je krutá. Pravda bývá také někdy krutá!

Děkuji svému synu Pavlovi, že mi umožnil tuto knihu napsat.

Omlouvám se tibetskému učenci Sakja-panditovi, že jsem si dovolil použít citáty z jeho Pokladnice moudrých rčení, ale to bych se s omluvou musel vrátit do poloviny třináctého století. O to větší je síla jeho citátů, když i ve dvacátém století mají svoji platnost.

autor.

Obsah:

01. Otec a otec	1 - 14
02. Škola základ života	15 - 27
03. Každý začátek je těžký	28 - 40
04. Ten chlapec horníkem chce být	41 - 54
05. Učení, těla mučení	55 - 69
06. Já jsem horník, kdo je víc?	70 - 85
07. A teď máme co jsme chtěli	86 - 102
08. Tak tě teda u nás vítám	103 - 115
09. Škaredej den	116 - 125
10. Vojna není kojná	126 - 138
11. Podepište přihlášku, nejste přeci žádný blbec	139 - 161
12. Nejlepší obrana je útok	162 - 176
13. Udělej něco, ať tě mohu zavřít	177 - 189
14. Vezměte si sebou křísák	190 - 200
15. Krok do neznáma	201 - 209
16. Co život vzal a dal	210 - 224
17. Kupředu levá	225 - 238
18. Otec hrdina, syn vrah	239 - 257
19. Nesmíš bejt měkej	258 - 271
20. No tak šéfe, nezlobte se	272 - 289
21. Ztráta paměti	290 - 303
22. Strana a vláda přiběhnou	304 - 318
23. Mezi nebem a zemí	319 - 338
24. My jsme vás varovali pane	339 - 350
25. Žena má vždycky pravdu	351 - 366
26. Svítání	367 - 385
27. Učit se, učit se, učit se	386 - 401
28. Ti pánové mne znají	402 - 416
29. Nikoho nejmenujte, nebo nám to zakážou	417 - 424

Jestli zásluhy vyčerpáš, špatná myšlenka se rodí,
je-li dobrý rod vyčerpán, vadný potomek se rodí.
Je-li majetek vyčerpán, rodí se lakota
a předzvěst smrti se rodí – po vyčerpání života.

Otec a otec.

Psala se padesátá léta, po Praze jezdily ještě poštovní modré kočáry tažené většinou jedním nebo párem běloušů. Aut bylo málo, v ulicích se dal hrát fotbal, nosily se pumpky a jako pokrývka hlavy barety.

Byla to léta bezstarostného mládí, ale jak pro koho.

Pro mne je to období vzpomínek na mé dva otce, matku, sourozence a množství roštěřen spojených jak se školou, tak i s partou kamarádů, na Pražský ostrov Štvanici, kterému místní neřekli jinak než Benátky.

Byl červen, louky se zelenaly šťavnatou travičkou, obloha modrá a vzduch se jen tetelil.

„Poslyšte kluci, co byste tomu řekli, kdybychom si zítra udělali výlet na kolech.“ oznamoval ten den Honza Okurka v projekční kanceláři svým spolupracovníkům.

„Když je tak hezky, mohli bychom udělat pěkný výšlap na kolech, a spojit to s něčím užitečným pro naše rodiny!“

„Jak to myslíš s tím užitečným?“ vrhl na něj tázavý pohled Jarda Mále, jinak šéf kanceláře.

„No znám v Zárýbech, to je taková malá vesnička asi tak patnáct kilometrů za Prahou, jednoho sedláka a ten by nám nechal nakopat každému tašku nových brambor. V obchodě o ně nezavádíš a on by nám je nechal lacino. Jezdával jsem tam již za války, a nikdy mne nenechal odjet s prázdnou.“

„Vidíš, to není špatný nápad,“ připojil se okamžitě František, další z osazenstva.

„To bych si u Toničky šplhnul.“

„Ty šplháš u Toničky neustále,“ vybuchl vesele Jarda.

„Projevuje se to i tím množstvím hladových krků, které máš doma!“ neopomněl se do Františka strefit narážkou na jeho tři kluky, které měli s Toničkou rychle za sebou.

„To jsi celý ty, jenom srandičky, srandičky, ale abys sám přispěl dalším budovatelem komunismu, k tomu se nemáš. Podívej se, já mám již dávno splněno! Jeden za maminku, druhý za tatínka a třetí státu. Teď ať se snaží jiní, třeba jako ty!“ bránil se František.

Takto vtípkovalo osazenstvo projekční kanceláře již od té doby, kdy se v Avii sešli.

Jarda s Františkem se znali ještě jako školáci, z průmyslovky, když dělali strojařinu. Stihli oba odmaturovat, než jim Němci školu zavřeli.

Oba také sehnali práci ve zbrojovce, začali makat v Avii, aby nemuseli do rajchu. Znali se velmi dobře, takže nějaká blbost je nemohla rozhodit. Jediným stínem na tomto kamarádství bylo to, že Jardovi se hrozně líbila Františkova Tonička, s kterou František chodil.

Tonička s Františkem se poznali v době, když František začal studovat strojařinu a chodil teprve do prvního ročníku.

Bydlel na Letné u své tety a jeho studentská láska Tonička pracovala jako služka v jedné domácnosti bohatého právníka také na Letné a navíc manžel tety Františka byl její bratr. Setkali se tenkrát u tety Kulhánkové na Letné, když Tonička jako jedno ze čtrnácti dětí chudého truhláře musela do služby, a byla to veliká láska.

Tonička byla děvče jako květ, za kterou se ohlédl ne jeden muž a ne jeden muž mu jeho děvče i záviděl. František si ale Toničku dobře hlídal a během jednoho roku vzal, čímž vypálil všem dalším ctitelům rybník. Miloval ji velkou čistou láskou nezkaženého venkovského kluka, který si do Prahy přišel rozšířit své vědomosti a při tom potkal svoji životní družku.

I když ho čekaly ještě další roky studia, věděl, že je to ta jediná, s kterou chce sdílet to dobré i zlé na cestě životem. A nebylo to nic lehkého. Život jim neustále kladl nějaké nástrahy a mnohokrát to vypadalo, že jeho žena Tonička nevydrží tento způsob života, ale společnou silou a věčnou trpělivostí Fanouše se to podařilo zvládat.

Tak jak bylo domluveno, i když byla sobota, sešli se všichni před fabrikou a vyrazili pilně šlapající do pedálů. To víte, kola to nebyla závodní, ale kluci byli všichni sportovci, kteří ve svém mládí vyzkoušeli všechno, od atletiky až po box, a tak nějaký ten kopeček pro ně nebyl překážkou.

Cesta příjemně ubíhala, provoz na silnicích mimo potahy byl minimální a občas se zastavili na pozdních třešních, které lemovaly silnice. Nálada byla, jako by si před jízdou lokli nějakého alkoholu. Vtipkovali, narážka střídala narážku, přšely vtipy a na kolech vyváděli jako nějakí malí kluci.

Všichni byli docela rádi, že mohou na čas zapomenout na starosti manželství, přidělový systém potravin, pracovní a politické události. S Jardu Málkem je pojila společná práce, nerozlučné kamarádství, které prošlo nejednou zkouškou. Když šlo o život, a navíc oba pocházeli z jednoho kraje a jedné vesnice.

Kolega Okurka byl nový.

František s Járrou spolu za revoluce bojovali na Pražských barikádách, dobývali kasárna na náměstí Republiky, kde byla německá posádka.

To již František s Toničkou a dvěma syny bydlel v Truhlářské ulici, na jejímž konci jsou kasárna. V ulici bylo pět barikád, a přestože se Němci snažili dostat do zad obráncům barikád chodbami sklepů, nikdy se jim to nepodařilo.

Dvakrát obhájci barikád obsadili kasárna, ale museli je vždy pro převahu nepřítele vyklidit za velkých ztrát. V té době Tonička přímo šlela strachem o svého manžela, bezpečně schována se svými dětmi v podzemí domu kde bydleli Bránila mu, aby odešel na barikády, vyhrožovala, ale nebylo to nic platné. František jí vždy odbyl slovy:

„ Mámo, ty nevíš, jak jsem čekal na tento okamžik, a teď chceš, abych seděl doma schován za tvou sukni? “ Takový byl František.

Když dorazili za všeobecného veselí do Záryb, pojedli každý ze svých skromných zásob, jen tak trochu nějaký ten chléb s margarínem, aby neubírali rodinám z lístkového systému potravin.

Honza je zavedl k sedlákovi, který je po sjednání ceny k oboustranné spokojenosti zavedl na svůj záhumenek sousedící přímo s Labem.

„ Jé, kluci, to je fajn, “ těšil se Honza,

„ Budeme se moci vykoupat, voda není ani moc studená . “

Na vodu se přímo těšili, že budou moci i smýt pot a prach, proto jim ani kopání brambor netrvalo dlouho, tašky byly hned naplněné.

Sedlák odešel za svými povinnostmi a kluci svlékající oděvy, pohodili je jen na takové malé kupky. Než bys řekl tři, již byli ve vodě.

Jarda s Honzou udělali několik prudkých temp a vzdálili se od břehu asi na třicet metrů.

František, kterému to trvalo nejdéle, pomalu vstoupil do vody stříkaje na svoji hrud', aby si zvykl na chladivou vodu.

„ Poplav, tobě to trvá ! “ volal Honza.

Když se Jarda s Honzou obrátili ke břehu, Fandu nikde neviděli.

„ Ten srab, voda byla pro něj moc studená , tak již vylez,“ komentoval to Jarda.

Oba se vydrápali na břeh. Hromádky šatů byly tak, jak je zanechali, než vběhli do vody, včetně Fandovy.

„ Františku! Kam ses schoval ? Neblbni, vylez!“ hulákali.

Oba se rozhlíželi kolem, ale nebylo se kam schovat, jediné do brambor. Oba vběhli zase k vodě, ale hladina řeky plynula dále stejným tempem. Vrhli se do vody, sklíčení neblahým tušením. Hrdla se jim stáhla úlekem . Oba beze slova se vrhali a potápěli do řeky šmátrající rukama zda se jim ho podaří zachytit. Přidal se k nim i rybář který seděl opodál a trávil sluneční odpoledne u vody. Vše bylo marné. Když už oba vyčerpaní ztratili všechnu naději, Honza skočil na kolo a ujížděl do vesnice pro pomoc.

Podařilo se mu s pomocí sedláka sehnat skoro desítku lidí a volali na okrsek Veřejné bezpečnosti do Staré Boleslavi. Místní přípluli s lodí do míst, kde Jarda s Honzou naposledy spatřili Františka, a bidly propíchnávali vodu. Nikde nic !

Několik lidí se vypravilo po obou březích a sledovali hladinu. Stále nic.!

Za chvíli přijela i Veřejná bezpečnost. Po chvílce vypytování a vysvětlování pátrali také na obou březích. Bylo již pozdní odpoledne, když museli pátrání odvolat, a konstatovali, že František se pravděpodobně utopil.

Naložili oba hochy a odvezli je do Staré Boleslavi sepsat protokol na policejní stanici.

V protokolu byl veden jako nezvěstný, ale pravděpodobná příčina byla uvedena utonutí bez cizího zavinění.

Kola zůstala u sedláka v kůlně, včetně tašek s nakopanými bramborami.

Mamka, to byla ta Tonička, která se stále nemohla dočkat svého manžela a již slíbil, že bude doma nejdéle do pěti hodin, dala mne a bratry vedle k sousedům, sedla na tramvaj a rozjela se k fabrice. Se sousedy jsme měli společnou chodbu, WC a koupelnu.

Byl to takový velký byt, rozpuštěný na dvě poměrně stejné poloviny, ale kuchyň sousedů byla od společné chodby oddělena pouze závěsem. Hálovi, což byli naši sousedi již za války, měli v té době dva kluky. Jednoho starého, jako byl můj o rok starší bratr Ivan, a jednoho, kterému byly teprve tři roky.

Paní Hálová byla rozená Francouzka, a měla takovou roztomilou češtinu, ale na obtíž to nikomu nebylo. Nám klukům se to i docela líbilo. Byli jsme u nich vlastně jako doma. Hračky Jirky, což byl sousedovic syn, byly i naše hračky a opačně. Večer poměrně poklidně ubíhal, a protože se paní Hálová pro změnu nemohla dočkat mamky, dala nás spát. Probudilo nás zvonění a vzrušené hlasy v chodbě a také pláč, ale jakoby paní Hálové.

„ Proč brečí? “ ptal jsem se brášky.

„ Nevím, šel bych tam, ale teta Hálová by se zlobila, že jsem vylezl z postele! “ odvětil bráška.

„ Půjdu se zeptat, zda to nebrečí František ,“ což byl náš dvouletý nejmladší sourozenec

V okamžiku byl nazpět oči vykulené. „ Jsou tam strejdové Jarda a Honza a taky policajti a teta Hálová strašně brečí.“

Zalezli jsme do postele a ani nedutali. Po čase nás vysvobodil spánek.

To jsme ještě nevěděli, že se stala ta nejstrašnější věc v našem životě, že jsme ztratili toho nejmilovanějšího ze všech, našeho tatínka Františka.

Strýcové Jarda a Honza, jak jsme jim říkali, se spolu s doprovodem příslušníků Veřejné Bezpečnosti minuli s mamkou, která jela k fabrice tramvaj.

Sdělili tu nejstrašnější událost tedy naší sousedce, která byla jediná z dospělých doma , protože pan Hála měl službu na letišti. Čekali vedle u sousedů, až se mamka vrátí. Protože vrátný ve fabrice nemohl dát mamce uspokojivou odpověď, kde je náš taťka s kamarády, sedla tedy opět na tramvaj a celá zoufalá, ale s nadějí, že je taťka již doma, se vracela. Ještě nikdy se nestalo, aby nepřišel domu včas, tak jak slíbil, teprve až nyní.

Když po odemknutí dveří spatřila uplakanou sousedku, Jardu a Honzu v doprovodu policajtů, jak sedí smutně za rozhrnutým závěsem kuchyně u stolu, chopila se jí zlá předtucha.

Po sdělení, co se stalo s jejím Františkem, se skácela jako podřátá. Pánové z policie zavolali pana doktora, který mamce píchl nějakou injekci na uklidnění a spánek.

Když jsme se probudili, vím jen, že všichni byli uplakaní a na nás byli moc hodní. Nepamatuji si již, kdo nám sdělil, že nám umřel tatínek a že ho již neuvidíme, ale pamatuji se dobře, jak jsme probřečeli skoro celý den a na hračky jsme si ani nevzpomněli. Nedovedl jsem si v tom svém mozečku srovnat, že nám taťka již nebude nikdy dělat velblouda a vozit nás na klíně po kuchyni. Přijela teta Kulhánková z Letné, mne oblékla a jeli jsme vlakem k babičce na Českomoravskou vysočinu. Byla to moc smutná cesta, teta moc nemluvila, jenom mne stále hladila po hlavě. Když chtěla něco říci, tak jí vyhrkly slzy. Dostala totiž strašný úkol, který se jí zdál být nad její síly.

Měla mé babičce a dědovi sdělit, že jim zemřel jediný syn. Jediný, na kterém si babička zakládala, kterého všemožně podporovali, aby vystudoval a za války aby uživil svoji rodinu. A nyní byl konec.

Konec všeho i jejího života, jak v pláči sdělovala všem, když já jsem seděl pod stolem a také jsem plakal.

Potom si pamatuji, že jsme se vrátili s tetou, babičkou a dědou zpět do Prahy a nám dětem nastalo hrozně smutné období.

Tatínka našel utonulého za tři dny hrázný, zachytil se v Labi na přepusti o celých dvacet kilometrů dále po toku řeky.

Oblékli nás všechny do černého a jeli jsme na pohřeb do Strašnic, kde byl náš taťka zpopelněn. Víím, že pohřební síň byla plná strýců, tet, příbuzných a známých.

Přišli snad i všichni z naší ulice, také od taťky z práce, že se do velkého sálu krematoria ve Strašnicích nemohli ani vejít. Věnců bylo strašně moc, že rakev nebyla skoro ani vidět, ale co to bylo platné, milovaného taťku nám nikdo nevrátil.

Mne samotného ta událost zasáhla možná více, než mého staršího brášku, ten nejmladší z toho ještě neměl rozum.

Otec zemřel den před mými narozeninami a pohřeb se konal pět dnů po mých šestých narozeninách. Asi dva týdny po pohřbu při předávání šatstva po otci matce se zjistilo, že mu někdo z peněženky ukradl pět set korun.

Jardu Málka to rozčílilo přímo až k nepřičetnosti a okamžitě uhodil na Honzu Okurku, který se nakonec k tomu i na policii přiznal.

Peníze vrátil a máti se rozmyslela, že mu odpustí, ale Jarda trval na soudu, protože to považoval za odporný čin okrást v takovéto situaci svého spolupracovníka a kamaráda.

„Nemohu přece Toničko dopustit, aby takový odporný čin byl odpuštěn, to si taťka nezaslouží“

Myslel tím mého otce, protože mu tak ve fabrice přezdívalo mnoho lidí pro jeho obětavost a také proto, že tak mlád měl již tři syny.

Na soud se spolupracovníkem táty, který ho ve smrti okradl, odmítla máti jet, ale přesto byl Honza Okurka odsouzen k přísnému trestu a z fabriky pro ostudu odešel.

Hodně dlouho po pohřbu tatínka u nás bylo smutno. Mamka často plakala, přestože strýcové a tety nyní přijížděli častěji.

Začátkem července si mne a dvouletého mladšího brášku odvezla babička na Vysočinu.

Mne, abych zapomněl na to, co se stalo, a mladšího Františka zase na to, aby babička měla někoho mimo dědy u sebe, když ztratila jediného syna.

Vybrala si Františka, který se jmenoval po otci.

I u babičky jsem často seděl pod stolem a brečel, kdykoliv jsem si vzpomněl na taťku, ale zážitky z venkova, kde jsem si mohl hrát na zbořeništi, přehlušily smutek.

Často byl cílem mých tajemných výprav s kamarády vyřazený sentinel nebo obrněný německý transportér. Někdy mne bral děda i do lesa, kde poblíž Obrázku, jak se to místo nazývalo, byl v příkopu pravý německý tank, který měl jenom přetržený pás.

To byl pro mne zážitek, vlézt si do tanku, kde se na podlaze ještě nalézaly nábojnice a povalující se německé přilby. Les byl plný koňských koster a německých přileb. Brzy jsem si našel mezi venkovskými kluky i kamarády, s kterými jsme chodili na obecní pastvinu, které místní říkali Pařezina, pást kozy a kravky.

Do kapsy se strčilo pár bramborů a kousek suchého chleba a skoro do večera jsme neměli hlad ani chuť se vrátit domů.

Babička mi za to často hubovala. Mléko jsme měli přímo z přírodních mlékáren, stačilo jenom kozu, nebo kravku přidržet a trochu podojit. Když došel chléb a nebo brambory, vypravili jsme se na jedlé bodláky. Měly chuť jako kedlubny a někdy jsme se jich přímo přejedli.

Hned vedle pastviny byl rybník Pobočák. Když bylo teplo, hupsly děti do vody, jen já jsem nesměl, měl jsem to od babičky přísně zakázáno a navíc jsem neuměl ani plavat. Po vodě jsem toužil, a tak jsem se jenom brodil rákosím a trhal doutníky, ale to se nesměla babička dozvědět, to by bylo moc zle!

Doutníky jsme potom na slunci sušili, a když zapadalo slunce, kouřili jsme jako staří fotři. Byli jsme přesvědčeni, že kouř z doutníků odhání komáry.

Jediné, na co jsme si museli dávat trochu pozor, byly zmije, kterých na Pařezině bývalo dost.

Co by to bylo ale za venkovské kluky a holky, kdyby si s takovýmto malým problémem neuměli poradit. Jakmile někdo zavolal pozor had, již jsme tam běželi. Každý byl vyzbrojen prutem nebo holí, a tak jsme většinou házeli živé hady do rybníka a sledovali, jak velmi dobře plavou.

Když kačeny na rybníku zaregistrovali plujícího hada, skončilo to jeho smrtí. Kačeny se o něj popraly.

Když trochu přšelo, měli jsme na pokraji lesa pod vysokými stromy udělaná jednoduchá přístřeší. Na hlavu a záda se natáhl obrácený pytel od obilí, v pase se přepásal obyčejným provazem a pokračovalo se dál.

Ten, kdo byl přepásán vojenským opaskem s německou nebo ruskou přezkou, byl v očích ostatních patřičně vážen.

Úctu a dá se říci přímo vůdcovskou pozici získal nejen ten, kdo se uměl nejlépe prát, ale ten, kdo našel co největší množství různorodých patron a nábojnic, kterých na Pařezině bylo zakopáno nepřeberné množství.

A když někdo našel třeba rezavou pistoli, tak to byl přímo velitel.

Znali jsme různé druhy střelného prachu z různých druhů nábojnic, od svítících a přes tak zvané Dum- dum. Měli jsme přehled, jak který střelný prach rychle hoří, jak svítí a jaký vydává plamen. Kolikrát jsme do ohnišť nasypali plné kýble střeliva a potom schování v různých dírách nebo zákopech jsme pozorovali, co to udělá.

To bylo střelby, jako za války.

Většinou to skončilo tím, že někdo z dospělých příběhl z vesnice a namydil nám zadky, co se do nás vešlo, většinou prutem, nebo holí kterou někomu vytrhl z ruky.

„Pán Bůh“ nad námi držel ochrannou ruku, že se nikdy nestalo nic vážnějšího, mimo toho, že jeden z kamarádů si vážně poranil oko. Od té doby se se střelivem na nějaký čas skončilo.

Hned kousek od baráku babičky byl strašně veliký kopec strusky z pecí železáren a slévárny, kam jsme si také chodili velmi často hrát. To byla babička nejráděj, protože měla přehled, viděla mne a mohla mne kdykoliv zavolat.

O té veliké hoře strusky se říkávalo, alespoň tak to tvrdil můj praděda, že ji navozili za svůj celý život dva lidé, kteří měli odvoz strusky od pecí na starost.

V obci byly také všechny cesty a silnice z této strusky. I cestičky a dvorky domů byly vysypány struskou.

V té malé vesničce schované pod lesem, jejíž uspořádání postavených domů pro mne zůstávalo dlouhou dobu tajemstvím, byla kdysi jedna z největších železáren a sléváren šedé litiny v celém Rakousku-Uhersku.

Lesy, na něž obec hned navazovala, byly protkány množstvím propadlých důlních děl a chodeb. Této oblasti místní říkali v Dolcích. A pod nimi Milíře.

Zem zde byla černo černá a hned pod Milířema si pamatuji ještě na rodinu, která zde v uplácených milířích vyráběla dřevěné uhlí.

Když jsme šli z lesa, děda nikdy neopomněl se u nich zastavit a prohodit pár slov.

Děda s babičkou bydleli na samotě v polích u rybníka, který byl hned pod tou velkou haldou strusek.

Domeček si vystavěli na kraji obce a v okolí byly jenom pruhy políček, teprve o něco výš začínala vesnice. Kolem domu vedla silnice k Milířům a potom dál do lesa a k velikému rybníku, který se jmenoval „Řeka“.

Velmi často, dá se říci pravidelně, se u nás zastavovali k napájení koní „kladaři“ což byly koňské potahy s nákladem klád, které z lesa vozily na pilu ve vedlejší obci. Obdivoval jsem jejich koně a snažil se kladařům ze všech sil pomáhat při napájení koní.

Byl jsem úplně paf z hříbat, která se motala u kobyl zapřažených do povozů. Jednou jsem kladaře přemlouval, ať mi hříbě nechají. Domluvili se tajně s babičkou, a hříbě uvázali k plotu

„Musíš se o něj dobře starat, aby ti steskem po mámě nepošlo!“ nařídili mi a odjeli do lesa.

Byl jsem šťastím bez sebe a hříběti nosil lupínky. To nemělo ale moc velký zájem, bylo neklidné, cukalo sebou a vydávalo teskné zvuky.

Byl jsem moc rád, když za chvíli jeli „kladaři“ z lesa a řekli mi, že si hříbě raději vezmou, aby nepošlo.

Léto se pomalu krátilo a já jsem se do Prahy ani netěšil. Hodně často jsem chodil na návštěvy k mé prababičce a pradědovi, kteří byli již hodně staří, a tak se o ně starala jedna z mých pratet. Můj děda pocházel z chalupy, která byla jen o jednu chalupu dále od chalupy mých prarodičů. Tam jsem ale na návštěvy nechodil, protože děda již rodiče neměl a v chalupě jeho rodičů žil jeho svobodný bratr, který byl nepříjemné nabručené povahy a nás děti neměl rád.

Já jsem mu říkal Bzukoň a moje babička, s kterou se Bzukoň přímo nesnášel, mu říkávala také Herkules.

O to raději jsem chodíval navštěvovat svoji prababičku a pradědu, které jsem přímo miloval. Chalupa s nimi dýchala takovým zvláštním prostředím, které jsme jako kluci zbožňovali, včetně bramborových placek, když se na starodávné plotně pekly přímo na plátech a potom je vždy prababička omastila peroutkou a my jsme se předháněli, kdo jich víc sní. Milovali jsme takové ty nafouknuté a měli jsme rádi, když byly placky trochu přičmoudlé.

Praděda vždy ve svátek, sobotu a neděli, oblékl zelenou vestu se zlacenými knoflíky, vytáhl dlouhou fajfku, dovolil nám, abychom mu jí pomohli nacpat, a nohou si z pod kanape vyšoupl plivátko.

Rozdýmá fajfku, zabafal, uplivoval do plivátka a začal vypravovat. Seděli jsme vždy s pusou otevřenou, ani jsme nedýchali napětím.

Praděda toho znal a věděl strašně moc, protože mu bylo skoro devadesát a mnoho příběhů slýchal jako dítě od svých rodičů. Do pětasedmdesáti let pracoval v místní slévárně jako topič- strojník a také pamatoval dvě světové války.

Pamatuji se, jak mu babička někdy říkávala: „Ale otče, nehoupej je tak moc, protože ti za chvíli budou věřit, že koza je zelená!“

V malém chlívku stávala jedna kravka s kozou, kterou prarodiče s pratetou přímo zbožňovali. Osazenstvo chlívku muselo dostat nažrat dřive, než se setmělo a ostatní dospělí zasedli ke stolu.

Kravce, která se jmenovala Mazla, se vždy do pití před dojením spařoval šrot a krájela jablíčka. Dojení, to byl přímo obřad, kterému jsme rádi přihlíželi, ale Mazle se to nelíbilo, často šlehala ocasem, až jsme museli odejít. Ke koze jsme se báli přiblížit, protože její drcnutí znamenalo to, že jsem si kolikrát sedl i do kravinců a ostatní se smáli, zatím co já brečel..

Rád jsem prolézal chlívkou a sbíral vajíčka od slepiček. Jednou, to bylo již na konci prázdnin, jsem našel na zahradě hnízdo, kam slepičky chodily zanášet. Prababička mne tenkrát chválila, jaký jsem vnímavý hoch. To jsem byl na svůj věk myslím až moc.

Když jsem byl již větší, moje matka mi vypravovala, že se mnou měla velmi těžký porod, že jsem se prý neměl narodit a moc se mnou zkusila. Rodila mne od večera do rána a stále jsem se cpal na svět ručičkou napřed.

Nakonec prý jí u porodu pomáhal jakýsi vysoký důstojník SS, který byl lékařem v pardubické nemocnici.

Jako dítě, než jsem dosáhl školního věku, jsem byl pěkné kvítko.

Spolu se starším bráškou jsme vylezli do okna našeho bytu v Praze, který byl sice v druhém patře, ale dnes by to odpovídalo takovému čtvrtému patru obytných domů. Když matka odešla pro rohlíky do krámu, který byl přímo proti našemu domu, vlezli jsme do okna, vystrčili nohy a čile jsme okopávali nožkami ozdobnou římsu pod oknem.

Matka vycházejíc z krámu spatřila své děti kopající nožkami v okně, skácela se jako špalek. Lidé z ulice prý házeli pod okno peřiny a chystali se nás chytit.

Jakýsi souseď z ulice byl prý tak duchaplný, že vzal od omdlelé matky klíče od bytu, potichu vstoupil do bytu a zezadu nás uchopil, abychom nespádli z okna.

Většinou já býval iniciátorem akcí, kdy šlo o život můj a nebo sourozenců. Od této doby byly na oknech háčky, které zajišťovaly otevření okna až úplně nahoře, že i dospělý měl co dělat, aby je otevřel.

Když jednou matka odešla nakoupit a nás nechala doma, protože jsme byli již tři kluci a oblékání by jí moc zdržovalo a překáželi bychom i při nákupu, otočil jsem prý klikkou hlavního uzávěru u plynového sporáku, s kterým jsem si hrál, a pustil jsem plyn. Máti vracejíc se z nákupu nás našla, když jsme spali již jako dudkové, a k životu nás vrátila přivolaná lékařská pohotovost.

Na tyto moje akce si většinou pamatuji, protože jsem si po nich dlouho nemohl pořádně sednout.

Ivan, když byl malý, vyhrabal a zasunul elektrický vařič do zásuvky, a než se máti vrátila z nákupu, snažil se uprostřed kuchyně založit nefalšovaný táborák, hojně podporovaný haldou starých novin, tančíc indiánský tanec.

U babičky jsem ale skoro žádné lumpárny neprováděl, protože zde byla veliká možnost nových objevů a všeho nového, co jsem neznal. Za deštivých dnů jsme s mou sestřenicí a sousedovic Marušou sedávali u sousedů ve světnici pod stolem a hráli jsme karetní hru Vole padni, kterou mě o nějaký ten rok starší děvčata naučila. Když přišla doba druhé senoseče, všichni, kdo měli ruce a nohy, mimo pradědečka a prababičky, sušili seno.

Chodili jsme také pomáhat, babička nás chtěla mít na očích, a tak jsme pár dnů trávili na loukách u sušení.

K pití se nosilo většinou podmáslí nebo černá káva a na zahnání hladu nám stačil krajíc suchého chleba.

Jednou, když prababička zjistila, že máme k svačině jen suchý chléb, strašně vyhubovala babičce. Pamatuji se, jak jí tenkrát povídala: „Mařko! Proč jim ten chleba nenamažeš! Na dětech nic neušetříš!“

Od té doby jsme dostávali na chleba máslo od naší „Mazly.“

Rád jsem jako dítě sledoval, když každý večer po dojení prateta odstředovala mléko, které Mazla nadojila. Byl to takový malý rituál.

Na štokrle, které ukryvalo uvnitř přes den uschovanou odstředivku, se přišroubovala taková kovová převodovka s klikou. Potom se namontoval cínovaný hrnec, který měl uvnitř několik lamel a sítek. Z toho cínovaného hrnce vyčnívaly tři trubičky, z kterých při otáčení klikou po nalití podojeného mléka vytékaly tři druhy mléka. Z toho lepšího mléka se potom tlouklo máslo v máselnici. Pamatuji si, že máselnice byl takový vysoký dřevěný škopíček vysoký asi šedesát centimetrů, který se směrem nahoru zužoval. Hrdlo se zakrývalo plachetkou, v které

uprostřed byl otvor pro tlouk a která se uvazovala kolem hrdla máselnice. Tlouk, to bylo takové bidlo, které na jednom konci bylo silnější a na druhém konci slabší, a bylo krásně hladké.

Častěji se ale máslo dělalo v takové modré truhličce, u které se z boku nasazovala klika jejíž prodloužená hřídel měla uvnitř truhlíku čtyři dřevěné lopatky. S klikou se točilo tak dlouho stejným tempem, pokud se na stěnách máselnice nezačaly usazovat hrudky másla. Ty se seškrábly dřevěnou špachtličkou a dávaly do formy na máslo. Forma byla také dřevěná a většinou na ní byl vyrytý nějaký pěkný ornament.

Začal školní rok a já se musel vrátit do Prahy. O rok starší brácha měl již první třídu za sebou, zatímco co já se se školou teprve začal seznamovat .

Škola byla hned za Petrským náměstím, v Klimentské ulici, kam jsme jako malé děti chodily i do mateřské školky. Ráno měl povinnost bratr Ivan mne odvést do školy , po vyučování jsem chodil již s kamarády z ulice sám.

Nemohl jsem si na školu zvyknout, stále jsem vzpomínal na malebnou krajinu na Vysočině, na pasení kravek a koz.

Byl jsem hrozně rozzloben na mou babičku která jednou za mnou přijela do školy na návštěvu a dovezla paní učitelce celý koš sklenic s medem. Musel jsem potom povinně každou přestávku sníst jednu polévkovou lžící plnou medu, kterou mi vždy paní učitelka dávala. Snažil jsem se tomu vyhnout, ale paní učitelka neslevila. Jen jsem se na med podíval a třásla se mnou hrůza, jak jsem ho začal nenávidět.

Protože jsem byl takové hubené bledé dítě, musel jsem ještě navíc doma polykat k večeři lžící rybiho tuku a ten byl teprve strašně odporný, proti medu to bylo úplně mučení. Zavíral jsem vždy odpořem i oči a musel ho rychle polknout a zapít mlékem.

Protože jsem se zdál lékařům hubený a podvyživený s křivou páteří, poslali mne do dětské ozdravovny v přírodě, kde jsem chodil zároveň do školy. Strávil jsem zde tři měsíce, které mi opět připomněly venkov u babičky, ale moc se mi stýskalo po bráškově Ivanovi a mamince. Pamatuji se, že na mne učitelky v ozdravovně byly strašně moc hodné a často mi proti ostatním dětem přilepšovaly sladkostmi

Nosily mi i svoje zákusky a ovoce a často jsem i zaslechl : „ To je ten, co mu zemřel otec a má ještě dva sourozence. Chudák matka!“

Když jsem se vrátil z ozdravovny, zjistil jsem, že k nám na návštěvu chodí jakýsi neznámý pán, kterému jsem měl říkat strejdo Františku. S ním maminka nejčastěji sedávala, on jí stále něco vypravoval a držel ji za ruce. Zároveň s ním k nám občas začali chodit i noví strýci a tety, které jsem předtím neznal.

Z nich jsem si nejvíce oblíbil strýce Vilíka a strýce Tomana.

Strýc Vilík byl veliký srandista, který si s námi často hrál a nezkazil žádnou zábavu. A měl také občas pro nás nějakou tu sladkost nebo korunu, abychom si prý koupili bonbony.

Jako všichni noví strýci a tety byl rumunské národnosti, ale hovorovou češtinu ovládal skvěle. Byl svobodný , jak se říká starý mládenec, který bydlel u své tety v Praze na Žižkově . Do Čech se dostal prý před druhou světovou válkou, když načerno překročil hranice. Měl prý od té doby také několik kulek od celníků ve své sedavé části zad. Já jsem ho považoval za hrdinu a mnohokrát jsem si ho představoval, jak utíkal, když po něm stříleli.

Tvrdil mi, že má modrou krev, protože byl potomek šlechtického rodu, což bylo pravda, protože měli i svůj erb. Jejich děda byl zahradníkem u rumunské královny .

Strýc si mne oblíbil a často si mne bral na různé výlety, které většinou končily v jeho oblíbených hospůdkách.

Při jednom takovémto výletě, když jsme nasedli do druhého vozu tramvaje a usadili se naproti hezké slečně, která únavou pospávala, šťouchl do mne strýc Vilík , dal prst před ústa a šibalsky na mne zamrkal.

Natáhl se k naproti spící dívce, sáhl jí prudce na koleno a vykřikl: „ Slečno! Padá vám peřina!“

Na což dívka okamžitě zareagovala tím, že nazvedla svoji plisovanou sukni hodně vysoko, až se objevil její klín s krajkovými kalhotkami.

Oba jsme se rozesmáli a pohotový strýc ihned tuto událost komentoval slovy: „Nevěděl jsem, že vám budete hned ukazovat svoje spodní prádlo, ale musím konstatovat, že i s tím obsahem je velmi půvabné.“

Dívka silně zčervenala, okamžitě opustila svoje místo na plošinu tramvaje a příští zastávku vystoupila.

Strýc tuto událost ohodnotil slovy: „Škoda, ten obsah bez obalu mohl být ještě lepší!“ a opět na mne zamrkal.

Druhého strýce Tomana jsem měl rád z toho důvodu, že pokaždé donesl pro každého z nás balíček pravých amerických žvýkaček. To bylo pro nás kluky něco.

Doposud jsme si vyráběli s bráškou žvýkačky ze smoly stromů smrku většinou u babičky a to jsem vždy skoro pokaždé dostal od brášky za úkol žvýkat první, tu odpornou hořkou chuť. Přišla zima a již bylo Mikuláše. Přišel k nám Mikuláš s andělem i čertem. Zatímco já klečel na kolenou a modlil jsem se: „Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku,“ bráška zalezl pod manželské postele v ložnici s kapslíkovou pistolkou v ruce a křičel na čerta: „Jen pojď, ty černá chlupatá bestie, já tě zastřelím!“ a nenechal se za žádnou cenu z pod postele vytáhnout.

Díval jsem se na boty Mikuláše a zdály se mi nějak povědomé, jako by byly toho strýce, co k nám chodil.

Začínali jsme s mamkou jezdit hodně do Slaného k nové tetě, která byla sestrou nového strejdy Františka.

Její manžel byl horníkem na dole u Libušína. Měli kluka a holku, s kterými jsme byli velcí kamarádi. Nová teta se strýcem a dětmi bydlela ve staré havířské kolonii, kde se říkalo „U kříže“.

Tato havířská kolonie byla propojena různými dvorky, zídkami a uzounkými uličkami. Jezdili jsme sem velmi často, takže lesy s horou nad Slaným, které jsme říkali Slandřák, byla naším druhým domovem a moje budoucí sestřenice Dana mou dětskou láskou.

Jednoho dne mi oznámili, že si maminka vezme nového strejdu Františka a že se stane naším otcem.

Byl jsem jako jediný ze sourozenců účastníkem svatby, kde se o mne převážně starala teta Nikodémova, což byla další sestra nového otce. Oblékli mne do bundy a pumpek z obarvené vojenské uniformy, které mi teta ušila, a na nohy jsem dostal nějaké polobotky po sestřenici z Letné. Hrozně mne tlačily a štvalo mne, že jsou holčičí, ale mamka mi řekla, že na nové nemá a nový otec mne okřikl, že nové boty mi kupovat nebude, že tyhle jsou pěkné.

Když si nový otec přestěhoval pár svých věcí na dvoukolové velké dřevěné káře, začal s námi bydlet.

Pokud jsme nejeli do Slaného, trávili jsme dny po skončení školy většinou na Štvanici nebo jsme v ulici na plácku hráli okýnka s tenisákem.

Branka se udělala z dlažebních kostek a každý hrál proti každému.

Se sousedovic kluky jsme založili KML, což byl „Klub modrých lišek“, kde velitele dělal většinou můj bratr Ivan.

Jako malí kluci jsme začínali podnikat tajné výlety na kraj Prahy, jako třeba do Šárky nebo do Motola, kde byl vojenský cvičák pro vysokoškoláky a byla tam i malá vojenská posádka. Tajně jsme se dostali do prostoru okopů, zákopů a kulometných postavení, kde se povalovalo i hodně prázdných nábojnic.

To bylo teprve něco pro náš KML. Vylosovali jsme družstva, která proti sobě válčila. Bylo nás šest. Ivan se mnou, sousedovic Jirka s bráškou a Jarda s bráškou, kteří bydleli v ulici o dva domy dále.

Cvičák byl zarostlý vysokou trávou, a tak někdo z naší party použil zápalky k vypálení vysoké trávy, protože si myslel, že se oheň přes vykopané zákopy nemůže nikam rozšířit. Byl z toho veliký požár, který jsme nemohli uhasit.

Svlékli jsme si teplákové bundy a snažili se plameny uhasit, ale bylo to nad naše síly. Začínal hořet i přilehlý nízký porost stromků a keřů.

„ Utíkej honem pro vojáky“ křičeli na mne „ Že tu hoří, ať nám to pomohou uhasit. “

Utíkal jsem s větrem o závod, oči vyvalené hrůzou , co se bude dít dál. Vychrlil jsem na vojáka u brány onu strašnou zprávu. Když viděl, jak jsem ohořelý, tepláky samou propálenou díru, vyhlásil ihned poplach. Asi dvacet vojáků běželo hasit, zatímco brácha s Klubem modré lišky byl někde na pokraji spáleniště a zuřivě bojovali s plameny. Když vojáci dorazili na pomoc, okamžitě kluky vyhnali pryč.

Řekli jim, ať počkáme u brány do kasáren, že by se nám mohlo něco stát. Byl na nás žalostný pohled . Byli jsme černí a špinaví, všichni jsme měli propálené tepláky a bráškovy z bundy zbyly jen rukávy, jak se s ní snažil oheň hasit. Na sousedovic kluky a další dvojici kamarádů z plácku byl taktéž pohled, jako kdyby prošli válečným peklem.

Skoro všichni do jednoho jsme měli drobné popáleniny a otoky. Navíc jsme se začali hádat kdo to zapálil. Rozřešil to bráška, který jako velitel zavelel k ústupu, nikoliv do kasáren, ale nazpět domů.

Začínalo se stmívat a my měli být již dávno doma..

„ Kde máš batůžek? “ ptal se mne bráška. V batohu jsme měli zápisník klubu s kronikou i s velitelskými funkcemi a nezbytným vybavením, jako balíčkem první pomoci.

„ A kde máš vlajku?“ ptal jsem se já.

Ta zůstala vztyčená někde mezi okopy. Takovou práci jsme si dali, abychom ji pracně vyšili a nyní bychom o ní měli přijít? „ Já se tam vrátím “, rozhodl Ivan. Během chvilky byl nazpět.

„ Nejde to, je tam hodně vojáků, pro vlajku jsem se nedostal, ale přitáhl jsem tohle,“ a ukazoval na torzo batohu a ohořelou kroniku klubu.

Navíc zjistil, že během hašení ztratil někde peněženku, v níž měl několik drobných na tramvaj.

„ Musíš jít žebrať!“ poručil mi

„ Jsi nejmladší, tobě lidi dají “ nekompromisně rozhodl a poslal mne na zastávku žebrať potřebný obnos. Potřeboval jsem vyžebrať korunu osmdesát, protože jsme byli dva, kteří platili šedesátník a dva třicetník, Jarda s Jirkou peníze přesně jenom na odjezd měli.

Strašně jsem se styděl, ale byla to jediná možnost jak se dostat domů a navíc bychom to pěšky ani nezvládli.

Napřed jsem se zeptal nějakého slušně oblečeného pána, o kterém jsem si myslel, že mne neodmítne.

„ Já ti dám žebrať, ty pancharte !“ obořil se zlostně na mne a chtěl mne chytit za ucho.

Jen tak tak jsem mu stačil ucuknout a utéct.

Kluci mne pozorovali z povzdálí. Když viděli můj nezdar a že se chci vrátit k nim, ukázali mi prstem na starší paní.

„ Paní, prosím vás, nezlobte se na mne, ale nemohla byste mi dát třicet haléřů na tramvaj?“ obrátil jsem se k ní se svojí prosbou. Pohlédla na mne a na moje propálené tepláky a začerněný obličej.

„ Ty nemáš rodiče, maminku a tatínka?“ ptala se mne starostlivě. „ Mám, ale tatínek mi umřel a maminka má nového,“ odpověděl jsem po pravdě .

„ Ach ty rodiče!“ vzdychla a sáhla do kapsy, odkud mi odpočítala přesně třicetník.

Mezitím přijela tramvaj na konečnou a paní zdolávala schůdky u tramvaje, zatímco já jsem utíkal za ostatními.

Začínalo se stmívat, ale nejmladší Honza mohl odjet.

Bráchu napadlo, že bychom se mohli podívat do některé telefonní budky u kterých se dala nazvednout mřížka pod nohama a tam se vždy nějaké drobné našly.

A opravdu: V jediné telefonní budce, která na konečné tramvaje byla, jsem našli korunu. Mohl by odjet další, ale napřed jsme museli korunu u někoho rozměnit, což se nám bez problému podařilo.

Byl jsem vyslán, abych se pokusil ještě vyžebrot zbývající desetníky. Na zastávce stál jediný pán se sít'ovkou v ruce, v které měl dva karfioly.

„ Pane, prosím vás mohl byste mi dát třicetník na tramvaj?“ prosil jsem ho a z očí mi tekly slzy, protože byla již tma a maminka měla určitě starost, co je s námi a kde jsme.

„ Jak to, že jsi tak špinavý a máš tepláky celé propálené?“ ptal se mne a já jsem mu po pravdě v proudu slz vše vypověděl. I to, že budeme asi biti, protože rodiče nevědí, kde jsme .

„ Tak pojďte, kluci!“ mávl i na ostatní, když tramvaj přijela a průvodčímu zaplatil za všechny. Byli jsme rádi, že se naše dobrodružství chýlí ke konci.

To jsme ale nevěděli, že od nového strýce, kterému jsme museli říkat táto, dostaneme na zadek tolik, že jsme si nemohli několik dní sednout a na zadku jsme měli pěkná jelita.

Otec přestal teprve tehdy, když náš nárek byl tak veliký a srdcervoucí, že mamka se vrhla k otci, vytrhla mu pásek a zlostně mu řekla: „ Tak takhle moje kluky bít nebudeš! To si zapamatuj!“

Od té doby jsme podnikali jenom menší výlety většinou na „ Bejky“, kam jsme to měli takových deset minut běhu.

Znali jsme všechny stromy, na které se dalo vylézt, kde je jaké ptačí hnízdo, nebo v které noře pod stromem mají divocí králíci mladé. Dělalí jsme různé experimenty: přehazovali jsme vajíčka z různých hnízd a byli jsme zvědaví, zda je ptáci vylíčí.

Chodili jsme na nábřeží na tenisové kurty sbírat míčky, což byl náš příjem peněz, ale později kurty na nábřeží začaly zavážet zeminou.

Od této doby se toto území stalo dějištěm úporných kamenových bitev mezi

„ Haštaláky “ a „ Novoměst'áky“.

Jedinou výhodou bylo, že zde stála hned naproti nemocnice a zranění mohli být ihned ošetřeni. Tyto bitvy přešly ale do takového rozsahu, že se jich zúčastňovaly celé školy a zraněných přibývalo. Museli to řešit ředitelé škol a od té doby zde byla stálá služba veřejné bezpečnosti, která nám nedovolila si na bagrových kopcích hrát. Postupně se celé území přetvářelo v park s pískovišti, ale to již nebylo nic pro nás.

Vrátili jsme se do svých věčných lovišť na Štvanici, kde byly také tenisové kurty, ale míčky nám zde nepovolovali sbírat, takže jsme si oblíbili vzrostlé kaštany před porodnicí na Štvanici. Zde jsme získávali i první kuřácké zkušenosti.

Jednou kluci od Petrské věže donesli na společný dýchánek také doutníky, které ukradli svému otci.

„ Kdo nekouří, je sraab!“ pronesl nejzkušenější kuřák Ruda Filek.

Byl to jeden z nejlepších kamarádů spolu se svým mladším bráškou. Naše matky se znaly již před válkou, protože Rudova máti byla švadlena, a šila pro tetu Anežku i moji máti. Usadili jsme se s partou ve větvích stromu a pokuřovali.

Po cestičce pod stromy přicházel nějaký postarší pán s holí, a když spatřil, že pokuřujeme Havana, začal nám nadávat: „ Parchanti, okamžitě slezte dolů s těch stromů, já vám dám kouřit!“

„ Pojd' si pro nás , dědku !“ ozval se Luboš od Petrské věže a všichni jsme se mu smáli do očí. Naschvál jsme doutníky ještě více rozdýmali a blafali jsme jako staří fotři.

„ To rodiče vychovávají pěkné parchanty, když si ze starého člověka děláte srandu, počkejte, já to na vás řeknu ve škole!“ vyhrožoval.

„ Okamžitě slezte! “ nadával dědula a hrozil holí.

„ To by jsi nás musel napřed chytit!“ drze se mu vysmíval Luboš.

„ Já si na vás počkám !“ prohlásil stařík a usedl kousek opodál na lavičku.

Horší bylo to, že my mladší jsme začínali pocít'ovat následky našeho frajerství. Potřebovali jsme okamžitě slézt dolů , ale nešlo to.

Někteří zbledli a bylo nám napřed na zvracení, ale to, co nás v následujících minutách potkalo bylo mnohem horší. Kalhoty musely okamžitě dolu i s trenýrkami a ze stromů dolů se snášela sprška řídké smradlavé stolice.

„Dobře vám tak!“ pro změnu se bavil děda. „Ještě byste se měli poblít, když jste se zasrali,“ a byl očividně spokojený, že nás trest neminul.

„Někdo ho musíte odlákat,“ bylo rozhodnuto radou starších.

Byl vybrán nejlepší běžec, který po seskoku se stromu měl dělat, jako že si zvrtnul kotník a nemůže utíkat. Jakmile odláká dědulu, ostatní musíme rychle dolů, protože kaštanovým listím zadek moc dobře utírat nešel. Plán se nám podařil, a tak jsme se rozprchli, jako když do vrabců střílí.

„Počkejte, vy parchanti, já si vás najdu“ vyhrožoval dědula. Ten den pro nás experiment s kouřením skončil. Bylo nám tak špatně, že jsme se o to již nikdy dále nepokoušeli.

Jednou do té porodnice na Štvanici odvezli i maminku. Za pár dnů se vrátila domu s takovým uřvaným uzlíčkem. Byla to holka, což nás s bráškou moc zklamalo.

Nedalo se nic dělat, než se s tím smířit. „Uděláme z ní kluka!“ rozhodl bráška.

Ze začátku se mamka o sestru starala a ani nám jí nechtěla nechat pochovat, ale tak jak sestra rostla, přibývaly nám povinnosti se o ní starat. Museli jsme jí hlídat v kočáru před barákem a běda, kdyby otec slyšel otevřeným oknem, že brečí. Hned vyhlédl z okna a kontroloval, zda je vše v pořádku.

Mohli jsme s ní nejdále na plácek, kde jsme hrávali okýnka a který byl vedle našeho domu, nebo jenom na dvůr.

O sestru jsem se čím dál tím více staral já, protože bráška se dovedl vždy nějak vymluvit. Docela jsem si ji oblíbil a říkali jsme jí, že je holka-kluk, i když nám nemohla ještě moc rozumět, protože byla stále v peřince.

Vždy v sobotu bylo velké koupání ve vaně, protože přes týden jsme se myli jen ve velkém umyvadle.

My děti jsme se koupaly vždy první a po nás rodiče, aby se neplatilo moc za plyn na ohřátí vody v karmě.

„Dohlídni na Táňu!“ nařídil mi otec s matkou, když odcházeli společně se koupat do koupelny.

Měl jsem sestru již tak vycvičenou, že když jsem jí namočil dudlíka do cukru, většinou zuřivě začala cumlat a přestala řvát.

Jednou zase v sobotu, když byl koupací večer, lezly jí první zuby a byla nějaká rozmrzelá, řvala stále.

Cukr a sůl byly v kredenci na stálém místě. Byly ale ve stejných pikslách, na kterých bylo napsáno „Kulíková káva.“

Cukr stál na levé straně a sůl na straně pravé.

Automaticky jsem strčil dudlík do piksly a zasunul sestře do řvoucí pusy. Napřed ztichla, ale potom znovu začala a nedala se nijak uklidnit.

Dudlíka jsem namočil asi třikrát, ale sestra nebyla k utišení. Navíc se jí u pusy začala tvořit nějaká pěna a řev byl čím dál tím větší. Z koupelny přiběhl otec zkontrolovat, co se děje.

Automaticky strčil dudlík do pusy a že ho dá opět řvoucímu dítěti do pusy, ale v ten okamžik mi vrazil facku, až jsem málem porazil kredenc, a začal na mne řvát: „Ty hajzle, to jsi udělal naschvál, za to, že jí musíš chvíli pohlídat!“ a položil sestru na postel a vrhl se na mne.

Dostal jsem tolik ran, až mi začala téci z nosu krev, ale já stále nevěděl, o co se jedná. Přiběhla i mamka, když slyšela můj nárek a stále větší řev sestry.

„Co se děje?“ ptala se udiveně a vrhla se k Táně.

„Ten hajzl jí ze vzteku, že se o ni musí starat, máčí dudlíka do soli!“ řval můj nový otec a jeho rány na moji hlavu se snášely dále.

Matka nevěděla, zda se má věnovat řvoucímu dítěti, nebo zda má bránit mne.

Brácha raději zalezl pod postel.

„ To není pravda,“ hájil jsem se v potoku slz a krve, od které začínaly být na podlaze pěkné kapky. „ Já jí ho vždy dávám do cukru.“

Matka se podívala na piksly a okusila údajný cukr. „ Nech ho !“ začala mne hájit.

„ Někdo jste prohodil piksly, cukr za sůl “. Měla pravdu, protože já jsem do piksel neviděl, protože byly výš, a já byl zvyklý tam vždy dát jen ruku.

Otec mne přestal bít , zatímco matka dávala rychle sestře napít čaje.

„ Běž si umejt ksicht“ vyzval mne otec, čímž považoval celou událost za ukončenou.

Příští den již sůl byla pouze v zavařovací sklenici.

Jako děti jsme hrozně rády sedávaly u rozhlasu po drátě a poslouchali „ Hajaju.“ Jednou nás ale celý týden nenechali poslouchat a honili nás od rozhlasu, protože tam vysílali soudní proces s údajným zrádcem národa Slánským.

Vím, že se rodiče vždy s bázlivým pohledem ohlíželi, zda je někdo neposlouchá, a otčím chodil pečlivě zavírat dveře k sousedům do chodby. To jsem ještě nevědě, že dcera od jeho sestry byla zavřená a odsouzená za protistátní činnost na patnáct let ve věku, když jí ještě nebylo devatenáct let.

Když projížděl poštovní vůz naší ulicí, často jsme se zavěsili na zadní stupátko a vezli se.

Záleželo ale na kočím. Když kluci začali křičet : „ Za vozem ! Za vozem!“ šlehl většinou vozka bičem až dozadu.

Když jste nebyli přikrčeni, ale stáli jste na stupátku, většinou jste ji dostali přes hlavu a bývali z toho ošklivé šlince.

„ Dobře ti tak!“ komentovali to většinou rodiče všech postižených. „ Neměl jsi mu na vůz lézt!“

Těch vozů naší ulicí projíždělo nejvíce, protože za Petruskou věží byly konírny, odkud modré poštovní vozy začínaly vyjíždět po celém centru Prahy a také se tudy navečír vracely.

Jako kluci jsme si oblíbili bouchací klíče. To byl dutý starý klíč od dveří a na druhém konci na provázku přidělaný hřebík. Do klíče se naškrábaly hlavičky od sirek, zasunul hřebík a jenom uhodilo o zeď. Byla to pěkná rána, ale s touto zábavou jsme přestali, když se stalo několik poměrně vážných úrazů a učitelé ve škole nás začínali šacovat, zda tuto nebezpečnou hračku nevládneme.

Vymysleli jsme si lepší zábavu. Vždy někomu z kamarádů se podařilo přes staršího sourozence sehnat patrony do startovací pistole neboli do poplašáku. Pistoli jsme si nemohli dovolit, to byl velký přepych, ale stačilo nám dojít na „ Bejky“ patronky rozložit na tramvajové koleje naproti zimnímu stadionu a schovaní očekávat účinky. Většinou řidiči vyběhli z tramvaje a prohlíželi spodek, protože nevěděli, o co se jedná.

Když jsme tuto zábavu provozovali již skoro týden, většinou to končilo tím, že řidiči bleskem zastavili, vytrhli z tramvaje tyč na výhybky a hnali se za námi s množstvím neslušných vět.

Od té doby nějaký čas v těch místech přecházela neustále hlídka veřejné bezpečnosti.

Bráška byl premiant školy, učil se vždy dobře. Se mnou to bylo horší.

Škola mi k srdci nijak nepřiostla, ale o to víc jsem doma zastával různé povinnosti. Od nošení uhlí ze sklepa, mytí nádobí až po starost o sestru.

Bráška se věnoval činnosti v pionýru a různých zájmových kroužcích, takže nikdy neměl čas, a o to více rodiče pověřovali různými úkoly mne.

Mimo jiné jsme vždy musel chodit pro pivo otci do hospody „ U Pečenků“ , která byla přímo naproti kasáren.. Hospodský mne velmi dobře znal, a nikdy nezapomněl prohodit nějakou srandu .

Já jsem otci pivo tajně upíjel, ale vždy jen několik loků, a aby to nepoznal dotočil jsem do džbánu vodu z vodovodu na chodbě.

„ To pivo stojí čím dál tím více za hovno!“ klel otec.

„ Ten hajzl hospodský to snad křtí vodou! Budeš chodit do hospody „ U Kasáren “ rozhodl otčím, což byla hospoda uprostřed ulice, nikoliv u kasáren.

„ Nebo Na schůdky do Zlatnické ulice .“

Tam mi ale brzy zakázal chodit, protože jsem musel jít okolo školy a často mne viděly učitelky, které si matce na třídních schůzkách stěžovaly, že by mne otec do hospody neměl posílat. Pravý důvod byl ale asi ten, že mi vždy spadla pěna, než jsem došel domů, a to otec neměl rád.

Cokoli na vlastní kůži necítíš příliš rád,
to ty sám jiným nečiň ani.
Pomysli, jakým hněvem se začneš sám obírat,
když jiní tě jen trochu zraní.

Škola, základ života.

Hned na začátku školního roku jsem se zapsal u učitelů jako výtržník. Měli jsme na zpěv soudruha učitele, který chodil na hodiny zpěvu a hudební výchovy do tříd v černém fraku. Nevím, zda byl neuznaný hudební mistr, ale jeho hraní na piáno se dalo poslouchat a mohu říci, že se mi i líbilo, ale přišlo nám, hlavně klukům, k smíchu, když prkenně přišel ve fraku, uklonil se jako před obecnstvem a zasedl před piáno na otáčecí stoličku, když předtím srandovně nadhodil krovky u fraku a začal preludovat.

Horší to bylo s mým zpěvem, který spíše připomínal krákorání staré vrány nebo mečení kozy, a tak když soudruh učitel, pro jehož tvářičky jsme ho nazývali sysel, procházel mezi lavicemi a naslouchal zpívající žáčky, neopomenul mne praštit ukazovátkem, které nahrazovalo zakázanou rákosku.

„Ranecký!, Ranecký! to není zpěv, to je něco děsného!“ konstatoval.

„Musíš se trochu učit svůj hlas školit, zazpívej stupnici,“ nařídil mi a stoupl si vedle mne, aby dobře slyšel. Zkusil jsem to zazpívat .

„Dó, ré, mi, fa,“ a to další pokračování „so, la, si, dó“ vyznělo jako mečení kozy. V ten okamžik mne soudruh učitel uchopil za pejzy a tahal a tahal, až mi vytryskly slzy.

„Výše, výše!“ křičel na mne.

„Pane Bože! jak může být někdo takové dřevo,“ ulevil si a nařídil mi si sednout.

V ten okamžik ve mne uzrála pomsta.

Otčím zbožňoval sýr romadúr a olomoucké syrečky, které ukrutně smrděly. V týdnu, když je s chutí doma pomalu ukrajoval nožem v rozbalených papírech a zapíjel pivem, které jsem mu předtím donesl, nařídil mi, abych ty voňavé papíry odnesl do popelnice, protože věděl, jak jsem se vždy šklebil, když jsem měl smradlavé, ale otec říkal voňavé papíry, vynést do popelnice. Vzal jsem si sebou papírový sáček a pečlivě je zabalil a schoval za popelnici. Ráno, když jsem šel do školy, jsem sáček strčil do tašky. Smrděly mi skoro všechny sešity a knížky.

Hned po příchodu do třídy jsem vlezl pod piáno a papíry pečlivě založil pod spodní vruby postranic piána, kde byla klávesnice. Hodina zpěvu a hudební výchovy počala.

Sysel přišel do třídy v jeho krovkách, naškrábal něco do třídní knihy, nadhodil krovky u fraku, když usedal, a počal líbezně preludovat.

Najednou se v polovině zarazil a jako by nasával nosem. Po chvilce opět začal a přestal, opět nasával a pronesl : „Tady něco smrdí!“ a třída vybuchla smíchy.

„To není k smíchu, ale k pláči,“ pronesl soudruh učitel a opět počal hrát.

Najednou se zarazil, vlezl pod piáno a po čtyřech ho začal prohlížet. Přišlo nám to k smíchu, protože nám připadal jako brouk chrobák, a třída se mohla uchechtat.

Vytáhl smradlavé papíry a nesl je štítivě v natažené paži.

„Kdo to tam dal!“ zahřměl.

Hodil papíry do koše a počal pendlovat mezi lavicemi.

Zastavil se u mne, když viděl, jak mi šhubají smíchem koutky u úst.

„ Á , Ranecký, já jsem to věděl!“ chopil mne za pejzy a tahal a tahal , až jsem měl oči zase plné slz.

„ Zpívat neumí, mečí jako koza, ale darebárny, na to je mistr!“

„ Dojdi vyhodit ty smradlavé papíry a běž si stoupnout ke sborovně ,“ nařídil mi, vrazil mi odpadkový koš do rukou a vystrčil z třídy.

„ Copak tady stojíš?“ ptala se mne naše třídní učitelka, když se po zazvonění vracela do sborovny.

Řekl jsem jí, co jsem provedl a proč, i jak mne Sysel bije ukazovátkem a tahá za vlasy.

„ Vrať se do třídy, já to se soudruhem učitelem projednám,“ řekla mi a poslala mne zpět do třídy.

Abych nemusel Sysla potkat, odpadkový koš jsem postavil před třídu a schoval jsem se na chlapeckém záchodě. Příště mne již Sysel nebil ukazovátkem, ani netahal za vlasy, ale při mém zpěvu si vždy přikrýval uši dlaněmi.

Přibyl nám do rodiny bráška, a protože se rodičové zaměřili na něj, já jsem začínal mít trochu více volnosti, i když jsem sestru musel brát sebou.

Opět jsme začínali vyrážet mimo dvory a plácky.

Objevili jsme krásu divoké Šárky. Lezení po skalách i lenošení v teplém mechu.

Otec, když se dozvěděl, že jezdíme do Šárky, mi zadal okamžitě úkol. Musel jsem vždy v Šárce natrhat pytlík rašících nových větvíků ze smrků.

Doma je otčím podlil vodou , přidal hodně cukru a vařil. Byla to vůně jako z lesa, když raší jehličí. Potom nechal sirup překapat přes jemný cedník vyložený plátýnkem a potom zavařil. Bylo to moc dobré, pomáhalo to při kašli a nastydnutí, ale to trhání bylo únavné a často jsem musel lézt po výškách, abych se na rašící větvičky dostal.

Na tyto výlety se mnou vyráželi i kluci z ulice. Většinou jsme byli tří a sestra.

Jednou jsme při návratu k tramvaji objevili oplocený sad. Za plotem se na nás usmívaly krásné hrušky, jen se nám sliny sbíhaly.

Zjistil jsem, že drátěný plot jde v jednom místě nadzvednout.,, Hele kluci, podržte mi to, já tam pro pár hrušek vlezu,“ rozhodl jsem.

Kluci ochotně nadzvedli pletivo a já se protáhl na zahradu.

„ Hlídejte ségru!“ ještě jsem jim nařídil.

Ochutnal jsem jednu hrušku a byla báječná. Takových jsem měl v životě jen pár. Vždyť i jablíčko pro nás bylo vzácností. Trhal jsem hrušky a ukládal za bundu, když jsem zahlédl, jak se ke mně řítí hlídač, mává sukovicí a řve: „ Zloději!, zloději!, chytte je !“

„ Vy smradi, já vám dám krást!“

Bleskem jsem se podvlékl pod plotem a začali jsme utíkat směrem ke konečné tramvaje. Podařilo se nám mu utéct. V klidu jsme se posadili do tramvaje a s chutí se zakousli do hrušek, když tu zuřivý hlídač vlítl do tramvaje.

„ Tady jste, vy zloději, vy bando lupičská “ a vrhl se sestru, která byla k němu nejbliže. Okamžitě se rozeřvala strachem i tím , jak jí jednu vrazil, až se hruška, kterou kousala, rozkutálela po podlaze tramvaje.

Chytil mne u krku a začal se mnou mlátit o lavici.

Zvedl se nějaký pán, který se na to díval, a vrhl se nás bránit.

„ Co vám ty děti udělaly, že je tak surově bijete?“ vykřikl na něho a chytil ho za ruce.

„ Jsou to spratci zlodějšťí, kradli mi hrušky “ soptil dědek a chtěl mne znovu bít.

Ten pán mu strhl ruce a zakřičel na něj: „ Člověče vzpamatujte se! Vy jste nikdy nebyl dítětem?“

„ Parchanti zlodějšťí!“ zuřil hlídač ještě více.

„ Okamžitě je přestaňte bít !“ nařídil onen pán.

„Nedovolím, abyste jim ubližoval, a tu škodu vám nahradím, vy hamoune.“ Sáhł do náprsní kapsy saka a vyndal peněženku. Hlídačovi zasvítily chtivostí oči a přestal nadávat. Když dostal papírovou pětadvacetikorunu, spokojeně opustil tramvaj a nám lezly oči z důlků, kolik ten pán za nás zaplatil. Vzal si sestru na klín a začal ji utěšovat.

„No tak, Táňo!“ snažil jsem se i já, „Ukaž že jsi holka-kluk!“

Věděl jsem, že to na ni platí, tím jsme se jí vždy snažili utěšovat, když si třeba rozbila koleno a plakala. Rozšmudlala si po obličejí slzičky i nudle, které jí pán kapesníkem otíral. Vypτάval se nás, odkud jsme a kolik máme sourozenců a také nám vypravoval, že jednou vlezl sousedům na hrušky. Byl na nás moc hodný. Na Letné se s námi rozloučil, a když vystupoval, vtiskl nám každému do ruky tři koruny.

Zamrkal na nás a povídá: „To je na bonbony!“ Musel jsem prosit sestru, že jí dám i svoje bonbony, když doma nic neřekne, protože jsem se bál výprasku.

Když malý bráška trochu povyrosl, musel jsem ho vozit v kočárku a sestru, která se ho úpěnlivě držela, také brát sebou.

Chodíval jsem se spolužáky hrát vybíjenou na „Bejky“, ale často mne otec přišel zkontrolovat, jak se starám o sourozence.

Když zjistil, že si Táňa hraje na písku a kočár stojí opodál se spícím bráškou, sundal řemen z kalhot a před spolužáky jsem dostal takový výprask, že jsem si nemohl zase několik dní ani sednout a v lavici při vyučování jsem bolestí jenom poposedával z jedné půlky na druhou.

Když viděly holky ze třídy, jak jsem bit, že se málo starám o svoje sourozence nabídly se mi že se na střídačku budou o mé sourozence starat, a tak vždy první vybitá holka při hře šla o ně starat.

Stejně otec přišel na kontrolu a byl opět výprask, že jsem sestru s bratrem svěřil někomu cizímu.

Jednou jsme si s bráškou vykoledovali od táty pěkněj vejprask.

Sestra Táňa měla nějak rozbitou postýlku a Ivan se jí rozhodl opravit. Chtěl srazit rozlézající se čepy dřevěné postýlky a zajistit to pro jistotu hřebíkem. Protože nemohl v tátově náradí nalézt kladívko, vzal paličku na maso z kredence. Nevšiml si však, že vypadává z násady, a tak při prvním rozmachu palička vypadla z násady a vzala ségru Táňu rovnou přes hubu, a rozsekla ji

To byl řev!

Fotr přiletěl jako na raketě, a když zjistil, co se stalo zmydlil nás i máti, která se nás snažila chránit. Trvalo opět více dnů, než jsme si mohli sednout pořádně na prdel.

To byl ale jediný výprask který dostal bráška, zato já si o ně přímo koledoval.

Doma jsem dostával stále více úkolů, otec vždy říkal, abych prý neměl roupy.

Ze sklepa jsem musel nanosít uhlí, zamést v kuchyni, kde jsme nejvíce pobývali, a také vytřít podlahu, aby se sourozenci neumazali, když si na podlaze hráli. Musel jsem také každý den umýt nádobí, zatímco starší bráška se z toho dovedl vždy šikovně vykrotit.

Když přišel otec z práce, najedl se a mne poslal pro pivo.

„Vezmi děti a vypadni se vysmrdět ven!“ nařídil mi potom

„A ne abys je zase někde nechal a přesně v šest budete doma.“ A spokojeně si zapálil cigaretu.

Jednou, když u nás byli zase strýcové a tety na návštěvě, snažil se mne otec přesvědčit, že bobr má kulatý ocas, což jsem mu vyvracel, protože jsem z pohádek, na které jsem chodil do kina „Mladých“ v Klimentské ulici, věděl, že bobr má ocas plochý, vydry a ondatry kulatý. Slíbil mi před všemi příbuznými, že mi dá dvacet korun, pokud mu to dokáží.

Donesl jsem mu nálepku na zápalkách, které jsem sbíral, kde byl bobr vyobrazen, ale otec se vymluvil že to není na obrázku vidět. Když se mi jednou podařilo v knížce, kterou jsem měl půjčenou, dokázat mu že bobr má plochý ocas, stejně mi slíbené peníze nedal.

Abych si obstaral nějaké finance na kino a eskymo, jež se v kině prodávalo za padesát halířů, začal jsem obcházet okolní domy a sbírat papír nebo prázdné lahve, které se v obchodě daly

vyměnit za peníze. Měl jsem přehled, kde v okolních ulicích se dá starý papír nebo lahve sehnat.

Brzy jsem byl poměrně bohatý kluk, protože jsem měl v kasičce stále nějaké peníze. Na konci naší ulice stávala cukrárna a v ní prodávala velmi milá paní, která jak mne zahlídla, již volala, abych nezapomněl přijít pro sběr. Neopomněla mne za ochotu vždy ještě navíc obdarovat nějakým tím zákuskem.

Brzy jsem byl ve škole nejlepší ve sběru, i když mi třídní soudružka učitelka mnohokrát řekla že by byla ráda, kdyby to bylo lepší i v prospěchu.

Učení mne moc nebavilo a některé úkoly jsem psával i před vyučováním ve škole, což ale většinou mělo za následek, že jsem neměl podepsaný domácí úkol od rodičů, a tím pádem jsem dostal poznámku.

Někdy ty poznámky byly dvě i tři.

Otčím mi nařídil, že budu dvakrát týdně předkládat žákovskou knížku.

Ve středu a v pátek.

To byly pro mne dny, kdy jsem se již předem třásl, protože za každou pětku a nebo poznámku jsem dostal facku. Otčím mi nařídil, abych si poznámky sám četl, protože neuměl česky číst. Běda, když jsem se snažil zalhat nebo přečíst znění poznámky jinak. Pozval staršího brášku aby poznámku přečetl a za každou lež jsem byl bit dvojnásobně.

„ Čti!“ nařídil otec.

Já jsem pomalu a koktavě začal: „ Neměl opět podepsaný domácí úkol!“

V ten okamžik jsem chytil pohlavek, až jsem obličejem vrazil do stolu.

„ Co klimbáš hlavou?“ řekl otec a opět jsem se při dalším pohlavku odrazil od stolu.

„ Nebij mi toho kluka do hlavy!“ snažila se mě bránit matka.

„ Ty se do toho nepleť , “ odsekl jí a rukou naznačil, že má odejít.

Jednou, když mi jí vrazil takovou, že mi tekla červená z nosu a já na něho zakřičel : „ Ty nejsi můj táta tak mě nebij!“ a on mi odpověděl, že mne bude bít tak dlouho, pokud se nenaučím řádně chovat a učit.

Začínal jsem ho občas nenávidět a mnohokrát jsem seděl v koutě a vzpomínal na svého taťku, jak nás vozil v klíně po kuchyni a hrál si s námi. Probřečel jsem mnoho hodin, ale věděl jsem, že se mi můj milovanéj taťka již nevrátí.

Mamka, když se většinou vracela z rodičovského sdružení a třídní schůzky, mne nikdy nechválila .

Většinou jsem slyšával : „, To Ivánek, na něj jsem slyšela jen samou chválu, ale ty pacholku mi nechod' ani na oči!“

Ivánek byl premiant školy a pionýr, ale mne do pionýra nechtěli vzít, pokud se prý nezlepším, a to mne štvalo. Často mi to nadhazovaly i soudružky učitelky, jakého mám vzorného bratra. Dovedl jsem si poradit s některými věcmi, které ale nešly pro změnu bratrovi. Jednou jsem vyrobil třaskavou směs z travexu a práškového cukru. Muselo se to velmi opatrně míchat, aby nedošlo k výbuchu, ale dělalo to pravé divy.

Stačilo špetku nasypat na dlažební kostku, navrch přiložit druhou kostku, kterých bylo na chodníku dostatek, a křísnout nohou. Ozvala se pecka jako z děla. Muselo se ale toho dávat jenom málo, jen taková špetka, jinak hrozilo, že by vám to mohlo utrhnout patu u nohy.

Ručně jsem ušil dva malé pytlíčky z plátna, na kterých byly zručně vymalované lebky se zkříženými hnáty.

Na bráchův jsem ještě pod zkřížené hnáty dopsal : „, Smrt řediteli “

Brácha byl z mé třaskaviny unesen, a tak jsem ho vyzval, že si půjdeme bouchnout. Pověsili jsme si sáčky s třaskavinou na krk a vyrazili jsme.

Před školou jsem nasypal špetku a křísł. Byla to pecka ! Rychle jsme utekli, aby nás někdo nechytil, protože jsem věděl, že vyběhne školník i s ředitelem. Také že ano !

Pozoroval jsem je schován za rohem baráku.

Když zalezli, šli jsme opět ke škole, kde jsem vyzval Ivana, ať si křísne nyní on. Když to chtěl provést, dal jsem se na útěk a schován za rohem baráku pozoroval co se bude dít.

Ozvala se pecka, až školní tabulky poskočily.

V ten okamžik vyběhl ředitel školy a chytil bratra za krk kde se skvěl vyrobený pytlík s třaskavinou a nápisem

„ Smrt řediteli “

Soudruh ředitel byl z toho na mrtvici. Premiant školy, vzorný žák a tohle! Bráškov nepomohlo ani tvrzení, že to všechno brácha Petr.

„ Ty jsi starší, máš mít rozum!“ řádl soudruh ředitel, zatímco se objevil i školník, který tahal brášku za ucho.

Já se ve škole se snažil rychle zlepšit některé známky a choval jsem se přímo vzorně. Při příští třídní schůzce, když se maminka vrátila domů, pohladila mne po hlavě se slovy: „ Ty jsi mi Peťánku udělal radost, ale ty pacholku mi nechod' ani na oči!“ hrozila bráškov.

Byl jsem konečně spokojen. Pomsta byla sladká.

Brácha nějaký čas dostával za úkol domácí práce a hlídání sourozenců místo mne.

Bylo rozhodnuto, že pojedu k babičce na venkov a že tam budu chodit i do školy.

Docela jsem se těšil na změnu, ale bylo mi líto opustit kamarády z ulice i ze školy. Slíbil jsem že budu psát!

Brzy jsem si zvykl na nové učitele a byl jsem rád, že mohu chodit do školy s kamarády, které jsem znal z dob prázdnin trávených na venkově u babičky. Ze začátku jsem sice měl sem tam nějaký problém i ve škole. Například když jsem ve čtvrté třídě při diktátu napsal slovo medvěd jako medu jed, protože jsem byl přesvědčen že jeho název pochází z toho, že jí med. Hodně dlouho potom na mne spolužáci pokřikovali „ Medujed, medujed!“

Miloval jsem zdejší přírodu a cesta ze školy mi někdy trvala hodně dlouho, protože jsem si třeba na potoce dovedl pouštět lodičky z kůry, které jsem nosil ve školní tašce, třeba i hodinu, pokud jsem nešel s kamarády domu.

To již babička věděla, že se zase někde loudám, protože spatřila spolužáky, ale já jsem chyběl.

Měla veliký strach, abych nebyl někde u vody. Koupání na Řece jsme měli zakázané. O to více jsem se motal kolem místního rybníka nebo Pobočáku, kam jsem jako mladší chodil pást krávy.

Jednou, když jsem šel ze školy, spatřil jsem u břehu v teplé vodě vyhřívát se velikánskou štiku.

Potichoune a dlouho jsem se k ní blížil, abych ji nevyplašil.

Když jsem jí měl na dosah, skočil jsem do vody a snažil se ji chytit. Byla to hotová bitva.

Štika jak byla kluzká, se mi několikrát vysmekla a já po ní ihned čapl a vyhodil ji na břeh.

Štika sebou na břehu zoufale házela a snažila se dostat zpět do vody. Uchopil jsem kámen a štiku několikrát uhodil do hlavy, až sebou přestala mrskat a jenom se trochu kroutila. V tom okamžiku jsem viděl jet auto do lesa pro dřevo, a tak jsem se strašně lekl, že budu platit pokutu, že jsem štiku nacpal do nohavice kalhot a hlavu jsem držel v podpaždí bundy.

Nedošel jsem ještě úplně domu k babičce, když štika sebou začala tak mrskat, že bych málem upadl. Ještě štěstí že jsem měl domů jen pár metrů.

Babička nade mnou spráskla ruce: „ Hochu , hochu, jsem ráda že jsi donesl takovou pěknou rybu, ale podívej se to oblečení a boty! “

Musel jsem okamžitě do vany, protože jsem páchl rybinou, zrovna tak moje celé oblečení.

„ To jsem zvědava, v čem zítra půjdeš do školy?“ naříkala babička, ale okamžitě, když štiku pořádně zabila a vykuchala, pustila se do praní mého prádla.

Boty vycpala novinami a postavila je poblíž kuchyňského sporáku. Ráno jsem měl vše čisté a vyžehlené připraveno do školy. I boty byly suché, i když nevím, jak se to babičce podařilo.

Štiku jsme měli v neděli k obědu. Babička ji udělala na másle s bramborami a byla moc dobrá. Donesla ochutnat i prababičce a pradědečkovi. Když jsem k nim přišel později na

návštěvu, praděda mne chválil, jaký jsem junák, a já mu musel svůj zápas se štikou znovu celý vypravovat.

Přišla zima a s ní i zimní radovánky se sněhem a klouzačkami. Horší to bylo s docházkou do školy, kam jsem měl dva kilometry ostré chůze.

Na silnici z obce tak strašně foukalo, že jsme někdy neviděli ani na dva metry před sebe. Ještě štěstí, že tam byly velké stromy, které nám pomáhaly v orientaci. Podél silnice byly obrovské bariéry sněhu, po kterých, když bylo hezké počasí, jsme lezli jako horolezci.

Ten rok byla opravdu velikánská zima s dostatkem sněhu. Bariéry byly tak vysoké, že se místy dalo dosáhnout i na dráty telefonního vedení, které v zimě bručely a jakoby vydávaly melodii.

„Že si na ně nesáhneš, hecoval mne spolužák.“

Strašně jsem se bál, protože jsem myslel, že jsou to dráty s elektrickým vedením, a věděl jsem co by asi následovalo.

„Jsi srab, podívej!“ řekl kamarád a dotkl se drátů. „Mě to nic neudělá“ chlubil se.

Chtěl jsem se mu vyrovnat, ale strašný strach mi to nedovolil.

Když jsem se vrátil ze školy, běžel jsem nahoru do chalupy k pradědečkovi a všechno jsem mu řekl.

„Jsi hodný“, pochválil mne praděda. „Na žádné dráty, které jsou na sloupech, se nemá sahat, i když tyto podél cesty jsou pro telefon“, vysvětloval mi.

„To raději nedělej!“ a pustil se do vypravování, jak jednou ve slévárně, kde dělal topiče, něco podobného provedli učni, když do kliky u dveří zapnuli elektrický proud a jiný učeň to málem odnesl svým životem.

Chodili jsme bruslit na místní rybník nebo se jen tak vydovádet, a tak jsem jednou spatřil, jak pod led začali vyplouvat velcí kapři.

Doběhl jsem k babičce a již cestou jsem křičel: „Babičko, babičko, na rybníce pod ledem je strašné množství kaprů.“

Doběhl jsem do kůlničky pro sekyrku.

„Hochu, aby z toho nebylo nějaké neštěstí“ upozorňovala mne babička.

„Babičko, ty ryby se dusí a potřebují vzduch“, horlivě jsem jí sděloval a tajně jsem do kapsy strčil i tašku síťovku.

S kamarádem jsme vysekali první díru a kapři se v ní přímo mrskali, stačilo sáhnout do vody a některého si vytáhnout.

Když jsem donesl prvního kapra, babička jenom spráskla ruce a honem přistavila plechovou vaničku. Nakonec jsem těch kaprů donesl patnáct a se mnou se skoro celá vesnice předzásobila rybím masem.

Netrvalo ani týden a naše počínání na rybníce mělo následky.

Do školy se dostavila Veřejná bezpečnost a začalo velké vyšetřování.

Všichni Ranečáci jsme museli do ředitelny a přiznat, kdo a kolik kaprů si odnesl domů. Byl s námi sepsán protokol s tím, že budeme muset škodu uhradit.

S příchodem jara ale rybáři čistili rybník od leklých ryb, kterých na hladině bylo veliké množství z důvodu úhynu z nedostatku kyslíku.

Nakonec od pokuty bylo upuštěno a neplatili jsme nic.

V obci pod lesem stála chalupa, které se říkalo chudobinec, a v něm žil válečný vysloužilec z první světové války, kterému všichni říkali „Pepika“.

Byl hluchoněmý, měl jen jednu nohu a na druhé měl přidělanou dřevěnou berli.

Nosil uniformu s typickou vojenskou čepicí a na prsou samé vyznamenání. Byl zarostlý s dlouhými vlasy a vousy. Při chůzi se opíral o berli a často chodil po obci. Nevím, z čeho žil, ale myslím si, že to bylo z milodarů, kterými ho lidé z obce obdarovávali.

Děti ho velmi často zlobily tím, že ukazovali rukou, jako když se tahá za zvonec, a křičeli na něho „Pepika, bim, bam, Pepika, bim, bam!“

To se většinou snažil Pepika rozeběhnout a vydával různé skřeky, jak se zlobil.

Praděda mi vysvětlil, že je to válečný hrdina, který zachránil mnoho svých spolubojovníků, a že není hezké se mu vysmívat, protože zranění utrpěl při nasazení svého života, když se snažil vytáhnout z bitvy své zraněné kamarády.

Chtěl jsem se jednou k němu přiblížit a říci mu, že ho budu chránit před posměváčky, ale Pepika zvedl svoji hůl a zahnal mne na útěk. Neměl děti rád, protože se mu posmívaly.

Další takovou trochu tajemnou postavou obce byla slečna Rybářová, která často chodila oblečena v zeleném s zeleným kloboučkem na hlavě a pentlemi, většinou pasouc kozu.

K babičce chodila také na návštěvu místní pošťačka, které babička říkala Milenko.

Byla to statná žena, červených lící, která měla syna a moc hezké děvče skoro stejného věku, jako jsme byli my kluci, a její dceru jsme považovali za kámošku.

Paní pošťačka nosívala poštu ve velké kožené kabele, kde spolu s poštou mívala i různé dary, od zabíjačky, až po polévku prdelačku, nebo i peníze pro výplatu důchodů .

Babička na ni každý den netrpělivě již čekala a vyhlížela ji na verandě svého domku. Jakmile jí zahlédla, volala na ni: „ Milenko, Milenko ! “ a mávala na ní rukou, aby přišla k nám.

Tam většinou čekal Milenku hrnek s horkou kávou, chlebem nebo i bábovkou.

Někdy také dostala talíř horké polévky a nebo něco, co zbylo od oběda.

Mezitím, co pošťačka pojídala nabídnutou krmí, sdělovala babičce všechny novinky, které se při roznáše pošty dozvěděla.

Věděla toho vždy strašně moc, protože poštu roznášela i po okolních vesnicích a domu se někdy vracívala až na večer. Rada si také cvrkla kořaličky, kterou jí babička nalila.

„ To aby se ti, děvče, lépe běhalo ,“ říkávala vždy moje babička.

Paní pošťačku jsem obdivoval, protože chodila za každého počasí, v létě v zimě, ať přšelo nebo mrzlo, a to jenom v teniskách nebo kečkách.

Později jí začínaly uhnívat prsty na nohou a babička se jí je snažila ošetřovat . Když paní pošťačka zula tenisky, já jsem okamžitě opouštěl místnost, protože při pohledu na její nohy se mi chtělo zvracet. Babička vždy měla pro ni přichystanou lázeň z heřmánku, jitrocele a dalších bylin na koupel nohou.

Takto vykoupané nohy jí vždy promazala ještě mastí z měsíčku, sádla, a smoly.

Babička nám vždy říkala, že to děvče, a tím myslela pošťačku, mělo krutý život, protože mládí prý strávila v koncentračním táboře.

Někdy paní pošťačka nosila na zádech batoh nebo i nůši, v které mívala napřed balíky pro adresáty a potom třeba i trávu nebo seno, které někde na cestě sebrala. Někdy z brašny vytáhla i moc pěkné věci jako třeba výšivky, nebo i staré hodiny, které jí někdo dal.

Znala všechny obyvatele okolních vesnic až do několika kolen, jak se říkávalo a dovedla docela zajímavě vypravovat, takže jsme kolikrát s bratrem Fanoušem poslouchali s otevřenou hubou.

Paní pošťačka byla známá po všech okolních vesnicích, kam roznášela poštu, a s balíkem byla ochotna vyrazit i pozdě navečer, aby ho doručila, protože věděla, že ji nemine štedrá odměna.

Při roznáše pošty naběhala za den někdy i dvacet kilometrů v jakémkoliv počasí.

Začalo jaro a okolní lesy a louky se probouzely k životu.

U zurčících potůčků se začínaly objevovat blatouchy a na bažinách za Pobočákem první bledule, ale babička vždy říkávala : „, Pokud leží nad Hlubokou sních, na jaro si ještě počkáme.

Až tam nebude, tak se brzy dočkáme.“ Měla pravdu, když zmizel poslední sníh nad Hlubokou, jaro bylo již neodvratně tady.

Těšil jsem se na velikonoce a na to, že budu moci bez úhony a nadávek vyšlohat své spolužačky.

Nemohl jsem dočkat rána, a když mne druhý den babička viděla již ustrojeného brzy ráno, spustila na mne: „, Nikam nepůjdeš tak brzy ráno, počkáš, až k nám přijdou první koledníci. “ Stál jsem u okna a toužebně si přál, aby již přišli.

Konečně se objevili dva kluci o hodně starší než já, které jsem znal z vidění.

Babička šla odemknout branku a já vyhlížel na zápraží s nadějí, že mne brzy propustí na koledu.

Když odemkla, kluci jenom zírali vyjeveně na babičku, jako by místo ní očekávali spanilou princeznu, a oba jenom blekotali: „Hody, hody, hody, hody!“ jako by se nemohli dostat k dalším slovům.

Babička chvilku poslouchala a potom na ně houkla „A co koledu neumíte?“

Ale kluci stále jenom „Hody, hody, hody, hody.“

Babička ještě chvilku poslouchala a v zápětí zlostně vykřikla: „Když neumíte pořádnou koledu, tak táhněte!“ A přibouchla zlostně branku.

„No prosím, ani koledu to pořádně neumí,“ rozčilovala se nahlas.

„Pan prezident v rozhlase tvrdí, že náš lidově demokratický stát je na cestě k socialismu, žebrota je zakázána a oni si přijdou jako na žebrotu a jenom hody, hody. Ani je rodiče koledu nenaučili! Dříve když přišel žebrák ke dveřím, alespoň se naučil slušně žebrat a oni jenom hody, hody!“

A hrozila na vyjevené kluky: „Pokud se, parchanti jedni, nenaučíte pořádně koledovat, ani mi nepáchněte k baráku!“ a mne zírajícího na její hněv zastrčila zpět do domu.

„Nikam nepůjdeš, pokud mi tu neřekneš alespoň dvě nebo tři koledy!“ spustila na mne okamžitě, jakmile zavřela dveře. „Přeci nebudeš chodit jako na žebrotu a říkat jenom hody, hody.“

Musel jsem jí předvést, že jsem správně vychované dítě. Mohu ale říci, že to velikonoční pondělí k nám do baráku nepřišel již ani jeden koledník.

Asi se to rychle mezi nimi rozneslo, ale já jsem donesl plný košík vajíček a bonbónů, protože jsem se při říkání koled náramně snažil.

Do školy se chodilo radostněji, když tetelil se vzduch pod paprsky slunce a pupeny stromů se rozevřely. V oblacích zpívali skřivani a v korunách stromů se ozývaly první ptáčích námluvy.

Ve škole při tělocviku se začínalo chodit ven na hřiště za školou. Občas jsem poslal pozdrav svým spolužákům a kamarádům do školy v Truhlářské a také jsem dostal i pár odpovědí. Psali mi, že v Praze již všechno kvete a opět chodí na „Bejky.“ hrát vybíjenou.

Kluci založili fotbalovou jedenáctku a začali hrát žákovský turnaj na Maninách. Kamarád Fanda Černý, který měl nemocné srdíčko a nesměl hrát, ale neustále se kolem fotbalu motal, mi psal, že až se vrátím, že se mnou počítají.

Okýnka mi vždy docela šla, ale regulérní fotbalový turnaj, to je něco jiného!

Opět jsme chodili sušit seno a vozili se na žebříňáku pana Kulmy, taženém dvěma kravkami které šly svým pomalým volným krokem.

To byl pro nás zážitek a teta Růženka nás musela občas usadit, abychom nerajtovali po žebříňáku jako splašení.

Prababička si vždy oddechla, když bylo seno bezpečně na půdě, hlavně když se schylovalo k velké bouři a bylo třeba pospíchat.

To i pan Kulma popohnal svoje kravky bičem do ostřejšího kroku. Kravka Mazla ve chlívě s kozou Mindou byly členy rodiny, a pokud nedostaly nažrat a nebylo o ně postaráno, nedostali večeři ani ostatní členové rodiny. Bylo tu také několik koček a povinností tety Růženky bylo, aby o tom děti nevěděly, co nejdříve zjistit, kde mají kořata, a musela je tajně utopit, pokud byla ještě slepá, abychom se o tom nedozvěděli.

Prarodiče nebyli rádi, když jsme někdy nečekaně přišli a na dvorku zabíjeli slepice, husy nebo podřezávali kůzlata.

To jsme měli zakázáno do chaloupky k pradědečkovi a prababičce chodit, protože všichni věděli, že bychom to obřečeli, a prababička vždy říkala, že takové věci nemusíme vidět.

V tento den vždy přicházel k prababičce a pradědovi strýc Jenda a teta Anička z

Krucemburku.

Na tetu Aničku jsme se jako děti vždy moc těšili a vyhlíželi jsme ji, až půjde v lukách na Ransko, a vždy jsme jí běželi naproti.

Teta bydlela ve vile pana továrníka Binky, a starala se jim o domácnost. Vždy pro nás měla pytlík bonbonů a nějakou tu korunu. Když jsme jí běželi na její svátek naproti, natrhali jsme v lukách velikou kytku z různého kvítí od kopretin až po mák .

Teta byla vždy moc dojatá a štědrě nás obdarovala.

Když měla přijet z Prahy teta Vlasta, tak se na chaloupce u prababičky gruntovalo a uklízelo, i když tam byl pořádek, jako kdyby měl přijet nějaký prezident.

Teta Růženka měla podlahu vždy jako z alabastru, i když se žádná návštěva neočekávala.

Někdy jsme s babičkou chodili za tetou do Krucemburku. Pan továrník s paní továrníkovou nás již očekávali s něčím dobrým .

Většinou teta pro nás donesla bábovku a hrnky s mlékem a pan továrník přidal nějakou tu korunu nebo i čokoládu.

Pan továrník byl ochrnutý na jednu ruku a nohu po mrtvici, jak říkala babička, ale dovedl také jako praděda moc hezky vypravovat a nejraděj o květinách a o tom hrozném náletu na konci války, když mu vybombardovali skleníky s květinami.

Měl jednu krásnou květinu, o které říkal, že má omamnou vůni a jmenuje se „ Královna noci,“ protože kvetla jen jednou do roka a jen jedinou noc.

Chodíval jsem k nim moc rád, protože u vily byl rozlehlý krásný park s různými květinami a vzácnými stromy, které rostly jen u nich, a také se mi u nich doma vše líbilo. Vše bylo naklizeno a jako z cukru, díky mé tetě, která chodila i v pěkné bílé naškrobené zástěře. Každá taková návštěva byla pro mne svátkem.

Chodívali jsme s dědou do lesa na suky, kdy hajný zadal kus lesa po těžbě k vyčištění, a my jsme pomáhali dědovi a babičce stahovat smrkové větve na hromady. Pokud se našel nějaký větší odřezek nebo kus kmene, který zůstal nevytažen a nebo z něj nebyl udělán ráz palivového dřeva v porostu, museli jsme takový kus schovat nejlépe do dolíku nebo prohlubně a na něm udělat stahanou hromadu větví.

Nesměl to fořt vidět, jak říkal hajný, protože by se zlobil.

Objevil jsem s Fandou několik trsů borůvek, a tak jsme se více cpali borůvkami, než pomáhali a pusy jsme měli umazané od ucha k uchu. Babička nám slíbila, že se na borůvky vypravíme s konvičkou a že nám, když budeme pomáhat trhat, upeče dobrý koláč s borůvkami.

Příště když jsme šli do lesa stahovat klest, vzala i litrovou konývku a hrnečky plecháčky. Ze začátku jsem s bratrem soutěžil, kdo bude mít dřívě natrhán plný plecháček, ale jemu to moc nešlo, protože byl o čtyři roky mladší, i když se ze začátku snažil.

Při trhání jsem najednou zděšeně vykřikl, protože přímo proti mně, když jsem rozhrnul keřík borůvek poblíž velkého kamene, začala vztyčovat, jak byla svinuta do klubíčka, statná zmije „ Had, had!“ křičel jsem zděšeně.

Děda okamžitě nechal práce a pospíchal k nám. Když uviděl syčící zmiji, která se chystala zaútočit , šlápl ji na hlavičku a pootočil se na kramfleku pracovních okovaných bot.

Zmije sebou zamrskala a s rozdrčenou hlavičkou se jí podařilo odplazit pod kámen.

„ Musíte, kluci, dávat pozor!“ poučoval nás děda. „ Nejlepší je vzít do ruky nějaký prut nebo větev a několikrát uhodit do země a zmije sama uteče.“

„ Tuhle jsem musel zabít, protože se chystala v sebeobraně zaútočit.“

„ Myslím, že se lekla víc než ty,“ řekl a obrátil se ke mně. „ Musíš zachovat klidnou hlavu a nikdy zmiji nedráždit.“

„ Já jsem ji dědo nedráždil, ale málem jsem na ni sáhl,“ bránil jsem se. To až budu vypravovat klukům v Praze, pomyslel jsem si, ti budou ale čubrnět. V mých očích se stal děda hrdinou.

Léto uběhlo tak rychle, že jsem si ani nestačil uvědomit, že budu muset odjet zpět do Prahy. Ve zdejší škole se mi s kamarády a kamarádkami líbilo a také jsem si proti pololetí zlepšil známky a nebyla tam žádná židle , ale měl jsem čtyři trojky z předmětů, které mi moc nešly.

Byl to český a ruský jazyk, kreslení a počty s měřictvím. Možná že by to bylo lepší, ale chuť k učení místo běhání po lese nebo lukách mi chyběla.

I když toho k novému objevování nebylo ještě tolik moc, nemusel jsem dělat tolik domácích prací jako v Praze, a babička s dědečkem mne nikdy nebili a nedostal jsem ani jeden pohlavěk.

Jenom jednou mi děda vyhuboval, a to, když jsem v lese našel spadlý roztrhaný balon s velkým množstvím letáků a malých červených pětikorun.

Když jsem mu o svém nálezku řekl, ptal se mne okamžitě, kdo o tom ještě ví. „Neví o tom, dědo, ještě nikdo, nikomu jsem to neřekl, až teprve tobě,“ sdělil jsem mu.

Chtěl ukázat, kde jsme to našli, a potom mi nařídil, abychom odešli a hlavně mi večer dal kázání, že o tom nesmím mluvit, protože by ho i babičku zavřeli policajti.

Někdy jsem dědu také přistihl, když už si myslel, že spíme, jak sedí u rádia a napjatě poslouchá. Ozvala se znělka a potom někdo oznámil: „Posloucháte vysílání rádia Svobodná Evropa,“

Děda se na mne ohlédl, okamžitě rádio vypnul a rozzlobil se mne. „Kluku jeden! Již máš dávno spát. Co couráš?“ a bylo vidět, že jsem ho vylekal. „Né, abys někde něco vypravoval!“ zahrozil mi prstem.

„Šel bych do basy, dneska zavírají za každou blbost.“

Hrozně rád jsem chodil stát frontu na maso k řezníkovi. Masa byl hrozný nedostatek, a tak se stalo pomalu tradicí, že se chodilo stát frontu na maso již kvečeru předešlého dne.

Nejčastěji jsem stával frontu do půlnoci a po půlnoci mne přišla vystřídat babička. Nosil jsem si s sebou většinou štokrle nebo stoličku, aby mne od stání nebolely nohy, a někdy také deku na přikrytí zad, abych netrpěl chladem..

Když jsem stál frontu v obci, většinou jsem se těšil, že přijde také jednoruký děda Kotoučů s jeho generálsky nakrouceným a navoskovaným knírem, který vždy stání oživil nějakou příhodou z války, nebo poplácáním některé z mladších sousedek po zadku, které potom radostně pištěly a na oko hubovaly.

Poslouchal jsem, co si vypravují, a sledoval hvězdnou oblohu. Někdy se mi podařilo ze všeho i usnout. Horší to bylo, když přišlo a byla zima.

Jezdívali jsme také s babičkou vlakem do Chotěboře k řezníkovi na náměstí. Babička se kdysi v nemocnici, když byla na operaci, seznámila s babí Mišíčkovou, u které jsme mívali svoje zázemí, jídlo i nocleh.

Jako vždy jsem stával do půlnoci a babička od půlnoci, zatím co já jsem již usínal spánkem u babí Mišíčkové.

Její děda byl švec, a tak jsme vozili k němu do opravy boty hodně lidem z celé vesnice. Byl to fachman a švec na slovo vzatý, i když byl hodně starý, opravené boty od něho vydržely věčnost.

Když jsme se vracívali vlakem do Ždírcy, vždy jsme se zastavili u známých, kam si babička dávala maso do lednice a já potom podle potřeby pro něj na kole jezdil.

Byl skoro konec srpna a babička mne vezla do Prahy. K nám domu nechtěla jít, dovedla mne jenom před barák a řekla mi jenom, že mne maminka očekává, abych šel domů sám, protože pospíchá k sestře na Letnou.

Nevěděl jsem, že babička s tátou a mámou nemluví, dozvěděl jsem se to teprve, až když jsem slyšel otce nadávat.

Opět mi začaly povinnosti pomáhat doma a mít na starost sestru a bratra.

Když jsem jedenkrát přecházel s malým bráškou v náručí ze Zlatnické ulice do Truhlajdy, vyrazilo náhle v plné rychlosti auto. Nestačil jsem uskočit, ucítil jsem náraz a pak jsem jenom letěl vzduchem i s bratrem v náručí a zuřivě jsem objímal jeho hlavu. Dopadl jsem na chodník a nemohl se zvednout, ale auto ani nezastavilo a zmizelo za Petřským náměstím, zatím co bráška řval. Řval, ale jenom leknutím, protože mu nic nebylo, zato já jsem měl odřenou obě ruce a obličej, z kterého se mi valila krev.

Uchopil jsem ho do náručí a běžel rychle domu.

Když jsem se objevil ve dveřích, slyšel jsem jenom výkřik „ Ježíši Kriste, co jsi zase dělal?“ a matka se vrhla prohlížet Viléma, který byl od krve, ale od mé, jak jsem ho nesl.

Vatou a kysličníkem mi matka vytírala odřený obličej a já řval bolestí i strachy, že mne otec opět zbije, že jsem nedával dobrý pozor.

Ve vrchním rtu jsem cítil něco tvrdého jako kámen, ale neodvážil jsem se to mamince říci. Pracně mi vymyla odřený obličej a obvázala ruce. Mezitím jsem jí vypravoval, jak se to stalo.

„ Darebák jeden!“ ulevila si mamka „ To musel být ožralý, když ani nezastavil!“ hubovala.

„ Oznamit to na veřejnou bezpečnost nemá cenu, stejně nic nezjistí, když ujel.“

„ Jsi kluku v pořádku?“ vyptávala se mne . „ Nebolí tě nic?“

„ Jenom to, mamko, neříkej tátovi!“ prosil jsem jí. Když přišel otec z práce, ptal se, proč mám takový silniční lišej a kde jsem zase vymetal! Mamka mu vypravovala, jak se to stalo a otec se stejně na mne zlobil, protože jsem se prý špatně rozhlédl. Mám si prý uvědomit, že to auto mohlo zabít i Viléma, ale bit jsem nebyl.

Opět jsem začínal obcházet okolní dvorky a domy a zjišťoval, zda by se dalo něco odnést do sběru.

Jednou, když jsem takhle obcházel s dvěma kamarády okolní domy, zjistili jsme na dvoře v Revoluční ulici, že za výrobnou cukrovinek mají na dvorku v regálech a ve skříních nandané různé druhy cukrářských výrobků. Vrátil jsem se domů a z kredence jsem tajně zastrčil pod bundu podlouhlou hliníkovou krabičku, do které jsem chtěl nandat několik zákusků pro sestru a bráchu.

Kluci na mne čekali před barákem, a tak jsme se znovu vypravili na dvůr za cukrárnu.

Když jsem si dával tři věnečky do krabičky, viděl jsem, jak se najednou dali kluci na útěk a Libor křičel „ Bacha, zdrhni!“

Leknul jsem se a schoval se za jednu skříň, kde jsem se krčil jako vylekaný zajíc, a srdce mi bušilo divoce i obavou před průšvihem, když mne najednou chopila nějaké ruka za krk a já dostával jeden pohlavek za druhým „ Tak tady jsi, ty hajzle!“ křičel na mne dědek, ve kterém jsem s hrůzou poznal toho, komu jsme se vysmívali při kouření na Bejkách.

„ Všechno to zaplatíš a ještě to na tebe půjdu říci do školy!“ vyhrožoval a nepřestal mne fackovat.

Vyrval mi hliníkovou krabičku z ruky s tím, že ji odevzdá ve škole. Tvrdil, že se na dvorku ztrácejí zákusky již delší dobu a že je tam chodím krást.

„ Ne, ne ! “ bránil jsem se „ Já jsem tady byl dneska po prvé, já jsem tady nikdy nic nekradl,“ a z očí se mi koulely slzy.

„ Krad si!“ křičel na mne dědek.

„ Já to zaplatím,“ vyhrkl jsem a sáhl do kapsy, kde jsem měl ušetřených pár korun. Dědek po korunách hrábl a vyškulbl mi je z ruky.

„ Zaplatíš všechno, co se zde kdy ztratilo,“ vyhrožoval

„ Nebo to ve škole oznámím!“

Musel jsem mu slíbit, že mu každý měsíc donesu padesátikorunu a on prý za mne zaplatí v cukrárně škodu.

Nastaly mi zlé časy, bylo to moc peněz a já je nemohl ani každý měsíc dospořit. Přestal jsem chodit do kina a strašně jsem šetřil, jenom aby se ve škole nic nedozvěděli.

Tak to trvalo skoro do podzimu

„ Kde je ta hliníková krabička?“ divila se mamka, když ji několikrát hledala a obrátila kvůli ní celý kredenc. Lhal jsem, že o ní nic nevím.

„ Určitě ji někde zapartykoval, partykář jeden,“ ulevil si na moji adresu otčím. Dostal jsem ještě větší strach z velikého výprasku od otce, až se to dozví.

Ten měsíc jsem potřebnou sumu nemohl dospořit a mamka se také divila, že jsem stále bez peněz, když si jednou ode mne chtěla půjčit, protože věděla o mojí sběratelské činnosti a spořivosti.

S těžkým srdcem jsem nesl pouhých třicet korun do bytu dědka, kde jsem zazvonil.

Když jsem se mu snažil vysvětlovat, že víc nemám, spustil na mne křik a vyhrožování.

„ Ty hajzle, ty spratku, nemysli si, že se tomu vyhneš, ta škoda na těch zákuskách byla větší než dvě stě korun, jak mi řekli ve výrobně cukrovinek, když jsem to tam byl platit! “ křičel na mne a odmítl mi krabičku vrátit.

Ten večer jsem měl velmi špatné spaní, zdálo se mi, jak mne dědek bije holí a já ho strašně prosím, že mu peníze donesu.

Ráno jsem byl celý jako rozlámaný a ve škole nepozorný až běda.

Když jsem se vrátil ze školy domů, otec ještě nebyl doma a já se mamce s pláčem přiznal k svému činu, i hliníkové krabičky a odevzdávaných korunách dědkovi.

Když jsem jí vše podrobně řekl, vzala mne za ruku a šli jsme do výroby cukrovinek

„ Věděla jsem, že něco s tebou není v pořádku, “ sdělila mi mamka.

„ Vždycky jsi měl uspořené peníze a nyní nic, není možné, aby ty zákusky stály tolik korun!“ přemýšlela nahlas.

„ Když jsi kradl, zasluhuješ trest, ale tohle se mi nezdá!“

Nechtěl jsem do cukrárny jít, protože jsem měl velké strach, a zůstal jsem před krámem.

Trvalo to dlouho, ale asi za půl hodiny mamka vyšla z krámu v ruce držela onu hliníkovou krabičku i peníze a ještě nějakou bílou krabici.

„ Víš, že ten dědek tě okrádal ?“ sdělila mi.

Nemohl jsem tomu ani uvěřit, až teprve potom, když se pustila do vypravování.

Když vešla do cukrárny a mne nechala za dveřmi, sdělila dvěma prodavačkám celý můj příběh s tím, že je škodu ochotna zaplatit, ale že tolik korun, kolik jsem já tomu pánovi odevzdal, je moc. Obě prodavačky jí řekly, že o ničem nevědí, ale že se jim ztrácely občas nějaké zákusky, to že ano.

Ubezpečily ale mamku, že vědí, že zákusky krade jeden dědek z baráku, a zavolali vedoucího výroby cukrovinek, kterému mamka vše znovu vypravovala.

„ Nikdo nám nic neplatí a neplatil za ztracené zákusky,“ ubezpečil ji soudruh vedoucí .

„ A těch pár kousků, které nám občas kluci ukradnou, to nestojí ani za řeč,“ mávl prý rukou.

„ Ale jestli váš kluk někomu musel platit, to se musí dořešit!“

A společně s mamkou zazvonili na onoho dědka.

Dopadlo to tak, že musel vrátit peníze i krabičku, protože mamka mu řekla, že to se soudruhem vedoucím půjdou oznámit na Veřejnou bezpečnost .

Nakonec je prý prosil dědek, aby to nedělali, protože on to prý provedl, že má moc malý důchod, a peníze i s krabičkou vrátil.

Soudruh vedoucí, když zjistil, že má moje matka pět dětí, nandal jí ještě několik zákusků do papírové krabice. Prý pro děti!

„ Tátovi raději nic neřeknu, “ rozhodla maminka, „ protože bys si na zadek nejméně měsíc nesedl.“

„ Ale peníze ti nedám“, sdělila mi.

„ Nechám je na Vánoce a něco vám na sebe koupím,“ a já to bral jako definitivní rozhodnutí a byl jsem nesmírně rád, že se mamka ani moc nezlobila a hlavně že to na mne nepoví otčímovi.

Příležitost výdělků se mimo sběru starého papíru a lahví naskytovala vždy před Vánocemi, abych mohl koupit aspoň nějaký dárek pro své sourozence a mamku. Musel jsem sice brát sestru i bratra sebou, když jsem je předtím vyzvedl v mateřské školce, protože mamka chodila pracovat do jedné továrny v Libni.

Zakoupil jsem za ušetřené peníze za sběr a lahve klubko provázku a stoupl si po skončení školního vyučování u ohrady, kde se prodávaly vánoční stromky.

Většinou to bylo u Masarykova nádraží, v místě, kde nyní stojí moderní hotel. Protože v Praze byla o vánočních svátcích přetížená tramvajová doprava, nebylo možno se s nesvázaným stromkem dostat bez problémů do tramvaje, ani do plošinového vagónu. Lidé, když viděli, že mám provázek i nůž, nás požádali o převázání stromku a většinou nás i štědře odměnili, a tak korunka ke korunce přibývala. Jednou, to již bylo pár dní před Vánoce a mě stále ještě chybělo asi padesát korun na dárky, jsem se naší třídní soudružce učitelce Svobodové při vyučování vymluvil, že mi není dobře a že si půjdu domu lehnout. Místo toho jsem zaujal obvyklé místo u ohrady s vánočními stromky a vesele vázal stromek, když tu mi někdo poklepal na rameno a požádal mne: „No tak Peťko Ranecký, doufám, že mi ten stromek také zavážeš?“ Strnul jsem! Takto mne oslovovala jen naše třídní učitelka. Klepaly se mi ruce za ten podvod, který jsem jí provedl, ale stromek jsem pevně svázel, jak nejlépe jsem uměl. Samozřejmě že mne odměnila štědře se slovy: „Abych nezapomněla, zítra před začátkem školního vyučování přijdeš za mnou do sborovny!“ Ta noc pro mne byla těžká a ráno ještě těžší. Vůbec mne netěšily vydělané koruny a již brzy ráno před školním vyučováním jsem stál před sborovnou s malou dušičkou, jaký bude následovat trest. Po příchodu soudružky učitelky jsem byl pozván do sborovny, kde ještě nikdo nebyl. „Víš proč jsi zde?“ zeptala se mne. „Ano, prosím,“ špitl jsem a cítil jsem, jak se silně červenám. „Podvedl jsem vás!“ „Víš, že se podvádět a lhát nemá!“ zvýšila hlas učitelka. „Na co šetříš?“ ptala se vzápětí a hlas měla o moc přívětivější. „Na vánoční dárky pro sourozence,“ hlesl jsem opět. „Kolik ti chybí?“ optala se. Když jsem jí sdělil částku padesáti korun, vytáhla z peněženky padesátikorunu se slovy: „Tady máš na ty vánoční dárky, co ti chybí ta padesátikoruna. Máš ji ode mne k Vánocům, ale slib mi, že již v životě nebudeš podvádět a lhát.“ Mohu říci, že jsem si na její slova mnohokrát vzpomněl.

Tomu, kdo platí za mírného dobrodince,
zlí nejvíc ubližovat mají ve zvyku.
Kmen, který obaluje třpytná pryskyřice,
je pochoutkou ohnivých jazyků.

Každý začátek je těžký.

Chodil jsem se sourozenci koupat do Vltavy na Štvanici. Dostal jsem nakázáno od otčíma, že sestru a bratra musím vždy před odchodem domu z koupaliště namydřit a řádně umýt, aby se doma již nemuseli mýt a nebo koupat. Stáli jsme na kamenných schůdkách do průplavu pro loď a já jsem obě děti myl.

Bratr jako dvouletý capart stále brebentil: „ Kluci skákají, kluci skákají!“

„ Jó skákají!“ odpověděl jsem mu na jeho žvatlání, protože ze schůdků skutečně do průplavu skákalo několik výrostků různé kotrmelce a salta.

Když byla sestra již řádně namydlena, opláchnuta a já ji utíral, otočil jsem se pro brášku, že začnu ho mýt, a on nikde! Rychle jsem se rozhlédl a spatřil ve vodě převalující se dětské tělíčko.

V ten okamžik by se ve mne krve nedořezal. Skočil jsem do průplavu, i když jsem sám plavat neuměl a s pomocí výrostků ho vytáhl na břeh, začal jsem z něho vytřepávat vodu.

Prskal, plival, a když konečně popadl dech, začal poskakovat jako indián a stále brebentil:

„ Já plaval, já plaval!“

Samozřejmě, že to na mne sestra tátovi řekla a já potom dostal řemenem na zadek, že jsem si na něj čtrnáct dnů pořádně nesedl a ve školní lavici jsem opět jenom poposedával. Fialová jelita se mi na zadku ztrácela ještě delší dobu.

Tak takové já mám sourozence.

Jednou jsme hráli na plácku před domem kamaráda Rudy Filka za Petrskou věží okénka. Měli jsme pěknou novou koženou mičudu, kterou dostal bratr ve škole za přednes nějaké budovatelské básničky na oslavách MDŽ. Bráška trochu více kopl a mičuda prošla okenní tabulkou přízemního bytu.

Netrvalo ani minutu a vyřítil se na nás jakýsi obtloustlý muž středních let. „ Vy spratkové, vy hajzlové, vy darebáci!“ nadával nám od plic.

„ To zaplatíte, nebo to na vás řeknu ve škole!“ vyhrožoval.

„ Nejděle pozítří to okno tady bude zasklené, nebo si mne nepřejte!“ stále nadával, když nám předával to rozbité okno.

„ A tu mičudu si tady nechám, pokud ho nedonesete!“

„ Bráško, máš nějaký prachy?“ ptal se mne Ivan, protože věděl, že mám vždy něco uschováno.

Měl jsem jenom deset korun a to bylo málo.

Okamžitě jsem oběhl všechny známé průchody domů, kde se vyskytovaly nejčastěji odložené lahve a nebo kartony a noviny. Navštívil jsem i moji známou v cukrárně, kde jsem již dlouho nebyl.

Dali jsme konečně dohromady kýženou částku na zasklení okna, nechali ho zasklít ve sklenářství u nás v ulici a na druhý den odnášeli opatrně k majiteli.

„ Ty to tam odnes, já jsem sehnal prachy!“ sdělil jsem bráškově před domem, kde jsme okno rozbili, protože se mi k tomu neurvalému chlápku nechtělo.

„ Jen běž první, tebe bít nebude, ty jsi mladší “ nabádal mne Ivan.

Zazvonil jsem a s malou dušičkou jsme očekávali přívál sprostých slov.

„ Á, kluci si pospíšili!“ přivítal nás onen pán. „ Tak pojd'te dál, vy darebáci,“ zval nás dále do bytu, ale nebyla na něm vidět žádná zloba.

Podívali jsme se s bráškou po sobě a nejspíš jsme vstoupili dále v očekávání, že ji nějakou slízneme za ucho. V obývacím pokoji byl na stole rozkrojený dort a načatá láhev šampusu.

„ Slavím kulaté narozeniny,“ sdělil nám a počal krájet dort.

„ Víte, kluci, já byl taky hrozný rošťák,“ začal vypravovat a každému nám dal pořádný kus dortu do ruky .

„ A protože jsem miloval fotbal, při těch mých pokusech s mičudou neobstálo jediné okno,“ svěřoval se nám a také nám vracel mičudu.

„ No tak, kde jste sehnali peníze. Jak tak na vás koukám, rodiče vám je asi nedali.“ Otevřel šuplík u sekretáře a podává bráškově dvacet korun.se slovy: „ Abyste neřekli, že jsem držgrešle a urvaný dědek, tak tady máte každý ode mne ještě deset korun, když jste si s tím oknem tak pospíšili .“

Užasle jsme s Ivanem koukali, jako bychom byli z jiného světa.

Nechtělo se nám věřit, že ten včerejší urvaný a sprostý dědek dovede být tak hodný.

„ No a teď již běžte, než se rozbřečím,“ a jemně nás vystrkoval na ulici.

„ Měl bys mi tu dvacku dát,“ povídám venku Ivanovi. „ Protože nebýt mne, okno by dnes spravené nebylo, nedostali bychom dort a ještě peníze!“

„ Ty jsi pěkný vydřiduch! A kdo to okno rozbil? Nebýt mne, tak jsme sem dnes nešli,“ ukončil debatu bráška a šklebil se mi do obličeje. Zkrátka v tom uměl chodit a věděl, jak na mne.

Začali jsme častěji chodit k Haštalákům, s kterými jsme uzavřeli mír, protože bráškově se tam líbila jedna holka, která dělala mezi námi prostředníka. Tím pádem jsme získali přehled o větším teritoriu a pro mne se otvírala doba dostatku peněz, protože jsem měl zmapované všechny dvory a nádvoří v širokém okolí a všude se povaloval starý papír nebo železo nebo i vratné lahve, o kterých jsem měl perfektní přehled, které berou v obchodech a které ne.

Konečně jsem byl přijat do pionýra, ale neuplynulo ani půl roku a byl jsem z pionýra vyloučen za obyčejnou klukovinu, když jsem si před školou zase křisl, až školní okna poskočila. Měl jsem vrátit pionýrský šátek. Tak strašně mne to naštválo, že jsem na protest s několika kamarády a spolužačkou Zdenou Dolejší na nábřeží hodil pionýrský šátek do Vltavy, když jsem předtím do něho uvázal dlažební kostku.

Začínala s námi cloumat puberta a také se nám již začínaly líbit některé holky, a tak jsme o sebe trochu více dbali, i když mne rozčilovalo, že já jsem byl nucen nosit to, co bráška již nechtěl, protože mi rodiče koupili málokdy něco nového, ale nosit ošoupané vytahané tepláky a rádiovku na hlavě jsem odmítal, protože jsem se již začal česat dozadu a hřebínkem stále častěji projíždět nepoddajné pačesy.

Vltava tento rok zase zamrzla, a tak jsme chodili bruslit na nábřeží naproti ministerstvu dopravy, kde nyní bylo sídlo ÚV KSČ a pod budovou se stále něco kopalo a buďovalo.

Jednou, když jsme takhle vyrazili s bruslemi a hokejkami na nábřeží, z hrůzou jsem zjistil, že pod ledem, když jsem se ohnul pro puk, se na mne šklebí nějaký obličej.

„ Jé, mrtvola, mrtvola, utopenec!“ křičel jsem a rychle bruslil na břeh.

Kluci na mne koukali jako na blba a řehnili se .

„ Je tam opravdu utopenec!“ křičel jsem na ně a ukazoval kde.

Za chvíli byli vylekaní kluci také na břehu , když se ujistili že nelžu. Běželi jsme to hned oznámit za točící se dveře úřadu soudruhovi vrátnému. Jak mne poučil otčím, v té budově mají sídlo jen samí soudruzi.

Za chvíli přijela Veřejná bezpečnost a také auto pohřební služby. Když pohřebáci pracně vysekali tělo utopence z ledu, nemohli přiklopit víko rakve, protože utopenec měl vyšponované ruce před sebe.

„Pojď sem!“ nařídil mi zřízenec pohřební služby a půjčil si od mne hokejku.

Hokejku zaklínal a my jsme zaslechli jasné křupnutí, jak ruce praskly. Potom šly bez problémů uložit do rakve a víko se dalo zavřít.

Když pohřebáci a policajti odjeli, kluci se mnou již nechtěli hrát, protože mám prý umrláckou hokejku, s kterou tomu chudákovi utopenci zlomili obě ruce.

Zima se tentokrát vlekla a my jsme se již nemohli dočkat jara, přestože zimní radovánky také nebyly nejhorší, ale jaro a léto skýtalo více možností.

Když roztál led na Vltavě, chodil jsem skoro každý týden učit bruslit sestru Táňu na zimní stadion na Štvanici, kde jsme vydrželi vždy nejméně půl dne.

Moc mi to nešlo, měl jsem ze začátku obyčejné šlajfky, zatímco sestra dostala skoro nové krasobruslařské brusle po sestřenici. Strašně jsem záviděl klukům, kteří měli opravdové kanady a po kluzišti kroužili jako opravdoví hokejisté.

Teprve když se mi podařilo utrhnout podrážku u bot, rozhodla matka, že mi koupí v bazaru pravé „džeksny“ i s botami.

Teprve nyní jsem se cítil jako pravý krasobruslař a nemusel jsem se stydět před spolužačkami a spolužáky, ale ambice stát se profesionálem jsem stále neměl, spíše těch pádů bylo více nežli úspěchů.

Jaro se začalo stále více hlásit a já se sestrou a bráškou v ruce jsem vymetal kdejaký kout „Benátek“.

Měli jsme perfektní přehled, kde je jaké hnízdo různých ptáků nebo i nora divokých králíků. Mamka byla opět na Štvanici v porodnici a když přišla domu, sdělila nám, že jsme měli mít dalšího bratříčka.

Já jsem si oddechl při představě, jak vodím za sebou mateřskou školku a utírám posrané zadky.

To by mi tak ještě scházelo, pomyslel jsem si, protože mne ta starost o sourozence a domácnost začínala být protivná.

Běda, kdyby nebyla vytřená podlaha, umyté nádobí a nanošené uhlí. To by mi otčím pořádně nandal na zadek.

Jednou jsem si sedl k mamce, když přišla z práce, a prosil jsem jí, aby rozdělila služby spravedlivě mezi mne a Ivana.

„Nediv se, že mám potom ve škole blbě známky,“ argumentoval jsem.

„Mám na starost domácnost i děti, musím je vodit do školky i ze školky, pak se o ně musím starat a úkoly píši večer.“

Mamka od toho dne rozhodla, že starší bratr Ivan se musí se mnou o uložené úkoly i hlídání dětí spravedlivě dělit. Jeden den já, druhý den on.

Ve škole mi moc nešla chemie, byl jsem z těch vzorečků a chemických názvů tak vyděšený, že jsem o poleletí málem dostal kouli na vysvědčení.

Třídní paní učitelka mi doporučila, abych se přihlásil v Domě pionýrů v Karlíně do chemického kroužku, jinak prý to se mnou dopadne špatně.

Šel jsem tam s malou dušičkou, že mne tam snad budou pokaždé zkoušet, ale skutečnost byla úplně jiná. Teprve tam mne začínala chemie v kroužku tak bavit, že bych tam trávil pomalu každou volnou hodinu. Být v Karlíně dvakrát týdně pro mne bylo málo.

Jako začátečníci jsme začínali s výrobou limonád různých chutí a přísad, a když se školní rok chýlil ke konci, vyráběli jsme již různé bouchací kuličky a třaskavé pijáky a končili jsme pohonnými směsmi do raket, které jsme chodili zkoušet do parku přilehlého Vítkova.

Náš vedoucí byl chemický inženýr, takový bezvadný mladý kluk, ale přísný, protože měl obavy, abychom si neudělali něco, co by nám mohlo utrnout ruce nebo nás popálit.

Vždy byl až úzkostlivě bedlivý na to, abychom používali brýle a ochranné štíty a seznamoval nás se záludnostmi třaskavých směsí a jejich používání.

Na zkoušení různých nebezpečných pokusů jsme měli v laboratoři tak zvaný pancéřový výklenek, s odvětráním, který se zatahoval neprůstřelným sklem.

Jeden den se nám podařilo vyrobit novou pohonnou hmotu do raket a instruktor chtěl vyzkoušet její účinnost. Do pancéřovaného výklenku dal malinkatou hromádku pohonné hmoty a k hromádce slabou cestičku zápalné směsi tak dlouhou, aby stačil zatáhnout neprůstřelné sklo.

„ Kluci, všichni sem!“ volal nás k sobě.

„ Pokus číslo jedna ! A ty, Honzo, napišeš o pokusu zprávu, včetně chemických vzorků, postupu a účincích,“ ukazoval na mého kolegu z kroužku.

Zapálil okraj zápalné směsi a zatáhl pancéřované okno, za kterým jsme sledovali postup hoření.

Vyšlehl plamen, ozvala se ohromná rána, zatmělo se nám před očima a vlna výbuchu nás smetla na podlahu. Když jsem se trochu vzpamatoval, běhal již instruktor po laboratoři a prohlížel všechny kluky, zda nemají zranění. Okna laboratoře byla rozbitá, všechno laboratorní sklo se válelo na podlaze mezi ležícími a sedícími kluky. Zkušební pancéřový výklenek byl zdemolovaný, obkládačky vytrhané a rám s pancéřovým sklem držel jen na kousku, aby nespádl. Pancéřové sklo bylo ale nerozbité a v pořádku.

Během několika minut přiběhli do laboratoře snad všichni, co se v Domě pionýrů nalézali. Vzápětí přijela Veřejná bezpečnost a hasiči.

Měli jsme sice trochu učerněné a špinavé obličejy, byli jsme v šoku, ale nikdo nebyl zraněn. Museli jsme se, ale všichni dát prohlédnout lékařem Rychlé zdravotní služby, která také dorazila.

Tímto pro nás chemický kroužek skončil a našeho instruktora si odvedla Veřejná bezpečnost. Od této události uběhly skoro dva měsíce a chemický kroužek v Domě pionýrů byl obnoven, jenom s jiným instruktorem. Byli jsme moc smutní, protože ten nový instruktor byl hrozný suchar středního věku a nechtěl žádné pohonné směsi k raketám vyrábět.

Byli jsme z toho rozladěni a v kroužku začínalo pozvolna ubývat účastníků.

Pancéřovaný výklenek byl opraven, ale vůbec jsme ho nevyužívali a jenom nahřívání různých roztoků v křivulích a lepení medailónků z plexiskla nás moc nebavilo.

Jednoho dne při otevření dveří chemické laboratoře, když již i zbytek kluků byl rozhodnut, že skončí, nás čekalo radostné překvapení.

Naš milovaný a oblíbený instruktor se vrátil.

„ Soudruhu, my jsme tak moc rádi, že jste se vrátil,“ sděloval jsem mu okamžitě s ostatními kluky.

„ Já, kluci, také, ale mám zakázané pokusy s třaskavinami a musím uhradit vzniklou škodu,“ oznamoval nám, ale bylo na něm vidět, jak rád se k nám vrací a jak ho těší, že je opět mezi námi. Opět nás to začalo bavit a vraceli se i ti, kteří dříve odešli.

Začali jsme sice výrobou různě zalévaných květin do plexiskla, ale stejně jsme později dospěli k výrobě bouchacích kuliček a pijáků nebo prachu, který pod botami třaskal.

Chtěl jsem se také pochlubit ve třídě, co jsem se z chemie naučil, a tak jeden bouchací savý piják donesl do školy a vyměnil jsem ho tajně v třídní knize, kde byl založen normální piják, aby se písmo po zápise nerozmazávalo.

Počala hodina zeměpisu a přišla paní učitelka, kterou jsem měl rád, protože byla na mne hodná a často mne chválila za omalované mapy v sešitě pomoci kopíráku nebo za různé obrázky z dějepisu, na který nás také měla.

Říkala vždy, že se jí líbí, když sešit není jenom zápisem poznámek a je oživen nějakým výjevem z dějin nebo mapkou při hodinách zeměpisu, a že by si ze mne měli vzít ostatní příklad.

„ Tak kdopak nám chybí? Zase Dolinský, to je tak dlouho nemocen?“ Provedla zápis a chtěla pomocí pijáku zápis vysušit, když na něj zatlačila, piják začal bouchat.

Žádné popáleniny nebo jakákoliv škoda při tom nevznikla, byla to taková srandička bez následků a bouchání nebylo ani tak veliké.

Hrozně se lekla, až prudce zaklapla třídní knihu, a třída vybuchla smíchem. Také jí se v zápětí objevil úsměv na tváři.

„ No jo! Ranecký nám chtěl předvést, co se naučil za darebárny v Domě pionýrů,“ a hrozila na mne prstem.

„ Zda-li pak se tam učíte také něco užitečného?“ zeptala se mne a pokynula rukou, abych se postavil.

„ Slyšela jsem od vaší třídní učitelky soudružky Svobodové, že jsi udělal pokrok z chemie, ba dokonce že místo propadnutí uvažuje něco o dvojce nebo trojce!“

Byl jsem po této zprávě štěstím celý bez sebe a nenapadla mne lepší konina než ta , že jsem na hodinu z českého jazyka rozsypal bouchací prach na stupínek.

Při rázném příchodu na hodinu češtiny poskakovala soudružka učitelka po exploších bouchacího prášku na stupínku jako srnka a třída se mohla strhat smíchy. Místo pochvaly ale rozzlobená soudružka učitelka, která doskákala až za stůl, zlostně pronesla: „ Tak to jsi přehnal, Ranecký, já vím , že jsi se naučil z chemie mnohé, ale toto překročilo rámec mé trpělivosti! Dones mi žákovskou knížku a zamet' na stupínku to svinstvo!“

Když jsem se vrátil s koštětem a lopatkou od školníka, v mé žákovské knížce se skvěla poznámka: „ Používá ve škole při vyučování zakázaný bouchací prášek.“

Doma byl zrovna den předkládání žákovské knížky a když jsem četl otčímovi poznámku tak pronesl: „ Tak bouchací!“ a střelil mi takový pohlevek, že jsem bouchnul hlavou o stůl.

„ Co boucháš hlavou?“ zeptal se otčím a chytil jsem další.

Horší bylo, že na konci školního roku to nebyla dvojka z chemie, ale ta trojka .

Konečně nastaly vytoužené prázdniny.

Bráška se rozhodl, že mne naučí plavat, a sám se svým kamarádem Petrem Gllässnerem, který bydlel sám s maminkou ve vedlejší ulici, chodil pilně trénovat na Bejky.

Někde se jim podařilo sehnat krásný korkový pás, s kterým musel umět plavat i neplavec.

Nikdy jsme k vodě nesměli na prázdninách u babičky, ale tentokrát jsme měli jeden měsíc strávit v Praze a tak chtěl dohonit předešlé roky.

Na špici ostrova Štvanice, kde již končila zóna pro koupání, mne nahnali do vody a poručili, že musím plavat s nimi, a vypravili se k protějšímu břehu Holešovických jatek.

Když jsem byl asi v polovině Vltavy, již mi docházely síly a nemít ten korkový pás, nevím, jak bych dopadl. Doplácal jsem se z posledních sil ke břehu a oni dva již seděli na břehu z kamene a dohadovali se, že se pustí nazpátek k Štvanici.

„ Vy jste se zbláznili!“ snažil jsem se jim to rozmluvit.

„ Já se raději vrátím pěšky, nechci se utopit,“ rozhodl jsem se raději ujít celou trasu po nábřeží pěšky, přes most zpět na Štvanici, kde jsem měl na hromádce složené s kluky šatstvo.

„ Tady máte korky!“ rozhodl jsem se a již vykračoval směrem k mostu. Díval jsem se zpět, zda opravdu poplavou. Oba se opravdu pustili na zpáteční stranu, ale proud je odnášel mimo špici ostrova, takže se mi vzdalovali z dohledu.

Začal jsem strachy o ně utíkat, protože jsem je již neviděl. Když jsem doběhl k hromádkám šatů, kluci nebyli nikde.

Zoufale jsem vyběhl na samou špici ostrova a zahlédl jsem je, jak na mne povykují na druhém břehu za kanálem pro lodě na Těšnovské straně.

Museli uplavat o několik desítek metrů více. Po chvíli se pustili přes zakázaný kanál zpět na Štvanici. Byl jsem z toho úplně vyjevený, protože jsem věděl, že bráška ještě o minulých prázdninách plavat neuměl.

„ Né abys doma něco kecal!“ ukázal mi Ivan zatnutou pěst. Věděl jsem, co to gesto znamená.

Štvalo mne, že se nedokáži vrátit z druhého břehu opět vodou, a tak jsem celý měsíc pilně trénoval, samozřejmě že jsem korky ani jednou nesundal. Pokusil jsem se o to jen jedenkrát, ale šel jsem po několika tempech ke dnu.

Bráška se na rozdíl ode mne naučil plavat i ouško a na zádech a já jsem se stále plácal kraulem.

„ Musíš změnit styl a naučit se dýchat!“ poučoval mne.

„ Zkus prsa,“ rozhodl Ivan, „ Při těch se naučíš lépe dýchat.“

Měl pravdu, šlo mi to o něco lépe a neunavil jsem se tolik. Dokonce jsem vydržel doplavat k jatkám i zpět, ale pouze s korkovým pásem, protože hrůza z toho, že bych utonul jako můj tatínek, mi svazovala ruce.

Hodně kluků se koupalo v průplavu pro lodě, kde bylo koupání přísně zakázáno.

Většinou když proplouvala loď se šífem v závěsu, rychle se plavalo k šífu, kde se kluci zachytili kormidla a nechali se kousek táhnout po vodě a po pár metrech se pustili. Když jsem uměl s korky kolem hrudníku obstojně plavat, skočil jsem jednou také do kanálu, když právě remorkér táhl dlouhý šíf za sebou. Zuřivě jsem plaval k šífu, abych se mohl zachytit kormidla a nechat se také kousek táhnout.

Rozrážel jsem stylem prsa vodu, když se mi zdálo, že mne někdo chytá za nohu. Ten dotek byl ale takový divný jako by slizký a ledový.

Kopl jsem tedy prudčeji nohou a ohlédl se. Spatřil jsem ve vodě nějaké převalující se tělo.

Pojal mne hrozný strach a plaval jsem rychle ke břehu, protože se mi zdálo že jsem ve vodě zahlédl utopence, který se mi dotýkal nohou.

Tak rychle jsem z vody ještě nikdy nespíchal. Vylezl jsem na břeh celý rozklepaný a utíkal k budce pro plavčíka.

„ Viděl jsem utopence, chytal se mě za nohu,“ s vykulenýma očima jsem sděloval svoji zprávu plavčíkovi.

„ Kde jsi ho viděl?“ optal se mne.

„ V kanálu pro lodě!“ prozradil jsem mu.

„ Sakra kluku, víš, že se tam nesmí koupat?“ rozzlobil se na mne.

„ A ještě navíc asi neumíš ani plavat!“ povídá a chytá mě za korky kolem pasu.

„ Máš jediné štěstí, že s tímhle se opravdu nemůžeš utopit, pokud to máš pevně přivázané. “ V tom měl pravdu, protože jen jednou jsem korky nechal volně a neutažené kolem těla, když jsem skočil do vody. Korky se mi ale nárazem o hladinu dostaly do úrovně pasu a těžší vrchní polovina těla šla ke dnu, zatímco lehčí nadnášená spodní část těla se držela u hladiny. Dalo mi hroznou práci, než se mi podařilo se z korků vysmeknout, a pořádně jsem si při tom nalokal vody, že jsem prskal aspoň deset minut.

„ Utopil se tady před čtrnácti dny malý pětiletý hoch a stále ho nemůžeme najít, mysleli jsme si, že ho proud odnesl,“ povídá a volá na kolegu, ať připraví loď.

„ Ukážeš nám, kde to bylo, ale ze břehu, do lodě tě nevezmeme.“ Běžel jsem ke špici ostrova a potom jim ukazoval místo v průplavu pro lodě, kde to bylo. Sedl jsem si na břeh sledoval jako mnoho dalších jejich počínání, když dlouhými bidly, které byla zakončena hákem, prošťouchávali hladinu vody v průplavu. Během půl hodiny jsem najednou spatřil, jak něco převracejí do loďky a vracejí se k železničnímu mostu, kde měli svoje stanoviště.

V ten okamžik se za nimi vydalo skoro celé koupaliště. Bylo to obrovské množství čumilů.

Nešel jsem tam, protože jsem neměl rád pohled na utopence a při pomýšlení na ně šla po mě husí kůže. Zahlédl jsem, že nedorazili s lodí úplně ke břehu, jenom jeden z plavčků vyskočil a druhý držel loď stále na řece. Za chvíli přijely tři vozy Veřejné bezpečnosti a pohřební vůz. Kordon příslušníků odehnal čumily a megafonem je vyzvali, aby vyklidili prostor, potom teprve loďka připlula ke břehu.

Chtěl jsem se již obléknout a odejít, protože jsem měl po náladě a byl jsem zde tentokrát úplně sám, když se z megafonu ozvalo: „ Vyzýváme chlapce, který upozornil na utonulého, aby se dostavil ke kabině plavčků“

Úplně jsem se vyděsil, že mi snad chtějí dát pokutu za to, že jsem plaval v průplavu, protože na břehu po každých třiceti metrech byly umístěny kovové cedulky, kde bylo napsáno, že koupání v průplavu pro lodě je zakázáno pod pokutou.

Šel jsem tedy celý vystrašený ke kabině plavčků a jednomu z hlídajících příslušníků jsem řekl, že jsem to já, koho volali.

Poslal mne dále a ukázal mi, kam mám jít. Pod železničním mostem na kamenném náplavu bylo tělíčko utopence, na kterém jeden z plavčků utíral sliz natrhanými větvičkami z černého bezu, kterého zde rostlo velké množství.

Když mne uviděl jeden z plavčků, obrátil se k jednomu z příslušníků:

„ To je on, “ a ukazoval na mne.

„ Tak pojď, hochu, musíme si promluvit,“ zval mne ten policajt do buňky plavčků a ukázal mi na židli, kde si mám sednout.

„ Tak povídej, kde jsi toho utonulého hochu uviděl?“

„ Já jsem plaval k šífu a zdálo se mi, že mne někdo chytá za nohu, a když jsem kopl nohou, začalo se to tělo ve vodě převalovat a já uviděl, že je to utopenec, “ sdělil jsem mu po pravdě, byla ve mne malá dušička.

„ Rychle jsem plaval ke břehu a řekl to plavčkov!“ pokračoval jsem .

„ Víš, že je koupání v průplavu zakázáno?“ zeptal se mne příslušník a něco si poznamenával do bločku tužkou. Jenom němě jsem přikývl a vzápětí jsem vyhrkl: „ Já mám ale záchranný pás, podívejte se, “ a ukazoval jsem mu svoje korky.

„ To je ale pořádný pás, “ odpověděl příslušník, „ To tě ale neopravňuje porušovat zákaz koupání. Já ti, hochu, povím, jak se tenhle malý chlapec utopil. Bylo mu pět let a před čtrnácti dny se sousedkou a jejich děvčetem šli se koupat sem na Štvanici, a když sem přišli, převlékl se do plavek a trenýrky s tričkem přehodil přes větve keře, aby si je neumazal, “ začal vypravovat a já jsem seděl ani nedutal.

„ Bylo to v těch místech u průplavu pro lodě a pravděpodobně ztratil rovnováhu, nebo mu ujely nohy na kamenech a spadl do Vltavy. Když se po něm po malé chvílce začala jeho sousedka s dcerou shánět, již ho nenašly, a hledal ho i plavčik a potom i potápěč, ale utonulý nikde. Myslím si, že zůstal u dna a nyní ho remorkér s šífem zvedli a vyplaval na hladinu, takže vidíš, jak je ten průplav zrádný! Hledali jsme ho celých čtrnáct dnů, ale mysleli jsme si, že ho proud vody odnesl někam nížeji, “ pokračoval dále.

„ Doufám, že do průplavu po tomto mém vypravování této tragické události ani nevlezeš!“ a na důraz svého tvrzení zvedl výstražně prst u ruky.

„ Řekni mi ještě svoji adresu a to by bylo již vše, můžeš jít domů.“

Nadiktoval jsem mu svoji adresu a z buňky plavčků jsem vystřelil, jako by mi hořela koudel u zadku. Byl jsem rozhodnut doma neprozradit ani slovo, protože to by byl výprask! Také jsem se zařekl, že do průplavu již nikdy nevlezu a pro letošní rok to byl konec mé snahy se naučit pořádně plavat.

Příští měsíc jsme jeli s bráškou Ivanem na Vysočinu k babičce. Bráška chtěl ale mermomocí každý den na Řeku, a když to babička zjistila, začala nás zaměstnávat, abychom prý neměli roupy.

Museli jsme každý den nařezat a rozštípat nejméně patnáct košíků dřeva. To byla ale facha! Ruční pilu jsme tahali skoro půl dne, až nás bolela záda a potom ještě štípat.

„ Podřezáváš!“ křičel na mne brácha, ale já mu zase tvrdil, že je to jeho vina, protože pospíchá a tlačí na pilu.

„ Nekecej!, je to tvoje vina, “obviňoval mne Ivan. Někdy jsme se tak strašně pohádali, že to musela řešit babička.

Když jsme konečně vždy na večír dostali volno, nesměla babička zjistit, že jdeme směrem k Řece, a tak se šlo jako do vesnice a potom okrajem lesa hurá na Řeku.

„ Jak něco kecneš, tak uvidíš, “ vyhrožoval brácha, když mi dokazoval, jak již umí plavat a vzdaloval se mi . Trnul jsem hrůzou a strachem, protože já jsem udělal vždy jen pár temp,

zatímco on plaval přes Řeku na šíř, a to já jsem musel mít ještě jistotu, že dosáhnu v případě potřeby na dno.

Tentokrát měsíc uběhl rychleji než jindy a nám nezbyvalo nic jiného, než sednout na vlak a vrátit se do Prahy, protože škola začínala za necelý týden.

Mamka se poslední dobou občas s otčímem pohádala, protože prý má v práci nějakou rajdu! Přestalo to teprve, až když otčím onemocněl, protože dostal infarkt. Byl i poslední dobou na mne hodnější a nebyl jsem od něho bit.

Byl jsem již také velký kluk, ale když jsem se několikrát ozval, že jsem zvědavý, zda bude Tánu také tak bít, když nebude chtít pomáhat v domácnosti, otec se jí vždy zastal.

„Nestarej se, bude umět všechno a bude také muset pomáhat. To uvidíš!“ zdůrazňoval. Nevěřil jsem tomu, protože sestra byla jeho nedotknutelný miláček a oblíbenec a mne ta nespravedlivost někdy štvala.

Ve škole nám přibyly předměty a já ty, které jsem měl neoblíbené, jsem stále jaksi nechtěl vzít na vědomí, až teprve když jsem obdržel pár pěttek.

U dějepisu, zeměpisu, rýsování a kreslení jsem se vyřádil, ale u ruštiny, matematiky a češtiny jsem měl neustále nějaké potíže. Chodil se mnou do třídy spolužák Nedbálek, který již třikrát propadl.

Byl tedy o tři roky starší než my a také pořádná vazba, a měl takovou sílu, že by přepral celou třídu najednou.

Někdy si potřeboval svoji sílu vyzkoušet a také ukázat, jaká je vazba.

Za cíl své zkoušky si většinou vybíral mne. Snažil jsem se mu uniknout, ale vždy jsem prohrál. Nejčastěji mne chytil za nohy a moji hlavu máčel v kýblu, který stál u tabule na vlhčení houby. Někdy jsem se bránil tak úporně, že se mi podařilo i vodu rozlít, a potom jsem musel rychle pospíchat do konce přestávky podlahu vytřít, protože jinak to byla pózule. Já jsem si jednou za jeho týrání na něho vymyslel pomstu. Když byl na záchodě, rychle jsem mu vyndal svačinu, protože k svačině nosil většinou slepené dva krajíce chleba se salámem. a pod kolečka salámu jsem mu nastříhal papírová kolečka. Musel jsem dávat pozor, aby mne nikdo neviděl, protože silák měl svoje donašeče. Podařilo se! O velké přestávce, když se s chutí zakousl do chleba, začal po chvílce prskat jako koza a z úst vytahovat rozžvýkaný papír.

„Kterej podvratník!“ začal řvát a obcházet spolužáky.

Nikdo nic nevěděl, tak se neměl na kom pomstít.

Jednoho dne, když si mne zase vybral za předmět týrání a když máčel moji hlavu do kýble za mého velkého řevu, vešla naše třídní.

„Obdivuji, Ranecký, tvůj nelidský řev a Nedbákovu sílu, ale oba doneste žákovskou knížku,“ sdělila nám. Samozřejmě byla to pózule a já se jí srdečně zasmál, protože červeně bylo v žákovské napsáno: „Řval jako lev, když mu spolužák máčel hlavu v kýblu!“ ale nevěděl jsem, jak to zaonačit, abych doma otčímami nerozčilil.

Bráška Ivan se naučil dokonale podepisovat matku, která padělaný podpis nedovedla rozeznat od svého, tak dokonale to bráška uměl.

„Bráško, mám průšvih,“ svěřoval jsem se mu.

„Nemohl bys za máti podepsat pózuli?“ snažil jsem se ho přesvědčit. Bráškově okamžitě svitlo, že by z toho mohl být dobrý kšeft na rychle vydělané prachy, a také mne s taxou za padělaný podpis matky neodkladně seznámil. „Podepsanej úkol bůra, pózule dvacku.“

„Ty vyděrači!“ rozčilil jsem se, ale nezbyvalo mi nic jiného než platit.

Úkoly jsem psal většinou před začátkem vyučování ve škole a kolikrát jsem to nestihl dát ani bráškově podepsat. Né že by to byly všechny úkoly, tak bohatý jsem zase nebyl, ale někdy se nedalo nic jiného udělat.

„Prosím soudružko učitelko, mohl bych na záchod?“ hlásil jsem se, když jsem to nestihl do konce přestávky a sešit byl již schován za tričkem nebo košilí.

„S tebou je to hrozný, tak běž,“ zněla většinou odpověď učitelek.

Seběhl jsem o patro níže a zaklepal na dveře bráškovy třídy.

„Prosím soudružko učitelko, mohl bych mluvit s bratrem, já si zapomněl klíče od bytu,“ zněla nejčastěji moje výmluva u soudružky učitelky o patro níž.

Když brácha vyšel na chodbu, většinou již jenom nastavil ruku se slovy: „Bůra“. Když mu padl žádaný obnos do dlaně, zručně na stěně chodby, kde sešit opřel, napodobil podpis maminky.

„Petře, to jsem ti podepisovala?“ divila se občas matka, když spatřila podpis.

„Podpis je to ale můj, tak asi ano! Se mnou to jde s kopce, já si nic již nepamatuji, když mám těch dětí tolik,“ dodala. „Ty si to, mamko, nepamatuješ?“ naoko jsem se divil, ale nyní jsem teprve nabyl přesvědčení, jak bráška uměl podpis matky perfektně napodobit.

V baráku na chodbě jsme měli sousedku, která kdykoliv k nám někdo přicházel nebo odcházel, byla vždy točit vodu z kohoutku vodovodu na chodbě. Bylo tomu tak, i když přicházel kdokoliv z rodiny a vždy neopomněla pronést nějakou moudrost. Byla to baba všech bab! A to jí vydrželo mnoho let.

Několikrát jsme ji pozorovali kukátkem ve dveřích. Když jsme zašli do bytu, vodu vylila do výlevky a zapadla do svého bytu. Kdyby slyšela klapnout naše dveře, okamžitě šla točit vodu. Když byli a nebo nebyli rodiče náhodou doma, vždy poslouchala s hrnkem přitisknutým na stěně, protože měla přehled, co se u nás děje nebo mluví. Je jasné, že jako kluci jsme se jí dovedli také pomstít, a i když nemohla prokázat naši vinu, samozřejmě na nás žalovala.

Strašně rádi jsme s bráškou jezdili na zábradlí dvě patra do přízemí baráku. Z tohoto důvodu jsme pracně odšroubovali na krásně hladkém zábradlí dřevěné kolíčky, které byly umístěny asi tak dva metry od sebe.

To byla panečku jízda bez přerušení až dolů. Nikdy nás nenapadlo, že bychom mohli přepadnout a zřítit se dolu do přízemí. Měli jsme z toho požitek, zato baba sousedka z toho byla na mrtvici. Okamžitě žalovala matce, a když to nepomohlo, jednou nám našroubovala v polovině zábradlí kolíček, který odšroubovala o patro výše,

Tenkrát jsem jel jako první před bráškou, ničeho netušíc. Natrhl jsem si prdel a málem i pytlík.

„Já té babě něco snad udělám“ soptil jsem. „To nám udělala schválně,“ držel jsem se za zadek a pytlík belhající si domu zkontrolovat natrženou prdel.

Baba také okamžitě vylezla točit vodu. S milým úsměvem na rtech se mne ptala, když mne viděla kulhat .

„Copak, Peťánku, něco se ti stalo?“ Chtěl jsem říci něco strašně neslušného, ale ze rtů mi jenom uniklo „Ano, natrh jsem si prdel.“ Zlostně jsem za sebou zabouchl dveře bytu a v koupelně si kontroloval stav mých hýždí a řitního otvoru.

„No počkej, babo, to tě přijde draho,“ sykal jsem bolestí a kul plán pomsty.

Druhý den jsem s bráškou namazali kliku u jejího bytu psím výkalem a to byl potom řev.

„Vy parchanti, to jste museli být vy,“ ječela na nás a matku, když nám málem ztrhla zvonek

„O co jde?“ tvářili jsme se s bráškou jako nevinátka, jako ona předtím, když jsem se belhal domu s natrženou prdelí.

„Někdo mi namazal kliku psím hovnem?“ soptila.

„A proč zrovna my?“ ptal se Ivan. „Protože to bylo za ten kolíček jak si Petr natrh prdel“ prozradila ve vzteku sousedka.

Máma se užasle na mne podívala : „Ty máš natrženou prdel?“

„Jo mám,“ přiznal jsem se. „Jel jsem po zábradlí a někdo tam přišrouboval nový kolíček“

Nevím, zda máma se zděsila mojí natržené zadní části těla , ale v ten okamžik se nás zastala.

„Nemuseli to být moji kluci, paní sousečko, ono vás má rádo více lidí v baráku,“ sdělila šokované bábě předtím, než ji bez dalších slov zavřela dveře před nosem.

Musel jsem si potom několik dní léčit zadek koupáním v lavoru s hypermanganem a ve školní lavici jsem při poposedávání jenom sykal. Spolužákům jsem však pravý důvod neřekl.

Kolíček jsme odšroubovali a jezdili vesele dále, ale jednu nohu jsme vždy měli nataženou na zábradlí před sebou, aby nás někdy něco zase nepřekvapilo.

Sousedka na nás kolikrát klepala vařečkou na stěnu, a stávalo se to, i když byli rodiče doma. Nakonec došla trpělivost i matce, která jí doporučila, ať se stará sama o sebe. Když nebyli rodiče doma a ona klepala, vzal jsem si s bráškou také vařečky a klepání jsme jí opláceli. Jednoho dne jsme zjistili, že od okna po parapetu k nám lezou nějací broučci, kteří se hned rozlézali po stěně a zalézali pod obrázky a rákos, který byl na stěně u kanape, aby se zeď neodírala.

Když jsme zjistili, že průvod broučků vychází od okna naší staré sousedky, maminka vše nahlásila na hygienickou stanici.

Druhý den přijeli a sdělili nám, že se musíme někam na týden vystěhovat, vzít si jen nejnnutnější věci, protože byt naší sousedky a nyní i u nás je plný štěnic a byty se musí vyplynovat.

Maminka z toho měla málem záchvat.

Bylo to něco nepředstavitelného se na týden vystěhovat s nejnnutnějšími věcmi z bytu s celou rodinou.

Od té doby s paní sousedkou nikdo z rodiny nemluvil a ona s námi také ne, i když jsme vždy slušně pozdravili. Také její točení vody přestalo být tak intenzivní, když šel někdo z naší rodiny do bytu nebo z bytu. Trvalo to ještě několik let, než paní sousedka začala s námi hovořit.

Jako kluk jsem miloval biograf a hodně z mých ušetřených peněz putovalo většinou do pokladny kina Mladých, kde vstupné stálo jednu korunu.

Zbožňoval jsem také to, že jsem si při přestávce, když se vyměňovaly kotouče filmu v promítačce, koupit eskymo za padesát haléřů nebo nanuka za korunu.

Pamatuji si, jak jsme toužili po tom, dostat se také do kin, která byla pro dospělé a promítala filmy mládeži nepřístupné.

Jedno z takových kin bylo kino Kotva, nebo Sevastopol. Kolikrát jsme zkoušeli různé figle udělat se staršími, kdy jsme si na krk uvázali kravatu, do očí narazili bekovku a někdy i opálenou sirkou udělali vousy.

Záleželo, jaký měli u vchodu při trhání vstupenek postřeh, protože jsme se většinou snažili do kina dostat při největším návalu u vchodu. Měli jsme již také zjištěno, kteří uvaděči dovedou přimhouřit oko a do kina nás pustit.

Takové informace se mezi kluky a holkami ve škole šířily rychlostí blesku.

„Jitka má bleděmodré bombarděřáky,“ sdělil mi spolusedící v lavici Honza velickou novinu, protože se mu náhodou podařilo zahlédnout kus intimního prádla, když se spolužačka sehnula.

Pomalou jsme se začali pořádně česat a dbát o sebe, protože se nám začínaly líbit některé spolužačky, kterým v oblasti hrudníku na tom prkně začínaly výrazněji vyrážet čochy a hrudní koš se jim začínal zaoblovat.

Začínaly nás zajímat věci, které chlapce v tomto věku zajímají v anatomii opačného pohlaví.

Také chování a reakce byly ve třídě plné takovýchto pubertáků někdy až výstřední.

Chodili jsme v té době již do sedmé třídy a já, když jsem si chtěl obléci na sebe něco lepšího, musel jsem si to tajně půjčit od svého bratra, aby to nepoznal. Několikrát mne načapal a to bylo řevu.

Mrzelo mne, že jsem musel nosit věci většinou po něm, a ty již nebyly tak hezké, protože byly obnošené. Peníze v naší rodině vždy chyběly.

Brácha končil osmou třídu a měl se učit soustružníkem. Stal se z něho mladý pán, jak ho některé sousedky v domě titulovaly.

Hrozně mne štvalo, že jsem si musel kolikrát vyslechnout slova: „Kam jdete se svým bratrem, mladý pane?“ jak se ptávaly sousedky mého bratra, když jsme společně náhodou opouštěli dům..

Jako by nemohly použít větu: „Kam jdete, mladí pánové?“ Já jsem v těch stále obnošených šatech nebo vytahanych teplákách na mladého pána zkrátka nevypadal.

Také povinnosti domácnosti zůstávaly stále více na mne, protože mamka chodila do práce. Dělala v ČKD jako dělnice, aby pomohla nakrmit čím dál tím více hladovější krky.

Začínalo jaro, byl květen a nová míza se začala tlačit a hlásit se.

„Nastoupí k nám nová úča na matiku!“ letělo celou třídou, protože naše soudružka učitelka vážně onemocněla a již několik měsíců za ni suplovali jiní.

„Je to takové dvacetileté ucho, které se stále červená,“ sděloval nám nejzkušenější spolužák Nedbálek. Holky zase pro změnu měly zjištěno, že novou učitelku před školu doprovázel takový dlouhán, kterému prý na bradě vyráží pár chlupů.

Byla to zkrátka událost. Všichni jsme byli v očekávání, jak první její představení před rozjívenou pubertáčkou třídou dopadne.

V první hodině, když ji soudruh ředitel dovedl do třídy a představil nám ji, začalo i představování nás žáků, již bez účasti ředitele školy, který odešel za svými povinnostmi. Soudružka učitelka byla stále rudá jako pivoňka, ale byla docela milá a zanechala v nás docela dobrý pocit, že to s ní půjde.

O velké přestávce se sešel pánský výbor třídy, tak zvaná silná čtyřka na záchodcích.

„Vypadá prima,“ konstatoval jeden, zatímco druhý mu odporoval. „Každý nový koště dobře met!“

„Koukl jsem se jí na nohy, pánové, ta je má chlupatý, to musí bejt krása v rozkroku,“ zasnil se Nedbálek, který měl již ve svých pomalu sedmnácti letech asi první zkušenosti za sebou a nás nezkušené zaučoval.

„Měli bychom jí vyzkoušet,“ padl návrh, který byl přijat s hurónským řevem.

Jak se usnesli tak i udělali. Hned při následující hodině matematiky Nedbálek vstal, otevřel okno a provokativně nasál vzduch.

„Cítíte to? Přišlo jaro, nová míza,“ sdělil soudružce učitelce

„Cítím!“ odpověděla mu a dívala se do seznamu žáků, jak se žák jmenuje.

„Sedni si, Nedbálku,“ vyzvala ho.

„Soudružko učitelko, máte ráda no, to, bez?“ zeptal se nové učitelky a drže s úsměvem se jí podíval do tváře. Věděli jsme, co nyní přijde, a tak třída ztichla napětím.

„Samozřejmě mám ráda bez“ myslíc tím šefík, odpověděla mu učitelka.

„Miluji ho,“ dodala aniž by tušila nějaký podraz. Třída vybuchla v řehot, protože bez, znamenalo v slangu třídy chlapeckého osazenstva bez kondomu.

Soudružka učitelka se podívala po řehtající třídě a pomalu jí docházela souvislost. Polila jí červeň až po kořínky vlasů, zmateně se podívala po třídě a viděla jen řehtající se drzé obličej.

Vyhrkly jí slzy, rozplakala se a utekla ze třídy.

„To jste tedy, vy volové, přehnali,“ oznámil jsem klukům.

„Bude z toho pěkný průser!“ neopomněl připomenout kaplan třídy Petr Havlík celkem logický následek. Ženská solidarita rychle zaučinkovala a holky se do nás kluků pustily.

„Kluci, to musíte napravit, jste pubertáčtí pitomci!“ ozvala se některá z holek.

Vzpomněl jsem si, že za rohem Petrského náměstí, což bylo jen několik desítek metrů od naší školy, je mateřská školka a v rohu jejího malého oplocení skutečně šefík rostl.

Byl vyslán nejrychlejší atlet třídy, že musí bleskově kytici natrhat. Neuběhlo ani deset minut a byl nazpět. Krásná kytice rozkvetlého bleděmodrého bezu se skvěla ve váze na stole učitelky. Třída čekala příchod ředitele se soudružkou učitelkou. Přišla sama a na obličej jí bylo znát, že před chvílí ještě plakala a asi si byla omýt obličej na WC.

Udiveně pohlédla na vázu a slzy jí vyhrkly málem znovu. Opět zčervenala, ale nenechala na sobě nic znát, jenom naprázdno polkla a chvíli nevěděla co říci. Tentokrát se nikdo nesmál ani nešklebil. Konečně když rukou nevědomky otřela si oči, řekla: „Děkuji vám, nevím, co si o tom mám myslet, překvapili jste mne,“ a vzápětí dodala

„ Myslím, pokud jste to mysleli i vy upřímně, že bychom mohli spolu přece jenom dobře vycházet, ale museli byste mne ušetřit takovýchto různých překvapení.“

Sedla si za stůl, vázu nepatrně poodsunula na kraj stolu a třídě sdělila: „ Budeme pokračovat dál, jako by se nic nestalo.“

Po zvonění, když hodina skončila, sklidil Nedbálek a jeho parta od ostatních pěknou držkovou. Jaro se převalilo a již nastávaly předposlední prázdniny.

Škola spolu s rodičovským sdružením se usnesla, že pojedeme na týden na Slovensko do Nízkých Tater vlakem. Jako pedagogický dozor jeli s námi tři učitelky a dva rodičové, kteří měli pomáhat zajišťovat klid a pořádek.

Málem jsem nejel, protože jsem neměl potřebný finanční obnos, který se měl uhradit před odjezdem. Jako jediný bych ze třídy nejel, a tak SRPŠ na doporučení naší češtinářky rozhodlo za mne potřebnou částku uhradit.

Byl to krásný výlet a já na něj vzpomínám, protože jsem si z tohoto výletu dovezl mimo vzpomínek na krásnou přírodu i lásku k jedné spolužačce.

Cestu jsme trávili v obyčejném rychlíkovém vlaku, kde se nedalo nijak lehnout a spát, takže to bylo problematické a noc jsme strávili všelijak. Od hraní různých her až po klimbání na tvrdých sedačkách přiděleného vagónu.

Někteří nevydrželi tvrdost sedaček a tak se přes zákaz pedagogického dozoru vyšplhali do některých prázdných sítí na odkládání příručních zavazadel, kde uložili svoji tělesnou schránku ke spánku.

Když učitelé viděli, jak jsou žáci z dlouhé cesty zmožení, nakonec je ani nebudili, aby slezli, a nechali je spát.

Já jsem celou cestu seděl vedle svého nejlepšího kamaráda Franty a nejlepší kámošky Anduly. Anička byla správná sportovkyně, hrála závodně volejbal i košíkovou a tak mrštná byla málokterá holka ze třídy, snad ještě se jí vyrovnala její dobrá kámoška Máňa.

Ty dvě se pomalu jedna bez druhé ani nešly vyčůrat a mne to trochu štválo, že Máňa musí být u každého slova a každého pohledu.

Nedovedl jsem si představit, že když bych chtěl dát své kámošce a nastávající lásce pusu, tak u toho bude asistovat Máňa nebo druhá její kámoška Jana. Proto moje láska k nejlepší kámošce zůstávala spíše platonickou a přátelskou. Již v průběhu roku jsme kolikrát spolu dělali i domácí úkoly, a kdykoliv k nám Andulka přišla, mamka již od dveří hlásila: „ Máš tady svoji lásku Aničku“ Já jsem chodíval i k nim, protože jsem jí často doprovázel ze školy domů a její maminka mne znala jako svoje boty.

Holky si mne na výletě předcházely, dostával jsem od nich různé dobroty, o které se se mnou vždy podělily. Já jsem bohužel v zásobě tlumoku žádné laskoviny neměl, a tak jsem jim za odměnu nosil luční květiny.

Jednou mne zahlídla parta spolužáků Nedbálek, Brandejs, Janeba a Jemelka, kterým jsem přezdíval velká čtyřka. Byli to takoví samozvaní vládci třídy a hodně spolužáků se jim dobrovolně podřizovalo. Ten nápad, aby zesměšnili mladou matykářku, byl možná také jejich nápad.

Sklidil jsem za kytici květů, kterou jsem držel v ruce, jen výsměch a pošklebky.

Týden uběhl jako voda a po návratu do Prahy a školy jsme obdrželi na konci druhého týdne vysvědčení.

Když mi ho třídní předávala, pokývala jenom hlavou a povzddechla „ Ranecký, Ranecký, musíš příští rok máknout, jinak se se čtyřkami nikam nedostaneš.“

Jak jsem jí měl vysvětlovat, že mne učení nebaví, že raději chodím někam do přírody a krmím a sleduji ptáky, kačeny nebo divoké králíky. Tam jsem se cítil spokojený a šťastný. Jednou jsem si donesl v zimě domu i polozmrzlou kačenu, kterou jsem našel na Štvanici, ale otec mne s ní vyhodil, že dotáhnu ještě nějakou nákazu na děti. Jak strašně jsem byl nešťastný, když jsem ji měl odnést zpět. Obcházel jsem spolužáky, zda by si ji někdo nemohl

nechat. Nechal si ji jeden ze spolužáků, ale později jsem se dozvěděl, že si ji jeho otec nechal upéct nadivoko, jako mysliveckou pochoutku.

Začal jsem se Zdeňkem, který bydlel v baráku přes dvůr, chodit nejčastěji do Stromovky, kde jsme znali skoro všechny kačeny z jezírka a měli jsme je také pojmenované. Nosili jsme jim tašky žrádla, většinou suchých rohlíků nebo chleba, který jsme nacházeli v popelnících.

Zdeňkovi zemřela maminka, která se o něho a jeho sestru starala.

Sestra Jana byla stará jako můj brácha Ivan a chodila s ním do třídy.

Protože se nějaký čas o něho a domácnost po pohřbu maminky starala jen sestra, musel nakonec odjet k nějakým příbuzným na venkov a já ztratil dalšího kamaráda.

Cokoliv na vlastní kůži necítíš příliš rád,
to ty sám jiným nečín ani.
Pomysli, jakým hněvem se začneš sám obírat,
když jiní tě jen trochu zraní.

Ten chlapec horníkem chce býti.

Chtěl bych si vydělávat hodně peněz a brzy být samostatný, nezávislý na sourozencích a na rodičích. Kolikrát jsem již přemýšlel o tom, že půjdu do učení na horníka. Do školy chodili agitovat pro práci v dolech, slibovali líbivý stejnokroj, kompletní oblečení a obuv, učiliště zadarmo, kapesné a po vyučení veliký výdělek. Tato akce byla rozjetá ještě za prezidenta Gottwalda a měla dostat nové a mladé síly na tuto práci a všude bylo vidět heslo: „ Já jsem horník, kdo je víc,“ které dále doplňovalo heslo: “ My jsme mládež nová, my jsme mládež Gottwaldova.“

Noviny i agitační plochy se skvěly rekordy v těžbě uhlí a televize se předháněla v ukázkách z dekorování umouněných horníků těsně po vyfárání. Je pravda, že sem tam proskočila nějaká ta zprávička z důlního neštěstí, ale o těch se moc nemluvilo. Republika potřebuje uhlí a mladé síly ho narubají.

Jednou jsem se o tom zmínil, když se u nás v rodině slavily narozeniny mého otčima a sešlo se jeho blízké příbuzenstvo a známí. Byl mezi nimi i strýc s tetou ze Slaného, strýc dělal na šachtě u Kladna.

Někdo z příbuzenstva konstatoval jak jsme již velcí, bratr Ivan že se již začne učit soustružníkem a mne nástup do učení čeká v září příštího roku. „ Kampak půjdeš?“ zeptala se mě teta Nikodémová.

„ Půjdu na horníka !“ sdělil jsem všem.

V ten okamžik se strýc ze Slaného vymrštil u stolu a vybuchl. „ Něco ti povím. Než bych dal svého syna do učení na horníka, tak ho radši zabiju, zabiju ho!“ ulevil si a chopil se skleničky.

„ Neví, co ho tam čeká, a oni jenom oblbují mládež, aby někoho na tu dřinu dostali. Copak to nevidíte?“ sděloval rozzlobeně ostatním.

„ Sedni si, nestraš ho a všechny ostatní“ chopila ho teta za ruku a stahovala na židli.

„Když tam chce jít a líbí se mu to, tak ho nezrazuj. Ty tam děláš přece taky.“

„ Nemel blbě!“ osopil se strýc na tetu.

„ Ty asi nevíš, proč tam jsem? “ usedl a dlouze si zavdal ze skleničky.

Myslel jsem si, že strýc má již upito, protože když tak vybuchl, byl celý rudý. Tím to také skončilo a mne to utvrdilo v tom, že na hornické učiliště půjdu.

Mamka měla trochu strach po strýcových slovech, co mě asi čeká, ale otec byl spokojen.

Ubude další hladovej krk a nebude muset na něj muset nic kupovat.

Čekaly nás skoro dva měsíce prázdnin. Tak jako každý rok, jeli jsme s bratrem do července k babičce a druhou polovinu prázdnin jsme měli strávit ve vodáckém putovním táboře. Ivan chodil již přes rok do vodáckého oddílu na Císařské louce a jeho svaly se díky pádlování začínaly jasně rýsovat. Těšil jsem se, že se uvidíme také s nejmladším bráškou, který byl u babičky již odmalinka, a bude sranda, sluníčko a zakázané koupání.

Bráška věřil, že se na Řeku dostane na koupání, byl již mladý pán, uměl velmi dobře plavat, takže mu to babička snad nebude zakazovat a mimo jiné ve vodáckém oddílu byla podmínka umět plavat a být starší čtrnácti let.

„Kdepak koupání, hoši,“ sdělila nám babička. „Potřebuji nadělat dřevo na zimu, nemám ani špalíček,“ a hned nám stanovila denní úkol. „Musíte každý den udělat jako každoročně alespoň patnáct košíků dřeva, abych měla v zimě čím topit.“

Nejhorší bylo to řezání na šráku ruční pilou. To trvalo věčnost a já jsem kolikrát již nemohl. „Nebud' srab!“ komentoval moji únavu starší bráška. „Dívej jak mi rostou svaly!“ a předváděl se jako kulturista. „Víš, jak po tobě půjdou holky? A získáš sílu, abys na té šachtě nepadl na držku,“ poučoval mne.

Stejně se věčně hádal se mnou, že podřezávám nebo že se u řezání ulejuvám a on musí více tahat pilku.

Než se dřevo ještě naštípalo a uklidilo, byl večer.

Já jsem ještě většinou šel navštívit prababičku a pradědu do chaloupky, zatímco Ivan se vytratil plavat.

„Tak co, hochu?“ ptala se mne prababička. „Jak jde škola?“ vyptávala se dále.

„Já vím, nebaví tě, ale učit se musíš, byl bys vždy jen za hlupáka, nevzali by tě nikam do učení a musel bys u sedláka jenom kydat hnůj.“

Brala to tak, jako za jejich časů. To byla jiná doba. „Na, tady máš jablíčko,“ nezapomněla mi vždy při mé návštěvě u nich něco donést.

Praděda seděl na stoličce a v bezzubých ústech cucal dlouhou fajfku.

„Jo hochu, to za našich dob, ...“ začínalo vždy jeho dlouhé vypravování a vzpomínání na dobu dávno minulou.

Byl již hodně sehnutý, táhlo mu na devadesátku, ale stále něco kutil kolem chalupy nebo štípal pomalu dříví a seděl u toho na menším špalíku.

„Bolí mě již záda,“ si občas postěžoval, ale nezbytnou fajfku měl zastrčenou v ústech. Ta byla kratší a nebyla tak hezká jako ta, co jsem mu dal před léty k Vánocům. Tu kouřil jenom doma o svátečních příležitostech. Byla vyřezávaná a na porcelánové hlavičce byl namalován švarný myslivec. Dalo mi strašnou práci tenkrát na tu fajfku ušetřit, ale praděda z ní měl ohromnou radost.

„Hochu, dáš si s námi hrnek mléka a placku?“ pobízela mě prababička, když zjistila, že teta má kravku s kozou již obstaranou a podojenou.

„Ale babičko, kozí nechci a k jídlu mi nic nedávejte“ bránil jsem se předem, protože jsem věděl, že kravské mléko bylo většinou stloukáno na máslo.

„Á, náš mladý ofrňuje nos! Tos měl hochu, něco lepšího?“ neopomněla si do mne rýpnout.

„Neboj, dostaneš jen odstředěné kravské a pár placek, na těch nezchudneme“ ubezpečovala mě a placky, které se předtím pekly na kachlovém sporáku, mastila peroutkou.

Většinou již skoro za tmy jsem se vydával na cestu k dolní babičce, když jsem si předtím vyslechl nějaké to vypravování ze starých dob.

„Kde jsi byl tak dlouho?“ vyptávala se zvědavě babička, abych náhodou někde necoural za děvčaty, jak ze srandy říkávala, nebo abych nebyl u vody. Z toho měla vždy největší strach.

„Pradědeček mi vypravoval, tak jsem se trochu zdržel“ snažil jsem se ji upokojit.

„Nejsem moc ráda, když tam zůstáváš na večeri, víš, že sami mají málo a že se jim snažím něčím vždycky přilepšit, protože při tom jejich důchodu by museli pojit hlady.“

„Já vím, babičko, ale prababička se nedala odbýt“ bránil jsem se.

„Tak honem s Ivanem umýt, poslechněte si chvilku rádio a spát na kutě.“

Rádi jsme za tmy sedávali u malého bakelitového rádia a poslouchali napínavé hry. Kolikrát jsme ani nedutali, jak to bylo zajímavé. Televizi jsme nikdy neměli, ani v Praze, takže jsme po ní ani netoužili.

Děda ještě chodil do slévárny v Novém Ransku, i když celý život pracoval na Starém. Byl to zkušený slévač, a tak předával zkušenosti i v jiné fabrice. Většinou, když přišel domů, najedl se, převlékl se do vypraných montérek a odešel ke svému bratrovi, který bydlel sám ve staré chalupě jen o barák dále než prarodiče. Vracel se také až za tmy.

S babičkou toho moc nenamluvil a my jsme s Ivanem to jejich manželství nikdy nemohli pochopit. Navzájem se odcizili po smrti svého jediného syna. Občas se pohádali o nějakou prkotinu a děda nazlobeně opustil barák. Přitom se nám vždy zdálo, že jeden bez druhého nemohou být, protože když se děda dlouho nevracel z práce, babička hudovala a nedočkavě ho vyhlížela, aby měl jídlo teplé.

Když jsem se dědy ptával, proč se s babičkou hádali, mávl jen rukou a odvětil, že to vše pochopím, až budu o hodně starší a ožením se.

„Ale dobře ti kluku radím, nežeň se, ženské jsou potvory!“ nabádal mě děda a nebylo to jen jednou. Strýc byl starý mládenec bručivý a zlostné povahy a na návštěvy k němu jsme nechodili, jenom když bylo něco nutného dědovi vyřídit.

Děda také občas zašel do chaloupky popovídat si z tetou a prarodiči. To se babička na něho většinou zlobila a křičívala na něho, že tam nemá co otravovat, ať si otravuje svého Bzukaně. Děda svoje rodiče neměl, ti zemřeli již v třicátých letech. Někdy mi to připadalo, jako když babička na dědu žárlí.

Polovina prázdnin utekla jako voda v Doubravce a týden před koncem července jsme se museli vracet. Cestu vlakem z Prahy na Vysočinu a zpět jsme znali pomalu nazpaměť, včetně všech stanic. Osobákem to byla hrozně dlouhá doba, než vlak dojel do Prahy, protože stavěl na každé mezi. Raději jsem jezdil autobusem, bylo to rychlejší a jako každého kluka mě silnice víc táhla. Rád jsem sedával za řidičem a sledoval cvrkot na silnici.

Mezi vodáky jsem se dostal jen tím, že mě bratr bral někdy s sebou, když jsem se nemusel starat o sourozence. Na loď a vodu jsem nesměl, protože mi nebylo čtrnáct a neuměl jsem plavat. Občas mě vzal na loď jejich instruktor, ale to bylo málo kdy. Záviděl jsem Ivanovi, že je starší a tělo měl také vypracovanější, začínaly se na něm rýsovat svaly a holky většinou pokukovaly více po něm než po mně.

Když jsem zjistil, že pojedou jako putovní tábor na pramicích řeky Berounku a Sázavu, hučel jsem do něho a do instruktora, ať mě vezmou také s sebou. Nešlo to, předpis je předpis. Byl jsem z toho nešťastný, ale malá náhoda přispěla k tomu, že jsem nakonec jel, protože těsně před začátkem prázdnin se odhlásilo několik holek a kluků z důvodu, že jeli s rodiči na dovolenou někam jinam, a instruktor měl okamžitě problém obsadit posádky všech pramiček. Vyřešili to kompromisem. Donesl jsem potvrzení rodičů, že mě na tábor pouští a jsou si vědomi rizika, protože neumím plavat.

Byl trochu problém přesvědčit rodiče, ale peníze za tábor jsem si dal sám, protože jsem měl něco našetřeno. Přesvědčit maminku, která měla hrůzu z vody, měl Ivan, za což jsem mu slíbil různé služby. Podmínka byla, mít neustále korkový pás kolem těla a slib bratra, že mě bude neustále hlídat. To mě štvalo nejvíce, ale musel jsem to překousnout, pokud jsem chtěl jet. Byly to moje nejkrásnější prázdniny. Každá posádka pramice čítala čtyři muže s pádly a kormidelníka.

Nebyl jsem takový úplný neznalec, ale tempu a rytmu jsem ještě moc nestačil, a tak jsem byl zasvěcován do práce kormidelníků. To docela šlo, až do doby, než jsme začínali sjíždět šlajсны a rychlejší vodu mezi balvany.

Mou zásluhou jsme se také dvakrát udělali a brácha nevěděl, zda má napřed lovit potápějící se věci nebo brášku.

To nám trochu komplikovalo občas komunikaci, ale nezdary byly brzy zapomenuty a já byl nadšen, že konečně také trávím čas pod stanem a na lodi. Počasí nám přálo a to, že jsem si párkrát lokl, než mě vytáhli z prudké vody, nebylo také tak zlé. Horší bylo lovení

potápějících a odplouvajících věcí. Ještě, že jsme jezdili vždy uprostřed skupiny, aby na nás měl instruktor dohled a po případě mohl pomoci.

Po návratu z letních prázdnin se bratr začal učit v Avii soustružníkem. Vybral si tuto fabriku proto, že tam dříve pracoval i otec, než zemřel a hodně spolupracovníků na něho vzpomínalo s láskou a úctou.

Nechtěl udělat jménu svého otce ostudu, a tak již od začátku učení patřil mezi premianty učiliště, zatímco já jsem se po nástupu do osmé třídy pohyboval spíše v dolní polovici úspěšných žáků.

Věděl jsem, že na horníky berou žáky i s horším prospěchem, a tak mě škola moc nevzrušovala. To mě spíše vzrušovaly moje spolužačky a jejich náklonnost, protože jsem patřil ve třídě k jejich oblíbencům a některé z nich si mě přímo předcházely. Sice jenom pamlsky a ovocem, ale i to jsem považoval za úspěch.

Ve škole se začínaly vyplňovat různé přihlášky na učiliště i školy. Na konci osmé třídy jsme měli skládat závěrečné zkoušky a od příštího školního roku měla být dobrovolná devítiletá školní docházka a za další rok již povinná.

Pololetí pro mne dopadlo neslavně. Byl jsem upozorněn všemi vyučujícími, že jsem se zhoršil, místo abych se zlepšil na vysvědčení.

„Ranecký, Ranecký!“ výhružně na mne hrozila naše třídní při předávání vysvědčení.
„Tvůj bratr patřil k premiantům školy a u tebe to bude opak. Netrápí tě to ani trochu?“
Trápilo, protože zase mi byl nadhazován můj starší brácha jako vzor.

Mamka rozhodla, že pojedeme na pololetní prázdniny k babičce vlakem, protože vloni, když jsem jel v zimě na pololetky autobusem, jsem byl tak zaujat provozem na silnici, protože řádila sněhová bouře a pěkně mrzlo, že jsem při vystupování z autobusu zapomněl rukavice. Po cestě jsem přehazoval kufr s dárky z jedné ruky do druhé, jak mi ruce mrzly a než jsem došel k babičce, měl jsem pravou ruku omrzlou. Během několika dnů mi zbělely a otekly všechny prsty, které se staly necitlivými tak, že jsem nemohl vzít do ruky ani hrnek. Bylo to hrozně nepříjemné. Mohl jsem používat jen levou ruku a trvalo ještě dlouho po návratu do Prahy, než jsem mohl pořádně hýbat prsty. Mělo to výhodu i nevýhodu. Nemusel jsem ve škole psát, ulil jsem se diktátům a slohovým pracím, ale nevýhodou bylo, že jsem musel po uzdravení všechno do sešitů dopsat a zabralo mi to hodně času.

„Dáš na něho pozor!“ nařizovala maminka bráškově, ještě než jsme vyjeli a kontrolovala, zda mám rukavice, šálu a teplou čepici.

„Jo neboj, já mu když tak nějakou vrazím!“ vytahoval se Ivan.

„Ne abyste se rvali, jste již velcí kluci.“ rovnala nás matka.

Konečně jsme vyjeli. Bylo to sice opět osobákem, který byl skoro poloprázdný, ale byl jsem rád, že bylo konečně tomu matčinému kázání konec.

Brácha si četl a já jsem podřimoval, když si na lavici proti nám sedl pán asi tak čtyřicátník. Když jsem se probudil, byl již v zaujatém hovoru s bráškou. Zbystřil jsem pozornost, protože se mluvilo o sexu a to bylo pro mne velká neznámá, která mě zajímala asi jako všechny dospívající kluky.

„Á, mladý pán se probudil!“ komentoval moje otevření očí náš neznámý a já byl poctěn, že mě nazval mladým pánem.

„Povídali jsme si s bratrem o dospívání a masturbaci. Přiznal se mi že ještě neměl styk, ale to brzy dohoní“ usmál se na mne a přiblížle mrkl.

„Ty ale ještě asi nevíš, co to je vid’? Honíš si přirození?“ zeptal se mne.

Na jednu stranu mě potěšilo, že mi řekl mladý pán, ale při zmínce o honění přirození jsem zrudl jako rak. „Nemusíš se červenat, to je normální a přirozené,“ okomentoval moji rudou barvu.

„ To tvůj bratr se tak nečervená “ řekl a položil bráškovu ruku na stehno. Nebojte se, já dělám vychovatele na internátě a takových kluků mám na starost skoro třicet . „ Kluci, viděli jste někdy tohle?“ ptal se, když vytahoval z tašky jakési časopisy, které cpal Ivanovi do ruky. Pohlédl jsem na časopisy a zjistil jsem, jak se mi přirození začíná napružovat, protože v těch časopisech byly samé nahaté slečny s široce otevřeným rozkrokem. To kdyby viděli kluci ve třídě, pomyslel jsem si. To by čuměli!.

Něco mě ale jakoby varovalo, že to není v pořádku. Jako tenkrát v létě, když jsem se s mladším bráškou Vilémem jen tak v tričku a trenýrkách díval do vývěsky časopisu Dikobraz na Václavském náměstí, když tu najednou jsem v houfu natlačených lidí ucítil jak mě někdo uchopil za přirození a chtěl ho honit. Tenkrát jsem také strašně zrudl a toho pána, který mi to dělal, jsem uchopil za ruku a vykřikl: „ Pane jestli toho nenecháte zavolám policii, co si to dovoluujete!“ Ani nevím, jak to tenkrát ze mne vypadlo, ale přirození mi pustil a dal se na ústup. Lidé se okamžitě dívali na mne a na brášku, co se děje, když utvořili zvědavý kruh kolem nás.

„ On ti něco dělal?“ ptala se mne jedna postarší paní.

„ Jo, šahal mi na pind'oura,“ vyhrkl jsem, popadl bráchu za ruku a pelášil pryč.

„ Mohl bych vám ukázat ještě lepší věci,“ tajemně nás lákal náš přísedící.

„ Kdy se budete vracet od babičky ?“ obrátil se na brášku a sebral mu časopisy z rukou, protože do vagónu přišel průvodčí a rozléhalo se „ Jízdenky prosím! “

Bylo mi divné, že věděl o naší cestě k babičce, ale to mu asi brácha prozradil, zatím co já jsem dřímал. Vnímal jsem, že spolu hovoří, ale jak jsem podřimoval, nevnímал jsem co, až mě probrali slova o sexu.

Když průvodčí odešel, položil bráškovu opět ruku na stehno a hladil ho. Ivan nejistě poposedl a podíval se po mě. Snažil jsem se mu naznačit, že bychom měli nějak zmizet. Přijeli jsme do Plaňan a naštěstí si přisedli přes chodbičku nějakí lidé s děckem. Pán sundal ruku s bráškovu stehna a pokračoval ve vyzvídání, jako kolik je nám let, čím se Ivan učí, kolik je bráškovu a podobně. Chtěl také vědět, kde v Praze bydlíme. Ivan mu řekl, že na Františku, hned vedle nemocnice. A číslo domu si také vymyslel.

Teprve nyní jsem věděl, že i bráška se začíná mít na pozoru, aby nevyzradil pravé bydliště.

„ Přijdu Vás navštívit a vezmu vás k sobě, bydlím na Malé Straně“ sděloval nám. Najednou v Kolíně nám sdělil, že musí vystupovat.

„ To byl asi nějaký úchyl, viděl jsi, jak po mě jel? “ zeptal se mě bráška, když náš spoucestující vystoupil a zahlédl jsme ho na peróně, jak se vzdaluje k východu.

„ A ty jsi držel jako mladej bejček,“ neopomněl jsem si do brášky zarejpat.

„ Jo, já bych mu ji bimbнул, kdyby si něco dovolil,“ holedbal se.

Zbytek cesty utekl bez nějakých dalších událostí, Ivan četl a dřímал nebo sledoval cvrkot za oknem. V Havlíčkově Brodě jsme přisedli na Pardubice a během hodinky jsme vystupovali. Ze Ždírcce utekla cesta kolem boroviny, která byla jako v pohádce pokryta zářivě bílým sněhem. Těšili jsme se, že vytáhneme hned zítra sánky a půjdeme se na kopec k Řece vyblbnout.

Dorazili jsme k babičce jako sněhuláci, protože Ivan mne několikrát svalil do závěje a já se mu to snažil oplatit.

Zastihli jsme babičku nějak zaraženou, když nás vítala ve dveřích. „ Máte se okamžitě vrátit domu, otčím umřel,“ sdělila nám, ještě než jsme se stačili svléknout.

Vyhrkly mi slzy, i když jsem se mnohokrát zařekl, že pro něho slzu neuroním, většinou, když jsem od něho dostával výprask, nebo když mne pohlavkoval.

„ Děti svlékněte se, najíte se a potom teprve pojedete zpět,“ nakazovala nám babička a počala vypravovat.

„ Přišel vrátný z továrny, kde byl jediný telefon v obci, že volala matka na vrátnici, abychom se vrátili, že otec po našem odjezdu dostal srdeční záchvat, a když přijel lékař, mohl konstatovat jen smrt.

Cesta zpět byla strašně dlouhá, protože jsme toho s bráškou spolu moc nenamluvili. On se věnoval knize a já opět klímání. Hlavou se mi honily myšlenky, jak to bude dál, co mamka a co sourozenci. Čtyři hladové krky, protože pátý byl stále u babičky, to bude pro mamku asi největší problém, i když na Fandu musela babičce také finančně přispívat. To vše, s úvahou o mém konci školní docházky v letošním roce, mě utvrzovalo v tom, že se opravdu přihlásím na horníka, ale zároveň jsem měl pocit, že by to chtělo vyučit se nějaké řemeslo, které by se mi hodilo pro život, uvažoval jsem. Půjdu se učit důlním elektrikářem, to by mě i bavilo.

Když jsme dorazili domů a otevřeli dveře, v kuchyni sedělo snad celé příbuzenstvo naší mamky a otčima. Byl jsem rád, že zde byli strejdivé a tety, které jsem dlouho neviděl, ale na druhou stranu to bylo jako ve smutném filmu, protože tety se s brekotem vrhly nám v ústřety. „ Kluci táta umřel,“ sdělila nám s pláčem mamka. „ Hlavně že jsi ty v pořádku máti,“ řekl Ivan a teta Nikodémová mu okamžitě vyčetla, jak se chová, zatím co já bulil jako malý kluk.

Pohřeb byl jako všechny smutné události dlouho vryt do našich pamětí a mě samotnému i několik týdnů po této události tekly slzy po tváři, třeba když jsem chystal stůl k obědu a stále ze zvyku jsem dával příbor a talíř na místo, kde otčím vždy sedával. Byly skoro zapomenuty ty rány řemenem a pohlavky i to, že jsem přísahal, že až umře, ani slzu nezroním.

Po otčimově smrti na mně zůstávala skoro celá domácnost a starost o mladší sourozence, protože bráška Ivan měl neustále nějaký svazácký aktiv nebo schůzi, a tak se doma objevoval většinou jenom na jídlo a spánek.

Měli jsme čím dál tím větší hlad a chuť k jídlu, že si mamka musela zamykat i chleba v kredenci, protože mnohokrát, když přišla večer z práce domů, chleba byl již snědený. Od té doby, i když byla mamka doma a já, nebo někdo ze sourozenců chtěl chleba, museli jsme poprosit: „ Mamko můžu si ukrojit chleba?“ Nejednou jsme dostali i zápornou odpověď, protože by nebylo ráno ke snídani a k svačině.

Když se měly do školy přinést příspěvky na SRPŠ, třídní učitelka vždy hlásila: „ Mimo Raneckého, za něj to zaplatí sdružení, protože víme, že to jeho maminka nemá lehké.“

„ Petře, vsaď mi sportku,“ nařizovala mi jednoho dne navečer mamka. „ Máš ji vyplněnou za sklem v kredenci. Nezapomeň také nakoupit, nestihnu to, až pojedu z práce. Peníze jsou jako obvykle. “

„ No jo, neboj se “ zabručel jsem a věnoval se čtení zajímavého časopisu. Když jsem přišel domů, na připomínku mamky jsem si vzpomenul těsně před uzavřením krámu. Ještě že byl pár metrů od našeho baráku. Sportku jsem hodil na spodek tašky.

„ Hned jsem nazpět, musím nakoupit,“ oznamoval jsem sestře a bráškově.

„ Ne abyste se se rvali nebo dělali bordel, aby baba Tichá zase nebouchala na stěnu“ nařizoval jsem jim skoro mezi dveřmi.

„ Kampak? “ ptala se mě baba, která samozřejmě opět točila vodu do džbánu na chodbě.

„ Dobrý den!“ slušně jsem pozdravil, jak mi mamka vždy nařizovala.

„ Nakoupit!“ vykřikl jsem, ale to jsem již jel po zábradlí ze schodiště dolů. Po zábradlí jsem jel zase úmyslně před naší sousedkou, protože jsem věděl, že mi už nebude nadávat. Byl jsem již mladý muž a nevraživé poznámky i stížnosti se ze strany naší sousedky trochu zmírnily.

Bleskem jsem nakoupil a pospíchal domů, aby sousedka opět nežalovala mamince, že jsem doma nechal děti samotné a nikdo je nehlídal. Již mi to udělala víckrát, když věděla, že jsem odešel, nebyla líná u nás zazvonit a zeptat se: „Maminka je doma?“

Když se většinou dozvěděla od sestry že ne, tak vyzvídala dále „A to vás nikdo nehlídá?“

V krámu jsem utratil všechny peníze, i ty na sportku. Nevadí zítra ji pošlu, řeknu si mamce o peníze, pomyslel jsem si a sportku vrazil znovu do kredence.

Samozřejmě, že jsem si na to celý týden ani nevzpomněl. V neděli když mamka seděla u rádia a poslouchala čísla ve sportce, která vyhrávají se mne ptala:

„Kde máš tu sportku, co jsi měl vsadit?“ V ten okamžik jsem zůstal, jako když mne opaří.

„Jé mami, promiň, já ji neposlal, došly mi peníze a potom jsem na to zapomněl,“ oznamoval jsem jí a běžel do kredence pro sportku, kterou jsem položil před mamku.

Po chvíli jsem zaslechl jak mamka pláče strašně nahlas a přitom mi nadává do pacholků neposlušných.

„Víš, co jsi provedl?“ najednou se na mne rozkřičela a chtěla mi vrazit pár pohlavků.

Vyrazila proti mně a začala mě mlátit hlava nehlava. Zděšeně jsem se po ní podíval, nechápaje co se děje. Schoulila se do klubíčka a nahlas se rozplakala. Brácha se sestrou přiběhli a také nechápajíc co se děje, se mne dívali.

Uchopil jsem tiket sportky a papírek s čísly sportky. Nevěřicně jsem zíral na papír a také jsem se rozbrečel. Kdybych ten tiket podal, vyhrála by mamka první cenu a ta byla padesát tisíc korun. Pro mne to byla nepředstavitelná částka peněz.

Teprve nyní jsem si uvědomil, proč mamka tak strašně pláče. Mohla za ty peníze bez problémů obléknout celou rodinu, mohli jsme si koupit televizor a ještě mohla mít haldu peněz ušetřenou na horší časy. Na horší? Říkal jsem si v duchu. Hůře snad již nemůže být. Ten večer jsme probřečeli celá rodina.

Bylo rozhodnuto, po velkém rozmlouvání třídní učitelky Svobodové, abych se na hornictví nehlásil a vyučil se raději nějakému jinému řemeslu, jsem s mamkou vyplnil přihlášku do učení na horníka, obor důlní elektrikář.

„Nemohu tě, Petře, nechat doma a živit tě,“ omlouvala se mi mamka.

„V učení dostaneš všechno. Ošacení, jídlo i ubytování v internátě zdarma a ještě nějakou tu korunu kapesného. Mám jenom strach, aby se ti něco nestalo. Slib mi, že budeš na sebe opatrnější.“

Od té doby jsem měl ve škole nálepku horníka.

„Hele, to je ten, co se nechal nalejt do dolů,“ slyšel jsem nejednou hlasy spolužáků nejen ze třídy, ale i z jiných tříd školy.

Nastával pomalu čas závěrečných zkoušek a třída byla zcela zaujata psaním otázek a odpovědí. Měl jsem z toho hrůzu, protože některé předměty měly i přes sto otázek a odpovědí. Nejvíce jich bylo z českého jazyka a literatury.

Ještě nebyl konec května a v poštovní schránce jsem našel úřední dopis, že jsem přijat na střední hornické učiliště v Libušíně u Kladna.

„Hurá!“ řval jsem radostí na chodbě baráku a poskakoval jako při indiánském tanci a připadal jsem si, jako bych vyhrál peníze ve sportce.

Nechtěl jsem tomu věřit a dopis jsem četl mnohokrát. Samozřejmě jsem se pochlubil spolužákům i učitelům.

Naléhání učitelů, abychom se učili již nyní průběžně a nenechávali vše na konec školního roku, mě přivádělo k šílenství.

Mnohokrát jsem měl otevřenou učebnici, otázky a odpovědi, když jsem třeba myl nebo utíral nádobí, ale do hlavy se mi to jaksi nechtělo vejít. Byl to logický důsledek toho, že jsem na učení neměl čas ani chuť a věděl jsem již, že jsem přijat na učiliště, ale hrůza z ostudy mě nutila k tomu, že jsem se snažil poslední měsíce usilovně učit.

Často to bylo třeba i se spolužačkou Andulkou, kterou jsem sice miloval celou svojí duší již od minulého roku, ale na nějaké blbosti a zamilované řečičky nebyl čas, byla to spíše taková platonická láska. V letošním roce jsme na sebe také moc času neměli, protože Andulka hrála závodně basketbal a měla naději se dostat mezi juniorskou reprezentaci.

Před týdnem závěrečných zkoušek složily holky básničku, která charakterizovala nějakým způsobem každého žáka a žákyni třídy.

Obstál jsem ! Měly o mně složeno: „ Ranecký chce havířem být, už si dělá plány. Aničku pak asi získá na své miliony.“

O Andulce zase: „ Tady sedí Anička, to je správná holčička. Tělem duší sportovkyně, učí se nám nějak líně.“

Někteří spolužáci a spolužačky z básničky určitě radost neměli, jako například :

„ Jemelka ten vyniká jenom surovostí, jak se ho jen někdo dotkne, prská jako křeček zlostí.“

Nebo z děvčat : „ Evička, ta zase ráda zahrává si s chlapečkama. Brzy jí to přijde líto, od maminky bude bita jako žito.“ Bylo to úsměvné, ale trefili se do každého. Byla to skoro pravda. Údajně se na psaní básničky nepodílely všechny holky ze třídy, ale docela se jim to povedlo.

Nastal čas závěrečných zkoušek. Období slz, úsměvů i jásotu a to trvalo celý týden. Každý měl vylosováno, kdy přijde, který den a ze kterého předmětu na řadu.

Stál jsem na chodbě před zkouškou z češtiny a literatury. Potil jsem se a šprtal ještě otázky a odpovědi, když tu kolem mne procházela naše přísná třídní a zároveň učitelka, která nás měla na češtinu a literaturu.

„ Tak co Ranecký, jak jsi připraven? “ ptala se mě. „ Teď to již nedohoníš, vzpomeň si co jsem ti říkala na začátku roku a o pololetí? Doufám, že jsi prošel všechny otázky a odpovědi a nevynechal nějaké.“

Vynechal, ty co byly nezáživné, nebavily mě nebo ty, o kterých jsem byl přesvědčen, že je umím, ale to jsem se bál soudružce učitelce říci.

„ Jestlipak ses podíval na otázku 101 z češtiny Slovní rozbor? “ zeptala se mě.

„ To víš, dostat můžeš zrovna tuhle nebo z literatury otázku 125 Jan Drda ? Znáš ji? Raději se na ni podívej.“

Byla to hrozně přísná učitelka, která mi neodpustila žádnou darebárnu nebo ulejšárnu, ale dala mi třeba i peníze na dárky pro sourozence, když jsem ji podvedl a místo vyučování vázal vánoční stromky.

Měl jsem z ní veliký respekt a co řekla, snažil jsem se splnit bez odmlouvání. Jakmile zašla do třídy, okamžitě jsem si obě otázky raději pro jistotu přečetl a snažil si je vštípit do paměti, protože patřily mezi ty, které jsem přeskočil.

Přišel můj čas a byl jsem pozván do třídy před komisí zkoušejících. Nohy se mi klepaly a rudý jsem byl jako rak. Když jsem si sedl před stůl zkoušející komise, již předsedal ředitel školy, v ten okamžik jsem měl pocit, že jsem všechno zapomněl.

Třídní se na mne podívala a jela prstem po seznamu otázek.

„ Tak bys nám mohl říci z českého jazyka otázku 101 slovní rozbor.“ Vykulil jsem oči a celý jsem se opětovně rozklepal.

„ Pane Bože, ještě že jsem si to alespoň přečetl ! “ pomyslel jsem si.

Snažil jsem se, ale lezlo to ze mne jako z chlupaté deky a nebýt naší třídní, asi bych ten slovní rozbor věty ani nedokončil.

„ Ranecký, Ranecký“ hrozil na mne ředitel školy. „ To tvůj bratr, to byl premiant školy, ale ty mu nesaháš ani po pás. “

Těmito slovy mne soudruh ředitel ještě více namíchl a červeň v mém obličejí se ještě zhoršila a uši mi jenom hořely.

„ Víte soudruhu řediteli, on Petr pochází z pěti dětí a jeho maminka má co dělat, aby uživila rodinu, protože dvakrát ovdověla, a Petr se musí starat o sourozence, protože maminka

pracuje.“ zastala se mě moje oblíbená učitelka dějepisu a zeměpisu před soudruhým ředitelem. Vděčně jsem na ni pohlédl jako na svatý obrázek.

„ Tak ti dáme něco z literatury“ snažila se i třídní, aby se změnilo téma hovoru.

„ Mohl by jsi nám říci třeba otázku 125 Jan Drda “ a dělala jako by otázku vybírala z celého množství dalších. V ten okamžik mi došlo, že se mě snaží zachránit, proto mi na chodbě tyto dvě otázky kladla na srdce, abych se na ně podíval.

Byla to pro mne jedna z otázek, o které jsem si myslel, že ji znám, a tak ze mne pomalu začala tréma opadávat a já se plynule rozhovořil.

Tohoto spisovatele jsem měl rád a jeho „ Němá barikáda “ spadala do knih, které jsem si přečetl víckrát, protože patřila mezi mé milované a oblíbené. Když jsem byl malý, vždy jsem si živě představoval, že také stojím někde na barikádě a hrdinně bráním ženy a dítky.

„ No vidíš, kdyby byla ta první otázka zodpovězena jako ta druhá, bylo by to o hodně lepší “ sdělovala mi třídní, když jsem skončil.

Dá se říci, že z češtiny a literatury to byly tak zvaně odřené záda se zavřenýma očima učitelského sboru a hlavně naší češtinářky.

Z ostatních předmětů to nebyla také žádná sláva, ale měl jsem to za sebou a přede mnou se otevíral svět posledních prázdnin, nových spolužáků v učení a podle mého i určité volnosti, protože jsem si myslel, že začínám patřit mezi dospělé.

Ani nevím jak škola skončila, nestačil jsem se se svými spolužáky ze školních lavic ani rozloučit.

Tentokrát jsem jel na prázdniny k babičce sám, bez bratra Ivana, který byl na čundru někde se svým kámošem. Měl jsem trochu vztek, protože já jsem na čundr nesměl a Ivan ano. Cítil jsem to jako nespravedlnost. Měl jsem také obavy, že dřevo u babičky tentokrát odskáču jenom já sám a děsil jsem se hrůzou, že u šráku a dřeva strávím celé prázdniny.

Nebylo to tak zlé. Děda když viděl, jak se u šráku trápím, zapůjčil si od MNV stolní elektrickou pilu zvanou Hopka. Na mne zbývala jenom povinnost štípání a úklidu. Zvládnul jsem vše během čtrnácti dnů a zbytek prázdnin byl mimo drobné úkoly kolem domácnosti babičky můj.

Mladší bráška již nebyl také takové mrně a dalo se s ním vyrážet na různé lumpárny, hlavně na Řeku a pramici, kterou jsme objevili potopenou poblíž břehu. Dalo nám práci, dalších čtrnáct dnů, než jsme ji vysušili a opravili, včetně dehtového nátěru dna.

„ Vy pacholci, co jste kde dělali s asfaltem ?“ vyzvíдалa na nás babička, když spatřila naše boty a ruce.

„ To byl tak rozehřátý asfalt na silnici a ruce jsme si umazali, když jsme se snažili očistit boty,“ lhal jsem celkem úspěšně, i když vyčistit boty petrolejem byla strašná práce.

„ Kluci, půjdete slečně Rybářové pomoci uklidit uhlí “ sdělila nám jednoho dne babička. Slečna Rybářová byla taková divná postavička obce. Chodila oblékaná jako vodníček s kloboučkem různých ozdob a pentlí. Na chaloupce žila sama jenom s jednou kozou, které někdo, když se na chvíli ztratila, namaloval černé pruhy asfaltovou barvou na bílém kožíšku, hubu ji natřel červeně a na rohy přidělal pentle. Koza vypadala úplně jako její majitelka.

Radost ze sdělení babičky jsem neměl, protože ten den sluníčko pálilo již od rána a chtěli jsme s Fandou jít na pramici, ale vidina toho, že by mohla být nějaká korunka, mě přemohla. To jsem ale nevěděl, že se u ní staneme otroky v práci, kterou nikdo před tím nedělal, a že je slečna největší skrbník pod sluncem.

Nezůstalo jenom u úklidu uhlí, ale museli jsme vyčistit komín, kamna, uklidit chlívek a různý nepořádek. Když jsme s bráškou skončili, vypadali jsme jako dva mouřeníní. Trenýrky a trika jsme mohli pomalu rovnou vyhodit. Končili jsme skoro za šera a slečna nám každému do dlaně něco vtiskla v papírku a já si myslel, že je to aspoň desetikoruna.

S hrůzou jsme zjistili, že je to pro každého pouze jedna ulepená a uslintaná hašlerka. S hnusem a nadávkami jsme utíkali domů, když předtím jsme uslintané hašlerky vztekle zahodili do sousedovic zahrady.

Když nás babička spatřila, spráskla ruce. „Ježíši Kriste, kluci, jak to vypadáte, co jste prosím vás dělali?“ myslíc si asi, že jsme vyváděli místo práce nějakou lumpárnu.

„Do teďka jsme dřeli u slečny!“ sděloval se slzami v očích mladší bráška.

„Ach jo!“ vzdychla babička a šla stavět na plotnu hrnce z vodou, abychom se mohli vykoupat v neckách. Dalo nám to práci, než jsme se vydrhli a špíny z nás bylo, jako kdyby babička v neckách prala dědovi nejméně troje montérky ze slévárny.

Po této události babička slevila i ze svých nároků na práci, kterou jsme museli dělat kolem baráku a domácnosti a měli jsme s bráškou větší volnost.

Náš cíl byla většinou Řeka. U Řeky na mírném kopečku stály dřevěné polorozpadlé záchodky, kam se chodilo osazenstvo rybníka a pláže převlékat. Záchodky byly sice rozděleny na dámskou a pánskou část, ale věděl jsem, že mnozí z kluků chodí pozorovat dámské osazenstvo vypadlými suký v prknech.

Jednou jsem zjistil, že dva bývalí spolužáci šmírují moji známou, pěknou urostlou holku ze Ždírcy, kam jsem jako menší kluk často jezdil do rodiny, protože si k nim do lednice babička dávala koupené maso.

Mně samotnému se dívčina líbila a abych se přiznal, bál jsem se ni i pohlédnout, protože byla o nějaký ten rok starší, ale byla to strašně hezká holka.

Když jsem zjistil, že ji šmírují vypadlým sukem v prkně, řval jsem na ně: „Táhněte pryč, vy šmíráci“ a odháněl jsem je od vypadlých suků.

Nastala bitka, kterou jsme sice s bráškou vyhráli, ale kluci na mne pokřikovali: „Chtěl by ses, vole, také podívat, jak vypadá číča vid’? Proto jsi nás odháněl.“

Stalo se to přesně v okamžik, kdy jsem stál poblíž záchodků a z něho právě vycházela naše známá. Pohlédla na mne, zvedla prst a pohrozila „Abych to neřekla babičce!“

Byl jsem rudý až po kořínky vlasů. Co jsem ji mohl vysvětlovat? Že jsem odháněl kluky? Nejráděj bych se propadl do země hanbou a naši soupeři se jenom šklebili.

Věděl jsem, že naše známá má nějakou vážnou známost s nějakým adjunktem od lesů a v duchu jsem si říkal, proč jsem se na to nevykašlal.

Dny o prázdninách ubíhaly mílovými kroky a poslední dny, kdy jsem měl odjet do Prahy se mi nechtělo. Měl jsem tak trochu strach z nového prostředí, ze spolužáků a internátu, ale na druhou stranu mě pohaněla nějaká zvědavost, jaké to bude.

Když jsem se vrátil z prázdnin do Prahy, hned před barákem mě chytil kamarád Čížek. „Haštaláci mají průšvih!“ sděloval mi tajemně.

„Kluci házeli na nábřeží kameny po soše prezidenta Gottwalda, trefovali se mu do hlavy. Někdo to na ně bonzнул a sebrali je policajti. Odvezli je do Bartolomějský, nařezali jím a ostříhali je dohola. Večer si je musel fotr vyzvednout. Byli to kluci Beránkovi, však je znáš, jsou tři bráchové, nemají máti a jejich fotr je hroznej prud’as.“ sdělil mi jedním dechem tuhle novotu.

„A když si je vyzvedával, tak prý řekl v Bartolomějský policajtům, že to byla klukovina, kvůli které nemuseli kluky zmlátit a ostříhat. Policajti se do něho pustili, ať drží hubu, nebo že taky dostane nakládačku, že je vidět, jak kluky vychovává, a že mu je vezmou do děcáku. To jsou blbci, vid’? Fotr je na kluky jako ras, kluci musí poslouchat na slovo a oni by mu je chtěli vzít!“ chrlil ze sebe.

Bylo mi kluků líto, i když jsme byli s Haštaláky dávní nepřátelé, a když jsme vkročili do jejich čtvrti, odehrála se nejedna rvačka, ale tihle bráškové měli od táty tvrdý režim.

Brácha Ivan, když se vrátil domů z čundru, měl s máti nějaký výstup, protože mu zazlívala, že se skoro celé prázdniny flákal, místo aby se snažil přivydělat nějakou kačku někde na brigádě. Máti najednou bafla tu největší vařečku ze šuplete a hnala se po bráškově, který se jí šklebil do obličej. Po chvílce honění kolem konferenčního stolu v obejváku, vyběhl bráška na schody do baráku a pelášil ven. Máti se po něm hnala ulicí s vařečkou a křičela: „ Počkej, ty pacholku, až tě chytím, tak tě zmydlím jak nikdy!“
Díval jsem se z okna a škodolibě si říkal: „ Také konečně na tebe došlo!“

Nastal den D, kdy mě matka měla dovézt na učiliště. Vyjeli jsme brzy vlakem z nádraží Praha Bubny a vystoupili na železniční stanici Kamenné Žehrovice. Když jsme vystoupili, zjistili jsme, že stojíme na peróně s desítkou dalších žáků, které většinou doprovázeli oba rodiče. Mamka se pustila s nějakou ženou do hovoru, protože lesní pěšinou do Libušína to bylo asi dva kilometry, já se přidal k chlapci, kterého doprovázela. Byli také z Prahy a bydleli na Malé Straně. Jmenoval se Zdeněk Bělík a byl to takový malý hubený klučina, o kterém jsem si říkal, že neuzvedne snad ani lopatu, ale stali se z nás kamarádi.

Ještě, že před jízdou do Libušína přišlo úplné vysvětlení cesty do učiliště. Učiliště bylo hned za šachtou Gottwald I, vzdáleno od Libušína asi jeden kilometr na kopci, kde se poblíž nalézala obrovská halda hlíny. Bez pečlivého popisu cesty a plánu bychom asi pěkně bloudili.

Při příchodu na učiliště jsme se zoufale snažili být spolu, zatímco naše matky byly zvány do kanceláří. Byli jsme shromážděni v prostorné velké jídelně, kde jsme byli přivítáni a potom pozváni k slavnostnímu obědu. Byl řízek s bramborem, jak pro žáky, tak i pro rodiče. Při loučení mamce ukápla slza, ale já byl spokojen a plný očekávání. Ten den jsme vyfasovali trenýrky, trika, tepláky, kecky a pantofle a byli jsme ubytováni na pokojích po pěti v druhém patře učiliště. Dozvěděli jsme se, že v prvním patře jsou žáci druhého ročníku a ve třetím patře žáci třetího ročníku, kteří zde byli jenom někdy, protože již pracovali samostatně na šachtě vždy čtrnáct dnů a do školy chodili také čtrnáct dnů. V internátě pobývali, jenom když chodili do školy. Když fáráli na šachtě, dojížděli z domova.

Byl nám představen i náš vychovatel, který se jmenoval Otte. Byl to vysoký mladý muž ve věku do třiceti let, ale mžoural na nás přes brýličky, bez kterých skoro vůbec neviděl. Byla sranda ho pozorovat, jak často krčil svůj velký nos, na kterém byly malé brýličky, ale s výškou postavy měl co dělat, aby prošel nesehnut dveřmi. Měl rázný hlas a moc se s námi nepáral.

„ Ve skříních bude vše srovnané, postele vzorně ustlané, prach utřený, podlaha napastovaná a naleštěná jako talíř “ sdělil nám hned na začátku. „Vše se bude bodovat a podle toho budou i vycházky nebo televize.“

Druhý den byl budíček ráno v šest hodin a nastala druhá fáze fasování dalších součástek výstroje. Dostali jsme šedivé stejnokroje hornických učňů na rozdíl od žáků druhého a třetího ročníku, kteří měli stejnokroje černé. V dalším vybavení toho bylo poměrně hodně jako pracovní oděv a pracovní košile, pracovní boty, košile ke stejnokroji, ponožky a polobotky a nezbytná čepice.

Na epoletách se nám blýskala zkřížená kladiva, jako znak hornického cechu. Někteří z nás to nemohli vydržet a okamžitě si stejnokroje oblékli k vyzkoušení, jak nám bylo i doporučeno. Byl jsem trochu vyvalený z toho, co jsme všechno dostali, protože takového množství prádla jsem neměl skoro celé mládí.

Začínal ve mně klíčit pocit hrdosti, že jsme mládež nová, že jsme mládež Gottwaldova, ale jen do druhého dne, kdy jsme propadli v bodování světnic, protože jsme na úklid zapomněli, i když já osobně jsem měl vše pěkně srovnané a uložené ve skříní.

Po vyučování jsme museli šürovat podlahu, což bylo pastování a leštění parket červenou pastou. Vysokého lesku se dosáhlo přeštěnění podlahy jemným kartáčem na boty.

Některé kluky z pokoje , jako například Luboše, který byl asi mazánkem rodičů, jsem učil skládat prádlo do komínku, kdy hrany oděvů musely řezat jedna jako druhá.

Dalšími obyvateli pokoje byl Honza Šindelář, kterému jsme přezdívali Laubíšek, ani nevím proč. Byl to velký milovník psů a holubů. Pak můj nový kámoš Honza Bělík a Macoun, který byl malé podsadité postavy vzpěrače s dlaněmi jako lopaty.

Samozřejmě, že jsme za trest nesměli na televizi, ale o moc jsme nepřišli, protože prý vychovatel druhého ročníku, který měl televizi na starost, v osm hodin televizi vypnul a zahřměl na všechny: „Komu nebylo patnáct, odchod na světnici. Nebudu se dívat na to, jak si tady někdo honí tajně brko a teče mu do textilu!“

Po odchodu nezletilých televizi opět zapnul.

Tato procedura se opakovala každý den. Pokud byl film v televizi mládeži do osmnácti nepřístupný, vyzval všechny, komu nebylo osmnáct k odchodu. Běda, kdyby chtěl někdo podvádět. Časem jsme si tohoto vychovatele oblíbili pro jeho svérázný humor, který se většinou týkal děvčat, dospívání a sexu.

Nebyl to takový suchý patron jako ten náš. Byl silný kuřák, který vajgly vsazoval do špičky a vykouřil celé. Smrděl tabákem, tak jak má smrdět správný chlap a rád si u televize lokl pívka. Byl spravedlivý, dovedl trestat, ale i odpouštět. Za několik dní nás vychovatelé znali jako svoje boty. Mohli jsme se přihlásit do jakéhokoliv sportovního kroužku, které se v dalších měsících scvrkly na atlety, zápasníky a stolní tenisty.

Týden utekl jako voda a my jsme směli jet domů. Byli jsme vyprovazeni vychovateli až na nádraží. Mimo snad pěti kluků jsme byli všichni z Prahy. Zjistil jsem, že je v ročníku i kluk, kterého jsem znal z vidění a bydlel jen o několik ulic dál v Dlouhé třídě. Byl to Honza Boháč a naše mamky se znaly ještě z dob, kdy na roh Dlouhé chodívala moje mamka s kočárkem na pískoviště, když jsme byli malí kluci. Honza chodil do školy v Haštalské, takže patřil mezi Haštaláky. Nyní nám to již nevadilo a brzy jsme se také skamarádili.

Honza šel na horníka jen ze vzteku, protože se nedostal na baletní školu, po které strašně toužil. Jeho jste jinak nepotkali než s baletními piškoty v ruce, což byly speciální boty na balet. Byl pohybově nadaný, jeho mimika a pantomima nás kolikrát uváděla v nevázaný smích a řehot. Tvrdil nám, že jak se vyučí, půjde stejně dělat asi kulisáka a pokusí se dostat někam do divadla.

Stávala se z nás otrkaná parta kluků a skoro u každého byste v kapse našli cigarety, mimo mne. Ne že bych je neměl, bývaly většinou v mé skřínce. Míval jsem sladké Lípy nebo nikotinem nacpané Glóbusky , ale nekouřil jsem, měl jsem je tam schované pro směnný obchod.

Na dotaz: „Nemáš žváro?“ jsem většinou odpovídal: „A máš jabka?“ Pokud měl jablka, měl ode mne i cigarety. Kurz byl pět jablek za jednu cigaretu. Já byl spokojen a kluci také.

Ve škole mě to začínalo bavit, bylo to něco nového. Odborné předměty mi nedělaly potíže a předměty, které jsme měli na základní škole také ne, protože se jednalo skoro o stejné učivo jako v osmé třídě. Zjistil jsem ale, že znalosti některých spolužáků jsou žalostné, a tak nebylo divu, že jsem ve třídě brzy patřil mezi premianty.

Postupem času jsem patřil k žákům s lepšími znalostmi, což se objevilo i na známkování a učení mě začalo bavit. Chtěl jsem být ve třídě nejlepší. To se nedalo prozatím říci o mé manuální praxi, tam jsem nedosahoval takových výsledků jako jiní.

Výrobní praxi jsme první pololetí vykonávali na povrchu, kde jsme se seznamovali s různými pracemi, od manuálních s lopatou až po stavbu důlní výtěhy. To bylo také docela umění postavit ji tak, aby držela, vyříznout a vyseknout pera, natož obsluhovat důlní nakladač nebo mašinku. Dalo nám také chvíli času, než jsme pochopili havířský slogan a hantýrku a stávalo se, že jsme se stali terčem různých vtípků buď starších učňů nebo samotných havířů. Při exkurzích v podzemí nás většinou posílali k vedlejší partě, ať napytlujeme nějaký vzduch, nebo za štajgrem , aby jim poslal semtele.

Nepatřil jsem mezi takové jelimánky, kteří jim to sežrali i s navijákem.

Těšili jsme se na to, že druhé pololetí začneme fárat a dělat pod zemí.

Času jsme měli po škole do večera habaděj, a abychom se nenudili, začal jsem s Laubíškem a Zdeňkem chovat holuby. Většinou pošťáky, ale já si oblíbil pražské rejdiče, purclíky. Dovedli stáhnout do holubníku i cizí hejno holubů a jejich let byl perfektní. Byli jsme do toho přímo zamilovaní. Vybuďovali jsme si holubník a opravdu se nám dařilo. Největší ranou pro nás bylo, když nám vedení školy po půl roce zakázalo holuby chovat, protože prý znečišťují budovu internátu a náš holubník je prý ohavný a kazí vzhled internátu a jeho okolí. Od této doby nastaly i moje potíže s našim vychovatelem.

Když jsem se hlásil do učení, myslel jsem si, že se přihlašuji na obor důlní elektrikář, ale hned po prvních měsících jsem zjistil, že jsem vlastně razičem chodeb. Byl to pro mne trochu šok, ale náš soudruh vychovatel mi sdělil, že bylo málo zájemců, tak se tento obor neotevíral a já byl přerazen na raziče chodeb.

„Jak mě můžete přerazit bez mého vědomí a vědomí mé matky a nedat nám to vůbec na vědomí?“ naštvál jsem se a měl jsem chuť z učení utéct, zvláště po tom, co mi soudruh vychovatel sdělil, že bych měl být rád a vděčný, že se stát tak dobře o mne stará.

Doma jsem si matce okamžitě postěžoval, ale byl jsem umlčen. „Jen sekej dobrotu, kam bys chtěl jít? Kde tě vezmou v pololetí? Myslíš si, že tě mohu živit a šatit? Víš, co jsi dostal věcí a oblečení? To všechno bych musela zaplatit. Jen dej pokoj! Nechci o tom již nic slyšet. Sám jsi chtěl jít na šachtu. Co si myslíš, kdo by za tebe zaplatil internát a ošacení? Já na to nemám! Podepsala jsem, že při přerušení učení musím uhradit všechny náklady na tebe za ošacení, internát i školu.“

Tak takhle je to, honily se mi hlavou všelijaké myšlenky.

Ty nahlas vykřikované výhody, které jsme vlastně státu vraceli svoji prací, bych musel zaplatit.

Bylo to poprvé, co jsem utekl s domova a celou sobotu a neděli se poflakoval po Riegrových sadech s partou a přespal v kůlně na dvorku mého kamaráda.

Začal jsem kouřit a příští pátek odpoledne jsem již domu nejel.

Odjel jsem ke strejdovi a tetě do Slaného.

„Tak tě vítám, Petře“ zdravila mě překvapená teta mezi dveřmi. „To je vzácná návštěva. Jak se ti líbí v učení?“

Vypravoval jsem jí ještě mezi dveřmi, co jsem se dozvěděl o mém učení a o tom, co mi řekla máti.

„Maminka má pravdu, nemáš se proč vztekat. Tak pojď dál, když jsi již přijel.“

„Á, tady máme tu posilu šachet, tu novou tolik propagovanou mládež.“ šklebil se ze srandy strýc. Když se od tety dozvěděl o mých potížích, jenom mi řekl: „Neříkal jsem ti to? A to ještě nemakáš pod zemí. Udělali z vás voly oblečené do stejnokrojů. Jen počkej, až budeš makat pod zemí a každé měsíce se dozvíš o nějakém smrtáku kolegy nebo kamaráda, jak ti bude. A těch úrazů. Nemysli si, že je to procházka růžovým sadem, dělám na šachtě již deset let a vím, co povídám.“

„Říkala jsem ti již několikrát, že ho nemáš strašit!“ rozzlobila se teta a strýc jenom vztekle mávl rukou a odešel.

Těšil jsem se na Standu a Danu, bratrance se sestřenicí, které jsem měl tak strašně oblíbené, když jsme jako děti do Slaného s mamkou a otčímem jezdívali.

Více jsem se těšil na Danu, kterou jsem neviděl asi dva roky, byla to moje dětská láska a já jsem vždy prohlašoval, že si ji vezmu za ženu. Byla o rok mladší, ale nyní, když jsem ji spatřil, pomalu se mi zatajil dech. Byla hezká žába, dlouhých vlasů, pěkné tváře a ještě hezcí postavy. Na její hrudi vynikaly pevná prsa a pro mne měla i mnoho tajemných a skrytých pohledů. Myslím, že na mne nezapomněla.

Když jsem se ji dotkl, jako by mezi námi projiskřil elektrický náboj.

„Kam tě hochu uložím?“ mudrovala teta, protože se nedávno přestěhovali do nového bytu.

„Nedá se nic dělat, budeš spát se Standou a Danou v jedné posteli.“ rozhodla a uložila nás na manželské postele tety a strýce, zatím co teta spala na posteli Dany a strýc na posteli Standy v jejich pokoji.

Když jsme usínali Standa spal uprostřed nás. Ráno jsem se probudil a uprostřed ležela Dana, která již byla vzhůru a s očima otevřenými se dívala na mne. Standa ještě spal na kraji postele. Dana se podívala na mne takovým žalostným zamilovaným pohledem, uchopila moji ruku a položila si ji na svoje srdce. Cítil jsem jak napružená bradavka mi proklouzla mezi prsty. Její ňadro bylo rozžhavené jako vroucí olovo. Když jsem je stiskl a začal mnout, zjistil jsem, že Standa nespí a dívá se na nás. Ucukl jsem rukou a vyskočil z postele.

Ráno po snídani mi teta sdělila, zda by se mnou mohla mluvit o samotě.

Když jsme zůstali sami, rozhovořila se.

„Vím, Petře, že máš Danu rád, již od doby, kdy jste byli děti, ale musíš pochopit, že to nejde! Tehdy jste byli děti a teď jste skoro dospělí. Bude lepší když odjedeš, aby nešlo k tomu nejhoršímu. Doufám, že ti nemusím říkat proč.“

Moudrý je také ten, kdo umí najít soulad
s ostatními, ač nemění tvář za jinou.
I zvěř stejného druhu chodívá se toulat,
ne sama , ale v houfu krajinou.

Učení, těla mučení.

Tento rok nezačínal radostně. V únoru zemřel praděda a já do chaloupky na kopci, byla zde neradostná a uplakaná nálada, jel s Ivanem na pohřeb. Když jsme dorazili na Ransko a vypravili se nahoru do chaloupky vyprovodit pradědu na poslední cestě, praděda ležel v rakvi umístěné na stole v ložnici ve svém svátečním oblečení, obložen svatými obrázky, v sepnutých mozolnatých rukou držel krucifix. V místnosti byla rozžatá svíce. I když v ložnici byla hrozná zima, protože se v ní netopilo, byl zde cítit takový divný vzduch, jako v umrlčí komoře.

Velmi jsem pradědu miloval a ten okamžik mi proběhlo myslí mnoho z toho, co jsem u nich jako kluk prožil. Vyhrkly nám slzy a já se s bráškou rozbrečel jako malý kluk.

Vzpomněl jsem si na jeho svátečně zapálenou fajfku, která teď odpočívala vyhaslá vedle něho, aby ho vyprovodila na poslední cestě, vzpomínal jsem i na jeho krásné vypravování, kdy jsme seděli kolem něho a ani nedutali, když vzpomínal na své mládí a učňovská léta. Dožil se krásného věku devadesáti tří let, a kdykoliv jsem na chaloupku přišel, většinou jsem ho zastihl při nějaké práci kolem domu nebo dřeva, které chystal na zimu.

Jeho shrbená malá hubená postava někdy působila až komicky při štípání dřeva, od kterého se však nenechal odehnat. Nasazené brejličky a čepice placatka na hlavě, bez nich nešel ven pracovat.

„Kdepak, hochu, jak bych přestal dělat, to by byl konec“ sděloval mi, když jsem ho žádal o sekyrku, že to udělám za něho.

Od své práce, kterou dělal sice rozvážně a pomalu, se nenechal odehnat.

Byl zvyklý těžce pracovat. Pracoval prý až do věku sedmdesáti let ve slévárně jako topič, kdy žezlo nad kotelnou předal svému synovi Jendovi.

Za věrnost jednomu podniku dostal od ministra průmyslu za první republiky stříbrnou medaili a diplom.

Také od obchodní a živnostenské komory dostal diplom jako ocenění více než čtyřicetileté věrnosti firmě Janáček

Nakonec ve slévárně odpracoval padesát let, po době, když přišel jako tovaryš s diplomem o způsobilosti z vandru a zamiloval se do mé prababičky.

Musela to být veliká láska, když rodiče dali požehnání pradědečkovi, který byl katolického vyznání a prababička církve československé .

Když jsme vyšli ve smutečním průvodu za rakví, počala fabrika houkat a umíráček zvoničky spolu s tovární sirénou nás doprovázely celou cestu pěšky z Ranska až na hřbitov v Krucemburku.

Smuteční průvod se mi zdál nekonečný a vinul se jako had na silniče směrem k hřbitovu. Po mši jsme ho do hrobu ukládali my pravnucci, já s Ivanem a bratranec Lád'a s Jendou. V uších mi neustále zněla siréna a zvon umíráčku, tentokrát krucemburského kostela.

Čas nešlo zastavit a vrátit zpět.

Na učilišti mimo četby jsem si oblíbil fotografování a práci v temné komoře, kde jsem trávil skoro každou volnou hodinu, když nám zakázali chovat holuby.

Jediná nevýhoda byla ta, že jsem pokaždé musel být v temné komoře jen se svým vychovatelem, nebo když se smiloval a půjčil mi klíče. Měl totiž jako jediný fotokomoru s vybavením na starost. Kluci na pokoji se mi sice chechtali, že budu umělec, ale mne to fakt bavilo víc, než třeba tajně vykuřovat pod intrem s kluky z pokoje, nebo se účastnit sadistického mučení tlustého a neohrabaného Luboše, který se brzy stal terčem ostatních. Luboš se sice dobře učil, ale brzy se o něm vědělo, že je strašně nešikovný a neohrabaný kluk, který se navíc nedovede bránit, když mu někdo ubližuje. Navíc při společném koupání jsme zjistili, že místo přirození má pod tlustým břichem jen takového malinkého vrabečka, asi jako malíček.

Jednou když jsem byl s vychovatelem v temné komoře a vyvolávali jsme fotky, které jsem minulý týden udělal, mne poslal vychovatel Otte spát, že je již hodně hodin a fotky dodělá sám.

Když jsem vešel na pokoj, zůstal jsem v šoku. I když bylo po večerce, na pokoji se svítilo a Luboš drželi dva kluci na posteli za ruce a Jirka z vedlejšího pokoje mu seděl na břicho, Laubíšek na nohou. Luboš měl pusou převázanou ručnícem, aby nemohl křičet. Z hrůzou jsem zjistil že mu honí přirození, z kterého v ten okamžik vystříkl proud semene.

„ Ty prase, tys mne pocákal!“ vykřikl Jirka a seskočil z něho.

„Měl bys nám být vděčný, že chceme, abys ho měl většího a né takový ořezávátko.“ Byl jsem z toho v šoku, protože jsem viděl, jak Luboš pláče a stydí se.

„ Bacha, vychouš jde za mnou“ vykřikl jsem, i když to nebyla pravda.

Do kluků jako když střelí, rychle zhasli, vltli do postelí a tvářili se že spí.

Také Luboš zalezl s potřísněným pyžamem do postele a tiše vzlykal.

Bylo mi ho líto, ale na jeho větší obranu jsem si netroufl, protože by se brzy zaměřili i na mne. Neměl jsem v této zvlčilé tlupě takové postavení, abych se mohl postavit na odpor. Kdo to udělal, byl převálcován a znemožněn, když se na něho zaměřili.

Jednoho dne, když přšlo a já měl rozdělané fotky v fotokomoře, jsem zaťukal na kancelář vychovatele.

„ Soudruhu, pusťte mne do fotokomory,“ žebrnil jsem.

„ Nemohu, mám tam něco rozdělaného, přijď jindy“ odpověděl a ignoroval mne, jako bych tam nebyl.

„ Soudruhu, já bych si chtěl dodělat ty fotky,“ prosil jsem dále a věřil jsem že ho obměkčím.

„ Já tam s tebou nepůjdu, protože se mi nechce, zavři dveře zvenčí a neotravuj,“ zvýšil na mne hlas vychovatel. „ Soudruhu, nebojte se, já vám tam nic nepoškodím, jenom si dodělám ty svoje fotky“ prosil jsem dále, stojíce u zavřených dveří a držíc kliku dveří v rukou.

„ Kurva, vypadni a neotravuj!“ zařval na mne a vrhl se směrem ke mě.

Byl jsem rychlejší, bleskem jsem vypadl za dveře a přidržel kliku. V ten okamžik se ozvala rána, jako kdyby chtěl soudruh vychovatel dveře vykopnout.

Potom nastalo ticho.

Pomaloučku jsem dveře pootevřel a spatřil soudruha vychovatele, jak sedí za dveřmi na zemi a tápá kolem sebe. Pohlédl jsem udiveně na něho a zjistil jsem že má rozbitý obličej a krvácí z osu. Rozbité brýle ležely poblíž.

„ Jé, soudruhu vychovatelí, to jsem nechtěl,“ vypadlo ze mne překvapeně a snažil jsem se vychovatele zvednout. Došlo mi, že jak špatně vidí, asi nějak ty mnou rychle zavřené dveře přehlédl.

„ Běž, nebo tě zabiju, to si s tebou ještě vyřídím “ jenom zasyčel.

Tiše jsem dveře zavřel a rychle jsme vypadl na pokoj. Druhý den odpoledne jsem zjistil, že má nové brýle, rozbitý nos a obličej hrál všemi barvami.

Bylo po fotografování a fotkách. Již mne nikdy na fotokomoru nepustil a nedodělané moje fotky se za měsíc objevili na mém lůžku, aniž by něco řekl.

Abychom neměli roupy, rozhodlo vedení školy a internátu že v mimoškolní činnosti budeme plnit odznak zdatnosti.

To byl hotový horor pro některé učně, ale někteří jedinci dosahovali krásných výsledků. Spolužák Skála například skákal bez problémů stodevadesátí centimetrů ve skoku vysokém a i v hodů granátem byl nejlepší z celého intru.

Na jeho těle svaly jenom hrály, zatím co Luboš nepřeskočil ani jeden metr, o běhu ani raději nemluví.

Také brácha herečky Jany Brejchové dosahoval ve sportu velmi pěkných výsledků. Byl to machr kluk, který se dobře učil a navíc jsme mu tu jeho ségru všichni strašně záviděli, zvláště když za ním na internát několikrát přijela.

Nešlo nám do hlavy jak kluk, který má tak úspěšnou a slavnou ségru, se učí na horníka. Házeli jsme sportovním granátem na hřišti za intrem a vychovatel Otte měřil a zapisoval dosažené vzdálenosti.

Vždy zakřičel jméno házejícího, který z odhodové čáry vymrštil granát.

Přišla řada na spolužáka Skálu.

„Soudruhu vychovateli, běžte raději dál, on hází strašně daleko,“ křičeli jsme na něho.

„Nekecejte a házejte!“ reagoval na to soudruh vychovatel, ale raději popošel asi deset metrů.

„Běžte raději ještě dál, aby se vám něco nestalo,“ zakřičel jsem já.

Poznal mne podle hlasu a to ho asi rozčílilo, protože si myslel, že si z něho dělám srandu v souvislosti s nedávnou událostí.

„Kurva, Ranecký přestaňte pindat. Ať Skála hází.“ rozzlobil se.

Hodil a my jsme s hrůzou zjistili že granát letí přímo na vychovatele, který mu zíral vstříc a přitom ho vůbec neviděl.

Zahlédli jsme jenom, jak ho granát zasáhl do obličeje a nové brejličky se rozlítly po hřišti.

Soudruh vychovatel se skácel, jako když ho podseknou.

„Ty vole, to je průser, to je přímo na zlatou medaili“, ozvalo se z hloučku a zírali jsme na přesnou trefu, ale také jsme se rychle rozběhli k soudruhovi vychovateli.

Ležel tvrdej, ruce rozhozeny, jak ho granát nečekaně zasáhl přímo do obličeje.

Okamžitě jsme se ho snažili přivést k vědomí a Laubišek pádil přivolat záchranu.

Přiběhl ředitel a ptal se, jak se to stalo, když se soudruh vychovatel začínal probouzet k vědomí.

Jeho obličej, který konečně po čase začínal trochu vypadat z minulého úrazu, když přehlédl dveře, vypadal nyní jako naklepaný řízek. Zjistili jsme také, že na oči vůbec nevidí. Chtěl se postavit, ale opětovně upadal. Ředitel poslal dva kluky pro nosítka „Odneste ho na ředitelnu, běžím zavolat doktora.“

Odběhl, a mezi námi kluky se rozproudila debata.

„Soudruhu, já za to vůbec nemohu, to nebylo úmyslně,“ snažil se omlouvat Petr Skála.

Vychovatel si držel otékající obličej a jenom něco mumlal a nebylo mu rozumět, zatímco se kluci dohadovali, kdo za to může.

Čtyři kluci s nosítky a ležícím vychovatelem pospíchali do kanceláře ředitele. Přijel doktor ze šachty, soudruha vychovatele naložili do sanitky a odvezli.

Vrátil se na internát za čtrnáct dnů v opět nových brýlích a jeho obličej právě hrál všemi barvami. Bylo vidět, že se to začíná hojit.

Měl štěstí v neštěstí, protože to vlastně mimo nových brýlí odnesl jen přeražený nos, měl otřes mozku a zhmožděný obličej. Dokončení disciplín odznaku zdatnosti s námi provedl vychovatel druhého ročníku soudruh Fulín. S ním byla aspoň sranda.

Po tomto sportovním incidentu se rozhodlo vedení školy zakoupit terče, šípy a luky, že se budeme učit sportovní střelbu lukem.

Tentokrát jsem první zraněný byl já, když jsem si málem ustřelil prst. Přetáhl jsem tětivu, která byla trochu volnější, šíp přeskočil v místě, kde jsem ho sevřenou rukou držel, ale to jsem již tětivu pustil. Šíp vězel pevně těsně za kloubem ukazováku levé ruky. Zařval jsem bolestí a pustil luk. Snažil jsem se vytrhnout šíp, ale nešlo to, protože hrot šípu mi koukal za prostředním kloubem ukazováku.

Musel jsem šíp zlomit a přitom jsem si málem ucvrkával bolestí do kalhot.

„ Ty vogo!“ vyvalil oči na mne Luboš, který jediný se mnou zkoušel střelbu na terče.

„ S tím budeš muset do nemocnice“

Prst i klouby, které měly ze začátku bílou barvu se nyní začaly zbarvovat rudě, a z rány kde koukala špice hrotu šípu, přímo stříkala krev. Na nic jsem nečekal a rozběhl jsem se k závodnímu doktorovi.

Vrazil jsem do čekárny a za mnou se táhla cesta krvavých kapek. Ani jsem neklepal a vpadl do ordinace. Doktorka právě dopíjela se sestrou kávu.

„ Co jsi, prosím tě, děláš?“ ptaly se mne, když doktorka dolovala zbytek šípu z mé ruky.

„ Nebudete mi to věřit, ale střílel z luku na terč a tohle se mi stalo. “ Nevěřily mi to, až teprve když jsem jim po vyjmutí hrotu šípu se zlomeným zbytkem a ošetření ruky ukazoval, jak se to stalo.

„ Sportem ku zdraví“ pronesla doktorka, když mi ruku zavazovala.

„ Já nevím, co na tom internátě dělají. Napřed přizabijí při hoďu granátem svého vychovatele a každou chvíli přijde někdo zmrzačený ze sportu!“

Ruku jsem měl dosti dlouho zafačovanou a ještě déle trvalo, než mi ukazovák opět začal sloužit. Když se později ještě jeden z kluků trefil úmyslně druhému do hýždí, šípy, luky i terče byly uklizeny jako pro nás nebezpečná hračka.

Bylo nám doporučeno, ať se raději věnujeme stolním hrám, jako je stolní tenis, šachy a dáma. Mimo karet, protože vedení školy vědělo, že se mezi učni hraje hazardní, „ Oko,“ a v tom nás nemínili podporovat.

Někteří kluci uměli i dobře mariáš, ale ten mi moc nešel.

Začátkem května jsem obdržel od babičky z Ranska dopis, že zemřela náhle prateta Růženka, která se starala od svého mládí o pradědečka a prababičku.

Bydlela s nimi v chaloupce. Měl jsem ji hrozně rád a byl jsem zvědav, proč zemřela tak mladá, a vzpomínal jsem na její jablíčka z komůrky nebo červenou řepu, i na placičky dělané na plotně. Bylo jí teprve padesát dva let a byla druhá nejmladší ze všech dětí prarodičů Zvolánkových. Mladší byl již jen prastrýc Jeník.

Překonal jsem svoji nechuť k tomu psát někomu dopisy a napsal babičce sáhodlouhý dopis, ve kterém jsem se také vyptával proč prateta umřela a kdo se bude o prababičku starat.

Babička mi na dopis neodpověděla a já na vše brzy zapomněl.

Pomalou se začínal květen chýlit ke konci a my jsme začali chodit do Libušína na koupaliště k bazénu.

To bylo něco pro kluky, protože tam bylo také plno děvčat, před kterými se mohli blýsknout. Tam mne kluci málem také utopili, když zjistili že neumím moc plavat.

Hodili mne do bazénu , když si vychovatel na chvíli odskočil a klidně se koukali, jak se topím. Pud sebezáchovy byl ale silnější a brzy jsem dosáhl kraje bazénu.

„ No vidíš, vole, jak ti to jde, a pak že neumíš plavat!“ křenil se na mne Honza Výborný, který byl iniciátor mého vhození do bazénu.

Přímo pod internátem, který byl na kopci, se ve vzdálenosti necelých dvou kilometrů rozkládal areál Vinařické věznice, kde byli vězni, kteří pracovali na okolních šachtách a o jejichž útěcích buď přímo z věznice nebo ze šachty se vypravovaly různé historky.

Také jsme si to jednou již v prvním ročníku zažili, když jsme přímo z oken internátu sledovali světlice nad areálem věznice a sirény. Na internát se také okamžitě dostavila Veřejná bezpečnost, která nás měla chránit před utečenci věznice, kteří údajně někde prokopali kanál.

Byli jsme také ve škole poučeni, že jakmile začneme pracovat pod zemí a dostaneme se do styku s vězni, nesmíme s nimi mluvit, vynášet jim poštu nebo nosit různé věci jako nože, potraviny nebo alkohol.

V zasedací síni na šachtě také jednou proběhl veřejný proces s učni třetího ročníku, kteří to porušili.

Ještě jeden veřejný proces si pamatuji v areálu šachty, a to když dva spolužáci třetího ročníku, kteří spolu pracovali někde na opravě důlní výdřevy, se při svačině nudili a jeden z nich si pohrával se sekerou.

Ruku položil na pražec a vyzval druhého kolegu: „ Že nesekneš? “a šklebil se na něho. „ Že seknu!“ odpověděl mu druhý.

Vždy když jeden natáhl sekyru a sekl, druhý rukou ucukl a tak blbli pěknou chvíli.

Stalo se ale že ten, který neustále rukou ucukával, ruku nechal ležet a v okamžiku přišel o čtyři prsty, které se válely v uhelném prachu kolejiště.

Jednou v noci nás probudila hrozná rána a zdálo se nám, že se internát nadskočil a že se boří, jako kdyby přišlo zemětřesení.

Vyběhli jsme zmateni na chodbu nechápajíce co se děje, ale vychovatelé nás vraceli na pokoje se slovy:

„ Zachovejte klid, to byl jenom pohyb vyrubaných prostorů v podzemí. Je to pohyb nadložních hornin, také se o tom budete ještě učit. Říká se tomu důlní detonace, a když se to stane, chodba s dřevěnou výdřevou nebo ocelovou výztuží bývá jako když šlápnete na krabičku sirek.“

Vychovatel Fulín se šel s několika žáky druhého ročníku podívat na spoj panelů internátu a školy. Šly tam zasunout tři prsty.

„ Ty vole, ono se to rozšířilo o dva prsty. Ještě jedna detonace a intr spadne“ ujelo z úst jednomu z nich .

Fulín po něm střelil pohledem.,, Nestraš kluky a běžte chrápat, zítra si to prohlédneme důkladněji. A kolikrát ti mám, vole, říkat, že vole se neříká. Kdybys vole místo každého vole, řekl cihla, vole, tak bys vole, postavil vole, za chvíli vole novejš internát.“ a prstem ukázal nekompromisně k pokojům.

Internát měl několik nových prasklin, ale žádná nebyla taková, že by hrozilo nějaké nebezpečí.

Z takovýchto posunů měli horníci největší obavu, protože důlní chodby byly demolovány, počva třeba vyrostla, koleje z pražci byly až u stropu. Největší obavy byly ze závalů, nebo provalení důlních plynů.

Dušáky, to je pěkné svinstvo, ale díky těmto detonacím se na šachtě neobjevil již od druhé světové války metan, protože stačil propustným nadložím unikat. Proto se dělalo s karbidkami, ale přesto byl zákaz kouření v podzemí, ale stejně ho nikdo nedodržel. Většinou, když se nestal po takové detonaci žádný úraz nebo zával, býval to zázrak.

Červen uběhl jako voda a byly prázdniny.

Tento rok si vše vynahradím, byl jsem rozhodnut.

Pojedu na čundr.

Tento plán nám v hlavě uzrál ještě s jedním hochem z intru z vedlejší třídy, který byl také z Prahy, když jsme se povalovali na koupališti.

Rozhodli jsme se, že pojedeme na týden na Řeku, na týden k jeho příbuzným do Humpolce a na týden někam do jižních Čech.

Když jsem s tímto svým plánem seznámil mamku, její první slova byla: „, Tak to tedy ne! Nemysli si, že když ti bylo šestnáct, že si můžeš dělat, co chceš. Ode mne peníze na to nedostaneš! “

Měl jsem našetřeno nějaké kapesné, ale bylo to jen tak na dva týdny. Byli jsme rozhodnuti, že budeme šetřit, abychom vyšli.

Na konci prvního týdne jsme vyrazili. Když jsme dorazili na Vysočinu a postavili stan v lese u Řeky a rozvalovali se při vyřezávání dýmek u ohniště, nic nám nechybělo.

Počasi nám přálo, chodili jsme se koupat a střídali se ve vaření. Jednou za mnou dorazil navečer bráška.

„ Hele máš přijít v osm večer ke komářím jezírkům, mám ti to vyřídít od jedné holky. Ale prý určitě! “

Já a ke komářím jezírkům, v osm večer, to vypadá slibně, pomyslel jsem si. Honzovi jsem řekl, o co se jedná, a on se jenom zaculil

„Jen si běž vyklepat fajfku, ale bacha, abys jí tam nezapomněl, jinak máš do konce života připraven odbyt peněz v alimentech“

Zatvářil jsem se jako zkušený svůdník žen, který již nejednu dívčinu připravil o poctivost.

Přece se nepřiznám, že jsem žádnou holku ještě neměl a slyšel jsem o tom pouze vypravovat z úst zkušenějších.

Před osmou hodinou jsem ležel na dece u komářích jezírek a odháněl mračna komárů.

Bánil jsem z vyřezané fajfky jako starý námořník, abych se nemusel tak ohánět po dotírajících komárech. Taky si mohla vymyslet lepší místo, i když toto bylo nejpříhodnější. Bylo kousek od cesty ale skryto v hustých mlazínách, kde se musel člověk hodně ohýbat, aby se na skalní výběžek s jezírkem dostal. Byl jsem také strašně napnutý, jestli nějaká holka vůbec přijde, nebo zda si ze mne někdo nevystřelil.

Nečekal jsem dlouho, když tu se rozhrnula smrčina a děvče hupslo vedle mne na deku.

„Ahoj, jsem ráda že jsi přišel. Vloni jsem tě sem chtěla pozvat, ale někam jsi odjel. Prý u Řeky stanujete. Jak dlouho se zdržíte?“ vypytovala se, ještě než jsem si stačil v hlavě trochu porovnat, odkud jí vůbec znám. Chvilku mi trvalo, než jsem v ní poznal jednu dívčinu z vesnice. Již to nebyla ta vyzáblá hubená dívčina, s kterou jsem chodíval do školy.

Začali jsme si vypravovat, ale komáři nemilosrdně štípali, takže jsme se zabalili do mé teplé vojenské deky, na které jsme původně leželi. Byli jsme přitisknuti k sobě a naše těla příjemně hřála. Co hřála, přímo sálala, a tak nezůstalo jen u nevinných polibků a hlazení prsou.

Pomaloučku jsem jí stahoval kalhotky a dívčina blahem sténala. Cítil jsem, jak mám ruku celou vlhkou, když jsem začal hladit Venušinu pahorek a vstoupil na jeho kraj prstem.

„Chtěla bych tě,“ sténala mi do ucha a ještě více se ke mě přitiskla, jako by měla strach, že jí uteču.

Chtěl jsem také, ale stále jsem měl pocit již delší dobu, jako by nás někdo šmíroval.

Když jsem se konečně rozhodl do ní vstoupit a kolena se mi klepala strachem, abych si předčasně neudělal ostudu, nevěděl jsem, co dřív, a marně lovil v paměti všechna vypravování zkušenějších.

Ať jsem se snažil, jak jsem se snažil, stále se mi zdálo, že narážím na ocelovou překradu.

Nešlo to. Já to zkrátka neuměl a zklamal jsem sám sebe i roztouženou dívčinu pod sebou.

Po několikaminutové marné námaze jsem nechal snažení a překulil se na bok.

„Nejde to, nebo to neumím,“ vypadlo ze mne vztekle.

Začala mne olíbat a hladit.

„Myslela jsem si, že máš s děvčaty jako pražskej kluk zkušenosti“ šeptala mi do ucha.

„Ty jsi panna, vid’?“ zašeptal jsem jí do ucha já.

Jenom němě přikývla hlavou a přimkla se pevněji ke mně.

„Ty jsi holku také ještě neměl?“ optala se mne a já jí odpověděl také jenom němým přikývnutím.

Nyní jsem zahlédl jasně v šeru houští oči, které nás sledovaly.

„Někdo tady je a špízuje nás“ vykřikl jsem polohlasně a začali jsme se spěšně oblékat.

Vyběhl jsem za postavou, která se houštinou dala na útěk, ale zmizela mi v šeru hustých smrčků.

Když jsem se vrátil, dívčina seděla na dece a objímala svá kolena.

„Musím jít, naši by mne hledali, měla bych zle, ještě se ozvu. Doufám, že přijdeš?“

Opět se ke mně přitiskla celou svojí postavou a já jasně cítil, jak strašně toužím po tom, abych se s ní pomiloval. Vylezli jsme na cestičku k silnici. Chvilku mne ještě líbala, ale najednou se odtrhla a dala se do běhu po cestičce.

Vrátil jsem se do stanu, kde se rozvaloval Honza a opět blafal z fajfky.

„Ty jsi nějak brzo zpátky, copak nepřišla?“ ptal se zvědavě.

„ Ale přišla a někdo nás šmíroval. Honil jsem ho, ale utekl mi.“ Nedalo mi to a začal jsem mu vypravovat svoje zážitky.

„ Ty vole, z toho si nic nedělej, to měla pevnou panenskou blánu, nebo jí měla ovčí. Nebo jsi to srkal o dirku níž, “ poučoval mne zkušenější Honza.

„ Ovčí? Co to je? To jsem nikdy neslyšel“ divil jsem se.

„ No ovčí, to znamená, že jí má malou, a jestli byla pannou, tak jsi měl víc přitlačit, nebo jí to udělat prstem. Některá si to udělá sama, třeba svíčkou. Je vidět, že se musíš ještě hodně učit. Jo, a šmírovat tě mohl brácha, má na to již léta. Já jsem taky ségru šmíroval a chtěl se poučit. Docela mne to vzrušovalo. “

Vytáhl čutoru a dal mi loknout. Byl to teplý čaj s rumem.

Chopil se kytary a začal vybrnkávat nějakou melodii.

„ Znáš píseň francouzskýho vojáka?“ zeptal se mne a aniž počkal na moji odpověď, začal prozpěvovat: „ Já na vojnu se dal, pro krásnou plavovlásku. Já na vojnu se dal pro krásnou plavovlásku, né pro prsten snad, jenž nechtěla mi dát. Že nechtěla se dát ode mne zulíbat.....“ Když skončil celou tesknou písničku, bylo chvílku ticho, které jsem protrhl až já.

„ To mě musíš naučit, ta se mi hrozně líbí “

Na intru jsem se několikrát snažil naučit hrát na kytaru jako Olda Seidl, který se naučil pouze sám a během roku patřil k nejlepším hráčům a zpěvákům na intru.

Nikdy jsem neměl pěvecké vlohy a zpíval jsem jen výjimečně a to ještě slátaniny, když jsem věděl, že mne nikdo neposlouchá.

Pomalou jsem usínal za pomoci čaje s rumem, za brnkání kámoše a vnořoval se do snu, ve kterém jsem se miloval jako zkušený harcovník a svůdce s dívčinou, která mi předtím, než odešla, slíbila, že nic nekončí, ale pokračuje.

Ráno lilo jako z konve a do stanu nám zatékalo spojenými celtami vojenských Áček.

„ Zvedneme kotvy a jedem na chatu k příbuzným“ zavelel Honza.

„ Já nemůžu, slíbil jsem jí, že se sejdeme. Říkala, že mi vzkáže.“ bránil jsem se odjezdu.

„ Ale houby, uvidíme, jak bude, vždyť se sem můžeme ještě vrátit, já jsem totiž tetě ještě nenapsal, že přijedeme, takže nevím, zda nás na chajdu pustí, a taky bychom mohli ušetřit na žrádle, od tetky dostaneme,“ začal vysvětloval Honza a cpal věci do usárny.

Počal jsem pakovat svoji teletinu. Každý jsme si přehodili celtu přes ramena a vykročili k nádraží.

Na skok jsem se zastavil u babičky

„ Ty už jedeš pryč?“ divila se. „ Jedeme k jeho tetě, ještě se vrátíme.“

Přitočil jsem se k bráškovi a sykl: „ Vyříd' jí, že jsem musel odjet, ale že se vrátím.“

„ Hochu, ty jsi vyrostl“ divila se jeho teta. „ Co dělá mamka s tátou a co Naďa, učí se švadlenou?“ vyzvídala na něm.

„ Jak se vám líbí v učení? Bude to hochu dřina, měl ses víc učit, ale ty jsi byl jako náš Jarda, tomu také škola nelezla do hlavy, ten se učí zedníkem. Dneska dělá na melouchu ve vedlejší vesnici, “ jela jeho tetě huba a nebyla k zastavení.

Když jí Honza sdělil, zda bychom mohli být na jejich chatě, okamžitě se zamračila.

„ Měl jsi napsat, mohla jsem ti odepsat, že tam je na čtrnáct dnů rodina známých z Brna.

Nejde to! “

Nevěděli jsme, zda se vymlouvá, nebo je to pravda.

„ Nechám vás vyspat v kůlně na seně, ale kluci, žádný kouření, nechci vyhořet,“ nařizovala , když nám dávala bramboračku do talíře.

„ Opravdu jsou na chatě známí,“ sděloval Honzův bratranec Jarda, když navečer přišel za námi do kůlny.

„ Dobře zůstaneme dva dny a potom pojedeme někam k rybníku na jih. “ přemýšlel Honza nahlas, aniž by se mne ptal, zda souhlasím.

„ Hele, ve Vlásenici je prima rybník, tam byste to mohli zkusit,“ informoval nás jeho bratranec.

Dva dny jsme se toulali po městě a okolí. Když jsme se jednou vraceli navečer k tetě do kůlny, potkali jsme dvě starší holky, nebo již mladé pani.

Když přešly kolem nás, Honza se najednou otočil za nimi a vykřikl: „ To byla Mambo!“ „ Jaká Mambo?“ divil jsem se nechápavě, protože jsem opravdu nevěděl co tím myslí. „ Ta by tě to perfekt naučila, ta zaškolovala mne.“ Rychle vysvětloval a na vzdalující dívčiny najednou vykřikl:

„ Mambu!Hu!“ Jedna z dívčin se otočila a udělala takový trhavý pohyb kyčlí, jako při tanci, při čemž zvedla ruce .

„ Je to ona, pamatuje si mne,“ povídá radostně Honza.

„ Jestli ji ještě potkáme, tak ti to vyjednám. Kamaráde, to bys vypustil asi duši,“ culí se Honza.

„ Já to vidím jako dneska, to byla jízda, kam se hrabe Pařížský expres. Od té doby jsem takovou ještě nezažil. To, co jsem na ni zařval, je takové znamení a tady na ni tak pokřikují všichni, které zaučovala. Zeptej se Jardy, toho školila taky.“

Bohužel jsme Mambo již nepotkali, a tak jsme se vypravili do Vlásenice.

Byla to rozkošná vesnička s krásným rybníkem, kde na nahozenou udičku pytláčku se v okamžiku oběsil nějaký kapr.

Když jsme již třetí den žrali kapry na mnoho způsobů, rozhodli jsme se, když nám docházel i chleba, že vyrazíme do vesnice. Zjistili jsme, že na druhé straně rybníka se také již druhý den kouří z nějakého ohniště a že tam asi někdo stanuje.

„ Půjdeme to očíhnout,“ rozhodli jsme se a sbalili krámy.

Tábořili tam tři kluci a jedna holka, a jak jsme odhadovali, byli nejméně o čtyři roky starší.

„ Ahoj kluci, jste na šňůře?“ optala se nás ona dívčina, když míchala něco v kotlíku na ohništi.

Přistoupili jsme blíže a zjistili jsme, že to je rybí polévka, která také příjemně voněla.

„ Tady je ryb, co? Viděla jsem, že jste také pytláčili, to jste asi ryb taky už přežraní? “ vyptávala se dále a přikládala pod kotlík.

Kluci různě polehávali v okolí ohniště, když tu jeden se zvedl a přicházel k nám.

„ Odkud jste?“ zeptal se nás a zalovil v kotlíku.

„ Z Prahy, “ sdělil jsem mu.

„ No to je prdel, my taky , “ sedal si na bobek další a já jsem zjistil, že na jejich bundách, které nosívala americká armáda, se skvěl na rukávě znak osady. Byli oblečení všichni stejně v bundách americké armády s US bágly., opřenými o břízky, obuti v perfektní kanadky z měkké kůže.

Jó hochu, to nejsou žádní mastňáci, blesklo mi hlavou, ale praví trempové.

Pozdravili jsme se čundráckým podáním ruky a navzájem se představili.

„Dáte si s námi?“ ptali se

„ Jsme jich fakt již přežraní, jdeme do vesnice si něco koupit.“ bránil jsem se.

„ Počkejte na nás, půjdeme taky, známe perfektní hospůdku hned za silnicí a tam vám paní hostinská nechá, co budete chtít, včetně chleba , vajec, masa, salámů nebo čeho si budete přát.“

Když pojídali rozloženi kolem ohniště a my s Honzou blafali z našich dýmek, objevili se znenadání u nás dva muži oblečení v lesáckém.

„ Lesu zdar!“ pozdravili a jeden z nich se hned vydal ke kotlíku, ve kterém zamíchal lžicí, která ležela na kamenu poblíž.

„ Hm, rybí a určitě upytláčená. Voní na celej les, tak co, dáte nám ochutnat?“ zeptal se ihned ten, co se díval do kotlíku a také se hned usadil na kmenu padlé břízy. Ve mně byla malá dušička a očekával jsem velký průser s pořádnou pokutou.

„ Tady berou co? Tak bacha aby vás nechytli porybný. Jo a abych nezapomněl, proč jsme tady. Víte, že jste v lesním porostu a nesmí se zde rozdělovat oheň? Za to byste mohli chytit pro změnu pokutu od nás. ”

Jiřina jak se ta dívčina nebo mladá paní jmenovala, slámově světlých vlasů jim každému nandala pořádnou porci do ešusů a ukrojila dva krajíce chleba.

„ Krucinál tak jsem si hodně dlouho nepochutnal,“ pěl chválu jeden z nich.

„ To jste vařila vy?“ optal se jí se zvýšeným zájmem. „ A co má být?“ usmála se. „ Je to jen obyčejná rybí polévka.“

„ Takovou by svedla jen dobrá kuchařka,“ povídá ten starší z lesáků.

„ A já snad nejsem? Vařím jako profesionální kuchařka na Václaváku v Praze.“ sděluje jim, když od nich bere prázdné ešusy.

„ Chcete přidat?“ obrátila se k tomu, který jí tak chválil.

„ Ne díky, bylo to fakt moc dobré, ale nemohu se přezírat, nefasujeme stejnokroje tak často,“ zavtipkoval a ukazoval na svůj pas, kde mu na řemenu moc volných dírek nezbývalo.

„ No jo, bylo to perfektní“ začínali se loučit oba.

„ Nezapomeňte, co jsme vám říkali ohledně toho ohně, ale myslím, že vám to nemusím připomínat, a ukazuje na rukáv US bundy, kde se skvěl znak osady.

„ Až sem přijdete pozítří, nepoznáte, že jsme zde byli,“ ubezpečil je Sam, jak se nám představil, když jsme přišli. Zjistili jsme, že je to vůdčí osobnost této tlupy trempů a také šerif osady Havranů.

S Honzou si oba padli do oka, protože oba brnkali na kytaru a zpěv jim šel dvojhlasně perfekt. I Jiřina uměla docela dobře rozehrát struny kytary takovým divným způsobem, jak jsem to ještě nikdy neviděl.

Měli pravdu, co se týkalo hospůdky a paní hostinské, která věděla, že trempové přijdou, a také jen dosedli, již nesla talíř plný voňavých makových buchet na stůl.

Přivítala nás, jako bychom patřili stabilně do party jejich hostů. Byli jsme v hospodě celé odpoledne jako jediní hosté.

Po chvílce sezení jsem zjistil, když někomu došlo pivo a paní hostinská nebyla ve výčepu, šel k pípě a klidně si natočil. Neopomenul si ale udělat spravedlivou čárku na tácku.

„ Zůstaňte s námi a pojedeme společně domu do Prahy,“ přesvědčovala nás Jiřina.

„ Bude přča, uvidíte, s námi se nebudete nudit!“ Přemýšlel jsem, ke komu z nich asi patří, a po chvílce povídání jsem zjistil, že k nikomu.

Byla vdaná a manžel doma hlídal čerstvé půlroční mimino.

„ Potřebovala jsem na vzduch, ale malou jsem ještě sebou nemohla vzít. To až později, až bude o něco starší,“ chlubila se mi fotografií usměvavého blondatého malého mimina.

Honza chodil k nálevnímu pultu stále nalejvat nějakou zelenou kořalku.

Ten den jsem se poprvé v životě ožral a matně si pamatuji, jak mne kluci táhli večer do tábora.

Ráno jsem se probral zabalen do deky a stanového dílce, když sluníčko stálo na obloze již hodně vysoko. Mžoural jsem na ohniště a Jiřku, která se opět motala kolem kotlíku. Když zaregistrovala, že jsem se konečně probral, otočila se mě s úsměvem

„ Tak co? Jaké je ráno opilcovo? Blbý vid’? Každý si to musíte vyzkoušet abyste věděli, že s chlastem se to nemá přehánět. Moc jsi toho nevyopil, to vypadá, že nejsi ještě na chlast moc zvyklý a to je dobře.

Myslím si, že ti nyní nějakou dobu nebude ani chutnat.“

Sáhl jsem do kapsy se přesvědčit, zda mám peněženku. Když jsem do ní nahlédl, zjistil jsem, že mám všechny peníze a žádné mi nechybí.

„ Kdo to za mne zaplatil? Vždyť mám všechny peníze“ divil jsem se a začal vylézat z cely.

„ Kde jsou kluci?“ bylo mi divné, že je nevidím.

„ Šli na pivo a nechtěla jsem tě tady nechávat samotného. Honza mi vypravoval, že nesmíte moc utrácet, abyste měli na vlak. Zatáhla jsem to za tebe. Až budeš mít, tak mi to vrátíš, “

odpověděla mi Jiřina a usmála se na mne. „ No co koukáš, přeci vás nenechám jít do Prahy pěšky“ protože viděla moje rozpaky.

„ Ach jo! To jsem dopadl, když za mne platí holky,“ brblal jsem, ale byl jsem strašně rád, že se tak stalo.

Byly to krásné zbývající dny. Paní hostinská si nás přímo předcházela, aby každý den byly nové buchty na stole, když viděla, jak nám chutnají. Při placení, když se ji Jiřina snažila něco přidat jako za ty buchty, strašně se zdráhala si to vzít.

„ Nedělám to pro peníze, ale pro vás a pro radost, jak vám chutná.“

Neradi jsme se s paní hostinskou a její útulnou hospůdkou loučili, ale museli jsme, na dluh u Jiřiny jsme nemohli stále pít, i když já jsem vypil tak nejvíce tři piva a měl jsem toho až vrchovatě.

Po příjezdu do Prahy jsme se srdečně rozloučili s celou partou a Jiřina nám sdělila, že ji najdeme od rána do pěti večer každý den v bufáci na Václaváku , hned pod prodejnou fotoaparátů a příslušenství u domu módy.

„ Na prachy nespěchám, doneste je, až budete mít.“

Potřásli jsme si rukou a každému nám udělila políbení na tvář.

„ Perfektní holka, škoda, že je vdaná, takovou bych bral,“ vzdychl jsem, když se ztrácela v davu. S Honzou jsem se také rozloučil s tím, že se večer ozvu.

Když jsem se objevil doma mezi dveřmi, nestačil jsem ani pořádně sundat bágl a matka se na mne vrhla jako saň a chtěla mne pohlavkovat.

„ Co blbneš, prosím tě?“ zastavil jsem její počáteční útok a divil jsem se, co ji to najednou chytlo.

„ Tady si to přečti, jakou mi děláš ostudu, včera to přišlo “ a vrazila mi do ruky dopis s hlavičkou učiliště, který začínal slovy: Sdělení výchovného pracovníka o porušování kázně učně Petra Raneckého. Zběžně jsem do něho nahlédl a spatřil jsem slova jako drzý, nevážící si výdobytků lidově demokratické společnosti, zavínil úraz výchovného pracovníka, kouří atd. atd. Podpis : Výchovný pracovník Otte.

„ Ten hajzl!“ proklouzlo mi mezi rty.

Tak to je to, že si to se mnou ještě vyřídí. A já se celou dobu divil, že se nic nedělo. Nechal si to až na prázdniny a dá se říci, že si to nevyřídil se mnou, ale s máti.

Matka na mne nemluvila skoro tři dny, ale když viděla, že místo courání po venku jsem se doma pustil do uklízení a mytí oken, celá zjihla.

„ Ty kluku, ty mi tady chybíš, ani nevíš jak. Ivan mě nic nepomůže, stále běhá někde po svazáckých schůzích. Když jsi byl doma, tak jsi mi se vším pomohl.“

Věděl jsem, že ji tímto způsobem obměkčím. Když jsem nevytáhl nohy ven ani čtvrtý den, sama mne vyháněla.

„ To nepůjdeš ani za Honzou ?“ vyzvíдалa.

„ Nebo za Boháčem? Je prý doma, mluvila jsem předevcírem s jeho maminkou. Honza prý chodí někam na brigádu do divadla pomáhat stavět kulisy. Říkala jsem jí, jakej mi přišel dopis, ale ona mne uklidňovala, že to prý přejde, že s vámi cloumá puberta. Honza prý není jinačí.“

„Vždyť já tě mám, ty můj kluku nejradši, ze všech“ a mačkala mne v náručí.

„ Máš vůbec nějaké peníze ?“ ptala se najednou starostlivě. „ Na ,tady máš alespoň dvacku na útratu a kino,“ podávala mi peníze, které měla v kapsičce zástěry. Věděl jsem, že je tam asi musela mít pro mne připravené.

Vyrazil jsem za Honzou Zdražilem, ale nebyl doma.

Měl jsem doma schovanou ještě dvacku poslední záchrany a tak jsem hned po obědě koupil jednu růži a šel si stoupnout před bifé na Václavák, kde údajně měla Jiřina pracovat, a čekal jsem, až půjde domu.

Málem jsem ji přehlédl, když vyrazila rychlou chůzí z práce, natolik ji civilní oděv a sukně změnila. Vystartoval jsem za ní.

„ Jiřino!“ zvolal jsem když jsem ji dobíhal.

Otočila se a počkala na mne.

„ Jdu ti splatit část dluhu,“ snažil jsem se vysvětlit důvod mého dobíhání.

„ Málem jsem tě nepoznal,“ omlouval jsem se a podával ji růži.

„ No né, Petře, ty jsi džentlmen, ty víš jak na ženské. Já jsem nedostala kytku od manžela ani nepamatuji“ děkovala mi a líbla mne na rty. Cítil jsem, jak rudnu, a abych zahnal rozpaky máchl jsem nedbala rukou.

„ To je taková maličkost, nemá cenu za ni ani děkovat. Já bych ti měl děkovat a jsem ti zavázán. Vidíš, málem bych zapomněl na peníze“ a podával jsem jí dvě desetikoruny.

„Zbytek až později, zatím víc nemám “ omlouval jsem se provinile

„ Říkala jsem ti že na to nepospíchám.“ Peníze si nakonec vzala.

Mezitím jsme došli do Vodičkovy ulice.

„ Musím domu, nemám vařeno a manžel by se zbláznil. Přijď někdy zase a díky!“ vzkřikla na mne a naskočila do rozjíždějící se tramvaje, odkud mi poslala rukou vzdušnou pusou.

Mrzelo mne, že ne mne nemá více času, ale nedalo se nic dělat. Až ušetřím nějakou korunu, půjdu za ní zase.

Jel jsem znovu za Honzou, ale nebyl doma a jeho ségra Nad'a mi sdělila, že odjel s tátou k příbuzným na celý týden .

„ Nešel bys do kina? „ zeptala se mne, když jsem jí poděkoval a chtěl odejít. Šel bych, ale jak ji šetrně sdělit, že moje kapsa je prázdná, protože mi zbylo jen pár drobných, když jsem kupoval tu růži pro Jiřinu.

„ Šel bych, ale..“ zarazil jsem se „ Já vím jsi švorc,“ skočila mi do řeči Nad'a.

„ Honza mi vypravoval, jak jste díky nějaké partě trempů zůstali na čundru na živu“

„ No jo, je to tak,“ zabručel jsem.

„ Pojď, já to zatáhnu,“ lákala mne.

„ Hrajou Fanfán Tulipán a já bych to ráda viděla. “ Já ten film viděl již po třetí, ale bál jsem se to Nadě sdělit.

Seděli jsme v zadní řadě, kam chodívali většinou milenci, aby při líbání neclonili jiným.

Lístky kupovala Nad'a a já jsem nic nenamítal, protože mne nic špatného nenapadlo.

Když se na plátně odehrávala jedna dramatická scéna, uchopila mne Nad'a najednou za ruku a přitulila se mi na rameno. Netrvalo dlouho a počala mne líbat na krku. Okamžitě jsem věděl, o co jde, a uvědomil jsem si také že mám holku. Jenom mne trochu trápila myšlenka na to, jak mi Honza na čundru vypravoval, že šmíroval ségru. To znamená, že není panna, ale na druhou stranu , alespoň by mne to mohla naučit, blesklo mi hlavou a opětoval jsem její snahu.

Prázdniny tentokrát uběhly ještě rychleji než jindy, protože jsem byl skoro každý den s Nad'ou. Na to, abych zaskočil k Jiřce do práce, nezbýval čas a hlavně peníze, které jsem měl vrátit.

Jestli jsem žil ze začátku v domnění, že mne to Nad'a naučí, hluboce se jsem se mýlil.

Dovolila toho při objímání a líbání hodně, ale jak jsem ruku sunul dolu a snažil jsem se dostat pod lem kalhotek, okamžitě mi ruku strhla.

„ Moc vám to sluší,“ sdělila mi mamka jednou, když jsem přišel domu.

„ S kým ? dělal jsem překvapeného.

„ S tím děvčetem, s kterým ses vedl .“

„ S jakým děvčetem ?“ snažil jsem se dělat nevinného.

„ Viděla jsem, jak se vedeš s nějakou holkou, ona měla vysoké jehlové kramflíčky a černé punčochy se švem,“ povídá mamka, kterou zaujaly Nadiny nohy.

Měla pravdu, musela nás někde vidět. Nad'a měla opravdu postavu modelky a skoro každého zaujaly její štíhlé, pěkně modelované nohy. Také se za ní muži ohlíželi.

Místo s Honzou trávil jsem nyní většinu času s jeho sestrou.

Nastal čas našeho návratu na internát. První hodiny a dny probíhaly ve vzpomínkách na prázdniny a někdy mi to připadalo, jako by se kluci jeden před druhým vytahovali a sexuální zážitky byly vypravovány do detailů. Jenom já jsem žádné neměl a neuměl jsem si je ani vymyslet. Podle vypravování musel být úplný přeborník a největší samec Honza Výborný, který podle vypravování měl zkušenosti i s paničkami, které údajně navštěvovaly jeho maminku. Měly to být kamarádky jeho mamky. Docela bych tomu věřil, protože jeho mamka byla atraktivní ženská, která když přijela za Honzou, a to bylo vždy jenom autem, tak kluci na intru slintali blahem a věřím tomu, že v nočních hodinách tajně s plnou obrazotvorností kropili prostěradla.

Začali jsme fárat. Každá dvojice dostala svého mistra. První den byl tak trochu slavnostní, když jsme se ocitli v řetízkové šatně, kde jsme odložili čisté šatstvo, které se vytáhlo na řetízkovém věšáku ke stropu. Přešlo se kolem společných koupelen do další úplně stejné šatny, kde jsme zase měli fáráky a pod nimi zavěšené boty s holinkami a mycí potřeby s ručníkem.

Byli jsme z toho všeho trochu vyvalení, i když jsme šatny s koupelnou již znali, ale pod zem jsme fářali poprvé.

Když jsme byli již konečně převlečeni, ještě jsme ve skladu fasovali nový vercajk. Byli jsme obloženi náradím jako vánoční stromeček.

Každý jsme dostali známku, kterou jsme odevzdali v lampárně a dostali za ni lampu karbidku. Ještě než jsme vlezli do klece a sfářali, lampy jsme si překontrolovali, jak jsme se to učili v prvním ročníku. Když jsme stáli ve frontě u klece na sfárání do dolu, vyslechli jsme si my i náš mistr nejednu peprnou poznámku k nám i k jeho osobě.

„ Tak co, přebalil jsi je, aby se ti při jízdě neposrali!“ houkl na něho nějaký známý.

Věděli jsme z vypravování, že jízda klecí není nijak příjemná, a stávalo se prý, že po sfárání na určené patro se některý nový adept hornického řemesla poblil, ba i posral.

Nejhorší bylo zastavení klece, protože se při zabrzdění zhoupla, že jste měli žaludek až v krku. Zjistil jsem, že to na mne tak moc neúčinkuje, i když pocit jsem neměl dobrý.

Jenom můj spoluparták v učení Macoun byl bledý a měl jsem chuť se zeptat, zda se opravdu neposral a nebo si necvrkl do kalhot. Trvalo ještě chvílku, než jeho chůze směrem k mašince se stala normální. Nalezli jsme s mistrem do přepravních vagónků mašinky a nevěděl, co mám držet dříve, jestli sebe nebo vercajk, když jsme fištili překopem k našemu pracovišti, kde jsme měli spravovat prasklou výdřevu.

Mistr se jmenuje Jarda Černý a je docela prima chlap a není to žádný suchar.

Bylo mu třicet let a byl to také vyučený horník, který bydlel s manželkou a jedním děckem na Kladně

Chvilku ještě trvalo, než jsme došli od mašinky na naše pracoviště a připravili si náradí, takže do svačiny jsme té práce moc neudělali.

Bylo asi deset hodin, když mistr vyhlásil svačinu. V chodbě bylo veliké teplo a brzy jsme pracovali jenom v trenýrkách, triku a bagančatech. Vzal jsem si báglik, vytáhl z pytlíku chleba a chtěl se do něho s chutí zakousnout.

Zpozoroval jsem ale, že se mi něco mezi chleby hýbe. Byli to velcí dvoucentimetroví švábi. Mrskl jsem s výkřikem hnusu chleba se salámem vzteky za výdřevu, protože moc nechybělo a málem jsem je rozkousané polykal. Bylo jich na výdřevě plno.

Mistr se jenom zasmál. „ Zapomněl jsem vám říci, že si svačinu musíte věšet na drát, nebo vám ji sežerou švábi nebo myši. Také šaty si nevěšete na výdřevu, budete je mít plné švábů. Šváby můžete zabíjet, ale myš nikdy. Myši jsou naši kamarádi, upozorňují nás na bližící nebezpečí, třeba na dušáky, protože před plynem prchají. Proto si je předcházíme a krmíme je. Většinou když má přijít třeba detonace opouštějí chodbu a prchají, ony to cítí dopředu“ dozvídáme se od něho.

„ Když také najdete přiotrávenou myš, vyneste ji někam, kde je čerstvý vzduch.“

Povolil jsem kohoutek vody na karbidce, klepl s ní o zem, aby lépe svítila, a přejel po výdřevě, kde bylo plno švábů. Pic,pic, pic lupali jeden za druhým a padali ze výdřevy. „Nech je na pokoji a šetři karbid, čím si budeš svítit na konci šachty“ poučil mne mistr. Věděli jsme již od starších kluků, kteří pod zemí dělali, že mít světlo na ortě je to nejdůležitější. Když ti došel karbid, byl jsi nahaněj a skončil jsi, pokud ses nemohl v místě napojit na elektrické osvětlení. Kdo měl kus kabelu a objímku se žárovkou, byl poloviční boháč. Tato vymoženost se kradla více než pracovní nářadí, pro které se po skončení směny vymýšlely různé skrýše za výdřevou. Horší bylo, když jste si nezapamatovali přesně místo, kde jste nářadí uschovali, to bylo potom hledání, nebo když vám ho uvolněná hornina zavalila.

Tak jak ubíhaly měsíce, i z nás se stávali staří mazáci, které pod zemí nic nepřekvapí. Týden jsme chodili do školy, týden do práce. Někdo se těšil na práci, někdo zase na školu.

Někteří střídali mistry, nebo mistři učně, když s nimi nebyli spokojeni, jenom náš zůstával. U horníků není nikdy nouze o vtipy. Různě kořeněné vtipy nebyly žádnou vzácností, hlavně při koupání po vyfárání, nebo v šatnách. Zpočátku jsme se styděli a červenali se, ale v té zněti nahatých těl a různých proporcí svalů, hrudníků a mužství skoro vše bylo normální, a tak se i stalo, že vás někdo třeba ve srandě chytil za přirození a zazvonil jako na zvoneček. Když se to stalo staršímu zkušenému chlapovi, většinou se ozvalo: „Kuš, ty buzerante, dej tu hnátu pryč, nebo ti ji přerazím“, ale nikdy to nebylo řečeno ve vzteku nebo zlosti. Jakmile jeden z horníků začal mýt záda druhému, okamžitě se připojovali ti, kteří je ještě neměli umyté, a tak v koupelkách vznikaly různě dlouhé řady chlapů, z kterých se kouřilo pod vařící vodou, jako by se klikatil různě dlouhý bílo černý had. Dalo to práci se pořádně umýt a stejně jste havíře poznali kdykoliv a okamžitě, protože uhelný prach měli pevně zažraný v očích, i když si je člověk mydlil jako blázen, až oči štípaly a pálily od použitých mýdel. Jednou při koupání chlapi zjistili že jeden z kolegů havířů, který obsluhoval na svážnici vrátek, má přirození celé fialové.

Navíc to byl chlapík zavalitě postavy s velikým břichem a sádelné špeky na něm visely jako na věšáku.

„Ty vole, co jsi dělal, že máš koule tak fialové, to jsi se někde bacil, nebo jsi osedlával nějakou ženskou a ona tě do toho kopl?“ ptali se zvědavě.

Chlapík se ošíval a odbýval je, že je jim po tom hovno, jaké má koule, ale potom kápl božskou.

Když chlapi slyšeli jeho příhodu, málem se řehotem utopili pod proudícími sprchami, jak se smíchem váleli po umývárce.

„No přišlo to na mne,“ začal vypravovat

„A chtěli jsme si se starou hrknout, protože nebyla také proti, no a ona je jako já, a tak abychom se vůbec dostali k sobě, musím ji vždycky položit na bytelnej stůl, kterej jsem si kvůli tomu pořídil nový. Ona mi hodí nohy přes ramena a jí ji stojíc u stolu vyhovím. No a hrkáme a hrkáme, až se otevřelo šuple a já vůl to ani nezaregistroval a jak jsem byl rozvášněnej, tak jsem při mocným přiražení si ty koule to toho šuplete přirazil!“

V tom okamžiku se celé okolí naslouchajících nahatých těl válelo smíchy, včetně nás učňů. Vstoupil touto historkou do dějin šachty a mnohokrát na něho kolegové pokřikovali různě košilaté poznámky při různých příležitostech.

To byly ty lepší a veselé stránky. O havířích se ví, že jsou hrubého slova, ale jemného srdce. Horší byly ty smutné stránky, když se šatnou neslo, „Chudák, má to odbyté,“ což většinou znamenalo, že je nás o jednoho nebo více méně.

Poznalo se to podle vyvěšené černé vlajky na půl žerdi u vrátnice šachty nebo nad těžní věží. To bývaly dny, kdy po takové zprávě o úmrtí někoho z kolegů se nikomu pod zem nechtělo. Jakoby vám najednou někdo svázal celé tělo a ruce a člověk musel vynaložit hodně vůle a síly, aby to překonal. Někteří, kteří to psychicky neunesli nebo se přímo zúčastňovali

záchranu a v náručí jim umíral jejich kamarád nebo kolega nebo známý, to většinou neunesli a na šachtě končili.

Nebylo pomalu měsíce abyste neslyšeli o nějakém smrtelném úrazu na mateřské nebo okolní šachtě. I já jsem si zažil takovou událost, kdy na vedlejší chodbě, která byla vzdálena jen několik desítek metrů, došlo k závalu. Mistr druhé party s klukama chystal druhou zeď k zazdění chodby, když došlo k závalu chodby asi deset metrů od nich a rychle museli utéct. Seděli jsme na křížáku chodeb s onou partou a mistři se domlouvali, že směnu dokončí u nás, na našem pracovišti. Počkají raději do zítřka, až se to vše uklidní, a pokud to bude v klidu, pokračovali by v zazdívání chodby. Nebudou raději nic riskovat, aby náhodou nedošlo k nějakému maléru.

„Safra, Jardo, nechal jsem tam kabel s žárovkou, skočím pro něj, abychom pořádně viděli. Hned jsem zpátky,“ obrátil se na našeho mistra mistr druhé party.

„Vy, kluci, jděte tady s mistrem Jardou Černým.“ nakázal svým učedníkům, chytil medvěda do ruky, což byla akumulátorová lampa, a vyběhl směrem k bývalému pracovišti.

Vysekali jsme péra na dvě stojky, ale mistr se stále nevracel, i když od té doby uběhlo asi deset minut.

„Krucinál, co tam dělá, snad neschovává ještě vercajk, vždyť říkal, že jde jenom pro kabel a žárovku,“ brumlal náš mistr.

„Skočím se za ním podívat, nic nedělejte, sed'te, jsem během chvilky nazpět,“ zavelel popadl karbidku a vyběhl. Během tří minut byl zpátky.

„Kluci, honem, Josef tam leží, jsou tam dušáky, zhasla mi lampa. Rychle, nějaký kabel, já se na něj uvážu a zkusím se nadechnout a vytáhnout ho. Budete mne jistit. Leží těsně za zdí.“ Ztrhl kabel se žárovkou a vázal si ho kolem pasu.

„Ty běž rychle na překop k telefonu a volej dispečink, pro záchrannou službu.“ Obrátil se k Honzovi Výbornému, který v druhé partě dělal.

Mezitím co si uvazoval kabel kolem pasu, nařizoval mi., „Běž sehnat štajgra! Napřed se zastav na pilíři, který chlapi mají na té vedlejší svážnici, a okamžitě je sem pošli. Ostatní rychle karbidky a za mnou. Budete mne kabelem jistit.“

Kabel byl dlouhý asi deset metrů.“ Nečekal jsem již na nic a vyběhl. Během chvilky jsem byl u chlapů na pilíři a rychle jsem vychrlil, co se stalo a co mistr vzkazuje.

Byl jsem z toho vyděšený a asi na mne musel být děsný pohled. Chlapi zahodili lopaty, popadli karbidky a utíkali.

Já jsem běžel shánět štajgra, ale nebyl k nalezení, proto jsem se trapem vracel zpět.

Několikrát jsem se bacil do hlavy, až jsem si sedl na prdel, a nemít přilbu, nevím, jak by to s mojí hlavou dopadlo.

Přiběhl jsem nazpět a uviděl jsem, jak chlapi vyběhli jako lidský řetěz, držíce se za ruce, kde na konci byl jako prodloužená ruka byl na kabelu uvázan náš mistr.

Za zdí prosvěcovala akumulátorová lampa mistra Josefa, ale jeho tělo nebylo vidět. Bylo to takových dvacet metrů od nás. Ať dělali co dělali, stále se jim nepodařilo doběhnout alespoň ke zdi. Stále chyběly metry a náš mistr spolu s chlapy z pilíře se na jedno nadechnutí nemohli dostat dále.

Podle karbidky na zemi jsme zjistili, že dušáky postupují, a museli jsme ustoupit o kus dále.

Chlapi namáhavě dýchali a lapali po dechu, jako by se dusili. „Běžte okamžitě odsud!“ vyháněl nás mistr. Dušáky se držely při zemi, což bylo moc špatné pro mistra Josefa.

„Běžte sehnat ještě někoho, než přijedou záchranáři!“ křičel na nás.

„Ale jeden zůstaňte v bezpečné vzdálenosti.“

Znovu jsem s Macounem vyběhl. ale to nám již v ústrety přibíhali záchranáři s kyslíkovými přístroji, nosítka a lékařským vybavením spolu s Honzou Výborným.

„Jak je?“ ptali se nás. „Už ho vytáhli?“ „Byl moc daleko, nemohli se pro něho dostat,“ ztěží jsem v šoku vykoktal. Během chvilky ho měli již záchranáři na křížáku chodeb, nasadili mu kyslíkovou masku a počali s ním cvičit, ale stále žádná reakce, že by žil. Z chlapů lilo, jako by

je někdo polil vodou, ale v úsilí nepolevovali. Minuty běžely, ale stále nic, i když mistr Josef měl kůži na žebrech pomalu sedřenou.

Přiběhl také štajgr, který byl prý se střelmistrem pro střelivo chlapům na pilíř a hned se začal vyptávat, jak se vše stalo, a dělal si poznámky do svého bloku.

Po hodině oživování, kdy udělali vše možné, skončili a mrtvého mistra Josefa naložili na nosítka, utáhli popruhy a vydali se zpět.

My učni jsme se rozbřečeli jako malí kluci, ale proud slz nešel zastavit. Brečel i otrlý Honza Výborný.

Došli jsme na původní pracoviště a začali jsme uklízet vercajk.

„Krucinál, že jsem si nevšiml, že popadl medvěda místo karbidky. Kdyby měl karbidku, lampa by mu zhasla jako mě a zjistil by, že jdou po tom pohybu horniny dušáky,“ povídá náš mistr, který měl pod očima bílé čárky, buď od slz, nebo potu.

Všech se nás událost velmi dotkla a také jsme okamžitě vyfárali na povrch.

Pro mne to byl jeden z nejotřesnějších zážitků mého učení. Kdybych tenkrát věděl, co mne jich ještě čeká. Byla jich řada a jeden smutnější než druhý.

Na těžní věž ale byla v posledním měsíci nainstalována veliká rudá svítící hvězda, která když šachta plnila plán, svítila, když se plán neplnil, bývala zhasnuta.

Na nástěnce u vrátnice byla veliká tabule, kam křídou byly zaznamenávány rekordy a stachanovské výsledky paret nebo kolektivů.

Hlupák, ten za ostudu má učení,
pro moudrého zas neučit se je velkou ostudou.
Moudří, ani když zestárli, nelení
a učením pro příští život si vědění dobudou.

Já jsem horník, kdo je víc?

Rozhodli jsme se s Macounem a Petrem Skálou, že musíme něco udělat s našimi těly, abychom neskončili jako většina kluků z intru někde s cigaretou v ruce v zakouřené hospodě. Když jsme žádali vychovatele o vycházku a sdělili mu důvod, nevěřičně na nás zíral.

„Já vám tu vycházku do Kladna dám, ale jestli zjistím, že jste mne podvedli, bude to vaše poslední,“ vyhrožoval vychovatel Otte.

Vyrazili jsme do Kladna s jasným cílem. Začneme trénovat box.

Petr Skála byl Kladeňák, a tak nás neomylně vedl přímo k cíli.

Když jsme konečně stanuli před boxerským klubem místních Uhelných dolů, nikomu z nás se nechtělo jít jako prvním.

„Ty vole, běž první, ty to tady znáš,“ obrátil se Macoun hned na Petra.

„A jsi proti nám od rány, takže kdybys nějakou chytil hned mezi dveřmi, něco sneseš“ chechtal se a šklebil Macoun.

„Poserové, to chcete jít boxovat, když se bojíte“ hájil se Petr a také statečně první vykročil.

Vrazili jsme rovnou do tělocvičny, kde probíhal tvrdý trénink. Bylo tam asi šest kluků o několik roků starších než my a na první pohled bylo znát, že mají již něco za sebou.

Jejich zpocená těla se blýskala a svaly na těle jen hrály. Trénoval je chlapík malého sporého těla oblečený do vytaháných tepláků a podle jeho rozpláclého a zlomeného nosu se poznalo, že těch bitev mezi provazy prožil již mnoho.

Stáli jsme již chvíli u dveří a zírali jsme jako z jiného světa.

Asi po deseti minutách, když předtím poslal svého sparing partnera k pytli, se k nám obrátil onen muž, který byl trenérem. Chopil se ručníku a otírajíc si zpocenou tvář vyrazil směrem k nám. Podle černých vlasů a jasných rysů jsem usoudil, že je to asi Maďar.

„Nazdar kluci, někoho hledáte, nebo jste se přišli jenom podívat?“ obrátil se k nám.

Já jsem zase cítil, jak rudnu.

„Krucinál, já se z toho poseru, to se musím pořád červenat.“ vztekle jsem si pomyslel, ale než jsem se zmohl na slovo, kamarád Petr již vychrtil naše přání.

„To je od vás hezký, takových jsem tady už měl. No, nevyženu vás, uvidíme, jak dlouho vydržíte. Pokud chcete a nikam nespícháte, sedněte si a dívejte se, abyste věděli do čeho jdete. Jak na vás koukám, není vám ještě osmnáct, bude muset mít souhlas rodičů a školy. Kde studujete, nebo se učíte?“

„V Libušíně na intru a učíme se horničinu,“ konečně jsem se také vzpamatoval.

„Hm, tak to jsem se tentokrát zmýlil, ale je to prima, mohlo by vám to jít, na šachtě lenoši neuspějí, tam se musí makat!“ pousmál se.

„Donesu vám po tréninku přihlášky a vysvětlím vám další maličkosti, ale teď mne omluvte, musím se věnovat klukům.“

Otočil se, popadl takové ploché rukavice, oblékl si je a zakřičel: „Další!“

Na toto zvolání ihned přiběhl jeden z boxerů, který trénoval u takového tvrdého míče upnutého na spirálách a hned počal krátkými rychlými údery boxovat do plochých rukavic trenéra, který je různě zvedal na určitou úroveň a občas mu sem tam vrazil nějakou ránu s připomínkou: „Krej se, brada, lokty na břicho, makej, co ten kryt?“

Občas některý z kluků, kteří se celou dobu pomalu nezastavili, uchopil ručník, setřel pot, ale ihned pokračoval dále. Žádné vysedávání, ale tvrdá dřina. Když se již trénink chýlil ke konci, trenér ještě zavelel: „A ještě půl hodiny švihadlo a jedem, žádné ulejšování.“

Poprvé v životě jsem uviděl koncert chlapů se švihadlem. Byla to radost se dívat, jak dlouho a precizně na všechny možné způsoby ho ovládali. Byli jsme z toho mírně vyvaleni a jenom jsme zírali.

Já osobně jsem švihadlo viděl jen v rukou gymnastek jako závodnic.

Je pravda, že jako dítě jsem ho také slušně ovládal, ale takovýhle koncert, na něj jsem jenom zíral.

Přišel trenér, donesl přihlášky se slovy: „Tak jste viděli, co vás čeká? Pokud vás ještě nepřešla chuť, opište si na nástěnce tréninkové dny, vyplňte přihlášku, nechejte potvrdit rodiči i školou a příště se do toho můžeme pustit. Co si máte vzít na sebe a na nohy, vám snad nemusím vysvětlovat.“

Otevřel nám dveře a jak se říká vypoklonkoval nás. Celou cestu na internát jsme s kluky probírali všechny detaily tréninku boxerů a odhodlání nastoupit v nás jenom sílilo.

V pátek jsem vyrazil směr Praha, abych matku přesvědčil k souhlasu a podpisu přihlášky.

Než vychovatel napsal čas a datum odjezdu, hodil jsem se do gala a oblékl si uniformu.

S ostatními kluky jsem vyrazil směr železniční zastávka Kamenné Žehrovice.

Jakmile jsme opustili brány internátu, mnozí již žmoulali v ústech nezbytnou cigaretu.

Já si s Macounem nezapálil, a tak jsem se stali terčem různých pošklebků, něco o boxerech a podobně.

Honza Výborný tvrdě popotáhl a zachroptěl jak z krku táhl hleny.

„Ty vole, hod' ho sem,“ ukázal na svoje ústa jeden z učňů a otevřel hladově pusou. Myslel to asi ze srandy, ale Honza nelenil a hodil takový chrchel který vytáhl až z paty do jeho otevřených úst.

V ten okamžik se mi chtělo zvracet, ale ostatní se zuřivě tomu rozchechtali jako nejlepšímu vtípu. Onen provokatér také zvracel opodál a klel, že mu držku rozmlátí, hajzlovi.

„Ty vole, spad mě až do krku a málem jsem se udávil!“ klel mezi zvracením.

Mamku jsem musel doma tvrdě přesvědčovat, nechtěla o boxu ani slyšet.

„Takový hnusný sport, vždyť se jenom mlátí, nemohl sis vybrat něco jiného?“ snažila se mne přesvědčit.

Trval jsem neústupně na svém, až přec rezignovala, když jsem jí sdělil, že nebudu kouřit.

„No je to lepší, než kdybys jsi kouřil a vymetal hospody. Tak já ti to tedy podepíše, ale jestli ti někdo vyrazí zuby, tak mi nechod' na oči!“

„Neboj, mami, já si dám pozor,“ ubezpečoval jsem ji.

Souhlas jsme dostali všichni, a tak jsme příští týden stáli nedočkavě již před otevřením tělocvičny u dveří klubu. Mysleli jsme, že začneme již od počátku se učit boxovat, ale místo toho jsme dostali švihadla, které jsme neopustili pomalu celé dva měsíce, až nám nohy kmitaly bez přerušení a potíží. Bylo to pro nás tak trochu zklamání, ale brzy jsme pochopili, že trenér chce zjistit, zda zůstaneme nebo utečeme. Také se s námi nijak nemazlil a nejednou při nácvičce krytí brady jsem na hubu nějakou tu ránu chytil.

Měsíce trvalo, než nás trenér pustil do tréninku pravého boxu. Vše ostatní v našem životě šlo stranou, žádná děvčátka, žádné cigaretky, žádné pivo, jen tvrdý trénink.

Jednou se stalo, že jsem šel na trénink sám, kluci nemohli a po tréninku jsem se rozhodl, že na internát poběžím, abych trochu také ještě protrénoval nohy.

Rozhodl jsem se, že poběžím železniční vlečkou, která mezi Kladnem a šachtou vedla hlubokým skalnatým kaňonem se strmými srázy, které se nedaly absolutně slézt, ani na ně

vylézt, a proto byly srázy přemostěny třemi mosty, aby lesní cesty, které ho přetínaly mohly pokračovat.

Byla tma jak v pytli, jen koleje se leskly v matném měsíčním svitu.. Věděl jsem, že se mi nemůže v kaňonu na vlečce nic stát, protože tudy vedla jednokolejka a světlo i hukot přijíždějících vlaků s vagóny na uhlí, nebo zpět nebylo možno nikdy přehlédnout.

Mělo to ale jedinou nevýhodu a to že se muselo jít uprostřed kolejí po pražcích. Když jsem vyběhl zpět směrem na intr, měl jsem před sebou čtyři kilometry tratě.

Trvalo mi nejméně půl kilometru, než jsem získal ten pravý rytmus při běhu a doskocích po pražcích.

Byl to takový běh poslepu, ale byl rytmický a kilometr jsem měl již za sebou, když za prvním viaduktem se najednou přede mnou zjevila postava chlapa, celého v černém s maskou přes tvář ve svitu měsíce.

Krve by se v ten okamžik ve mne nedořezal, když jsem v jeho ruce zahlédl nůž. Byl jsem v ten okamžik strašně rozděšený, protože mi nedávno mistr vypravoval celou historii masového vraha Mrázka, který přesně v blízkém okolí vraždil a na šachtě pracoval jako lázeňský. Měl na starost šatny a jejich úklid.

Hlavou mi bleskla vzpomínka na tyto krvavé masakry a nohy se mi najednou rozklepaly úpornou třesavkou.

„Kam jdeš!“ vybafla na mne postava nejméně o dvě hlavy větší.

„Máš prachy, naval je sem!“ a natáhla ke mně ruku.

Podle hlasu jsem zjistil, že to musí být chlap středních let.

„Nemám peníze,“ vykoktal jsem

„Proto jdu pěšky!“ hlesl jsem a polkl sliny, protože se mi udělalo sucho v krku.

„Nekecej a naval!“

Na výstrahu pozvedl ruku s nožem. V ten okamžik jsem nečekal a nevím, kde se to ve mne vzalo, ale moje pravice vystřelila přesný, rychlý a docela tvrdý direkt, který se mu trefil přesně mezi oči a na nos.

Postava zavravorala a bolestivě zaúpěla.

„Ty svině, já tě zabiju!“ Jak se chytil za obličej, nůž mu z ruky vypadl.

Na nic jsem nečekal a vzal nohy jak se říká na ramena.

Myslím, že jsem tu noc běžel nejrychleji ve svém životě a určitě jsem vytvořil traťový rekord v běhu po železniční trati.

Zaslechl jsem, že se za mnou rozeběhl, ale po několika metrech to vzdal. Během několika desítek minut jsem doběhl na vrátnici šachty s očima na vrch, zpocený a udýchaný.

„Copak se děje, že jsi tak rozděšený?“ ptal se mne vrátný, když jsem doběhl k okénku vrátnice a ohlížel se, zda za mnou někdo neběží.

„Volejte prosím Veřejnou bezpečnost, byl jsem přepaden!“ udýchaně jsem mu sdělil a snažil jsem se mu útržkovitě vypravovat, jak se vše událo.

„Krucinál!“ ulevil si vrátný.

„Víte že vlečkou je chůze zakázaná, ale vy pacholci z intru, pro vás to neplatí, vy si děláte, co chcete. Určitě se nemýlíš, nedělal si někdo z tebe srandu? Ukradl ti něco, zranil tě, nebo zbil?“

Kroutil jsem jenom hlavou.

„To by byla blbá sranda, s nožem v ruce a navíc to byl nějaký dospělej chlap. Myslíte, že by mne šel přepadnout náš vychovatel?“ ohradil jsem se.

Vrátný nerad zvedl telefon a vytočil Veřejnou bezpečnost do Kladna.

„Tady vrátnice šachty Gottwald I, přiběhl sem nyní jeden učeň učiliště, že byl přepaden na naší železniční vlečce do Kladna,“ zaslechl jsem jeho ohlášení případu.

Chvilí poslouchal, podíval se na mne a řekl do telefonu :

„ Tvrdí, že ne!“ chvilku ještě poslouchal, potom položil sluchátko a naklonil se ke mně do okénka.: „ Máš jít na internát, zítra se za tebou zastaví.“ Tím to vše skončilo, bylo zítra, pozítří, uběhl týden, měsíc a nic.

Je pravda, že jsem si událost nenechal pro sebe, a tak od té doby se nikdo z učňů již železniční vlečkou nepokoušel chodit, navíc když Honza Výborný tvrdil, že se mu to také přihodilo.

Také jsem konečně po delší době přijel domů a to až když mamka volala vychovateli, co se děje, že jsem nebyl tři týdny doma.

Byl jsem se podívat na Václaváku za kámoškou Jiřinou z vandru, ale sdělili mi, že již tam nedělá, že se údajně odstěhovala mimo Prahu.

Moc mne mrzelo, že nevěděli přesně kam, někam prý do jižních Čech. Byl jsem jí stále ještě nějakou tu korunu dlužen, a tak jsem měl vztek sám na sebe, že jsem dluh nesplatil dříve.

Když jsem tedy jel za Nad'ou, rozzlobeně mi mezi dveřmi sdělila, že když jsem se tak dlouho neozýval, našla si jiného kluka a zabouchla dveře.

Bylo to rychlé a bezbolestné, bolestné však byly pro mne další události.

Přišel jsem domu a v obýváku jsem si začal číst noviny, když se objevil bráška Ivan.

„ Čau brácho! Slyšel jsem od mámy, že prý boxuješ, proto jsi prý nejezdil takovou dobu domů?“ Položil jsem noviny na stůl a obrátil se k němu.

V ten okamžik mne složil krátkým prudkým hákem přímo na důlek brady.

Probudil jsem se na zemi, s mokrým ručníkem na palici, a když jsem otevřel oči, spatřil jsem bratra ve hvězdném kole.

Snažil jsem se postavit, ale stále jsem ztrácel rovnováhu.

„ Ty vole, co děláš? “ ptal jsem se udiveně a mnul si bolejší bradu. „ Ty máš hovno postřeh, když se nedoveš krýt!“ dělal si ze mne úšklebky bráška.

„ Já tě snad zabiju,“ pronesl jsem výhružně a snažil se pořádně postavit, ale stále jsem se kácel. Byl bych ho snad roztrhl vzteky, ale nebyl jsem toho schopen.

„ Kontroluj se přeci, bráško, víš, že v boxu musíš zachovat chladnou hlavu a nepodléhat vzteku. Kontroluj se trochu!“ šklebil se mi a uhýbal přede mnou, protože jsem nekontrolovaně mlátil rukama před sebou. Naštěstí přišla domu matka a ta nás srovnala oba dva.

Brada mne bolela celé dva dny a měl jsem dojem, že se mi houpe celý svět. Ještě jsem jí takovou na hubu po celou dobu tréninku nechtyl, i když jsem jich schytl od trenéra nebo od kluků při sparingu dost.

Při některých svých návratech z internátu domu jsme s kluky začali objevovat různé taneční kavárny jako Luxor, Ural a nebo jsme začínali chodit do Fučíkárny, jak jsme říkali výstavišti na Letné.

Někteří kluci v čele s Honzou Výborným občas zabloudili do Globusu, když většinou sháněli prachy, protože se tam scházeli buzeranti z celé Prahy.

Kolikrát mne lákali, ať jdu také, ale mnou otrásl jenom ten pocit, že by na mne měl šahat nějaký teplouš.

„ Ty vole, to musíš umět,“ chlubil se Honza.

„ Napřed z něho vyrazíš nějaký prachy pod slibem že půjdeš s ním a necháš ho nanejvíc šáhnout na stehno, a když jde do tuhého, řekneš mu, že ti není patnáct a on dostane strach a odpadne. No a když neodpadne, tak mu jednu vrazíš!“

Oceňoval jsem jeho zkušenosti a odvahu si tímto způsobem vylepšovat jeho kapesné, které měl snad ze všech kluků na intru největší, protože si ho matinka jako jedináčka rozmazlovala. Bylo to takhle koncem března. Sluníčko hřálo, jako by nevědělo o mrazivém větru, který chvílemi nutil lépe upnout kabát a zahalit se šálou.

Co dělat? Tuto otázku si kladl skoro každý, kdo celý týden dělá a v sobotu a neděli má spoustu času, a neví co s ním.

Když jsem si v duchu i já odpovídal na tu otázku, jako bych už věděl, že půjdu do Fučíkárny na čaje zase tančit. Příjemně vytopený sál plný vzruchu, pohybu a mladých lidí přímo sváděl

k tanci. Ale pro koho jít? Tentokrát bez kamarádů jsem se trochu ostýchal. Kterou si vybrat za společnici?

A tu jsem ji spatřil! Mé srdce začalo silněji bušit a cítil jsem najednou, jak se mi krev hrne do hlavy.

Co se to se mnou děje? To je mi na první pohled tak sympatická?

Nemohu se ubránit pocitu, že mi připadá jako rozpustilý vrabec, poskakující a švitořící, jako vrabčák, který nezná bolest, žal ani smutek. Když jsem se konečně rozhodl, šel jsem pro ni tancovat.

Držím ji v náručí a bojím se, abych neudělal nějakou chybu v tanci. Dávám si pozor na každý svůj i její pohyb. Mám trému! A co ona? Chová se nenuceně a neví, že pro pečlivé sledování tance nemám ani čas, abych jí pohlédl do očí.

Když jsem se na ně konečně podíval, zjistil jsem, že jsou bledě modré a čisté jako nebe. Ona se usmála a já jsem znovu cítil, jak teplý nával krve mi projel tělem. Na tanec jsem nakonec úplně zapomněl a pohyby jsem dělal už jen mechanicky, ze zvyku. Řekla mi, že se jmenuje Petra. Loučení a potom rychle domů, abych ještě tuto noc mohl snít o tom, jak mne dnes v neděli potkalo štěstí. Je to snad náhoda, že se jmenuje stejně jako já, nebo je to osud, že jsem se setkal s dívkou, která bydlí ve stejném čísle domu jako já. Domluvili jsme si schůzku a pak jsem ji doprovázel. Bydlela na Letné a ten kousek cesty mi uběhl, ani nevím jak. Byl jsem přešťastný, že jsem potkal někoho, kdo je mi konečně blízký, komu jsem vděčen za pěknou neděli. Jsem šťasten, že tuto neděli to vše nekončí, ale pokračuje.

Ve škole i na internátě nás začali týrat s nácvikem spartakiády, což u naší trénující trojice bylo na úkor tréninku, protože když se nacvičovala spartakiáda, na tréninku jsme nesměli.

Měli jsme ale proti ostatním výhodu. Švihadla i míče jsme perfektně ovládali.

Začaly k nám na internát jezdit holky až odněkud z Berouna, kam jsme také později odjížděli na okresní kolo, ale mne to nějak nebavilo, a když se kluci z holkami většinou spárovali, bral jsem svoji přítelkyni v nácviku jako nutné zlo.

Museli jsme se také povinně opalovat, protože těla zdravé socialistické mládeže musela budit dojem zdraví a elánu.

Týden před generálním nácvikem na Strahově jsem si natřel hubu naftou, protože kluci tvrdili že se získá lepší bronz.

Otekla mi a udělaly se mi šeredné puchýře a den před generálkou jsem si nechal hlavu ostříhat dohola.

Jen jsme vyběhli na Strahovský stadion a počali cvičit, ozvalo se z hlavní tribuny nácviku:

„ Stop! Ježíši Kriste, co to vidím? Vyměňte okamžitě tu holou hlavu!“

No a měl jsem klid.

Necvičil jsem. Byl jsem sabotér, jak mne nazval vychovatel.

„ Počkej, s tebou si to ještě vyřídím, já ti dám sabotovat kolektivní úsilí ostatních“ křičel na mne a hnal mne ze stadionu..

Ještě ten týden dostala matka dopis od vedení školy a internátu dopis, ve kterém jí vychovatel Otte sděloval, že svojí nechtí k spartakiádě sabotoval generální nácvik tím, že jsem se nechal ostříhat dohola, přesto, že mi vedení školy a internátu vychází všemožně vstříc v mých mimoškolních aktivitách.

Těšil jsem se, že budou opět prázdniny, ale zároveň čím více se blížil konec školního roku, tím více jsem se také věnoval škole u učení, protože jsem uvažoval o tom, jak po skončení učení půjdu na hornickou průmyslovku. Abych se přiznal, tak jsem se před mou novou láskou styděl, protože ona chodila na gymnázium a plánovala být novinářkou.

Při každé návštěvě Prahy jsem za ní pospíchal, a než uběhl zase týden, trápil jsem, se jak je dlouhý.

Ráda se oblékala a měla ráda nové módní věci, ale její úspory nebyly takové, aby si je mohla koupit. Někdy stávala před výkladními skříněmi dlouhé minuty a tesknila, protože věděla, že

budu moc a moc šetřit, abych jí mohl aspoň potěšit nějakou drobností, protože na konci druhého ročníku jsme měli již poměrně slušné kapesné, a i když jsem mamce dával většinu, stále mi zbývalo dost na útratu.

Ke konci června naše schůzky nebyly tak časté, protože se stále vymlouvala, že má hodně učení.

Nebyla to však tak úplná pravda, protože jednou, když mi sdělila, že nemá čas, narazil jsem na ni čirou náhodou v jedné kavárně na Letné s chlapcem, kterého mi představila jako svého spolužáka Jindru, kterého se prý potřebovala zeptat na jakési učivo.

Od té doby ve mně počal hlodat červ pochybností.

Mistr Jarda byl bezvadný chlap, začal nás brát jako svoje spolupracovníky, směli jsme mu tykat a také nás již tak nesekýroval, jako když jsme začínali.

Nebyli jsme také již žádní holobrádci, i když nám ještě teklo tak zvaně mlíko po bradě, v podzemí jsme byli kolegové a rovnocenní partneři.

Bylo nám zpočátku divné, že na nás chtěli o hodně starší a zkušenější chlapi, abychom jim tykali.

Když jsme se bránili, že nemůžeme, protože jsou o hodně starší, vždy nás upokojili, že pod zemí jsme si všichni rovni.

Jednou jsme čekali zase na křížáku, až se odvětrá chodba, protože parta pracující dále na pilíři pálila. Přišel štajgr, donesl šulky k odpalu a po odpočítání ran jsme seděli na křížáku, kde se dalo trochu volněji dýchat a nebyl tam takový hic.

My učni jsme dělali tentokrát jenom v trenýrkách a náš mistr, zrovna tak jako chlapi na pilíři jenom v zástěrce, která skrývala to nejnnutnější. Když bylo velké vedro, někteří mívali ještě holý zadek.

„Poslouchej, Jardo, v obci se říká, že na tom uneseš kýbl s vodou. Přišla s tím tůhle moje stará. Nemáš s ní doufám něco?“ ptal se ho jeden z chlapů pracující na pilíři.

Mistr se usmál, ale pokynul směrem k nám a kroutil hlavou že ne.

„Hele nech toho, jsou tady nezletilci a nechci se dostat do průseru.“

My jsme to pochopili, že se jedná asi o nějakou srandu, protože se šklebili a uchechtávali jako pubertáci.

Bylo nás tam celkem skoro deset a po tomto dotazu jednoho z nich začaly pršet věty jedna za druhou, hlavně od kolegů partáků, protože my učni jsme stále nevěděli, o co se jedná, a jen jsme zírali s otevřenou hubou.

„Já se s takovejma věcma nechlubím, ale když to říkala tvoje stará, tak to asi bude pravda,“ bránil se mistr, protože chtěl kolegu z Libušína asi naštvat.

„Kecáš, takovej chlap nejsi a ženské to asi zveličují,“ ozval se další z nich.

„Tak to zveličují, já jsem řekl, že se takovejma věcma nechlubím, to je na druhých, aby to posoudili. Je fakt, že moje žena si nestěžuje.“

Bylo vidět, že by debatu před námi nejraděj ukončil, ale chlapi se nedali.

„Vsadím se, že je to kec, takovej chlap se ještě nenarodil“ přisadil si další.

„Já nevím, chlapi, ale já jsem to slyšel taky a nevěřím tomu,“ ozval se i štajgr.

„Dám, Jardo, tři stovky, když to dokážeš, že to není kec,“ pokračoval ten, který první debatu otevřel.

„Přisadím stovku!“ ozval se štajgr.

„A já taky stovku!“ zvedl ruku jako ve škole jeden z vozačů.

„Tak já taky,“ pokračoval vrátkař.

„A já dvě!“ ozval se druhý z havířů pracující na pilíři.

„Vy volové, neblbněte, je to pomalu polovina čisté výplaty,“ bránil se mistr.

„Kupte za to raději paničkám něco pěknýho a nevyhazujte prachy.“

„Bojíš se, že bys prohrál, vid’?“ nedali mu pokoj.

„Nebojím, jenom se o takovéto věci nesázím“ povídá mistr a začal se zvedat. „Srabe!“ ozvalo se.

Mistr se postavil a bylo vidět že váhá.

„Dobrá, ruku na to, že když vyhraju, o výplatě složíte sázku. Když prohrají já, každému vám vyplatím vsazenou částku já. Je jediný problém, protože zde nemáme kýbl s vodou, a tak vám nabízím, že na tom unesu dva koňské henky, ty jsou ještě těžší,“ nadiktoval mistr Jarda pro sebe ztížené podmínky.

„Připrav si předem peněženku,“ šklebili se chlapi, jako by se jednalo o nejlepší sázku jejich života.

Mistr odešel za roh výdřevy, když předtím sebral se země dva henky a opravdu během dvou minut přišel na světlo křížáku a na jeho mužství se skvěly dva těžké železné háky na spínání vozů.

Všichni jsme jenom zalapali po dechu.

„Ty vole,“ vydechl jenom Macoun, kterého jsem na intru přistihl jednou na záchodech jak mastil péro. Ze skupiny přihlížejících se ozvalo pochvalné mručení.

„Tak nevím, jestli mám přizabít manželku, nebo se jí přiznat, jak jsem prošustroval peníze,“ povzdechl fachman z pilíře.

Nedovedli jsme si představit, že je něco takového možné.

Mistr se nechlubil, a pověst o jeho mužství byla pravdivá.

O výplatě shrábl sázku a prý manželce za peníze koupil nový vysavač.

Od té doby, když padla nějaká ta narážka, třeba u klece, když jsme čekali na vyfárání, byli křiklouni okamžitě umlčeni, aby také náhodou nepřišli o prachy.

Chlapi si našli jiný objekt pro své srandičky. Byl to jeden ze štajgrů, který se jmenoval Vlach, a chlapi mu na zlost začali říkat pane Valdauf.

Většinou na něho pokřikovali „Pane Valdauf, jakou hrají?“ Bylo vidět, že ho to pěkně sere a nejvíce i pokud jsme se připojili i my učni.

Kdepak horníci, to byli chlapi tvrdé mozolnaté ruky, ale zlatého srdce. Když jsme dojížděli na konci druhého ročníku čím dál tím více ze svého bydliště z Prahy autobusem z náměstí I.P. Pavlova, přijížděli jsme do Libušína na šachtu skoro uzení, protože v autobuse se kouřilo. Při výplatě se vždy vybíralo na řidiče, který si tímto způsobem za úklid autobusu přišel na pěkné peníze.

Někdy s námi z Prahy v den výplaty jezdily i manželky některých ochmelků, aby výplatu neprochlastali, než dojdou od autobusu domu. Čekaly většinou v autobuse, až jejich drahá polovice nastoupí, a hned od něho inkasovaly s výplatní páskou i peníze.

Stejně se mezi chlapy vyskytli takoví experti, kteří přesto, že si pro výplatu přijela i manželka, dovedli vždy nějakou tu stovku ulít pro sebe.

Mezi nimi vynikal Jiříček, rodilý Pražák, Žizkovák, velký ochlasta, který s nevinnou tváří při předávání výplaty manželce spolu v výplatní páskou měl každý měsíc nějakou tu stovku ulitou za vnitřní záložkou klobouku.

„Jiříčku, jak to, že máš zase o čtyři stovky méně než bereš?“ ptala se jeho Jaruška, taková korpulentní dáma vážící asi sto dvacet kilo.

„No víš, Jaruško ono bylo v Ostravě to důlní neštěstí, tak jsme se skládali na věnce. Dovedeš si představit, jak by se na mne chlapi dívali, kdybych nedal? To by byla strašná ostuda a možná, že by mne vyhodili i z ROH.“ Dovedl vydělávat i na lidských neštěstích, protože nebylo měsíce, aby na šachtě se nestal nějaký vážný úraz, nebo smrt'ák, a tak každý měsíc šly nějaké ty stovky za klopou klobouku a Jaruška mu to baštila.

„Jak to, že to nemáš na výplatní pásce?“ ptala se ho, prohlížejíce pásku.

„No Jaruško, to se na pásku nedává, nemůžou přeci vědět zda někdo umře,“ šikovně lhal. Na důkaz svého tvrzení vždy ukazoval na visící černý prapor na vrátnici. Když tam prapor náhodou nevisel, dovedl i to pohotově zdůvodnit: „Jaruško, oni ho za chvíli vyvěsí, víš, na to jsou určení lidé.“

Jednoho dne mu chlapi také nadhodili, že ženu okrádá jen díky tomu, že se vždy něco přihodí, a že svým jednáním ty maléry přivolává.

„ Vy volové, já piji právě na jejich počest, protože zapíjím žal z toho, co se jim stalo, a piju preventivně proto, aby se jim nic nestalo,“ hájil se ochlasta Jiříček, který manželku dovedl přesvědčit, že na věnce dal již několik tisíc za rok.

Škola skončila, ale já s Macounem jezdil stále do Kladna z Prahy, protože jsme nemohli přerušit trénink.

Trenér s námi počítal na krajský přebor. Zařadil nás i na několik přátelských utkání a premiéru jsem měl mít přímo v tělocvičně Uhelných skladů v Praze.

Měl jsem z toho trochu trému, protože za Uhelné sklady boxovali borci, kteří již měli něco za sebou.

Chodívalo sem také nejvíce diváků a aréna bývala často jako kotel.

Navíc v pérové váze jsem měl moc velkou konkurenci.

„ Musíš se snažit dostat ještě váhu dolu,“ radil trenér.

„ Parní lázně a švihadlo,“ předepsal mi týden před zápasem recept.

„ Přihlásil jsem tě o váhu níž, musíš tři kila sundat!“ Oznamil mi tento fakt, až když se nedalo již nic dělat. Byl to pro mne krušný týden, ale váhu jsem měl.

Jméno mého soupeře se mi zdálo nějak povědomé, ale nevěnoval jsem mu pozornost.

V onen osudný den teprve když jsem stanul uprostřed ringu a měl jsem si podat ruce se svým soupeřem, málem jsem si překvapením sedl na zadek.

Jako soupeř se na mne křenil bývalý spolužák ze třídy, s kterým jsem seděl dva roky v lavici Berousek.

„ Čau vole! „ pozdravil mne.

„ Hele nemysli si že se budeme mydlit, to si nech pro jinýho. Víš, že jsem tě občas živil svojí svačinou,“ připomněl mi drobnou službu v mém velmi hladovém období školního růstu.

Po úderu gongu jsme počali kolem sebe tancovat s občasným náznakem úderů. Diváci řvali a burcovali nás do boje.

„ Co je to s vámi, kurník, vy neboxujete, ale tančíte kolem sebe, jako dva kolibříci. Běž do toho, jak jsem tě to učil a nedělej mi ostudu!“ pustil se do mne trenér po prvním kole.

„ Nemohu, je to můj spolužák ze základky a seděli jsme spolu také dva roky v lavici,“ bránil jsem se.

„ Kamarád, nekamarád, koukej makat, ať neztratíme body,“ nařizoval mi ještě, než mi strčil chrániče do huby.

V průběhu druhého kola jsem zaregistroval zoufalé pokyny trenéra, ale Tonda jsem ještě pořádně neuhodil, a on mne také ne.

Diváci začali pískat a řvát.

Občas jsem zahlédl někoho hrozit pěstí. Nevěděl jsem, komu to patří, jestli mě nebo Tondovi nebo nám oběma, ale do ostrého boje se nám nechtělo, a tak pro diváky jsme začali hrát trochu divadélko.

Bohužel bylo to průhledné.

Ve třetím kole v zápalu boje jsem dal Tondovi pár lehkých direktů na nos, aby se neřeklo a naznačil jsem hák. On se ale blbec nasral a pustil se v poslední minutě do mne, že jsem měl co dělat, abych udržel kryt.

Samozřejmě vítězem byl on, na body.

Tonda po vyhlášení výsledků skákal radostí jako opičák.

„ Ty jsi přeci vůl!“ řekl mi trenér, když mi sundával rukavice.

„ Body jsou v prdeli a při tom jsi ho měl na háku. Raději mi nechod' ani na oči. Proč chodíš boxovat? Vidiš snad, že bych já vás nějak šetřil? Kdyby ses snažil aspoň jako na tréninku, ale ty se bojiš kamaráda uhodit a on tě nakonec vyklepne. “

Zlostně mi sundal rukavice a bandáže. Já jsem se po vysprchování raději z arény vytratil a nečekal jsem na celkové vyhlášení výsledků ani na boje svých kolegů. Zkrátka jsem to první zápas tak zvaně posral!

Začínal jsem mít zlost sám na sebe.

Do konce prázdnin jsem se na tréninku neobjevil.

Bincal jsem se po Praze, občas se mi podařilo vytáhnout na rande Petru, ale byla nějaká divná, ani pusu mi nechtěla dát. Pomalu, ale jistě jsem se utvrzoval v tom, že má někoho jiného.

„Takhle to nejde. Pojedeš k babičce, alespoň jí tam naděláš nějaké dřevo na zimu,“ rozhodla jednoho dne máti. Sbalila mi pár věcí a vyprovodila na nádraží, aby si byla jistá že jsem na vlak nasedl.

Nejstarší bráška byl na nějakém svazáckém soustředění a sestra Táňa s Vildou byli u tety v Českém Krumlově. Asi si chce od nás máti odpočinout, myslel jsem si a bylo mi divné, že mne tak rychle vyexpedovala z baráku.

Až teprve když jsem se vrátil z prázdnin, dozvěděl jsem se pravý důvod.

Máti měla známost.

Byl to Slovák někde od Košic, takový vazoun, který zbožňoval zlatavý mok.

Máti byla do něho přímo zamilovaná a netrvalo dlouho a již bydlel u nás.

Byla to taková dobrosrdečná povaha, rád se smál a byla s ním docela sranda a nezkažil žádnou volovinu. Nebyl vůbec lakomý a občas se mi snažil strčit nepozorovaně, aby to máti neviděla, sem tam nějaké peníze.

„Doktore světovej, jak se máš?“ vítal mne vždy radostně a srdečně, když jsem se vracíval z internátu do Prahy. Jeho klady převyšovaly jediné dva zápory. Byl jednoduchý a rád chlatal. Přesto jsem ho měl rád, protože se mne nesnažil vychovávat a považoval mne za stejně rovnocenného, jako byl on sám.

„Tak tě vítám, hochu,“ pozdravila mne babička, která stála před barákem a sušila otavy s nějakou mladou paní, která se pilně oháněla hráběmi, zatímco opodál stál kočárek se spícím asi ročním dítětem.

„Tohle je Jiřinka a chodí ke mě občas na návštěvu a hlavně mi moc pomáhá?“ představila mi onu mladou paní, která mi srdečně stiskla ruku.

„Jdeš na výpomoc?“ ptala se mne a vesele na mne mrkla.

Zálibně jsem se na ni podíval a zjistil jsem, že je to kus pohledné ženské, asi o pět let starší než já.

Pod lehkou halenkou a sukní se rýsovala pěkně rostlá postava a její prsa jako by chtěla vyskočit z rozepnutého živůtku.

Když zjistila, jak jí hladově sleduji, usmála se a já jsem pro změnu zrudl.

Rychle jsem se chopil hrábí a snažil se také pomáhat, aby na mne nebylo vidět, co to se mnou udělalo.

Dali jsme do kupek a Jiřinka se rozloučila s tím, že se přijde podívat v sobotu a donese babičce to maso, které chce dělat k nedělnímu obědu.

„Kdo to je?“ ptal jsem se babičky jakmile se vzdálila.

„Ty jsi hochu hroznej, copak si nepamatuješ, že jsme k nim chodívali na hrušky?“ kárala mne babička pro moji zapomnětlivost.

„A to je až z Libice?“ ptal jsem se naivně, protože mi v paměti utkvělo, že jsme jezdívali do Lhůty k Jelínkom. „Prosím tě, copak si nepamatuješ, že je ze Ždírcce, tam jsme na ty hrušky také chodívali“.

Měl jsem v hlavě zmatek, protože babička měla haldu známých po širém i vzdáleném okolí od Hlinska po Havlíčkův Brod, Nasavrky i Chotěboř.

Pamatuji si, že jsme jednou šli pěšky až do Nasavrky, a to bylo nejméně sedmnáct kilometrů a já byl kluk do třetí třídy. Při zpáteční cestě jsem již nemohl a babička mne nesla na zádech i z ruksakem hrušek až do Trhové Kamenice, kde nás naložil do auta její známý zubař a odvezl nás domu.

Babička byla cestovatelka a jednou, to bylo ještě za války, se vypravila pěšky k Jelínkom pro maso. Jedna cesta byla více než dvacet kilometrů. Vypravovala mi, že za tmy vyšla a za tmy se vracela. Když prý vláčela celou půlku prasete na svých zádech pod kabátem a byla již

skoro tma, zastavila jí někde u Studence německá hlídka. Babička šla shrbená a pomalu, s holí v ruce, jak prý maso bylo těžké. Šátek, který jí kryl hlavu, prý měla stažený hluboko na oči. Když jí německá policie zastavila, prý se tak strašně lekla, že ztratila skoro řeč. Za takovýto přestupek se za války chodilo do koncentráku a to ten, kdo prase na černo porazil, i ten, kdo byl s masem přistižen.

Babička se hrozně lekla a jenom něco huhlala, když jí hlídka zastavila a chtěla ji kontrolovat, protože strachy si nemohla vzpomenout na německá slova aby zdůvodnila nějak svoji chůzi již skoro za tmy.

„Nech babu jít, vidíš jak je ohnutá, a asi je nemá, je to nějaká stará čarodějnice,“ řekl prý jeden z policajtů svému kolegovi a to ji vysvobodilo, aniž by ji kontrolovali.

„Jó hochu, v životě jsem si tak neoddechla a doma jsem se musela umýt, protože jsem si strachy cvrkla do kalhot.“

Sdělila mi tuto historku s úsměvem, ale věřil jsem, že ji tenkrát do smíchu vůbec nebylo.

Když já jsem si těch jejich známých zase tolik nepamatoval, ale utkvělo mi třeba, že když byla kláda přes Doubravku stržena velkou vodou, přenášela mne babička do Ždírcce nebo zpět na zádech, sama se brodíc třeba po pás řekou, zatímco já měl její a svoje boty pověšeny kolem krku.

V sobotu přišla Jiřinka opět na kus řeči, jak sama sdělila mezi dveřmi, a donesla i pro babičku maso na neděli.

Dozvěděl jsem se, že je nyní bez muže, který se údajně toulal někde po republice a nedával o sobě vědět. Bylo mi jí upřímně líto, a tak jsem jí při návštěvách u nás často s kočárkem vyprovázel.

Docela jsme se sblížili a jednoho dne se stalo, že její vypravování se protáhlo až do tmy.

„Přece nepůjdeš po tmě domu, přespíš u nás a zítra můžeš jít,“ rozhodla babička a jak řekla tak také udělala. Vyskytl se ale jeden problém.

Musela spát s námi na manželských postelích v ložnici, kde jsem spával já s bráškou, protože jinde nebylo místo. „Přece nebudeš spát na zemi, rozhodla babička, na postelích je místa dost a kluci se nějak uskromní.“

Ráno když jsem otevřel oči, zjistil jsem, že s hraje karty s mým bráškou, ale že je najednou se mnou v posteli a večer spala na druhé straně na kraji postele u malého bráchy.

Chtěl jsem se podívat, co to hrají za hru, a jak jsem se přitáhl blíže, ucítil jsem její rozpálené tělo a to moje okamžitě zareagovalo tím, že mi povaha ztvrdla na kámen.

Otočila se na mne a usmála se.

„Již jsi se probudil, ty ospalče? Já tady z bráškou již hrají aspoň devátou hru.“

Jak se pohnula, ucítila i moje ztvrdlé mužství. Provokativně vystrčila zadeček směrem ke mně a já jsem ucítil sálající horko teplé štěrbinky.

Vsunul jsem ruku pod peřinu a nahmatal vlhkou štěrbinku. Vše ostatní bylo dílem okamžiku a já do ní vjel jako starý zkušený kozák, až jsem se tím sám lekl.

Její hýždě mne zpracovávaly až do samého okamžiku vyvrcholení, a když jsem jí vykropil kapličku, v ten okamžik mi bylo vše jedno, a abych neřval rozkoší, měl jsem zuby pevně zakousnuty do polštáře, zatím co ona se stačila bavit ještě s bráškou a mazat při tom karty. Konečně jsem si vychutnal to, o čem jsem jako kluk snil a o čem si kluci vypravovali jako zkušení harcovníci, ale pro mne to byla stále neotevřená a nepřečtená kniha, o kterou jsem se již v loni pokoušel, ale nešla mi otevřít. Stal jsem se mužem.

Prázdniny utekly jako voda a já se do konce prázdnin stačil naučit skoro vše, co má umět každý dospělý muž, aby ženy byly šťastné a spokojené. A myslím si, že moje učitelka sexu byla také spokojená.

Nechtělo se mi ani vracet nazpět do Prahy a na učiliště, ale nedalo se nic dělat.

Vše začalo normálně, trenér v oddílu se trochu divil, že jsem s kluky přišel na trénink, ale nechal mne trénovat dál. Škola mne opravdu bavila a ze mne se stal šprt. Těšil jsem se na

báňskou průmyslovku a dělal jsem vše pro to, abych vyšel s vyznamenáním, protože by mne na střední školu přijali bez zkoušek.

V práci jsme dostávali náročnější práci a mistr nás také nijak nešetřil.

A já jsem poslední dobou začínal mít potíže s hubou. Nemohl jsem kousat a nějak mne začínaly bolet čelistní klouby, které přeskakovaly v kloubních jamkách tak, že se při jídle ozývalo praskání a lupání, až se po mne všichni otáčeli, a bolest se zvyšovala čím dál tím více.

Ten den jsem se chtěl zakousnout do housky a ústa mi zůstaly zaseknuty. Bolestí jsem řval a musel jsem si na zaseknutou sanici uhodit, abych ji dostal do normální polohy.

Závodní lékařka mne poslala na polikliniku v Kladně .

„ Musím vás poslat na speciální vyšetření k dobrým odborníkům, protože to vypadá, že máte poškozené oba čelistní klouby, říká se tomu subluxace a ve Střešovicích ve vojenské nemocnici jsou na to nejlepší v republice,“ sdělil mi doktor v poliklinice.

Napsal mi doporučení a připomněl mi, abych nezapomněl od něho profesora Kufnera pozdravovat.

Ještě ten den jsem odjel šacht'áckým autobusem do Prahy a z Florence do Střešovic tramvají. Před bránou nemocnice jako před kasárny stála vojenská hlídka, které jsem na požádání musel předložit doporučení, a oba vojenští kluci mi vysvětlili, kde najdu stomatochirurgii. Začínal jsem mít trochu hrůzu z toho názvu oddělení, kde jsem se měl hlásit, ale po cestě jsem spatřil několik směrovek, které ukazovaly na pavilon čelistní a obličejový, což mne trochu zklidnilo.

Konečně jsem našel budovu v jejímž prvním patře bylo kožní oddělení a v druhém oddělení čelistní a obličejové chirurgie.

V čekárně sedělo několik pacientů a já jsem přišel na řadu asi za hodinu.

„ Podívá se na vás pan doktor Křehlík,“ sdělila mi sestřička a mile se na mne usmála.

Prohlédl mne nějaký brýlatý pan doktor, kroutil hlavou a nakonec mi řekl, abych v čekárně počkal na pana profesora.

Sledoval jsem cvrkot na chodbě a v čekárně, která byla zároveň kuřárnou oddělení . Přicházeli si zakouřit různě zafačovaní pacienti, jednomu koukalo z obvazů jen jedno oko a ostatní se ztrácelo v obvazech.

Jeden z pacientů si sedl vedle mne.

„ Jdeš sem ležet? “ zahuhlal nějak divně a nabízel mi cigaretu.

„ Dík nekouřím,“ poděkoval jsem mu za nabídnutou cigaretu .

„ Když jdeš sem, tak je to nabeton, sem berou jen komplikovaný případy, a jak na tebe koukám, tak jsi civil a ucho, takže jsi na vojně ještě nebyl. S čím sem deš?“ huhlal nějak divně a já jsem zjistil, že neotvírá při hovoru pusy, ale mluví, jako by měl zatnuté zuby.

„ Zasekává se mi nějak huba a mám počkat na profesora, prý se na mne podívá,“ sdělil jsem mu.

„ Takže to máš na beton, to ti jenom zadrátujou hubu “ a vycenil na mne zadrátovanou hubu . Zíral jsem na jeho zuby, které byly křížem krážem zadrátované.

„ Dostal jsem od kámoše na hubu, když jsme se na vycházce ožrali, a on mi ji vůl čtyřikrát přerazil,“ šklebil se tomu jako nejlepšímu vtipu.

Netrvalo dlouho a byl jsem opět povolán do vyšetřovny.

Profesor Kufner byl vysoký pořádný chlap a držení těla vypovídalo o tom, že se jedná o vojáka.

Vyřídil jsem mu pozdrav a on se podíval na doporučení k vyšetření i na nějaké poznámky, které mu zanechal jeho kolega doktor Křehlík.

Podíval se znovu na doporučení a podrobně ho četl.

„ Á, doktor Kučera, stará vojna. Takže děkuji, “ pronesl a pustil se do mého vyšetření.

Chvíli mi prohmatával čelisti a nechal otvírat a zavírat pusy.

„ Musím ti ale hochu říci, že by jsi měl zítra ráno k nám nastoupit na řádné vyšetření a mohu ti sdělit, že tě asi čeká operace, ale musím to ještě konzultovat s kolegy. Máš totálně zdevastované klouby, poškozené kloubní jamky, a proto ty čelisti vyjíždějí, říká se tomu subluxace obou čelistních kloubů, “ sdělil mi diagnózu.

„ Pěkně to bolí, co? “ pokračoval.

„ Prosím tě, to máš opravdu od boxu, jak mi pan doktor píše, prý boxuješ? To sis nemohl vybrat něco lepšího?. Musel jsi jich na ústa pěkných pár chytit, když to tak vyjíždí, “ aniž by čekal na mojí odpověď, pokračoval v samomluvě.

„ Jak vidím, podle trvalého bydliště bydlíš v Praze a učíš se horníkem. To sis také nemohl vybrat něco jiného?“ zeptal se mne .

„ Mě se to docela líbí, až na ty úrazy a smrtáky,“ odpověděl jsem mu trucovitě.

„ No právě, to mám na mysli a ten box se mi také nelíbí. A stejně ti mohu sdělit, že jsi s ním doživotně skončil, protože ti stačí menší facka a jedeš na operační sál. Kdybys dělal atletiku, to je přeci královna sportu a má něco do sebe. No ale k věci, abych byl konkrétní. Dojdi si domu, dones si nějaké ty osobní věci a dobrou knihu na čtení, i když zde máme knihovnu, protože nějakou tu dobu u nás strávíš, ono to léčení není na týden, nebo měsíc. Po základních vyšetřeních a rentgenech uvidíme, co s tím budeme dělat. Takže zítra ráno v sedm hodin nástup, zde na oddělení se budeš hlásit na příjem.“

Byl jsem vyděšený z rychlého spádu událostí, ale nejvíce mne mrzelo to sdělení, že jsem z boxem skončil.

Vždyť jsem ani pořádně nezačal.

Máma z toho byla také trochu vyděšená.

„ Já jsem ti to říkala, že ten box je blbej sport,“ ale nakonec mi zabalila pár nutných věcí do špitálu a ráno jsem vyrazil o nějakou tu minutu dříve, abych přišel včas.

Po nutných přijímacích procedurách jsem skončil na pokoji, který již obýval jakýsi svobodník Janych a desátník Sokol, v němž jsem poznal včerejšího známého z čekárny.

„ Ty vole, s čím jsi tady?“ divil se Janych, protože na mne nebylo nic vidět, zatímco oni měli oba zadrátované huby a Janych koleno ve fáčovém obvazu.

Když jsem jím sdělil důvod, oba se rozchechtali.

„ Do je dobrý. Já jsem také chytil na držku, ale jen jednou a mám ji na čtyřikrát přeraženou a to ještě od kámoše, jak jsem ti již včera vypravoval,“ oznamoval mi desátník Sokol.

„ A jak se vám to stalo?“ zeptal jsem se v respektu s tou hodností.

„ Ty vole, proč mi vykáš, já jsem Janko.“

„ A já Tonda!“ podává mi ruku druhý z nich.

„ Šli jsme na vycházku a skončili jsme samozřejmě v hospodě,“ začal vypravovat Janko.

„ Byli jsme čtyři a parádně jsme se ožrali. Když jsme se vraceli do posádky, tak jsme tak různě blbli na cestě, když tu kámoš se roztočil na podpatku s napřaženou pěstí jako káča, protože bylo parádně umrznuo a pěkná klouzačka. Já ti bimnu, křičel při tom. Začali jsme tak blbnout všichni a no a mě nějak ujela noha a neuhnul jsem a kámoš mi jí bimnul a pořádnou. Držka praskla na čtyřech místech.“ Řehnil se tomu jako nejlepšímu vtípu.

„ A tenhle vůl,“ ukazoval při tom na svobodníka Sokola, to má taky z chlastu. Ožral se na vycházce a v kasárnách v Mladé Boleslavi vypadl v druhém patře z okna. Pod okny byly naskládané dlažební kostky, o které si totálně rozbil koleno a držku si přerazil na třikrát. Měl hroznou kliku, protože se v prvním patře chtěl chytit parapetu, čímž ten pád trochu zmírnil.“

„ Vy jste teda pěkná čísla, “ vzdychl jsem jenom.

„ Nesmíš bejt měkkej!“ pronesl Tonda.

„ To jsi nemohl donést nějakej chlast, tady nás držej z vostra. Ani pivo si nesmíme dát. On se tady totiž ožral taky jeden blbec, a jak měl zadrátovanou hubu, tak se málem udusil zvratky. Dělají taky namátkové kontroly, tak jestli něco máš, dej to nám a my to zlikvidujme,“ nabádal mne.

„ Jo a abych nezapomněl, zejtra při ranní vizitě podáváš hlášení jako nové brko.“

„ Jaké hlášení,“ bránil jsem se. ,
„ Střídáme se všichni po jednom dni a zítra je řada na tvoji posteli.“
„ No jo, ale kdybych zde nebyl, podávala by hlášení postel? Neblbněte, já jsem civil a na vojnu mám ještě dost času,“ bránil jsem se.
„ Tady jsi ve vojenské nemocnici a civil, necivil, hlášení musíš také podávat.“ poučovali mne.
„ Na vizitu chodí profesor Kufner nebo doktor Křehlík, takže dávej bacha, abys to nezvorál. Kufner je plukovník a Křehlík major. Doufám, že si to budeš pamatovat. Když vejdou, zavelíš: Světnice pozor! Soudruhu plukovníku, světnice číslo tři připravena k ranní vizitě. Stav mužstva tři. Když vejde jenom Křehlík s ostatními potentátama, oslovíš ho : Soudruhu majore. Zdraví se vždy ten hodnostně vyšší. Tak civile, nezapomeň na naše školení. Neděláme si srandu, myslíme to vážně.“
Ten den jsem oběhl všechna možná vyšetření a rentgeny.
K obědu jsem dostal kašovitou stravu a k večeři jogurt, piškoty a čaj. Sestřičky na oddělení byly na mne moc hodné a příjemné.
Snad to bylo tím, že jsem byl na oddělení jediný civil a ještě k tomu nejmladší.
Ráno jsem nemohl dospát, a když mi kluci ukázali, jak se stele postel, měl jsem ji nejlépe ustlanou ze všech, takže jsem dostal od sestřiček pochvalu, když před vizitou probíhaly a kontrolovaly pokoje.
Klepala se mi pomalu kolena strachem, ale hlášení jsem podal parádní, až se profesor usmál a řekl:
„ Jak vidím, tak vás spolubydlící již zaškolili.“ Podíval se do desek, které mu podala jedna z sestřiček, a polohlasně se dohadovali. Zase jsem začínal rudnout, jak jsem cítil zraky tolika lidí na mojí osobě.
Po chvílce se soudruh profesor obrátil ke mně.
„ Tak hochu, až dostaneme výsledky náběrů krve, rozhodneme se, jak to budeme řešit dál. Prozatím ti zadrátujeme ústa. Je to nutné, aby se čelisti usadily a nebyly namáhány. Budeš dostávat šlehanou stravu a máš štěstí že ti chybí stolička, nemusíme ti trhat zub, abys mohl sát. Ostatní ti vysvětlí tady sestřička,“ a ukázal na jednu z nich . „Takže dnes žádná snídaně, dostaneš až oběd. To již budeš mít vše za sebou. Doufám, že jsi ještě nic nejedl? “
Potom se obrátil teprve k zbývajícím pacientům na pokoji.
„ Vše v pořádku? Žádné potíže?“ Oba tázaní se postavili do pozoru a unisimo řekli: „ Žádné soudruhu plukovníku!“
Tak proběhla moje první vizita v životě a můj první pobyt v nemocnici.
Netrvalo dlouho a hned po skončení vizity jsem byl vyzván, abych šel se sestřičkou na ambulanci. Byla to místnost, kde bylo několik zubařských křesel, a do jednoho z nich jsem byl posazen.
Doktor Křehlík si něco chystal a já jsem zjistil, že je to injekce.
„ Tak poslouvej, musím ti to umrtvit, protože budu protahovat dráty u dásní. Bude to trochu krvácet, ale to vypláchneš. Dá se to vydržet.“
Opíchal mi dásně a já jsem cítil, jak začínám mít mrtvou hubu, jako by nebyla moje. Nechali mne chvílku sedět, až umrtvení začalo řádně zabírat, a pustili se do toho.
Sestřička mi hladila ruku a konejšila mne, když jsem trochu více sebou cukl a zavzdychal při utahování drátů. Samotné protažení ani moc nebolelo. Během půl hodiny jsem byl hotov.
„ Kdyby se ti kdykoliv chtělo zvracet, musíš okamžitě zavolat pomoc, abys se nám neudusil zvratky,“ nařídila mi sestřička, ještě než mne propustila.
Šel jsem se podívat do zrcadla na umývárně. Nyní jsem se již od ostatních nelišil. Když jsem přišel na pokoj, oba kluci se řehnili.
„ Vidíš vole, já jsem ti říkal, že ti zadrátujou držku,“ smál se Janko.
Natáhl jsem se na postel a usnul, protože místo hlavy a obličeje jsem měl nějakou neforemnou mičudu.

Když jsem byl probuzen sestřičkou a vyzván ať jdu k obědu, dopotácel jsem se do jídelny, kde již sedělo celé oddělení srkačů. Kašovitou měli jenom dva. Dostal jsem tak zvaný saksofon, což byla skleněná trubička, příhodně zahnutá na skulinu chybějícího zubu. Stále jsem neměl cit, protože ústa byla ještě hodně umrtvena a nemohl jsem se trefit do úst, takže jsem si trubičku místo do pusy strkal někam na ucho. Trefil jsem se, až když jsem nahmatal konec trubičky a zasunul si ji po nahmatání zubů do úst. Když jsem se pustil do srkání, bylo mi na zvracení a musel jsem toho nechat.

Již samotný pohled na rozmixovanou stravu nebyl vůbec vábný. Raději jsem zůstal hladý. Když sestřičky zjistily, že držím hladovku a odmítám rozšlehané obědy, snažily se mi přidávat piškoty a kakao nebo rozmixované ovoce, to jediné jsem polkl.

Po třech dnech jsem nevydržel hlad a pustil se do srkání.

Pud sebezáchovy byl silnější.

Uběhlo čtrnáct dní a ze mne se stával starý mazák, který byl seznámen s příběhy jednotlivých vojáků a důstojníků a na oddělení jsem plnil ochotně takovou funkci poslíčka.

Tam doběhni, dojdi na oddělení tam a tam, dones apod.

Poznával jsem bludiště podzemních chodeb, které spojovaly jednotlivé pavilony a tajně nahlížel do desek pacientů.

Mohl jsem do army, což byla prodejna potravin v areálu nemocnice, ba i do kina, které zde normálně fungovalo. Na vše ale musela být vycházka povolena při ranní vizitě.

Na oddělení ležel také jeden poručík od pilotů z letiště v Milovicích, který na motorce s kamarádem narazil do neosvětlené cisterny s dehtem. On přežil, ale kamarád pilot byl mrtvý. Přežil, ale na nákresu lebky měl čtyřiadvacet zlomenin označených červenou tužkou v nákresu lebky ze všech pozic a dělali mu celkovou plastiku obličeje.

Byl na oddělení dva roky s malými přestávkami a byl nejdéle ležícím pacientem na oddělení. Dělali mu nový obličej po kouscích.

Jednou jsem nesl jeho desky někam na jiné oddělení, a tak jsem si je v labyrintu podzemních chodeb prohlédl.

Chodili se za mnou podívat kluci ze školy a nejčastěji Zdeněk Bělík, který sebou několikrát přivedl i kámošky z ulice.

Byly to holky tělesně vyspělé, ale pod paragrafem, jak mi jednou sdělil.

Nebylo jim patnáct.

„Ježíši, já bych šukal!“ naříkal svobodník Janych, když viděl kámošky.

„Ty s některou chodíš?“ ptal se mne zvědavě.

„Nechodím!“ ubezpečil jsem ho, i když jsem věděl, že mne jedna z nich zuřivě uhání.

„No ták, zatáhni některou do chodeb, já jí to udělám až jí půjdou bubliny od nosu.“

„Ty ses zbláznil, copak se nechám kvůli tobě zavřít?“ bránil jsem se.

„Kurva, zase mi bude muset pomoci Tonča dlaňová,“ zaúpěl a vytratil se. Nevěděl jsem, o koho se jedná, a tak jsem se na to musel zeptat Janka, který mi se smíchem vysvětlil, že je tím myšlena masturbace. Zkrátka si honí péro.

Zase jsem byl o něco chytřejší.

Moje láska Petra se nepřišla podívat za mnou do nemocnice ani jednou.

Nedávala o sobě vůbec vědět, přestože jsem jí napsal dopis, jak to se mnou je a kde ležím.

Když jsem byl v nemocnici již měsíc, pozval si mne profesor Kufner k pohovoru.

„Tak hochu, poslouchej!“ vyzval mne a usadil mne proti sobě.

„Jsi na operaci moc mladý, museli bychom ti kompletně vyměnit celé čelistní klouby a jamky z vzácného kovu, ale protože ti kosti stále rostou, zkusíme to řešit bez operace, podle jedné německé metody. Operaci bude asi nutné provést po třicátém roku tvého věku, ale to teď nebudeme řešit. Necháme ti jenom taková ocelová očka na předních zubech proti sobě, říká se jim ojviky, které jsou propojeny silonovým vláknem abys ústa mohl otvírat jen přesně do míst, kde nastává ono přeskočení a do kloubních jamek natlačíme takovou hmotu, která

vytvoří nová kloubní lůžka . Pokud se to povede, jsme zachráněni. Není to tak náročné a bolestivé pro tebe a musíme to zkusit. Je to zatím jediné možné řešení.“

I když mne na jednu stranu upokojil tím, že mne nebudou operovat, měl jsem stejně strach z nových zákroků.

Když nastal onen osudný den, rozdrátování mé pusy a ponechání jenom čtyř oček propojených silonovým vláknem, byl jsem do křesla ukurtován a hlavu mi držely dvě sestřičky, které mne všemožně konejšily.

Věděl jsem, že je zle a že nastává asi nejbolestivější zákrok. Když mi doktor tlačil injekční stříkačkou větvitým rozpícháváním kolem kloubu do hlavy onu zpevňující hmotu, měl jsem pocit, že mi roste hlava a že brzy praskne. Byl to velmi nepříjemný zákrok, a tak jsem se modlil, abych to měl za sebou. Když mi konečně opíchli i druhý a byl jsem rozkurtován s tím že je to hotovo, chtěl jsem vstát, ale místo toho se mi udělala tma před očima a já asi sebou sekl na podlahu.

Probudil jsem se s kyslíkovou maskou na ústech a s nohama ve vzduchu, když se mnou doktor cvičil.

„Fuj, ty jsi nás ale vylekal,“ slyšel jsem vzdáleně jeho hlas.

„Co nám to hochu děláš? Já vím, bolelo to co? Ale teď to bude již dobrý!“

Nedovolili mi vstát a převezli mne na pokoj, kde mne přendali na lůžko.

Sestřička mne chodila kontrolovat a také kluci vojenští dostali nakázáno, aby mne hlídali.

Během dvou následujících hodin jsem opět dostal svoji barvu a bylo mi dovoleno vstát.

Ještě že za mnou ten Zdeněk Bělíku chodil a nosil mi učení a úkoly. Byl jsem v nemocnici již druhý měsíc a občas jsem z spolubydlících dostával ponorkovou nemoc.

Dostal jsem občas vycházku, kde na předepsaném tiskopise byl napsán čas odchodu a příchodu. Tato propustka se musela odevzdávat na vrátnici.

Kluci mi to záviděli, ale já jsem profesorovi vyřizoval vyzvednutí plánek na stavbu chaty na adrese, kterou mi dal. „Jseš Pražák a znáš to tady a navíc jsi civil, nemohu to svěřit některému z pacientů, a pokud nebudeš moc otvírat pusy, nikdo nic ani nepozná,“ jako by se omlouval, když mne prosil, zda bych to mohl vyřídit za něj, protože měl nějaké operace.

Během týdne odešel Janko Sokol, který byl již zdravý, a na pokoj přišel voják základař, který přišel z očního oddělení. Byl to pro mne šok. Byl slepý, jeho hrudník i ruce byly potrhány a vyspraveny velkými plastikami. Chyběly mu prsty u rukou a dělali mu celkovou plastiku obličej. Tvrdil mi, že je ve vojenské nemocnici vlastně již třetí rok a obešel již většinu jiných oddělení.

Začal mi vypravovat, co ho potkalo za neštěstí, ale že děkuje Pánu Bohu, že je na živu.

Byl prý velitelem tanku, a když již měli pomalu odcházet do civilu, zaučovali nováčky na ostrých střelbách na cíl.

Nabíječi se prý nějak vzpříčil náboj v hlavni a při jeho vytahování došlo k explozi, kterou jako jediný přežil.

V ten okamžik jsem si uvědomil, jak nepatrný je můj úraz a jak malá byla moje bolest s tím, co musel vytrpět on. Řekl mi, že chtěl spáchat sebevraždu, protože ho opustila i dívka, s kterou chodil, protože to nervově neunesla, ale jemu prý pomohl jeden kněz, který mu dal víru žít.

Na oddělení přišla také rotmistryně, moc hezká dívčina, která se napila kyseliny sírové v lahvi od piva, kterou si tam chlapi v dílně nalili a ona si myslela, že si lokne piva v dusném létu. Také si vytrpěla hrozná bolest, ale když se počala pohybovat po oddělení, často se ze srandy se sestřičkou Janou o mne praly.

„To je můj Péťá,“ šeptala, protože měla spálený jazyk, hlasivky i hrtan, a přitiskla mne na svůj hrudník . Já byl v devátém nebi.

„Ne můj!“ snažila se mne vytrhnout z objetí rořandy sestřička Jana, kterou jsem si také ze všech sestřiček nejvíce oblíbil, protože byla jen o nepatrně starší než já.

Předcházely si mne obě dvě, jak jen mohly, různými sladkostmi a ovocem, zatím co já to splácel tím, že jsem z vycházky donesl občas malou kytičku. To jsem si vždy nejvíce šplhnul. V té době jsem teprve zjistil, že když ženu obdaruješ květinou, je to jako by jsi jí vyznal lásku.

„ Tak hochu, zítra tě rozdrátujeme a přestřihneme vlákna. Zkusíš pomalu otvírat pusu a hlavně cvičit před zrcadlem, “ sdělil mi jednoho dne při vizitě soudruh profesor. Nemohl jsem se dočkat druhého dne a mnozí pacienti mi záviděli, že již brzy půjdu domů. Když mi druhý den přestřihli drátěné očka a silonová vlákna a děkoval jsem doktorovi a sestřičce. Vstal jsem z zubařského křesla a chystal se odejít do pokoje a můj zrak zabloudil na propojenou vedlejší ordinaci. V ten okamžik se o mne pokoušely opět mdloby, ale tentokrát z toho co jsem zahlédl.

Myslel jsem že se skácím.

Ve vedlejší ordinaci si jeden z pacientů právě sundal roušku kterou stále nosil přivázanou přes ústa. Věděl jsem že má popálený obličej což bylo vidět kolem očí, ale nepředpokládal jsem že se mi naskytne pohled na muže bez úst a tváří. V těchto místech měl jen holé čelisti . Vypadal jako smrtka..

Z ordinace jsem utekl jak malý kluk a hodně dlouho mi trvalo, než jsem se z toho vzpamatoval. Příští dny jsem musel cvičit před zrcadlem otvírání pusu a držet si bradu, aby mi neujížděla. Uběhl další týden ale soudruh profesor stále nebyl spokojený.

Byl jsem v nemocnici již přes sedmdesát dní.

„ Budeme stejně asi nuceni tak za patnáct let udělat tu operaci, protože až ti přijdou Kristova léta, nebudeš schopen se ani najíst, ale bude to v době, když již kosti nerostou. Takže moc neotvírat pusu, cvičit, nejíst nic tvrdého, při jídle si chléb nebo housky ulamovat na malé kousky a hlavně neboxovat. S tím je konec, rozumíš?

Jak jsem ti řekl již na začátku, stačí malá facka a mám tě na operačním sále. Takže se koukej rvačkám raději vyhýbat,“ řekl mi jednou zase při ranní vizitě.

„ No a teď to nejdůležitější. Za dva dny tě pustíme, jen co sepíšeme zprávu pro pojišťovnu. Jsi doufám pojištěn? Budeš mít trvalou invaliditu. A za týden přijdeš na kontrolu!“ ukončil samomluvu a dal pokyn k odchodu celému doprovodu vizity.

„ Hurá !“ neudržel jsem se a zařval jsem jako lev.

Profesor se otočil a zahrozil mi

„ Co jsem ti před chvílí řekl! Neotvírat naplno ani při řevu!“

Když moudrý pozorný dost není,
jistěže může přijít ke škodě.
Když je však moudrý soustředěný,
zřídka kdy dojde někde k nehodě.

A teď máme, co jsme chtěli.

Nastaly všední dny.

Bylo to dobré, huba držela, ale s boxem byl konec.

Šel jsem se s kluky jenom rozloučit a trenérovi jsem vysvětlil, proč definitivně končím, i když věděl o většině mých potížích i průběhu léčby ve vojenské nemocnici od Macouna a Petra Skály. O pololetí se začínaly vyplňovat přihlášky ke studiu na střední školy.

Já i Petr Skála jsme se přihlásili na Střední báňskou v Kladně.

Chvíli jsme sice přemýšlel, zda ano nebo ne, protože jsem měl strach, že jsem hodně zameškal svým pobytem v nemocnici, ale pololetní vysvědčení bylo dobré, a pokud se do konce roku nezhorším, byl bych přijat bez přijímacích zkoušek.

Myslel jsem si, že mám udělat radost a že ji překvapím, až jí dám poletní vysvědčení. Celý nedočkavý jsem položil doma vysvědčení na stůl a dělal jsem jako by nic.

„Co to je za papíry na stole?“ zeptala se mamka a zvedla je, aby si je přečetla. Přelétla vysvědčení zrakem a zareagovala na to slovy: „No vidíš, ty kluku, když chceš, jde všechno. Udělal jsi mi radost, tak koukej, ať si to do konce roku nepokazíš!“

„Mamko, přihlásil jsem se na Střední báňskou školu v Kladně!“ vytasil jsem svůj utajovaný trumf.

„Na střední školu?“ zeptala se mamka s úžasem a já si vychutnával ten okamžik, jak bude muset změnit svoje mínění na mne, když jsem si vzpomněl na to, jak mamka, když přišla na základní škole z rodičovské schůzky, hledávala po hlavě Ivánka a říkala: „To Ivánek, ten mi dělá jen radost, z něho něco bude, ale ty, pacholku, mi nechod ani na oči, na tebe byly samé stížnosti.“

„To asi, Petře, nebudeš moc!“ uzemnila moji radost její slova.

„Kdo tě bude šatit a živit, kdo ti bude platit pomůcky do školy, ubytování a kapesné. Já ti nebudu moc dát ani korunu, vždyť vidíš jak jsme na tom! Já potřebuji, abys byl již vyučený a pomáhal mi trochu táhnout domácnost a ne do tebe vrážet nějaké peníze.“

Málem bych se rozbřečel, bylo po radosti a já se na to tak těšil.

Rychle jsem se oblékl a vypadl z domu.

Bloumal jsem po ulicích bez cíle a chvílkami jsem měl chuť se jít oběsit, jak se mne to dotklo. Přemýšlel jsem, zda by to nešlo chodit do školy a ještě na nějaké brigády, abych se uživil, ale brzy jsem tuto myšlenku opustil.

Koupil jsem si cigarety a přes odpor k nim jsem báníl jednu za druhou zabývající se svou bolestí a roztrpčením. Když jsem tak bloumal po Starém městě zapadl jsem do hospody U Malvazu.

Dal jsem si pivo a potom další a další, až jsem vypadl z hospody pozdě v noci a řádně ožralý. Motal jsem se a měl jsem co dělat, abych se udržel na nohou a nahlas jsem probíral s mamkou můj rozhovor o škole. Čím více jsem o tom přemýšlel, tím větší vztek jsem měl.

Dopotácel jsem se domu, kde byla úplná tma. Mladší sestra s bráškou již spali, Ivan nebyl doma a mamka byla někde se svou novou známostí.

Měl jsem na jednu stranu štěstí, že mne neviděla takhle zmalovaného pod obraz, ale také unikla vodopádu výčitek a dotazů, které jsem měl připravené.

Těžké je ráno opilcovo, a tak když jsem se konečně pozdě ráno probudil a slyšel nadávání mamky, jak to tam smrdí kouřem a pivem, že jsem byl určitě včera ožralý, tiše jsem se vytratil do koupelny a byl zticha.

Když jsem se trochu upravil a dal do pořádku, troufl jsem si vrátit se do kuchyně.

„Kde je Ivan?“ zeptal jsem se, když jsem zaregistroval, že se nikde nenachází.

„Já jsem si myslela, že o tom víš, že odjel se ČSM do Francie.“ sdělila mi mamka.

„Kam?“ ptal jsem se vyděšeně, protože jsem měl dojem, že z důvodu včerejší ožralosti jsem se přeslechl.

„No přece do Francie. Myslela jsem, že o tom víš? Jel tam od svazáků za odměnu, připlácel si jenom nějaké peníze. Jel jich tam z Prahy celej autobus. Odjížděl v pátek a bude tam celý týden. Jó, Ivánek, z toho něco bude,“ libovala si jako dříve mamka.

Jako by někdo v mém bolístku zavrtal. „Tak on si jezdí po vejletech a já nesmím ani na střední školu!“ vybuchl jsem vztekle a nebral jsem vůbec na vědomí, že tam jel za odměnu. Vztekle jsem naházel několik drobností do tašky a vydal se do Bubenče na vlak. Jel jsem zpět na internát, aniž bych se rozloučil a něco řekl.

Stejně jsem to nevydržel a za týden jsem mazal domu, zvědavý na jeho zážitky, protože mne vztek již dávno přešel a cizina pro mne bylo kus něčeho nedostupného a ještě k tomu Francie. Byla to moje touha a několikrát jsem se i zabýval myšlenkou na útěk za kopečky někam tím směrem, ale strach z toho, že by mne zastřelili na hranici, byl větší.

Přijel nějak zamlklý, nechtěl moc sdělovat podrobnosti zájezdu. Bodeť by ne. Teprve za několik let jsem se dozvěděl, že polovina svazáckých funkcionářů emigrovala a do autobusu k odjezdu se vůbec nedostavila. Ostatní, kteří se vrátili zpět do vlasti, dostali přísný zákaz o této události mluvit.

„Podívej, bráško, co jsem ti přivezl,“ povídá Ivan a do ruky mi strká nějaké hrubé bleděmodré kalhoty, ocvočkované s koženým nápisem na zádi u pasu Lewis.

„Tam je to hrozná móda, nosí to tam snad každý. Mladí, staří, muži i ženy,“ pokračuje ve vypravování, zatím co já nedůvěřivě kalhoty prohlížím.

„Co to je za montérky?“ vyslovím svůj dotaz a bráška se na mne málem vrhne.

„Vole! Copak jsi nikdy neviděl kovboje, nebo americké honáky? Fakt je to na západě hrozná móda. Ty si myslíš, že bych vyhazoval franky jen tak pro nic za nic? Koupil jsem ti to proto, že mám na tom tvým rozbití držky taky trochu podíl, jak jsem ti ji tenkrát ubalil.“

Zkusil jsem si je obléknout. Kalhoty byly režné a jako brnění, pevně objímaly moje boky. Šel jsem se podívat do zrcadla a musel jsem uznat, že mi docela sluší.

Vzal jsem si k nim hopstriko, což bylo námořnické bílo modře pruhované triko, jaké nosila za druhé světové války námořní pěchota. Výsledek byl téměř dokonalý.

„No jo, ale po Praze jsem ještě s tím nikoho neviděl,“ vyslovil jsem svoje pochybnosti.

„Neboj, během několika let to sem určitě dorazí, uvidíš, kočky budou šílet, až tě uvidí,“ hecoval bráška.

Byl jsem pozván k posudkovému lékaři z důvodu úrazového připojištění.

Dostal jsem částečnou trvalou invaliditu a odškodnění deset procent z připojištění. Rozhodl jsem se, že za ty peníze pojedu v červenci do Rumunska na dovolenou.

Přemluvil jsem také Macouna, ať jede se mnou. Vše jsme si objednali a zajistili v cestovní kanceláři Čedoku. Vybrali jsme si černomořskou Mamai a tam i nazpět letecky, jako nějakí boháči.

„Aspoň bude nějaká prdel“ ohodnotil to Macoun.

„Tata mi slíbil, že zaplatí zahraniční zájezd, když na výučním listě nebudou trojky, tak ať cvaká, já jsem se bifloval, aby to dobře dopadlo.“

Přišly závěrečné zkoušky a tím i konec naší učednické éry. Měl jsem sice vyznamenání, ale s tím vysvědčením jsem si mohl jedině vytrít prdel, protože dál na školu jsem nešel a u chlapa který maká rukama, nezáleží, jaké měl na škole známky.

Horníka jsi mohl dělat úplně blbej. Mělo to přece jenom jednu výhodu. Nedostal jsem nejnižší kvalifikační třídu, ale byl jsem o třídu výše. Mohl jsem pracovat v ražení chodeb i na pilíři hned po vyučení.

Na pilířích se vydělávaly pěkné peníze, i když to byla práce velice riziková.

Ještě před koncem školního roku jsem si našetřil nějaké korunky a rozhodl jsem se, že si koupím motorku, ale problém byl v tom, že jsem neměl řidičský průkaz.

Kolega na šachtě prodával fungl novou Jawu ČZ 125 skoro nejistou. Byla to novota.

Kývačky se začaly teprve vyrábět a byly vidět málo kde a éra péráků pomalu končila.

Chtěl za ní ale více než šest tisíc. To byly pro mne velké peníze, které jsem ve skutečnosti nikdy neměl ani neviděl.

„Když mi dáš tři tisíce v hotovosti, dám ti jí na měsíční splátky,“ navrhl mi, když jsem mu sdělil, že tolik peněz jsem ještě ani nevydělal.

Pláclí jsme si a po směně mi odvezl mašinu do Prahy a já jel jako spolujezdec. Když jsem postavil mašinu na dvoře a mamce oznámil, že jsem si koupil motorku, její reakce byla děsná.

„Ty pacholku, já někdy nemám ani na chleba a ty si koupíš motorku na půjčku! Vždyť nemáš ani řidičák. Okamžitě tu motorku vrátíš!“

„Nevrátím!“ postavil jsem si hlavu.

„Peníze na jídlo a byt ti dávám, je mi osmnáct a mohu si koupit a dělat, co chci. Řidičák není takový problém, do měsíce ho mám hotový.“

Mamka na mne kvůli tomu pomalu celý měsíc nemluvila.

Tajně jsem jezdil s mašinou na Maniny, kde jsem se učil jezdit slalom mezi brankami. Domu jsem raději mašinu tlačil, protože jsme bydleli v jednosměrce a navíc baba Tichá vždy koukala z okna a já měl strach, že by mohla vše oznámit policajtům.

Hned jsem se také přihlásil do kurzu na řidičský průkaz.

Protože jsem musel splácet mašinu a neměl tím pádem peníze na zaplacení řidičského průkazu i na auto, dělal jsem zkoušky jenom na motocykl.

Konečně nastal čas vytoužených jízd. Když jsem přišel na první jízdu, řekl mi instruktor, že pojedeme směr Podolí a že nesmím překročit šedesátikilometrovou rychlost.

Mrzelo mne ale, že zkušební jízdy se dělaly na starých pérákách Jawách 250. Já byl zvyklý na novou kejvačku. Ale ani pérák pro mne nebyl problémem, měl jsem to jako každý kluk okouknuté a ohmatané.

Když jsem dorazil na podolskou dvouproutovou silnici a trochu jsem přidal, abych vyzkoušel, jak chodí dvěstěpadesátky, klepal mi instruktor na rameno.

„Řekl jsem ti, nejvýše šedesát, tak se toho drž!“

Při zpáteční jízdě mne protáhl městem za plného provozu. Po skončení jízdy mne požádal a skládanku, kam se zapisovaly jízdy a výsledky zkoušek.

„Ty jsi černocho jako nikdy! Přiznej se, že máš mašinu doma a tohle nebyla tvoje první jízda. Co máš za mašinu?“ optal se mne a já byl trochu v šoku.

Nakonec jsem se mu přiznal, že mám doma novou Jawu ČZ 125.

„Tak hochu,“ povídá instruktor a podepisuje mi všechny jízdy dopředu jako absolvované.

„Já tady mám potřebnější lidi, tebe to nemusím učit. Přijdeš až na závěrečnou zkoušku.“

Měl jsem vztek sám na sebe, těšil jsem se, jak se povožím bez strachu z policajtů, a teď tohle. Opravdu do měsíce jsem měl řidičský průkaz vonící novotou a klihem.

Potřeboval jsem peníze jako sůl na splácení motorky a tak místo posledních prázdnin jsem začal hned makat, zatím jako brigádník, abych mohl kdykoliv práci přerušit. protože mne přemluvil Honza Boháček, který si poslední prázdniny nechal, ať spolu jedeme od Svazarmu v červenci na letní pracovní tábor, prý tam budou také holky.

„ Mám zjištěno od známého, že tam budou zdravotní sestry, mohla by to být docela píchanda,“ hecoval mne, abych se přihlásil.

„ Je to jenom na týden a nic se neplatí, pobyt i strava je placena tvojí prací. Budeme makat v zemědělství na družstvu. Nebud' srab a pojed' se mnou. Zítra je seznamovací schůzka, kde se odevzdávají a podepisují přihlášky.“

Nechal jsem se zlákat, protože to bylo ještě před mým odjezdem k moři a chtěl jsem se trochu opálit, abych nejel bílý, jako zaměstnanec vápenky.

Byl jsem docela spokojený, protože se na pracovní tábor přihlásila halda holek ze zdravotní školy, zatím co kluků nás tam bylo jen pár.

Však jsme to hned ohodnotili a vybrali si cíle našeho zaměření. Zatím jsem se mohl na holky jenom těšit, protože na mne čekala práce na šachtě.

Po závěrečných zkouškách a obdržení výučního listu jsem začal pracovat většinou na nočních směnách a štajgr Jirka, který měl náš úsek na starost, mne hned dal na jeden zabořený pilíř.

Oba parťáky Josefa s Frantou jsem znal jen z vidění, ale věděl jsem že jsou to dřiči. Měl jsem prdel staženou strachem, protože v rozervaném stropu pilíře byly průrvy nejméně padesáticentimetrové a v těch průrvách visely balvany a kusy uhelného ložiska.

Přece neukážu, že se bojím, říkal jsem si sám pro sebe.

V té době se na šachtu dostávaly také bambusy až z Vietnamu v rámci socialistické pomoci bojujícímu Vietnamu. Měly se na šachtě používat pouze jako překlady nad dřevěnou výstužní, ale protože byl drastický nedostatek dlouhé jehličnaté tyčoviny, používal se bambus i tam, kde neměl co dělat.

Museli jsme ho použít i jako signálky. To byly tyče, které se vzepřely mezi počvu a rozervaný strop. Když mělo dojít k posunu horniny, tyče praskaly a my jsme stačili utéct. U bambusu se ale praskání neozývalo, pouze se prohnul.

Na jedné směně jsem také ucítil takové menší klepnutí v místech, kde záda ztrácejí svojí dobrou pověst, a za chvíli jsem měl plný zadek i nohy od krve a uhelného prachu, protože jsme dělali nazí, pouze se zástěrkou. Směnu jsem dokončil, ale příští den jsem na směnu nemohl jít, protože ta rána, kterou jsem si jenom přiflastroval, hnisala.

Když jsem se po noční probudil, zadek bolel, a z rány vytékal hnis a já musel k doktorovi na pohotovost, aby ji vyčistil, což mi určitě zachránilo zadek před dlouhodobým léčením..

Další den byl jako každý jiný večer.

Zase na šichtu myslím si a ta dlouhá nudná cesta zakouřeným autobusem na chuti nepřidá.

V polospánku s klimbající hlavou jsem pozoroval míjející světla okolo nás.

Těžký kouře plný vzduch v autobuse jako by mne dusil. Už aby byl konec té nudné cesty.

Konečně jsme dojeli na šachtu a já pospíchám rychle se převléknout do fáraček, abych byl co nejdříve dole. Dostal jsem najednou takovou chuť dělat, abych zahnal spánek a nudu, že se skoro divím, kde se to ve mně bere tak najednou.

Již jsem skoro převlečený, když se tu vedle mne ozvalo: „ Chudáci, mají to již odbyté. Dnes oni, zítra my.“

V tu chvíli jsem pochopil a jako by mne někdo svázal těmi nejsilnějšími pouty. Ruce mi ochably a cítil jsem, jak mi po těle prochází zimnice.

V hlavě mi buší perlík a lítají slova vyřčená starým havířem, který již něco prožil a který nese již pár křížků na svém prací ohnutém hřbetě.

Z jeho řeči jsem vyrozuměl, že si šachta na konto mrtvých připsala tři životy.

„ Dnes oni, zítra my!“

Vzteky bych brečel, ale nemohu, je ve mně něco takového divného, mám strach se stydět za své slzy.

Smrt si vezme tři mladé životy, ale práce se nezastaví.

Těžní jáma dál chrlí metraky a tuny uhlí do nenasytných chřtánů vagónů.

Prokletá krev průmyslu.

Fárám dolů a v uších mi zní píseň Havířova růže. Jak je ten život krutý, nic se nezastaví, šachta běží dál.

Hned jak vylezu z těžní klece, dozvídám se od štajgra, kterého jsem znal z vidění ještě co by učeň, že náš štajgr Jirka se nervově zhroutil, protože ty smrtáky se staly na pilíři, kde jsem dělal.

„Měl jsi kliku, že jsi včera nepřišel!“ sdělil mi.

„Josef s Frantou jsou po smrti. Když jsi nepřišel na směnu, nezbyvalo štajgrovi nic jiného, než dát k tvé partě mukla místo tebe, a on s tím souhlasil. Stalo se to na tom vašem zabořeném pilíři. Znáš to, jak to chodí, chlapi mu slíbili, že mu koupí nějaký tabák, když s nimi půjde. Šel, a došel si pro smrt. Skály šly bez upozornění do závalu. Zkurvené signálky. Pohyb skal mu vzal pŕlku hrudníku a žil ještě několik minut. Oba tví parťáci Josef s Frantou byli okamžitě mrtví, ty děkuj Bohu, protože jsi se znovu narodil.“

Již jsem to nevydržel, sedl jsem si na bobek a brečel jsem jako malý kluk.

Slzy jsem si rozmazával po obličeji hadrem, který jsem nosil pro utírání potu.

„Jen breč, někdy to pomůže, aspoň se člověku uleví,“ snažil se mne utěšit štajgr.

„Jirka se taky psychicky sesypal, protože mukla dal makat na pilíř bez souhlasu věznice a vyčítá si, že vám povolil dát tam místo signálek ten bambus. Vedení mu dává za vinu, že nezastavil práci na pilíři, když nebyla jehličnatá tyčovina na signálky. Ty hajzlové se z toho vždycky vykroutí.“

Když jsem se vybrečel povídá: „Dám tě dneska někam, aby se nestal průser, a jestli ti můžu radit, běž s tím poraněním z předvčerejška raději marodit. Za pár dní přijdeš na jiné myšlenky. Čas vše zahojí, když nad tím budeš moc dlouho hloubat, stane se nějaký průser tobě. Tak to většinou v životě chodí. A život jim tím nevrátíš.“ Ani nevím, jak jsem šichtu dodělal, když mne štajgr strčil ke vrátku, kde šlo jen deset vozů za šichtu.

Poslechl jsem ho a hned příští den jsem šel k doktorovi. Rána stále hnisala, a tak to vyčistil, vymačkal, až jsem se kroutil bolestí. Napsal mi marodní a já byl týden doma, než jsem odjel na pracovní tábor.

Honza Boháčků přišel hodinu před odjezdem, asi si myslel, že se na tábor vybodnu, ale já jsem ho přivítal, protože jsem potřeboval zapomenout.

Okukovali jsme přicházející holky, které se v hloučku něčemu chichotaly, a já měl takový dojem, že to bylo nám. Vypadali jsme jako Pat a Patašon.

Honza byl vysoký, ale málem holohlavý ve svém mládí již s velkou čelní pleší, já menší, ale s atletickou postavou vypěstovanou tréninkem z boxu, oblečený samozřejmě do nových riflí a pruhovaného námořnického trika.

V kupé lokálky jsme se seznámili se skupinkou holek a jedna z nich mi padla do oka.

Byla jako neposedný vrabčák, pronásledovaný věrnou kamarádkou.

Pracovní tábor byl v krásné jihočeské vesnici a stál mimo obec v pěkné třešňovce, kde chrupky byly jako palec.

Hned po příjezdu a ubytování se šlo makat.

Předseda družstva vždy jednomu z nás chlapů přidělil dvě až tři holky.

„Ty!“ ukázal na mne.

„Vyber si nějaké dvě holky, půjdete plet brambory. Máme je letos strašně zarostlé býlím.“ Nevybíral jsem, jak mi řekl, ale ukázal hned na Lídu s Ivankou.

„Chci tyhle dvě,“ řekl jsem bez dlouhého rozvažování.

V práci, kdy jsme se nechtěli ani jeden ulejšvat, já jsem chtěl dokázat, že makat umím, a aby nám šla práce rychleji od ruky, tak jsme si při práci vypravovali. O tom kde bydlíme, co děláme, o rodičích i sourozencích. Tak jsme se začali seznamovat.

Již druhý den mi začínala být sympatičtější trošku tišší Ivanka. Jmenovala se Pacholíková a také jsem se také dozvěděl, že na ni spolužáci pokřikovali „Pacholice, palice,“ Její dědeček byl kerконоšský lidový vyprávěč z Pasek nad Jizerou.

Nebyla taková povrchní jako Lída a mne to k ní začínalo čím dál tím více táhnout.

Mluvila velmi pěkně o svých dvou sestřích a bratrovi a z jejího vypravování byla cítit i láska k rodičům. Pomalu ale jistě mezi námi vznikalo něco více než přátelství a já si začínal uvědomovat, že jsem zamilovaný. Byl to krásný týden a rychle sem zapomněl na strasti předminulého týdne. Rána na boku byla zahojená a potažená strupem a rána na duši? O té jsem skoro již nic nevěděl.

Večery jsem procoural a prolíbal s mojí novou láskou a přes den jsme si zpestřovali náladu v rozhovoru s obecním blbem, který nás neustále pronásledoval.

Byl to takový prostoduchý chlapec, který se stále chlubil děvčatům, jak je krásný, zda by ho některá nechtěla. „Jsi krásný jako Don Šajn“ řekl jsem mu hned po jeho návrzích.

„Kdo je to Don Šajn?“ ptal se mne.

„No to je taková krásná květina, která kvete jednou do roka a má omamnou vůni!“ lhal jsem mu nepokrytě, abych ho utvrdil, jak je krásný a voňavý. ,

Rychle se toho chopil a počal obíhat vesnici s pokřikem: „Jsem Don Šajn, jsem Don Šajn, jsem krásná voňavá květina.“

Holky se mohly potřhat smíchy.

Týden uběhl a v pátek nastalo loučení. Rozhodli jsme se s holkami, že zůstaneme do soboty a uděláme si mejdlo. Koupili jsme láhev červeného vína a večer plynul v příjemné pohodě.

V pokročilé noční době, kdy naše loučení nebralo konce, jsem se rozhodl s Ivankou strávit zbytek noci ve společném stanu.

Byla na mne zlá. Mimo polibků a letmého pohlazení něžných poupátek mi nebylo dovoleno ničeho.

„Nejsem zvyklá se milovat s klukem, kterého znám necelý týden,“ zpražila mne, když jsem se snažil jí stáhnout kalhotky.

Druhý den jsme odjížděli domu a ráno bylo normální, jako by se nic nestalo.

Na nádraží jsme se naposledy políbili a já ji napsal svoji adresu na právě použité jízdenku Českých drah. Telefon jsem nemohl napsat, protože jsme žádný neměli, zatím co Ivanka mi napsala na svoji jízdenku číslo telefonu. Slíbil jsem, že zavolám.

Nevydržel jsem a zavolaal hned příští den a zval jí na schůzku.

„Nemohu, musím pomáhat mamince,“ byla její stručná odpověď.

„Dobrá, zavolám v týdnu,“ nedal jsem se odradit.

Zavolaal jsem ve středu a dali jsme si spicha ve tři u tanku, protože bydlela v Jinonicích.

Hodil jsem na sebe svoje oblíbené triko a rifle a spěchal k tanku.

Po cestě mne nenapadlo nic moudřejšího než to, že bych jí měl přivítat kytičkou růží, které jsem hodlal natrhat u pomníku rudoarmějců, kde jich rostly plné záhony.

Byl jsem celý nedočkavý a tak jsem vyrazil o něco dříve, aby náhodou nečekala. Utrhl jsem jenom jednu růži, protože jsem měl dojem, že mne sledují pozorné oči vojáka na strážní z protilehlé posádky. Poflakoval jsem se u pomníku již nějak dlouho.

Čekal jsem a čekal, čtvrt hodiny, půl hodiny, třičtvrtě hodiny a moje vytoužená nikde.

Abych pravdu řekl, již jsem se rozmýšlel, že povadlou růži položím u pomníku, jaký jsem měl vztek, ale v duchu jsem ji omlouval, že to má k tanku daleko a nemusí zrovna třeba jet trolejbus.

Když uplynula přesně hodina, konečně se objevila s provinilým úsměvem a výmluvou, že musela mamince pomáhat s prádlem.

Zlost mne okamžitě přešla a po krásném odpoledni, když jsme procourali Petřínské sady křížem krázem, jsem ji doprovodil až k trolejbusům k Andělu. Byl jsem zamilovaný.

Všední dny se pro mne stávaly svátkem a po každém setkání s ní jsem nabýval přesvědčení, že je to dívka mých snů.

Když jsem se jí svěřil, že miluji angrešt a rajská jablíčka, překvapila mne tím, že mi na další rande donesla vždy pytlík angreštů sladkých Zlatých fiků nebo rajské z jejich zahrádky.

Nevěděl jsem, že v Praze může mít také někdo vlastní zahrádku, když bydlí v bytovce a ne v rodinném domku. Ukázal jsem jí také, kde bydlím, ale měl jsem strach ji představit mamce.

Mamka odjela za tetou do Pardubic na celý týden a já byl tím pádem doma sám, protože Ivan byl někde jako vedoucí na pionýrském táboře a sestra Táňa a bráška Vilém byli u tety v Českém Krumlově.

Dostal jsem po jedné jízdě na mašině v dešti hnisavou angínu.

Horečky vylezly málem na čtyřicítku, krk mi zarostl hnisem a já pomalu blouznil a ležel v kuchyni na gauči jako v posledním tažení, aniž bych si uvědomil, že jsem měl sjednanou schůzku již před dvěma dny.

Zaslechl jsem zazvonění vchodového zvonku a já se sotva došoural otevřít.

Byla to moje láska, které bylo divné, že jsem nedorazil na rande, protože věděla, že mamka bude odjíždět do Pardubic.

„No ty ale vypadáš!“ sdělila mi ještě mezi dveřmi a již mne hnala zpět do postele.

„S tím musíme něco udělat! Byl jsi u doktora?“ Zakroutil jsem hlavou a třásl se jako v posledním záchvatu.

„Musíme trochu srazit teplotu, aby ses mohl postavit na nohy. Piješ něco? Jak dlouho jsi prosím tě nejedl?“ obhlížela sporák a mycí stůl.

„Nemohu nic polknout a skoro blouzním,“ zašeptal jsem jenom a spadl do postele.

Uvařila mi čaj a sdělila mi, že se zastaví po škole a donese penicilín.

Probudil jsem se večer a zjistil jsem, že mne někdo balí do mokrého prostěradla.

Byla to opět Ivanka. Ani nevím, jak se dostala do bytu. Probudil jsem se druhý den a již mi bylo o něco lépe. Zpozoroval jsem svoji lásku něco kuchtit u sporáku.

„Již jsi vzhůru?“ optala se mne a políbila na čelo.

„Musíš něco sníst, jsi hrozně zesláblý. Uvařila jsem trochu polévky. Musíš ji sníst!“

Málem bych se rozbrečel, když jsem viděl, s jakou péčí se o mne stará.

„Doufám, že se nezlobíš, že jsem si vzala tvoje klíče, ale jinak bych se asi k vám nedostala,“ omlouvala se, ale já byl šťastný, že se o mne stará.

Polévku jsem do sebe dostával špatně, ale trochu mne postavila na nohy a abych se přiznal moc mi chutnala.

Ta ale umí vařit, blesklo mi hlavou.

„Kde ses tak naučila vařit?“ ptal jsem se.

„Chutnalo ti?“ zeptala se a mile usmála, potěšena mojí pochvalou.

„Něco doma, něco ve škole. Přihlásila jsem se mimo jiné na kurzy vaření a doma musím mamce pomáhat. Starší ségra Jarka má vážnou známost, takže stále doma není a mladší je na intru, tak to zbylo na mne,“ pokračovala a já si uvědomil, že musela vlastně všechno nakoupit a donést, protože mamka mi nechala vymetenou lednici.

„Jsi moc hodná, že se o mne staráš,“ děkoval jsem jí a snažil se ji obejmout.

Se smíchem se mne snažila odstrčit.

„Ty jsi nějak rychle pookřál, nedělej hlouposti a zalez raději do postele,“ a přinutila mne si lehnout..

Sedla si vedle mne na pohovku a zachumlala mne do peřiny, abych nemohl ani vystrčit ruce, a několikrát mne políbila na ústa.

Byl jsem v sedmém nebi a věděl jsem, že chci jenom tuhle holku a žádnou jinou.

Druhý den, když jsem se probudil, v kuchyni něco vonělo a já jsem zjistil, že moje láska opět něco vaří.

„Dělám vemínka,“ sdělila mi, když zjistila, že jsem vzhůru.

Bylo mi o mnoho lépe.

„Vemínka?“ zeptal jsem se nejistě, protože jsem to nikdy ještě nejedl a měl jsem z toho hrůzu.

„Jo, vemínka, ty jsi je ještě nikdy nejedl?“ ptala se udiveně. Musím říci, že jsem to jedl po prvé v životě a docela mi to chutnalo.

Po obědě mne opět zahnal do postele a natáhla se oblečená vedle mne a já ji hladil a líbal. Víc mi však nedovolila.

Tak to šlo i zbývající dny. Navštěvovala mne dvakrát denně a vařila. Uvědomil jsem si, že za deset dnů mám jet na zájezd do Rumunska, a již jsem věřil že do doby odjezdu budu zdrav.

Než se vrátila mamka z Pardubic od sestry, byl jsem již skoro zdrav. Nastal den odjezdu a já jsem balil trochu dárků pro neznámé příbuzenstvo.

Do Mamaie měla za mnou přijet sestřenice z tátovy strany z Bukurešti, která mne v dopise prosila, zda bych jí mohl nějakým způsobem dovézt silonové spodní prádlo, které bylo velmi módní, ale nesmělo se vyvážet.

Před odjezdem mne navštívil strýc Vilík, že mne jde přezkoušet, zda jsem nezapomněl tu trochu rumunštiny kterou mne naučil.

Hlavně nezapomeň větu „ Lavededere um pat!“ poučoval mne a máma na něho hrozila prstem.

„ Co to znamená?“ ptal jsem se zvědavě.

„ No něco jako dobrou noc, sejdeme se v posteli,“ povídá se smíchem strýc Vilík.

„ Jen ho uč takové sprost'árny“ rozčilovala se na oko mamka.

„ No co, je mladý, je dospělý, tak proč by nějaké také nemohl udělat radost. Každá říká ne, ne, ne a přitom čeká nedočkavě, aby to bylo, aby ho tam měla! Když jsem byl v jeho letech, tak co přede mnou neuteklo, bylo moje“ smál se strýc hlasitě. To byl celý on, samá sranda a sprost'árničky.

Konečně nastal den odjezdu a já na radu strýce Vilíka navlékl dámské prádlo na svoje tělo, protože jsem měl veliký strach z celní kontroly na letišti.

Ještě že ten den bylo deštivé a poměrně chladné počasí. Celní kontrolou jsem prošel bez problémů. Dámské prádlo na mém těle bylo trochu nepohodlné, ale já se těšil, že ho hned po přistání sundám.

Macoun měl nové sluneční brýle jako nějaký Američan a jen se šklebil na přítomné dámy, kterých bylo v zájezdu nápadně více nežli pánů.

Již v letadle jsem si povšiml dvojice mladých mužů, takových hezounů manekýnů, po kterých ženy vrhaly slibné pohledy.

Jak jsem se od nich dozvěděl, byli to bráchové ve věku třicet dva a třicet čtyři roků. Seděli jsme v letadle vedle sebe a docela jsme se na začátku zkamarádili.

Ještě než jsme přistáli, začaly mne bolet oba ušní bubínky, a to docela nesnesitelně. Z uší mi tekla hnis, a když jsem si čuchl k prstům, kterými jsem si uši vytíral, docela smrděly. Byly to asi následky té hnisavé angíny.

Já snad z té smůly ani nevylezu, pomyslel jsem si.

Po přistání jsem okamžitě hledal pánské záchodky, protože bylo vedro asi třicet stupňů ve stínu a ze mne se řinul pot, díky dámskému silonovému prádlu, které jsem měl na sobě.

Když jsem je na WC konečně sundal, trochu jsem si oddechl, již jsem se tolik nepotil, bolest v uších byla stále velmi silná.

Měl jsem zlost, protože při fárání, kdy těžní klec překonávala rychlost jedenácti vteřin, mi pád klece nedělal žádné potíže a nyní takový malér.

Po příjezdu na hotel jsme byli rozděleni na pokoje po dvou. Já byl samozřejmě s Macounem Oni moji známí z letadla však každý měli jen jednolůžkový pokoj.

„ Co blbnete?“ ptal jsem se udiveně

„ Copak spolu nemluvíte, že máte každý svůj pokoj?“ Oba se jenom usmáli.

„ Jedeme na dovolenou, potřebujeme si od sebe odpočinout a jednolůžkové jsme si zaplatili již před odjezdem,“ odpověděl starší Aleš.

Byli jsme s Macounem nadšeni, protože jsme ještě v životě nikdy na hotelu nebyli a nyní jsme si připadali jako boháči.

Na pláži bylo daleko, jako bys kamenem dohodil, písek pláže byl příjemně prohřátý a teplá voda zvala ke koupání.

Skoro všichni vyrazili na pláž, ale já do Constance hledat doktora.

Vlezl jsem do trolejbusu a do oka mi padla jakási blondýna, která byla asi tak stejně stará jako já. Usmála se na mne, jako by mne znala, takže jsem s ní navázal řeč a ptal jsem se kde seženu v Constanci doktora. Byla to Rumunka, a já se divil jak mezi tmavými Rumuny může být přírodní blondýna.

V Constanci mne doprovodila na pohotovost.

Než se rozloučila, dozvěděl jsem se, že je studentkou a dělá o prázdninách pokojskou v hotelu Doina, kde jsem byl ubytován.

Největší sranda na tom byla ta, že se jmenovala také Doina, což je v Rumunsku asi národní jméno jako u nás Marie.

Lékař na pohotovosti se nechtěl se mnou ani bavit, ale po jeho dotazu:

„ Máš česky cigarety?“, když jsem mu dal krabičku cigaret, které jsem měl v kapse, změkl. Odkázal mne ale stejně na lékaře v hotelovém komplexu Mamaie, kterému napsal pár řádků na recept.

, Ráno jsem místo na pláž vyhledal lékaře v komplexu hotelů, když mi před tím poradili na recepci, kde to mám hledat.

Nevím proč, ale jeho první slova opět byla jako u lékaře na pohotovosti, když pohlédl na recept.

„ Máš česky cigarety? Ja tebe uzdravit, dones zítra cigarety!“ řekl mi lámanou češtinou.

Měl jsem na pokoji celý karton a jeden ještě schovaný u Macouna, který stále nekouřil. Léky jsem si musel hradit a hned jsem byl o několik rumunských lei lehčí.

Během dne jsem se potkal s naší pokojskou Doinou, která právě uklízela náš pokoj, když jsem se vracel.

Nemohl jsem se koupat, a tak jsem se pomalu opaloval.

Musel jsem ale opatrně, na což nás upozornili již první den.

Viděl jsem u doktora několik lidí, jejichž záda nebo jiné části těla byly samé puchýře.

Kolem poledne jsi na pláži nenašel ani dušičku, všichni byli ve stínu a na pláž se odvážili až po třetí hodině odpoledne.

Každý den jsem nosil cigarety doktorovi a na konci týdne jsem byl o karton lehčí.

Procoural jsem již celou Constanci jako přístavní město a tam jsem se také seznámil se sympatickým mladíkem, který chodil na důstojnickou námořnickou školu a uměl docela slušně česky.

Jmenoval se Costel Anželičesku. Od té doby jsme chodili spolu pomalu jako nerozluční kamarádi a navíc se velmi dobře znal s naší pokojskou Doinou.

V hotelové jídelně jsme s Macounem seděli u stolu s postaršími dámami, které skoro nejedly a vůbec nepily.

Ke každému obědu byla na stole sklínka dobrého koňaku a tu jsme s Macounem museli vypít za naše postarší dámy.

K večeři u každého stolu byla lahvička bílého vína. Nejen že jsme s Macounem snědli a vypili vše, co bylo u stolu, ale uváděl jsem v úžas kuchařky, které se na mne chodily z kuchyně dívat, jak jsem si pochutnával na rumunských specialitách, zatím co jiní se v tom jenom pošťourali.

Byl jsem zkrátka na jídla zvyklý, protože druhý otec často doma vařil a jejich národní jídla si přímo vnucoval. My ostatní v rodině jsme se museli podřídít.

Hotelové kuchařky z nadšení, jak mi chutná, chodily mi vnucovat přídavek..

Na pozvání jsem často navštěvoval pokoj Aleše a Jindry, a teprve nyní jsem zjistil proč bydlí každý v jiném pokoji.

Každý den jsem je vídával s jinou dívkou, a jak jsem při návštěvě u Aleše zjistil, byli skoro každý den i jiné národnosti.

Oba bratři byli lovci ženských srdcí a jejich klínů a soutěžili, kdo těch skalpů bude mít více. Aleš měl na pokoji vždy přebytek jižního ovoce a já byl z toho v šoku, protože mi vždy nabízel, abych si vzal kolik chci.

Nebyl jsem na něco takového zvyklý, protože když jsme doma jako děti dostali pomeranč, byl to pro nás svátek. Většinou se u Aleše na lůžku povalovala nějaká polosvlečená nebo svlečená dívčina, o které mne vždy informoval, jaké je národnosti.

„Neboj, ta ti nerozumí ani slovo,“ ubezpečoval mne, když rozebíral přímo před nimi, jaké jsou v posteli.

Byl to přímo sexuální lahůdkář a já jsem jeho komentářům o dívčinách různých národností a jejich umění v lásce rád naslouchal a abych se přiznal, i rád jsem tam chodíval, protože jsem nikdy před tím svlečené ženy neviděl. Někdy jsme si užili i srandy, třeba když se jedna z dívků vyptávala, co znamená slovo šukat, které před tím asi slyšela možná i od Aleše. Zjistil jsem, že oba bráškové umějí perfektně německy, anglicky, rusky a mimo to se domluvili i rumunsky. Jednou jsem ho zase navštívil, když mne předem pozval, ať si přijdu pro nějaké ovoce.

Zaklepal jsem a Aleš mne pozval dál.

Samozřejmě že tam měl zase ženskou a mě to pomalu připadalo, jako by se chlubil novým úlovkem.

Byla to moc pěkná černošská holka a neměla na sobě vůbec nic a ani se nesnažila nějak zakrýt. Seděla na posteli jako pes na hrázi a objímala svoje kolena a její otevřený květ se skvěl v plné kráse včetně okvěť, zatímco Aleš míchal nějaký drink.

„Pěkná, vid’?“ povídá Aleš, když viděl, jak jsem zálibně pohlédl na svlečenou dívčinu.

„Moc pěkná, to je asi rychlík, ta musí umět asi vyšívát. S ní bych si dal na tom záležet, i kdybych měl na tom duši vypustit. Odkud je?“ obrátil jsem se k Alešovi jako starý zkušený milovník žen.

Místo Aleše zareagovala ona dívčina.

„Z Gottwaldova!“

Vytřeštil jsem oči, zrudl a začal koktat nějakou omluvu, zatímco Aleš s onou dívčinou se mohli potřhat smíchem.

Na nic jsem nečekal a vzal nohy na ramena.

Do konce zájezdu jsem k němu raději nešel, i když mne několikrát zval, ať si přijdu zase pro ovoce, ale já jsem si již nechtěl ostudu zopakovat.

Vyrazili jsme s Macounem, Doinou i Costelem tancovat na molo.

Jednou jsem se snažil hučet do jedné dívenky rumunsky a rusky v přesvědčení, že je to Rumunka, když tu jí někdo v zápalu tance bolestivě kopl do nohy.

„Au vole, copak nemůžeš dávat pozor?“ obrátila se na chlapce za svými zády.

„Ty jsi Češka?“ vypadlo ze mne nevěřičně.

„A ty nejsi rumunský námořník?“ odpověděla mi. Oba jsme se rozchechtali.

„Já jsem tě považovala za námořníka“ povídá ona. „A já tebe za Rumunku, když jsi mi odpovídala rumunsky a rusky.“

Příští den jsem si ucpal uši vatou, vytáhl potápěčské brýle a šnorchl a počali jsme se s Macounem potápět.

Ten den mi přestalo téct z uší a přestaly i bolet.

Vatu v uších jsem si raději při koupání ponechával, aby se mi voda nedostávala do zvukovodu.

Costel mne vytáhl do jedné zahradní restaurace v Constanci.

„Přijed’, budou tam mí známí, bude sranda.“

Sraz jsme měli v osm večer u místního kostela. Macoun odmítl jít, protože ho trápila spálená záda, a tak zůstal na hotelu.

Když Costel přišel, vysvětloval mi, že živo na ulicích začíná být teprve večer, kdy ožívají různé vinárničky a hospůdky.

Dovedl mne do jedné z nich, seznámil mne s partou kamarádů a kamarádek a večer příjemně plynul.

Popíjeli jsme dobré bílé víno, do doby než jeden z jeho známých postavil na stůl láhev koňaku. Odmítal jsem se napít, protože jsem věděl, že mám takhle po víně dost v tom parnu a že bych se mohl lehce opít.

Když spolustolovníci zjistili, že se zdráhám, posadila se vedle mne z každé strany jedna dívčina a přimáčkly se na mne.

Něco brebentily, ale já jsem jim moc nerozuměl. Musel jsem se napít, protože mi naznačovaly, že bych je rozzlobil.

Začínal jsem být mírně podroušený. Zjistil jsem, že ani jedna z nich nemá podprsenku, protože s těsných triček se rýsovaly napružené bradavky.

Po hodině jsem byl již nalitý jako řádný alkoholik.

Musel jsem odběhnout na záchod, kde se mi obrátil žaludek. Když jsem se omyl a vrátil se nazpět ke stolu, dívčina po mé pravici na mne mrkla, uchopila mne za ruku a opatrně a pomalu ji vsunovala pod svojí sukni. Okamžitě jsem ztuhl, protože jsem zjistil, že je na ostro a nemá ani kalhotky.

Její štěrbinka sálala jako rozpálená pícka. Začínal jsem tušit, že je zle a že mne chce dostat tam, kde jsem měl být již dávno, a to do postele.

Costel se rozloučil a s tou dívčinou, která seděla po mé levici, odešel.

Druhá dívka mne začala hladit po vnitřní straně stehna a já jsem na to zareagoval jako každý chlap.

Okamžitě mi málem praskly kalhoty. Tušil jsem, že by to špatně dopadlo, i když jsem po sexu toužil, protože jsem ho od doby, co mne zaučovala ona mladá paní, neměl.

Začínal jsem mít výčitky svědomí, protože jsem si vzpomněl na moji lásku v Praze a na její slova, že nedá každému, koho zná několik dnů.

Já jsem tu dívčinu po své pravici znal jen několik hodin.

Usoudil jsem, že nejlepší řešení bude, když pojedu nazpět do hotelu, protože jsem opilý, a dívčinu nechám dívčinou.

Na poslední chvíli se mi nějak rozsvítlo a já se rozhodl, že se vytratím, když v tom do restaurace přišla korpulentní žena v letech a počala mé nové známé nadávat v rodné řeči do kurev a sviní.

To byly nadávky, které jsem znal, protože je mne naučil mimo jiné strýc Vilík před mým odjezdem.

Z útržku nadávek a velmi rychlé řeči, asi jako když se hádají Rómové, jsem pochopil, že je to její matka a nařizuje jí, aby šla okamžitě domů.

Ona jí odpověděla, že pojedou se mnou do Mamaie.

Zvedl jsem se a snažil jsem se vytratit, ale moje klíště se mne chytlo že pojedou se mnou.

Ukázal jsem na mámu a snažil jsem se jí vysvětlit, že si to maminka nepřeje.

„É mama!“ mávla rukou, jako by se jednalo o nějakou maličkost.

Stáli jsme na zastávce trolejbusu a mezi dívčinou a matkou se rozhořel boj.

Napřed slovní, potom i fyzický, když se matka snažila moji letmou známou tahat za vlasy a mlátit přes hlavu.

„Ty kurvo, domů!“ řezala do ní hlava nehlava.

Přijel trolejbus a já rychle nastoupil a moje známá stačila naskočit do rozjíždějícího se trolejbusu a šťastně se na mne usmála.

V ten okamžik na zádi trolejbusu se začaly ozývat silné rány, jak její matka běžela za trolejbusem a mlátila do něho se spoustou nadávek, kde slovo kurva převládalo.

Řidič se naštvál, zastavil, otevřel dveře a začal také řvát na dívčinu a ukazoval, aby vypadla ven.

Než vystoupila, snažila se mi lámanou ruštinou se směsicí rumunštiny říci, že zítra zase na stejném místě.

Oči všech cestujících se obrátily ke mně.

Pohlédl jsem na hodinky a zjistil jsem, že jsou tři hodiny ráno.

Najednou ke mně přisedl nějaký chlápek a začal mi stahovat hodinky z ruky a mlel jako kolovrátek:

„Děvočky, očeň charošije děvočky, mnogo děvoček“ a dlaní jedné ruky plácal přes sevřenou pěst druhé ruky.

Okamžitě jsem pochopil ono mezinárodní vyjádření soulože muže a ženy.

„Neotravuj a dej mi pokoj s holkami, jsem rád že jsem také nedostal od její mámy nějakou na držku. Jedné jsem unikl a ty mi nabízíš haldu dalších,“ odpověděl jsem mu česky a odstrkával jsem jeho dotěrné ruce.

„Davaj časy, mnogo charošich děvoček!“ snažil se mne stále přesvědčit.

Moje hodinky se mu očividně líbily a netroufl si mne před lidmi v trolejbusu okrást.. Bodejt' by ne, byly to švýcarské pašované a strejdovi mého kámoše Boháčka jsem za ně musel zaplatit dva a půl tisíce, byla to značka Enikar.

Byl neodbytný, a když trolejbus zastavil přímo před hotelem, vylezl a také počal mi z ruky hodinky stahovat.

Viděl jsem, že je zle, a nevzpomněl jsem si na nic jiného, než na to, že jsem ho kopl do holení kosti.

Zaúpěl a chytil se za nohu. Využil jsem rychle toho, že pustil moji ruku a vletěl jsem jako uragán do recepce. Chlápek se za mnou rozeběhl, ale mezi dveřmi hotelu zabrzdil.

Oddechl jsem si a zařekl se, že i kdyby mne zvalo dvacet kamarádů a známých, tak nikam v noci již nepůjdu.

Na plážích byly haldy překupníků, kteří kšeftovali se vším možným, a denně každý turista musel odrážet snad stovku dotazů chtivých překupníků, že by něco koupili.

Nejvíce kšeftovali se slunečními brýlemi, většinou z Francie, a hodinkami všech světových značek. Desítky dalších překupníků obchodovalo s oděvy a jejich jednotlivými součástkami. Místní obyvatelstvo bylo na tom velmi špatně a vidět roztrhaná trika, nebo nohavice bylo normální i u lepší společnosti. Věci, které jsem dovezl sestřenici z otcovy strany, jsem mohl prodat snad již tisíckrát. Měla si pro ně přijet tuto neděli, jak zněl telefonický vzkaz z Bukurešti ponechaný na recepci.

Ale již v sobotu odpoledne po obědě mne na recepci sháněla drobnější černá dívčina a z jejích posuňků a ruštiny jsem vyrozuměl, že je prý moje příbuzná. Na důkaz tohoto tvrzení držela v ruce můj poslední dopis do Rumunska, který mi tenkrát diktoval strýc Vilík.

Po prvotních zdvořilostních frázích jsme si vyměňovali pozdravy pro rodiče, ale mě docházela slovní zásoba a další rozhovor byl čím dál tím trapnější, proto jsem ji požádal, aby chvíli počkala, že jsem jí a jejímu otci dovezl dárek.

Od recepce na mne volala recepční, že si mohu příbuznou vzít na pokoj.

Bylo mi to divné, ale asi moje nevlastní sestřenice se stačila na recepci pochlubit, že je moje příbuzná již před mým příchodem.

Šli jsme do pokoje pro pašované dámské prádlo, které jsem již dříve zabalil do úhledného balíčku.

Počal jsem se hrabat v kufru a při tom jsem vyndal svoje prádlo na postel.

„Jé to je krásná košile!“ uznale žmoulala v prstech moji bílou dederonku, jinak úzkoprofilové a nedostatkové zboží z NDR, které bylo hitem roku.

Aniž by se ptala, zkusila si ji hodit na hrudník, a rozhlížela se kde na pokoji máme zrcadlo. Když jsem viděl její ubohé triko, které neslo znaky zaprání a silného látování na několika místech, rozhodl jsem se, že ji košili věnuji, protože ji měla oblečenou již na sobě.

Košili jsem měl všeho všudy na sobě asi dvakrát, snad se mi podaří v Praze koupit jinou.

Kdybych ještě chvíli pokračoval v přebírání mého šatstva, mohl jsem se do Prahy vrátit s fíkovým listem.

Když jsem konečně našel schovaný balíček s dárkem, moje nevlastní sestřenice nečekala a rychle roztrhla ozdobný papír, na kterém jsem si nechával tak záležet, a nedočkavě vytahovala jeden kus dámského spodního prádla za druhým.

„ Jé to je krásné! Ty jsi hodný, “ drmolila ve své rodné řeči
„ Pojd', vyberu ti nějaký upomínkový předmět,“ vyrozuměl jsem z toho, co se mi snažila naznačit a říci .
Táhla mne ke stánku s upomínkovými předměty, kterých bylo před hotelem dostatek.
Po delším vybírání mi vybrala plachetnici na mořské škebli. Docela se mi líbila, horší to bylo s cenou, která mne překvapila svoji výší.
„ Líbí se ti? “ zeptala se .
„ Líbí,“ odpověděl jsem .
„ Tak zaplat'!“ povídá s milým úsměvem.
Byl jsem z toho přepadlý, protože jsem si myslel, že jsem se přeslechl, tak jsem trochu otálel.
„ Zaplat', nad čím přemýšlíš? Říkal jsi, že se ti líbí,“ ozvala se moje sestřenice a já viděl, že i prodavačka začíná být celá netrpělivá.
To je pěkně v prdeli. Já se jí pařím v silonovém prádle, pašuji jí pro jejího fotra cigarety, obere mne navíc o košili a ještě abych si platil sám sobě za odměnu upomínkové předměty, říkal jsem si v duchu.
Snažil jsem se rychle ukončit její návštěvu a vypoklonkovat jí.
Než takovéto příbuzenstvo, tak raději nic. Že já vůl jsem to raději nedal naší pokojské Doině, ta na nás byla strašně hodná, dokonce nám pucovala i boty.
Docela jsme se s ní sprátelili.
Ráno když jsme ještě s Macounem vespávali nahatí na postelích, a holé neopálené zadky svítily jako půlměsíce, protože se pro strašné vedro nedalo ležet v pyžamu, vždy klepala na dveře a volala: „ Prosím obléknout!“
Zašmátrali jsme v polospánku a přetáhli na sebe prostěradlo.
Jednou jsem se jí ptal, zda by jela do Prahy.
„ Jela, já ráda studovat na Karlově universitě,“ snažila se mi vysvětlit. „ Ale mne stát nepustit!“ posmutněla v zápětí.
„ Doino, pojd', udělám ti bejby a budeš moci jet do Prahy,“ dělal jsem si srandu.
„ Bejby ne, škola ano!“ blýskla se smíchem po mě očima. Byla to prima holka.
Jednou se s námi byla koupat a já zíral na její lehou postavu, kterou kryly jenom nepatrné bikinky.
Měli jsme mimo její postavy možnost obdivovat i její potápění a plavání, v němž předčila každého.
„ Je lepší než námořníci. Tomu plavání by se měla věnovat závodně,“ chválil jí náš přítel námořník Costel.
Přišel předposlední den našeho pobytu a s ním i rozlučovací večírek, který zcela opanovaly všechny vdané paničky, které přijely na dovolenou bez manželů .
Tak se rozšouply, že jsme s Macounem museli před nimi utéct, protože v ten večer byly schopny nás znásilnit avšak druhý den při odjezdu měly již nos zase pozdvižen nahoru.
Nevím, zda byly tak opilé, že si nic nepamatovaly, nebo spíše chtěly na bujarý večer rychle zapomenout, abychom si asi s mým kolegou o nich nemysleli, že přeříznou vše, co se jim namane do rukou, i když největší zájem byl o ony dva bratry Aleše s Jindrou.
Zpáteční cesta letadlem proběhla bez problémů, jenom si několik paniček dělalo starosti, jak to vyřeší u celní prohlídky, protože většina z nich pašovala buď větší množství koňaku, nebo mohérovou vlnu.
„ Ty, Petře, nevzal bys mi kufr přes celnici, já mám toho větší množství,“ přitočila se jedna z nich ke mně.
„ Ty si nějak poradíš, když nic nemáš k proclení,“ mile se na mne usmála a prosila se sepnutýma rukama.
„ Když by mi to spočítali, přišlo by mne to draho,“ svěřovala se.
Hodil jsem oba kufry na pás a směřoval jsem k celní prohlídce a byla ve mne malá dušička.
Můj kufr jsem otevřel jako první.

„ Máte něco k proclení? " optal se mne celník.

„ Ne, nemám!“ odpověděl jsem mu zřetelně a rázně, přestože se mi pŮlky svíraly strachem. Ponořil ruce do mého otevřeného kufru a pořádně ho prohrabal. Otevřel jsem kufr, který mi byl svěřen, abych ho pronesl nějak přes celnici.

Celník nazvedl hned na povrchu dámské prádlo, většinou kalhotky.

„ To není váš kufr. Čí je? “ optal se mne.

„ To je mámy, ono se jí chtělo na záchod, tak musela odběhnout, říkala, že mne dohoní.“ vychrlil jsem to na celní kontrolu tak přesvědčivě, že zaklapl kufr, aniž by ho dále prohlížel, a pokynul mi, abych pokračoval dále.

Všiml jsem si, jak se mé známé ulevilo ve frontě za mnou, a poslala mi vzdušný polibek.

„ Teda ty si kádr!“ plácala mne radostí po rameni a zručně zalovila ve svém kufru, odkud vytáhla láhev koňaku, kterou mi za odměnu dala.

Byl jsem moc rád, aspoň mám pro strýce Vilíka nějaký dárek, když mi na něj nezbyly peníze, abych ho zakoupil, protože léky za mé marodění a poslední suvenýr mé nevlastní sestřenice, který jsem si musel zaplatit, mi zcela vyčerpaly poslední moje rumunské devizy.

Když jsme se vrátili do práce, dozvěděli jsme se, že při závalu horniny se těžce zranil náš spolužák Bělík, který leží v nemocnici s těžkým zraněním hrudníku a páteře.

„ Půjdu pryč!. Půjdu dělat na Vysočinu, na Kladně nebudu ani hodinu!“ rozhodl jsem se jednou, když jsem vypravoval mé lásce o práci a množství úrazů na šachtě.

Měl jsem ale strach z odloučení od mé lásky.

„ Neboj, budu za tebou každou sobotu a neděli jezdit,“ utěšoval jsem ji, ale viděl jsem, že mi moc nevěří.

Šrajgr mne dal na práci pomocníka mašináře a tak jsem po měsíci získal již pěkný přehled a praxi. Práce mne docela bavila, až jednou jsem si udělal pěkný průser, kdy jsem málem přišel o nohu.

„ Přehod' mi veksl,!“ což byla výhybka, řval na mne mašinkář a sledoval řadu důlních vozíku za sebou.

Vyběhl jsem, abych splnil jeho přání, a noha v kožené obuvi s pogumovanou podrážkou se mi v běhu zasekla přesně do srdce výhybky.

Nemohl jsem nohu vytáhnout a spatřil jsem, jak tlačené vozy mašinkou se objevily v zatáčce.

Začal jsem rvát: „ Stůj, stůj!“ ale mašinkář sledoval stále vozy za mašinkou a na mne ani nepohlédl.

Zuřivě jsem trhal nohou a v poslední chvíli jsem chtěl botu rozvázat, ale nestačil jsem.

„ Stůj, stůj!“ řval jsem zběsile, když jsem měl nohu pod prvním vozem a cítil jsem jak něco v ní ruplo. Ten strašný pocit, že mi něco trhá nohu, mne připravil o vědomí.

Když jsem se probral, v noze mi strašně škubalo a kolega mašinkář mne poléval vlastní limonádou.

„ Ty vole, co děláš? Já jsem tě spatřil na poslední chvíli.“

Zjistil jsem, že řada vozů je zase mimo moji nohu a že ji mám z výhybky vytaženou.

Pomaloučku jsem vyhrnoval nohavici fáráků a myslel jsem si, že nemám nohu, ale byla celá a já jsem si oddechl, že není utržená. Snažil jsem se postavit, ale prudká bolest v lýtku mne složila opět k zemi.

Naštěstí právě přicházel štajgr, který mne s mašinkářem odtáhl ke kleci.

„ Musíš vyfárat, běž k doktorce, po šichtě sepíšeme záznam o úrazu. Děkuj Bohu, že to tak dopadlo.“ Odbelhal jsem se do klece a obsluha odzvonila vyfárání úrazu.

Dalo mi to pěknou práci, než jsem se svlékl a odkulhal do koupelí, kde právě uklízečka prováděla úklid.

„ Buďte tak hodná a umyjte mi záda,“ poprosil jsem jí.

Stud musel jít stranou, nedalo se nic dělat a ostatně uklízečky na to byly zvyklé, nebylo to po prvé ani naposledy, protože byly jediné, kdo se v té době v lázních a šatnách nalézal, když někdo s úrazem vyfáral.

Byl to jenom natržený sval, ale byla to poslední kapka, co utvrdila moje rozhodnutí ze šachty Maxovky odejít.

Napsal jsem na Geologický průzkum Praha, závod Jihlava, zda by mne přijali do zaměstnání, protože jsem věděl, že ve vesničce, kde jsem strávil část svého mládí, provádějí průzkumné šachty a štoly na zjištění síly ložiska rudy.

Odepsali mi, že mne rádi zaměstnají, ale vyskytl se jeden problém.

Musel jsem zaplatit část svého učení svému zaměstnavateli Uhelným dolům Kladno, který zaplatil moje vyučení a já jsem nedodržel pracovní smlouvu.

Nepomohla argumentace, že z hornictví neodcházím. Bylo to kruté a já musel ušetřit dalších pět tisíc korun, abych obdržel propouštěcí razítko při rozvázání pracovního poměru.

Když jsem to sdělil mé lásce, byla z toho strašně smutná, ale vzala to jako moje rozhodnutí, proti kterému neměla námitek, protože měla o mne strach, jak mi prozradila. Věděla, že práce na šachtě není procházka růžovým sadem.

Scházel jsem se skoro každý den a já se na každé setkání nesmírně těšil.

Jednou, když jsme byli již unaveni couráním po Petřínských sadech, rozhodli jsme se, že si chvíli sedneme na Střeleckém ostrově v restauraci pod stromy a dáme si každý limonádu a moje dívčina si také bude moci odskočit na toaletu.

Hned u vchodu jsme narazili na nepříjemně vypadajícího číšníka, který nám zatarasil cestu. „Kam jdete?“ obořil se na nás. „Do restaurace na limonádu,“ odpověděl jsem mu a chtěli jsme pokračovat.

„Nikam!“ zahřměl na mne „Běž se domu pořádně obléknout chuligáne.“ Nebylo to po prvé, co mne takto někdo tituloval kvůli kalhotám, které mi bratr přivezl z Francie.

„Fotr jeden blbej!“ ulevil jsem si když jsme se otočili. „Copak já jsem za chuligána!“

Jak jsme překotně odešli ze zahradní restaurace, zapoměla Ivka si odskočit, tam kam se jí chtělo již delší dobu.

„Pojď k nám, tam si v klidu dojdeš,“ utěšoval jsem jí.

Když jsme dorazili k nám do ulice, chtěla jít do hospody k Pečenkom.

„Tam nechod, je to tam fuj tajbl, jednou jsem tam byl a málem jsem se poblil,“ rozmlouval jsem jí to.

Otevřel jsem barák. V prádelně, která byla hned vedle vchodu, bylo otevřeno a z nich vyhlédla moje máma.

„Kde se couráš, já potřebuji, abys mi pomohl prát, a ty pacholku nikde,“ vylítla hned na mne a podezřívavě se podívala na moji dívku.

„Kdo to je?“ optala se vztekle.

„Moje dívka,“ odpověděl jsem s klidem, protože jsem věděl, že mamka občas tyto stavy nasranosti mívá.

„A co tady dělá?“ optala se opět mamka a já jsem viděl, že je pěkně napěněná.

„Mamí prosím tě, ona by si nutně potřebovala odskočit na záchod. Může?“ zeptal jsem se slušně, jak jsem byl vychován, protože i když jsem si chtěl ukrojit krajíček chleba, musel jsem o něj poprosit, protože byl zamknutý v kredenci a klíče měla jenom mamka.

„Nikam!“ vybuchla máma. „Já potřebuji, abys mi pomáhal, a né se tahal někde s nějakou kurvou!“

Iva se na mne zoufale podívala a viděl jsem jak studem zrudla.

„Mamí, to není žádná kurva, ale moje dívka, s kterou chodím,“ ozval jsem se na obranu své lásky.

„To mne nezajímá, řekla jsem, že s žádnou děvkou chodit nebudeš a budeš mi, pacholku, pomáhat,“ vrhla se na mne máti a strkala mne do prádelny.

Moje láska se otočila, aniž by něco řekla, a jen zaslechl bouchnutí dveřmi.

„ Tak tohle jsme si Iva ani já nezasloužili, já ti také neříkám, že Láďa je ožrala,“ zlobil jsem se na mamku.

Musel jsem hodně krotit svůj vztek , ale co jsem mohl dělat?

Mámin druh Láďa miloval pivo a byl často v podroušeném stavu, ale měl jsem ho rád pro jeho dobrosrdečnou povahu. Pustil jsem se do máchání prádla, abych ten svůj vztek měl na čem vybit.

Trvalo týden, než jsem se odvážil Ivě zavolat.

„ Nezlob se na ni, víš, ona někdy taková bývá, když je na ni toho moc,“ snažil jsem se máti omlouvat.

„ Kdyby mi předem řekla, že bude prát, tak jsme se mohli sejít jindy a já ji mohl pomoci hned bez nadávek a osočování.“

„ Já vím,“ hlesla do telefonu moje láska. „ Ale stejně jí to nezapomenu!“

Byl jsem rád, že to tak vše dopadlo, a moje přání osamostatnit se co nejdříve, abych nebyl závislý na máti a nemusel s ní bydlet, se ve mne jenom utvrdilo.

Již abych měl splaceno to vyučení a mohl odejít z Kladna.

Věděl jsem, že se nastěhuji k babičce na Vysočině, až budu dělat u Geologického průzkumu, tam snad budu mít klid.

Máti se rozhodla, že pojede se svým druhem Láďou na Slovensko a ségru s bráškou vezme s sebou.

Byl jsem přešťastný, protože mi bylo známo, že rodiče mé lásky jsou v Jizerských horách a Ivka je doma jen se starší, také zamilovanou sestrou, která nehleděla na to, že nebude doma nejdéle v osm hodin večer, jak měla nařízeno od svých rodičů.

Její rodiče i sourozenci o mě věděli, protože když jsem telefonoval, často se ozývalo na druhém konci:

„ Máš tam toho svého Pétu,“ to když to vzal někdo jiný z rodiny.

Byl to božský týden a já se jí snažil vynahradiť ten týden, kdy se o mne při nemoci starala.

Chtěl jsem ji překvapit a ukázat, že umím také vařit, a tak jsem se rozhodl pro kuře s bramborem a míchaným kompotem, na jehož ukončení jsem chtěl podávat kávu s dobrým zákuskem a sklenkou vína.

Potíž byla v tom, že jsem nikdy nekuchal kuře, protože se v té době jiná neprodávala. Musel jsem se do toho pustit, ale potíž byla v tom, že jsem neuměl najít žluč. Věděl jsem, že jí musím odstranit, protože bych celé kuře zkazil, ale nakonec jsem musel dojít pro babu Tichou, protože jsem žluč nenašel.

„ Ty budeš mít určitě nějakou dámskou návštěvu,“ očihovala situaci, když žluč našla.

„ Viděla jsem tě před barákem s jednou milou dívenkou,“ byla jako med.

Nojo baba, jí nic neunikne.

To zase bude žalovat mámě, pomyslel jsem si, ale byl jsem rád, že mi pomohla.

Těšil jsem se na to, že nás nikdo nebude rušit, protože brácha Ivan byl někde na čundru , kam vyrazil již v pátek.

Dorazila přesně ve dvanáct a oběd proběhl přesně tak, jak jsem si to naplánoval.

Promilovali jsme celé odpoledne a zůstala u mne i na noc. To byl ten největší průšvih, protože když se do půlnoci nevrátila domů, zavolala její sestra na policii, že postrádá mladší sestru, která se nevrátila ze schůzky se svým chlapcem.

„ Kolik je vaší sestře let? “ zeptal se jí příslušník Veřejné bezpečnosti.

„ Sedmáct,“ sdělovala její sestra .

„ No tak, když se nevrátí do devíti hodin dopoledne, tak nám znovu zavolejte a my se tím budeme potom zabývat.“ sděloval jí příslušník..

„ Nemějte strach, když říkáte, že se nevrátila ze schůzky se svým milým, ona se ráno vrátí, to se zamilovaným občas stává,“ uklidňoval ji policajt na druhém konci telefonu.

Samozřejmě, že si její sestra Jarka v dopise postěžovala rodičům, co jí moje láska provedla. Reakce rodičů byla pro mne udivující.

V dopise, který jí otec poslal a který byl pln otcovské lásky a popisoval v něm mimo jiné i jejich dovolenou a nasbírané kila borůvek, končil dopis douškou: „ Jo abych nezapomněl, až se vrátíme domů, dostaneš ode mne facku!“ to bylo vše.

Kdo přítel, kdo nepřítel, to jasné ti není hned,
nelze přec poznat, co se v kterém skrývá.
I dobrá, leč nestrávená strava se mění v jed
a jed, když to s ním umíš, lékem bývá.

Tak tě tedy u nás vítám.

„Tak tě tedy u nás vítám,“ podává mi ruku na přivítanou důlní inženýr.

„Dáme tě dělat na štolu u Hlubokého, jako pomocníka raziče chodeb. Kvalifikaci máš, no a to, jak to chodí u Geologického průzkumu, poznáš časem. Tvoji dva partáci jsou bráchové ze Slovenska, trochu prudší hoši.

Občas se ožerou, občas se poperou, no a zase se udobří, ale bát se nemusíš, na tebe si nic nedovolí, já je na to předem upozornil, jinak budou mít co dělat se mnou,“ snažil se mne seznámit s mým zařazením a prací u průzkumu.

„Budeš jim pomáhat v ražbě průzkumné štoly a také budeš mít na starost dva kompresory DK 4. Znáš je?“ zeptal se mne, jako bych musel znát všechno.

Dovedl mne ke skladu za kanceláři.

Vyfasoval jsem nové fáračky, přilbu, boty a holiny. Mimo jiné mi ve skladu vrazili do náručí celogumový oblek i s pogumovaným rybářským kloboukem.

„Dal jsem se k horníkům, ne k rybářům,“ dělal jsem si srandu.

„Počkej, budeš rád, že ho máš, tady je strašně vody a je to nepříjemné, když ti z přilby teče voda rovnou za krk,“ poučoval mne důlní inženýr, který byl i hlavním geologem.

„Na Kladně jsme zase pro změnu dělali nazí, byl tam strašný hic,“ vysvětloval jsem mu poměry na šachtě, kde jsem skončil.

„Tady si pro změnu užiješ zase dostatek vody a zimy,“ poučoval mne dále.

Docela se mi líbil. Byl starší asi o dvanáct let, bydlel v bývalé evangelické škole, kde byla ubytovna Geologického průzkumu, a chodil s jedním děvčetem z Krucemburku.

Byl to typický Valach, jak jsem poznal z jeho nářečí.

„Tak zítra ráno v šest u štoly. Doufám, že víš kde je?“

Zeptal se mne pro jistotu. Ubezpečil jsem ho, že jsem to již omrkl.

Nemohl jsem se dočkat rána, strachy jsem ani nespál, protože se mi hlavou honily myšlenky zda to budu umět, protože uhelné doly a rudné doly, to je velký rozdíl jak ve způsobu ražby a těžby, tak i v používaném nářadí a vrtačkách.

Ráno jsem našlápl mašinu a uháněl na nové pracoviště, když jsem si předtím zabalil pracovní oděv a holiny. Babička mne také vybavila termoskou s teplým čajem a dvěma chleby se salámem.

Přijel jsem za šera, protože začínal nevlídný podzim, a počal jsem si prohlížet dva kompresory.

Na dřevěné boudě pod bukem byl bytelný zámek. Ze střechy koukala trubka od kamen.

Těbůh, to bude asi šatna, pomyslel jsem si a vydal se po prohlídce kompresorů ke štole. Byla také zamknutá a zabeďněná bytelnými dřevěnými vraty.

Viděl jsem, že se štola teprve začíná budovat, protože skládka horniny byla malá a nepatrná. Zpozoroval jsem světlo u boudy, tak jsem se tam vrátil, protože jsem usoudil, že to musí být oni, když bouda byla otevřená.

V boudě byli dva chlapíci, kteří si natahovali pogumované kalhoty s kabátem a jejich věk jsem odhadl tak před padesátkou. Jeden byl mladší a menší.

Představil se mi jako Andrej. Ten větší byl Štefan
Oba byli podsadité postavy a páchli alkoholem a tabákem.
Když jsem se také oblékl do fáráků, Andrej mne vyzval, že mne naučí obsluhovat kompresory. Bylo to pro mne trochu složitější, ale když mi ukázal, kde se doplňuje nafta, čistí filtry, kontroluje a dolévá olej, zapíná kompresor, startuje a zhasíná, usoudil jsem, že to nebude snad tak nic těžkého.
To jsem ale ještě netušil, co mne čeká v zimních měsících.
Začalo se zostra a já jsem během jedné hodiny věděl, proč jsem vyfasoval ten nepromokavý oblek s rybářským kloboukem.
Opravdu štola byla v počátcích a byla dlouhá teprve několik metrů, ale již ve skále.
Zahloubení štoly do terénu bylo vydřeveno a levým okrajem vedla odtoková stružka.
Tak zvaná halda, která byla složištěm vytěžené hmoty, se teprve začínala budovat, takže mne mimo jiné také čekalo urovnání vytěžené hmoty, aby se v terénu daly zakopat pražce a posunovat koleje. Byla to práce pro trestance a hned první den jsem toho měl plné zuby.
„ Tak co, hochu, jak se ti líbilo v práci?“ byla první slova babičky po mém návratu domů.
Když viděla jak jsem strhaný a unavený, pokračovala v samomluvě
„ Já vím, stojí to za hovno, vid’? Ale na tom Kladně to snad nebylo lepší?“ ptala se, jako by měla strach, že jsem se zalekl práce a odejdu.
„ Je to něco jiného, než na co jsem byl zvyklý a co jsme se učili, ale budu si muset zvyknout a má to jednu výhodu, tady mi žádné závaly nebo dušáky nehrozí. Na Kladně mi to bralo chuť k práci, když jste skoro každý týden slyšel, že ten nebo onen má úraz nebo je mrtvý.“
odpovídal jsem babičce mezi prvními sousty polévky, kterou přinesla na stůl.
„ Udělala jsem ti, hochu, tvoje oblíbené mrkvové taštičky,“ snažila se mi babička zlepšit náladu a se zalíbením pozorovala, jak do sebe láduji polévku.
Opravdu mi vyhládlo. Většinu volného času a večerů jsem trávil psaním zamilovaných dopisů.
Stala se z toho pomalu rutina a do týdne jsem na Prahu posílal i tři dopisy. Nedočkavě jsem také čekal na odpovědi, které chodily pravidelně.
Zatím jsem do Prahy za svojí láskou nemohl.
Rozhodl jsem se, že budu do práce chodit pěšky přes les, okolo písečáku, byly to takové dva kilometry.
Čím více se blížila zima, tím více byla cesta krušnější.
Nejhorší pro mne bylo, když přšelo a já musel jít domu v tom, v čem jsem celou šichtu dělal.
I nyní se mi pogumovaný oblek s rybářským kloboukem hodil, jenom jsem se styděl potkat některé místní děvče, protože jsem musel vypadat jako strašidlo, navíc v obličejí pěkně špinavý, protože se vrtalo s výplachem a to se člověk neubrání tomu, aby neměl obličej samý kamenný prach.
Omývat se studenou vodou to nemělo cenu, protože se to jenom více rozmazalo.
Nastal den D a šli jsme k odvodu, celá parta z vesnice, většinou to byli moji spolužáci z dob kdy jsem zde chodil do školy.
„ Jenom žádný alkohol před odvodem,“ upozorňoval nás předseda národního výboru, který musel každý rok s branci chodit jako doprovod, ještě než jsme dorazili vlakem, každý ozdoben řádnou kyticí rekruta k odvodům. „ Po odvodu si klidně dejte, to si dám třeba i trochu s vámi, ale nyní ty lahve raději schovejte,“ přesvědčoval nás, protože viděl, že každý druhý třímá flašku s alkoholem.
Trochu jsem se styděl, maširovat nahatý před odvodní komisí a hrozně jsem se vyděsil, když mi jeden z lékařů strčil prsty do šourku a optal se mne
„ Člověče, vám ty tříselné kýly nevadí? Co děláte, kde pracujete?“
„ Jsem horník, dělám na rudných dolech na Ransku,“ odpověděl jsem mu po pravdě a on jen kroutil hlavou

„ A to vás to ani trochu nebolí “ vyptával se dále. „ Někdy tam trochu jako zabolí, když víc zaberu, ale dá se to vydržet. Nevěděl jsem, že mám tříselné kýly,“ vysvětloval jsem mu .

„ To si někdy uděláš velkej pytel, nech si to co nejdříve spravit a netahej nic těžkého. Vzhledem k té tvé subluskaci obou čelistních kloubů a té kýle, budeš mít neřadovou službu,“ poučoval mne doktor, který mne prohlížel , ale já jsem nevěděl stejně, o co se jedná, byl jsem z toho celého trochu vyděšený.

Nevěděl jsem, co to je neřadová služba.

Když skončila lékařská prohlídka a mnoho kluků již tajně ucucávalo z lahví s alkoholem, byli jsme soustředěni v jakési zasedací místnosti, kde nás naléval nějaký lampasák vojenské správy řečmi o tom, jak bychom měli být hrdí na to, že je nám umožněno naučit se bránit vlast proti západním imperialistům v nové lidově demokratické armádě.

Ještě ani pořádně nedomluvil a v sále se ozvalo hlasité krknutí.

Aby zachránil situaci, protože více než polovina branců byla ožralá, vyzval nás, pokud někdo máme nějaké přání, abychom ho vyslovili.

„ My se vám ho pokusíme splnit!“

Vedle mne se potichu ozvalo:„ Chceme abys nám políbil prdel a nechal nás v civilu.“

Rozhlédl jsem se po sále, ale nikdo se nehlásil .

Ani nevím jak, ale ruka mi sama vystartovala a já se hlásil.

„ No copak, soudruhu branče? Máte nějaké přání,“ optal se důstojník.

„ Mám ,“ vypadlo ze mne.

„ Chtěl bych sloužit někde poblíž Prahy, protože tam mám holku.“

V sále se ozval chechtot a přiopilé pošklebky.

„ Líbí se mi soudruhu, že máš svoji dívčinu tak rád, že jsi se nebál přihlásit. Jak se jmenuješ?“ zeptal se mne onen politruk.

„ Petr Ranecký,“ odpověděl jsem mu .

„ Teď sis to posral, hochu, půjdeš na Slováč, někam až do Prešova, já ti dám milovat holku, budeš milovat svoji lidově demokratickou vlast,“ ozvalo se přímo za mnou a dal bych krk za to, že to byl někdo z naší party.

Důstojník si něco psal a potom se otočil ke mě. „ Uvidíme, co se dá dělat, soudruhu branče, budeme se snažit vám vyhovět.“

Sálem se opět nesl chechtot.

Když jsme s chechtotem a pošťuchováním vypadli z baráku odvodů, povídá předseda národního výboru:

„ Kluci, já vás mám odvést v pořádku domu, ale jak vidím, moc pro vás neplatila moje slova, že před odvodem nechci vidět žádný alkohol.“

V hloučku se opět ozval chechtot a kdosi pronesl. „ Nebojte se soudruhu MNV, my dojdeme v pořádku. “

„ Já raději pojedu napřed, protože s takovou bandou ožralců bych si dělal jenom ostudu “ okomentoval soudruh předseda přiopilý chechtot rekrutů, otočil se a rychlou chůzí se vzdaloval a jeho úprk provázela ještě větší chechtot potácejících se rekrutů ozdobených rekrutskou kyticí v klopě.

Domů jsme se dostali skoro za tmy s častými zastávkami a notným nasáváním z lahví různého alkoholu. Ani nevím, jak jsem se dostal do postele, jenom si pamatuji, že mi nějaké rekrutské prase poblilo svetr na zádech.

To bylo za celou dobu poměrně bujaré zpestření jednotvárné práce a mého žití na Vysočině.

Dřevěná bouda, která nám sloužila za převlékárnu, šatnu i úschovnu náradí, byla čím dál tím studenější a druhý den většinou byly fáráky mokré a holiny vlhké.

Nosil jsem si v batohu každý den náhradní ponožky, abych měl alespoň nohy v suchu.

Konečně dovezli koks a trochu dřeva, abychom si mohli v boudě zatopit.

Přišla zima a já se každý den brodil někdy až po pás ve sněhu ke štole a zpět.

Do práce po ránu za tmy jsem se dostal brodící se sněhem vždy skoro až po hodinu.

Celou cestu jsem se pomalu modlil aby nechumelilo a já měl cestu domů trochu prošlápnutou. Musel jsem být v práci vždy nejméně o hodinu dřív, než přijdou partáci, abych zatopil v boudě a nastartoval kompresory.

Byla to nadlidská práce, protože zamrzla voda a čerpadlo na výplach při vrtání.

Honily se vyrubané metry horniny na konci měsíce, a tak se vrtalo na sucho, někdy jsme si ani šátek přes ústa nepřivázali.

Jediné naše štěstí bylo, že jsme nebyli ještě ve velké tvrdosti horniny, ale stávalo se že jsme i korunku s vrtací tyčí zavrtali tak, že nešla vytáhnout a muselo se opět znovu s novou vrtnou tyčí.

Bylo to hrozné, mrazy dostoupily až – 28 C.

Po ránu stály pogumované fáraky jako železní rytíři, zmrzli na kost.

I když jsem topil, nerozmrzly, a tak jsme je museli na sebe pracně nasoukat a jít do štoly aby trochu rozmrzly. Nažraní jsme byli prachu z vrtání, nafta zamrzla a já každou chvilku musel běžet ze štoly pokusit se vyčistiti filtry u kompresorů, které byly ucpány mrznoucí naftou.

Vyběhl jsem z poměrně teplé štoly a během minuty se ze mne stal zmrzlý železný rytíř.

Ruce jsem ani necítil, jak jsem je měl promrzlé, a na tváři jinovatku. Tak se to opakovalo několikrát za šichtu a mně chvilkami bylo skoro do pláče.

„Boha jeho!“ kleli oba jak Štefan, tak i Andrej.

„Serem taká robota, berem výplatu a iděm baňovat do Ostravy!“

Vyzkoušeli několikrát vrtat na sucho, ale to se nedalo.

Zavrtali několik vrtných tyčí, protože zamrzlo tlakové čerpadlo na výplach a nešlo již vůbec rozehřát, přestože jsem ho skoro celé obalil pucvolí namočenou v naftě a zapálil

„Jebem kurva taká robota, urob něco“ řval na mne Štefan.

Zlaté Kladno, pomyslel jsem si kolikrát, tam bylo v podzemí alespoň teploučko.

Navíc se bráškové z náročné situace šli každý večer do hospody občerstvit.

Ožrali se a pobili tak, že nepřišli jeden den vůbec do práce.

Hnal jsem se ve sněhu do Hluboké, abych zjistil, co je s nimi.

Po dlouhém bouchání jsem konečně zaslechl

„Ci brehy, bílé myšky!“ oblíbené klení Andreje.

Otevřel okno a mžoural na mne jako jezevec, kterého jste probudili právě ze zimního spánku.

Když se objevila jeho rozčuchaná a zarostlá hlava v okně, zjistil jsem, že na levé oko skoro nevidí, jakého tam měl moncla. Ret měl rozseknutý a hubu plnou zaschlé krve.

„Ježíši, co se ti stalo?“ ptal jsem se vyděšeně.

Sáhl si na ksicht a bolavé oko a teprve se mu začalo v hlavě asi rozjasňovat.

„Ta sviňa, on ma dorubal.“ zařval a zabouchl okno.

Po chvílce jsem slyšel ze světnice, kde byli ubytováni, rány, jako když někdo štípe nábytek, a nelidský řev dvou aktérů bitky.

Otočil jsem se a vydal jsem se na zpáteční cestu, protože míchat se do jejich rvačky nemělo cenu.

Šlo při ní o život.

Druhý den, když jsem přišel po ránu ještě za tmy do boudy, zjistil jsem, že na petlici nevisí zámek.

Lekl jsem se, že jsem ho tam zapomněl dát, když jsem odcházel.

Aby se tak něco ztratilo, říkal jsem si. To by byl pěkný průser.

Otevřel jsem dveře. V kamnech se topilo a byly rozpáleny od nasypaného koksu. Zašmátral jsem na polici po sirkách a rozžehl jednu z karbidků.

V rohu boudy na prkenné lavici spal někdo oblečený a obutý zachumlán v dekách. Na stole stála láhev nedopitého rumu vedle otevřené konzervy s rybičkami.

Povaloval se tam také nůž s načatým bochníkem chleba, který byl již okousaný od myši.

Stůl byl poset drobnými myšími hovínkami, které v malém svitu karbidky vypadaly jako kmín.

Postava se začala dobývat z dek a já jsem zjistil, že je to opět Andrej. Jeho oko bylo horší než včera a také ksicht byl samá modřina.

„Peter, urob prosím ťa čaj“ prohrábl si vlasy a vypadl z boudy. Slyšel jsem, jak se venku tře sněhem.

Když přišel, sebral z hřebíku špinavý ručník, který páchl jako bolavá noha, a začal se utírat. Já jsem mezitím běžel nabrat do kastrolu sníh, aby byla voda na čaj. Ještěže v plechovce na polici byl.

Konečně po několikerém doplňování sněhu do kastrolu a nasypání čínského čaje z plechovičky do vroucí vody se mi ho podařilo uvařit.

Problém ale nastal když jsem měl scedit. Nebylo na čem.

„Nechaj to, urobím to sám,“ řekl Andrej a přes hrnek položil ručník, s kterým se před chvílkou utíral. Udělal malý důlek a přes smradlavý ručník čaj scedil. Dolil rumem, hodil několik kostek cukru a zamíchal nožem.

Počínal si jako zkušený zálesák, což jsem oceňoval, ale když jsem pomyslel na smradlavý ručník, zvedal se mi žaludek, zatímco on blaženě srkal ten božský nápoj.

Nechtěl jsem se vyptávat, protože mi došlo, že šlo o jejich pověstnou bratrskou rvačku, a tak jsem se vydal startovat kompresory, a Andrej se vypravil do štoly něco dělat.

Konečně dorazil i Štefan a já jsem zjistil, že kulhá a nemůže na ruku. Jeho obličej mi připadal jako naklepaný řízek.

„Hovor Andrejovi, že jedem domoj, na dědinu,“ obrátil se na mne, sebral z věšáku pár špinavých hadrů a otočil se na cestu zpět, aniž by na mne více promluvil. Na bratra se ani neoptal kde je.

Tentokrát jsem kompresory nenastartoval, byly totálně zamrzlé a baterie vybité. I když jsem vytáhl baterky ke kamnům, jestli se trochu nevzpamatují, a pokoušel se rozmrazit zamrzlou naftu ve filtrech pucvolí politou naftou, moje snaha byla marná.

Od hořící pucvole na lopatě, když jsem filtry nahříval, mi najednou chytl skoro celý kompresor, který byl od oleje a jehličí.

Měl jsem co dělat, abych požár uhasil, a musel jsem na kompresor rychle házet plno lopat sněhu.

Vydal jsem se do štoly za Andrejem, který čistil odtokové stružky, které byly zamrzlé na kraji štoly.

„Andreji, je konec, kompresory nejdou nastartovat, baterky jsou vybité a nafta zamrzlá. Navíc mi jedna dékačtyřka chytla plamenem jak jsem jí nahříval,“ byla moje první slova.

„Jo a abych nezapomněl, byl zde Štefan a vzkazuje ti, že jede domu do dědiny.“

Podíval se na mne a uplivil do strouhy, když jsem mu řekl o Štefanovi.

Odložil krumpáč, narovnal se a konečně promluvil.

„Pojďem na direkci“, řekl a šel do boudy.

Oblékl si čistější vaťák, narazil ušanku a vydal se lesem směrem k ředitelství.

Bylo to přes kilometr po pás ve sněhu lesem na druhou štolu dvojku, odkud byla již projetá stopa po silnici ještě dva kilometry.

Skoro jsem nevěřil, že tam dojde, ale byl to statný horal, který něco vydržel a já jsem si v duchu říkal, že když přežil onu bratrovražednou bitku, že přežije i tu cestu.

Když jsem se navečer vrátil domů, vypravoval jsem bráškovi a babičce o bitce mezi Andrejem a Štefanem.

„Ještě, hochu, že jsi se mezi ně nemíchal, mohli by tě také zabít. To víš, to jsou Slováci, horká krev, s nimi není radno se pustit do křížku,“ povídala starostlivě babička.

Večer volal důlní inženýr na vrátnici do fabriky, ať mi vyřídí, abych ráno na štolu nechodil, že se pro mne zastaví s pojízdnou véeskou, která vozila chlapy na hloubení hlavní šachty.

K ránu jsem nedočkavostí a strachem nemohl ani spát, aby mne náhodou neobvinili, že mi chytl kompresor plamenem, i když kromě opálené barvy žádná škoda nevznikla. Byla ve mne malá dušička.

Když přijela skříňovka na přepravu lidí, stál jsem již ve tmě před brankou. Důlní inženýr Milan seděl vedle řidiče. „Ahoj!“ pozdravil a já jsem viděl podle jeho obličeje, že žádný průser se nekoná.

„Andrej se Štefanem si vzali měsíc dovolené, však víš, co se mezi nimi zase přihodilo. Dojdi si pro fáráky, karbidku a svoje věci, vše řádně zabezpeč a zamkni. Uklid' vrtačky a vercajk ve štole, sud s naftou naval do boudy. Zatím jste na štole skončili, začnete tam až na jaře, takhle se to nedá dělat. Zítra se pro tebe zastavíme a vezmeme tě s hadrama na hlavní šachtu. Tak zatím ahoj!“ zabouchl dveře pozvedl ruku na pozdrav a pokračovali dále.

Vrátil jsem se do baráku. Babička již stála na chodbě.

„Co povídal?“ vyzvídala.

Byl to generál, který musel být u všeho a všechno vědět.

„Půjdu dělat na hlavní šachtu,“ sdělil jsem jí a pečlivě zavíral dveře.

„Na štolu pro své věci půjdu, až se rozední.“

Musel jsem to také sdělit své lásce, a tak jsem opět, když jsem se vrátil ze štol večer domů, utahaný, ale spokojený, zasedl jsem po večeři k psaní. Byl jsem rád, že jsem vše zabezpečil a uklidil, i když to nebylo jednoduché, ale brzy mi začala hlava klimbat únavou. Dopíši to zítra, rozhodl jsem se, natáhl budíka a zalezl do postele.

„To je dost,“ zabručel děda, když jsem zhasl, protože měl ve světnici postel, kde pravidelně uléhal k spánku.

„Vyprdni se na ženské, jsou to falešnice. A jestli ti můžu poradit, nežeň se!“ brumlal z postele bezzubými ústy, protože falešný chrup měl vyčištěný ve skleničce s vodou.

„Proč?“ optal jsem se.

„To poznáš později, ale radím ti, nežeň se. Pošpásuj, pomiluj, ale lásku jim neslibuj,“ poučoval mne.

„Ženské jsou hadí plemeno!“

Nevěděl jsem, zda mi to říká z vlastní zkušenosti, nebo to říká jen tak.

Konečně bylo ráno a já jsem byl nasnídaný a připravený o půl hodiny dříve, než přijela skříňovka, která nabírala místní dělníky u hasičské kůlny. Když jsme ráno dorazili na šachtu, auto zastavilo u kanceláří a do šaten to byl jenom kousek.

„Běž se převléknout, přijdu za vámi, stejně nemůžete sfárat, v noci nešlo čerpadlo a jáma je plná vody, budete muset chvíli počkat,“ sdělil mi důlní inženýr Milan.

Došel jsem k šatně s balíkem hadrů, pozdravil jsem se s několika chlapy, které jsem znal od vidění, našel si prázdnou dvojskříňku na oděvy, převlékl se a vydal se prohlížet strojovnu šachty.

„Dobrý den, mohu si to u Vás prohlédnout?“ optal jsem se paní, která dělala strojnici těžního stroje a znala mne jako již malého kluka, protože byla také ze Starého Ranska.

„Tak jdeš dělat k nám na jámu?“ zeptala se mne.

Pokýval jsem hlavou a dál jsem si prohlížel těžní stroj. Byl o hodně menší než ten na Kladně, ale jinak to bylo skoro stejné. Strojovna byla mile vytopená a vonělo tam kafičko.

„Andrej se Štefanem se prý zase porvali?“ vypytovala se mne strojnice.

„Jo, vyměňovali si názory a tentokrát pořádně. Andrej na oko skoro nevidí a Štefan má ksicht jako sekaný řízek a zase spolu nemluví. Na štole se stejně nedalo dělat, všechno je zamrzlé, tak si vzali dovolenou, budou si lízat rány a udobřovat se,“ odpověděl jsem jí.

„Ty prý budeš dělat s Josefem Lebruškou, budete začínat na prvním patře náraží. Hloubení se zatím ukončilo a nandala se místo skipu těžní klec. Ještě nejsou hotová stavítka na klec, ale časem všechno bude. Je to zatopené, v noci vypadla čerpadla, a tak se bude nejméně ještě hodinu čerpat. Znáš se s Josefem?“) zeptala se mne opět strojnice, když mi před tím podala skoro vyčerpávající informace.

„Neznám, ani nevím, že s ním budu dělat, Milan mi to ještě nesdělil. Chtěl, abych se šel převléknout, že přijde za mnou. Neřekl mi ani, co budu dělat a s kým budu dělat, nebyl na to čas.“ Snažil jsem se jí vysvětlit důvod moji neznalost věci.

„ On má tady Josef Lebruška bráchu, bude dělat na protisměně. Ještě nepřijeli, oni dojíždí až z Chrudimska od Nasavrku. “

Vrátil jsem se do šatny, kde chlapi mazali karty. V koutě na lavici seděl neznámý postarší muž asi kolem padesátky.

„ Pan Lebruška, už je tady,“ řekl mi jeden z nich, když jsem se vracel.

Onen muž vstal a podával mi ruku

„ Já jsem Josef Lebrušku, budeme prý spolu dělat,“ a zkoumavě si mne prohlížel.

„ Já jsem Petr Ranecký“ vykoktal jsem a zase jako vždy mne polila červeň.

„ Asi ano, pane Lebruško, již jsem to také slyšel,“ odpověděl jsem mu na jeho dotaz.

„ Kruci, neříkej mi pane Lebruško, to je, jako bych ti říkal já pane Ranecký, říkej mi Josef nebo Pepo, snad víš, že pod zemí jsme si všichni rovni,“ rozzlobil se.

„ No jo, ale já jsem proti vám cucák,“ snažil jsem se zachránit situaci.

„ Cucák, necucák, pro tebe jsem Josef.“

„ A já samozřejmě pro vás Petr.“

Vyšli jsme z šatny a v ústřety nám přichází důlní inženýr.

„ Jak vidím, tak jste se již seznámili,“ hlaholil .

„ To je prima, nemusím vás seznamovat. Petře tady Josef ví, že jsi vyučený horník, ale že se na rudě teprve seznamuješ s provozem. Myslím si, že na hlubocké štole jsi dostal do těla a ukázal jsi, že umíš makat. Josef je starý zkušený vlk, mohl by tě ještě ledacos naučit a zároveň tě tak trochu pohlídá. Zaručil jsem se tvé babičce, že nad tebou budu mít ochrannou ruku.“
spustil tou svou valašskou hantýrkou inženýr.

To je pěkné, i moje babka za mne oroduje, pomyslel jsem si.

To se mi ani nepochlubila. Budu jí muset sprdnout, protože nejsem žádnéj malej kluk.

„ Tak se jdeme optat, jak to vypadá s čerpáním,“ vyzval nás inženýr a vykročil ke strojně.

„Jak to paní, Fejtková, vypadá?“ optal se strojnice.

„ Myslím si, že můžou chlapi sfárat, před maličkou chvilkou jsem vypnula čerpadla,“ sdělila mu.

„ Začínáme na prvním patře náraží, jsme teprve zhruba deset metrů od jámy, ale dali jsme tam malej bagřík, nakládka jde docela dobře, jenom nejsou u klece stavítka a dělá to trochu problémy, když přibývá voda. Jsou tam na dosednutí klece jenom pražce přes konstrukci jámy.“ začal důlní inženýr když, jsme byli již v kleci.

„ Já vím, řekla mi to již strojnice,“ dělal jsem chytrého.

„ No to je v háji, já si myslím, že nového pracovníka seznámím s jeho prací a ona to za mne udělá strojnice,“ smál se Milan.

Tak začal můj první den na novém pracovišti.

Můj kolega Josef byl rozvázný a rozšafný člověk, žádný blázen a pošuk jako Jožko s Andrejem.

Nikdy jsem ho neviděl vypěnit, nebo se vztekat.

Vše šlo s klidem . Nezlobil se na mne, že sem tam něco neumím nebo neznám.

Musel jsem se mu přiznat, že jsme se sice o bagříku učili na učilišti, ale nikdy jsem neměl příležitost s ním dělat. Můj bagr byly ruce a lopata.

Zaučoval mne s jeho obsluhou a měl se mnou zlatou trpělivost, protože se mi vícekrát, když jsem vzal prudčeji za ovládání, podařilo hodit nabranou horninu ne do vozu, ale až za vůz. Nezbyvalo nic jiného než se chopit lopaty a vše pečlivě z kolejí vybrat. Dny v poklidu ubíhaly a ze mne se stával starý mazák, protože ovládat vrtačku tak, abych nezavrtal vidiovou korunku, jsem uměl již ze štoly.

Konečně jsem měl vydělané i nějaké ty peníze a rozhodl jsem se, že budu šetřit .

Za svojí láskou jsem jezdil často do Prahy na mašině, pokud to šlo, a nevadilo mi, když přšelo nebo padaly kroupy nebo sněžilo. Těšil jsem se na každou sobotu a neděli. Problém byl ale ten, že se soboty musely nadělávat, jenom jednu sobotu v měsíci jsme měli placenou, jako tak zvané klouzavé volno. Těšil jsem se na svoji lásku pokaždé jako malý kluk a smutný jsem

odjížděl. Týden jsem trávil většinou psáním dopisů a běháním na poštu ve Ždírci, kam jsem si ji nechával posílat jako poste-restante, protože jsem dostal dvakrát dopis rozlepený a já jsem z toho podezříval pošťačku Stehnovku, která byla zvědavá jak nikdy a její narážky: „Tak kdypak se budeš ženit hochu,“ mne přiváděly k šílenství, i když jsem byl již nyní rozhodnut, že chci tuhle holku a žádnou jinou.

„Mám ještě vojnu před sebou,“ většinou jsem odpověděl pošťačce, abych se jí zbavil. Chlapi u geologického průzkumu byli z celé republiky a každý z nich se snažil dostat na sobotu a neděli za rodinou, takže se každý den dělalo nejméně o hodinu, nebo i o dvě hodiny déle.

Většinou se vraceli zpět v pondělních dopoledních hodinách, protože dopoledne byla jáma ještě zatopená.

Teprve tady jsem poznal, jak strašně potřebný je pogumovaný oblek s rybářským kloboukem, protože v místě pracoviště se voda valila proudem, a nemít pogumovaný oblek s kloboukem pod přilbou, byl bych mokrý v okamžiku.

Střídali jsme se při bagrování, já naložil pět vozů, pět vozů kolega a tak pořád dokola. Dny ubíhaly a já jsem si již pomalu začínal připadat jako starý mazák, protože s bagrem mi to šlo čím dál tím lépe. Již jsem věděl jak vzepřít lžící bagru, když jsem náhodou vypadl z kolejí, abych se tam zase bez velké práce a pomoci dostal, nebo jak posunout lýžiny, než se mohly postavit nové koleje.

Domů jsem chodil docela utahaný, ale vždy jsem se do práce docela těšil, protože parťák Josef byl moc hodný a vlídný chlap, který se málokdy rozčílil. Byl hrubého slova, ale vlídného srdce a nikdy na mne neřval, pokud jsem provedl v práci nějakou blbost. Byl to rozdíl, nebyl jako Andrej nebo Jožka. A nechlastal.

Bylo mi čím dál tím víc smutno, toužil jsem po mé lásce a dopis střídal dopis. Nevýslovně jsem se těšil na každý den, kdy jsem očekával odpověď, a když náhodou dopis nepřišel, býval jsem zklamán a přiznám se, že mne někdy napadly i různé myšlenky, co asi dělá moje láska, když tam nejsem. Občas jsem se do Prahy dostal, ale nebylo to tak často. Metry vyrubané horniny na raženém náraží patra přibývaly, od šachty ke předku chodby to bylo již skoro dvacet metrů.

Několikrát jsme v pondělí nemohli dělat, to většinou když vysadily pumpy, nebo došlo k přerušení elektrické energie. To bylo naše pracoviště pod vodou.

Jakmile to šlo, fářali jsme, abychom uvedli pracoviště trochu do pořádku.

Také řádka prázdných vozů na náraží přibývala z dvoupatrové klece, tak jak přibývalo vyrubaných metrů a prodloužených kolejí. Již jsme měli na náraží vozíků do klece postavenou dvoukolejnou dráhu. Jednu pro prázdné a druhou pro plné vozy.

Jediné, co mělo stále zpoždění, byla ta zatracena stavítka na dosednutí klece a stále nám to přidělávalo práci, protože vodní hladina v jímce pod klecí různě stoupala a klesala, podle toho, jak šla a zapínala čerpadla.

Také se signalizací sloužící k dorozumívání s obsluhou těžního stroje to bylo velmi špatné, protože pro signalizaci sloužilo pouze ocelové lanko s obyčejným zvoncem na konci.

Podle množství tahů za lanko a tím i zvonění věděla obsluha, zda jedou lidi nebo rubanina, nebo že chci popustit nebo přizvednout klec. Byla to vžitá morseovka horníků a obsluhy těžního stroje.

Stávalo se tedy, že pražce, které jsme měli na konstrukci těžní jámy, byly někdy níže někdy výše, takže koleje dosednuté klece byly málokdy v rovině s kolejemi náraží.

Copak o to, když plný vozík doskočil do klece o něco níže, klec se zhoupla a bylo to. Horší bylo to, když se musel dostávat prázdný vozík na koleje výše položeného náraží.

„Hele Petře!“ povídá ten den Josef, když jsme sfářali o něco déle z důvodu opět zatopené šachty.

„Musíme sebou hejbnout, abychom připravili protišichtě ort na vrtání a odpal. Když se neurazíš, já budu dneska bagrovat, jde mi to trochu rychleji a ty šoupej vozy do klece, ať nám

to ubývá. Mechanik potřebuje také mezi šichtami vyměnit brzdové obložení u těžního stroje, stěžovala si obsluha, že to hovno brzdí.“

„ Mě to nevádí, zabagruju si zítra po odpalu protišichty“ ubezpečil jsem ho a pustili jsme se do práce.

Když jsem měl pět plných vozů, začal jsem je posílat nahoru.

Byla mi zima, protože u jámy docela foukalo, a do toho ta prokletá voda.

Neměl jsem fofr a z toho občasného postávání u klece mi bylo docela svítla pod nosem pěkná svíce.

Vysmrkal jsem se typickým hornickým způsobem , narazil do klece poslední plný vůz a šel jsem za Josefem, protože náraží jámy bylo zaplněno prázdnými vozíky a žádný plný.

Začali jsme čistit podlaží pro posunutí lýžin, aby se dal předek pracoviště vyčistit před přípravou na vrtání.

„ Vidíš, moc mi toho nezbyvá k bagrování “ usmál se na mne Josef

„ Tak tři vozy a bude hotovo ! Potom si dáme svačinku a cigaretku!“

Podíval se na hodinky a broukl „ Pane jo, to je hodin a já proč mi tak kručí v břiše.“

Pustili jsme se do srovnávání počvy a posunutí lýžin, aby se dal ort vyčistit..

Trvalo nám to skoro hodinku.

„ Seru na to!“ ulevil si Josef a šel pro koženou montérskou brašnu, v které se nosila svačina, ale i střelivo.

I já jsem si došel pro svou mokrou brašnu, pověšenou kousek od náraží.

Sedli jsme si na zbytek nevybagrované horniny a pustili se s chutí do jídla. Josef vybalil pořádný skývák chleba a krásný kus slaniny, která zavoněla chodbou okamžitě po rozbalení z papíru. Rozvážným pohybem ukrajoval slaninu, pomalu žvýkáje a to vše zapíjel čajem z termosky.

I já jsem zhltl svůj kousek chleba se salámem, který mi babička připravila. Říkala vždy, že nebude šetřit na mém žaludku, když jí dávám peníze na stravu

Zapálili jsme si s Josefem retko a po vykouření se zvedli k pokračování naší přerušené práce. Já jsem se vydal k jámě a zjistil jsem, že v těžní kleci je prázdný vůz, který dorazil, když jsme byli na předku.

„ Kurva !“ zaklel jsem, protože klec byla opět níž než koleje náraží.

Uchopil jsem vůz za spínací hák a pracně jej vytáhl předními koly na kolej náraziště. Obešel jsem klec, vzepřel se nohama o vyčnívající náraziště a opírající se hrudí a rameny o důlní vozík držíce se madel vozíku, počal jsem ho vytlačovat z klece ven.

V ten okamžik jsem zaregistroval jenom šhub klece jak letěla směrem nahoru a já ucítil hroznou ránu.

Pohltila mne tma , z které jsem se pozvolna probíral díky vodě kapající na můj obličej, a já jsem zjistil, že ležím na převráceném důlním vozíku.

Zahlédl jsem Josefa jak dobagrovává zbytek horniny a já chtěl křičet, protože jsem se nemohl ani pohnout, ale nevydal jsem ani hlásku.

Opět mne obestřela tma a nevěděl jsem, co se mnou děje.

Probudilo mne silné světlo, což bylo slunce, které svítilo do mého obličej, když mne chlapi vyvezli na povrch.

Počali se okamžitě vyptávat, zda mne něco bolí a co. Pomalu jsem se posadil, začal se osahávat a zjišťovat, zda mám všechny údy a nejsem nijak zraněn. Chtěl jsem se postavit, ale nohy mi nesloužily.

Chlapi mne zase prosahávali a zjišťovali, zda jsem opravdu nezraněn.

Od strojovny přibíhala strojnice Fejtková a mechanik.

„ Ježíši Kriste, kdyby se ti něco stalo, šla jsem se rovnou oběsit!“ Ikala strojnice.

Teprve nyní jsem se dozvěděl jak se vše přihodilo.

Když vyjela klec s posledními plnými vozy na povrch, nechali je chlapi v kleci a nevytáhli je ven.

Protože jsem se dlouho zvoncem neozýval, rozhodl se mechanik, že zatím vymění to brzdové obložení u těžního stroje, a buben zaklínovával dřevěnými klíny.

Ty však tíhou plných vozíků v kleci na povrchu a tíhou klece klíny vyrazily a plná klec letěla s vozíky dolů, zatímco klec, v které jsem já vystrkoval prázdný vozík, letěla nahoru.

Bylo strašné štěstí, že jsem se držel madel vozíku, a když mne srazila železná kolejnička, po které se pohybovala odšupná vrátka klece na zem, naštěstí jsem neměl žádný s údů v kleci.

Štěstí bylo také, že jsem se nikde nezachytil za oděv, jinak mne to roztrhalo na cucky.

„ To bude regres a za to vyletíš“ ozvalo se z hloučku směrem k mechanikovi.

Věděl jsem, že mechanik je ženatý a má malé děti.

„ Dojděte někdo pro důlního inženýra, ať sem přijede s gázem, musíme odvézt Petra k lékaři“ povídá Josef.

Chlapi se začali hádat, zda měli vozíky z klece vytáhnout, a mechanik tvrdil, že si myslel, že jsou plné vozíky vytaženy a zaklínování to udrží.

„ Nikam nechod'te!“ odpověděl jsem a šoural se k lavičce.

Hlava mne bolela jako střep a bylo mi na zvracení.

„ Budete držet klapáčku, nikomu nic neříkejte, k doktorovi nejdu a беру si dovolenou! “ ukončil jsem jejich hádku, zatímco mi mechanik dojetím tiskl ruku a mumlal něco o tom, že mi to nezapomene.

„ Jak chceš, ale vypadá to na otřes mozku, k doktorovi by ses měl nechat odvézt, aspoň by zjistil, zda nemáš nějaké vnitřní zranění“ radil Josef .

„To bude dobré, já se z toho o dovolené vyližu!“ Belhal jsem se s vrátkačkou do budovy těžního stroje, kde mne nalévala jejím bylinkovým čajem.

Za chvílku se objevil Milan.

„ Kurňa, taková nezodpovědnost, vyměňovat brzdové obložení, když chlapi ještě nevyfárali. To si pěkně odséreš!“ křičel na mechanika.

„ Milane, neblbni, nic mi není! “ odvětil jsem, nasrán na nějakého žalovníčka.

Ale do smíchu mi nebylo.

Milan si zatáhl mechanika do kabiny strojníka a slyšel jsem, jak mu dává kapky.

Když jsem se za čtrnáct dnů vrátil do práce, chlapi mne vítali jako znovu narozeného, protože se to neututlalo. Také Milan mne byl během mé dovolené dvakrát navštívit. Po sfárání na pracoviště jsem nestačil zírat.

Stavítka byla na místě zabudovaná, na stěně nárazí visel nový telefon se skříňkou, nová elektrická signalizace s krásnou plechovou tabulkou smluvených signálů pro obsluhu těžního vrátka, zavěšená lékárníčka první pomoci.

A chlapi byli o mnohem více metrů vyrubané chodby dále, než když jsem byl v práci naposledy.

Také přibylo nových pracovníků, jak v ražbě, tak vozačů.

Jaro se také pomalu hlásilo a v probouzejícím se lese se začaly objevovat první šošolky stavače lékařského a jarních bledulí.

„ Vrátili se chlapi Andrej se Štefanem, šel bys s nimi zpět na štolu k Hluboké ?“, zeptal se mne jednoho dne Milan.

„ Po skončení dovolené se oba vrátili již usmíření a byli celou dobu v Jihlavě, dělali se tam zabezpečovací práce na podzemních chodbách,“ vysvětloval mi na můj dotaz, zda měli tak dlouhou dovolenou.

„ No a nyní to na štole opět půjde, potřebujeme, abyste s tím trochu pohnuli, máme zpoždění, počítej s tím, že od pondělka zase začínáte u Hlubokého.“

Moc se mi ze šachty nechtělo, byl tu jiný kolektiv, na který jsem si již zvykl, a k Andrejovi se Štefanem jsem se pro to jejich věčné hádání ani moc netěšil.

Nedalo se nic dělat, sbalil jsem si svoje věci do pogumovaných fáráků a rozloučil se s chlapy.

„ Ať mi tam nezvlčíš se Štefanem a Andrejem, počítám, že se ke mně vrátíš, ještě než půjdeš na vojnu. “ Loučil se Josef a silně mi tiskl pravici.

„ No, a kdyby to nevyšlo, snad se sem po vojně vrátíš. Nebo půjdeš na něco lepšího ? “ ptal se mne se smíchem Josef.

Musel jsem se rychle rozloučit, protože mi bylo líto, že jdu pryč, a něco mne štípalo v očích a tak jsem raději rychle vypadl.

Tenhle starý fotřík, který měl o hodně staršího syna než jsem byl já , mne opravdu dojímal, jak se o mne staral.

Od pondělka nás čekalo plno práce a směny se trochu protáhly.

Byla to po takové zimě malá katastrofa a já nevěděl, kam skočit dříve. Štefan s Andrejem mě proháněli, jako bych se celou zimu flákal

Jediná výhoda byla, že jsem opět mohl našlápnout mašinu a do Hluboké jet, a ne šlapat lesem.

Po ránu byla ještě ošklivá zima, ale přes den sluníčko již pěkně hrálo a život byl hned příjemnější

Na haldě, kam jsem vyvážel vyrubanou hmotu, jsme konečně mohli nainstalovat takový kolovrátek na překlopení vozíků, ale stále jsem musel ještě odhrabovat pro prodloužení kolejí, protože halda nebyla tak vysoká, aby pod kolovrátkem nebylo brzy plno.

Bylo to o něco veselejší, snad tím, že přicházelo jaro, nebo tím, že Štefan s Andrejem se již tak nehádali a nemlátili. Prý je doma srovnala stará mama, jak mi jednou prozradil Andrej.

Vyrubaných metrů přibývalo, konečně jsme narazili na žílu.

Geolog Milan měl z toho nevýslovnou radost.

Při návštěvě u nás popotahoval nosem a zpěvnou mluvou Valachů nás chválil.

„ Hele, hoši, to jste mi udělali radost, jenom ta žíla měla být bohatší,“ rozplýval se.

„ Uvidíme o pár metrů dále.“

meditoval a geologickým kladívkem oklepával vzorek horniny, který narval do brašny.

„ Je to dobré, jenom jsem si myslel, že to bude lepší, tady někde by měl být ten geologický zlom. Pokud nenarazíte v příštích dnech na vydatnější žílu, uděláme rozrážku vlevo a po několika metrech uvidíme,“ probíral s námi situaci.

„ Co kompresory a čerpadla? Šlapou v pořádku ? “ obrátil se přímo na mne.

„ Již se ti to krátí, co? Ještě jsi nedostal povolávací rozkaz?“

„ Ještě né, půjdu asi v až v létě, povolávají vřdy na jaře a v létě, pokud není něco mimořádného, no a teď na jaře jsem to nedostal, takže to vychází na léto,“ snažil jsem se mu vysvětlit mojí situaci před vojnu.

„ On má již předvojenskou hnačku “ smál se Andrej.

„ Co po vojně? Vrátiš se , nebo si najdeš něco lepšího?“ pokračoval ve výslechu Milan.

„ To bude na hlavní jámě již možná těžba a Josef s tebou počítá a my také. Počkej, až se po vojně vrátíš, ani to nepoznáš “ smál se .

„ A co ta tvoje dívčina v Praze, ta by na venkov nešla, jako zdravotní sestra by určitě tady něco sehnala. Ve Žďirci má podnik stavět byty, nebo byste si něco našli,“

rozebíral možnosti mého povojenského návratu na šachtu.

Ten den jsem napsal do Prahy dlouhý dvanáctistránkový dopis, ve kterém jsem své milované navrhl zda by se nechtěla zasnoubit.

Během tří dnů jsem dostal toužebně očekávanou odpověď a události dostaly rychlý spád.

Navrhl jsem nic dlouho neodkládat a tak přání se stalo skutkem.

Příští sobotu a neděli jsem jel na mašině do Prahy, abych koupil s mojí milou prstýnky.

Dohodli jsme termín i to , že já vezmu svoji matku a přijedu k nim, kde by zásnuby měly proběhnout.

Nechtěli jsme z toho dělat nějakou okázalou událost, ale moje milá trvala na tom, že by alespoň rodiče se měli sejít u trochu lepšího oběda a pohoštění.

Před zásnubami jsem opět vyrazil na mašině směr Praha, bylo ošklivé počasí a zima. Někde za Čáslaví začaly padat kroupy a já do Prahy přijížděl zmrzlý a promoklý, že jsem se sotva držel. Navíc bylo něco před půlnocí, protože se cesta díky neplánovanému počasí protáhla o další dvě hodiny

Projížděl jsem Koněvovkou a byl jsem již dole pod Vítkovem přesně pod železničním mostem, když vyrazilo zprava od Florence auto.

Na poslední chvíli jsem zpozoroval, že došlo od doby, co jsem zde jel naposledy, ke změně přednosti v jízdě, a tak jsem skočil po brzdách.

Dostal jsem se na tramvajové koleje a smykem letěl na protější zeď, přičemž jsem se točil jako roztočená káča.

Plachtil jsem i s motorkou po zadku, vymetl všechny louže a skončil u pomníčku padlých z druhé světové války.

Když jsem se probral a snažil se vylézt z pod motorky, skláněl se nade mnou již řidič toho auta.

„Promiňte, moc se omlouvám, že jsem vám nedal přednost, jedu až z Karlových Varů a ta cesta byla hrozná. Zpozoroval jsem vás na poslední chvíli.“ snažil se omlouvat.

„Ale přednost jste měl vy,“ mumlal jsem zmrzlou hubou a pomalu vylézal z pod mašiny. Bolela mne noha a hlavně prdel.

„Ne, přednost máte vy, znám to tady, vždyť jsem ze Žižkova. Není vám nic?“ ptal se starostlivě a pomáhal mi zvednout motorku.

Měl jsem utrženou páčku spojky, uraženou stupačku, spadlej řetěz, odřený lak a prdel jako naklepaný řízek.

„Pojďte se podívat, určitě jsem zahlédl značku dej přednost v jízdě, je to moje vina, dostal jsem se na ty mokré koleje s tou obrovskou louží, která je skoro skryta“ vysvětloval jsem mu.

Když jsem se dobelhal s tím řidičem ke značce, uznal, že mám pravdu já.

„Do prdele!“ ulevil si. „Oni změnili za dnešek značky přednosti v jízdě!“

„Já jsem také Pražák a jel jsem také po paměti a tu změnu jsem zahlédl, až když jsem spatřil vaše světla,“ omlouval jsem se a přitom se v duchu proklínal.

„Co noha? Bude to dobrý?“ ptal se onen řidič.

„Jak máte daleko domů?“

„Kousek do Truhlářské, dotlačím to a zítra se na to podívám, nedělejte si starosti,“ snažil jsem se ho upokojit.

Trvalo to ještě další hodinu, než jsem se dostal domů.

Když jsem se začal svlékat, vyšla máti z ložnice.

„Já jsem myslela, že se ti již něco stalo, když jsi nepřišel navečer. Jsem z toho celá nervózní, volala maminka Ivy, zda jsi přijel. Řekla jsem jí, že zavolám, až přijedeš. Tohleto mi, Petře, nedělej!“ nepustila mne málem svojí samomluvou ke slovu.

„Bylo hrozné počasí,“ odvětil jsem.

„Měl jsi jet vlakem nebo autobusem!“ kázala máti dále.

„Vždyť jsi celý od bahna a ty kalhoty! Podívej!“ pokračovala dále.

Zadek mne bolel a noha ještě více. Nechtěl jsem se před ní svlékat, protože jsem předpokládal, že mám silniční lišej na zadku podle toho pálení.

„Jdi si lehnout, já se jdu koupat, povíme si to až zítra,“ ukončil jsem náš rozhovor a vykročil směrem ke koupelně.

Když jsem se svlékal, zjistil jsem, že nemám řidičský průkaz, který jsem měl v zadní kapse u kalhot. Místo něho v těch místech byla skoro prodřená díra a pěkný silniční lišej na mé pülce, v místech, kde záda končí svojí dobrou pověst.

Druhý den hned ráno jsem začal motorku opravovat, abych se mohl večer vrátit na Vysočinu, protože dovolenou jsem neměl dojednanou a absenci jsem nikdy neudělal.

Přeci nepojedu autobusem, abych dal za pravdu matce, navíc když počasí se docela umoudřilo. Nedovedl jsem si to bez mašiny ani představit.

Ta ztráta řidičáku mne moc mrzela, ale stejně v neděli bych nic nevyřídil. Busdu si to musezt zařídit jindy probíral jsem myšlenky při opravě.

Samozřejmě že oprava byla hotova do oběda, i koupě zásrubních prstýnků proběhla bez komplikací .

Kdo přepíná síly a odvalu přehání,
nad tím se vznáší přízrak sebevraždy.
Vždyť právě odvážlivec, přijde-li ke zbrani,
najde smrt na bojišti – skoro každý.

Škaredej den.

Jaro utíkalo mílovými kroky a já při pomyslení, že musím za pár měsíců na dva roky na vojnu, pryč od své milé, málem jsem z toho dostával koliku.

Nechtělo se mi opouštět mou lásku na tak dlouhou dobu. Kam mne pošlou?

Mnoho dřívějších ročníků odcházelo z Vysočiny rovnou na pohraniční čáru.

Trošku jsem se utěšoval, že to bych snad neměl domů tak daleko jako někde ze Slovače, ale děsil jsem se toho, že bych měl po někom na čáře střílet.

Nebyl jsem schopen zabít králíka nebo podříznout slepici, a zabít člověka? Přece nejsem magor! To bych raději při zjištění, že mne něco takového čeká, dělal ze sebe blázna.

Byli i takový koumáci, kteří aby se vyhnuli vojenské službě, ze sebe dělali magory, vdechovali křidu, aby měli stín na plících, a jiné další různé, prý zaručené kousky po kterých se prý na vojnu nešlo.

Do Prahy jsem nyní jezdil častěji a zároveň s dopisy posílal také svojí lásce pěknou částku peněz na vkladní knížku, aby byla po vojně nějaká ta korunka k dispozici.

Mrzelo mne jenom, že jsem nezačal spořit dříve. Býval jsem u své budoucí tchýně a tchána skoro každý víkend na oběd. Musím přiznat, že budoucí tchýně báječně vařila a s budoucím tchánem jsem vycházel bez problémů a konfliktů.

Jenom jedno mne dost dlouho štválo.

Než bylo mé lásce osmnáct, musel jsem se jejich rodičů vždy ptát, zda můžeme přijít po desáté večer, když jsme chtěli někam do divadla nebo kina pozdě večer.

Byl to nepsaný zákon. Pokud nebyla plnoletá, musela být nejdéle v deset večer doma.

Po zasnoubení jí bylo již osmnáct a nějaký ten měsíc jsem se jednou ptal automaticky tchána, zda můžeme přijít později, řekl mi: „Bylo jí osmnáct, je plnoletá, měla by mít svůj rozum a vědět co, dělá.“ Tím to skončilo.

Povolávací rozkaz přišel v červnu. Nástup druhého července do Mladé- Milovic VÚ 5511.

Z příloženého jízdního příkazu jsem se dozvěděl, že odjezd je vlakem v osm hod ráno z nádraží Těšnov.

Nemohl jsem tu zapadlou díru, která se jmenovala Milovice, najít na mapě, až jsem konečně zjistil, že je to kousek od Lysé nad Labem.

„To není možné, oni vyhověli mé žádosti!“ jásal jsem s vidinou toho, že budu často u své lásky.

Hned jsem jel telefonovat na poštu, sdělit jí tu obrovskou novinu. Musím si vzít několik dní dovolené a jet do Prahy, hlavně také abych si vyřídil ten ztracený řidičský průkaz, než půjdu na vojnu, rozvažoval jsem, protože jsem jezdil již druhý měsíc bez řidičského průkazu a riskoval pokutu.

Dny se překulovaly jeden za druhým

Na práci jsem se nemohl nějak moc soustředit, hlavou mi občas vrtala ta zatracená vojenská služba.

„ Dva roky v prdeli, co jsem si za ty dva roky mohl vydělat peněz “ přemítal jsem a počítal, kolik jsem mohl za tu dobu našetřit.

Byl jsem rozhodnut se co nejdříve osamostatnit a oženit se hned, jak přijdu z vojny.

„ Do riti, máme malo patron “ vyrušil mne hlas Štefana

„ Doběhni na dvojku ať ti dají jednu krabici “

Ono se to řekne doběhni na dvojku, ale bylo to lesem kilometr.

To kurník to nemohli pořádně spočítat, když objednávali střelivo na dnešní odpal, pomyslel jsem si, ale neodporoval jsem a rychle svlékal gumový oblek.

Když jsem vyběhl ze štoly, oslepilo mne jasno dnešního dne.

Byl krásný den, plný slunce, které ranilo moje oči při východu z tmavé štoly, a chvílku mi trvalo, než jsem si zvykl na prudký přechod ze tmy na plné slunce.

Pustil jsem se rychlou chůzí po cestičce k vedlejší štole.

Les šuměl svoji píseň, vzduch se tetelil a byl plný zpěvu ptáků, zatímco já klopýtal v gumákách a počínal pocítovat shrnutou onuci na levé noze. Sedl jsem si do mechu a stáhl holiny. Pečlivě jsem si zabalil opětovně nohy do onucí a blaženě se protáhl.

Nechtělo se mi ani vstávat, když v tom jsem uslyšel jasné odpálení ze štoly dvojky. Skoro setrvačně jsem odpočítával: Jedna, dva, tři, po delší odmlce čtyři. . . když náhle nastalo ticho.

Aha, řekl jsem si, to odpalovali asi nějaké velké kusy skály, která nešla naložit.

Jinak by těch ran šlo více.

Posadil jsem se a nerad se zvedl, protože odpal mi připomněl mou povinnost.

Vykročil jsem, ale již jsem tak nehnal, když najednou asi po deseti až patnácti minutách se ozvala další tlumená rána.

„ Krucinál, co pálí, když to jde až po takové době ?“ zabručel jsem nahlas. Kdyby to bylo venku, rána by byla jasnější, ale tohle bylo ve štole.

Chtěl jsem si dělat střelecký kurz, abych měl o nějakou tu korunu více, a tak mne vše kolem pálení a střeliva zajímalo.

V každé partě byl někdo, kdo za pálení ručil a také musel mít zároveň střelmistrovský kurz, i když jsme připravovali odpal všichni. Nezkušenější a většinou střelmistr nařezal palnou šňůru na požadované délky a osazoval lunty rozbuškami, které pomalu a jemně stiskával speciálními kleštěmi.

Druhý z party poodhrnoval zahnutý voskovaný papír patron a vsunoval rozbušky do perunitu. Rozbušky se nosily v takovém dřevěném penálu z tvrdého dřeva jako za Marie Terezie a každá rozbuška měla vyvrtán v penálu svůj otvor.

Muselo se to provádět s rozvahou a pomalu, protože při rychlém zasunutí a vzniklém tření mohlo dojít k odpalu. Byl jsem i svědkem na Kladně, jak štajgr přišel o prsty, když mu v nich explodovala rozbuška, naštěstí ještě bez patrony.

Od té doby jsme kolem štajgra nikdo nesměl být, ani v jeho okolí, pokud chystal střelivo.

Na Maxovce se to přísně dodržovalo. Situace u geologického průzkumu byla trochu jinačí. Na hlavní jámě chodil pálit většinou Milan, ale na štolách si pálily party samy, Milan přijel jenom tehdy, když chyběl partafíra, aby vše překontroloval a odpálil.

Na štolách většinou pracovala tříčlenná osádka a tak většinou ten třetí z party ládoval.

Byla to poměrně náročná práce prováděná s hodinářským citem, protože patrony Perunitu se naládovaly do vyvrtané díry tak, jak byl vyvrtán zálo, což většinou od středu chodby se dávaly ty s nekratším luntem, protože explodovaly nejdříve, a potom teprve do jakoby rozšiřujícího se kuželu pokračovaly další, vždy s nepatrně delším luntem až do půdorysu chodby.

K ládování se používala dřevěná tyč od smetáku.

Patrony se musely zasunovat pomalu a jemně, protože ve vyvrtané díře mohl být kamínek nebo zlom v hornině a tím pádem se patrony nedostaly až na konec vyvrtané díry.

Naposledy se dávala ucpávka z jílu, což vlastně byly uválené šišky o něco větší než pro výkrm hus. Když nebyl jíl, tak si chlapi vypomáhali i navlhčenými novinami, ale to bylo zakázáno.

Lunty neboli zápalnice zapaloval většinou jenom předák, někdy také s pomocníkem, podle toho, jak to situace vyžadovala.

Po odpalu horniny se počítaly rány, aby se vědělo, zda se odpálilo všechno, a byla povinná čekací doba půl hodiny, než se předák mohl jít podívat, zda je vše v pořádku a pracoviště odvětráno. Pokud nešly všechny rány, muselo se čekat hodinu. Také se stávalo, že někdy odlítl celý kus horniny i nevypálenou náloží. V takovém případě se páliło znovu.

Přidal jsem do kroku, abych chlapy zastihl ještě před tím, než se vrátí do štoly.

Onuce v gumové holince opět se shrnovala a tlačila.

Musel jsem opět sednout do mechu a znovu nohu přebalit. Tentokrát jsem si nechával záležet jako s nemluvnětem. Kdo to neuměl, byl chudák. Ponožky byly drahé a noha v gumákách kloktala. Onuce, to byla věda! Byly hned vyprané a tedy skoro stále čisté, a kdo nohy uměl dobře zabalit, měl je jako ve vatě. Běda však, když to neuměl. To byla noha v okamžiku samý krvavý puchýř.

Když se konečně cestička otevřela a já spatřil štolu, okamžitě jsem zpozoroval nějaký nezvyklý shon a pobíhání více lidí do štoly a nazpět. Také zde stálo několik aut

Když jsem přicházel ke štole, sundal jsem si z hlavy zpocenou přilbu, kterou jsem zapomněl odhodit, když jsem vkročil do lesa, a otíral si zpocené čelo, když v tom okamžiku ze štoly vyšel Jarda, který byl jako třetí do party na „Dvojce“

Byl celý od krve, zpocený a jeho oči byly jakoby uplakané.

Užasle jsem se na něho podíval, ale stejně nějak automaticky ze mne vypadlo: „Posílá mne Štefan s Andrejem, potřebovali bychom krabici patron, nějak blbě jsme to spočítali a potřebujeme pálit!“

„Jirka je mrtvý, špatně šly rány a on se tam šel podívat“ ukázal hlavou do štoly, sedl si na bobek a vzlykajíc si rukama zakrýval obličej.

Krve by se ve mne nedořezal a v tom okamžiku jsem nebyl schopen řeči.

Věděl jsem, že je to krutá pravda již podle jeho zakrvácených šatů. Než jsem se stačil zeptat na podrobnosti, z šera štoly vycházel Milan.

„Co ty tady?“ spustil na mne docela zhurta. Opakoval jsem tedy svoji přešlou větu.

„Vrať se na štolu, je zákaz pálení v celém revíru až do odvolání. Vyříd' chlapům, ať začnou dělat nějakou náhradní práci, já přijedu později. Máme tady smrt'ák.“

Když viděl moji vyděšenou tvář, otočil mne směrem od štoly a popostrčil.

„Běž, řeknu vám vše až potom, je tady VB a teď na to není čas!“

Vyběhl jsem a po tváři se mi hrnuly slzy. Jirka měl tři děti.

Když jsem doběhl nazpět na svoji štolu, byl jsem uřícený a ubrečený.

Oba part'áci seděli netrpělivě před štolou a čekali, až se vrátím.

Jen díky rozmyšlený slzám na mé tváři mi to Štefan s Andrejem uvěřili.

Když jsem jim vše překotně řekl, jejich obličej se zamračilo a v oku se jim zaleskly slzy.

„Zamkni a uklid', my idem hore! Chod' domov,“ pokynuli směrem ke dvojce a mizeli rychlou chůzí.

Přestože byl krásný a slunečný den, byl to šeredný den. Domu jsem vykročil pomalu a s nechutí, hlavu plnou myšlenek na tu tragédii.

„Co se stalo na šachtě?“ ptala se babička, která mne netrpělivě vyhlížela u branky, protože jsem již dávno měl být doma.

„Ani se neptejte, babičko, stal se smrt'ák, na vedlejší štole přišel o život kolega. Měl chudák tři děti.“ sdělil jsem jí a šel raději dál, abych se nerozbrečel.

„Já jsem, hochu, šílená hrůzou, jezdily kolem samá auta, sanity a policajti, měla jsem strach, aby se ti něco nestalo. A potom jel pohřebák a to jsem věděla, že je zle!“

To byla celá babička. Od dob smrti svého syna vždy myslela jen na to nejhorší.

Od této události se při pálení začalo používat elektrických roznětek a palných strojků. Mělo to svoje výhody i nevýhody.

Rozbušky byly časované od nuly do šestky, ale co jsme se kolikrát natrápili, když po opakovaném proměření a překontrolování se nedařilo odpálit pomocí strojku.

Někdy byli Andrej se Štefanem tak vztekli, když jsme ztratili hodně času, a kolikrát vyměnili i celé dráty a linku a stále nic, že provedli připojení na normální elektrický proud, což bylo proti předpisům, ale stoprocentní, protože se odpal vždy podařil.

Na konci týdne jsem jel do Prahy již ve čtvrtek, abych si došel na Karlák vyřídit ten řidičák. Když jsem sdělil, co se mi stalo, a že potřebuji řidičský průkaz, podíval se na mne v okénku nějaký kapitán a spustil: „Musíte vyplnit tento tiskopis, uvést svoje nacionále, kdy jste ho ztratil a kde!“

Když jsem mu vyplněný formulář vrátil do okénka, chvíli se hrabal v nějakých kartičkách a opět vybafl.

„Řídil jste od ztráty řidičského průkazu?“

Aha, to je asi finta, pomyslel jsem si a odvětil: „Jak jsem mohl řídit, když jsem neměl řidičský průkaz?“

„Protože nemůžete mít velkou praxi, z důvodu nedávného absolvování řidičského kurzu, dávám vám tři hodiny teorie a dvě hodiny jízdy. Tady máte složenku na úhradu kursového. Dojdete se přihlásit do autoškoly v Dlouhé třídě. Po přezkoušení vám opět vydáme řidičský průkaz.“ čímž asi považoval vše za skončené.

Byl jsem, jako když mne opaří.

Proč jsem mu raději neřekl, že jsem jezdil na černo i bez řidičského průkazu. Bože, já jsem vůl, pomyslel jsem si, ale okamžitě jsem zareagoval.

„Já jdu na vojnu počátkem července, a to je za čtrnáct dní, takže ten řidičák potřebuji.“

„Nó, tak to nestihnete. Doděláte si to na vojně! Nebo po vojně, ale to byste musel těch hodin absolvovat více. Máte na to dva roky čas.“

Spustil okénko a více se o tom nechtěl se mnou bavit.

Poslední týden před nástupem na vojnu jsem byl již stále se svojí milou v Praze, když jsem se před tím rádně rozloučil se všemi u průzkumu a na Ransku.

„Hochu, hochu, dávej tam na sebe pozor a brzy přijed“ loučila se babička, zatímco mladší bráška se mi šklebil smíchy do obličeje.

Starší bráška Ivan byl již rok na vojně a tak občas napsal pár řádků. Sloužil na Moravě v Holicích u paradiverze. Nyní byl přeložen do Prahy, dostal vzorného vojáka a byl povýšen na svobodníka za hrdinský čin.

Při seskoku s ostrou municí mu kolega proskočil vrchlíkem padáku a řítily se oba dolů zamotáni do šňůr padáku. Naštěstí se mu podařilo otevřít rezervní padák a přistáli oba na jednom padáku. Vše dopadlo dobře, mimo zlomené nohy kamaráda, který mu proskočil vrchlíkem.

„Za těch několik vteřin mi proběhl celý život před očima, než se mi podařilo vymotat ze šňůr a otevřít záložní padák“ psal v dopise, který jsem obdržel. „Více si řekneme ústně v Praze!“

Pro jistotu jsem si nechal u holiče udělat sestřih na výšku hřebenu, protože jsem chtěl předejít tomu, aby mne ostříhali na vojně dohola.

„Vypadáš jako mukl, kterého právě propustili z basy,“ smála se Ivka, když mne spatřila.

„Těbůch, ty máš ale ránu!“ šťourala do mne, ale viděl jsem jí v očích plát ohýnky smíchu.

„Nic si z toho nedělej,“ utěšovala mne její sestra Jarka. „Ten můj má hlavu jako koleno již nyní a zvykla jsem si také na to,“ čímž myslela holohlavost svého snoubence. Ten měl ve dvaceti takovou pleš, že si raději slabý zbytek vlasů vyholoval.

Ten týden, než jsem narukoval, mi bráška Ivan dával školu. „Nezapomeň držet hubu a krok, to se na vojně vyplatí, nezapomeň, že je to pravidlo číslo jedna.“

Začal mi vyjmenovávat psané i nepsané zákony vojny.

„Nezapomeň, že voják na vojně buď běží, leží, spí a nebo jí.“ je pravidlo číslo dvě.

„ Kdo zaváhá, ten nežere, “ je pravidlo číslo tři.

„ Raději toho nechej, nebo se zblázním a to jsem ještě nenarukoval.“ bránil jsem se, když pokračoval dále.

„ Neboj, bude se ti to hodit, dej na má slova,“ smál se mému strachu.

Ten den, kdy jsem měl rukovat, jsem nemohl dospat. Ráno, když ještě skoro všichni spali, jsem se začal oblékat. Bráška Ivan spal nyní čím dál tím častěji doma, a tak když zjistil, že sedím oblečený na postel se rozchechtal.

„ A jéje, bažant má braneckou sračku! “ zašklebil se na mne, otočil a chrápal dál.

„ Jemu je hej, má rok za sebou,“ pomyslel jsem si, protože mne mrzelo, že si ze mne dělá srandu.

Ivka mne šla vyprovodit na nádraží, tak jako tisíce jiných dívek vyprovázelo své milé.

Vůbec mi nebylo do smíchu, spíše se mi jako i jí tlačily slzy do očí.

Nebylo to nic divného, tento den protéklo hodně slz.

Hodně kluků bylo v podroušeném stavu s lahví alkoholu v ruce.

Zapíjeli ztrátu svobody.

Ten, koho vyprovázeli rodiče, známí, nebo milá, si dávali poslední sbohem. Když se vlak rozjel, dlouho jsem mával z okénka. Ve vlaku to hučelo jako v včelím úle od hovorů, zpěvu až po opilecké blábolení.

Při příjezdu na nádraží v Lysé nad Labem nastal velký shon a mumraj. Na nástupišti stáli vojáci s cedulemi čísel útvarů a jiní nás hned naháněli do autobusů.

Bylo zde hemžení vojáků v zelených i modrých uniformách.

Tady jsem zjistil, že jsem narukoval k letectvu, podle modrých uniforem vojáků, kteří si nás předávali.

Byl jsem trošičku pyšný. Modráci byla taková malá elita mezi špenáty , což bylo ostatní vojsko.

Věděl jsem, že mezi těmito vojsky existovala rivalita a většina hospodských rvaček se odehrávala mezi nimi, od té doby, co byli oficiálně zrušeny vojska PTP.

Dříve se prali vojáci PTP s ostatními.

Po vystoupení z autobusu jsme byli v šoku. Vše šlo ráz na ráz a hulákání a křik starších vojáků, včetně úšklebků a posmívání, nebral konce.

„ Podívej se na támhle toho vola, jaký má háro“ zaslechl jsem od jednoho mazáka.který ukazoval na mladíka s dlouhými vlasy

„ Na něm si smlsne!“

Čekali jsme v řadě na holiče, což byli normální vojáci s holicími elektrickými strojky v ruce. Brali každého dohola, ať protestoval nebo ne.

„ Já jsem se nechal ostríhat, než jsem narukoval,“ bránil jsem se.

„ Nekecejte, branče, a padám , padám ! “ zařval na mne jakýsi frajtr a popostrčil mne k holiči.

„ Jedem , jedem , do řady a poklusem k výdeji oděvních součástek, “ řvali na nás, když nám předtím poručili se svléknout donaha a prohnali nás přes sprchy.

Na civilní šaty jsme dostali papírový pytel, do kterého jsme museli uložit vše civilní k odeslání domů.

Potom opět do řady a do náručí nám padala jedna výstrojní součástka za druhou. Kdo byl trochu nešikovný, nestačil je sbírat po zemi.

Museli jsme se hned obléknout a zbytek výstroje naházet do dek.

Byl na nás žalostný pohled.

Stejnokroje na nás plandaly jako na panácích , někdo nezapnul košili, jiný sako, další nebul boty.

Postavili nás do řad a poddůstojníci procházeli kolem kontrolující, jak nám výstroj padne.

Občas poručili provést výměnu se sousedem. Když nás dali jakž takž do pořádku, konečně provedli výměnu výstroje tomu, kdo vypadal opravdu směšně

I když si myslím, že jsme vypadali směšně skoro všichni s těmi holými hlavami, plandavou výstrojí, věčně obletováni skupinou poddůstojníků, většinou frajtrů, kteří se nám snažili vštípit do našich blbých holých hlav pravidlo číslo dvě: „ Voják běží, leží, spí, nebo jí,“ ale vylepšovali jí také tím, „ že zpívá, dělá rajony, nastlává slamník, neustále rovná lůžkoviny a deky nebo komínky složeného šatstva ve skříni.“

To byla také nejoblíbenější zábava starších vojáků a poddůstojníků. Vyházet nám ze skříňky všechno na zem a nechat nás mnohokrát znovu a znovu rovnat, pokud komínky a skříňka nebyla jako ze škatulky. Snad stokrát jsme si mysleli, že to máme jako ze škatulky, a stejně to opět ze skříňky vyletělo, pokud jste jediným slovem odporoval nebo se špatně podíval. Někdy jste se nemusel ani špatně podívat, stačilo, když se starší vojín špatně vyspal. Ubytování jsme byli ve dvou jednopatrových budovách na konci kasáren, stranou od letištní plochy.

Mezi budovami byly nástupní plochy a velký kruhový zatravněný objezd.

Starší vojíni bydleli ve stanech v třešňovce rozkládající se hned za budovou naší výcvikové roty. Dozvěděli jsme se, že vojáci starších dvou ročníků se musí kvůli nám uskovňovat, abychom my nováčci měli všechno pohodlí. O dva roky starší vojáci měli být již v civilu, ale po dobu našeho výcviku dostali prodloužení vojny o dva měsíce, protože bojeschopnost armády nemohla být oslabena.

Byli to většinou kluci docela příjemní a neúčastnili se nějaké té buzerace na nás nováčcích. Když přišli mezi nás, hledali své známé z civilu nebo vesnice a většinou přidali i nějakou tu užitečnou radu do začátku.

I jeden z mých nynějších kamarádů Palko tu měl svého bratrance, který měl být již v civilu. Neuplynul ani první týden, zrovna když sluníčko pálilo o sto šest, přivedli poddůstojníci zpívající rotu před jídelnu k obědu, kde již ve tvarech postávaly nebo pochodovaly stovky nováčků.

Naši frajtři se rozhodli nechat nás pochodovat na místě, prý abychom měli potom lepší trávení. Každý jsme měli za opaskem připnutou soupřavu ešusů a v levé ruce zabalen v utěrce příbor.

V ten okamžik od pilotácké jídelny vyrazila Škoda-Felicie se shrnutou střechou, ve které za volantem seděl fešácký důstojník a vedle něho taková pěkná blondřatá kočka ve stejnokroji a hodnosti nadrotmistra. Její halenka byla na poprsí decentně rozepnuta, a bylo vidět že ji Pán Bůh štědře obdařil vším, co pěkná ženská potřebuje. Řidič auta se rozhodl projet sevřenými řady na místě pochodujících vojáků a při tom hlasitě troubil a nadával, přestože mohl jet jinudy, a nechápal jsem, proč se pustil přímo doprostřed nováčků.

Někteří z vojáků houfně ustupovali, jiní stále pochodovali na místě, někteří se mlsně olizovali, protože týden bez ženské jim již lezl na mozek, pokud je zuřivý důstojník pomalu málem autem nepovalil.

„ Kdyby tady bylo stádo dobytka, tak by se alespoň uhnulo, “ zařval mi onen důstojník skoro u ucha, nacož já jsem bleskově a skoro nevědomky zareagoval: „ Kdyby řidič nebyl dobytek, choval by se jako člověk !“

Důstojník bleskově vyskočil z auta a já jsem pozoroval, jak jeho obličej mění barvu od rudé do zelené, která vůbec nešla k modré uniformě.

„ Co jste to řekl!“ řval na mne „ Co jste si to dovolil k důstojníkovi! Jak se jmenujete?“

Pochodoval jsem dále, protože povel „ Zastavit stát,“ mi nikdo nedal a já za těch pár dnů jsem byl jako cvičená opice.

Bez povelu ani ránu, protože jsem věděl, že se to může navečer vymstít zvýšenou dávkou rajonů, kdy člověk drhnul chodbu nebo hajzl mejdlem a pískem třeba již po páté a stále se to někomu z poddůstojníků nelíbilo.

Trochu více jsem se vyšponoval do pozoru a hlasitě zařval: „ Vojín Petr Ranecký “ ale pochodoval jsem na místě dál.

„ Vy si ze mne budete ještě dělat srandu? Stůjte v pozoru ! Tak to vám osladím, vás si budu pamatovat.! Kdo je váš velitel?“ křičel na mne a jeho obličej opět dostával barvu zralého rajského jablíčka.

„ Svobodník Sladký!“ uvedl jsem jméno velitele čety, který se s ostatními již vytratil do jídelny, aby měl na oběd čas a klid.

„ Kde je velitel!“ rozeřval se důstojník, nechal stát auto i s fešandou a zmizel.

Někteří kluci se shlukli kolem auta a zírali na poprsí vojandy. Musel na nás být krásný pohled.

„ Tos to posral, teď ti dajú zabrat “ řekl mi kolega, který spal v našem pokoji na palandě. nade mnou.

Byl to takový rozvázný hoch o čtyři roky starší než my. Jmenoval se Ivan Mládek, ale my jsme mu nevím proč začali říkat hned druhý den „ Fafák “

Během chvilky se navztekaný důstojník vrátil i s našim velitelem čety, který se za ním kolíbal chůzí jako kačena, protože měl jednu nohu po úrazu kratší.

„ Co jste si to dovolil k důstojníkovi, po obědě půjdete na hlášení k veliteli výcvikové roty! “ spustil na mne před nasupeným důstojníkem.

„ Nejsme dobytek, ale vojáci naší lidově demokratické armády “ odpověděl jsem mu a postavil se do pozoru.

Důstojník po mne mrsknul vzteklým pohledem, naskočil do auta a vyrazil dále.

Tentokrát měl již uličku k projetí předem udělanou, protože mnoho z nováčků vidělo co se přihodilo.

„ Vojíne, vy si koledujete o průser “ zasyčel velitel čety.

Zavelel „ Po družstvech v řad seřadit “ a konečně nás odváděl do jídelny jeho kolébavou chůzí. Nestačili jsme ani pořádně dojíst druhé jídlo, hlavně ti, kteří se snažili jíst příborem, a přišel povel: „ Dojíst. Vztyk. Odchod!“

Zase jsem si vzpomněl na brášku Ivana a jeho pravidla: Pravidlo číslo tři: „ Kdo zaváhá, nežere “

Když jsme se vrátili na rotu, byl jsem okamžitě vyzván několika poddůstojníky, abych ukázal svoji skříňku. Jakmile jsem ji otevřel, kde jsem měl vzorně seřazeny součástky výstroje, vrhli se ni jako hejno supů a moje věci začaly lítat po chodbě.

„ Tomu vy říkáte srovnaná skříňka?, to jsou komínky? “ řvali na mne jeden přes druhého.

„ Během pěti minut to budete mít perfektně srovnané, my si to překontrolujeme, “ křičel na mne jeden z nich, na kterém bylo vidět, že si to přímo užívá.

V ten okamžik jsem si uvědomil, že musím dodržovat pravidlo číslo jedna, i když vztek se mnou lomcoval, protože skříňka byla vzorně srovnána, jinak bych se do rána nezastavil.

Jak rád bych tomu frajerovi ukázal, že jsem ještě box nezapomněl.

Skříňka byla do pěti minut opět perfektně srovnána a opět vše vylítalo na chodbu.

„ Já vám urobím leteckej deň“ řval opět na mne ten neurvalec, který se v buzerování vyžíval.

„ Čítat, písat neumím, ale vojnu vám urobím,“ zamumlal jsem si, ale onen vztekloun byl pozornej.

„ Čo to vravítě?“ stoupl si přede mne.

„ Že to musím perfektně srovnat a musím si dát záležet “ odvětil jsem mu a postavil se do pozoru.

„ Já vám urobím vojnu!“ zahrozil

„ Do pñati minut to bude urobené, “ zařval a zmizel na pokoji.

Začal jsem opět znovu skládat a rovnat, a když jsem měl skříňku již skoro hotovou, ozval se dozorčí roty

„ Vojín Ranecký, k veliteli roty!“

Bleskem jsem uzamknul skříňku , pohledem zkontroloval, zda jsem něco nezapomněl na zemi, a klusal před kancelář velitele roty, zaklepal a vešel.

V kanceláři byl jakýsi desátník absolvent a kapitán, velitel naší roty, jehož jméno mi neutkvělo v paměti, a později jsem se dozvěděl, že ten absolvent byl velitelem poddůstojníků. „Soudruhu kapitáne, vojín Ranecký přišel na váš rozkaz“ postavil jsem se u dveří do pozoru. „Víte, proč jste tady?“ zeptal se mne a já jenom přikývl. „No tak, vypravujte, jak to bylo!“ vyzval mne a já mu několika větami sdělil, jak se vše událo.

Nezapomněl jsem zdůraznit, že nejsme dobytek, ale vojíni lidově demokratické vlasti.

„Čím jste byl v civilu?“ zeptal se mne kapitán.

„Horník na rudných dolech u geologického průzkumu“

Uviděl jsem jeho překvapený obličej.

„Máte štěstí, že nemáte po přísaze, nebudete kárně potrestán. Můžete jít, ale příště si nepouštějte hubu na špacír, i když jste přesvědčen že máte pravdu.“

„Soudruhu kapitáne dovolte mi odejít“ vychrlil jsem ze sebe a on jen pokynul rukou.

Za mnou vycházel i onen absolvent a mířil do pokoje kde se scházeli poddůstojníci.

Přilítl jsem na pokoj a skákal radostí, která mne okamžitě přešla, protože jsem zjistil, že mám rozházenou i postel.

„Já som ti to vravil“ povídá Palko a při tom mi pomáhal vyšponovat prostěradlo. Musel jsem mu sdělit také vše, jak to probíhalo u skříňky i u velitele roty.

Ten den jsem měl již klid a nikdo mne nebuzeroval více než ostatní.

V příštích dnech se pozornost poddůstojníků zaměřila spíše na jednoho z vojínů cikánské národnosti, který byl dobrým atletem i běžcem, vynikal v hodu gumovým granátem a byl k neutahání, zatímco ostatní padali na hubu.

Měl na tváři neustále takový ten přiblblý švejkovský úsměv, i když kolikrát nespal celou noc a měl za sebou několikanásobné rajony na rotě a haldu řvoucích poddůstojníků které ten jeho úsměv přiváděl až k nepřičetnosti.

Když jsme dostali rozkaz klusat, byl vždy na úrovni velitele družstva, který neustále řval:

„Tři kroky za mnou!“

Když viděli že mu absolutně nestačí, rozhodli se ho utahat a střídalo se na něm množství poddůstojníků i vojáku druhého ročníku. Obdivovali jsme ho, ale na jednu stranu jsme byli rádi že nás trochu nechali na pokoji a zaměřili se převážně na něho.

Rozhodli se změnit metodu a tak přidali ještě rozkaz „Masku! Plyn“

Skoro všichni jsme házeli plíce ven a někteří se z toho až pozvraceli, protože v masce se dlouho klusat nedá.

I když to Lájošovi ubralo trochu na síle a energii, stále ho nemohli utahat.

Když k tomu přidali plnou polní, tak se většina z čtyř zhroutila.

„Vy svině, mít tak ostrý, tak vás tady postrílím,“ cedilo mnoho z nás přes zuby, zatímco naši velitelé propagovali heslo: Těžko na cvičišti, lehký v boji.

Jednou mne v noci probudil křik na chodbě. Zvedl jsem se a šoural se v erární noční košili na záchod.

Když jsem otevřel dveře, oslepilo mne prudké světlo rozsvícené umývárny a WC.

U jednoho záchodu stál hlouček poddůstojníků a několik starších vojínů. Zamířil jsem k volné kabině, když tu najednou všichni sebou trhli, protože mne teprve nyní zaregistrovali.

„Co čumíte, vojíne, chcete se také přidat?“ křikl jeden z nich a já najednou zjistil, že uprostřed jejich kroužku klečí Lájoš na kolenou a zubním kartáčkem drhne turecké WC.

Chtěl jsem něco říci, ale z šoku jsem ze sebe nedostal ani slovo. Musel jsem vypadat asi hodně vyděšeně, protože jsem za sebou zaslechl „Aby ses z toho neposral, bažante“ a kdosi za mnou zabouchl dveře.

Zaslechl jsem takovou polohlasnou debatu mezi dvěma z nich a slova: „Neblbni, to je chráněncem starého“ další slova mi unikla v křiku ostatních.

Když jsem vycházel ven, zjistil jsem, že je mezi nimi i onen, kterého jsem nazval „Čítat“, píšat neumím, ale vojnu ti urobím.“

Obrátil se ke mně a zvedl pěst se slovy „Jebem ti Boha, ak buděš bonzovat, tak pozreš.“
Když jsem lezl do postele, zaslechl jsem Ivana, jak se ptá: „Čo sa tam robí?“
Dal jsem prst před pusou a jenom hlesl „Mají zase v práci Lájoše“
Nahlásil jsem se na marodku k doktorovi, protože jsem věděl, že mám výcvik bez masky z důvodů mojí rozbité huby od boxu, ale nikdo na to nechtěl brát ohled.
Byla to maličkost proti krvavým otokům nohou od špatně uvázaných onucí . Někteří z těchto důvodů dostali povolení nosit lehkou obuv, což byli většinou kecky nebo polobotky.
Nyní jsem si lebedil, že jsem se onuce naučil na šachtě vázat pečlivě, abych měl nohy jako v bavlnce. Naučil jsem to i mnoho kluků z našeho pokoje.
Pomaloučku, ale jistě jsme se začali otrkávat a také získávat přátele nebo nepřátele.
Bylo na rotě hodně Slováků a Maďarů, kteří nás všechny neustále rozčilovali tím, že nemluvili slovensky nebo česky, ale maďarsky.
„ Kurva, jebem vám, hovorte česky, nebo slovensky, tuná ste v Československej republike“ rozčilovali se většinou kluci ze Slovenska.
Někteří Maďaři zkoušeli i takové finty na poddůstojníky nebo ostatní, že řekli pouze „ Nemtudum!“
Nakonec se to částečně vyřešilo tím, že se řeklo, že pokud tam bude u nich jediný Čech nebo Slovák, nebudou mluvit maďarsky.
Oblibou starších vojáků a našich poddůstojníků bylo nám dávat v noci poplachy, a to třeba i pětkrát za noc.
Do pěti minut jsme museli stát seřazeni před budovou s blembákem na hlavě.
Když nařídili plnou polní, po skončení poplachu jste museli zase vše vzorně uložit do skříňky. Běda když se někdo pokusil švindlovat a batoh s plnou polní nevybalil, ale nacpal ho plný do skříňky.
Několikrát nám také nařídili si vzít sebou deky a po nástupu na nádvoří jsme museli vyndávat jednotlivé zabalené věci na deku.
To teprve nastávalo divadlo, protože mnozí v tom fofru a rychlosti balení plné polní do batohu nacpali mnoho nepotřebných věcí, třeba dvoje spodky a všechny trenýrky a nevzali si základní potřebu ešus a lžící.
To se mazáci mohli posrat smíchy.
„ Podívejte se na toho vola, co si vzal tolik spodků , ten se z toho zesere, až nebude mít z čeho žrát“ chechtali se. Pokud to byl oficiální poplach a byli na něm i důstojníci, nedovolovali si tolik.
Oblibou některých bylo, že než jsme se vrátili na pokoj, provedli ve světnici letecký den. Vše bylo pomícháno, zpřeházeno a některé osobní věci ze stolků jsme ani nenašli. Nenechával jsem v něm nic, co bych nerad postrádal a fotografii své lásky jsem nosil neustále v náprsní kapse
Jednoho dne, když jsme klusali kolem zadní brány, poprvé s přidělenými zbraněmi, stála tam moje láska a mávala na mne.
Byl jsem v šoku a málem mi vyhrkly slzy. Vyběhl jsem z klusající rotě směrem ke své milé, ale v tom okamžiku byl u mne jeden z těch řvoucích kreténů a řval na mě, co jsem si to dovolil.
„ Je tady moje snoubenka, dovolte mi s ní promluvit“ vychrlil jsem ze sebe a chtěl pokračovat ke své lásce.
„ Do říř, kdyby vám přijela vaše babička, nebo svatá panna Maria, neopustíte nastoupený tvar.“ řval na mne a strkáním mne přinutil dohonit své kolegy.
Ostatní se po mě jen útrpně podívali, protože mi záviděli moje štěstí, ale i zároveň neštěstí.
Nyní mi tekly slzy již proudem „Vy svině, mít ostrý, tak vás tady postřílím!“ cedil jsem mezi zuby směrem k poddůstojníkům.
Nevěděl jsem, zda se budu moci se snoubenkou sejít, protože návštěvy během výcviku byly přísně zakázány. Bylo nám řečeno, že se svými blízkými se můžeme setkat až po přísaze.

Vraceli jsme se z běhu až za hodinu a moje milá stála stále u brány v rozhovoru s jedním důstojníkem. Píchno mne žárlivostí u srdce, ale uvědomil jsem si hned, že ho jistě přemlouvá, aby se mnou mohla promluvit.

Když jsme proklusávali branou, vytáhl mne důstojník z klusající roty, když na mne moje snoubenka ukázala.

„ Máte pět minut, ani o minutu více !“ sdělil mi a odvrátil se. Nikdo z poddůstojníků tentokrát za mnou nevyběhl.

Vrhl jsem se k ní a stiskl ji ve své náruči zuřivě jí líbaje. „ Kde se tady bereš, vždyť víš, že můžeš přijet až na přísahu ?“

„ Soused jel do Všejan, to je vesnice tady poblíž, tak jsem to chtěla zkusit, zda tě náhodou neuvidím. Byl tak hodný, že mne dovezl až sem k bráně. “ sdělila mi a oči jí svítily radostnými ohýnkami, že se to podařilo. Byl jsem šťastím bez sebe

„ No a tady ten důstojník se mne ptal, koho hledám, a když jsem mu sdělila mimo jiné, že mne sem dovezl soused, který jel k rodičům do Všejan, chtěl vědět jeho jméno. Potom mi nabídl, že mi pomůže. On se s nimi zná, je prý také ze Všejan. “

Pohlédl jsem na výložky onoho důstojníka a zjistil jsem že je v hodnosti rotmistra.

To musí být asi hodně známý našich poddůstojníků, když na mne potom nikdo neřval, pomyslel jsem si.

Určený čas uběhl jako nic a já se musel vrátit k rotě. Poděkoval jsem tomu rotmistrovi, on se jen usmál a řekl:

„ Není to tak dlouho, co za mnou takhle přišla moje milá. Teď jsem již ženatý a mám dvě děti.“ a přitom pohlédl na naše ruce se zasnubnými prstýnkami.

Rychle jsem políbil mojí lásku a prosil jí, aby na přísahu určitě přijela.

Němě jen přikývla, a když jsem viděl, že se jí v oku zaleskla slza raději jsem rychle odešel s rotmistrem v patách . Srdce mne bolelo, ale přesto jsem byl šťastný .

Začínal druhý měsíc našeho výcviku a buzerace. Nastal čas ostrých střelb. Nekonečné nacvičování bez přidělené munice.

Byly nám neustále vtlačovány do hlavy základní zásady bezpečnosti při střelbách, nástupy na linii, hlášení ukončení přípravy a všechny ty další potřebné pokyny a rozkazy.

Docela jsem se těšil, byly to moje první ostré střelby. Nálada v rotě byla po všech těch útrapách prvního měsíce výcviku docela radostná, protože se splnil sen mnoha kluků, vystřelit si z opravdové zbraně.

Vše probíhalo jako na drátku, plynule a bez velkých zádrhelů, když tu najednou nastal velký shon a křik. Zahlédli jsme, jak jeden z poddůstojníků vytrhl samopal Lájošovi z rukou a potom jsme již jenom viděli, jak ho skupina řvoucích důstojníků a poddůstojníků protahuje vyježděnými rozbahněnými koleje plnými smradlavé vody , potažené zelenými řasami..

Rota byla již dávno na baráku po skončených střelbách, ale Lájoš stále nikde.

Rotou šla zvěst, že prý natáhl a zamířil samopal na velitele výcvikové roty.

Někteří tvrdili, že to byl úmysl, někteří že to provedl naschvál a drze se prý šklebil, když zpozoroval vyděšené oči svého velitele.

Lájoš se záhadně ztratil z naší výcvikové roty a doslechli jsme se, že byl přidělen ke strážní rotě ještě před složením slavnostní přísahy, a říkalo se, že mu ji nechali podepsat samostatně.

Od té doby jsme ho neviděli.

Co zmůže sebevětší síla nepřítele,
kde duch je silný – byt' byl v slabém těle?
Král zvířat lev, ten ze všech nejsilnější je,
přesto ho chytrý zajíc v bajce zabije.

Vojna není kojná.

Konečně se přiblížil den přísahy a všichni nováčci se nemohli dočkat, až se setkají se svými blízkými, milými, se svými láskami.

Pochodovalo se, nacvičovalo se až do úmoru a padnutí, aby vše dopadlo na výbornou.

Prováděl se také pohovor s vojáky, než jim bylo přiděleno ČVO, aby po přísaze mohli být zařazeni do letištních rot, poslání do různých kurzů, nebo poddůstojnické školy.

„ Tak vy máte neřadovou službu ? “ zeptal se mne jeden z podporučíků, kterého jsme ještě nedávno potkávali v hodnosti četaře absolventa a hleděl do mojí zdravotní karty.

„ Člověče, jak jste mohl dělat na šachtě ?“ říkal si pro sebe a kroutil nevěřičně hlavou.

„ Tak to abychom vás nechali odpočinout, co ? “ a tajemně na mne mrkl.

Nevěděl jsem, jak to myslel, a nepřikládal jsem tomu velkou váhu, ale v duchu jsem si říkal, že by nebylo špatné dostat nějaké šikovné zařazení. Jenom jsem se modlil, ať mne nepošlou na strážní rotu.

Také starší vojáci třetího ročníku se konečně dočkali a slavili odchod do civilu.

Když jim vojnu prodloužili, většina z nich měla u opasku svinutý krejčovský metr, dlouhý šedesát centimetrů, různě malovaný, vyzdobený a vystřihovaný, na kterém ustříhovali každý uplynulý den. Bohužel stříhali metr již po druhé. Ten první dostříhali v den, kdy jim opravdu měla skončit základní vojenská služba, protože do poslední chvíle doufali, že vojna prodloužená nebude. Nedalo se nic dělat, museli chystat z dalšího metru šedesáticentimetrové prodloužení z důvodů napjaté vojenské a politické situace ve světě, hlavně Karibské krize. Obyčejný, ale pěkně vybarvený a vystřihovaný krejčovský metr byl takový fetiš, který v poslední dny vojny nosil již rozvinutý u pasu každý mazák, když těch centimetrů a dnů nezbývalo mnoho, přestože to bylo zakázáno..

Den před slavnostním nástupem na letištní ploše a složením přísahy se k bráně letiště dostavili příbuzní některých branců většinou ze Slovenska a dožadovali se návštěvy na bráně. Nebylo jim vyhověno, mohli se setkat až po složené přísaze. Nezbývalo jim nic jiného, než najít volný pokoj v hotelu u nádraží v Lysé nad Labem nebo v Nymburku a počkat ještě jeden den.

Býval to velký problém, protože v den přísahy byly všechny pokoje v hotelech již předem zamluveny a vyprodány, protože několik ženáčů i milenců se neskrývaně těšilo, že si padnou se svojí ženou nebo milou do náručí a v kloudné posteli pořádně vypráší pytlík, protože meze již byly studené. Takže těmto návštěvám ze Slovenska zbývalo jedině nádraží, kde se dalo nepohodlně vyspat na dřevěné lavici nebo jenom proklímbat noc a přestávky v probuzení hojně prolévat slivovicí nebo lavorovicí, aby se trochu zahřáli.

Byli jsme z toho všeho tak vyvalení a dvouměsíčním výcvikem jako nováčci zdeptaní, že jsme měli veliký strach, aby nám byla udělena vycházka, protože všichni poddůstojníci včetně

velitele tvrdili, že na vycházku není automatický nárok, jak jsme si mysleli, ale že vycházku dostanou jen ti nejlepší za odměnu.

Pro některé by to byla tragédie setkat se svými blízkými jen na hovorně u brány a nemít možnost volně opustit kasárna, byť jen na několik hodin.

Měli jsme ve výcvikové rotě jednoho ženáče od Teplíc, který se jmenoval také Petr.

Na civil a své blízké se většinou vzpomínalo po večerce, kdy jsme leželi na kavalcích a vzdychali.

„Kurva, já to snad nevydržím,“ skučel někdy na posteli Petr.

„Už aby bylo po přísaze. Udělám to svojí polovici v ten den na půl roku dopředu. A napumpuji ji tak, že jí půjdou bubliny od nosu ještě celou dobu, jak se bude vracet domu a doma si bude tchýně myslet, že její dcera spolkla bublifuk.“

Měli jedno děcko, o které se prý převážně starali její rodiče. A většina z nás to věděla.

„Jenom aby sis nezahládal s kváskem na další nadělení,“ padlo odněkud ze tmy světnice.

V ten okamžik jsme se nehorázně rozchechtali, až do pokoje vletěl dozorčí roty a zařval:

„Co je to tady? Vy jste nováčci nějak rozbejkovaní! Stýská se vám po rajonech?“

V den D někteří z nás nemohli dospát a již brzy před budíčkem uváděli svoji tělesnou schránku do pořádku, zatímco jiní z toho dostávali průjem a s opaskem kolem krku si ulevovali na tureckých záchodech.

Byla to paráda a všichni se chtěli blýsknout před těmi svými.

Neměl jsem ani čas sledovat při slavnostním pochodu, zda mezi špalíry diváků není také moje milá. Věřím, že určitě je, a to mne posiluje v přesvědčení, že se setkáme hned, jak to skončí.

Velitel výcvikové roty byl nadmíru spokojen a v tento den uděloval vycházky jako na běžícím páse.

Najednou jako by z nás spadlo to napětí a všude bylo slyšet samý humor a smích, i když i v tento den se vyskytl sem tam nějaký ten blbec.

Byl jsem svědkem toho, jak o rok starší svobodník před rodinou a milou nováčka postavil hocha do pozoru a buzeroval ho za nezasalutování hodnostně nadřazenému. Byl to vůl, i když měl podle předpisů na to nárok.

Báječný den utekl jako voda a nastalo loučení. Tiskl jsem svoji milou a mazlil se s ní, jako by to bylo naposledy.

„Piš, hned jak dojedeš, a pozdravuj všechny doma“ křikl jsem na ni, když dobíhala autobus, který ji málem ujel.

Tu noc to bylo vzdychů a slastného mlaskání, jak mnoho z nás ve snu objímalo ještě své milé. I ten Fafák nade mnou se v posteli neustále převaloval, i když na přísaze byli jenom jeho rodiče.

Nastalo stěhování do rot mezi mazáky. Většina z nás nováčků se dostala na ženijní rotu, jen málo jich šlo na rotu strážní a autorotu. Starší ročník se stěhoval do budovy naší výcvikové roty ze stanů třešňovky. Autorota byla hned nad námi v prvním patře budovy.

Byl jsem rád, že všichni mí kamarádi z výcviku zůstávali se mnou na rotě. Teprve nyní se objevilo mazáctví a debilismus některých starších vojínů.

Byla to šikana, ale kolektiv nových kamarádů ji pomáhal překonat.

Naštěstí těch mazáckých výstřelků nebylo tolik a dalo se to vydržet.

Pokud mazáci zjistili, že na rotě není velitel ani jeho zástupce, většinou se konal letecký den nebo nástup v nočních košilích s blembáky na hlavě a třeba i rozsvícenou svíčkou.

Byl to jakýsi rituál přijetí do patry vojáků po ukončení výcvikáče.

Neuplynul ani týden a při čtení rozkazu, který byl vždy před nastoupenou rotou každý končící den v pět hodin navečer, mne četli k odvelení do kurzu skladníků- pisařů do Prahy.

Na dva měsíce.

Myslel jsem, že se zblázním radostí. Zabalenou plnou polní jsem měl v několika minutách a nemohl se dočkat dalšího dne.

Mnoho kluků mi závidělo a někteří se mne dokonce ze srandy ptali, zda jsem nepřišel na prasety.

Kluci věděli z vypravování za dlouhých večerů při výcviku, když jsme nemohli usnout, že jsem původně z Prahy, mám tam matku, sourozence i milou, a proto se objevila i ta závist.. Tento den bylo i pět dalších z nováčků posláno do poddůstojnických škol, ale na půl roku. Když jsem vylezl s plnou polní na nádraží Praha Těšnov, odkud jsem měl domu jen necelých deset minut chůze, cítil jsem se najednou volný jako pták a rychle jsem vykročil k domovu.

„Ahoj mami, oni mne již na vojně nechtějí, a tak mne pustili domu“ snažil jsem se zavtipkovat, když mi mamka na zazvonění otevřela.

„Co tady děláš?“ ptala se mne mamka podezřívavě. „Ty jsi utekl z vojny? Ježíš Marjá, vždyť tě zavřou za dezerci!“

„Ale mamko, nestraš, neutekl jsem, jedu do kurzu skladníků – pisařů tady do Prahy Ruzyně.“ Raději jsem ji zavčas upokojil, aby nabyla tak vystrašená.

„Já zavolám Ivě, ta bude překvapená“ sdělil jsem jí a hrnul jsem se k telefonu.

Po delším vyzvánění vzala telefon její maminka. „Jsem v Praze, je Ivka doma?“ byla moje první slova.

„Jé, Petře, co tady děláš?“ ptala se udiveně jako předtím moje máma.

„Budu v Praze dva měsíce, jedu do kurzu skladníků pisařů.“sdělil jsem jí radostně.

„Zrovna včera ti Ivuša psala dopis., má tento týden ranní směnu, my máme s tatškou odpolední, tak ji běž naproti do nemocnice. Ta bude překvapená. To jsem ráda, že tady budeš dva měsíce, doufám, že tě pustí teď již po přísaze občas na vycházku?“

„To doufám také. Jak budu moci, tak určitě přijdu. Tak zatím ahoj a pozdravujte manžela“ rychle jsem se s ní rozloučil a položil telefon.

Zhltl jsem oběd, ke kterému mne mamka přinutila, a mazal jsem do nemocnice na Karlov, kde moje láska pracovala jako dětská sestra na kojeneckém oddělení.

Když konečně asi po půl hodině čekání vyšla a já ji stiskl ve své náruči, byla tak překvapená, že chvíli nemohla z radosti ani mluvit. Když jsem jí vše řádně vysvětlil, oči jí radostí zářily.

„V kolik hodin tam máš být v tom kurzu?“ ptala se mne a já ji viděl na očích, že by se mnou ráda pomilovala.

Byla to nekonečně dlouhá doba, co jsem ji naposledy šeptal něžná slova a tiskl ji ve své náruči nikým nerušen. Když za mnou byla na přísaze, bylo to pouze naše velké přání.

„Naši mají odpolední, Jarka někde bude s Jirkou, pojed' k nám“ šeptala mi toužebně do ucha.

Bylo to po čase naše překrásné odpoledne a mě se ani nechtělo odjíždět.

Zastavil jsem se pro plnou polní doma, sedl na tramvaj a jel do Ruzyně.

Když jsem se hlásil u brány centrálních vojenských skladů, uvedl mne jakýsi kapitán, který sloužil jako jediný u brány, do budovy ubytoven, když předtím za mnou zamkl bránu.

Žasl jsem z toho přepychu vybavení cimry.

Žádných deset patrových železných postelí se slaměnými štrozoky jako při výcvikáči, ale pouze čtyři válendy, noční stolky, lampičky, skříně, křesílka a koberce.

Myslel jsem si, že jsem na hotelu.

„Ulož si věci, ještě nejste všichni, ráno budíček bude v sedm hodin, další se dozvíš zítra,“ sdělil mi a já jsem zaregistroval, že mi tykal a neříkal soudruhu vojíne, jak jsem byl poslední dobou zvyklý.

Byl jsem z toho trochu tumpachový a v duchu jsem si říkal, kdybych přijel až ráno, tak by se asi nic nestalo.

Ráno přibyli ještě na můj pokoj dva další kurzisté a pomalu jsme se seznamovali.

Při zahájení kurzu kolem desáté hodiny jsme byli seznámeni s osnovou výuky a bylo nám zdůrazněno, že vycházky se dostávají pouze za dosažené výsledky a je možno je obdržet každý den. Byli nám představeni naši učitelé, což byli vojáci z povolání a zároveň zaměstnanci skladů.

Nebyli zde mimo nás kurzistů žádní vojáci základní služby, pouze důstojníci z povolání, kteří zároveň vykonávali i strážní službu objektů. Nás frekventantů kursu bylo deset.

Připadal jsem si jako v pohádce po přetrpěném výcviku, jak s námi slušně jednali a zacházeli.

Na stravu jsme si nemohli stěžovat, byla naprosto stejná, jakou dostávali všichni ostatní včetně důstojnického sboru.

Byla to oáza na duši každý den být na vycházce a také jsem si hned nechal upravit a zkrátit sako od našeho souseda v baráku, který byl krejčím, abych nevypadal jako vyvalenej bažant, kterého každý poznal hned podle uniformy. Také z lodičky jsem sešitím udělal pořádného tudora.

Na vycházku jsem se dostával každý den, protože jsem se snažil jak nikdy, abych dosahoval výborných výsledků, a mohu říci, že jsem přímo šplhal.

Kolektiv důstojníků, ať se jednalo o muže nebo ženy, byl výborný a jejich chování k nám bylo spíše kamarádské. Brzy se z nás stali oprsklíci, kteří se naučili na ulici zdravit jenom šarží, která měla hodnotu ve zlatém rámečku, to znamená od majora výše.

Dny v poklidu ubíhaly až do dne, kdy jsem se zapomněl u své lásky v posteli a zmeškal jsem návrat z vycházky o plné tři hodiny. Rodiče mé lásky byli na horách a tak jsme měli nerušeně k dispozici celý byt, protože její sestra Jarka byla také někde u svého snoubence.

„To bude průser jako barák,“ hořekoval jsem, protože noční tramvaj jako naschvál jela až za půl hodiny, když jsme se předtím pracně dostali k tramvajovému spoji, protože z Jinonic k Andělu je to pěkný kousek.

„Co uděláš?“ ptala se mne moje láska, když jsme společně dorazili k zamknuté bráně.

Rozhodla se jet se mnou, aby po případě obměkčila důstojníka na bráně, ale místo něho jsme našli jen zamknutou bránu.

„Když přetáhnu vycházku do rána, může se také stát, že dostanu ostrou basu a že již nemusím dostat nikdy do konce kurzu vycházku.“ sdělil jsem jí smutně a okukoval oplocení, kde by se dalo přelézt.

Oplocení bylo z panelů na konci ukončené systémem ostnatého drátu.

Našel jsem jedno příhodné místo, rychle se s Ivkou rozloučil a vyskočil na plot. Když jsem se pracně dostal až na vrchol a chystal se seskočit, ozval se divoký štěkot psa a oslnil mne kužel světla.

„Stůj, kdo tam, ruce vzhůru!“ zaslechl jsem zároveň s natažením závěru samopalu Ježíši Kriste, on mne zastřelil bleskem mi hlavou, protože takových příběhů jsem znal z vypravování vojáků několik.

„Nestřílejte prosím, to jsem já, kurzista Ranecký.“ Balancoval jsem na plotě jako kašpárek a málem jsem si strachy cvrkl do kalhot.

Kužel baterky mne zrentgenoval od zvednutých rukou až po boty.

„Vojíne, seskočte!“ dostal jsem příkaz, který jsem také provedl, a v ten okamžik jsem měl psí zuby, jen několik centimetrů od své tváře. Důstojník psa strhl směrem k sobě a dal mu příkaz, který jsem ani nevnímal, protože jsem si tentokrát opravdu strachy cvrkl do kalhot po dopadu na zem.

„Tak takhle se chodí z vycházky?“ zeptal se mne, když jsem se těžce zvedal ze země.

Nebyl jsem v ten okamžik ani schopen odpovědět něco souvislého a tak jsem jenom blekotal

„Já jsem zaspal u snoubenky.“

„Vole blbej, málem jsem tě zastřelil, jak jsem se sám lekl, kdo nám to leze přes oplocení“ ulevoval si, když zajišťoval natažený samopal.

„To víš, my na to nejsme zvyklí, aby nám tady někdo lezl přes plot, teď to musím napsat do hlášení“ pokračoval v samomluvě, protože mě po tom utrpěném šoku nebylo do řeči.

Teprve nyní jsem se podíval pořádně, kdo mne vlastně vede na ubytovnu, a poznal jsem jednoho z mých oblíbených důstojníků a zároveň učitelů.

Pomalou se mi vracela řeč.

„ Soudruhu kapitáne, nešlo by to nějak udělat To už mne snoubenka neuvidí. Dostanu basu?“
Vypτάval jsem se .

„ Pamatuj si, že se chodí zásadně přes bránu, a to i když přetáhneš vycházku. Obcházíme rajon a tak to také chvílku trvá, navíc máme místa, odkud se musíme telefonicky spojit s dispečinkem, proto nemůžu být stále u brány, “ snažil se mi vtlouci do hlavy zásadu správného příchodu .

„ To ale neříkám, že se vycházky budou přetahovat. Měl jsi požádat o vycházku do rána.“
Užasle jsem se na něho podíval. „ A to jde ?“ ptal jsem se jako v Jiříkově vidění.

„ No u ženatých a zasnoubených, kteří dosahují dobrých výsledků ve studiu, to jde. A jak vím, v kurzu jsi jediný zasnoubený ty!“

Dovedl mne na ubytovnu a rozloučil se.

„ Koukej chrápat, ať se z toho šoku trochu vyspíš, “ řekl již smířlivě.

Ráno jsem se probudil se sevřeným žaludkem, co z toho nočního průseru bude. Na ranním hlášení nepadla ani zmínka a vyučování začalo normálně, aniž by se kdokoliv o mém nočním dobrodružství zmínil.

Ten den jsem při vyučování přímo šplhal u vyučujících důstojníků, abych alespoň odčinil přestoupení vojenských řádů a předpisů.

Při odpoledním nástupu na rozkaz, kdy jsem chtěl drze požádat o vycházku přes noc, při nastoupené třídě a důstojníky velitel kurzu začal mluvit o nočním porušení předpisů frekventantem kurzu a jmenoval mne. Při zaslechnutí svého jména, po jeho počátečních slovech jsem se svalil jako špalek, když se mi udělalo náhle tmavě před očima. Jediné, co si pamatuji, když jsem se probral, bylo to, že mi švarná nadrodmistrině dávala umělé dýchání z úst do úst a jiná se mnou cvičila nějaké prostné. Otevřel jsem udiveně oči a vypadlo ze mne „ To jsem určitě ve vojenském nebi a né v base!“

Obě se šileně rozesmály: „ To jste nám ale nahnal strachu, složil jste se jako šraňky, “ povídá se smíchem jedna z nich.

Rozhlédl jsem se a zjistil, že ležím na pohovce v kanceláři dozorčího skladů.

„ Tak co? Již je vám dobře?“ ptala se ona nadrodmistrině, co mi dávala umělé dýchání a culila, se jako andílek. Sklopil jsem oči a cítil, jak mne polévá horko. Ty oči jsem neměl sklopit . Nevěděl jsem ale, jestli to bylo z její pootevřené bundokošile, nebo z toho, že se mi vracela krev na správná místa.

Podprsenku měla černou a krajkovou. Oddechl jsem si, protože jsem měl představu, že vojandy fasují kalhotky a podprsenky v barvě khaki.

Pohlédl jsem jí na ruku a zahlédl snubní prstýnek. Byla tedy vdaná a odhadoval jsem jí tak na pětatřicet. V ten okamžik jsem si uvědomil, že asi to doma nemá a takovému uchu jako jsem já, to umělé dýchání dala velmi ráda a se zaujetím.

Možná ji manžel zanedbává. Musím ale uznat, že to uměla.

„ To je pěkná ostuda, “ pronesl jsem a chtěl se posadit.

Vtiskla mne jemně do pohovky. „ Ležte a nevstávejte, pokud se nám nechcete opět složit.

Nebo se vám stýská po tom umělém dýchání? “

Obě se opět rozesmály.

Ten den nebylo z vycházky nic a zbytek dne jsem strávil na lůžku postele.

Druhý den, hned po ranním hlášení, jsem byl vyslán k vojenskému lékaři na vyšetření, protože jak prohlásil velitel kurzu, nesložil jsem se jen tak pro nic za nic.

Prošel jsem důkladnými prohlídkami a závěr doktorů zněl: „ Byla to psychická zátěž po přemíře dojmů a událostí.“

Následující den jsem drze o tu vycházku přes noc požádal a uspěl jsem, aniž by se kdokoliv o mém nočním průseru zmínil. Dostal jsem ji do šesti do rána.

To bylo radosti jako na Starém Bělidle, když jsem se objevil ve dveřích své budoucí manželky.

„ Já jsem myslela, že jsi v base , protože když jsi chtěl skočit přes ten plot, slyšela jsem štěkot psa a povel Stůj nebo střelím“

„ Až ti budu vypravovat, co všechno se mi přihodilo, bylo by to skoro na román, “ chrлил jsem ze sebe překotně a slastně ji svíral v náručí. Jak jsem se k ní přitulil, zjistil jsem, že mi krev již zase správně proudí tělem, protože vojenské trenky byly v ten okamžik vypjaté jako Hitlerův hlavní stan.

„ Hele, nejsi nějaký divoký?“ odstrčila mne Ivka

„ Budu tady přes noc, mám vycházku až do rána,“ tajemně jsem jí šeptal, aby to její rodiče neslyšeli.

„ Fakt ? Nekecáš? “

Počal jsem jí podrobně vypravovat celý příběh od samého začátku, jenom tu rozepnutou bundokošili rotandy s tím mým prokrvením jsem vynechal.

Večer nastal problém, když jsem se na dotaz budoucí tchyně, do kdy mám vycházku zmínil, že ji mám přes noc až do rána. Rodiče z toho byli trochu zaskočení, protože to bylo po prvé, co jsem oficiálně měl zůstat se svojí snoubenkou přes noc, ale protože ségry Ivky nebyly doma, spali jsme nakonec v obýváku na rozkládacím gauči, který strašně vrzal skoro při každém pohybu našich těl, a tak jsem z té noci byl trochu rozladěn, jako kdyby to rodiče Ivky udělali naschvál, aby měli kontrolu nad svojí dcerou.

Kurz utekl jako voda a já se počátkem listopadu vracel zpět na posádku do Milovic.

Vůbec se mi nechtělo a zůstal bych v Praze klidně celou vojnu.

Takovouhle vojnu jsem si ji přál.

To by byly lehy.

Každý den na vycházce se svojí láskou a také příslušné svalstvo jsem nenechal zahálet a pilně jej procvičoval. Příležitost se vždy našla, jak v příhodný čas najít příhodné místo.

„ Tak vás tady vítám, vojíne, zpět!“ přivítal mne velitel ženijní roty kapitán Novák alias Radzo.

„Od pondělka začnete přebírat sklad roty, provedete inventuru a předáte mi hlášení.

Sklad vám předá svobodník Krejza. Má v tom pěkný bordel.

Doufám, že když jste byl dva měsíce v kurzu skladníků, že vám něco utkvělo v paměti a že ten sklad bude v naprostém pořádku,“ povídá docela slušně naladěný a usměvavý.

Po opuštění kanceláře, kdy jsem málem odešel, aniž jsem o to požádal svého nadřízeného jsem skákal radostí.

Také setkání se svými kámoši z výcviku bylo přátelské a bujaré.

„ Kurňa, ty jsi nyní poloviční šarže, to abychom začali u tebe pomalu šplhat jako u mazáků, “ smál se Fafák

„ Drželi jsme ti tu na naší cimře postel, už ji chtěli několikrát obsadit, ale nakonec se nám je podařilo vždy ukecat, asi si byli druhoročáci vědomi toho, že tě budou potřebovat,“ vítal mne můj kámoš Palko.

A také že jo.

Jakmile se prosáklo, že přebírám sklad roty, a bylo to sděleno v rozkazu praporu, změnilo se jako máchnutím kouzelného proutku i chování mazáku k mé osobě.

Brzy jsem se seznámil i se zástupcem velitele roty nadporučíkem Zatloukalem.

Dozvěděl jsem se od kluků, že je to takový velmi slušný chlap, který neřve a nehoní nováčky, naopak se jich dovede zastat. Bydlel jako skoro všichni důstojníci v Milovicích a měl prý děti jako smetí.

Nebyl jsem určován na rajony a žádné služby a také žádný výcvik nebo pořadová. Jediné, na co jsem musel, bylo politické školení a to byly takové žvásty, že jsem si při něm i několikrát schrupnul a nebyl ani napomínám politrukem.

Začalo přebírání skladu a řádná inventura.

Zároveň si velitel roty usmyslel, aby prý vojáci neutíkali z posádky, že bych mohl mít na rotě Armu, což byla vojenská prodejna, protože ta letištní zavírala v pět hodin odpoledne.

Vyjednal s vedoucím hlavní Armády u brány letiště převzetí několika kartonů cigaret, limonád a tatranečků.

To měl být můj základní kapitál.

Když šéf Armády zjistil, že mám docela slušný obrát na své Armě, protože za mnou přicházeli vojáci z celého letiště, když hlavní Armáda zavřela, rozhodl se že sortiment nabízeného zboží rozšíříme. U skladu bylo zřízeno výdejní okénko a já jsem ve skladu počal trávit dlouhé hodiny předpisového uspořádání.

Podepsal jsem také s Jednotou smlouvu, že budu odměňován podle odevzdaných tržeb, a korunky se pomalu, ale jistě počaly shromažďovat v mé peněžence.

Počali ke mně chodit nakupovat cigarety i důstojníci a piloti posádky a já začínal mít sklad z poloviny zaplněn zbožím z Jednoty.

Jednoho dne si mne zavolal velitel roty na kobereček .

„ Tak jak to, Ranecký, pokračuje,“ ptal se žoviálně a kamarádsky.

„ Docela dobře soudruhu kapitáne, jenom chybí materiál za tři tisíce osm set korun .“ sdělil jsem mu.

„ Cože? “ rozděsil se a viděl jsem, jak ztrácí dobrou náladu.

„ Já toho Krejzu snad zabiju, nebo nechám zavřít až zčerná. Jak to vůl mohl prošustrovat? Kurva, přece to nebudu platit za něho, to by mne stará zabila.“

Věděl jsem, že Krejza zaplatí ty tři tisíce a zbytek velitel jako odpovědná osoba, která má poloviční odpovědnost za sklad roty.

Manželka našeho velitele roty pracovala na štábu v podatelně. Byla to taková udělaná ženská, černá jako cikánka a na tváři stále rašící vousy jako u chlapa.

Když mne jednou za ni náš starý poslal něco vyřídit na štáb, zjistil jsem ke své hrůze, že z halenky se jí drou chlupatá prsa také jako u chlapa, i když halenka byla vypjatá málem k prasknutí, jak ji Pán Bůh štědře obdařil. Byl jsem v šoku.

Živě jsem si představil, jak drží svého manžela pod krkem a vytřepává z něho duši, i když to nebyl také žádný střízlík.

„ To musíš, Ranecký, přepracovat a chybějící materiál sehnat,“ prosil mne málem jako kámoše.

„ Co chybí za věci? “ vyptával se .

„ Hlavně oděvní součástky, košile, deky, prostěradla, boty pulitráky a nějaké další drobnosti,“ informoval jsem ho.

„ Jak jsem řekl, musíš to přepracovat. Svobodník Krejza to zaplatí skoro celé, bude rád, že za to nedostane prokurátora, a na mne nech pár korun, aby se neřeklo, a zbytek musíš sehnat. Ty si poradíš. Doufám, že nechybí zbraně nebo munice? To by byla mimořádk a prokurátor. Nechci, aby na mé rotě byly nějaké průsery.“ říkal mi, když jsem ho předtím ujistil o tom, že se jedná jen o oděvní součástky.

Svobodník Krejza byl rozhořčen.

„ Ten vůl mi to dal bez inventury a já to mám cálovat !“ rozhořčeně si ulevil na adresu velitele. Věděl jsem, jak si poradit.

Koupil jsem dvě velké čokolády a vyrazil za ženskými do krejčovské dílny a prádelny.

Babky byly v desátém nebi, že si na ně někdo taky vzpomene, a když jsem se zmínil o chybějících košilích, vyšly mi vstříc a košile daly navíc. Měli také nějakou rezervu, jak sami přiznaly.

Ze dvou dílů zrušených a přetržených dek a prostěradel se chybějící deky a prostěradla sešily uprostřed a později ve výstrojním skladu vyměnily za nové. Tam se počítaly pouze rohy, takže nikdo nic nepoznal. Na tyhle figle mne upozornily samy milované bábušky v krejčovně. Inventura se chýlila ke konci, když velitel roty odešel za výstrojním náčelníkem letiště, který měl na starost veškeré centrální sklady letiště, včetně prádelny, dílen švadlen a správy budov.

Když byl pryč skoro tři hodiny, volal mne dozorce roty k telefonu.

„ Vojín Ranecký, telefon, volá starej, “ povídá, když sluchátko zakrýval rukou, aby ho náhodou neslyšel.

„ Ranecký, dojděte do Army, vyberte lahvičku bílého vína a doneste ji do kanceláře výstrojního náčelníka a vezměte k zakousnutí nějaký salám a housky. Jo, a nezapomeňte, že nechci, aby o tom někdo věděl. A pospěšte si!“

Když jsem zaťukal u kanceláře výstrojního náčelníka, vyšel velitel roty na chodbu.

„ My tady probíráme tu inventuru, vyrovnáme se zítra,“ sdělil mi stroze, chopil se lahvinky a papírového pytlíku s obcerstvením a bez dalších slov zavřel dveře.

Vrátil jsem se na rotu a uzavřel se ve skladu.

Netrvalo ani hodinku a situace se opakovala, jenom s tím rozdílem, že chtěl donést ještě cigarety. Když mi otevřel dveře kanceláře výstrojního náčelníka, bylo vidět, že má pořádně pod čepicí.

„ Ranecký, čekejte ve skladu, přijdeme s náčelníkem na inventuru,“ sdělil mi, a pro udržení rovnováhy se musel opírat o zárubně dveří.

Byl jsem z toho trochu vyděšený, protože taková šarže v hodnosti majora u mne ve skladu na kontrole ještě nebyla.

Když konečně dorazili, bylo již skoro deset hodin večer a podle jejich chůze jsem odhadoval, že museli nějakou tu lahvičku urazit ještě před tím, než jsem jim donesl ty dvě lahve bílého vína.

Počali pátrat v inventurních výkazech a provádět namátkovou kontrolu.

Když jsme došli k počtu pistolí a nábojů ráže 7,65, nemohli se dopočítat, a kdybych jim to nahlas nespočítal, počítali by již po třetí.

„ Vojíne, potěšil jste mne,“ plácal mi po rameni major a měl co dělat, aby udržel rovnováhu.

„ Navrhnu vás, Ranecký, na opuštěák , pojedete domu k tý svý křehotince na Vánoce. Ráno se u mě hlaste ! “ šklebil se mi opilecky do tváře náš velitel roty.

„ Jsem s vámi spokojen. Poslouchejte, vojíne,“ přešel najednou v úřední tón, jako kdyby přeci musel najít nějakou závadu, a díval se mi na hlavu

„ Máte nějaké dlouhé vlasy! Necháte se ostříhat hned teď předpisovým způsobem a během půlhodiny mi budete hlásit splnění rozkazu !“ Oba se vypořádali ze skladu a měli co dělat, aby neupadli.

Co teď ? Nezbyvalo mi nic jiného než jít na pokoj mazáků a sdělit jim, co mi velitel rozkázal s prosbou, zda by mne někdo neostříhal, protože z nováčků to nikdo neuměl To byla voda na jejich mlýn. Milerádi mi vyhověli, zvláště když se nabídl starší vojín, kterému jsme přezdívali Mundy pro jeho šest dioptrií s brýlemi, které vypadaly jako zvětšovací lupy. Hojně mu během stříhání radili, kde má ještě přistříhnout, že to tam mám dlouhé. Nevím, zda tou jeho slepotou, nebo naschvál , ale hlavu mi zpizdil takovým způsobem, že jsem se nemohl ani podívat na sebe do zrcadla.

Šel jsem hlásit splnění rozkazu, ale dozorčí roty mi sdělil, že starý s tím druhým ožralkou již odešli .

Ráno hned po budíčku jsem se šel hlásit do kanceláře velitele.

„ Má poradu s poddůstojníky, teď tam nechod’ “ radil mi pomocník dozorčího.

„ Určují, koho pustí na Vánoce domů na dovolenku nebo opuštěák, “ sděloval mi tajemně, jako by se jednalo o nějakou důležitou činnost, čímž podpořil ještě více mojí odvalu s vidinou opuštěáku. Hlasitě jsem zaklepal a po povelu „ Vstupte !“ jsem rázně vrazil do kanceláře.

Trochu jsem se zarazil množstvím lidí v kanceláři, ale hlasitě jsem zahlásil „ Soudruhu kapitáne, vojín Ranecký, přišel na váš rozkaz!“

Velitel na mne koukal jako na zjevení, až konečně pronesl: „ Kdo vás tak, Ranecký, zpizdil ? To je hrůza!“

„ Soudruhu kapitáne, to jste nařídil vy . Řekl jste mi včera večer, že se mám nechat předpisově ostříhat, a nikdo jiný mimo starších vojínů to neumí.“

„Nechte se rovnou dohola, to je strašné, co máte na hlavě, vypadá to jako špatně vystříhávaný trávník s lysinami a né jako předpisový účes! Dejte si odchod, vojíne!“ obrátil se ke mně zády a chtěl pokračovat v debatě s poddůstojníky.

„Soudruhu kapitáne, měl jsem se hlásit u vás z důvodu udělení opuštění posádky,“ nedal jsem se odradit jeho povelům .

„Cože?“ podíval se na mne jako na blázna a najednou jako by se mu rozsvítilo v té jeho ještě omámené kebuli. Vykročil směrem ke mně, vystrčil mne ze dveří a vypadl za mnou.

„To jsem ti opravdu slíbil?“ ptal se nejistě .

„To jsem ti nemohl slíbit, to by mne mazáci s veliteli družstev sežrali. Ještě nikdy žádný nováček nedostal opušťák dříve než za půl roku základní služby.“ sděloval mi tuto skutečnost jako fakt, proti kterému se nesmí protestovat.

„Slíbil jste mi to s výstrojním náčelníkem a mimo to mi dlužíte sto pět korun za víno, cigarety a jídlo, které jsem vám donesl do kanceláře náčelníka. Řekl jste mi, že to dnes vyrovnáte!“

Zoufale se na mne podíval, dal si prst přes ústa na znamení, že nemám mluvit.

„Jdi do skladu, přijdu za tebou, až to odbudu s nimi. Potom si o tom promluvíme,“ kývl hlavou směrem ke skladu.

Zapadl jsem do skladu a lomcoval se mnou vztek, nejenže si nic, starej“ nepamatoval, ale i proto, že jsem si nechal tak blbě zpizdit hlavu.

„No těbůh, ty máš ale ránu,“ smál se Palko, když přišel do skladu pro cigarety. Smutně jsem mu vypravoval celou historii i to, že si starej nic nepamatuje.

„Já jsem včera usnul hned po večerce, byl jsem pěkně utahanej. To je tedy starej pěkněj hajzl. Nadarmo se mu neříká , Radzo. Musím jít, máme pořadová, jak přijdu pozdě, nechaj mne dělat kliky. Ty se máš, nemusíš nikam,“ povídá Palko a rychle opustil sklad.

Bezmyšlenkovitě jsem rovnal a zase přerovnával materiál ve skladu, když konečně velitel přišel.

„To jsi neměl povídat před veliteli družstev, že jsem ti slíbil opušťák,“ spustil hned jakmile zavřel dveře skladu.

„Já si toho ze včerejška moc nepamatuji, kapánek jsme to přetáhli. Doma jsem dostal držkovou a stará na mne nemluví. Asi jsme byli pěkně upravení. A znáš druhoročáky, ti by nepřenesli přes srdce, kdybych pustil na opušťák bažanta na Vánoce. Ale když jsem ti slíbil opušťák, slovo dodržím, ale nebude to na vánoce. Napřed ti musí vyjít v praporním rozkaze ta pochvala za vzorné provedení inventury a vzorný sklad. Je vidět, že jsi nadarmo do toho kurzu v Praze nechodil . Svobodník Krejza na to sral, tak jsem ho musel sejmout, jinak to nešlo.“

Chvilku se odmlčel a náhle sáhl do náprsní kapsy vytáhl peněženku a položil na stůl sto pět korun.

„Děkuji za půjčku, ale mé staré to nemusíš vypravovat. Znáš ženské, ze všeho dělají zbytečný tyjátr.“

Když odcházel, poplácal mne po zádech a zanechal mne ve skladu, abych si přebral, co mi sdělil.

Pochvala vyšla v praporním rozkazu v pátek a já byl první bažant, který ji z roty obdržel. Jednou mne zase Radzo zavolal do kanceláře.

„Poslouchej, Ranecký, víš, že mám na starost PZH, to je polní hospodářství, včetně prasečáku?“ zeptal se mne, když mi před tím ukázal, abych se posadil.

Byl jsem z toho dovolení posadit se v jeho kanceláři vyveden z míry. Sedět u něho mohli jenom velitelé čet nebo družstev, byli-li k tomu vyzváni, a nebo pouze osoby, které měly důvěru velitele a byli s ním v přátelském vztahu.

„Vím, soudruhu kapitáne,“ odpověděl jsem mu řízně a hlasitě, ale přitom jsem byl zvědavý, co z něho vyleze.

„ Dostal jsem od velitele útvaru nařízeno zvýšit dodávku vepřového masa do naší i pilotní kuchyně a tento rok byl na výnosy brambor bídný, také šrotu máme velice málo, a tak jsem si myslel, když to v té Praze znáš, jestli by jsi nemohl zkusit na Ministerstvu zemědělství z nich vyrazit nějaký mimořádný přiděl.

Dokázal jsi, že si umíš poradit, a víš, jak na to, což jsi již dokázal i tím sehnání těch chybějících věcí do skladu, a tak věřím, že by sis poradil i na tom ministerstvu. Co tomu říkáš?“

Byl jsem z toho překvapený, ale cítil jsem, že bych se mohl podívat do Prahy i bez toho opuštěného, a tak jsem moc dlouho neváhal.

„ Pokusím se o to, ale neslibuji úspěch, soudruhu kapitáne,“ sdělil jsem mu a počal se zvedat k odchodu.

„ Sed, ještě jsem nedomluvil,“ usadil mne.

„ Pojedeš na služební cestu, dám to do praporečného rozkazu. A abys věděl, že umím držet slovo, zavolej té své snoubence, že to bude v pondělí ráno. Chodí do práce? Nebo studuje?“

„ Je zdravotní dětskou sestrou v nemocnici na Karláku,“ soudruhu kapitáne.

„ No tak vidíš, tak chodí na služby a to bys ji také nemusel vidět.!“ Zamrkal na mne, jako by se mu povedl ten nejlepší vtíp.

„Nahlásím to staršinovi, aby tě odhlásil z pevné stravy a napsal na služební cestě, abys dostal reluty.

Tak teď je to všechno. A slibuji ti, že pokud se ti v Praze podaří sehnat alespoň vagon brambor, nebude to tvoje poslední služební cesta. Platí?“ a podává mi ruku jako svému přítelovi.

„ Platí, soudruhu kapitáne,“ opětoval jsem stisk. Když jsem se u dveří chtěl odhlásit a požádat o povolení k odchodu, máchl jenom rukou.

„ Jdi a koukej pořádit.“

Radostí jsem hopsal po chodbě, až se na mne dozorcí roty podíval jako na blázna. Zapadl jsem raději rychle do skladu, aby na mne nevyzvídal, proč mám takovou radost.

S láskou jsem pohlédl na fotografii Ivky na mém psacím stole a poslal jí vzdušný polibek.

Uzrál ve mne plán jako ve starém mazákovi. V sobotu požádám o vycházku a zdrhnu na černo domů. Měl jsem již trochu zkušenosti z dob mého kurzu a na lítačky jsem měl přímo nos.

Věděl jsem od mazáků, že musí být ostražitost hlavně na nádraží, protože v Lysé na nádraží se snažila špenátská lítačka od tankánů z Milovic nachytat co nejvíce modráků z letiště a těm potom v base jejich vězení dávali zabrat, než si je velitel roty vyzvednul. Bylo za to většinou dvacet ostrých basy, málokdy se dostala basa po službě. A dostat ostrou basu znamená nasluhovat. Pěkně to nasere, když jdou všichni domu a ten, kdo dostal ostrou, musí být o příslušné dny na vojně déle.

Lítačka špenátů dělala co nejvíce pro to, aby načapala co nejvíce modráků a naopak aby si potom při různých hodnoceních mohli velitelé vyčítat, kdo má na útvaru větší bordel.

Také se vypravovalo o base v Praze a o tom, co se většinou dělo, pokud vás lítačka chytla na černo bez povolenky v Praze. Nejhorší byly prý lítačky hradní stráže. Centrální basa pro takovéto přestupky byla přímo na náměstí Republiky a Truhlářské ulice, v posádkové správě Praha.

Zde si po dobu zadržení museli vojáci přešívát nedovoleně upravené stejnokroje, z paměti se učit řády a předpisy, uklízet před kasárnami, kdy vás doprovázela ozbrojená dvojice strážných. Byla to basa jako řemen a z té vás mohl vysvobodit pouze velitel vašeho útvaru. Mnohokrát jsem to tak viděl i jako kluk, když jsem ještě nebyl na vojně. Přes toto všechno jsem byl rozhodnut to vyzkoušet.

Hlavně si dávat bacha abych nespádl do průšvihů.

Řídil jsem se heslem: „ Kdo se bojí, nesmí na vojnu.“

Zjistil jsem si, jak mi jede autobus do Lysé a vlak z Lysé nad Labem.

V pátek při rozkazu jsem požádal o vycházku na sobotu do Lysé nad Labem z důvodu, že mi přijede snoubenka. Vyslechl jsem si sice několik vtípů, zda mám zamluvený pokoj v hotelu, aby prý nebylo obsazeno, protože v závěji se prý špatně souloží, ale to mi nevadilo, takové kecy si člověk nesmí připouštět.

Kupodivu mi bylo bez námitek vyhověno. Když jsem přijel na nádraží, opatrně jsem se rozhlížel, zda neuvidím lítačku, protože by se vyptávala, co dělám na nádraží. Pro takovou otázku jsem měl připravenou odpověď.

„Čekám na svojí snoubenku, má přijet vlakem.“

Když přijel vlak, v ten okamžik se také lítačka objevila a počala kontrolovat vystupující vojáky z vlaku. Vzali to od konce zatímco já do vlaku vběhl hned za lokomotivou, protože jsem byl přesvědčen, že i kdyby procházeli vlak, nestihnou ho do odjezdu projít.

Vrazil jsem sice do několika lidí, co vystupovali, jak jsem se snažil být co nejdříve ve skrytu vagonu, ale vše dobře dopadlo.

Byla to vycházka, jak jsem si ji představoval. Když jsem se opatrně po pár minutách dostal domu z nádraží Těšnov, převlékl jsem se do civilu a vyrazil za svojí láskou.

Kdyby se zjistilo, že jsem se převlékl do civilu, čekal by mne za to prokurátor, protože jsem byl tím pádem vojenský zběh, a za to byl Sabinov. Těžká vojenská basa na Slovensku, kde dozorcí nebyli podle šarže, ale kdo byl lepší od rány. Toto vězení bylo černou mûrou všech vojákûm základní služby.

Ale kdo se bojí, nesmí na vojnu!

To bylo překvapení, zvláště když jsem své lásce sdělil, že přijedu také v pondělí.

Divila se, že jsem v civilu, a tak jsem musel s pravdou ven.

„Jestli tě zavřou a dostaneš ostrý nebo prokurátora, co potom?“ ptala se mne.

„Musíš dělat vše pro to, aby se to nestalo. Proto také ten civil,“ snažil jsem se ji uklidnit.

Zpáteční cesta proběhla bez problémů, lístek u kasy na nádraží jsem poslal koupit svého malého brášku Vildu, protože je těžké stát ve frontě a přitom dávat pozor na nebezpečí lítačky. Z fronty se těžko utíká, protože v ten okamžik je to jasný signál pro lítačku, že jste černochoch.

Z nádraží v Lysé jsem si do Milovic musel dát rychlý přesun, protože nic v sobotu večer do Milovic nejelo a bál jsem se vycházku přetáhnout.

V mantlu se strašně špatně běží, a tak jsem kabát sruloval do opasku. Stejně byla tma .

Z vycházek jsme se museli hlásit u dozorčího útvaru, aby zjistil, zda jste nepil alkohol.

Dorazil jsem jen tak, tak, celý zpocený a dozorčí útvaru vrčel něco o tom, že se nemá chodit na poslední chvíli.

V pondělí ráno jsem tedy jel opět do Prahy. Ministerstvo zemědělství bylo přímo proti nádraží a tak malou dušičkou po různém zdůvodňování jsem vymetal jednu kancelář za druhou, až se mne zželelo jakési referentce, která mne poslala na pražské KNV a řekla mi , u koho se mám hlásit.

Nevím jak a proč, ale ten vagon brambor a vagon šrotu jsem dostal přidělem z nějakých rezerv, což jsem považoval přímo za zázrak.

Okamžitě mi také ale stouplu sebevědomí a já se těšil na to, jak veliteli roty budu vypravovat ty všechny potíže na mé první služební cestě. Přídělový lístek jsem také pečlivě schoval v kapse saka a strážil je jako oko v hlavě, abych nedej Bože tu vzácnost neztratil.

Doufám, že to starej patričně ocení!

Tentokrát jsem z nádraží nespíchal, i když trochu mrzlo a cesta nebyla zrovna příjemná.

Když jsem dorazil na rotu velitel roty mne netrpělivě očekával, a když jsem mu na jeho otázku : „ Tak co? Jak si dopadl “ mlčky předával přídělový lístek, viděl jsem, jak je nervózní, než si ho přečetl.

Vtáhl mne do jeho kanceláře a já myslel, že mne uplácá po rameni.

Když jsem mu vyličil celou anabázi, spustil: „ Teda, Ranecký, máš to u mne! Neboj se, brzy zase pojeděš na služební cestu, potřebuji dokoupit na prasečák vidle na hnûj a nějaké další

náradí , no a v Praze u „ Rotta “ prý mají všechno. A na ten opuštěný po Vánocích určitě pojedeš, já si to před veliteli čet zdůvodním.“

Ráno přijela za mnou na sobotu a neděli Ivka , ale nedostal jsem vycházku přes noc, i když jsem měl hotel zamluven týden dopředu.

Nevadí, budeme aspoň trochu v teple a užijeme se až až.

Vyrazili jsme pomalu pěšky k Milovicím, když tu okolo nás směrem k letišti projel vojenský nákladní vůz s plachtou, která se najednou odhrnula a k korby nákladáku na nás halekalo několik vojáků v maskáčích s červenými barety.

„ Hele, paragáni ! A proč tak řvou a chechtají se? Nehodili nám náhodou dělobuch za prdel?“ ptal jsem se své lásky, protože jsem věděl, že to býval častý vojenský šprým, když chtěli nějaké děvče rozděsit.

Najednou nákladáček asi po sto metrech zastavil a z jeho korby seskočil voják a utíkal směrem k nám. Čím více se voják v maskáčích s baretem v ruce k nám blížil, tím více jsem nabýval jistoty, že je to bráška Ivan.

Nemýlil jsem se, byl to on.

„ Ty vole, co tady děláš, tak daleko od Prostějova?“ ptal jsem se nevěřičně, zatímco moje láska se s ním vítala.

„ Máme ukázkovou akci pro generály Varšavské smlouvy a u vás z letiště budeme startovat. Ale musíš si tu informaci nechat pro sebe a nikomu to neříkat,“ informuje mne, ale zároveň se dívá na hodinky.

Na jeho ramenech se skvěly dvě frčky. Byl již desátníkem.

„ Musím jít. Do kdy se tady zdržíš?“ ptal se Ivky.

„ Do zítřka odpoledne “ odpověděl jsem místo Ivy

„ Máme zamluvený hotel v Lysé, ale nedostal jsem vycházku přes noc.“

„ Dobře, tak ho dojděte zaplatit a vraťte se k vám na rotu, příběhnu vás po akci asi ve dvě odpoledne navštívit. My jsme ubytovaní v Luštěnicích.“ Byla jeho poslední slova .

Vyrazil nazpět k nákladáku, odkud se také ozývalo troubení klaksonu.

Byl jsem jako v Jiříkovém vidění.

„ No to není snad ani možné, taková náhoda, já potkám bráchu tady na silnici a on slouží několik stovek kilometrů odsud !“

Zamávali jsme na nákladáček a postavy v něm, a nákladáček pokračoval po doběhnutí brášky zpět ve své cestě směrem na letiště, zatímco my jsme šlapali směr Lysá nad Labem.

Po chvatném a hladovém pomilování na vrzající posteli v hotelovém pokoji jsme se vypravili zpět na letiště.

Když jsme čekali již skoro dvě hodiny, bylo mi jasné, že se přihodilo něco nečekaného, co zabránilo bráškovu na smlouvenou schůzku přijít.

Pokoušel jsem se dostat telefonické spojení s kasárnami v Luštěnicích, ale nešlo to.

Vyrazili jsme tedy s Ivou po silnici směr Luštěnice my . Myslel jsem, si že těch pár kilometrů ujdeme jako nic, ale po cestě jsme zjistili, že je to třináct kilometrů, a to jsme to ještě brali zkratkou přes vojenský prostor na Všejanya.

Když jsme se uočtaní a unavení došourali do Luštěnic, bylo nám sděleno, že desátník Ranecký běžel za svým bráškou na letiště.

Nezbývalo nám nic jiného než se vypravit zpět.

Moje láska ani neprotestovala, protože Ivana ráda viděla a věděla, že i já se na setkání a trochu povídání těším, vždyť jsme se s ním neviděli od mého odchodu na vojnu.

Rychle se stmívalo, když tu na silnici u Všejan před námi jsme zaslechli běžící postavu s nějakým rancem na zádech, která se k nám přibližovala.

„ Brácho, Ivane !“ vykřikl jsem a již jsme si opětovně tiskli pravice a plácali se po zádech.

„ Tedy ty jsi nám dal, my již skoro nemůžeme, jak nás bolí nohy z té procházky za tebou,“ drmolil jsem z nenadálého opětovného setkání s bratrem.

Bráška měl sbalený zimní kabát na zádech a byl pěkně propocený.

„ Měl jsem trochu potíže, kapánek se ta ukázková akce protáhla , takže jsem nemohl slíbenou hodinu dodržet. Mám to jako zrychlený přesun, moc jsem si u vás na rotě neodpočinul, musím nazpět, “ sdělil nám a v pokleku si převazoval boty.

„ No to je v prdeli!“ ujelo mi nekontrolovaně .

„ My se vidíme dvě minuty a on již musí zase nazpět , doufám že si uděláš alespoň čas na brášku, až se budu ženit,“ rýpl jsem si.

„ To již budu v civilu, doufám,“ odpověděl mi s úsměvem.

„ Nebo se musíte brát? “ povídá užasle a překvapeně.

„ Ne, to ještě né“ odpověděla mu se smíchem Iva a já jsem v ten okamžik si uvědomil, že by to nebylo nic úplně nemožného, protože dnes jsem se při milování opět zapomněl.

Dovázal boty, stiskl mi pravici s přáním, ať mi to utíká, mojí lásce vtiskl pusu na tvář a rozeběhl se nazpět do kasáren v Luštěnicích.

V běhu se ještě jednou obrátil a vykřikl: „, Napíši pár řádků, Ivko, pozdravuj doma rodiče!“ a zmizel ve tmě.

Stále jsem se z toho nemohl vzpamatovat, a když jsem Ivku vyprovodil v Milovicích na autobus do Lysé a klusem se vrátil se rotu, dlouhou dobu jsme to s kamarády na kavalcích za tmy světnice rozebírali.

I já jsem měl tentokrát kliku, protože k dozorčímu posádky jsem se přišel odhlásit z vycházky snad dvě minuty před koncem.

Vidět své chyby, zvláště když se
o nich nedumá, je těžké i pro moudré lidi.
Ať radši každý věří, že chybu vskutku má,
jestli ji na něm druzí vidí.

Podepište přihlášku, nejste přeci žádný blbec.

Následující týden, když jsem prodával ve své rotní Armě cigarety, postával před výdejním okénkem velitel autoroty a pohupoval se ze špiček na paty a neměl se k odchodu.

Vyšel jsem ze své kukaně skladu a blbě se zeptal: „Přejete si něco, soudruhu kapitáne?“

Zareagoval tak, že vešel do mého skladu a zabouchl dveře „Jo přeju! Kam jste to jel, vojíne, tůhle v sobotu tím vlakem?“

Strnul jsem. Ježíši Kriste vždyť jsem dával takového bacha, abych nepotkal lampasáka nebo lítačku, tak odkud to může vědět.?

„Nikam, soudruhu kapitáne, čekal jsem na svoji snoubenku na nádraží,“ napadla mne spásná myšlenka.

„Nekecej!“ vyštěkl a počal mi najednou tykat „A koukej přiznat barvu.“

„No nikde jsem ji neviděl a tak jsem se šel podívat do vagonu. Byli jsme domluveni, že bude sedět v prvním vagoně,“ snažil jsem se mu drze lhát.

„A byla tam?“ zeptal se jízlivě. „Nebyla, soudruhu kapitáne, nepřijela,“ snažil jsem se ho přesvědčit.

„Tak já ti něco povím. Nasralo mne, že jsi se cpal do vagonu, aniž jsi nás nechal vystoupit, vrazíš do mne, ani se neomluvíš a pak si klidně odjedeš směrem na Prahu!“

Zůstal jsem z jeho slov jako opařený, protože jsem si vzpomněl, že do nějakého civilisty jsem vrazil, ale snažil jsem se být co nejrychleji ve vagonu, a tak jsem tomu nevěnoval pozornost, když to nebyl voják.

„To je ta tvoje snoubenka“ pokynul směrem k fotografii v rámečku .

Došla mi slova, a tak jsem pouze zakýval hlavou s očekáváním verdiktu.

Zálibně spočinul pohledem na fotce a utrousil „Hm pěkná, to se ti ani nedivím,“

„Takže poslouchej! Ještě jednou tě načapám, že pojeděš za tou svou láskou načerno domu a vrazíš do mne, aniž by ses omluvil, tak ti nakopu prdel! Jsi s tím srozuměn?“ zašklebil se na mne.

„A teď mi prodej dvacku glóbusů.“ Položil peníze na stůl, zavřel dveře a zmizel.

No to jsem si oddechl.

Když jsem to vypravoval Palovi, uznali jsme, že je to kádr. V našich očích stoupl na ceně.

Vánoce uběhly jako voda v Labi bez vážnějších prohrěšků na rotě, až na to, že se několik mazáků, kteří se nedostali domů na vánoční svátky, ožralo a také rádně poblilo. Byli to většinou ti, kdo si udělal v průběhu roku u našeho „Radza“ nějaký vroubek.

Konečně jsem se dočkal i prvního opuštěného, který byl napsán do místa trvalého bydliště, a to bylo 3+1. ten jeden den byl na cestu, protože trvalé bydliště jsem měl na Vysočině. Kdyby věděli, že jsem celý opuštěný trávil v Praze.

Do kasáren jsem se vrátil jako znovu narozený a také jsem se s Ivkou a jejich rodiči dohodl, že týden dovolené strávíme v Jizerských horách v chaloupce její babičky, která přes zimu bydlela s nimi v Praze.

Moc jsem se těšil . Bude to konečně první týden strávený celý s mojí láskou bez pečlivého dozoru rodičů snoubenky.

Uplynuly jen necelé dva týdny a já jel opět směr Praha, kde jsem přespal jen jednu noc a ujížděli jsme courákem směr Jizerské hory. Lyže jsem si nebral, protože mi bylo sděleno, že na chaloupce je jich dostatek, a navíc já jsem lyžovat vůbec neuměl. V duchu jsem si říkal, že to konečně bez velké účasti ostatních lyžařů někde vyzkouším, když mne předtím Iva ubezpečila, že zkoušet to mohu přímo u chaloupky, kde je prý krásný kopec.

Když jsme přijeli vlakem do Tanvaldu, vydali jsme se pěšky přes kopce do Příchovic.

Já byl oblečený ve vojenském, protože jsem měl strach se na celý týden převléknout do civilu. Co kdybych si zlomil ruku nebo nohu a musel do špitálu. To by byl pěkný průšvih, kdybych byl v civilu

Oba jsme měli bágly a vykročili jsme svižným krokem, abychom dorazili do chaloupky ještě za světla, protože nás čekalo odházet větší množství sněhu ode dveří, jinak bychom se nedostali dovnitř. Také bude trvat, než světlici trochu vytopíme.

„O vodu nemusíš mít strach, u chaloupky vyvěrá pramen studánky která nikdy nezamrzá a tam se v létě i v zimě umýváme a koupeme,“ ubezpečovala mne moje láska.

„ Cože ? V zimě se koupete ve studánce ? “ lekl jsem se.

„ No někdy také ve světlici v neckách, když moc mrzne,“ utěšovala mne, když viděla můj zděšený obličej.

Věděl jsem, že je to tvrdý kraj a tvrdí horalé jsou zvyklí na vše, ale koupat se v zimě ve studánce, bylo i na mne moc.

Babička mé lásky jezdila ještě v pětasedmdesáti letech na lyžích do obchodu, oblečena v dlouhou sukni, odpichujíc se jednou tyčí, a příbuzenstvo Ivy byli samí mistři republiky v běhu nebo sjezdu na lyžích .

Když jsme skoro opouštěli Tanvald, po druhé straně silnice si to šněrovali dva přiovilí vojáci.

„ Kam jdeš, ptáku ? Co tady děláš, bažante? “ pokřikovali na mne jeden přes druhého.

Hnuli mi žlučí, že poznali, že jsem opravdu nováček.

„ Trhni si nohou, vole“ křiknul jsem směrem k nim.

„ Chceš do držky, ptáku? “ zastavili se a výhružně hrozili.

„ Prosím tě pojď, nebo bude nějaký malér, nezapomeň, že dovolenku máš psanou na Českomoravskou vysočinu, a nebudeš si přeci kvůli nějakým ožralkům dělat průšvih“ prosila mne Ivka.

I když nerad, obrátil jsem se k hrozícím vojákům zády a pokračovali jsme v cestě.

Konečně jsme se dopotáceli celí utmácení a zpocení k chaloupce, ale našemu trápení ještě konec nebyl.

Když jsme se prokousali vrstvou sněhu na zápraží a konečně také zatopili, byl již večer.

Ale krásný večer, protože jsem konečně svoji lásku svíral v náručí, aniž bych si musel dávat jakýkoliv pozor na to, že jakékoliv zvuky našeho nekonečného a mnohokrát opakovaného milování kdokoliv uslyší.

Konečně nás milostivá noc a přemíra lásky ukolébala a usnuli jsme u praskajícího bubínku kamen, kam jsem předtím s přestávkami musel přikládat, abychom nezmrzli.

Probudili jsme se skoro před polednem, a než jsme opustili lože, opět jsme si nahradili onu dlouhou přestávku.

„ Nemůžeme promilovat celý den, musím něco uvařit,“ rozhodla moje lásky a vyrazila se umýt do studánky, zatímco já jsem zůstával schoulený v teple pelíšku.

Když moje láska přišla do chaloupky, nevydržel jsem to a zeptal se :, „ To jsi se v té studánce i koupala a myla si spodek?“

„ No a co má být?“ divila se moje láska.

„ To já kdybych si měl ve studánce umýt svého Pytrýska, tak ho týden nenajdu,“ bránil jsem se .

„ Dobrá, tak ti ohřeji vodu do umyvadla ,“ smála se mi.

Když jsem se po delší době dal do pořádku i já, byl již čas oběda a moje láska měla uvařeno. Na polévce jsem si pochutnal, ale těstoviny s rajskou omáčkou se moc nepovedly, a tak jsme opět skončili tam, kde většinou končívají mladí lidé, kteří se velmi milují.

Opět jsme promilovali s přestávkami celé odpoledne a skoro celou noc.

Ráno když nás probudilo sluníčko, vystrkovala mne Ivka z postele. „ Vstávat, vykoupat a musíme jít navštívit tetu, slíbila jsem, že se ohlásíme, až přijedeme.

Na Vystrkov to bylo pěkné dva až tři kilometry a stále do kopce po pás ve sněhu, protože lyže šly nandat, teprve až jsme se dostali z lesa ven, kde jsme se brodili jakousi úvozovou cestou, která se nazývala Bodlavka.

Teta byla moc prima a také jsem se dozvěděl, že Libina má běžek na chalupě dostatek, tak kdybychom prý potřebovali nějaké půjčit.

„ Kdo je to Libina?“ zeptal jsem se naivně mojí snoubenky.„ To je dcera tety, několikanásobná mistryně republiky,“ sdělila mi moje láska, jako by se nic nedělo.

Při představě, že jsem zlámal lyže mistryni republiky, se stala nabídka tety pro mne nepřijatelná, protože na lyžování jsem byl šikovný jako hrom do police a určitě bych si vybral nejbližší strom.

Z plakátu vyvěšeného na obchodě jsme se dozvěděli, že ve Sklenařicích v restauraci

„ Mexiko“ jsou kančí hody.

„ Vyrazíme na kančí hody, “ rozhodl jsem ihned po přečtení plakátu.

„ Já jsem ještě v životě kance nejedla,“ mudrovala moje láska.

„ No tak vidíš, nebaštíme se a zatancujeme si, “ lákal jsem ji.

Na večer v pět hodin jsme vyrazili do Sklenařic, zhruba takových pět kilometrů pěšky. Dole pod kopcem, pokud jsme šli lesním úvozem, to šlo. Jak jsme dorazili na státní silnici, začínal se zvedat vítr a silně chumelilo.

Do hospody jsme dorazili po hodině cesty jako dva sněhuláci.

V sále byl již čilý ruch a skoro všechna místa u stolů obsazena. Marně jsem pátral po nějakých dvou místech, když se mi přímo u ucha ozvalo „ Pojď sem, vojáku, když se srazíme, dvě místa snad uděláme,“ zval nás takový postarší sympatický muž ke stolu. Představil nám svoji manželku a známé u stolu.

„ Já mám také ted'ka kluka na vojně, takže vím, jaké to je. Můj kluk také slouží u letectva v Líšni. Máš dovolenku? “ začínal se vyptávat.

„ Ty ale nejsi zdejší, ani tvoje dívčina, jinak bych tě musel znát, alespoň z vidění. To víš, my zde na horách jsme jako jedna rodina, jeden druhému vidí do talíře. “ pokračoval v samomluvě, protože jsem se nedostal ještě k tomu mu odpovědět.

Byl to typický horal, jako můj budoucí tchán, který se narodil kousek odtud v Pasekách.

Když jsem se konečně dostal ke slovu a sdělil mu, že jsme Pražáci, zrovna velkou radost jsem mu neudělal, jenom zachrchlal „ Nojo, luft'áci Pražáci.“

„ Já ale musím podotknout, že nejsem takový úplný luft'ák Pražák,“ ohradila se moje dívčina.

„ Moje babička i děda, ale i otec pochází odtud. Máme zde plno tet , sestřenic a bratranců.

Děda byl hajný a měl hájenku kousek odtud, než jim do základů shořela .“ Když se u stolu, dozvěděli jména všech příbuzných a známých z okolí, přibýval jeden panák za druhým s vychlazeným pivečkem před mou osobou.

„ Nezlobte se, ale já vůbec alkohol nepiji,“ bránil jsem se.

„ Nekecej a šup tam s tím,“ hlaholili jeden přes druhého naši spolustolovníci a zvedali sklínky

„ Na zdraví!“

Musel jsem se chopit sklínky a smočit rty, aby se neřeklo. Již po necelé hodině mi bylo teplo. Shodil jsem vojenské sako u košile vyhrnul rukávy a zval svoji milou do kola na tanec.

Když jsme se rozesmátí a utmácení vraceli z kola ke stolu, servíroval číšník na naše místa nějakou voňavou omáčku s masem a brusinkami.

„ My jsme si ale ještě nic neobjednávali,“ bránil jsem se před servírujícím číšníkem.

„ Bylo to objednáno, tak vám to nesu,“ řekl číšník, položil talíře a zmizel.

„ Já jsem to objednal, tak vás zvu,“ sdělil mi onen muž, co tvrdil, že má syna na vojně.

„ Jezte , je to kanec na brusinkách a je moc dobré, jen se rozsejpá.“

Bylo to opravdu moc dobré a s chutí jsme zbaštili vše.

„ Tak co tomu říkáš ? „ ptal se mne onen horal.

„ Moc dobré, kde ho střelili?“ chtěl jsem vědět něco více o střeleném divočákovi.

„ Jo střelili, ale autobusem!“ začali se smát ostatní. Byl jsem trochu na rozpacích, že si ze mne dělají srandu.

Bylo mi vysvětleno, že se jedná o divočáka, který spáchal sebevraždu, když v úzkém vyhrnutém koridoru silnice vběhl pod autobus místní pravidelné linky. Bylo to prý před měsícem, ale čím je prý divočina déle naložená , tím je jemnější a chutnější.

Byl to krásný večer plný dobrého jídla a pití, které jsme nesměli platit, protože jsme byli hosty našeho stolu. Bránil jsem se, že si útratu zaplatím.

„ Hele, já byl taky na vojně, takže vím, kolik máš asi korun v kapse!“ uzemnil mne onen dobrý fotřík „ Vůbec o tom nemluv, rádo se stalo a nevzpomínej na nás ve špatném!“ držel mne kolem ramen.

Moc se nám nechtělo, ale ve dvě hodiny v noci jsme se museli rozloučit se všemi u stolu a vydat se na zpáteční cestu.

Venku za tu dobu přibýlo dobrých padesát centimetrů sněhu a státní silnice, nebýt vyhrnutých barrier, nebyla skoro vidět.

Řádila pěkná vichřice kterou jsme se krok za krokem probojovávali směrem k Příchovicím. Nebylo vidět na tři kroky a vichřice jenom hvízdala s občasnou ranou lámajících se stromů. Ještě že jsem měl vojenskou ušanku a Iva šátek uvázaný na babku. Myslel jsem, že zmrzneme někde v závějích, ale moje láska mne neustále utěšovala, že bychom již měli o kousek dále sejít směrem do lesního úvozu.

Nemohli jsme najít cestu, brodíc se skoro po pás v čerstvém sněhu. Bloudili jsme skoro půl hodiny a stále jsme nemohli najít cestu do úvozu, i když jsem byl zabezpečován, že jdeme určitě dobře.

„ Tak mám dojem, že zmrzneme, než tu cestu najdeme “ křičel jsem na svoji lásku přes hvízdající vichřici a pevně svíral její ruku, abychom se neztratili.

Konečně se nám podařilo dostat do hlubšího lesa kde nebyl vítr se sněžením tak silný. Stále mne Iva zabezpečovala, že jdeme dobře, že ten les poznává, a během patnácti minut bychom měli vyjít na druhý kraj lesa k naší chaloupce.

Měla pravdu, konečně jsem zahlédl obrys jakéhosi stavení. Byla to opravdu naše dovolenková chaloupka a já jsem s radostí a pomalu po paměti vyhrabal ze závěje lopatu a prorážel cestu k zápraží. Konečně jsme byli doma.

Nevadila mi zima ve světnici, hlavně že jsme byli pod střechou domova.

Usnul jsem skoro okamžitě svíraje svoji lásku v náručí, a hráli jeden druhého.

Ráno nás probudilo slunce které se dralo zachumeleným oknem. Chtěl jsem otevřít venkovní dveře na zápraží a strnul jsem. Nešlo to, ani když jsme oba tlačili. Neměli jsme žádný východ jenom velkou bílou stěnu. Rozhodl jsem se vylézt na střechu vikýřovým okénkem, které se mi podařilo po větší námaze otevřít. Vylézal jsem jako ze sněhového bunkru.

Byla to nádhera! Všude krásně bílo a sluníčko začínalo ukazovat svoji přívětivou tvář. Sklouzl jsem po střeše a Ivka mi hodila lopatu, kterou jsem naštěstí vzal večer sebou na chodbu.

Do chaloupky jsem musel prorazit tunel, abych se dostal na hlavní vchod. Než se mi to vše podařilo, bylo poledne, zatímco Ivka v chaloupce topila a chystala nějaký oběd.

Po dobrém obědě jsme zase skončili tam, kde se většinou končí.

Byl jsem nenabažený a sexu hladový jako nikdy.

Když jsme opět blaženě usínali, zaslechli jsme, jak se do chaloupky někdo dobývá. Rychle jsem na sebe navlékl pár svršků a běžel s holí v ruce otevřít.

Když jsem trhnutím otevřel dveře, jenom jsem zíral.

Ve dveřích stáli rodiče mé lásky.

„ My se jedeme podívat, zda jste nezapadli úplně, přijeli jsme vás vyhrabat, “ smáli se.

Když vstoupili do světnice, zjistil jsem že oba se trochu zarazili v pohledu na nepořádek světnice a rozházené šatstvo, jak jsem svoji milou odpoledne rychle odstrojoval.

„ Jak koukám, tak se ještě, Ivanko, nemůžeš vdávat, “ pronesla budoucí tchýně a pustila se do úklidu sbírajíc spodní prádlo mé milé, která na sebe stačila natáhnout jenom tepláky.

Byl jsem na jednu stranu rád, že se konečně pořádně nebaštím, protože maminka Ivy byla výborná kuchařka, ale na druhou stranu jsem věděl, že mám s milováním šmytec, protože jsme všichni museli spát ve velké světnici, kde se topilo.

Byl to krásný týden a já bych nejraději dezertoval, abych se nemusel vracet do kasáren, ale nedalo se nic dělat. Všechno hezké jednoho dne končilo.

„ To je dost, že jste se vrátil, vojíne, “ vítal mne kapitán Radzo

„ Docela jsi mi zde chyběl, “ svěřil se mi, když jsme zůstali sami bez poddůstojníků.

„ Jdu dnes zase k výstrojnímu, mám tam nějaké jednání , tady máš stovku, kup zase lahvičku bílého a dones ji k němu do kanceláře. Ale nikomu ani muk,“ dal si prst přes ústa.

Vytáhl jsem ruksak a vyrazil k Armě.

Když jsem dával lahvičku vína do ruksaku v ústřední Armě, kde jsem odebíral všechno zboží pro moji rotní prodejnu, povídal mi vedoucí Army:„ Doufám, že nechlastáš, nebo s tím nekšeftuješ u vojáků základní služby. To bych ti to musel zatrhnout. Nerad bych se dostal do nějakého průšvihů. “

„ Nebojte se, je to pro důstojníky, ale pro které vám nemohu říci, “ bránil jsem se.

„ Dobrá, já ti věřím. Doufám, že jsi byl spokojený s odměnou jednoty za tržbu. Potřeboval bych, jestli bys nemohl rozšířit prodávaný sortiment třeba o další sušenky, tatranky, pohlednice, dopisní papíry a podobné zboží?“ vyptával se vedoucí a držel mne kolem ramen.

„ Musím o tom pohovořit se starým, ale vy byste také mohl zatlačit u velitele útvaru, mám tam jednu takovou místnost jako příruční sklad a z toho by šla udělat pěkná prodejnička s barem, kde bych mohl prodávat limonády a vařit kafe,“ ohříval jsem si svoji polívčičku pokud to šlo, s vidinou dalších stovek za tržby.

Když přišli záložáci na rotu, měl jsem prodejnu nato šup jako vymetenou. Za prosinec jsem měl tržbu skoro sedm tisíc, což bylo sedm set pro mne jako finanční odměna smluvního pracovníka, který byl placen podle tržeb.

„ Uvidím, co se dá dělat. Hele nechceš si toho vína vzít rovnou tři lahvičky, abys sem nemusel jako posledně. Zapišu to do dodaného zboží pro tebe .

Takže asi ví, kam to nesu, pomyslel jsem si a zašoupal další lahve do ruksaku.

Než jsem došel do kanceláře výstrojního náčelníka, byl jsem řádně promrzlý, protože jsem vyrazil z roty jen tak nalahko bez kabátu.

Při příchodu k výstrojnímu náčelníkovi jsem rázně zaklepal na dveře a vešel.

Chtěl jsem se ohlásit a nahlásit příchod hodnostně nejstaršímu, ale žádného důstojníka jsem v místnosti neviděl mimo moc hezké černovlasé nadrotmistřyně.

Zůstal jsem překvapen stát mezi dveřmi a jen zakoktal: „ Soudruhu, soudružko nadrotmistře hledám...“

Usmála se, vstala od stolu a kráčela směrem ke mně.

„ Pojď dál, oba jsou vedle“ a ukázala na další dveře.

„ To si zase objednali víno, vid?“ Já jsem jenom zíral, jak byla informována.

„ Ukaž, já jim to donesu, ať se nemusíš zahlašovat “ nabídla se. Shodil jsem ruksak ze zad, až v něm zacinkalo.

„ A jejej, ty jsi vzal raději zásobu, “ rozesmála se.

„ Sedni si ke kamnům, je tam pěkná zima, vid?“

Chovala se docela nenuceně a kamarádsky, jako by mne znala již delší dobu. Chopila se lahve a zmizela v protějších dveřích.

Než bych řekl švec, byla nazpět. Třel jsem si promrzlé zčervenalé ruce a nahříval si je u praskajících kamen, zatím co nadrotmistryně ve vytopené místnosti byla jenom v košili s nepředpisově rozepnutými třemi knoflíčky.

„ Jsi pěkně promrzlý, ruce máš celé zmrzlé,“ usmívala se na mne.

„ Ukaž, já ti je zahřeji !“ nabídla se a nečekala na moji reakci. Chopila moje ruce do jejích a počala je jemně třít a dýchat na ně, při čemž si zálibně prohlédla zásrubní prstýnek na mém prsteníčku .

Když je trochu prokrvila a ohřála, přitiskla je na svoji hrud'. Moje ruce se dostaly částečně na její pěkně rostlá prsa v její mírně nezapnuté košili.

Zavadil jsem prsty i přes podprsenku o její bradavky, které v ten okamžik ztuhly a byly jako špunty od kopaček.

Cítil jsem ten žár, až jsem trhl rukama, ale ona je pevně přitiskla na svoji hrud'. Polilo mne horko a musel jsem být pěkně červený v obličeji, cítil jsem, jak rudnu.

„ Ty se stydíš ? To snad né ? Skoro ženáč a červená se? Kdy jsi se zasnoubil, před vojnou? Měl jsi strach aby ti neutekla? “ rozesmála se a konečně pustila moje ruce.

Měl jsem v ten okamžik velkou chuť stisknout ty její moc hezká prsa, ale před sebou jako bych spatřil obličej mojí lásky a ruce mi poklesly.

„ Sedni si a nestůj, neboj, já tě neukousnu . Dáme si kafe a povíš mi něco o sobě a té tvé milé. Stejně by tě ti dva za chvíli zase volali. Měla jsem jim vzít vše, co v tom batohu máš. Aspoň by tě zase neotravovali.“

Zíral jsem jenom, jak je informovaná, ale byl jsem zticha, protože měla pravdu.

Sáhla do kartotéky, vyndala skleničku s kávou a vybídla mne, abych si udělal kávu, jak chci silnou, na jakou mám chuť.

„ Já si dělám kafe pořádně silné, jak mne to moje babička naučila, “ vracela se mi řeč.

„ Moje babička vždy říká, že švestkovou vodu mi mohou udělat všude, a když jsem protestoval, že dělá kafe silné, vždy mi odpověděla: Drž hubu, to vychází!“

„ Jé to je dobré“ smála se na plné kolo a já si jí začal podrobněji prohlížet.

Byla to opravdu moc hezká ženská, tělo jako vysoustruhované s zadečkem pěkně napínajícím modrou sukni stejno kroje.

Hrudník rostlý podle mých představ a obličej příjemný, usměvavý, lemovaný krásnou černou kudrnatou kadeří. Byl to zkrátka pěkný kus!

Navíc svojí nenuceností bez strohé nadřazenosti vojand, které se někdy dokázaly základřákům také pěkně pomstít a buzerovat je, když náhodou nepozdravili salutováním, mi počínala být sympatická. Musel jsem tedy vypravovat, odkud jsem , co jsem dělal, jaké je moje děvče a to vše se protáhlo na další docela příjemnou hodinku.

Z vedlejší kanceláře vyšel Radzo.

„ To dobré, že jsi tady. Dojdi ještě pro jednu lahvičku, než zavřou hlavní Armu,“ obrátil se ke mně.

„ Jak to, že jsi ještě tady ? “ zeptal se mne, jako by mu docházelo že jsem neodešel hned.

„ Pozvala jsem ho na kafe, “ zastala se mne moje nová známá.

„ Dovolíš?“ zeptala se mne a sáhla do mého batohu, z něhož vylovila další lahvičku Millera, a podávala ji mému veliteli. Ten zůstal užasle zírat na mne a na můj batoh.

„ Ty s tím kšeftuješ na rotě? “ zeptal se mne, když zaslechl cinknutí další lahve.

„ Né ! “ stihnul jsem jenom říci a již se mne opět moje nová známá zastala

„ Jenom předpokládal, že nezůstanete u jedné, tak vzal raději tři.“

„ Dejte mi i tu druhou, “ poručil jí Radzo a s lahvičkami zmizel za dveřmi výstrojního náčelníka, když před tím, než je zavřel utrousil : „ Zítřka to vyrovnám . Hele neměl bys už jít na rotu, nemáš tam nějaké povinnosti ?“

„ Musím již jít, na rotě by se po mě sháněli, neřekl jsem dozorčímu, kam jdu, a za chvílku bude zavírat Arma a budou se trousit ke mně . Díky za kávu, budu dlužníkem, “ řekl jsem poloslibně, ale nechtěl jsem se k ničemu zavazovat.

Chtěl jsem se u dveří postavit do pozoru a požádat o svolení odejít, ale opět mne předešla. Podávala mi ruku se slovy: „ Když budeš v čemkoliv pomoc, přijď. Já jsem Věra, můžeš mi tak říkat, pokud v okolí nebude nějaký zelený mozek. O tobě vím, že jsi Petr. Mohu ti také tykat?

„ Můžete soudružko! nadro..“ vyjelo ze mne.

Pohrozila mi prstem.

„ Já si myslím, že při tykání se dává pusa, ne? “ obrátila se na mne jakoby s otázkou a již jsem ucítil její rty na mých. Proběhla mnou jakási vlna rozkoše a já v ten okamžik jsem myslel, že z ní strhám šatstvo a dokáži ji, jak jsem natrénovaný z dovolené.

Samozřejmě že boule v mých kalhotách začínala růst . V ten okamžik jsem se na štěstí vzpamatoval a rychle se odtrhl a vyběhl za dveře.

Rozeběhl jsem se směrem k rotě poklusem, protože byl docela mráz a hlavou se mi honily myšlenky. Na jednu stranu jsem měl výčitky svědomí, že jsem po prvé políbil někoho jiného než svoji lásku, ale na druhou stranu se mnou cloumal chtíč a já si docela živě představil, jak to vše pokračovalo po té představě stržení jejího oděvu.

A co když tě chtěla jenom dostat do průseru. Znásilnění vojandy, to by byl vojenský soud a Sabinov na pěkně dlouho, přemýšlel jsem a utvrdil jsem se v tom, že si raději budu dávat bacha.

„ Hele, nemohl bys mi nějakou dobu počkat s placením, někde si to napiš, jak budu moci, tak ti to dám, “ oznámil mi Radzo asi týden po té koupi vína, když jsem si již myslel, že mu budu muset opět dluh připomenout.

Založil jsem tedy černou knihu pro mužstvo a černou knihu pro důstojníky.

Během dalšího měsíce se mi v nich objevilo již poměrně velké množství lidí, hlavně vojáků základní služby.

Musel jsem je při žoldu vždy obejít a peníze pracně vybrat. U některých dluh přetrvával i do dalších měsíců.

Horší to bylo u důstojníků, protože tam jsem opravdu musel čekat, až se uráčí dluh zaplatit. Asi týden nato přišel za mnou nadporučík Zatloukal.

Bylo mi divné, proč zavírá dveře skladu, protože jsem si myslel, že jsem nevědomky udělal zase nějaký průser, ale on s takovým nešťastným pohledem se mne ptal, zda mne může o něco požádat.

„ O co jde?“ ptal jsem se zmateně a nejistě

„ Víš, Petře je mi to hrozně trapné, moc se stydím. Dozvěděl jsem se od jednoho poručíka, že se u tebe zadlužil, když dělal nějaký mejdan s jednou roťandou, a tak jsem tě chtěl moc požádat, zda bys mi mohl půjčit nějakou korunu, “ vylezlo z něho polohlasně, snad aby nás někdo neslyšel.

„ Není problém, kolik?“ zeptal jsem se naivně jako nějaký bankéř, protože jsem věděl, že mám v kase ještě asi tři stovky z odměny za prodej.

„ Kolik můžeš ?“ ptal se mne nadporučík a začínal se také červenat jako malý kluk.

Stále jsem si myslel, že se jedná o několik desetikorun, protože se asi stalo že si zapomněl doma peněženku . Proto jsem jen tak plácl „ Stačí stovka ?“ mysle si, že to ho musí bohatě uspokojit. Viděl jsem na něm že pookřál, ale stále nebyl spokojen. Nemohl jsem brát peníze z tržeb, protože mohla kdykoliv přijít kontrola na zboží a kasu.

„ Nebo dvě, tři? “ navýšil jsem zoufale výši sumy peněz, které jsem ještě mohl postrádat.

„ To bys mi moc pomohl, ale ještě bych tě moc prosil, zda bys to mohl odnést domu mojí manželce, aby mohla nakoupit. Já se nemohu nyní ztratit domů, ale pro tebe to není problém. Dej sem knížku, napíše ti vycházku a tady máš na papírku adresu, najdeš to poměrně dobře, je to v těch dvoupatrových budovách padesátých let.“

Natáhl jsem bleskem zimák a vyrazil s penězi v kapse. Nebyl problém to najít, i když jsem se docela prošel, protože z letiště do Milovic to byl také pěkný kousek cesty.

Když mi otevřela jeho žena a já prohlásil, že jí mám něco předat, rozsvítily se jí oči radostí.

„ Pojd'te dál, alespoň na čaj, jste celý zmrzlý, “ zvala mne dále.

Byt byl čistý, ale vybaven jen takovým normálním nábytkem, žádný přepych. Na podlaze se batolilo jedno děcko asi tak pětiletá holčička, a v kuchyni v postýlce spalo nějaké mimino.

Popíjel jsem čaj a jeho paní vypravovala o dětech, že mají ještě dvě a ty jsou ve škole.

Pomaloučku mi docházelo, proč se nadporučík Láďa Zatloukalů tak styděl, když mne žádal o půjčku.

Od jeho paní jsem se také dozvěděl, že má náš zástupce velitele roty zaražený postup, i když měl být již dávno povýšen. Prý mu Radzo také moc nepřeje a to se také objevuje v hodnoceních.

Já jsem pro změnu vypravoval o svém mládí a že nás bylo také pět dětí, takže vím, jaké to je.

„ Víte, já i Láďa se moc stydíme, ale dětem musím dát najíst, “ omlouvala se jeho paní.

„ Je nám to trapné si půjčit od vojáka základní služby. Nebojte se, jak budu moci, tak vám to splatíme.“

„ S tím si nelamte hlavu, a kdyby soudruh, tedy váš muž potřeboval ještě někdy půjčit, tak mu pokud budu moci, půjčím,“ snažil jsem se rozptýlit její rozpaky, protože jsem se ženami zásadně jednal jako džentlmen.

Když jsme se konečně rozloučili, při cestě zpět na letiště jsem přemýšlel nad tím, jak je možné, že důstojník naší armády se také může dostat do takového srabu.

Naproti naší rotě sídlila spojovací rota a letištní rota, které ale spadaly pod velení jiného praporu. Na letištní rotě dělal staršinu roty starý front'ák v hodnosti nadrotmistra, kterému se přezdívalo Železný rytíř.

Bylo to z důvodu, že když oblékl slavnostní uniformu, měl prý vyznamenání a řády pomalu i na poklopce kalhot. Všichni tvrdili, že mohl, pokud by si udělal školu, být již dávno na generálním štábu, ale on ne.

Chtěl být vždy jen staršinou, protože staršina u bývalé ruské a nynější sovětské armády, to je šarže, která rozhoduje na rotě o všem, o bytí a nebytí, o trestech i potravinách, zkrátka pomalu o všem.

Byl to Volyňský Čech a jeho slova nepindájtěs a nekecájtěs převzali dávno již všichni vojáci do svého slovníku vyjadřování.

Měl takové srandovné vyjadřování se stálým přízvukem ruštiny

Nikdo před ním neměl úniku, měl o všem perfektní přehled a nenechal se nikým oblbovat. Na druhou stranu to byl takový divný pavouk, ale když si někoho oblíbil, držel nad ním ochrannou ruku.

Vědělo se, že při rajonech, pokud nebyl spokojen s úklidem, dovedl do mazlavého mýdla nasypat popel nebo písek a třeba nechal několikrát zopakovat úklid. Takový to byl puntičkář. Když byl konečně spokojen, šel do skladu, vytáhl šišku salámu a rozdělil ji mezi ty, které před tím buzeroval.

Měl za ženu moc příjemnou paní, která pracovala na správě budov, a ta mi často vypravovala jeho historky ze života.

Mohl jsem se mnohokrát umlátit smíchy, ale ona vše brala s nadhledem, s tím, že si již zvykla, a že je to v jádru dobrý a milý člověk milující své děti a rodinu.

Také prý nakupování a někdy i vaření byl jeho koníček.

Jednou, když jsem opět přišel na správu budov, vypravovala mi, co dělá manžel, když přijde domů po službě z kasáren, kde přesto prý trávil většinu svého času.

Po příchodu domu si pečlivě dá do pořádku stejnokroj, pískne na píšťalku a nahlásí nástup celé rodiny na rozkaz.

Manželka spolu s dvěma dcerami již skoro v pubertě musí nastoupit v řad do pozoru a on jako hlava rodiny začne rozdělovat úkoly.

Po rozdělení úkolů se podívá na hodinky a vyhlásí čas, kdy mu budou hlásit splnění úkolů. Potom většinou prý odchází nakupovat.

Jeho žena s ním zásadně nechodí, protože se obává ostudy, ale v širokém okolí byl znám svým chováním a vystupováním, že si z toho pomalu nikdo nic nedělal a ani se nedivil. Běda, kdyby mu chtěl řezník uříznout salám a byl to zrovna začátek nenačaté šišky nebo její konec.

„Nět, nět, nět!“ okamžitě byla jeho reakce a řezník mu musel předat pouze díl z prostředku salámu.

„Já bych vám mohla vypravovat,“ říkala jeho paní se smíchem. Bylo by toho na knihu.

Věřil jsem jí to, protože o železném rytíři kolovalo mnoho různých historek jako například ta, jak si železný rytíř pořídil auto Spartaka a neměl řidičský průkaz, takže auto stálo v garáži. Pořídil si tedy moped, takový ten kozí dech a když se mu podařilo rozjet, neuměl ho zastavit. Jednou, když takto vyrazil na letiště, řval již před hlavní branou: „Atvírajtēs, atvírajtēs, nebo zagýněm!“

Po bleskovém zvednutí závory dozorcím brány zahrnul směr kruhový objezd u našich rot. Zde ho vojáci z jeho roty museli honit kolem kruhového objezdu, až ho shodili na zem a podařilo se jim pekelný stroj zastavit. Od té doby jezdil raději na kole.

Na našem letišti probíhal za velmi přísných bezpečnostních podmínek a přísného utajení první přilet nejmodernějších letadel Sovětské armády stíhacích bombardérů SU -7 B jako ukázka nejmodernější světové letecké techniky pro generalitu a vybrané piloty.

Sovětská letadla Mig 21 již pomalu zdomácněla nad naši republikou a pomalu nahrazovaly Migy 18, kterým ale ještě úplně neodzvonovalo, zrovna tak jako starým bombardérům, které ještě velmi často brázdily nebe nad našim letištěm.

To co přiletělo, byla světová špička se sovětskými výsostnými znaky.

Druhý den po jejich přiletu se na letištní ploše a stojánce, kde byla letadla strážena, ozvaly dávky ze samopalu a byl okamžitě na celém letišti vyhlášen poplach s tím, že strážný a letadla byla napadena diverzanty, přičemž byl postřelen strážný, který prý opětoval palbu. Po tři dny trvalo napětí a pátrání po diverzantech, protože se našly nějaké stopy a vystřelené nábojnice někde poblíž letadel.

Byl to mezinárodní průšvih, který údajně řešily ministerstva a vlády a u nás na letišti zavládlo šílenství od kontrol generálního štábu, divize, pluku, rozvědek až po ty nejnižší kontroly.

Postřelený voják byl po ošetření po tři dny přenášen jako hrdina od výslechu k výslechu, kde mu byla po dobu výslechu pro něho i komise předkládána nejlepší jídla, zákusky a kávačka. Po třech dnech nevydržel nervově zatížení výslechu, protože žádné diverzanty se nepodařilo polapit a některé indicie ukazovaly na to, že si vše asi strážce vymyslely a kápl božskou.

Při dlouhé nudné strážní službě na stojánce si hrál se samopalem a vyšla rána, která mu přes zimní kabát prostřelila nohu tak šikovně a v takovém úhlu, že to vypadalo opravdu jako postřelení někým jiným.

Protože byl ale tak duchapřítomný, protože si chtěl zahrát na hrdinu, okamžitě zařval stůj nebo střelím a vyšil dávku ze samopalu, přičemž prostřelil tři sovětské SU – 7 B.

Druhý strážný prý zahlédl pohyb někde od letadel, že okamžitě zalehl a vystřelil druhou dávku na jakýsi stín.

Když se strážný přiznal, byl vláčen i s prostřelenou nohou za límec stejnokroje a mnoho důstojníků mělo chuť na něm vykonat rozsudek smrti.

Na jeho obličej bylo vidět, že asi nějakou nakládačku také dostal.

Největší překvapení pro nás bylo, když tento voják byl uznán za blba a byl propuštěn ze základní vojenské služby do civilu, aniž by platil cokoliv z mnoha milionové škody na letadlech a dalších nákladech na jejich přesun do Sovětského svazu, protože nemohly odlétnout, a u letadel tohoto typu se prý nedala provést jen výměna prostřelených částí.

Když si balil po uzdravení své věci na strážní rotě, přímo se vysmíval svým soudruhům ve zbrani.:

„ Vidíte, vy blbci, já jdu domů a vy tu budete tvrdnout skoro ještě dva roky!“
Pro nás to znamenalo ještě více kontrol a poplachů, střeleb a přesunů.

Pomalou, ale jistě mi hodil Radzo starost o polní letištní hospodářství, co se týkalo zajištění náradí a krmiv. Naštěstí si ponechal rozhodnutí, kdo se bude z mužstva starat o zemědělské stroje a opravy a také kde se bude co sít a sklízet.

Do prasečáku hned také odvelel vojáky, které neměl v oblibě, a chodil je také kontrolovat.

„ Dohodni si to se svojí snoubenkou, kdy nemá službu, pojeděš na služební cestu, potřebuji nakoupit nějaké lopaty a vidle do prasečáku,“ sdělil mi počátkem března, protože věděl, že moje snoubenka pracuje v nemocnici.

„ Tak na pondělí,“ střelil jsem jen tak od boku, chtěl jsem se již v neděli ztratit, abych mohl být v Praze déle.

„ Moje snoubenka dělá na směny, ale v pondělí má volno,“ lhal jsem nestydatě.

Zavolaal jsem své lásce, že jedu na služební cestu, a vyrazil jsem již v neděli večer, věděl jsem z praporečného rozkazu, že Láďa Zatloukalů nastupoval směnu dozorčího útvaru, takže jsem si byl skoro jistý, že by to mělo projít.

Svému kamarádovi Pavlovi Vavřincovi jsem svěřil klíče od skladu a rotní Army, protože je na něho spolehnouti. Když si cokoliv vzal z prodejny, okamžitě se napsal do černé knihy, nebo zaplatil.

V Praze jsem spěchal za svojí láskou do nemocnice na Karláku, měla ten den noční směnu.

Slíbila mi, že si promluví s vrátným, aby mne za ní pustil.

„ Á, vy jste ta láska a snoubenec naší sestřičky na dětském, že jo?“ oznámil mi tajemně vrátný nemocnice, když jsem se u něho ohlásil, zda by mne mohl pustit za Ivku.

„ No tak běžte vojáčku, ale jděte zahradou, aby vás neviděl nějaký doktor, měl bych zle,“ zamrkal na mne a ukázal kudy se mám vydat.

Prošel jsem spoře osvětlenou zahradou a nakukoval do jednotlivých pokojů s terasy přízemí kojeneckého a dětského oddělení nemocnice, kde moje láska pracovala jako dětská sestra.

Bylo tam jedno miminko vedle druhého.

Některé v inkubátorech, některé napojené na různé hadičky a šlahounky, některé s oholenými hlavičkami buď s jizvami nebo obvazy.

Byly krásné a sledoval jsem je se zalíbením a touhou mít také někdy takového drobečka.

Spatřil jsem Ivku v jednom pokoji, jak přebaluje miminko.

Namáčkl jsem se na sklo a pozoroval ji při práci, když tu najednou zvedla hlavu a málem nahlas vykřikla při pohledu na mne, jak se lekla.

„ Ty jsi mne ale vylekal!“ byla její první slova, když mi odemkla dveře. „ Myslela jsem, že mne sleduje nějaký vandrák nebo šmírák, kteří se sem občas v noci do zahrady dostanou, když jsem spatřila ten obličej přitisknutý na sklo.“

Dlouze a radostně mne políbila.

„ Budeš tu se mnou až do rána? Nesmí tě ale zahlédnout žádný doktor, měla bych průšvih,“ tulila se toužebně ke mně.

„ To mi říkal již vrátný, byl to prima stařík,“ radostně jsem ji odpověděl.

Byl jsem zatažen do pokoje sester, když se předem ubezpečila, že dveře na oddělení jsou uzamknuty.

Moc času na mne ale neměla, byla stále na oddělení a k ránu si konečně na půlhodinku sedla celá utrmácená.

„ Uf! To byla zase noc. Nechci tě vyhánět, ale budeš muset odejít, aby tě někdo zde neviděl, začnou chodit na ranní směnu. Počkej na mne před nemocnicí.“

Vyhověl jsem její prosbě a počkal na ní až před vrátnicí, protože jsem nechtěl, aby měla kvůli mně nějaký problém.

Druhý den jsem se vydal nakoupit podle seznamu, který mi dal velitel roty. Teprve při přečtení seznamu, jsem si uvědomil, že je toho na malé osobní auto a né na moje ruce a jízdu vlakem. Když jsem nakoupil vše potřebné v Kovomatu Na Poříčí, byla toho pěkná hromádka.

Bylo štěstí, že je to do Truhlářské ulice jen pár kroků. Domluvil jsem se s vedoucím prodejny že pro zboží přijedeme, autem i když jsem o tom nebyl přesvědčený, ale zboží bylo nakoupeno a Radzo ho v prodejně nenechá.

Chopil jsem se jenom jednoho balíku vidlí na hnůj, o kterých velitel říkal, že je nejnůtější potřebuje. Věděl jsem, že takto přinutím velitele, aby pro zbytek zboží mne poslal s autem. Samozřejmě že mi ujel poslední noční vlak do Lysé a další jel až po půl osmé ráno.

Bylo to díky tomu, že napřed jsem se nemohl nějak dlouho rozloučit a potom trolejbus dlouho nejel z Jinonic. Na stanici u Anděla jsem čekal skoro půl hodiny na tramvaj. Zkusil jsem zavolat z pošty do kasáren, zda bych nesehnal někde svého velitele, nebo jeho zástupce, kterým bych vše vysvětlil. Když se v telefonu ozvalo: Vojenský útvar ... spojení bylo přerušeno a nepodařilo se poště náš hovor obnovit.

To bude pěkný průšvih, pomyslel jsem si, protože jsem měl také vítr z toho, aby někdo z vyššího důstojnického sboru náhodou nezjistil již v neděli, že chybím a ještě nyní se klidně nevrátím ze služební cesty.

Raději jsem přespal v Truhlářské ulici doma, abych ráno neměl potíže s dopravou na nádraží, protože od své milé bych to měl přes celou Prahu.

Ráno jsem nemohl dočkat hodiny odjezdu. Nejmladší bráška se nabídl, že než půjde do školy, mne vyprovodí na nádraží Těšnov a pak se vrátí do školy. Já jsem nesl v levé ruce balík vidlí na hnůj, abych s pravíci mohl salutovat a musel jsem vypadat opravdu podivně. Po cestě jsme s bráškou klábosili o všem možném a nemožném z vojenského prostředí, protože můj nejmladší brácha byl takový zvidálek a vše ho zajímalo.

Došli jsme pomalu do vestibulu nádraží a měl jsem ještě pětiminutový čas do odjezdu, když jsem zaregistroval, že se směrem ke mně ubírá vojenská lítačka hradní stráže, aby mne překontrolovala. Z hrůzou jsem si uvědomil, že jsem vlastně dezertér, protože jsem se včas nevrátil ze služební cesty. Když byli ode mne jen již několik desítek kroků, aniž bych něco stačil říci bráškovi, rozeběhl jsem se i s balíkem vidlí ven z nádraží a pak podél ohrady směrem ke Štvanici, kde jsem to nejlépe znal. Poslední, co jsem zahlédl, byl vyděšený obličej svého bratra a běžícího jednoho člena hlídky.

Za mnou se ozval křik: „Vojíne, stůjte!“ ale já jsem nereagoval.

Hnal jsem směrem k ostrovu a balík vidlí mne pěkně zdržoval. Již jsem myslel, že ho zahodím když se v dřevěné ohradě ohraničující nádraží objevila odtržená prkna. Hupsnul jsem do otvoru a počal kličkovat mezi vagony v kolejišti zase nazpět směrem k nádraží. Byl jsem rozhodnut si nenechat tento vlak ujet.

Věděl jsem, že vlak na odjezdu nebudou procházet, aby mne našli. Když jsem z druhé strany naskočil, vlak se počal rozjíždět a já spatřil okénkem, jak vojenská hlídka pátrá po peronu. Zhluboka jsem si oddechl a konečně balík vidlí pustil na zem. Bráška si nějak poradí a vysvětlím mu to až příště přijedu. Měl jsem jenom strach, aby ve vlaku nebyla také vojenská kontrola. Nebyla a já si radostně oddechl.

Nastal ale problém, protože po příjezdu do Lysé nad Labem nejel autobus do Milovic, a tak jsem se pustil ostrým tempem s vidlemi v ruce po silnici, přehazujíc je mrchy z jedné ruky do druhé.

Proklínal jsem se, že jsem je také nenechal u ostatního nakoupeného nářadí, když tu u mne zastavil jakýsi motorkář s dvěstěpadesátkou pérákem.

„Hele, vidím vojáka modráka, ty jdeš určitě do Mladé na letiště. Chceš svézt?“

Radostně jsem přikývl, i když byla hrozná zima. Musím něco vydržet, když jsem si to tak zavařil.

Byli jsme skoro již u Milovic, když najednou jako by nás někdo podtrhl, jaký jsme dostali smyk. Zaslechl jsem jenom zaklení řidiče: „A je to v prde...“

Jediné štěstí bylo, že jsem ten balík vidlí nepustil a pevně držel, protože jsem po své zadnici nejel tak dlouho, ale následky byly děsivé.

Roztržená nohavice kalhot, krvácející ruka, strašně špinavý zimák

Horší bylo to, že mne strašně pálila a bolela prdel.

Řidiči a motorce nebylo nic, protože měl vysoké kožené holínky a koženou kombinézu s beránkem, jakou měly vojenské motospojky.

Po něčem takovém jsem toužil již od doby, kdy jsem si koupil motorku.

„No ty vypadáš,“ zděsil se, když mne zahlédl. Promiň, nedalo se s tím nic dělat,“ omlouval se mi.

Mávl jsem rukou, protože jsem v ten okamžik neměl slov a krvácející ruku omotával kapesníkem.

„Zkusíme to ještě jednou? Troufneš si? Takhle přeci nemůžeš jít pěšky, ty dva kiláky dojedeme nebo ne?“ ptal se mne a našlapával opět mašinu.

Bolestivě jsem dosedl a jen se modlil, abychom byli již u brány.

Když jsem se dokulhal před rotu, spatřil jsem nastoupenou rotu před budovou a velitele roty, jak něco vykládá nastoupeným vojákům.

Když mne zaregistroval přícházet, vydal se rychlou chůzí ke mně a křičel: „Vojíne Ranecký, já vás nechám zavřít, až zčernáte.“

Zatrnulo ve mě, co mne vše bude čekat, ale když spatřil, jak kulhám, můj špinavý kabát, roztrženou nohavici a krvácející ruku, přistoupil blíže a procedil: „Co se ti stalo? Žádný průser, nebude z toho prokurátor? Pojď se mnou do kanceláře. Teď nemluv.“

Vyzval velitele čet ať převezmou velení a šel se mnou.

Když jsem mu nesouvisle vypravoval, co mám nakoupeno v Praze a co všechno mne postihlo, poplácal mne po rameni slovy „Ježiši Kriste, to je štěstí, že jsi ty vidle do sebe nevrazil, tos je tam měl také nechat. Dobře, vyjednám auto a pro to náradí pojeděš.“

„No jo, ale teď aby sis sehnal nověj stejnokroj, ale jak tě znám, ty si nějak poradíš. Co ta ruka? Docela to krvácí, dojde si s tím na ošetřovnu. Také asi zadek máš jako roštěnku.“

Doufám, že s tou nohou nemáš nic, mimo té odřené prdele?“

A do Prahy se jelo opět příští týden po vyjití rozkazu ke služební cestě. Samozřejmě, že jsem se setkal opět s mojí láskou, protože do Prahy jel jako velitel vozu Láďa Zatloukal.

Kulhal jsem asi tři dny, ale zadnici jsem měl samý silniční lišej celý měsíc.

„Vojíne Ranecký, vy prý pojedete zase do Prahy?“ oslovila mne jednou Radzova manželka když jsem jednou šel na štáb pro nějaké papíry.

„My bychom s děvčaty ze štábu na vás něco chtěly, jestli byste pro nás mohl něco udělat, když zase do té Prahy pojedete,“ důvěrně se ke mně naklonila a já jsem opět zahlédl její chlupatou hruď, když mne za rukáv táhla do podatelny.

Dnes se mi zdálo, že i knírek, který se někdy rýsoval pod jejím nosem, je menší.

„O co jde?“ vylezlo ze mne když zavřela dveře podatelny.

„Víte, Ranecký, manžel mi říkal, že si umíte vždy poradit, a tak jsme tady s děvčaty vás chtěly poprosit, zda byste se nám tam nepodíval po dámských kalhotkách a punčocháčích.“

Praha je přece jenom lépe zásobována a tady v Lysé ani v Nymburce není možno o ně zavadit a když náhodou přijdou okamžitě jsou pryč. Vždyť to znáte, a víte, jak to chodí.“ prosila mne za souhlasu a kývání ostatních děvчат a žen na podatelně.

„No víte, já, jsem ještě nikdy dámské kalhotky nekupoval, ale myslím si, že mi mé děvče poradí, ale musíte mi říci, jaké a hlavně nějaké velikosti,“ trochu jsem se ošíval a v duchu jsem se živě viděl, jak jim беру míru.

Tak jsem se té své vidině zahloubal, že jsem se tomu i zasmál, protože jsem si živě představil, jak roňandy vyhrnují sukně a já jim беру míru krejčovským metrem.

Z té mé vidiny mne probral hlas Radzovy manželky.

„My jsme si to tady sepsaly, máte to v obálce a je u toho pět stovek. Pokud je nebudou dávat na příděl po jednom kuse, kupte jich prosím větší množství a když to nebude přesně naše velikost, tak je vezte také. My si je se sousedkami po případě prodáme nebo vyměníme. Budete to mít u nás, jako nikdo předtím,“ lísala se ke mně a vojandy se na mne líbezně usmívaly.

Protože jsem se skoro stále ve svém mladém životě držel hesla že ženy se musí umět předcházet a každý chlap jim musí vyhovět, ať je jim osmnáct, dvacet, třicet, padesát nebo více, protože nikdy neví, kdy je bude potřebovat, slíbil jsem všem přítomným ženám, že se budu snažit a zaangažuji i svoji milou, aby mne je sháněla, když je já sám tentokrát nedostanu.

Byl jsem blažený důvěrou, kterou do mne tyto ženy vkládaly.

Když jsem přišel na rotu a zmínil se Palovi, jakým úkolem jsem byl pověřen, mohl se strhnout smíchy.

„Ty Fafák, chod' sem, něco ti povjem,“ volal na Ivana Mládka.

„Peter bol na štábe a bral tam mieru Radzovej starej a holkám ze štábu na kalhotky.“

„Ty jsi ale pěkný proutník, porád moje Ivka, moje Ivka a teď bereš roťandám míry,“ chechtal se Fafák. Musel jsem se zasmát i s nimi, protože jsem si znovu představil onu moji vidinu ze štábu, že nastupuje jedna za druhou, vyhrnují sukňe a jim beru míry.

„Kdo umí, ten umí, kdo neumí, ten čumí,“ chtěl jsem si trochu rýpnout do kamarádů.

„Poslyš, přihraj mi také nějakou pořádnou samici, nebo se zblázním, než pojedu na dovolenku,“ smál se Palko.

Při jedné z mých služebních cest, když jsem si hověl u své lásky po dobrém obědě na pohovce, zaslechl jsem, jak její sestra Jarka plánuje svojí svatbu s Jiřím a seznamuje s tím své sestry.

Ani jsem se nedivil, chodili s Jiřím již tři roky.

„Škoda, že na Staroměstské radnici je pořadník plný až do konce roku, toužila jsem to mít na staré radnici, ale termíny jsou až na příští rok. No to je prostě hrůza! Prý mají přednost ti, kteří mají trvalé bydliště v Praze 1,“ rozčilovala se Jarka a sestry jí dávaly za pravdu.

„Škoda, že se Petr ještě nevyjádřil, mohly bychom mít svatbu společnou,“ zaslechl jsem větu a zbystřil pozornost.

„Hele Petře, ty by ses nechtěl oženit?“ prohodila Jaruška, jako by se o nic nejednalo.

„Ale jo!“, odpověděl jsem.

„Nevím ale, zda by si mne Iva chtěla vzít?“

„No vy jste prdlí! Oni se zasnoubí a neví zda se vezmou?“ smála se nejmladší Vlasta.

„No tak teda jo,“ zasmál jsem se na Jarku.

„To je bezva, uděláme společnou svatbu, nechceš se, Vlasto s tím svým Pavlem přidat?“

Vydaly bychom se všechny tři v jeden den a Petr by pro nás tím trvalým bydlištěm na Praze 1 zajistil svatbu na Staroměstské radnici,“ jásala Jaruška.

„Jo a kdybych to vše vyřizoval, vždyť je kolem toho hromadu papírování,“ děsil jsem se běhání po úřadech, které jsem k smrti nenáviděl.

„Neboj, já to vše zařídím a ty to budeš mít vyřízené jako rekreaci do Bulharska,“ nabízela se Jarka.

Zasmál jsem se tomu, ale nedával jsem tomu velkou váhu a moc jsem na tím nepřemýšlel, ale byl bych na rotě třetí ženatý Petr.

Ženatý mezi vojáky naší roty byl Petr Šoch, Petr Klicman a teď by byl i Petr Ranecký. Já jediný jsem také se ženit nemusel, na rozdíl od předešlých dvou Petřů, ale věděl jsem, že bych si po vojně stejně svojí lásku vzal, takže to bylo jedno.

Moji budoucí švagrovou čekala pěkná práce vyřídít všechny nutné formality pro svatbu, včetně mého převodu trvalého bydliště zpět na Prahu 1. Armádu čekaly také změny, začínalo se také chystat přestrojování armády a my jsme dostávali zkušebně první sérii nových bot „kanad“ a tak zvané „půllitry“ končily. Hovořilo se také o tom, že během dvou až tří let dojde k úplnému přestrojení armády a zaniknou i modré stejnokroje leteckých sil a pomocného leteckého personálu.

Já byl jeden z prvních, kdo nové boty z nováčků vyzkoušel. Druhý ročník chodil ještě v půllitrech. Chvilku trvalo, než jsem si boty vyšlápl, ale byl to proti starým koženým holinkám přepych.

Kdykoliv se prováděla na rotě kontrola výstrojních součástí, mým klukům z roty málokdy něco chybělo, protože jsem to bez problémů sehnal.

V takový den musela celá rota nastoupit na prostor před budovou a veškeré vojenské součásti a vybavení odnést v dekách před budovu, kde za dohledu velitele roty nebo jeho zástupce jsem počal hlásit jednotlivé součásti a všichni nastoupení je museli ukázat.

Pokud je neměli, byli zapsáni k srážce z žoldu a byla jim potom vydána jiná nová.

Napřed jsem musel ale podle výstrojních karet překontrolovat správnost a také to, zda třeba košile nemá v prádelně nebo stejnokroj v krejčovské dílně.

Když jsem byl ve výcvikáči, byl jsem mezi kontrolovanými a nyní sám kontroluji .

Je jasné, že se mne pokoušeli vojáci všemi možnými způsoby korumpovat, abych údaje napsal správně a nikdo nebyl postižen srážkou ze žoldu.

Musel jsem ale později stejně přistoupit na tvrdší postup, protože mnoho vojáků se spoléhalo na to, že mu výstroj seženu, a mé dobroty počali zneužívat a některé věci prodávat civilistům. O boty „ kanady “ byl největší zájem, ale i lůžkoviny, deky a podobné věci se začínaly ztrácet.

Velitel roty i jeho zástupce počali také více využívat mé funkce písaře a pravé ruky staršiny roty. Přestěhoval jsem se z velké cimry k velitelům čet, kde jsme byli jenom tří, a pro mne se ihned stal život na vojně ještě více přijatelnější.

Můj finanční kapitál díky častému příchodu záložáků každého měsíce na naší i okolní roty stoupal, protože jsem v Armě dosahoval značných tržeb.

Měl jsem někdy rozpůjčováno mezi důstojníky skoro dva až tři tisíce korun, což byl dvouměsíční plat dělníka, nepočítaje v to černou knihu vojáků základní služby, kdy jsem dbal na to, aby dluh jednotlivce nepřerostl za měsíc jejich měsíční žold.

Byly i výjimky, ale o těch jsem věděl, že o půjčené peníze nepřijdu.

Protože jsem nepožadoval žádné úroky nebo jiný lichvářský úplatek, zájem o to, abych jim předal cigarety se zápisem do černé knihy, stoupal a já jsem musel pověřit svého nejlepšího kamaráda Pavla, aby mi s Armou vypomáhal.

Lád'a Zatloukalů mi dluh již splatil, ale opět si znovu vypůjčoval a já jsem u něho v rodině počal být čím dál tím častěji.

„ Hele, ty mu chodíš píchat paničku, “ pustili se jednou do mne kluci z roty, protože mne často viděli chodit směrem k jejich domu.

Snažil jsem se jim to vymluvit, že jsme s Lád'ou kámoši a že jsem u nich byl na jeho pozvání, protože jsem slíbil, že se nezmíním o pravé skutečnosti.

Musím ale uznat, že i Lád'a s jeho paní i dětmi mi přirostli k srdci a rád jsem je navštěvoval .

„ Vy jste se snad zbláznili, kluci, Lád'a i jeho paní je jenom můj kamarád, “ bránil jsem se

„ Jó kamarád, kamarád ten taky rád! “ ozval se chechtot.

„ Nekecej!“ pustil se do mne další z nových ženáčů Petr Klicman.

„ Jak to, že tam chodíš, i v době když je Zatloukal tady na rotě? Já jsem tě tam již dvakrát viděl jít, když jsem byl služebně s autem venku. “ Co jsem na to mohl říci. Mávl jsem rukou a zapadl do skladu.

Velitel roty také souhlasil s vybudováním onoho baru a prodejny Army v prostorách roty, protože se s tím na letišti zároveň snížily útky do Milovic těch, komu došly cigarety nebo jiné potřebné zboží z Army.

Kluci z roty se toho chopili s vervou a během jednoho měsíce byl bar s barovým pultem, židličkami a prodejnou hotov.

Měli jsme dva šikovné malíře, kteří stěny baru řádně vyzdobili svými abstraktními výtvary, a mohu říci, že se zde všem líbilo a na posezení u kávičky s cigaretkou na barové židličce se stály pomalu fronty.

A tržby rostly a rostly a také tím i moje peněženka.

Můj ZOT, což byl záznam o odměnách a trestech byl popsán jen samými pochvalami, nejen od důstojníků roty, ale i počet mých praporečnických pochval a opuštěných si vyžádal další nový tiskopis.

Také jsem musel dostat novou vycházkovou knížku, protože ta stará byla popsána vycházkami a opuštěnými a to i v rubrikách pro kontrolní orgány vojenských hlídek.

Je jasné, že sestra Ivča Jarka se chopila vyřizování svatby s plnou vervou a již při jedné z dalších mých návštěv Prahy mi dávala podepsat potřebné žádosti a tiskopisy.

„Potřebuji jenom tvůj rodný list a budu to mít skoro zařízené,“ chlubila se, jak je aktivní. Projednala vše i s rodiči a bylo na mě, abych doma a svým sourozencům oznámil, že se budu ženit.

Jediné, co ji trochu děsilo, bylo to, že jediné volné termíny byly v měsíci květnu a navíc ještě v pátek, ale nemuseli bychom čekat na další rok.

Bylo rozhodnuto. Pověra, že svatby v máji a v pátek do roka máry, je opravdu pověrou.

Vidina svatby byla silnější.

Poprosil jsem budoucího šváru, aby zařídil prodej mé motorky, a počal jsem tvrdě vybírat a honit dluhy z černé knihy u důstojníků i mužstva, protože jsem se musel také nějakou tou korunou na svatbě podílet, i když holky vše zařizovaly.

Chtěl jsem se ženit v civilu, nepřipadalo v úvahu, abych se ženil v uniformě. Mělo to však jeden háček. Pokud bych se ženil v civilních šatech, musel bych mít svolení ministerstva vnitra.

Žádost o civil jsem nehodlal riskovat, protože jsem věděl, že by mi ji určitě zamítli, a tak jsem se rozhodl oženit v civilu a načerno, bez žádosti.

Holky šily a vybíraly doplňky a i já jsem si za pečlivé rady své milé vybral svatební šaty.

Když jsem to oznámil klukům na rotě, skoro všichni jásalí s vidinou nějakého toho alkoholu.

Jednou se na rotě objevil velitel praporu s tím, že jde na kontrolu mého skladu a prodejny.

Věděl jsem od své budoucí tchyně, že muž stejného jména se narodil ve stejné vesnici jako ona a že si jako sousedé často hráli na písečku.

Několikrát mi také řekla: „Zjisti, zda je to on, ráda bych ho viděla, jak vypadá, neviděla jsem ho od té doby, co jsme se po skončení školy rozprchli do různých částí republiky. Od sousedů ve vesnici jsem se dozvěděla, že je vojákem z povolání.“

Byl jsem rozhodnut, že tentokrát využiji situace a zjistím to, ale strach před takovou šarží, která navíc neměla mezi vojáky a důstojníky moc velkou dobrou pověst pro svoji přísnost, mi svazovala jazyk.

Rota i vojáci na takovou předem nahlášenou kontrolu museli být jenom vypulírování, aby vše bylo bez problémů a Radzo se také mohl blýsknout.

Byl jsem zalezlý ve svém skladu, když se ke mně doneslo rázné hlášení dozorcího roty podávané veliteli praporu.

Raději jsem nevyšel ze svého doupěte a čekal, zda mne opravdu navštíví, a ve skrytu duše doufal, že obejde jenom rotu a mne vynechá.

Jak jsem se zmýlil !

Netrvalo ani pět minut a dveře skladu se otevřely a v nich samotný velitel útvaru kapitán Hrubec.

„Soudruhu kapitáne, vojín Ranecký. Provádím kontrolu oděvních součástí do prádelny a ve skladu,“ nahlásil jsem tu pěknou blbost a dělal, jako že počítám špinavé košile.

Velitel útvaru se zastavil u mne a cvrknutím prstů na moji kapsu mne upozornil na nezapnutý knoflíček kapsy mého stejnokroje.

A jéje, to to pěkně začíná, pomyslel jsem si, ale knoflíček bleskově zapnul.

„Slyšel jsem vojína Radecký, že máte nejlepší evidenci a sklad na praporu, tak se jdu osobně přesvědčit,“ byla jeho první slova.

Sáhl do regálu a pohybem ruky zjišťoval, zda se na jeho ruce neobjeví náhodou stopy prachu. Neuspěl, protože jsem ani né hodinu předtím pečlivě všechny regály vytřel, přerovnal a překontroloval visačky, i to, zda mají červeně vyznačenou inventuru.

Překontroloval některý materiál se zápisem na visačkách, rozebral několik pistolí a samopalů u nichž zjišťoval, jak jsou vyčištěné a nakonzervované.

V duchu jsem se usmíval, protože den předtím jsem přemluvil své kamarády, ať mi s tím pomohou.

V duchu jsem si pobrukoval: „ Najdeš hovno, Hrubče, ty pitomej tupče.“

Pohlédl na mne a viděl, že se asi připitoměle usmívám nad jeho nemohoucností něco najít. Sehnul se na spodek regálu a vytáhl kanady připravené k výměně z důvodu utržené podrážky. Byly předpisově nakrémovány a vyleštěny. Otočil je a zahlédl na podrážce nepatrný zbytek zaschlého bahna.

V jeho tváři se konečně rozsvítil úsměv.

„ Již jsem viděl, vojíne Ranecký lepší sklady, a lépe vyčištěnou obuv. Takto v divizní soutěži neuspějete!“

V jaké divizní soutěži, říkal jsem si v duchu, vždyť jsem se nikam nehlásil, ale raději jsem držel hubu. Držel jsem se hesla, které mi poradil bráška Ivan, než jsem šel na vojnu, hlavně po té události hned po nástupu.

„ Na vojně je třeba držet hubu a krok,“ ale já jsem používal ještě jedno pořekadlo: „ Nedráždi hada bosou nohou,“ protože některé zelené mozky mi hada připomínaly.

„ Chci vidět tu vaši Armu, kde ji máte ?“ optal se mne, když se předtím trochu pohrabal v knihách a evidenci.

„ Je na konci chodby, soudruhu kapitáne. Pokud budete chtít, ukáži vám ji,“ odpověděl jsem mu s o trochu lepší náladou, protože mne zatím neprcal a buzeroval tak, jak o něm bylo známo.

Když jsem otevřel novou Armu s barem, zálibně si prohlédl malby.

„ No docela to ujde, ale tohle tam nemuselo být,“ ukázal na jednu nástěnnou malbu, kde byl vyobrazen Mig 18 na modré obloze, ale dole v rozkvetlé třešňovce seděli vojáci držící nějaké lahve.

Bylo to přesně podle textu mazácké písničky: „ Na obloze éro letí, vesele se kolíbá, v trávě sedí stará máza a pivečko popíjí!“

„ Soudruhu kapitáne, mohu se vás na něco optat?“ nevydržel jsem již být více zticha.

„ Vy pocházíte z Beřkovic, že ano?“

Pohlédl na mne trochu udiveně.

„ Odkud to víte?“ zůstal na mne zírat. „ Kdo vám to řekl?“

Bylo tajné někomu říkat jméno velitele útvaru, nebo nějaké další podrobnosti, ale já to musel risknout. „ Moje budoucí tchýně! Prý jste si hrávali na jednom písečku “

„ Na jednom písečku?“

„ Jako děti, potom po skončení školy jste prý někam odešel a to již o vás nic nevěděla, až prý nedávno se od někoho z vesnice dozvěděla, že zde někde jste na vojně. Sdělila jí to prý přímo vaše bývalá sousedka “

„ Již si vzpomínám, jmenovala se Emilka ?“ rozzářil se vzpomínkou na moji budoucí tchyni.

„ Moc ji ode mne pozdravujte, rád bych ji někdy uviděl, “ poplácal mne po rameni.

„ Proč jste to neřekl dříve?“

„ Nepřipadalo mi to vhodné, soudruhu kapitáne,“ hájil jsem se.

„ Dobrý, jsem spokojen s kontrolou. Docela jste mne překvapil, Ranecký, a doufám, že tu vaši budoucí tchýni brzy uvidím. Kdy se ženíte? “ zeptal se mne .

„ Brzy, soudruhu kapitáne, letos v květnu,“ sdělil jsem mu termín mé svatby.

Za týden si mne nechal zavolat k sobě politruk útvaru praporčík Bílý.

„ Máš za ním přijít na štáb,“ vyřizoval mi vzkaz dozorčí roty.

Když jsem politrukovi na štábu zahlásil při příchodu, pokynul rukou abych se posadil.

„ Poslouchejte, vojíne Ranecký, hovořili jsme nedávno se soudruhy z naší stranické organizace o mladých kandidátech a velitel útvaru s velitelem roty se zmínil o vás. Přemýšlel jste někdy o tom stát se kandidátem strany?“ začal a já jenom zíral.

„ Soudruhu praporčíku, abych se přiznal, tak jsem nikdy o tom nepřemýšlel, myslím si, že jsem moc mladý a nezkušený, abych mohl být členem strany,“ odpověděl jsem mu upřímně bez zaváhání, i když musím říci, že mne trochu potěšilo, že o mne hovořili.

„ My bychom přivítali váš zájem o kandidaturu. Podepište přihlášku, nejste přeci žádný blbec a v životě by se to mohlo hodit. Slyšel jsem, že se chcete ženit a pro základ'áka pokud byste byl ve straně, to má také nepřímé svoje výhody. Jako ženáč, kdybyste to podepsal, byl byste častěji na opušťáku nebo na vycházkách přes noc. Zatím máme o vás ty nejlepší reference . Takto co ? “

„ Budu o tom přemýšlet, soudruhu praporčíku,“ odpověděl jsem mu celý rudý, ale vyslovená pochvala mi pošolichala komplexy.

„ Když jste tady, nechcete se podívat na nějaké knížky? Já tady na útvaru také mimo jiné prodávám knihy, a jak jsem se dozvěděl, na Vánoce vám přišla od vašeho zaměstnavatele kniha Jak se kalila ocel. Mám tady slušný výběr a mohu vám objednat knihy, o které byste měl zájem.“

Abych překonal rozpaky z předešlého rozhovoru a nějak z něho unikl, začal jsem se probírat knihami, které mi politruk ukázal.

Zaujala mne mezi nimi jedna z druhé světové války, a tak jsem se rychle rozhodl a knihu zaplatil.

„ Já jsem věděl, že si vyberete. Doufám, že přijdete častěji .“

Postavil jsem se do pozoru a chtěl požádat o svolení opustit místnost, ale politruk jenom mávl rukou a podával mi pravici na pozdrav ,

, Tak nezapomeňte, Ranecký, a o mém návrhu přemýšlejte.“

Překvapením jsem stiskl nabízenou pravici a co nejrychleji opustil budovu štábu a cestou mi vrtala hlavou jeho slova.

Měli jsme na rotě také mezi námi nováčky jednoho Rusína jen kousek z Černé při Čope a byl to takový hrozný špindíra, kterému nevydržel stejnokroj nebo košile ani chvilku čisté. Protože stupeň jeho inteligence pokulhával trochu za průměrem, přeřadil ho brzy velitel do prasečáku na krmení prasat.

Vojín Hrušák byl svým způsobem rarita, která se objeví jednou za uherský rok. Když jsem ho mimo pořadí na žádost velitele čistě oblékl, mohl jsem se za necelou půlhodinu přesvědčit, že je opět zase jako prase. Nejen že odporně páchl, protože byl s osobní hygienou na štíru, ale na druhou stranu připomínal vojína Balouna z Dobrého vojáka Švejka, jenom s tím rozdílem, že byl strašně hubený, jako by měl tasemnici, kterou nestačil přikrmit.

Byl pověstný tím, že co viděl, to sežral, a ta jeho hladovost byla přímo příšerná. Před ním se nedalo schovat naprosto nic.

Jednou když se zase nemohl dojít v jídelně po běžném obědě, kdy mu kuchař nandal tak obrovskou porci, že by stačila pro celé družstvo vojáků, přepadla ho hrozná hnačka, a tak stačil vyběhnout z jídelny pověsit řemen kolem krku a spustit kalhoty.

V ten okamžik procházel pěšinou kolem jídelny náčelník štábu s velitelem praporu.

Našeho vojína Hrušáka nenapadlo nic moudřejšího než levicí si přidržovat kalhoty při té strašné sračce na půl žerdi a pravicí vzdávat čest salutováním právě procházejícím šaržím.

„ Co to vidím, vojíne !“ zařval náčelník štábu na salutujícího Hrušáka, až chudák pustil kalhoty které před tím držel levou rukou a ty mu spadly do té obrovské hromady výkalů.

Tak strašně se lekl, že začal salutovat již s úplně spadnutými kalhotami do výkalů, ale pro změnu levou rukou.

„ Vy prase jedno smradlavé, vy čuně jedno, vy patříte do prasečáku a né mezi mužstvo “ spustil na něho také velitel praporu.

„ Soudruhu kapitáne, hlásím, že tam také jsem!“ stavěl se do pozoru s páskem kolem krku a spuštěnými kalhotami. O oba důstojníky se pokoušel infarkt.

„ Jak se jmenujete, vojíne, z které jste roty? Kdo je váš velitel?“ křičel na něho náčelník štábu a okolo odcházející vojáci z jídelny se dávali na útěk .

„ Sou, sou, soudruhu kapitáne, vojín Hrušák, z že že ženijní roty,“ koktal již dokonale rozděšený.

„ Natáhněte si, prosím vás, alespoň kalhoty, když mluvíte s nadřízeným, a koukejte se dát trochu do pořádku,“ pokračoval náčelník štábu .

Vojín Hrušák natahoval kalhoty a důstojníci si ucpávali nos, protože teprve nyní zjistili, že kalhoty zakrývaly hromadu výkalů a jedna čtvrtina z té hromady se přilípla vojínovi na stejnokroj.

Velitel praporu spolu s náčelníkem štábu byli rudí z toho, co viděli, ale na druhou stranu museli zachovávat jakési dekorum, protože nastalá situace jim připadala k smíchu a měli co dělat, aby se nezačali smát.

„ Poklusem klus k jídelně, vojíne, kde sundáte z protipožárního štítu lopatu a krumpáč a osobně zakopete tu hanebnost, kterou jste zde udělal. A když jste u ženistů, to zakopání bude perfektní, jako pro stojícího střelce,“ křikl na něho náčelník, zatímco velitel praporu se odebral do jídelny sehnat někoho z důstojnického nebo poddůstojnického sboru, komu by to dali na starost.

To byl rachot!

Když se to dozvěděl náš velitel roty, myslel jsem, že Hruščáka osobně zastřelí, jak několikrát v rozčilení rozepínal a zapínal pouzdro s pistolí.

„ Já ho snad zastřelím! Já ho snad zastřelím,“ řval jako by četl mé myšlenky, protože zrovna jako naschvál jsme byli se staršinou u něho v kanceláři, když Hruščáka po tom všem usopleného a s posranými kalhotami přivedl dozorčí roty.

„ Přivažte to prase na židli pod studenou sprchu a nechte ho tam alespoň půl hodiny. Potom ať si vypere ty svoje zaprasečené hadry, všechno uklidí a zmizí mi s očí, nebo ho opravdu zastřelím,“ třásl se vzteky Radzo, když dával rozkaz staršinovi a dozorčímu roty.

Je samozřejmé, že i staršina roty se Hruščáka štítíl a tak to museli provést jeho podřízení.

„ Najdi mu, prosím tě, ještě nějaké čisté oblečení,“ obrátil se na mne. „ Vždyť já to prase nemohu ani zavřít, aby v base neudělal nějakou ostudu.“

Jak řekl, tak bylo i provedeno a vojín Hrušák strávil přivázan na židli pod studenou sprchou pěknou půlhodinku, kterou z horlivosti jeho soudruzi ve zbrani rádi protáhli.

Druhý den nařídil Radzo vojínu Porubskému, ať v prasečáku opraví jeden ze skladů krmiv na cimru kam prý bude vojín Hrušák trvale odvelen.

„ Prase musí bydlet s prasatama ! “ ulevoval si skoro ještě týden, než cimra pro krmiče prasat vojína Hruščáka byla připravena.

Celou tuto komickou situaci rozebral a názorně ukázal náčelník štábu po slavnostním nástupu armády před nastoupeným praporem na letištní ploše dne devátého května.

Nebylo to jenom toto, co voják Hrušák dokázal, ale populární byl i tím, že mu každého čtvrt roku chodily telegramy z domova, že mu zomrzela stará mama, a tak staršina i velitel často šíleli z těchto telegramů.

Díky nejen těmto činům, ale jeho celého vzhledu a vystupování se vojín Hrušák stal populární a známý na celém území kasáren Mladé a Milovic, protože prý Švejka nebo Balouna, to proti němu nebylo nic.

Jednou přišel na rotu záložák, který zde měl odsloužit celé dva měsíce, protože to bylo jeho první cvičení po skončení vojny, i když mu bylo skoro čtyřicet let. Naposledy prý byl na vojně někdy po roce čtyřicet osm.

Měl šarži rotného a v civilu byl právníkem.

Byl to chlap se zvláštním výkladem řádů a předpisů a vždy měl okamžitě na příslušné paragrafy také příslušnou odpověď.

Důstojníci z něho šileli pro jeho extrémní v kombinaci stejnokroje a civilního oblečení. Byl schopen si k modrému stejnokroji vzít červenou kravatu a ponožky a nějaké výstřední boty.

Jednou takto vyháknut šel se mnou směr Milovice, kam jsem nesl opět peníze pro Láďovu ženu.

Po cestě nás předešel nějaký major, kterého jsem salutováním pozdravil, zatím co můj kolega záložák dělal, jako by kolem prošel vzduch.

„Soudruhu rotný, vy neumíte pozdravit hodnostně nadřízeného. Vy jste mne, soudruhu rotný neviděl?“ zastavil se onen major a pohlédl se zděšením na vystrojeného rotného.

„Jo, viděl!“ sdělil mu záložák

„Ale nechtěl jsem vám způsobit bolest soudruhu majore,“ odpověděl mu s libým úsměvem vojáka Švejka.

„Jak to bolest?“ ptal se zmatený major, který měl zafačovanou pravou ruku.

„Pravděpodobně jste byl raněn do pravé ruky a vidím, že hodně, takže jsem vám salutováním nechtěl způsobit bolest, protože byste mi musel odpovědět, ruku zvedat a mohlo by vás to bolet.“

Major jenom zalapal po dechu a zařval: „Jak jste to proboha přistojen? Červená vázanka a červené ponožky k modrému stejnokroji? Vypadáte jako kašpárek. Kde máte čepici?“ pokračoval v kritice kombinace ve stejnokroji záložky.

„Vy máte nějaké výhrady k barvě stejnokroje naší lidově demokratické mládeže, která je záštitou naší komunistické strany? Ti mají také červený šátek nebo kravatu v modrém stejnokroji a tento stejnokroj navrhla naše strana a vláda!“ odrazil ho ihned rotný v záloze. Viděl jsem jak major zaváhal a nevěděl ihned co říci.

Obrátil se najednou ke mně a zeptal se: „Vy znáte soudruha rotného?“

„Ano, soudruhu majore!“ odpověděl jsem řízně, protože jsem nechtěl, aby kontroloval i mne, protože jsem byl na cestě do Milovic bez vycházkové knížky.

„Soudruh rotný přišel na vojenské dvouměsíční cvičení na naší rotu a na vojně byl někdy po roce čtyřicet osm, v civilu je právníkem,“ snažil jsem se oba vytáhnout z možného průšvihů, protože jsem byl přesvědčen, že by rotný počal uplatňovat svoje znalosti zákonů a bylo by to opravdu na průšvih nebo dlouhou řeč.

„Proboha, to jste ho nemohl poučit, jak se má obléknout?“ major začal hovořit se mnou a rotného počal ignorovat.

„Nemohu, soudruhu majore, rozkazovat z hodnosti vojína hodnostně nadřízenému, jak se má oblékat,“ pokusil jsem se o obranu.

„Takto vás nemohu pustit dále. Nařizuji vám vrátit se na rotu,“ obrátil se k záložákovi a pro mne dodal: „A půjčíte mu proboha nějaké černé ponožky a černé boty, ať není ostudou armády. Doufám, že se na rotě najde i nějaká kravata pro něho,“ a potichu, aby to rotný neslyšel, se mne pološeptem optal:

„Je to takový blb, nebo nějaký stranický funkcionář?“

Přišlo mi to k smíchu, ale jenom jsem zakroutil bez odpovědi hlavou, protože záložák byl prima chlap, ale asi to byl jeden z jeho protestů, že musel na cvičení. Když těch různých výstupů bylo již moc, odvelel ho velitel roty na odloučenou jednotku, ale ve skutečnosti ho poslal domů a nařídil, ať se vrátí, až mu bude cvičení končit.

Když přišli záložáci, bylo mojí povinností sepsat u všech jejich civilní zaměstnání a potom velitel roty počal uplatňovat jejich pracovní schopnosti různých řemesel.

Tímto způsobem z prasečáku vyrostla poměrně pěkně velká odchovna vepřů, kde obsluhu měli na starost již tři vojáci základní služby, a tak k vojínu Hruščákovi přibyl ještě vojín Porubský a Vitáloš.

Dny ubíhaly a termín mé svatby se blížil.

K devátému květnu jsem dostal opět pochvalu s opušťákem, protože můj sklad byl vyhlášen jako nejlepší v celé divizi, a k tomu ještě odznak „Vzorný voják,“ který jsem dostal opět jako

první z bažantů. Politruk za mnou začal častěji chodit prohodit pár slov. Byl jsem vybrán na besedu s našim velvyslancem v severním Vietnamu, která se konala v hotelu na náměstí v Lysé nad Labem.

Byl jsem dokonce jediný, který se odvážil položit našemu velvyslanci několik otázek, což slovně ocenil a na všechny odpověděl.

Mohu říci, že se mi to docela líbilo, protože to nebyla beseda jen o politice, ale hlavně o životě lidí této velmi vzdálené země, kde jsem se dozvěděl například to, že jim k životu na každý den stačí jen hrstka rýže, zatímco my jsme se ládovali pohoštěním na našich stolech. Vůbec jsem se nedivil, že to Amíci projížděli na všech čarách

Bylo po Kubánské krizi a také se to vše politicky i počtem stoupajících poplachů a různých cvičení začínalo promítat i do našeho života. Asi do té strany vstoupím, přemýšlel jsem a červ toho, že bych zůstal na vojně, mi počínal trochu hlodat v hlavě.

Poplach střídal poplach a mnoho kluků již plnou polní ani po návratu do kasáren nevybalovalo. Navazovala se součinnost jednotlivých útvarů, praporů i divizí a z našeho letiště se každou chvíli stěhovalo celé osazenstvo na bojové záložní letiště poblíž Rokycan. Měl jsem tu obrovskou výhodu, že jsem měl za povinnost pouze vyhnat osazenstvo roty v co nejrychlejším čase ven, předat jim bedny z materiálem, pokud byla nařízena nakládka s odjezdem na záložní letiště, vše řádně uzamknout a mohl jsem se odebrat třeba k pokračování spánku.

Hlídal jsem budovu roty.

Pro mne někdy tyto popluchy přinášely také pěkný fofr, protože mnoho mých spolubojovníků si na poslední chvíli vzpomnělo, že nemají co kouřit, a tak ještě během poplachu jsem vydával desítky krabiček cigaret a měl jsem co dělat, abych si potom vzpomněl, komu jsem cigarety vydal, protože jsem si to musel zaznamenat do černé knihy.

Samozřejmě kdyby mi nepomáhal můj věrný přítel Palko, vojáci i důstojníci by odjeli do případné války bez kuřiva.

Jaro bylo již v plném květu a rozpuku a já byl Radzem pověřen správou nad rozsáhlou třešňovkou rozkládající se na ploše kolem letiště.

„Musíš se snažit prodat co nejvíce třešní, je to také ukazatel úspěšnosti našeho PZH,“ poučoval mne velitel a naučil mne prodávat třešně přímo na stromech odhadem váhy úrody.

„Musíš vždy napočítat o pěkných pár kil méně na prodejku, protože takový zákazník z řad důstojníků přijde příští rok znovu a je škoda aby se úroda alespoň částečně nesklidila. Škoda, že sem nesmí civilisti, to by se prodalo skoro všechno. Já jsem zkoušel i platit vojáky, aby po službě ve svém volnu něco také trhali, ale výsledek byl vždy žalostný, nemá to cenu,“ svěřoval se mi se svými dřívějšími pokusy natrhat a prodat větší množství třešní velitel roty Mohu říci, že skoro každá důstojnická panička v Milovicích zavařovala třešně a já jsem se tímto způsobem seznámil později s mnoha důstojníky a jejich rodinnými příslušníky, pokud jsem jim při trhání pomáhal, a i má funkce kupování dámských kalhotek a punčocháčů se díky tomu že jsem něco sem tam sehnal, slibně rozrostla a brzy mne znaly všechny vojandy a manželky důstojníků.

Svůj sortiment, kterým jsem zásoboval paničky známých důstojníků, se rozšířil i o tropické ovoce. Když se mi podařilo náhodou v Praze sehnat banány nebo mandarinky a pomeranče, vždy jsem musel přemýšlet, které to odprodám, aby na mne neměla ta druhá zlost, že na ni jsem nepamatoval.

Kápala mi z toho i nějaká ta koruna, kterou jsem dále investoval, nebo půjčil, čímž se okruh mých známých rozšiřoval a pro mne nebyl problém sehnat z výstrojních součástek nebo lůžkovin cokoliv.

A přestalo pro mne i být problémem jet domů do Prahy načerno jen tak na vycházku, takže jsem v Praze byl skoro každý týden buď načerno, nebo na služební cestě.

Nemusel jsem se skrývat před důstojníky a jejich paničkami, ale stále jsem musel zachovávat ostražitost před špenátskou lítačkou od tankánů z Milovic.

Rivalita co nejvíce zadržovaných vojáků odlišně zbarvené armády trvala.

Mnohokrát když jsem potkal známého důstojníka, nebo známou paničku, jsme se pozdravili a bylo mi ještě doporučeno: „Pozor, ať tě nechytanou, a pěkně si to s tou tvojí láskou užij.“ To mi většinou přálo něžné pohlaví a já jsem za tu dobu, co jsem byl na vojně, měl několikrát co dělat, abych unikl jejich různým rafinovaným nástrahám, jak mne dostat do postele, čím nechci tvrdit, že tak jednala každá.

Několikrát jsem byl v situaci, že stačila minuta a vyšlo jim to. Na druhou stranu také nepopírám, že jsem měl i já sám co dělat, abych nepodleh, ale díky tomu, že jsem svoji lásku viděl tak často, vydržel jsem odolávat.

Jedině kanceláři výstrojního náčelníka jsem se vyhýbal jako čert kříži, lépe řečeno krásné Věře, protože jsem cítil, že tam bych asi podlehl. Měla v sobě takové fluidum, něžný svůdný sexapel a krásnou postavu, že by podlehl snad každý.

Náš útvar měl navázanou spolupráci a družbu s továrnou ve Zruči nad Sázavou.

Byla to fabrika, kde se vyráběly převážně dětské botičky, ale to nebyl ten pravý důvod.

Někdo z vyššího velení přišel na to, jakým legálním způsobem by se mohli vojáci vyřadit a desítkám dívek pracujících v továrně zpříjemnit trochu jednotvárný život na ubytovně a sem tam některé vyhovět v jejich sexuálních choutkách.

Byla to krásná spolupráce a často jsme tam zajížděli s kulturním programem s několika scénkami. Po odehrání scének s přibližným námětem byla většinou společná večeře s hudbou. Pro nás bylo děsné to, že jsme kolikrát nestačili ani dojíst svůj přiděl stravy a již u vašeho stolu stála fronta tancechtivých dívek. Byl to pro mne šok vidět tancovat dívku s dívkou a mohu říci, že ani jeden z vojáků takového večírku si ani na chvíli neodpočinul, byl neustále v jednom kole. Jediný útěk před desítkami dívek prosících o tanec své mužské protějšky byl ten, že kluci se snažili co nejrychleji nabalit některou s dívek, pomuchlovat se s ní někde, kam nestačilo oko dozoru dohlédnout, a tato dívka si svoji novou lásku nebo známost před ostatními dotírajícími dovedla uhájit.

Většinou se některý předem určený statný voják obětoval tím, že zaměřil svoje úsilí právě na některou z žen provádějící dozor, aby otupil její pozornost a ostatní se mohli na střídačku občas ztratit v sexu chtivými dívkami. A mohu potvrdit, že tato vyzkoušená metoda účinkovala.

Hned při jedné z prvních návštěv jsem se stal obětním beránkem já, protože prý jsem měl před svatbou, měl jsem své dívce být věrný a nemusel jsem se tím pádem důvěrněji vázat. Takže jsem byl obětní beránek který musel upoutat pozornost dozoru a komunikovat a komunikovat. Věděli jsme vždy, co měly dívky k večeři, protože všem stejně páchlo z úst po jídle.

Již si nepamatuji, který z kluků to byl, co se jedné dívčinky zeptal starým vtípem: „Slečno, vy máte určitě můstek?“

„Jak jste na to přišel?“ zeptala se ona dívčina.

„No máte pod ním nasráno,“ odpověděl voják.

Výsledek na sebe nenechal dlouho čekat. Byla to facka jako barák.

Bylo to pro mne hrozné, a jakmile jsem se dozvěděl, že jedeme opět do Zruče, okamžitě jsem volal do Prahy mé lásce, aby přijela a do Zruče jela s námi.

Velitel byl trochu zaskočen, ale nakonec souhlasil, protože moji dívku znal.

Mohla jako jediná z cizích civilistů, pokud přišla na bránu kasáren, navštívit mne na rotě, protože Radzo nebo Láďa Zatloukalů pro ni osobně došli, pokud jsem náhodou nemohl.

Jednou když jí bolel zub, navštívila i našeho zubního lékaře v letištní ordinaci.

„To je vození dříví do lesa,“ komentovali moje počínání někteří z kluků, ale já jsem řekl, že jinak nepojedu.

Měli jsem nazkoušenu jednu scénku s druhoročnickovým vojínem Polachovičem a ostatní tvrdili, že jsme zlatý hřeb večera, protože jsme sklízeli vždy největší potlesk.

Necelý týden před svatbou byl vyhlášen noční poplach s výjezdem na záložní letiště a já musel jet také.

Jediní, kdo z roty zůstal, byli krmiči na prasečáku, protože prasata musela dostávat pravidelně každý den nažrat, což se o vojsku při poplachu nedalo říci tak jednoznačně.

„Láďo, jestli zmeškám svatbu, bude to největší dosavadní průšvih mého života,“ svěřoval jsem se zástupci velitele roty, který mi po dojezdu na záložní letiště sdělil, že to vypadá na delší dobu.

„To by mi ženské nikdy neodpustily, víš přeci, že měly mít všechny tři holky svatbu najednou a nejmladší již odpadla kvůli maturitě. Budoucí tchýně by se zbláznila, kdybych odpadl ještě já s Ivkou.“

„Neboj, i kdybych tě měl na tu svatbu dopravit štábním autem nebo v nejhorším případě helikoptérou, na svou svatbu se dostaneš včas,“ sliboval.

Nebylo to proto, že by mi byl zavázán za půjčování peněz, ale proto, že jsme se s mojí láskou a jeho rodinou docela kamarádili a jednou, když jsem nemohl odjet s ní do Prahy a nedostali jsme pokoj na hotelu, protože byl obsazen, přespali jsme u nich v Milovicích .

Byla to prima rodina a my jsme si u nich připadali jako doma.

V poslední době, z důvodu zhoršené politické situace ve světě, byla velmi často vyhlášována zvýšená bojová pohotovost, z čehož vyplýval zákaz opuštěáků, vycházek, dovolenek i služebních cest.

Pokud jsem to Ivče nestačil včas oznámit a přijela náhodou za mnou, nezbývalo nic jiného, než aby ji Radzo nebo Láďa odvedl na rotu, kde se mnou trávila skoro celý den a přespala u Zatloukalů, zatímco i Láďa musel trávit večery a noci na rotě.

Moji budoucí ženu znali skoro všichni důstojníci a vojáci z letiště a na bráně na mne čekala málo kdy.

Byl jsem z toho poplachu s výjezdem celý nesvůj a roztěkaný, protože jsem ztrácel víru v to, že se to podaří a já na svoji svatbu pojedu.

Nemohl jsem to své lásce nijak oznámit, co se přihodilo, a když jsem se o tom zmínil zástupci velitele, Láďa mi jenom řekl: „Neboj, i to zajistím, ale neptej se mne jak.“

Navíc si ze mne začínali utahovat i ostatní vojáci, že si má dívka nakonec v nouzi bude muset vzít prvního, kdo jí přijde pod ruku.

Při blouzení kolem zaparkovaných aut skrytých pod maskovacími sítěmi jsem potkal politruka.

„Tak co, soudruhu Ranecký, již jste přemýšlel o té mé nabídce. Jaká byla kniha. Máte ji přečtenou?“

vítal mne se širokým přátelským úsměvem.

„Zítra se mám ženit a dřepím stále tady, již ani nevěřím, že se na vlastní svatbu dostanu,“ povídám žalostně.

Když viděl, že se mnou není řeč, poplácal mne po zádech. „Nebojte se, pojedete, já o tom také promluví s velitelem útvaru.“

Zapadl jsem rychle do véesky, v které jsem přijel na záložní letiště, protože se mi chtělo skoro brečet.

Den před svatbou, kdy jsem se měl již dávat do pořádku a chystat se na jednu z mých největších životních událostí, jsem stále dřepěl v jedné z PAD 2 držel se za hlavu a málem vzteky brečel, když tu se objevil ve dveřích Láďa a jenom na mne křikl: „Dělej bleskem, hoď si věci do Gázu a jedem směr Praha!“

Nemusel mne pobízet, byl jsem již v gazíku se svoji plnou polní během dvou minut.

Cesta do Prahy ubíhala a také mně se hlavou honily myšlenky, co by to bylo za průšvih.

Rodinní příslušníci a svědek Petr Glassner by se mne nedočkali, a ani by nevěděli co je se mnou. Bráška Ivan mi napsal, že nemůže přijet z důvodu nějaké vojenské akce, což mne mrzelo. V dopise, který jsem dostal před našim výjezdem, vyzvídal, zda přeci jenom nebude strýcem, když jsem se rozhodl oženit, a zda nedošlo na jeho slova.

Obratem jsem mu odepsal, že mne i Ivku mrzí, že nemůže přijet, ale že ho oba můžeme ubezpečit, ať je bez obav. Strýcem nebude tak brzy.

„Nad čím koumáš, vždyť vše dobře dopadne,“ přerušil chod mých myšlenek Lád'a.

„Říkal jsem ti, že nemusíš mít strach, že se na svatbu dostaneš. A byl se za tebe přimlouvav i politruk. Že tě přemlouvají, abys vstoupil do strany? Já být tebou, tak si to nechám projít hlavou. Já ve straně nejsem do dneška, ale na druhou stranu mám zaražený postup, měl jsem již dávno mít kapitána. Štve mne to, protože by bylo víc peněz, ale kvůli tomu do strany nevstoupím a myslím, že by mne ani nechtěli, já jsem taková černá ovce,“ svěřoval se mi.

„Někdy si o tom promluvíme, až přijdeš s paní k nám na návštěvu.“

Když mne vysypal v Truhlářské s tím, ať nechám plnou polní v autě, že ji vezme do kasáren, protože se chce na otočku dostat domu, vděčně jsem mu děkoval, že mu to nezapomenu.

„Tak kamaráde, ať ti to vše dobře dopadne!“ popřál mi při odjezdu.

Vrhl jsem se po příchodu na telefon, abych své lásce oznámil, že jsem přijel a co mne potkalo.

„Já o tom vím,“ šokovala mne.

„Volala jsem před čtyřmi dny k vám do kasáren a sdělili mi, že jste mimo posádku a nemohou nás spojit, a včera volal Lád'a Zatloukalů, ať jsem bez obav, že tě dopraví, třeba helikoptérou. Chtěla jsem ti jenom říci, kde máš zamluvenou svatební kytici, kterou musíš hned ráno vyzvednout. Táta pro vás pošle šestsettrojku s řidičem, kterou má z továrny zapůjčenou na svatbu. Nezapomeň s maminkou a sourozenci být u nás hned po vyzvednutí kytiky z květinářství a prstýnky si dej raději hned do kapsy saka,“ nařizovala mi poslední instrukce.

Tedy ten Lád'a, ani mi neřekl, že s mojí láskou hovořil, v duchu jsem se zlobil na svého oblíbeného důstojníka. a nyní i kamaráda. Asi mne chtěl překvapit.

Bleskem jsem skočil do vany, vydrbal svoje tělo, na kterém se za poslední dny šetřilo vodou a pořádně se znovu oholil.

Opětovně jsem si vyzkoušel civilní oblečení a boty. Vojenskou knížku jsem zastrčil do náprsní kapsy a byl zvědavý na to, až ji zítra vyndám na radnici místo občanky. V tento okamžik mi bylo jedno, jestli mne zavřou za ten civil, já byl na svoji svatbu připraven.

Když jsem doma usínal v čistě povlečené posteli, vzpomněl jsem si na kluky a na to, jak špatně se jim usíná v provizních lůžkách. Snad jim to také brzy skončí.

Uvážlivý muž mírně odráží nepřátele,
dovede nepřítele získat si,
a prchlivec si dělá nepříjemnosti steré,
protože nepřítelům oplácí.

Nejlepší obrana je útok.

Vše proběhlo přesně podle režie mé lásky a budoucí švagrové za mírné dirigentské taktovky mého budoucího tchána řízené rukou mé budoucí tchýně.

Obě nevěsty byly oblečeny úplně stejně, ve stejném kostýmku stejné barvy s apartním kloboučkem a jemným závojem. Byly božské a k nakousnutí.

Z celého obřadu si jedině pořádně pamatuji to, že když nás úřednice vyřizující formality před obřadem požádala o občanské průkazy a když jsem vytáhl z náprsní kapsy vojenskou knížku, trochu se zarazila a oslovila mne: „ Pane Ranecký, vy jste na základní vojenské službě ? “ Tak a teď je to tady, říkal jsem si v duchu . Bude na mne chtít povolení ministerstva vnitra, že se mohu ženit se v civilu.

Nejlepší obrana je útok, napadlo mne, a tak jsem jí polohlasně odpověděl:

„ Pokud chcete zklamat všechny svatebčany tím, že byste nás neodдали, tak se raději na povolení ani neptejte!“

Usmála se a s pochopením mi odpověděla: „ Nebojte se, jako byste to potvrzení předložil.“

To byla rána, jak mi obrovský kamen spadl ze srdce v oddávací síni pražské radnice..

Druhé škobrtnutí bylo, když mi oddávající dal k podpisu doklad že jsme byli oddáni a budeme používat společné příjmení po ženichovi. Desky s dokladem mírně natočil, abych se mohl podepsat a já doklad otočil skoro strmě. Myslel si, že jsem to učinil v rozrušení a opět mi doklad natočil k podpisu . Uchopil jsem ho opět a otočil se slovy:

„ Já jsem zvrácená povaha, takže se zvráceně i podepisuji “

„ Aha !“ konečně pochopil a doklad pustil k mému podpisu.

Třetího škobrtnutí jsem se dočkal při novomanželském polibku, ke kterému jsem se jaksi neměl, a tak se na mne nyní již moje manželka vrhla a stvrdila to vše pořádným polibkem, který byl později okomentován tchýní, že to vypadalo, jako by mne chtěla v obřadní síni znásilnit.

Sestřenice budoucího tchána se svým manželem se snažili vše zaznamenat na film klasické amatérské osmičky. Prý pro nás a naše budoucí děti.

Věřím, že strhnou smíchy.

Na svatební cestu jsme se vypravili hned druhý den ráno v naprosto střízlivém stavu, protože jediný alkohol, který jsem za celou svatbu vypil, byl novomanželský přípitek šampusem.

Jinak jsem se věnoval z pití pouze minerálce.

Manželská noc nebyla, protože pro množství svatebčanů v malém bytě mé manželky ji nebylo možno uskutečnit.

Utěšoval jsem se, že si to další dva dny vynahradím.

Naše svatební cesta směřovala na chatu otce mého, s námi společně oddaného švagra.

Můj švagr na rozdíl ode mne prý strávil svatební noc ve vaně se studenou vodou, kam ho musela švagrová dostat, aby byl alespoň později trochu schopen chůze.

Po krásných dnech plné vášně a milování jsem se musel vrátit do kasáren a bylo to pro mne moc těžké.

Jak jsem se objevil na rotě, byl jsem uvítán turonským řevem, protože se vojáci mezitím vrátili zpět do svých kasáren ze záložního letiště.

Když jsem se objevil, hned se kluci ptali, kde mám nějaké pití, a já je musel zklamat. „Nebojte se, všechno bude, ale né tak rychle, sami víte, jak to s chlastem na letišti chodí. Nechci se dostat do průšvihů hned první dny.“ Zato na zákusky se vrhli jako smečka hladových psů a během chvilky byla krabice prázdná, nestačil jsem zachránit ani jeden pro sebe.

Hned druhý den byl na letišti fofr a velký průšvih neminul naší rotu. Když jsme byli na záložním letišti, utekli z domova pro mladistvé v Kostomlatech dvě chovanky.

A tyto dvě chovanky se přes letištní plochu dostaly až k našim krmičům v prasečáku. To trvalo čtrnáct dnů. Kluci jim nosili stravu z vojenské kuchyně a každou noc, někdy prý i přes den pořádali sexuální orgie a dávali prý chovankám pořádně zabrat. Dívky prý byly naprosto spokojené, protože v Kostomlatech byly zavřené právě pro jejich neuhasitelnou sexuální touhu k druhému pohlaví.

Když je náhodou objevil jeden z důstojníků, který si zkracoval cestu domu přes letištní plochu kolem prasečáku, nechtěl věřit svým očím, ale zrak ho nemohl mýlit.

Ty dvě postavy oblečené v hnědých teplákových soupravách, které se vyhřívaly na jarním sluníčku, byly ženy.

Události dostaly rychlý spád, a když ozbrojená hlídka dopravila obě dívky na štáb, byla u nich provedena osobní prohlídka, kdy veškeré šatstvo muselo dolu a jedna z důstojnic je svlečené podrobně prohlídla.

Co kdyby ve vagíně měly fotoaparát? Na zásah oné důstojnice, která prohlídku prováděla, byly obě uprchlice poslány do sprch k řádnému vykoupání a umytí, protože prý na prasečáku moc na hygienu nedbaly.

Kluci to těm krmičům moc záviděli, i když věděli, že je za to čeká nejméně dvacet ostrých s nasluhováním.

„Maj to jedna ku jedné,“ povídá Fafák. „Ako to?“ divil se Valo od Beckova.

„No za jeden den slušné prcačky a ještě k tomu s duo holkama jeden den basy, to není zrovna tak špatné,“ přemýšlel Fafák a šklebil se.

„Nojo, ale to kluci nevědí, zda ty holky neměly syfla nebo kapavku,“ ozvalo se z hloučku vojáků probírajících zážitky krmičů.

„Jak mohli mít syfla nebo kapavku, když byly předtím zavřené v ústavu pro padlé děvy?“ hájil je Karel Kozáků.

„Kluci, já bych jim dal zabrat, já jsem ještě nikdy najednou dvě neměl,“ roztesknil se vojín Včolek a mžoural přes silná skla svých brýlí.

„Ty jsi neměl nikdy žádnou, jediné Anču dlaňovou ta jediná si nemůže myslet, že spala s opicí, protože jediné dlaň nemáš chlupatou,“ kontroval Fafák.

„No dovol! Náhodou ve Zručí po mě holky jely,“ bránil se. „Ve Zručí? Ta, co po tobě jela, nebyla jako Mundy?“ narážel na skoro slepotu staršího vojína, který měl brýle jako dvě silné zvětšovací lupy.

„Jste nepřející blbci“ urazil se Včolek a zmizel na pokoji, čímž debata skončila.

Starší voják Mundy, kterému se tak přezdívalo již prý od samého začátku jeho příchodu na základní vojenskou službu, byl také postava jako z románu.

Měl asi šest a půl dioptrií a to kolikrát po večerce pod dekou za svitu baterky četl knihy. Byl to velmi sečtělý muž, který měl jemné ruce, jaké mají ženy, a jeho stupeň inteligence byl velmi vysoký.

Zjevem a zvědavým pohledem ale připomínal krysu se silnými brejličkami, takže mu jeho přezdívka přesně seděla.

„A proč se mu říká Mundy?“ ptal se jednou vojín Hrušák někoho z kluků.

„ No protože vypadá jako gynekolog Mundy, který prohlíží ženské Podívej se mu na ruce, to jsou ruce gynekologa a podívej se mu na brejle, to je hotový mikroskop,“ odpověděl mu Fafák.

„ Ty ale žádnou přezdítku nepotřebuješ, na tobě každý pozná, co jsi podle zaprasečené uniformy,“ upokojil konečně vojína Hruščáka.

Bylo podivné, jaké válečné ročníky povolala armáda do základní vojenské služby. Skoro každý druhý měl neřadovou službu a armáda brala, ať byl skoro slepý, nebo silně kulhal jako četař Malý, který byl velitelem družstva, a když pochodoval před družstvem, vypadalo to, jako by před vojáky šla kulhající kachna pro kratší jednu jeho nohu. Jinak to byl výborný kluk a ze svého úrazu si nic nedělal.

Mnoho vojáků nosilo i nepředpisovou obuv pro silnou náchylnost k různým plísním . Byl na nás opravdu krásný pohled, zvláště pokud jsme byli oblečeni v pracovních režných letních uniformách, které pamatovaly německou armádu pro Afriku.

Mojí touhou bylo dostat se někdy do dvousedadlové stíhačky, ale o tom jsem si mohl nechat jenom snít.

Jednoho dne, když jsem pomáhal thrat jednomu pilot'ákovi pozdní třešně a nechal mu je za pěknou cenu, vyslovil jsem před ním i toto moje přání a touhu. Srdečně se tomu zasmál, ale přislíbil mi, že se pokusí pro to něco udělat.

Nastalo období, kdy najednou byla jedna mimořádkka za druhou.

Kluci z vedlejší roty se zastavili ve Všejanech v hospodě, když se vraceli s jednou PAD 1 odněkud z výjezdu mimo kasárna, a nenapadlo je nic chytřejšího než v hospodě se pořádně ožrat a pak se s nákladním autem vydat na letiště.

Jak šněrovali úzkou vozovku, utrhla se s nimi krajnice a oni pokračovali ještě několik desítek metrů příkopem, při čemž poráželi jeden ovocný strom za druhým.

Bilance byla děsivá.

V totálně zdemolované kabině auta zůstal přimáčknut jeden z nich, který řval bolestí, jak mu rozmačkané plechy drtily hrudník a nohy, a ožralí kamarádi i když se ho snažili vyprostit, mu již nepomohli. Umřel jim před očima.

Byla to mimořádkka jako prase a velitel praporu nepřičetně zuřil.

Nechal mrtvému vojákovu mimořádně vystrojit vojenský pohřeb, aniž by prozradil, že pravou příčinou úmrtí jejich jediného syna byl alkohol, a ti dva, kterým kamarád umřel aniž mu mohli pomoci, museli stát u rakve čestnou stráž, aby viděli lidské utrpení zblízka, než budou předání prokuratuře k potrestání.

Byl to originální trest před odsouzením prokurátorem a skoro všichni ho schvalovali.

Jednou v noci mne budí dozorčí roty. „ Máte jít ihned k telefonu, volá politruk!“

Koukám na něho jako na blba a zároveň se podívám na hodinky. Bylo pár minut po půlnoci.

„ Vojíne Ranecký, vezměte si kávu a vše potřebné. Máme mimořádkku, spadla jednadvacítka. Potřebuji, abyste zde vařil kávu pro vyšetřovací komisi. Přijďte okamžitě na štáb. Jo abych nezapomněl, vezměte také nějaké limonády, tatranky a sušenky,“ volal politruk Bílý.

Vzal jsem tedy vařič, kávu, hrníčky a lžičky, přibalil balík tatraneč a několik lahví limonád do batohu a upaloval na štáb.Na parkovišti před budovou stálo větší množství aut.

Bílý již čekal před štábem. „ Máte všechno? Já vím, že nejste moc nadšený, ale nechtěl jsem teď v noci otravovat některou z pracovnic štábu doma v Milovicích a vzpomněl jsem si na vás, že v tom vašem baru také vaříte kávu. Dojdu jim říci, že jste tady, a zeptám se kolik těch kafi budou chtít,“ oznamoval mi, když jsme vcházeli do budovy.

„ Ráno mi dáte vyúčtování. Co komise sní a propije, zaplatím. Budete v místnosti za dozorčím praporu. “

Za chvílku se vrátil. „ Udělejte zatím deset kafi a dejte ke každému tatranku. Né abyste na té kávě šetřil, dávejte raději tuplovanou odměrku a na stůl jim dejte ty limonády. Abyste se nemusel zahlašovat, řekl jsem jim, že budete je obsluhovat vždy po zaklepaní na dveře. Takže

se zahlásíte jen na poprvé.“ Byl jsem v duchu rád, že to takto zařídil, nemusím pátrat, kdo je hodnostně nejvyšší, ale hned jsem se zděsil

„ A komu se budu zahlašovat? Kdo je hodnostně nejvyšší?“ Bílý chvíli přemýšlel a potom povídá: „ Generál major Dvořák, sedí nejbližší ke dveřím,“

Hrnek, v kterém jsem vařil vodu na elektrickém vařiči, byl jen pro pět hrníčků, takže jsem se rozhodl je tam odnést hned, protože než by se mi další voda uvařila, byly by předešlé kávy již studené.

Po zaklepání jsem otevřel dveře a vešel.

V ten okamžik by se ve mne krve nedořezal. Tolik šarží a generálů jsem ještě pohromadě neviděl. Nevím proč, ale v ten okamžik mne napadl moment z atentátu na Hitlera za druhé světové války.

Snažil jsem se trochu zaujmout postoj a s tácem v rukách jsem zahlaholil : „ Soudruhu generále, nesu kávy. Další budou za chvíli, až se mi uvaří voda.“

Aniž bych se někoho podíval, protože v ten okamžik jsem měl všechny šarže pomíchané z toho zlata na nárameníčích , postavil jsem tác na kraj stolu a všechny kávy dal na jedno prázdné místo. Přeci jim to nebudu roznášet, ještě bych jim pobryndal papíry . Tatranky jsem vyřtosoval vedle limonád.

Kávu jsem s přestávkami vařil až do rána a kousky noci proklímal.

„ Běž spát, zavolám veliteli roty a to vyúčtování mi dáš, až se probudíš, nebo třeba zítra, “ sdělil mi praporčík Bílý, který se objevil před šestou ráno.

Zalezl jsem do postele a v okamžiku usnul, zatím co někteří vojáci z naší roty jeli zajišťovat a následně soustředit kusy roztržitého letadla Migu 21. Pilot havárii nepřežil, protože se nestačil katapultovat. Když se kluci vrátili na rotu, moc jim do řeči nebylo a byli zavázáni mlčenlivostí o tom, co zažili a viděli.

Panceřová deska za sedačkou pilota byla dobrých sto metrů od kráteru. Pozůstatky pilota se prý sbírali do nějaké kovové pozink nádoby v režném pytli. Byla to velmi smutná práce a hlásili se na ni pouze silnější povahy, přestože za účast na takové tragické události se udělovaly opušťáky.

Na likvidaci havárie se jezdilo skoro celý týden.

Poznal jsem také při té příležitosti majora, kterému se jinak na letišti neřeklo než „ Major Smrt“

Když se objevil u vchodu, většinou ještě za doprovodu velitelů, věděly okamžitě manželky pilotů nebo důstojníků, o co jde.

Říkalo se o něm, že tohle byla jeho asi třicátá oznamovaná smrt.

Druhý den jsem donesl vyúčtování politrukovi Bílému a opět si u něho vybral ke koupi knihu z druhé světové války.

„ Tak co Petře, přemýšlel jsi o tom, co jsem ti říkal? Podepíšeš tu přihlášku?“ zeptal se mne .

„ Tak tedy jo, podepíšeš, když se budu tedy s manželkou více vidět,“ odpověděl jsem mu, protože musím přiznat že mi trochu lichotil ten jeho kamarádský a přátelský postoj ke mně.

Musel jsem uznat, že jako politruk, který nebyl zase tak moc starší než já si mne uměl získat.

Když jsem nesl jednoho dne do výstrojního skladu deku s prádlem, potkal jsem náčelníka štábu.

„ Tak co, Petře, jaká byla svatba? Povídej! Člověče, vždyť ses nepochlubil ani fotkami ze svatby. Ptal jsem se kapitána Nováka a říkal, že jsi žádné fotky nedovezl. Poslouchej, že ty ses se ženil v civilu? “

Musel jsem být v ten okamžik asi pěkně červený a jaksi mi došla slova a já nebyl schopen odpovědět.

„ Nedostala se ke mně zvěst, že bys žádal o civil, “ podíval se mne zkoumavě.

„ Neboj, já to nikomu neřeknu. Dobře jsi udělal, já bych se také na to vybodl ženit se v uniformě. Jenom zelené mozky se žení v zeleném “

Zasmál se a plácl mne po zádech. Spadl mi zase jednou kámen ze srdce, i když jsem nemohl pochopit ty zelené mozky, když my jsme byli modráci, ale uvědomil jsem si, že to asi myslel obecně na celou armádu.

„ A ty fotky koukej donést, nemusíš mít strach,“ křikl na mne při odchodu.

Když jsem se objevil ve skladu, byl tam náhodou výstrojný náčelník.

„ Hele, pojď se mnou, potřebuji ti předat tiskopisy na přestrojování, ať nemusím k vám na rotu. Vzkazoval jsem ti po veliteli, copak ti to neřekl? “

Vrazil jsem za ním do kanceláře, aniž bych si v ten okamžik vzpomněl na Věru.

Stála u otevřeného okna a musím přiznat, že byla čím dál tím krásnější. Sklopil jsem oči a pozdravil.

„ Á konečně Pěťa přišel. Ty jsi mi pěkný, ani ses nepochlubil, že jsi měl svatbu. Musím se to dozvědět od cizích lidí. Ani fotky nedoneseš ukázat. To máš strach, že tě ukousnu ?“ usmívala se na mne.

„ Věruš, dej mu ty tiskopisy na přestrojování, já si musím ještě něco dopsat,“ řekl výstrojný náčelník, zmizel ve své kanceláři a ponechal nás o samotě.

„ Ukaž prstýnek, “ řekla a uchopila mne za ruce.

Projel mnou elektrický náboj a já jsem cítil, jak ve mně vzrůstá mužství.

Hergot, přeci nebudu ještě litovat, že jsem se oženil .

Krucinál, to by byl rychlík. Jak je možný, že mu nikdo ještě nepřehodil výhybku do pohodlného depa a pořádně tu mašinku nepromázl? napadlo mne .

Jemně jsem se vykroutil z jejich rukou a raději prstýnek stáhl z prstu a pustil jí ho do dlaně.

„ Hezký, dovedeš vybrat. Nebo to vybírala tvoje milá?“

„ Vybírali jsme oba zároveň s ohledem na cenu,“ řekl jsem a prstýnek zase navlékl na prst.

„ Jsi na mne zlý, “ zašeptala mi do ucha a jemně mne do něj kousla.

Explodoval jsem a uvědomil jsem si, pokud ihned neodejdu, ten stejnokroj z ní strhám bez ohledu na náčelníka ve vedlejší kanceláři.

„ Ne, ne, Nechal jsem ve výstrojním skladu balík věcí, musím tam, aby mi ho někdo náhodou neukradl, “ vychrlil jsem ze sebe a již byl za dveřmi, aniž bych si na nějaké tiskopisy vzpomněl.

Od té doby jsem se kanceláři výstrojního náčelníka vyhýbal jako čert kříži.

Moje paní za mnou nyní jezdila skoro každý týden pokud neměla službu v nemocnici. Měl jsem nyní větší jistotu toho, že mohu odjet domu i na černo jen tak na vycházku, aniž bych měl strach z nějakého průšvihů. Pokud za mnou manželka přijela nečekaně a já nemohl odjet z důvodu zvýšené bojové pohotovosti, mohli jsme zajít k Zatloukalům nebo k Bílým.

Manželce se k Bílým moc nechtělo, ale zjistila, že je to docela prima bezdětná rodina tak se její obavy ze setkání brzy rozptýlily.

Rok uběhl jako voda a měli přijít nováčci. Nastalo velké povyšování a odměňování vojáků, ale také zároveň i oznámení prodloužení vojenské základní služby vojákům druhého ročníku o dva měsíce.

„ Hrome, Petře, my jsme tě zase zapomněli povýšit, “ povídá mi politruk, když mne opět potkal i když jsem opět při rozkazu obdržel opuštěný

„ Já si to musím někde zapsat, jak to, že tě kapitán Novák nenavrh? “ vyptával se.

„ Nic se neděje, já jsem spokojený i s hodností vojína. Nemám poddůstojnickou školu, mám neřadovou službu, “ hájil jsem se.

„ To nevádí, povýšit se dá i za odměnu za mimořádně dosahované výsledky. Tak až příště. Zastavte se někdy s paní u nás. Moje manželka se zrovna nedávno na vás vyptávala, “ loučil se při odchodu.

Zástupce velitele roty Láďa Zatloukalů se mi svěřil, že požádal o přeložení do Jinců k helikoptérám.

„ Paní nechám s dětmi tady, tak ti ji svěřuji. Budu dojíždět, než tam dostaneme byt.“

Bylo mi líto, že ztrácím dobrého přítele a kamaráda. Slíbil jsem mu, že pokud budu moci, vždy jim budu pomáhat.

„Jsi prima kluk, loučit se nebudeme, věřím tomu, že se občas uvidíme. Dám ti vědět, až budu odjíždět.“

Tentokrát výcviková rota byla ubytována jinde a naše rota se nemusela stěhovat do třešňovky pod stany.

Druhoročáci, nyní již vlastně třetí ročník, se již nemohli dočkat, až přijdou bažanti na rotu a oni budou moci opustit bránu kasáren do civilu. Chápali jsme jejich nedočkavost, vždyť i my jsme se těšili, že konečně nebudeme bažanti, a někteří z dřívějších bažantů se těšili na to, jak dají nováčkům zabrat.

Jednou, asi týden před odchodem kluků do civilu, si mne zavolal velitel roty do své kanceláře.

„Sedni si a zapal“ nabídl mi glóbusku.

„Přebereš od staršiny agendu roty, provedete inventuru svěřených prostředků, které ti předá, zítra budeš v rozkaze praporu jmenován zastupujícím staršinou roty, než přijde nějaký podpraporčík z povolání, když teď odejde nadporučík Zatloukal. Bylo mi slíbeno na štábu, že sem někoho později dají. A ty jsi schopný chlap, který to zná, jak to chodí, a poradí si s tím.“ Byl jsem z toho překvapen, protože jsem to vůbec nečekal, pocta vyslovená Radzem mne těšila.

Okamžitě jsem volal do Prahy manželce, ale protože jsem se obával vyslovit do telefonu vojenské tajemství, řekl jsem jí pouze, ať přijede na sobotu a neděli, že Láďa končí a odchází a že se půjdeme rozloučit.

Během týdne jsem měl vše na rotě přebráno po provedené inventuře, takže jsem při odchodu staršího ročníku do civilu a příchodu nováčků byl staršinou roty v hodnosti vojína, což byla myslím republiková rarita armády.

Mé paní jsem vše tajil do poslední chvíle až do doby, kdy Láďa Zatloukalů s jeho paní pozvedli skleničky s vínem na přípitek, když jsme se šli rozloučit, a Láďa pronesl: „Tak na ten můj odchod a tvé staršínování“

„Jaké staršínování?“ zeptala se samozřejmě moje paní.

„On vám to tajně neřekl? Byl jmenován staršinou roty a je nyní vlastně zástupcem velitele roty, když já odcházím,“ povídá Láďa s úsměvem.

Moje paní se nevěřícně na mne dívá a nemůže to nějak pochopit.

„Vy si ze mne děláte srandu, vždyť je v hodnosti vojína jako základák, tak jak může dělat staršinu,“ odpoví mu moje paní a podívá se na mne.

„Má pravdu, jsem staršinou roty a zástupcem velitele, pokud nepřijdou nějakí důstojníci, i když v hodnosti vojína,“ snažil jsem se jí vysvětlit situaci.

„Myslím, že k tomu přispělo i to že jsi podepsal tu přihlášku do strany, uvidíš, že tě budou na konci ročníku přemlouvát, abys zadýzloval jako žlutej četař. Armáda má obrovský přebytek kapitánů a majorů, ale strašný nedostatek nižšího důstojnického sboru. Je to důsledek slabých válečných ročníků. Vždyť sám vidíš, co se na základní vojenskou službu povolává.“

Byl to krásný večer a také krásná noc, protože jsme s mojí paní u Zatloukalů přespali do druhého dne.

Jedině já jsem byl zklamán, protože když jsem se k ní v noci chtěl přitulit, odstrčila mne se slovy. „Nemysli si, že když jsi ten staršina, dostaneš vše co si zamaneš! Tady jsme na návštěvě, tak se budeš chovat slušně a necháš si to na jindy!“

Musel jsem poslechnout, protože přání mé ženy mi bylo rozkazem.

„Prosím tě, převlíkni to prase Hruščákovice, ale napřed ho pošli vykoupat a zkontroluj ho, zda je čistý. Potkal ho zase někde velitel praporu a pěkně mne za něj sprdnul,“ povídá mi asi za týden Radzo.

Hrušák byl zkrátka nenapravitelný.

Košili za jednu hodinu dovedl mít jako prase. Škoda slov.

„Prase zůstane prasetem.“ Jemu jste mohli oděvní součásti měnit nejméně dvakrát denně.

Když jsem ho konečně znovu čistě oblékl, povídá mi s takovým švejkovským úsměvem :
„Súdruh staršina, já za to opravím tu televizi čo, je na politickém miestnosti. Doma som také jednu opravil“

Měl pravdu, na místnosti, kde se konalo politické školení, byla opravdu televize, která nešla.

I když jsem měl silné pochybnosti, nakonec jsem souhlasil, protože slíbil, že to bude dělat s jedním z elektrikářů zařazených do pojízdných dílen.

„ Dobrá, ale jen za podmínky, že se v tom nebudeš hrabat sám,“ podlehl jsem jeho slibům.

„ Nebojte sa, súdruh staršina, ta televizia bude ako nová“

Musel jsem se tomu trochu zasmát, ale kdyby to bylo o půlhodinu později, určitě by mi zmrzl úsměv na tváři.

Hrušák si vzal televizi a odkráčel do pojízdné dílny.

Objevil se asi za necelou půlhodinu a já se zděsil. V obličejí byl bledý, ale zároveň učouzený, jako by mu bouchl kotel. , vlasy naježené. Jeho čisté oblečení, které jsem mu dal, bylo opět jako prase a ještě k tomu částečně ohořelé.

„ Ježiši Kriste, Hrušák, co jsi zase dělal. Že jsi zase něco vyvedl?“ vybafl jsem na něho.

„ Súdruh staršina, z tej televizie teče akýsi asfalt a obrázovka explodovala!“ sdělil mi s vyděšeným obličejem.

„ Že ty jsi něco zase dělal sám, bez elektrikářů ?“ ptal jsem se ho.

„Nie , jenom jsem ji zkoušel zapnut,“ bránil se .

„ Jdeme do dílny, ukážeš mi to!“ rozkázal jsem mu a zamykal kancelář.

Když jsme přišli do dílny byl jsem v šoku.

Dílna byla začouzená jako po výbuchu, obrazovka neexistovala a z bedýnky zbyla jen trocha ohořelé překližky z úplně vyhořelým a rozteklým trafem, které vypadalo opravdu jako by z něho tekla asfalt.

Neudržel jsem se a zařval : „ Ty vole, co jsi s tím proboha dělal ?“

„ Súdruh staršina, já to jenom zapojil, abych jí vyzkoušel“ bránil se vojín Hrušák.

Pohlédl jsem na připojenou shořelou šňůru televize, jejíž konec byl rozpojen v jednotlivé dráty na rozvodné desce vražené do zástrčky motorového proudu.

„ Já tě snad zabiju, kurva, to nevidíš, do čeho jsi to zapojil?“ vztekal jsem se .

„ Súdruh staršina , já kupim novou televizi, jenom to nevravte veliteli,“ lísal se ke mě vojín Hrušák a z nosu mu visela jeho věčná svíce..

V ten okamžik by mne snad opravdu ranila mrtvice a musel jsem okamžitě odejít.

Otočil jsem se na fleku a beze slov odešel, protože bych asi došel pro pistoli a zastřelil ho.

Naše PVS byla od tohoto dne definitivně bez televizoru.

Nastaly mi nové povinnosti a přibyla práce. Občas jsem si vzal na pomoc někoho ze svých kamarádů, většinou Palka Vavrince, který pro své operované koleno také trochu kulhal jako kačena.

Věděl jsem ale, že když jsem mu dal klíče od Army nebo skladu, se mi neztratí ani desetník, protože pokud si něco vzal pro sebe nebo prodal někomu z vojáků, peníze uložil do kasy nebo zapsal dluh do černé knihy.

Měl na Slovensku také nějaké děvče, s kterým se na své dovolence nějak nepohodl, a tak za ním jezdil takový docela příjemný diblík ze Zruče nad Sázavou, s kterým se poznal, když jsme tam naposledy byli. Palko na mne jako na dobrého kamaráda vždy pamatoval.

Z dovolenky mi vždy nezapomněl dovézt jablčkové víno, které mi strašně chutnalo, a já ho pro jeho slabý obsah alkoholu ani za alkohol nepovažoval.

Měl jsem také jako staršina takovou docela nemilou povinnost kontrolovat vojákům obsah balíků, aby náhodou nebyl v balíku alkohol.

Nejednou byla zapečena láhev s lavorovicí nebo slivovicí ve vánočce. Když byla vánočka těžká a šplouchala, nemusela se ani rozkrojovat. Láhev tam na sto procent byla. Přímo v tom vynikaly maminky vojáků ze Slovenska.

Kdyby velitel roty věděl, kolik takových lahví jsem svým kamarádům pustil, i když zadek jsem měl kolikrát sevřený, aby nebyl nějaký průser.

V případě služeb, stráží, nebo výjezdů při poplachu museli být kluci naprosto v pořádku, protože jsme neustále měli v mysli tu mimořádku.

Měl jsem také v nepřítomnosti velitele roty, protože doposud nebyl žádný zástupce velitele roty, chodit místo velitele na štáb k rozkazu praporu.

Tam jsem se často setkával s velitelem praporu.

„ Tak co dělá Emča?“ překvapil mne jednou dotazem na moji tchýni.

„ Nevím, soudruhu kapitáne, nebyl jsem dlouho doma,“ odpověděl jsem mu po pravdě.

„ Tak poklusem oholit, převléknout do vycházkového stejnokroje, jedem se na ni podívat! “ sdělil mi najednou a já jsem nevěřil svým uším.

Byl jsem hotov přímo bleskově. Teprve když jsem se vrátil na štáb, zjistil jsem, že jede také politruk Bílý.

Na nic jsem se nevyptával, protože jsem si myslel, že mají v Praze nějaké řízení a za manželkou se podíváme později.

Měl jsem pravdu, po krátké zastávce v Praze Kbelích jsme jeli již přímo ke tchýni a já jim musel diktovat cestu, protože tentokrát jel velitel s gázem bez řidiče.

To bylo překvapení pro moji ženu a hlavně tchýni, protože jsem nestačil ani zavolat.

Naštěstí měla napečeno jako skoro vždy, a tak bylo ke kafičku i co zakousnout.

Poznali se okamžitě a po úvodním oslovení mojí tchýně „ Soudruhu kapitáne,“ se na ni velitel praporu přímo rozzlobil.

„ No, to mi děláš pěknou věc, vždy jsme si tykali a teď mi budeš vykat,“ vytýkal jí a já ho nikdy takto přátelského neviděl.

„ No já nevím, abych nepřekročila nějaký vojenský předpis,“ bránila se smíchem tchýně.

Čas příjemně utíkal, když mne oba dva, jak velitel tak i politruk, chválili.

„ Nepřemýšlel váš manžel o tom, že by zůstal vojákem z povolání?“ zeptal se najednou velitel mé manželky.

„ Já myslím že ne!“ odpověděla po pravdě moje láska.

„ My bychom byli rádi, kdyby zůstal u našeho útvaru jako voják z povolání,“ pomalu, ale jistě ji zpracovával politruk.

„ Je to jeho věc, jak se rozhodne, ale má skoro ještě rok vojny před sebou,“ bránila mne manželka.

Moje tchýně s velitelem praporu zavzpomínali na svoji rodnou vísku a sousedy. Byl již pomalu večer a nám nezbývalo nic jiného než se začít loučit.

„ Taky jsi tady mohl toho hochu nechat aspoň dva dny, “ nadhodila ke svému bývalému sousedovi máti mojí lásky, když jsme se již obouvali.

„ Dnes né, ale že jsi mne o to požádala ty, Emilko, tak ho příští týden pošlu na opušťák. On si ho zaslouží, takže to nebude problém,“ odpověděl jí a já bych radostí prorazil strop.

Loučení s mojí manželkou nebylo tak bolestivé a naděje, že se za pár dnů opět uvidíme, mi pomohla překonat zpáteční jízdu zpět do kasáren.

„ Poplach. Poplach, Okamžitý nástup!“ řval dozorčí roty tento měsíc již po několikáté, zatímco jeho pomocník obíhal jednotlivé cimry a pobízel opozdilce.

Ihned jsem na sebe natáhl kalhoty a košili, abych pomohl vyhnat rotu s velitelem čet v co nejrychlejším čase, protože to nebyl poplach předem oznamovaný velitelům, ale mimořádný. V té době již motospojky budily velitele a ostatní důstojníky v Milovicích. Byl to poplach s výjezdem v plné polní s naložením ostré munice a enzetů.

„ To je nějaký pěkný průser!“ zabručel jsem si po obdržení přesné informace o poplachu. Rotu jsem vyhnal poměrně rychle, zůstal jsem jako jediný, protože tentokrát odjížděl každý, kdo měl ruce i nohy zdravé.

Mnoho kluků se vracelo ještě pro cigarety, nějaké ty tatranky. Vypadalo to na delší dobu.

Již jsem několikrát usínal po výjezdu aut z autoparku a odchodu roty po naložení materiálu opět v posteli a neustále mne někdo budil s prosbou o cigarety, ať se jednalo o motospojky, nebo řidiče důstojníků s rozkazy.

Klel jsem jako pohan a byl jsem rozhodnut, že až mne přijde další budit, neotevřu dveře cimry a budu dělat že tvrdě spím.

Opět se mi začaly klížit oči, když se u dveří cimry ozývalo: „ Petře, Petře, pojď mi prosím prodat cigarety a sušenky! “

Hlas se mi zdál nějak povědomý, ale dělal jsem že tvrdě spím.

„ Polib si prdel “ myslel jsem si v duchu a po prvé zalitoval, že jsem blbec nezačal dříve dodržovat nějakou prodejní dobu. Takto všichni na letišti věděli, že když přijdou kdykoliv já je neodmítnu.

Když jsem stále nevstával, postava přišla k mé posteli a zacloumala se mnou.

„ Neblbni, západní Němci jsou ve východním Berlíně a já jsem ještě tady !“

„ Už ti někdo, ty debile, nakopal prdel? “ vybuchl jsem zlostí, vyletěl z postele a ve tmě chytil onoho domnělého kuřáka za ramena, že ho vyhodím z cimry.

Najednou jsem ucítil pod rukou tvrdé výložky, což znamenalo že je to lampasák.

Blikla jeho baterka, kterou si krátce posvítil na tvář, a já s hrůzou zjistil že je to velitel autoroty, do kterého jsem tenkrát vrazil ve vlaku.

Byl to můj skoro stálý zákazník, protože byl vášnivý kuřák, který prohulil padesátku cigár denně.

„ Já vím, že musíš být pekelně nasranej, protože nejsem asi první, kdo tě otravuje, ale vypadá to na pěkně dlouho, něco se děje v Německu.“

Nebylo to od postavení Berlínské zdi nic nového. Naše armáda musela být připravena odrazit drzého agresora, jak do nás hustili při politických školeních.

„ Promiňte, máte pravdu, soudruhu kapitáne, dneska jste snad dvacátý, “ omlouval jsem se, chopil se baterky a v noční košili vyrazil na chodbu abych znovu otevřel Armu.

Vrazil jsem mu celý karton do ruky se slovy: „ Napíšeš to do černé knihy, zaplatíte to, až se vrátíte, snad vás nezastřelí.“ Přidal jsem mu deset tatranek a on s radostí a slovy mnoha díky vypadl.

Na ten opuštěný jsem jel, protože poplach byl za tři dny odvolán a armády se vracely zpět do kasáren.

Cesty velitele praporu za mojí tchýní byly častější a také v přemlouvání přitvrdili.

Každou chvíli mne volal politruk Bílý, zda bych si nepřišel vybrat nějakou knihu, protože věděl, že mne na to vždy nachytá. Na rotě byl vášnivější čtenář jedině Mundy, který si ale již užíval civilu. Politruk Bílý také častěji naléhal, ať podepíšeš, až jsem podepsal a stal se kandidátem Komunistické strany Československa.

Zase začínal podzim a s ním i příděl dalších záložáků. Z této skupiny jsem si oblíbil jednoho prima chlapa, který byl ochoten mi kdykoliv pomáhat a ani moc nevyhledával partičky ostatních k hraní karet nebo nějakému ulejšování.

Byl to Róm, ale prima chlap ve středním věku, na kterém, kdyby neměl ony rysy této národnostní skupiny, nikdo by nic nepoznal.

Pochlubil se mi fotkami své rodiny a dětí. Jeho paní byla blondýna a nebyla Rómka.

„ Víš, já se nestydím za to, že jsem cikán, já se stydím za svou cikánskou komunitu, za tu, která krade a chová se tak, že je ostatní nenávidí. Proto se snažím od nich odlišit a žiji normálním životem a chci ukázat že patřím mezi normální lidi. Chci, aby mé děti nepatřily mezi spodinu lidské společnosti. Rodina je pro mne vše a také bych vše pro ni obětoval, “ svěřil se mi jednou ve slabé chvíli.

V listopadu se mi začalo stýskat po mé paní, protože jsem již dlouho nebyl v Praze . Nebyla možnost se nějak uvolnit z toho kolotoče kolem záložáků i nových povinností a i ona byla zaneprázdněna větším množstvím služeb v nemocnici.

Slíbili jsme si, že kdo bude moci dříve přijet, přijede.

Jednou, když Radzovi začaly docházet zásoby krmiv, vyslal mne opět na služební cestu, abych něco sehnal.

„ Musíš něco sehnat, nebo bych musel porazit polovinu prasat před porážkovou váhou ještě do Vánoc, “ byla jeho první slova, když se objevil ve dveřích kanceláře.

„ Pozitíí pojedeš do Prahy něco sehnat, máš tam přeci ty známé ? Minule sis také poradil, tak to skus znovu.. Slibuji ti, že když seženeš nějaké krmné brambory a šrot, pojedeš na Vánoce domů,“ zpracovával mne, protože věděl, že jsem doma již dlouho nebyl.

Druhý den po poledni svět obletěla šokující zpráva. Americký prezident John Fitzgerald Kennedy byl zavražděn. Byl na něho spáchán atentát. Byli jsme z toho zdrceni, protože i když jsme stáli tak zvaně na druhé straně, byl nám tento prezident více než sympatický. Obával jsem se zvýšené bojové pohotovosti nebo nějakých poplachů v nastávajících dnech, a tak hned po vyjití služební cesty v praporním rozkazu jsem vyrazil již navečer před určeným dnem.

Věděl jsem, že má žena by měla mít noční směnu, takže moje první kroky v Praze mířily do nemocnice na Karláku.

Byla překvapená, když jsem se objevil, protože mne vůbec nečekala. Opět jsem byl schován na pokoji sester a noc docela slušně utíkala, zatímco moje žena se musela věnovat miminkům na oddělení a já četl noviny.

Když se konečně dostala na chvíli ke mně, byli jsme vyrušeni lékařem, který přišel zkontrolovat nějaký vážný případ a jen tak tak jsem stačil skočit za dveře a schovat se. Odešli s lékařem na oddělení a nejednou se do pokoje sester, když jsem byl schován ještě za dveřmi, přišla nějaká maminka jen v rozkošné noční košili a točila si vodu do hrnku , který stavěla na elektrický vařič v pokoji sester.

Najednou mne spatřila a zděšená se chystala křičet. Skočil jsem po ní, rukou ji zakryl ústa a šeptal jí : „ Ta sestřička je moje paní, prosím vás, nekřičte!“ udiveně se na mne podívala a já jsem spatřil její pobledlý a uplakaný obličej.

Celá zmatená se mne špatnou češtinou zeptala: „ Vy manžel? Foják sesricky?“ Kývl jsem hlavou na souhlas a rychle zavíral dveře. Rozjasnila se jí trochu tvář.

„ Ta sestra, moc dobrý, moc dobrý přítel“

Hned se mi rozjasnilo, protože z dopisu mé manželky jsem věděl, že je to žena amerického vojenského atašé v Rakousku, která zde byla se svojí dcerou, smrtelně nemocnou nevyлéčitelnou leukémií. Věřila ze všech evropských lékařů nejvíce našim, i když jí to stálo strašnou sumu dolarů denně.

Byla to moc hodná žena, která ač mne neznala, poslala mi po manželce několikrát karton amerických cigaret.

Byl jsem tím pádem boháč, který když nabídl ameriku někomu ze svých spolubojovníků nebo důstojníků, každý si liboval, jaké je to pokuřeničko proti našim cigaretám.

Jedny z prvních slov, která mne napadla, bylo poděkovat za poslané cigarety.

Tvář se jí na chvíli rozjasnila z mé radosti, ale vzápětí mi padla kolem krku a pláči vzlykala: „ Kennedy pif paf, Kennedy kaput. Můj president .Main Gott. Maine liebe president!“

Její slova promíšená češtinou, angličtinou i němčinou byla upřímná a po tváři se jí valil potok slz. Snažil jsem se jí vysvětlit, že jsme ho měli rádi také a trochu zmírnit její upřímnou bolest

Když se jí na vařiči začala vařit voda na kávu, automaticky udělala tři.

„ Frau sester, und ihr, “ pobídla mne, abych si jednu vzal.

Když konečně odešel doktor, povídali jsme si všichni tři až do rána a moje neznalost jazyků nebyla překážkou díky částečné znalosti němčiny mé paní.

Žena vojenského atašé byla báječná a já si na ni mnohokrát vzpomněl, když jsme se spolubojovníky kouřili z jejich dvou podarovaných kartonů Amerik.

Na své služební cestě jsem tentokrát při shánění krmiva neuspěl jako minule, ale vagon brambor a nákladák šrotu jsem po velkém prošení a také díky velké bonboniěře dostal.

„ Musíte si pro příště zajistit jiné zdroje,“ loučila se úřednice podávající mi na rozloučenou ruku. „ Moje rezervní zdroje jsou vyčerpány, musí se snažit více váš velitel.“

I tak to byl úspěch a splnil jsem očekávání svoje i velitele.

Volal mne dozorčí roty, že mám telefon z jiného útvaru. Kdo mne volá, pomyslel jsem, si když bráška Ivan byl již v civilu.

Ve sluchátku se ozvalo : „ Orel volá Sokola, Orel volá Sokola, počkejte na spojení! “

Během chvilky jsem uslyšel opět hlas Ládi Zatloukala. „ Použil jsem bleskové spojení Petře moc tě prosím!“ věděl jsem okamžitě, o co se jedná, a tak jsem se jenom zeptal: „ Láďo, kolik?“

Chvilku bylo v telefonu ticho ale jenom zavzdychal „ Petře, kolik můžeš. Budu nesmírně vděčný. Mohl bys to odnést jako vždy? “

Věděl jsem, že podle jeho vyjadřování do telefonu asi nemohl mluvit, to co by chtěl, a proto jsem jenom pronesl: „ Provedu, soudruhu nadporučíku!“ ale v ten okamžik jsem si uvědomil, že to před položením telefonu mohlo vyznít ironicky. Musím to jeho ženě vysvětlit.

„ Jdu do Milovic k Zatloukalům, “ řekl jsem Palkovi, když jsem mu předával klíče.

„ Abych to neřekl Ivaně,“ šklebil se na mne a hrozil.

„ Neboj se, jako ty tomu svému diblíkovi burské oříšky na břicho ji louskat nebudu,“ narážel jsem na to, že jednou, když jsme měli oba své lásky v hotelu u Nádraží, vrazil jsem do jeho pokoje v nevhodnou dobu a zastihl je oba, jak je Pán Bůh stvořil a Palko seděl na jejich stehnech a louskal jí v klínu burské oříšky.

„ Jenom aby!“ smál se Palko . Manželka Ládi byla šťastná za donesenou finanční půjčku a moc se mi zase omlouvala. Seděli jsme u čaje a já jsem vypravoval o posledních událostech, včetně toho, jak mne lákají, abych na vojně zůstal.

„ Nevím, Petře, musíte se rozhodnout sám, ale kdybych se měla rozhodovat já podruhé v životě, nikdy bych si vojáka z povolání nevzala,“ povídá smutně a já vidím, že má pravdu.

„ To není manželský život tak, jak jsem si ho vysnila, ale čekání na zázrak!“

„ Čekání na to, že se snadlepší naše finanční situace, čekání na to, až mu smažou zaražený postup, čekání na manžela, čekání na to, že snad přijede jednou za měsíc, čekání na to, že dostaneme slíbený byt v Jincích, “ a já jsem viděl, jak se jí pomalu ale jistě tlačí slzy do očí. Bylo mi jí upřímně líto a měl jsem chuť jí pohladit a ukonejšit, ale stud mi v tom zabránil.

Rychle jsem se rozloučil a vydal se na cestu zpět do kasáren.

Pomalou, ale jistě se blížily druhé Vánoce, ale tentokrát jsem si na ně naplánoval dovolenou, i když Radzo frflal, že je potřeba, abych byl na rotě, když stále chybí zástupce velitele roty.

„ Budu zde na Silvestra a Nový rok,“ bránil jsem se.

„ Bude to tak lepší, nebojte se, pohlídám to rotě, abyste mohl klidně oslavovat Nový rok.“

Měli jsme školení s vojenským prokurátorem o hmotné zodpovědnosti. Každý řekl svoji funkci a svěřenou hmotnou zodpovědnost a prokurátor ho upozornil, na co má dát nejvíce pozor.

Když došla řada na mne a já jsem řekl, že mám šest hmotných zodpovědností, okamžitě zareagoval: „ No tak vy, až půjdete do civilu pěkně poplatíte, a může se stát, že skončíte jako soudní případ na mém stole. Ještě jsem neviděl základáka, který by měl tolik hmotných zodpovědností a vybrusil z toho s čistým štítem bez manka a prokurátora. Vy nemáte strach? A zvládáte to? Koukejte se před odchodem do civilu rychle alespoň polovinu zbavit, nebo se nedoplatíte.“

Měl trochu pravdu, poslední dobou jsem jaksi nestíhal a největší potíží mi dělal denní výkaz mužstva a stravného.

Většinou když byl některý z kluků, hlavně řidičů na služební cestě a měl nárok na reluty, musel jsem sáhnout do své vlastní kapsy a vyplatit mu to, protože jsem si často dělal výkazy dopředu s předstihem, abych se i já mohl zdechnout buď na vycházku přes noc, nebo na černo domů za manželkou v sobotu a neděli.

Pokud měl někdo jen nárok na studenou stravu, tak zvané kádečka nebyl to problém, protože jsem je měl neustále v zásobě, jenom je dostávali opožděně pokud je Palko za mě nevydal. Radzo něco tušil, ale neříkal vcelku nic, jenom jednou mi povídá: „Dávej pozor, aby tě některý z kluků, kterých se nejvíce zastáváš, nepřivedl do průseru.“

Když mi tyto moje mýlky začaly lézt poměrně dosti do peněz, rozhodl jsem se zaangažovat do psaní výkazů Palka a naučit ho to.

Většinou když se řešil nějaký průšvih v kanceláři velitele a já ho přesvědčoval, aby to ještě jednou zkusil bez potrestání viníka Radzo se rozčiloval

„Kryješ jejich průsery a myslíš si, že já to budu tolerovat, tak to tedy né!“

Většinou to končilo bouchnutím dveří, jak ve vzteku opustil kancelář. Věděl jsem, že se za půlhodinu vrátí. Měl jsem ho přečteného.

Někde v koutku pokouřil nebo si byl cvaknout něčeho tvrdého, a když se vrátil, sednul za stůl a většinou povídal: „Jak s to říkal? Tak já to naposledy s ním zkusím, ale jak bude mít další průser, půjdeš do basy s ním.“

Kdyby věděl to, co nevěděl a co jsme úzkostlivě tajili s ostatními ženáči Pavlem Šochem a Petrem Klicmanem.

Oba kluci sloužili u pípáků roty a měli výborného velitele v hodnosti kapitána.

Kluci vykazovali výborné výsledky a jejich velitel byl s nimi spokojen, a protože chápal jejich touhu být co nejčastěji u svých manželek, přišel za mnou sám s tajným plánem.

Sehnal klukům a také mě druhou vycházkovou knížku s razítky a řádně vyplněnou, kam se pro pořádkové vojenské hlídky fingovaly opuštěčky a dovolenky.

Na takovéto černé jízdě se musel dávat úzkostlivý pozor na to, aby náhodou nespádli do nějaké situace nebo průšvihu, kdy by skutečnost vyšla najevo, a také museli být k dostižení do 24 hodin telefonem. To kdyby náhodou.

Většinou vyjeli s autem na několikadenní radiofonní cvičení do terénu, někam mimo letiště, já jim vydal na žádost jejich velitele falešné vycházkové knížky, které jejich velitel vyplnil a jeden z nich se ztratil na určený počet dnů.

Potom se příležitostně vystřídali, pokud to bylo možné, a nehrozilo nějaké nebezpečí.

Všechno klapalo v naprostém pořádku, až na to, že Petr Klicmanů při jednom z těchto výletů udělal svoji manželce druhé děcko.

Také se jednou přihodilo, že byl vyhlášen divizí neplánovaný poplach, ale Petr Šochů se stačil na základě telefonu vrátit a jeho velitel si ho stihl s autem vyzvednout na předem určeném nádraží.

„Kurva i se zasraným poplachem, já jsem si nestačil ani prcnout, jen jsem dojel domů, stará mi hned na nádraží vyřizovala, ať jedu zpět. Chtěl jsem jí to udělat na záchodcích, ale vlak nazpět by mi ujel. Já se na to vyseru! Třesu se na to celý měsíc, plánujeme, aby to vyšlo, protože mě už onanovat nebaví, a nějaký zelený mozek si vymyslí poplach,“ vztekal se Petr

Konečně přišel vytoužený termín mé dovolené a já jsem po nekonečném týdnu vyřizování a psaní dovolenek, opuštěček a výkazů byl přesvědčen, že to Palko snad za mne zvládne, a tak jsem vypadl z kasáren.

Za odměnu jsem Pavla Vavrince zařadil do opuštěček tak, aby mohl odjet na Silvestra domů. Rozdal jsem dárečky na Vánoce s tím, že to mohou otevřít až na Štědrý den, a dostal jsem i nějaké drobnosti od máti a sourozenců, že to rozbalím až na horách. Pospíchal jsem koupit něco mé manželce a jejím rodičům.

Pro rodiče to nebyl problém, ale co koupit mé paní. Tato povinnost mi připadla po prvé v životě, ale dostal jsem spásný nápad.

V Praze na Příkopech v prodejně dámského prádla jsem si napřed vyhlédl prodavačku stejné postavy, prsou i boků, jako byla moje paní, a požádal ji o dámské spodní prádlo, které se mi líbilo.

„Jakou velikost?“ zeptala se mne a já po ni opět stříhnul znaleckým okem vypěstovaným ze shánění dámských kalhotek vojand.

„ Přesně jako na vás, slečno!“ sdělil jsem jí své přání.
Dívka zrudla, ale podala mi požadovanou velikost a já to okem opět přeměřil.
„ To je ono! Je to pro manželku,“ vysvětloval jsem prodavačce, protože jsem nabyl dojmu, že mne podezřívá z nějaké úchylky.
„ Určitě ? My spodní prádlo nevyměňujeme,“ vysvětlovala mi.
„ Nebojte se, mám to v ruce i v oku,“ ubezpečil jsem ji, zatímco dívčina zrudla ještě více. Dáreček mi i zabalila a já jí při placení nechal drobné a ještě jsem poděkoval.
Teprve když jsem odcházel z krámu, usmála se na mne. Viděla asi po prvé v životě vojáka, který kupoval spodní prádlo s takto určenou velikostí .
Největší poctou mi bylo, když žena o Vánocích při rozbalování dárku prohlásila, že jsem se přesně trefil.
Den před odjezdem na hory jsme dokupovali ještě chybějící poslední dárky pro sourozence. I my s manželkou jsme si udělali společnou radost a koupili si oba stejné zimní bundy na hory. V Truhlářské jsme je vyzkoušeli a pochlubili se mamce, já se převlékl do civilu a vyrazil jsem bezstarostně s lyžemi a manželkou do Jinonic.
Druhý den jsme nasedli na lokálku směr Jizerské hory. Byla to krása a idylka, která trvala jen týden, za který jsem se mnohokrát snažil dokázat, jak ji mám rád.
Bylo to méně hodin v bílé stopě, ale o to více hodin v bílých peřinách.
Jednou při courání v bílé stopě jsme navštívili její tetu v Pasekách nad Jizerou, kde jsme si dali moc dobrý lipový čaj a domácí makové buchty. Byly teplé a nadýchané a voněly v celém baráku.
Přišli její bratrance a mluvilo se o všem možném a nemožném a také o tom, že mne viděli na lyžích.
Moc jsem se styděl, protože jsem byl opravdu nemožný a nešikovný, na lyžích jsem ve svém životě byl teprve několikrát. Oni se na rozdíl ode mne snad s lyžemi na nohou asi narodili a na důkaz jejich zdatnosti donesli každý z nich úplný svazek medailí z různých běžeckých závodů . Byl jsem v šoku, tolik medailí jsem za celý život neviděl.
Týden dovolenky uběhl jako voda a my jsme se rozhodli zbytek dvou dnů strávit v Praze.
Nejhorší byl návrat z hor, který do Prahy lokálkou trval pět hodin.
Rovnou z nádraží i s lyžemi na rameni jsme se vydali k nám domů do Truhlářské ulice.
„ Jé, vy už jste nazpět? “ divila se máti, které ten týden také nějak rychle uběhl.
„ Byla jsem s Láďou na Slovensku, bylo to moc krásné, poznala jsem jeho příbuzné,“ chlubila se, když jsme se ptali jak strávili Vánoce.
„ A to jsi děti nechala na vánoce v Praze samotné? “ divil jsem se.
„ Vilda byl s námi a Táňa byla v Pardubicích u tety, strašně mne přemlouvala, abych ji tam pustila. Neboj, teta je ohlídalá, ta je na její Danu také pěkný metr, protože si začíná s chlapečkama.“
„ Ale máti, ty jsi užalovaná, myslíš že to Petra zajímá,“ bránila se sestra, která již za půl roku neměla být pod paragrafem.
„ Ona se tahá taky s klukama,“ přisadil si devítiletý bráška Vilda.
„ Sklapni, nebo jednu chytíš!“ rozpřáhla se Táňa k pohlavku, ale bráška nečekal a vystartoval mimo její dosah.
„ Škoda že nejsi, Pet'ánku, doma, ty kluku jsi mi vždy pomáhal, ale Ivan pořád někde courá s Jituškou, a když necourá, tak je ve škole nebo v práci. Táňa mi nic nepomůže a já to nestihám,“ stěžovala si máti a já jsem si vzpomněl na to, jak mou nynější ženu tenkrát před lety vyhodila, že jsem jí nepomáhal s prádlem.
Odjeli jsme k rodičům manželky, kde jsem byl, než nastal čas odjezdu do kasáren, a cpal se vánočním pečivem
Nechtělo se mi nazpět, ale měl jsem výčitky svědomí, že jsem na rotě nechal všechno včetně Army na Pavlovi, a byl jsem zvědav, jak to beze mne zvládl.

Když jsem se vrátil, vítal mne Pavel s úlevou. „ V tom stravném je trochu bordel, ale ty to srovnáš. Kluci chtěli na Vánoce, zda bychom nemohli prodávat alespoň pivo sedmičku, ale starý to zakázal.

„ Žádný alkohol, potom se vyvádí různé výtržnosti a blbosti, “ kázal mi tady a mne hned napadlo to, jak ti dělali inventuru s výstrojním náčelníkem a sotva stáli na nohou.

„ Jo abych nezapomněl, udělal jsem ti tržbu za Vánoce skoro tři tisíce ,“ chlubil se slušným výsledkem prodeje.

Bylo znát, že rodiče svým miláčkům vojáčkům na Vánoce nějakou tu korunu na přilepšenou poslali. Druhý den byl Palko na cestě domů na Slovensko.

Objevil se u mne v Armě řidič z autoroty, který vozil velitele praporu.

„ Máš pořadnej průser a náběh na prokurátora, “ hlásil hned ve dveřích.

Ukázal jsem mu na hlavu, jako že mu haraší.

„ Moc neukazuj, starej tě viděl s tvojí paní v Praze u hlavní posádkové správy v civilu! “

„ Kecáš!“ bránil jsem se, ale trochu mne nahlodával červ pochybnosti a strachu.

„ Co jsem měl tedy na sobě ? “ zkoušel jsem ho.

„ Oba jste měli s manželkou stejné bundy a lyže na rameni, asi jste jeli někde z hor,“ sdělil mi šokující zprávu. Musel mne tedy vidět.

„ Dej dvacku cigár zdarma a já ti povím podrobnosti, “ počal mne vydírat.

Nelíbilo se mi to vyděračství od něho, ale byl jsem opravdu zvědavý, a tak jsem položil požadované na bar.

Shrábl cigára a povídá: „ Jeli jsme pro jednoho zadrženého kluka ze strážní roty, víš, že všechny zadržené v Praze musí přebírat velitel praporu, a vy jste akorát kráčeli s těmi bágly a lyžemi převlečení do civilních hadrů ve stejných bundách. Byly asi dvě hodiny odpoledne.“ V ten okamžik jsem věděl, že nekecá a mluví pravdu.

Byla ve mne malá dušička a on toho dovedl dokonale využít.,, Dej ještě dvacku a povím ti detaily, “

Položil jsem tedy další dvacku cigár na barový pult a on je okamžitě uklidil do útroh stejnokroje, jako by se bál abych si to nerozmyslel.

„ Nó, když vy jste šli, tak on akorát vystupoval z vozu, já jsem mu držel dveře“

V ten okamžik mi blesklo hlavou, že to tak opravdu bylo, když jsme procházeli kolem kasáren do Truhlářské ulice, a asi jsem zbledl.

Hned mne ale práskl po rameni a dodal

„ Ty vole, ty máš takovou z prdele kliku, protože tě asi nepoznal, ale ve mne byla malá dušička, že místo jednoho průseráře povezu dva ! “ a rozřehnil se tomu jako dobrému vtípu.

„ Bylo to ale o fous, stačilo udělat jeden krok pomaleji a měl tě, protože byl o krok před vámi.“

„ Vydřiduchu, “ oddechl jsem si s úlevou a ani jsem těch cigaret nelitoval.

„ Jo, kdo umí, ten umí, kdo neumí, ten čumí.“ Cvrnknul prsty k čepici na pozdrav a zmizel, hajzlík jeden.

Vypravil jsem se za velitelem praporu, zda bych na Silvestra mohl z centrální Army převézt nějaké to sedmistupňové pivo.

„ Nechci žádné experimenty, pivo se nikdy neprodávalo, vždy to smrdí nějakou mimořádnou,“ začal pozvolna velitel po přednesení mé žádosti.

„ Ale protože vím, že ty piješ jenom limonády, a jak Emilka tvrdí, alkoholu se nikdy nenapiješ, věřím, že jsi schopen to uhlídat. Povolím ti tak pět bedýnek sedmistupňového piva s tím, že nikomu neprodáš více než dvě piva. Rozuměl jsi? “

Kdybych mohl, tak bych radostí skákal. Byl to úspěch. S tím mým pitím měl pravdu, protože když za mnou přijela paní, tak si v restauraci po obědě dala pivo, zatímco já nějakou krkavou vodu. Vůbec mi pivo nechutnalo .

„ Jak bylo na dovolené. Co Emilka?“ optal se mne a já se lekl, jestli se mne přeci jenom nezeptá na ten civil.

„ Na dovolené i u tchýně dobře, ale bylo to krátké, soudruhu kapitáne, “ odvětil jsem neutrálně a čekal, zda přeci něco z něho nevyleze.

„ Musím se za Emilkou po Novém roce zase podívat, tak koukej neudělat průšvih,“ rozptýlil moje obavy.

Měl jsem trochu strach, jak to s tím Silvestrem proběhne, zda je budu schopen uhlídat, aby se kluci neožrali, něco neprovedli a já potom za ně nenesl odpovědnost. Byl to experiment a risk, ale věřil jsem, že to nějak zvládnou.

V týdnu jsem se vypravil ještě popřát k Novému roku Lád'ovic rodině do Milovic a při té příležitosti jsem navštívil i několik známých. Silvestr proběhl tak, jak měl proběhnout, až na dva ožraly, které jsme včas uklidili do prasečáku, protože jsem nabyl přesvědčení, že tam nikdo na kontrolu nepůjde.

Jako kdybych to věděl. Odpoledne se objevil na kontrole Radzo a popřáli jsme si vše nejlepší do nového roku.

Když chlapi popíjeli večer pivko v mém baru, objevil se i kapitán Hrubec. Asi mu to nedalo a tak přišel na kontrolu. Popil kávu a kluci se pomalu vytráceli z baru.

Nový rok byl za námi a nastával masopust. Náš starej si mne vybral jako člena lítačky, měli jsme provádět kontrolu jiných vojáků a já se divil proč. „ Potřebuješ se také trochu provětrat, pohlídní to tu velitelé čet,“ sdělil mi na můj dotaz proč zrovna já.

V obci Straky byl masopustní průvod a navečer masopustní zábava. Když jsme projížděli obcí, najednou nařídil řidiči zastavit a vyběhl z gázu. Z příkopu pozvedl pirátskou vlajku se zkříženými hnáty, kterou někdo z průvodu asi ztratil.

Hodil ji do gázu se slovy: „ Dělej jenom bordel,“ nasedl a nařídil pokračovat v jízdě.

Tentokrát neměl ve službě nějak moc chuť někoho kontrolovat a stále by se nejraději vracel do obce Straky ke kontrole místního hostince. Honila ho asi mlsná, dát si nějaký ten dobrý mok. A také že jo!

Dopadlo to tak, že skoro v jedenáct hodin večer jsme ho museli násilím nacpat do auta a on třímaje pirátskou vlajku vystrkoval ji z okénka auta a hulákal, až se v obci pomalu okna třásla. Byl totálně s'atý.

„ A jedem ještě někam na kontrolu!“ křičel a dalo mi práci ho uklidnit.

Nevěděl jsem, jak se ho zbavit, až ho budeme doma vysazovat. Měl jsem strach z jeho staré, protože jsem věděl, že by mne sprdla.

Po chvíli ale našťestí tak jak byl rozjásaný, rychle vyhasl a pochrupával.

„ K jeho baráku jed' prosím tě bez motoru potichu z kopce,“ nařídil jsem řidiči, abychom náhodou nebudili pozornost.

U nich doma se již nesvítilo. Nechtěl jsem Radza budit, aby opět nezačal náhodou řídit, a tak jsem se ho snažil prošacovat, abych našel jeho klíče. Bohužel jsem je nenašel.

„ Pomož mi, “ poprosil jsem řidiče. Pracně jsme Radza vytáhli z auta a potichu se vydali k jeho baráku, zatímco Radzo něco brumlal.

Postavili jsme ho u vchodových dveří, opřeli o dveře, aby neupadl, a já silně stiskl zvonek. Rychle jsme naskočili do auta a odjeli.

„ To jste byl stejně vy! Já vím, že jste měl s ním službu, “ pustila se do mne jeho žena, když mne na štábu přistihla.

„ Já si myslela, že když nechlastáte, že se neožere jako prase, ale asi jsem se ve vás zmýlila. Přemlouvala jsem ho kvůli tomu, aby vzal na službu vás, a takhle to dopadne. Zklamal jste mne! “ říkala mi smutně a nevěřičně kroutila hlavou a nyní mi teprve došlo, proč jsem na tu službu musel jet já.

Když přišel Radzo na rotu, jenom vzdychl: „ Trochu jsem to přepísk, ta mi zase dala!“

Hlupák, ten za ostudu má učení,
pro moudrého zas neučit se je velikou ostudou.
Moudří, ani když zestárli, nelení
a učením pro příští život si vědění dobudou.

Udělej něco, ať tě mohu zavřít.

Jarní vítr počechrával trávu na letištní ploše a mnozí z nás vybarvovali metry, protože se blížila doba prvního slavnostního stříhání.

Já jsem nebyl stále rozhodnut, zda zůstanu na vojně nebo ne. Mnoho důstojníků mne pomalu považovalo za svého kolegu a z některých dlužníků jsem nemohl vydobýt dluh.

U kluků z roty to nebyl problém, protože když dlužná částka překročila dvě stě korun, přestal jsem takovému dlužníkovi na dluh dávat a u výplaty žoldu po jeho podepsání jsem okamžitě dlužnou částku srazil.

Věděl jsem přesně, komu půjčit klidně i více a věděl jsem také koho mám vyhodit. Byli to většinou ti, kteří si mysleli, že jsem nenávratná studna peněz.

Na letiště měly přilétnout první naše SU 7 B s našimi výsostnými znaky, které jsme od Sovětského svazu koupili, ale letiště potřebovalo malé úpravy, včetně zpevnění betonových startovacích a přistávacích ploch. Dostala to za úkol naše rota a zpevnění betonových ploch bylo nařízeno provádět dvousložkovou epoxidovou hmotou, do které se sypal před ztuhnutím jemný písek.

Byla to práce náročná na materiál i práci a navíc jsem sudy s epoxidem musel hlídat jako čert.

Vedl jsem přesnou evidenci, protože o hmotu byl veliký zájem hlavně z řad vojáků z povolání, kteří si touto hmotou opravovali zatékající balkony, prováděli nátěry spodku karoserií aut apod.

Možnost použití byla široká a způsob zcizení ještě větší díky vynalézavosti jak základáků, tak i důstojníků.

„Nebud' krkavec a malou plechovku toho epoxidu a ztužidla bys mohl donést,“ žebronil jednou na mne velitel L normy, což v letecké hantýrce byl šéf jídelny a zásobování pro piloty.

„Potřebuji po zimě vyspravit balkon, z kterého mi zatéká do bytu, a přeci nebudu strhávat dlažbu, dělat novou izolaci, když to jde takto,“ vysvětloval mi důvod své prosby.

Moc jsem se ošíval, protože jsem sám byl nekompromisní vůči ostatním přistiženým při krádeži, tak přeci nebudu dělat sám to, co zakazují a trestám.

Poslal mi po Palkovi celou škatuli pilotáckých nouzových balíčků, které jsem sice neodmítl, ale epoxid jsem mu neposlal.

Funkce šéfa L normy byla na letišti vážená funkce, která mi byla slibována, když zůstanu jako voják z povolání. Nouzové balíčky byly perfektně vybaveny jako například čokoládou, cigaretami, žvýkačkami a nezbytnými masovými konzervami s velkou záruční lhůtou a mezi základáky byl o ně veliký zájem nejenom pro kvalitní obsah, který se výrazně lišil od těch základáckých, ale i hliníkovou krabičku v které vše bylo poskládáno.

Málokdy jsem chodil společně s rotou do kuchyně pro mužstvo a důstojníky, která z jedné strany byla zastavěna jídelnou pro mužstvo a ze strany druhé jídelnou pro důstojníky.

Chodíval jsem většinou sám nebo nejvýše s velitelem čet. Jednoho dne jsem byl hladový jako pes.

Výjimečně mi chutnala polévka a byl jsem si ještě přidat. Nedojedl jsem ještě přídavek, když v důstojnické jídelně vznikl, velký křik a následovně zvuky rozbíjeného nádobí. Během pěti minut jsem věděl přesně co se stalo. Nějakou nešťastnou náhodou se do polévky asi s moukou, když kuchař dělal jíšku, dostala myš, která byla i s polévkou uvařena a naservírována nevědomky do talíře důstojníka. To byl potom fofr. Kontrola stíhala kontrolu a tento případ se řešil až na ministerstvu obrany, když náhodou tato zpráva pronikla do tisku. A mě ta polévka tak strašně chutnala, že jsem si i přidat. Od té doby jsem přestal chodit do kuchyně pro důstojníky a mužstvo a čím dál tím častěji si chodil do pilotácké jídelny.

„ Vidíš, jaký já jsem k tobě a ty mi nedáš ani pitomou plechovičku epoxidu, “vyčítal mi šéf L normy.

„ Soudruhu nadrotmistře, pokud si to sám seženete, nebudu o tom vědět, ale na mě to nechtějte, nechci si koledovat o žádný průšvih a výjimky nedělám,“ ukončil jsem jeho žebroňování.

Mohu říci, že se asi řídil mými slovy, protože jednoho dne mi sdělil, že balkon je izolovaný. Nezanevřel na mne a byli jsme i nadále přáteli.

Začínající jaro probudilo i kontroly včetně těch nejvyšších. Vědělo se, že na kontrolu má přiletět i velitel divize, který lítal sám v Migu 21. Když se velitelovo letadlo objevilo na příjmu hlásky, nastal na letišti málem poplach, jak se rychle důstojníci snažili zašít, aby je náhodou nenačapal.

Bylo o něm známo, že většinou po přistání někde na konci stojánky letadel se tajně vypravil po letišti, aby si ho mohl bez doprovodu prohlédnout, a zjištěné závady dával později u velitele praporu řádně znát.

„ Hele, já musím ... kdyby něco, šel jsem na štáb,“ hlásil mi Radzo.

„ Máš rotu na starost, tak koukej, ať není průser,“ sychroval se po jedné takovéto hlášce, že velitel divize právě přistává a okamžitě se ztratil.

Pro jistotu jsem si znovu obešel rotu a řádně instruoval jak dozorčího roty, tak i jeho pomocníka.

Ve skladu jsem si chystal nějaký materiál, když jsem zaslechl hlášení dozorčího roty. Velitel divize se sháněl po velení a dozorčí mu sdělil, že velitel roty odešel na štáb a přítomen je pouze staršina.

V ten okamžik se odevřely dveře skladu a já strnul.

Ve dveřích stál důstojník v hodnosti generálmajora.

Okamžitě jsem se postavil do pozoru a podával hlášení

„ Soudruhu generálmajore, vojín Ranecký, staršina roty. Chystám materiál na odevzdání do výstrojního skladu,“ Velitel zsalutoval a podává mi ruku.

„ Tak ty jsi ten staršina v hodnosti vojína, co má údajně nejlepší sklad na divizi a vaří dobrý kafe. Tak se pochlub.“ a já jsem zjistil, že mi odměřeně nevyká, ale tyká.

Byl jsem z toho zmatený.

Jak může taková šarže o mě něco vědět.? Vždyť má pod sebou stovky hodnostně podřízených a on zná najednou nějakého neznámého staršinu v hodnosti vojína?

„ Co chcete vidět nebo vědět, soudruhu generále?“ optal jsem se.

„ No třeba mi ukaž ten váš bar a uvař mi to vychvalované kafe. Sklad vidím a jsem z prvního pohledu spokojen. “ Odkryl u jednoho regálu zavěšená prostěradla, aby se do nich neprášilo, kde jsem měl uloženy výstrojní součástky z prádelny.

Sáhl do komínku košil a dvě rozložil. Prohlédl si je, zda nejsou potřhané a v jakém jsou stavu. Prohlédl si opravovaný límeček z krejčovské dílny a pokýval souhlasně hlavou.

„ Tak jdeme na to kafe ?“ a vykročil směrem ke dveřím.

Byl jsem z toho celej tumpachovej, ale protože jsem viděl spokojenost na jeho tváři, rychle jsem zamkl sklad a vyšli jsme k baru. Po otevření Army se posadil na barovou židličku, vytáhl cigaretu a chtěl si zapálit.

„Může se zde kouřit?“ optal se, protože neviděl nikde popelníky.

„Může, co by to bylo za bar kdybyste si nemohl zapálit,“ odvětil jsem a sáhl do dřezu, kde odkapávaly popelníky po umytí ze včerejšího dne.

Rozhlédl se po stěnách a ptal se, kdo to maloval.

„Kluci z roty, základáci!“ vyhrkl jsem a čekal, že mne zpucuje za tu mazáckou hymnu „Nad letištěm síbl letí, vesele se kolíbá,“ kterou před nim zkritizoval velitel praporu.

„Nojo základáci, to je jim podobné,“ pronesl a usmál se.

Bleskem jsem nachystal na kávu, která zavoněla celým barem, když jsem ji odměrkou dal do hrníčků.

„Co jsi v civilu, nějaký obchodní příručí?“ optal se mne

„Soudruhu generále, jsem vyučeněj horník,“ odpověděl jsem mu po pravdě. „Cože? Ty že jsi horník?“ optal se udiveně.

„Nedělej si ze mne srandu!“

„To bych si, soudruhu generále, nikdy nedovolil!“ vyhrkl jsem s obavou.

„Človče, to zní jako dobrej vtíp. Odkud jsi?“ vyptával se dále

„Jsem bývalej Pražák a před vojnou jsem dělal na rudných dolech na Českomoravské vysočině,“ rozpovídal jsem se, protože jsem po prvé viděl takto vysokého důstojníka, že se chová k obyčejnému vojákovi tak nenuceně a přátelsky.

Voda na kávu byla vteřinu před varem a já kávu opatrně a zlehka zalil, že se rozvoněla ještě více. Když jsem ji pokládal na barpult, spatřil na mé ruce snubní prsten.

„A hele, zase jeden, který se musel na vojně ženit.“ pokynul hlavou směrem k mé ruce.

„Nemusel a nemusím, ale věděl jsem, že bych si ji po vojně stejně vzal, tak to bylo společně ještě z jednou její sestrou. Měly to být tři dcery provdané najednou, ale nakonec ta nejmladší která jediná se musela vdávat, ji s námi neměla, protože v tom termínu maturovala, takže to o týden posunula.“ vysvětlil jsem mu moji ženitbu.

„Pane jo, tři holky provdat během týdne, já vím, že si ta vaše tchýně musela oddychnout,“ pravil s úsměvem.

Dobrou půlhodinku jsme si povídali a on se divil, že ještě nikdo nepřišel si nic koupit.

„Mám otvírací dobu až po páté hodině po uzavření hlavní Army. A nyní všichni vědí, že jste tady, tak mají strach,“ řekl jsem mu již bez obav.

Vyptával se ještě, jak jsem za prodej placený, když se ozvalo zaklepaní na dveře a vešel předpisovým krokem ve strmeném pozoru velitel roty a okamžitě podával hlášení, že byl na štábu, na což mu generál odpověděl: „To je v pořádku,“ soudruhu kapitáne, my jsme to tady zvládli se soudruhem vojínem i bez vás.“ Líbil se mi jeho ironický tón k našemu veliteli roty, který stál jako solný sloup.

Jako by věděl, že se Radzo někde strachy schovával a nyní, když viděl, že je klid, tak si přišel přihřívát i svoji polívčičku.

Generál dopil kávu a dokouřil druhou cigaretu.

„No půjdu, určitě je již po mě shánka,“ pronesl s úsměvem.

Napřed podal ruku mě a potom teprve veliteli roty. „Byl jsem spokojený, soudruhu vojíne!“ a ke kapitánovi se otočil se slovy „Koukejte ho povýšit, vždyť je to ostuda nechat staršinu v hodnosti vojína!“

Radzo se postavil do pozoru zsalutoval a pronesl: „Provedu, soudruhu generále!“

Když generál opustil rotu, vrhl se velitel roty k rotnímu telefonu.

„Již od nás odchází“ sdělil někomu, položí telefon a uznale mi klepe na rameno.

„Za to máš, Ranecký, dva opušťáky, to se ti povedlo!“

Moje další vycházková knížka již byla opět plná, a tak mi velitel napsal opuštěný do rubrik pro kontrolní orgány. Byl jsem rád, zrovna tak jako moje paní, protože jsme se viděli skoro každý týden.

Začali jsme pomalu přemýšlet, jak to s námi bude, až mi skončí základní vojenská služba i když jsem stále nebyl rozhodnut, zda zůstanu na vojně.

Měli jsme dopředu naplánované dvě varianty. Buď se po vojně vrátit se ženou někam do podnájmu na Vysočinu, kde bych pokračoval v práci na šachtě a žena by si našla práci ve zdravotnictví, nebo to podepsat na vojně a přestěhovat se do Milovic nebo přímo na letiště. I zde by žena bez problémů sehnala zaměstnání ve svém oboru.

Byli jsme oba pod tlakem mého velitele praporu, který věřil, že mne nakonec s manželkou přesvědčí a já na vojně zůstanu.

Opět padala letadla a já se svým nádobíčkem byl opět vařit kávu pro vyšetřující komisi. Byla to opět smutná událost, která zasáhla celé letiště.

Netrvalo dlouho, uběhly jenom dva měsíce a byla zase mimořádná událost, kterou tentokrát měli možnost přímo sledovat jak někteří na letišti, tak i obyvatelé Milovic.

Byl zase letový den a posádky letadel si odlétávaly svůj určený čas k výcviku. Jako poslední v tento den měl startovat i jeden ze starých bombardérů, který se používal na fotografování výsledků útoků na pozemní cíle a pro pozorovací účely.

Do kompletní osádky chyběl jen zadní střelec, a tak se jeden z pilotů, který měl odlítáno, nabídl že to s nimi vezme.

Okamžitě po startu vysadil jeden z motorů, letadlu se nedařilo nabrat potřebnou výšku.

Letadlo se naklonilo svisle tak, že spodním křídlem zachytilo za lesní porost na konci Milovic a následovaly kotrmelce letadla v lesním porostu s následným výbuchem plných nádrží. Užaslí obyvatelé Milovic okamžitě věděli, co se stalo, a zachvátil je děs a pláč.

Mnohé z manželek, jejichž muži měli toho dne být ve vzduchu, očekávaly s napětím a někde i s pláčem své manžele a životní druhy. Čekalo se, u koho se objeví major „ Smrt „ i když mnozí věděli pomalu na sto procent, u koho to bude.

Pozorovací bombardéry byly jenom dva.

Naše rota byla okamžitě vyslána na zajištění prostoru.

Byl to děs a hrůza. Kdo nikdy v životě neviděl místo po pádu letadla, které exploduje, nedovede si nic podobného ani představit.

Odjel jsem s kluky do určeného prostoru, ale chtěl jsem se ihned vrátit, protože takovéto situace na mne působily negativně a nemohl jsem být v takovém prostoru dlouho.

Byl jsem již na cestě do auta, když jsem zaslechl jednoho z vojáků, jak huláká na svého vedlejšího kolegu: „ Hele, vole, ledvinky “a se silnějším prutem v ruce sundává z křovin něco, co bylo lidskou tkání.

V ten okamžik jsem myslel, že tomu blbci půjdu dát rovnou na hubu, a jenom jsem zařval

„ Ničeho se nedotýkejte, nález pouze označte a oznamte styčnému důstojníkovi.“

Uvědomil jsem si, že je to možná stres, kterým se snažil onen voják zamaskovat svoje slova, protože snad nikdo není tak otrlý, aby v tento okamžik reagoval nějakým zesměšňujícím jednáním.

Jediný, kdo byl trochu celý z posádky letadla, byl onen důstojník, který se nabídl jako náhrada za zadního střelce.

Když major „ Smrt “ vyšel do Milovic navštívit manželky mrtvých, mnoho z nich, jakmile ho zahlédly jít s doprovodem k jejich domovu, se zhroutilo, aniž jim mohla být zpráva sdělena.

„ Jděte pryč, jděte pryč, nenávidím vás a celou vaši armádu !“ křičela jedna z nich, když se objevil major „ Smrt “ na jejich prahu .

Děs a pláč zachvátil mnoho obyvatel Milovic, protože se jich mnoho navzájem znalo.

Říká se, že čas je nejlepší lékař a nejlépe rány hojí, ale já jsem tomu moc nevěřil.

Přijeli k nám na cvičení vojáci z jiného letiště a byli ubytováni v polozapuštěných stanech rozmístěných v třešňovce u autoparku enzetů.

Byl mezi nimi i jeden takový hodný kluk, který jednoho dne dostal dopis od své milé, že se s ním rozchází.

Nesl to velmi těžce, ale nedával na sobě nic znát.

V den, kdy měl nastoupit hlídku a vyfasoval zásobníky s ostrými náboji, ji napsal dopis na rozloučenou, nabil samopal a namířil na své srdce a stiskl spoušť. Dávka za samopalu prořala noční ticho, které okamžitě vyburcovalo ze spánku ostatní spolubojovníky.

Když doběhli k umírajícímu, byla prý jeho poslední slova „Maminko, odpusť mi!“

Cvičení bylo okamžitě přerušeno, vojáci odjeli a zůstaly po nich jenom velké jámy, které připomínaly otevřené hroby.

Blížil se opět první máj a slavnostní nástup na letištní ploše a já byl pověřen k odvodu roty a defilé před rozvinutými zástavami a generalitou na tribuně.

Věděl jsem, že jsem opět navržen na opuštění posádky za odměnu a že se domu dostanu za tři dny, ale potřeboval jsem se do Prahy dostat ve všední den, protože jsem si vzpomněl na ztracený řidičský průkaz a jediná možnost byla dojít si na dopravní inspektorát na Karláku a znovu požádat o jeho vydání.

Když jsem požádal velitele roty o vycházku do večera, díval se na mne jako na blázna.

„To to nemůže počkat, víš, že je nyní hromada práce a měl bys vést rotu dneska na generálku.“

„Velitelé čet to zvládnou i beze mne a večer jsem na rotě, opravdu si potřebuji něco nutně zařídit,“ snažil jsem se ho upokojit.

„Nejde to odložit, ostatní mám zajištěné.“

„I to vyčistění nástupové plochy?“ ujišťoval se.

„Ano, nebojte se,“ a strkal jsem mu vycházkovou knížku k podpisu.

„Hele né, aby tě napadlo jet do Prahy, nechceš si přeci udělat průser, když pojeděš za dva dny na opušťák?“

„Nebojte se, soudruhu kapitáne,“ lhal jsem mu do očí.

Sdělil jsem svůj úmysl jet do Prahy pouze Palkovi a požádal ho, aby na rotě trochu na vše dohlédl, že budu do večera zpět.

„Ne abyste udělali nějaký průšvih, víš, že zítra máme slavnostní nástup.“ pro jistotu jsem připomínal.

„A nezapomeň také poslat kropičku RTO, aby vyčistila nástupovou plochu, slíbil jsem to Radzovi.“

Vydal jsem se tedy bez souhlasu načerno, jen tak na vycházku do Prahy, abych si potřebné zařídil.

V Praze mne čekal šok.

„Jó, milý soudruhu, řidičský průkaz vám neodvratně po dvou letech promlčení propadl,“ sdělil mi jakýsi policajt, na kterého jsem se na dopravce po vypsání kopie evidenční karty obrátil.

„No to přeci nemyslíte vážně?“ optal jsem se s údivem.

„Je to přesně podle zákona, pokud nepožádáte do dvou let od ztráty o jeho obnovení po provedení přezkoušení z jízdy a předpisů, řidičský průkaz propadá. Jedině si udělat nový řidičský průkaz!“ sdělil mi nekompromisně.

„Je mi líto, ale nemohu vám pomoci!“ ukončil rozhovor se mnou.

Byl jsem z toho celý tumpachový a rozhodl jsem se, že to pojedu sdělit své manželce.

Samozřejmě, že mi opět ujel poslední vlak do Lysé nad Labem a já se dostal do situace, která hrozila vojenským prokurátorem.

Celý zoufalý jsem dojel tramvají na konečnou a vydal se na stopa. Byla zima a já byl za chvíli celý zmrzlý.

Proklínal jsem vše a nejvíce policajty za ten řidičák, ale i sebe za to, že jsem si nechal ujet vlak, protože pro mne to byl momentálně problém větší než trvalá ztráta řidičáku.

Šlapal jsem ostrou chůzí a při tom se pokoušel stopovat. Dvakrát mi zastavila auta, ale nastávala noc a já se nedostal o moc kilometrů dále.

Začínal jsem být zoufalý a viděl jsem následující hodiny černě.

Jako naschvál nic nejelo a bylo skoro dvě hodiny po půlnoci, když se v dálce ozval zvuk motocyklu.

Skočil jsem doprostřed vozovky a byl jsem rozhodnut se nechat třeba přejet.

Motocykl zastavil pár metrů přede mnou, a teprve když zjistil, že jsem voják, přijel na moji úroveň.

„Co se děje?“ zeptal se.

Musel jsem s pravdou ven a vše mu říci. „Nó, to máš pěkný průser, ale máš štěstí, jedu do Lysé, vracím se také od holky a ráno jdu na směnu.“

Nasedli jsme a pokračovali směr Lysá nad Labem. Všiml jsem si, že je na motocykl teple obléknut, ale neměl rukavice a tak neustále schovával levou ruku do kapsy.

„Zapomněl jsem u ní rukavice a nechtěl jsem se vracet, abych neprobudil její rodiče,“ křičel na mne přes rameno, když tu v protisměru nás oslnilo příjíždějící auto.

Škubl sebou a dostali jsme smyk a já jsem si jenom uvědomil, že letíme někam do pole s řepkou.

„Do prdele!“ jenom jsem zaslechl.

Tvrdě jsem dopadl, ale motocykl s řidičem pokračoval ještě několik metrů. Nemohl jsem se zvednout a měl jsem pocit, že mám zadek na fašírku, a navíc jsem si vyrazil dech, ale auto v protisměru pokračovalo bez zastavení v jízdě, jako kdyby ho vůbec nevzrušovalo, že jsme tak náhle zmizeli. Byl si vědom jeho nepřepnutých dálkových světel. Lapal jsem po dechu.

„Není ti nic. Nic sis neudělal?“ ozval se nadzemnou starostlivý hlas motocyklisty.

Pomalu jsem se osahával a pokoušel jsem se vstát.

„Je to dobrý,“ konstatoval jsem, ale ihned mne napadlo, že jsem skončil a ten vojenský prokurátor mne asi nemine.

Šli jsme obhlédnout motorku. Až na zmačkaný přední blatník a utrženou stupačku se tak moc nestalo.

Dokonce šla i bez problémů nastartovat, i když byla zablácená, jako bychom jezdili motokros. Vytlačili jsme ji k silnici a tam jsme zjistili, že jsme minuli dopravní značku směrniku na Lysou jen o několik centimetrů. Mohlo to dopadnout tragicky.

Našlápl mašinu a pokračovali jsme dál, i když řidič musel mít pravou nohu na karteru mašiny, protože stupačka byla utržena.

Na letiště jsem se dostal v pět hodin ráno a na rotě mne čekala šokující zpráva od dozorčího roty.

Pavel vyboural před půlhodinou kropicí vůz a úplně ho odepsal. Půjčil mu ho k vyzkoušení jeho řidič, když jeli kropit plochu nástupu, a Palko si vybral k nabourání největší borovici na letištní ploše.

Horší bylo, že při tom došlo k jednomu těžkému a jednomu lehkému ublížení na těle. Oba byli na marodce a byla to opět mimořádk jako hrom. Bleskem jsem se vysprchoval a musel si vyměnit uniformu a v osm ráno jsem vedl rotu na slavnostní nástup, když jsem si předtím vyslechl od Radza pěkné kázání za tu havárku kropicího vozu. Kulhal jsem, jako by mne kopla kobyla, a proklínal celé uplynulé hodiny.

Copak můj zadek, ten se zahojí, ale měl jsem obavy, co bude čekat Pavla. Řidič měl komplikovaně zlomenou nohu, která se také zahojí, ale horší byl ten prokurátor s úhradou škody, který Pavla čekal.

Slavnostní nástup dopadl dobře a já jsem opět za dvě hodiny směřoval do Prahy na obdržený opuštěný

Neměl jsem tentokrát z něho žádnou radost a dával jsem si za vinu, že za to mohu tak trochu i já.

Skoro celý opuštěný jsem přemýšlel jak Pavlovi pomoci. Když se vrátil z ošetrovny, byl jsem rád, že je opět na rotě, ale dořval jsem ho jako jeho kamarád i hodnostně nadřizený pořádně. Uvědomil jsem si ale, že já jsem při mém nedovoleném opuštění posádky mohl dopadnout podobně.

Pavel měl v ZOTU (záznam o odměnách a trestech) nějaké zaražené vycházky, které jsem mu začernil a dopsal do rotních rozkazů dodatečné záznamy o výmazu.

Věděl jsem, že bude k prokurátorovi potřebovat co nejlepší posudek, protože to vypadalo na nepodmíněné odsouzení a věznicí Sabinov.

Domluvil jsem se s několika kamarády, že Palkovi pomůžeme nějakým způsobem uhradit způsobenou škodu ještě před jeho odsouzením, a přesvědčil jsem o tom i velitele roty, který zprvu o tom nechtěl ani slyšet.

„ Sám si to způsobil, tak co byste mu pomáhali,“ vrčel na mne, když jsem za nim přišel s nápadem, že bychom mohli s pojízdnými dílnami likvidovat na zemědělském družstvu železný šrot, protože svářeči měli po absolvování kursu projít praxí a část peněz dát Pavlovi na úhradu dluhu z havárie.

„ Jak to chceš udělat? “ zeptal se mne po menším přesvědčování.

Věděl jsem od politruka, že se v Alžíru koná kongres demokratické mládeže, a politruk mne již před časem vyzýval, abychom jako rota přispěli finančně na jeho konání.

Když Radzo zjistil, jakým způsobem to chci oficiálně udělat, řval na mne něco o falešném kamarádství a podvodu, který chci udělat pod hlavičkou demokratické mládeže, protože část peněz za železný šrot by šla na jiné konto.

Na konto pro Pavla které jsme nazvali „ Solidarita.“

„ Dej si bacha, abys s ním neskončil také u prokurátora!“ vyhrožoval.

„ Nic jsem neslyšel, o ničem nevím, kdyby se to provalilo. Je to jen a jen tvoje věc!“ bouchl nakonec vztekle dveřmi, než odešel.

Jako vždy. Na to jsem byl zvyklý.

Začali jsme pilně jezdit vždy v odpoledních hodinách, abychom nenarušili chod roty. Byla to hrozná fuška, ale mezi železným šrotem jsme objevili i podvozek tanku, a i když jsme na nakládku šrotu potřebovali jeřáb, tak kila šrotu slibně přibývala a s nimi i peníze, které chodily na dvě konta.

Opět přišli záložáci a já se musel věnovat povinnostem staršiny.

Byl u mne na rotě záložák, který se školil na funkci náčelníka štábu a jinak v civilu dělal ředitele mícháreny zemědělských krmiv v Pečkách.

To byla voda na můj mlýn, a když jsem tuto zprávu sdělil veliteli roty, Radzo zajásal.

„ Toho musíš zpracovat, to by mohl zajistit nějaký šrot nebo obilí pro náš prasečák, ale opatrně, víš, na jakou funkci se na štábu školí.“ Ubytoval jsem ho na pokoji, kde jsem byl pouze s velitelem čet, a tak jsme byli denně ve styku.

S tímto záložním důstojníkem jsem se brzy skamarádil a často jsme si vypravovali o všem možném a nemožném. Také mne brzy požádal, zda bychom si mohli tykat, protože prý na velkých oficialitách si nezakládá.

Jednoho dne, když jsme leželi v noci na kavalci a vypravovali si, jsem se mu svěřil o pověřeném úkolu.

„ Neboj, to není problém, zajistím to na ministerstvu,“ ubezpečoval mne, když jsem se mu také svěřil s mým sháněním krmiv na ministerstvu zemědělství a KNV.

Radzo okamžitě zajistil dvoudenní služební cestu pro mne a pro onoho záložáka a těšil se na dodávku krmiv.

Když jsme dorazili na nádraží Těšnov, poslal mne Jarda, jak se záložka jmenoval, domů s tím, že vše zajistí, a sraz jsme měli v další den v 12.30 hod při odjezdu vlaku zpět.

Já šel za svojí láskou a on vykročil směrem k ministerstvu.

„ Bez problémů. Mám vyjednanou Tatru s vlekem rybí moučky od nás z míchárný. Věděl jsem, že to nebude pro mne problém, mám zde ještě nějaké známe,“ ukazoval na budovu ministerstva hned naproti Těšnovu.

„ Hele nech to na mě, já o tom budu referovat velitele roty. Nemluv mi do toho. neboj se “ požádal mne, když jsme ve vlaku probírali mimo jiné i blížící se civil. Za několik dnů se mělo provést vyhlášení prodloužení základní služby o dva měsíce.

Věděl jsem, že to bude zase trauma pro všechny, kdo mají jít do civilu. Výjimku pro tento rok dostali jenom ti, kteří byli ženatí a měli tři děti, nebo horníci uhelných dolů. Ti měli být propuštěni do civilu po dvaceti čtyřech měsících základní vojenské služby.

„ Já ty seznamy, kdo půjde do civilu, dělám, tak tě tam dostanu a půjdeš do civilu načas, “ sliboval Jarda, ale já mu nevěřil ani slovo.

Litoval jsem, že jsem nezůstal na uhlí, šel bych do civilu včas, horníků rudných dolů se to netýkalo.

„ Nech to na mne a uvidíš, “ sliboval Jarda.

Když jsme se objevili před velitelem roty po příchodu do kasáren, Radzo netrpělivě ihned vybafl: „ Tak co? Jak jste pořídili?“

Jarda do mne nepatrně strčil a hned odpověděl, aniž jsem stačil něco říci.

„ Soudruhu kapitáne, nemusel jsem tam ani jezdit, vždyť Petr tam má více známých než já, ženské po něm jedou jako slepice po flusu! On to s nimi umí. Koupil pár čokolád a měl jste vidět, jak byly ženské nadšené.“ mazal med kolem huby užaslému veliteli.

Málem jsem se při té nehorázné lži začal červenat a chtěl jsem protestovat.

„ To já vím již dávno, moje stará i ženské ze štábu o něm stále básní. Kdybych nebyl tak dlouho ženatý, pomalu bych začal na něj žárlit. On si je hajzlík dovede předcházet, kupuje jim i kalhotky!“ svěřoval se mu Radzo.

„ Cože kalhotky? “ povídá Jarda a šklebí se.

„ Tak to není, zkrátka mne požádaly, kdybych na nějaké při služebních cestách narazil, tak at' koupím, protože je tady nemohou sehnat,“ bránil jsem se a snažil se směřujícímu se Jardovi vysvětlit pravdu.

„ No a co jste tedy hoši sehnali?“ ptal se netrpělivě Radzo. „ Staršina dostal celou Tatru s vlekem rybí moučky pro prasata a já jsem jenom zařídil, aby to bylo z našeho závodu a nemuseli jste pro to jet daleko,“ přihříval polívčičku záložka Jarda.

„ Takže vidíte, soudruhu řediteli. Já ho stále přesvědčuji, aby zůstal na vojně u mě na rotě jako staršina z povolání, ale on o tom moc nechce slyšet. Přemlouvá ho i s jeho manželkou velitel praporu, dokonce mu slibuje náčelníka L normy, ale on stále tvrdí že není rozhodnut, “ pokračoval Radzo a netrpělivě se zeptal: „ A kdy pro to pojedete? “

Neměl v hlavě nic jiného než žrádlo pro prasata.

„ Já zavolám k nám a dám vám včas vědět. Mělo by to být během čtrnácti dnů,“ ubezpečil a upokojil ho Jarda.

Trávil jsem s Jaroušem každou volnou chvíli buď vypravováním nebo mazáním karet . Jednoho dne mi Jarda sdělil, že pojedeme pro rybí moučku, a Radzo zařídil služební cestu v praporním rozkaze s výjezdem Tatry 111 s vlekem.

Ten den byl ale zároveň dnem, kdy bylo vyhlášení prodloužení vojenské základní služby a povyšování vojáků před odchodem do civilu. Protože se vědělo, že to základáři těžce ponesou, byl vyhlášen i zákaz vycházek a zvýšená bojová pohotovost.

Vyrazili jsme hned po ránu v šest hodin a již v ranních hodinách se vzduch tetelil a slunce pálilo.

„ Bude nádherný den. Nemusíme mít obavy, že nám to zmokne!“ konstatoval Jarda, protože na vleku jsme neměli plachtu.

Ihned po příjezdu do míchárný krmiv se Jarda odebral do své kanceláře, aby zařídil vše potřebné. Měli jsme za ním přijít po naložení auta s vlekem.

Slunce již pražilo nemilosrdně a smrad z rybí moučky mi již předem obracel žaludek. Vzpomněl jsem si na své mládí, kdy jsem musel třikrát denně vypít lžíci rybího tuku, a žaludek se mi houpal ještě více. Byli jsme zpocení tak, že jsme se museli svléknout jen do trenýrek

Smrad i žízeň jsme zaháněli pouze vodou. Netrvalo hodinu a měli jsme s řidičem toho plné zuby a já začínal litovat, že jsem si na nakládku nevzal ještě někoho. Do oběda jsme měli teprve naloženou Tatru, ale vlek zel prázdnotou. Pytle měly padesát kilogramů a od dopravníku jsme je ukládali na auto ze začátku nošením a později taháním po podlaze auta. Protože zaměstnanci měli polední přestávku, natáhli jsme na sebe košili a kalhoty a šli zjistit zda, by byla možnost koupit si něco k jídlu v závodní jídelně. Dostali jsme zdarma každý talíř gulášové polévky. Doplnili jsme si vodu do lahví a vyrazili pokračovat v nakládce.

„ Ty vole, ty sis na mne vymyslel pěknou bulačinu,“ proklínal mne řidič z autoroty. Když jsme skončili, byli jsme úplně vyřízení, jedinou útěchou pro nás bylo, že jsme se mohli v jejich sprchách vykoupat.

Byla to opravdu lázeň na tělo i duši, ale museli jsme pospíchat, protože hodina, kdy jsme se měli setkat s Jardou, již dávno minula.

„ Nemohl se vás dočkat, prý jste se někam po naložení auta ztratili,“ vítala nás jeho sekretářka, když jsme se objevili ve dveřích sekretariátu fabriky.

„ Čeká na vás ve vinárně na náměstí, odešel tam na oběd a máte tam za ním přijít.“ sdělila nám, kde ho máme hledat, a my po zaparkování auta, kdy jsme již zase byli celí zpocení, jsme dorazili do vinárny, kde bylo ve sklepních prostorách docela příjemně.

Než se nám podařilo dosednout k Jardovi ke stolu, již volal k sobě číšníka

„ Pane vrchní, dvakrát to moje a nějaké studené pití,“ oznámil mu a počal se vyptávat na nakládku.

„ Jardo, kdybych věděl, co mne čeká, tak bych si vzal ještě někoho sebou. Jsem úplně oddělaný!“

„ Já taky!“ přidal se řidič.

„ Prosím tě, to jsi nemohl přijít říci, že potřebuješ pomoci, já bych to zařídil, aby vám pomohl někdo ze zaměstnanců firmy,“ sděloval mi, když číšník již stavěl na stůl sklínky s nějakým koňakem.

Chopil se jedné a druhou přistrčil přede mne.

„ Tak, Petře, na tvoje povýšení a na to, že jako jediný z praporu jdeš do civilu včas!“ pozvedl sklínku k přit'uknutí.

Byl jsem v šoku a nevěřicně jsem kroutil hlavou. „ To ti, Jardo, nevěřím při vši ústě k tobě, bys jsi to mohl zařídít?“

„ Nevyptávej se, to povýšení bylo z vyšších míst a ten civil jsem ti přeci slíbil, né? Já svoje sliby plním! Jak ses dostal do toho civilu, tě nemusí zajímat. Čím méně víš, tím lépe! Tak na zdraví a to, ať svoji paní brzy stiskneš jako civilista!“ Hodil do sebe panáka a podíval se hodinky.

„ Teď je to právě hodinu, co jsi frajtr a skoro civilista,“ hecoval mne, že já jsem do sebe překvapením ten koňak obrátil, i když jsem se v životě žádného tvrdého alkoholu nenapil. Sice jsem se otrásl, ale po duši se mi rozlilo obrovské štěstí, kterému jsem ale stále nemohl uvěřit.

„ Pane vrchní, repete!“ volal Jarda obsluhu a já jenom zmateně a nevěřicně koukal. Po druhém štamprletí jsem byl již pěkně ožralý a při zpáteční cestě jsem měl hlavu vystrčenou z otevřeného okénka auta a olizoval suché rty. Když jsme projížděli přes náměstí v Nymburku, nechal Jarda zastavit před restaurací „ Spořitelna,“ do které jsem se vydal na již tak dosti vratkých nohou.

„ Dáme si něco studeného na osvěžení!“ ujišťoval mne Jarda.

Než jsem se vrátil z WC, byly na stole další dvě skleničky nějakého průsvitného a čirého alkoholu.

„Kopni to do sebe, to ti udělá dobře!“ oznamoval mi Jarouš, zatímco já se snažil přivolat vrchního, že bych si přál sklenici limonády nebo sodovky. Kdepak ten! Měl plno starostí s roznášením piva a s plnými tácy nestačil ani obíhat lokál, co zde bylo zízlivých štamgastů. Nakonec položil na stůl dvě piva, máznul dvě čárky na porcelánový tácek a zmizel. Měli jsme takovou žízeň, že piva v nás jenom zasyčela.

Jarda již držel v ruce skleničku s alkoholem. „No tak, kopni to tam, ať to nezteplá.“ Obrátili jsme do sebe sklínky s alkoholem.“

Bylo to teplé a odporné. „Br, to je to teplé, to musí ten pingl napravit,“ zašklebil se Jarouš a přivoloval vrchního. V ten okamžik jsem musel rychle opustit lokál a navštívit WC, kde jsem vyhodil celý obsah žaludku do záchodu včetně té gulášové polévky, ale v ústech jsem měl neustálý pach z rybí moučky.

Když jsem se konečně po chvíli vrátil do lokálu, na stole byly zase další dvě skleničky s nějakým alkoholem a posledními zbytky ledu.

„Člověče, vždyť to zteplá, dělej rychle, tohle ti vygruntuje žaludek,“ nabádá mne a pozdvihuje skleničku, jako by si přál mne dnes totálně ožrat.

Abych se přiznal, ani nevím, zda jsem to vypil nebo ne a nemám ani páru, jak jsem se dostal do postele na své cimře, jenom si matně pamatuji, že se mne někdo na něco vyptával. Byl jsem dokonale grogy!

Druhý den ráno jsem zjistil, jak těžká musí být rána opilcova a můj odpor k alkoholu se ještě více utvrdil. Připadal jsem si jako v protialkoholické léčebně, když jsem zjistil, že mám u postele kýbl na zvratky.

„Nazdar svobodníku a civilisto!“ vítal mne šklebící se Jarouš a z povzdálí mne okukoval velitel čet.

Seděl jsem na posteli a houpal se mnou svět.

Rychle jsem vlezl pod studenou sprchu, která mne trochu vzpamatovala. Máš jít místo Radza na štáb, oznamoval mi dozorčí roty a šklebil se mi do obličeje s radostí. „Byl jsi kvalitně sřatý, tak ožralej ještě si nikdo na rotu netroufl přijít za celou dobu, co jsem na vojně, ty abstinente,“ oznamoval mi Valo, můj spolubojovník, kterému na ramennou přibyla další frčka do hodnosti četaře.

Byl jsem trochu překvapen, ale potom jsem si uvědomil, co bylo minulý den. Vrátil jsem se do pokoje pro sako a všiml si, že mi kdosi na nárameníky přiřil prýmky svobodníka.

„To jste hodní, ale to jste nemuseli,“ bránil jsem se.

„Máš jít na štáb, tak musíš mít správně vyznačenou hodnost, co by tomu řekl velitel praporu.“ řekl mi velitel čety a já jsem zaregistroval, že místo četaře absolventa měl na nárameníkách hodnost podporučíka, které dosáhl za jeden rok vojenské služby, když si první rok odkroutil při studiu vysoké školy a přišel na rotu jako svobodník absolvent.

Vydal jsem se na štáb v zastoupení velitele roty, kde jsem se jako základák mezi šaržemi pěkně vyjímal. Velitel praporu zahájil poradu hodnocením uplynulého dne, jakým způsobem byl přijat rozkaz o povýšení důstojníků i vojáků základní služby s vyhlášením prodloužení vojenské služby základákům o dva měsíce.

„Vše proběhlo v klidu bez mimořádných událostí, jenom nejvíce ožralou osobou na letišti byl tady svobodník Ranecký,“ ukázal na mne velitel praporu Hrubec a já bych se nejraději někam zahrabal, zatímco ostatní se rozesmáli.

„Hele abstinent a že by se také ožral?“ padl hlas některého z přítomných, a já se bál studem pozvednout hlavu.

Strašně se mi ulevilo, když jsem mohl vypadnout a vracet se na rotu. Cesta vedla podél bazénu, který zároveň sloužil jako protipožární nádrž, a mě bylo podezřelé, že se zde nalézala skoro celá naše rota včetně velitele roty. Vždyť jsem pro jeho neúčast musel jít na štáb?

„Co tady děláte?“ ptal jsem se udiveně, když jsem k nim došel.

„Tohle!“ zarvali společně, několik se jich na mne vrhlo a tak, jak jsem byl oblečený, i s kanadami na nohou, jsem byl vhozen do bazénu s hurónským řevem a smíchem.

Měl jsem z toho mírný šok a drápal jsem se okamžitě na břeh, když mi po vylezení začali gratulovat jeden přes druhého.

„ Tak na tohle jsme čekali skoro dva roky,“ povídá Fafák, který měl na náramenících také již o jednu frčku více.

„ Tak blahopřejeme a upřímně závidíme,“ plácal mne Palko po zádech. „ Ne tu frčku, tu jsi měl dostat již dávno, ale ten civil. Víš, že jsi jediný z celého praporu?“

„ My víme, že jsi to skoro jistě podepsal a nastoupíš jako dýzlák, proto jdeš do civilu načas,“ přidal se Petr Šochů a Petr Klicman si neopomněl přisadit: „ Bylo mi hovno platný, že mám dvě děti, mě nepustili, ale ty máš štěstí. Nekecej, že jsi jim to neslíbil!“

„ Neslíbil, opravdu, jenom jsem dělal na uhlí, no a ty pouštěj včas,“ použil jsem milosrdnou lež.

„ Ty lháři!“ přitočil se ke mně Pavel, aby ho ostatní neslyšeli.

Přišli gratulovat opravdu všichni, i Hruščák s ostatními z prasečáku.

„ Krmivo je již pod střechou,“ hlásil Vitáloš. „ Hned jsme ho včera složili!“

O mé opici nikdo nemluvil a já si ani nepamatuji, jak jsem se dostal na rotu a do postele. Bylo to totální okno z alkoholu.

Hned se ke mně tlačili i ostatní. Mezi posledními přišel i velitel roty, zatímco jsem sundával mokré sako stejnokroje, které začínalo studit. Z kopřivových kalhot mi tekla voda do kanad, ve kterých mi čvachtaly prsty.

„ Takže gratuluji, staršino!“ mačkal mi ruku a slovo staršino zvýraznil. Vyrazili jsme jako stádo a ne rota vojáků směrem k budově roty. Bylo to po prvé, co velitel roty nepožadoval sevřený pochodující útvar.

Když jsem se dostavil již usušený a převlečený do kanceláře, Radzo si zapálil, přisunul cigarety přede mne a spustil: „ Ptám se tě z pověření velitele útvaru, zda sis to již rozmyslel a zůstaneš!“

Čekal jsem všechno možné, ale tohle ne.

„ Soudruhu kapitáne, nejsem!“ řekl jsem mu, ale nebyla to tak úplná pravda. O tom, že do civilu přeci jenom odejdu, jsem začal uvažovat po těch mimořádných událostech poslední doby a řekl jsem to i několikrát před rodinou mé manželky.

„ My tě do ničeho nenutíme, ale myslela jsem si, že bys to měl přeci jenom bezpečnější a méně dřiny než na té šachtě,“ komentovala mé sdělení tchýně, ale tchán ji okřikl „ Nech to na něm, ví asi, co dělá. Je to pouze jeho věc. Nezapomeň, že byt, který jim slibují, není všechno a k spokojenosti do budoucnosti nestačí. Když písknou, musí jít, ať se mu chce nebo nechce a za jakéhokoliv počasí. Nikde není dáno, že by dělal šéfa té pilotní kuchyně věčně. A přeložit ho mohou také kdykoliv a kamkoliv,“ vysvětloval situaci.

„ A školu si může udělat i na té šachtě, vždyť na ni chtěl jít hned po vyučení!“

V duchu jsem mu děkoval, bylo to tak, jak jsem si i já poslední dobou myslel, a navíc po té mojí milované Vysočině jsem poslední dobou toužil pomalu jako po mé manželce na začátku vojny.

K tomu, že jsem se rozhodl pro civil, přispěl i Láďa Zatloukalů, který byl nešťastný z toho, že není schopen zabezpečit rodinu, a nadával na armádu čím dál tím více.

Záložka Jarda balil, protože mu končilo vojenské cvičení, a já nevěděl, jak bych mu vyjádřil svoji vděčnost.

„ Říkal jsem ti, nech to mě. Já sliby plním,“ odpověděl mi jenom, jako by se o nic nejednalo.

„ Jardo řekni mi, jak se ti to podařilo, já to stále nechápu,“ chtěl jsem vědět, proč já jediný a nikdo jiný.

„ Nech to koňovi, ten má větší hlavu!“ jak toho dosáhl, nemínil prozradit.

Opět jsem prodával třešně z naší třešňovky a navštěvoval paničky důstojníků. Dny nyní nějak rychle ubíhaly a já bych měl jít do civilu za necelý měsíc. Z toho důvodu jsem se začal pomalu důstojníkům vyhýbat, protože většinou následovala otázka při setkání z některým z nich, zda zůstanu na vojně. Také jsem se dozvěděl, že jsem propásl svoji životní

šanci se dostat do letadla, protože ten den, kdy jsem byl nejvíce ožralý z celého letiště, přišel prý pro mne pilot, který mi tenkrát slíbil, že se o to pokusí mne do letadla dostat. Když jsem mu opět pomáhal trhat chutné chrupky, vypravoval mi, jak to vše probíhalo. Našel mne prý ležet na posteli a v pokoji byly výpary alkoholu.

Když zjistil, že jsem totálně s'atý, a velitel čet mu sdělil, že jdu jediný do civilu a navíc jsem byl povýšen, nechtěl mne prý více zatěžovat nějakým buzením, ale na jeho dotaz, zda je to před oknem světnice třešeň nebo višeň, jsem se prý nazvedl na lůžku a pronesl jsem: „ Mě je to všechno jedno, třešeň nebo višeň , éto vsjo r'ovno a já má z toho hovno!“

„ Petře! Počkej, potřebuji s tebou mluvit,“ ozvalo se jednou za mnou nečekaně, když jsem šel do prádelny oznámit mým andílkům, že budu končit a jdu do civilu. Byl to politruk Bílý.

„ Tak konečně jsme na tebe nezapomněli. Gratuluji k povýšení, soudruhu svobodníku.“ Měl jsem strach, že mne bude zase přesvědčovat.

„ Nějak dlouho ses neukázal, “ nasadil trochu vyčítavý tón.

„ Poslouchej, co má znamenat to druhé konto toho železného odpadu, který jezdíte dělat pro fond solidarity.? Vysvětlíš mi, co je to za černotu ? “

Hned jsem věděl, o co jde. Ten blbej předseda JZD, místo aby byl rád, že mu ubývá železného šrotu a začíná mít trochu pořádek na place u družstva, si asi pustil hubu na špacír.

„ To není černota, ale oficiální konto solidarity s kamarádem z roty Pavlem Vavřincovým a usnesli se na tom všichni na rotě!“ odpověděl jsem mu po pravdě . „ Máš z toho zápis ?

Nemáš, tak je to černota a ještě podporujete falešnou solidaritu a falešné kamarádství na rotě a ty to podporuješ?“ pustil se zostra do mne.

„ To konto jsem převedl po dohodě s předsedou JZD také na fond solidarity v Alžíru. Žádnou černotu a falešné kamarádství nebudu podporovat a ty také ne. Takhle jedná budoucí komunista? “

Nechal mne stát jako solný sloup, aniž by něco dalšího řekl, otočil se a odešel.

Pozval si mne k pohovoru velitel praporu a jsem s malou dušičkou šel k němu přesvědčen o tom, že na mne politruk žaloval.

„ Sedni si,“ vybídl mne, a já očekával pohromu, protože se tvářil oficiálně

„ Dostaneš týden mimořádné dovolené na rozmyšlenou na vyřízení osobních záležitostí, a až se vrátíš, chci vidět, že jsi to podepsal.“

To jsem si oddechl. Samozřejmě že jsem neodmítl, byla to poslední možnost si koupit civil, protože to, z čeho jsem se svlékl, než nám oblékli mundúr mi bylo malé a týden dovolené před koncem vojny byla milá záležitost, protože jsem byl již rozhodnut. Na vojně nezůstanu, ale přeci mu to nebudu říkat, když mi nabízí týden mimořádné dovolené.

Byl to krásný týden na Vysočině, kdy si manželka zjišťovala možnost zaměstnání , já jsem se podíval také na šachtu, kde jsem byl velmi přátelsky přivítán, a zjišťovali jsme možnost bydlení, protože u babičky jsme bydlet nechtěli.

„ Tak čekáme, že se vrátíš, tvůj bývalý part'ák se po tobě již sháněl, že by ti vojna měla končit,“ vítal mne Milan.

„ Štola již dávno skončila a byla zavalena. Nyní se jedou jen práce na hlavní jámě a jsme o jedno patro níž, takže můžeš okamžitě nastoupit.“

Byl jsem šťastný, protože jsme zjistili, že by moje paní mohla nastoupit u místního obvodního doktora jako obvodní sestra a bydlet bychom mohli přímo naproti zdravotnímu středisku u paní Hejkalové, kterou mi doporučil můj známý.

Bylo rozhodnuto, na vojně mne neudrží ani párem koní. Jdu do civilu.

Když jsem se vrátil, nechtěl mi nikdo věřit, že jdu do civilu. Všichni byli přesvědčeni, že mimořádnou dovolenou jsem dostal jenom z toho důvodu, že jsem podepsal.

Velitel roty i velitel útvaru se na mne zlobili, ale já jsem necouvl ze svého rozhodnutí. Blížil se můj odchod a přesvědčoval jsem velitele roty, že potřebuji někomu svěřené věci předávat a pomalu ho zaškolovat.

„ Ani o tom nemluv, nechci o tom nic ani slyšet, “ vždy mne odbyl, jakmile jsem se o tom zmínil, zatímco v mých uších zněla slova prokurátora, který mne tenkrát varoval, že těch hmotných odpovědností mám moc, abych si dal pozor na placení, až to budu předávat. Zlobil jsem se a byl jsem rozhodnut odejít z vojny i bez jakéhokoliv předávání. Věděl jsem, že mám vše v naprostém pořádku a nic mi nechybí. Dokonce jsem měl ve skladu věcí navíc, že jsem mohl pomalu vystrojit znovu polovinu roty, ale co kdyby mne chtěl Radzo nějak potopit?

Když zbýval již jenom týden do mého odchodu do civilu, Radzo rozhodl, abych předal všechno svému dobrému kamarádovi Pavlu Vavrincovi, kterého sice čekal soud za tu mimořádku, ale velitel roty věděl, že je jediný, kdo tomu rozumí a vyzná se v tom včetně výkazů stravy, výdeje žoldu apod.

„ Předej mu to, když by něco chybělo, zaplatí to tvůj nejlepší kamarád, “ rozhodl nakonec docela šalamounsky, protože věděl, že by se z odpovědnosti lehce vyvlékl.

Začal jsem Pavlovi tedy předávat a slíbili jsme si , že si budeme psát i po odchodu do civilu. Byli jsme nerozluční kamarádi. Kluci z roty slibovali, že rozlučkové tablo pošlou , až ho budou mít hotové

Obcházel jsem známé důstojníky i civilní zaměstnance a loučil se .

„ Kdyby sis to přeci jenom rozmyslel, budeš jenom vítán, “ loučil se náčelník štábu i velitel praporu.

Jenom ke Věře jsem nešel, protože jsem se styděl. Obešel jsem i poslední dlužníky, ale některé pohledávky jsem musel odepsat. Některým z dlužníků jsem napsal svoji adresu, kam mají dlužné částky posílat.

Nastal ten dlouho očekávaný den a já nemohl dospat. I sluníčko mi přálo a usmívalo se již od brzkého rána.

Obcházel jsem rotu a loučil se s jednotlivými kluky, s kterými jsem prožil dva roky života, pomalu mi bylo do pláče, ale touha po normálním životě převládala.

„ Stejně se vrátíš, proto jdeš do civilu načas, “ loučil se četař Valo od Beckova.

Kluci mi upřímně záviděli.

Když přišel velitel roty, přeměřil pohledem můj civilní oděv , stoupl si přede mne a smutně povídá: „ Udělej prosím něco! Vraž mi pár facek, ať tě mohu zavřít! Přeci nechceš hergot, abych tě prosil na kolenou?“

Bylo mi ho líto, ale touha po civilu byla větší. Naposledy se za mnou zavřela brána, kde jsem strávil část svého života, já se naposledy ohlédl a zamával svým kamarádům.

Nejásat, když tě chválí někteří,
netruchlit, když tě haní jiní,
tvůj duch ať sám tvé skutky přeměří –
tak žít, to světce svatým činí.

Veďte si sebou kříšák.

Příští dny dostaly rychlý spád. Žena sbalila svoji výbavu a svatební dary a já jenom svých pár švestek, protože jsem vůbec žádný majetek neměl mimo košile a kalhot, které jsem si koupil do civilu.

Měl jsem tak zvaně holou prdel.

Jak šťastní jsme byli za cimru, kterou nám poskytnula bývalá paní řídící školy Hejkalová, i když stěny byly silnější jednoho metru a vlhkost se plazila po zdi, ale bydleli jsme přímo naproti zdravotnímu středisku, které bylo jenom přes ulici.

Ve světnici jsme měli jednu postel s drátěnkou, do které když se lehlo, musel jsem spát já na manželce nebo manželka na mě, jak vytahaná drátěnka okamžitě vytvořila lavor po mírném zatížení.

Z počátku mi to nevadilo, s přibývajícimi dny jsem musel drátěnku podložit prkýnky, ale spaní to bylo kritické, protože jsme se nemohli na úzkou postel vejít a já měl brzy od železných pelestí záda jako po mučení na středověkém mučícím žebříku .

Na pár kousků nádobí jsme si nechali udělat dřevěnou polici, kterou jsme dali do bývalého výklenku po dveřích.

Z naší komůrky byl výhled na hlavní ulici a zdravotní středisko, ale i do zarostlé zahrady naší paní domácí.

Chodíval jsem z práce utahaný jako kuň, že jsem si musel odpoledne i někdy lehnout, abych nabral nových sil.

Nechtěl jsem se nechat zahanbit, ale dřina to byla obrovská.

Začal jsem pracovat na komíně, kterým těžba pokračovala za rudnou žílou dalšími rozrážkami. Hornina se po odvrtní odštělovala na železné plechy, aby se lépe nakládala, ale někdy se stalo, že nám plechy odlétly a o to byla potom dřina větší.

Odstřelená skála se nakládala ručně lopatami do koleček a sypala se do komína. Odtud potom se odpouštěla do vozíků.

Podle předpisů bychom měli mít odvětrání pracoviště jen tři metry za sebou, ale náš komín byl vysoký patnáct metrů a další rozrážky po dvaceti, takže nám bylo i pořádně horko. a špatně se nám dýchalo hlavně po odpálení horniny, kdy byl vzduch plný střelných plynů a kouře.

Pracoval jsem se svým bývalým partákem, který měl sice po padesátce svoje stálé pracovní tempo, z kterého nevybočoval, ale byl to pořád ještě kus chlapa.

I když jsem toho měl někdy z práce plné zuby, neubralo mi to chuť do života v škádlení a postrkování mé ženy. Když jsme se jednou jen tak muchlovali a postrkovali, takovou mi ji ze srandy vypálila, že jsem prošel dveřmi, které se rázem rozletěly a já se zarazil o zeď protější chodby. Byl jsem uražen!

„ Já to беру ze srandy a ty mi ji vypálíš, že bych rozbíral zeď, “ vyčítal jsem své ženě. Tady jsem po prvé zjistil, jakou má sílu. Vždyť i moje babička ji správně odhadla.

Když potřebovala napumpovat vodu ze studně, již dopředu křičela: „Ivanka né, napumpuje to Petr. Ivanka má moc síly, ta by pumpu ztrhla a kdo by mi ji opravil?“ i když moje žena byla štíhlé postavy.

Naši paní domácí jsme měli rádi, to byla vetchá stařenka, která si libovala, že má zdravotnici přímo v baráku, a s nikým by nás nevyměnila.

Když se již na posteli nedalo spát, přesvědčovali jsme ji, ať nám dovolí si koupit dvě váleudy, protože jsem byl z ležení na té její posteli přímo rozlámaný a unavený, ale naše paní domácí o tom nechtěla ani slyšet

„Kampak bychom dali tu starou postel?“ vmlouvala se.

„No přeci na půdu,“ snažil jsem se paní domácí přesvědčit.

Měla strach, že by stropy propadly, i když v místnosti byly staré fortelné trámy, které by unesly pomalu i nákladák.

Neuplynul ani měsíc, co jsem přišel z vojny, a potkala mne nemilá věc. Začaly mne bolet uši. Bubínky byly našponované a z ničeho nic se mi z uší začal valit hnis.

Na naléhání manželky jsem musel jít k doktorovi, který mi okamžitě zakázal fárat, vypsál neschopenku a dostal jsem antibiotika.

Myslel jsem si, že je to otázka pár dnů, protože i když jsem býval z práce unaven, práce mne bavila a také jsme potřebovali peníze na alespoň základní vybavení domácnosti.

Potřebovali jsme nutně si koupit i nějaké to zimní oblečení, protože zimy na Vysočině bývají kruté a s Prahou se to nedá porovnávat.

Styděl jsem se za to, že jsem se dva roky povaloval na vojně a nyní marodím.

Situace ale byla stále špatná a hnis z uší se valil dál.

Přišly mi poštou sice nějaké peníze jako splátka z některých nesplacených dluhů, ale to naši finanční situaci moc neřešilo, protože jsem toužil koupit si televizor, který jsem jako dítě nikdy nepoznal, až po prvé na učilišti. Jediný, kdo již měl všechny dluhy splacené byl Láďa, který mi připomněl dobu vojny, a já jsem začínal chvilkami přemýšlet, jestli by přeci jenom nebylo lepší, kdybych na té vojně zůstal.

Sedával jsem u otevřeného okna do ulice a sledoval, kdy moje paní půjde domů z práce, a čas se nekonečně vlekl. Nepomáhala ani četba knih. Občas jsem se bavil se sousedem, který denně chodíval k naší paní domácí na zahradu kosit trávu pro králíky, nebo jsem vyřezával samorosty, které jsem při svém koukání z okna do zahrady zahlédl.

Pro moji ženu byla novota pracovat u obvodního lékaře, ale rychle se zaučovala a práce ji také bavila pro její různorodost. Měla možnost poznávat obyvatele městečka a jejich povahy. Panu doktorovi pomáhal v různých věcech děda Kasalů, který se svou babičkou bydleli o pár baráků dále v ulici naproti.

Děda byl tak trochu pravá ruka pana doktora pro záležitosti tam skočte, tohle podržte, zatopte v kamnech, vyneste popel a podobně. Byl silně nahluchlý a veselá kopa, a i když mu bylo přes pětasedmdesát, líbily se mu mladé ženské.

Dovedl na mne v plně obsazené čekárně doktora křičet tak, jako to dělá každý nahluchlý nebo hluchý.

Jeho oblíbená věta byla: „Pane Ranecký, já vám závidím, ani nevíte jak, ta vaše žena má před vašima a za vašima, to musí být poleženíčko“ a plácal mne po zádech na rozdíl od mojí ženy. Tu jak měl trochu příležitost plácnout po zadnici, tak se neudržel.

Moje žena ani já jsme se neurazili, protože jsme viděli, jak mu radostí zasvítily očka.

Moje žena ho plácla přes ruce a pohrozila: „Dědo, že to řeknu vaší babičce!“

Považovali jsme ho za neškodného dědulu, kterému jsme se museli jenom smát.

Být to někdo jiný, tak bych ho snad přizabil.

Dokonce se vypravovalo, že když šel panu doktorovi do laboratoře místní koželužny pro destilovanou vodu, tak se děvčata schovávala pod stůl, nebo se rychle vytrácela z místnosti.

Jeho babička o tom věděla, ale vždy jenom mávla rukou. „Co naděláte s kozlem starým!“

Někdy jsme dokonce s mojí ženou neodmítli pozvání od něho a jeho babky a přišli jsme si večer zahrát k nim kanastu.

Oba měli velikou radost, když vyhrávali, a jeho babička neustále popotahovala padající protézu ve svých ústech, aby jí náhodou nevypadla mezi vyložené karty, a děda neopomněl připomenout, jak se mám, že ta moje má před našima a za našima. Jednou nám dokonce nabízeli, zda se nechceme k nim přistěhovat.

Pan doktor byl asi o patnáct let starší, zkušený praktik, který si musel poradit s různými nemocemi nebo úrazy. Sám byl těžce nemocný, trpěl moc s páteří a ohnout se na zem k zašněrování tkaniček bylo pro něho utrpení.

Doktor Volák nastoupil na místo obvodního lékaře po panu doktorovi Drbálkovi, který již pro vysoký věk musel odejít na zasloužený odpočinek.

Pan doktor Drbálek byl lékař, který znal pokolení jednotlivých rodů v širokém okolí nejméně ve třech generacích a byl místními lidmi ctěn a milován, protože nejen léčil, ale i aktivně se účastnil života obce, hlavně divadelních ochotníků.

Nynější pan doktor Volák studoval čínskou metodu vpichování jehel a toho, kdo souhlasil s touto léčbou, léčil akupunkturou, tj. vpichování tenkých jehliček do nervových center, a měl s tím velké úspěchy.

Mnoho pacientů mu děkovalo za brzké uzdravení, ale sám sebe vyléčit neuměl.

Jinak jako starý praktický lékař neopomněl každého pacienta řádně prohlédnout a proklepat, nebyl jako mnoho dnešních doktorů, kteří bez vyšetření stanovují diagnózu jakmile zahlédnou pacienta mezi dveřmi.

Dovedl ale moji ženu také občas vytočit.

Jednou převazovala nějakému pacientovi absces u přirození a pan doktor s potulným úsměvem na ni křiknul: „Sestří, né abyste mu to utrhla, je mladý, bude to ještě potřebovat!“ Moje žena praštila s obvazovým materiálem a odpověděla mu: „Když máte takové starosti, pojďte si to dodělat sám,“ a odešla.

Vrátila se, až když byl pan doktor hotov.

Z uší mi neustále tekla hnis a já byl doma již měsíc. Musel jsem do nemocnice. V nemocnici se jim podařilo zastavit proud hnisu z mých uší, ale nové bubínky se stále nemohly vytvořit. Bez vytvoření nových bubínků nepřipadala práce pod zemí, a tak jsem souhlasil s malým operačním zákrokem, který měl k vytvoření bubínků pomoci. Neměl jsem rád nemocniční prostředí, ale nic jiného mi nezbývalo, pokud jsem chtěl jít opět brzy do práce.

Pan doktor mi zákrok vysvětlil, že z důvodu zakulacení perforace bubínků je třeba bubínek narušit roztrháním, aby se roztřepil, a pomocí malého kolečka vystřižnutého z cigaretového papíru přilepeného speciální pryskyřicí se po kolečku měl přeplazením vytvořit bubínek nový. Byl jsem rozhodnut tuto šanci využít, ale to jsem nevěděl, co mne čeká.

„Tak co, jdeme na to?“ zeptal se mne lékař v určený den a posadil mne do zubařského křesla. Provedl znecitlivění vnitřního ucha, ukurtoval mi ruce a nohy na držadlech a požádal další dvě sestry, aby mne držely.

„Co si pane doktore myslíte? Jsem přeci nějaký chlap, který právě přišel z vojny, tak přeci něco snesu!“ protestoval jsem proti držení hlavy a těla sestřičkami a nadýmal jsem se jako páv.

Dělal jsem hrdinu, ale za pár minut jsem si málem cvrkl bolestí do kalhot.

„Já vám to neberu, ale potřebuji, abyste se naprosto nehýbal, jedná se o velmi jemnou práci,“ vysvětloval mi před zákrokem pan doktor. Provedl místní znecitlivění, ale když se do toho pustil a začal zahnutým ocelovým háčkem roztrhávat zahnutý zbytek ušního bubínku, myslel jsem, že mu z ordinace udělám kůlničku na dříví, i když jsem se držel ze všech sil a po tváři mi tekly slzy bolesti.

Strašně jsem si oddechl, když končil, a byl jsem zpocený, jako když na mne vylije konev vody. Jakmile jsem dorazil po zákroku a propuštění domů, z uší se začal valit opět plným proudem hnis a pracně přilepené papírové bubínky uplavaly.

Uběhl další měsíc a zoufalá žena napsala do nemocnice, kde dříve pracovala, své nejmilejší paní doktorce, která se vyptávala v dopise, jak se nám daří.

Přišly od ní nové léky, které se v nemocnici teprve zkoušely před sériovou výrobou a nebyly běžně k dostání. Pan doktor nasazení těchto antibiotik odsouhlasil, protože byly silnější než penicilín.

Po dalším měsíci mi z uší již hnis netekl a já se nemohl dočkat, až nastoupím do práce, ale nové bubínky stále nerostly.

„ To chce čas a klid. Buďte rád, že se vám zastavil výron hnisu,“ tvrdila mi posudková lékařka u posudkové komise.

„ Čas!, čas! “ vztekal jsem se, rozhodnut že do práce půjdu i přes jejich zákaz.

Druhý den jsem tajně odjel na šachtu a hlásil se do práce, ale byl jsem vrácen vedoucím úseku zpět domu, protože doktor Volák volal na šachtu, že mne za každou cenu nesmí nechat dělat.

Koupili jsme si menší televizi, aby mi alespoň trochu čas utíkal, a snažil jsem se více číst .

To byla moje vášeň, která mne po návratu z vojny neopustila, a nové knihy jsem stále kupoval. Občas přišla na večerní program i paní domácí. Jednoho dne se za mnou zastavil místní učitel základní školy, který dával dohromady divadelní soubor.

Historie ochotnických divadelníků v obci byla dlouhá a sahala nejméně o jedno století zpět.

„ Přijď mezi nás do sokolovny, dávám dohromady novou hru, “ lákal mne.

„ Já to moc neumím, jenom na vojně jsme hráli takový vojenský zábavný kabaret,“ bránil jsem se a měl předem trému a hrůzu z nových lidí.

„ Neboj a přijď se ukázat,“ povzbudivě na mne mrkl

„ Tak tedy jo,“ souhlasil jsem. Nevěděl jsem ale, že svůj slib budu moci splnit až po delší době.

Mohli jsme se s manželkou přestěhovat k jedné osamocené paní v obci, která nikoho neměla a stále chtěla, ať se k ní nastěhujeme, že budeme mít k dispozici pěkný byt. Lávalo nás to, ale když jsme to řekli před paní domácí, rozplakala se strachem, že ji opustíme. Byla poslední dobou nemocná a chvilkami mluvila z cesty, jako by hovořila se svým synovcem. Byla moc ráda, že má v domě zdravotní sestru a chlapa, který sem tam s něčím pomůže.

Jednou v noci, když jsme již nejméně hodinu spali, probudilo mne světlo hořící svíčky a vrznutí dveří. Málem jsem zařval leknutím, jak jsem se lekl postavy bíle zahalené s hořící svíčkou nad postelí si nás prohlízejíc.

„ Ivko, viděla jsi to!“ drcnul jsem do své ženy, která ani nedutala, když bíle oděná postava opustila naši ložnici.

„ To jsem se lekla, že jsem ani promluvit nemohla,“ šeptala mi moje paní.

Nemohli jsme dospát rána. Ráno se moje paní v práci svěřila panu doktorovi, který na to reagoval slovy“ „ Tak se zamykejte, ať vám tu hořící svíčku náhodou nepustí do peřin!“

Když se to opakovalo skoro týden a naše paní domácí často jako by s někým doma rozmlouvala, usoudila moje žena, že to není jen tak samo o sobě, a opět se svěřila panu doktorovi, který paní domácí vyškrtl z užívání některé léky.

„ Já jsem asi strašila,“ povídá mi najednou paní domácí. „ Nebylo to tak zlé,“ snažil jsem se jí upokojit.

„ Nebudete se ale ode mne stěhovat?“ vyptávala se bojácně.

„ Ne, nebudeme !“ upokojil jsem ji.

„ Budeme ale asi stavět na parcele vedle geologa Milana,“ sdělil jsem jí novotu, protože nás geolog Milan stále přesvědčoval, jakým způsobem se dá stavět i bez ušetřených peněz.

Propočítal, kolik musím měsíčně šetřit, kolik dostanu půjčku od závodu, a informoval mne o

cenách stavebního materiálu, protože svůj dům teprve nedávno dostavěl, i když zde bylo ještě plno práce.

Chodívali jsme k nim někdy večer hrát kanastu a já se někdy věnoval jejich malému synátorovi, kterého jsem učil prvním krůčkům.

Paní domácí nám konečně povolila koupit dvě válendy a dvě bedny na peřiny a spalo se nám již o hodně lépe, i když s tím byly velké problémy, protože paní domácí si myslela, že se provalí půda když kovovou postel s prohnutou drátěnkou uložím na půdě.

Teprve když jí přemluvil i náš soused, dala si říci. Přišlo mi to trochu k smíchu, protože stropní trámy by unesly i nákladřák, jak byly fortelné.

Konečně mne pustili pracovat a já jsem slíbil, že si budu na sluch dávat pozor. Bubínky se mi vytvořily, ale značně zjizvené. Této zprávě jsem nevěnoval pozornost, hlavně že jsem mohl opět do práce.

Parťák Josef Lebruška byl rád, že jsem se konečně vrátil do práce, protože stále dostával do party někoho náhradního po dobu, než se vrátím

Na komíně byly již další rozrážky a další dva komíny po žíle. Větrání bylo ale stále až dole pod spodním komínem a činilo nám to hrozné dýchací potíže, protože pracoviště nebylo po odstřelech řádně vyvětráno.

Stlačený vzduch jsme si mohli pustit jen na velmi kratinkou dobu, protože jiným partám jsme tak brali potřebnou kompresi k pohonu lžícových nakladačů a kapacita kompresorové stanice nešla zatím navýšit.

Napadl první sníh a zima se blížila mílovými kroky. Byl jsem rád, že jsem se zase trochu dostal do formy, a těšil jsem se na první Vánoce v civilu. Občas jsem napsal svému kamarádovi z vojny Pavlovi Vavřincovi. Dozvěděl jsem se od něho, že za tu havárii dostal dva roky podmínku na dva roky s kompletní úhradou způsobené škody. Takže také dřel a šetřil někde na Ostravě na stavbách.

S tím malým díblíkem ze Zruče se také rozešel a chodil s dívkou od nich z Horovců.

Konečně jsem se mohl vypravit i za místními ochotníky do sokolovny, ale to již měli za sebou několik úspěšných repríz hry Dalskabáty, neboli zapomenutý čert a právě se chystali začít obsazovat a zkoušet další, kterou napsal Casona s názvem Stromy umírají vstoje.

„To je dost, že jsi se konečně rozhodl,“ vítal mne učitel a představoval mi jednotlivé členy ochotnického souboru. Byli zde mladí i staří a podle mého prvního odhadu dobrá parta stmelená místním učitelem.

Mezi nimi i drobná stará paní, o které jsem se později dozvěděl, že již dávno překročila osmdesátku a v mládí byla tajemnicí prezidenta Beneše. Ve svém věku mimo lásky k divadlu ještě vyučovala jazyky.

Byla to moc hodná a usměvavá paní, jejíž největší starostí bylo, aby to nekazila a podala vždy nejlepší výkon.

Byl jsem obsazen do role syna padoucha, který se po letech vrací domu.

Dostal jsem scénář se zaškrtnutou rolí. Opouštěl jsem je tento den s pocitem, že jsou dobrá parta, ale zároveň s obavou, zda to zvládnu.

Když jsem si doma přečetl scénář, hra se mi velmi líbila, ale byl jsem zděšen, jak hrubě jsem se měl v rámci mé role chovat právě k této paní a také k jednomu sousedovi, který bydlel jen dva baráky ode mne a který měl hrát mého otce.

Byl to ostřílený ochotník, který hrával již ve svém mládí, a také vyhlášený bývalý sokol, s nimiž ještě za první republiky rád cvičival.

Hned na první zkoušce mi to nešlo a nešlo. Měl jsem obrovskou trému, protože v jednom z jednání jsem měl svého otce uhodit.

„Musíš mi ji švihnou pořádně a né jen náznakem. Nevypadalo by to opravdově,“ nabádal mne sám můj kolega po výtce režiséra, že musím přitvrdit a hlavně mluvit hlasitě.

Nešlo mi to a nešlo. Báł jsem se uhodit člověka o několik desítek let staršího, než jsem byl sám a který by mohl být věkově mým otcem.

Zkoušel jsem i doma, ale když opět mělo dojít k v této scéně k úhozu, tréma se zvětšovala a zvětšovala.

„ Hrome, ty jsi neměl nikdy na někoho hrozný vztek?“ ptal se mne , zatímco já se červenal.
„ Ty jsi v mládí boxoval, jak jsem se dozvěděl, a neumíš mi ji pořádnou vrazit ,“ hecoval mne.

Konečně byla hra nastudovaná a chystali jsme dokončení kulis a vybavení. Ta stará milá dáma nám dokonce zapůjčila svůj nábytek z bytu. Byl krásný a vykládaný perletí Konečně byla premiéra a moje třesavka v nohou začínala být na pováženou. Nahlédl jsem dírkou v oponě a spatřil plně obsazený sál, ale nemohl jsem couvnout a říci, že si netroufám. Takovou ostudu si přeci neudělám.

Postupně ze mne tréma spadávala, a když jsem měl svého otce Balbou uhodit, švihl jsem ji takovou, že se složil.

Těžce se zvedal, ale po skončení jednání mne radostí objímal a plácal po zádech. „ Vidíš, jak to jde, jenom když chceš, “ chválil mne, ale nevědomky si třel bolestivě uhozenou čelist. Měli jsme obrovský úspěch a jeli jsme vystupovat na soutěž amatérských divadel do Světlé nad Sázavou, kde jsme suverénně vyhráli . Čekal nás Jiráskův Hronov, což byla největší republiková soutěž amatérských ochotníků. I v práci jsem se skoro těšil na další schůzky souboru. Mladý učitel byl jako režisér perfektní a dělal si další plány na další hry. Dny utíkaly opět jako voda.

„ Dojdu za vedoucím, ať nám konečně dají třeba látkové lutny, nebo se brzy nahoře udusíme!“ rozlobil se parták Josef jednoho dne, když se zase nedalo pořádně dýchat a ort byl zakryt šedou mlhou s pachutí odpáleného střeliva.

Věděl jsem, že látkové lutny bylo jenom provizorium před stálým pevným přívodem větrání na pracoviště a tím přívodu tolik potřebného vzduchu pro naše plíce.

Když se pánilo na dvou až tři pracovištích v jeden den, nedalo se pomalu řádně dýchat celý další den. Snažili jsme si práci naplánovat tak, abychom pálili tak dvakrát až třikrát týdně a ten největší odpal třeba až tři ortů nechávat na sobotu nebo neděli.

U Geologického průzkumu většina chlapů byla z různých koutů republiky a tak se skoro každá sobota nadělávala, aby si mohli horníci přes víkend trochu odpočinout. Já s Josefem jsme to tak nedodržovali, protože já jsem byl místní a Josef dojížděl každý den na motorce. Většinou jsme nadělávali, jen když Josef potřeboval něco vyřídit třeba na úřadech v týdnu, aby si nemusel brát jeden den dovolené.

Snažil jsem se mít svoje náradí v nejlepším pořádku, protože s tím souviselo i to, jak vám práce jde od ruky a zda se nadřete více nebo méně.

Hlavně jsme si hlídali vrtné tyče do vrtných pneumatických permonů a vidiové vrtné korunky. Když nešla kónická korunka sundat ani po poklepání kladivem, musela se vyvézt na povrch v dílně ji po nahřátí autogenem sundat. Kdo měl vrtnou tyč s řádně nabroušenou korunkou v pořádku, ten se při vrtání tak nenadřel a měl i dříve vyvrtáno a navíc nehrozilo, že vrtnou tyč v díře neodvratně zavrtá. Znamenalo to nasadit novou a začít novou díru. Jako naschvál mi vrtná korunka toho dne nešla a nešla z vrtné tyče sundat, a tak jsem se rozhodl ji vyvézt na povrch do dílny. Po ukončení směny jsme začali slézat lezným oddělením komínu, kdy v jedné ruce jsem držel lampu karbidku s vrtnou tyčí a druhou rukou jsem se přidržel žebříku.

Parták Josef byl již o jedno oddělení žebříků níže, když tu se mi na mokřém dřevěném žebříku smekla noha a já letěl dolů. Nechtěl jsem vrtací tyč ani lampu pustit, abych nezranil kolegu lezoucího podemnou. Dlouhý desetimetrový žebřík jsem proletěl drnkající žebry od jedné šprycky k druhé, až jsem se zastavil pádem na odpočívadlo kde se přelézalo na žebřík druhý. Bylo jediné štěstí, že jsem nepřepadl do oddělení, které sloužilo pro sypání horniny. Palčivá bolest mnou projela a nemohl jsem vůbec dýchat ani mluvit.

Jediné štěstí, ale i smůla bylo to, že byl parták Josef o jeden žebřík níže. Kdybych byl lezl první, mohl jsem tyč s karbidkou odhodit.

Josef okamžitě vylezl na odpočívadlo, kde jsem zůstal zaklesnut.

„ Jak je ? “ byla jeho první slova, když mne viděl bolestivě popadat dech.

Nemohl jsem odpovědět a jenom jsem bolestivě kroutil hlavou že zle. Myslel jsem si, že mám všechna žebra zlomená.

Sebral mi vrtací tyč kterou jsem ještě svíral v ruce, a hodil ji zlostně dolů.

„ Musím tě nějak dostat z těch žebříků dolů “ Rozepnul mi pogumované fáráky a vyhrnul košili, aby zjistil, zda jsem si některé žebro nevrátil do plic, a pohmatem se snažil zjistit skutečnost..

Řval bych bolestí, ale jenom jsem bolestně sípal, popotahující po nedostatku vzduchu v mých plících.

„ Je to dobré, žádné nevypadá, že by bylo bodlé do plic, ale začínají se pěkně barvit,“ jako by brumlal sám pro sebe. Snažil jsem se pokleknout ale každý pohyb mi činil velikou bolest.

„ Jak já tě z toho úzkého lezného oddělení jen dostanu, “ lámal si hlavu Josef.

„ Musíš sám slézt, budu se snažit tě jistit a potom doběhnu pro chlapy, jestli budou ještě na ortě, a odtáhneme tě na povrch.“

Nakonec jsem se pomalu a pomalu dostával na druhý žebřík a on mne jistil svým tělem, když sestupoval o jednu šprycli žebříku níže. Nemohl jsem se rukama přidržovat, jak mne každý sebemenší pohyb bolel, takže cesta sestupu trvala dlouho.

Byla to bolestivá cesta slézání, ale když jsem se dostal až dolu pod lezné oddělení, byl jsem rozhodnut, že Josefa nenechám běžet pro pomoc s nosítky, ale došourám se ke kleci pěšmo. Když jsme vyfárali a podařilo se mi svléknout fáráky, nebyl jsem schopen toho provést více. Jel jsem autobusem špinavý a nepřevléknut domů.

Když mne žena spatřila mezi dveřmi, zoufale se mne ptala, co se mi přihodilo. Pomalounku mne svlékala, a já jsem skučel bolestí.

Nebyl jsem pořádně schopen ani mluvit, protože mne bolelo každé vyslovené slovo. Když svlékla košili, jenom jsem slyšel :, Máš celý hrudník barvy švestky a bude zázrak, pokud nebudeš mít nějaké žebra zlomená.“

Pomalou měnou omývala na posteli mokrou žínkou.

Když mne umyla a otřela, zatímco já jsem vydával neartikulované zvuky, počala mne stahovat elastickými obinadly. Moje kvílení se ještě zvýšilo a snažil jsem se ji přesvědčit, že by bylo lepší kdyby mne neobvazovala, ale moje žena si nedala říci. Vydával jsem ze sebe skučící zvuky jako v tom smyslu, že mne mučí a podobně.

Krušná a bolestivá noc kdy každé nadechnutí a každý pohyb bolel, neměla konce a já se pomalu modlil, aby bylo ráno.

„ A safra, máte to moc pěkný. S tím musíte na chirurgii a napřed na rentgen, “ konstatoval pan doktor, když jsem se mu jako první pacient přišel ukázat po rozvázání mého hrudníku který měl barvu nedozrálých švestek

„ Dobře jste mu to udělala!“ chválil moji ženu.

Sanitka mne vzala do Chotěboře na vyšetření.

Když jsem měl konečně rentgen za sebou, lékař na chirurgickém oddělení si prohlížel jak snímek, tak i můj hrudník. Po delší době prohlížení snímku se mne vypytoval, jak se mi to přihodilo a já se mu to sípavě snažil vysvětlit.

„Člověče, to jsem již dlouhou dobu neviděl, ale vy máte po tom ošklivém pádu všechna žebra zdravá. Ani jedno není zlomené, “ nevěřičně kroutil hlavou.

„ Děkujte Bohu, že to tak dobře dopadlo.“

„ Naražené to máte ale bytelně, to vypadá, že půjdete do práce až po Novém roce. Ona totiž naraženina bolí více než zlomenina, “ snažil se mne informovat.

Něco nařídil sestřím a již mne stahoval do škrobáku, zatímco já zase zoufale skuhral a syčel bolestí.

„ Musí se to znehybnit, “ vysvětloval mi, jako včera moje žena.

Takže po vypsání neschopenky jsem byl opět doma.

Tentokrát mne nebolely uši, ale celé tělo a první týden byl pro mne utrpením. Každý můj pohyb a každé nadýchnutí mi způsobovalo bolest a každé ulehnutí mučením. Měl jsem štěstí, že se žena mohla i po dobu pracovní doby na mne přijít podívat, protože přeběhla jenom ulici.

Jak dny plynuly a blížil se poslední týden před Vánoce, nabyl jsem přesvědčení, že se to natolik zlepšilo, že mohu jít do práce to rozhýbat.

„Moc si to rozmyslete jít do práce, protože ještě rád přijdete s prosíkem, abych vás znovu zneschopnil,“ rozzlobil se na mne obvodní lékař, když jsem mu oznámil, že chci, aby mi krunýř sundal, že půjdu do práce.

Moje žena se na mne mračila a ukazovala si na hlavu, jako že mi haraší, a po návratu z práce se mnou téměř nemluvila.

„Děláš mi jenom ostudu, vypadá to, že ti to nedovedu řádně vysvětlit, a já si potom připadám před doktorem jako blbeček,“ rozčilovala se.

„Jsi nenapravitelný, vzpomeň si na to, jak ses hádal s posudkovou komisí, když ti teklo z uší. A měli pravdu oni nebo ty? Došlo na má slova, že to chce čas?“

„Cítím se skoro zdrav a tak to chci zkusit, co je na tom divného?“ bránil jsem se pro změnu já. „Vždyť když bych marodil, nemohli bychom jet ani do Prahy na Vánoce“

„Komu není rady, tomu není pomoci,“ ukončila uražená žena náš rozhovor.

K doktorovi jsem ani nešel pro ukončení neschopnosti a odevzdal neschopenku v kanceláři šachty s tím, že jdu dělat, když jsem předtím krunýř ze škrobáku jednoduše rozstříhl. Vše bylo dobré, až do doby, než jsem se musel trochu hýbat a nakládat odstřelenou horninu.

Lopatou to vůbec nešlo.

„Josef, prosím tě, nezlob se, ale chtěl jsem to vyzkoušet,“ snažil jsem se pro změnu já vysvětlit Josefovi, proč tak sykám bolestí a nejsem schopen řádného pohybu.

„Nevěděl jsem, že to tak bude bolet, jak se začnu trochu hýbat,“ naříkal jsem a vypravoval mu o svém rozhovoru s doktorem i to, jak se na mne moje žena zlobí.

„Doktor i tvá žena měli pravdu, ono by se to neposralo, kdybys přišel až po Vánocích a zdrav. Je pravda, že já nyní vymetám v práci kde co a střídám každého na dovolených a marodění a naše práce na komínech nám stojí, ale to s nedá nic dělat.“

Abych si neuřízl ostudu, musel jsem si vzít čtrnáct dnů dovolené.

Na Vánoce jsme jeli do Prahy.

Byly super a já jsem si perfektně odpočinul a postupně se i rozhýbal. Rodiče manželky byli rádi, že jsme Vánoce trávili společně, a manželka se na mne také přestala zlobit.

I po dalším odpočinku, když jsem po Novém roce nastoupil, žebra trochu bolela, ale bylo to moc a moc lepší.

Konečně plynuly měsíce bez mého marodění a my jsme mohli začít trochu šetřit na novostavbu.

Geolog Milan mi nakreslil projekt a já začínal navážet materiál na vykolíkovanou parcelu, kterou jsem začínal splácet.

„Neboj, to zvládnete, já vám pomohu a myslím, že ti přijdou pomoci i kluci z práce, když je poprosíš. Koupí se nějaká ta lahvička něčeho ostrého a nějaké to pivko a uvidíš, jak jim půjde práce od ruky. Doufám, že tu žádost o půjčku jsi již dal na šachtu? Příští rok začne pravidelná práce, průzkum ukončí svoji činnost a do důchodu máš co dělat,“ utěšoval mne, když jsem občas pochyboval, zda to zvládneme.

Milan s manželkou vyrážel na plesy a já s manželkou jsme hlídali jejich malé děti, dívali se u nich na televizi, nebo si krátili čas hraním s dětmi. Když děti usnuly, zbyl čas i na čtení, než se manželé Martínkovi vrátili.

Milanova tchýně se ně velmi často zlobila, protože tvrdila, že po každé takové jejich zábavě nebo plesu přibude do rodiny další potomek, a z tohoto důvodu odmítla děti hlídat. My jsme hlídali děti rádi, protože jsme po dětech toužili, a i když nebyly naše, dovedli jsme si s nimi hrát a zabavit je, že si na maminku a tatínka ani nevzpomněly. Toho mladšího jsem také

naučil první krůčky, a než uběhla plesová sezóna, běhal jako malý čertík, že jsem měl co dělat, abych ho uhlídal.

Blížilo se pomalu jaro a mne potkala další velká smůla, která ovlivnila i náš budoucí život. Byl konec dubna a my jsme s Josefem opět pálili tři orty. Dva komíny a jeden předek. Druhý den, když jsme došli na spodek komínu k násypce, byl již z dálky cítit kouř zplodin z odpáleného střeliva a ve větrání pracoviště se nic nezměnilo.

„Nedá se nic dělat, budeme muset vyfárat a požádat o náhradní práci,“ smutně konstatoval Josef.

„Bude to trvat do zítřka, jestli tam vůbec budeme moci vlézt,“ povídám mu a nakukuji na žebříky, kde se držel opar kouře ze střeliva.

„Kdybychom alespoň mohli vytáhnout těch pár dřev na kraj komína, co nám sem poslali na vozejku, aby jim to tady nepřekáželo,“ ukázal Josef na výdřevu potřebnou ke výdřevě nově odstřelených hornin.

„Hele, vylez nahoru na kraj komína, pusť si trochu stlačeného vzduchu, vytáhneme těch pár dřev nahoru a jdeme odsud,“ napadlo Josefa.

„Budou to mít tady prázdné a průjezdné, museli by to dřevo šíbovat na výhybku.“

Měl pravdu a těch pár minut to musím vydržet, napadlo mne. Když si pustím trochu stlačeného vzduchu, těch pět minut vydržím, než ty klacky vytáhnu vrátkem nahoru.

Josef začal uvazovat dřevo potřebné k vytažení a já se pustil lezným oddělením nahoru. Čím výše jsem stoupal, tím hůře se mi dýchalo, a tak jsem byl nesmírně rád, když jsem si mohl po vylezení pustit onen stlačený vzduch. Jen trošku, abych ho nekradl jiným partám a potom mne neproklínali, že nemohou vrtat nebo bagrovat.

Neotálel jsem a počal vytahovat první kusy výdřevy.

Měl jsem pocit, jako by na mne něco lezlo a lehce mne začala obestírat taková sladká mlha a ospalost a já si uvědomil, že musím rychle pryč, protože jsem byl čím dál tím více malátný. Začal jsem slézat dolu a nereagoval na Josefovo trhání lanem, které mne upozorňovalo na to, že mohu pokračovat.

Dále si nic nepamatuji, nevím, jak jsem se dostal dolu po žebříkách komínu, pamatuji si jenom to, že jsem se probral, když na mne Milan mluvil a táhli mne do klece. Probral jsem se na mrazivém vzduchu, když mne chlapi popleskávali po tváři.

„Zaplať Pán Bůh,“ slyšel jsem parťáka Josefa nad sebou. Odtáhli mne na lavici v šatně, kde mne položili, ale já jsem upadával občas do bezvědomí, a tak mne naložili do auta a vezli k doktorovi. Ležel jsem přes motor ujíždějící véesky mezi řidičem a ještě někým.

Když mne dotáhli do ordinace obvodního lékaře, slyšel jsem vzdáleně nějaký hovor a potom jsem zaslechl jen pláč mé manželky.

Opět jsem se probral, když mi lékař píchal nějaké injekce a nade mnou se skláněla hlava mé ženy. Zaslechl jsem slova pana doktora: „Dělejte rychle, naložte ho do sanity a vezměte si sebou křísák!“

Vím, že jsem se snažil jí něco říci, ale potom si jenom pamatuji na jízdu sanitkou a na to, že mi byla hrozná zima, přestože jsem byl zabalen do dek. Pravděpodobně se dostavil pourazový šok.

Probudila mne opět ostrá bolest v lokti, jak jsem se uhodil asi do ruky, když se mnou pospíchali do výtahu na převozním vozíku v nemocnici, a znovu mne obestřela tma.

Probral jsem se na nemocničním lůžku a můj první pohled padl na baňky s krví nade mnou. Moje žena seděla u mého lůžka a hladila mne po hlavě. Usmál jsem se na ni a jí vytryskly slzy.

Když jsem se za pár dnů trochu dal do pořádku, navštívil mne pan primář a sdělil mi, že mne přijde navštívit policie k podání svědecké výpovědi, protože můj úraz byl posuzován svou závažností jako náběh na smrt'ák.

„Nemusíte se ničeho bát, je to běžné vyšetřování, běžný způsob. Musí se zjistit, kdo co zanedbal, proč se stalo to, co se stalo.“

Opravdu hned ten den přišel za mnou někdo z policie a vyptával se na všechno možné i nemožné, dokonce i na to, co jsem pil.

Konečně mi dovolili doktoři se vykoupat, protože jsem ležel celou dobu v posteli špinavý tak, jak mne přitáhli ze šachty, jenom ze mne stáhli špinavé boty, ponožky a fáráky.

„ Nesmíte se ale zavírat v koupelně, sestřička vám pomůže se umýt. Bude mít přehled o vás, abyste nám ve vaně nezkolaboval, “ rozhodl pan primář a já jsem ocenil velmi jemné ruce sestřičky, která mne koupala, a červenal jsem se jako malý kluk.

Konečně mne propustili domů a já musel absolvovat další vyšetření, včetně vyšetření v Pardubicích na oddělení nemocí z povolání, zda úraz na mne neponechal následky.

„ Měl bys změnit zaměstnání, nechci se dožít dne, kdy tě donesou opět do ordinace a já se budu muset dívat na zraněného nebo mrtvého manžela. Copak jsi neměl těch úrazů tady na šachtě již dost?“ naléhala na mne neustále manželka a já jsem poprvé začal uvažovat, zda by opravdu nebylo lepší si sehnat jinou práci, ale vzápětí jsem to zavrhl, protože jsem byl přesvědčen, že nic jiného neumím než žít se rukama.

Dělat si báňskou průmyslovku tady na Vysočině nemělo cenu, i když Milan tvrdil, že bych měl budoucnost na šachtě zajištěnou. Znamenalo to ale dojíždět odsud do Kladna nebo Ostravy na báňskou průmyslovku a to bylo nepředstavitelná překážka a více než stokilometrová vzdálenost.

„ Najdi si zaměstnání někde v přírodě, kterou máš tak rád, a běž dělat třeba k jézedákům“ radila mi manželka.

„ Ty ses zbláznila! “ osopil jsem se na ni.

„ K jézedákům nikdy nepůjdu, je to tam zrovna taková dřina jako na šachtě a peněz o hodně méně, to bych si moc nepolepšil,“ bránil jsem se myšlence dělat něco jiného.

„ Copak nevíš, jakých pár korun dostávají při dožínkách ?“ argumentoval jsem.

Pomalou se blížilo jaro, a já když jsem přišel zase po čase na šachtu za svým partákem, nestačil jsem se divit.

Větrání na pracovišti bylo až přímo na poslední rozrážky a z jihlavského skladu dovezli ocelové větrací potrubí, plný nákladák s vlekem přímo jen pro nás.

Bohužel mému partákovi Josefovi přidělili jiného do party, prý z důvodu mé časté nemoci a potřeby dokončit v co nejrychlejším čase průzkum ložiska na našem úseku. Dokonce se na pracovišti začalo pracovat na dvě směny.

„ Musíš to nějak vydržet, než otevřeme další pracoviště, nebo zda nezačneme další patro. Zatím budeš pracovat na patře v dopravě,“ sděloval mi Milan.

Začal jsem dělat vozače, což bylo na Kladně podřadné zaměstnání pomocných sil.

„ Na to jsem se nemusel učit horníkem. Kvalifikace je mi na hovno, to jsem mohl zůstat na vojně za skoro více peněz a bez úrazů!“ vztekal jsem se.

S jedním kolegou z dopravy jsme si řekli, že budeme si asi hledat novou práci.

„ Zůstaň a vydrž, je to otázka pár týdnů, než se to zlepší,“ říkal mi Milan, když jsem jednou u nich začal nahlas nadávat na mé zařazení.

„ Začne jaro, budeš mít víc sil na stavbě baráku. Ještě budeš rád, budeš mít víc sil i času a do podzimu máš hrubou stavbu baráku hotovou, “ utěšoval mne.

„ Mezitím to přebere na šachtě Kutná Hora a začne pravidelná těžba. Bude potřeba každé ruky a stejně se bude dělat nábor nových sil.“

Bohužel během jednoho týdne se mi opět začal valit hnis z uší Bylo rozhodnuto a já dostal zákaz práce pod zemí.

Když jsem se opět povaloval doma a netrpělivě čekal na dobu povolených vycházek, krátil jsem si také čas čtením denního tisku a v jednom vydání jsem objevil inzerát o náboru nových dosídlenců do pohraničí s možností dostat okamžitě byt i práci.

Moje žena byla trochu zaskočena, když jsem jí sdělil, že bychom se mohli přestěhovat do pohraničí, kde nabízejí práci i byt. Byla trochu nedůvěřivá k tomu, že nám někdo přidělí

zdarma byt v novostavbě . Diskutovali jsme o tom ještě celý večer v posteli, než jsme usnuli se sladkým snem o novém bytě.

Člověku zas jen člověku nejčastěji škodí,
stejný rod stejnému místo na slunci přebere.
Přece i paprsky slunce rychle vyprovodí
ze země, jen co svitnou, jiné světlo kdekteré.

Krok do neznáma.

Hledal jsem na mapě onu vytouženou první socialistickou obec v republice, která vznikala na zelené louce Slavkovského lesa v nejzápadnějším cípu republiky, ale nenašel jsem ji. Bylo mi to divné, ale potom mi došlo, že když se buduje, nemůže být ještě v mapě.

Odepsal jsem na inzerát s tím, že požaduji podání více informací z důvodu mého zájmu. Napsal jsem i o svých potížích a o tom, že má žena je zdravotní sestra. Během týdne jsem obdržel odpověď pracovníka pověřeného náborem, který uvítal profesi mojí ženy a sliboval, že by mohla vykonávat to samé povolání v nové socialistické vesnici Rovná, která je právě v dostavbě. Ujistil mne, že i já si mohu provést zaškolení na jinou profesi, najít vhodnou práci.

Ukázal jsem inzerát Jardovi z Podmokla, který také toužil odejít někam jinam, protože měl dvě malé děti a také malý plesnivý byt v malinké chaloupce o dvou místnostech.

„Jedu s tebou, již mne to na šachtě také začíná štvať. Na přidělení bytu nemám naděje, na postavení nového nebo rekonstrukce zase peníze,“ odpověděl mi tento drobný hoch původním povoláním holič. Jeho původnímu povolání odpovídala i jeho tělesná konstrukce.

Byl drobounké slabé a menší postavy, oproti jeho ženě, která byla nejméně dvakrát větší a silnější. Mnohokrát mne napadlo, jak se mohl přihlásit na práci do dolů.

Musel jsem se jediné těšit na to, že mi z uší přestane brzy téct. Během týdne jsme se rozhodli opustit rodný kraj rodičů i prarodičů a pustit se do světa. Stavební parcelu vedle Milana jsem se rozhodl prodat i s tou troškou navezeného kamene na základy. Domluvil jsem se s ním, že pokud bychom se odstěhovali, pověřím ho prodejem stavební parcely i s materiálem.

Milan s jeho ženou byli z mého rozhodnutí nešťastní, ale věděli, že je zbytečné mne přemlouvat, že je to marné.

„Vydrž alespoň, než budeme mít za sebou ten Jiráskův Hronov“ přemlouval mne i učitel, protože věděl, že bude muset účast divadelního souboru na soutěži odřeknout, protože tak rychle a dobře se nikdo moji roli nenaučí.

„Nejde to, již jsem jim sdělil termín nástupu,“ bránil jsem se. Nejvíce z toho byla nešťastná naše paní domácí, a teprve když jí přislíbil její milovaný synovec, že se o ni postará, pláč a naříkání nad našim odjezdem se zmírnily.

Bylo rozhodnuto, že se odstěhuji na zkušenou já a moje paní by se za mnou později přistěhovala.

Sbohem, Vysočino, snad bude ve světě lépe a já splním přání manželky, když přestanu pracovat pod zemí.

Trochu s nejistotou, co nás asi bude čekat, jsme jednoho dne usedli s batohy nejnutenějšího vybavení do vlaku směr Praha, kde jsme měli přestupovat na mezinárodní rychlík do Chebu přes Plzeň.

Cesta docela ubíhala a my jsme si ji s Jardou krátili malováním slibné budoucnosti a nemohli se dočkat, až shlédneme naši budoucí obec a dorazíme na místo.

V Praze jsme do vlaku směr Plzeň přestoupili na hlavním nádraží a hledali si místo v nějakém kupé, kde bychom se usadili. Otevřel jsem dveře jednoho z nich a jenom zíral. Byl zde můj bývalý kamarád z vojny, zástupce velitele roty Lád'a Zatloukal ještě s nějakým důstojníkem

Čekal bych cokoliv, ale že se setkám ve vlaku s tím, koho jsem s jeho rodinou měl upřímně rád, jsme nečekal.

„Nazdar Lád'ó!“ vypadlo ze mne s překvapením.

„Promiňte, soudruhu nadporučíku,“ opravil jsem se při pohledu na uniformu jeho spolucestujícího a uvědomil jsem si, že Lád'u ještě nepovýšili, i když si to sliboval po svém odchodu z letiště.

„Nazdar Petře, kde se tady bereš,“ odpověděl mi také překvapeně a hrnul se stisknout mi pravici.

„To je můj kamarád z Mladé,“ představil mne svému kolegovi.

„A tohle je můj kolega Jarda,“ představil jsem mu já svého spolucestujícího ze šachty.

„Jedeme za prací,“ a obšírně jsem se pustil do vypravování mých zdravotních i životních potíží s tím, co si od nového působiště slibujeme.

Hovořil jsem skoro půl hodiny a byl jsem šťastný z nečekaného setkání. Lád'a se mne vyptával na moji paní a zda nejsem již otcem.

„Kdepak,“ bránil jsem se, ale otázka mne zabořila, protože jsme s manželkou oba po dítěti nevýslovně toužili.

Kdyby věděl, že se moje paní byla již také podívat v dětském domově, protože jsme byli rozhodnutí nějaké děcko adoptovat. Snažil jsem se rychle odvést řeč jiným směrem.

„Co paní s rodinou, již ses přestěhoval?“ vyzvídal jsem.

„Ještě jsem stále nedostal byt,“ povídá smutně Lád'a.

„Snad se to v nejbližší době změní. Byl jsem právě doma. Dovedeš si představit, jak je moje paní z toho zoufalá.“ A z jeho hlasu mu vyzníval smutek, který nemohl dát plně před svým kolegou najevo.

„Moc a moc ji pozdravuj ode mne i od mojí paní, ta bude překvapená, až jí napíše, že jsme se potkali ve vlaku,“ přerušil jsem ho a hlavou mi proběhly ty výlety s penězi do Milovic před rokem.

Svěřil jsem se mu se svými nadějemi na lepší bydlení i zaměstnání.

„Nevím, myslím si, abys nebyl zklamaný. Je to bývalý vojenský prostor, bývalá hlavní tanková střelnice a do takového prostoru se lidé nehrnou, proto nabízejí nové byty pro dosídlence,“ chladil moje zapálení.

„Budeme mít ale vlastní byt!“ stále jsem neopouštěl svoje nadšení.

Škoda, že společná cesta tak rychle uběhla a Lád'a musel se svým kolegou vystupovat. Byl jsem z toho smutný. Rychle mi napsal svoji adresu, a já slíbil, že brzy napíše.

Pozdě večer jsme vystoupili na nádraží v Mariánských Lázních, odkud jsme měli jet ještě osobáčkem do Lázní Kynžvart, kde jsme se měli hlásit jako noví dosídlenci pro nově budovanou obec Rovnou.

Z Marijánek do Kynžvartu to byl drahou opravdu jenom skok, i když na vlak jsme museli ještě chvilku čekat. Dorazili jsme již za tmy a nevěděli jsme, jak to s námi bude, zda budeme mít kde spát a složit naše batohy, nebo zda budeme muset nějak přečkat do rána.

Po půlhodinové chůzi z nádraží jsme po menším vyptávání dorazili k bráně s dvojicí stožárů na vlnky a nevábně vypadajícím teskobarákům, kde jsme zabouchali na první spoře osvětlené okna.

Konečně jsme po chvilce vysvětlování a odevzdání občanek mohli složit hlavu v jakési cimře, kde bylo šest prázdných postelí, s tím, že ráno vypíšeme všechny potřebné formuláře.

Když jsme zalehli na vojenské postele, zjistili jsme, že přes náš pokoj chodí ven jakási paní s mužem.

Navzájem jsme se představili a dozvěděli jsme se, že jsou to také dosídlenci. Ona z vysočiny a on ze Slovenska. Poznali se na Vysočině, když tam Jano pracoval na stavbě ropovodu..

Druhý den ráno jsme se hlásili v kanceláři, kde nám bylo sděleno, že do doby dobudování našeho příštího nového bydliště budeme bydlet dále na ubytovně a pracovat u stavebního závodu jako pomocní dělníci.

Vyšli jsme si prohlédnout Lázně Kynžvart a okolí.

Malé městečko s malinkým náměstím bylo obklopeno starými měšťanskými domy a jedním starým hotelem s hospodou. V táhlém kopci byly samotné zchátralé lázně a uprostřed parku pramen s minerálkou.

Chutnala skvěle a nalákala nás k tomu, abychom vyrazili k jejímu prameni i v budoucnosti. Obešli jsme městečko a okolí. Při návratu na ubytovnu nám bylo již známo, že mimo manželskou dvojici ve vedlejší pokoji je v dalším teskobaráku, který byl o něco výše areálu stavebního závodu, ještě jeden dosídlenec. Byl to hubeňour a Moravák jménem Tonda. Pro jeho oblíbenost ve vaření jsme mu začali říkat Tonda Kuchyňka.

Jeho nejčastějším jídlem byly houby ve všech možných podobách, na které vyrážel okamžitě po skončení pracovní směny. V lesích, které obklopovaly městečko, jich bylo nepřehledné množství, že se ně mohlo chodit pomalu s kosou. Na Moravě jich prý tolik nerostlo, a tak pokaždé, když jel za rodinou, vezl pytel sušených hub nebo plný košík čerstvě nasbíraných.

Další den na nás čekala stará nákladní Erena s lavicemi na korbě, ještě z dob druhé světové války, a my jsme se vydali prudkými serpentinami do lesních hvozdů. Po delší cestě, kdy jsme projeli kolem loveckého zámečku na Kladské a projeli liduprázdnou obcí, kde bylo pár polozbořených měšťanských domů s jménem Prameny, zastavil chrchlající automobil uprostřed rozsáhlých planin s ostrůvky rostoucích dřevin, ale i táhnoucích se bažin, kde poblíž silnice stála malá zelená maringotka s pásovým traktorem.

Byli jsme představeni dvojici mužů, z nichž jeden byl náš mistr. Měli jsme pracovat na melioracích.

V životě jsem si nedovedl představit, co taková práce obnáší, a již po prvním týdnu práce v bahně a vodě, kdy jsme byli neustále ve výkopech, jsem začínal litovat.

Práce na šachtě byla dřina, ale práce na melioracích ještě větší. Od druhého nového spolupracovníka, který se nám představil jako Pišta, jsme se dozvěděli, že v těchto místech bývala hlavní tanková stělnice za dob generála Čepičky, a na návrší vyčuhoval komplex bunkrů, z kterého generálská elita naší armády sledovala dobývání městečka, které svého času bylo větší než okresní město Sokolov. Bylo zde tolik munice, že se pomalu o ni zakopávalo, a při kovovém zvuku krumpáče nebo lopaty musela nastoupit velká opatrnost a holé ruce. Z bývalého městečka nezůstalo vůbec nic, žádné holé zdi nebo zřícené baráky.

Ty byly srovnány se zemí, když armáda opouštěla tento prostor jenom pár roků před naším nástupem.

Zůstaly zde jen řady stromů orvané výbuchy granátů a velké množství propadajících se nebo i zachovalých sklepů, které byly zavaleny.

Místo působilo uboze a ponuře hlavně uprostřed rozbitého hřbitova s velkým množstvím obrubníků, pomníků a desek. Kousek za bývalým městečkem se nalézal areál starého uranového dolu s haldou, kde stával v padesátých letech i trestanecký lágr.

Byl jsem šokován z toho, že je možno celé město a rozsáhlý hřbitov takto zlikvidovat, i když byl převážně německý.

„ To Prameny bývaly svého času větší než Mariánské Lázně, “ zasvěcoval nás do historie Pišta.

„ Jediné, co tam zůstalo mimo pár starých měšťanských domů, je dobrá minerálka, někdy se tam zastavte, až pojedete domů. Po deštích ale nebývá dobrá, někdy se tam dostává povrchová voda, ale jinak je perfektní, lepší než v Kynžvartu.“

Pišta, hřmotný a udělaný starousedlík, který bydlel v Kynžvartu již nejméně patnáct let a do práce jezdil na staré třístapadesátce, nás seznamoval s krajem i nedávnou historií. Poučil nás,

že v celém prostoru Slavkovského lesa, který byl vojenským prostorem, bylo s těmito dvěma městy celkem zlikvidováno skoro třicet obcí a množství selských usedlostí. V nejvyšším pohorí Slavkovského lesa, poblíž vesničky Lazy, vysoko nad Kynžvartem, čítající nyní jen pár domů, byl za druhé světové války i koncentrační lágr. Dole úplně v údolí byla tanková střelnice a ozývala se velmi často z těchto míst střelba.

V bažinách a hlavně melioračním systému, který jsme opravovali a zároveň budovali nové větve odvodnění, bylo plno skokanů zelených a nikdy v životě jsem neviděl takové množství najednou. Meliorační trubky, které jsme museli kolikrát protahovat dráty, byly jimi přímo ucpány.

V návaznost na velké množství žab zde bylo i velké množství zmijí, které číhaly na trsech vyčnívající trávy z bažin na svoji potravu.

Zmijí byly desítky a brzy mne opustil panický strach, který jsem z nich měl z dřívějšíka. Pišta mi sdělil, že pro příhodné životní podmínky došlo k přemnožení zmijí z toho důvodu, že za druhé světové války byla v obci Prameny hadí farma, která dodávala jed pro výrobu séra.

Když se objevily v kraji první americké jednotky vojáků, německá armáda vypustila všechny plazy do volné přírody spolu s jejich potravou, bílými myškami, které prý se ve volné přírodě zkřížily s myší polní a tak prý nebyla žádná vzácnost zde objevit i bílohnědou myšku.

Zjistil jsem, že se zde nalézají tak velké zmije, že jsem žasl nad jejich velikostí, která dosahovala u některých jedinců velikosti násady k hrábím

Pišta z nich měl hrůzu.

Jakmile zahlédl zmiji, i kdyby měl na rameni náradí jako lopatu, štychar, nebo i sochor, vše zahodil a slamáček, který nosil na hlavě, se nadzvedl hrůzou předtím, než se dal na úprk. Brzy jsem se naučil zmije chytat do ruky nebo do kolíčku z prutu. I když mi nebyl nikdy příjemný pocit ovíjejícího se plaza kolem ruky, chtěl jsem Pištovi ukázat, jaký jsem hrdina. Musel jsem zachovávat opatrnost, protože ušknutí by bylo velmi nepříjemné, a než by mne mohli dopravit k doktorovi, i smrtelné. V místě, kde jsme pracovali, jich bylo nejvíce ve starém bunkru na střelivo bývalé šachty, v jehož okolí rostly ty největší a nejchutnější maliny a ostružiny. Zmijí ale v těchto místech bylo tolik, že sem člověk mohl jediné v holinách a před vstupem musel tlouci holí do země, aby zmije naskákaly na dno bunkru. Někdy jsem jich na dně bunkru napočítal i několik desítek.

Jednou jsem několik mladých zmijí odchytil a dal je do drenážní trubky na sedlo Pištovy motorky a zakryl vršek drenážky, aby nemohly utéci.

Bylo to na konci směny, když měl již Pišta jet domu. Přišel k motorce a nedůvěřivě nadzvedl drenážku nad sedlem.

„Kdo mi strká drenážky na sedlo a dělá nějaké opičárny?“ ptá se a nadzvedává drenážku. V tom okamžiku ji odhodil několik metrů od sebe a dal se s křikem na útěk.

Mohli jsme se strhnout smíchy, ale Pišta se urazil a k domovu vyrazil pěšky, když mašinu nechal na stojánku, protože si odmítal na místo, kde byly zmije, sednout.

„Pišto, neblbni,“ domlouvali jsme mu. „Přeci nepůjdeš pěšky?“

Uraženě zakroutil hlavou a vyrazil po silnici směr Prameny. Nemohl jsem mašinu našlápnout, a tak mi ji pomohli vytlačit na silnici, kde jsem jí teprve jízdou z kopečka nastartoval. To Pišta urazil po silnici již jeden kilometr. Předjel jsem ho o několik metrů a postavil motorku na stojánek.

„Pišto, neblbni, přeci nepůjdeš pěšky domu,“ domlouval jsem mu.

„Nesednu si na to, pokud neумыješ pořádně to sedlo,“ povídá nazlobeně.

„Pišto, vždyť jsem to svým zadkem na tom sedle očistil,“ smál jsem se, ale Pišta byl strašně uražený a naštvaný i nadále. Nezbyvalo mi nic jiného, než opět sednout na mašinu, dojet do Pramenů a v potoce sedlo omýt. Vrátil jsem se k Pištovi s očividně mokrým sedlem. Po velkém přemlouvání, když ušel pěšky již dva kilometry, konečně nasedl na motorku a odjel. Tak strašně se Pišta bál a štítíl zmijí.

Do práce ke mně, Pištovi a Jardovi přibyl i syn našeho mistra a s tím i potíže.

Byl to nafoukaný frajírek, který začal jezdit s pásovým traktorem, protože se mu nechtělo moc dělat. Nebyl starší než my, ale neustále nám dával najevo, že jeho otec je náš mistr, a myslel si, že jsme povinni poslouchat i jeho. Když zapadl do bažiny, mohl za to kolektiv, ale co se týkalo výše platu a odměn, nabyli jsme brzy dojmu, že si otec se synem přilepšuje na náš úkor.

Po dvou měsících odloučení se žena rozhodla, že se za mnou přistěhuje do Kynžvartu, protože dokončovací práce v obci, kde jsme měli bydlet, se neustále prodlužovaly.

Také za Jardou se přistěhovala manželka s dětmi a vedení závodu muselo řešit jejich ubytování, protože rodin začalo přibývat a čekalo nás na dokončovací práce již asi patnáct rodin. Rozhodli, že jim zaplatí ubytování v hotelu na náměstí, ale já s mojí paní a ještě jedním manželským párem jsme si hledali podnájem, i když jsme si ho museli platit sami.

Byl jsem šťastný, že se za mnou žena přistěhovala. Často jsme ve volném čase na celý den vyráželi na dlouhé pěší túry lesem, třeba až do Mariánských Lázní, kde jsme na kolonádě poslouchali krásné koncerty vážné hudby, nebo jsme vysedávali ve vyhlášené cukrárně hlavní třídy.

Milovali jsme Marijánky, přestože mnoho lázeňských domů bylo zchátralých a neopravených, ale byla zde překrásná příroda s parky a kolonádou. Courali jsme městem a objevovali stále nové a nové zajímavosti. Dovedli jsme klidně na místním hřbitově strávit i několik hodin procházením mezi starými a zajímavými náhrobky. Vraceli jsme se do našeho podnájmu unaveni, ale šťastni.

Protože jiná práce zatím pro moji ženu nebyla, nastoupila se mnou do práce na melioracích. Syn mistra se snažil neustále mít nějaké narážky, chlupaté nabídky a řeči, když byla přítomna moje žena.

„Hele zaraž!“ řekl jsem mu jednoho dne. „Nikdo není zvědavý na to tvoje hulvátství, které by sis mohl v přítomnosti mé ženy odpustit.“

„Polib mi prdel“ utrl se na mne.

„Starej se sám o sebe a mě vynech“

Jednou, když si mi žena stěžovala, že se jí snažil ohmatávat, jsem došel za jeho otcem s tím, ať mu domluví.

Slíbil, že to udělá, ale asi neudělal, protože pitomé narážky a hladové pohledy jeho syna na mojí ženu nebraly konce.

„Bože můj, ten by snad šukal i díru po suku,“ povídám jednou svojí ženě, když jsem zaregistroval jeho chtivý pohled na ohnutou zád' mojí ženy při práci.

Během týdne, když jsme seděli při přestávce na oběd a já se svojí ženou se dělili o svačinu, syn mistra přišel a přistoupil k mé ženě, když byla ohnuta a chystala kabát na zemi k sednutí. Namáčkl se na ni zezadu a naznačoval soulož. Vymrštil jsem se na nohy a vrhl se na něho.

„Necháš moji ženu na pokoji. Vypadni a nech nás v klidu najíst. Nemám rád, když nás nějaký omezenec, debil a hulvát obtěžuje. Mohl bys také dostat nějakou přes hubu!“ vyjel jsem na něho a strčil do něj, i když byl proti mně větší a silnější

„Já zase nemám rád takové zasrané inteligenty, jako jsi ty!“ zařval on a vrhl se na mne.

Za chvíli tekla krev z nás obou. Mydlili jsme se hlava nehlava. Bejval bych ho hajzla snad zabil. Ostatní měli co dělat, aby nás roztrhli.

Příští den jsem v kanceláři z těchto důvodů požádal o přeřazení na jinou práci pro mne. Moje žena si našla práci v lese. Chodila s místními ženami sázet stromky.

Byla to také namáhavá práce ale, ale byla mezi kolektivem žen, kde ji nikdo neobtěžoval.

„Půjdeš dělat závozníka na středisko dopravy,“ rozhodl vedoucí stavebního závodu a poslal mě na středisko dopravy vzdálené jen pár metrů od naší ubytovny.

„Já jsem Pepa Krotl,“ představil se mi můj nadřízený, a jinak řidič nákladní škodovky, který na mne již čekal v kanceláři dopravy. Byl o hodně starší a mohl by mi dělat otce nebo dědu. Podíval se na mne a pronesl: „Mám kluka staršího, než jsi ty, a pokud budeš sekat dobrotu, budeme spolu i vycházet, ale nemám rád, když se mi odmlouvá a neposlouchá!“ čímž mi dal

hned najevo, že nemá rád výtržníky, protože se asi dozvěděl důvod mého přeražení. „ A také auto musí být v naprostém pořádku a čisté!“ dodal ještě.

Takže toho dne jsem nastoupil jako závozník k nákladní škodovce a rozvázeli jsme písek na stavby i uhlí do různých podniků a domácností. Dny plynuly a já jsem byl během několika dní plně zaučen a můj šéf byl spokojen.

Mým nejdůležitějším úkolem bylo udržovat náklad'ák v čistotě, promazávat všechna mazací místa a každý den brzy ráno perfektně vyčistit okna kabiny. To ostatní byla brnkačka proti předešlé práci na melioracích a peněz bylo nastejno. Nemohli jsme si s manželkou zvyknout na velký úbytek příjmu proti dřívějšímu, když jsem dělal na šachtě, a tak jsme museli hodně a hodně šetřit, abychom každý měsíc vyšli s penězi, ale byl jsem spokojen zrovna jako moje paní.

Jednoho dne jsme s kolegou Pepou naložili plný náklad'ák uhlí na nádraží v Kynžvartě a vyrazili do zakázaného pohraničního pásma s plným nákladem pro vojenskou pohraniční jednotku.

„ Ted' se pořádně dívej,“ povídá Pepa , který měl těsně před důchodem, do něhož měl někdy v prosinci odejít.

„ Uvidíš něco, co jsi celý život neviděl, pokud jsi nebyl u pohraničnicků, protože sem se jen tak nikdo nedostane.“

Hned za Žandovem byl ten bohem opuštěný kraj, kde oplocení střídal plot, brána bránu a stráž další stráž s prstem na spoušti.samopalů..

„ Podívej !“ povídá u poslední brány kolega a ukazuje mi vysokej plot pod elektrickým napětím, ohraničený vysokými budkami, za kterým byla krásně upravená písková pěšinka uhrabaná hráběmi a další plot s korunou ostnatého drátu. Tam bylo již Německo.. Tudy by neproběhl ani zajíc.

„ Mají strach z agresora, a kdyby to chtěl zkusit někdo od nás, nedostane se ani za první pásmo,“ odplivl si z okénka Josef, protože dráty nabitě elektřinou byly z českého území do Německa.

Zastavili jsme u kotelny poblíž kotců se psy, kteří se s zuřivostí vrhali s vyceněnými tesáky proti pletivu jejich výběhů. Seskočil jsem s kabiny, ale půlky mých hýždí se mi sevřely strachem při pohledu na vycvičené bestie proti lidem.

Rychle jsem otevřel karhánky bočnic náklad'áku, aby mohlo uhlí být co nejdříve sklopeno. Přišel velitel útvaru, zkontroloval pohledem množství složeného uhlí, podepsal dodací listy a pozval nás do jídelny na oběd.

„ Dnes si pošmáknete, máme zabijačku,“ lákal nás dál do jídelny.

„ Máme vlastní prasátka a tak na klucích (jak nazýval svoje podřízené) nešetřím“

„ Co ti kluci zde mají mimo televize? Karty, filmy a nějaký ten sport. Jinak tvrdou službu za každého počasí a také poplachy s narušiteli,“ ulevoval svým citům.

„ Asi bych nemohl být pohraničnickem,“ vyklouzlo ze mne. „ Proč?“ obrátil se na mne velitel útvaru.

„ Nemohl bych střílet na člověka,“ řekl jsem mu při představě, že někoho zastřelím.

„ Naštěstí jsou to jen vyděšení kluci, kteří se snaží dostat za vidinou pozlátka, a tak stačí dávka do vzduchu a štěkot psů. Střílet po někom v sebeobraně je pud a střílet na neozbrojeného je až ta nejposlednější možnost,“ snaží se mi vysvětlovat, ale stejně mi jde mráz po zádech, protože jeho slovům moc nevěřím.

Oběd byl báječný a plným břichem jsme se vraceli zpět. Pocit plného bacheru trochu potlačil ten pocit úzkosti z prostředí, štěkotu psů i představy střelby po lidech.

„ Sedni si za to a říd',“ povídá mi Pepa když zastavil po několika kilometrech. „ Bude se ti to v životě hodit, svého kluka jsem to také naučil,“ a vyskakuje z místa řidiče, aby mi uvolnil místo.

„ Ježíši, vždyť já jsem řídil nejvýše motocykl,“ lekl jsem se a myslel jsem si, že si dělá srandu.

„ Neboj, to je jednoduché a naučíš se to za chvíli,“ povídá a sedá si na moje místo.
„ Nějakou chvíli se mnou jezdíš, takže víš, jak se co dělá a řadí rychlosti, tak se toho neboj, jenom s plynem pomaleji, abychom se někde nevybourali,“ poučuje mne a v zápětí i nařizuje
„ Tak jedem, ať jsme doma.“

Šlo to a mohu říci bez problémů, jenom mi dělalo starost to, že jsem přes dlouhý motor nákladáku neviděl přímo před sebe, a tak jsem se držel prostředku silnice. Měl jsem sice trochu problém s velikým volantem a udržením přímé jízdy, ale po několika jízdách v dalších dnech mi to již docela šlo. Škoda že se blížila zima, protože staříčké nákladní škodě 706 se na sněhu proklouzávaly kola a byl konec. Musela být odstavena, protože nás stále museli odněkud tahat. Nebyla to auta do těchto podmínek a terénu, ale spíše na dobrou silnici bez sněhu a zmrazků.

V prosinci, když Pepa odcházel do důchodu, nastoupil jsem k lesácké rovnačce.

Byla to pěkná dřina nakládat a rovnat metrové dříví na nákladní auto. Začínala pořádná zima a naděje na přestěhování do nového bytu stále nebyla. Napadlo hodně sněhu a byl i pěkný mráz. Žena již v lese dávno nepracovala, protože se pro velké množství sněhu nedal pálit ani klest po těžbách.

Než jsme naložili nákladák rovnáního dříví, byli jsme promrzlí a mokří.

Můj nový kolega řidič často zastavoval v hospůdce na Kladské, kde se většinou setkaly osádky nákladáků jezdících pro dřevo. Bylo to příjemné dát si horký čaj a přitisknout se na rozpálené staré kachlové kamna.

Když bylo hodně sněhu, muselo se jezdit přes Mariánské Lázně, protože prudkými serpentinami dolů do Kynžvartu se nedalo. Kolem Kladské byla kouzelná příroda doplněná krásnými starými dřevenicemi alpského stylu vybudovanými za hraběte Metternicha.

Někdy jsem si zde připadal jako v pohádce z ruského Mrazíku.

Navezené množství uhlí do našeho malého podnájmu, kde každá rodina obývala jednu místnost, se tenčilo.

Na hotel jsme nechtěli pro neustálé rozbroje rodin, které tam bydlely, a tak jsme byli vděční tomuto podnájmu.

Brzy jsme se znali s ostatními, jako bychom spolu žili delší dobu.

Občas jsme se dozvídali ze společného bydlení o ostatních i některé intimnosti.

Bylo nám se ženou divné, že z místnosti našich sousedů jsme zahlídli odcházet několikrát cizího chlapa, vždy když nebyl soused Bohouš doma, ale jeho žena ano.

Přišel jsem jednoho dne domů dříve a zastihl moji ženu sedící na prahu dveří, které byly stále zamknuté a spojovaly naše dva prozatímní byty se sousedy.

Dala prst přes ústa, čímž mi naznačila, abych se choval tiše. Z vedlejší místnosti se ozývalo hekání a vrzavé zvuky. Nedalo mi a podíval jsem se klíčovou dírkou.

To, co jsem spatřil, mi vyrazilo dech. Sousedka souložila s nějakým chlapem, ale Bohouš to nebyl.

Šeptal jsem to své ženě. Odsunuli jsme se od dveří a uvažovali, zda to máme Bohoušovi říci nebo ne. Debatu jsme ukončili tím, že je nejlepší se do jejich vztahů neplést.

Večer na nás bouchali, že přijdou na pokec. Sousedka Monika se chovala, jako by se vůbec nic nestalo, a cukrovala s Bohouškem jako holubička, i když se před několika hodinami válela v posteli s jiným chlapem.

Příští den mi žena sdělila, že přijala nabídku jedné z jejích bývalých spolupracovnic z lesa, abychom se prozatím nastěhovali k nim, než naše vesnice bude dostavěná.

Sbalili jsme pár svých maličkostí a opět se stěhovali do baráku naproti přes ulici.

Rodina Bucharů, ke kterým jsme se nastěhovali, byla na nás moc hodná a často nás zvali ke společnému stolu. Byla to rodina ve středním věku, s jednou dcerou a synem. Také před léty přišli do pohraničí z oblasti Břeclavi.

Pan Bucher byl pekař a do práce dojížděl někam do Marijánek.

Na co jsme se těšili, byl nový domov, který šel k dokončení.

Na Vánoce jsme jeli k rodičům do Prahy, když jsme předtím nakoupili několik drobností jako dárky při našich výletech do Marijánek.

Bylo si o čem povídat a dotazy obou manželčinych rodičů nebraly konce, přestože si moje žena s nimi pravidelně dopisovala. Já jsem se zase pořádně přejedl vánočního cukroví, které tchýně uměla upéct moc dobré a vždy jsme si ještě plné krabice vezli domu. Setkali jsme se také s ostatními sourozenci mé manželky a tak vypravování se kolikrát protáhlo do pozdních nočních hodin.

Samozřejmě že jsem také navštívil svou máti a sourozence v Truhlářské. Divil jsem se, jak sestra a bráška vyrostli.

„Nazdar, doktore světovej!“ vítal mne jako vždy druh mé máti Láďa, zatímco maminka uronila nějakou tu slzu z toho, že jsem odešel do neznáma.

Po návratu před Silvestrem nám bylo slíbeno, že po Novém roce se již určitě budeme stěhovat.

Při jedné z procházek po městě jsme byli se ženou svědkem vztahů dosídlenců bydlících v hotelu.

„Ty krávo,“ křičela mladá žena na druhou vykukující z okna prvního patra.

„Srát abys nemohla a když tak cylindry, a když cylindry, tak aby ti prdel natrhly, a když natrhly, aby ti ji nemohly sešít, a když by ji zašili, tak horkou jehlou s tupým hrotem a obyčejnou nití!“

Nevěděli jsme, zda se máme smát, nebo zachovat vážnost, protože hádka vypadala opravdově.

Když zjistily, že procházíme kolem, na moment ztichly, ale za chvíli jejich hádka pokračovala. Byli jsme rádi, že tam také nebydlíme.

Minul leden a termín stěhování byl opět odložen. Soudruh Kušnír, jak se ten referent pro dosídlení jmenoval, stále sliboval a sliboval. Vzal nás také na obhlídku Rovné, abychom viděli, jak špatně se plní úkoly v těchto klimatických podmínkách i potíže které na stavbě vznikaly velkou vzdáleností dopravy stavebního materiálu na stavbu obce i nedokončenost infrastruktury.

Aby trochu byla zmírněna naše zlost, předali nám dosídlenecké poukazy na koupi nábytku v hodnotě deseti tisíc.

Museli jsme si ale nábytek koupit hned ještě před přestěhováním do nového bydliště, čímž si závod zajistil, že se rodiny dosídlenců nezačnou stěhovat zpět do vnitrozemí, což předtím několik rodin učinilo.

Podepsali jsme nové doplňky smluv, že zůstaneme nejméně dalších pět let.

Také nám docházela trpělivost, ale vidina nového bytu v úplně nové vesnici byla větší.

Museli jsme přikoupit další uhlí a sehnat pár polínek suchého dřeva, přestože nám rodina Bucherova nabízela, ať si bereme z jejich zásob. Dovolili nám, abychom si nový nábytek nastěhovali také dočasně k nim.

Vyrazili jsme se ženou na výlety po okolí a samozřejmě jsme si také několikrát prohlédli kynžvartský zámek a také jsem ženu dovedl na kynžvartský hrad, jehož pozůstatky se tyčily nad městečkem.

Nejčastěji jsme ale milovali zasněženou cestu lesem do Marijánek. Bylo to pěkných pár kilometrů, ale překrásných. Chtěl jsem tu krásu nějak zaznamenat, a tak jsem se rozhodl, že si pořídím kameru. Jediná mimo poloprofesionální šestnáctky byla klasická dvakrát osmička. Filmy byly jenom černobílé, ale pokud člověk uměl zachytit hru světla nebo slunce pronikající lesními hvozdami, výsledek býval krásný a působivý.

Ihned po koupi za hříšný peníz, protože to nebyla nijak laciná záležitost, jsem podnikal první pokusy ve filmování a s napětím očekával výsledek po odevzdání do laboratoří k vyvolání. Pokoušel jsem si psát i scénáře, a začal odebírat časopis Amatérský film a toužil po tom, abych někdy se svým filmem uspěl na amatérské soutěži Vysokovského kohouta.

Zatím to byl ale jenom sen a zbožné přání. Začal jsem šetřit na další nezbytné vybavení jako prohlížečku, lepičku a další potřebné vybavení každého pořádného amatéra.

Jednoho dne se u nás objevil bráška s kamarádem Petrem Glässnerovým doprovázeni svými dívčinami. Přijeli jen na otočku vypůjčeným autem od kamaráda. Právě si oba dva dodělali řidičák..

Jeli jsme na Kladskou, kde se moc a moc obdivovali krásnému jelínkovi, který u hospody loudil cukry na hostech. Měli ho na vychování hostinský s paní hostinskou, když jim ho jednou dovezli lesáci, kteří našli jeho matku uhynulou a zesláblého jelínka opodál. Nyní začínal již pěkně trkat a strkat jeho roztomilou tlamičku do cizích kapes.

Kluci i holky byli spokojeni s krásnou a divokou přírodou v okolí Kladské a obdivovali zdejší architekturu budov i loveckého zámečku i okolí rybníka, kde chytal ryby při svém pobytu v Čechách i první kosmonaut světa Gagarin.

Již méně byli spokojeni s návštěvou zámku v Kynžvartu, kde okolí působilo neupraveně, přestože ho obklopuje zámecký park.

„ Jé hele !“ žasl jsem nad nádherně vykládaným sekretářem perletí vystaveným jako velká vzácnost, když jsme vešli do vestibulu zámku.

„ Zrovna takový jsme tahali na ochotnické představení do véesky, “ sděloval jsem ostatním, když teprve nyní jsem si uvědomil, jaký skvost nám naše milá paní Mašková půjčovala na divadelní ochotnická představení.

Když jsem stál před tím sekretářem, otevřely se mi vzpomínky a já si vzpomněl na Krucemburk a Staré Ransko. Málem mi vyhrkly slzy. Co asi dělají ochotníci, co babička a jak na šachtě, jak pan doktor ?

Chyběla mi ta moje vesnička i se všemi známými a rodinou. Najednou jako bych viděl prababičku, když se chystala krájet chléb, jak udělala nožem křížek, než ho ukrojila, a zamumlala : „ Aby ho bylo vždycky dosti“

Vzpomínka na kraj mého mládí byla silnější než všechny skvosty kynžvartského zámku a já si v duchu slíbil, že jak jen to bude možné, pojedeme se na Vysočinu podívat.

Když zříkáš se starých přátel, jimž jsi srdce dříve
otvíral, svým novým přítelíčkům nevěř beze všech okolků!
Vypravuje se, kterak na to doplatil soví král,
když se dal nerozvážně s vraním ministrem do spolku.

Co život vzal a dal.

Byl jsem vlastně první obyvatel tak zvané první socialistické obce v republice, která byla naschvál sousednímu západnímu Německu postavena na obdiv. Stavěla se na jednom z nejvyšších bodů Slavkovského lesa, ne však v závětrí všech největších větrů, které se hnaly do Sudet ze sousedního Německa, ale na zelené louce, i když původní obec, než ji zlikvidovala Čepičkova armáda, byla jen o sto metrů nížeji.

Západní sousedi mohli pozorovat naši obec pouhým dalekohledem a od chebské křižovatky svítil vrch Slavkovského lesa jako velké monstrum oceli, skla a betonu.

Mohl jsem si vybrat, od bytu jedna plus jedna až po čtyři plus jedna.

Když jsme se celí blažení nastěhovali do sedmého patra, odkud byl krásný výhled do Německa na Cheb a Kraslické hvozdy, mysleli jsme si, že nás již větší štěstí mimo narození nějakého potomka nemůže potkat. Protože jsme byli zatím bezdětní, spokojili jsme se s bytem dva plus jedna.

Ještě jsme ani nerozmístili svůj skromný nábytek a hned třetí den přišel takový strašný vítr, při kterém jste se nemohli udržet ani na vlastních nohách, a špačkárny což byly strážní budky, protože obec stavěli trestanci ze Slavkovské věznice, lítaly vzduchem jako krabičky od sirek. Naštěstí strážní všechny mukly včas nahnali do muklovských autobusů a mazali s nimi zpět do věznice.

Volně přístupný byl jediný panelák, ostatní byly rozestavěné a oplocené vysokým oplocením se strážními budkami. Ani areál školy, školky, internátu, kotelny, dílen, hospodářských objektů a kravínů nebyl ještě hotov.

Ten den, když vypukla ta strašná vichřice, jsme s manželkou zoufale pozorovali okenní tabulky prohnuté do tvaru luku nebo lupy a snažili jsme se je rukama držet.

Ozýval se rachot, jak z plochých střech lítaly držáky hromosvodů propojených ocelovým drátem. Několik z nich se nebezpečně houvalo poblíž kuchyňského okna.

Někde se ozval i řinkot sypajícího se skla. Okenní tabulky bičoval prudký déšť.

„Musím s tím něco udělat, nebo nám to rozbije okna,“ křikl jsem na manželku, která držela prohnuté sklo kuchyňského okna, protože měla dojem, že každou chvíli bude explodovat. Vyběhl jsem na chodbu, kde byl poklop do strojovny a odtud dveře na střechnu. Poklop byl uzamknut visacím zámkem. Tudy cesta tedy nevede, napadlo mne.

Vzpomněl jsem si, že dole u poštovních schránek bylo upozornění, že vedoucí bytového fondu soudružka Čápová bydlí ve třetím patře. Ani jsem nepřivolával výtah a utíkal dolu po schodech jako o život oblečen jen v triku a domácích teplákových kalhot.

Po zazvonění mi otevřela pěkně rostlá vedoucí bytového fondu jenom v krajkové podprsence a apárních kalhotkách. Trhlo to se mnou, jako by mne nakopla kobyla, ale zachoval jsem rozvahu muže.

Voněla levandulí.

Mile se na mne usmála, a když viděla můj vyděšený obličej, přiblížila se ke mně na vzdálenost několika centimetrů a já začínal mít obavy, aby mi obličej náhodou nezapadl tam kam nesměl.

Vyslechla mne, a ihned se ochotně chopila klíčů, zabouchla dveře bytu, a tak jak byla, pouze ve spodním prádle, přivolala výtah.

Musím přiznat, že mi nevadilo její spodní prádlo a že v něm vyrazila na cestu panelákem, který byl obsazen jen asi třemi rodinami, ale vadila mi zvětšující se boule na mých teplákách, které jsem v ten okamžik nemohl zabránit.

Když jsme dorazili do sedmého patra, ihned začala šplhat po žebříku směrem k poklopu, kterým se vystupovalo do prostoru strojovny výtahu, přestože jsem se nabízel, že na střechnu vlezou sám.

Obrátil jsem zrak směrem na žebřík a soudružku vedoucí bytového hospodářství, která odemykala visací zámek, a málem jsem poklesnul v kolenou.

Skrz krajkové kalhotky prosvítala na mne krásně vyholená mušlička

Okamžitě jsem sklopil zrak, protože moje boule v teplákách rostla a rostla.

„Polezte za mnou nahoru, nemohu otevřít dveře na střechnu,“ sdělovala mi.

Naštěstí zápasila s dveřmi u strojovny vedoucích na střechnu, takže si nevšimla mé zvětšené boule domácích tepláků.

Když jsem byl již skoro ve strojovně, závan větru jí vytrhl dveře z ruky a ona vyletěla setrvačností na střechnu. Prudká vichřice jí koulela směrem k okraji střechny.

Bleskově jsem vypadl za ní, abych jí zachytil, a přískoky jsem se přidržoval hromosvodu.

Střechna, která klesala směrem k stoupačkám a odtokovým kanálkům pro dešťovou vodu, se stala malým bazénem, protože odtokové kanálky byly ucpány.

Konečně jsem jí uchopil a pravou rukou přidržoval na své hrudi a druhou rukou přehmatoval po hromosvodu. Něco mi vyděšeně sdělovala, ale pro hukot vichřice jsem neslyšel. Oba jsme byli v okamžiku zmáčeni tak, že na nás nebyla suchá nitka. Moje tepláky byly nacucány vodou a sjížděly mi z pasu. Konečně se nám podařilo dorazit ke dveřím strojovny. Při pohledu na soudružku vedoucí bytového fondu jsem musel rychle jednat, abych neprovedl nějakou nepředloženost, protože její mokrý krajkový oděv nyní neskrýval vůbec nic. Přes mokrou krajkovou podprsenku se na mne dívaly dva pěkné dvorce s napruženými bradavkami a při pohledu na její klín začala ta boule na mých teplákách i přes krizovou situaci zase růst, protože mokré kalhotky a podprsenka neskrývaly vůbec nic, byla tak, jak ji Pán Bůh stvořil. Musel jsem v duchu konstatovat, že to nebyla špatná podívaná, až na ty podmínky.

Křičel jsem na ni, protože pro hukot větru bylo špatně slyšet, že se musím vrátit, abych uvolnil ucpané odtokové kanálky a vytáhl klimbající se drát hromosvodu s držáky, který ohrožoval naše okno.

Pohlédl jsem na ní a jediné štěstí bylo to, že jsem dostal předtím nečekanou ledovou sprchu deště a tak jsem začal jednat.

„Lezte okamžitě dolů,“ nařídil jsem jí, když se nám podařilo dostat do strojovny.

„Já se tam vrátím!“ oznamoval jsem jí, protože ve strojovně nebyl hukot větru tak silný.

„Ne, to nemohu!“ bránila se,

„Nemohu vás zde nechat samotného, co když se vám něco stane?“ vychrlila na mne.

„Nebojte se, já to zvládnou,“ odpověděl jsem jí a vypadl opět na střechnu, abych zakryl svůj defekt, ale musel jsem si přidržovat nacucané tepláky rukou, protože jinak bych byl během minuty svlečený.

Chvilku trvalo, než jsem nahmatal ucpané odtokové kanálky a uvolnil je. Ozval se hukot, jak voda dostala cestu. Nejhorší bylo v tom lijáku a větru se dostat na okraj střechny. Při tom jsem začínal pociťovat strach.

Pracně a pomalu jsem vytahoval přepadlý hromosvod s držáky přes okraj střechny zpět na střechnu. Nechal jsem ho být, tak jak jsem ho vytáhl s tím, že si to stavaři musí uvést do pořádku, protože mi tepláky mezitím nacucané vodou sjely až po kotníky.

Přidržujíc se drátů hromosvodu jsem se brodil zpět vodu do strojovny. Když jsem se vrátil do prostoru strojovny, paní vedoucí bytového hospodářství byla ještě v prostoru strojovny. Vrhla se mi celá zmáčená kolem krku a políbila mne slovy: „ Tedy vy jste chlap, to by ten můj nezvládl!“ Rychle jsem začal sestupovat po žebříku, abych nezavdal vyplnění přísloví, že příležitost dělá zloděje. Ještě jednou jsem poděkoval za pomoc a zapadl do našeho bytu o paní vedoucí se více nestaraje.

Zastihl jsem manželku, jak stále drží okno strachy, že praskne. „ Pěkně vypadáš! “ sdělila mi, když viděla, jak jsem nasáknut vodou a pracně si přidržuji tepláky, aby ze mne nespadly. Oba jsme se rozchechtali.

Útržkovitě jsem jí vypravoval můj první zážitek v novém bydlišti, včetně některých detailů, ale o narůstající bouli v jednom okamžiku jsem se raději nezmiňoval.

Během druhého dne se přistěhovaly i další rodiny, hlavně ty , které byly ubytované na hotelu a ubytovně v Lázních Kynžvart , kde čekaly na dostavbu a otevření prvního paneláku. Termíny se ale prodlužovaly. My, co jsme čekali v Kynžvartu již půl roku, jsme se docela dobře znali.

Během několika dalších dnů začínali přibývat noví nájemníci z různých koutů republiky a pomalu , ale jistě se chystal k otevření druhý panelák.

Všechno bylo provizorium a připadalo mi jako mraveniště.

V jednom přízemním bytě se udělala provizorní prodejna potravin a v druhém včetně garsonky zase dětská školka a jesle.

Zde také začala pracovat moje manželka. Jednou, když obouvaly děti na chodbě paneláku na vycházku, natahovala si zrovna také punčocháče, aby jí nebylo zima. Nepředpokládala, že by se někdo mohl objevit, když tu procházeli kolem zrovna dva kluci ve vojenském, kteří se přijeli podívat na obec, kde chtěli také zakotvit, a byli si prohlédnout byty v paneláku. „ To je pěkné pozadí, “ prohodil jeden z nich a zálibně spočinul pohledem na ohnuté zádi mojí manželky. Moje paní zrudla rozpaky. Kdopak mohl vědět, že se na chodbě nedostaveného paneláku někdo objeví.

Netrvalo dlouho a oni dva muži v zeleném se brzy stali spolu se svými manželkami našimi sousedy.

Já jsem byl poslán do měsíčního kurzu traktoristů v STS Cheb, seznamovat se zemědělskou technikou a naučit se také řídit traktor.

Sešlo se nás zde asi padesát. Ženatí, svobodní, mladí i staří.

Někteří byli již zkušení traktoristé, ale neměli řidičský průkaz a jezdili většinou u různých statků Sokolovska i Chebska.

Výhodou bylo, že jsme si mohli zároveň udělat řidičské zkoušky na motocykl. Užilo se zde i dosti srandy, a když kurz končil závěrečnými zkouškami, ani se mi nechtělo odejít.

Zároveň se mnou na stejném traktoru dělala zkoušky mladá dívka z Nebanic.

Většinou když řídila, pokládal jí učitel jízdy nevinnou otázku na křižovatce: „ Jakou máte přednost?“ a ona stále opakovala „ Po hlavní , na což vždy instruktor reagoval slovy: „ Tedy vy jste ale samice, s vámi bych chtěl někdy strávit noc!“

Chudák dívenka vždy zčervenala až ke kořínkům vlasů, ale nemohla se to naučit říci jinak, a tak po každé , když se instruktor zeptal, odpověď byla vždy stejná: „ Po hlavní!“

Vracel jsem se zpět do vesnice nabíflován s čerstvým řidičským průkazem.

Do prvního patra vedlejšího vchodu našeho paneláku se přistěhovala jedna rodina z Havlíčkobrodsko. Honzík a Majka.

Honzík vystudoval střední zemědělskou školu a Majka byla učitelkou v mateřské školce. Protože nebyly dodělány komplexy hospodářských budov, měl zatím Honzík pracovat jako traktorista, stejně jako já.

Majka byla dáma každým coulem. Na zablácené vesnici, kde místo chodníků převažovaly výkopy pro uložení kabelů , i když šla nakoupit jen do sousedního paneláku, který byl

vzdálen pouhých třicet metrů, vyrazila vždy v kostýmku, v botičkách na vysokém jehlovém podpatku a vždy s dokonalým účesem a mejkapem, doplněna nezbytnou kabelkou.

Nerozházely ji ani občas utroušené věty ostatních dam.

Tvrdila, že žena musí být vždy atraktivní a přitažlivá, dobře oblečena, aby se muži měli na co dívat..

Její blondřatá odbarvená hřívá a postava gazely se nedaly nikdy přehlédnout .

Když vyrazila na procházku s dětmi ze školky, nebohým muklům padalo náradí z ruky a ozývalo se buď pochvalné mručení nebo pískot, až je museli bachaři umravňovat. Někteří z muklů se zuřivě drbali v rozkroku a toužebně vzdychali. Myslím si, že mnozí blahem měli již prádlo vykropené.

Na statek přišly nové traktory Zetor. Byly to sice jenom třicítka a čtyřicítka, ale byli jsme rádi za novou techniku.

Statek zatím fungoval v obci Podstrání, kde bylo několik starých budov a stájí, včetně jedné malé opravářské dílny.

Kancelář statku byla v dlouhém teskobaráku a jeho druhou polovinu obývala rodina cikánů Kujdů.

Říkám rodina, ale myslím si, že je nikdo nikdy nedovedl spočítat. Obdivoval jsem jejich děti, které si hrály i v těžkých mrazech na zápraží baráku bosky, jen v košílkách s nahatou prdýlkou.

Já i Honzík jsme dostali každý novou čtyřicítka, tenkrát ještě bez ochranného rámu.

Moje měla na kapotě napsáno „Komár“, Honzíkova zase „Muška“, „abychom si traktory rozlišili.

Když to viděl Lád'a, jinak svobodný mládenec, který bydlel se svobodným bratrem a starou maminkou, okamžitě doplnil naši dvojici na trio. Jeho stroj dostal název „Čmelák.“

Já s Honzíkem jsme byli přiděleni na farmu Lobzy, kde nastoupil jako technik hoch, který právě dodělal zemědělskou střední školu. Jmenoval se Bohouš a přistěhoval se i se svým starým otcem do právě nově dostavěného rodinného domku, vonícím ještě maltou..

Otci jsme hned začali přezdívat „Golonka“ pro jeho nepřírozeně zkroucenou ruku po úrazu, která nám připomínala hokejku. Oba byli slovenští Maďaři.

Farma Lobzy byla také teprve ve výstavbě, ale hospodářské budovy byly dokončeny včetně moderních stájí pro ustájení jalovic.

Začal běžný nekonečný kolotoč prací, s kterou jsem se teprve seznamoval, protože jsem jako vyučený horník o zemědělství neměl ani ponětí, ale práce mne bavila, měl jsem kde bydlet a nad budoucností jsem moc nepřemýšlel.

Navíc i když jsme pocházeli každý z jiného koutu republiky od Košic až po Cheb, byli jsme docela dobrá parta, kde věkový průměr nepřevyšoval snad pětadvacet let, mimo rodiny „Kolečka“ a babky Lampejzovej, matky Ládi a Pepíka, kterým bylo také o nějaký ten rok více.

Nastaly jarní práce a s nimi i každodenní kolotoč orání, kultivátorování, setí, vláčení a navážení hnoje .

Jako posila nám byl přidělen soused z pátého patra „Kolečko“ s traktorem Suprem.

Kolečko dostal tuhle přezdívku ihned potom, co se přistěhoval s rodinou do vesnice. Hledal jednou v opravářských dílnách na Podstrání nějaké kolečko a jak koktal, byla radost ho poslouchat.

„Ne, ne, neviděli ste ta, ta, tady takové ko, ko kolečko?“

Od té dob mu chlapi jinak neřekli.

Ono to koktání je nebezpečná věc, jak jsem se sám přesvědčil.

Jednou mi žena povídá: „Prosím tě, mluv pořádně, od té doby, co děláš s Honzíkem a Kolečkem, tak také koktáš! Já musím říci ředitelovi, aby tě přeložil pracovat s někým jiným, nebo se budeš muset začít léčit z koktavosti!“

„ Koukejte také někdy přijít na návštěvu, rádi vás s Rudíkem uvidíme, “ říkala nám jednou Miluška, žena toho jednoho bývalého vojáka, který byl tenkrát obhlížet jejich nový byt. S lahvičkou v ruce jsme zazvonili u jejich bytu.

„ Vítám vás, to je dost, že se také jdete podívat, “ říkala radostně Miluška, která dělala v mateřské školce kuchařku a byla spolupracovnicí mé manželky.

„ Pojd'te dál,“ zvala nás dále, když tu se ve dveřích koupelny objevil Rudík, tak jak ho Pán Bůh stvořil, aniž by zaregistroval náš příchod. „ Ty Miluš, kam jsi mi dala ty čisté trenky? “ obrátil se na svoji manželku a teprve nyní s hrůzou zaregistroval naši přítomnost.

Zkřížil ruce na svém ohanbí a s omluvou zmizel. Trvalo mu chvíli, než s další omluvou se odvážil přijít a bavit se jako každý jiný, komu přišla návštěva.

Když Ing. Vozáč zaučoval toho druhého z bývalých vojáků Vít'u a seznamoval ho s jeho funkcí, povídá mu: „ Nesmíte být, pane, ze všeho tak vyděšený, já vám předvedu, jak se to má dělat.“

Naložil ho na motocykl a dojel s ním k Vranovské kůlně, kde ženské do seníku ukládaly balíky sena. Když zastavil, povídá Vít'ovi: „Nemusíte ani slézat z motorky, stačí jenom zařvat: „ Baby děláte vůbec něco? Od rána jste hovno udělali!“ V ten okamžik se k jeho uším snesla obranná slova napadených žen lopotně ukládajících balíky sena, ale jejich tempo se očividně zvýšilo.

„ No vidíte, pane, a tak vám to stačí udělat dvakrát denně, ušetřený čas můžete věnovat na kontrolu traktoristů, to jsou větší vychcánkové.“ Našlápl motorku a pokračoval dále v záuce mladého agronoma.

Jednoho dne jsme vozili hnůj z kravína na Podstrání. Zdálo se mi, že Honzík nějak dlouho nejede, protože jsem předpokládal, že jede po silnici za mnou, ale on se iniciativně rozhodl, že si zkrátí cestu od kravína z prudkého svahu dolu loukou.

Zahlédl jsem ze silnice, jak traktor s rozmetadlem naloženým hnojem letí šílenou rychlostí dolů ze svahu a provádí hrozné skoky.

Honzík se zuřivě držel volantu, i když lítal v kabině jako kus hadru a snažil se tam nacpat rychlostní stupeň .

Krve by se ve mne nadořezal, když jsem viděl najednou vylétnout Honzíka střechou, těsně před tím, než se z traktoru a vleku stala hromada nepoužitelného železa obloženého hnojem. Když Honzík vylétl laminátovou střechou, rozerval si svoji péřovou bundu a svah byl plný peří, jako když škubete slepice.

Okamžitě jsem zastavil, u svého traktoru zhasl motor, zasunul zpátečku a již jsem pádil k ležící postavě. Ležel bezvládně na boku a nevěděl jsem, zda žije nebo ne. Opatrně jsem ho převrátil na záda a začal s ním cvičit, tak jak nás to učili na vojně při zástavě dechu .

Za chvíli otevřel oči. „ Kde to jsem? “ ptal se mne, protože spatřil modré nebe a postavu pokrytou bílým peřím.

Snad si myslel, že jsem anděl.

„ Ty vole! “ oslovil jsem ho na to, jak mne vyděsil, skoro něžně

„ Co jsi dělal? “

„ Ň, ň, nic, jen, jen jsem ch, ch, chtěl přeradit na d, d, dvojku.“ snažil se mi Honzík vysvětlit příčinu karambolu. On totiž koktal více, když se snažil něco říci velmi rychle.

Posadil se na louce, rozhlédl kolem sebe a povídá: „ Já, já jsem se a, a, asi znovu narodil, “ ale jak to říkal, myslel jsem si, že řekne a, a, asi posral.

Nebylo by se čemu divit.

Pomaloučku jsem ho zvedal a ptal se, zda ho něco nebolí, protože žádné zranění na něm nebylo vidět.

„ Prosím tě, co tě to napadlo pouštět se tady tudy? “ vyptával jsem se ho, zatímco jsem ho stavěl na nohy.

„ Já, já jsem ta, tady viděl chlapy již je, jezdit “ sděloval mi a zkoušel udělat pár kroků.

„ No jo! Ale se suprem a ne s fůrou hnoje za sebou ,“ a pohlédl jsem na hromadu šrotu , peří a hnoje.

Odtáhl jsem ho do kanceláře statku, vrátil se ke svému traktoru, abych neblokoval silnici, a pokračoval v navázení na pole.

Když jsem již odjížděl, všiml jsem si, jak se všichni běží podívat do svahu na zbytky traktoru s vlekem .

Odvážel jsem již asi třetí fůru, když před kanceláří stálo auto veřejné bezpečnosti, vyšetřování dopravních nehod. Z kanceláře vyběhl Ing.Vozač a ukazoval mi, že mám zastavit.

Zhasl jsem traktor a otevřel šoupací dveře.

„ O co jde ?“ ptal jsem se ho. „ Máte jít k svědecké výpovědi!“

Vstoupil jsem do kanceláře, všichni popíjeli kafíčko, jenom jeden z členů veřejné bezpečnosti klepal do stroje asi protokol.

Honzík přecházel po kanceláři, jako by se uklidňoval.

Popsal jsem situaci tak, jak jsem ji zahlédl za silnice i s tím, co následovalo, a opakoval jsem i věty které jsem mu řekl, když se mi probudil po mém rozcvičení.

Všichni mě pochválili za to, co jsem s ním udělal , když tu jeden z

policajtů povídá Honzíkovi : „ Děkujte Bohu, soudruhu, protože jste se znovu narodil!“

„ Myslíte ?“ stačil mu odpovědět Honzík ještě před tím, než se skácel jako podřatý.

Všichni jsme se k němu vrhli.

Za chvíli se opět probral, když na něm pracovali, a díval se, jako by nemohl pochopit, co se stalo .

Ing. Vozač ho naložil do služební stejšny a mazal s ním pro jistotu do nemocnice na kontrolní vyšetření, přestože od doby havárie uběhly nejméně dvě hodiny.

I když to byla velmi vážná situace, po tom všem mi přišla k smíchu ta věta příslušníka Veřejné bezpečnosti, když Honzíkovi řekl: „ Děkujte Bohu, soudruhu, protože jste se znovu narodil.“

Že by soudruzi z Veřejné bezpečnosti věřili na Boha ? Měl jsem co dělat, abych se nahlas nerozesmál.

Podepsal jsem protokol a musel pokračovat ve své práci, protože u kravína na mne čekal nakladač.

„ Kurva, kde sis honil ptáka, že tak dlouho nejedeš?“ řval na mne jeden z kolegů , který vystřídal původního na nakladači.

Když jsem mu vysvětlil, kde jsem se flákal, byl z toho celý vzteklý. „ Nojo, to sou ty rychlokvašky. Dají mu traktor a hovno umí “

Nevěděl jsem, zda tím myslel mne, nebo Honzika, ale měl vlastně v podstatě pravdu.

Večer byl Honzík doma, protože ho hned po kontrolních vyšetřeních propustili. Byla to prý reakce na šok, když si dodatečně opravdu uvědomil, že může slavit nové narozeniny.

Rok uběhl, ani nevím jak, protože jsme byli v práci od rána do večera. Když nebyla práce na poli a lukách, museli jsme dělat kolem skotu . Také musím říci, že jsme se za tu dobu moc naučili

Skoro každou sobotu a neděli jsme vyváželi vagóny s hnojivý , které jsme naváželi do nových kůlen pro příští rok.

Závodili jsme, kdo udělá víc fůr, a porovnávali, komu traktor v kopci lépe táhne. Stroje dostávaly zabrat a výfuky byly kolikrát až rudé, když jsme se za tmy vraceli s posledními fůrami.

Nakládat a skládat musel každý, kdo měl ruce a nohy.

Byla to úmorná práce, mnohdy bez jídla, dělili jsme se o poslední cigarety a někdy jsme byli rádi, když jsme se po rychlém vykoupání dostali na kutě.

Nevím, co to v nás bylo za nadšení, které nás hnalo stále vpřed, přestože pohled na výplatní pásku byl vždy žalostný.

Jediné povyražení pro nás byla senoseč, na tu jsme se těšili, protože s námi chodily naše ženské nám pomáhat a při tom se užilo i dosti srandy.

Padaly košilaté vtipy, které směřovaly nejvíce k svobodnému Bohoušovi.

V té době byl dosti populární vtip o tom, jak se vzali dva novomanželé s bytem v paneláku a on byl strašný divoch.

Novomanželka se bála pomluv od sousedů, protože v paneláku mají i zdi uši, a tak mu poradila, když zkrátka bude mít chuť na manželské hrátky, ať řekne třeba: Má milá pojď, jdeme prát, a ona okamžitě bude vědět o co se jedná, a ráda mu vyhoví, aniž by to museli sousedi skrz stěny paneláku vědět.

Jednou si to přihrne domů, silně nadržžený a již mezi dveřmi volá: „Pojď, jdeme prát!“ Manželce, která stála u plotny a míchala jíšku, to nedošlo a odpověděla mu že až zítra, že nemá na praní náladu. Manžel vzteky odešel a zabouchl dveře obýváku. Najednou si novomanželka vzpomněla po chvílce na jejich úmluvu a běžela se mu omlouvat. Chtěla začít laškovat s manželem, který ji odbyl slovy: „Teď mi dej pokoj, vypral jsem již ručně!“

Ženské na louce se ptaly nevinně Bohouše, jak pere on, protože předpokládaly, že vtip nezná. Samozřejmě, že to Bohouš sežral jak se říká i s udicí.

Začal ženským vykládat, že si vypere ručně, že ani ženskou k tomu nepotřebuje a že si vypere sám a perfektně. Ženské se začaly chechtat a Bohouše ještě více hecovat.

„Ty Bohouši, neříkej, sám? A ani ženskou k tomu nepotřebuješ? A nic k tomu nepoužíváš?“

„Nic, jenom vodu a ruce,“ chlubil se Bohouš.

„Opravdu, Bohouši, pereš v ruce?“ nedaly se přesvědčit ženské. „A kolikrát si vyperu i u potoka,“ svěřoval se, mysle, jak je dobřej.

Když mu konečně prozradily vtip i to proč ho hecovaly,

honil je s vidlemi a výkřiky „Vy vdané bestie, to vám nezapomenu!“ snad půl hodiny po louce.

Když on byl Bohouš tak mladistvě aktivní, myslel si, že skoro všechno zná a umí, a nechal se lehce nachytat tam, kde ostatní brzdili, tušíce nějakou kulišárnu.

Na Lobzech byl hlídač a zároveň krmič skotu, nějaký Tonda Jantač, který nikdy k nějaké kulišárně a rošťárně neměl daleko, zrovna tak jako k dobrému pivku.

Při jedné svačině, když jsme již odcházeli, najednou povídá: „Kluci, počkejte, počkejte!“ a snažil se nás zadržet.

„Zjistím, jakou máte prostorovou orientaci,“ hecoval nás.

„Že když dám na stůl zapálenou svíčku, zavážu vám oči, zamotám vás, že si nezapamatujete směr a svíčku nesfouknete?“ Tušil jsem nějakou kulišárnu a tak jsem spolu se svými kolegy tvrdil, že si opravdu nezapamatujeme směr a svíčku nesfoukneme.

Bohouš nás nazval „Sraby se špatnou orientací“ a tvrdil, že svíčku bez problémů sfoukne.

Tonda tedy zapálil na stole kalíšek se svíčkou, zavázal mu oči pevně šátkem a několikrát zatočil. Bleskem vylezl na stůl nad svíčku, stáhl svoje kalhoty a trenýrky a vystrčil na Bohouše holou prdel.

Bohouš, který zaslechl šramot, se otočil dobrým směrem. Natáhl ruku dopředu a s nasliněnými prsty pomalu cvakal, jako by chtěl udusit knot u svíčky, a při tom se pomalu přibližoval k vyšpulené řiti s klimbajícím se pytlíkem.

My jsme měli co dělat, abychom nevyprskli smíchy.

Bohouš jak se přibližoval, začínal i silně foukat a stále cvakal prsty. Když byl na takovou vzdálenost, že by se prsty dotkl Tondova přirození, a jeho foukání bylo tak silné, že i chlupy na řiti se vlnily jak vlny na moři, již jsme to nevydrželi.

Místností svačiny se ozval hurónský smích i řev.

Bohouš strhl šátek a lapal po dechu, nemoha se vzpamatovat z toho, kam se díval, protože před jeho očima zela černá chlupatá propast.

„Vy kurvy, vy kurvy, vy jste mne podvedli!“ ječel, a rukou si zakrýval obličej. Švihl vzteky šátkem směrem k Tondově řiti a bleskem opustil místnost.

Trvalo nám to skoro celý týden, než se nám ho podařilo udobřit.

Nastal podzim, pro mne a pro Honzika poněkud nešťastně.

Honily se z pastvin jalovice do stájí na zimní ustájení, a tak nastal i čas jejich vážení a vázání. Byl to problém dostat jalovice na váhu a potom je uvázat, protože něco takového ještě neznaly.

Copak nahánění, to jsme přímo milovali, protože jsme ho prováděli z koňských hřbetů Asty a Nereze, což byli vyřazení pohraniční jezdečtí koně, a tak nám to trochu připomnělo naše mládí a četbu zakázaných rodokapsů. Asta byla klidná a hodná klisna, která se dala bez problémů osedlat a poslouchala na povel.

Jediná její nevýhoda byla ta, že při cvalu, nebo trysku, pokud pod sebou ucítila bažinu, se dovedla na místě zapíchnout a celá se po těle třásla. Byla to asi její nějaká špatná zkušenost z dřívější doby. Při takovém zastavení jsem většinou letěl přes její hlavu a dopad nebýval zrovna příjemný.

Nerez byl vysoký krásný hřebec, těžko zvládnutelný a také to dával patřičně najevo.

Osedlat ho a nebo se snažit na něj vyskočit jako neosedlaného byl největší problém. Začátek jízdy většinou začínal divokým rodeem a teprve po chvíli, pokud se přitáhla uzda, se trochu uklidnil.

Při jednom vázání zdivočelých jalovic, když jsem měl ruku právě pod vazným řetězem, se jalovice splašila a škusbla hlavou.

Hrozně jsem zařval, protože jsem v ruce ucítil strašnou bolest. Pohledl jsem na pravou ruku a spatřil jsem, jak mi řetěz sroloval kůži na celé dlani a prstech.

Tonda s Honzíkem mě odvedli do šatny, kde jsem jenom stačil říci: „ Kluci, já asi omdlím!“ a tak se asi skutečně stalo, protože jsem se probudil, když mi dávali umělé dýchání.

Otevřel jsem oči a slyšel Tonda: „ Fuj vole, to jsi nás pěkně vylekal, my jsme si původně mysleli, že si z nás děláš srandu. Ale když jsme viděli, že jsi opravdu ztvrdnul, tak jsme na tobě začali makat, ale nejsem buzerant, abych tě musel při umělém dýchání ocucávat!“

„ Já jsem vás na to ale upozorňoval, já to totiž vždy perfektně poznám, když se mám složit,“ odpovídal jsem mu celý bledý.

Když mi ruku, která byla celá od hnoje, polévali kysličníkem, skoro jsem si ucvrkl do kalhot, jaká to byla bolest. Zafačovali mi jí jako medvědovi tlapu a já jsem se snažil s jednou rukou dělat dál, protože k doktorovi to bylo patnáct kilometrů a neměl jsem se tam jak dostat, jediné traktorem.

Večer mi doma manželka coby promovaná zdravotní sestra ruku vyčistila a ošetřila.

Ona totiž byla pro naši vesnici vším.

Jak zdravotní sestrou, tak i doktorkou, lékárníci i porodní bábou. U nás v bytě to bylo někdy jako v ordinaci dospělých i dětí.

Musel jsem ale stejně příští den jet autobusem k doktorovi, protože jsem neměl očkování proti tetanu.

Když viděl doktor moji ruku, ptal se mi, kdo mi to ošetřoval a nešetřil slovy chvály. Byl jsem přímo na svoji ženu hrdý.

Během týdne jsem byl nazpět v práci, i když jsem s rukou nemohl pořádně pracovat, ale chlapi by to sami nezvládli, pomáhal jsem aspoň vážit a nahánět, ale ruku jsem měl pro jistotu stále v rukavici, protože jsem se hrozně bál tetanu, když mi žena líčila, jaké bývá ztrnutí šíje a jaký mučivý má průběh.

Příští den jsme opět vážili jalovice, ale některé by se raději nechali oběsit nebo uškrtit, než by šli na váhu. Honzík uchopil jednu na řetěz a zblízka se jí snažil dotáhnout pár centimetrů na váhu, abychom váhu mohli uzavřít.

Jalovice hodila hlavou a nabrala ho přímo do obličeje.

Já jsem slyšel hrozné zařvání a zahlédl jsem Honzíkovo oko, jak mu na očním provazci vyběhlo z očního důlku. Zhrotil se do hnoje a těmi špinavými rukama od hnoje si držel obličej, cpal si oko nazpět do očního důlku a hrozně řval.

Vrhl jsem se k němu a násilím mu ty špinavé ruce se snažil dostat od obličeje, ale pořádně mi to nešlo.

Když jsem mu konečně serval ruce z obličeje, zjistil jsem, že oko tam pravděpodobně asi má, ale za chvíli na ně neviděl.

„Jsem slepý, jsem slepý,“ řval bolestí na mne, kleče v hnoji.

Nečekal jsem na nic jiného, protože na farmě nebyl ještě ani telefon, a natáhl jsem ho do traktoru a ujížděl do nemocnice.

Byla to pro mne jedna z nejhorších chvil mého života, protože jsem hnal traktor na plné otáčky jako závodní stroj a poslouchal v rachotu Honzíkovo kvílení.

Předal jsem ho doktorům u brány nemocnice a vracel se celý smutný a nešťastný zpět.

Nevěděl jsem, jak to Majce řeknu, ale nakonec to přijala docela statečně.

Druhý den večer, když se vrátila z okresní nemocnice, sdělila mi, že Honzík měl vlastně štěstí v neštěstí, protože roh jalovice zasáhl jen okraj očního důlku, oko sice vyběhlo na provazci, ale není poškozeno a bude vidět.

Za tři dny byl po vyšetření propuštěn do domácího ošetřování, i když obličej mu hrál všemi barvami, od červené až po modro fialovou.

Po dalším týdnu dostával již i lepší náladu.

Uběhlo pár dnů, když se u nás zastavila Majka, abychom přišli na návštěvu, že jsme ještě u nich nebyli, i když bydleli ve vedlejší vchodě stejného paneláku.

Protože jsme v té době ještě neměli žádného potomka, ač jsme se o to stále pokoušeli, nebyl problém koupit lahvičku vína a na zdvořilostní návštěvu vyrazit, aniž bychom opustili dům Majka z Honzíkem nás radostně přivítali, protože přichystali i nějaké zákusky a občerstvení. Zařízení jejich bytu bylo překrásné a staromódní, protože bylo vybaveno krásným starožitným nábytkem, který byl vykládán perletí. V obývacím pokoji vévodil překrásný skleník a komoda.

Vše bylo zařízeno velmi stylově a s vkusem.

Po vřelém přivítání jsme byli posazeni na pohovku poblíž stěny.

Debata plynula velmi uvolněně a většinou se vzpomínalo na Vysočinu.

Honzík aby vytvořil intimní atmosféru, rozsvítil starodávnou stojací lampu u stěny a otevřel lahvičku vína. Majka donesla na stůl nějaké občerstvení a tak ke spokojenosti nechybělo nic. Oba jsme s Honzíkem kouřili a Majka se k nám přidala. Labužnický jsem potáhl z cigarety a rozvalil se na pohovce a podíval se dozadu na stěnu.

Chtěl jsem po vyfouknutí kouře sledovat, jaké bude vytvářet ve stínu lampy bizarní obrazce.

Náhle jsem strnul a málem mi překvapením upadl popel z cigarety na stůl.

Hostitelé nic nezpозorovali, ale já jsem na pohovce začal poposedávat směrem blíž ke stolku.

Abych se přiznal, i vínko mi přestalo chutnat a začínal jsem pospíchat domů.

Všichni na mne koukali jako na blázna.

Nevěděl jsem, jak ženě naznačit, že bychom jsme měli jít domů. Přemýšlel jsem, na co se vymluvit, když jsme děti neměli.

Že by na tekoucí vodu, kterou jsem zapomněl zavřít? Byla to překerní situace.

Moje žena se cítila na návštěvě velmi dobře a uvolněně a neviděla důvod, proč by jsme měli odcházet, přestože jsem posunůky naznačoval, aby to hostitelé neviděli, ať vypadneme.

Nakonec Honzíkovi neuniklo, že neustále posedávám, obracím se ke stěně obývacího pokoje, a tak se mne zeptal: „T, ty, Petře, také má, máte u vás tyhle panelové broučky?“ a ukázal na stěnu za mnou.

Ohlédl jsem se a strnul ještě více.

Za tu chvíli, co jsem se bál na stěnu pohlédnout, byla stěna obsypána ještě více broučky.

„J, já, k, když rozsvítím tuhle lampu, t, tak jich vždy přibude a nevím odkud.“

Moje žena to vzala jako pozoruhodnost prvního patra, protože na to reagovala slovy: „To je zajímavé, my v sedmém patře nic takového nemáme.“

„Ale můžeme mít!“ reagoval jsem na to já, rychle dopil skleničku nalitého vína a stoupl si.

Abych skryl rozpaky, začal jsem chodit po obývacím a jakoby se zajímat o jednotlivé předměty.

Když to viděla Majka, přidala se ke mně a začala mi vysvětlovat historii nábytku i obrazů, který údajně zakoupili za drahý peníz z nějaké pozůstalosti.

Uběhlo asi tak půl hodiny a já začal dělat unaveného s tím, že ráno musím jet dříve, že jsem slíbil Tondovi pomoci s dobytím.

Rozloučili jsme se, a když jsme byli s výtahem tak v pátém patře, povídám ženě: „Ti paneloví broučci byly štěnice, proto jsem tak pospíchal domů!“

„Ty ses zbláznil, kde by se v novém bytě u nich vzaly?“ oponovala mi žena.

„Nevím, ale vím, že to byly štěnice!“ trval jsem na svém.

„Já je poznám, my jsme je měli v Praze také, když k nám lezly po parapetu z bytu od baby Tiché!“

„A opravdu se nepleteš?“ ptala se mě žena pro jistotu.

„Nepletu! A nepletu se ani v tom, že za pár dnů jich bude plný panelák,“ říkal jsem jí polohlasně, když jsme již otvírali dveře našeho bytu.

„Štěnice pokud nemá potravu, dovede přetrvat v suchém stavu až dvě desítky let, ale za příznivých podmínek se rychle rozmnožují.“

„To si museli dotáhnout s tím krásným nábytkem,“ konstatoval jsem a již na chodbě se začal vysvlékat.

„Sundej všechno!“ nařizoval jsem své ženě.

„Musíme to ve vaně všechno ponořit pod vodu a zítra se to musí vyprat. Byl bych nerad, abychom si takovéto svinstvo dotáhli domu.“

Když jsme již leželi v posteli, přemlouvala mne žena, že to musím Honzovi a Majce říci, ale nějak aby se neurazili.

„Tak mu to řeknu!“ rozhodl jsem se „Pro panelák by to byla katastrofa.“

Nemohl jsem se dočkat rána. Byl jsem pevně rozhodnut, že jim to musím povědět, abych zachránil celý panelák od blížící se katastrofy.

Místo k traktoru, namířil jsem si to přímo k bytu Honzíkova a Majky. Zvonil jsem několikrát, než rozespálý Honzík otevřel.

„Mohu dál?“ říkám mu a cpu se do bytu, abych mu tu skutečnost nesdělával na chodbě, co kdyby někdo šel. Honzík mi užasle uvolnil cestu a zavřel dveře.

Vypadlo to ze mne jako lavina: „Ty Honzo, nezlob se na mne, ale já ti to musím říci, včera jsem se styděl. Byla by to pro panelák katastrofa! Ti tvoji broučci jsou štěnice!“

„N, n, neblbni!“ povídá mi ještě více užaslý Honzík.

„A, a, jak t, to víš?“ zadržoval z překvapení

„A, a, nemůžeš se mýlit?“

Musel jsem mu říci vše, včetně toho, jak jsem se s štěnicemi dokonale seznámil. I to, jakým způsobem je asi získal.

„T, to b, bude o, ostuda!“ sděloval mi Honzík.

„C, co, m, máme dělat?“

„Vcelku maličkost! Seženeš telefon, zavoláš okresní deratizační a desinfekční službu, někam se odstěhujete zatím na volnou garsonku, oni vám zapečetí byt a vyplynou.“

„T, to, m, Majka ne, nepřežije,“ a držel se za hlavu.

„Ale přežije, dají se přežít i horší věci.“ Snažil jsem se ho utěšovat.

„My jsme to také v Praze přežili, jenom jsme se sousedkou do její smrti nemluvili, protože jí násilím také byt vydesinfikovali, a než umřela, dělala nám jenom naschvály.“ vzpomínal jsem na dobu dávno minulou.

„Kdyby se to rozmnožilo po paneláku, mohou ho rovnou zapálit.“

Ale jak jsem později zjistil, neměl jsem to říkat.

Odjel jsem do práce a Honzíkovi důrazně před odjezdem připomněl, co má udělat. Při návratu v pozdních odpoledních hodinách, když jsem se vracel ze směny, jsem na louce před panelákem zahlédl dohořívající nějakou hromadu.

Žena mi doma sdělila, co Honzík s Majkou provedli, protože s Majkou pracovala, měla i přímé a nejčerstvější informace.

Nenapadlo je nic lepšího, než skutečnost, kterou jsem mu sdělil, oznámit pověřenci okresu Motýlovi.

Ten blb z toho udělal málem diverzi proti první socialistické vesnici a tak je rozdělil, že Majka s Honzíkem vynosili ten krásný nábytek před panelák a zapálili.

Z bytu si mohli vzít jen to nejnnutnější, byt byl zapečetěn a vyplynován. Zůstal uzamčen dva týdny a znovu vyplynován. Majka s Honzíkem bydleli prozatím na volné garsonce.

Když jsem zjistil, co provedli, řádně jsem jim vynadal. Tak krásný nábytek měli na zámku Metternichů v Kynžvartu vystaven jako velikou vzácnost. Nedalo se ale nic dělat, z krásného nábytku zůstala jenom trocha popela.

Honzík se brzy také uzdravil a spěchal do práce, jeho obličej již měl normální barvu a našťipnutý oční důlek byl již také v pořádku.

Zbývalo nám zahnat poslední dvacítku jalovic.

Když jsme se za nimi vypravili do poslední ohrady skoro až nad Březovou, zjistili jsme, že několik kusů leží nafouknuto na zemi a dodělává. U jednoho stromu ležely zbytky dvou pytlů s ledkem.

Jeli jsme okamžitě pro Bohouše a s několika trokary jsme po prvé v životě prováděli záchranu jalovic. Byla to úmorná práce. Snažili jsme se je postavit na nohy a prohánět, aby se nafouknutí zmenšilo.

Bylo již skoro pět hodin odpoledne a začínalo se stmívat. U několika kusů byla naše snaha marná, a tak je Bohouš podřízl, aby se mohli odvést na nucený výsek, a ne do kafilerie.

Kolečko odvázel po naložení nakladačem poražené kusy do Kraslic.

Přijel ředitel, hlavní zootechnik a také kriminálka.

Bohouš nám vyhrožoval, že to vše zaplatíme, protože pytle s ledkem jsme tam prý zapomněli my dva s Honzíkem, když se hnojili louky, i když to nebyla pravda. Nedovedli jsme si představit, kde se tam vzaly, ale byly to pytle ze zásob na příští rok.

Najednou přijel traktor řízený Láďou a za ním vylezla z traktoru moje žena.

Rozzlobeně mi před všemi povídá: „ Od rána jsi vůbec nic nejedl, svačinu jsi nechal doma, na oběd jsi nepřijel, nechceš se také dojít najíst? “

Byl jsem v té době hrozně vyhublý a montérky na mne držely jen díky kšandám.

Ing. Vozač, který stál ve skupině s kriminálkou, jí na to odpověděl: „ Paní, nevidíte, že nám tady chcípají krávy? “

To moji ženu rozpálilo. „ Mě za chvíli chcípne manžel! Podívejte se na něj, jak je hubenej!“

„ Asi mu špatně vaříte, “ neopomenul si ještě rýpnout Ing. Vozač .

Moje žena ukázala k traktoru a zavelela: „ Ranecký, domů!“

„ A vy uvidíte,“ zahrozila pěstí na Ing. Vozače, který volal na Láďu: „ Za to, že jste sem tu babu dovezl, vám nechám tu jízdu jako černou zaplatit.“

„ To si můžete zkusit !“ odpověděla mu moje žena nazlobeně.

„ A vy zase pro změnu nebudete zase vůbec žrát, za ty vaše urážky, abyste věděl, jaké to je celý den nedat teplé jídlo do huby,“ dodala ještě směrem k inženýrovi.

Měla ve školce na starost stravování a Ing. Vozač měl jako starý mládenec výjimku, protože byl po žloutence a mohl si jídlo v jídlonosičích vždy nosit ze školky, jejichž kompletní areál byl nedávno slavnostně předán do užívání, zároveň i s třetím panelákem.

Tak jak slíbila i splnila, protože Ing. Vozač opravdu chtěl dát Láďíkovi zaplatit jízdu s mojí manželkou, když jeli pro mne.

Dva dny nedostal do svých kastrůlků nic k jídlu, až nakonec pokutový bloček vzteky roztrhal.

„Nedovedu si představit, jak si někdo mohl vzít takovou semetriku,“ říkával mi, když mne občas potkal.

„Já si nestěžuji, soudruhu inženýre!“ odpovídal jsem mu a on jen nevěřičně kroutil hlavou. Lidí na Rovné přibývalo - technicko hospodářských pracovníků, traktoristů, hajných, kočích i lesních dělníků.

A obec se začínala plnit.

Někteří přicházeli, jiní po několika týdnech odcházeli, jenom skalní zůstávali

Po obci na některé dodělávky pohybovalo se tak zvané volné komando muklů. Byli bez dozoru bachaře a odstraňovali různé reklamace a nedodělky po celé obci. Většinou to byli muklové, kterým měla již brzo končit basa.

Před koncem směny dostavili se sami k bráně areálu k odjezdu zpět do Slavkovské věznice.

Několik zdejších paniček a muklů z volného komanda si navzájem padlo do oka.

Šuškala si o tom celá vesnice, jenom ti, kterých se to týkalo a nosili parohy, že by s nimi neprošli skrz dveře, byli slepí.

Následky se projevíly po devíti měsících a některé narozené děti jakoby z oka vypadly některým statným mužům z volného komanda.

Na Lobzy se přistěhovala do nově dokončeného domku rodina s pohlednou dcerou a

Bohoušovi se začínaly zapalovat lýtka, i když jaro ještě nezačalo.

V jeden den si nás Bohouš pozval do své malé kanceláře a sdělil nám, že se již vypátralo, jak k otravě jalovic došlo.

Ten týden, než došlo k otravě jalovic, v noci nějaký zloděj z Březové s vozíkem si dojel pro hnojivo uskladněné pod kůlnou v igelitových pytlích, protože si prý chtěl udělat zásobu na zahrádku.

Náklad ve vozíku byl moc těžký, dva pytle s ledkem shodil pod strom ve výběhu, aby si místo zapamatoval, že si pro ně později přijede. Pro pytle si dlouho nejel a mezi tím ho objevily jalovice.

Kriminálka to prý zjistila náhodou, když při nějaké běžné prohlídce u někoho v garáži objevila větší zásobu umělých hnojiva a on přiznal barvu. Byl jsem rád, protože nás Bohouš musel odprosit, že nás podezřívá z toho, že jsme tam pytle odvezli já s Honzíkem a zapomněli je tam.

Přibyl nám na Lobzy další pomocník, nějaký Vilda Harabán, který přišel spolu s rodinou Matušových ze Slovenska. Byl také svobodný a do oka mu padla nezadaná Anička z naší obce.

Soudruh architekt přijel do obce obhajovat její umístění a projekt, ve kterém se vůbec nepočítalo s tím, že by lidé žijící ve vesnici mohli mít i svoje zahrádky. Vše se protahovalo, a tak kolem vesnice rostly černé stavby zahrádek a různých kůlen i garáží.

Statek se pomalu začal přestěhovávat z Podstrání do nového areálu nad vesnicí, ale pouze do kravínů, ocelových kůlen a kanceláří.

Areál dílen a skladů stále nebyl dokončen, zrovna tak i pošta, obchod, škola, internát, hospoda a spojovací chodby mezi paneláky, včetně čtvrtého panelového domu a dvou půlkruhů rodinných domků, které měly uzavírat nedokončenou první etapu výstavby. Jak soudruh architekt tvrdil, bude zde jednou stát veliké město, které bude mít pravidelnou kyvadlovou dopravu s okresním městem, protože Sokolovské povrchové doly se začínaly rozrůstat a město utlačovaly ze všech stran.

Nastala krutá zima.

Prudký vítr a neustálé chumelení zablokovalo silnici z Podstrání směrem na Horní Slavkov a Prameny.

Musely nastoupit sněhové frézy, ale i tito pomocníci zůstali zaváti v třímetrových závějích, a tak na pomoc byla nasazena technika silnějšího kalibru.

Přijely buldozery, ale těm trvalo týden, než se probojovaly k zapadlým frézám.

Vysoká zvěř trpěla nedostatkem píce a tak bylo možno spatřit i více než šedesátihlavé stádo u Vranovské kůlny se senem. Stávalo se stále častěji, že naprosto vyčerpaná zvěř přišla až do kravinů a ztrácela plachost, a hledala poslední záchranu před smrtí . Přestože kotelna na Rovné jela na plný provoz, byla v bytech stále zima.

Navíc se začínaly tenčit zásoby uhlí pro kotelnu.

Nyní jsme již všichni věděli, proč starousedlíci budovali vesnice v závětrí. Bylo pro nás nepochopitelné, proč byla vesnice postavena na zelené louce a ne v původním místě, kde stávala, než ji srovnaly se zemí tanky Československé armády.

Asi chtěl pan architekt, aby vesnice byla vidět až ze západního Německa.

Byla hlavně udržována průjezdnost silnice na Kostelní Břízu a dále na Sokolov, protože ta byla pupeční šňůrou s obcí.

Tudy se do obce dostávaly potraviny a palivo. Stavební práce v nedokončené části naprosto utichly, právě pro častou neprůjezdnost na Horní Slavkov.

Po krásných Vánocích, které jsme slavili konečně ve vlastním bytě, jsme se začínali těšit na jaro. Dlouhou zimu jsme překonávali četbou nebo hraním karet, hlavně kanasty. Chodili jsme ji hrát naproti k sousedům, kteří s námi čekali na první byty již v Kynžvartu. Byli to Jano a Bohunka.

Bývaly to dlouhé hry, často až do ranních hodin.

Jednou v sobotu mi povídá žena: „, Potkala jsem dneska sousedku a prosila mne, zda bych jí mohla půjčit tři mrkve. “

„, Málem bych na to zapoměla, buď tak laskav a odnes jí to, ať mohu dodělat oběd, a dohodni, zda přijdou na karty oni, nebo máme přijít my? “

Vybral jsem tři mrkve a jedna z nich jako by byla přímo věrnou kopií toho, co nosí muži schováno v kalhotách. Zasunul jsem jí tam, kam z prvního pohledu patřila a zazvonil u sousedů. Otevřela mi Bohunka a vytřeštila na mne oči.

„, Jéžíši !“ vypískla při pohledu na mne a zabouchla dveře . Opětovně jsem zazvonil a otevřel Janko, kterému jsem předával mrkve a sdělil, co mám vyřídit.

„, Pojď dál, “ zval mne .

Obrátil se k manželce a povídá jí: „, Prosím tě, co máš za vidiny, že se lekneš toho, když drží souseď v ruce mrkev? “

„, Jo mrkev? A nebylo to něco jiného, “ ptá se celá rudá.

Okamžitě jsem si z ní začal utahovat, že to vidí asi často, když si splete mrkev z něčím jiným. Teprve potom jsem jí ten unikátní kousek mrkve ukázal a všichni jsme se řehnili věrně napodobenině, která byla rozkrájena na kolečka.

Přicházelo jaro a z luk se valily potoky vody.

Přestože bylo ještě stále nevlídné, uzrálo ve mne rozhodnutí, že si pořídím motocykl, který jako výhodnou koupí mi nabídl kamarád, který si chtěl koupit osobní automobil.

Byla to Jawa ČZ 250 s hrazdou a rychlopalem, ve velmi slušném stavu. Těšil jsem se na to, jak trochu oschnou silnice a vysvitne sluníčko, tak vyrazím na Vysočinu.

Babička psala, že děda ulehl na zápal plic a je to s ním vážné, ale věří, že se z toho dostane.

Prý by mne děda moc rád viděl a bude se těšit, že přijedu.

Neopomněla mi v dopise připomenout, ať jedu opatrně, když jsem si pořídil ten pytel na kosti, jak motocykly nazývala.

Já jsem se na dědu také těšil a plánoval jsem, jak se také zastavím i u své máti v Praze.

Přišly Velikonoce a s nimi počasí jako malované.

Udělal se krásně teplo, sluníčko vysílalo hřejivé pozdravy k zemi. Nabyl jsem dojmu, že nastal to ten pravý čas splnit slib, který jsem dal babičce, když jsem jí odepsal, že přijedu co nejdříve. Sedl jsem na mašinu, teple se oblékl do kožené bundy a vyrazil.

Kilometry ubíhaly . Zastavil jsem se jen na malou kuřáckou přestávku.

V Praze u mamky jsem se moc nezdržel, slíbil jsem jí, že se zdržím více, až se budu vracet.

Trasu z Prahy na Vysočinu jsem projel na motocyklu mnohokrát, mohl jsem jí jet pomalu se zavřenýma očima.

Jak jsem se dostal za Golčův Jeníkov, věděl jsem, že to mám do cíle své cesty jenom kousek. Poznával jsem kraj, který jsem tak kvapně opustil, a srdce se mi trochu svíralo bolestí vzpomínek.

Radostně jsem postavil motocykl na stojánek před barákem a pospíchal, abych své milované obejmul. Vrazil jsem do světnice s úsměvem na tváři.

Ve světnici mezi dvěma stoly byla položena rakev a babička seděla u hlavy dědy.

Slzy mi vyskočily a valily se bez přestání.

Přijel jsem pozdě.

„Hochu, děda se tě nedočkal, dneska ráno zemřel!“ sdělila mi babička.

„Ještě než zavřel oči, ptal se, zda přijedeš. Jako kdyby věděl, že jsi na cestě!“

Rozhodl jsem se zůstat na pohřeb a bývalý soused v Krucemburku mi zapůjčil smuteční oděv i boty. Byly to smutné dny, počasí se stávalo chladným a deštivým, po krásném počasí, když jsem vyjížděl, nebylo vidu.

Pohřbili jsme dědu a já se musel vrátit zpět.

V den, kdy jsem měl odjíždět, obloha byla zamračená a začalo chumelit.

Myslel jsem si, že je to jen přeháňka a dále od Vysočiny to bude lepší. Byl jsem navlečen v prošívaném obleku s filcovými holinami, které jsem našel na půdě, ještě když jsem dělal na štole u Hluboké, ale po pár kilometrech mi počínalo být zima, i když pod vaťákem jsem měl ještě koženou bundu.

Musel jsem často sundávat nohy ze stupaček a rychlost jízdy byla daleko menší. Na silnici ležela vrstva sněhu, místy pěkně uklouzaná v ledovku.

Přímo jsem se na Prahu těšil, že si zde u mamky odpočinu a ohřeji se.

V Praze jen slabě přšelo ale ruce navlečené v silných motocyklových rukavicích jsem ani necítil, jak byly zmrzlé. „Nechej tu motorku tady v Praze a jeď raději autobusem,“ radila mi mamka, když jsem se konečně trochu ohřál.

Nedovedl jsem si představit, že bych měl jet v tom oblečení, které jsem měl, musel bych si půjčit něco od brášky.

„Pojedu dál na motorce,“ trval jsem tvrdošjně na svém, protože jsem si to bez motorky nedovedl představit a také vypůjčovat oděv jsem si nechtěl, protože jsem nevěděl, kdy se do Prahy zase dostanu.

Pečlivě jsem si oděv vycpal novinami, holení kosti a stehna také, abych udržel ve spodním oděvu trochu tepla.

Byla to jízda smrti, na silnici směrem na Karlovy Vary ležela již několikacentimetrová vrstva sněhu, musel jsem jet s neustále sundanýma nohama ze stupaček, protože jsem několikrát upadl ve smyku, a když to bylo již asi po páté, těžko jsem se zvedal ze silnice.

Cítil jsem, že ruce již nemám a říditka jsem držel s vypětím poslední vůle. Hustě sněžilo a nebylo vidět na pár kroků.

Byl již pozdní večer a na silnici skoro ani živáčka, jen sem tam jsem potkal nějaký automobil, jehož řidiči si museli myslet, že jsem se zbláznil nebo zešílel.

Když jsem se blížil k Andělské Hoře, zpíval jsem nahlas, abych neusnul a nezmrzl.

Později zpěv vystřídal modlitba, když jsem se blížil k Sokolovu. Po odbočení ze státní silnice na okresku, která vedla na Rovnou, jsem najednou vletěl do nějakých prken a propadl se skoro o metr níže. Jedině mne zachránila vrstva sněhu ležící ve výkopu a prkna. Byl jsem na konci svých sil.

Nevěděl jsem, že zatímco jsem byl na pohřbu dědy, silničáři překopali silnici pro uložení kanalizace, nestihli výkop zasypat.

Byl ohraničen sice výstražným oplocením s červenou lampou, která v chumelenici a silném větru dávno zhasla, a já vše přehlédl.

S vypětím posledních sil se mi podařilo dostat motocykl na silnici a já ty poslední kilometry dojel, ani nevím jak.

Vím jenom, že jsem nechal motorku ležet před barákem a pracně se došoural do výtahu. Po dlouhém zvonění, když již všichni spali, se otevřely dveře a manželka na mne nevěřicně zírala.

„ Prosím tě, svlékni mne !“ pronesl jsem a sesul se k zemi.

Probral jsem se, když mne manželka táhla do koupelny a snažila se mne dostat do vany. Byl to jediný způsob, jak mne trochu zahřát.

Přežil jsem to a dědův pohřeb si budu pamatovat celý svůj život.

Ten rok jsem se přihlásil k dálkovému studiu střední zemědělské školy v Chebu. Na školu jezdil již druhým rokem i náš ředitel statku s ekonomem.

Abych se přiznal, cítil jsem se před svou manželkou trochu méněcenný a hloupý, protože ona měla střední školu a já byl obyčejnej vyučenej horník.

Na vysokou školu nešla díky mě a také tomu, že přednost před ní dostala dcera generála s trojkami, zatímco moje žena byla premiant se samými jedničkami.

Dali jí tenkrát do nultého ročníku, ale žena se rozhodla, že mne bude po vojně následovat na Českomoravskou vysočinu, takže tím pádem se z nultého ročníku školy odhlásila.

Chtěl jsem po vojně hned rodinu a to nešlo se školou dohromady. Nedovedli jsme si představit, jak by manželka z Vysočiny dojížděla do Prahy, a oba jsme po miminku vroucně toužili.

Když jsem se vrátil z vojny, mohu říci, že jsme jako mladá začínající rodina měli holý zadek a s jedním výdělkem bychom to nezvládli.

Já měl všehovšudy jen dvoje kalhoty, několik košil a ponožky. Žena na sebe toho měla jen o něco více a mimo to nějaké vybavení do domácnosti, jak bylo u nevěst zvykem.

Na školu jsem se nechal zlákat naším zootechnikem Jirkou z Podstrání, který zde bydlel ve finském montovaném domku jako jediný s rodinou mezi komunitou cikánů.

Nestěžoval si, jenom občas se mu ztratila nějaká ta slepice, ale brzy si získal mezi Romy přirozenou autoritu a krádeže brzy přestaly.

Stačilo si postěžovat matce Kujdové, což byla Romka objemu tří sukní, vážící asi kolem stotřiceti kilo. Ta když vrazila svému muži, který měl postavu komára, facku, tak většinou zbytek dne skončil pro něho v kotrmelcích.

Jirkův koníček byl chov nutrií a jim věnoval zbytek svého volného času. Jirka sice dělal zootechnika, ale měl prý vystudované gymnázium a chtěl si doplnit odborné vzdělání.

Proto jsme si podali přihlášku zároveň. Věřili jsme, že když do jedné třídy budeme chodit zároveň, budeme se navzájem doplňovat a studium nám půjde lépe.

Když zjistil ředitel, že jsem si dal přihlášku na školu, slíbil mi, že bych mohl v budoucnu převzít sklad náhradních dílů, dát ho do pořádku a připravit ho k přestěhování do nových prostor.

Podmínka byla ale mít nejméně rok školy za sebou.

Dny opět plynuly jako voda v řece. I bráška Ivan se stihl oženit s dívčinou, s kterou byl za námi tenkrát v Kynžvartu.

I kdybys měl nazítří zemřít, uť se dál.
Byť v tomto životě jas pravdy nezasviť ti,
je to, jako bys poklad do pokladnice dal,
odkud ho vyzvedneš zas v příštím bytí.

Kupředu levá, kupředu levá, zpátky ni krok!

Psal se rok 1968, rok, který hodlal vstoupit do světových dějin. Kolo dějin se začalo neúprosně otáčet.

V naší republice probíhaly obrovské změny, kterým věřila větší část národa Čechů a Slováků. Nad republikou se objevil čerstvý vítr a začínalo se volněji dýchat.

Do vedení komunistické strany Československa se dostalo nové pragmatické křídlo strany pod vedením Dubčeka., socialismus dostával lidskou tvář.

V tisku i v knížkách jsme se začínali dovídat o soudních procesech padesátých let, probíhaly revize některých politických procesů a na svobodu se dostávali i někteří političtí vězni.

Protože jsem byl vášnivý čtenář, již od doby kdy jsem vykonával základní vojenskou službu, pídil jsem se po nových knihách, které byly do této doby zakázané.

Hltal jsem knihy Jana Procházky, jeho Přestřelku i Politiku pro každého, podařilo se mi přečíst i Prezidentova vězně nebo Dějiny NKVD.

Hned koncem ledna jsem byl zvolen předsedou vesnické stranické organizace. Prý proto, že jsem se nebál mluvit a uměl říci pěkně nahlas svůj názor.

Ten rok mi mělo být teprve čtyřicet let. Když jsem byl zvolen a volba odeslaná na OV KSČ do Sokolova, vyskytly se komplikace.

Nebyl jsem ve straně čtyři roky, jak předepisovaly stanovy strany. Byl jsem pouze dva roky kandidátem a dva roky členem.

Okamžitě se vyskytl problém a stranickou organizaci bylo doporučeno, aby by zvolen někdo jiný.

Nevím, čím jsem se o to zasloužil, ale chlapi z Rovné jiného nechtěli. Nastalo takové trochu napjaté období mezi stranickou organizací a OV. Blížil se okresní sjezd a já jsem měl na něj jet jako delegát zvolený místní organizací.

„Hele, já ti to napíši, co tam předneseš,“ nabízel se pověřenec okresu pro dosídlence Motýl.

„To si myslíte, soudruhu, že nejsem schopen něco napsat a říci sám?“ ptal jsem se ho.

„No to ne, ale jsi horká hlava a mohl bys tam říci něco nepatřičného,“ projevoval svoje obavy.

„Nebojte se, příspěvek musí být odevzdán před zahájením sjezdu, a než odjedu, seznámím s ním všechny ostatní,“ nedal jsem se přemluvit.

„Já ale pro jistotu připravím referát také, a co si chlapi schválí, to přečteš,“ rozhodl.

Když jsem oba referáty přečetl, rozhodli chlapi, že musím přečíst a přednést ten svůj.

Ze Slavkovského lesa jsme jeli nakonec dva.

Jel se mnou i spolupracovník Ing. Cibulka, ale za jinou stranickou organizaci Prameny.

Chlapi z vesnice na mně chtěli, abych se nebál říci, že stojíme za novým vedením strany a odsuzujeme vyčkávání starých partajníků.

Přihlásil jsem se do diskuse na sjezdu a tam jsem pěkně nahlas řekl svůj názor. Můj příspěvek jsem nazval

„ Kam vítr, tam plášt, “ a kritizoval jsem právě taktiku vyčkávání partajníků, jak vše dopadne.

Myslím si, že jsem zaujal, protože jsem sklídl i potlesk, a druhý den o mě psalo Rudé právo něco na způsob nebojácného mladého komunisty, který byl nejmladším na sjezdu.

Nebyl jsem žádný zkušený partajní harcovník.

Na to, abych se stal kandidátem strany, mne přemlouvali na vojně poměrně dlouho. Teprve když mi politruk nepřímou řečí řekl, že pokud podepíšeš, bude to mít pro mne jako pro ženáče výhodu častějších vycházek a opuštěných míst, mne přesvědčilo snad ze všeho nejvíce.

Zůstalo to tak, že jsem vykonával funkci předsedy partaje i přes stanovy a doporučení OV.

„ Pojedeš se mnou!“ oznámil mi jednoho dne ředitel, než jsem nasedl do traktoru.

„ Traktor předáš, až když se vrátíme z Podstrání. Převezmeš sklad od soudružky Bokové a přichystáš na inventuru. Až se vrátíme, podepíšeš novou pracovní smlouvu, jako traktorista jsi skončil!“

Vrtalo mi hlavou, zda toto nečekané rozhodnutí učinil proto, že jsem byl zvolen předsedou partaje, nebo proto, že jsem měl rok školy za sebou. Brzy jsem to ale vypustil z hlavy, protože mi začala nová práce, při které jsem se nenudil.

Jako skladník jsem se rychle učil a brzy jsem získával přehled, který náhradní díl k čemu patří a u kterého stroje je namontován. Dokonce jsem zůstal při rovnání materiálu mnohokrát déle v práci a musel jsem domu šlapat ty dva kilometry pěšky, protože všichni traktoristé již odjeli i z dílen .

To jaro jsem takto šlapával vícekrát, již jsem se těšil, že zase budu jezdit na motorce, jen jak se trochu oteplí. Bude to již veselejší a moje doprava rychlejší.

Mnohokrát mne požádal „ Mordyjé Klatovy,“ což byl náš mechanizátor, zda bych nemohl dojet do Kynšperku nebo do Toužimi pro náhradní díl k tomu, později onomu a já začínal pendlovat mezi estéeskami a úpezetkami buď na mašině nebo s traktorem, na jehož hydrauliku jsem si přidělal velikou bednu na nářadí.

Tak jak se statek rozrůstal, přibývalo strojů i oprav.

Mnohokrát jsem musel bednu vyměnit za valník, který býval někdy i plný. Ono naházet třeba takových tři sta kusů ostří na pluhy dalo také pěknou práci.

Hodně jsem se snažil zjistit nebo zajistit telefonicky, ale kolikrát jsem se hovoru nedočkal, i když jsem ho měl třeba celé půldne objednaný.

Všechny meziměstské hovory se mohly uskutečnit pouze přes telefonní centrálu v Sokolově. Stávalo se, že jsem byl ve skladu čím dál tím méně, až ředitel rozhodl, že mi dá do skladu pomocnou sílu, aby nevázl výdej náhradních dílů, když jsem byl pryč

Nastoupila ke mně paní Černilová. Byla to taková starostlivá upovídaná žena již před padesátkou, která se přistěhovala se svým manželem, který dělal technika pěstební činnosti.

Byla německé národnosti, ale s perfektní češtinou, takže to nikdo nepoznal, pokud mu to neřekla. Mohla zůstat po válce se svými rodiči v Čechách, protože rodiče byli antifašisté.

Brzy mne zastala pomalu ve všem. Rychle se naučila rozeznávat, který díl je ke kterému stroji, a získávala přehled. Stávala se opravdu mojí pravou rukou .

Mimo tyto věci dovedla ještě poutavě vypravovat.

Vzpomínala na válku, na dětství i na pozdější éru, kdy jí dělalo potíže, že byla Němka.

Uměla dělat perfektní kafe, pomalu jako moje babička, a i u ní platilo, že „ Švestkovou vodu ti mohou nabídnout všude,“ takže kafe od ní nebylo nikdy ošizené.

Pro sebe si dělala kávu o nepatrně slabší a vždy s mlékem..

Mohl jsem se mnohokrát umlácet smíchy, když hned po ránu kolikrát řekla: „ S tím mým blbcem nic není, jen hraje ten jeho korespondenční šach. Já se s ním musím pohádat, musím ho vyprovokovat a on mne potom bude odprošovat a udobřovat,“ a při tom jako by se nepatrně zasněla.

„ To zas bude samé Anelizko sem , Anelizko tam. Hned jak přijdu domu, tak se s ním pohádám! “

Jak řekla, tak i udělala.

Druhý den přišla do práce a prozpěvovala si.

Hned mi také radostně sdělila: „ Teď je to pravé vzrůšo, jak jsem se s ním rafla, vzduch se vyčistil a on je teď jak beránek a udobřuje si mne. Již nehraje jenom šachy, ale věnuje se i mně. To je samé Anelizko sem , Anelizko tam, teď to má ten pravej šmrnc. Není nad takovou pořádnou hádku! “

Na inventury k nám chodila účetní Jana.

Byla to taková správná holka, která nezkazila žádnou srandu. Jednou , když jsme měli vše již zkontrolováno a seděli jsme u kafička, neodpustila si dobrá duše mého skladu postěžovat Janě: „ To je hrozné, jak tomu smetákovi Vozáčovi smrdí nohy! Ten když jde do kina, tak v širokém okolí pěti metrů kolem něho nikdo nesedí. Meje si to prase vůbec nohy?“ přemýšlela nahlas.

„ Celý den chodí jen v holínách, kdo ví, zda v nich také nespí! “

Byla to pravda. V nedávných dnech byla otevřena nová zasedací místnost v prostorách Národního výboru, která sloužila také jako kino, a Ing. Vozač byl častým hostem.

A s ním i puch jeho nohou. I když kino bylo někdy zplna obsazené, v okolí Ing. Vozače byl kruh v průměru čtyř metrů vždy volný.

To jsme ale ještě nevěděli, že Jana a Ing. Vozač spolu chodí, a proto nás Jana na Podstrání tak často navštěvovala, aby se s ním mimo oči lidí mohla setkávat.

Když se to Černilka dozvěděla, komentovala to slovy: „ To jsem to asi posrala, co myslíte, pane Ranecký?“ a oba dva jsme se srdečně začali smát.

Příště, když se Jana opět dostavila se sestavou k porovnání skladních zásob, snažila se Černilka omluvit své jednání. Jana jí s klidným hlasem odpověděla „ To se nemusíte omlouvat, oni mu ty nohy fakt hrozně smrdí.“

Ve škole se mi docela líbilo. Bylo nás na dálkovém studiu dvanáct žáků, pět žen a sedm mužů. Byli jsme ve třídě docela prima parta. Já jsem byl z chlapů nejmladší a s Jirkou také jediný, kdo pracoval v zemědělství. Měli jsme za spolužáka dokonce vojáka v hodnosti majora a příslušníka veřejné bezpečnosti v hodnosti kapitána.

Z profesorů jsem měl trochu strach a přímo jsem neměl rád profesora na ekonomii. Toho neměla ráda celá třída, i když to byl machr s hlavou nabitou vědomostmi, protože byl autorem i několika učebnic .

Dával nám také náležitě najevo že je machr.

Vždy říkal, že na jedničku předmět umí ti, kdo ekonomii vymysleli, na dvojku, to jsem já jako autor učebnic, no a trojka, to jsou nejlepší žáci na škole, čtyřka, pětka to jsou ti ostatní. Nejraději jsme měli profesora matematiky.

To byl správný chlap, milovník piva a dobré nálady. Nikdy nezkazil žádnou srandu. Jednou zabloudil do naší třídy náhodou, když jsme měli ekonomii a profesor se zdržel a ještě nepřišel. Bylo rozhodnuto, že je škoda ztrácet čas planým sezením v lavicích, a šlo se do hospody.

Jediná neodešla jedna dívčina, která měla strach a zůstala ve třídě.

Údajně se s ní soudruh profesor celých pět hodin učil, když se se zpožděním dostavil a divil se, kde má třídu. Všichni jsme věřili, že se učili, ale co, tomu jsme se jen usmívali, protože o profesorovi bylo známo, že se mu mladé paní líbily. Pokud měla některá z nich při ústní zkoušce pěkný dekolt nebo rozepnuté knoflíčky u halenky, obdržela většinou velmi dobrou známku. To o něm věděli všichni a holky toho také dovedly využít ve svůj prospěch a nasadit tyto zbraně, bylo-li třeba.

Příští den v týdnu, když jsme měli odpolední vyučování, byl z našeho útěku ze školy průšvih, který odnesl asi nejvíce profesor matematiky.

Byl to kouzelný chlap, který dovedl matematiku vyučovat tak, aby zaujala, i když byl třeba indisponován a musel se opírat o tabuli aby udržel stabilitu. I v těchto momentech

z vyučování nic neošidil, naopak ho proložil vždy něčím, abychom se nenudili a bylo to pro nás lépe pochopitelné.

Přišly pololetní zkoušky a písemky.

Měl jsem z matematiky trochu strach, protože nepatřila nikdy mezi mé oblíbené předměty již na základní škole, kde jsem to udělal s odřenými zády.

Když byly rozdány při písemce papíry a podepsány, stoupl si profesor matematiky před žáky se slovy: „ A neopisovat, všechno vidím! Kdyby si někdo nevěděl rady, ať zvedne ruku, já k němu přijdu a budu se mu snažit pomoci.“

Měl jsem teprve vypočítány dva příklady a trápil jsem se a trápil, již jsem viděl, že to špatně dopadne.

Sebral jsem všechnu odvalu a přihlásil se .

Došel ke mně s zadáním i výpočty v ruce a ptal se mě na potíže. Snažil se mi poradit v postupu.

V ten okamžik se hlásil někdo další. Položil zadání s výpočty přede mne na lavici a odešel.

Od žáka, kterému šel radit, na mne křičel: „ A neopisovat, všechno vidím!“ čímž mne přímo vybídl, abych to opsal, což jsem samozřejmě udělal.

Když jsme se ho ptali příští týden na známky, řekl nám, že nám je raději nebude říkat jmenovitě, ale že všichni udělali, i když někteří méně dobře.

Na pololetní zkoušky jsem měl nabiflovanou biologii a těšil jsem se, jak dostanu nejméně jedničku, nebo dvojku. Na zkoušku jsem šel zároveň s Jirkou.

Profesor zadal otázku a vyzval mne, ať začnu odpovídat první. Byla to krásná otázka. Popište buňku, kdo ji objevil, kdo ji později popsal a o ní publikoval. Sypal jsem to jako z rukávu, a když jsem skončil, povídá soudruh profesor: „ Abych vám pravdu řekl, neočekával jsem, že to budete tak umět.“

V ten okamžik se ozval Jirka „ Ten to má nabiflované, tomu se to učí, když ho učí manželka,“

„ Vy máte paní čím?“ reagoval na to profesor.

„ Zdravotní sestrou, “ odpověděl jsem po pravdě.

Profesor chtěl již napsat známku, když najednou se obrátil ke mně s otázkou: „ Vy jste řekl, že buňku objevil zemřelý akademik Studnička?

„ Ne, soudruhu profesore,“ bránil jsem se .

„ Já jsem řekl, že ji objevil Jan Evangelista Purkyně a popsal ji podrobně další z vědců jako zemřelý akademik Studnička.

„ Hm, to jsem asi špatně slyšel,“ konstatoval soudruh profesor.

„ To jste asi hodně blbě slyšel!“ ujelo mi nekontrolovaně z úst.

Bylo to za tři a já bych málem vzteky brečel. Od té doby jsem si dával pečlivější pozor na to, co mohu a nemohu soudruhovi profesorovi říci.

Měli jsme ve třídě hochy, Éda se jmenoval, který dělal v míchárně krmiv v Nebanicích, a to byl opravdu nadaný kluk, ale flink.

Měl jediný sešit na všechny předměty, učebnice skoro žádné, ale zkoušky zvládal lépe než já. Kolikrát šlel profesor ekonomiky, když ukazoval jeho sešit se slovy: „ Dívejte se, vážení, toto jsou poznámky středoškolského žáka, na vás si dám pozor u zkoušek! “ sliboval mu předem.

Když jsme stáli přede dveřmi a čekali jsme na zkoušku a dotyčný právě vstoupil, bylo chvilku ticho a za chvilku se ozval řev.

Otevřely se dveře a onen student ještě mezi dveřmi povídá „ Ten vůl mne vyhodil, nevádí, máme ještě dva termíny.“ A klidně odcházel.

Zkoušku udělal v posledním termínu. Trochu jsem ho obdivoval za to, že se nebojí říci svůj názor ani svému profesorovi. Nikdy nebyl takový trémista jako já. Když jsem měl jít na zkoušku a věděl jsem, že jsem se připravoval a učil, stejně mne rozbolel žaludek, že jsem někdy dostával až křeče a musel si sednout na bobek, aby mne to přešlo.

Po skončení vyučování jsme si vždy dávali s naším ředitelem a ekonomem statku schůzky v restauraci na náměstí, na druhém konci od Špalíčku.

Kdo přišel dříve, čekal na další, většinou u malého pivka nebo kávy s nezbytnou cigaretou.

„Hele, tebe by měla žena léčit acylpyrinem,“ sdělil mi jednou Jirka v hospodě, když jsem si u kafe zapálil.

Užasle jsem se na něho podíval, protože jsem nevěděl proč.

„Proč, prosím tě?“ ptal jsem se naivně.

„Vždyť jsem zdrav, proč acylpyrinem?“

„No tak se léčí kuřáci prostřednictvím svých žen a dívek,“ odpověděl mi a potulně se usmíval.

„Co prosím tě blbneš? Jak prostřednictvím svých žen a dívek?“ Stále jsem se nemohl zorientovat v tom, co tím myslí.

„Vždyť jsem ti říkal, že acylpyrinem. Dobrá, řeknu ti tedy jak.

Vždy před spaním uchopí tvoje žena acylpyrin pevně mezi kolena a drží a drží.

Po měsíci držení tě odnaučí zajisté i kouřit.“

Podíval se na mne a rozchechtal se : „To je blbý co? Ale určitě to funguje.“

V ten okamžik jsem myslel, že se snad strhnu. Sežral jsem mu to blbec i s navijákem.

Byl jsem rád, když nám vyšla škola ve stejný den jako říd'ovi, protože jsme jeli služebním stejšnem a nemuseli jsme s Jirkou vlakem.

To byla vždy docela anabáze jet vlakem.

Musel jsem skončit v práci dopoledne, bleskem se vykoupat, převléct a něco rychle sníst.

Potom se nějak dostat do Sokolova těch šestnáct kilometrů.

Většinou ve vlaku, než jsme dojeli do Chebu, jsem se učil. Po skončení vyučování, většinou kolem sedmé hodiny večerním vlakem jet nazpět do Sokolova a pěkně šlapat šestnáct kilometrů na Rovnou, protože do takové díry nejezdil v tak pozdní hodinu již žádný autobus. V létě , v zimě, za jakéhokoliv počasí, ať pršelo, mrzlo nebo bylo hezky.

Když jsme chodili s Jirkou, cesta nám při společném hovoru rychleji utíkala. Několikrát se stalo, že Jirka nemohl, a jel jsem sám.

Při studiu nebo na cestách do školy jsme zažívali kolikrát dramatické nebo i komické situace.

Šli jsme se jednou s Jirkou najíst do naší restaurace po skončení vyučování. Ředitelovi končilo vyučování skoro vždy o jednu hodinu déle, a tak se vždy přiřítíl do restaurace, svými tlapami začal tleskáním ubíjet mušky octovky, až se celá restaurace otáčela k našemu stolu, a přitom vykřikoval:

„Pane vrchní, platím !“ i když si nic neobjednal.

To dělal zásadně, aby nás přinutil rychle dojíst a dopít.

Když se dostavil vrchní ke stolu, ukázal na nás a prohlásil, „ Soudruzi si přejí platit!“

V ten okamžik bych do něj nejraději vrazil vidličku.

Jednou mrzlo, jen praštělo, byli jsme rádi, že nás veze, dokonce jsme mu odpustili, že nás nenechal ani dojíst a hned nás hnal do svého auta se slovy, že strašně pospíchá.

Cestou nadával na svého spolužáka ekonomu Rudu, že se nevrátil z návštěvy rodičů a nepřišel do práce ani do školy.

Povídá: „ On je to takový blbec, určitě se někde vyboural, jezdí jako šílenec, určitě si někde rozbil držku!“

Podíval jsem se mu přes rameno na tachometr, kde měl přes stovku, protože jel jako šílenec, a v duchu jsem to komentoval slovy: „ Ty jsi také pěkný blbec, když na tom náledí jedeš jako šílenec. Jen aby sis tu držku nerozbil ty!“ a raději jsem se pevně vzepřel mezi sedadly.

Já to snad přivolal!

Jen jsem si to v duchu dořekl, začalo se auto točit na silnici jako káča. Snad desetkrát jsme se otočili a přitom brali jeden patník za druhým, které nás vždy vracely do silnice.

Jirka kopal ředitele do nohy a řval: „ Nebrzdit, nebrzdit, proboha, pusťte tu brzdu!“ protože ředitel stál vzepřený na brzdě a spojce, že málem prošlápl podlahu.

Lana mezi patníky nás zachránila před převrácením, když jsme zůstali napůl viset nad strží.

Vylézal jsem rozbitým okénkem, protože dveře nešly otevřít, a ptal se ostatních, zda jsou v pořádku. Nohy se mi sice stále klepaly, ale byl jsem rád, že to alespoň takto dopadlo. Divil jsem se, jak jsem to mohl přivolat.

Asi existuje nějaká vyšší moc, která mne vyslyšela.

Auto bylo na odpis do šrotu, ale nám se jakoby zázrakem nic nestalo.

Ředitel se potom všade chlubil, jak byl duchapřítomný a brzdil, jinak by to pryč dopadlo hůř, a nadával na silničáře. Podle něj nám vlastně zachránil život.

Tu komičtější a humornější stránku jsme si s Jirkou zažili několikrát později, když jsme například měli praxi a oba jsme na to zapomněli., nebo jsme oba předtím nebyli ve škole. Byli jsme vystrojeni jako ke zkouškám, o kterých jsme si mysleli, že budou. Každý v bílé košili s kravatou a polobotkách.

Místo toho po příjezdu do školy jsme zjistili, že celá třída je na praxi ve školním statku. Pracně jsme se místní dopravou přepravili na školní statek a po vyhledání třídy jsme se nestačili divit.

Třída oblečená v montérkách a pláštích, obuta do nezbytných gumáků prováděla nácvik měření teploty skotu a přípravu na inseminaci.

Hned po příchodu nás profesor upozornil na to, že jestli jsme si mysleli, že se tomu vyhneme, tak že jsme na velkém omylu.

„ Tak, soudruzi, sundejte si saka a zapojte se do činnosti! “ vyzval nás a já s Jirkou jsme koukali jako blázni.

Znamenalo to, že tak, jak jsme byli vystrojeni, museli jsme si vyhrnout rukávy až k ramenu, navléknout igelitovou rukavici, stoupnout si k zadku krávy, levou rukou nadzvednout a přidržet oháňku a pravou rukou vybírat z kravičky kravince a sáhnout pěkně hluboko.

„ No tak, nečekejte, soudruzi, a pěkně do toho!“ pobízel nás profesor. Zajel jsem v polobotkách do kravince a málem jsem upadl do žlábků. Kravinec jsem měl až ve šněrování.

„ Přeci se nebudete s každým náběrem ohýbat k zemi, “ poučoval mě profesor.

„ Musíte tou rukou třepnout, abyste se náběru zbavil, “ poučoval dále, ale při tom se očividně bavil mojí neschopností.

„ Nestůjte od té krávy metr daleko, trochu se k ní přimáčknete, jinak nevyberete nic pořádně,“ zaměřil se na mne.

Byl jsem zpocený, ohozený od kravinců, rudý a vzteklý. Ten hajzlík se baví a má z toho očividně radost, jak mi dává zabrat, říkal jsem si.

„ Ták a nyní vás vystřídá kolega, aby mu to nebylo líto,“ sdělil mi konečně a já si mohl sundat posranou dlouhou rukavici. Dával jsem přepečlivý pozor, abych si neumazal košili.

Když skončil Jirka, začal nám profesor ukazovat, jak se měří teplota u skotu. Místo té krávy nejraději bychom ten teploměr strčil do prdele profesorovi, jak jsme byli nasraní a posraní.

Konečně praxe skončila a profesor nás milostivě propustil.

Oba jsme fofrem utíkali do umývárny a začala veliká očista. Neměli jsme sebou nic připraveno, ani ručník ani mýdlo, a tak nás museli zachránit spolužáci, lépe řečeno spolužačky, kterým se nás zželelo.

Z jejich pomoci jsme se dali trochu do pořádku, ale stejně jsme zůstali s Jirkou jako poslední, když již byli všichni dávno pryč.

Mě dalo největší práci vypucovat šněrování a vyprat tkaničky u polobotek, zatímco Jirka stále pucoval posranou nohavici u kalhot.

Našli jsme v šatně sprej „ Lesní vůni s konvalinkami “ a trochu jsme se stříkli, abychom překonali smrad hnoje a siláže.

Když jsme nastoupili do autobusu městské dopravy, bylo nám divné, že se půlka autobusu směrem od nás přesouvá do přední části, až jsme na plošině zůstali sami dva.

Lidé po nás vrhali jakési divné pohledy, ale my dva jsme si to tak moc nepřipouštěli, protože se nám zdálo, že voníme lesem.

Byli jsme oba řádně vyhládnuti, protože jsme se nestačili ani naobědvat, soudruh ředitel totiž na nikoho nečekal, pokud nestál u auta připraven k odjezdu.

Těšili jsme se, jak si ve Hvězdě v Chebu na náměstí dáme něco k snědku, než přijde ředitel a bude nás nutit k okamžitému odjezdu.

Pozdravili jsme a posadili se ke stolu . Během chvilky byl u nás pan číšník s dotazem, co si dáme.

Když jsme si vybírali z jídelního lístku, pan číšník poodstoupil od stolu a díval se na naše nohy a nějak divně popotahoval, až mi došlo, že čichá a čichá.

Dělali jsme s Jirkou, že se nás to netýká, a v klidu jsme si objednali jídlo a pití. Jídlo nám donesl zase jiný číšník a opět nás očichával.

Když odešel, povídám Jirkovi: „ Asi pěkně smrdíme, to jsem už pozoroval v autobuse, jak se lidi stěhovali od nás pryč. “

Byli jsme blažení, že jsme v teple a máme také dlabanec v žaludku.

Právě tím teplem se z našich šatů začala ta libá vůně naší živočišné výroby uvolňovat

„ Musíme dělat jako by nic, na nic neprijdou, oba jsme slušně oblečeni.“

Čím déle jsme seděli, tím více bylo smrad kravína cítit a myslím si, že od pořádného průseru a ostudy nás zachránil tentokrát opravdu říd'a, když se dostavil jako s keserem.

Rychle jsme zaplatili a vypadli.

Ruda seděl v autě, ani nevyšel, protože věděl, že by nestihl vypít ani jedno pivo.

Tenkrát když s námi soudruh ředitel havaroval, jel Ruda s rodinou za svojí maminkou do

Rudné a opravdu za Karlovými Vary havaroval, že jeho nová škodovka byla k odepsání.

Nejkurióznější na tom prý bylo, že při jeho havárii za ním zastavil taxík, z kterého vylezl herec Kopecký s Horníčkem .

„ Hele, mi ti to pomůžeme vytlačit na silnici a odjed'. Nebo přijedou policajti a dají ti zaplatit i ten přeraženej patník.

Měli pravdu. Jenom ten patník stál přes tři sta korun.

Usadili jsme se s Jirkou vedle Rudy v autě a vyjeli.

„ Proboha, chlapi, vy odporně smrdíte kravincem a siláží, “ konstatoval šéf a pootevřel okénko u auta, než jsme přijeli za Zlatou, měl jsem uši málem omrznuté z toho průvanu.

Konečně jsme dorazili na Podstrání a Jirka se obrátil k ředitelovi.

„ Nechce je tady, já je dovezu na Rovnou traktorem .

Potřebuji s ekonomem projednat ještě plán krmiv a jádra, musím to zítra mít odevzdáno na podniku a s Petrem chci projít učení, chybí mi nějaké poznámky.“

Pozval nás domu, v pohodě jsme si odložili a Jiří načal lahvičku červeného vína.

Zdráhal jsem se napít s tím, že nebudu, ale nakonec jsem se nechal přemluvit.

„ Kluci, počkejte, za chvíli jsem zpět, přichystám vám mou specialitu, k tomu dobré vínečko, ať si dneska spravíme chuť,“ hlásil Jirka, jakmile jsme se trochu napili.

Odběhl do kuchyně, a jak jsme s Rudíkem popíjeli, ucítili jsme za chvíli náramnou vůni smažených cibulky a jatýrek. Během čtvrt hodinky postavil Jirka před každého vrchovatý talíř smažených jater na cibulce a sám si také nesl pořádnou porci.

„ To ti donesl některý z hajných játra?“ vyzvídal jsem.

„ Do Prčic, to nepoznáš, že je to něco lepšího!“ uzemnil mne Jirka.

Náš ekonom Rudík ani nemluvil, jen otíral mastnou hubu měkkým chlebičkem. Raději jsem ztichl a věnoval se baště.

„ Mohu říci, že jsem se v životě tak pěkně nepřežral takové náramné bašty “ pronesl Rudík, když vytíral talíř.

„ Jirko, z čeho byla ta bašta?“ nevydržel jsem.

Jirka přiložil ruce k uším a vycenil na mne přední zuby, přesně jako ty jeho nutrie.

„ To bylo z myší? “ hlesl Rudík a očividně zbledl.

„ Jo z myší!“ smál se Jirka .

„ A řekněte, že jste si nepochutnali? Vždyť to žerou jenom doktoři, ti se po tom mohou utlouct. Proč si myslíte, že ty nutrie držím!“ utěšoval pobledlého Rudíka Jirka.

„ Mám prachy na přilepenou nejen za kůžičky, ale i za maso.“

„ Když jsme ale měli s Petrem takový krizový den, proč bychom si nemohli dát do držky my místo doktorů?“ lakonicky zvěstoval a každému nám dolil červené.

„ Už vám dochází, proč jsem starýho poslal pryč? “

„ Myslím, že by vám toho moc nezbylo!“

„ No pokud si člověk nepředstaví ty zuby a ten ocas, tak to bylo opravdu zatím to nejlepší, co jsem jedl,“ konstatoval jsem a spokojeně odfoukl z přežrání.

„ Vy jste si ještě nic tady nezažili, ale já toho mám za sebou pomalu na sepsání knihy,“ chlubil se Jirka, který opravdu na Podstrání bydlel ještě za vojenských statků a lesů.

„ Nejvíce jsem si užil s rodinou Mezeřů a Kujdů,“ počal vypravovat.

Věděli jsme s Rudou, že se jedná o velmi početnou rodinu cikánů, která obývala celý teskobarák, než se stal kancelář a velikým skladem.

„ Kujdovi zde bydleli asi půl roku, když za námi starý Kujda přišel, zda si ze Slovenska může dovést rodinu, že jí tam zbytek nechal,“ pokračoval Jirka ve vypravování.

„ Během týdne dorazil se zbytkem rodiny, která čítala asi kolem padesáti lidí, obyčejným vagónem dobytčákem do Sokolova na nádraží. Byli jsme v šoku, ale nemohli jsme nic dělat, protože jsme mu to odsouhlasili. Nastěhovali se všichni do teskobaráku, který stával přesně na místě toho dnešního.

No a jednou se tak pořádně celá romská velká rodina ožrala, že nikdo neví ani jak, ale teskobarák byl najednou v plamenech. Z oken skákaly nahaté děti i dospělí.

Celý barák byl v mžiku v plamenech, když tu najednou některá z Romek počala vřestět, že tam má děcko, a starej Kujda zase řval, že tam má gusle.

Lomil rukama a bědoval, zatímco Romka bědovala nad děckem a řvala, aby zachránili děcko.

Starej Kujda jí dal přes hubu a řval: „ Zachraňte gusle, zachraňte moje gusle, děcko urobím nové, ale gusle ne!“ Barák shořel až na základy a zjistilo se, že vlastně žádné děcko nechybí, protože stačilo vyskočit z okna. Nezbyvalo nám nic jiného, než jim zaplatit vagón zpět na Slovensko, rychle je naložit a poslat je šupem, odkud přišli, ale tentokrát jenom z holou prdelí.

Vojáci spáleniště odklidili a postavili novejš montovanéj teskobarák, který stojí do dneška, ale Kujdovi byli do měsíce opět nazpět, ale pouze malá rodina o počtu deseti lidí. No a jak víte, jsou tu do dneška,“ končil Jirka vypravování a doléval nové vínko do skleniček.

Když jsme se přistěhovali a já tenkrát viděl nahatá malá cikánata jen v tenké košilce s nahatou prdelkou v zimě, ve sněhu a bosé, byl jsem z toho v šoku.

Zajímavé bylo, že byly tak otužilé, že vůbec nemarodily.

Než se počal v teskobaráku budovat sklad náhradních dílů, dostala rodina Kujdova jeden z finských baráčků, ale již stačili spálit podlahu a v jedné místnosti prorazili ve vnitřní stěně nějaké okno, kterým sleduje rodina televizi, kterou má Kujda v místnosti jenom pro sebe, pokud dovolí vyvoleným se probouraným oknem dívat.

Ten večer jsme nezůstali jenom u jedné lahvičky červeného a také vypravování o začátcích v Bohem a vojskem opuštěném kraji bylo dlouhé, a tak když jsme nalézali do traktoru, byli jsme parádně naladěni.

Žena již spala a já jsem se rychle vykoupal a co nejtíšeji došel do ložnice a hupsnul vedle ženy, která jen něco mumlala ze spaní.

Druhý den mi povídá žena: „ Musí ti něco sdělit!“ a s úsměvem trochu tajemně se ke mně přitulila .

„ Jak jsme chtěli se jet podívat na to miminko do kojeňáku do Varů, tak bychom měli asi počkat!“

„ Proč?“ zeptal jsem se jí trochu divně.

„ Vždyť je všechno vyjednáno,“ divil jsem se , protože to nebylo tak dlouho, co souhlasila s tím, že si vezmeme asi nějaké miminko na vychování, a sama zařizovala vše potřebné.

Podívala se na mne a řekla, „ Já bych raději několik dní ještě počkala, než budu mít jistotu. Budeme mít asi přeci jenom svoje!“

Svět se se mnou štěstím zatočil. Budu otcem! Budu otcem !

Budu otcem! a radostí bych křičel do světa tu radostnou novinu. Po tolika letech by se nám konečně splnil náš společný sen a naše touha, abychom byli konečně rodina.

Uchopil jsem štěstím bez sebe ženu, přitiskl ji k sobě a dlouze políbil.

Byla to zatím ta nejlepší zpráva, kterou jsem od doby co jsme si řekli na Staroměstské radnici ano, se od ní dozvěděl.

Od mého zpravodaje, jak jsem Černilku někdy ze srandy nazval, jsem se dozvěděl, že Bohouš z Lobzů se tajně oženil a vzal onu dívčinu, která se s rodiči přistěhovala. Měl kliku, protože se právě dokončoval poslední rodinný domek a ředitel jim ho hned přidělil.

Když jsem Bohouše potkal, hned jsem si neopomněl rýpnout: „ Co budete dělat v tom rodinném domku sami dva? To si budete hrát na schovávanou? Jo já jsem zapomněl, že teď už ručně nepereš!“

„ Jen se neboj!“ bránil se Bohouš

„ Já budu mít tolik kluků, že ty po nich nebudeš stačit spravovat rozbitá okna! Sám rejpeš, ale máš v pytlíku průvan.“

„ Vsaď se, že ty budeš mít ty okna rozbitá od mých kluků dříve než já od tvých “ nedal jsem se .

„ Dobrá , kdo bude mít kluka později, nebo chcandu, zaplatí celé hospodě pití, “ kasal se Bohouš.

Na to jsme si plácli a rozešli se. To jsem ale nevěděl, že se Bohouš musel ženit, protože mu ujely nohy.

„ Myslím ,že to bude u nás o fous dříve, “ sdělila mi manželka, když jsem jí řekl, jak se Bohouš se mnou vsadil. Jako zdravotní sestra měla vždy přehled.

Když chodila po rodinách v obci vybírat za školku a stravné, vždy se dozvěděla ty nejnovější zprávy a drby.

Někdy mne to i rozčilovalo a zlobil jsem se ni, hlavně když se dlouho nevracela.

„ Hned jsem nazpět, vyberu jenom po baráku peníze! “ povídá jednou, vzala sešit s pokladničkou a vyrazila. Musela si to sama obejít, protože z některých rodin nebylo možno peníze dostat. Kdyby čekala, až je sami donesou, nebylo by to asi nikdy.

Odešla něco kolem páté hodiny a stále se nevracela. Začínal jsem být nervózní a tak jsem pěšky začal obcházet jednotlivá patra paneláku, abych podle bot zjistil, kde trčí .

Našel jsem je u Maťátků. Za dveřmi bylo více pánských bot a velký hlahol. Věděl jsem, že hajní střelili prasátko a že ho asi řádně prolévali, včetně svých maličkostí.

Přeci nebudu zvonit, říkal jsem si , ještě by se mi smáli, že se o ženu bojím.

Vrátil jsem se domu a pustil si televizi. Začal již po zprávách film, na který jsme se chtěli spolu dívat, a žena se stále nevracela.

Začínal jsem dostávat vztek a hlodal ve mně i červ žárlivosti, ale říkal jsem si, není tam jediná ženská.

V devět hodin někdo zvoní. Otevřel jsem a u dveří se klátil polesný Jarda, svobodný to hoch, ale vyhlášený milovník žen i dobrého pití.

„ Žena ti vzkazuje, abys přišel k Maťátkom, my jsme jí zabavili pokladnu, “ přiopile mi sděloval a culil se jako měsíček na hnoji.

„ Tak jí řekni, ať si tam třeba zůstane, když neumí přijít sama!“ řekl jsem mu vztekle a zabouchl dveře.

Zvonil, ale já jsem již neotevřel.

Když bylo půl jedenácté, za dveře jsem dal cedulku s nápisem „ Jdi si spát tam, kde jsi byla celý večer!“ a zalehnul jsem.

Nevím, kolik bylo hodin, ale vím, že se mi konečně podařilo usnout, když se ozývalo dlouhé zvonění. Šel jsem potichu ke kukátku. Byla to žena, ale já jsem měl stále vztek, a tak jsem se rozhodl, že ji vytrestám, a neotevřel jsem.

Když zvonila již delší dobu a hrozilo nebezpečí, že probudí celý panelák, zanechala pokusů a zvonek na chvíli ztichnul.

Uběhlo asi půl hodiny a opět zvonila. Stále jsem neotvíral. Začala klepat na dveře a prosit, abych neblbnul a otevřel .

„Peťane neblbni a otevři!“

„ Já vím, že se zlobíš, “ škemrala za dveřmi

„ Ale co jsem mohla dělat, když mi zabavili pokladnu a byli tak rozjetí, že byli schopni mi ty prachy prochlastat.“ Snažila se zdůvodnit svůj pozdní příchod.

Když jsem uvážil, že jsem ji dostatečně vytrestal, tak jsem konečně otevřel.

Do konce týdne u nás byla po dlouhé době tichá domácnost.

Lesáci zřídili v suterénní prádelně, která byla využívána jen málo, porážkovou linku vysoké a prasátek.

Každý týden se střídaly dva až tři kusy vysoké a všichni zaměstnanci si mohli nakoupit zvěřiny, kolik chtěli, a mohli si i říci i co chtějí.

Lednice praskala, jak byla našvihnutá zvěřinou, a žena vymýšlela nová jídla ze zvěřiny.

Měl se otevírat poslední panelák a zároveň systém spojovacích chodeb spolu s obchodem a hospodou. V místnostech, kde původně mělo být kadeřnictví, začal nějaký německý podnikatel stavět linku na zpracování zvěřiny a udírnu. Výrobky měly jít na export, hlavně do západního Německa.

Jednota otevřela v obci s velkou slávou prodejnu smíšeného zboží, které vládla paní Janděčková s kolektivem, a bylo zde k dostání skoro vše od oblečení, potřeb pro domácnost a drogerie, hračky i cigaret, tak jak to na vesnicích bývalo.

Paní vedoucí byla zdatná obchodnice, která nenechala zákazníka odejít s prázdnou z obchodu. Vždy jsem tvrdil, že by byla ochotna prodat i svoji sestru, která v obchodě také prodávala. Byla to žena statné postavy, vážící určitě přes metr, ale na svoji postavu velmi čilá žena, které se také ani jazyk nezastavil.

Byl jsem jednou s manželkou v obchodě nakupovat, a jakmile paní vedoucí viděla, že jsme se zastavili u oděvů, okamžitě přispěchala a začala nabízet zboží a přímo vnucovat, co si máme koupit.

Byl jsem sice rád, že je taková zdatná obchodnice na rozdíl od některých unuděných prodavaček, které si zákazníka ani nevšimly, ale ona byla někdy až odporně přemilá a vstřícná. A nikdy nenechala nikoho odejít s prázdnou, i kdyby si měl z krámu odnášet sebevětší blbost.

Když již manželka nevěděla, jakým způsobem ji přesvědčit, že jsme si zboží jen prohlíželi, podlehla paní Janděčkové.

„ Manžel si chtěl koupit nové trenýrky,“ sdělila jí a já přisvědčil.

Paní Janečková spustila ještě větší vodopád nabídek od trenýrek až po svetry.

„ Ne, děkujeme, ale my bychom chtěli opravdu pro manžela jenom ty trenýrky!“ trvala na svém manželka. Začínal jsem být z toho již celý vzteklý, protože jsem nikdy nenakupoval rád. Moji velikost neměla a začala mi nabízet červené a malé, které jsem já nechtěl, protože se v obchodech začínaly objevovat slipy a těm jsem dával přednost.

„ Ty jsou mi malé, jak se na ně dívám,“ sdělil jsem paní vedoucí můj poznatek.

„ A navíc se mi nelíbí.“

„ Ale pane Ranecký, ty vám určitě budou !“ nedala se odradit paní vedoucí a zkušeným okem se mi podívala na spodní část těla.

„ Nebudou! “ odvětil jsem já.

„ Jak se tak na vás dívám, určitě budou, “ odporovala paní vedoucí.

„ Nebudou !“ pomalu a vztekle jsem jí odpověděl.

„ Jak vy můžete vědět, jak já to mám prověšený!“ ukončil jsem rozhovor.

„ Dobytku ! “ hlesla moje žena, zatímco paní vedoucí lapala po dechu a začala se silně červenat.

„ Já jsem vás měla vždy za slušného člověka a vy jste také pěkný sprost'ák, “ ulevila si, konečně otočila se jako na obrtlíku a odešla . Žena se na mne vyčítavě podívala.

„ No co jsem jí měl už říci, když se nenechala odbýt?“ bránil jsem se.

„ Přímo mne k tomu donutila.“

Od té doby sice paní vedoucí nepřešlo přesvědčování zákazníků, jenom mne nechávala v klidu a neprováděla na mne nátlak, abych koupil, jenom někdy na mne zahrozila prstem a pronesla s úsměvem : „ Vy sprost'áku! “

Ten rok se nějak rozmnožila černá zvěř a nebyl problém potkat třeba bachyni, jak si to štráduje po silnici s malými.

Pole byla od nich kolikrát přeoraná a záhumenkové brambory sklizeny hned po sadbě. Tomu se rozhodli učinit konec lesáci s těmi, co občas stříleli. Jeden z honů se konal i na polích farmy na Lobzech.

Bohoušova žena odjela k rodičům, protože se její rodiče mezitím rozhodli odstěhovat někam jinam, ale ona byla ochotna se svým manželem sdílet útrapy samoty o čtyřech domech.

Chlapi se rozhodli, že hon náležitě ukončí se vším všudy, co k tomu patří. Tedy i s guláškem a zásobou alkoholu. Bohoušek pomáhal a organizoval, vždyť byl i jeden ze střelců, protože myslivecké zkoušky skládal již na škole. Nabídnul všem, že slavit se bude u něj, protože jeho žena se měla vrátit až za týden.

Když unavení honci i střelci skončili a hon byl ukončen, odcházeli se občerstvit do rodinného domku, který obýval Bohouš se svoji mladou manželkou.

Všichni si libovali, jaké je to prima, když se jedná pouze o pánskou jízdu bez účasti žen, protože je nikdo neokřikoval, co smí nebo nesmí.

Jediné, co museli, bylo to, že je přinutil zout boty, protože obývací byl načinčán a vybaven právě nově nakoupeným nábytkem s nezbytným pěkným kobercem uprostřed místnosti.

Když byla zábava již v pokročilém stádiu a gulášek byl zapíjen dobrým mokem, stoupl si Jirka Blažek, což byl šikovný a zdatný dřevorubec, a jeho pohled se zastavil na kulovnicích opřených v koutě obývacího.

Trochu vrávoravým krokem přikročil ke kulovnicím, jednu uchoopil a povídá „ Doufám, hošani, že jste všichni řádně vybili zbraň? “

S kulovnicí v ruce se vydal ke křeslu, z kterého se právě zvedl.

„ Nestarej se a chlastej vole !“ ozval se některý z hodovníků.

Jirka, který byl znám svým sklonem k preciznosti, přesnosti a pořádku, povídá: „ Víte, jak to bylo na vojně, když jsme přicházeli ze stráže?“

„ To jsme si museli stoupnout před taras s pískem, a říci zbraň vybit, “ přičemž si stoupl před křeslo jako před taras a zmačkl spoušť kulovnice. Ozval se výstřel a v rozplývajícím se kouři výstřelu bylo vidět překvapené a i vyděšené obličej.

„ Vole, vole, blbej, vždyť jsi někoho mohl zastřelit , “ vytrhl mu pušku Jarda. Všichni se rychle začali kontrolovat, zda jsou v pořádku.

Byli, jenom nové křeslo bylo prošívané kulkou a v koberci a parketové podlaze byla pěkná díra. Vypukla pěkná hádka a určování majitele kulovnice.

„ Já jsem udělal pouze to, co jsme dělali na vojně, při zachování všech bezpečnostních předpisů!“ bránil se Jirka útoku některých.

„ Nemohl jsem vědět, že některý z vás jste takový vůl a předpisy porušujete. Čí je to zbraň?“ pokračoval ve vyšetřování.

Viník byl okamžitě zjištěn, a udělena pokuta která se musela zaplatit okamžitě, protože by mohla být později zapomenuta a nebo by se hříšník mohl všelijak vymlouvat.

Myslively soud, který byl narychlo ustanoven z účastníků honu, ho odsoudil k pokutě deseti lahví tvrdého alkoholu a k omluvě novomanželce Bohouše, přestože Bohouš slíbil, že se to pokusí nějak zamaskovat, aby na to paní nepřišla.

Okamžitě byl telefonicky zajištěn dovoz pokuty ze zásob obchodu paní Janděčkové.

Z toho důvodu oslavy trvaly ještě další den, pokud všechny lahve nebyly prázdné a účastníci nespali spánkem ožralců.

Do obce se přestěhovali stále noví lidé, ale někteří vzápětí odcházeli, protože se jim v tomto „Bohem opuštěném kraji“ nelíbilo!

Stalo se, že rodina, která se přistěhovala před necelými čtrnácti dny se opět stěhovala.

Nejkraťší dobu dvou dnů pobyla rodina, která se přistěhovala odněkud ze Spišské Nové Vsi, a ještě ten večer si rozdělali oheň v elektrickém sporáku a divili se, jak mají ta kamna špatný tah, že tak kouří.

Naštěstí se včas byli zeptat sousedů, co mají dělat, že nemohou v bytě ani dýchat, jak ta kamna netáhnou. Škoda mimo vypáleného elektrického sporáku a vymalování naštěstí nevznikla, ale všichni ostatní trnuli hrůzou, co by se stalo, kdyby chytlo umakartové jádro kuchyně a oheň se začal šířit stoupačkami po celých sedmi patrech .

Příští den jim ředitel oznámil, že je nezaměstná, aby opustili byt, že jim pomůže i odvézt nábytek. V paneláku bylo cítit několik týdnů smrad po kouři, ale nájemníci druhého paneláku pomalu zapomínali, protože v té době migrace obyvatelstva v obci byla veliká a tak jste najednou třeba zjistili, že máte nové sousedy.

Jednoho dne se objevil u našich dveří pověřenec okresu „Motýl“, zrovna když jsem srovnával ze škatule rodinné fotografie do alba.

„Čest, soudruhu!“ zahlaholil hned, jak jsem otevřel dveře.

„Jdu kolem a tak jsem se rozhodl, že se na chvíli zastavím na kus řeči,“ sděloval mi a cpal se do bytu. Ustoupil jsem tedy a vpustil ho dovnitř.

Usadil se v obýváku u rozložených fotek, které z dálky okukoval.

„Co děláš?“ zeptal se a stále nevěděl, jak by začal.

„Víš, chtěl jsem si s tebou pohovořit o situaci ve straně, ale nebudu zdržovat, když máš práci.“

„Rovnám fotky, to může počkat,“ odpověděl jsem mu a shrnul jsem rozložené fotky na hromádku.

Tu si všiml fotky našeho prvního prezidenta Tomáše Garyka Masaryka, která byla náhodou na vrchu krabice s fotografiemi. Natáhl se pro ni a optal se: „Kdo to je?“

„Ale, to je děda“ řekl jsem ze srandy a vzal mu fotografii z ruky.

„Jakou má čepici s trikolórou, nebo s čím? On byl za války u vlajky?“ zeptal se mne podezíravě a natahoval se opět po fotografii.

„U vlajky ne, co vás to napadlo!“ ohradil jsem se, protože jsem věděl, že organizace Vlajka byla za druhé světové války organizací českých fašistů.

„Ta fotka je daleko starší a tu trikoloru nosil, protože byl vlastenec,“ napadla mne odpověď a fotografii jsem uložil do škatule.

„Takže on byl komunista?“ zeptal se mne debilně Motýl.

„Ne komunista, ale vlastenec,“ odpověděl jsem a nebyl jsem si pro změnu jistý, zda mne nezkouší, jestli přeci jenom našeho prvního prezidenta nepoznal.

Politická situace v zemi se začala přirostávat. Z nadřízených orgánů ÚV i OV KSČ jsme byli zavalováni nepřehledným materiálem a radami, často protichůdnými. Tak jak na těchto orgánech probíhal boj o politickou moc, takový býval i obsah materiálů. Plak těch, kteří nepřáli novému čerstvému větru, který začal po lednu vát, se zvyšoval. Mnoho lidí a komunistů vyčkávalo, jak to vše dopadne. Odmítali si pálit prsty, i když třeba tajně a různými intrikami si přihřívali také svoji polívčičku, která by jim pomohla na výsluní a do plného korytka.

„Víš, mně se ta politika, kterou dělá nové UV u nás, nelíbí,“ konečně z něho vylezlo a já zjistil pravý důvod jeho návštěvy.

„ Když to vidíš, jaká je anarchie a jak propouští z vězení a rehabilitují politické vězně, kteří u nás chtěli svrhnout režim a nastolit kapitalismus, tak se mi to nelíbí. Chtělo by to tvrdou ruku. Dubček s novým vedením je měkký!“ Chtěl se široce rozhovorit, ale situaci zachránila moje žena, která zahlaholila do obýváku : „ Sliboval jsi, že se půjdeš se mnou projít, a ty místo toho probíráš politiku!“

Nestačil jsem Motýlovi ani odpovědět na jeho obavy, ale zahlédl jsem jak mne žena mrká.

„ Mamino, již běžím, promiň, zapomněl jsem na slib,“ počal jsem se zvedat z gauče.

„ Já přijdu jindy, aby se tvoje žena na mne nezlobila,“ omlouval se Motýl a já byl vděčen ženě za rázný nápad, jak se zbavit pověřence okresu.

V obci se objevil plakát, který zval na první opravdový striptýz. To bylo něco pro chlapy. Již se nemohli dočkat konce týdne, kdy v sobotu měla vystoupit známá pražská umělkyně, což byla ve skutečnosti jedna dáma, která se s obstarožním druhem před časem přistěhovala do obce.

Celý týden z toho byla obec na nohou.

Doposud jsme mohli zhlédnout striptýz pouze na německé televizi. V naší obci bylo možno normálním způsobem bez zvláštní antény přijímat tři západoněmecké programy. Stačilo místo antény do zdířky zasunout hřebík a německý kanál televize naskočil.

Takových míst v republice bylo velmi málo a „ Motýl “ jako pověřenec okresu často prohlašoval, že se zde bude stavět rušička, aby imperialisti nemohli nahlodávat budování socialismu v naší vlasti a ukazovat svoje zvrhlosti. Navíc ještě v první socialistické obci. Ale vidět striptýz na vlastní oči, to bude něco! To obec ještě nezažila.

Já jsem měl smůlu, protože jsme s manželkou jeli na motorce do Prahy. Měla se přijít ukázat do porodnice v Podolí, kde byl Ústav péče o matku a dítě. Její těhotenství bylo rizikové a měla tedy v Praze chodit na pravidelné kontroly a prohlídky. Samozřejmě že rodiče manželky byli moc rádi, že se také přijedeme alespoň na tři dny ukázat.

„ Petře!“ povídá mi tchýně „ Já si myslím, že bys Ivanku neměl vozit na motorce! Měli jste jet raději vlakem. Víš, že na sebe musí být opatrná, a já také potom trnu hrůzou, aby se vám nic nestalo.“

„ Ale babičko, víte, že jezdím opatrně, nebojte se, nic se nestane!“ snažil jsem se jí upokojit. Jezdil jsem opravdu opatrně, protože jsem se na toho drobečka, co se měl narodit, moc těšil. Když jsme se vrátili v úterý domů na Rovnou, sděloval mi můj spolupracovník Ondra, velký nemrava a milovník žen, že jsem o nic nepřišel.

Vstupné bylo dvacet pět korun a sál prý praskal ve švech, jak byl našvihnut převážně mužským osazenstvem, ale přišly i některé ženy, většinou se svými manžely. Přijeli zaměstnanci lesů i z okolních obcí a brlohů.

Na hudbu z magnetofonu do sálu prý vtančila ona, nově se přistěhovaná sousedka, zatímco její obstarožní partner obsluhoval gramofon..

Sálem se prý ozývaly výkřiky jako dělej ! nezdržuj ! a podobně, když již tanec trval si pět minut. Konečně prý odhalila vršek a ozvalo se souhlasné mručení a potlesk .

Vršek prý nebyl špatný, říkal mi Ondra a nevědomky se při tom zasníl a olízl.

„ Potom to ale bylo fiasko,“ povídá našťvaně. „ Když měla sundat spodek, zbytečně to prodlužovala, zatímco někteří lesní dělníci dostávali erekci a někteří i ejakulaci. “

Sálem se ozýval křik „ Dělej! Dělej!“ a který sílil.

Bleskem prý sundala kalhotky, které prý odkopla a utekla za plentu.

„ Neviděli jsme nic, “ povídá smutně Ondra. „ Na bubáku si držela ruku, když utíkala!“ To přivedlo lesní muže do varu.

Požadovali navrácení části peněz, aby si v hospodě mohli dát alespoň pivo a panáka. Sálem se nesl pískot a křik. Partner striptérky popadl kasu a rychle zmizel.

„ Víš, “ povídá Ondra, „Ty kalhotky, které ona měla, by si moje stará nedovolila vzít ani na vytření podlahy.“

To jsem mu věřil, protože měl atraktivní mladou, již druhou manželku, o patnáct let mladší.

Oba byli Moraváci z Uherského Hradiště.

Ondra byl muž nabitý sexuální energií, která z něj jen zářila, ona byla stále se červenající mladá a slušná dívka.

Ondra mi mnohokrát řekl: „Ogare ! Ty déřž hobu! Když s tebou tata ochcával plot, já učil děvčice jezdit na damském kole na štangli.“

Mohl si to dovolit, protože byl o dvacet let starší než já. Jeho žena byla pravý opak.

Když ženské mezi sebou probírali zvěsti o druhých a řekli slovo „drbat“, jeho žena na to reagovala zčervenáním a zakrývala si rozpaky obličej.

To ale nevěděla, že v hovorové češtině slovo „drbat“ neznamená nic tak moc sprostého, jinými slovy pomlouvat. Na Moravě výraz „drbat“ znamenal tvrdý styk mezi ženou a mužem.

Postupně naučil Ondra svoji ženu, aby byla ráznější a průbojnější, protože spolu měli dvě malé děti, ale myslím si, že jí to naučily spíše spolupracovnice ze školky, kde dělala kuchařku.

Jednou jsme se rozhodli, že si uděláme výlet do Františkových Lázní, protože jsme si s ženou vzpomněli, jak jsme z Kynžvartu, když jsme tam čekali, až Rovná otevře první bytovku, podnikali výlety do Mariánských Lázní na koncerty vážné hudby.

Byl červen, krásné počasí a tak jsme vyrazili. Problém byl v tom, aby se žena za mnou usadila, protože měla již poměrně velké břicho. Po cestě mi do zad mnohokrát kopnul budoucí potomek, který tímto způsobem poslední dobou o sobě dával čím dál tím více vědět.

Moc jsme se tomu nasmáli.

Poseděli jsme a poslechli i koncert lázeňské hudby a neopomněli jsme také navštívit sochu „Františka“

Okolo se šoural postarší děda, který když viděl, že držím manželku okolo ramen, na mne křiknul: „Mladý pane, ať si vaše paní také pohladí Františka!“ který byl celý oblýskaný od častého hlazení převážně dámské části lázní.

To mi hnulo žlučí a vyhrkl jsem: „Hrome, dědo, vy musíte být přinejmenším slepý!“ a ukázal jsem na vypouklé břicho mé ženy.

Celou cestu zpět jsme se tomu s ženou smáli.

Byl to krásný den, který mi nahradil smutek z toho, že žena brzy odjede do Prahy již na delší dobu, pokud se nenarodí ten náš vytoužený potomek.

Bylo rozhodnuto. Když to bude kluk, bude se samozřejmě jmenovat po otci. Manželka nechtěla, pokud by se měla narodit holka, aby se jmenovala po ní, a tak jsme měli připraveno jméno Kristýnka.

Šťastné je všechno , co je svobodné,
a nešťastné je , co je nesvobodné.
O věcech společných se málo kdo dohodne,
a kdo dá slib, ten už se volně nerozhodne.

Otec hrdina, syn vrah.

Přišel za mnou Motýl, zda bych ho brzy ráno nemohl odvézt do Sokolova. Chce si hledat novou práci, půjde prý dělat i s krumpáčem, on, který nedovedl doma ani pověsit záclony, natož přidělat lustr.

Na takovou práci si nás zvala jeho paní přezdívána „Kapustička“, proti svému muži byla veliká, silná a tichá. Jemu jsme říkali „Motýl“, protože proti své ženě byl malý, slabý, hrozně nešikovný, ale řečník to tedy byl!

Hlavně když to bylo na téma komunistické strany. Byl to kádr.

Vstal jsem již v půl šesté, jak jsem mu slíbil, aby byl v Sokolově brzy. Motýl čekal již nedočkavě před barákem.

Při jízdě něco blekotal, že má dost toho zesměšňování, že strana není tak pevná a tvrdá jako dříve.

Vedení strany je slabé a podléhá prý tlaku veřejnosti. Dubček prý ustupuje oportunistům. Namlel toho za cestu hodně, moc jsem to nevnímal, spíše mi vrtalo hlavou, proč potkáváme tolik tanků a transportérů s pruhem.

To je zase nějaké cvičení? Poslední měsíce se s nimi v západních Čechách snad roztrhl pytel. Jak to, že na křižovatkách stojí jen ruští regulovčící?

„Něco se děje,“ zakřičel jsem přes rameno. „Jak to, že stojí v polích našeho statku? Vždyť ředitel o žádném cvičení nemluvil.“

Měl jsem takový blbý pocit. Něco mi nesedělo.

Bylo po šesté ráno, ulice jako vymetené, jenom na náměstí před OV KSČ stál hlouček lidí. Zastavil jsem a první jejich slova byla: „Je okupace, obsadily nás armády Varšavské smlouvy.“

„Ty svině!“ vyjelo mi z úst.

Dalo se to čekat, ale nikdo tomu nevěřil.

V republice sice oficiálně skončily manévry Varšavské smlouvy, ale ruská vojska jen tak nemínila odejít z některých pozic. U Pramenů se v jejich raketových pozicích objevovali poměrně často, ale vždy jen na pár dnů, tentokrát se cvičení nějak protáhlo.

„Motýl“ si zamnul ruce a zajásal: „Nyní bude teprve pořádek, teď poznají oportunisté, zač je toho loket!“

„Ty svině!“ skočil jsem po něm a řval.

„Ty svině,“ a plival jsem po něm.

Skočili mezi nás.

„No soudruzi, přece se nebudete mezi sebou prát.“

„Ty svině, a já tě, blbec, vezu ještě do Sokolova. Počkej, až to řeknu chlapům.“

Vztekle jsem našlápl motorku a na plný plyn odstartoval. Měl jsem na motorce rychlopál, a tak jsem mašinu postavil málem na zadní.

Pro slzy jsem neviděl, brečel jsem jako malý kluk a mašinu jsem hnal, jako by šlo o život.

Mít v ruce zbraň, tak bych asi vraždil.

Když jsem dojel na Rovnou, nejméně půlka obce byla již na nohou a obíhala osádky transportérů a tanků, které byly pevně přesvědčené, že u nás vypukla kontrarevoluce, a svorně tvrdily, že nám ruští vojáci přišli na pomoc.

„Pěkně děkujeme! Ale na takovou pomoc vám serem!“ sdělil jsem první osádce tanku, ke které jsem dorazil.

Jakýsi velitel mi ukazoval podrobnou mapu speciálku, kde byl málem zakreslen i sousedův hajzl u rodinného domku.

„Mám zde rozkaz držet pozici a tu neopouštět bez rozkazu. Je to možné, že u vás žádná kontrarevoluce není, nic jsme po cestě neviděli, ale rozkaz je rozkaz!“

Rychle k Černilce, ať zapne televizi.

Dívali jsme se na naši televizní hlasatelku Kamilu Moučkovou a po tvářích nám tekly slzy. Když přepnula na Německo, abychom věděli, jak se k tomu všemu staví naši sousedi, byli jsme na tom stejně.

Ještě že jsme měli možnost přes odpor našich vládních i okresních mocipánů chytat tři německé programy televize.

Samozřejmě že jsme my i Willy Brand plakali.

Černilka na mém rameni a Willy v televizi. Byl jsem v šoku! Poprvé jsem viděl plakat politika a jasně viděl, jak mu tečou slzy po tváři.

Černil seděl v křesle u televize, kouřil, že nebyl skoro vidět, a jen nasucho polykal.

Byl to kovanej straník, pravý opak svojí ženy.

V ten okamžik jsem si vzpomněl na ženu! Byla v Praze u rodičů, kam minulý týden odjela.

Čekali jsme po letech vytoužené mimino a bylo to rizikové těhotenství. Žena docházela do Prahy- Podolí do ústavu péče o matku a dítě.

Musím hned do Prahy, blesklo mi hlavou, musím zjistit, zda je v bezpečí. Musím zjistit, co se v Praze děje. I já jsem měl v Praze matku a všechny sourozence.

Když jsem slyšel z rozhlasu a televize, co se děje, utíkal jsem na poštu telefonovat do Prahy.

„Nemohu vás spojit, veškeré spojení s Prahou je přerušeno,“ sdělila mi slečna na poště a koukala, jak se mi řinou opět slzy po tváři.

„Mám tam ženu! vypadlo ze mne plačtivě: „Čekáme rodinu, má se nám narodit dítě“ Viděl jsem jak slečna po tomto mém sdělení také posmutněla, ale nemohla nic dělat.

Celý šílený strachem jsem utíkal za ředitelem statku.

„Počkej chvílku, situace je vážná, budeme mít poradu! Chci svolat všechny pracovníky a promluvit k nim. Výroba musí jít dál, nemůžeme krávy nechat hladem. Naše armáda dostala rozkaz zůstat v kasárnách a nezasahovat, mám strach, že se mi lidi rozutečou.

V Praze je prý všechno obsazeno cizími vojsky, letiště, kasárna, vjezdy do Prahy, zkrátka všechno!

Střílí se tam, slyšíš! Střílí! Co chceš, blázne, dělat? Ženu máš určitě v bezpečí, u rodičů!

Zůstaň tady!

Dovolenou bych ti samozřejmě dal, ale zůstaň tady. A jak tam chceš jet? Autobusy nejezdí, vjezdy do Prahy jsou prý zataraseny ruskými tanky.“

„Pojeďu na motorce,“ řekl jsem rozhodně.

„Ty snad nejsi normální! Cesta není určitě bezpečná!“ rozčiluje se ředitel.

Běžel jsem svolávat lidi na mimořádnou poradu. Doma jsem drapnul po teplejší bundě, do kapsy nacpal filmy a přes krk, jako do podpaží, zavěsil kameru 8 mm, kterou jsem si přivázal šňůrou na stahování bundy.

Byl jsem rozhodnut na sto procent .Jedu do Prahy! Nevydržel bych to tady.

Ředitel na poradě neřekl stejně nic nového. Jen to, že musíme být v klidu a vyčkávat .

Vyčkávat, na co ? Vyčkávat ! To slovo jsem k smrti nenáviděl.

„Chci dovolenou! Vráťím se určitě za čtyři dny, nebo nejdéle do týdne,“ sdělil jsem ředitelovi po poradě.

„Komu není rady, tomu není pomoci, když chceš přijít o kejhák, tak si jed’,“ komentoval to rozzlobený ředitel.

Zkontroloval jsem, zda mám dost benzínu, našlápl a vyrazil.

Cestou se opakoval stále stejný obraz. Všude, kde bylo vidět auta, transportéry a tanky vyznačené bílým pruhem v zaujatých pozicích, byly hloučky lidí debatujících s vojáky.

A hesla. Moře hesel! Od narychlo namalovaných plakátů, až po popsané zdi domů. Těch hesel byly stovky, za těch pár hodin. Kdybych je měl vyjmenovávat, strávil bych tím hodně času.

Někde byly již otočené ukazatele směru jízdy.

Od Prahy na západ a opačně, nebo různými směry. Naše vojsko a policii jsem nikde neviděl.

Motorku jsem hnal na plný plyn, nehledě na dodržování rychlosti, jenom přes vesnice jsem jel opatrně.

Hlavou se mi po cestě honily myšlenky, co bude dál, snad z toho nebude další válka? Tušil jsem, že by to byl pro náš národ hrozný masakr, kdybychom se chtěli bránit.

Tušil jsem také, proč Willy Brand říkal, že je to tragedie pro celou Evropu, a proč se mu také jako mně tlačily slzy do očí, když jsem se u Černilů díval na televizi.

Směrem k Praze houstl výskyt a soustředění ruských vojenských prostředků.

I na vojácích byla vidět únava a v jejich očích určitá nejistota. Jejich velitelé byli rozhodnuti ukázat celému světu, jak má vypadat panoptické představení soudružské pomoci, Jak má vypadat přátelství a internacionální pomoc!

Motorku jsem hnal stále na plný plyn. Konečně jsem se blížil k Praze. Již jsem byl skoro za Hostivickým viaduktem, po levé straně by se měl objevit kraj startovací plochy letiště a po pravé straně rybníky s výhledem směrem k Bílé hoře.

Byla to pravda, do Prahy na Bílou Horu je to asi pět kilometrů, ale silnice byla plná aut, kamionů a autobusů s postávajícími hloučky lidí.

S nohama na zemi jsem opatrně popojížděl. Mnoho lidí mi říkalo: „Stůj! Dál se nedostaneš! Do Prahy nepouštějí!“

Mne ale hnala touha dostat se dál, přece to nevzdám na kraji Prahy, když mám za sebou sto šedesát kilometrů a prdel skoro necítím, protože jsem celou cestu nezastavil ani na vyčůrání. Podařilo se mi prokličkovat až na kopec před Bílou horu, k takovým těm poutním kapličkám. Tam stály napříč přes silnici ruské tanky a transportéry a před nimi přešlapovali ruští samopalníci.

Jeden z nich v černé kombinéze a přilbě regulovčika mi zlobně ukázal rukou nazpět a v zápětí se chopil spouště samopalu.

Rychle jsem otočil a vracel jsem se.

Z hloučku autobusů stojícího opodál se ozvalo: „S nimi se nedá mluvit! Zkoušeli jsme to se s nimi domluvit, ale jediné, čeho jsme dokázali, bylo to, že nás s nataženým samopalem dostali až sem! Vrahouni! Přišli v noci a se zbraní v ruce. Nechtějí s námi mluvit, asi to mají zakázané.“

Zaslechl jsem puštěné rádio. Rozhlas volal výzvu o pomoc! Do vysílání hymny se ozývala střelba z kulometů a samopalů. U rozhlasu opět umírají naši lidi.“

Směrem od letiště se ozvala dávka ze samopalu. „Kurvy jsou to!“ ulevil si další z hloučku „Čekám tady už od rána.“

„Hele, znáš to tady?“ říká mi jeden z hloučku autobusů.

„Ty bys to mohl projet po polích tady před startovacími plochami. Na motorce bys se tam mohl dostat tady přes pole a louky! Dávej ale pozor, kdo ví, jak to tam vypadá.“

„Hele, támhle za tím statkem je třešňovka,“ ukazuje mi směrem ke statku. „Já to tady znám, jsem z Hostovic. Už bych byl dávno pryč, ale přeci tady nenechám na silnici autobus. Lidi z autobusu šli tam tudy pěšky směrem k věznicí na Ruzyň“

„A co když budou po mně střílet?“ hlesl jsem. Čerstvě jsem měl v paměti střelbu ozývající se před chvílkou. „Nebudou! Neboj. To jen vždy, když některému prdne v bedně,“ utěšoval

mne další. Začal jsem uvažovat, zda by nebylo lepší nechat motorku ve statku a vydat se také pěšky .

Nevěděl jsem ale, jestli vůbec jezdí tramvaje. Pěšky to do Jinonic přes Ruzyň bylo ještě moc kilometrů .

Rychle jsem uvažoval: „Risknu to! Když jsem dojel až sem, snad prokličkuji i dále.“

Našlápl jsem opět mašinu a takovým tím loudavým tempem, s nohama na zemi jsem se vracel.

Za jedním stojícím autobusem jsem pomalu odbočil na vjezd do statku a dále třešňovkou.

Kradmo jsem se ohlédl, jaká bude reakce. Zdálo se mi vše v pořádku.

Osolil jsem plyn, až jsem opět málem postavil mašinu na zadní.

Pryč, pryč, rychle pryč! Usadil se ve mně pocit strachu, co kdyby začali střílet.

Je to dobré, už jsem za kopečkem a ztratil jsem je z dohledu. Rychle jsem vjel na nejbližší mez a pral to jako na motokrosu.

Trochu mne mrzelo, že jsem nestačil udělat pár záběrů kamerou, ale při pohledu na toho regulovčíka, a pokynu který na mne se zbraní udělal, jsem si netroufl.

Ještě snad budu mít příležitost.

Do dneška nevím, jakým způsobem jsem se vymotal z polí a vyjel jsem kousek za Ruzyňskou věznicí dole za železnicí.

Bral jsem to rychle spodní ulicí směrem k centrálním vojenským skladům, kde jsem byl na vojně, hned po přísaze dva měsíce v kursu skladníků a písařů.

Všude bylo plno lidí, vojáků a vojenské techniky, ale ruské. Někde s vojáky lidé živě diskutovali, někde je vojáci pod namířenými samopaly drželi od sebe.

Zahlédl jsem telefonní budku, zabrzdil, vylovil drobné a bleskem vytočil číslo, které se mi vrylo do paměti, ještě když jsem chodil za svobodna s mojí paní. Zvedla telefon, měl jsem to štěstí, byla to přímo ona!

Vychrlil jsem ze sebe, že jsem v Praze a co mne potkalo.

Rozplakala se! A mně se samozřejmě opět tlačily slzy do očí.

Sdělila mi, že ráno si Vlasta, to je její sestra, donesla z porodnice nově narozenou dceru Kamilku jen tak v tašce, v které měla původně své věci do porodnice. Donesla ji pěšky, protože sanitky nestačily převážet zraněné. U rozhlasu se bojuje, ve Vinohradské třídě prý hoří auta i tanky.

„ My se toho malého snad ani nedočkáme,“ vzlykala do telefonu a stále plakala.

„ To se to naše dítě musí narodit do takové nešťastné doby?“ polykala mezi slovy své slzy.

Vzlykal jsem málem také: „ Neboj, hned jsem u tebe, všechno bude dobré!“

Rychle jsem otřel oči, vysmrkal se a už jsem pádil zase dál. Během několika dalších minut bez zvláštních příhod jsem byl u ní.

Tchán se divil: „ Jak ses do Prahy dostal? Vždyť je Praha obšancovaná a podle rozhlasu do Prahy nikoho nepouštějí? “ Znovu jsem mu bleskem vypravoval o své jízdě do Prahy i to, jak jsem se dozvěděl o tom, že nás obsadily spřátelené armády, včetně toho, jak jsem se porval s pověřencem okresu „ Motýlem “ a jak jsem na něj několikrát plívl.

„ To jsi dělat neměl. Měl jsi zachovat klid, takoví se dovedou mstít! Buď rád, že jsi v pořádku dojel! Odpočineš si, poznáme, jak dál se bude situace vyvíjet.“

„ Já vím, že jsi hladovej ! “ říká tchýně a v zápětí nese na stůl talíř vonící polévky.

Zhltnul jsem polévku i druhé jídlo, pomalu nevnímaje ani co jím. Tak jsem byl soustředěný na vysílání rozhlasu.

Z rozhlasu se ozývala výzva o pomoc. U rozhlasu se opět bojovalo jako při Pražském povstání! Hlasatel hlásil, že v ulici hoří autobus a ruský tank. Jsou prý první mrtví.

Neměl jsem stání, proč jsem si vzal kameru? Musím do města zjistit, co je s rodinou staršího bráchy, s mámou a dalšími sourozenci.

Bratr Ivan bydlel vedle Staroměstského náměstí u rodičů své ženy.

„ Ty ses zbláznil! Zůstaň doma a buď rád, že jsi šťastně dojel,“ byla první reakce ženy.

„Neměl bych stejně kde u vás spát,“ namítal jsem, „Víš, že Vlasta si donesla Kamilku z porodnice. Kde vůbec je?“ došlo mi, že jsem je ještě nezahlédl.

„Spí vedle v ložnici,“ sdělila mi žena.

„Budu spát u Ivana,“ žebroňil jsem. „Neboj, nikam nebudu strkat hlavu, však víš, jak se na naše malé těším.“ snažil jsem se ji umluvit.

Přírůstek do rodiny jsme čekali v září a mateřství na ženě bylo již pěkně vidět.

„Dobrá!! Od Ivana ale hned zavoláš, abych věděla, že jsi v pořádku.“ rozhodla nerada.

Nestačil jsem se ani pořádně rozloučit a už jsem zase seděl na mašině, řítil se přes Malvazinky dolů do města. Odbočil jsem na Zborovskou a potom přes most k Národnímu divadlu. Skoro na každé křižovatce stála ruská technika s hlídkami. Za Karlovou univerzitou jsem si oddechl. Během několika minut jsem byl na Staroměstském náměstí plném Rusů i našich lidí.

Rusové zde měli rozestavěny protiletadlové kulometry ve tvaru pŕlměsíce. Jako kdyby očekávali nálet!

Rychle jsem strčil mašinu za vrata do dvora, zamknul řídítka a už jsem bral schody po dvou do prvního patra. Zalehnul jsem zvonek.

Bratr konečně otevřel a vyvalil oči.

„Nazdar brácho, co tady děláš ? Jak ses sem dostal? Vždyť se střílí a do Prahy nikoho nepouštějí,“ byla jeho první slova.

„Neptej se a pojd' rychle se mnou. Mám v podpaží kameru,“ rychle povídám, „Musím k rozhlasu, musím do ulic. Pojd' honem, budeš dávat bacha, když budu filmovat! Po cestě ti všechno povím! Doma nic neříkej, řekni jen, že jsem přijel a že se jdeme podívat k máti do Truhlářské.“

Jen jsem to stačil dořici, již byla v chodbě švagrová. „Je, Petře, kde se tady bereš?“

„A ty bys měla doma stání? Vždyť víš, že je Iva v Praze!“

„No jo, ale jak ses dostal do Prahy?“ ptá se udiveně švagrová

„Všechno ti budu vypravovat, budu u vás spát,ale teď chci, aby Ivan šel se mnou k máti. Jo, a zavolej Ivaně, že jsem dorazil a že jdeme do Truhlajdy.“

Byl jsem rád, jak jsem to skoulel.

„Já jdu , kluci, s vámi,“ ozvala se.

„Ne, radši ne!“ rozhodl rezolutně Ivan, „víš že to není bezpečné, něco se náhodou semele, jen buď doma! My přijdeme včas!“

Rozeběhli jsme se přímo k rozhlasu, nahoru na Václavák. Nahoře u Muzea se něco dělo.

Kolem sochy svatého Václava byly stovky lidí. Zapomněl jsem i na to, že jsem mu chtěl vypravovat, jak jsem se dostal do Prahy. Čím blíže jsme přicházeli k Národnímu muzeu,tím více bylo vidět, že omítka je rozstřílená.

„Ty svině! Co nám to udělali s pýchou Václaváku?“ povídám bráškovi a vytahuji kameru.

„Přišli nám ukazovat tu jejich vychvalovanou východní kulturu ? Přišli nám ukazovat internacionální pomoc? Přišli, aby jejich tanky odstřelovaly Národní muzeum. To si ho snad spletli s budovou našeho rozhlasu?“ Václavské náměstí bylo přecpáno ruskými tanky, ale také stovky lidí blokovaly prostory kolem tanků a nad hlavami jim vlály desítky československých vlajek, z toho některé s černou smuteční stuhou a některé již potřísněné prolitou krví československého národa.

Lidé zpívali národní hymnu, jejich oči byly zality slzami a jejich nitro se otrásalo zlostí a bezmocností!

Socha svatého Václava byla polepena desítkami plakátů narychlo namalovaných lidskou rukou a na podstavci se střídají desítky řečníků.

„Bráško, honem, musím být u toho,“ a natáčím první metry filmu. Bundu nechávám rozepnutou, abych mohl kameru kdykoliv rychle schovat.

Lidé obklopili tanky a se sevřenými pěstmi křičí na sovětské vojáky: „ Co tu chcete? Vraťte se domů! Tomu říkáte přátelství, přepadnout jiný národ v noci se zbraní v ruce? Jste svině, darebáci! Atěc geroj, syn vrag!“

Někteří házejí po vojácích vajíčky nebo rajskými jablíčky.

V tom okamžiku některý z vystrašených vojáků stiskne samopal. Ozve se dávka, sice jen nad hlavy, ale padáme na zem a do lidí jako když střelí. Rychle se rozprchnou, ale za malou chvíli opět přesvědčují vojáky o tom, že je to naše záležitost. Snažím se natočit několik záběrů u sochy svatého Václava.

Davy lidí skandují: „ Svobodu, svobodu! Ať žije Dubček, Ať žije Dubček! “

Ale ti vystrašení vojáci ve špinavě žlutých uniformách stále nechápou. Jejich politruců je těsně před vstupem na naše území informovali, že jedou na mimořádné cvičení v rámci Varšavské smlouvy, a sotva překročili hranice, tak zase, že u nás vypukla kontrarevoluce.

Kontrarevoluce? A beze zbraní? Kdy jedinou zbraní je slovo, vajíčka a rajské? V některých začíná hlodat červ pochybností. Takto přece kontrarevoluce nevypadá?

Když jsem natočil pár záběrů diskutujících s vojáky, přešel jsem záběrem na rozstřílené Národní muzeum a opět přesmyk na vlajky potřísněné krví, na primitivní pomníček prvního padlého na Václavském náměstí.

Teď jsem zahlédl jakéhosi ruského vojáka zuřivě se hádajícího s mladíkem. Voják byl trochu jako Mongol, šikmých očí a nepřijemného pohledu.

Rychle jsem opět vytáhl kameru a točil, když jsem zahlédl hledáčkem kamery, že ten voják natahuje samopal, seskakuje z tanku a utíká směrem ke mně. Zaslechl jsem vzápětí hlas Ivana „ Bacha, jde po tobě! “

V ten okamžik jsem pustil kameru na poutko, přede mnou se vytvořila lidská stěna ze semknutých lidí a slyším. „Utíkej!“ Nečekal jsem a začal klíčkovat mezi lidmi, rychle směrem ke kinu Jalta, kde jsem se chtěl ztratit. Ozvala se dávka ze samopalu, ale já se neotáčel a utíkal!

Byl jsem hrozně vyděšený, srdce mi tlouklo na poplach.

„ Ty svině! Ty svině! “ Oni po mě střílejí! Prolétl jsem průchodem na Opletalovu ulici. Opatrně se otáčím, nikdo se za mnou nežene! Proč ta střelba?

Co se za mnou dělo? Ježíši Kriste, kde je brácha? S tlukoucím srdcem vykukuji směrem z Opletalky a rozhlížím se ! Lidé jsou opět u tanků a skandují: „ Vrazi! Vrazi! “

Vyděšený až k smrti, pátrám co se stalo, když se za mnou ozvalo: „ Brácho, stůj! Nemohu tě dohonit! Musel jsem se vyptávat kam jsi běžel.“

S vyvalenýma očima koktám: „Ty svině po mně stříleli , viděl jsi to?“

„Po tobě ne, ale vyšil ji nad hlavu a my jsme všichni padli na zem.“ vychrlil ze sebe Ivan.

Srdce mi stále bilo na poplach a já se klepal v šoku.

Nyní jsem věděl, že je nutno točit hrozně opatrně, pokud možno když se nedívají. Ruští vojáci zabavovali fotoaparáty a vytrhávali lidem z rukou rádia, strhávali jim z klop kabátů a bund československé trikolory.

„Jdeme odsud! Jdeme k rozhlasu! “

„Ty, Petře, “ ozval se brácha, „ musíme být opatrnější! Víš, co jsme slíbili doma! Ty kurvy by nás byli schopni za tu kameru i zastřelit! “

Během pěti minut jsme byli u rozhlasu na Vinohradech..

Lekl jsem se! Byl to šok! V ulici dohořívající tank, tramvaj napříč ulice, rozdrcené osobní auto, doutnajícím autobus.

Omítky domů očouzené z požárů, na zdech domů stopy po zuřivé střelbě. Některé byty v domech byly vypáleny, před rozhlasem dav skandujících lidí: „Svobodu! Svobodu! Dubček, Dubček!“

Kousek od Rozhlasu v průchodu domu krvavé stopy a opět primitivní pomníček dalšího padlého.

Rozhlas byl ubráněn lidskými těly, vysílal dále!

Znovu jsem natáčel, nyní již hodně opatrně. Lidé byli báječní! Když zjistili, že někdo fotografuje nebo filmuje, snažili se mu pomáhat tím, že dávali alespoň pozor se slovy: ... „, Opatrně, ty kurvy to zabavují. “

Armáda tak zvaného velikého přítele československého lidu se bála toho, aby se svět dozvěděl, jaká je skutečná socialistická pomoc spřátelených armád československému lidu.

Po Vinohradské třídě směrem k Rozhlasu od Muzea přijížděla další vojenská technika. Udělal jsem rychle pár záběrů z dálky, jak lidé svými těly přehrazují ulici. Rusové neprojdou! Stovky lidí byly ochotni položit své životy, aby ubránily rozhlas a jeho vysílání. Pokud vysílá rozhlas, republika žije, má informace. Vysílání je její krví, tak tomu bylo a bude i v budoucnosti.

Rychle ukrývám kameru pod paží do bundy a utíkáme opět k Muzeu.

Po natočení pár záběrů zjišťuji, že bych potřeboval otočit film. Ale kde?

Zkušeni amatéři to prováděli po hmatu v rukávu, nebo jen pod přehozenou bundou. Já jsem takovou zručnost ještě neměl a rozhodl jsem se film otočit někde v průchodu domu, v zádveří, nebo někde, kde bude trochu šero.

„Ivane, dávej bacha “ říkám bráškově, „Dávej bacha, potřebuji otočit film. Vlítnu do toho výklenku u vchodu do krámu, který byl zatlučen bedněním.“

Před vchodem seděli dva mladíci, podle mého odhadu studenti. „Tam nesmíš!“ ozve se jeden z nich, zatímco druhý vstal a zatarasil mi cestu. „Potřebuji otočit film v kameře,“ vysvětluji mu, proč tam potřebuji.

Něco si mezi sebou polohlasně a vzrušeně vysvětlují, když ten druhý povídá nahlas „Můžete jít! A ty je, Venco, odveď k Jirkovi.“

Otevřel dveře s bedněním a rázem jsme byli v krámě, kde na podlaze desítky studentů malovaly plakáty, tiskly se zde na rozmnožovače plakáty.

Vzal jsem si jeden a strčil do kapsy. Venca nás vedl po schodech do prvního patra obchodu, odkud byl výhled na Muzeum a vršek Václavského náměstí.

Dovedl nás před jakéhosi muže a řekl: „Hele, Jirko! Ti dva mají kameru!“

„No, kluci, výborně! Byli byste ochotni pomoci dobré věci? Aby svět věděl, co se u nás děje? Točte všechno, co uvidíte! Máte dost filmů?“ ptá se ten jehož jmenovali Jirkou.

„Mám ještě dva v kapse!“ říkám rychle.

„Tak fajn, to by stačilo.“ povídá on.

Podíval se mi do očí, jako by mne zkoumal, položil mi ruce na ramena a potom povídá: „Pamatuj si! Pokud v šest hodin navečír uslyšíš na vlnách Československého rozhlasu vzkaz: „, Strýček je ještě doma, přijdeš sem. Je to znamení, že nás ještě zde neobjevili. Budeme filmy moci předat dále, pokud budeš ochoten je půjčit.“

Kývl jsem na souhlas, podali jsme si ruce, on běžel k hloučku lidí, odkud ho někdo hledal.

Já jsem si dřepnul na bobek a v šeru krámkou rychle film otočil. Podařilo se mi to rychle jako starému profíkovi. Bylo to asi tím, že jsem byl pověřen tak důležitým úkolem.

Ti dva strážci dveří nás pustili na ulici. Byl jsem překvapen, jak studenti dokázali organizovat odpor proti okupantům.

Když jsme byli již pár metrů od onoho místa, bráška poprvé prohodil: „Doufám, že to není nějaká léčka nebo provokace?“

„Zbláznil ses!“ vyltlo ze mne. „To byla skutečnost! Nemohlo jít o provokaci. Kde by vzali tolik provokatérů? Myslíš si, že by tiskly a malovali plakáty? Pojď, vezmeme to k Národnímu divadlu.“

Vyšli jsme rychlým krokem dolů Václavákem a odbočili jsme průchodem u Bati kolem sochy Jungmanna. Všude stejný obraz. Stovky lidí, mezi nimi i nedávno proklínaná vlasatá mládež.

Ti, kterým někteří z občanů nadávali vlasatých pobudů a flákačů, dokázali předvést neuvěřitelnou odvahu, která námi dovedla i otrásto. Kdo jiný by se dokázal posadit před ruský

tank, vytvořit lidský řetěz proti ruským samopalníkům, nebo pod těmito samopaly psát na výklady obchodů: „Ivane! Vrat' se domů! “

Některé z dívek chodily a do hlavní kulometů a samopalů v rukou vojáků zasunovaly rozkvetlé květiny a znovu vojákům opakovaly: „Vidíte někde kontrarevoluci? Co jsme vám udělali? “

Zjistil jsem, že některé vojáky skutečně začínal hlodat červ pochybností o jejich zásahu a setkal jsem se i s vyloženými sympatiemi některých vojáků.

Od nějakého mladíka jsem dostal do ruky štos strojně vytištěných letáků s textem jak ruským, tak i českým.

Byl to leták Společnosti československo- sovětského přátelství s krásným slušným textem vyzývající sovětské vojáky k odchodu domů.

„Hele, bráško, co jsem dostal, “ chlubím se Ivanovi.

„Pomoz mi s tím! Budeme je rozdávat ruským vojákům, “ jak také nabádal text v češtině.

Při cestě po Národní třídě se mi štos letáků začínal ztenčovat. Setkávali jsme se s různou reakcí obdarovaných. Od nenávistných pohledů s odhozením letáku na zem až po krásnou srozumitelnou češtinu od dvou obyčejných ruských vojáků. Byl jsem šokován tím, co jsem od nich slyšel: „Ať žije Svoboda! Ať žije Dubček! My s vámi!“

Byl to nádherný a hřejivý pocit toho, že i ruští vojáci si začínají uvědomovat velký omyl svých velitelů.

Byl jsem tak strašně překvapen, že jsem nebyl v ten okamžik schopen jinak zareagovat než slovy: „Spasibo.“

„Ivane, brácho! Slyšel jsi, to není ani snad možné. Slyšel jsi? Říkali my s vámi!“

Oči se nám rozzářily! Rychle domů. Musíme poslouchat rádio, bude šest hodin. A také musíme o všem vypravovat.

Vypravili jsme se po nábřeží, potom Karlovou ulicí domů k bráchovi do Týnské.

Pospíchali jsme, Prahou se začínaly stále častěji ozývat táhlé dávky z kulometů a samopalů, jako kdyby se okupanti začínali obávat přicházejícího večera a jejich reakcí byla střelba. Švagrová nás již netrpělivě očekávala a vyhlížela z průchodu domu.

„Kluci, kde jste byli? Volala jsem mamince do Truhlářské, ale ta mi sdělila, že jste se ani neukázali!

Obě jsme šílené strachy, co se vám přihodilo! Ivě jsem to radši ani nevolala, aby z leknutí nezačala rodit!“

„Víš, co jsme zažili?“ spustil Ivan vypravování.

Já jsem nečekal, jen jsem se krátce pozdravil s rodiči Jitky a již jsem seděl u rozhlasu.

Svíralo se mi srdce, když jsem slyšel všechny ty zprávy, včetně toho, že začalo zatýkání, že Svoboda i Dubček, Smrkovský, Mlynář a další byli zatčeni a odvezeni do Ruska.

Bože můj, co se bude dít dále, myslel jsem si a znovu jsem začínal cítit, jak se tlačí slzy do očí. Čekal jsem netrpělivě na zprávu, která měla znít: „Strýček je ještě doma.“

Bráška zatím vypravuje všem, co jsme prožili, včetně té střelby na Václaváku a mého útěku. Teď se to ozvalo! Hlasatel říká několik jasných vzkazů.

„Vzkazy pro naše posluchače: Situace se rozvíjí celkem úspěšně. Naše dohoda platí.

Žilina souhlasí s Trenčínem. Předána důležitá výzva. Doktor zve Miladu.“

Zde svobodná legální stanice Praha: Strýček je ještě doma.“

„Ivane! Slyšíš, teď to hlásili, “ křičím od rádia.

„Co hlásili? “ chce vědět okamžitě švagrová.

„Kluci! Vy něco tajíte!“ vyptává se ustrašeně.

„Ale, vcelku nic, co bys musela vědět, “ prohodí bráška, ale přece vypravuje své ženě zážitek s výměnou filmu.

„Kluci, nechoďte tam! Alespoň ne nyní. Počkejte do zítřka! Já Ivana nikam nepustím! “

rozhodne rezolutně švagrová, „Slyšíte tu střelbu? “

„No, tak se nerozčiluj,“ odpovím ji, okoukneme to zítra! Stejně toho mám natočeno málo, nestačilo by to!“

Po té střelbě na Václaváku jsem měl i docela strach. „Dneska už nikam nejdeme! Uvidíme jak zítra! Něco dotočím a potom jim to donesu!“

„Vidíš, jakej jsem mamlas,“ povídám švagrové

„Na mamku i manželku bych zase zapomněl! Musím hned zavolat, že jsem v pořádku!“

„Já tam brnknu, stejně jsem to slíbila i já,“ povídá švagrová a již vytáčí čísla.

Po uklidnění mamky vytáčí i číslo telefonu mého tchána a tchýně.

„Dorazili v pořádku asi před půlhodinou,“ slyším její první uklidňující větu. „Neboj, už je nikam nepustím! Petr bude spát u nás.“

Venku se čím dál častěji ozývají dávky z ručních zbraní a švagrová jako by se přihrčila. „Uvidíme, co se bude dít dál! Jsme z toho všichni zoufalí!“

„Dám ti toho Petra!“ a předává mi telefon.

„Ahoj! Neboj, jsem v pořádku a dávám na sebe pozor,“ vychrlím ze sebe, než stačí něco říci.

„Zítra odpoledne přijedu k vám. Mám toho hodně na vypravování. Praha je vzhůru nohama! Jsou už údajně i první mrtví!“

„Hlavně nikam nelez a nedělej ze sebe hrdinu, víš, že pomalu za každý špatný pohled nebo pohyb hned střelí,“ nabádá mě žena.

„Slibuji, že nikam zbytečně nepolezu. Zítra zavolám, než k vám pojedou, kdyby se něco dělo, co by mi bránilo přijet!“ ujišťuji jí ještě jednou.

„V centru to musí být hrozné,“ sděluje mi žena, „Představ si, že sestra Jarka se musela v práci plazit po břicho a utéct zadním vchodem. Rusáci jim komplet rozstříleli okna a celou zimní zahradu. Ona pracuje na Palackého náměstí. Rusové mají kompletně zablokovaný i Palackého most. Lidem prohlížejí tašky. Rozhlas hlásil, že střely litaly až do nemocnice na Karláku, kde se zavrtaly jen několik centimetrů od kyslíkových bomb. Rozstříleli i Emauzskou katedrálu. Bojím se, co bude dál!“

„Musíme zachovat rozvahu a klid, nic jiného nám nezbyvá a hlavně je neprovokovat,“ říkám jí do telefonu,

„Měli bychom jim ukázat, že je nenávidíme za to, co nám provedli, ale představ si, že mi dnes obyčejní vojáci řekli, ať žije Svoboda, ať žije Dubček! my s vámi!“

„Jsem z toho ještě teďka v šoku! Zítra zavolám. Ahoj, dám pozor! Miluji tě! Nemohu se dočkat toho malého.“ A položil jsem telefon, protože se mi opět dnes již po několikáté tlačily slzy do očí.

Zasedli jsme k večeři, kterou mezitím na stůl přinášela maminka Jitky, a hovor se motal neustále kolem událostí posledního dne.

Když jsme se ukládali k spánku, stejně nikdo na něj neměl ani pomyšlení, přestože já osobně jsem toho všeho měl plné zuby. Byl jsem nesmírně utahaný a stres i duševní únava vykonaly své. Usnul jsem! Probudil jsem se v noci asi tak kolem jedné hodiny a zjistil jsem, že většina rodiny stojí u oken. Ozývaly se táhlé dávky z kulometů i ručních zbraní. Nebe nad Prahou ozařovaly světlice.

„Bože, můj bože!“ ozve se Jitčina maminka „Jenom ať není válka. Jednu jsme si zažili a není to tak dlouho.“

„Ale maminko, vždyť nemáme zbraně a armáda dostala rozkaz nezasahovat a zůstat v kasárnách,“ odpoví Ivan. „No jo!“ oponuje maminka. „Vládu a vedení strany odvezli do Ruska, kdo ví, jak se to celé bude vyvíjet? Nedej Bože, aby nás zabrali jako jejich území. To už by bylo lepší raději nežít.“ nahlas přemýšlela maminka a šourala se k posteli do svého pokoje.

Zavřel jsem oči a přemýšlel o tom jak dále, v mysli se mi honila poslední slova Jitčiny maminky.

Po dlouhém přemýšlení mne přece jen přemohla milosrdná noc a já spal neklidným spánkem do ranních hodin probouzejícího se dne.

U snídaně jsme toho moc nenamluvili, většinou každý z nás přemýšlel, co dnešní den přinese. Z rádia se ozývaly nové zprávy Svobodné stanice Praha: V časných ranních hodinách sovětská jednotka obsadila redakci a tiskárnu Svobodného slova. Všechn technický personál byl izolován a bylo znemožněno vyjítí zvláštního vydání Svobodného slova. Všichni obyvatelé této země žádají okamžitý odchod cizích vojsk z našeho území, propuštění zatčených a internovaných představitelů státu a strany, žádají okamžité svolání XIV sjezdu KSČ. Všichni odsuzujeme kolaborační akce Indry, Koldera, Bilaka, Barbírka a všech dalších, kteří se chystají zradit tento národ. Redakce Zemědělských novin byla obsazena.

Jedna zpráva stíhala druhou, ale ani jedna nebyla potěšující.

Nemohl jsem ani dojít snídani, sousta mi zůstávala v krku, zvláště po zprávě, že ortopedická klinika Dětské fakultní nemocnice se ocitla pod palbou zbraní od Palackého mostu. Byl zničen operační sál a poškozena celá budova. Operované děti leží na chodbách a je potřeba je přesunout do jiných budov.

„Natočíme pár záběrů na Palackého náměstí a také u redakce Rudého práva,“ rozhoduji, „to by mělo stačit. Potom se půjdeme podívat do míst, kde jsme byli včera, abych předal filmy.“ Chvatně jsme se oblékli a já zavěsil opět kameru na poutko a ukryl v podpaží. Švagrová i s maminkou nás opět nabádaly k opatrnosti.

„Nebojte se! Budeme opatrní!“ odpověděli jsme s bráškou unisono.

Vyrazili jsme směrem přes Uhelný trh opět na Národní třídu směrem k divadlu, kde mi včera tak pěkně odpověděli ti dva ruští vojáci. Byl jsem rozhodnut, že si s nimi pohovořím.

Po cestě ale zjišťujeme, že ruská vojenská technika je jinačí, včetně vojáků. Pozice těch, co tu byli včera, zaujali zamračení vojáci, většinou Asiáté, kteří nepřipouštěli žádnou diskusi.

Pokud se o to někdo snažil, byl okamžitě upozorněn napřaženým samopalem s natáhnutým závěrem, že nechtějí diskutovat. Jinak budou střílet.

„Bráško, vidíš to! Oni nedůvěřují ani svým vojákům a raději je vystřídali,“ povídám Ivanovi.

„Krej mi záda pokusím se ty Mongoly natočit!“ Hledám výhodnou pozici, kde by na mne nebylo moc vidět, a sahám pro kameru zavěšenou v podpaží. Pomalu ji chci zvedat k oku, když slyším bráchu, jak říká: „Netoč! Bacha sledují tě!“ Okamžitě pouštím kameru a dělám, že se drbu na hrudníku. Zároveň jsem opravdu zaregistroval pohled jednoho z nich, jak seskakuje z transportéru a vydává se směrem k nám. Honem pryč! Začínáme kličkovat mezi lidmi a utíkáme směrem k Mánesu. Opět jako na Václaváku se mi srdce rozbušilo vzrušením. Tentokrát mám ale tu výhodu, že se neozvala žádná střelba a navíc brácha kluše vedle mne. Zpomalili jsme a ohlížíme se. „Já jsem myslel, že ho vidíš v hledáčku“ povídá brácha.

„Vždyť jsem nestačil dát kameru ani pořádně k oku,“ odpovídám a těžce oddechuji.

Pro jistotu se stále dívám směrem k Národnímu divadlu.

„Tady nic nenatočím“, konstatuji.

„Jdeme raději jinam.“ Jen jsem to dopověděl, vzduch prořízla dávka ze samopalu.

V ten okamžik jsem se s bráškou tiskl ke kamennému zábradlí s očima vyvalenými. To bylo tady někde u nás!

Srdce mi bilo opět jako na poplach. Odhadoval jsem to jen na několik desítek metrů, někde u vchodu do budovy galerie Mánes. Když se nic dále nedělo, pomalu se zvedáme a vykukujeme, co se kde stalo.

Od Mánesa po chodníku nábřeží kráčí postava, v natažených rukou fotoaparát a dva kroky za ním ruský voják s nasazeným bodlem na samopalu.

Bodlo opíral o záda postavy, občas dloubl se slovy: „Idi! Idi!“ a vedl ho směrem k nám.

Toho, co držel velmi pěkný fotoaparát před sebou na ruku, jsem odhadoval na profesionálního fotografa, protože ještě jeden foťák se mu houpal na hrudi.

„Ježíši Kriste, on nás také sbalí!“, blesklo mi hlavou a nenápadně jsem se snažil trochu popotáhnout bundu, aby nebyla kamera vidět.

„Klid! Klid!“ neustále jsem si opakoval!

Když byl na několik kroků od nás, krve by se ve mne nedořezal, srdce mi bušilo opět na poplach. Oba jsme s bráchou viděli oči toho, který byl veden pod nasazeným bajonetem, že by nám rád něco řekl, dokonce zpomalil a jako by zastavoval. Voják se na nás zlostně podíval, dloubl onoho člověka bajonetem pod lopatku a pokračovali dále.

„Ty kurvy šikmooký jsou o hodně horší, než ti, co tu byli,“ povídám Ivanovi. „S těmi, co tu byli, se dalo alespoň s některými mluvit,“ odvětí bráška. Začínal jsem si uvědomovat, že tyto vojáky nenávidím více než ty předešlé.

„Určitě je vyměnili z toho důvodu, že ti, co sem přišli první, viděli, že tu žádná kontrarevoluce není, a tihle se snaží dokázat, že je.“

Od Palackého náměstí se začínala opět ozývat střelba a nabývala na intenzitě. Přeběhli jsme ulici a snažili se dostat do některého domu na nábřeží. Asi po třetí zkoušce a neúspěchu, protože domy byly zamknuty, jsme se rychle rozběhli do Myslíkovy ulice a běželi zadem na Karlovo náměstí.

Brzy jsem nemohl a zůstal pozadu. Byl jsem proti bráchovi srab, silný kuřák a nesportovec. U něj bylo znát, že sloužil na vojně u paragánů.

Zpomalili jsme. „Ty ženeš jak blázen, nejsme na přesunu u paragánů,“ hekám udýchaně.

„Neměl bys hulít,“ kontruje bráška. „Jeden čas jsi nekouřil, tak proč jsi znovu začal?“

„Kurník! Ještě ty se do mne trefuj, stačí, že do mne hučí žena.“ musím mít navrch.

Vraceli jsme se Resslovou ulicí směrem k nábřeží. Zahnuli jsme do ulice, myslím, že se jmenovala Dittrichova nebo Dittrichové, a podél zdi jsme se snažili dostat na kraj ulice.

Z nábřeží od Palackého mostu se ozývala silná kulometná palba a palba z ručních zbraní.

Kulky se rozprskávaly na zdi budovy, ve které bylo myslím Ministerstvo zahraničního obchodu. Řinčelo sklo z oken. Pomalu přitisknut ke zdi jsem se snažil dostat na roh ulice,

kameru připravenou k filmování. Když jsem se dostal na roh baráku, vystrčil jsem ruku s kamerou a stiskl spoušť kamery. Neměl jsem ji stisknutou, ani co bys do desíti napočítal, a na protějším domě se začaly objevovat d'obance na zdi po dávce ze samopalů.

V ten okamžik vyběhl z domu, za kterým jsme byli schovaní, příslušník Veřejné bezpečnosti, chopil nás za límce a cpal do průchodu domu se slovy: „Vy blbci jedni! Chcete přijít o kejhák? Za dnešek jsem tady tahal už dva! Podívejte se!“ řekl a ukázal na dlaždičky chodby.

Nyní jsme teprve zaregistrovali krvavé čmouhu a stopy na podlaze

„Blbci, jenom je provokujete!“ nadával.

Potom teprve tento již skoro padesátiletý policajt se na mne podíval trochu přívětivěji a povídá: „Já vím, chtěl bys to mít nafilmované, co nám přátele dělají, ale nestojí to za to dát se zastřelit. Máš život teprve před sebou. Jděte, kluci, někam kde je klidněji. Já vím, že vás to štvě, mne také! Dostali jsme rozkaz nezasahovat proti nim. Nemohu nic dělat, jenom se snažit zabránit krveprolití!“

„Máte pravdu,“ sklopí oči bráška, „Slíbili jsme ženám, že nebudeme nikam strkat hlavu, a teď jsme to porušili.“

„Vy jste, kluci, ženatí!“ projeví zájem policajt.

„Oba!“ přikývnu, „A my čekáme se ženou během měsíce mimino,“ neopomněl jsem se pochlubit.

„Tak vidíš, to je jeden z důvodů, proč bys pro pár záběrů neměl strkat hlavu tam, kde se střílí. Chvilku počkejte, až se to trochu uklidní, a pak opatrně vypadněte! Držte se tady při té zdi, na druhou stranu nepřebíhejte,“ poučuje nás.

Sáhne do kapsy, vytáhne krabičku cigaret Partyzánek a chystá si zapálit. Sáhnu rychle také do kapsy, vyndám krabičku cigaret Lip a nabídnu mu.

„Vemte si ode mne,“ nabízím a sám si také zapaluji. „Neměl bys kouřit,“ povídá ten docela sympatický policajt.

„Vy jste jak brácha!“ odpovím „Od něj jsem to slyšel asi před deseti minutami,“ a všichni se rozesmějeme. V ten okamžik jako bychom jsme zapomněli na to, co se odehrálo před chvilkou. Když jsme dokouřili, podávám mu ruku a říkám: „Dík!“

„ Za co? “ ptá se.

„ Za všechno! “ já na to „ I za to kázání o kouření, “a opatrně otvírám domovní dveře. Rozhlídnu se a již opatrně při zdi pádíme nazpět, odkud jsme přišli.

„To byl docela prima policajt, vidě, “ povídám bráškově, když jsme dorazili zpět do Resslovky.

„ Kdyby byl takový každý!.“

„ Mám hlad a bolejí mě už nohy! “ stěžuji si, protože se mi ozývá žaludkem nelítostné kručení. Přemýšlím, že to vezmeme po mostě 1. máje na náměstí Sovětských tankistů. Hned za pomníkem tanku jsou kasárna našich vojáků, tam by to mohlo být zajímavé. Natočil bych kontrast tanku osvoboditelů a tanků nynějších okupantů .

No a potom to vezmeme k Andělu na trolejbus. Ty určitě budou jezdit. Pojedeme do Jinonic na oběd. Když jsem vše vysvětlil bráškově, neměl ani námitky. Myslím, že měl docela také hlad. Nechtěl jsem se ale vypyávat , protože vím, že by to stejně popřel.

Řekl by mi určitě, že je trénovaněj, že na vojně nejedli třeba i dva dny při výsadku do cizího území. Moc o vojně nikdy nemluvil, ale vím, že byl specialistou pro Francii v prvním sledu. I když mi nikdy nebylo jasné, proč pro Francii, když se nás chystali napadnout imperialisti, jak nám vtloukali do hlavy na vojně, nikoliv my je.

Na mostě 1.máje to bylo klidnější, a když jsme docházeli na Újezd, bráška zavzdychal:„ Jo, kdyby tenkrát byli všichni policajti jako ten, co jsme ho potkali, “ a zavzpomínal na to, jak zde dostal od policajtů nakládačku v šedesátém druhém roce na 1.máje večer.

Tradice většiny mladých Pražanů je na 1.máje jít na Petřín k soše básníka Máchy a zde pod rozkvetlou třešní políbit svoji milou. Bráška tenkrát bloumal bez cíle ulicemi, protože neměl ještě žádnou dívku, ale já jsem v té době chodil již se svou manželkou.

Odešli jsme od Máchy již odpoledne a večer jsme trávili v Benegditské útulné vinárně.

Ivan se při bloumání ulicemi dostal i na Petřín a při návratu z Petřína se dostal mezi protestující studenty, kteří sešli ze Strahovských kolejí. Demonstrace začala, myslím, z důvodu vypnutého elektrického proudu na vysokoškolských kolejích a postupem času přerostla v protivládní demonstraci, kdy studenti stáli na svahu křižovatky Újezda a vykřikovali hesla typu:„Praha je krásná, až jí není rovno! Na každém rohu masna a v ní velké hovno!“ Tímto naráželi na sliby prezidenta Novotného, který vždy na prvomájových oslavách sliboval:„Maso bude, maso bude!“

Ozývala se prý i hesla a skandování „Všechno cpeme do Kubu, nemáme co do huby!“ , které vyjadřovalo naši internacionální pomoc Kubě.

Protože se na výzvu policajtů, aby se rozešli, nerozcházeli tak rychle, jak si SNB představovala, použili pendreky a začali to mlátit hlava nehlava, včetně nevinně průchozích lidí,na které křičeli: „Nezastavujte se! Nezastavujte se!“ Kdo se zastavil, byl zbit a nacpán do antonu.

Když si matka musela vyzvednout bráchu v Bartolomějské, byl pěkně zmalovaný. A to musel podepsat, že s ním zacházeli slušně!

Nyní, když jsme procházeli těmito místy, si na tu událost vzpomněl.

„ Jo, bráško, to bylo proti tomu ,co se děje dnes, prkotina, “ odpovím a zapaluji si další retko abych aspoň kouřením zahnal dotírající hlad.

Po cestě jsme natočil pár pěkných letáků na sloupech osvětlení. Jeden ten leták mi zůstal v paměti i s textem:

„ Bloumám takhle po zahrádce, všade chlapci s kvérem. Vasil Bilak pěkněj zrádce, my však na něj serem!“ Natočil jsem si tank osvoboditelů a text, proč byl zde tank umístěn. U kasáren našich vojáků se vcelku nic nedělo, jen poblíž vchodu do kasáren byly postaveny ruské obrněné transportéry a v bočních ulicích tanky. Jinak zde byl klid! Využil jsem situace a z otevřeného průchodu domu v klidu natočil ruské tanky i jejich osádky. To byla výhoda teleskopického objektivu.

„ Já jdu domů , k té redakci Rudého práva půjdeme navečer. Zavolej, v kolik přijdeš k nám, “ povídá najednou brácha a já si uvědomil, že jsem nesplnil slib, který jsem dal včera ženě.

Musím zavolat alespoň od Anděla, že již jedu. Jistě má o mne strach, pomyslel jsem si.

„ Dobrá, cívku filmu mám skoro dotočenou, zbývají mi jen asi dva metry na nějaké příhodné dotočení a potom ji můžeme odnést. Večer jsem zase u vás! Ale na ten oběd jsi mohl jít se mnou, tchán s tchýní by tě rádi viděli. “ odpovím mu, ale nepřesvědčuji ho.

„ Až někdy jindy. Pozdravuj je! “ říká bráška a zvedá ruku na pozdrav. „ Zatím čau!“ opětují pozdrav a vystartují směr trolejbus u Anděla. Když jsem docházel ke stanici trolejbusu, zrovna přijížděl, takže jsem ani nehledal telefonní budku a rovnou jsem naskočil do trolejbusu.

„ Ty jsi pěkněj! Já tady umírám hrůzou, co je s tebou. Volala jsem i Jitce, “ přivítala mne žena, ale na očích jsem ji viděl, jak je ráda, že jsem doma.

Vysvětlil jsem jí, proč se tak stalo, co jsme prožili, ale to s tím policajtem a že jsem se snažil natočit střelbu, jsem raději zamlčel. Když jsem jí řekl, že večer půjdu k bráškově, její reakce byla okamžitá.

„ Nikam! Budeš doma! Zítra mám jít na kontrolu do Podolí, půjdeš doufám se mnou? Musíme od Anděla pěšky přes Palackého most, jestli nás pustí. V rozhlase říkali, že se tam dnes střílelo a že je uzavřen. “

„ To mají pravdu, byli jsme tam dnes také, “ vyjelo ze mne to, co jsem nechtěl ženě říci.

„ Děti, nechejte toho dohadování a pojd'te honem jíst, pokud je to teplé, “ přerušuje nás tchýně.

Vrhl jsem se k polévce a ani jsem nečekal, až ostatní zasednou. Byl dobrý zvyk, že všichni začali jíst, až když začal tchán. Byl jsem tak vyhládlý, že jsem na zvyk zapomněl, a žena na mne vrhla vyčítavý pohled.

„ Tak se nezlob, mamko, “ zamumlal jsem, „ já jsem už nemohl hladu vydržet! “

„ To je tím, že nevíš, kdy přijít domu, “ neopomněla si přisadit švagrová Vlasta. „ Ještě jsi neviděl ani Kamilku!“

Byl jsem rád, že se to dále nerozebíralo, protože bych musel asi s pravdou ven.

Po obědě vzala švagrová Kamilku v košíku na zahradu a mne v tom okamžiku napadlo, že bych mohl dotočit ty zbývající záběry. Na kalendáři jsem zakroužkoval datum 21. srpen a velkými písmeny napsal: „ Tragický den okupace! “ Potom jsem udělal detailní záběr rozvíjející se růže, na které bylo pár kapek vody. Vypadalo to, jako když růže pláče! Celý zbytek byl dotočen probouzející se Kamilkou v proutěném košíku. Byl jsem rád, jakým způsobem jsem film dotočil a moje nadšení z toho malého růžového červíka nebralo konce. Kamilka byla úžasná! Co budeme mít my? Skoro bych také raději holku. Prosazoval jsem jméno Kristýnka. Když to bude kluk, měli jsme domluveno, že se bude jmenovat samozřejmě po otci.

Ať jsem dělal, co jsem chtěl, stejně jsem skončil myšlenkami u těch studentů , kde jsem měl film odevzdat.

Chtěl jsem manželku přemluvit, aby mne pustila večer do Prahy k Ivanovi. Nezbylo mi tedy nic jiného, než jí také vypravovat zážitky předešlého dne s tím, že bych ten film rád předal.

„ Rádio můžeš poslouchat i tady, jestli tu zprávu budou opakovat, “ rozhodla rezolutně. „ A co když je to nějaká provokace, někam tě odtáhnou? Chceš ze mne udělat vdovu? “

„ Ale Ivo, copak nepoznám lidi? “ oponuji.

„ Uvidíme, “ řekla a odešla k mamince do kuchyně, jako by se o tom již nechtěla bavit.

„ Nech ženský, znáš je, jaké jsou, “ povídá tchán.

„ Vždycky prosadí svoje! Dovedeš si představit tu hrůzu, když jsem měl v baráku čtyři? A abych se ti přiznal, skoro bych jí dal zapravdu. Má strach, “ povídá po chvíli.

„ Zažil jsem si to za války, byl jsem zavřený na Pečkárně, “ a začal vypravovat, jak se tam na sklonku války dostal a také za co. Dostal sabotáž. A za to byl tehdy trest smrti. V tu dobu se jim mělo narodit druhé dítě, moje nynější žena.

Také to neměla tchýně jednoduché, pomyslel jsem si. Dostat se na Pečkárnu za války znamenalo jistou smrt, koncentrák, nebo v nejlepší případě vězení na Pankráci . Jistota návratu byla minimální.

„ Víš, “ povídá tchán, „ také jsme byli mladí a okupaci jsme brali jako naše ponížení. Nad tím, co přinese vzdor a odpor, nikdo nepřemýšlel. Vy jste stejní, ale horkokrevnější! Jdete do všeho bezhlavě. Musíte se naučit používat rozum a chladné myšlení. S odstupem času se přesvědčíte o tom, že bys některé věci neudělal, nebo že bys konal jinak. To není zbabělost, ale zkušenost a vydrání. Tak jako víno nebo slivovice stářím získává na kvalitě. Ale já tě tady nebudu poučovat. Víš co, jdeme tu kvalitu okošťovat, “ usmál se a v očích mu probleskly ohníčky.

„Dáme si každý po jednom, ať nemáme tak chmurnou náladu. Vždyť jsem chtěl ten růžový uzlík Kamilku zapít!“

Došel do špajzu, nalil dva panáky slivovice a zasedli jsme k rozhlasu. Tchán pozvedl skleničku se slovy:

„Tak na Kamilku a na to vaše prťe, co se má narodit! Aby se dožili lepších časů než my! Však ty víš, jak to myslím, “ a obrátil skleničku do sebe.

Následoval jsem ho a nitrem se mi rozlil hřejivý pocit. „ Aspoň nám bude víc chutnat večere, “ prohodil děda.

„ Schovával jsem tu slivovici na narození vnoučat, až budu dědkem! A nějaký ten rok už stará bude. Myslím, že jsem ji schoval o vaší svatbě.“

Ženské v kuchyni probíraly nějaké jejich záležitosti ohledně porodů, neslyšel jsem tak dobře. Jenom jsem zaslechl útržek rozhovoru a vyprávění švagrové Vlasty o jejím putování s dítětem v kabele z porodnice, zatímco malá již opět spokojeně spala v tichu ložnice. Byla moc hodná, ani se neozýval její pláč tak často jako u jiných dětí.

Jako kdyby věděla, že se narodila do doby, kdy budeme muset být velmi často zticha, čímž myslím celý národ, protože nebudeme mít jinou možnost, a pokud se budeme ozývat, bude to mít vždy následky.

Blížila se šestá hodina, tchýně s děvčaty nosila večeri na stůl, ale já jsem byl stále přilepen u rozhlasu. Ještě že stále vysílá, i když některé zprávy hovořily o tom, že to nebude dlouho. Jeho obětaví pracovníci a reportéři byli ochotni vysílat dále za jakýchkoliv podmínek. Třeba i z ilegality.

Zvedl jsem telefon a volal domů do Truhlářské, zda je vše v pořádku. Po sdělení máti, že nikam nevycházejí a sestru Táňu s bráškou Vilémem drží doma, jsem si oddechl. Vilda byl strašně živý kluk a určitě by chtěl být někde, kde se něco děje.

„ Petře, tak co je s tebou? “ volá manželka.

„ Odpoledne jsi nepočkal ani na tatínka, a teď čekáme my na tebe “

„ Nechejte rádio puštěné nahlas,“ prosím je, abych nepřeslechl zprávu, kterou očekávám. Zároveň jsem byl zvědavý na zprávy z mimořádného sjezdu KSČ, který se za mimořádně obtížných podmínek sešel v ČKD Vysočanech.

Den byl nabit událostmi, které hlasatel sděloval světu a lidem této země. Začínaly se objevovat znaky kolaborace, v které se angažovali soudruzi Indra, Mestek, Bilak, Kolder, Barbírek a jím podobní.

„To se dalo čekat, “ komentoval zprávy tchán.

„Vždycky se najdou nějakí zrádci. Jak tenkrát, tak i nyní! Každá okupace vždycky skončila, takže jednou skončí i okupanti i kolaboranti.“

„ Jezte už a nechejte toho, chlapi,“ zlobí se tchýně.

„Stejně to nezměníte. Jen abychom nemuseli stát fronty na jídlo,“ povzdychla.

Hlasatel probral snad skoro všechny události dne, včetně všech výzev a prohlášení a začal oznamovat vzkazy .

Ať jsem poslouchal sebelépe, vzkaz „Strýček je ještě doma “ jsem neuslyšel.

Tak je asi objevili, pomyslel jsem si.

Je to škoda, nesplnil jsem slib, který jsem dal. Stále mi to vrtalo hlavou, a tak jsem se rozhodl zavolat ještě Ivanovi.

Bleskem jsem zhltnul jídlo, nevnímaje ani, co jím. Pospíchal jsem s jídlem tak, že manželka po mně vrhala vyčítavé pohledy a kroutila hlavou. „S tebou je to hrozný, napřed nejdeš jíst a teď děláš, jako by ti měl ujet rychlík,“ komentovala můj nynější spěch.

Jen jsem vytočil číslo, tak to bráška hned zvedl. Zeptal jsem se, zda poslouchal rozhlas, že jsem neslyšel vzkaz.

„Teď jsme se vrátili, byli jsme u redakce Rudého práva,“ sděloval mi Ivan.

„To bys viděl, jak je rozstřílená. Jsou to pitomci, takhle rozstřílet redakci komunistického tisku. Ti Mongolové asi nic nechápou! Třeba to budou vysílat zítra,“ uklidňoval mne.

„Každopádně jsi o nic nepřišel, naopak získal. Jednou to bude mít svoji cenu. Budeš to moci ukazovat svým dětem.“ Sdělil mi ještě několik pro mne známých informací o vládě, sjezdu a peticích.

„Abych nezapomněl, zítra přijdu, až se s Ivou vrátíme

z porodnice,“ oznamuji mu. „Musíme se dojít podívat na ten Václavák, jestli to tam ještě je. Nevím, v kolik přijdu, na kontrole máme být v půl jedenácté v porodnici v Podolí,“ loučil jsem se s ním, než jsem položil telefon.

Vzpomněl jsem si na to, že budeme muset vyjít o něco dříve, protože od Anděla do Podolí je to pěšky docela slušný kousek cesty a mojí ženě to tak rychle s bříškem již nešlo. Nevěděl jsem také, zda se dostaneme přes Palackého most, nebo zda budeme muset jít až přes Jiráskův most a zda nás vůbec Rusové pustí.

Nastávající večer se vůbec nelišil od těch dvou předešlých. Vojáci, přestože vstoupili na naše území po zuby ozbrojeni, se začínali obávat nadcházejícího šera a výčitek vlastního svědomí a častěji tiskli spouště svých zbraní, snad proto, aby jim střelba dodala odvalu, která jim tolik chyběla.

Také světlice ozařovaly oblohu s občasným prostřídáním barevných raket.

V Praze Jinonicích nebyla intenzita střelby z centra tolik slyšet, je to přece jenom do centra nějaký ten kilometr, a tak i náš spánek byl o něco lepší a klidnější než uplynulý den.

Ráno jsem se probudil již brzy v šest hodin, vyspalý a poměrně v dobré náladě i kondici. Než se probudili ostatní členové početné rodiny, provedl jsem bleskem vyčištění zubů a umyl se ve studené vodě. To mne naprosto probudilo.

Začal jsem pročítat zprávy z tisku. Zajímaly mne zprávy ze zasedání XIV. sjezdu KSČ, mimořádného zasedání vlády, prohlášení Národního shromáždění k událostem v Československu, zprávy o uzavírání redakcí známých deníků, které byly obsazeny okupačními vojsky, a tisk přece vycházel dále díky nesmírně obětavé práci stovek redaktorů, sazečů a všech kolem tisku.

„Ty už jsi vzhůru?“ ozvala se za mnou moje manželka.

„Moc jsem se dnes ani nevyspala,“ pokračovala v řeči s přestávkou zívání.

„To malé dnes strašně kopal! Již to asi bude brzy, jen abys nemusel po cestě shánět někoho, kdo mne odrodí. To bude asi nějaký fotbalista, holky snad takhle nekopou! Proto jsem toho moc nenaspala. A ty jsi měl pěkně neklidný spánek, stále jsi se na mne tlačil, něco jsi mumlal, jako bys někoho škrtil!“

Tím mi připomněla můj noční sen o tom, jak jsem škrtil nějakého vojáka v ruské uniformě a bránil mi v tom onen příslušník Veřejné bezpečnosti z předešlého dne a říkal mi: „Víš, že je nemáme provokovat, máme zachovat rozvahu a klidnou mysl. Když je budeme ignorovat, nebudou po nás střílet.“

Raději jsem se o svém snu ženě ani nezmiňoval, protože bych asi vyzradil i to, jak mne onen policajt cpal do průchodu domu a nadával. Musel bych jí říci i o těch krvavých čmouhách na podlaze v domě a jenom bych ji rozrušil.

Odběhla do koupelny provést ranní hygienu, slyšel jsem, jak si čistí zuby a kloktá. Za chvíli zašuměla sprcha a z koupelny se ozvalo „Mohl bys také jednou udělat alespoň čaj, když ne

celou snídani Já to nějak nestíhám! “ Odložil jsem noviny, přemístil se do kuchyně a začal chystat snídani. Když jsem měl vše připravené, objevila se žena. „ No vidíš, jak ti to jde, jenom když chceš! “ byla její první slova.

„ No jo!“ odvětil jsem, „víš jakou mi to dalo práci. Nevěděl jsem, kde co maminka má . Víš, že nechce, abych se jí v kuchyni pletl.“

Snídani jsme snědli v klidu, navzájem probírajíce trasu k porodnici. Půjdeme napřed jako přes Palackého most a potom uvidíme, jak bude dál. Trolejbusem jsme se bez problémů dostali k Andělu a překvapilo nás, že se neozývala žádná střelba. Bylo ticho jako před bouří.

Ticho před bouří a dusno. Dusno z následujících událostí, které byly jako součást těžkého snu, z kterého jsme se nedovedli stále vzpamatovat. I při zdánlivě bezstarostné chůzi byli ve střehu . Ve střehu proto, že se jim může kdykoliv za zády ozvat střelba, která je nutila okamžitě vyhledat nejbližší vchod do domu nebo se přitisknout k jeho zdem

Ve střehu proto, že některý bláznivý Mongol zjistil, že se zbraní v ruce má nad civilisty převahu, a těšilo ho vidět prchající , byť by střílel jen do vzduchu.

Na Jiráskově mostě byly dvě kontroly. Na počátku a na konci mostu stály dvě tříčlenné hlídky ruských vojáků, které zastavovaly procházející a vyžadovaly nahlédnout do neseného zavazadla nebo tašky.

„ To je pěkný projev přátelství,“ bručím si, vůbec se nedivím, že lidé nechtějí přes Palackého most chodit!

„ Je to pěkně ponižující, připadá mi to jako film z druhé světové války.“

„ Prosím tě, buď zticha, co když ti rozuměj , “ napomíná mne žena a tiskne mi bojácně ruku.

„ Ti, ti tak rozumí jen tomu, jak se dobře nažrat, pořádně se ožrat, popřípadě přerážnout nějakou šikmoočku a přečkat zimu, aby se rituál mohl opakovat! “ oponuji.

„ Myslíš, že někdy viděli civilizaci ? Já osobně si myslím, že jsou v šoku z toho, co zde vidí. Kdy prosím tě mohli vidět splachovací záchod? Pro ně to muselo být něco, jako pro nás první zhlédnutí televize, také nám vrtalo hlavou, na jakém principu to funguje, “ medituji dále.

„ Já ti to věřím, ale neměl bys projevovat tak nahlas svůj názor, “ jemně mne poučuje opět žena.

Došli jsme mezitím až na konec mostu ke křižovatce na kraj Palackého náměstí, které bylo v rekonstrukci. Vozovka byla rozkopána, místy hromady písku a dlažebního kamene, z kterého byly vytvořeny barikády. Protější budova byla rozstřílena. Mezi tím vším byly umístěny sovětské tanky a samohybná děla . Na jedné z barikád byl postaven těžký kulomet, který mířil k protější budově. Na žulovém zábradlí byl nápis v ruštině: „ Vot eto vaše dělo! “

„ Krucinál!“ To by byl záběr, škoda, že nemám kameru! “ zaklel jsem.

„ Já jsem si myslela, že mne jdeš doprovodit, aby se mně nic nepříhodilo, a ty bys je klidně provokoval kamerou? “ ptá se s výčitkou v hlase žena.

V ten okamžik se mi před očima objevila krvavá skvrna z minulého dne. Stiskl jsem pevně své ženě ruku a řekl:

„ Však ty dobře víš, že bych něco takového neudělal. Víš dobře, že se po těch letech čekání nemůžu dočkat toho malého, ale nemůžu za to, že se musí narodit do takovéto doby! “

Odbočili jsme k železničnímu mostu směrem na Podolí.

I zde všude byly ruské tanky , samochodky, rozmístěné kulomety, jako by okupační armáda očekávala největší úder z podolské porodnice.

Nešli jsme rychle, protože žena byla v pokročilém stupni těhotenství, a po cestě jsme opět probírali naši budoucnost. V čekárně porodnice, kde byl příjemný chládek, jsem očekával netrpělivě ženu a výsledek kontrolního vyšetření.

Měl jsem trochu strach, protože to bylo rizikové těhotenství a od samého počátku byla v péči podolského ústavu. Vždyť jsme čekali na tu radostnou událost narození potomka skoro pět let, kdy jsme byli již pevně rozhodnuti k adopci a měli jsme podanou žádost, kterou jsme pozastavili těsně po tom, co mi žena sdělila to sladké tajemství, že budu otcem.

Vyšetření se protahovalo a já jsem začal nervózně poposedávat a sledovat hodinky.

„ To není možné, co tam tak dlouho s ní dělají ? Vždyť zde čekám již skoro druhou hodinu! “
Začínal jsem dostávat husí kůži, snad z toho chládku, nebo z těch obav. Vyšel jsem před porodnici, sedl na lavičku a zapálil si. Žena to nerada viděla, neustále mne přesvědčovala, že bych neměl kouřit, zvláště nyní, když očekáváme to malé. Byla to holt dětská sestra, která své povolání milovala a nezapomínala na učení ze školy, že kouření škodí zdraví, a dávala mi to najevo již několik let.

V každém dopise, který jsem od ní dostával již kdysi na vojně, byla douška: Buď hodný, a nekuř! Blaženě jsem popotáhl ze zapálené cigarety a zaposlouchal se do zlověstného ticha. To je divné, neozývala se žádná střelba. Odkudsi se ozývá rozhlas, který oznamuje odlet našeho prezidenta Ludvíka Svobody do Moskvy.

Bylo skoro již jedenáct hodin, když se objevila na schodech s úsměvem na tváři. „ Všechno je v pořádku! “

Radostí jsem ji chopil do náruče, štěstím bez sebe, ale s nepatrnou výčitkou v hlase:

„ Co tam, prosím tě, s tebou dělali tak dlouho? “

„ Musela jsem čekat na ošetřujícího lékaře, byl u nějakého komplikovaného porodu,“
sdělovala mi jedním dechem.

„ Ale prý to dopadlo dobře, oba, matka i kluk jako buk, jsou v pořádku.! Myslím, že naši budou mít radost, až jim sdělím výsledek vyšetření, a také ty budeš moci klidně odjet, vypadá to, že nejhorší je již za námi. “

Radostně vykročila směrem k bráně, jako by pospíchala sdělit tu radostnou zprávu svým nejbližším.

Právě jsme přicházeli po nábřeží opět k železničnímu mostu, kde bylo soustředění ruských vojsk, když se začaly ozývat sirény a zvony všech pražských továren a kostelů.

Začínala generální stávka která měla vyjádřit podporu našim představitelům vlády a KSČ, kteří byli odvezeni do Ruska a pro které se vydal Ludvík Svoboda.

Byla to jednohodinová generální stávka, ke které vyzval občany a pracující XIV. mimořádný sjezd KSČ. Připojují se klaksony brzdících automobilů.

Vojáci v tancích se rozhlížejí, nevědí co se děje. Pozorují budovy nábřeží.

U některých tanků se začínají uzavírat poklopy, kulometry a děla se začínají otáčet. Hledají cíle.

Zastavili jsme se , zastavují i všechna auta a vytrvale drží klaksony.

V ten okamžik vedle nás zastavil autobus a jeho řidič zmáčkl oba klaksony. Normální i podtlakový.

Ruští vojáci okamžitě zalehli k těžkému kulometu, který byl od nás vzdálen jen necelou stovkou metrů, a namířili ho na nás . Hlaveň jednoho tanku a samohybného děla učinila to samé.

V plně osazeném autobusu se snažila nějaká mladá žena strhnout ruku řidiče z klaksonu.

Ozvala se střelba z kulometu a ručních zbraní.Ve vzduchu byl cítit střelný prach, místy začínala padat omítka. Moje žena se chtěla vrhnout ke kolům autobusu, aby se skryla. Nohy jí podklesly a po tváři jí tekly slzy.

Vzlykala

„ My se ani toho dítěte nedočkáme, oni nás zastřelí! “

Pevně jsem ji držel kolem ramen a v rachotu střelby jsem skoro křičel:

„ Stůj a nehýbej se ! Nedovolíš vystřelit na bezbranného člověka,“ ale svým slovům jsem moc nevěřil.

Vzduch byl nedýchatelný a k zalknutí..Do rachotu střelby zněly pražské zvony a sirény továren. To vše se mísilo ještě s klaksony stojících aut a autobusů, které na protest proti okupaci naší země zastavily veškerý provoz. Zjistil jsem, že mnoho dalších lidí strnule stojí a nehýbá se.

Žena mi plakala v náručí a i já jsem cítil, jak se mi zase derou slzy do očí.

Ta doba se mi zdála neskutečně dlouhá, a i když střelba snížila svoji intenzitu, někteří řidiči drželi klaksony svých vozidel skoro do úplného vybití autobaterií. Bylo to jediné, jak mohli vyslovit svůj kolektivní nesouhlas s odvrácením představitelů strany a vlády do Sovětského svazu a zároveň vyjádřit svůj nesouhlas s hanebnou okupací.

Navíc se začaly objevovat zprávy, jak v tisku, tak i v rozhlasu, o zrádcích, kteří uvítali okupaci naší země a chystali vytvoření tak zvané nové dělnickorolnické vlády.

Čím déle bude okupace naší republiky trvat, tím více kryš vyleze z děr, tím více zrádců se objeví.

Přijdou ještě těžší chvíle.

Pomalou utichají i poslední zvuky klaksonů aut, jako by jim docházel dech.

Ztichla i střelba, i když hlavně samopalů, kulometů a obrněných vozidel mířila směrem k nám.

Skončil i boj uvnitř autobusu o ovládnutí klaksonů a ona mladá dívka seděla na předním sedadle vedle řidiče a také plakala.

Pomalou se lidé začínali pohybovat. Vykročili jsme, ale nohy jako by nám nechtěly sloužit.

Bylo to ze šoku, který jsme právě prožili.

Pomalou, ale jistě jsme přidávali na rychlosti chůze, abychom byli z onoho místa co nejrychleji pryč. Neodvažovali jsme spolu ani hovořit, jen naše oči sledovaly jizvy po předešlé střelbě.

Když jsme došli na počátek Palackého mostu, naše oči se upřely k Emauzskému kostelu, který byl v uplynulých letech opraven. Nyní byl rozstřílen tak jako mnoho budov na území Prahy, ať již to bylo Museum na Václavském náměstí, redakce Rudého práva, Rozhlasu nebo i mnoho dalších bezvýznamných budov.

Teprve později jsem se dozvěděl, že střelbu na tyto budovy provedly okupantské jednotky úmyslně, aby jejich kameramani mohli prezentovat v jejich televizi a filmu, jak byli jejich vojáci obětaví a že chránili redakci Rudého práva před útokem a střelbou kontrarevolucionářů. Opět procházíme kolem nápisu na mostě: „Vot eto vaše dělo.“

Byli jsme již uprostřed mostu, když se opětovně ozvala střelba z ručních zbraní, bylo to někde jako z nábřeží u Revoluční třídy a vzápětí jakoby u Letné, asi u ministerstva vnitra. Ruští automatčící, kteří drželi hlídky, začali natahovat uzávěry samopalů.

Zrychlili jsme chůzi, dá se říci, že jsme skoro utíkali.

Žena nemohla tak rychle, viděl jsem, že jí to činí velké obtíže.

Začínala těžce oddechnout a rukama si přidržovala břicho.

„Musíme se co nejrychleji dostat k prvním barákům na konci mostu,“ vychrlil jsem v běhu ze sebe. „Tam se schováme. Ty svině nedají pokoj!“

Dobíhali jsme na konec mostu a já začal brát za kliky domovních vchodů. Zamknuto! Všude zamknuto. Ani mne to moc nerozčílilo, protože jsem si uvědomil, že mosty byly v rukou vojáků a jejich hlídek. Jestli chodili spát do baráků, ani se nedivím lidem, že je zamykali.

Tak jak střelba nenadále začala, také umlkla.

Konečně jsme mohli zpomalit a vydýchat se.

Zahnuli jsme do Zborovské ulice, kde byl relativní klid.

Moje žena se na mne podívala a ještě s poněkud vystrašeným výrazem povídala:

„Jestli se toho dožijeme a to děcko bude trochu odrostlé, aby chápalo, budu mu vypravovat, jak jsme tančili mezi kulkami!“

Málem mne to rozesmálo, ale vážnost předešlého zážitku i to, že jsem tento den považoval za jeden z nejhorších, který jsem doposud prožil, mne přinutilo k tomu, že jsem začal uvažovat nad tím, co bude dál.

„Budu muset v neděli odjet a nechat tě zde. Slib mi, že na sebe budeš dávat veliký pozor!“ uvažoval jsem nahlas, „ale jakmile zjistím, zda mi dají další dovolenou, okamžitě, pokud to bude možné, přijedu.“

Nedal jsem nikomu ani klíče od bytu, aby nám zalil aspoň květiny v bytě. Tam to bude vypadat, blesklo mi myslí, ale raději jsem to nevyšloval nahlas.

„ Odjel jsem tak trochu načerno, ředitel mne nechtěl pustit ,nadával mi, že jsem blázen. Ale snad mi tu dovolenou napsal, když jsem mu vysvětloval, proč sem jedu. “

„ Třeba sem ani nebudeš muset jezdit a budu do té doby doma, “ sdělovala mi žena a na tváři se jí mihl kratinký úsměv.

„Cítím, že to bude brzy, i když říkají, že to má ještě čas. A švára mi slíbil, že nás s malým odveze spartakem až na Rovnou! Snad se to celé zklidní, až se vrátí prezident z Ruska i s Dubčekem a vysvětlí jim to celé nedorozumění! “

„ Rozhlas včera hlásil, že příjezdové silnice na Prahu jsou stále blokovány , “ sděloval jsem ženě pro změnu opět já.

„ Ale když jsem se dostal do Prahy, tak proč bych se nedostal z Prahy? “

Procházeli jsme kolem hloučku lidí, kteří poslouchali rozhlas.Jejich tváře vyjadřovaly smutek a napětí. Také jsme se zastavili, abychom se dozvěděli nejčerstvější zprávy.

Zaslechl jsem něco o bezejmenných ulicích a o zatýkání, které prý údajně začalo.Rádio vysílalo výzvu pro občany Prahy, kterou prý vysílali již ve čtvrtek večer. V pátek po poledni se stávají pražské ulice bezejmenné. Mnohé názvy ulic jsou zabílené vápnem nebo barvou. Někde jsou sundané.Reakce je blesková Pražské ulice se stávají bezejmenné.Vyrazili jsme dále k stanici trolejbusu na Knížecí.

Po cestě se mi začal ozývat žaludek o svoje právo. Kručel a kručel, až se to nahlas ozývalo, a ženu to rozesmálo. Protože oni byli dva a podobné potíže neměla. Trolejbus jezdil, tak bylo vyhráno. Za pár minut jsme byli v Jinonicích u milé tchyně a kouřící se polévky. To vše stačila udělat po svém návratu z práce.

„Už jsem měla, děti, o vás strach, “ byla její první slova. „ Z Prahy se ozývala střelba a rádio hlásilo, že se opět střílí a jsou opět mrtví a ranění.“

Pomaloučku jsem nevnímala ani její slova a vrhl se na polévku. Byla moc dobrá. Tchyně uměla moc dobře vařit a rád jsem se u nich stravoval. Ještě v době, kdy jsem se ženou chodil a byl jsem pozván ke stolu, nikdy jsem neodmítl, i když jsem sebevíce pospíchal a musel jsem potom ztracený čas dohánět i klusem.

Navečer jsem si dojel pro motocykl k bráškově a rozloučil se. „ Jed' opatrně a dávej pozor,“ provázela mne jejich slova

Zastavil jsem se rozloučit i u mamky v Truhlářské. Také to obřečela a tak jsem byl rád, když jsem se rychle rozloučil a vracel se do Jinonic.

Pomyšlení na to , že se budu muset vrátit zpět domu a ženu ponechat zde, mi klidu nepřidávalo. Věděl jsem však, že jsou oba i s tím nastávajícím červíčkem oba v pořádku a navíc jsem věděl, že je pod dozorem pečlivých rodičů, což mne částečně upokojovalo. Jediné co mne trápilo, byly myšlenky na to, co bude dál.

Kdo přepíná síly a odvahu přehání,
nad tím se vznáší přízrak sebevraždy.
Vždyť právě odvážlivec, přijde-li ke zbraní,
najde smrt na bojišti – skoro každý.

Nesmíš bejt měkkej a hlavně se nesmíš bát.

Necelé dva dny po tom, co jsem se vrátil z Prahy, zastavil před našim skladem ruský gáz, otevřely se dvířka a na stupačku vysunul nohu nějaký ruský důstojník ruku připravenou na pouzdře s pistolí.

„ Zdeš kontrarevolucia, zdeš aružie!“ slyšeli jsme jasně, jak pronesl důstojník, a vykročil k našemu teskobaráku, který byl hustě pomalován protisovětskými hesly.

Největší heslo bylo: „ Atěc geroj, syn vrag!“ a „ Moskva 1200 km“ se směrovkou na východ. Zalomcoval se mnou vztek. „ Ten lampasák bude říkat, že zde máme zbraně ? “ a otevřel jsem zprudka okno u kanceláře.

„ Čto ty skazal? “ vykřikl jsem směrem k důstojníkovi. „ Zde jest kontrarevolucia “ odpověděl on a ukázal směrem na nás.

„ Já ti dám, ty hajzle, kontrarevoluci! Já jsem viděl osobně, co děláte v Praze, vy vrazi,“ přešel jsem rychle na češtinu rozčilením a vyskočil jsem z okna směrem k ruskému důstojníkovi.

V ten okamžik vyběhl řidič z gázu a natáhl na mne samopal.

Vzpamatovalo mne až cvaknutí závěru.

Zastavil jsem se a spustil na něj vodopád slov polo rusky, polo slovensky, promíchaný češtinou, zatímco mne držel v šachu samopalem jeho řidič s rukou na spoušti.

Během tří minut se z opravářské dílny vyvalilo aspoň deset lidí s Černilkou v čele a hnali se k nám.

Někteří drželi v rukou kladiva nebo nějaké železné tyče, jak jsem stačil zaregistrovat.

V okamžiku kolem mne vytvořili ochrannou hráz, na kterou voják zareagoval pozvednutím samopalu na úroveň očí a důstojník vytáhl z pouzdra pistolí.

„ Uchadítě damoj, u nas nět kontrarevolucia , vraťte nám Dubčeka , vy jste vrazi! Přepadli jste nás v noci, jako zloději,“ a podobné věty padaly na adresu důstojníka a vojáka, kteří stále nevěděli, jak se zachovat.

Několik minut jsme jim nadávali.

Vzpomněl jsem si, že v kapse mám stranickou legitimaci. Sáhl jsem pro ni otevřel a vystrčil ruku z hloučku.

„ Smatri, ja komunista“ zvolal jsem a natáhl ruku směrem k němu.

Přistoupil o krok blíž, pohlédl na stranickou legitimaci a řekl vojákovi: „ Pakojno, pakojno,“ a rukou vojákovi pokynul, aby sklopil zbraň , který to, ač nerad, udělal.

„ To je předseda naší stranické organizace , “ ozvalo se z hloučku.

„ Co předseda?“ nevěřicně řekl důstojník a zasunul pistolí do pouzdra, které nechal otevřené.

„ Tak mladý ?, to není možné, nevěřím vám!“

A na potvrzení slov kroutil hlavou. „ Ano jsem předseda vesnické komunistické strany, “ řekl jsem mu a hlouček se začal otvírat.

„ To není možné, předseda musí být starý ostřílený soudruh!“ odpověděl mi.

„ Vy jste převlečený kontrarevolucionář a tady schováváte zbraně,“
 „ Zbraně?“ začali se lidé smát a ukazovat mu na hlavu, že mu přeskočilo. „ Smatří , eto naše aružie!“ odpovídá mu kovář a ukazuje na svoje kladivo.
 „ A eto vaše aružie,“ a ukazuje na samopal vojáka.
 „ U nás není kontrarevoluce, my jsme nikoho nepřepadli,“ ozval se někdo další.
 „ My jsme zemědělci a lesáci, to vy jste vjeli s vašimi tanky do naší úrody obilí! Jděte domů, abychom mohli v klidu sklízet úrodu!“ přidal jsem se já. „ Nikdo vás nezval!“
 V gazíku se ozvala vysílačka a voják něco rychle a nesrozumitelně drmolil do mikrofonu. Důstojník naskočil a gáz rychle vyjel, aniž by se na nás dále podívali.
 „ Jedou pro posilu,“ ozvalo se z houfu. „ Měli bychom odsud zmizet.“
 „ Kam bychom utíkali, nic jsme neprovedli a tady jsme doma,“ odpověděl jsem a vracel jsem se do kanceláře s Černilkou v zádech.
 Chlapi se začali rozcházet po svojí práci, ale většina jich směřovala do dílen, kde určitě pokračovali v debatě.
 „ Myslela jsem, že vás zastřelí, když jste vyskočil z toho okna, proto jsem utíkala do dílen pro pomoc,“ snažila se skladnice zdůvodnit svůj čin.
 „ Jste moc hodná, i když si myslím , že by to neudělali,“ odpověděl jsem jí a pokračoval ve výpisu výdejek.
 „ Říkal jste, že v Praze po vás také stříleli,“ nedala se Černilka.
 „ Né přímo po mě, i když se mi to někdy zdálo, oni chtěli, abychom měli hlavně strach,“ pokračoval jsem.
 „ Vy myslíte, že ten voják by to nezmáčkł? Viděl jste přece, že držel ruku na spoušti a samopal měl natažený a v očích měl hrůzu on , né my! Já si to jako holka pamatuji z války, jak od Němců, tak i od Američanů.“ Ukončila debatu tím, že odešla do skladu něco přerovnávat.
 Tím pro nás den skončil a já proseděl zbytek dne doma u televize a občas přepínal na Německo , přitom se cpal ze zásob, kterými mne tchýně vybavila při zpáteční cestě z Prahy. Nějak mi vyhládlo.
 Druhý den přijeli znovu.
 Při výstupu z auta držel důstojník v ruce jakýsi balík novin.
 Vyšli jsme mu vstříc, jakmile jsme ho zahlédli oknem.
 „ Přinesl jsem vám sovětskou „ Pravdu “ abyste věděli, že u vás kontrarevoluce je,“ snažil se nás přesvědčit lámanou češtinou.
 „ Děkujeme, ale máme svůj komunistický tisk „ Rudé právo,“ odpověděl jsem mu.
 „ Sovětská Pravda nepíše pravdu, ale lež. “
 Tentokrát voják seděl v automobilu samopal položený na klíně a jenom nás sledoval.
 „ Já jsem se vrátil z Prahy, mám tam manželku, budeme mít dítě,“ snažil jsem se mu v ruštině říci.
 „ Byl jsem v Praze, a vaši vojáci nám říkali „ My s vámi, at' žije Svoboda at' žije Dubček ! myslíte, že by to říkali, kdyby u nás byla kontrarevoluce?
 Také jste je okamžitě stáhli a přišli tihle,“ a ukázal jsem na šikmookého vojáka, který seděl za volantem.
 „ Byli unaveni, museli jsme je vystřídat,“ argumentoval důstojník.
 „ Unaveni , nebo nepřesvědčení, že jste je vystřídali? “ nedal jsem se a hned jsem mu to vracel.
 „ Viděl jsem vaše vojáky, že stříleli po našich lidech . Viděl jsem to na vlastní oči, mne nepřesvědčíte! Viděl jsem krev našich lidí i to, co jste udělali s Václavákem,“ začínal jsem se zlobit při vzpomínce na nedávno prožité dny.
 Důstojník nevěděl co dále , kam by noviny měl položit a začínal být zjevně nervózní, jako by mu docházely argumenty.

Vzal jsem mu noviny z rukou, položil na lavičku před skladem a zatížil kamenem. Chtěl jsem mu dokázat, že o ně nikdo nebude mít zájem.

„ Pojd'te se tedy podívat na tu kontrarevoluci a zbraně, jak jste včera tvrdil “ a rukou jsem mu ukázal, ať jde dále.

Pokynul vojákovi, aby zůstal nadále v autě, a vkročil do kanceláře. Rukou jsem mu naznačil, aby pokračoval v chůzi, a vedl jsem ho do skladu. Kývl jsem hlavou k regálům s náhradními díly a ukázal na hromadu vyrovnaného pluhového ostří.

„ To jsou naše zbraně, éto naše dělo!“ a vrátil jsem se několik kroků zpět do kanceláře pro plakáty fotografií před pražským rozhlasem a ukázal jsem na ně

„ Eto vaše dělo,“ vzpomněl jsem si na nápis u mostu.

Zpozoroval jsem, že to, co jsem mu řekl, mu nebylo zrovna moc příjemné.

„ Tak vy jste kolchozníci ? “ konstatoval a ve tváři se mu objevil úsměv.

„ Já jsem také vystudoval zemědělskou školu a jsem inženýr.“

„ Vystudoval? A na levé kola traktorové, ili na pravé kola traktorové?“ zeptal jsem se posměšně já.

„ Já nejsem specialista,“ rozhovořil se.

„ Ale zabýváš se i vaší historií a historií Evropy, “ sděloval mi o něco radostněji.

„ Jo? “ přišlo mi to v ten okamžik k smíchu.

„ Tak kdy se narodil Karel čtvrtý?“ střelil jsem jen tak od boku .

„ 14.máje.1316, “ po krátkém zaváhání odpověděl. Tentokrát jsem vyvalil oči já překvapením. Ten ruský barbar opravdu asi znal naše dějiny.

„ Jak se jmenuješ? “ptal se mě důstojník, když jsme se vraceli s Černilkou v zádech do kanceláře a já jsem zaregistroval, že mi tyká.

„ Petr “ odpověděl jsem mu.

„ A po otci ?“ vyzvídal dále

„ František.“

Důstojník najednou natahuje pravici ke mně a povídá :, Já jsem Ivan Ivanovič, “

V ten okamžik jsem nevěděl, zda mu mám ruku podat nebo nikoliv. Vždyť vrahům a těm, kdo přicházejí v noci se zbraní v ruce, se ruka nepodává , a včera ještě měl chuť mne zastřelit.

Podíval jsem se mu na výložky a zjistil jsem, že má hodnost majora a vlasy že mu začínají šedivět.

Odhadoval jsem, že mu bude tak k padesátce.

Nakonec jsem mu ruku podal a ukázal mu , aby si sedl na židli.

Černilka po mne blýskla očima a sáhla po cigaretách, že si zapálí. Důstojník okamžitě vytáhl tuhou krabičku s papirosami a nabídl jí .

„ Děkuji, mám svoje!“ odrazila ho, zvedla se a odešla do skladu s visačkami od materiálu. Cigaretu ponechala v popelníku.

„ Eto nět charošaja ženščina, “ povídá mi major, když odešla a zavřela za sebou dveře do skladu.

„ Je to hodná žena!“ odporoval jsem mu.

„ Neť !, neť , eto nět charošaja ženščina,“ stále mi odporoval, snad proto, že si ho moje skladnice předtím stále podezřívavě prohlížela.

„ Ty jsi opravdu předseda partaje? “ položil mi znovu otázku.

„ Jsem a co má být?“ odpověděl jsem mu nenučeně.

„ Nevěřím ti, “ kroutil hlavou jako včera.

Asi si nemohl srovnat v hlav jak takový holobrádek může dělat předsedu strany.

Opět jsem sáhl pro legitimaci a podal mu jí. Prolistoval si jí a prohlédl.

Potom jako by uznale pokýval hlavou.

„ No Petře Františku, musím jet, “ zvedl se ke dveřím , Tu sovětskou Pravdu rozdávej lidem,“ řekl mi a scházel ze schůdků skladu.

„ To neudělám!“ odpověděl jsem mu.

„ Ale když si někdo bude chtít vzít, ať si vezme!“ a zatížil jsem je na lavičce větším kamenem.

„ Uvidíte, že nikdo zájem nebude mít!“ ukončil jsem náš rozhovor.

„ Já ještě někdy přijedu,“ zsalutoval mi , nasedl do gazíku, řidič nastartoval, odložil samopal za sebe a odjeli.

Vrátil jsem se do kanceláře, kde si Černilka zapalovala novou cigaretu.

„ Mě se nelíbí,“ oznamovala mi hned, jak jsem vešel.

„ Vy jemu také ne!“ a vypravoval jsem jí, jak mi tvrdil, že není dobrá žena.

„ Ale není to žádný blbec a negramota, o tom jsme se přesvědčili.“

„ Nevím , ale stále se mi na něm něco nezdá . Měl jste ho i s těmi novinami vyhodit! Chlapi budou nadávat,“ vykládala mi mezi zuřivým šlukováním cigarety.

„ Ty noviny tam nechejte, ať vidí, že o ně nikdo nebude mít zájem. Když by tam nebyly, myslel by si, že si je lidé rozebrali.. I to je určitý způsob našeho boje,“ snažil jsem se jí přesvědčit.

„ Včera večer byl u nás ředitel,“ odbočila v hovoru „ Budeme se prý brzy stěhovat do nových prostor, jsou již před dokončením . Nevím, jak to s námi bude, manžel chce odejít do Slavkova, a tak se budu asi muset s vámi asi brzy rozloučit,“ říkala lítostivě a já jsem viděl, že jí to mrzí. Zvykli jsme si na sebe.

„Ale prosím vás, nikomu to neříkejte, jste první, komu jsem to prozradila.“

Když jsem se to odpoledne vrátil domů, navařil jsem si velký hrnec bramborového guláše s točeňákem salámem. Koupil jsem si bochník pěkně měkkého chleba, ukrojil skývák a přikusoval ke guláši. Napral jsem se, až jsem vzdychal.

Jak se asi daří ženě, že se stále ještě neozvala, vzpomínal jsem. Musím jí zítra zatelefonovat. Hrome, nosí to dlouho jako slonice, přemýšlel jsem nad datem narození. Bylo blbé, že jsme přesně den početí potomka nevěděli a spoléhali se na výpočet doktorů. Nemohl jsem se dočkat, až se žena vrátí domů.

Také bych měl svolat stranickou schůzi, říkal jsem si, když jsem prohlížel došlou poštu, která obsahovala dosti velké množství stranických materiálů, které informovaly o situaci v předsednictvu ÚV KSČ po návratu našich vládních představitelů z Moskvy.

Zrádci na všech úrovních začali vystrkovat své drápky. Jestli to půjde takhle dál, bylo by lepší svoji činnost ve straně ukončit. Spoléhám se na to, že zvítězí zdravý rozum i v této době.

Ivan Ivanovič otevřel dveře kanceláře přesně za další dva dny.

„ Zdrástvujtě,“ pozdravil a podával mi ruku.

„ Přišel jsem se za vámi podívat a pohovořit si s vámi,“ byla jeho první slova.

„ Já vím a lít do nás ty vaše nesmysly o kontrarevoluci,“ vyklouzlo mi s úst.

Seděl jsem za stolem a vypisoval si z katalogu náhradních dílů potřebné součástky pro opravy strojů v dílně, popíjeje kafičko s nezbytnou cigaretou v ruce.

„ Ty kouříš?“ zeptal se mě Ivan Ivánovič. „ Jo kouřím ,“ odpověděl jsem mu dosti nevrle, protože nálada v kanceláři byla pod bodem mrazu po poslechu rozhlasu.

Do éteru se začala mačkat ilegální stanice „ Vltava,“ kde vysílání v češtině mi připomínalo mojí řeč, když jsem se snažil mluvit rusky. Nebyla to ani ruština, ani slovenština, ani čeština. Reagoval jsem na to slovy, když jsme to poslouchali: „ Teď ještě ruskou televizi a můžeme si do prdele strčit naší novou vizi! .“

„ Myslím, že máme po socialismu s lidskou tváří!“ řekla mi Černilka., „ A teď do toho přijde ještě on.“

Když přicházel ke schodům do kanceláře, asi viděl tu zmoklou a zplihlou ruskou „ Pravdu,“ která byla přesně tak, jak jsme ji přede dvěma dny ponechali.

„ Nikdo nečetl naše noviny Pravdu?“ divil se Ivan Ivanovič .

„ Kdo by četl takové blafy, když tam jenom lžete!“ reagoval jsem na to a pohlédl na Černilku, která se neudržela, aby se nezasmála.

Major se na ni zlostně podíval a znovu se optal: „ Co to znamená blafy?“

„ Blafy jsou blafy, to znamená nejhorší lež a nepravdu, “ ozvala se tentokrát moje skladnice, na což reagoval major Ivan Ivánovič nějakou rychlou větou pronesenou v němčině.

To byla voda na mlýn Černilky, která na něj spustila plynulou němčinu, až Ivan Ivanovič koukal s otevřenou hubou, než se trochu vzpamatoval a pokračoval s Černilkou ve velmi ostré výměně názorů v řeči, z které jsem znal jen sem tam nějaké slovíčko. Po pěti minutách jejich hádky jsem se ptal, o co se jedná .

„ Slouží již přes deset let ve Východním Německu a teď je přímo v Berlíně,“ sdělovala mi jedním dechem.

„ Řekla jsem mu , že jsem Němka a že jsem si válku prožila a že udělali oni to samé jako Němci v říjnu třicet osm a v březnu třicet devět, když obsadili Československo.“

Pustila se dále s Ivanem Ivanovičem do výměny názorů, která se protáhla na dvě hodiny. Dokonce vstala a šla mu uvařit čaj, za který uctivě děkoval. Občas mezi řečí s ním mne informovala o tom, že má na starost divizní kontrarozvědku a tedy že je povinnost jeho zjišťovat i nálady obyvatelstva.

„ Řekněte mu , že mají štěstí, že nás vláda vyzývala ke klidu a abychom se nebránili spolu s armádou, a také mu vysvětlíte, proč je nynější situace pro nás tak pokořující.“

Když na něj Černilka opět začala ve své rodné řeči a vysvětlovala mu, co jsem jí řekl, bylo znát, že toto téma mu není zrovna příjemné, hlavně to srovnání Rusů s Němci.

Řekla mu také, že největší fašisti a nacionalisti pocházeli z východního Německa a ti si nyní hrají na budovatele socialismu. Podle řeči jsem domyslel, že ho to přímo rozčílilo.

Najednou pohlédl na hodinky. „ No musím jet, děkuji za čaj !“

„ Pěkně jsme si popovídali,“ zvedl se židle a podává na rozloučenou ruku mé skladnici a potom i mě.

„ Mohu opět přijet?“ ptá se.

„ Pro mne, za mne, od nás nic pěkného neuslyšíte, jen naši pravdu,“ říkám mu a potřesu mu také rukou.

„ Jsem rád, že jsme se lépe poznali,“ obrací se k Černilce.

Když jsem ho doprovázel k autu, najednou povídá: „ Zmýlil jsem se , je to hodná žena a pravá vlastenka.“

„ Vy jste mu asi dala!“ říkám, když jsem se vrátil do kanceláře. „ Řekl mi, že se zmýlil, že jste dobrá žena a vlastenka. Co jste mu řekla? “ ptal jsem se Černilky.

„ Nic, jenom pravdu, “ odpověděla mi a usmála se.

„ Ono je někdy dobré se pohádat. Vyčistí se vzduch!“

Objednal jsem si hovor do Prahy. Chtěl jsem vědět, co se tam děje, a těšil jsem se, že si také promluví s manželkou.

Stýskalo se mi čím dál tím více. Plánoval jsem, že se do Prahy pojedou podívat v sobotu a neděli, pokud bude slušné počasí a dalo by se jet na motorce.

Byla to doba než mne spojili, a o to více jsem měl radost, když telefon zvedla manželka.

„ Tak co, kdy budu konečně otcem,“ ptal jsem se nedočkavě

„ Vydrž času, jako husa klasu,“ dělala si ze mne manželka švandu.

„ Já bych to měla také již nejraděj za sebou. Dává na sebe čekat, asi to bude princezna ,“ čímž myslela holku.

„ Byl bych raději, kdyby to byl kluk,“ snažil jsem se ji také trochu pošťouchnout, protože většina žen touží po holčičkách.

Abych se přiznal, tolik mi na tom zase nezáleželo, ale hlavně aby to již bylo.

Žena mne ujistila, že je v rodině vše v pořádku. Praha se dostává do normálního chodu a vojska tak zvaných osvoboditelů se stahují do vymezených oblastí.

Jedna z těchto oblastí je Mladá-Milovice, kde jsem prožil vojenská léta. Prosila mne ale, abych raději nejezdil, že by se mi mohlo něco stát.

Z novin a rozhlasu jsem se dozvěděl, že vojáci a důstojníci odmítli předat letiště v Milovicích dobrovolně a okupační síly použily k převzetí vojenskou sílu. Asi tam tekla krev, pomyslel jsem si.

Co dělají důstojníci, které jsem znal?

Jaké to bude, když posádky v Mladé a Milovicích se budou muset stěhovat. Kam půjdou? Ještě že jsem nezůstal na vojně a na poslední chvíli si to rozmyslel. To vše mi blesklo hlavou. Ten večer jsem také začal obcházet členy stranické organizace. Byly z toho velké diskuse, které se protáhly až do nočních hodin.

Každý měl nějakou výmluvu a přímo z nich číselo nechut' se sejít a něco dělat, protože v té době začínalo se hovořit o nutných změnách jak v UV, tak i ve vládě.

Byl jsem z toho přímo znechucen.

Někteří mi i nadhodili, že za mnou jezdí Rusové a že jim s Černilkou lezeme do prdele. To mne docela namíchlo po tom všem, co jsem prožil.

„Nebojte se, já mám svědomí čisté, na rozdíl od vás, kteří jen vyčkáváte, jak to dopadne,“ řekl jsem jednomu z nich.

„Já s nikým nekolaboruji, ale diskutuji a některá i zmatečná doporučení stranických orgánů odmítám plnit.“

„Vzpomeňte si na toho ruského vojáka, co přijel s cisternou pro vodu.“ pokračoval jsem rozhořčeně.

Nebyl jsem přímo u toho, ale slyšel jsem to vypravovat lidi, kteří se události přímo zúčastnili. Na Rovnou ke statku, který byl před dokončením, přijel ruský voják s cisternou, že má dovézt vodu.

V té době již OV KSČ dalo doporučení, abychom je naprosto ignorovali a vodu jim odmítali vydat. Přesně tak dopadl i voják s cisternou.

Bylo mu vysvětleno, že vodu nedostane, protože jsou okupanti. A okupantům se voda nevydává.

Přijel prý opět asi za hodinu a prosil, zda bychom jim vodu mohli vydat. Byl opět odmítnut. Voják si klekl před chlapy na kolena a prosil aby mu vodu vydali, jinak že bude zastřelen pro nesplnění rozkazu, a prý mu tekly slzy s očí.

Vznikla z toho hádka, zda mu vodu dát nebo nikoliv. Vodu mu nevydali a poslali ho, ať si nabere místo z hydrantu vodu z rybníka. Voják odjel a již se tam nikdy s cisternou neobjevil. Co s ním udělali, přemýšlel jsem, a chtěl jsem se na to zeptat Ivana Ivanoviče. Trestalo se u nich takovéto nesplnění rozkazu smrtí?

Byl jsem rozhodnut si tyto stranické různé i protichůdné doporučení ukládat do kufru. Ví vůbec na OV KSČ někdo, co dělá jejich levá nebo pravá ruka? Nebo vládne takový zmatek?

Ivan Ivanovič přijel opět, ale na konci směny, když jsem již zamykal kancelář. Paní skladnice tentokrát odešla dříve, jeli se svým mužem podívat na nový byt do Horního Slavkova.

„Zdrástvuj, Petře Františku!“ zdravil mne jako svého nejlepšího známého.

Viděl ale na mne, že se mračím, a hned jsem také na něj spustil: „Co by s vámi udělali, kdybyste nesplnil rozkaz?“

Byl očividně překvapen mojí otázkou a také se hned zeptal „Proč?“

„Střílel byste na mne, kdybyste musel?“ nedal jsem se odbýt.

„Nestřílel!“ odpověděl mi a zdálo se mi, že se mu zadrhl hlas.

„Komunista na komunistu nestřílí.“

„To není pravda!“ povídám mu rozhořčeně „Stalin nechal povraždit stovky svých komunistů.“

„Kdybych věděl, že jsi to ty, nestřílel bych,“ řekl mi po chvíli, jako by přemýšlel.

„Jak byste mohl vědět, že jsem to já, třeba na druhé straně barikády? Tady jste na mne také vytáhl pistoli a váš voják na mne natáhl samopal! Byli byste mne zastřelili, kdyby nepřišli naši chlapi?“ pokračoval jsem ve svých otázkách.

„ Za nesplnění rozkazu se chodí ke zdi! Za druhé světové války, ať to byli Němci nebo Rusové, za nesplnění rozkazu dostali kulku, bez soudu!“ argumentoval jsem já. Začínal jsem být pěkně nasraný, nasraný na okupanty, na komunistickou stranu, na armádu a na lidi, kteří měnili svoje názory jako kabáty.

Když viděl Ivan Ivanovič, jak to se mnou cloumá, chytil mne za rameno a povídá: „ Nemohli bychom si někde v klidu pohovořit bez něho?“ a ukázal pohledem na vojáka.

„ Mohli u mne doma ,“ odpověděl jsem mu. „ Ale budu u našich lidí kolaborant!“

„ To bych nechtěl!“ odpověděl major.

„ Můžeme se vrátit do kanceláře, spolupracovnice již odešla,“ nabízel jsem mu..

„ Víš to zas nemohu já “ a zatvářil se tajemně, jako by měl strach, že nás někdo poslouchá.

„ Kde je vaše kolegyně?“ zeptal se mne.

„ Již doma“ odpověděl jsem mu. „ Dobrá pojedeme tedy ke mně, jsem doma sám, žena ještě neporodila.“

„ Ale budeš mít potíže, že se mnou mluvíš ,“ řekl mi, jako by se nevěděl rozhodnout, ale viděl jsem na něm, že se chce z něčeho vypovídat, i když jsem se chtěl držet zásady že u každého rozhovoru by mělo být více lidí.

Když jsem otevřel dveře u bytu a zul si boty, Ivan Ivánovič provedl to samé.

Čekal jsem, že bude mít nějaké smradlavé onuce, ale měl teplé bílé vlněné ponožky a konstatoval jsem, že byly jako nové. Otevřel jsem obývací a pozval ho dále.

„ Ty buržuj!“ vyjelo náhle z něho a rozhlížel se kolem.

„ Proč? Já jsem obyčejnej dělník!“ byl jsem překvapen jeho reakcí .

„ U nás takto žijí vědci a akademici. A né tak mladí jako ty, ani já nemám takový byt. “

Ukázal jsem mu ještě ložnici a kuchyň

„ Petře Františku, ty buržuj ! “ opakoval znovu.

Podíval jsem se něj nedůvěřivě, zda si ze mne nedělá srandu, protože v obývací jsem měl obyčejnou stěnu sestavenou s poliček a skříněk, zachycených na stojkách. Prodávalo se to pod názvem U 100 a byla to nejlacinější obývací stěna na trhu s nábytkem.

Začal vypravovat o bytech v Rusku, o společných kuchyních a koupelnách , kde tyto místnosti užívaly nejméně dvě až tři rodiny, které dohromady mnohdy měly i dvacet lidí.

Říkal, že se také staví v Moskvě a větších městech nové byty podobného typu, ale je jich žalostně málo.

I ve východním Německu bydlel ze začátku ve společných prostorách s třemi dalšími důstojnickými rodinami a teprve před dvěma roky dostal podobný byt jako já.

Zůstali jsme v kuchyni, zatímco já jsem krájel salám a špek na kostičky a roztloukl na to pět vajec, on vypravoval o Rusku a Německu.

Kuchyní se začala šířit vůně smažených vajíček a viděl jsem, jak Ivan Ivanovič začal polykat sliny, které se mu sbíhaly v ústech.

Nakrájel jsem chleba, vyndal kyselé okurky, nandal na talíř a nabídl mu..

„ Jez, okupante!“ povídám mu a zašklebil jsem se na něho, protože jsem si uvědomil, že jsem mu tyknul.

„ Spasibo, spasibo ,“ děkoval on.

Pomalu ujídal a přímo to vychutnával, chvále okurky.

„ To jsou domácí, to dělala moje žena, “ vysvětluji mu.

„ Máš asi dobrou ženu, “ chválil ji.

„ Vidíš a málem ji ruští vojáci v Praze zastřelili !“ a začal jsem mu pro změnu vypravovat, jak to bylo se mnou a s mým odjezdem do Prahy.

Poslouchal a nesnažil se mne přerušovat. Když jsem skončil, najednou povídá:

„ Víš, Petře Františku, musím ti něco říci, ale slib mi prosím tě, že budeš mlčet, pokud my neodjedeme odsud. My jsme ve válečném stavu, bereme žold jako ve válečném stavu, zrovna tak cigarety a potraviny! My důstojníci jsme byli o všem perfektně informováni do detailů, ale vojáci se to dozvěděli až po přechodu hranic. Jim jsme řekli, že sem jedeme na cvičení

Varšavské smlouvy, a když jsme překročili hranici, řadoví vojáci dostali informaci, že zde vypukla kontrarevoluce!“

„Ale proč?“ nevydržel jsem já a vykřikl jsem.

„Proč?“ odpověděl mi

„Protože již Napoleon věděl, že kdo má střed Evropy, ten má Evropu! A my si tu Evropu udržíme! I kdyby nás tady mělo padnout pět milionů!“

„Pět milionů?“ vytřeštil jsem na něho oči

„Je to tedy pravda, že na Ukrajině čekaly desetitisíce vašich vojáků, jak to zde dopadne?“

„Ano, řekl jsem ti, že kdyby nás zde mělo padnout pět milionů, tak si vás udržíme. Tak velké ztráty byly plánované, kdybyste se bránili jako národ i s armádou.“

„Ježíši Kriste!“ jenom jsem vydechl při představě toho masakru.

Šel jsem do lednice a otevřel jsem dvě piva a nalil do skleniček. Normálně jsem pivo doma neměl, ale včera jsem ho koupil i s lahvičkou Hanácké vodky, abych měl něco doma na tu oslavu, kdyby se nám ten potomek narodil.

Poděkoval mi a řekl, že se pivo naučil pít teprve v Německu, ale že do hospody raději nechodí.

„Proč?“ ptal jsem se za dnešek již po několikáté a nabídnul mu cigaretu. Odmítl a vyndal svoje papírosy, z nichž mi nabídl a jednu si sám zapálil.

Dal jsem si šluka a rozkašlal jsem se. V ten okamžik jsem si vzpomněl na následky našeho pokusu o kouření, když jsme byli malí kluci. Bylo to, jako bych šlukoval doutník.

Začal opět vypravovat.

„Nemám rád policii, jaká je v Německu,“ pokračoval ve vypravování o tom, že se mu nelíbí taková policie, která přijde do hospody v montérkách, na pozdrav hlasitě zaklepe na první stůl, dá si pivo a poslouchá. Když někdo řekne něco, co se mu nelíbí, vyndá oznamovací značku a dotyčného sebere.

„To není policie, policie musí mít uniformu,“ hájil svůj názor.

Vypravoval, jak slouží ve východním sektoru Německa již dvanáct let. Jeho paní může jet do Ruska čtyřikrát v roce, zvláštním vlakem, ale on doma za celou dobu ještě nikdy nebyl.

„Vy nemáte dovolenou?“ ptal jsem se blbě.

„Máme, ale musím být během několika hodin k dispozici svému útvaru.“

Pokračoval tím, že má rodinu. Kluka, s kterým jsou problémy, protože je mu dvanáct let a cloumá s ním prý puberta, a dvě dcery dvojčata, které se jim narodila v Berlíně. Chtěl napsat jakékoliv místo narození jenom ne Berlín.

„Proč prosím vás?“ divil jsem se. „Vždyť na tom nezáleží?“

„Ale záleží, a moc!“ trval na svém Ivan Ivánovič.

„Až se jednou vrátím domu do Ruska, bude mi to a mým dětem dělat potíže, že jsem se paktoval s imperialisty! Až se jednou budu muset vrátit domů, nevím, co bude se mnou a s mými dětmi.“

Povzdechl a podíval se na prázdnou sklenici.

Zvedl jsem se a donesl další pivo, když jsem mu ho naléval, zeptal jsem se: „Poslouchejte, Ivane Ivanoviči, a nemáte strach, že za ty svoje některé názory byste mohl jít na Sibiř?“

„Všude žijí lidé, a když mne pošle strana na Sibiř, půjdu i na Sibiř“ sdělil mi.

„Ale já myslím na Sibiř, do lágru.“ rýpnul jsem ho.

„Začínáte být infikovaný kontrarevolucí a dneska jste mi prozradil dost z toho, za co se u vás chodí do lágru“

„Podobnou situaci, jako máme my u nás dnes, budete mít u vás za dvacet let a já jsem hrozně zvědav, pokud se toho dožiji, jak si s ní poradíte.“

„To by byl konec Sovětského svazu a také armády,“ řekl mi smutně

Začali jsme opět mluvit o Rusku, o bumázkách, což jsou povolenky, aby se mohlo cestovat z okresu do okresu, a zdůvodňoval mi to tím, že i v Sovětském svazu je velká kriminalita a

tyto bumáčky jí mají zamezit, protože Sovětský svaz je prý veliké , nepřehledné území s mnoha národy.

„ Udržet tolik národů v klidu a míru, na to je potřeba armádu, bez armády by to nešlo,“ přemýšlel nahlas.

„ Ale šlo!“ odporoval jsem mu.

„ Z tanků by se udělaly traktory, jezdili bychom, kam bychom chtěli, hranice by přestala existovat. Jezdili byste sem jako turisté, a ne jako okupanti v noci a se zbraní v ruce! “

„ No, Petře Františku, pěkně jsme si popovídali, musím již jet, zítra odjíždíme zpět do Německa, nechtěl jsem ti to říci dříve a před vojákem jsem nemohl mluvit. Přijedu se zítra ještě rozloučit s tvou spolupracovnicí.“

Obul se , upravil si řemení s pistolí, podal mi ruku a sbíhal ze schodů.

„ Proč nejedete výtahem, volal jsem na něho. „ Ne, ne, já se proběhnu,“ odpověděl a běžel dále.

Druhý den opravdu hned ráno přijel, ale to já jsem již před tím stihl vše mé spolupracovnici vypravovat, co se přihodilo, když včera odjela.

„ Je to divný člověk! Napřed by vás zastřelil a potom vám říká takové věci, za které by mohli zastřelit oni jeho,“ meditovala Černilka ještě, než Ivan Ivánovič otevřel dveře.

„ Zdrástejte,“ pozdravil a já teprve nyní zaregistroval, že drží kytici květů v ruce.

Nasypal před moji skladnici hrst západních žvýkaček a podává jí květiny.

„ To je pro děti ,“ ukázal hlavou na žvýkačky

„ A tohle pro vás,“ podává jí květiny .

Černilku to vyvedlo úplně z míry, že si brumlala pro sebe „ To je v prdeli, čert aby se v těch Rusácích vyznal.“

„ No Petře Františku, tohle je pro tebe, “ podává mi takovou knížečku s názvem K událostem v Československu, fakta, dokumenty, svědectví tisku a očitých svědků: a zároveň mi povídá

„ Nevěř všemu, co je psáno, ale tomu, co je skutečností dáno. Máš možnost porovnávat. “

„ Nevzpomínejte na mne ve zlém,“ a vytáhl ještě z uniformy láhev originál ruské vodky a loučí se s námi podáním ruky.

„ A vy pamatujte na to, co jsem vám řekl včera! Budete vítáni jako turisté, ale ne jako okupanti se zbraní v ruce, Ivane Ivánoviči! Dějiny nelze vygumovat a jednou si na moje slova možná vzpomenete, “ říkám mu a pevně tisknu pravici.

Nasedl, odjel a na lavičce po něm zbyl štos splihlých a promoklých novin „ Pravdy“.

Vrátil jsem se do kanceláře , otevřel jsem tu bílou knížku a nahlédl do ní. Bylo to přesně něco takového, co vysílala stanice „ Vltava “.

Chtěl jsem knihou švihnout do kouta, ale vzpomněl jsem si na jeho slova: „ Nevěř všemu, co je psáno, ale tomu, co je skutečností dáno.“

„ Já se v těch Rusácích nevyznám,“ říkám skladnici a podávám jí knihu k nahlédnutí.

„ Já také ne,“ přizvukuje mi Černilka.

„ Napřed jsem nedobrá ženščína a teď mi donese kytku, čert aby se v nich opravdu vyznal!“

Podnikové vedení se rozhodlo, že vytvoří v nových prostorách na Rovné opravářské středisko nového závodu služeb .Během týdne jsme začali sklad stěhovat do nových prostor. Nedalo se to vůbec srovnat s podmínkami na Podstrání. Sklad byl rozlehlý a převezené náhradní díly zabíraly sotva polovinu připravených regálů. Nakonec jsem strávil v práci celou sobotu a neděli a každý večer jsem byl rád, že se mohu rychle vysprchovat a zalehnout.

Jenom jsem si neodpustil pustit večerní zprávy na Německu. Ze slov, která jsem pochopil, jsem si udělal úsudek, že to s naší budoucností nevypadá nijak růžově, což mi potvrdila i Černilka.

Pomalu jsem začal připravovat i kancelář, aby byla také trochu útulná.

Hned v pondělí měl jako vedoucí nastoupit můj známý, který šéfoval dílnám na Rudolci.

Byl to také rodilý Němec, ale zůstal zde úplně sám. Maminku i sestru měl v západním Německu.

Byl to fachman na slovo vzatý, žádná oprava pro něj nebyla překážkou, ať to byl jakýkoliv stroj nebo dopravní prostředek .

Tomu nikdo nemohl říci: Nejde to, protože mu ihned ukázal názorně, že to jde. Byl jsem rád, že udělá mezi trochu zvlčilými chlapy pořádek, protože v nové velké hale měly být soustředěny veškeré opravy z širokého okolí vybudováním střediska oprav.

Jednou na Podstrání našli traktoristé nevybuchlý dělostřelecký granát, protože v polích jich bylo jako naseto. Vždyť to byl bývalý vojenský prostor a bývalá největší tanková střelnice i s hlavním pozorovacím bunkrem generála Čepičky.

Nenapadlo je nic rozumnějšího, než že si naloví pár pstruhů v potoce u dílen, a tak ten granát jeden z nich odpálil pomocí elektrického proudu.

Rodinný finský montovaný domek Jirky, našeho zootechnika, stál pouhých padesát metrů opodál. Domku se sice nic nestalo, mimo rozbitých oken , ale v potoce vzniklo nové jezírko a telata v teletníku, který byl hned za rohem, se při výbuchu válela po zemi, jako by je někdo odstřelil a na nohy se nemohla postavit pěkně dlouhou dobu. Samozřejmě že to vyšetřovala Veřejná bezpečnost, protože po silnici, která vedla opodál projíždělo nějaké osobní auto ze Sokolova.

Ve starých dílnách na Podstrání také často opraváři pekli psy, které se jim někde podařilo vždy sehnat a také je často dobře prolévali alkoholem od piva až po ty tvrdší, po kterých bývali opravdu tvrdí.

Mechanizátor „ Mordyje Klatovy “ na vše nestačil.

Nevěděl, zda má kontrolovat traktoristy, nebo být v dílnách.

Dostal jsem služební motocykl Čz 175, ale byla to mrcha motorka, kterou nikdo nechtěl, protože když se rozhodla, že nepojede , tak nejela, což bylo nepříjemné, když vás nechala někde na půli cesty daleko od domova.

Jednou mne takhle nechala u lomu ve Vítkově.

Ten den se udělalo mimořádné teplo a já se pustil do opravy přímo na silnici. Po dvou hodinách , když jsem ji pomalu celou rozebral a nepodařilo se mi jí dát do chodu, zavola jsem, zda by pro mne mohl někdo přijet, abychom motorku mohli naložit a odjet.

Volal jsem z lomu a telefon vzal Honza, který se nedávno přistěhoval ze Žďáru.

To byl motokrosový závodník a šikovný opravář. „ Není zde nikdo ani s autem, ani s traktorem,“ sdělil mi.

„ Jedině, že bych na motocyklu za tebou přijel a pomohl ti to opravit.

„ Ta mrcha nepojede, hrabu se v ní již přes dvě hodiny,“ oznamoval jsem mu mrzutě.

„ To se musí umět!“ chechtal se do telefonu.

Během půl hodiny byl u mne. Vrtali jsme se v motorce další hodinu a půl , a nic.

„ Nechej tu mrchu někde tady, zítra ji odvezeme do dílen a já se na ni podívám,“ sdělil mi.

Měl jsem ale strach, že by jí někdo mohl ukrást nebo demontovat některé součástky, protože velmi často u silnic stály automobily bez kol, když pro poruchu na chvíli byly odstaveny.

„ Potáhnu tě na provaze,“ rozhodl, protože touto cestou přes bývalý vojenský prostor skoro nikdo nejezdil.

Měl jsem co držet, byl to obrovský tlak na říditka, když se za námi ozvalo troubení.

To nám ještě chybělo, pomyslel jsem si a snažil jsem se držet při pokraji silnice. Ozývalo se dále táhlé troubení a já se jednou rukou snažil naznačit, ať předjede.

Když nás automobil začal předjíždět, zjistil jsem že je to Volha s nápisem Veřejná bezpečnost. Jak se dostali před Honzu, z okénka Volhy se vysunul červený terč.

Okamžitě jsme zastavili na kraji vozovky.

Z vozu vylézali dva chlapi v trenýrkách a tričku a počali se rychle oblékat do uniforem.

Pohlédl jsem na hodnost a vlasy se mi hrůzou naježily, protože řidič byl v hodnosti poručíka a

spolujezdec v hodnosti podplukovníka!. Takovou šarží jsem v životě v policejní uniformě neviděl.

Zasalutovali a vyžádali si naše doklady, při čemž si rychle zapínali ještě knoflíky.

„Zkracujeme si tudy cestu na Plzeň za Sokolova,“ povídá ten v hodnosti podplukovníka, jako by se omlouval, že byli v autě jenom v trenýrkách a tričku

„Měli jsme tam přednášku,“ sdělil nám poručík.

„Soudruzi, co to děláte?“ ptali se nás, jako by pocházeli z jiné planety.

Vysvětlil jsem jim, jaké potíže jsme s motorkou měli a že jsem se jí tam bál ponechat.

„To vás neomlouvá, je to hrubé porušení pravidel silničního provozu!“ spustil na mne podplukovník.

„My jsme se spoléhali na to, že zde nikdo nepojede,“ povídá Honza.

„Kdyby někdo jel a havaroval zde, poneseš vinu vy, i kdyby měl ten dotyčný alkohol v krvi, byli byste spoluviníci nehody,“ oznamoval nám poručík.

„Bude to pokuta, a pěkně velká!“ oznamoval nám a šel do vozu pro pokutové bločky.

„Každého vás to bude stát sto korun,“ oznamoval.

Podplukovník ho zarazil a obrátil se k nám.

„To by bylo piv, co?“ povídá a obrátí se k Honzovi. „No to by bylo piv,“ povídá smutně Honza.

„A co vy?“ otočil se ke mně.

„Já to na pivo neměřím, já ho piji jen výjimečně,“ sdělil jsem mu.

„A na co to měříte?“ vyptával se dále. „Na benzin, nebo na knihy,“ oznámil jsem mu.

Podíval se na nás a pronesl: „Koukejte to rozvázat a zmizte, nebo když se rozčílím, jsem strašně zlej!“

Honza okamžitě nakopl motorku, a než bys řekl švec, byl pryč.

Tlačil jsem motorku asi půl kilometru do strašného kopce.

„Ty mrcho, hodím tě do příkopu a nechám tě tady!“ vztekle jsem vykřikl celý zpocený a chtěl jí opravdu hodit do příkopu.

„Pro jistotu tě ještě jednou zkusím,“ trpěl jsem již ze vzteku samomluvou a zkusil jsem ji znovu nastartovat.

Chytla na první našlápnutí a já jsem v ten okamžik myslel, že se zblázním.

Dojel jsem přesně před opravářskou dílnu a motorka přestala jít. Nikdo mi to nechtěl věřit.

Když se nepodařilo motocykl nikomu opravit, odvezli ho do specializované opravny

v Mariankách. Po opravě ji dostal hajnej, kterému provedla to samé co jiným. Odmítla jet.

Opět se vrátila do opravny, ale závada se neustále opakovala. Nakonec nikdo tuhle motorku nechtěl a tak ji podnik prodal.

„Musím vám sdělit, že se nikam nebudeme stěhovat do Horního Slavkova, ale manžel se bude snažit něco sehnat ve vnitrozemí, a to bude nějakou dobu trvat,“ oznámila mi jednoho dne Černilka.

Spadl mi kámen ze srdce, protože bych ji nerad ztratil. Byl jsem s ní spokojený, již poměrně dobře znala jednotlivé náhradní díly k různým strojům a traktorům a dovedla je i rozlišit podle nákupního čísla i katalogového čísla. Nebyl důvod zaučovat někoho nového, čemuž jsem byl rád, protože jsem poslední dobou byl čím dál tím více na cestách.

Byl jsem sice vedoucí skladu, ale ve skutečnosti čím dál tím více zásobovač. Začínali jsme vyrážet za náhradními díly i mimo Plzeňský kraj a nejčastěji se mnou jezdil Vlasta.

To byl správný řízek, trochu prudší povahy, ale my dva jsme spolu vycházeli velmi dobře.

Pokud jsme byli spolu, nikdy jsem ho neviděl propuknout v nějaký záchvat zloby, i když měl pověst násilnické povahy, kterou se mu někteří snažili přilepit..

Měl postavu vypracovaného atleta, kterou by mu mohl závidět i kdejaký kulturista. Svaly na něm jenom hrály, ale jeden oběd pro něj byl málo.

Většinou když dojedl, při každém zastavení v některé restauraci na oběd, překvapené servírce po dojedení normálního oběda řekl: „ Doneste to ještě jednou, nyní bych se teprve chtěl pořádně naobědvat “

Je pravda, že skoro každé dívčině padl do oka a snažily se o navázání kontaktu, ale Vlastíka holky moc nezajímaly.

Jediné, co ho zajímalo, bylo dobré jídlo a pití, činky a automobily. To byla jeho vášeň.

Byl ženatý a jeho paní také čekala děcko, jako mnoho dalších na Rovné.

Co jste také měli dělat, když kultura mimo hospody žádná, jednou za týden kino, nebo zbývala potom jenom televize či hospoda.

Každý večer poctivě cvičil a vzpíral, takže když jsem já hekal při nakládání náhradních dílů , klidným hlasem pronesl: „ Uhni!“ bafnul sebetěžší kus do rukou, které měl jako lopaty, a než bys stačil něco říci, bylo to korbě Véesky.

Jednou při údržbě vozidla jsem byl svědkem toho, jak normálním otevřeným plochým klíčem utrl matky na třemenech pér tohoto nákladáku..Několikrát přišel do práce a hřbety jeho rukou byly odřené a krvavé.

„ Prosím tě, co jsi dělal?“ ptal jsem se ho. „ Ty jsi se někde pral?“

„ Ále , byl jsem na pivě v hospodě a ti blbci se začali mydlit, tak jsem je šel trochu uklidnit ,“ sdělil mi klidným hlasem. „ No a trochu jsem si odřel ruce!“

Druhý den jsem se dozvěděl, že vymlátili celou hospodu ještě s jedním spolustolovníkem. Po tomto incidentu ho odvezli na Veřejnou bezpečnost a čekal ho soud.

Když probíhalo soudní jednání, jeho spolustolovník, s kterým se účastnil bitky v hospodě, se snažil na něho svalit vinu.

To Vlastu tak rozčílilo, že mu jí po skončení soudního jednání na chodbě takovou ubalil, že jeho kolega skončil až na zdi, když před tím prorazil prosklenou skříň a pořezal si záda.

Měl tím pádem další ublížení na těle, které navíc proběhlo v soudní budově.

Jednou jsme na dvoudenní túře za náhradními díly projížděli středočeský a severočeský kraj. Měl jsem známou ve Slaném, která na mne vždy pamatovala s nedostatkovými náhradními díly.

Byla to příjemná panička skoro před padesátkou a byla to žena lampasáka .

Nevím, čím jsem jí padl do oka, ale měl jsem u ní vždy schované nedostatkové náhradní díly z mototechny pro zemědělství a opravářské dílny.

Odtud jsme pokračovali do Roudnice nad Labem přímo do továrny, kde se vyráběly pluhy, sečky, rozmetadla a další různé stroje.

Po naložení v pozdních odpoledních hodinách pokračovalo naše putování přes Klášter na Mimoň, kde jsme chtěli přespat.

Zrazoval jsem Vlastu ať nejede touto trasou, protože to bylo přes tankový vojenský prostor, který měly sovětské okupační armády i s letištěm jen pro svojí armádu.

Cesta byla pro normální provoz uzavřena, směly tudy projíždět jen vozidla jejich armády. Na trase se začínalo budovat i několik vesnic, pouze pro sovětské vojáky. Jestli se nemýlím, jedna za nich se jmenovala „ BAM „, jak hlásal název azbukou.

Objíždět tento prostor bylo složité a o moc kilometrů delší.

„ Nesmíš bejt měkkej!“ sdělil mi Vlasta. „ A hlavně se nesmíš bát, “ a pustil se přímo po této uzavřené silnici.

„ Přeci to nebudu kvůli Rusákům objíždět,“ byla jeho slova, když zaroštoval v převodovce a hnal véesku nejvyšší rychlostí, co to šlo.

Pomalou se začínalo stmívat a cesta mi připadala nekonečná.

Vzpomínal jsem, jak jsem jednou byl v době základní vojenské služby na letišti v Mimoni s takovou přiblblou kulturní vložkou. Ale to v té době nebylo důležité, hlavně že jsme se dostali mimo posádku.

„ Já jsem sloužil u tankistů v Mariankách ,“ oznamoval mi Vlasta , když nás systém nějakých značek najednou přivedl k závoře s budkou, u které stál sovětský voják, který napřed zvedl

závoru, ale potom se vyděšeně na nás zadíval, pustil provaz od závory a běžel do budky, kde roztáčel divoce kliku polního telefonu a něco do něj divoce křičel.

„ Ty vole, průser,“ zařval najednou Vlasta.

„ Já jsem zapomněl, že mám na černo schovanou pod sedačkou malorážku!“

„ Na co malorážku,“ divil jsem se.

„ No na co? Na šťourání v prdeli ji nevozím,“ vychrlil na mne .

Během vteřiny Véeska zařvala ve vysokých otáčkách, když bleskem couvl, div neporazil budku i s vojáčkem a já se divil, že jde toto auto otočit na tak malém prostoru.

Protože jsme měli na sobě zelené bundokošile, považoval nás asi vojáček za jeho spolubojovníky a vzápětí zjistil svůj omyl. Když jsme byli jen pár desítek metrů dále, ozvaly se dávky ze samopalů nebo kulometů a počaly k obloze vyletovat rakety.

„ Ty vole, oni jdou po nás,“ byl očividně konečně jednou vzrušen Vlasta.

Je pravda, že jsem byl také z toho mírně vyvalený, ale humor mne nepřešel.

„ Hlavně se nesmíš bát,“ připomněl jsem mu jeho slova .

„ Nojo, ale tady jde v této době o kejhák a nerad bych skončil někde na Sibiři,“ odpověděl mi a hnal auto nějakou vedlejší lesní cestou.

„ Víš jaká by to byla páлка, kdyby mi k tomu uklidňování chlapů v hospodě přidali ještě nedovolené ozbrojování? To je v dnešní době pěkná šňůra!“

Zastavil , vytáhl z pod sedačky složenou malorážku a odběhl za vůz. Slyšel jsem, jak rozepíná plachtu a sklápí zadní čelo korby. Za chvíli přišel a již se šklebil od ucha k uchu., Uklidil jsem to do těch pancéřových trubek k topení na Supra a založil dalšíma krámama., tam to nebude nikdo hledat, “ pronesl spokojeně.

„ Stejně máš průser!“ povídám mu s vážnou tváří.

Vlasta na mne udiveně pohlédl.

„ No, až řeknu chlapům, že jsi chtěl všechny náhradní díly prodat Rusákům, nevím, co ti řeknou.“

V tom okamžiku jsme se rozchechtali jako dva blázni.

Trvalo nám ještě hodinu a půl, než jsme se bez dalších problémů vymotali z prostoru.

Jednoho dne jsem musel opravářům z dílny dovézt třípramenný autokabel na vleky, který mi ve skladu došel. Půjčil jsem si od mechanizátora motorku 250 ČZ cros s krásnými špalky na pneumatikách a vyrazil do Sokolova. Drobně mrholilo. Bez problémů jsem nakoupil ,trochu pokecal s holkami v mototechně ,přidělal kolo kabelu na nosič , našlápl a vyrazil zpět do dílen. Sokolov byl pověstný tím, že když pršelo, ulice i silnice které byly permanentně pokryty uhelným prachem se přeměnily v klouzající bahno. Tam, kde byla dlažba z velkých kostek, nebylo možné udržet rovnováhu z neustálých smyků. Navíc pneumatiky se špalky do terénu se na takovou jízdu vůbec nehodily.

Několikrát jsem ustál rovnováhu tím, že jsem měl nohy ze stupaček na zemi, jak jsem projížděl parkem kolem zámečku, ale najednou jako by mne potrl a již jsem jel zadkem v hnědé břečce. Naštěstí jsem měl při dopadu za sebou montážní brašnu s dalším nákupem z mototechny a brašna mne přibrzdila, takže jsem nejel po zadku moc dlouho, protože motorku jsem raději pustil, než abych se jí držel. To by moje brzdná dráha zadku byla delší. Ještě že jsem měl rukavice. Naštěstí ruce byly dobré, ale zadek nesnesitelně pálil.

„ Kurva, “ ulevil jsem si. „ Já jedu jako posranej, a stejně si udělám sokolovskej silniční lišej,“ klel jsem a sbíral se těžko ze země. Když jsem zvedl i motorku a prohlížel si uražené plexisklo, uraženou stupačku a ohnutá řídítka, klel jsem ještě více. Klel jsem také při pohledu na moje prošoupané kalhoty na hýždích.

Najednou se ozval rachot a k mé nabourané motorce klouže po zemi další motocykl s dvěma muži, kteří se ho zoufale drží a jejich zadky skáčou po kostkách. Když se konečně zastavili asi dva metry ode mne, nemohl se jeden z nich zvednout.

Koukají na mne jako na blázna, až z úst jednoho z nich vlezl: „ Ty jsi se také vyboural?

Kurva, to blátíčko klouže! “ Chtěl jsem tomu, co se nemohl zvednout, pomoci na nohy, ale

on s bolestí zařval a dopadl zpět do bláta. „Kurva noha, je v prdeli!“ zavyl bolestí. Museli jsme ho zvednout opatrně, oba dva udělat z rukou sedačku a odnést kousek dále do polikliniky.

Musel být na mne pěkný pohled s tou prošoupanou prdelí, ale nedalo se nic dělat, snaha pomoci byla větší než prošoupané kalhoty s holým zadkem.

Zato od chlapů z dílny jsem sklídl velký chechtot, když jsem se zaprasečený s holým zadkem objevil v dílnách.

„Ty vole, co sis to donesl ze Sokolova za novou módu,“ chechtali se. „A nějak sis ty spodní tváře načervenil, to jsi chtěl udělat na holky v mototechně dojem, vid’?“ mohli se volové strhnout smíchem.

Já jsem ale přísahal, že na vypůjčené terénní motorce již nikdy nepojedu.

Když nebudeš šetřit slovy chvály pro dareby,
jen k jejich opovržení sám začneš spět.
Jestliže vyhazována je špína k nebi,
na hlavu toho, kdo hází, spadne zpět.

No tak šéfe, nezlobte se už.

Konečně došel telegram.

Máme syna . Štěstím celý bez sebe jsem hned volal do Prahy, kde mne tchán ubezpečil, že je vše v pořádku, ale bylo to na poslední chvíli.

Našlápl jsem motorku, teple se navlékl do vaťáku a vyrazil směr Praha.

Když jsem nedočkavý dorazil do Truhlářské v Praze, rychle jsem se převlékl a spěchal tramvají do Podolí s nezbytnou kyticí v ruce.

Konečně jsem ženu svíral v náručí .

Místo slov jí vyhrkly slzy a rozbřečela se

„ Oni mě nechťjí pustit domů,“ utírala si horké slzy.

„ Neboj, vše je v nejlepším pořádku, a jakmile to půjde, tak vás pustí,“ utěšoval jsem ji.

Po malé chvilce bylo již po pláči a s radostí mi vypravovala, jaký ten náš kluk je žízala.

„ Však ti ho ukáží,“ a táhla mne k proskleným prostorám, kde mi prstem ukázala na jedno z mimin.

Mohl jsem se za sklem podívat na malé vrníci se stvoření s modrou pusou od genciánky.

Radostí se mi srdce rozbušilo .

Tak to je ten náš vytoužený potomek, který dal na sebe tak dlouho čekat a který si s mamínou vytrpěl poslední události v jejím bříšku.

Nemohl jsem se dočkat, až ho budu mít i s manželkou doma.

Sobota i neděle utekly jako voda, ale stihli jsme to s tchánem v sobotu oslavit.

Nebyla to žádná ožiračka, ale jedno štamprdle jsem do sebe vrazil.

Bylo to sice s malým odporem k alkoholu, ale co bych pro svého syna z radosti neudělal.

Bohužel, musel jsem se vrátit do práce.

V neděli po obědě jsem se opět nacpal do vaťáků a vyrazil na zpáteční cestu, když mne předtím tchýně zásobila vším potřebným.

Cesta ubíhala a já si radostí pohvizdoval a zabýval se myšlenkou, kam postavím dětskou postýlku, abych měl vše připravené, až švagr se švagrovou doveze ženu i s miminem domů na Rovnou.

Blížil jsem se ke křižovatce u benzinové pumpy za Kněževsí a z dálky jsem viděl, že za křižovatkou stojí příslušník Veřejné bezpečnosti a dohlíží na provoz, když mi do protisměru vyrazila Oktávie, která odbočovala k benzinové pumpě.

Skočil jsem po brzdách a snažil se úporně vyhnout srážce, ale bylo mi osudné to prudké brzdění.

Uprostřed křižovatky zůstal klín šotoliny po opravě silnice rozbité od ruských tanků a na tom šterku jsem dostal smyk, který mne s motorkou nasměroval přímo na bok oktávie, u které jsem loktem vyrazil zadní boční okénko a odraz od auta mne vleže vystřelil jako káču přímo na nohy příslušníka .

Odletěl ode mne nárazem na dva metry.

Příslušník vyskočil na nohy jako gumový, začal si čistit uniformu a křel: „ Do prdele, ještě by mne tady zabili“

Ohlédl se po mě, a když viděl, že se snažím zvednout na nohy, přispěchal mi na pomoc.

Pomalou a těžce jsem se zvedl, protože mne ukrutně bolela levá ruka.

„ Promiňte ! Já za to nemohu, “ omlouval jsem se.

„ Já vím, on vám nedal přednost! Jste v pořádku? “ ptal se mne a ohlížel se po vozidle, které způsobilo moji havárii.

Ten klidně již tankoval benzin u benzinové pumpy a snažil se šroubovákem dostat zpět okénko s gumou.

„ Já se na to vyseru!“ spustil sprostě příslušník.

„ Ten hajzl si klidně jde tankovat, aniž by se zajímal o to zda se nám něco nestalo! No počkej, ty parchante, já ti to osladím,“ cedil mezi zuby příslušník, který se vydal k benzínce , zatímco já jsem se snažil zjistit, zda nemám zlomenou ruku.

Šel jsem obhlédnout motocykl, který skončil uprostřed palouku, který kryl podzemní bunkry na palivo.

Postavil jsem sykače bolestí mašinu na stojánek. Mimo uraženého zrcátka a stupačky to nebylo tak zlé. Ohnutou páčku spojky jsem trošku srovnal a vyzkoušel, zda funguje .

Barva blatníků byla odřená, ale z toho jsem si velkou hlavu nedělal. Byl jsem docela rád že to tak dopadlo. Jedině mne zachránilo to, že jsem byl tak nabalený, i když vaňáky byly na dvou místech prošoupané, ale silniční lišej jsem neměl.

Došel jsem pár kroků k benzínce a slyšel, jak příslušník VB domlouvá onomu řidiči.

Byl to takový postarší pán v bekovce, který mi připomínal trochu něčím starého jezedača.

Na sedačce spolujezdce seděla asi jeho manželka a na zadní sedačce moc hezké děvče , odhadoval jsem ji na dvacítku.

Vyslechl jsem si nadávání příslušníka, který opravdu dával řidiči kapky a vyčítal mu, že vlastně od nehody ujel. Když jsem přicházel blíž, dívčina vystoupila a ptala se mne, zda jsem v pořádku.

„ Nestalo se vám nic?“ ptala se starostlivě.

„ Já jsem mu říkala, že vám musí dát přednost, ale taťka jako by neslyšel“ oznamovala mi.

„ Víte, on moc často nejedí, jenom když někde potřebujeme nutně jet.“

Vyndala kapesník, počala mi něco utírat na obličej a já jsem sklopil oči.

To jsem neměl dělat, protože můj zrak padl přímo do volnějšího výstřihu, který se přímo otevřel, jak se ke mně naklonila, a já spatřil dvě krásná poupátka, na jejichž hrotech byly ještě rozkošnější třešničky. Uvědomil jsem si, že nemá podprsenu, a rychle jsem odvrátil zrak.

„ Kanče!“ nadával jsem si v duchu.

„ To není nic pro tebe, máš syna a jedeš od manželky, tak se podle toho chovej.“

Nevím, jestli to bylo tím šokem, nebo tím, že jsem tak toužebně čekal na svoji ženu, ale cítil jsem, jak ve mne rychle roste mužství. Podíval jsem se dolu na vaňák, zda dostatečně kryje můj hendykep.

„ Co má řidič udělat, chce-li odbočit vlevo?“ ptá se policajt fotříka.

„ No najedu si blíž k levé straně vozovky!“ odpověděl mu.

V ten okamžik příslušník praštil vzteky čepicí o zem a vykřikl „ Vidím, že to nemá cenu! “ Vytáhl kupon z jeho řidičského průkazu a procvakl mu ho zručně jako průvodčí v tramvaji.

„ Dáte mi dvě stě korun !“ oznámil mu. „ A buďte rád, že vás to přišlo relativně levně, protože jste měl na svědomí málem dva životy.“

„ Pane, to je pálka !“ řekl jsem si v duchu, protože jsem tak veckou pokutu ještě policajty neviděl dát a díra v kuponu není také nic dobrého.

„ Chcete od něj uhradit škodu na motocyklu ?“ zeptal se mne a já vůl s pohledem na onu dívčinu jsem pronesl:

„ Ne, já si to opravím, nestojí to ani za řeč.“

Stálo , ale úporně něco jiného.

„ Co ta ruka? “ zeptal se mne příslušník .

„ Bolí, ale dá se to vydržet a hejbu s ní, takže není zlomená, ale asi jen naražená,“ odpovídám mu a jsem rád, že to vše raději již končí, protože jsem se před onou dívčinou, která mne okukovala jako nějakého exota, strašně styděl.

Zbytek cesty domu uběhl bez dalších příhod, ale ruka bolela a nohu, protože jsem neměl stupačku, jsem měl od přidržování na páce spojky celou dřevěnou.

Když za týden švára spolu s rodiči manželky dovezli moji paní a syna, běhal jsem s kamerou a natáčel ze všech strana a úhlů. Byl jsem šťastný, že jsou konečně doma.

Těšil jsem se také na to, že po šestinedělích se konečně budu moci přitulit ke své manželce po skoro půlroční pauze, kdy jí udělali steh pro udržení plodu.

Bylo na čase, protože bych se pomalu mohl dát ke kameníkům v lomu na Vítkově a jít s tím roztloukat kámen.

Navíc jsem zjišťoval, že se mi začínají po dlouhé pauze líbit i jiná děvčata, ale nevěrný jsem nechtěl být a také jsem nechtěl, aby se stala mojí kamarádkou Anča dlaňová.

Podzim utekl jako voda a blížily se Vánoce. Nastoupila nepříjemná zima a já v té době měl nejvíce ježdění a shánění náhradních dílů. Musel jsem rychle vyjet do Liberce snažit se zajistit a nejlépe hned přivést, jak řekl Herbert, tepelné agregáty s ventilátory, protože v dílnách se nedalo zimou vydržet .

Půjčili mi z ředitelství osobní Varšavu našeho pana ředitele. Nedovedl jsem si vůbec představit, jak bych ty ventilátory nakládal.

Mirek Havelka, který se nedávno do obce přistěhoval a čekal, až jeho paní dokončí vysokou školu a přistěhuje se za ním, se rozhodl, že pojedete se mnou.

Chtěl navštívit svého známého v Liberci, který dělal šéfa botanické zahrady.

Když jsem konečně měl vyřízeny všechny záležitosti kolem parních ventilátorů, které měly být až za měsíc, dostali jsme se také do botanické zahrady skoro navečír, kdy již byla tma, která v tomto období přicházela brzy.

Nemohli jsme se nasytit tou krásou zahrady, kterou nás jeho známý provázel.

Když se dozvěděl, že se jmenuji Ranecký, okamžitě reagoval sdělením, že se tak také jeho paní za svobodna jmenovala. „ No to musíte alespoň na kafe nebo na čaj, “sdělil nám nekompromisně. „ Moje paní by mi to neodpustila a možná, že zjistíte, že máte stejné předky,“ sdělil mi, když nás vedl domu.

Jeho paní byla moc příjemná a milá paní, a i když jsme zjistili, že společné předky asi nemáme, stejně nás to nemrzelo a měli jsme si celou dobu co povídat. Čas utíkal, a když jsme se zvedali k odchodu, bylo již po desáté hodině večer, protože bez večere nás přeci na tak dlouhou cestu nepustí, jak oba jednomyslně rozhodli.

Sice jsme se zdráhali, ale byli jsme rádi, protože v tuto pozdní hodinu bychom asi těžko někde něco sháněli k jídlu a v žaludku nám již notně kručelo.

Konečně jsme se rozloučili s tím, že se budeme snažit co nejdříve opět přijet.

Během cesty se počasí rapidně změnilo a padal déšť, který okamžitě na silnici namrzal. Byla jako zrcadlo.

Musel jsem jet místy krokem a měl strach z každého sjíždění kopce.

Bylo již dávno po půlnoci, když jsme se blížili ke kopci u obce Petrohrad . Mirek se snažil, aby nespál, a neustále mne upozorňoval na různé záludnosti silnice. Přijeli jsme na vrchol kopce a již z dálky jsem viděl nějaká světla šikmo přes silnici.

Snažil jsem se přibrzďovat, ale auto se šinulo setrvačností na náledí dále. Pokusil jsem se chytit levé krajnice, kam se moje vozidlo šinulo přímo na patníky. Mirek se vzepřel mezi sedačkou a předkem auta a s neartikulovanými výkřiky čekal, že to bouchneme do některého z patníků, vzájemně propojených lany. Konečně se mi podařilo s pomocí krajnice zabrzdit a zůstat stát několik metrů za nákladním autem , jež se s vlekem na náledí šinulo šikmo přes silnici a tím jí zatarasovalo, i když nepatrná skulina pro projetí osobáku po krajnici tam ještě byla. Podle espézetky to auto bylo z Prahy.

Z kabiny nákladního automobilu vyskočil závozník a s lopatou se snažil rychle házet škváru z hromádek připravených na krajnici vozovky pod kola auta i vleku, který sice pomalu, ale stále se stácel přes vozovku.

„ Uf, to jsem si oddechl,“ utřel jsem pot, který mi strachem vyskočil na čele.

„ Již jsem čekal, že to opřeme o patníky nebo o ten vlek,“ sdělil mi Mírek, očividně vyděšený našim klouzáním.

„ Tak takhle pěkně jsem se dlouho nesklouzl,“ okomentoval jsem naše klouzání a cítil jsem, jak se mi klepou nohy strachem. „ Ještě že jsme jeli tak opatrně,“ stačil jsem ještě povědět Mirkovi, když tu jsem zaslechl nějaké dunění, bouchání a silný hluk za našim autem. Zahlédl jsem ještě vyděšený pohled závozníka z nákladního auta jak zahodil lopatu, přeskočil patníky a utíkal směrem do svahu.

„ Jed', Jed'!“ řval na mne.

Prudce jsem přidál plyn a jen tak tak proklouzl skulinou. Začal jsem se nekontrolovaně na silnici točit dolů z kopce jako roztočená káča.

Mírek řval: „ Brzdi, brzdi!“ Zaslechli jsme náraz a drcení plechů.

Nevím ani jak, ale podařilo se mi zastavit na druhé straně silnice, aniž bych auto jenom škrábl.

Vylézali jsme z auta a při pohledu nahoru do kopce se mi nohy roztřáslly, že jsem se pomalu neudržel a musel jsem se opřít.

„ Ježíši Kriste, mohli jsme být na kaši.“ vyklouzlo Mirkovi z úst. Na silnici ležely dva nákladáky s vleky. Oba byly po nárazu na druhé straně silnice. Rozeběhli jsme se k nim, když tu z toho, který přijel později, se rozbitými okny soukali dva muži a z obličeje se jim valila krev. Zatímco Mírek se snažil ošetřovat zraněné, já jsem se rozeběhl ke kabině prvního auta. Již také ze svahu klouzal onen závozník. Pracně jsme vypáčili dveře kabiny a šmátrali v ní. Nikoho jsme nenašli.

Obě převrácená auta byly na pravé straně vozovky a najednou tam bylo místa že by i nákladák projel okolo, ale vozovka byla jako sklo a měli jsme co dělat abychom se udrželi na nohách.

„ Jardo, Jardo,“ rozkřičel se závozník a hledal v nabourané kabině auta, když tu z křoví vylézá řidič a drží se za hlavu.

„ Ty vole, to byla šlupka,“ ohmatává se a kroutí krkem.

„ Je vám něco, jste zraněn?“ ptám se a on stále nevěřícně se osahává, jako by nevěřil, že je celý.

„ Akorát jsem vyskakoval z auta, když to do nás picnul,“ povídá docela radostně. „ To až budu doma vypravovat, nikdo mi to neuvěří, já jsem skutečně celý a nic mi není,“

Rychle jsem se vrátil k Mirkovi. „ Jak to vypadá?“ rychle jsem se vzpamatoval z prvního leknutí.

Mírek jednomu z mužů ovazoval hlavu, zatímco druhý si otíral pořezanou tvář.

„ To se nedalo ubrzdit, již jsem viděl, že to navalím i do tebe, ani nevím, jak jsi z té skuliny zmizel.“

„ Jak řval ten závozník jed', jed' tak jsem to osolil a šel dolu hodinami, ale nic se nám nestalo,“ vysvětloval jsem to, že jsme tak rychle zmizeli.

„ Ježíši, mě se klepou nohy ještě teďka,“ povídá ten s pořezanou tvář. „ Z toho si nic nedělejte mě také“ přiznal jsem se. Byl to následek šoku.

„ Ty vole, to je průser, mám naložené nějaké agregáty v přeprávkách,“ povídá, když viděl přicházet ostatní.

„ Já zase pro změnu porcelánem. Bude z toho pěkná hromada střepů,“ povídá ten z toho nákladáku, co měl pražskou espézetku.

„ Odkud jste?“ zeptal jsem se

„ Ze Sokolova,“ odpoví a vydá se hrabat něco v útrobách zdemolovaného auta.

„ Já také,“ odpovím.

„ My jsme z ČSAD Praha Vršovice a ty přepravky s porcelánem jsme vezli do Německa,“ sděloval mi smutně.

„ To bude pěkněj průser, zítra jsme měli nakládat zboží zpět v Mnichově.“

„ Dojdi nebo dojed' do Petrohradu a zavolej na ČSAD do Sokolova pro havarijního technika a hlavně zavolej policajty,“ povídá mi jeden z nich. „ My se pokusíme zabezpečit, aby do nás nevrátil někdo další.“ Vykročil jsem a v ten okamžik jako by mi někdo podtrhl nohy a válel jsem se na zádech. Silnice byla jako zrcadlo a stále mrholilo.

„ Hlavně jim nezapomeň říci, ať sem pošlou solničky,“ křičel na mne ještě některý z nich. Vyhrabal jsem se na nohy a vydal se opatrně k vesnici drže se krajnice. Bylo již jedna hodina po půlnoci a já jsem v setmělé obci nevěděl, kde mám zabouchat. Vzpomněl jsem si, že zde musí být nádraží, a vydal jsem se směrem, kde se mi zdálo nejvíce světla.

Kurva, tady to místo je mi snad osudné, uvažoval jsem cestou, protože nebylo to tak dlouho, co jsem na křižovatce jen dva kilometry odsud skončil s motorkou na nohách policajta.

Na nádraží byli ze mne trochu vyvaleni, když mne viděli ušpiněného a umazaného od krve.

„ Co se vám stalo, havárka ?“ ptala se výpravčí a již vytáčela číslo. Trochu nesouvisle jsem vysvětlil příslušníkovi Veřejné bezpečnosti na druhé straně drátů, co se stalo, a aby se snažili zajistit posypové vozy.

„ Čekejte, vše zajistíme, opravdu není žádné zranění takového rázu, že by potřebovalo lékařské ošetření? “ vyptával se ještě pro jistotu ten, jemuž jsem vše vysvětloval.

„ Ne, nebojte se, je to jen pořezání a má to ošetřeno, “ ujišťoval jsem ho., „ Dobrá, čekejte, budeme se snažit zajistit autojeřáb u vojáků v Podbořanech“ řekl mi ještě, než ukončil hovor. Potřeboval bych také zatelefonovat pro havarijního technika na ČSAD Sokolov, prosil jsem ochotnou paní o ještě jeden telefonát.

Na ČSAD Sokolově vzal telefon vrátný. „ Nojo, to ho budu muset doma vzbudit, ten bude zase nasranej,“ zahuhlal do telefonu, když si zapsal espézetku havarovaných aut.

Když jsem se konečně vrátil, byl jsem trochu v šoku, protože dopravu dole pod kopcem dirigoval nějaký příslušník VB který přijíždějící auta zastavoval a přikazoval jim řadit se za sebou na pravé straně vozovky podél patníků protažených ocelovými lany.

Podíval jsem se na hodinky. Bylo skoro dvě hodiny po půlnoci.

Došel jsem k havarovaným vozům, kde byl další příslušník VB v živé diskusi s ostatními.

„ Tedy vy jste rychlí, odkud jste vyjeli, že jste zde dřív než já?“ optal jsem se onoho uniformovaného muže.

„ My nejsme bezpečnost, ale vězeňská služba a stojíme nahoře na kopci, “ odpověděl mi, ale zároveň mi dal najevo, že se o tom nemíní více bavit.

„ Vezou mukla do věznice v Ostrově, ostatní ho hlídají v autě, “ špitl mi Mirek do ucha.

„ Vyřídil jsi to? “ přišel se mne optat jeden z havarovaných vozů.

„ Vyřídil, řekli mi, že máme čekat, telefonovali pro posypové vozy a také se prý zastaví v Podbořanech u vojáků pro autojeřáb, aby vás mohli postavit na kola“

Mezitím přijeli nahoru na kopec chlapi z Bářských staveb Sokolov s dvěma tahači a naloženým buldozerem na podvalníku ze Zličena, který údajně vezli z generálky. Několik jich vylezlo z aut a šli obcházet havarované auta a silnici .Obcházeli celý kopec a zkoušeli, zda by neprojeli.

„ Je, nazdar Jardo, ty vole, ty jsi to pěkně vyzdobil, “ halekal jeden z nich na řidiče havarovaného auta ze Sokolova. Bylo vidět, že se dobře znají.

„ Ani to nezkoušejte, pokud si nechcete rozbít držku a z nás udělat totální šrot.“ povídá jim, když zaslechl, o čem si povídají. „ Skákal jsem z auta jako parašutista, než to do nás picli, počkejte, přijedou solničky a také policajti,“ snažil se je zadržet a rozmlouval jim to, že to risknou.

„ Policajti tady jsou, nahoře nás zastavili na kopci, “ povídá jeden z řidičů tahačů.

„ To nejsou policajti, ale bachaři a vezou mukla do basy,“ odpověděl jsem jim.

Chlapi proměřovali vzdálenost mezi havarovanými vozy a krajnicí. „ Ty vole, dva tahače, víš, co je to za sílu ? Když se chytne levé krajnice a budeme oba brzdit, tak to musíme sjet, “ ubezpečovali svého známého Jardu..

„ Dělejte si co chcete, komu není rady, tomu není pomoci, já se raději klidím, “ ukončil rozhovor řidič Jarde.

Chlapi z tahačů vzali lopaty a počali rozhazovat připravené hromádky škváry na krajnici, které zde asi byly z tohoto důvodu.

„ Oni to, Mirku, myslí vážně, “ povídám svému kolegovi „ Sjedou s tím našim autem raději až úplně dolů pod kopec, je tam taková malá odbočka do lesa a tam to postavím, pode mnou je již jen malý svah a ta silnice opravdu trochu povolila.“ Vlezli jsme s Mirkem do auta a krokem jsem sjel několik desítek metrů až úplně dolů pod kopec a zajeli na kraj lesní cesty. Když jsme vylezli z auta, slyšeli jsme burácející motory tahačů a světla v kopci. „ To jsou sebevrazi, “ povídá Mirek a sledovali jsme jak se tahače snaží klouzat vozovkou. Nedařilo se jim to . Tomu, co brzdil vzadu, se protáčela kola asi zařazenou zpátečkou . Utekli jsme na svah za patníky a pozorovali zoufalý boj tahačů udržet rovný směr jízdy na levé krajnici vozovky. .

Tahače, jimž pomalu hořely pneumatiky, se přibližovaly k frontě odstavených osobních aut dole pod kopcem, ale nedařilo se jim dostat na prostředek vozovky. , protože jakmile opustily krajnici, docházelo ke křížení tahačů a podvalníku s naloženým buldozerem a klouzaly jako saně.

Z prvního odstaveného auta, jímž byla Volha, se snažila dostat nějaká žena s dítětem a zuřivě lomcovala klikou. Řidič ji spící s dítětem v autě uzamkl.

Pomalou jsem si zakrýval oči, protože jsem již viděl, jak tahače i s naloženým buldozerem hrnou před sebou frontu osobních aut, z nichž vyskakovali rychle nějací lidé.

Jen snad metr před prvním autem s tou paní a dítětem se jim konečně podařilo dostat vozy o pár decimetrů do středu vozovky a frontu odstavených aut minuli jen tak tak o pár centimetrů. Podařilo se jim zastavit.

Vyskočili z tahačů a utírali zpocená čela.

„ Čuráci pitomí!“ vrhl se na jednoho z nich asi řidič z Volhy. Vznikla vřava a málem i rvačka. Do hádky se zapojili i ostatní včetně toho příslušníka v uniformě.

Jeden nadával druhému, řidiči osobních aut těm z tahačů, řidiči tahačů zase uniformovanému, že ta auta odstavit všechny blbě jedno za druhým a tak kolem dokola.

Trvalo to snad půl hodiny, až konečně z tahačů našli do aut a vydali se pokračovat v jízdě .

Přijel ve stejšině nějaký policajt v hodnosti kapitána, a když zastavil u naší ještě debatující skupinky a vylézal z auta, sekl sebou na zem, jako by ho někdo podtrhl „ Kurva a já jedu jako blázen,“ byla jeho první slova, když se sbíral ze země a oprašoval stejnokroj.

„ Musel jsem vyjet sám, všichni podřízení jsou u havárií,“ povídá na vysvětlenou.

„ Kde máte autojeřáb a solničky?“ zeptal jsem se ho.

„ To jsem mluvil s vámi?“ odvětil a podíval se na mne nedůvěřivě.

„ Kde jsou ostatní, nevidím žádné havarované vozy.“

„ Nahore v kopci, auto nechte zde, protože tam nevyjedete,“ vyzval jsem ho a v chůzi mu odpovídal na otázky, jak se vše přihodilo. Mirek se také zapojil do vysvětlování, a pomalu klouzavě jsme šli do kopce. O tahačích jsem raději nemluvil.

Bylo po třetí hodině ráno.

Když jsme dorazili na místo, prohlédl obě havarovaná auta s vleky a nahlédl pod plachty. Chlapi mu opětovně vypravovali, jak se to stalo.

„ Za chvíli tu budou solničky a autojeřáb. Sepíšeme protokol, “ rozhodl a počal vyndávat protokoly z tašky.

„ Máte někdo baterku, svoji jsem nechal ve voze dole,“ optal se.

„ Dejte mi řidičské průkazy a záznamy o provozu vozidla,“ požádal nás a počal psát pod svítem baterky, kterou mu jeden z řidičů držel. Než to vše sepsal, byly již skoro čtyři hodiny.

„ Vy můžete jet, my to zde zvládneme, “ obrátil se na mne a já byl nesmírně rád, že již můžeme odjet.

Když jsme šli dolů z kopce, právě dorazily solničky a autojeřáb.

Domů jsem dojel v sedm hodin ráno, protože zbytek cesty jsme jeli skoro krokem, ale dorazili jsme již bez dalších nervy drásajících událostí.

Těšil jsem se na to, že budu moci něco koupit manželce jako překvapení za toho prvorozeného syna a synovi něco na hraní. Neměl jsem moc peněz našetřených, ale spolupracovnice mi slíbila, že mi něco půjčí poté, co jsem za její přítomnosti obdivoval v jednom klenotnictví zlatý prstýnek s rubínem. Napadlo hodně sněhu, který zase na čas odřízl vesnici od civilizace.

Čtrnáct dnů před vánočními svátky přišlo to nejhorší, co nás mohlo potkat za poslední roky. Při velké vichřici padly stožáry vysokého napětí a celá vesnice tím pádem byla bez elektrického proudu, topení, vody, a čištění fekálií, protože vše záviselo na elektrické energii. Navíc hrozilo popraskání potrubí.

Z vesnice se nedalo odejít pro veliké závěje a neprůjezdnou cestu.

Byla to pro obec katastrofa. V bytech se nedalo vydržet zimou, nemohli jsme si ani uvařit, a tak před panelákem vznikala ohniště rodin, která se dala navzájem dohromady a udržovala oheň aby se dalo alespoň něco uvařit. Nejhorší to bylo pro malé děti, které spaly oblečené a ještě přikryté peřinami.

Nikdo to ale nebral tragicky a vždy se objevila mezi dospělými nějaká ta láhev s posilněním, která kolovalo, pokud nebyla láhev prázdná.

Jožka donesl harmoniku, někdo další kytaru a začaly padat vtipy jeden za druhým, i nějaká ta písnička se zanotovala.

Během dvou dnů se podařilo k nám probojovat vojákům, kteří dotáhli za obrněným transportérem agregát pro výrobu elektřiny.

Zapojena byla samozřejmě jenom kotelná, aby se dalo topit.

Protože se také uklidnila vichřice, začali energetici také urychleně s opravou vysokého napětí. Musela to být pro ně v té zimě nadlidská práce. Za další dva dny již se vše vracelo do normálního chodu a opravovalo se popraskané potrubí a parovod.

Nastal Štědrý den a mi jsme ho poprvé slavili u slavnostně vyzdobeného stromečku s malým Pěťou v náručí.

„ Copak nám to Ježíšek nadělil? “ ptala se manželka a rozbalovala pro Pěťu dárky.

Myslím si, že ještě z toho neměl velký rozum, ale ručičky k dárkům natahoval.

„ A co je tohle? “ ptá se paní a rozbaluje balíček, na kterém bylo napsáno mamince. Vyndala hliníkovou konvici na vaření vody.

„ To je ten Ježíšek hodnej, že pamatuje i na naši domácnost, “ radostně povídá a jak pohnula konvicí uvnitř něco zarachotilo. Byla to taková malá zabalená krabička.

Když ji rozbalila, její první slova byla: „ Kde jsi vzal peníze, když žádné nemáš? “ protože uvnitř byl ten zlatý prstýnek s kamínkem, který mne spolupracovnice přinutila okamžitě koupit, když mi na něj půjčila peníze.

„ Něco jsem našetřil, něco jsem si půjčil, “ ujistil jsem jí.

„ Je krásný, ale děláš ostudu, že si půjčuješ! “

Samozřejmě že jsem musel sdělit, od koho a kolik.

„ Zítra půjdeš ty peníze vrátit! “ plísnila mne, ale bylo vidět, že je s dárkem spokojená.

Synátor se k dárku ještě vyjádřit nemohl, ale podle toho, jak ho držel ve svých rukou a pokoušel si ho dát do pusy, byl asi spokojený nad míru.

V obci se konal první ples, ale ne pro nás. Nemohli jsme jen tak odejít a malého nechat doma.

„ Jen běžte, já vám ho pohlídám, “ slibovala babka Lampejzová, naše sousedka z baráku.

„ Babí, jste moc hodná, ale my zůstaneme doma! “ oznámil jsem jí po domluvě s manželkou

„ Snad až někdy jindy, “ snažil jsem se jí uchlácholit, když brblala, že by to zvládla.

Byla ale již hodně v letech a ráda si pospala, a tak jsme měli trochu strach.

Babka se na nás upnula a často k nám chodila na návštěvu po té nešťastné události, která se stala v únoru.

Její starší syn Pepík, který trávil většinu dne v místní restauraci, se jednou nevrátil domů, byl ráno nalezen přede dveřmi hospody mrtvý.

Zadusil se svými zvratky.

Mladší Lád'a, který dříve se mnou dělal, byl takový dobrák, který by se rozdělil i o poslední košili.

Také často platil svým kamarádům a známým, pokud měl peníze.

Když již peníze neměl a poslední dobou měl v hospodě pod sebou na židli loužičku a spal spánkem opilců, všichni si od něho odsedávali.

Když jsem ho několikrát takto objevil, chtěl na mne hostinský, ať za něj zaplatím a uklidím.

To mi vždy hnulo žlučí, protože byl dobřej, pokud měl peníze a platil i za ostatní v hospodě.

„Naléval jsi mu, pokud platil celé hospodě, když měl peníze, uklid' si to proto sám,“ odsekl jsem mu a táhl Ládíka domů.

Většinou jsem z něho musel stáhnout šaty a dostat ho pod sprchu, aby se trochu vzpamatoval.

„Pane Ranecký, dojděte prosím dneska pro Lád'u, on na vás dá, vás poslechne, vy jediný na něj platíte. Já když mu něco říkám, je to, jako bych mluvila do větru,“ prosila mne stále častěji babka.

„Jinak ho domů nedostaneme a skončí jako Pepík,“ utírala si slzy.

Měli jsme babku skoro jako svoji a tak co bychom pro ni neudělali.

V den plesu na Rovné to bylo obdobné.

O půlnoci jsem odevřel dveře hospody a vkročil do rozjařeného sálu.

„Ahoj, vole!“ plácal mne po zádech kolega z opravářské dílny.

„Pojď se mnou na panáka, ty abstinento odporném,“ volal na mne další a snažil se mne dotáhnout k výčepu.

„Neblbněte, kluci!, hlídám malého a paní není doma,“ lhal jsem, abych se jich zbavil.

Zahlédl jsem Ládíka v nejlepší zábavě již pěkně zřízeného.

Zdálky jsem mu ukázal na hodinky a pokynul, aby šel se mnou. Moc se mu nechtělo, ale přeci jenom se vydal ke mně.

„Jdeme domů!“ sdělil jsem mu nekompromisně.

„Přišel jsem si speciálně pro tebe, doufám, že jsi nestačil ještě všechny prachy rozfofrovat pro kamarády,“ domlouval jsem mu, protože jsem věděl, že dnes se vyplácely mimořádné prémie, podle odpracovaných hodin za uplynulý rok. A Lád'a jich měl z traktoristů nejvíce.

„Kdybys babce koupil alespoň zástěru a něco také na sebe, podívej se, jak vypadáš!. Co z toho prosím tě máš lejt do sebe ten chlast?“ spustil jsem na něho.

„Ty bys potřeboval nějakou ženskou, která by tě trochu vycepovala,“ pokračoval jsem, zatímco jsem ho táhl do jeho garsonky.

Jeho matka bydlela ve své, protože s Ládíkem a jeho opilstvím se to prý nedalo vydržet.

Dojeli jsme výtahem, a když jsem mu pomáhal odemknout vchodové dveře, protože se nemohl klíčem trefit do zámku, sáhl najednou do náprsní kapsy a vytáhl hrst zmačkaných bankovek.

„Na!“ povídá a cpe mi peníze do ruky „Já bych se tam vrátil a stejně to prochlastal!“

„Skončím jako Pepík, nic jiného mi nezbývá,“ začal opilecky meditovat.

„Hele nekecej, jako Pepík nemusíš nikdy skončit, jenom se musíš naučit nechlastat!“ snažil jsem se mu to vysvětlit.

„Zítřka si pro peníze přijď a zajed' do Sokolova něco koupit babce, uvidíš, jakou jí uděláš radost.“

Strčil jsem ho do garsonky a zavřel. Když jsem doma peníze přepočítal, zjistil jsem, že je to přes dva tisíce korun.

Nepřišel pro peníze příští den, ale až v pondělí brzy ráno.

Oholený a slušně oblečený.

„Vzal jsem si volno, tak já tedy jedu do toho Sokolova!“ oznamoval mi a já jsem byl překvapen, že mne poslechl.

Když se vrátil odpoledne, přišel se pochlubit, co koupil.

„Koupil jsem máti vysavač a tu zástěru,“ chlubil se. „A také něco na sebe, jak jsi mi radil!“

„Tedy, Láďo, ukaž, ty jsi jako ženich, jenom nějakou tu nevěstu sehnat,“ chválila ho moje paní.

„Jo, to víte, která by chtěla takového dědka ožralého,“ pomalu se červenal o deset let starší Ládík.

„Dneska jdou po mladších a prachatých!“

Odpoledne přišla na kafičko babka Lampejzová a již mezi dveřmi se slzami v očích hlásila, jakou ji udělal Láďa radost.

Novou zástěru měla na sobě a neustále ji hladila rukou, jako asi kdysi svoje syny po hlavě.

„Koupil mi i vysavač,“ dělila se s námi o svoji radost.

„To jste ho určitě navedl vy, pane Ranecký! Vás má Láďa rád a vždycky vás poslechne.“ A dlouze se odmlčela, jako by vzpomínala na svoje mládí.

Viděl jsem, jak se jí v očích objevily slzy.

Přišel leden a s ním veliký šok, z kterého se celý národ nemohl vzpamatovat.

19.1. zemřel student Jan Palach, který se upálil na Václavském náměstí na protest proti okupaci naší republiky. Když jsme se dozvěděli tu zprávu, celý národ zaplakal a všem vytryskly slzy.

Byly to slzy smutku, protože se v národu našel odvážlivec, který se svým činem odhodlal ukázat světu naši situaci a který chtěl svým činem bojovat proti beznaději a obětoval svůj mladý život.

Již dvacet čtyři hodin poté, co Jan Palach zemřel, dal se do pohybu Prahou mlčenlivý průvod, ve kterém byly nesené československé vlajky s černými stuhami a v čele průvodu bylo nesené heslo československého národa v tragických dnech „Věrní zůstaneme!“

Tragický protest Jana Palacha je absurdní reakcí na absurdní situaci v naší zemi.

Stroj dějin se ale nedá zastavit, žádným činem, i kdyby byl sebehrdinštější, ale tento čin Jana Palacha zůstane v našich dějinách zapsán zlatým písmem, protože ukázal světu, co vše je mládež ochotna obětovat pro svobodu národa a myšlení.

Tak jak šel čas, bolest se zacelila, ale zůstala v paměti hluboce vryta.

Byl to další vrub utahujícího se režimu.

Jednou přijde čas a jeden vrub za druhým se bude režimu, straně a vládě předkládat.

Náš kluk rostl jako z vody a dřív stál než seděl. Začali jsme ho brzy učit na nočník, protože to neustálé praní plínek, které musely být jako z alabastru, mne i paní zmáhalo. Plínky se musely vyvařovat, jinak paní nedala.

„Přeci nebudu mít takové, jako některé naše sousedky!“ říkávala vždy a myslela tím ty kusy zapraného šedivého prádla.

Kluka jsme nechávali v obýváku někdy i bez kalhot a plínek, jen tak na koberci.

Jednou jsme seděli v obýváku a sledovali skoky na lyžích, kde náš Raška měl na dosah zlatou medaili.

V napjaté situaci, když již Raška se pomalu rozjížděl k rozhodujícímu skoku, vzpomněl si synátor, že chce dělat „E,E,E!“

V tom okamžiku mi nezbyvalo nic jiného než nastavit obě dlaně. Měli jsme zlato! Raška i já. On skočil pro to právě a já to nepravé držel v hrsti.

Pomalu se začínalo hlásit jaro, i když na některých místech zde vydržel sníh až do poloviny května. Opravářská dílna s přílehlými menšími dílnami již byla v plném provozu. V přílehlé truhlárně, kde se vyráběly převážně sajtny na opravené vlekky, kraloval dědek Půzků.

Byl to již důchodce, ale řemeslu rozuměl a také měl pověst chlapa, který byl na holčičky, a prachů měl jako smetí.

Chodily mu tam pomáhat i učnice z dívčí školy, která zahájila provoz v září loňského roku.

Byla to krásná rozlehlá škola s internátem i bazénem.

Začalo se mezi chlapy v dílně proslýchat, že si holky k dědkovi začínají chodit pro peníze. Za ukázaní prsa byla děvčaty stanovena sazba padesát korun a sáhnutí na prsa s možností promnout bradavku celá stovka. Zvláště jedna z nich se k dědkovi neustále hlásila s tím, že jsou již sehraná parta.

Nějak se později provalilo na veřejnost, že spolu byli někde v hotelu na pokoji, protože ji hlásil u recepcie jako svoji vnučku.

Jeho babka vypomáhala učit na základní škole, a tak pro dědka nebyl problém rozhazovat peníze plnou hrstí.

Nevím jak, ale nějakým způsobem se mu podařilo skandál ututlat, jenom jeho milá učnice opustila školu i internát.

Některé holky z intru byly samy o sobě pěkné potvory a provokatérky.

Když naše dítě začalo dělat již samostatné krůčky, vyrazil jsem s ním po obci na procházku. Šel jsem také kolem internátu, kde před intrem stála skupinka holek, když se najednou jedna z nich odtrhla a běžela směrem ke mně. Hopsla mi kolem krku a počala mne líbat, její tuhé bradavky se otíraly o moji odhalenou hrud'. Udiveně a rozděšeně jsem ji setřásl, i když mi to chvílku trvalo.

„Ahoj!“ teprve nyní mne pozdravila a chytla mne i kluka za ruku, tak jak se vodí milenci.

„Co blbneš!“ povídám jí.

„To jste se o něco vsadili?“

„Ne!“ odpověděla a kroutila při tom hlavou.

„To není možné, o něco jste se museli vsadit, nebo ses chtěla před holkami vytáhnout,“ usměřnuji ji.

„Ne!“ odpoví mi znovu a zálibně se na mne usmívá.

„Víš, že jsem ženatý a tohle je můj syn?“ nedávám jí pokoj.

„Vím, a co má bejt?“ culí se na mne.

Mezitím jsme došli před panelák naší ekonomky Jany, ke které jsem měl namířeno vyřídit jí jeden vzkaz.

„To je dobrý! Klidně přepadneš na ulici cizího ženatého chlapa a začneš ho olíbat, co kdyby tě spatřila moje žena?“

„Tak by spatřila!“ opáčila.

„Heleď, nedělej si ze mne srandu,“ povídám jí a začínám si ji teprve trochu prohlížet.

Byla to pěkná žába, rostlá jako proutek a z přiléhavého trika čněly napružené bradavky. Stála by za hřích, ale byla pod paragrafem jako většina žaček zdejší internátní školy.

„Chtěla bych s tebou chodit,“ povídá klidně, jako by se jednalo o nějakou maličkost.

„Líbíš se mi.“

Brala to jako normální věc.

„Již jsem ti říkal, že jsem šťastně ženatý, a navíc tobě určitě není ani patnáct.“

„Je mi patnáct již dávno,“ sdělila mi uraženě.

„Chodím do druháku.“

Zastavili jsme se před panelákem mé spolupracovnice.

„Hele, já musím jít,“ sdělil jsem jí a směřoval jsem do paneláku.

„Budu tady na tebe čekat, až přijdeš, vím, že tady nebydlíš,“ křičela na mne.

Dojel jsem výtahem do pátého patra a zazvonil na Janu.

Když otevřela, její první slova byla: „Tak tě sleduji z okna a koleduješ si o pěkný průšvih.

Víš, že je ještě pod paragrafem? To tě tvoje žena ještě nekopla do prdele?“

„Ježíši Kriste, vy ženské jste hrozné, copak jsem pedofil? Přilepila se na mne a chce prý se mnou chodit a vůbec jí nevádí, že jsem ženatý a mám dítě. Nebo se s holkami z intru o něco vsadila. Co mám podle tebe dělat? Již jsem ji všechno vysvětloval a nemohu se ji zbavit, i když mi to lichotí. A navíc na mne čeká před barákem, protože ví, že tady nebydlím,“ snažím se Janě vysvětlovat, jak to celé bylo.

„Nojo, abys se z toho nepoprděl, ty donchuáne!“ uzemnila mne nějak uraženě.

„ Já tě ji zbavím raz dva, když si nevíš rady. Běž k ní,“ a strká mne do výtahu. Když jsem vyšel před panelák, dívčina způsobně čekala, ale okamžitě se ke mne připojila. Vyrazil jsem směrem k intru, když tu najednou nad námi z balkonu se ozval křik.

„ Já ti dám, ty pedofile, ty jsi pěcknej hajzl, hned to nahlásím na Veřejnou bezpečnost, já ti dám svádět nedospělá děvčata. Zítřka to nahlásím na internátě.“

„ Kdo to je ?“ povídá užasle moje nová známá.

„ Jedna moje zhrzená spolupracovnice, kterou neustále musím odmítat,“ vychrtil jsem na ni.

„ Nebudu ti dělat průser, ale sama se ozvu,“ povídá dívčina a rozbíhá se směrem k intru. Zhluboka jsem si oddechl, ale zároveň jsem si uvědomil, že jsem nevyřídil spolupracovnici vzkaz. Budu se muset vrátit.

„ To jsem ti pomohla, co?“ culila se na mne naše ekonomka, když jsem znovu zazvonil a sdělil jí příčinu svého návratu.

Pomohla mi, to je pravda, ale ona dívčina byla během dvou týdnů vyhozena z internátu a tím pádem já měl klid, ale moje svědomí ne.

Stále si myslím, že jsem měl na tom jejím vyloučení nepřímou zásluhu, i když mi to nikdo nesdělil. Možná, že nás poslouchal nebo sledoval ještě někdo jiný, třeba i z učitelského nebo pedagogického sboru.

Jednou děda Půzků onemocněl a byl převezen do nemocnice v Kraslicích.

Náš závod služeb tam měl i jednu z opravářských dílen, kterou dostal na starost Štefan, což byl jeden z nově se přistěhovalých dosídlenců.

I já jsem dostal na výpomoc v zajišťování náhradních dílů opraváře Ondru, onoho šarmantního muže s typickým přízvukem Moraváka.

„ Hoši, nevzali byste manželovi do nemocnice banány?“ ptala se jednoho dne babka Půzková našeho spolupracovníka Štefana, protože věděla, že oba jmenovaní, Ondra i Štefan, na Kraslice jezdí velmi často.

„ Ale to víte že ano,“ nabízel se Štefan.

Když již seděli v autě a uhaněli směr Kraslice, povídá najednou Ondra

„ To je hrozné, kde ty banány babka Půzková sehnala?“ vrtalo mu hlavou, protože to bylo silně podpultové zboží, na které se stály nekonečné fronty. Banány v autě voněly, až se jim začínaly sbíhat sliny

„ Ty vole, jak jsi dlouho neměl banán?“ ptal se Ondra Štefana.

„ Jo člověče, to ani nepamatuji!“ zamyslel se Štefan.

„ Co když mu každý jeden sežereme, on to ani nepozná a věřím tomu, že mu je babka vozí často,“ naváděl Ondra o hodně mladšího Štefana.

Podívali se na sebe a než bys řekl Švec měli ho v sobě.

Ale banány jim tak strašně zachutnaly, že než přijeli do Kraslic, nebyl žádný.

„ To je průser, co řekneme?“ přemýšleli. Ondra navrhl, aby babce řekli, že neměli čas mu je předat osobně a že je poslali po nějaké zdravotní sestře, kterou potkali.

Jak se domluvili, tak také udělali. Ale podnikavá a čiperná babka se při návštěvě nemocnice hned zeptala děduly, zda banány obdržel.

„ Né nic,“ sdělil jí dědek .

A teprve nyní nastaly komplikace.

Babka nelenila a stěžovala si u primáře oddělení, až nakonec skončila u ředitele nemocnice. Došlo to tak daleko, že to vyšetřovala Veřejná bezpečnost a naši chlapi museli na koberečku u ředitele závodu služeb kápnout božskou pravdu.

Za nemorální čin, který se neslučuje se zásadami socialistického člověka, byli oba potrestáni srážkou z platu ve výši dvacet procent po dobu třech měsíců.

Od té doby na ně spolupracovníci pokřikovali : „ No tak, hoši, jak vám chutnaly ty předražené banány? “ S tím je dovedli ostatní nejvíce vytočit.

Ondra na to reagoval vždy slovy: „ Vy volové, dělejte si prdel z někoho jiného. Víte, co mne ty banány stály? Kolik jsem za ty stržené peníze jich mohl koupit svým dětem? Nevím , co byste dělali na mém místě.“

„ Asi bych si nechal zajít chuť,“ většinou jsem mu nadhodil.

„ Víš hovno!“ našťavaně mi odsekl.

„ Asi jsi jich přežranej.“

I když věděl, že pro mne a pro moji rodinu byly banány také veliká vzácnost.

Do nové kanceláře dílen se přestěhovaly i tři ženy.

Dvě Jany a jedna starší paní ve věku před důchodem, která byla z Rudolce a dělala u nás mzdovou účetní.

Jedna z Jan byla naše ekonomka a manželka řidiče gázu, který vozil lesní dělníky, a druhá byla Jana Vozáčová, která si Ing. Vozače vzala za manžela, i když mu smrděly nohy.

Obě byly prima holky, které nezkazily žádnou srandu, na rozdíl od starší paní účetní.

Abych si je rozlišil, začal jsem Janě Vozáčové říkat „ Andílek “

To proto, že vždy, když jsem se snažil vypátrat, kdo za uvedeným šprýmem nebo lotrovinou stojí, odpovídala Jana s nevinnou tváří anděla: „ Já bych ti, Petře, nedovedla takovou lotrovinu s klidným svědomím provést!“ ale mohl jsem na devadesát devět procent vědět, že v tom měla určité prsty.

Její oblíbený šprým bylo to, že mi sešila podšívku rukávů u saka lesáckého stejnokroje, a já se divil, že se nemohu do rukávů dostat.

Obě Jany si dovedly vystřelit i ze své starší kolegyně, což málem i jednou skončilo tragicky.

Ona se totiž naše paní mzdová účetní ukrutně bála myši. Jak zahlédla myš, byla okamžitě s velkým ječením na stole.

Honza Průvan, což byl mistr opravářů, také nešel pro žádnou darebárnu daleko, a tak se jednou s oběma Janami dohodl na překvapení pro paní účetní.

Na servírovací tácek obložili mrtvou myšku.

Byla krásně obložena vařeným vajíčkem, kapií i okurčičkou a vše bylo pěkně dekorováno petrželkou. Přestože si mzdová účetní zamykala šuplata u stolu, nebyl žádný problém pro Honzu Očůvana je otevřít. Obloženou myšku položili hned do toho nejhořejšího na kraj.

Druhý den přišla paní účetní ráno do práce, otevřela horní šuple s hrozným výkřikem se skácela na zem. Ostatní si mysleli, že to na ně hraje, ale během chvilky zjistili, že jejich kolegyně upadla do bezvědomí.

Rychle se jí snažili poskytnout první pomoc, a když se jim to nedařilo, museli zavolat rychlou lékařskou pomoc.

V nemocnici zjistili, že mzdová paní účetní z té mrtvé obložené myšky dostala infarkt, a tak se na čas ze srandičkami přestalo.

Spolupracovník Ondra, který byl se mnou a s vedoucím střediska služeb Herbertem v jedné kanceláři, si ve své skříni na katalogy a tiskopisy tajně schoval lahvičku originál ruské vodky, kterou dostal od někoho jako prezent. Nebyl ještě zvyklý se o takové prezenty dělit s ostatními.

Samozřejmě že se to podařilo Očůvanovi opět zjistit, a tak mu láhev vodky jednou, když byl Ondra zase na cestách za náhradními díly, vyzunkli.

Vedoucí Herbert nesměl nic vědět, protože pití alkoholu v pracovní době bylo přísně zakázáno. Opatrně stáhli pod vařící vodou umělohmotnou pásku, která držela i víčko lahve z umělé hmoty. Místo vodky mu tam nalili destilovanou vodu a vše opět za pomoci vařící vody pečlivě zadělali, že to vypadalo jako nepoškozený originál. Lahvičku mu opět dali na původní místo ve skříni, aby Ondra nic nevěděl.

Netrvalo dlouho a Ondrovi přijela na návštěvu rodina, která byla dříve jejich sousedy, než se také odstěhovala pryč z obce.

Vzpomněli si, že Ondrova manželka má narozeniny, a tak přijeli s kytkou gratulovat.

Smůla všech smůl byla ta, že Ondra neměl doma nic na přípitek, a tak si uvědomil, že má lahvičku tehdy velmi žádaného moku ve skříni kanceláře.

Omluvil se na chvilinku a doběhl do kanceláře, kam to bylo od paneláků jen pár metrů.

Slavnostně vstoupil s lahvičkou domnělé vodky do obýváku a návštěva jenom povzdechla: „ Jé Ondro, ty máš originál ruskou vodku?“

„No, to jsem koupil manželce k narozeninám,“ chlubil se Ondra. Když bylo všem nalito a s přáním „Na zdraví“ obrátili obsah skleniček do sebe, podívali se překvapeně po sobě a návštěva se rozesmála.

„Ondro, to se ti zase jednou nás podařilo napálit!“ protože to považovali za šprým. Manželka Ondry mu prstem ukázala, aby šel za ní do kuchyně, kam okamžitě domnělou vodku i skleničky odnášela.

Zavřela dveře u kuchyně a Ondrovi vlepila dvě pořádné facky. „Já ti dám, to jsem koupil manželce k narozeninám,“ a odešla nazlobeně nazpět věnovat se návštěvě. Překvapený Ondra musel čekat na záchodě ještě několik minut, než mu červen z tváře opadla. Když se dostavil do práce, nazlobeně všem příběh vypravoval se slovy „Kdybych věděl, která svině mi to udělala, tak ho rozšlapu!“ což byl jeho oblíbený výraz. Dokonce podezřívával mne i svého šéfa Herberta, že v tom máme prsty, a dalo nám velkou práci mu to vymluvit. „Jasně jsem řekl, že žádný chlast na pracovišti nechci vidět!“ ukončil debatu Herbert.

Od té události uběhly další měsíce a Ondra dostal opět od někoho novou lahvičku ruské vodky.

Všude přítomné oko Očůvana to zpozorovalo, a tak se celý rituál výměny obsahu opakoval, aniž to opět Ondra zjistil.

Ten týden přijel Herbert z podnikového ředitelství v Sokolově, kde byl na poradě, byl pěkně našťvaný. Dostával tam přede všemi na koberečku kázání od podnikového ředitele, že si středisko služeb nedovede vydělávat.

Byla to otázka spíše vzájemného přeučtování nákladů na jednotlivé zakázky oprav, ale když přijel z porady, všechny nás svolal na poradu k sobě, kde nám dával do těla. Všem, od účetních až po nás zásobovače, nazlobeně vyčítal nedostatky a určoval co v nejbližších dnech musíme udělat. Bylo vidět, že je opravdu hodně našťvaný. Když již bylo skoro po poradě, povídá Ondra:

„No tak šéfe, nezlob se už, neboj, my to Herberte, zmáknem,“ a odběhl. Přišel s lahvičkou ruské vodky a povídá: „Abys viděl, že jsem grand, dám ti v pracovní době panáka, abys se uklidnil! Doufám, že mi to výjimečně dovolíš.“

Očůvan se mu v tom snažil zabránit, ale bylo pozdě.

„Víš, že se na pracovišti chlastat nesmí!“ vrhl se k němu, snažíc se mu zabránit lahvičku otevřít.

Herbert tentokrát proti chlastu v pracovní době ani neprotestoval, jak byl nasrán. Když sklopil panáka do svého hrdla, strašně zařval a skočil Ondrovi po hrdle.

„Ty blbče, opakovaný vtip není vtipem a já tu nejsem pro srandu,“ škrtil vyděšeného Ondru. Dalo nám velkou práci je oba uklidnit, až když Očůvan přiznal pravdu.

Ondra koukal zděšeně, co se děje, až ho napadlo si k lahvi čuchnout a hned pochopil opětovnou zradu.

„Já vám dám chlast! Ode dneška určuji Petra, aby alkohol na pracovišti pravidelně kontroloval, protože jemu jako jedinému abstinentovi mohu věřit. Pokud vás ale bude krýt, odskáče to s vámi!“ zuřil Herbert, čímž poradu považoval za ukončenou.

Se srandičkami se opět na čas muselo přestat, než se situace uklidní.

Jednou dovezli do dílen lesácký traktor s navijákem a radlicí, protože po pohnutí páčky hydrauliky nejde s radlicí manipulovat a stále se zasekává.

Byl to staříčkový Zetor Supr 50a s ochranným rámem pro práci v lese. Herbert byl s Očůvanem někde pryč, a tak zakázku s nimi šel sepsat Ondra jako bývalý opravář, který si uměl skoro se vším poradit.

Dohadoval se s traktoristou rozkročen na radlici a hrabal se přes prázdnou sedačku řidiče v hydraulickém ovladači, když tu najednou radlice vylétla prudce nahoru a vzápětí se ozval strašný řev. Ondrovi zůstala uvězněna a přiražena noha mezi matkou ochranného rámu a radlicí.

Byl to nelidský řev, který se ozýval před dílnou.

Skočilo nás alespoň pět na radlici a snažili jsme se Ondrovu nohu vyprostit, protože jeho prsty u nohy byly drceny silou hydrauliky. Nešlo to uvolnit a Ondra pomalu omdlával bolestí a vydával nelidský řev.

Po asi pěti minutách marných pokusů najednou radlice prudce dopadla na zem a bylo veliké štěstí, že jsme všichni stáli nahoře na radlici. Jinak bychom měli rozdrčené nohy.

Podářilo se nám posadit Ondru na zem, protože omdlával bolestí.

„Sundej mi tu botu!“ nařizoval mi.

„Ondro, nedělej to! já raději běžím pro auto“ oznamoval jsem mu, protože jsem již předem věděl, co asi uvidím. Ondra přes můj zákaz sundal botu a stáhnul si ponožku. Bylo to přesně tak jak jsem předpokládal. Chyběly mu dva prsty u nohy a zbytek byl rozmačkán. Okamžitě jsem vystartoval pro dílenskou lékárníčku, protože teprve nyní začala stříkat krev. Když se mi konečně podařilo trochu zastavit krvácení, nacpal jsem ho přes jeho protesty do auta a uháněl k nemocnici. Následovné marodění ho vyřadilo na tři měsíce z práce.

Atmosféra na poli politickém a státním houstla čím dál tím více, normalizace nového vedení získávala navrch a rozhodla se vypořádat se všemi těmi, kdo se jim postavil do cesty.

Třeba i s těmi, co se rozhodli oslavovat naše vítězství v hokeji nad Sovětským svazem .

Já jsem s manželkou hned na podzim po okupaci vrátil stranickou legitimaci a požádali jsme o vystoupení ze strany. Na prověrky mne raději nikdo nezval, i když Miloš, který byl dosazen okresem na místo předsedy jako nejstarší straník, nás byl několikrát přesvědčovat, abychom zůstali členy, že příspěvky za nás budou platit, nebo že nás povedou jako sociální případy. Vysvětlovali jsme mu s manželkou, že to není z důvodů příspěvků, ale z důvodu totálního nesouhlasu s invazí armád Varšavské smlouvy a z důvodu odporu proti politice nového státního a stranického aparátu v naší zemi.

„P, p, Petře nedělejte to, bu, bu budeš toho jednou lí, litovat,“ snažil se mi Miloš překotně říci, že přijdou ještě horší časy.

„Miloši, nepřemlouvej nás, již jsme se trvale rozhodli a nevezmeme to zpět,“ oznámili jsme mu jako bývalému kamarádovi.

Mělo přijít první výročí okupace a já se domluvil s kamarádem Františkem Vaňousem, že na protest proti okupaci a tomu, co se v našem státě děje, vyvěsíme československou vlajku upevněnou v půli žerdě na komín kotelny, který byl vidět již z velké dálky jako dominantu Rovné. Nikoho jiného jsme do naší akce nezapojili, drželi jsme to v tajnosti.

Silně přšelo, což nám docela vadilo, když jsme oba o půlnoci vyrazili k splnění našeho činu.

„Lez první!“ vyzval mě Vaňous a vydal se v zápětí za mnou.

Nedolezl jsem ani do poloviny komína a při pohledu dolů se mi začaly třást nohy.

„Nevylezu tam, již nemohu!“ oznamoval jsem mu a měl jsem se co držet, abych nespádl.

Fanda byl lepší atlet.

Při lezení na komín nesl prapor připevněný na žerdi, opatrně a pracně mne přešel a lezl výše.

Vlajku připevnil ocelovým drátem k hromosvodu komína až na samý vrchol a to moje klepání nohou ani nekomentoval. Za pomoci tmy a prudkého deště jsme se vytratili každý domů.

Druhý den při cestě do práce jsem pohlédl s pýchou na komín. Veliká vlajka vlála na půl žerdi, ale v zápětí jsem nestačil valit bulvy.

Když jsem došel k dílnám, všude byli policajti, dokonce i se psy a jednotka sokolovských hasičů.

Někdo je zavolal, asi z policajtů, protože se prý báli vylézt na komín pro vlajku. To byl pech, že celou noc přšelo, říkal jsem si v duchu, ale byla ve mne malá dušička. Ze psů jsem měl strach.

Vlajku hodili z komína na zem a odtáhli jako zmoklé slepice, ani psi jim nebyli nic platní.

Když jsem vešel do kanceláře skladu, Černila se na mne podívala a řekla: „Zažila jsem toho hodně, pane Ranecký, však víte, ale dneska jsem se o vás opět bála! Umím mlčet jako hrob,

nebojte se! Víím skoro s určitostí, že jste to byl vy a ještě někdo, ale nechám si to jenom pro sebe . Chci vám jenom říci, abyste byl opatrný, nezapomeňte, že máte již rodinu!“

„ Já to nebyl!“ vykoktal jsem ze sebe zděšen její intuicí.

„ To povídejte holubům, “ řekla, když za sebou zavírala dveře kanceláře skladu.

Tím to skončilo a dále jsem o tom s ní nehovořil, jenom opraváři a později i občané obce to rozváděli do různých detailů a dohadovali se , kdo to asi byl.

Ve škole probíhalo vše beze změn, jen častěji jsme nyní se zootechnikem Jirkou jezdili jeho Felícií, kterou dostal od bratra před tím, než emigroval do západního Německa.

Byla to pro nás výhoda, protože jsme nemuseli být závislí na našem soudruhovi řediteli.

Mým ředitelem již nebyl , protože od vytvoření střediska služeb jsem spadal pod ředitele závodu služeb, ale dřívější ředitel se ke mně choval familiárně a podezřele přátelsky.

Nevím, co to chytlo tento rok chlapy v dílně , že se stávalo pečení psů a hojné jejich prolévání takovým jejich koníčkem. Jakmile trochu ucítili možnost hodů, neváhali je uskutečnit. Většinou když všichni technici včetně zásobovačů byli pryč, někde mimo středisko.

Jednou jsem byl Herbertem určen dohlídnout na správný chod dílen, protože byl s mistrem dílen celý den v Kraslicích.

Já jsem musel odjet pro náhradní díly, a než jsem se vrátil, již se peklo. Nevadilo by mi ani tak moc, že pekli nějakého toulavého psa, i když to bylo silně proti mému gustu, ale vadilo mi, že od svačiny začali chlastat a přinutit je k práci bylo něco takového jako nosit dříví do lesa.

Byl jsem je dvakrát upozornit, že by se měli věnovat práci, ale byli již tak rozjetí, že hrozilo to, že by si spíše mohli ublížit a způsobit nějaký úraz, a tak jsem jim oznámil, že jim zakazují pracovat a dnešní směnu nedostanou zaplacenou.

„ To si nedovolíš udělat!“ vyhrožoval mi Richard, jinak předseda odborů.

„ Musel bys to projednat s odbory,“ blábolil.

Myslel si, že si to může dovolit, protože po provedených prověrkách jeho hvězda začala stoupat po té, co vstoupil do strany.

Od ostatních účastníků alkoholové párty jsem sklídl jen nadávky a posměšky, že závidím, že jsem si nemohl dát také. Nemínil jsem se rozčilovat.

Přišel konec měsíce a já jsem v docházce všem, kdo se chlastačky účastnil, tuto směnu vyznačil jako částečně odpracovanou a dostali proplaceno pouze polovinu směny. Při výplatě byl řev, ale myslím, si že to pomohlo, zvláště když se i Herbert za mne postavil. Jemu nemohli odmlouvat.

To naše účetní Jany mne také občas dovedly pěkně vytočit, zvláště když bylo při uzávěrci nejvíce práce.

Jejich oblíbené pořekadlo k mé osobě bylo: „ Vyndej si na chvílku z prdele tu vrtuli a sedni si!“

Měli jsme na středisku dva telefony.

Jeden byl v kanceláři, kde jsem byl já , Herbert a Ondra, a druhý v kanceláři, kde byly obě Jany, mzdová účetní a mistr dílen. Pokud měl někdo hovor na druhém telefonu, vyhlédlo se na chodbu, zakřičelo jméno, že má telefon.

Fungovalo to bez problémů, i když někdy někdo měl hovory i na obou telefonech.

„ Ranecký telefon !“ ozvalo se jednou a já vystartoval ze dveří.

Jakmile jsem je otevřel, dostal jsem hráběmi mezi oči, protože je tam naschvál ženské z účtárny postavily.

Vletěl jsem do jejich kanceláře s klením, že jestli si budou dělat ze mne takovouhle srandu, tak si to s nimi vyřídím.

Počkaly si chvílku, až mne vztek přešel, a ozvalo se za hodnou chvíli opět: „ Ranecký, telefon!“

V návalu práce jsem již zapomněl na jejich předešlou srandičku, opět jsem vyběhl a při prudkém otevření převrátil kýbl s vodou, který postavily za dveře.

„Baby jedny!“ chytil jsem se za hlavu a klel jak pohan.

Běžel jsem okamžitě do kumbálu uklízečky a počal vytírat rozlitou vodu. Bylo to přímo jezero.

Když jsem měl setřenou asi polovinu, ozval se neodbytně telefon na mém stole. Drnčel a drnčel. Vběhl jsem do kanceláře a zvedl ho.

„Středisko služeb Rovná,“ ohlásil jsem se.

Na druhém konci telefonu se mi ozvala sekretářka ředitele závodu z Kraslic, kterou jsem osobně znal.

„Soudruhu Ranecký, jdu právě z porady od našeho ředitele a řešili jsme tam jeden velký a ožehavý problém,“ oznamovala mi.

Myslel jsem si, že se vyskytly nějaké nedostatky v zásobování a že si někdo stěžoval, a tak jsem se zeptal: „Jaký problém?“

„No víte, my zde sháníme marně uklízečku a dozvěděli jsme se, že u vás jednu vzornou máte!“ pokračovala dále.

„To je nějaký omyl, my si zde uklízíme sami,“ odpověděl jsem naivně, aniž bych tušil nějaký podraz.

„Ne, ne!, máte tam uklízečku a je prý pořádná a neodmlouvá, je ochotná ihned uklízet, pokud uvidí nějaký nepořádek,“ přesvědčovala mne.

„Ale to musí být opravdu omyl, můžete mi říci, jak se ta uklízečka jmenuje?“ zeptal jsem se sekretářky.

V telefonu se ozvalo „Jmenuje se Ranecký!“

Já v ten okamžik praštil telefonem a běžel do druhé kanceláře.

„Vy bestie! Jak nedáte pokoj, udělám vám tady z toho kůlničku na dříví!“ soptil jsem a byl jsem opravdu naštván, jak se jim podařilo přes sekretářku ředitele jiného odštěpného závodu mne doběhnout.

Další dva dny proběhly v poklidu a bez problémů. Když jsem po práci dorazil domů, povídá mi manželka: „Máš tady nějakou fakturu,“ a podává mi ofrankovanou fakturu podepsanou našim ředitelem.

Žena zásadně nikdy moje dopisy ani nic jiného ze zaslané pošty neotvírala a vždy mi jí předávala do rukou.

„Otevři to!“ nařídil jsem jí protože jsem se právě cpal obědem.

Rozdělala fakturu, chvilku byla zticha a potom mi jí podává s divným výrazem v obličejí

„Na prosím tě, nevím, co si o tom mám myslet!“

Přerušil jsem jídlo a počal číst. text faktury ve kterém stálo: Pokuta vystavená ředitelem závodu služeb pracovníkovi Petru Raneckému.

Za ničení nervů spolupracovnic..... 150 Kč. Za ničení kancelářského nábytku.....500 Kč . Za lázeňskou léčbu poškozených nervů spolupracovnic 2000 Kč atd. atd.

Dole pod textem bylo napsáno: Nebude-li dlužná částka zaplacená do doby splatnosti faktury, bude pracovníkovi Petru Raneckému ustřížen pytlík.

V ten okamžik jsem myslel, že se udusím.

„Ty bestie, ty bestie!“ křičel jsem a žena na mne kouká jako na blázna do doby, než jsem jí podrobně popsal, co mi provedly obě Jany přede dvěma dny.

Nejhorší na tom bylo, že faktura přišla normálně poštou, ofrankovaná a také podepsaná ředitelem, jenom přeložená a sepnutá sešívačkou.

Jeho podpis byl určitě pravý, v tom jsem se nemohl zmýlit. Faktura měla opravdu všechny náležitosti, včetně čísla faktury i doby vystavení a splatnosti.

Druhý den se obě Jany mohly strhnout smíchy, jak mne doběhly, a mne mrzelo, že jsem je nemohl trumfnout.

Tu fakturu totiž zamíchaly do podpisové knihy faktur, protože věřily, že ředitel je zásadně nikdy nekontroluje, ale jen podepisuje.

Také se jim to podařilo, i když vše ostatní bylo vymyšleno.

„Nechej to na mne,“ povídá mi manželka

„ Já si to s Andílkem vyřídím, “ a seznámila mne s plánem, jak jí doběhnout a trumfnout. Jana byla jinak velmi slušná a vážená osoba v obci, protože její manžel Ing. Vozáč byl do doby komunálních voleb pověřen okresem po odchodu pověřence okresu „Motýla“ vykonávat funkci předsedy Národního výboru.

Počkali jsme si, až půjde Jana nakupovat do samoobsluhy.

Bylo to po skončení pracovní doby, kdy se v obchodě potkávala skoro celá vesnice.

Netrvalo dlouho a Jana vstoupila za mojí manželkou do obchodu .

Jakmile ji spatřila, srdečně ji zdravila: „ Dobrý den, paní Ranecká,“ zatím co já s kočárkem stál ukryt venku za výlohou a pozoroval cvrkot.

Moje žena slušně odpověděla a zároveň se hodně nahlas zeptala, zda bude její manžel večer doma.

Baby v krámu zpozorněly, byly zvědavé na každou maličkost, aby ji někde mohly náležitě probrat.

„ To víte že ano, proč se ptáte, paní Ranecká?“ ptala se Jana

„ Abych věděla, kam mám jít večer, až mému manželovi ustříhnete ten pytlík, jak jste mu psala v té faktuře!“ sdělila ztichlému krámu moje paní.

Jana zrudla jako pivoňka , jenom zalapala po dechu, neřekla ani slovo, a aniž by dokončila nákup, rychle u pokladny zaplatila a opustila obchod.

Ženské se překvapeně podívaly po mojí paní, která se ale mile a vesele usmívala.

Když žena opustila obchod, celé mi to vypravovala, přestože jsem to na vlastní oči viděl. Oba dva jsme se smáli ještě dlouho do noci a já se těšil na příští den.

Ráno přišla Jana přepadlá s kruhy pod očima a zdála se mi i nějaká uplakaná.

„ Ty Petře ! Mám průšvih,“ sdělila mi celá zdrcená.

„ Tvoje žena se na mne musí hrozně zlobit, víš, co mi řekla včera v krámě? Já jsem kvůli tomu celou noc nespala a asi se jí dneska půjdu omluvit,“ lezlo z Jany a málem že nebrečela.

„ Vidíš, nejen že bys mi rozvrátila manželství, ale ještě jste podvedli soudruha ředitele,“ sdělil jsem jí s vážnou tváří.

Bylo vidět, že jí to opravdu mrzí, co se stalo, zatím co já jsem si blahem šolichal komplexy, jak se mojí ženě podařilo Andílka konečně trumfnout.

Myslel jsem si, že bude klid, ale nebyl, během několika měsíců si pro mne opět připravily další překvapení.

„ Petře, máš nějaké drobné v peněžence? Potřebuji sousedce vrátit šest korun. “ ptala se mne jednou moje paní, když jsem dorazil z kanceláře domů.

„ Mám, vezmi si peněženku v náprsní kapse uniformy,“ volal jsem na ni z koupelny, kde jsem si umýval ruce.

Když jsem po chvílce vešel jsem do kuchyně našel jsem vedle své peněženky na stole i několik pánských ochranných a malý lístek, kde bylo napsáno: „ Tak jako vždycky! V osm večer.“

„ Co to má znamenat?“ ptal jsem se své ženy a ukazoval na ochranné.

„ To bys mi měl vysvětlit spíše ty! Měl jsi to v kapse saka , “ zlobně mi odsekla moje paní a podívala se na mne podezřívavě.

„ Já ty bestie snad zabiju!“ ulevil jsem si.

„ Nedají pokoj a nedají pokoj! Musely mi to tam hodit, když jsem měl sako na věšáku, “ bránil jsem se vyslovenému podezření.

„ Jen aby to byla pravda ! “ ukončila paní rozhovor se mnou a celý zbytek dne mi odpovídala jenom jednoslabičně.

„ Vy bestie, já vám snad něco udělám!“ rozčílil jsem se druhý den, když ráno přišly společně do práce.

„ No né, ty bys to také uměl?“ sdělila mi jedna z Jan.

Když jsem jim sdělil, co se stalo, Jana Vozáčová se usmála a sdělila mi: „ Víš, jaké krásné je udobřování, ty bys nám měl jako poděkování za dárek ještě donést lahvinku dobrého pití, a né nám nadávat. A navíc nevíš, kdy se ti ty potřeby mohou na cestách hodit.“

„ Mě? “ užasle jsem se na ni podíval.

„No, nadarmo se neříká, že tichá voda břehy mele,“ usmála se na mne Jana a druhá jí přizvukovala. „Má pravdu, podívej se na stopařku!“

Tak jsme totiž říkali jedné vdané dámě z obce, která jezdila po republice zásadně stopem. Byla to dáma již v letech a navíc náruživá motoristka. Zнала všechny automobilové i motocyklové závodníky, některé i osobně.

Věděla, kdy a kde se konají jaké závody v republice.

Zatím co její manžel byl doma a opatroval domácnost, jezdila jeho paní po všech možných závodech a nejednou jí domu dovezl některý řidič, kterého stopla, včetně cizinců, převážně Němců.

Nebylo nic divného, když jí dovezl před panelák přepychový bourák nebo motocykl třeba s mladším řidičem, který většinou u nich také do rána přespal. Uměla se domluvit německy a anglicky, ale místní s nadsázkou říkali, že jí nejlépe šly řeči, když prý svírala šaltpáku pevně v ruce.

To prý byla domluvena raz dva.

Když kupovala ochrany v krámě, zeptala se jí jednou prodavačka, zda to má pro manžela.

„Né, pro sebe. Nevíte, kdy se vám to může hodit!“ odpověděla jí při placení s úsměvem.

Vzal jsem jí také jedenkrát na motorku, když jsem jel do Sokolova. V okamžiku byla na mě nalepená jako pevný flastr, až mi málem její bradavky udělaly na zádech důlky.

„To je požitek, to je jízda, to je nádhera!“ vykřikovala mi do ucha, když jsem projížděl trochu ostřeji zatáčky silnice z Rovné do Sokolova a stehny pevně tiskla můj zadek, na který se přitiskla svým rozpáleným klínem a s mojí postavou přímo srostla.

Zkrátka to uměla s chlapy jako nikdo jiný.

Před bitvou především shání leštadlo na medaili. Při bitvě hledí, jak schovat se do vlastních řad.
S ním spojit se – už jsme zbraň do rukou nepřátel dali.
V té chvíli začali na prsou hada si hřát.

Ztráta paměti .

Byl to den jako každý jiný, jenom s tím rozdílem, že nyní na Mikuláše ležela pěkná vrstva sněhu, a když jsem se probouzel, něco jako by mne drželo v teple klínu ženy, která ještě tiše pochruovala, protože děti se ještě také neprobudily. Nesmím zapomenout nějakou maličkost klukům, když je toho Mikuláše, pomyslel jsem si, otevřel oči, odtáhl se od ženy a začal se protahovat.

„Do prdele,“ napadlo mne, musím složit ty baterie z autáku, kvůli kterým jsem včera málem vyfasoval pěknou pokutu, a vzpomněl jsem si zpočátku na rozrušený výraz policajta a jeho v zápětí zapnutý maják, když jsem se na čtyřicítce u Tisové kolem něj mihnul skoro sedmdesátkou. Jeho první slova byla :„Kurva, já se na to vyseru! Já jedu předpisově, abych věděl, zda někdo udělá průser, a on kolem mě profičí a ani nezpomalí . Doklady !“ Zavrčí vztekle a vrhne se mi na sešit jízdy, příkaz a techničák. „Nojo, statky a na silnici pěkný zmatky, “ vrčí stále nazlobeně. „Chceš se zabít, nebo zabít někoho jiného? To jsi neviděl tu kolonu ?“ pustil se do mne.

Jak jsem mu měl vysvětlovat, že mi šéf přerazí nohy, když ty baterky nedovezu, a v opravně už zavírají. „Je tu čtyřicítka a ty jedeš jako šílenec, a pak mám být slušnej !“ vrčí dál.

Snažil jsem se mu to vysvětlit, ale vůbec nebral ohled na vodopád mých důvodů.

„Tos to posral,“ blesklo mi hlavou. Zrovna jsem musel narazit na „Šedého vlka“, jak říkali tomuto starému dopravákovi, který měl pověst neúplatného a nejpřísnějšího policajta na celém okrese. Proto mne ani nepřekvapilo jeho tykání. Já jsem byl proti němu holobrádek, který byl nejméně o třicet let mladší.

„Soudruhu poručíku, já už to nikdy neudělám ,“ vypadlo ze mne.

„Kurva, byl jsi na vojně, že si pleteš i hodnosti ?“ vybafl opět „já nejsem žádný poručík, ale praporčík. “ Silně jsem zrudnul a cítil jsem, jak se potím.

„To jsou tvoje děti ?“ vybafl opět a ukázal na fotografii mých kluků, kteří mi seděli na kolenou. Tu fotku jsem vozil již pěkných pár měsíců zastrčenou v dokladech a věřil jsem na to, že mi přinášejí štěstí.

„To by bylo banánů, ale nebudou, nebudou !“ vybafl opět „Zaplatíš pokutu, až zčernáš. “

Opět jsem si představil ženu, co mi asi řekne, až jí sdělím, že jsem zase platil pro rychlou jízdu.

„Do kolika mají v té opravně otevřeno?“ zavrčel. Podíval jsem se na hodinky a vzdychnul :„Za deset minut zavírají ,“ a do města bylo ještě nejméně pět kilásků. Podíval se na mne a opět vybafl: „Řeknu ti jediné. Sbal si kufry a vypadni, nebo ti nakopu prdel a nepřej si mě, jestli tě ještě někdy načapám.“

Než bys řekl pět, byl jsem pryč. Takže ty baterky mám v autě a šéf bude v klidu.

S dobrým pocitem z peněz ušetřených za neudělenou pokutu a ještě lepším z dobrého policajta jsem vyskočil z tepla postele a začal se chvatně oblékat.

„Počkej přece, co snídaneň ?“ volá za mnou žena, když už jsem mezi dveřmi.

„Pospíchám !“ zavolal jsem a chvatně zabouchl dveře.

„Však se to pro jednou neposere ! O svačině si dám větší gáblíček,“ pomyslel jsem si a hupsnul do výtahu..

Během pěti minut jsem byl u dílen a ještě před ometením oken auta od sněhu jsem začal dolovat baterky z vnitřku auta a tahal je ke vchodu skladu. Byly to pětasedmdesátky a pěkně jsem funěl.

Když jsem valil poslední, přifrčela vedle mne černá volha a z ní vyskočil jakýsi chlapík, strkal mi pod nos nějaký průkaz se slovy: „Jste pan Ranecký?“

„To jsem,“ odpověděl jsem a za chůze se snažil přečíst, co je na průkazce.

„Státní bezpečnost.“ Představil se jako poručík Přeučil.

„Co mi chce?“ blesklo mi hlavou. „Zase někdo kradl krmivo na Podstrání?“

„Půjďte se mnou,“ vypustil z úst a už mne chytil za rukáv. Škubl jsem rukou a položil baterku na zem. „Nepůjdu . Nic jsem neprovedl,“ nazlobeně jsem mu odpověděl a sehnul se pro položenou baterku. Opět po mě drapl a vyštěkl: „Půjďte dobrovolně nebo máme použít násilí?“ A v tom okamžiku se z Volhy vyvalili ještě další dva. „Když jsme si pro vás přijeli, tak si musíte být něčeho vědom!“

Zatrnulo ve mne.

„Kurva! To je za ten prapor vyvěšenej na komín kotelny,“ blesklo mi hlavou.

Že ta Černilka někde kecala? Byla snad jediná, kdo věděl o našem tajemství. Nebo to určitě tušila! V srpnu při jednoletém výročí okupace jsme s kámošem Frantou vyvěsili na pěkně vysokej komín kotelny, kterej byl vidět až v Německu naší vlajku na půl žerdě.

Než jsem stačil domyslet, zda byla bonzák, ten nastrojenej poručík opakoval: „Když jsme si pro vás přijeli, musíte si být něčeho vědom.! Jen tak pro nic za nic bychom pro vás nejeli!“

Opět jsem do nohou dostával tu třesavku jako na tom komíně.

Vyhrkl jsem: „Musím aspoň odevzdat doklady od těch baterek do skladu, a pak s vámi pojedou, ale opravdu jsem nic neudělal.“

„Tak dobře“, řekl! „Ale nemyslete si, že nám zdrhnete.“

Zůstal stát venku a ostatní dva zase zalezli do auta. Běžel jsem na klepajících se nohou do skladu a málem jsem se srazil s naším ekonomem. „Ty, Rudo, pro mě přijela Státní bezpečnost a mám hned jet s nimi! Buď tak hodný a řekni ženě, že mne sebrali a že se vrátím! Ať mi věří, že jsem nic neudělal! A tady jsou doklady od těch baterek!“

„Nedělej si prdel,“ zahlaholil, ale když viděl chlápka, kterej se cpal do dveří, rychle zmlkl.

„Tak vyřízeno?“ vyštěkl policajt a opět mne bral za ruku. „Ano,“ vykoktal jsem a nechal jsem se odvést jako ovce na porážku dobrovolně k autu.

Když jsme přicházeli, ti dva opět vylezli, nacpali mne mezi sebe a už jsme frčeli, jen se za námi prášil čerstvě napadlý sníh.

Celou cestu se hlučně bavili o někom z Plzně, ale já je nevnímал, jenom jsem usilovně přemýšlel, proč asi? Co se mnou budou dělat? Byl jsem zvědavý, co z nich vypadne. Tu vlajku i toho, kdo byl se mnou, budu ale zapírat. Bonzáka za sebe neudělám! Co žena a děti? Kdy mne pustí? A jak se dostanu ze Sokolova domů? Budu muset zavolat, zda by byl někdo tak hodný a přijel pro mne. Než jsem si stačil urovnat trochu myšlenky, byli jsme v Sokolově.

Těch patnáct kilometrů z toho našeho zapadákov uběhlo, ani nevím jak. Při vystupování mne ten nejmladší z nich držel za rukáv, snad proto, že se bál, abych nezdrhl.

Na nějaký útěk jsem ale neměl ani pomyslení a kam bych také utíkal, i když do Německa to tak daleko nebylo, ale pokusit se o to se rovnalo sebevraždě.

„Kurva, je to posraným navrch,“ i když ten den tak pěkně začínal, hlavou mi proběhla myšlenka na gulag z přečtené zakázané knihy Jeden den Ivana Děnisoviče od Solženicina. Cítil jsem zase ten třes v nohou a ty schody u nich do budovy jsem málem ani nevylezl.

„Stůjte!“ řekli mi před nějakými mřížemi u vchodu na patře. Co moji kluci? Začínaly se mi tlačit slzy do očí, i když jsem si stále říkal: Klid! Moc toho nemůžou vědět.

Zavřeli mne do takové cimry, snad třikrát dva metry, kde byl jen stůl a tři židle, na okně mříž.

Ten, co mne tam strčil, se objevil asi za půl hodiny, hodil přede mne tužku a asi deset papírů a

vyštěkl: „Pište!“ Zabouchl dveře a odešel. Podíval jsem se zoufale za ním a zaregistroval jsem, že ty dveře nemají kliku, ale jenom kouli.

Čuměl jsem do papírů a usilovně přemýšlel, co tím myslel, když vyštěkl: „ Pište! “ Jediné, na co jsem se za další půlhodinu zmohl, bylo pouze moje jméno, příjmení, datum narození a kde jsem zaměstnán. Klika opět cvakla a do dveří vešel ten nastrojený poručík.

Proboha, jak se jen jmenuje? Aha už vím! Poručík Převrátil. Začínala mne bolet hlava a navíc kručet v břichu. To se hlásil žaludek díky nesnědené snídani a já toho začínal litovat.

Podíval se mi na papíry a zahřměl: „Jak to, že jste nic nenapsal?“ Odpověděl jsem, že nevím co, že nevím, proč jsem tam?

„Už jsem vám několikrát řekl, že si musíte být něčeho vědom, když jsme vás dovezli sem! Nebo snad nevíte, čím se Státní bezpečnost zabývá? Pište všechno, co víte!“ Znovu cvakla klika a já byl opět sám. Sám se svou bolavou hlavou, kručícím žaludkem a velkým vztekem na zasrané policajty. Tedy až na Šedého vlka“. To byl férový chlap!

V jedenáct opět cvakla klika a do místnosti nakoukl ten který ráno řídil. „Vy jste nic nenapsal? Tak pojďte, my vám tu vaši paměť obnovíme!“ Přivedl mne do jakési kanceláře s oknem na ulici které nebylo zamřížované, jak jsem okamžitě zaregistroval. Čekal na mne poručík Převrátil s jakýmsi postarším pánem, o němž mi bylo řečeno, že je to nadporučík Přeučil.

„To je prdel!“ málem jsem se nahlas uchechl.

„ Jeden je Převrátil a druhý Přeučil! To na vás sedí! To tedy jo! “

„ Sedněte si, “ řekl Přeučil. Mhm! To bude asi šéf, pomyslel jsem si.

„Tak začneme! Jméno? Příjmení? Narozen? Kde? “

„Matka? Otec? Jakého jste původu?“

Když jsme došli až sem, trochu jsem zaváhal.

Né snad z důvodů, že bych nevěděl, ale nevěděl jsem najednou, jak to říci, ale přece jenom jsem začal:

„ Matka byla v domácnosti, protože nás bylo pět dětí. Máti byla dvakrát vdovou a do práce nastoupila až po smrti druhého otce. “

Peněz bylo zoufale málo.

„ No a můj rodný otec byl technický úředník v Avii,“ snažil jsem se pokračovat.

„ Takže vy jste buržoasního původu “ vyštěkl Převrátil.

„ Ne! Né! “ vyvalil jsem na něj zoufale oči.“ Ve škole jsem byl vždy dělnického původu, měl jsem to všade v hodnocení a v posudcích.!”

Začal ve mně stoupat nával vzteku. Ne! Na otce mi nešahejte, říkal jsem si v duchu.

Otec pro mne byl symbolem něčeho svatého, to byl můj bůh! Snad proto, že jsem si ho pamatoval, jak nás vozil po kuchyni na klíně, dělal nám koně, hrál si s námi.

Také proto, že měl pohřeb na moje narozeniny a já je potom strašně moc let neslavil. Když jsem se o nich zmínil, matka začala automaticky brečet.

Pamatuji si, jak jsme byli u sousedů, matka strašně plakala, když otec utonul v Labi a nemohli ho najít. I já a starší bráška jsme také strašně brečeli. Mě bylo v té době přesně šest let, Ivan byl o rok starší a Františkovi byly dva roky.

Cítil jsem, jak se mi žene krev do hlavy v návalu vzteku a začínám vidět rudě. Vybuchl jsem! Zvýšil jsem hlas a zdálo se mi že začínám skoro křičet:

„ Mělo by vás také zajímat, že babička byla služkou u paní továrnice, aby otec mohl vystudovat.“

Paní továrníková říkávala prý mojí babičce: „Neboj, Mařko! Frantík dostuduje, za to ti ručím. “

Dostudoval, ale paní továrníková se toho nedožila, protože skončila na klíce u okna. Prý kolaborovala s Němci. Babička vždy říkala, že to byla moc hodná paní, která zachránila moc místních lidí před prací v rajchu a do té oprátky a na tu kliku jí prý někdo pomohl.

To o té paní továrníkové a o tom, že pomohla tátovi vystudovat, tady těm volům policajtským nebudu přece povídat, říkal jsem si v duchu.

„A také by vás mělo zajímat, že se otec aktivně zúčastnil Pražského povstání se zbraní v ruce,“ dodal jsem. „A byl vyznamenán medailí za únorové události.“ Najednou výslech dostával jakoby lepší tón.

„No, tak vidíte, pane Ranecký, a vy nám tady děláte takové potíže!“ zavrkal nadporučík Přeučil.

„Vy nám tady všechno pěkně řeknete a my vás pustíme domů. Chcete přece domů, k rodině?“

zavrkal opět. „Začneme tedy od začátku, od srpna. Víte od kterého?“

Hrklo ve mne! Kurva! Vědí všechno! Ta bonzačka Černilka! Že by žvanila? Přemítal jsem.

Ne! To není možné! Vzpomněl jsem si vzápětí, jak běžela pro chlapy, když ten Rusák v šedesátém osmém u našeho skladu na mne natáhl samopal s prstem na spoušti a zamířil. Ona to nebyla! Hned se mi také vybavilo, jak řekla okresnímu tajemníkovi, když na ní vyštěkl: „Držte hubu, o vás víme, že jste byla v hitlerjugend.“

„No a! Vy jste byl zase v pionýru! Každý jsme museli nějak přežít!“ vrátila mu ona do nastalého ticha okolostojících.

Měla ráda tento režim jak osinu v prdeli. Ne, ona to nebyla!

Do skutečnosti mne vrátil hlas: „Tak, jak to bylo pane Ranecký? Kde jste byl? A co jste dělal dne 21. srpna 1968?“

„Snažte se nám to říci popořádku!“

„Snažte se nám to říci popořádku do dnešního dne!“

Bum! To byla rána, jak mi spadl obrovský kámen ze srdce. Nic neví! Jenom mě zkoušejí.

„Do dnešního dne? Jak si to mám pamatovat?“

Dnes je 6. prosince, tak jak si to mám pamatovat, když od té doby uběhlo dva a půl roku?“ odvětil jsem

„Kde jste jezdil? S kým jste se stýkal?“

„To nemyslíte vážně! Já si to nepamatuji! Vyžádejte si doklady o provozu motorového vozidla a tam to máte všechno napsané, kde jsem jezdil.“ podíval jsem se trochu vzpurně na oba.

„Nebud'te drzý! Vy nám nebudete říkat, co máme dělat! Od toho jsme tady my!“ vyštěkl poručík Převrátil.

Opět se mi začínal ozývat hladový žaludek a bolest hlavy.

„Pusťte mne najíst, mám hlad,“ vypadlo ze mne. „Nebojte se, vrátím se! Kam bych utíkal? Dám si jenom v bufetu něco k jídlu, ráno jsem nesnídal!“

„Můžete si zapálit a my vám uděláme kávu, ale nikam vás nepustíme,“ mile se usmál nadporučík.

Opět jsem začal pociťovat ten vztek, jako když mluvili o otci

„Já vám seru na vaše kafe! Mám hlad!“ trucoval jsem.

„To máte strach, abychom vám nedali něco do kávy, abyste mluvil pravdu?“ vyštěkl poručík.

Proč se ten blbec tak předvádí, přemítal jsem? Nojo, chce ukázat před náčelníkem, jak je aktivní!

Zazvonil na zvonek upevněný na okraji stolu a během minuty jsem měl na stole vonící kávu.

Byl jsem v šoku! Vždyť ji u nikoho neobjednával! Hned jsem byl ve střehu. Musejí nás

odposlouchávat. Jak by mohli to kafe hned donést, když jim nikdo neříkal?

Ten, kterého jsem pojmenoval řidič a který mne dovedl i do kanceláře, zase kamsi zmizel. Něco jakoby se ve mně zlomilo.

Proč jim neříci, jak to tenkrát bylo? Vždyť se tak choval skoro celý národ, kromě pár blbců. Přece jsem neudělal nic protizákonného?

Dělal jsem, že to kafe nevidím, i když pronikavě vonělo a žaludek se mi svíral touhou!

„Tak pokračujte!“ ozval se nadporučík. Byl jsem vrácen do tvrdé reality.

„Dobrá, budu tedy mluvit,“ hlesnul jsem.

Byl jsem rozhodnut říci jen něco, co nebylo podstatné, abych nikomu neublížil. V hlavě se mi začal odvíjet film následujících událostí, ale ústa vypovídala jen část.

Začal jsem tedy vypravovat, jak to bylo ten srpnový den, když jsem vezl okresního pověřence Fialu na motorce do Sokolova, protože mne o to poprosil. Jak jsem jel do Prahy a babička mi donesla vonící polévku.

„To by nám stačilo, pane Ranecký!“ vrátil mne do reality výslechu hlas.

„Nejsme tady zvědaví na to, jak jste chodil ke své tchyni na jídlo. Měl byste si uvědomit, že jste u výslechu na státní bezpečnosti a né že se vykecáváte u nějakého svého kámoše.“ Teprve nyní jsem si uvědomil, že je to hlas poručíka Převrátila.

Ani jsem nezaregistroval, že se během mého vypravování vyměnili. „Chci slyšet fakta a ne nějaké okecávání. Jen z toho, co o vás víme, a také z toho, co jste nám zde řekl, vás můžeme obvinít podle § 104 trestního zákona z hanobení států světové socialistické soustavy, spřátelených armád Varšavské smlouvy a hanobení jejich čelních představitelů. Může být na vás uvalena vazba do rozhodnutí prokurátora.“ Začínal zvyšovat hlas!

„Vyklopte pravdu, ať to můžeme uzavřít.! Už nám dochází trpělivost! Vědomě nám zde lžete, vypravujete jenom, co se vám hodí do krámu, a podstatné věci zatajujete!“

Byl jsem si vědom toho, že během svého vypravování o předešlých událostech, jsem řekl jen některé věci, které nemohly nikomu ublížit.

Ve svém vypravování jsem vynechal vše o setkání se studenty na Václavském náměstí a o filmování.

Do místnosti přichází nadporučík Přeučil, v chůzi se hrabe v jakémsi svazku, který drží v ruce a v zápětí mne vyzve: „Místo těch blbostí, co jste jim zde vypravoval, bychom chtěli vědět, proč jste tak často od počátku roku šedesát osm tak jezdil na Arnoltov. Co jste tam dělal? Stýkal jste se s panem Černým?“ Ježíši Kriste! Co mi to chtějí přišít? Mozek začal pracovat na plné obrátky. Tady končila jakákoliv sranda. Tady šlo o kejhák nebo dlouhodobý kriminál.

Na Arnoltově se údajně v červenci roku šedesát osm našly zbraně umístěné pod malým mostkem na trase silnice Cheb – Sokolov jen pár metrů od budovy zchátralého zámečku, kde sídlilo polesí Arnoltov, a pan Černý byl jeho polesný, který neunesl neustálé výsledky Státní bezpečnosti a tak si jednoho dne ve své kanceláři přiložil kulovnici pod bradu a stiskl spoušť.

V okamžiku jsem měl sucho v ústech a v mozku se mi honily vzpomínky na Černého, na toho báječného člověka, a na to, co jsem viděl v jeho kanceláři pár dní po sebevraždě. Byl jsem zděšen tím, jak tento báječný chlap mohl zmáčknout spoušť kulovnice, aby se zbytky jeho mozku ocitly na stropě. Několikrát mi při návštěvě polesí, když jsem jim dovezl potřeby pro polesí, naznačil, že ty výsledky nemůže již unést. Jednou mi řekl: „Nemohu spát, budím se v noci, že si pro mne přijedou a vše se bude opakovat! Už to nemohu unést.“

„No tak, pane Ranecký! Neslyšel jste, na co jsme se Vás ptal soudruh nadporučík? A upozorňuji, žádné výmysly ani oblbování, ale fakta a pěkně den ode dne!“ zazněl opět hlas poručíka.

Chtěl jsem promluvit, ale najednou mi začal vypovídat hlas. Polkl jsem nasucho a zaprosil: „Dejte mi, prosím trochu napít!“

V ten okamžik se objevil ten další poskok, který spěchal mi podat sklenici vody. Opět něco varovného jako by instinktivně mi zazvonilo v uších. : Pozor!! S nataženou rukou jsem však nemohl již nic dělat, než nabízenou sklenici uchopit a napít se. Bylo to blaho, jak voda hlasitě padala do mého hrdla. Zahlédl jsem škodolibý úsměv obou vyšetřujících

Ted' tě máme tam, kde jsme tě chtěli mít. Jsi posraný strachy. A to potřebujeme!

Po napití, kdy jsem se opravdu osvěžil, jsem se bleskově snažil zkoncentrovat a zaprotestoval jsem: Již jsem vám řekl, abyste si vyžádali sešit jízd od auta a podle něj zjistíte přesně, proč jsem na Arnoltov jezdil, který den a z jakých důvodů! S panem Černým jsem se stýkal vždy jen jako jeho spolupracovník, který mu vozil podle jeho požadavků materiál pro potřeby polesí,“ vypadlo ze mne.

„A nebo také něco jiného, že, pane Ranecký?“ kontroval Převrátil. „Víte, o co se jedná? Co jsme našli pod tím mostkem v červenci šedesát osm? Tak jak to bylo?“

„Tak to tedy ne! To mi nepřišijete! Já chci vidět svoji rodinu, své děti a nenechám si přišít takovouhle věc!“ zařval jsem a divil jsem se, jak se mi vrátil hlas. Vymrštil jsem se přitom ze židle, až odskočila s rachotem.

„Mírněte se! Nebo vás nechám vychladnout!“ drapl po mě podporučík a strkal mi převrácenou židli pod zadek. „Já vás na to upozorňuji od samého začátku!“

„O každé mojí jízdě na polesí rozhodoval můj vedoucí,“ chrlil jsem ze sebe. „Můžete si, pokud si dáte práci s vyhledáním dodacích listů, najít, jaký materiál jsem na polesí vozil. Většinou to bylo z Měcholup, z centrálního skladu pro lesy.

„I při takových jízdách lze převést něco jiného,“ oponoval poručík a významně zamrkal na svého nadřízeného.

„Jezdil jste často do Prahy?“ zeptal se mě nadporučík a pohodlně se usadil s papíry v rukou do židle naproti mně.

„Jezdil jste také do Plzně, že?“ pokračoval. Zalovil s kapse, vytáhl zapalovač s krabičkou cigaret, několik jich vyklepl a nabídl mi: „Zapalte si!“ A přitom si jednu z nich zapálil. „Třeba si na něco vzpomenete! Třeba i na to, jak jste v Praze filmoval a potom to ukazoval svým známým, že? To bylo jako by mne někdo uhodil. Vědí opravdu vše a některé věci na mne jenom zkoušejí?“ „Odkud to víte?“ vypadlo ze mne. „Víme to od vašich blízkých,“ s úsměvem odpověděl a labužnický potáhl z cigarety.

„No tak, nedělejte potíže a buďte rozumný. Myslíte si, že jsme si některé věci neověřili, než jsme si pro vás dojeli?“

„Dobrá,“ odpověděl jsem poměrně klidně, přestože jeho předešlé sdělení na mne dopadlo jako kovádlina. „Filmoval jsem! A film jsem promítal. A když to máte předem ověřené, musíte také vědět, že s těmi zbraněmi nemám nic společného. Do Prahy a do Plzně jsem jezdil opravdu jen služebně a podle příkazu k jízdě se dá zjistit, i kdo se mnou jezdil. Někdy to byl řidič, někdy nás bylo více, někdy jsem byl sám. Opravdu si nemohu pamatovat, kde který den jsem byl, přestože některé detaily si vybavuji přesně a nejsem takový sklerotik, abych nevěděl, zda vezu zbraně, nebo ne! Opakuji! To mi nepřišijete!“

„Nebudte drzí!“ zaječel Převrátil. „My jsme zde proto, abychom si ověřili některá fakta.“

„A ne dohady!“ oponoval jsem.

Zahleděl jsem se do oken na černou tmu a pohlédl na hodinky. To je strašné! Výslech trval již tolik hodin a já stále nevěděl, zda mne pustí, nebo co se stane.

„Dobrá!“ nadporučík prudce a nečekaně sklapl desky s papíry, které držel v ruce, něco si tedy ještě ověříme. Pojedete s námi!“

„Kam?“ vydechl jsem, protože mne sevřela úzkost z nečekaného ukončení výslechu.

„To poznáte, odvětil“ Předtím ale sepíšeme protokol, který nám podepíšete. Prozatím! Zítرا budeme pokračovat!“

Uřvaný podporučík Převrátil zručně založil papír s několika průklepáky do psacího stroje, natáhl se a vypnul magnetofon, na který si celý výslech nahrávali. Nadporučík Přeučil mu začal tlumeným hlasem diktovat text výslechu.

Zachvátila mě hrůza z toho, že zítra se bude vše opakovat, ale vzápětí mi blesklo hlavou, že mne tedy nikam daleko nepovezou. Kam ale pojedeme? Přemýšlel jsem.

Ta hrůza a úzkost, jako by mi ochromila mozek a nemohl jsem zkoncentrovat myšlenky do nějakého uceleného zhodnocení situace. Jak dál? Co se bude dít? Kam mne tedy povezou?

Místo toho, abych začal přemýšlet, co dále, vnímal jsem nepodstatné věci, jako to, že oba jsou vážně profíci, protože na stránce papíru naskakovala písmena jedno za druhým, i když uřvaný podporučík nepoužíval při psaní všechny prsty, ale jenom dva od každé ruky. Bylo vidět, že to nedělají poprvé, ale asi dosti často.

Přeskočil jsem v myšlenkách na ženu a děti. Vědí o mně? Nebo si myslí, že jsem někde na cestách a přijedu později.?

Opět se mi ozval žaludek a myšlenka alespoň na teplou polévku. Netrvalo to ani tak moc dlouho a vytrhl mne hlas nadporučíka Přeučila a zároveň zvuk papíru vytahovaného z psacího stroje.

„Tak, tady nám to podepíšte!“ Bezmyšlenkovitě jsem uchopil nabízené pero a chystal se konec papíru podepsat. „Měl byste si to přečíst pořádně, abyste věděl, co podepisujete,“ slyšel jsem jeho hlas.

Vrátil jsem se zrakem na úvod protokolu a začal teprve číst. Utkvělo mi v paměti, že na začátku bylo, kdo výslech prováděl, moje osobní data a bydliště, čas počátku výslechu a důvod, kde stálo

napsáno, že s vyslychaným byl proveden předběžný výslech z důvodu hanobení představitelů sprátených států a jejich armád a další související s tímto podezřením. Dále byl velmi stručně popsán můj výslech a co jsem uváděl. Byl tam i čas ukončení výslechu s dodatkem, že беру na vědomí a prohlašuji, že výslech byl se mnou veden slušně a bez nátlaku. Zároveň s upozorněním, že o průběhu výslechu nebudu s nikým hovořit a jsem si vědom, že se vystavuji nebezpečí trestního stíhání, pokud toto poruším.

Abych pravdu řekl, nebyl jsem si asi plně vědom, co podepisuji a vše jsem také nečetl, řekl bych, že bych byl schopen podepsat i „třetí světovou válku“, abyh již měl klid a bylo vše za mnou. Rozklepanou rukou jsem podepsal, kde mi ukázal, aniž bych cokoliv dalšího četl.

Nadporučík Přeučil se na mne vítězně zašklebil, podporučík Převrátíl se rychle oblékal do zimního kabátu a v ten okamžik se tam objevil i řidič služebního automobilu.

„Kam jedeme?“ vyhrkl jsem. „To se dozvíte později, potřebujeme si něco ověřit. A musím vás upozornit! Žádné blbosti, žádný pokus o útěk. Víte, co by to pro vás znamenalo A také pro rodinu, chcete ji přece vidět“ vybafl na mne podporučík.

Že by mne vezli domů, blesklo mi hlavou. Nebo mne vezou do Horního Slavkova do věznice? Kde asi mají tu celu předběžného zadržení, nebo jak se to k čertu nazývá!

Opět ten rychlý kolotoč myšlenek, zároveň s kolotočem otvírání a zavírání mříží při odchodu. „Stůjte!“ slyším hlas podporučíka Převrátíla.

Poslušně jako robot zastavím před zamřížovaným vchodem. Rychlé a rutinní otevření bez zdlouhavého vyhledávání klíčů. První prošel řidič a za ním nadporučík. Před dveřmi si mne přebrali oni dva, zatímco uřvanec zamykal. Ta černá volha, co mne s ní dovezli, stála přímo před vchodem. Nasednutí bylo dílem několika vteřin. Čekal jsem, že v autě bude pěkná zima, ale vůz byl docela teplý, což mne překvapilo. Buď byl řidič předtím někde pryč na jízdě, nebo vůz předehrál pro své nadřízené.

Zaregistroval jsem, že mám opět jednoho po levici a jednoho po pravici. Vyjeli jsme směrem k nemocnici pomalu liduprázdným Sokolovem.

Bože můj, proč tam! Blesklo mi hlavou. Nemocnici jsme minuli a jeli podél ulic k rodinným domkům. Začínal jsem být z toho pěkně zmatený. Zastavili jsme před jedním z domků a nadporučík vystoupil.

Zatímco jsme čekali mlčky v autě, u kterého řidič nevypnul motor, zastavil se u auta jakýsi chlápek a zahlaholil: „Nazdar Karle! Vláša šel domů? Něco pro něj mám.“

A jéjej, pomyslel jsem si. Další bonzák! Sklopil hlavu a nahlédl do okénka.

„Ten je od vás?“ a kývl hlavou směrem ke mně. „Ne, předběžně zadrženej. Potřebovali jsme od něj něco vysvětlit,“ řekl podporučík a zároveň přiložil prst před ústa.

„A je to v prdeli, vezou mne do basy,“ pomyslel jsem si. Řekl přece předběžně zadrženej! V ten okamžik vyšel z branky „Vláša“, jak jsem se z rozhovoru dozvěděl, a neznámý muž k němu rychle přikročil a něco mu pološeptem říkal. Netrvalo ani minutu a opět jsme vyjeli, aniž by řekl řidiči jediné slovo. Musel být asi předem informován o cíli naší jízdy.

Muži v autě se začali polohlasně bavit, zatímco já se snažil pozorovat, kam jedeme. Když jsme vyjeli ze sídliště, namířili jsme si to směrem na Vítkov a v okně auta se mihla sem tam nějaká ta lucerna. Tak přece jenom Horní Slavkov. Proč ale přes les a okresní silnici? Vždyť na Slavkov se dá jet sice malou zajižd'kou, ale po státovce bez děr a poskakování na výmolech. Dalo se tudy jet i na Rovnou, to by znamenalo domů!

Ale proč oklikou po okresce a ne po státovce směrem na Březovou? Začínal jsem se trochu potit a uvědomoval jsem si svíravý pocit na žaludku.

„Chci vědět, kam jedeme!“ přerušil jsem jejich povídání. „Slíbil jste mi, že se to dovím,“ obrátil jsem se k tomu, koho jsem považoval za inteligentnějšího, méně uřvaného a navíc šéfa.

„No, přece jsem vám řekl, jestli chcete vidět svoji rodinu,“ neopomenul si přihodit podporučík.

Ignoroval jsem ho, ale měl jsem chuť mu říci, že jeho jsem se neptal.

Nadporučík se na mne podíval a klidně řekl: „K vám domů, potřebujeme si něco ověřit“

Bylo to jediné, co z něho vypadlo, a začal se bavit s ostatními, zatímco můj zmatek v mysli stoupal.

Co tím, kruci, myslí! Co ověřit? Nechají mne doma nebo mne ještě někam povevou ?

Opravdu jsme před Podstráním uhnuli směrem k Vranovské kůlně. Takže opravdu jedeme na Rovnou! Proč ale takto zajížděkou , to přijedeme na Rovnou z druhé strany směrem od statku a kanceláří. To nemusí projíždět obcí a zastaví přímo před naším panelákem, který byl poslední v obci hned u silnice.

Začínalo mi svítat! Nechtějí, aby je někdo viděl, i když byl již pokročilý čas. Hrome, co mají jenom za lubem? trápila mne myšlenka. Neujeli jsme ani kilometr a již jsme stáli před našim panelákem přesně tak, jak jsem to předvídal. Opět vystoupení bylo dílem několika vteřin.

Vystoupili všichni včetně řidiče, který šel rovnou pěšky schodištěm a my jsme čekali na výtah.

„Tak jak jsem vám řekl, žádné hlouposti!“ zazněla připomínka podporučíka.

Když jsme dojeli do pátého patra, řidič již stál udýchán o několik schodů níže, než byl vchod do našeho bytu. Zazvonili .

Po nepatrné chvilce se otevřely dveře a v nich stála moje uplakaná žena s nejmenším v náručí a ten starší se ji držel za šos sukně.

Abych se přiznal, v ten okamžik se o mne pokoušely mdloby a do očí se mi hrnuly slzy. Žena vylekaně přivřela dveře, když zahlédla dva cizí chlapy, ale podporučík byl rychlejší. Vrazil rychle nohu mezi dveře a zárubeň dveří a nadporučík vychrlil: „, No tak, paní Ranecká, buďte rozumná, pokud chcete, aby se manžel vrátil domů!“ a vzápětí mne cpali do předsíně.

Vydešená žena ustoupila několik kroků. Než jsem se vzpamatoval, uchopil mne nadporučík zezadu za krk a strkal mne do obývacího pokoje. Ukázal rukou na šuple v obývací stěně a poručil mi: „, Vyndejte ten film! Co máte dalšího za materiály ?“ vychrlil na mne a netrpělivě čekal na mojí odpověď.

Byl jsem absolutně na dně!

Čekal jsem všechno možné, ale že budou přesně vědět, v kterém šupletí mám film, mne naprosto odrovnalo.

Měli mne přesně tam, kde mne chtěli mít. Byl jsem troska !

Když jsem viděl plačící ženu a děti, neudržel jsem se a z očí mi začaly kanout slzy dojetí a vzteku nad mou nemohoucností. Slzy vzteku, že nemohu opravdu nic dělat. Slzy bezmocnosti .

V pokleku na podlaze, jak jsem se ohýbal pro film, který držel nadporučík již v ruce, jsem pronesl: „, Zabte mne třeba , ale nic dalšího už nemám. “

Podporučík mezi tím již povytáhl několik šuplat, ale byl gestem ruky svého nadřízeného zastaven. „,Dobrá, mi vám tedy věříme, ale nepřejte si vědět, co se bude dít, pokud si ověříme, že jste nám lhal,“ pronesl šéf Státní sokolovské bezpečnosti .

„, Zítra ráno v půl deváté se dostavíte k nám na Státní bezpečnost k pokračování výslechu., kdy vám zároveň sdělíme, zda na vás bude uvaleno předběžné zadržení. A žádné hlouposti, nemyslete si, že nám někam zdrhnete, my si vás všude najdeme , nebojte se!“ nezapomněl si opět přisadit podporučík..

Cvakly dveře a byli pryč.

Držel jsem ženu s dětmi v náručí a brečel jsem .

Zalezl jsem studem nad svými slzami do koupelny a probrečel ještě nejméně hodinu, nechtěl jsem se ukázat ženě, ani dětem, přestože jsem po nich vroucně toužil.

V hlavě se mi opět honily myšlenky, jak měli přesné informace a také to, jak mi v průběhu výslechu nadporučík řekl:„, Víme to od vašich blízkých. Myslíte, že jsme si některé věci neověřili?“

Když žena uložila ubrečené děti do postele a podařilo se jim únavou usnout, přišla ke dveřím koupelny mne přemlouvát, ať se jdu najíst.

Začala také vypravovat, jak se o mém zatčení dozvěděla. Spolupracovníci se jí báli sdělit, že jsem byl zatčen Státní bezpečností, a tak když jsem dlouho se nevracel z práce, vydala se za mnou do kanceláře přeptat se, zda tam ještě nejsem, nebo zda neskládám zboží. Po cestě potkala

zootechničku Zuzanu, byla to Slovenka od Prešova, které se optala, zda neví, kde mohu být, že jsem se ještě nevrátil z práce.

„Ved' vy to nevíte, vašeho muže zobrali žandári, ti od státní tajné policie,“ sdělila mé ženě a rozplakala se..

Moje zoufalá žena, s dětmi v náručí, se snažila sehnat někoho z mých spolupracovníků, ale všichni jako by se ztratili, nebyli k dostižení.

Vyptávala se lidí z obce, které potkávala, ale někteří najednou neměli čas, uhýbali očima, pospíchali a někteří se jí raději vyhnuli obloukem, aby ji nemuseli potkat.

Ovládl je strach. Panický strach z té všemocné stvůry, o které když padlo slovo, lidé se plaše ohlíželi, zda někdo nenaslouchá, měli strach i ze svých blízkých. Státní bezpečnost byla všemocná.

„To jsem dnes pocítil, jsem úplně na dně. Mají mne tam, kde mne chtěli mít,“ sdělil jsem své ženě a do očí se mi draly opět slzy.

„Kdo to byl, kdo jim dal tak přesné informace o mně a o mé rodině,“ přemýšlel jsem nahlas a začal jmenovat ty, kterým jsem film promítal, ale i ty, s kterými jsem probíral národní i mezinárodní situaci. „Byl to jistě okresní tajemník Cibulka a pověřenec motýl Aleš, ta svině! Jestli existuje nějaká spravedlnost na světě, musí ho Bůh potrestat a musí chcípnout na hnoji jako pes!“ pronesl jsem mezi slzami.

Ing. Cibulka byl můj bývalý spolupracovník a nyní tajemník OV KSČ pro zemědělské otázky. Po lednu 1968 jsme spolu sedávali na schůzích. Byl to velký zastánce tak zvaného socialismu s lidskou tváří. Znal jsem ho jako svoje boty. Každé jeho slovo! Byl mladý a jak se říkalo progresivní, novátorský, neohrožený zastánce Dubčeka a nového větru z UV.

Potom přišel srpen 1968 a s ním i změny.

Najednou mluvil jinak, nic si nepamatoval a měl raketový vzestup po žebříčku kariéry.

Jednou, když jsem ho byl navštívit na OV KSČ v Sokolově, dostali jsme se v debatě do ostrého sporu právě kvůli tomu, že mluvil najednou jinak.

Řekl jsem mu tenkrát: „Pamatuji si skoro každé tvoje slovo, skoro každou větu, a ty mi do očí budeš nyní tvrdit, že jsi byl zmanipulován rozhlasem a tiskem a že si nyní sypeš popel na hlavu? Běž do prdele! Jak vidím, nemá cenu se s tebou o něčem bavit!“ Zvednul jsem se a prásknul dveřmi jeho kanceláře.

Mezi dveřmi jsem zaslechl, jak na mne zařval: „Ty běž do prdele, ty jsi na druhém břehu!“

V kanceláři, kterou se k němu vcházelo, seděl předseda kontrolní a revizní komise OV KSČ, kterého jsem znal od vidění. Zarazil jsem se a povídám: „Neprodáváte tady někdo loď?“

Vrhl na mne zkoumavý pohled a rozpačitě odpověděl: „Proč loď? Nesháníš ke koupi auto?“

„Ne loď! Ten vůl mi řekl, že jsem na druhém břehu, tak se potřebuji dostat zpátky!“ a vyvalenému předsedovi kontrolní a revizní komise OV KSČ jsem také bouchl dveřmi.

A pěkně nahlas, i když byly polstrované, aby se za nimi nedalo poslouchat.

Od této doby se vztahy mezi mnou a bývalým spolupracovníkem začaly silně zhoršovat. Kde mne mohl poškodit, tam mne poškodil, kde mne mohl slovně napadnout, tam mne napadl.

Když jsem skončil dálkové studium na Střední zemědělské škole v Chebu, předpokládal jsem, že budu konečně zařazen do funkce technika, protože jsem nákupčího pro statek a lesy dělal již třetí rok. Dokončení střední školy byla podmínka pro zařazení do funkce THP.

Najednou to nešlo! Ze začátku to byly různé výmluvy, že byl překročen tabulkový stav techniků apod.. Pár dní před mým zatčením mi ředitel řekl pravý důvod. Nebyl jsem do funkce na zásah OV KSČ doporučen a tím pádem jsem funkci technika vykonával dále v pracovním zařazení dělník, řidič.

Nedávno jsem soudruha tajemníka potkal v Sokolově na náměstí.. Musím se přiznat, že jsem si před ním uplivil a nahlas řekl: „Se sviněmi po stejném chodníku nechodím.“ Provokativně jsem přešel na protější chodník. Takže ten dnešní den byl odměnou!

„Prosím tě, jez!“ přerušila můj myšlenkový pochod manželka. „Od rána jsi nic neměl v puse, teď je už noc a ty i tu polívku necháš vystydnout.“

Pustil jsem se do jídla, a i když žaludek zaplavila vlna slasti, myšlenkami jsem byl úplně jinde, takže jsem ani nevnímal, co jím.

Co bude zítra? Bude se ten dnešní strašný den opakovat? „Já tam nepojedu!. Já jim nic nechci, tak ať mne nechají na pokoji! Co se stane, když tam nepojedu? Nejrady bych odjel někam, kde by mne nemohli najít,“

obracím se na ženu, jako bych od ní očekával pomoc. „Našli by tě všude a vězení bys neunikl,“ odpoví mi žena a já se otřesu oporem při pomyslení, že by to bylo horší než dnes.

Šel jsem se umýt do koupelny, abych alespoň opláchl ten uslzený obličej, hygienu jsem odflákl a stejně jsem seděl na posteli, v myšlenkách opět probíral jednotlivé věty z výsledku.

„Nepojedu tam! Ať si pro mne přijedou,“ rozhodl jsem nahlas a ozvěnou mi bylo oddechování ženy, kterou náročný den zmohl. Nemohl a nemohl jsem usnout, hlava mi třeštila. Ráno již v pět hodin jsem seděl za stolem, srkal teplý čaj a opět přemýšlel. Dnes musím být chytřejší, už vím, jak takový výsledek na Státní bezpečnosti probíhá.

Vyrazil jsem do mrazivého jitra a po cestě přemýšlel, co mi řeknou spolupracovníci. A také, že vynadám Rudovi, že nepověděl mé manželce, co jsem jí vzkazoval, když mne včera sebrali a odváželi z práce.

První, koho jsem potkal, byl Janeček, který topil v kotelně. Postával před kotelnou, ale když mne spatřil ve světle lucerny, ani neodpověděl na můj pozdrav a rychle zmizel v kotelně.

Přicházel jsem pomalu již ke kancelářím statku, když ze schodů proti mně vyrazil Jožka, který dělal panského kočího, jak se řidičům ředitele říkalo.. V okamžiku, kdy mne zahlédl, jako by prudce zabrzdil, div neupadl, otočil se a tryskem pádil zpět do kanceláří. Přicházel jsem k opravářským dílnám a skladu. Chlapi z dílen právě otvírali vrata.dílen a ven vyjížděl s traktorem traktorista Malý.

Křiknul jsem . „Ahoj!“ a zvedl ruku na pozdrav. V odpověď se ozvalo jakési nevýrazné zabručení a část chlapů rychle zmizela v dílnách.

„Do prdele! Copak jsem prašivej nebo co“ vyjelo ze mne nahlas, protože mi neuniklo, jak se mi spolupracovníci vyhýbají, aby mne nepotkali, a jak při setkání se mnou klopi oči a vyhýbají se mi i pohledem.

Vešel jsem do skladu, kde právě Černilka zalévala vonící černou kávu. Odpověděla na pozdrav, podívala se mne a pronesla: „Jak bylo? Vidím, že asi moc špatně. ! Dáte si také jedno?“ Podívala se mi do očí, když stavěla přede mne vonící kávu a hlesla „Povídejte! I když vím, že vám moc do řeči není, spíše do pláče, jak na vás vidím! Nebo mi to řeknete, až budete mít trochu náladu.“

Zasedla ke skladovým kartám a zapisovala náhradní díly. Najednou se prudce otočila na židli směrem ke mně a vyhrkla: „Já jsem to nebyla, pane Ranecký, já bych takovou sviňárnu neudělala. Víím úplně všechno, nebo se domnívám, že vím, ale na takovej podraz já nemám žaludek. Připomíná mi to moje mládí, doby fašizmu, kdy soused se bál souseda, aby na něj něco neřekl, a takové je to i nyní v éře slavného komunismu. Slyšela jsem, že vás večer dovezli domu, a pak se vám prý nacpali do bytu.“

„A udělali mi prohlídku bytu,“ hlesl jsem a zase se mi tlačily slzy do očí.při vzpomínce na včerejšek.

„Mám se dnes znovu k nim dostavit v půl deváté, prý mi sdělí, zda na mne uvalí vazbu.“

„Vazbu! ? A proč,“ vykřikla Černila. „Copak jste někoho zavraždil?“

Začal jsem ji neurovnaně a na přeskáčku vypravovat průběh předešlého dne. Bylo na ní vidět, jak jí to vzalo.

„Svině, Svině jsou to!“ Zvlhl jí pohled, a aby to zamaskovala, rychle si začala zapalovat cigaretu.

„Já tam nepojedu!“ řekl jsem tvrdohlavě. „Musíte! Dali by vám ještě maření úředního výkonu, nebo jak se to říká,“ odpověděla. „Co kdybyste jim zavolal, že nemůžete přijet? Jak se tam dostanete?“ a pohlédla na hodinky. „Autobus na Sokolov už odjel. Vždyť jim lhát ani nebudete!“

„ Vidíte, to je dobrý nápad, to mne ani nenapadlo, “ ožil jsem trochu.

Cvakly dveře a v nich se objevila hlava Jany, naší účetní. „ Ahoj Petře ! Pojd' k nám do kanceláře, je tam Beran, chce se tě na něco zeptat, “ a bylo na ní vidět, jak je nešťastná z toho, že to padlo na ni, aby mi vzkaz vyřídila.

“ Nechte ho na pokoji! Má jet znovu na Stb . Myslíte že je mu do zpěvu ? A nebo že je celý nažhaven vypravovat někomu, co si prožil ? “ povídala jí Černila.

Jana zrudla a dveře zaklaply. Byl jsem moc rád, že to Černilka za mne vyřídila. Bude mít kvůli tomu u ředitele zle, ale jak jsem ji znal, nic si z toho nedělala. Černil byl pravá ruka ředitele, a tak si ani na Černilku můj bývalý ředitel netroufl. Ona byla pravý opak svého muže. On byl kovaný komunista, spíš taková šedá eminence, ona typická Němka s opačným názorem na naše státní zřízení.

Temperamentní padesátnice, která se mi hrozně líbila, když přišla do práce a pronesla: „ Ten můj blbec šachista, pro kterého jsem vzduch, si mne zase nevšímá a hraje jenom korespondenční šach . Já se s ním musím zase pohádat, aby ten život měl nějaké to vzrůšo. On si mne zase bude udobřovat ! To bude samé Anelizko, nechceš tohle? Nebo tohle?

Anelizko sed', já to udělám ! Anelizko sem, Anelizko tam.! To bude ono ! Zase ten život dostane správný šmrnc !“ A takhle jim to v poměrně spokojeném manželství klapalo již mnoho let.

Zlatá Černila, pomyslel jsem si, a já bych jí málem včera křivdil.

„ Udělejte to tak, jak jsem Vám říkala. Já se budu modlit, aby to dobře dopadlo! Nemohou Vás přece odsoudit za to, že jste filmoval něco, co jste viděl ! A pokud neví o tom komíně a vlajce na půl žerdi, nic na vás nemají. Nebojte se, já si to tajemství vezmu do hrobu, tomu mému blbci jsem neřekla a neřeknu ani slovo, mohl by to někde vyžvanit ! “

Seděl jsem na židli v kanceláři skladu a hlavou se mi opět honily myšlenky na to, jak to mám udělat. Kupodivu do skladu tentokrát nikdo nechodil pro náhradní díly ani pro materiál, jako by ani nikdo nic nepotřeboval . Zatímco Černilka zakládala zboží někde ve skladu, já civěl tupě na telefon, stále nerozhodnut, co mám udělat. Nakonec jsem sáhl po telefonním seznamu, vyhledal číslo a raději ihned vytočil na ciferníku, abych si to nerozmyslel. Po chvilce se mi ozval v telefonu hlas, který jsem okamžitě poznal .

Byl to podporučík Převrátil Byl jsem najednou tak překvapen, že jsem skoro vykoktal: „ Tady Ranecký. Nepřijedu k vám , nemám se tam jak dostat , nejede mi autobus, ráno už odjel a jiný nejede. A také si myslím, že jsem vám již všechno řekl. “ Malou chvilku bylo ticho, když se opět ozval Převrátil.

„ Měl byste se sem dostavit ve vlastním zájmu, jak jsme vám již včera řekli. Jak jezdíte do Sokolova když tam potřebujete jet ? “ zeptal se mne.

„ Když tam potřebuji, jedu ráno autobusem, a když nepotřebuji, tak tam nejedu,“odvětil jsem mu, a to jsem nelhal.

„ Človče, nevykládejte mi takové blbosti ! “ vyštěkl na mne do telefonu,

„ Tak si auto sežeňte! “ a zavěsil.

„ A jsem opět v prdeli,“ řekl jsem polohlasně. Ti chlapi vědí, jak v tom chodit a jak člověka přinutit, aby dělal to, co chtějí oni. Ucítil jsem na svých zádech ruku. Byla to Černilka.

„ Pane Ranecký , nezlobte se, já jsem to slyšela. Co vám řekli? “

„ Že se tam mám ve svém vlastním zájmu dostavit a auto si mám někde sehnat,“ smutně jsem jí oznámil. „ Nez bude mi nic jiného, než si to auto sehnat a jet tam, nebo v téhle zimě vytáhnout motorku. “

„ Proč byste tam jezdil s vypůjčeným autem nebo na motorce v takovéhle zimě ? “ oponovala mi Černilka.

„ Vy jím nic nechcete . Ať si pro vás tedy přijedou. Víte co? Počkejte , buď zatelefonují, nebo přijedou.“ Otočila se, a šla do skladu opět zakládat zboží.

Má pravdu , pomyslel jsem si. Vytáhl jsem retko, zapálil si a dosrkal kávu, která byla již dávno studená.

„ Necháme to volovi, ten má větší hlavu, “ řekl jsem, otočil se a vyšel ze skladu.

Vzal jsem si tužku a papír a vyšel do dílen, že si napíši náhradní díly, které opraváři potřebují na opravy a které nejsou ve skladě na zásobách. Jindy na mě chlapi pokřikovali, šprýmovali, byli samé volovinky, a dnes se mi zdálo, jako by všichni chtěli do těch svých rozebraných strojů vlézt a zahrabat se do nich.

Jako u prvního jsem se zastavil u Grapy. To byl předseda odborové organizace a také velký komunista, který vstoupil do strany v době normalizace. Podíval se na mne, odpověděl na pozdrav a otočil se opět k rozebranému motoru traktoru. Jindy láteřil, že není to a nebo ono, že se jenom my studovaní flákáme a oni aby makali, a dneska nic. Na můj dotaz, zda má všechno a něco nepotřebuje, jenom zavrčel, že má všechno mimo peněz, a dále jsem byl pro něho vzduch. Jako kdybych tam nebyl.

Všiml jsem si svého služebního tévéčka, což byl dodávkový rumunský vůz. Byl to tank se spotřebou benzínu dvacet dva litrů benzínu o nosnosti jedné tuny, ale dalo se na to naložit i tuna a půl. Stál v rohu opravářské haly a byl zamknutý, což jsem zjistil, když jsem vzal za kliku. Nakoukl jsem okénkem do kabiny a zjistil jsem, že tam nejsou ani doklady, otočil jsem se a zamířil ke své kanceláři s tím, že zbytek chlapů obejdu za chvíli, a také mě napadlo, zda bych do Sokolova nemohl jet se služebním vozem, potřeboval jsem do mototechny a ta byla hned za rohem u budovy Stb.

Vzal jsem za kliku a zjistil, že kancelář je otevřená. Uvnitř seděl bývalý ředitel statku za mým stolem, i když již mým ředitelem nebyl a měli závod úplně někde jinde, hrabal se mi v šuplatech u stolu. Byl tak překvapen, že zrudl a hned vybuchl: „Já jsem ti to říkal už dávno, že si koleduješ o průser. Ty máš ale svoji hlavu, a nechceš poslechnout radu staršího.“

„A posraného,“ pomyslel jsem si v zápětí.

Zatímco bývalý šéf hučel něco o tom, že jsem si to polepil již před prověrkami, sedl jsem si na židli a hlavou mi běželo, jaký je on. Po srpnu šedesát osm prudce obrátil, začal se bát o koryto a podle toho se také choval. Stal se předsedou prověrkové komise a zde jsme se dostali do prvního sporu. Ještě než mne pozvali do komise k pohovorům, jsem mu řekl, že mu na prověrky seru, protože jsem si srpen prožil na vlastní oči, jak sám ví. A prožil jsem si vše osobně v Praze, jak také ví. „Takové okamžiky se v životě nezapomínají, soudruhu řediteli,“ řekl jsem mu tenkrát. Jako jediný jsem nebyl k prověrkám pozván, zkrátka mne vynechali. Od tohoto prvního sporu se mi občas zdálo, když jsme spolu jednali nebo se potkali, jako kdyby můj bývalý šéf neměl čisté svědomí, občas uhýbal očima při přímém pohledu a hovořil jako bokem. Mě to ale nevadilo a nijak jsem se tím nezabýval.

„Ty mne vůbec neposloucháš!“ rozčiloval se „Jestli tady v práci máš něco, co bys měl soudruhům z Stb odevzdat, tak jim to dej! Koleduješ si o pěkný průser, já ti to říkal již pěkně dlouho, ale ty máš svoji hlavu.“

Někdo vzal za kliku, dveře se otevřely a mezi nimi se objevil šofér z Stb.

„Soudruhu řediteli, dostal jsem rozkaz dovést pana Raneckého k nám do Sokolova!“

Hele oni se znají, blesklo mi hlavou.

„Teď mu tady domlouvám a říkám mu, aby nedělal potíže,“ patolízalsky mu odpovídal můj bývalý ředitel. Estébák mne chopil za rukáv a již mne opět cpal do černé volhy, která stála před vchodem do dílen. Zahlédl jsem opět mezi pootevřenými vraty dílen zvědavé oči. Bez jediného slova, zatímco já se zabýval myšlenkami na to, co bude, a snažil se přinutit ke klidu, dojeli jsme do známé uličky. Opět ta šaškárna se mřížemi a otvíráním a v ústrety nám přichází podporučík Převrátil. „Jak si to představujete!“ vybafl na mne. „To pro vás budeme jezdit jak pro nějakého pána?“

„Zaveďte ho vedle!“ a očima ukázal mému doprovodu, že mne má šoupnout do místnosti, kde jsem strávil včera první hodiny. Tentokrát nikdo nezamykal, což mně bylo hned podezřelé a divné.

Nečekal jsem sám se svými myšlenkami ani moc dlouho, asi tak patnáct minut, a ve dveřích se objevil nadporučík Přeučil.

„ Člověče, vy jste dobrý režisér, sestavil jste ten film působivě. Ta orosená růže jako by plakala, potom pohled na to malé dítě a přesmyk na kalendář s datem jednadvacátého srpna a nápisem tragický den okupace,“ byla jeho první slova. Tvářil se usměvavě, byl asi dobře naladěný.

Zalupal jsem po dechu a nevěřil tomu, co říká. Pokračoval dále v monologu a rukou mi ukazoval, abych ho následoval. „ Potom to působivé prohlášení federálního shromáždění s pokračováním filmu, události u rozhlasu a tak dále... Bohužel takový jako vy nám nejvíce škodí!“

Jeho hlas náhle z dobré nálady jako by přecházel do utajeného vzteku. Ukázal, kam se mám posadit, sedl si naproti a opět začal: „Právě jsem se vrátil od prokurátora a musím vám sdělit, že na vás nebude uvalena vazba a nebudete ani souzen z urážky spřátelených armád a hanobení jejich státních představitelů. Po delším rozhovoru se soudruhem prokurátorem, přečtení protokolu o vašem výslechu a promítnutí vašeho filmu mi prokurátor sdělil, že na vás nemůže uvalit vazbu, protože jste se údajně nedopustil trestného činu a nemůžete být ani odsouzen. Údajně jste natáčel jen to, co jste viděl, a nijak to písemně ani slovně nekomentoval! Ale režie filmu, jeho promítání, působení na city lidí, by při jeho dalším promítání mohlo být trestným činem a mohli bychom vás obvinít podle paragrafu 104 trestního zákona, kde je sazba až dvě léta odnětí svobody. Proto vám film nevrátíme, zůstane u nás!“

To byla rána. Jako by ze mne spadl balvan, dokonce se mi začala vracet dobrá nálada. Přeci asi existují rozumní lidé, jako ten prokurátor, pomyslel jsem si.

Ten film mne ale bude mrzet. Byl to přece dokument. A ta skoro pochvala od protřelého estébáka mi zalichotila, že jsem se i usmál, než mne probral do skutečnosti hlas nadporučíka Přeučila.

„ Moc se nesmějte, ještě nemáte vyhráno! Od dnešního dne si na vás budeme dávat dobrý pozor, takový rozvraceči režimu jsou nejhorší. Nejste žádný blbec, dovedete si dát určité věci k sobě, porovnat je a použít. Jako ten film.“ Chvilku se odmlčel, jako by přemýšlel.

„ Poslyšte, nabízím vám spolupráci v určité oblasti, mohl byste tak smazat tento svůj škraloup. Nezabýváme se jen protistátní činností, ale i hospodářskou kriminalitou, a tak vám chci nabídnout i určitou formu spolupráce. Podepíšete s námi spolupráci a budete nás informovat ve věcech, o které vás požádáme. My na druhou stranu zase zapomeneme, že jste se něčím provinil a byl u nás vyšetřován. Myslím, že je to pro vás výhodná nabídka! Co vy na to?“

Ten úsměv, který jsem měl předtím ve tváři, mi jako by zmrzl. Měl jsem se stát bonzákem, jak říkala Černilka lidem, kteří tajně donášeli. A to byla věc, kterou jsem k smrti nenáviděl. V mžiku jsem si vzpomněl na její vypravování z války, kdy soused dovedl udat souseda, otec syna a naopak. Ne, to né! Nemohl bych se nikomu podívat zpříma do očí. Musel bych uhýbat pohledem jako náš bývalý ředitel.

Vykoktal jsem: „ Víte, moc mě těší vaše nabídka spolupráce, ale musím si to nechat projít hlavou, nerad dělám ukvapené závěry! Samozřejmě kdybych o něčem věděl, přijdu za vámi a tu spolupráci můžeme podepsat.“

„ Vidíte, to je slovo od chlapa, jak jsem vám říkal, my zapomeneme na ty potíže, které jste nám způsobil,“ zahlaholil nadporučík, a na jeho tváři se opět objevil úsměv z úspěchu.

„ Podepíšete nám ještě doplněný protokol o výslechu a my vás nebudeme dále obtěžovat, a dokonce vám vystavíme potvrzení na ten zabavený film pro účely Státní bezpečnosti.“

V okamžiku zasedl za psací stroj a rozeběhl ho rychlými údery na klávesnici.

Opět jsem ohodnotil v duchu rychlost jeho psaní. To já jako kancelářský samouk jsem to tak rychle nedokázal. Byl jsem z toho celého trochu tumpachový, bylo to na mne moc rychlé, ten chod událostí.

Stále se mi nechtělo věřit, že by pro mne tak rychle vše skončilo, a strašně jsem se těšil na to, až odtud vypadnu.

„ Tak, tady to máme!“ hlaholil nadporučík Přeučil a rychlým pohybem tahal papíry s kopírákem ze stroje.

„ Nebylo to ani tak zlé, jak se to jevílo, že mám pravdu? Ale příště opatrně, jak jsem řekl, žádné průsery a věřím, že za námi brzy přijдете. Víte, na čem jsme se předběžně dohodli,“ a přitom na mne významně pomrkal.

„ Tak tady nám to podepište ! “ a ukazoval mi prstem kde. Abych pravdu řekl, jako včera, aniž bych cokoliv četl, naškrábal jsem podpis, uchopil přeložený papír, který mi podával, a s tlukoucím srdcem, které se mi rozebíhalo do vysokých obrátek, jsem povstal ze židle.

Byl jsem tak vystresovaný, že teprve na schodech jsem slyšel klapnout mříže za sebou a se zděšením jsem si uvědomil, zda jsem v ten okamžik nepodepsal něco, co by mne později mohlo mrzet.

S chladnou hlavou člověk uvažuje jinak.

Těšil jsem se na to, že budu konečně venku na chodníku, a také na to, že si dám v bufetu na náměstí držkovou s dvěma rohlíky.

Jak málo stačí člověku ke štěstí!

Ten, kterého jsem dříve neznal, stal se mi blízkým,
leč zase do bůhvíjakých končin po čase odebral se .
Ať jeho spojení se mnou mělo důvod jakýkoli-
když takový člověk umře, vždycky to nesmírně bolí.

Strana a vláda příběhnou a pomohou ti.

Paní ředitelka školky, kde moje žena pracovala, se s manželem rozhodla, že si pořídí nové moderní auto místo trabanta kterého měli druhý rok.

Oba toužili po nové škodovce, protože se jim již rozrůstala rodina a nemohli se do luxusního vozidla pocházejícího z NDR vejít.

Nějak se ženské vzájemně domluvily a moje žena mi to sdělila skoro jako hotovou věc.

„ Na nové auto se nezmůžeme a tohle by byla příležitost a mají ho skoro jako nové. A kdo ti dá dneska auto na splátky?“ sdělila mi, když jsme to rozebírali večer u kavičky a cigaretky.

Byla to opravdu výhodná koupě, protože chtěli v hotovosti deset tisíc a zbytek dvanáct tisíc na bezúročné splátky, protože auto bylo staré pouhé dva roky a na tachometru nebylo najeto ani patnáct tisíc kilometrů. Sice bylo pro nás i malým problémem sehnat dohromady potřebnou sumu peněz, ale rodiče manželky nám pomohli.

Stal jsem se tedy majitelem automobilu, o kterém se vypravovalo mnoho vtipů, ale já na něj nenechal dopustit.

Vždy jsem ty různé vtipaře na náš automobil, který jsem přejmenoval na posunovalo, usazoval vtipem, zda vědí, proč má Trabant tak velký kufr.

Nikdo většinou nevěděl, a tak jsem odpovídal : „ No přeci na seno!“

Když se po mě udiveně dívali nebo se ptali proč na seno, tak jsem dodal: „ No přece aby bylo pro ty voly, co si o Trabantech vypravují vtipy!“

Od tohoto dne jsem se stal také saniťákem pro všechny úrazy a porody v obci, zatímco moje žena byla již delší dobu zdravotní sestrou , porodní bábou i doktorkou.

Všichni věděli, že moje žena je zdravotní sestra a tak veškeré úrazy, porody a ošetření směřovaly k nám domů ještě intenzivněji než předtím , pro první pomoc mé ženy.

Všichni také věděli, že do hospody nechodím a jsem vždy schopen jízdy jako náhradní sanitka, pokud to pospíchalo.

A některé úrazy byly opravdu šeredné a já si kolikrát myslel, že je živé ani nedovezu.

Jednou k nám dotáhli dřevorubce, který si motorovou pilou odevřel hrudník a to byl potom fořr.

Stalo se také, že lesáci dovezli nové koně na přibližování dřeva do lesa.

Již při vyvádění koní z přepravníku skončil jeden z kočích podupán a s několikrát přeraženou sanicí u nás a již jsem mazal s trabantem na chirurgii.

Kočí udělal to, co se nesmí.

Posilněn alkoholem, vzal na koně násadu od lopaty a to neměl dělat.

Když jsem ho předal na operační sál a vrátil se domů, čekalo mne překvapení.

U nás doma byl ošetřován jeho druhý bratr, také kočí, který také posilněn alkoholem vzal na koně také násadu od lopaty vzteky, že mu zranil bratra, a skončil v ošetření mojí manželky s úplně stejným zraněním.

Otočil jsem se tedy a ujížděl s novým úrazem opět na chirurgii, protože i on měl přeraženou sanici.

Ošetřující lékař v nemocnici se nestačil divit, když se oba bratři ležmo střídali na operačním sále.

Jeden z těchto bratrů si říkal „Jánošík“ a oba přišli do obce z oblasti Tater.

Mladší se pravidelně chodil posilňovat jako svobodný mládenec do místní hospody spolu se svým ženatým bráchou.

Přezdívku „Jánošík“ měl z toho důvodu, že když neměl na zaplacení, nechal při odchodu na stole cedulku „Tu bol Jánošík,“ a také za svůj opilecký zpěv stále stejné písničky.

Měl ve zvyku vždy kolem půlnoci si stoupnout před panelák a spustit:

„Hore hájom chodník, moj otec bol dobrý, já mosím byť zbojník!“

Měl jsem již každý večer připraveny na balkoně dva kýble s vodou.

Nechal jsem ho dozpívat první sloku a potom vodu na něho vylil.

Zahrozil pěstí směrem ke mně a vykřikl: „Boha Ti, počkej, Jánošík ťa zrube!“ setřásl vodu a šel spát.

Tak se to opakovalo nejméně pětkrát v týdnu. Myslím si, že mu šaty nestačily ani uschnout.

Když jeho starší bratr, odcházel do hospody, jeho žena musela pokleknout, obout mu boty a krásně přešetřit. Potom ji pouze odkopl..

Při návratu z hospody přišel ke dveřím svého bytu, opřel se a zazvonil.

Žena nesměla nikdy spát, jinak jí pěstmo ukázal, kdo je doma pánem.

Nastavil nohu, kopl ženu a zařval: „Topánky.“

Žena musela pokleknout a jemně ho přezout do domácí obuvi.

Když se jí ho podařilo posadit za stůl, okamžitě donesla talíř hodně horké dobré hovězí polévky.

Najedl se, spokojeně krknul a jeho manželka ho musela ještě šetrně převléknout a uložit k spánku, nebo vyhovět jeho choutkám jako přísného pána domu.

Jeho žena nebyla žena, ale otrok, s kterým nakládal a zacházel podle své nálady a chuti.

Jejich děti jim nesměly tykat, ale onikat.

Obdobným způsobem to chodilo i ve více rodinách v obci.

Jeden z mých spolupracovníků, když se vrátil z hospody, někdy vyhazoval nábytek z okna paneláku a svoji ženu při té příležitosti pěkně zmaloval. Již druhý den sbíral rozštípaný nábytek pod okny a chodil ho slepovat do truhlářské dílny. Neuplynul ani týden a jeho ženě se ještě nestačily ztratit monokly, které jí udělal, a již se po obci vodili jako dva největší milenci a olibávali se každých pět minut. Já jsem vždy říkal, že kdyby mohl, udělal by jí to i na chodníku.

Konečně se mi také podařilo odmaturovat, ale až v druhém termínu. Nějak jsem to nestíhal, protože jsem neměl ještě dopsanu maturitní práci.

Nebyl jsem ostatně sám, byla to většina třídy a v jarním termínu maturovali jen dva žáci a třem se podařilo odmaturovat až na podzim.

Útěchou mi budiž, že jsem z maturitní práce dostal jedničku, ale z maturitních předmětů byly samé trojky. Na školu mi zkrátka poslední dobou nezbyval čas.

Byl jsem věčně někde ve světě, buď sám nebo s řidiči, ale to až když přišla místo větřiesky první nákladní Avie.

Mimo řidiče Jirky jsem vystřídal velké množství jiných řidičů, většinou mladých kluků.

Ale Jiří, to byl pan řidič, který měl naježděny skoro již dva miliony kilometrů a bez nehody.

Měl již před důchodem, byl podruhé ženatý a jeho žena ho držela hodně zkrátka.

Peníze dostal vždy tak na cigarety a jídlo a to ještě velmi skrovné.

Mnohokrát jsem musel hradit ubytování na hotelech ze svého, i když jsem si to později vyúčtoval proti stvrzence na cestáku.

Na Jiřího bylo ale stoprocentní spolehnutí. Byl přesný jako hodinky, a k neutahání.

Někdy, když jsme se vraceli z dlouhé trasy, třeba ze Slovenska od Velkých Kapušan, kdy to byla štreka přes celou republiku, jsem ho občas v noci střídal v řízení, i když jsem řidičský průkaz na nákladní vozidla neměl, ale projevila se praxe, když jsem dělal závozníka

v Kynžvartu. Tehdy můj kolega řidič, starý fotr před důchodem, mi říkal: „Sedni si za to, já

si zdřímnu!“ a když jsem se zdráhal, říkával : „ To budeš v životě potřebovat, to se nezapomíná, a jednou mne budeš chválit, svého kluka jsem to také naučil!“

Náš kluk rostl jako z vody, i když to bylo takové vyzáblé dlouhé děcko, ale pohybů měl tolik, že právě proto snad ani nestačil nějak moc přibrat na váze.

Naší dětské paní doktorce se moc nelíbil, říkala, že je opožděný, což nás samozřejmě namíchlo, protože jsme viděli, že kluk je docela normální a velmi živý, kterého jsme museli naopak neustále hlídat, aby něco neprovedl.

Moji paní to rozčílilo tak, že se objednala u dětského specialisty v Sokolově.

Kluka prohlédl a konstatoval, že na něm žádné opoždění nezpozoroval, a jestli stál a chodil dříve než seděl, to se srovná, v tom neviděl žádný problém a co se týče toho, že málo přibývá na váze a je hubený, dal manželce tuto odpověď: „ Víte, neměl bych to jako dětský lékař říkat, ale myslím si , že kdybyste mu občas strčila do ruky rohlík a kus salámu, že by se to samo upravilo.“

„ Nesmíte být v té dětské stravě tak úzkostlivá .“

Paní se zařídila podle jeho rady a při odchodu z nemocnice koupila v nejbližším obchodě, co jí lékař radil.

Díky tomu, že jsme nyní měli posunovadlo, mohli jsme si občas vyrazit do Prahy za rodiči, nebo až na Vysočinu, za babičkou a prarčetou na starou chalupu, která potřebovala mnoho oprav, protože pomalu padala k jedné straně.

Jednou, při návštěvě mojí matky v Praze v parném létě jsme dorazili do Truhlářské ulice a nechali se přemluvit, ať zůstaneme na oběd.

Okna byla otevřena dokořán, aby se v bytě dalo alespoň trochu dýchat. Vzal jsem si noviny a začel se do nich, zatímco moje manželka se nabídla mé matce, že jí pomůže s přípravou oběda.

U kuchyňského dřezu omývala hlávkový salát, když tu se ozval výkřik „ Ježíši Kriste “ a máti držela našeho kluka v náručí, když ho před tím strhla z parapetu okna.

Nevšiml jsem si totiž, když jsem byl zabrán do čtení novin, že náš čilý hoch si židli přišoupl k oknu a hbitě na ni vylezl a drápal se z okna, když ho máti zachytila.

Ani manželka nic nezaregistrovala, protože byla otočena zády při mytí salátu.

„ Nemůžeš dávat pozor na to dítě?“ pustila se do mne.

Já jsem byl z toho tak vyděšený, že jsem nedovedl ani odpovědět, když jsem si uvědomil, co se mohlo stát.

Nejhorší byla reakce mojí máti, která z toho dostala nervový záchvat, protože jako děti jsme jí provedli něco podobného.

Spustila na mne vodopád výčitek a zároveň dostávala hysterický záchvat, až po chvílce omdlela.

Když se manželce podařilo máti přivést k vědomí, nevěděla, zda se věnovat jí, nebo obědu na plotně.

Moc dlouho mne to mrzelo, a abych se přiznal, tenkrát mi ten oběd vůbec nechutnal.

Ne proto, že by byl špatně připraven, ale veškerá pohoda se okamžitě vytratila a byla pryč.

Od této události při jakékoliv naší návštěvě u máti okna byla uzavřena na kličku, která se dala otevřít, pouze když si dospělý stoupl na okenní parapet.

Ženské v práci si na mne opět vymyslely další skopičinu, a tak jsem jednou dostal poštou doporučený dopis, a když jsem jej otevřel, šokoval mne svým obsahem.

Byl psán úřední formou i s číslem jednacím jako Krematorium hlavního města Prahy, centrální péče Praha – Strašnice a byl nadepsán jako výzva a pokračoval tímto textem: Jelikož jste již dosáhl patřičného stáří a svojí zchátralostí již nemůžete lidstvu nijak prospět, ba naopak svým zjevem jen strašíte, vyzýváme Vás, aby jste se dostavil na základě § SZN ze dne 30.9.1970 odst.13 dne 1.1.1971 se svojí kostrou do výše uvedeného krematoria a ohlásil se u pece č.3 za účelem zpopelnění Vaší strašidelné postavy.

Vezměte sebou: 1 kolo suchého palivového dřeva, láhev petroleje, kbelík uhlí a 2 kostky Sany, rodné to sestry másla, jelikož je obava, aby se vaše kostra nepřipálila.

Za úřední výkon Vám bude účtováno 2500,- Kč dle vyhlášky NÚC, kterýžto obnos je splatný ve vaší mzdové účtárně a je splatný před zpopelněním.

V případě, že byste propadl roštem, bude Vaším příbuzným zaúčtováno dalších 42,- Kč za vyhrabání z popelníku.

Souhlasíte-li, aby Vašeho popela bylo použito jako umělého hnojiva, bude Vaším příbuzným odečtena sleva 23,5 %. Pítí alkoholických nápojů je před kremací zakázáno, aby nedošlo k výbuchu. Dále upozorňujeme, že nohy musí být zvláště čisté, jinak bychom je museli spálit zvlášť za příplatek atd. atd.

Abych pravdu řekl, tato jejich srandička mne rozesmála, ale i rozzlobila a tak jsem nelenil a odepsal dopis, který byl nadepsán jako poslední závěť svým spolupracovnícům.

V této odpovědi, kterou jsem psal již jako z nebe, jsem je vinil z toho, že tento stav nastal díky jejich chování a jednání, čímž jim ponechávám povinnost starat se o mou rodinu a pravidelně přispívat na výchovu mých dětí a to i těch nenarozených atd. atd.

Nevědomky jsem prozradil to, co jsem doposud tajil, že se naše rodina rozšíří o dalšího potomka.

To byla voda na jejich mlýn, protože do této doby ještě nic nezpozorovaly, na mé ženě to ještě tolik nebylo znát.

Jednou, když se zase popíjelo v kanceláři a já přijel do toho nejlepšího, když jsem viděl tu baterii prázdných lahví od tvrdého alkoholu, řekl jsem jim, že u žen má alkohol vliv na mozek a plod a u mužů na prochlastané játra a potenci.

Potřeboval jsem si odběhnout na WC, protože jsem předtím byl na dlouhé cestě. Když jsem se vrátil, ženské se řehnily a ptaly se mne: „To jsi se byl na WC zkontrolovat, jak jsi na tom?, jestli ti netvrďne povaha místo jater?“

Byly to zkrátka potvory a za to jsem druhou Janu začal titulovat „Bestie v lidské kůži.“ Mnohokrát mi říkávaly: „Počkej, až jednou budeš starej, s láskou si na nás vzpomeneš, protože již nikdo v životě tě nebude zlobit tak, jako my!“

Od této události vždy, když je chytla chuť si prolít hrdlo, měly pro mne speciálně přichystanou lahvičku měkkého alkoholu, což bylo červené nebo bílé víno, kterému jsem po dlouholetém odporu k alkoholu přicházel na chuť, protože to množství, které jsem vypil, jsem za alkohol nepovažoval.

Víno není alkohol, ale nápoj bohů, pokud se pije s mírou.

Za ten rok jsem odvezl pěkných pár porodů do porodnice v Sokolově, jen jednou jsem nemohl a musel za mne jet souseď, který si ten týden pořídil úplně novou škodovku.

Byl z toho tak strašně vyvalený, že se netrefil do brány při vjezdu do porodnice a ten fungl nový auťák odřel po celé délce od předního blatníku až po zadek.

Moje žena měla nejvyšší možný termín a já začínal mít obavy, abych byl doma, až to na ni přijde, protože tentokrát byla rozhodnuta, že bude rodit v porodnici v Sokolově.

Věděl jsem z vypravování mého tchána, že kdyby ji při prvním klukovi nestihl včas vyhnat do porodnice, rodila by prý v taxíku.

Přijel jsem zase jednou dosti pozdě z Plzně a vykládal zboží s auťáku, když se objevil u dílen kolega Ondra.

„Co tady děláš?“ ptal se, jako by mne viděl po prvé.

„No co bych dělal, nevidíš, že jsem dovezl věci z Plzně?“

„Já jsem myslel, že jsi odvážel svoji ženu do porodnice“, sděloval mi.

„Byla tady již před polednem, že to na ni přichází, abys ji odvezl, že ji odchází plodová voda,“ pokračoval dále.

„Vy volové a to jste jí nemohl někdo odvézt!“ vybuchl jsem.

„No, nemohli jsme, protože jsme byli zase všichni napraní a Herbert tady nebyl,“ přiznával se Ondra.

Rychle jsem vyházel věci z auta a hnál se domu i s auťákem. Vběhl jsem do bytu, ale doma nikdo.

Dala asi kluka k sousedům a objednala si sanitku, pomyslel jsem si, když v ten okamžik žena přicházela. Podíval jsem se na ní a zeptal jsem se jí: „Jedeme hned, jak je to dlouho, co ti začala odcházet ta voda?“

„Jen klid!“ povídá žena rozvázně.

„Najez se, umyj se a převlíkni, potom pojedeme.“

„Ne, ne, jedeme hned,“ rozhodl jsem a chopil se připravené tašky.

Nacpal jsem ji do auta a uháněl jako Širon a zatačky dolů z Rovné jsem málem vymetal smykem.

Při pohledu na ženu jsem viděl, že je zle. Stihl jsem to a ženu předal sestřám na porodnici.

Když jsem se vrátil domů, měl jsem telefonickou zprávu u sousedů, že mám druhého syna.

Druhý den při návštěvě pod okny porodnice, když mi ukazovala v peřince bílou vlasatou hlavu, byl jsem přesvědčen, že je to holka a že si za mne žena vystřelila. „Mám ti ho v okně rozbalit, abys mi to uvěřil?“ volala na mne.

„Nechej to raději na doma, tam se přesvědčím!“ křičel jsem na ni zpětně, protože na porodnici nebyl přístup dovolen.

Kytky se musely odevzdávat u hlavního vchodu sestřám, které je předávaly.

„Kdybys počkal za dveřmi necelé tři minuty, když jsi mne sem vezl, slyšel bys ho jak brečí,“ sdělila mi.

„Začala jsem rodit již na chodbě, jak jsi mě předal sestřám,“ sdělovala mi z okna porodnice. Nikdo si nedovede představit, jak jsem si oddechl, když jsem si představil, jak rodíme na cestě v autě.

Druhý synátor, dostal křestní jméno po mém nejlepším kamarádovi ze Slovenska, který se jmenoval Pavel a od doby vojny jsme byli velmi dobří kamarádi a přátelé. Byl také ženatý, ale jeho žena již čtyřikrát potratila vždy, když by se již možná děcko i podařilo zachránit.

Jezdili za námi i na Rovnou a z našeho Pavla byli přímo uneseni. Dlouho nás přemlouvali, zda bychom jim ho nechali za vlastní. I když bych byl se schopen s jejich rodinou rozdělit o mnohé, o děti nikdy! Museli jsme je zklamat, ale naše přátelství tím neutrpělo.

To léto po narození syna mne požádal kamarád Mirek, který dělal hlavního zootechnika, zda bych mu mohl pomoci se přestěhovat do nově dokončeného rodinného domku, který byl právě před několika dny zkolaudovaný.

Byl v řadové zástavbě půlkruhů rodinných domků, které jako by uzavíraly obec.

Sešla se nás prima parta kluků. Říkám kluků, ale všichni jsme byli ženáci do třiceti let, a stále jsme se považovali za kluky.

Mirkovi pomoc stěhovat přišel Honza Lindečka, Franta Vaňous, těžař Jirka a já.

Makali jsme celí zpocení skoro bez zastávky až do pozdního odpoledne, ale Honzík Lindečka stačil za tu dobu urazit asi šest dobře vychlazených piveček. A to jich měl Mirek přichystané tři basy a také na zazdění něco ostřejšího.

Byla sobota a nebylo třeba pospíchat, spát měli kde, to bylo to první, co prosazoval přestěhovat Honza.

„Jo kluci, nejdůležitější je přestěhovat hnízdečko lásky,“ sděloval nám hned, jak jsme začali.

„Proč myslíš?“ ptal jsem se ho zvědavý na jeho odpověď.

„No protože by mu mohli na holé podlaze ujet nohy, když by lezl za starou na lůžko umístěné na zemi! Já to znám!“ sděloval nám důvěrně.

„My když jsme se pokaždé stěhovali, tak se nám do roka narodil vždy kluk,“ sděloval nám a šklebil se.

„Jo a byl vždycky správně zrzavej po pivě, které jsi před tím vytroubil,“ neopomněl jsem si jako vždy rýpnout. „Ještě že jsi se stěhoval jenom třikrát, jinak by tvoje paní vodila do školky regiment ohnivých mužů.“

„To je vidět, že nepiješ pivo, jinak by ses řídil také heslem: Dohonit a předhonit,“ nedal se Lindečka.

„Musíme dát Mirkovi nějaké ty rady do života, když se ještě na nic nezmohl, i když je na to již dosti starej!“ pokračoval dále.

„ Hele, ty bys mu také mohl dát nějakou tu cennou radu, když ho voziš občas domů na Vysočinu, a zmohl ses taky již na dva kluky a třetího máš možná zaděláno“
Mírek pocházel z Čečkovic u Chotěboře, a tak když jsme nyní byli motorizovaní a jeli jsme na Vysočinu, brávali jsme ho sebou.

Na první jízdu určitě neměl pěknou vzpomínku, protože našemu Petrovi v tom horku to auto nějak nesedlo a tak se mu vyzvracel přímo na krk za límeček sváteční košile.

V rozpáleném plastiku se smrad ze zvratků ještě více šířil, i když Mírek košili okamžitě sundal a moje žena se snažila plínou zmírnit následky.

Byla to hororová jízda, kterou završil můj syn, když jsme se zastavili na umytí a občerstvení v hotelu „Hart“ za Vilémovem.

Pobledlý synátor zasedl s námi u stolu a já mu chtěl objednat jenom sodovku, ale pan výčepní mne předběhl.

„ Co si dáš hochu?“ zeptal se syna, který se rozhlížel po výčepu.

Synátor se něho podíval, bouchnul pěstičkou do stolu a řekl na celou hospodu „ Pívo!“ tak nahlas, že to slyšela celá restaurace a staří dědkové cucající svůj chmelový mok vyprskli smíchy.

Pan výčepní měl smysl pro humor a tak okamžitě pronesl: „ Jak mladý pán poroučí! “ a šel nalít deci piva, zatímco já bych zalezl ostudou nejraděj někam pod stůl.

Když mu pivo postavil na stůl, synátor sáhl na skleničku a pronesl: „ Je málo studené, takové já nepiju.“ a já jsem zíral, odkud to ten náš kluk zná.

Pan výčepní okamžitě donesl nové, ale synátor ho odstrčil a již odmítal komunikovat dále.

Když to Mírek vypravoval ostatním, všichni prohlásili, že ten můj kluk má víc rozumu nežli já, protože dovede rozeznat, co je dobré a co ne.

Konečně jsme skončili se stěhováním a já jsem si myslel, že se rozloučím a půjdu domu.

„ Tak to tedy né!“ razantně a skoro jednohlasně mne přitiskli do židle.

„ Nemysli si, že zdrhneš, nebo jsi tak posranej ze svý starý?“ vracel mi rejpaní Honza.

Po další hodině jsem se snažil vytratit, když nálada všech přítomných začínala stoupat s množstvím vypitého alkoholu.

„ Neblbni“, uklidňoval mne Mírek, „ Přeci nebudeš trhat partu, když jsme to tak krásně rozjeli!“

Vaňous se začal s Honzou hádat, jak daleko by doletěl jeho golfový úder holí, protože Honza byl také znám zálibou v této velmi ušlechtilé zábavě a vzdálenost, kterou sdělil Honzík, se mu zdála nepřiměřená.

Po celou dobu mne nutili pít ten ušlechtilý mok, jak ho nazývali, a já jsem měl břicho nafouknuté jako ty nadmuté jalovice tenkrát na Lobzech a navíc jsem začínal cítit, že jsem již také pěkně nachmelený.

Po další hodině, kdy Jirka vypravoval zážitky z honu a pijatiky u Bohouše na Lobzech, a snažili se zamaskovat prostřelené křeslo a koberec, jsem se s výmluvou, že se mi chce čurat vytratil.

Zjistil jsem, že mi nějak neslouží nohy, ale snažil jsem se rychle vzdálit od nového bydliště Mirka, když tu u jeho rodinného domku se otevřely dveře a okna a všichni začali rvát na celou obec: „ Ranecký je srab, on utekl, on se bojí svojí ženy!!“

Jak jsem utíkal do kopečka, několikrát se mi prosmecky nohy a já se válel po zemi jako totálně ožralý. Žaludek se mi houpal jako na vodě.

Podářilo se mi dostat domů a okamžitě jsem zapadl na WC, kde jsem zuřivě dával.

„ Tatínkovi není dobře?“ ptal se synátor manželky, jak mi později vypravovala.

„ Tatínek má horečku?“ vyzvídal dále na ženě.

„ Jo má a dneska bytelnou,“ utvrdila ho moje žena v jeho domněnce, ale druhý den mi nevyčítala nic ani slovem. Dělalala, jako by se nic nestalo. Zalehnul jsem a probral se až v neděli dopoledne a žaludek jsem měl stále jako na vodě.

Byl jsem vytrestán a o to větší jsem cítil odpor k alkoholu.

Nejstarší synátor byl takový zvědavý klouček. Přicházel do let kdy ho vše zajímalo a muselo mu být vše řádně vysvětleno.

Byl první máj a sluníčko jako by chtělo dohonit vše, co za celou zimu zameškalo.

„Hele, mohl bys vzít děti někam ven, já bych doma zatím vygruntovala,“ přišla za mnou žena.

„Venku je krásně, můžeš se s nimi projít někde v lese a nejmladší se také prospí na čerstvém vzduchu,“ vysvětlovala mi moje žena a také nelenila a počala malého oblékat.

Zapojil jsem se do práce a oblékl většího. Netrvalo dlouho a již jsme trandili s kočářem směrem do lesa.

Vzduch byl prosycen vonícím jarem a rašící květenou. Musel jsem pomalu u každé květině synátorovi vysvětlovat, jak se jmenuje. Nejvíce ho zajímal podběl a vstavač lékařský.

Samozřejmě chtěl také vysvětlit, proč se vstavač jmenuje vstavač. Bloumali jsme lesní cestou, zatímco nejmenší synátor v kočárku usnul.

Zrovna jsem staršímu synátorovi vysvětloval něco o mravencích, protože objevil pěkné mraveniště, když jsem upozoroval na zeleném paloučku u cesty zaparkovaného malého fiátka osmset padesátku.

Při pohledu na auto jsem zkoprněl.

Auto mělo otevřené dveře u spolujezdce, na předních sedačkách ležela nějaká žena úplně vysvlečená. Její nohy spočívaly na ramennou muže, který měl vysvlečené kalhoty, klečel na kolenou u prahu auta a snažil se takovou silou, že malé autíčko se kolébalo v rytmu přírazů, jako loďka na rozbouraném moři.

Hlasitě jsem zakašlal a snažil jsem se upozornit pískáním na naši přítomnost.

Milující se dvojice ale vůbec nereagovala, naopak kvílení a hekání ženy svědčilo o tom, že se blíží asi k nebeským výšinám prožívané rozkoše.

Synátor mne zatahal za ruku a okamžitě se mne ptal: „Tatínku, co dělá ten svlečený pán té paní, že tak křičí?“ Chopil jsem synátora pevněji za ruku a snažil se zrychlit krok, zatímco on brzdil a s úžasem malého dítěte sledoval to, co ještě v životě nezahlédl.

Jeho hlasitý dotaz musela určitě dvojice aktérů slyšet, ale stále v milostném aktu nepřestávali. „Dává té paní umělé dýchání!“ vzpomněl jsem si na spásnou větu a myslel jsem, že uspokojím jeho zvědavost.

„A tatínku, proč ten pán nemá kalhoty?“ vyptával se synátor zvědavě a nahlas dále. „Jak ten pán pospíchal, tak mu spadly,“ odvětil jsem a táhl synátora z místa.

„A to se musí, když se dává umělé dýchání, každý svléknout?“ vyptával se neodbytně náš rozumbrada a mne pomalu, ale jistě přiváděl do rozpaků.

„Já jsem myslel, že hustí kolo,“ ukončil rozmluvu syn, když jsme byli již několik metrů od auta asi pod dojmem toho, že mne před několika dny viděl klečet u kola našeho Trabanta, když jsem ho hustil a při tom hekal a vzdychal.

„Jo hustil a pořádně!“ neopomněl jsem si přisadit „Až málem převrátil auto.“

Doma po návratu z lesa samozřejmě synátor oznamoval manželce naši příhodu hned na chodbě a měl k tomu opět řádný vysvětlující komentář.

Musel jsem i já manželce vše řádně vysvětlit, ale ta vše okomentovala slovy:

„Bože můj, jen vás na chvíli pustím někam samotné, učíš ho pěkné věci a to sotva odrost plínkám.“

Šklebila se ale na mne a věděl jsem, že to nemyslí vážně.

Chodil jsem občas s hajnými do lesa na posed a zkoušel filmovat. Zjistil jsem ale, že pro to nejsou světelné podmínky a že natočit vysokou zvěř volně se pasoucí pod posedem jen tak lehce nepůjde.

Jednou na mne zvonil hajnej Maťátko, jestli chci, že mne vezme sebou. Když jsme dorazili do lesa, ukázal mi na posed, kde bude, a mne poslal na jiný vzdálený asi tři sta metrů.

„Až si neuvidíš na špičku nosu, přijď za mnou, pokud do té doby nuslyšíš výstřel,“ sdělil mi a lezl na posed.

Já jsem se odebral tam, kam mne poslal.

Čekal jsem dlouho a stále nic, již jsem po dvou hodinách chtěl odejít, když tu na paseku vešla statná laň a za ní snad patnáct dalších se statným dvanáctákem. Byl to nádherný pohled a podvečer, když se pode mnou pásl růdl vysoké a začínalo se silně stmívat.

Ani jsem pomalu nedýchal a bál se pohnout .

Když jsem si opravdu neviděl ani na špičku svého nosu, slezl jsem z posedu a pomaloučku tápavě jsem postupoval k posedu s hajným.

Říkal jsem si asi po půl hodině, že tam již musím být, když třeskla rána přímo naproti mně a já viděl vyšlehnout oheň z hlavně pušky.

„ Ty vole, to jsem já !“ řval jsem málem posraný strachem, aby nedal repete.

„ Já vím !“ ozvalo se nade mnou. „ Tak proč jsi po mě střílel?“ blekotal jsem.

„ Já nestřílel po tobě, ale na telko!“ oznamoval mi hajnej a slézal z posedu.

„ Tady někde musí být,“ a šmátral kousek ode mne.

„ Já měl strach, že odskočí, když jsi přicházel, bylo na deset nebo patnáct metrů od tebe,“ a hledal dále.

Připojil jsem se k šmátrání, ale nic jsme nemohli najít.

„ Kurník, vím, že jsem se trefil!“ bručel hajnej Maťátko.

„ Víš co, zajedeme pro baterku, já jsem jí zapomněl doma u věšáku,“ rozhodl.

Když jsme se za další půlhodinu vrátili s baterkami, telko jsme skutečně našli o pár metrů dále zajeté pod smrček, jak při smrtelné ráně padlo.

Nadarmo hajnému nepřezdívali „ Řezník,“ pomyslel jsem si. Na co střílel, to bylo jeho!

Jednou, když jsme opět vyrazili na Vysočinu a já se byl podívat na chaloupce mých prarodičů a vzpomínal na mládí, přesvědčil mne prastrýc Jeník, že by byl rád, když bych se mohl o chalupu starat, protože v ní bydlela po smrti prarodičů jenom prateta Anička. Tetě bylo skoro osmdesát let, byl to pro ni neřešitelný problém. S opravami jsem pomáhal již předtím, kdykoliv jsme na Vysočinu dorazili.

Nakonec jsme se dohodli že chalupu od ní odkoupíme na splátky a prateta si v chaloupce ponechá právo doživotního pobytu.

Zajel jsem za notářem, který tetu na chalupě navštívil a sepsal vše potřebné. A tak jsme se stali majiteli chalupy, která byla v moc špatném stavu, protože před pratetou se ani praděda s prababičkou pro svůj vysoký věk nemohli o rodnou chaloupku řádně starat, ale já jásal, že chalupa nepříjde do cizích rukou, a také prastrýc Jeník byl spokojen .

Začali jsme ze Sokolovska jezdit na Vysočinu pomalu každých čtrnáct dnů a trávili jsme zde práci každé svátky nebo volna, včetně dovolených.

Po narození druhého kluka zde moje paní s dětmi pobývala i celé prázdniny a já za nimi občas dojížděl.

Byl jsem po každé takové návštěvě utahaný jako mezek, ale že se na chaloupce začalo s opravami, bylo brzy znát.

Prateta odešla do domova důchodců v Rozsochatci, protože pohyb jí činil čím dál tím větší potíže a usoudila, že pobyt v domově důchodců pro ni bude nejpříjemnější řešení.

Pokaždé, když jsme jeli na chaloupku, neopomněli jsme se za ní zastavit.

Vyptávala se vždy, co jsem dalšího na chalupě opravil, nebo udělal, a těšila se, že jí na Ransko dovezu, až dodělám verandu a WC, které jsem počal nejdříve opravovat, protože když jsem se o ně opřel, málem jsem propadl do hnojiště, které zde od doby odvedení kravky Mazly ještě stále bylo.

Venkovní dveře spolu s dveřmi do chodby byly tak strašně nízké, že když jsem na to zapomněl a vletěl jsem do chalupy jako vítr, většinou jsem ležel přede dveřmi s kolem hvězdiček na prahu a divil se, jak mohli tak nízké dveře dříve dělat. Proto jsem je při nejbližší možné příležitosti také předělal. Mamina s dětmi byla na chalupě a já skoro každý víkend za nimi jezdil.

Prázdniny se chýlily ke konci a já s našim bakelitovým posunovadlem jel pro rodinu na chalupu.

Profičel jsem v pozdních odpoledních hodinách, kdy se již stmívalo, Prahou, aniž bych se zastavil u máti, minul jsem Žižkov a projížděl Jarovem, když mne zoufalým máváním stavěla žena, o které jsem byl na devadesát procent přesvědčen, že je to herečka Regina Rázlová. Zastavil jsem a stopařka ke mně doběhla

„Jedete prosím vás na Kolín?“ ptala se mne.

„Jedu až na Vysočinu,“ sdělil jsem jí.

„A vezmete mne?“ optala se a po mém přikývnutí se již uvelebila na sedačce pro spolujezdce.

Chvilku jsem jí okukoval, zda je to ta populární herečka nebo nikoliv, ale přesvědčen jsem nebyl.

Byla to moc hezká žena, pěkných nohou, které končily v kratičké sukni.

Byla jen nalehko v tmavé blůzce na které se rýsovala dvě pěkná ňadra. Byla to zkrátka ženská „Kus!“ jak se říká mezi chlapy.

Po chvilce začala sama vypravovat, že pracuje u soudu na Karlově náměstí a potřebuje se rychle dostat do Kolína, protože jí ujel autobus.

V Kolíně prý má svoji garsonku po matce, ale jinak bydlí v Praze a já jí pro změnu vypravoval, že jedu za rodinou na chalupu.

Povídali jsme si nevázaně o všem možném a nemožném pěkně dlouhou dobu, když sáhla do kabelky a ptala se mne, kde se rozsvěcuje světlo, že si potřebuje něco přečíst.

Vytáhla z obálky jakýsi dopis a po chvilce se mne ptala: „Jak se řekne německy pátek?“

„Asi Freitag“ odpověděl jsem.

„Nebo to je sobota?“ nebyl jsem si v ten okamžik jistý.

„Ne, ne sobota se řekne Samstag“ vzpomněl jsem si.

Poděkovala a dopis zastrčila opět do kabelky a zhasla stropní světlo.

„Že nemáte strach takhle cestovat v noci?“ zeptal jsem se jí.

„Proč?“ ptala se nechápavě.

„Já si myslím, že takových případů u soudu projednáváte,“ sděluji jí stydlivě.

„Jakých?“ ptá se opět, a mě se zdá že si ze mne vystřeluje a dělá srandu.

„No přece znásilnění!“ vyhrknu a očekávám její odpověď.

A ta mne přímo šokovala. „Když má někdo chuť, tak ať si dá, já mu v tom bránit nebudu, naopak budu ráda.“ „Nedělejte si za mne srandu!“ odpověděl jsem jí.

„Vy nemáte rád sex?“ ptala se mě nevinně.

„Mám, proto také jedu za manželkou,“ pokračoval jsem dále.

„A to jste to ještě nezkusil někde jinde?“ zeptala se mne, jako by se o skoro nic nejednalo.

„Já vám kápnu pravdu,“ povídá mi najednou.

„Docela se mi líbíte, a kdyby mi neměl přijet ten Němec, tak bych vás ráda pozvala nejen na kafičko!“

V ten okamžik jsem pomalu lapal po dechu, ale to jsme již byli za mototechnou na pokraji Kolína.

„Tady mi prosím zastavte,“ ukázala mi kousek před křižovatkou.

Obrátila se směrem ke mě a povídá mi: „Díky za svezení!“ když najednou nečekaně uchopila moji pravou ruku a zasunula jí mezi své rozpálené nohy a já v ten okamžik jsem ucítil v prstech vlhko.

Naklonila se, políbila mne na tvář a vystoupila.

Když zabouchla dveře, jenom kratince zamávala.

Odstartoval jsem v šoku od chodníku, až se kola protočila ve vysokých obrátkách.

Nikdy bych nevěřil, že řidiče může potkat na cestách i takováto událost, vždyť černé kroniky byly plné opačných zkušeností řidičů i stopařek.

Když jsem se vracel s rodinou z Vysočiny zpět na Sokolovsko, zastavili jsme se v Praze a po dlouhé době jsme navštívili bráškovu rodinu na Starém Městě, protože se jim narodil syn.

Ženské si vypravovaly něco o rodině a dětech a já jsem s bráškou zapředl hovor na politickou scénu, Husáka a normalizaci.

Měl na to jiný názor, tvrdil mi, že když všichni dobří komunisti odejdou a vrátí stranickou legitimaci, zůstanou ve straně jenom prospěcháři a kariéristé, a tvrdil mi také, že Husák chce jenom urovnat a zklidnit situaci. Argumentoval i tím, že generální tajemník ÚV KSČ byl sám dlouhou dobu v padesátých letech vězněn a že chce pro náš stát jen to nejlepší.

Tímto svým názorem mne opravdu namíchl a rozzlobil, protože jsem mu dokladoval to, že normalizační proces je jen pouhé vypořádání se s odpůrci nynějšího režimu.

„Krucinál, Ivane, máš krátkou paměť, vzpomeň si na dny, kdy jsme v srpnu šedesát osm chodili spolu po Praze! A náš velký přítel Sovětský svaz, ten velký přátelský vrah našich lidí zůstává i nadále našim vzorem a diktuje nám svoji politiku a podmínky,“ rozzlobil jsem se na brášku.

„Ty se chceš klonit k takovým lidem? A omlouvat jejich jednání?“

„A ty si myslíš, že by nám západ a Amerika nediktovala svoji politiku a podmínky?“ argumentoval Ivan.

„Pamatuj si, že každá vláda a každý režim, ať na východě, nebo na západě, si bude dělat jen svoji politiku, která jim bude vyhovovat!“ pokračoval ve svých argumentech

„Ano, ale za podmínek udušení jakékoliv demokracie a zavírání odpůrců jiných názorů, je to jen opakování padesátých let, i když bez poprav.“

„Strana a vláda přispěchá a pomůže ti, ale nanejvýš do vězení, budeš-li mít jiný názor.“ ukončil jsem naši debatu.

Při odchodu od brášky ve mne zůstal špatný pocit, jako by bylo mezi nás zaseto sémě vzájemné nedůvěry.

Ještě že mi neřekl jako ten blbec okresní tajemník Cibulka, že si sype popel na hlavu, že byl pomýlen rozhlasem, tiskem a televizí.

Odcházel jsem rozzloben a rozladěn, nechápal jsem, jak se jeho názory mohly tak změnit, ale nic jsem mu nevyčítal. Cesta z Prahy ubíhala a já brzy na hádku s bratrem zapomněl.

Buch, buch, buch, buch, ozývalo se v paneláku, jak kluci kopali do míče, který se odrážel od stěny paneláku, sotva ten nejmenší synátor usnul.

Několikrát jsem jim říkal, že jsem byl také mladý a hrál si s míčem, ale že mají hřiště jen několik metrů dále, že by si měli uvědomit, jak strašně to nájemníky rozčiluje, když se rány v celém paneláku ozývají.

„Hraj vole, vyser se něj!“ řekl ten starší z kluků, který bydlel v rodinném domku a úplně mne ignoroval.

Sehnul jsem se k míči, který jsem sebral slovy: „Tak heleď, vole, ať si pro ten míč přijde tvůj tatínek, když na mne sereš!“ a odebral jsem se s míčem k výtahu, kde na mne čekala sousedka z prvního patra.

„To jste moc hodný, že jste jim ten míč sebral. Já jsem na ně několikrát z balkonu křičela, ale dělali si ze mne jen randu. To se nedalo již vydržet!“

Druhý den jsem potřeboval jet do servisu v Karlových Varech, chtěl jsem vyměnit kulové čepy řízení, které byly již vymačkané.

Při jízdě z Rovenských serpentýnek se mi zdálo, že auto nějak plave, ale přičítal jsem to za vinu těm kulovým čepům. Blížil jsem se na předměstí Varů, když najednou se trabant nedal na silnici vůbec udržet a já se řítíl mezi lidmi stojící na autobusové zastávce.

Naštěstí jsem skončil v příkopu dříve, než jsem k nim dorazil. Přerazil jsem patník a pravý blatník pukl jako rozlousknutý ořech. Vylézal jsem z trabantu, nohy se mi trásly z toho šoku a jal jsem se havarované auto prohlížet.

S hrůzou jsem zjistil, že mi chybí úplně pravé kolo, které jsem našel opodál. Na brzdovém bubnu nebyla ani jedna matice, která by disk držela. Během deseti minut dorazilo auto veřejné Bezpečnosti.

„Člověče, vždyť jste musel mít úplně povolené kolo, to jste ho měl asi špatně utáhnuté, neměnili jste ho před jízdou?“ ptal se mě příslušník po prohlednutí způsobené škody.

Byl jsem z toho celý tumpachový, protože jsem kolo měnil před několika měsíci a nejezdil jsem za tu dobu několik stovek kilometrů.

„ Nebo vám ho někdo naschvál povolil, nemáte nějaké nepřítelé nebo rozbroje se sousedy?“ ukončil prohlídku příslušník a v ten okamžik jsem si vzpomněl na toho výrostka s mičudou . Nemohl jsem to prokázat, byla to pouze domněnka, ale byl jsem přesvědčen, že v tom mají kluci prsty.

Ještě štěstí, že jsem měl v náradí dvě rezervní matky disku a tak s pomocí příslušníka jsem disk kola nandal, přišrouboval dvěma matkami a krokem dojel k servisu.

Stálo mne to díru do kuponu, stovku za patník , stovku za pokutu a tři tisíce za opravu.

To mne to sebrání mičudy přišlo pěkně draho.

Jednou nás naši synátoři pěkně vyděsili. Bylo výhodou, že si jako děti mohly hrát před panelákem a my se s manželkou jen několikrát podívali z okna, abychom je zkontrolovali.

Nehrozilo žádné nebezpečí, že by se jim mohlo něco přihodit, pokud neodcházeli od baráku někam daleko. Prostředkem obce vedl veliký kruhový objezd místní komunikace, který dovoľoval zajet autem až před panelák. V obci bylo aut minimum, protože garáže i parkoviště bylo dole pod obcí.

Při jednou vyhlédnutí jsem zjistil, že kluci jsou na druhé straně paneláku, hned u plotu mateřské školky.

Volali jsme s manželkou s okna, ať se okamžitě vrátí domů.

V tu dobu projížděl na okruhu souseď s autem a kluci způsobně počkali na přechodu, až auto přejede, a potom teprve přecházeli vozovku.

Najednou kde se vzal, tu se vzal statný vlčák našeho souseďa, který se hnál za autem svého pána, a když byli kluci uprostřed vozovky, srazil našeho menšího kluka košíkem, který měl na mordě přímo do hlavy.

My jsme jenom s manželkou zahlédli, jak kluk udělal salto ve vzduchu a sesunul se jako podřátý.

Starší se jej snažil zvednout ze silnice, ale malý byl v bezvědomí a nohy mu nesloužily.

Proklel jsem souseďa i jeho psa.

Nečekal jsem na výtah a schody v paneláku seběhl snad v republikovém rekordu. Doběhl jsem k ležícímu synovi, který měl hlavu červenou jak pivoňku a pomalu se probouzel k vědomí.

Okamžitě jsem předal synátora manželce a hnál se zpět pro klíčky od auta a řidičák.

Myslím si, že jsem do sokolovské nemocnice dorazil tak rychle, že ani s počínajícím porodem jsem tak rychle nikdy nedojel.

V nemocnici se syna ujali lékaři a počal kolotoč vyšetření a rentgenů, protože jeho hlava během cesty přecházela od červené do modré.

Když uběhly nekonečné minuty vyšetření, sdělil nám pan primář, že hlava synátora je v pořádku, nemá žádnou zlomeninu, ani krvácení do mozku. Pokud prý chceme, nechají si ho tam na pozorování. Zhluboka jsme si s manželkou oddechli.

Když se druhý den souseď dozvěděl, co se stalo, přišel se nám omluvit.

Měl veliké štěstí, že mne vztek již přešel.

Jednoho dne, když jsem se opět vracel z cest po republice, jsem se opět zastavil na chalupě, abych zkontroloval, zda je vše v pořádku.

Babička měla obrovskou radost, že mne opět vidí, a nechtěla mne jen tak rychle propustit.

Když jsem dopil její báječné kafe, které dělala zásadně do půllitrového hrnku, hned se ptala, zda nechci ještě jedno. Musel jsem jí vypravovat, kde jsem všade jezdil, co sháním, co rodina, přátelé a sourozenci v Praze.

Byl jsem z toho celodenního ježdění docela utahaný že jsem počal klimbat u stolu.

„ Copak jsi dělal v noci? “ ptala se mne, když mne klepáním na záda probudila.

„ Já vám to řeknu a vy mi to budete závidět“, nedal jsem se zaskočit, ač jsem byl rozespálý.

„ I ty pacholku jeden, já dobře vím, jak to myslíš“ hrozila naoko prstem.

„ Ty si budeš ze starý báby utahovat?“

Byla zkrátka ze starý školy, ale páľilo jí to dobře..

Byl rád, když jsem na chalupě mohl konečně zalézt do studených a provlhlých peřin. Nevadila mi ani krátká postel po prarodičích a usnul jsem skoro okamžitě, přestože jsem předtím vypil to pověstné babiččino kafe, ve kterém i lžička málem stála v pozoru.

Ráno jsem se zastavil za svým kamarádem na místním JZD, aby mi poradil, kde bych mohl sehnat náhradní díly na rozmetače chlěvské mrvy, které se vyráběly v Přibyslavi. Pokecali jsme, udělal mi kafe a dal mi dobrou radu jak na to. Slíbil mi, že nakoupí pasy na rozmetaď jako pro jejich družstvo a potom mi zavolá abych si pro ně přijel, a dal mi jméno a adresu, na koho se mám u výrobce obrátit. Vždyť výrobce byl tak zvaně za humny a na domácí se vždy trpělo a měli přednost v nedostatkových náhradních dílech a bez známostí a dobrých kontaktů si žádný zásobovač ani neškrtil.

Vyrazil jsem z družstva v dobré náladě a hned za obcí u benzinové stanice zastavil již postaršímu muži, který tak nějak nezkušeně stopoval, jako by to v životě nedělal. I když jsem většinou brával stopařky nebo vojáky, tentokrát se mi zželelo tohoto muže a zastavil jsem. „Děkuji ti, bratře partyzáne,“ jsou první slova tohoto stopaře a podává mi na pozdrav pravici.

„Jedeš, bratře partyzáne, na Prahu?“ vyzvídá a pohodlněji se usazuje v mém Tévěčku.

„Jedu až skoro na druhý konec republiky, za Sokolov,“ odpověděl jsem mu a začínám ho zkoumat a vyptávat se, jako každého stopaře nebo stopařky.

Tentokrát jsem si byl skoro jist, že to není Čech, ani Moravák a váhal jsem i nad slovenskou národností.

„Kde jste cestoval?“ hodil jsem první otázku jako návnadu.

„Ále, byl jsem se podívat na stará místa, kde jsem prožil kus mládí za války. Toulali jsme se tu po lesích, spali po zemljankách i hájenkách a kolikrát utíkali, když na nás Němci dělali zátaň,“ rozpovídal se stopař.

„Zažil jsem, bratře partyzáne, moc hladu a zimy v této krajině a nyní, když mi nic nechybí, se mi v Praze začalo stýskat a chtěl jsem se podívat na stará místa, než umřu.“

Teprve nyní jsem se začal utvrzovat v tom, že je to Rus, měl nesmazatelný ruský přízvuk, i když již téměř nepatrný.

„Spal jsem včera na Slavíkově, dneska v Peršíkově u starých přátel,“ rozhovořil se sám bez dalších otázek.

„Jo, bratře partyzáne, to byla jiná doba, jiní lidé.“

„Vy jste byl v brigádě Jana Žižky?“ vyklouzlo mi z úst.

„Co ty o tom můžeš vědět?“ zeptal se mne a asi zkoumal, kolik je mi let.

„Trochu něco vím, jsem tady z toho kraje, četl jsem knihu Úder z hor, něco mi vypravovala babička s dědečkem a mimo jiné vím, že Slavíkov je nedaleko a Peršíkov za lesem od mé chalupy,“ odpověděl jsem mu.

„Eto charašo!“ poprvé užil ruštiny.

Pustil se do vypravování, jak to s ním bylo, když utekl z vlaku při transportu do zajateckého lágru, jejich zdary a nezdary v bojových akcích i o partyzánských soudech, které byly rychlé, bez nějakého velkého zjišťování pravdy nebo zrady.

Dnes jsem u tebe spal a jedl, zítra budu stát v popravčí četě, když tě partyzánský soud odsoudí.

Rozsudek jsme museli vykonat, nebo skončit na jejich místě. Vypravoval skoro již hodinu, a když jsme se blížili k nemocnici v Čáslavi, podíval se na hodinky.

„Bratře partyzáne, teď vyndává moje spojka buchtu z trouby a já jsem slíbil, že se zastavím. Že tady se zastavíš a půjdeš se mnou?“ položil mi otázku, a aby zdůraznil, že mu na tom moc záleží, okamžitě mne začal lákat:

„Budou tvarohové, s makem i s marmeládou, takové ty pravé české buchtu.“

A moje spojka je umí dělat přímo báječně.

Včera jsem s ní telefonicky mluvil a slíbil jsem, že se zastavím, takže to bys mi neudělal, abys jel dál. Chvilku si odpočineš, dáš si čaj s citronem a buchtu a za hodinu pojedeme dál.“

„ Jste moc hodný, ale já nikam k nikomu cizímu na buchtu nepůjdu. Klidně vám zastavím a počkám v autě na vás, “ odporoval jsem mu.

„ Bratře partyzáne, to mi neuděláš, je to báječná ženská, učitelka, a ráda tě se mnou přivítá ,“ sděloval mi, když jsme již projížděli Čáslaví.

„ Tady o kousek dál u toho domu s kachličkami zastav,“ poručí mi a hned, jak jsem zastavil vyskakuje z auta a tiskne zvonek u domovních dveří.

Během několika minut vyjde usměvavá paní s bílou zástěrou a již se navzájem objímají.

Musel jsem jít s nimi, nedali jinak, a tak během chvilky jsem byl představen její matce, již staré dámě, a v zápětí seděl za stolem u vařícího čaje s vonícími buchtami.

Paní se mne vyptávala, odkud jsem, kam jedu a zda jsem ženatý a mám děti.

Když jsem jí sdělil, že mám dva kluky, málem ji vyhrkly slzy do očí.

„ Já jsem to štěstí neměla,“ obrátila se rychle ke kuchyňské lince.

Nechtěl jsem se vyptávat na jejího manžela, bylo mi to trapné. Hodina při povídání uběhla jako nic a já se začal zvedat, že pojedeme dále.

„ Musím vám dát na cestu,“ povídá a rychle plnila dva papírové sáčky buchtami.

Loučení mezi nimi bylo docela dojemné. Slušně jsem se s oběma dámami rozloučil a poděkoval za pohoštění.

„ Jsem moc ráda, že jste mu zde zastavil, a vy se stavte někdy s manželkou a dětmi, až pojedete na Vysočinu,“ sdělovala mi jeho spojka.

Nasedli jsme a vyjeli. Po pár metrech můj spolujezdec povídá: „ Ta stará svině ! Nejraděj bych jí zabil.“

Užasle jsem se na něho podíval a skoro zařval: „ To není možné, vždyť jste se objímali a ona vás hostila jako rodného bratra, tak proč jí tak sprostě nadáváte!“

„ Jí ne, ale ty starej svini, její matce!“ poučil mne bratr partyzán.

„ To nechápu, vždyť jste s ní normálně mluvil,“ tápal jsem stále a nemohl si objasnit souvislost s nadávkami.

„ Je to dlouhá historie,“ začal najednou vyprávět souvisle.

„ Ona Maruška, tedy jako moje spojka, nemohla mít děti a tak jim s manželem skoro nic nechybělo, protože nemuseli krmit hladové krky a neměli se tak špatně.“

Podíval se na pytlík s buchtami, jednu vytáhl a s chutí se do ní zakousl.

„ Na, vem si, bratře partyzáne ,“ podává mi sáček a pokračuje. „ Vařit také uměla, ty buchtu má moc dobrý vid’? “ Aniž by čekal na mojí kladnou odpověď, protože ty buchtu byly opravdu dobrý, pokračoval.

„ Jediný, co jim chybělo bylo auto. Měli našetřeno, ale nějaká ta koruna jim chyběla, a tak se bába nabídla, že jim něco půjčí, co měla pod štrozokem.

Znáš to, když je bába zazobaná, bydlí u dcery, má navařeno, má kde bydlet a nemá za co utrácet.“

Vypravoval to tak zaujatě, že jsem začínal mít podezření, že to zná, že musel mít také asi tchyni a tak jsem se ho zvědavě zeptal: „ Vy jste ženatý, nebo jste byl?“

Užasle se na mne podíval.

„ Ty máš ale nápady, bratře partyzáne. Já a nějaká bába? Tak do postele to jo! Vždyť jsem také chlap a jako chlap jsem v pořádku, ale nastálo ? Copak jsem chorý ? “ hájil se .

„ U tebe to je něco jiného, ty jsi mladý. Já když jsem byl mladý, byla válka. Padl jsem brzy do zajetí. Byla zima, hlad a tábory, kde jsi nevěděl, zda tě někdo pro kůrku chleba neuškrtní, než skončila noc, nemusel ses dočkat rána.

Když jsme šli do zajetí, padal jeden výstřel za druhým, jak kamarádi odpadávali, nevěděl jsem, zda vůbec dojdu. Potom se mi podařilo utéct z transportu a přidat se k partyzánům.

Po válce jsem věděl, že nesmím nazpět do Ruska, protože bych skončil zase v lágru, a tak jsem se schovával, no a pak jsem zde zůstal.

A to bylo na ženění pozdě. Teď mi nic nechybí, mám důchod, znám se se všemi spolubojovníky, s prezidentem Svobodou i Husákem. Nic pro mne není problém, “ ukončil monolog jen proto, aby vytáhl další buchtu.

Kam to ten bratr partyzán jen dává, v duchu jsem si pomyslel, protože jsem věděl, že těch buchet sežral již určitě jeden celý pekáč. Asi mu na štaci po kamarádech vyhládlo.

„No a po čase, když auto bylo již doma,“ vrátil se najednou k dřívějšímu vypravování, „stará začala určovat, kam se pojedje a kam se nepojede. Dovedeš si představit, jak to Frantu sralo. To byl její muž, tedy jako Marušky,“ vysvětloval.

„No a jednou mu prdlo v kouli, odjel do hospody autem, tam se ze žalu ožral a když se vracel domů, tak měl dopravní nehodu. Zabil člověka na kole.“

„Byl soud a byl odsouzen do basy. Já jsem mu to u Husáka vyjednal, že do basy nebude muset jít, když se s rodinou pozůstalých jednorázově vyrovná.

Ale babizna již žádné peníze nechtěla půjčit. Takže František je v base.“ Smutně vzdychl a vytáhl poslední buchtu.

„No tak se nediv, že jí nadávám do sviní, kdyby neseděla na penězích, tak nemusel do basy,“ konstatoval s plnou pusou. „A auto stojí v garáži a nikam se nejezdí!“

„A co ty, bratře partyzáne, jak se vede tobě?“ obrátil se na mne, aby také něco ze mne dostal.

Počal jsem mu vypravovat o mých potížích, o vyšetřování Státní bezpečností, o zaměstnání a rodině, o tom, že nesmím dělat technika, přestože školu mám.

Než jsem skončil, pomalu jsme se blížili k Praze.

„Bratře partyzáne, já ti pomohu, pro mne to není problém,“ ujišťoval mne. „To víš, i mezi kamarády se někdy najde svině, znám to z války a také, když jsem byl u partyzánů. Tobě, bratře partyzáne, pomohu, ty jsi mne také pomohl, když jsi mne nenechal stát na silnici a potom jsi zastavil i u Marušky.“

„To víš, doba je těžká. Nemysli si, že mezi námi neprobíhá boj ještě teďka. To je boj o koryta, o moc,“ svěřoval se mi se svými zkušenostmi

„Můžete mi říci, proč Svaz protifašistických bojovníků má čím dál tím víc členů, než před léty? Vždyť by to mělo být právě naopak, protože staří válečníci pomalu vymírají!“ ptal jsem se ho nevinně.

„To je to, bratře partyzáne, o čem jsem se ti zmínil. Čím víc lidí, tím více peněz, tím větší boj o koryta. Nemysli si, že nás to nesere. Je tam halda takovejch, co nám třeba donesli jenom vodu, a teď se vydávaj za partyzány. Je to svinstvo. Přitom seděli doma v teple na prdeli, a když bylo po všem, tak vylezli.“

Ale neboj, tobě pomůžu! Připrav si všechno a zajdeme za Husákem a budeš mít po potížích,“ ujišťoval mne.

„Napíšeš ti adresu a telefon, a až to budeš mít připravený, tak zavoláš a přijedeš do Prahy,“ plánoval již předem a také začal s vypisováním adresy a telefonu do bloku, který vylovil z náprsní kapsy.

Zastavil jsem mu na konečné tramvaj v Praze na Jarově.

Předal mi lístek s adresou, objal mne jako starého spolubojovníka, dvakrát políbil po ruském způsobu na tvář a naskočil do rozjíždějící se tramvaje.

Byl jsem jako v Jiříkově vidění. Proč já mám hergot takový štěstí na dobrosrdečné Rusáky, vždyť Ivan Ivánovič byl zrovna takový, pomyslel jsem si a pokračoval v jízdě

Na konci měsíce nastoupil nový nákupčí na výpomoc, protože jsme to s Ondrou nestíhali. Bydlel na Kostelní Bříze a byl v částečném invalidním důchodu.

Jmenoval se Pepa a táhlo mu na padesátku .

Byl to takový noumen, který si rád lokl dobrého moku a nezkazil nikdy žádnou lotrovinu. . Pokud toho moku bylo více, rád uzavíral s ostatními spolustolovníky nebo i celou hospodou sázky.

Nebylo pro něho nic těžkého sníst rozkousanou sklenici nebo žárovku. Uměl si složit žiletku do úst, že to vypadalo, jako by ji polkl.

Jedno z jeho oblíbených čísel bylo sníst celé hodinky. Jednou mne dostal tím, když po takovéto sázce si mi stěžoval, že mrchy stále tikají a nemůže je ze sebe dostat, ani pokud

polyká na lačný žaludek velké množství kyselého zelí, smíchaného s nastříhanými reznými nitěmi, aby se hodinky zachytily.

Musel během pěti let na dvě operace žaludku, ale stejně ho toto trápení neodradilo od dalších sázek, kterými vyhrával poměrně velké sumy korun.

Jednou v hospodě na Březové, když byl již řádně rozparáděn, s celou hospodou při předvádění jeho kaskadérských kousků uzavřel s celou hospodou sázku, že strčí nohu do hrnce s vařící vodou. Padaly tam stokorunové sázky, které za poměrně krátkou dobu přesáhly výši několika tisíc.

Poručil hostinskému, aby nechal ohřát veliký kastrol vařící vody. Po dobu čekání si celá hospoda neopomněla řádně prolévat hrdlo pivem se zazděnými rupy.

Když byl konečně kastrol vařící vody donesen doprostřed sálu, kde i stolu seděl náš kolega nákupčí, celá hospoda ztichla napětím.

Hostinský postavil hrnce s vařící vodou před židli našeho kolegy, který vrazil nohu tak, jak byl obutý do hrnce s vařící vodou.

Zapálil si cigaretu a shrábl štos naskládaných bankovek na jeho stole, které se v sázce nashromáždily. Hospoda úžasem vzdychla a živě se rozproudila debata.

Náš kolega vyndal nohu z vařící vody a prohodil: „To jsem se zase jednou ohřál.“

Tu jeden z přihlížejících dědků, který měl již také řádnou opičku, která mu seděla za krkem, závistivě zařval s pohledem na paklík mizejících peněz.

„Když to dokázal, on dokáží to také“ a vrazil nohu do hrnce s vařící vodou.

To byla také jeho poslední slova, protože v zápětí se s strašným řevem skácel vedle hrnce.

Nohu měl tak strašně opařenou, že ho okamžitě musela rychle odvézt záchranná služba do nemocnice.

Náš kolega měl totiž tu nohu od kolena dolu dřevěnou, což nikdo nevěděl, ani na jeho chůzi to nebylo vidět.

Samozřejmě, že z toho měl soud a dostal dva roky natvrdo za klamání při navádění k trestnému činu a těžkému ublížení na těle.

Ani basa kterou si prý odsloužil v Esce Cheb na montáži kol, ho neodradila v konání dalších blbostí a vtípků.

Pán smrti Jama ti nepočká, neosloví tě:
„Už dokončils dílo?“ Jsi proň strpení nehoden.
Máš-li tedy co třeba je vykonat určitě,
učíš to neprodleně ještě dnes, v tento den.

Mezi nebem a zemí.

Probudil jsem se s výkřikem na rtech, propocený a vyděšený z toho, co se mi právě zdálo. Byla půlnoc, ale já již nemohl usnout, přestože jsem si vyměnil propocené pyžamo, vyvětral v ložnici a byl se napít.

Když jsem opět ulehl, v hlavě se mi opakoval právě prožitý sen, který byl tak sugestivní a opravdový, že jsem se stále převaloval na lůžku, hledal správnou pozici, při které by se mi podařilo usnout, a v duchu nadával na sebe samého a pitomé sny, které dovedou k smrti vyděsit.

Žena vedle mne spokojeně pochrupávala, nejstarší synátor měl ruce rozhozené jako andílek a druhý, mladší benjamínek zuřivě cumlal palec hluboko zasunutý do úst a slastně pomlaskával. Mne ten nastávající den čekala služební cesta do Žamberka a Kunvaldu a ten šílený sen měl s tou cestou přímou spojitost.

To bude asi tím, že jsem na tu cestu asi v průběhu dne několikrát myslel, říkal jsem si, a zkusil se převalit na druhý bok. Vysvobozující spánek nepřicházel, a tak jsem vlastně pomalu odpočítával uplynulé hodiny.

Vylézal jsem z postele opravdu jako po havárii, kterou jsem ve snu prožil, něco jako by mne drželo a stále našeptávalo: „Nejezdi, nejezdi, vymluv se na něco, třeba, že je ti špatně, nebo se s šéfem domluv, že pojeděš až další den, nebo až budeš mít svoje služební auto, které bylo v opravě.“ Nešlo to ale udělat, termín byl předem telefonicky dohodnut. V továrně ZAZ Žamberk jsem měl nakládat tolik vytoužené a přímo vymodlené nedostatkové elektrody.

A měl jsem vyrazit hodně brzy ráno před třetí hodinou.

Takový byl život zásobovače neboli emtézáka.

Navíc jsem tu funkci dělal v zařazení dělník – řidič, protože jsem byl pod dozorem a péčí Státní bezpečnosti a nesměl jsem žádnou technicko hospodářskou funkci vykonávat, takže jsem si nemohl diktovat, co chci a nebo nechci.

Musel jsem být rád, že mohu dělat to, co mne bavilo, a měl jsem rodinu, kterou jsem musel živit. Nebylo mi nic platné, že jsem měl střední školu. Státní moc byla silnější.

Ani ta snídaně mi nějak nechutnala. Rychle jsem se oblékl a vyrazil do opravářských dílen pro automobil, kterým jsem měl tentokrát jet.

Byl to polský Žuk a starší pamětníci si tuto polskou dodávku určitě vybaví.

Den předtím byl v dílnách v opravě. Prováděla se oprava spojovacích tyčí řízení a seřízení souběhu kol.

Taková banální malá oprava. Tento služební automobil byl mého kolegy, který byl nemocen, já jsem měl svůj tank, jak jsem přezdíval rumunskému TV –41 F, až v Hodoníně na generální opravě.

Byly tři hodiny ráno, když jsem vyrazil do dílen za naprosté tmy.

Co čert nechtěl, při cestě do dílen jsem potkal svého nadřízeného šéfa, který mi vyhuboval, že jsem měl být již dávno na cestě.

To mi ještě scházelo, pomyslel jsem si . Co tady dělá tak brzy ráno?
Jako kdyby mi četl myšlenky .

„ Jdu dělat úkoláky, nemohu spát ,“ sdělil mi suše.

„ A ty koukej mazat, ze Sokolova do Žamberka je to pěkných pár kilometrů a na cestě budou určitě podzimní mlhy, při kterých není kolikrát vidět ani pár metrů před auto.

„ Ty, Herberte !“ vypadlo ze mne, „ nemohl bych jet jindy ?Já do toho Žamberka zavolám a odložíme to. “

„ No neblbni, chlapi na ty elektrody čekají jak na boží smilování a ty na mne vybafneš takovouhle ptákovinu, “ odvětil a spěchal dále.

Nechtěně jsem musel také přidat do kroku, abych mu stačil, ale stále cosi jako by mne drželo za zadek.

„ Herberte, mě není zrovna moc dobře, nešlo by to odložit, já bych si dnes obešel dílnu a sepsal všechno, co chlapi potřebují ,“ zkoušel jsem to znovu.

„ Neblbni a neseř mě hned po ránu,“ rozzlobil se na mne šéf.

„ Co to do tebe vjelo? Do Žamberka nechceš a chtěl by ses flákat v dílnách. Koukej mazat a večer ať jsi zpátky, “ říkal mi již rozzlobeně.

„ Víš, nezlob se, já ti tedy řeknu proč se mi nechce,“ přiznával jsem se.

Šéf se zastavil a udiveně na mne koukal.

„ Já jsem měl dneska šílený živý sen, “ lezlo ze mne, jak z chlupaté deky.

„ Mě se zdálo, že jsem se s tím Žukem v Praze vyboural. Rozpojily se mi spojovací tyče a já se řítíl do lidí, “ a ještě se málem klepu při té vzpomínce na noc.

„ Je to šílený pocit, když s tím autem nemůžeš nic dělat a jenom čekáš, jak to dopadne, nespál jsem kvůli tomu celou noc! Nikdy v životě jsem nic podobného nezažil, ani se mi o tom nikdy nezdálo, až teprve dneska.“

„ Hehe, to je dobré,“ zachechtal se šéf a plácal se smíchem do kolen.

„ Od které doby ty věříš na sny? Nebuď jak malej Jára a startuj ! “ ukončil debatu se mnou a zapadl do kanceláře.

Vzápětí opět otevřel dveře a křikl na mne: „ To řízení je po opravě v naprostém pořádku ! Dovedeš si představit, co by mi řekli chlapi , kdybych jim ten tvůj blbej sen vypravoval? To si raději nepřej ani slyšet ! “ zabouchl dveře kanceláře a považoval celou záležitost za ukončenou.

Bedlivě jsem vše překontroloval, pod auto jsem si dokonce vlezl a nebyl jsem líný si na to obléct kombinézu, abych se moc neumazal, stále jsem v duchu věřil, že najdu nějakou závadu, kterou půjdu slavnostně sdělit šéfovi a cesta se odloží.

Nenašel jsem nic a tak jsem po vyřízení příkazu k jízdě vyrazil.

Bylo to přesně jako v tom snu. Cesta byla samá mlha, ale já jel opatrně v paměti ten hrozný sen.

Teprve před Prahou se mlha trochu roztrhala a na Bílé Hoře jsem začal přidávat, protože jsem pohlédl na hodinky.

Do Prahy mi to trvalo tři hodiny a já na sen již pomalu zapomněl.

„ To je průser,“ pomyslel jsem si, mám pekelné zpoždění a kdo ví, jak bude za Prahou .

Přiznám se, že na Vypichu. jsem si to mazal skoro devadesát.

Přijížděl jsem na křižovatku Podbělohorské a Pionýrů, když se to při předjíždění nákladní vojenské větriesky stalo.

Přesně jako ve snu, přesně na stejném místě, jak jsem si v těch několika vteřinách vybavil.

Automobil přestal být ovladatelný a já se řítíl do lidí, kteří stáli na tramvajové zastávce..

Opět jsem řval jako ve snu a snažil se strhnout řízení na předjížděnou vojenskou větriesku

Viděl jsem užaslé oči lidí i vojáka, který řídil předjížděné auto

Z té hrozné skutečnosti jsem se probral z demolované kabiny u chodníku na zábradlí, které mne milostivě zadrželo.

V ten okamžik se na mne dobývali již vojáci a jejich obličeje svědčili o tom, že mne snad budou lynčovat.

„ Vole, ty vole! pitomej,“ vnímal jsem první slova. „ Co děláš ? “

Strašně se mi klepaly nohy, snad z toho, jak jsem zuřivě ještě nyní měl sešlápnutý pedál spojky a brzdy.

Pravá strana kabiny automobilu byla zdemolovaná a mě z nosu pomalu stékal pramínek krve, jehož chuť jsem cítil v ústech.

Nejhorší byla ta nejistota jako ve snu, protože jsem nevěděl, zda jsem někoho porazil, a řval jsem přesně jako ve snu, který mne probudil.

Snažil jsem se z kabiny vylézt za podpory vojáků a můj pohled patřil tramvajové zastávce.

Nikdo tam neležel a mě spadl obrovský kámen ze srdce.

Zjistil jsem také, že hned za zdemolovaným zábradlím se nalézá základní devítiletá škola.

Polilo mne opět horko.

„ Bože můj, co by se stalo, kdyby zábradlí nevydrželo a nebo na něm seděly děti! Ještě že je tak brzy ráno,“ koktal jsem .

„ Máš vyvrácené kola, rozpojily se ti spojovací tyče,“ sdělil mi řidič vétriesky.

„ Děkuj Bohu, že to tak dopadlo, znovu ses narodil. Štěstí bylo, že to vyvrácené pravé kolo narazilo do sloupku zábradlí, takže jsi ho povalil a zdemoloval, ale podrželo tě a nevlítl jsi do té školy,“ meditoval dále, zatímco já jsem přemýšlel, zda mám zavolat dopravku VB a odtahovou službu.

„ My musíme jet, měli bychom průser, nejeli jsme také předepsanou trasou! Chtěl jsem se zastavit za svojí holkou, takže ti svědka dělat nebudeme,“ sdělil mi zřejmě velitel vozu v hodnosti desátníka.

„ Jdeš telefonovat, co budeš dělat, zavoláš policii a odtahovku ?“ ptali se mne ostatní.

„ To tě v Praze přijde pěkně draho ! Tak čau a nezapomeň se, vole, vožrat i za nás. To byl šok!“

Vlezli do auta nastartovali a odjeli.

Trochu jsem se jíž uklidnil, a tak jsem si sedl před auto a přemýšlel.

Kdyby se mi podařilo vypáčit ty zdemolované plechy pravé strany montpákou, srovnat kola a nějak sešroubovat ty rozpojené spojovací tyče, mohl bych i někam trochu popojet

Podíval jsem se opět na hodinky.

Bylo půl sedmé ráno a začínalo se rozednívat.

Musím najít poštu a jít zavolat. Psala se sedmdesátá léta a telefon spolu s dálnopisem byl velkou vymožeností, ale telefonní stanici, kam jste chtěl volat, nebylo možno vytočit pouhým vymačkáním na mobilu nebo vytočením předvolby na telefonním pouličním automatu, pokud jste chtěli volat meziměsto.

Zavolám napřed šéfovi, ať si rozhodne .

Jsem zvědavý, jak bude reagovat, až mu sdělím, že jsem havaroval a že se to stalo skoro přesně tak , jak se mi to zdálo, a dokonce na stejném místě jako ve snu.

Na poštu jsem se musel zeptat, byla také na Podbělohorské třídě, ale problém byl, že měla otevřeno až od devíti hodin.

V ten okamžik jsem se rozhodl.

Vypáčím ty zmačkané plechy od kola, srovnám je a budu třeba po centimetrech popojíždět.

Byla to facha dostat ty plechy alespoň pár centimetrů od pneumatiky.

Srovnal jsem kola do směru jízdy, souběh vzal odhadem, svázal spojovací tyče vázacím drátem , který jsem našel za sedačkou řidiče, a popojížděl. Tímto způsobem se mi podařilo ujet skoro sto metrů od místa nehody. Vytáhl jsem klíček ze zapalování, zamknul jsem levé dveře, sednul jsem na tramvaj jedničku, která jezdila z Bílé Hory do Radlic, a jel za tchýní a tchánem, kteří měli doma telefon .

Útržkovitě jsem jim vypravoval o snu i havárii, zatímco tchýně přede mne stavěla vonící čaj a makové buchtu. Skoro nevěřic tomu, co se mi zdálo i přihodilo, se mne ptala, co budu dělat.

„ Potřebuji, babičko, zavolat do práce a pak uvidím,“ odvětil jsem jí a cpal se buchtami.

Objednal jsem si přes ústřednu meziměsto, sdělil číslo a čekal.

To byl pech, po spojení byl u telefonu šéf.

„ Herberte, já jsem se v Praze vyboural, rozpojily se mi spojovací tyče řízení, stalo se to přesně, jak se mi to zdálo, “ sděloval jsem mu do telefonu.

Chvilku bylo ticho, jako když přemýšlí, ale v zápětí zaklel.

„ Do prdele, Petře, nesper mi, víš že opakovanéj vtíp není vtípem ? Já nemám na ty tvoje srandičky ani náladu ani čas. Víš sám, od kolika hodin tady jsem .“

„ Ale Herberte, já si nedělám srandu, já mluvím zcela vážně, já jsem se skutečně vyboural a teď volám od tchána a tchýně! “ říkám rychle, aby to náhodou nepoložil.

Na druhé straně telefonu jsem slyšel hluboké povzdechnutí do telefonu a starostlivý hlas.

„ Není ti nic ? A co auto ? “

Když jsem mu vše znovu vypravoval, jenom zaklel .

„ Tohle nám ještě scházelo ! Plechy vezmi čert, hlavně že jsi nikoho nezabil nebo nezranil a tobě se nic nestalo. Když jsi tedy s tím autem již popojel pryč, vydrž tam v Praze do zítřka, já seženu přívěs na naložení tady v Sokolově a odvezme to. “

„ Dej mi číslo telefonu, já ti zavolám. Vyřídím to také v tom Žamberku, něco musím vymyslet! A nezlob se na mne, že jsem ti nadával, myslel jsem, si že si ze mne děláš prdel !“

Neuběhla ani hodina a drnčel telefon. Skočil jsem po telefonu, nedočkavý dalších zpráv, protože jsem předpokládal, že je to šéf.

Můj úsudek byl správný, byl to Herbert.

Když jsem se ohlásil, z telefonu se ozvalo jakési vzdychnutí, nebo zafunění a jeho hlas:

„ Petře, průser ! Přívěs na odtažení nebo naložení jsem nesehnal. Nedalo by se to tam někde natáhnout na nějakou rampu? Přijeli bychom pro to větřískou. “

„ Herberte, nedalo ! “ odpověděl jsem.

„ Byl jsem rád, že jsem to dostal o několik metrů dále. Ale napadá mě, že kdyby se mi podařilo sehnat nové spojovačky, mohl bych se možná vrátit i po vlastní ose.“

„ Ty ses zbláznil ! Ty se chceš zabít? “ byl najednou plný starostí.

„ Hele, pošli mi Varšavu s Helmutem zítra ráno, já ty spojovačky koupím v Hradci Králové v mototechně u tanku, potom zajedu do toho Žamberka naložím nějaké ty elektrody, jeho pošlu domu, aby chlapi mohli makat, a já se to pokusím opravit a nějak dojet domů ! “

„ Vždyť jsi to nikdy nedělal ! Budeš si s tím umět poradit?“ nařikal do telefonu.

„ Kdybys mne vyslechl, tak se to nemuselo stát,“ odsekl jsem při vzpomínce na ráno.

„ Jo, abych nezapomněl, vyříd' manželce, že jsem se vyboural a že přijedu za dva dny, ale hlavně jí řekni, že se mi nic nestalo a že jsem v pořádku !“

„ Tak dobrá, v kolik na Helmuta budeš čekat na Bílé Hoře ? “ chtěl vědět šéf.

„ V šest !,“ odpověděl jsem.

„ Petře, Petře ! “ ozvalo se rychle v telefonu. „ Do toho Žamberka jsem volal, že tam přijedeme co nejdříve. Tak ahoj,“ a zavěsil.

Byl jsem rád, že mi pošle panského kočího Helmuta. To byl řidič ředitele závodu služeb, který jezdil s ředitelovým služebním autem Varšavou .

Rodilý Sudeťák, docela dobrý kluk, ale až fanaticky zapřísáhlý nepřítel socialismu a komunistů. Jeho výroky byly pověstné.

Jednou jsme bloudili na Moravě na silniční objížďce a on celý vzteklý zastavil u auta Veřejné bezpečnosti a zařval: „ Do prdele ! Všade hesla, kudy vede cesta ke komunismu, ale kudy vede cesta do Znojma, to tady není!“

Esenbák vyskočil jako gumový z auta a chtěl ho okamžitě sebrat pro urážku pracujícího lidu a komunistické strany.

Dalo mi to hroznou práci mu vysvětlit, že mu ujely pouze nervy, protože delší dobu již bloudíme.

Tak to bude zase vzrůšo ! jak říkávala Černilka.

Vrátil jsem se po obědě k nabouranému autu zjistit, zda mi ho někdo neodtáhl, vyzbrojen sadou otevřených klíčů a pořádným kladivem, oblečený do dědových montérek.

Jel jsem tramvají a lidem ani nebylo divné, co to jede za šupáka, v reálném socialismu na tom nebylo nic divného, když pracující jeli v pracovním.

Auto stálo na místě, kde jsem ho zanechal !

Hned jsem se pustil do práce a na vozovce Podbělohorské třídy jsem si zřídil pouliční dílnu.

Za sedačkou jsem vytáhl starou deku a rozprostřel jsem si jí pod autem. Docela jsem to zvládal, pokud se jednalo o demontáž spojovacích tyčí, ale horší to bylo s vyražením kulových čepů. Jeden po delší době povolil , ale druhý za žádnou cenu.

Nezbylo mi nic jiného než sundat brzdový buben, vyrazit svislý čep a komplet celé to odtáhnout tramvají do sklepa u dědy a tam společnou silou, po nakapání brzdovou kapalinou na čep, se nám ho podařilo vyrazit. Když jsme skončili, byl již skoro večer.

Byl jsem rád, že se mohu vykoupat, rychle najíst a svalit do postele. Tchýně si dělala starosti a byla ještě trochu vyděšená z toho, že jsem havaroval, ale na druhou stranu byla moc ráda, že se mi nic nestalo.

Druhý den ráno v pět jsem již vyrážel rychle na tramvaj, abych to na Bílou Horu stihl.

Bylo ošklivé sychravé počasí a strašná mlha. Nebylo vidět ani na deset metrů.

Když již bylo osm hodin a já nemohl zimou vydržet, rozhodl jsem se, že pojedu domů a budu telefonovat. Při každém objevení se světel v mlze jsem si říkal, to je on.!

„ Kurva !, “nadával jsem .

„ Stojí mi to za těch pár šupů , dělal jsem si školu, abych si trochu polepšil, a teď tu stojím jako zmrzlej kos a ještě jsem si za to sám svojí ochotou mohl.“

Když jsem se vydal k tramvaj, že se vrátím, konečně dorazil Helmut.

Oči vyvalené a pěkně napružený. „ Čuráci, čuráci komunističtí ! “ řval zběsile na konečné tramvaje.

„ V rozhlase je to samá píseň, poručíme dešti větru, kdy má pršet a kdy vát! A já jako blbec musím jet do Prahy pro pitomou mlhu tři hodiny,“ pokračoval rozhořčeně.

„ Když jsem vyjel, nebylo to tak špatné, ale u Varů to začalo, musel jsem krokem,“ vysvětluje mi, když vidí můj nasraný obličej a to, jak se zmrzle choulím.

V teple auta jsem začínal pomalu roztávat a začal jsem z toho tepla klimbat, když jsme byli skoro na konci třídy Pionýrů. Najednou se ozve kvílení brzd, Helmut strhává řízení někam vlevo a já plnou vahou svého těla letím do čelního skla. Byla to hrozná rána do mého nosu a já opět cítil chuť krve v ústech. Z nosu mi opět stékal pramínek krve.

Když jsem se trochu probral, zjistil jsem, že stojíme těsně za nákladákem s přívěsem, z kterého právě vyskakoval závozník s řidičem.

„ Do prdele, málem jsem do něj vlítl, “ heknul jenom bledý Helmut, kterému se zjevně klepala kolena.

Byl v šoku.

Zahlédl jsem, že řidič s závozníkem nákladáku běželi dozadu směrem k vleku. Když jsem se pozorněji zadíval, spatřil jsem jakýsi neforemný balík, který ležel u oje přívěsu.

„ Ježíši Kriste ! Oni někoho přejeli, “ křiknul jsem utíraje si krev pod nosem kapesníkem a hned jsem vyskakoval z auta.

Ještě mezi dveřmi jsem houknul na Helmuta .

„ Sed' a nikam nechod' ! “ protože jsem viděl jeho třesavku. Když jsem doběhl k zádi nákladáku, závozník právě zvracel a řidič, který mne zahlédl na mne křičel.

„ Viděl jste to, vyběhla přímo z toho dělicího pásu mě přímo pod kola! “ Oba jízdní pruhy byly od sebe odděleny travnatým pásem, který byl zarostlý vysokým křovím.

Podíval jsem se směrem na ten neforemný balík a cítil jsem strašnou slabost v nohou, myslel jsem, že se složím. Musel jsem se opřít o nákladák.

Ta postava měla utržený hrudní koš, strašně polámané údy a kolem ní se rozlévala veliká kaluž krve. Podíval jsem se trochu pozorněji a hrůzou jsem strnul.

Byla to žena Její krásný a neporušený obličej, lemovaný záplavou blondatých rozpuštěných vlasů mi připadal povědomý.

Chopila se mne hrůza a mozek okamžitě začal pracovat na plné obrátky, ale nemohl jsem si vzpomenout.

Přes všechnu tu hrůzu jsem znovu pohlédl na místo tragédie.

To není možné, já tu ženu odněkud znám. Bože odkud ji znám, přemýšlel jsem zoufale.

„Musíte nám dosvědčit, že za to nemůžeme, dělal jsem, co jsem mohl, ale nešlo to ubrzdit,“ bral mne za rukáv řidič a táhl bokem od nákladáku.

Všiml jsem si, že za našim autem stojí autobus městské dopravy, z kterého se začaly valit masy čumilů.

Popadl mne hrozný vztek a začal jsem na ně rvát: „Když nemůžete pomoci, aspoň nečumte na lidské utrpení!“ a začal jsem je odhánět od místa neštěstí.

Mnoho čumilů s vyvalenýma očima to začalo probírat a spílat řidiči a závozníkovi nákladáku.

Během chvilky přijela dopravní policie a začala čumily nahánět zpět do autobusu.

Jakýsi příslušník Veřejné bezpečnosti se mne snažil nacpat také do autobusu. Vytrhnul jsem se mu se slovy: „Já jsem z toho osobáku a ty lidi jsem odháněl.“

„Sedněte si do auta a počkejte, až vás zavoláme,“ řekl mi a pustil mne. Vracel jsem se k našemu autu. Helmut stál opřený u zadku auta a zvracel.

„Já jsem se tam byl podívat,“ jenom hekal a utíral si kapesníkem obličej.

„Neříkal jsem ti, že máš zůstat sedět!“ rozčileně a nasraně jsem na něj vyjel.

„Není na ni pěkný pohled, a já jsem navíc přesvědčený, že tu paní znám.“

„Jak ji můžeš znát,“ odpoví mi Helmut a jde si sednout do auta.

Zapadl jsem za ním na sedačku spolujezdce, podíval se do zpětného zrcátka, naslinil kapesník a utíral zaschlou krev pod nosem, který mne ještě pěkně bolel.

„Nevím odkud, ale vím, že ji odněkud znám a nemohu si vzpomenout,“ a stále jsem přemýšlel odkud.

„Říkali mi policajti, že musíme počkat na svědeckou výpověď,“ říkám Helmutovi.

„To bude problém, když jsem chrápal a nic neviděl, probral jsem se až po tom nárazu do skla.“

„Já jsem jenom zaregistroval, že ten nákladák hrozně brzdí, a měl jsem co dělat, abych do něj nevlítl, myslel jsem, že strhnu brzdy. Moc nechybělo a byli jsme v něm!“ odpoví mi Helmut. Měl pravdu, stáli jsme šikmo, skoro bokem kousek od zadní části auta.

„Málem jsme měli oba upravenou fasádu.“ Jak začínal vést takovéto řeči, věděl jsem, že se z toho šoku začínal dostávat.

„Ten tvůj frňák, to bylo jenom klepnutí.“

Mezitím přijela také pohřební služba a policajti začali vyměřovat brzdné dráhy.

„Bože můj, proč mne musí tohle potkat, proč musím mít takovou smůlu?“ meditoval jsem. Seděli jsme v autě a čekali.

Mě se v hlavě honily myšlenky stále na tu paní.

Začal jsem opět podřimovat, když na okno zaklepal příslušník Veřejné bezpečnosti a řekl nám ať ho následujeme.

Sepsání svědecké výpovědi trvalo opravdu jen pár minut, protože já jsem uvedl, že jsem spal a Helmut že měl co dělat, aby to ubrzdil.

Oba jsme shodně uvedli, že si myslíme, že ta paní asi pospíchala na ten autobus za námi, jinak že si to nedovedeme představit, proč k tomu střetu došlo.

Mě to nedalo, abych se nezmínil, že si myslím, že tu paní znám. „To asi těžko, soudruhu!“ povídá mi příslušník dopravy. „Ta paní podle dokladů je z ulice tady naproti a vy jste ze Sokolovska.“ S tím nás propustili, že můžeme jet.

Jen jsme vyjeli, začal jsem opět klimbat. „Nechrápej!“ křičel na mne Helmut.

„Musíš mě říkat kudy, já Prahu tak dobře neznám!“

Rychle jsem procítl a to jsme byli již před křižovatkou na Letné.

„Vlevo, vlevo!“ říkám mu, ale on se cpe do pravého pruhu a vzápětí zase do levého.

Ozve se píšťalka prošedivělého a elegantního dopraváka stojícího uprostřed křižovatky, zvedne ruku směrem k nám a rázným krokem přichází..

Helmut stočí okénko u auta a vykřikuje: „ Promiňte, soudruhu esenbé, já to tady neznám a kolega mi pozdě řekl, kam mám jet! “

Esenbák se podívá na espézetku a s úsměvem na tváři pronese: „ Křupane, nauč se jezdit, než pojedíš do Prahy, a vypadni odtud, než ti nakopu prdel! “ a bíločerným pendrekem ukáže do křižovatky.

Oba, Helmut i já, jsme zalapali po dechu po tom, co jsme slyšeli.

Helmut rychle zařadil a vypadl z křižovatky, jak když mu hoří koudel u prdele.

„ Ty vole!, Slyšel jsi to!“

Oba jsme se začali řehnit.

„ Ten byl správněj, takového policajta беру.“ řval mezi smíchem Helmut.

Později z novin, jsem se dozvěděl, že to byl u pražských řidičů nejoblíbenější dopravní policajt, který na této křižovatce strávil již mnoho let.

Jednou jsem ho i pozoroval, když jsem šel k tetě na Letnou.. To byl přímo koncert s baletem . To byl zážitek se něj dívat, jak uprostřed jedné z nejrušnějších a nejsložitějších křižovatek řídí dopravu. S přehledem prý vždy vyhrával řidičskou anketu o nejlepšího dopraváka na křižovatkách Prahy.

Dokonce mu za to řidiči nosili i kytičky.

Ani si nepamatuji, jak jsme vypadli z Prahy.

Mlha se roztrhala a místy vykouklo i sluníčko. Měli jsme pěkné zpoždění, a tak jsme jeli bez přestávk.

V Hradci Králové jsem bez problému nakoupil nové spojovací tyče na Žuka, jako v jediné mototechně na tyto náhradní díly v republice, a tak jsme mohli pokračovat na Žamberk.

Na odbytovém oddělení ZAZU mi začalo tak silně kručet v žaludku, že i příjemná paní z odbytu přerušila psaní dodacího listu a tázavě na mne pohlédla.

Najednou mi začalo být veliké teplo, na čele mi vyskočil pot a cítil jsem, jak rudnu. Připadal jsem si, jako kdybych se neslušně zachoval.

„ Víte, paní já kdybych vám vypravoval, co jsem prožil, tak mi to nebudete ani věřit!“

Tak takováto blbá slova ze mne lezly koktavě , dá se říci skoro nechťic, že paní odbytářka nejen že přestala psát, ale složila ruce do klína, mile se usmála a odvětila: „ Tak vypravujte !“

„ Ale ono to je na trochu delší vypravování a stejně mě to nebudete věřit,“ pokračoval jsem.

„ Víte co? Já Vám uvařím kávu, odložte si a vypravujte!“

Během chvilky byla vonící káva na stole a u ní jako zákusek dvě koblihy, takové ty s marmeládou a ty já strašně rád.

Styděl jsem se, ale vonící káva a koblihy byly silnější než moje stydlivost před ženami.

„ Já Vám moc děkuji a zůstávám vašim dlužníkem, ani nevím, jak vám to splatím, “ řekl jsem stydlivě a s vděčností jsem na ní spočinul očima .

Paní se zasmála , mávla rukou , podívala se mi přímo do očí a odvětila: „ To máte, aby se vám lépe vypravovalo. Když sem včera telefonoval váš šéf, říkal něco o tom, že jste měl v Praze nehodu.“

Když jsem skončil s vypravováním, měl jsem již dopito a mezi slovy dojídal poslední kousek koblihy.

Podíval jsem se na talířek a moc ještě jednou poděkoval a začínal jsem se zvedat ze židle.

„ Víte, já mám moc ráda tajemné příběhy a docela věřím tomu , že to bylo nějaké varování.

Jeďte opatrně, ještě nemusí být všemu konec.“ Dopsala dodací list a sdělila mi, kam mám jít a kdo mi elektrody vydá.

„ Doufám, že až sem pojedete příště, budete mi vypravovat pro změnu nějaké veselější zážitek. Představte si, co by se stalo, kdyby to tak šťastně nedopadlo.“

Vstala a podávala mi ruku, kterou jsem vřele stiskl. „ A pokud byste nutně něco potřebovali z našeho sortimentu, nebojte se zatelefonovat . Jmenuji se Hana Navrátilová, moje jméno i s telefonním číslem máte uvedené na dodacím listě, kdybyste si nemohl vzpomenout.“

Helmut v autě pochrupeval, takže jsem ho probudil.

„Kurva, já mám hlad, že bych sežral i ty elektrody, které budeme nakládat,“ byla jeho první slova.

„Tohle že je socialismus, když jsme se nemohli ani nažrat!“

„Víš, že bychom to jinak nestihli, tak neremcej, chci se také dostat domů!“ snažil jsem se omlouvat náš hlad. Ale o kafičku a koblihách jsem mu raději neříkal, protože vím, jaká by byla okamžitá reakce.

Můj soused v paneláku Láďa Lampejz, který byl starým svobodným mládencem, byl jednou pozván jinou vdanou sousedkou, bydlící o dvě patra níže, na kafičko a koblížky.

Právě, když sexu chtivá sousedka svlékala spodní prádlo a odhalovala svoje tělo, aby nalákala Láďíka ke styku, zastihl je manžel sousedky. Aby zachránila situaci před svým manželem, začala naříkat a křičet, že byla znásilněna. Manžel sousedky na vyděšeného Láďíka podal trestní oznámení na Veřejné bezpečnosti za znásilnění. Láďíka odvezli na Veřejnou bezpečnost, ale po výslechu ho propustili.

Při jednání u soudu rozesmála celou soudní síň jeho slova, že by na ni nevlezl, ani kdyby byl slepý a k tomu ještě ožratý do němoty.

Měl pravdu. Sousedka jaksi postrádala tělo.

Její hlava s pokračujícím velkým poprsím navazovala na ohromné boky a malé křivé nohy. Byla to zkrátka tlustá Aurora, ale strašně chtivá sexu.

A tak milého Láďu soud při důkazovém řízení zprostil obvinění, protože sousedka tvrdila, že jí Láďík znásilnil vleže na stole.

Sám Láďa vážil dobrých devadesát kilo, byl také malé a podsadité postavy, takže soud uznal že by s paní sousedkou nemohl jaksi dobře kopulovat na tom stole, aniž by si dal pod nohy nějakou stoličku, která ale nebyla k dispozici na místě činu, a navíc by je ten stůl ani neunesl, jak potvrdil soudní znalec.

Obviněna byla potom paní sousedka pro křivé udání, i když tvrdila, že si to nevymyslela, že byla opravdu znásilněna za koblížky na stole. Byla obviněna také z toho důvodu, že u soudu byla předložena svědecká výpověď dalších šesti chlapů z vesnice o tom, že také oni byli pozváni na koblížky a nejen na ně. Tito ostatní ale paní sousedce ani koblížkům prý neodolali a u soudu byly čteny detaily těchto pozvání.

Byla to aféra, která byla neustále probírána jak obyvateli obce, tak i spolupracovníky, kteří při jakémkoliv pozvání na kávu to komentovali slovy: „To víš a dopadnu jako Láďík! Pro koblížky šup za mřížky.“

Naloženo jsme měli během několika minut, poděkovali a vystartovali na zpáteční jízdu.

„Ježíši Kriste já bych žral,“ klel Helmut při pohledu na hodinky. Bylo půl jedné, čas oběda, ale polední přestávka v obchodech.

„Neměl jsi to v Praze vyblít!“ neopomněl jsem si rýpnout. „Kdybys mne poslechl a nechodil se dívat, mohl jsi v žaludku ještě něco mít.“

„Ty jsi horší než komunisti, ti by mne nechali aspoň nažrat, ale ty se chováš jako správný kapitalista.“ odsekl mi Helmut

„Slibuji ti, že u první otevřené hospody nebo obchodu zastavíme,“ utěšoval jsem ho.

Rychnov nad Kněžnou jsme profičeli ani nevím jak.

V Týništi nad Orlicí Helmut najednou prudce přibrzdí u krajnice a vybíhá ke krámu s potravinami a po cestě křičí.

„Jdu se nažrat, vždyť již hlady ani na cestu nevidím, a málem jsem ten krám minul.“ Vypadl jsem rychle za ním jenom jsem vytáhl klíčky ze zapalování. Koupil jsem si tři housky a patnáct deka dobrého bramborového salátu v kelímku. Helmut si koupil nějaký moc nevábně vypadající salám, také housky a limonádu.

Spokojeně jsme se najedli, zapálili retka a vyjeli.

„Na Týniště a Prahu mám srandovní vzpomínky,“ začínám při jízdě vzpomínat.

Nakládali jsme jednou zde v Státním semenářském podniku pro Arnoltovskou oboru plnou větřísku bukvic a v Ústředním zemědělském zásobovacím podniku jsem nakoupil ozubené

kola na rozmetadla hnoje . V Hradci Králové jsme přikoupili kompletní kola i s pláštěm na služební hadraplány, jak jsme říkali motocyklovým tříkolcům Velorex, a ještě nějaké další náhradní díly.

Hodili jsme to jen tak nahoru na ty bukvice a mazali jsme nazpět domů..

U parku Juldy Fuldy v Praze nás zastavila silniční kontrola.

„ Dobrý den, silniční kontrola, “ sdělil nám dopravák. „ Připravte si doklady, příkaz k jízdě, řidičský průkaz a dodací listy o přepravovaném zboží..

„ Stačí říci pane esenbé, “ šklebí se na něj Vlasta Klouda a podává mu potřebné doklady

„ Co vezete ? “ zeptá se naivně policajt.

„ Bukvice pro prasata, “ odpoví Vlasta a dál se mu šklebí do obličeje .

„ Nebud' te drzý, “ houkne dopravák

Podívá se do dokladů a konstatuje: „ Chybí vám dodací list!“

Podávám mu dodací listy ze semenářského podniku. Podívá se znovu do dokladů, vyleze na kolo větřiesky, nakoukne přes sajtny a překvapením spadne.

Přijde ke kabině a opět houkne: „ Ty bukvice mne nezajímají.! Kde jste ukradli ty kola ? “

„ Jaký kola ? “ ptám se užasle.

„ My nekrademe ! To jsou kola na služební hadraplány. Stačí říci, na všechno máme doklady, “ odpovím mu našťavaně a podávám mu dodací list na ozubené kola k rozmetadlům. Policajt si přečte dodák, vrací ho Vlastovi do kabiny a při salutování nám sdělí: „ V pořádku můžete jet ! “

„ Nemůžeme ! “ odpovím mu já.

„ Já jsem vám omylem dal špatný dodací list. Ten, co jsem vám podal, byl na ozubená kola k rozmetadlům hnoje. Tady je ten správný.“ A podávám mu ho přes řidiče z kabiny.

Policajt zrudnul a začal na nás rvát: „ Co si myslíte ! Že jsem tu pro srandu ? Koukejte odtud' vypadnout! Já vám dám srandičky !“

Vlastík zachrochtal v převodovce a již jsme mizeli.

Smáli jsme se ještě dobu, jak jsme ho napálili.

„ No jo, policajti! Z těch si nesmíš dělat srandu, ti jsou hned uražení. Vzpomeň si na toho u té objížďky na Znojmo, “ konstatuje Helmut.

Cesta ubíhala, a než jsme se naděli, byli jsme na okraji Hradce Králové. Městem jsme projeli celkem bez problémů, i když mne osobně rozčilovalo, že po skončení pracovní doby se z fabrik a obchodů vyvalí tisíce cyklistů kteří jezdí způsobem předpisy, nepředpisy, že kdybys nedržel nohu na brzdě, tak jsi každou chvíli v kriminále .

Ale zase se bylo pomalejší jízdou na co dívat. Byly to moc pěkné zadečky a štíhlé nohy v minisukních a někdy jim člověk viděl až do krku. Nutkala nás někdy přímo chuť vystoupit, ale myšlenka na manželku chuť okamžitě zahnala.

Po projetí Hradce Králového cesta ubíhala rychleji, ale co čert nechtěl, na konci Poděbrad při vyjížděce z města byla provedena objížďka směrem na Kolín.

„ Kurva, já se na to vyseru, “ zakleje Helmut. „ To nám ještě scházelo, je to zajížďka alespoň třicet kilometrů! Je to v prdeli.!“

„Nedá se nic dělat, jinudy se do Prahy nedostaneme. Proč to uzavřeli ? “ ptal jsem se

„ Vždyť jsme ráno projeli normálně. To tam byla nějaká vážná havárka, že uzavřeli celou silnici? “

Když jsme byli někde před Velkým Osekem, před námi najednou prudce brzdí aut'ák a z něj vyskakuje pěkná blond'atá holka, štíhlá jako proutek, rozepnutý kabát a žene se k našemu autu.

Helmut brzdí, zatímco ona bleskem otvírá dveře na její straně auta a já jsem zjistil, že se jí valí proud slz z očí. ,

, Prosím Vás, jedete na Prahu ? “ ptá se.

Já jsem jenom vyhrkl „ On Vám chtěl něco udělat? “

„ Né , on dál nejede! “ spustila brekot naplno.

„ Prosím Vás, vezměte mne! “.

Podíval jsem se na Helmuta, který vyvalil oči a kývl.

„ Tak si honem, nastupte! “ sdělil jsem jí, a než jsem se nadál, seděla za mnou a bulila a bulila.

„ Řekněte nám ,co se Vám proboha stalo, že tak pláčete ?“ snažím se vyzvídat.

„ Nemáte kapesník ? “ ptá se ona mezi slzami.

Sáhl jsem do kapsy saka, kde jsem měl vždy rezervní čistý kapesník, a podal jsem jí ho.

Utřela si slzy a potom se do něj hlasitě vysmrkala.

„ Jedu od soudu, chtějí mi vzít dceru a pospíchám, aby mi ji ten kretén s policajtama nevzal!

To sebe a jí radši zabiji! Zabiji! “ a znovu se nahlas rozbřečela.

„ Já vím, jaké to je, když holka by neměla mít maminku. “

Byl jsem z toho zmaten a Helmut ještě více.

Přestal sprostě klít, myslím že mu došla řeč.

„ Proč s policajtama? “ snažil jsem se vyzvídat .

„ Byl to čtvrtý soud a já ho opět prohrála. Všichni jsou proti mně . Já jsem ten soud prohrála! Bože můj, proč jsou lidi tak zlí,“ a slzy se jí valily proudem z očí.

„ To ten soud ale musel mít důvod, když po čtvrté takový rozsudek vynesl, “ hlesl jsem, přestože mi ji bylo upřímně líto.

„ Musel byste vědět od samého začátku, jak to bylo, “ sdělila mi .

„ Tak vypravujte, mladá paní! “ ozval se od té doby poprvé Helmut, který se probral z té své mlčenlivosti.

„ Nejsem na to oslovení zvyklá, říkejte mi raději Simono, “ a znovu se hlasitě vysmrkala do mého kapesníku.

„ Vyrůstala jsem v dětském domově, “ začala vypravovat.

„ Strávila jsem tam celý život, neznám otce, neznám matku, měla jsem jenom dědu. Znáám jenom tety, zákazy a příkazy. Nepoznala jsem, co je to mateřská láska, až teprve po narození mojí dcery, kterou vroucně miluji a nedám jí za nic na světě. Za nic na světě, já ji dala život a málem mne to stálo můj, a proto ji raději zabiju a sebe taky.“

Při tom se na chvílku odmlčela .

„ Když jsem se vyučila, poznala jsem kluka, který tvrdil, že mne také miluje. Byla jsem slepě zamilovaná.

Bydleli jsme v malém domečku o dvou místnostech a malé kuchyňce, který nám nechal můj děda. Myslela jsem, že mi ke štěstí již nic nechybí, když jsem zjistila, že jsem v jiném stavu a že budeme mít malé,“ a do očí se jí při té vzpomínce tlačily slzy.

„ Snažila jsem se, aby muž byl naprosto spokojený, měl uvařeno a uklizeno. Musela jsem však do nemocnice, nastaly komplikace.

Jednou jsem chtěla manžela překvapit a udělat mu radost, tak jsem přemluvila primáře, aby mne pustil podívat se domů, že se mi moc stýská.Tvrdila jsem mu, že pro mne manžel přijede autem do nemocnice a zase mne doveze zpět. “

Přestala plakat a začala se pomalu uklidňovat, snad to bylo tím , že se mohla vypovídat ze svého bolu.

Nevím, čím to bylo, ale já i Helmut jsme oba pozorně naslouchali, a snažili jsme se ji nepřerušovat v jejím vypravování.

Pomalou ale jistě jsem nabýval přesvědčení, že mluví pravdu a nelže.

Měla takové nějaké fluidum, kterým uměla na muže zapůsobit.

„ Nakoupila jsem zákusky, ba i kytici do vázy, aby měl doma veseleji. Když jsem dorazila autobusem do Plaňan.“

„ Kam ? “ nevydržel jsem.

„ Do Plaňan, proto tam teď pospíchám ! Když jsem otevřela dveře plna očekávání a radosti ,“ pokračovala dále, „ můj milovaný manžel si to rozdával na naší manželské posteli s mojí nejlepší kamarádkou! Ona říčela slastí a ani nezaregistrovali, že stojím ve dveřích ložnice.“

„ Hodila jsem po nich vázu s květinami, kterou jsem sebrala v kuchyni, když jsem do ni chtěla kytici dát.

Zasáhla jsem ji nechtíc do hlavy, rozrazila jsem jí a způsobila jí otřes mozku a pracovní neschopnost. Já sama jsem se z toho mezi dveřmi zhroutila a nevím zda to bylo tím hodem vázy, nebo čím, ale praskla mi plodová voda. Odplazila jsem se k sousedům, kteří zavolali sanitu a policajty,“ pokračovala ve vypravování.

„Můj muž, místo aby se postaral o mne, staral se o svoji novou lásku, kterou křísil a ošetřoval. Měla jsem moc těžký porod a málem jsme já i moje malá umřeli, ale lékaři dovedou někdy zázraky. Když jsem se uzdravila, musela jsem k soudu pro ublížení na těle a dostala jsem podmínku.“

„Manžel se odstěhoval k mojí kdysi nejlepší kamarádce, pro kterou bych dříve udělala vše a které bych bývala dala vše, mimo manžela. Byla jsem také odsouzena k úhradě soudních výloh, lékařského ošetření, její pracovní neschopnosti a bolestného.“

Začínalo mi být toho děvčete upřímně líto, protože jsem viděl, jak se jí při vypravování tlačí slzy do očí.

„Byla jsem na mateřské, dá se říci bez peněz a bez manžela. Trvalo mi dosti dlouho, než jsem poplatila všechny dluhy. Našla jsem si místo servírky v plaňanském motorestu a na chlapy jsem neměla ani chuť, i když různých narážek a poznámek jsem si vyslechla dost.

O dceru se starám vzorně, nikdo mi nemůže nic vytknout, ale přišel další malér.“

„Co jste provedla?“ vyhrkli jsme skoro současně s Helmutem.

„Můj bývalý manžel s mojí bývalou kamarádkou nemůže mít děti, a tak po třech letech najednou začal mít zájem o naši malou.

Celé ty roky se nepřišel podívat, nedal holce ani maličkost na Vánoce, když jsme se náhodou potkali, dělal že nás nevidí.

Peníze na malou posílal složenkou, ale nepravdělně. Byla to taková almužna, ale k soudu jsem se styděla jít, protože na úřadech na mne hleděli jako na kriminálnici.

Najednou začal malé nosit dárečky a vyžadovat, abych mu ji půjčovala. To jsem nechtěla připustit, za tu křivdu a podraz, který udělal. Začal opět obíhat soudy a žádal o svěření dcery do trvalé péče. Hledal na mě všechno možné, co by se k soudu hodilo, a tak vysoudil, že jsem mu ji musela půjčovat,“ pokračovala smutně.

„Dcera k němu vyloženě nechtěla, říkala mi, že nemá tetu, čímž myslela jeho ženu, ráda.

Každá návštěva u nich byla pro ni utrpení. Jednou někam odjeli a vrátil mi ji až za dva dny, aniž by něco řekl. Byla jsem z toho pomalu šílená, a tak když přišel příště, odmítla jsem mu ji dát! Přivedl si na mne policajty a jak jsme se přetlačovali o vchodové dveře, nechtíc jsem mu přerazila ruku. A byl opět průser, protože jsem jednoho policajta kopl. Dali mi to jako napadení veřejného činitele, tím mysleli policii a těžké ublížení na těle manžela.“

„To jste tomu dala!“ nevydržel jsem tentokrát já.

„To jste neměla zastání někde na úřadech, nebo na Místním národním výboru? Vždyť soudy si vyžadují posudky od MNV a sociálky.“

„Vole, kde žiješ, ty jsi se málo spálil? Na Národním výboru? Ty jsi přímo k smíchu. Tebe taky zachránil posudek, když si pro tebe přišli estébáci?“ konstatoval Helmut a poťukal si na čelo.

„To by musela podržet některému esenbákovi, pak by možná měla zastání,“ rozčiloval se Helmut.

„Následoval další soud,“ pokračovala Simona.

„Opět jsem byla odsouzena za ublížení na těle, napadení veřejného činitele a k úhradě všech vzniklých nákladů. Vzhledem k tomu, že jsem byla tenkrát v posledních dnech podmínky, verdikt soudu zněl na dva roky nepodmíněně. Navíc soud vyslovil podezření, zda jsem se svou násilnickou povahou schopna vychovávat dceru. To byla moje jedna z největších porážek,“ sdělila nám a opět začala plakat.

„Já ji nedám, je to můj život, který bez ní nemá cenu!“

Byl jsem zmaten z toho, jak takovéto něžné a na pohled nevinné stvoření by mohla být podle výroku soudu násilnická povaha.

„ Musíte bojovat, nesmíte to vzdávat a hlavně neubližovat sobě ani dceři. Tím, že sebe a jí chcete zbavit života, nepomůžete ani jedné. Sama jste tvrdila, že jste málem obě umřely při porodu, tohle přece není řešení!“ snažil jsem se ji domlouvat a přesvědčovat již zvýšeným hlasem.

„ Smrt není východisko!“ a cítil jsem, že i mě se začínají tlačit slzy do očí.

„ Já jsem vám ale ještě nařekla všechno, “ pokračovala ve své bolestné zpovědi.

„ Po půl roce následoval další soud, kde dcera byla přidělena do trvalé výchovy manžela. Odvolala jsem se, ale nebylo mi to nic platné. Dnes v Hradci Králové rozhodli o trvalém odebrání dcery, za policejní asistence.“

„ Ale proč, když jste se o ni vzorně starala?“ nevydržel to Helmut a jeho hlas začínal znít pěkně našťavaně.

„ Protože jsem opět v jiném stavu ! Abych nemusela nastoupit výkon trestu, nechala jsem se jedním hochem připravit do jiného stavu. Jinak bych ji úplně ztratila za dobu, co bych byla ve vězení. “

To byl pro nás s Helmutem doslova šok, nemohl jsem si jaksi v hlavě srovnat to, že matka, aby nemusela opustit svoji dceru, se nechá jen tak znovu přivést do jiného stavu.

„ Protože nejsem výdělečně činná, soud rozhodl, že nejsem schopna zajistit správnou výživu a výchovu svých dětí. “

„ Krucinál ! “ rozlobil jsem se

„ To na vašem národním výboru musí sedět samí tupci, a nebo potom není pravda to, co nám tady vypravujete.“

„ Nemusíte mi věřit, když nechcete, jenom mě prosím dovezte do těch Plaňan, “ prosí a ze zadní sedačky se snaží mne uchopit za ramena. Její ruce jsou teplé a vlhké od slz.

„ Znáte to, jak to chodí na malém městečku? Lidé jsou zlí a lidské pomluvy ještě horší. Nemám jiné východisko!“

Přijížděli jsme již k Plaňanům, když se s námi začala loučit. „ Byli jste moc hodní, cítila jsem se s vámi moc pěkně. Za tu dobu, co jsem strávila v děčáku, jsem se naučila lidi rozeznávat. Moc vám děkuji! “

a každého nás zezadu políbila na tvář.

„ Buďte tak moc hodní a tady mi zastavte,“ sdělila nám na kraji Plaňan a vystoupila. V očích se jí třpytily veliké slzy jako perly.

Vytočil jsem rychle okénko u auta, vyklonil se stiskl jí ruku se slovy: „ Slibte mi, že neuděláte žádnou hloupost!“ a dlouze jsem se jí podíval do uslzených očí.

Němě kývla hlavou a otočila se . Viděl jsem, jak se její ramena zachvívala pláčem.

Helmut zařadil a pokračovali jsme dále.

Konečně protrhl několik minut jeho mlčení. „ No, to je v hajzlu, to až budu někomu vypravovat, ani mi to nebude věřit. Myslel jsem si že se v Plaňanech v motorestu najíme, ale abych ti pravdu řekl, ztratil jsem po tom všem na žrádlo chuť. Raději si zapálíme, i kouřit bych málem z toho zapomněl. Abych se ti přiznal, docela bych se nezlobil , kdyby mne takováhle holka uhnala! Já teď žiji s takovou fuchtlí, že ji asi brzy nakopu prdel.“

Vyndal retko, zapálil a blaženě potáhl.

Ano, začínal to být zase ten Helmut, který si nebral servítek před ústa a zapomínal na slušná slova.

Zbytek cesty do Prahy jsme strávili mlčením. Já jsem skoro celou cestu přemýšlel nad tím, co jsem za dva dny prožil.

Za celé roky neproběhla taková souhra náhod jako za dva dny.

Musí být asi něco mezi nebem a zemí, když se mi přesně vyplní sen, zažijeme druhou havárii a já jsem přesvědčen že tu mrtvou ženu znám, a teď ještě tohle!

„ Ty, Helmute, zajed' prosím tě do Jinonic pro ten brzdový buben a svislý čep, at' se s nimi nemusím tahat tramvají, “ sdělil jsem mu na pokraji Počernic.

„ A to sis myslel, že se na tebe vyseru a nechám tě jet s těma krámama? “ sdělil mi a na tváři se mu po dlouhé době za dnešní den objevil úsměv.

Když jsme dojeli před dům do Jinonic, babička se zrovna dívala z okna. „ Ahoj, babi !“ vylezl jsem z auta a zamával.

„ To je dost, že jsi přijel, již jsem se bála , že se vám něco přihodilo, když tak dlouho nejedete. Mám ohřáté jídlo tak pojd'te honem nahoru!“, zvala nás dál.

„ Jo, tak to si nechám líbit,“ pronesl Helmut, bleskem uzamkl auto a již mizel na schodišti. V kuchyni voněla moje oblíbená slepičí polévka s játrovými knedlíčky a z pod pokličky vykukovaly řízečky.

Ta babička ! Vždy věděla, jak mne dostat.

Oba jsme slintali, ještě než jsme dosedli ke stolu.

Polévku jsme snědli tempem závodních jezdců, jako kdybychom se předháněli, kdo bude dříve.

Helmut spokojeně utřel hubu a asi, aby řeč nestála, spustil: „ Jo, paní, kdybyste věděla, co jsme dnes prožili !“ V ten okamžik jsem ho kopnul pod stolem, až se chytil za nohu a bolestně vykřikl. Rychle se vzpamatoval a zašvindloval to slovy: „ Špatně jsem šlápl a bolí mne hrozně noha. Jo a byly na cestě havárie !“

Zaškaredil jsem se na něj a ukázal prstem přes ústa. Nechtěl jsem, aby si babička připouštěla nějaké další starosti, a tak z něj jenom ještě vypadlo, „ Museli jsme jet z Poděbrad na Prahu přes Kolín. Proto jsme přijeli tak dlouho. “

Babička nosila na stůl další jídlo a pobízela: „ Jezte, já vím, že jste zase jenom kouřili a na teplé jídlo jste si ani nedošli! Smrdíte kouřem, že je to hrozné. “

„ To máte pravdu ! Býval by mne ani nenechal koupit něco k snědku,“ rozhodl se mi to pěkně znepríjemnit Helmut, mezitím co si cpal plnou hubu řízkem.

„ To jsi opravdu udělal? “ divila se babička a obrátila se ke mě. Musel jsem tedy dosti dlouze vysvětlovat, že jsme se zdrželi, protože byla mlha, a proto jsme přijeli tak dlouho.

„ Doufám, že to nepojedete ještě teď opravovat, to tvoje nabourané auto,“ ptala se a počala sklízet prázdné talíře. „ Kde je děda? “ došlo mi, že ho nikde nevidím

„ No přeci v práci ! Volali, že na vodárně prasklo nějaké potrubí u čerpadla, tak jim tam jel pomáhat.“

„ Babičko, já si vezmu ty věci ze sklepa a Helmut mi to tam odveze, abych to nemusel zítra tahat. Dnes to dělat již nebudeme, pomalu bychom na to již neviděli, protože se rychle stmívá, Helmuta pošlu domů, chlapi na ty elektrody čekají, a já to budu zítra dávat do kupy a přespím jestli, dovolíte u vás. Vrátím se tak za hodinu a půl.“

Naložili jsme vše potřebné a bez potíží dorazili k havarovanému autu. Pečlivě jsem vše zamkl do bedýnky na náradí pod korbičkou Žuku. Překontroloval jsem ještě rychle, zda se něco neztratilo a nebo jestli mi někdo neukradl kola, rozloučil se z Helmutem, který opět kouřil jak tovární komín a blaženě krkal.

„ Hrome, to jsem se zase jednou přežral, zapomněl jsem poděkovat, tak to doufám uděláš za mne. Když by ti to nešlo opravit, zavolej, Herbert by sem poslal kluky s dílny. Tak čau! A budu držet palce.“

Bouchl dveřmi a odpálil, jako kdyby jel k požáru. Pomalu jsem se vypravil k zastávce tramvají. Měl jsem štěstí tramvaj právě přijížděla, naskočil jsem a teprve potom jsem si uvědomil, že nemám lístek.

Obcházel jsem tramvaj a prosil, zda ho někdo nemá na prodej. Připadal jsem si jako žebrák. Konečně se nade mnou smílovala jakási stařenka a lístek mi prodala. Oddechl jsem si. Nebyl jsem černý pasažér.

Praha se začala rozsvěcet a tak jsem z okénka pozoroval cvrkot ulice.. Když jsme přijeli na stanici Knížecí, musel jsem chvílku čekat, než přijel autobus. V stínu čekárny se muchloval jakýsi pár, který se nemohl asi dočkat, až si to rozdá někde v hnízdečku lásky.

V autobuse jsem opět začal čumět z okna , když tu se ozval poloprázdným autobusem takový nějaký sten.

Zjistil jsem, že ten páreček pokračuje i nadále v prostředku městské dopravy a lidé jim vůbec nepřekáží.

Podíval jsem se jejich směrem a zaregistroval jsem, že ten mladík měl ruku vsunutou pod její sukni a laskal jí Venušín pahorek.

Musel jsem se rychle podívat jiným směrem, abych nevypadal jako špízák.

Těm dvěma to ale vyloženě nevadilo. Okolní svět pro ně přestal existovat.

Musel jsem se usmát, protože mi blesklo myslí, že jsem možná v některých situacích nebyl o nic horší v jejich letech, i když moje žena je hrozná puritánka.

Děda ještě nedorazil z práce a tak jsem se rychle vykoupal a zalehl. I kafičko jsem odmítl, ani chuť na cigaretu mne nepřepadla. Během pár minut jsem spal, jako když mne do vody hodí.

Byl to náročný den.

Bylo po půlnoci a já jsem se několikrát probudil s pocitem, zda jsem nezaspal.

Těžko jsem opět usínal, protože se mi před obličejem zjevil vždy ten obraz přejeté ženy a jejich světlých rozhozených vlasů a bledého obličejce s obrovskou kaluží krve, která se pod jejím tělem rozlévala.

Když se mi opět podařilo usnout, probral mne zase sen o tom, jak ta dívka Simona, kterou jsme vezli, odváží tu svoji holčičku kamsi do dále a křičí: „Zabiju! Zabiju!“ a z očí se jí valí slzy.

Probudil jsem se nyní již zcela a seděl skrčený na posteli, opřený o stěnu, a poslouchal tikot hodin. Nemohl jsem se dočkat rána, a tak ještě za tmy jsem vylezl z postele a šel si chystat snídání.

Tak rychle jsem nebyl hodně dlouho nasnídán. Byla to otázka několika minut. Rychle jsem se oblékl a vypadl, aniž bych věděl, v jakém intervalu jezdí městská doprava. Vzduch byl čistý a chladný. Zapálil jsem si cigaretu a podupával jako jediný na stanici městské dopravy. Přijel autobus, když jsem měl již dávno dokouřeno. I v autobuse městské dopravy jsem byl několik stanic jediný pasažér. Zase jsem si uvědomil, že nemám lístek na městskou dopravu, a tak jsem se v duchu modlil, aby náhodou nepřišel revizor. U Anděla jsem si ho rychle zakoupil v trafice, která již otevírala. Bylo pět hodin ráno. Co tam budu dělat tak brzy ráno, když na to pořádně možná ani neuvidím.

Lidé v tramvaji většinou podřimovali a nebo četli noviny. Já jsem opět čuměl z okna a pozoroval probouzející se město.

Když jsem dorazil ke svému nabouranému autíčku, rozložil jsem si na zem opět deku, rozložil vercajk, natáhl montérky a začal. Montáž šla lépe nežli demontáž, a tak než bylo deset hodin, měl jsem již vše hotové. Největší problém pro mne byl, jak udělat souběh kol. Snažil jsem se je dát do přesné roviny, ale jen podle odhadu. Že já vůl jsem se Herberta nezeptal, jak ten souběh mám udělat. Podařilo se mi i montpákou trochu ještě odpácit ty namáčkuté plechy od blatníku, ale moc to nešlo. Byla tam vůle asi dva centimetry a tak jsem nabyl přesvědčení, že bych to mohl zkusit.

Nastartoval jsem a chtěl jsem se otočit na vozovce k protisměru. Směr Karlovy Vary. Byla to facha! Auto mne jaksi nechtělo moc poslouchat, plaval jsem na silnici jako po ledu a nesměl překročit rychlost třicet kilometrů. U Hostovic jsem byl z toho tak zničený, že jsem zastavil a přemýšlel, že tam auto někde nechám. Vzpomněl jsem, si že u vjezdu do Ústředního podniku zemědělské techniky jsem viděl opravnu automobilů. Ten kousek jsem dojel a chlapovi v umaštěných montérkách jsem svěřil svůj problém a i část příběhu týkající se mojí havárie.. Byl to správný pořízek a ruce měl jak lopaty uhelky.

Od něj bych jednu přes hubu koupit nechtěl.

„Pěkně jsi tomu upravil fasádu,“ pravil, když obešel auto

„A s tímhle chceš jet až do Sokolova? Statky a lesy,“ čte nahlas název naší firmy na dveřích auta.

„Poslouchej, ty jsi správnej sebevrah,“ konstatoval suše

„A těm já fandím. Ještě jsem nikoho nenechal ve štychu, něco s tím uděláme, aby ses nezabil.“ Vypravoval jsem mu, co se mi přihodilo.

Ještě jednou obešel auto, nevěřičně kroutil hlavou a pak se mě zeptal.

„ To jsi to fakt dělal prvně v životě? Ty jsi správnej sebevrah. No, na poprvé to není tak špatné ! “

Chvilku se hrabal někde v koutě dílničky, kde vládl hrozný bordel, vytáhl tyče na měření souběhu kol a šťastně pronesl.

„ Tak to nejdůležitější máme! Teď bychom potřebovali zjistit kolik ten Žuk má mít souběh.“ Tajemně se usmál, plácl se do čela a pronesl „ Chvilku mi to tu pohlídej!“ a zmizel v bráně úpezetky.

Objevil se asi za patnáct minut a v ruce měl kus umaštěného papíru, snad více než jeho montérky.

„ Obšlehnul jsem si nějaké údaje, u sousedů mají také Žuka. “

Bafnul do těch svých pazour basu s nářadím, zalehnul pod auto, a to co následovalo, byl přímo opravářský koncert. Netrvalo ani půl hodiny, s hekáním vylezl a jenom pronesl „Jedu to vyzkoušet.“

Ztěží nasoukal tu svoji postavu na sedačku , zařadil a vyrazil někam do vesnice, pardon předměstí Prahy .

Za chvilku byl nazpět.

„ Tak to by bylo, myslím, že s tím bez problémů dojedeš, ale nesmíš překročit šedesát, potom začíná kmitat volant.“

Byla ve mně malá dušička, kolik si řekne za opravu, protože moje peněženka neoplývala nikdy velkou sumou.

„ Tak kolik budu platit, pane šéf ? “ ptal jsem se opatrně a bál jsem se, že nebudu mít potřebnou sumu peněz a on mi dá tou umaštěnou rukou, která je jako lopata uhelka, přes hubu.

„ Všechno, co máš,“ a zašklebil se. Sáhl jsem do saka uniformy, vytáhl peněženku a vydával poslední stovku, očekávajíc tu hroznou ránu na držku.

„ Moc se omlouvám, ale víc nemám.“ snažil jsem se omlouvat.

„ Pokud mi budete věřit, tak bych vám doplatek dovezl, jezdím často také vedle k sousedům do úpezetky.“ Zastrčil mi ruku i s peněženkou do saka a pronesl „ Chudáky neokrádám, většinou oškubu jenom řezníky a zelináře. To jsou pracháči ! Ty jsi proti nim úplně hovno!Jeď, ať dojedeš v pořádku. ! A někdy až pojeděš okolo, dovez kousek zvěřiny, tu jsem ještě nežral, tůhle kluci v hospodě vykládali, že takové masíčko z divokého prasátka má prý vliv na potenci. “

Byl jsem radostí bez sebe, vlezl jsem do auta, moc poděkoval a slíbil, že masíčko určitě bude, a vyrazil.

Auto se chovalo na silnici opravdu již mnohem lépe. Blahem jsem si zapálil retko a upaloval směrem k Sokolovu.

Jenom jsem stále hlídal tachometr a bál se překročit šedesátikilometrovou rychlost. Vždy asi tak po padesáti kilometrech jsem zastavil a pečlivě vše překontroloval.

Byla to věčnost, ale radost z toho, že jedu i s autem domů, mi pomáhala překonávat vzdálenost i čas.

Když jsem se objevil mezi dveřmi, žena mi radostí padla kolem krku se slovy: „ To, že ses v Praze vyboural, jsem se dozvěděla od Jany Blažkové. Večer, když mi bylo divné, že jsi nepřišel Jana mi povídá : „ Ty to nevíš, on se prý v Praze vyboural, auto je prý rozbité, ale nic mu není, je v pořádku. Herbert se mi to bál prý říci, ale já jsem mu dala co pro to! Dneska ráno jsem ho dořvala a tak si myslím, že si bude myslet, že máš doma pěknou semetricku jako tenkrát ing.Vozač, “ usmívala se na mne a byla ráda, že jsem doma zdravý a v pořádku.

„ Slíbil ale, že kdyby se někdy stalo, že bys volal, že nemůžeš přijet, tak mi to včas oznámí. Hlavně že jsi v pořádku a že se nestalo něco horšího, “ a táhla mne do bytu.

„ Stalo se , ale to ti povím, až se najím, mám hlad jako vlk,“ povídám ji smutně.

V okamžiku jsem měl kolem sebe děti a tak jsem musel každého chvilku pochovat a popovídat si s nimi Při jídle jsem s přestávkami vypravoval ženě události předešlých dnů,

včetně toho snu. Když jsem končil s vypravováním, sdělil jsem ženě také, že jsem přesvědčen že tu přejetou ženu na třídě Pionýrů znám.

„ Pane Bože ! “ vykřikla najednou žena a zbledla.

„ Včera večer přišel Jarce telegram, že ji tragicky zahynula maminka v Praze, a ona bydlí hned vedle třídy Pionýrů. “

Jarka byla naše sousedka na patře v paneláku, kde jsme bydleli.

„ Měla sem k nim včera přijet autobusem z Florence,“ povídá mi žena

S hrůzou jsem si uvědomil, že to byla její maminka, proto jsem si stále nemohl vzpomenout

.Ale nyní jsem opět viděl ten obličej a vzpomněl si na její podobu a opět se mi promítla myslí celá tragedie.

Vždyť i Jarka jí byla podobná.

„ Prosím tě, jenom jí neříkej, že jsem byl u toho, byl to děsný pohled a zážitek. Nerad bych, abych musel popisovat podrobnosti! “ prosil jsem ženu .

Asi bych to nevydržel a rozbřečel bych se.

Vzal jsem si pivo z lednice a odešel jsem radši do obýváku, aby děti neviděli, že se mi tlačí slzy do očí. Zabořil jsem se do křesla a zapnul televizi, abych přišel na jiné myšlenky.

Měl jsem toho za poslední dny a hodiny již dost a nyní takováto rána. Dávali nějakou soutěž, která najednou byla přerušena pořadem „Veřejná bezpečnost pátrá a informuje “.

Na obrazovce se objevila Simona se svou dcerou a komentátor oznamoval, že je po ní a její dceři vyhlášeno celostátní pátrání z důvodu podezření možné sebevraždy její i dcery.

Komentátor oznámil i důvod. Žádal všechny, kdo by spatřil jmenovanou a nebo mohl sdělit jakékoliv informace o hledané Simoně N... , ať se ohlásí na uvedené telefonní číslo

kriminální ústředny nebo nejbližší oddělení Veřejné bezpečnosti .

Málem mi vypadlo pivo z ruky. To bylo na mne již moc.

„ Proboha, to nemohla udělat !!!“ zařval jsem nahlas, až přiběhla žena i děti za mnou do obývacího pokoje.

„ Přeci mi slíbila že to neudělá !“

„ Kdo co neudělá? “ ptala se žena s vyděšeným pohledem na mne.

Nezbývalo mi nic jiného, než jí vypravovat i zbytek událostí.

„ Co budeš dělat? Půjdeš to ohlásit, “ ptala se mě žena.

„ Ne, nepůjdu! My jsme ji vezli, než se ztratila, než odešla z bydlíště, musela jít napřed někam pro dceru,“ přemýšlel jsem nahlas.

„ Když bych to šel oznámit, již ji nepomohu. Nezbyvá mi nic jiného, než se modlit aby to neprovedla !“ a rozbřečel jsem se již naplno.

Styděl jsem se za své slzy, ale nemohl jsem jinak. Samy se mi tlačily z očí.

„ Pojedeš na Slovensko ,“ oznámil mi Herbert za pár týdnů, když už jsem měl svůj aut'ák z generálky doma „ Pojedeš, ale sám, tentokrát potřebuji náklad'ák na tři dny tady. Pojedeš s Tévěčkem. Musíš do Detvy na čelní nakladače a také Kapušan na bagry a buldozery. Připrav si auto, benzín, objednávky a sepiš si požadavky na náhradní díly. To, co je potřeba v Detvě a v Kapušanech, máš napsáno a připraveno u skladnice. “

Vyrazil jsem druhý den za úsvitu, s myšlenkou, že se alespoň zastavím na Vysočině při zpáteční cestě. Podívám se na babičku, dám si kafičko a podle toho, jak na tom budu s časem, bych i případně přespal na chalupě.

Počasí mi přálo a kilometry ubíhaly neskutečně rychle. Jel jsem přes Uherské Hradiště, Trenčín a Prievidzu, kde jsem si udělal malou hodinovou přestávku v restauraci na oběd.

Když jsem se najedl, chtělo se mi najednou spát. Věděl jsem, že do Detvy je to přes Zvolen jen asi osmdesát kilometrů, což není žádná vzdálenost. Pokud jsem chtěl někoho na odbytovém oddělení zastihnout, musel jsem vyrazit. Jel jsem tedy bez jakéhokoliv otálení rovnou do fabriky, ale ouha, nastal malér. Odbytové oddělení přijímalo zákazníky pouze do jedné hodiny.

„ Nechejte mne alespoň zavolat, když jedu skoro přes celou republiku, “ přesvědčoval jsem ozbrojenou stráž na vrátnici.

Vrátný se na mne zamračeně podíval a řekl mi, že dostal přísný zákaz po úřední době je rušit nějakými návštěvami. Nezbyvalo mi nic jiného než se podívat po nějakém hotelu.

Když jsem byl již v recepci a ptal se po ubytování, sáhnu do kapsy a chci předložit občanský průkaz. Ztuhl jsem, protože osobní doklady, občanku i s řidičákem jsem neměl.

Vzpomněl jsem si, že zůstaly na kuchyňském stole, kde jsem je ponechal před výjezdem.

To byl pěkný průšvih, co teď?

„Nemohli byste mne nechat přespat bez občanského průkazu?“ ptal jsem se staršího recepčního.

„To nemůžem, kontroluje nás Verejná bezpečnosť, prespít v automobile,“ odpověděl mi a nechtěl se o tom se mnou více bavit.

Ono se mu to řekne, přespít v automobile, pomyslel jsem si nasraně a měl jsem zlost, jak na sebe, tak i na opatrného recepčního.

Zapadl jsem do hospody, že si dám alespoň malé pivo a kavčo, na které jsem měl velikou chuť. Hospoda byla poloprázdná, a tak jsem si vybral místo u okna a pozoroval cvrkot.

Konečně došel číšník a já si mohl obědnat.

„Jedno kafe a malé pivo,“ řekl jsem mu zřetelně a nahlas.

Od vedlejšího stolu se zvedl jakýsi vagabund a bez dovolení se posadil k mému stolu.

„Od kudá ideš,“ spustil na mne a já nevěděl, jestli je to Slovák nebo Rus.

„Ze Sokolova,“ odpověděl jsem mu a po chvílce dodal.

„Mám ve fabrice vyzvednout náhradní díly na čelní nakladač, posílali jsme sem avízo.

Bohužel vydávají jenom do jedné hodiny.“

„Á Sokolov, tam já robil,“ rozzářil se mu obličej.

„Na šachtě. Ještě je tam ještě tolik Němcov?“ ptal se mne, a když mi číšník donesl pivo a kafe, hned si u něho objednal borovičku a pivo.

Svěřil jsem se mu se svým problémem, že jsem zapomněl řidičák i občanku doma na stole a nemohu na hotel.

„Počuvaj, tak pojděš so mnou na ubytovňu, tam prespiš“ sdělil mi, jako by nic, a pozvedl skleničku borovičky.

„Tak na ten Sokolov!“

Zaklonil hlavu, otevřenou dlaní si zezadu podepřel zátylek a hodil štamprdle do sebe. Hlasitě mlaskl a chopil se piva, které v něm zmizelo, než bys řekl raz, dva.

Zvedl prsty, luskl a přivolal číšníka „Ješčo raz! Repete,“

Začínal jsem mít podezření, že to budu muset zatáhnout, protože ten chlap smrděl korunou.

V autě se mi ale spát nechtělo, to nešlo, když jsem měl ještě dalekou cestu přes celé Slovensko až do Kapušan před sebou, a tak jsem raději byl zticha a těšil se, že se na nějaké posteli vyspím.

Měl jsem ale strach, aby mne někdo v noci neokradl o peníze nebo objednávky a razítko.

Nemohl bych jít ani na policii. Když do sebe můj spolustolovník vrazil repete, zvedl se a já jsem zjistil, že je pěkně nametený. To musel ale být již, než jsem vešel do hospody.

„Idem na ubytovňu“ a aniž by platil vykročil ke dveřím. V ten okamžik u mne byl číšník a požadoval se zaplacení.

Samozřejmě, že mi započítal i útratu onoho spolustolovníka, který na mne čekal před hospodou, jako by se nic nestalo, a zapaloval si retko.

„Kdĕ máš auto?“ ptal se mne.

„Zaparkoval jsem ho, než jsem byl v hospodĕ, stojí před hotelem.“

„Kurva a to idĕm pešky?“ ptal se mne užasle. „Nemohu jet, když jsem pil,“ bránil jsem se.

„Boha jeho, čo si pil? Tu sklenku?“ mysle tím moje malé pivo.

Mávl rukou a vydal se potácivou chůzí. Vyšel jsem za ním. Nešli jsme dlouho a opravdu jsme brzy stáli před ubytovnou.

„Bež za domovníčkou,“ ukázal mi na dveře s cedulkou kancelár domovníčky a zapadl do nějakých dveří. Zaklepal jsem a přišla mi otevřít postarší paní v ušmudlané zástĕře, do které si utírala ruce.

„ Čo si prajete?“ oslovila mne a podezřívavě si mne prohlížela. Vysvětlil jsem jí, odkud jsem, kam jedu a proč a také to, že jsem zapomněl doma občanský průkaz.

„ To není problém,“ ubezpečila mne a počala sama vypravovat, že tam na společné ubytovně, kde je deset postelí, bez problému přespím.

Stálo mne to pouhých deset korun a já jsem žasl, protože na těch deset korun mi ještě vystavila stvrzenku. Postele byly čistě povlečené, i když pokoj vypadal nevábne, přecpán postelemi.

Zalehl jsem, když předtím jsem peněženku a objednávky strčil pod matrace. Pod postel snad nikdo nepoleze, aby to tam zahlédl, napadlo mne. Báł jsem se tam dát i razítko podniků a tak jsem ho strčil do slipů.

Stále jsem nemohl usnout, a když jsem konečně usnul, probudili mne dva opilci, kteří se o něco přeli a hádali se. Navíc mne razítka ve slipech tlačilo, ale měl jsem strach ho dát někam jinam. Konečně jsem usnul a měl jsem dokonce i erotický sen s fešnou Slovenkou.

Ráno jsem se probudil celý rozlámaný, a když jsem šel na záchod, zjistil jsem, že razítka je na svém místě, ale můj úd měl zelenou barvu, a když jsem se na něho podíval, zjistil jsem, že tam mám nejméně tři razítka, s čitelnou adresou.

Přišlo mi to strašně k smíchu, ale umýt jsem se neměl kde, protože v umývárně byly jenom železné žlaby na mytí a bylo by divné, kdybych stál v umývárně u žlabu na mytí a napruženým údem a drbal si ho mýdlem.

Rychle jsem vypadl z ubytovny, když jsem předtím vybral zpod matrací peníze a objednávky, zatímco moji spolunocležníci, kteří se tak hádali, spojeně chrápali, až se cimra celá třásla. Ve fabrice byli strašně milí a paní na odbytu mi sdělila, že mne čekali podle dálnopisu již včera.

Vypravoval jsem jí, jak to bylo s vrátným a hotelem, když jsem zjistil, že nemám občanku ani řidičák, a jaké jsem měl potíže se spaním.

Ale o tom zeleném údu s razítkem jsem taktně pomlčel.

Když jsem měl naloženo, což trvalo skoro dvě hodiny, vyrazil jsem směr Košice. Byl jsem za Lučencem, když tu najednou za městem vstoupil do vozovky příslušník Veřejné bezpečnosti se zdviženou rukou.

„ Ták a jsem v prdeli!“ pronesl jsem nahlas, protože jsem si myslel, že je to silniční kontrola. To mi ještě chybělo!

Už jsem se viděl, jak sedím někde na policii a vysvětluji, proč nemám řidičák ani občanský průkaz.

Ještě štěstí, že jsem měl příkaz k jízdě a sešit jízd. To by mne ale od pořádné pokuty nezachránilo a nemohl bych jet stejně dál. Než by mi někdo řidičák s občankou dovezl, trvalo by to nejméně dva dny.

Zastavil jsem a nohy se mi klepaly rozechvěle očekáváním dalších událostí.

„ Jedete do Košic?“ optal se mne, když přistoupil k autu.

„ Ano jedu až do Velkých Kapušian pro náhradní díly na bagry,“ odpověděl jsem mu a pohlédl jsem mu na výložky.

Měl hodnost kapitána a to je u policie šarže, ten by nekontroloval na silnici vozidla, došlo mi a hned jsem se uklidnil.

„ Měl jsem na autě poruchu, bol som za mamou v Lučenci a mosím zpatř do Košic.“ vysvětloval mi, proč mne staví.

„ Vezmete ma ?“ optal se . Pokývl jsem hlavou a on obešel vozidlo a nasedl.

„ Koukám na espézetku a vidím, že ste z Čech,“ začal se vypyávat.

„ Čo máte v Kapušianoch za robotu?“ ptal se dále.

Sdělil jsem mu, že tam jedu do celostátního skladu na bagry a buldozery s roční objednávkou na náhradní díly a zároveň potřebuji také nějaké dovést, protože na ně čekají.

„ No, nevjem, ale územie je zatvorené, je tam slintavka a kulhavka, nepustí vás tam,“ odpověděl mi.

„ Je tam karanténa, všetko je zatvorené,“ pokračoval dále.
„ To přece není možné, nic o tom nevíme!“ nechtělo se mi věřit, že jsem jel takovou dálku, abych se vracel s prázdnou.
„ No zkuste to, ale uvidíte, že vás tam nepustí.“
„ Sledujete fotbal? Čo vravíte Slovanu, dobří chalani?“ zavedl řeč úplně jiným směrem. Začali jsme si povídat o rodině, dětech a probrali jsme fotbal i hokej. Před Košicemi jsem zaregistroval, že proud vozidel se nějak zhušťoval, až najednou se skoro úplně zastavil. Bylo to takové metr popojet, zastavit. Když jsme tímto způsobem ujeli po půl hodině asi sto metrů, vylezl, že půjde zjistit, co se děje. Vrátil za půl hodiny. „ Utekol trestanec a je ozbrojen, kontrolují vozidla a doklady, “sdělil mi a já jsem málem utrhl volant.
To snad není možné, jak mne pronásleduje smůla, pomyslel jsem si, ale o mém maléru s občankou jsem pomlčel rozhodnut, že budu hrát divadélko.
To znamená šacovat se, a potom teprve sdělit, že jsem doklady asi ztratil nebo co. Dojeli jsme konečně ke kontrole. Bylo vidět, že se s nimi dobře zná, protože prohodili několik slov, zasalutovali a mohli jsme bez prohlídky a kontroly pokračovat dále.
To byla zase jednou klika, oddechl jsem si.
V centru Košic jsme se rozloučili a on mi popřál příjemný zbytek cesty s přáním, abych měl v Kapušanech štěstí, i když tomu nevěřil.
Měl pravdu.
Konečně jsem přijel na odbočku na Velké Kapušany, ale přes silnici závora u ní stráž v podobě příslušníka Veřejné bezpečnosti pod strážní budkou. Jen v průchodu pro chodce bylo korýtko asi s nějakým dezinfekčním prostředkem.
Příslušník mne ubezpečil, že mne dál nepustí a že musím jet zpět s prázdnou.
Byl jsem nešťastný, protože jsem najel stovky kilometrů zbytečně.
Nezbývalo mi nic jiného, než se otočit a jet zpět.
Vzal jsem to tentokrát z Rožnavy na Poprad a Povážím. Tahle trasa se mi vždy hrozně líbila, protože byla lemována zříceninami hradů a Váhem. Rád jsem sledoval, jak se pomalu mění některé vesničky i silnice na trase. U Strečna jsem se zastavil v motorestu na jídlo a přemýšlel, jak to udělat dále, když mne provázela tentokrát taková smůla.
Rozhodl jsem, se že přespím v Senici u svého kamaráda Pavla a ráno pojedu do Vyškova. Měl se tam vytvořit právě sklad na bagry a buldozery pro Čechy a v Kapušanech měl zůstat sklad celostátní. Ale pokud vím, neměli ještě otevřeno a neprodávali, proto jsem jel až na Slovensko.
Docházel mi také benzin a bloky. Musel bych tankovat za peníze, poslední co jsem měl. Do Senice jsem dorazil až po osmé hodině večer. Zazvonil jsem a očekával jsem jejich překvapení. Otevřela mi Milka.
To bylo jásoťu, nebyl jsem zde již dlouho, teprve asi jednou po jejich přestěhování z Horovců. Měl jsem ale opět smůlu.
Pavel dělal v Bratislavě na výstavbě centrálního televizního vysílače a domu jezdil jen na víkend. Milka se mu snažila také okamžitě telefonovat, ale nezastihla ho. Ponechala mu tam ale vzkaz, že jsem v Senici
„ Tak povídej, co Ivanka a děti, čo malej Pavol?“ ptala se na mladšího synátora, kterého si přímo zamilovali. Nemohli mít nějak děti, stále se jim to nedařilo, a když konečně Milka otěhotněla, tak zase potratila. Náš benjamínek se jmenoval po Pavlovi, mém nejlepší kamarádovi z vojny.
Také se byli u nás na Rovné podívat, jak bydlíme, když Milka byla na léčení ve Františkových Lázních.
Když jsem se konečně po večeri pustil do vypravování, bylo skoro deset večer. Byl jsem strašně utahaný a zároveň nesmírně rád, že se mohu také vykoupat a vydrbat zelené razítko. Jen jsem tvrdě usnul, volal z Bratislavy Pavel a Milka mne vzbudila, že chce se mnou hovořit.

Kecali jsme asi deset minut o všem možném, než zavěsil.

Zalehl jsem a přemýšlel, jak to udělat zítra, abych také něco z náhradních dílů dovezl, i když v Detvě jsem pořídil dobře a dostal vše požadované.

Ráno po dobré snídani jsem vyrazil. Nemusel jsem pospíchat. Přijel jsem do Vyškova a konečně protrhl smůlu. Nejen že jsem dostal takové množství náhradních dílů z požadavků a nedostatečného podpultového zboží, ale i sklad náhradních dílů na bagry a buldozery otevřeli jako první den z důvodů uzavřeného skladu v Kapušanech. Hned jsem si nechal vypsát všechny dodací listy. Bylo toho na tři nákladní auta.

Měl jsem ukrutnou radost, hlavně z těch náhradních dílů na bagry a buldozery, protože ty se dovážely z Ruska a byl jich neustálý nedostatek.

Měl jsem pech, že jsem byl vlastně první zákazník v nově otevřeném skladu a skladnice byly štědré, a bez zkušeností co je podpultovka a co ne. Takže jsem dostal vše co jsem požadoval. Nakonec jsem tam nechal i požadavky na příští rok.

Ihned jsem z Vyškova odeslal dálnopis, aby poslali do Vyškova náklad'ák, pro mne bloky na benzin a hlavně můj řidičák a občanku s tím, že budu spát na chalupě, protože benzin mi nebude již dále stačit, protože mám prázdnou nádrž.

Naložil jsem plné auto drobností, které jsem pobral, a ostatní nechal pro Jirku s náklad'ákem. Hned jsem měl lepší náladu a radostně i falešně jsem v autě prozpěvoval různé odrhovačky. Kdyby mne slyšeli mí synátoři, okamžitě by na mne volali :„, Tatí, prosím tě, nezpívej!“ Měl jsem zakázáno zpívat i doma na záchodě, protože moje paní prohlašovala, že se to nese stoupačkami panelákem nahoru a všichni výše bydlící sousedi dostávali prý z mého zpěvu trauma.

Konečně jsem byl na chaloupce. Zaparkoval jsem služební vozidlo a ze všeho nejdříve jsem běžel navštívit babičku.

„ To jsem, hochu ráda, že jsi se zastavil na starou bábu podívat,“ vítala mne a hned se ptala, zda jsem něco jedl.

„ To víš, hochu, musíš jíst, abys měl sílu a nezašel na úbytě,“ byla její oblíbená slova.

Po večeri došlo i na její pověstné kafe, v kterém stála lžička v pozoru. Na to jsem se těšil skoro vždy ze všeho nejvíce, i když ho dělala do půllitrového hrnku.

„ Babičko, klepne mne Pepka!“ vždy jsem jí říkal, když půllitrák s kafem donesla. Čekal jsem vždy její obligátní: „ Drž hubu, Pepka uteče,“ nebo druhé používané, „ Drž hubu, to vychčíš.“ Tuto větu měli nejraděj řidiči, kteří se se mnou u babičky zastavovali.

„ Kde máš toho řidiče Jirku?“ ptala se. Musel jsem jí vypravovat, kde jsem všude byl a cestoval. Ujistil jsem jí, že Jirka zítra přijede, protože zastavit se u babičky na kafe pro něho je poctou.

„ Ale hochu, trochu tý curifindy mi neubude.“ To říkávala vždy, ale za kafe pro nás by dala i poslední peníze. Když jsem jí sdělil, jak jsem spal se dvěma ožralými Slováky na ubytovně, jenom vzdychla.

„ Ještě, hochu, že tě nepodřízli, to víš, ti mají horkou krev. Děda tam byl jednou na vojně a ani vodu mu nechtěli dát. “

Druhý den ráno dorazil Jirka s mými papíry a benzinem. Dal jsem mu dodací listy, poučil, co má nakládat, na co si dát pozor, aby to bylo kompletní. Po smažených vejcích s chlebem a babiččině kafičku on pokračoval směr Vyškov, kdežto já směr Praha.

Chtěl jsem se také zastavit u známých děvčat v ZNZ Hostovicích, které na mne vždy myslely a nedostatkové zboží schovávaly do doby, než jsem přijel.

Moci se o přátele opřít, to je nutné ke zdaru
velkého díla, když ti pod rukama vzniká.
Hoří-li les, je zapotřebí k požáru,
aby měl vítr za dobrého pomocníka.

My jsme Vás varovali, pane.

„Fuj, to je zima!“ ulevila si paní Lindečková v traktoru, když jsme se vraceli s jejím manželem z nedaleké vesnice Podstrání.

Skoro dvě hodiny nám trvalo, než jsme vytáhli zapadlé auto z příkopu.

„Čert mi byl dlužen tu zkušební jízdu!“ klel Honza, který se mi hrabal skoro celé odpoledne v motoru služebního auta, abychom mohli zítra vyrazit do Prahy do lesáckého velkoskladu v Měcholupech.

„Chtěl jsem zjistit, jak to šlape, tak jsem vyrazil na zkušební jízdu a ten blbec proti mne jel jak kanec. Byl jsem již úplně na krajnici, dál jsem nemohl, když se to pode mnou utrhlo. Bylo štěstí, že jsem zastavil výše. Popojet ještě pět metrů, tak jsme to vytáhli jedinež jeřábem. Bylo to cizí auto, nebyl to nikdo od nás, a ani nezastavil,“ sděloval nám a dýchal si na zkřehlé ruce.

„Buď rád, že se ti nic nestalo,“ komentovala to jeho žena, kterou jsme přibrali jako společníci, když se Honza vrátil od zapadlého autáku pro traktor, pro mne a pro Láďu do vesnice.

Předtím se pěkně prošel, protože v té fujavici od zapadlého auta to byly tři kilometry. Byl pěkně promrzlý, ruce vůbec necítil, na nose hejla a pod nosem sopl. Neustále v traktoru popotahoval nosem, protože asi zapomněl kapesník.

„Jestli já z toho neomarodím, tak již nikdy!“ říká mezi popotahováním.

„Já jsem také celá tuhá, chtělo by to grog!“ řekla razantně jeho žena, jako by již předem cítila vůni rumu, i když nikdy nepila, protože to bylo takové jemné stvoření.

Kdysi se svým manželem byli přeborníky v latinskoamerických tancích a na jakékoliv zábavě byla při tanci radost na ně pohledět.

Oba byli štíhlí, s ohnivými vlasy barvy piva Gambrinusu, který měl správnou jiskru.

Do té jiskry piva se zamiloval i Honza, který po splnění kontingentu v podobě tří kluků se často uchyloval do hospůdky ke konzumaci tohoto dobrého moku.

Nikdy to pivo na něm nebylo znát, žádný pivní mozol nebo zkalené oči. On byl velký sportovec a fotbalista, tak to stačil vyběhat.

Když mne chtěl namíchnout, samozřejmě ve srandě, tak na mne křičel: „Pétra má ho na métr, strká ho pod vrata, honí s ním kuřata!“

A já, abych mu to vrátil, jsem na něj pokřikoval: „Pan mistr Lindečka, je jak Meky psí dečka, když on vyjde na procházku, táhne pivo na provázku!“ a potom jsme se tomu oba dva řehnili.

Znali jsme se také nějaký ten pátek. Byl jedním z prvních dosídlenců a spolu jsme prožívali ty pionýrské začátky.

On věděl, že já jsem nikdy neokusil ani malého panáka tvrdého alkoholu, natož abych se nalezval pivem, a proto se do mne neustále trefoval. Já jsem se vyhýbal hospodě jako čert

kříži, že si často ze mne tropili spolupracovníci posměšky, že dělám jako polepšený alkoholik.

Jen jednou se jim podařilo zatáhnout mne do hospody pod záminkou, že budu pít tedy jen limonádu.

Jakmile jsem byl uvnitř, zamkli hospodu na řetěz a visací zámek a přede mne postavili šest malých panáků vodky.

„Hele, jak to nevypiješ, nejdeš domu, hospodu jsme zamkli!“ a řehnili se tomu, jak mne dostali.

Dělal jsem, že ten alkohol nevidím, a to je štválo.

„Hele, posero, bojíš se ženy, že by ti zmalovala ciferník, co?“ snažili se mne hecovat.

Tenkrát to bylo pro změnu v létě, hic že se nedalo skoro dýchat, všechna okna u hospody otevřené dokořán.

Najednou kde se vzala, tu se vzala do hospody leze oknem moje žena.

Chlapi hned spustili randál, že domu nesmím, pokud to nevypiji, že konečně ze mne udělají chlapa a takové ty podobné řečičky.

Manželka se před užaslymi zraky chlapů postavila před stůl, převrhla do sebe jednoho panáka za druhým a potom rozkázala: „To je v rodině, to se může. Otevřít ty dveře a hned!“

Užaslí chlapi koukali s hubou otevřenou, protože moje žena se ani jednou nezaškaredila, když do sebe panáky převracela a oni něco podobného viděli snad prvně v životě.

Otevřeli dveře, ani neprotestovali, a když jsme odcházeli tak mé ženě tleskali s výkřiky:

„Bravo! Bravo!“

Jak jsme dorazili domů, sdělila mi žena: „Od zítřka máš děti na starost, musím zítra do nemocnice a nejde to odkládat. A teď promiň, musím si jít lehnout, protože jsem grogy! A nezapomeň dojít pro děti do školky, dát jim najíst, vykoupat a dát je spát! Ostatní až zítra ráno,“ a zalehla do postele v ložnici.

Byl jsem rád, že to tak dopadlo. Ti blbouni by byli schopni mě v hospodě držet třeba až do rána, jak tvrdili.

Když jsme přijeli s traktorem do dílen střediska služeb, auto již měl Lád'a zaparkované ve velké opravářské hale. Všichni jsme byli promrzlí na kost, nohy jsme ani necítili.

V traktorech Zetor 50 taková vymoženost jako topení neexistovala. Některé traktory měly na zimu jenom deku nebo plachtu, která se spustila, aby do traktoru nefoukalo. Byli i koumáci, co si dělali i dřevěný zadek traktoru s dvířky, ale ten se na léto musel demontovat.

„Pojďte s námi na grog, pane Ranecký,“ škemrala Honzova žena.

„Se mnou nemusíte mít strach, když budu sedět vedle vás.“

Stále přemlouvala a hučela jako piliňák. Byl jsem moc Honzovi vděčný, že se mi ve svém volném čase snažil auto seřídít. Udělal to také proto, že měl jet se mnou, chtěl si v Praze cosi vyřídít a měl obavy, aby nemusel spravovat někde na silnici, bez vymoženosti, kterou poskytovala velká opravářská hala se strojním a dílenským vybavením.

„A když nepijete grog, dáte si aspoň teplý čaj,“ přemlouvala mne stále paní Lindečková.

„Aspoň se trochu zahřejte.“

Nechal jsem se přemluvit. Domů jsem to měl pár kroků, bydlel jsem v paneláku přímo nad hospodou a věděl jsem, že stejně pít žádný alkohol nebudu.

Zapadli jsme do příjemně vytopené hospody, v které hučelo jako v včelím úle před rojením. Aby ne, hospoda bývala v době výplat narvaná.

„Já pro to dojdou!“ nabídla se paní Lindečková, zatímco jsme se svlékali z vaťáků.

Byla to venkovská hospoda bez obsluhy, pouze s výčepem, a tak když někdo něco chtěl, musel k výčepu. Někdy před ním stála i malá fronta.

To bývalo hlavně po výplatě. Před výplatou do hospody chodili jenom skalní pivní skauti, kteří měli již svoje místa, která jim nesměl nikdo zasednout.

Měl jsem tak strašně zmrzlé nohy, že jsem zul i gumofilcáky, abych si nohy trochu zahřál. Nebylo to nic divného, tak to dělávalo mnoho lesních dělníků, když se vraceli v zimě z práce a zastavili se v hospodě.

Trvalo to jen chvílku a paní Lindečková nesla dva kouřící se hrnky, z kterých se linula silná rumová vůně.

„ Pane Ranecký, on mi asi špatně rozuměl, protože udělal ty grogy dva!“ omlouvala se jakoby Honzova paní, zatímco Honza stál s Lád'ou frontu na pivo u výčepu.

„ Vypijte to, aspoň se zahřejete, přeci nejste malej kluk! Jednou můžete udělat výjimku, “ a líbezně se na mne usmívala.

Byl jsem tak tuhý a měl jsem zmrzlé ztuhlé ruce, že jsem automaticky přitáhl hrnek k sobě, odejmul ho v dlaních a slastně si je ohříval .

Hrnek voněl, že jsem neodolal a zkusil si srknout. Vůně to byla vynikající, ale při srknutí nápoje mi vylezly oči z důlku, až jsem se zakuckal.

„ Copak, pane Ranecký, snad by vás neporazil obyčejný hospodský grog? “ ptala se starostlivě paní Lindečková.

V tom okamžiku přišel ke stolu i její manžel vítězoslavně třímaje dvě piva: „ Musel jsem si vzít rezervu,“ sdělil nám s hubou rozesmátou od ucha k uchu a v očích mu pohrával šibalský úsměv.

„ No vidíš, ty mne překvapuješ! Děláš přímo pokrok,“ obrátil se ke mně.

„ Nakonec se naučíš i té trošce alkoholu. A nebudeš se u toho ani šklebit.“

„ Je to nějaké silné, “ sděloval jsem mu.

„ Ale prosím tě, chceš mi tvrdit, že ti tam dali více rumu? To se v této hospodě ještě nikdy nestalo.“

Chopil se mého šálku a přivoněl „ To je tím, že nechlastáš.! To je docela slabý grog!“ řekl a usrkl z mého hrnku.

Tak jak jsem pomalu popíjel z hrnku, přestal jsem se ošklíbat a tělem se začalo rozlévat příjemné teplo a já začal svlékat svetr, jaké mi začínalo být horko.

„ No teď se mi líbíš, Péťo! Začínáš mít zdravou barvu! “ komentoval to Jirka a jeho žena se jenom culila, zatímco on dopíjel druhý půllitr.

Když jsem dopil hrnek, zdálo se mi, že jsem opilý, ale Honza i jeho žena mne plácali po zádech, že se mi to jenom zdá. Musel jsem se bleskem about a odskočit si na WC, jak mne tlačil močový měchýř . Opřel jsem se o stěnu , jak se mnou začínal houpat svět. Měl bych jít domů, zítra pojedu, takže již ani trochu žádného alkoholu.

Když jsem se vrátil ke stolu , byl na stole přede mnou další hrnek s grogem. Paní Lindečková usrkávala také již z nového plného hrnku.

„ Hospodský to sem sám donesl, já jsem mu ani neříkala!“ spustila, jen jsem vrávoravě dosedl.

„ Člověče, ty máš u něj nějak našplháno,“ snažil si přisadit Honza

„ Já si musím pro pivo chodit . Poslouchej, že ty máš s ním nějaké kšefty?“

„ Já jdu domu, mám toho dost,“ začínal jsem blekotat a cítil jsem , že mi začínají nějak tvrdnout rty, jako po umrtvující injekci.

V ten okamžik se oba na mne málem vrhli. „ Neblbni, to bys ho strašně urazil, a už by ti nikdy nenalil ani limonádu. Když to donese sám, tak je to na vrub podniku, to neplatíš, “ drželi mne na židli.

„ A ten první platí moje paní, pozvala tě přeci. A pij! “

„ Nofrněj se ! Dívej , ostatní se po tobě dívají, to by se ti smáli, že nejsi chlap,“ hustil to do mne.

„ Podívej, ty posero, moje paní pije taky druhý a nic jí to nedělá. Chlapi by říkali, že sneseš míň než ženská,“ s poplácáváním po ramenech mne tlačil do židle.

Chopil jsem se hrnku a začal popíjet. Když jsem měl asi polovinu vypitou, ztrácel jsem přehled a začínal vidět rozmazaně. Musel jsem se rychle zvednout a vrávoravým krokem pospíchat na WC, kde se mi obrátil žaludek a motal se mnou svět. Byl jsem totálně ožralý.

To jediné si ještě pamatuji a potom jsem měl již velké okno.
Ráno mne žena budila snad půl hodiny. „ Vstávej ! Jedete do Prahy!“
Chtěl jsem se postavit, ale upadl jsem zpět do postele. Svět se mnou houpal.
V tomhle stavu přeci nemohu, blesklo mi hlavou. Já mám snad otravu alkoholem.
Žena vstala a chystala mi česnekovou polévku, hodně mastnou a silnou. Jen jsem pozřel pár lžic, běžel jsem na záchod, kde se mi obrátil žaludek na ruby.
„ No, pane jo!“ komentovala to moje žena.
„ Tak se jim podařilo tě opravdu pořádně ožrat!“ Lindečkovi tě dotáhli domů a Honza tvrdil že jsi konečně chlap.
Jen to dořekla, ještě jsem si v koupelně točil studenou vodu na hlavu, když někdo zvonil.
Slyšel jsem Honzu, jak mezi dveřmi haleká: „ Člověče, kde jsi? Já mám auto již dávno nastartované, připravené a ty nikde!“
Vrávoravě jsem šel z koupelny a utíral si hlavu. Ten blbec se křenil, div si hubu neroztrhnul
„ Kdybys věděl, jak jsi byl krásný! “ a prohlížel mne za krkem.
„ Co blbneš, co děláš? “ ohradil jsem se .
„ Ty vole, koukám se, jaký máš strašný modřiny na krku.“
„ Od čeho prosím tě? “ ptám se ho jako blbeček.
„ No od toho, jak jsi se mlátil o prkýnko u hajzlu, když jsi ho objímal. Ty vole, ty jsi byl tak krásný, když jsi držel předsedu MNV pod krkem, a nadával mu komoušů zparchantělejch!“
„ Cože ?“ hrklo ve mne, protože jsem si matně vzpomněl, že jsem se chtěl s někým v hospodě prát.
„ Ted' už chlapi nebudou říkat, že jsi posera, kterej se hospodě vyhýbá obloukem.“
„ Ty vole, tys byl tak krásnej !“ znovu se zasníl, jako by vzpomínal na nejkrásnější chvílky svého života.
„ Já nikam nejedu, já si musím vzít dovolenou, já mám otravu alkoholem, “ snažil jsem se ho informovat.
„ Nedělej drahoty, já to odřídím a před Prahou ti již bude dobře, víš, že na polesích na to čekaj, a v Měcholupech to máš připravený k odvozu, jenom to naložit. A já tam dneska musím být,“ snažil se mne utěšovat.
Když jsem konečně seděl na sedačce spolujezdce a měli jsme první kilometry za sebou, začal Honza vypravovat.
„ Konečně jsme tě dostali a pěkně ožrali.Byl jsem se svojí ženou domluvenej, že tě ožereme, a začali jsme tě včera zpracovávat, hned jak jsme to auto vytáhli z příkopu. Krásně jsi nám to zbaštil,“ řehnil se s hubou od ucha k uchu.
„ Žena byla domluvená s hostinským a ten grog vařila pro tebe sama. Vypil jsi skoro půl litru rumu! Ty vole, to je u abstinenta rekord! No vidíš, ty vlastně nejsi již abstinent.“
Vyděšeně jsem se na něj podíval.
„ Cože skoro půl litru? Proto jsem ještě ted' ožralej, protože mám otravu alkoholem. Vždyť jste mne mohli zabít!“
„ Neboj, já to mám vyzkoušený a pod kontrolou, “ šklebil se.
„ To jsi spíš ty zabil předsedu národního výboru, věděli jsme, že máš na ně pífku za to, že tě zase sbalili estébáci za to rozvracení voleb.“
„ Největší sranda ale byla ta, že tě málem ještě odprosil, aby ses nezlobil, že ví, co jsi měl za potíže. Moje žena ti svařila vždy tři čtvrtě hrnku rumu a jen třetinu vody. Sobě dělala jen čaj s příchutí rumu.“
„ Ty vole, ty jsi byl tak pěkněj, škoda že ses nemohl vidět! Ty jsi se nám tak hrozně líbil!“ pořád se potěšeně usmíval.
„ Jste pěkní blbci, to znamená, že si pro mne zase přijedou!“ a již jsem se viděl, jak mne opět vezou na STB.
„ Neboj! Lidi ti fandí a on nic neřekne,“ uklidňoval mne.

„ Vždyť tě na Státní bezpečnosti pustili a prokurátor jim to vrátil, že máš bohužel pravdu. No a předsedovi národního výboru jsi nohy nepomočil jako Bohouš, když vyhrál ve sportce a zapíjel to!“

To byla krásná historka, vzpomínal jsem.

Bohouš, známý to spířar a ochlasta, vsadil jednou za uherský rok Sportku a vyhrál třetí cenu . Seděl potom několik dní v hospodě a chlatal a chlatal.

Když chlatal již třetí den, zahlédl za okny hospody, jak ve spojovací chodbě mezi hospodou a paneláky kráčí předseda MNV do své kanceláře. Volal na něj, že mu něco chce, ať na něj počká.

Vrávoravě vyběhl z hospody a pustil se s ním do debaty.

On měl Bohouš takovej blbej zvyk, že při hovoru málem vlezl člověku do ksichtu.

Blábolil a blábolil, vypouštějíc lihové výpary ze svých úst, přilepen na předsedu MNV.

Ten byl ve funkci teprve krátkou dobu a nechtěl Bohouše odbýt, a tak se snažil naslouchat i totálně ožralému. Najednou si Bohouš vzpomněl, že se mu chce močit, a aniž by předseda něco zpozoroval, Bohouš si rozeplnul poklopec, vyndal si pind'oura a močil předsedovi národního výboru na nohy.

Ten zděšeně uskočil, až když ucítil teplo na nohách a nějaké crčení. Uskočil a začal nadávat.

Bohouš se nevinně na něj podíval a pronesl: „ Promiňte, soudruhu předsedo, já jsem si myslel, že spolu diskutujeme na záchodě, a chtělo se mi moc čůrat.“

Celá vesnice se málem z toho ztrhla smíchem , protože to vidělo dosti lidí, a Bohouš ač odporný ožrala se málem stal hrdinou.

Jemu se však za to nic nestalo, to jenom mne odvezli zase na STB za to, že jsem si dovolil říci svůj názor.

Byl to rok komunálních voleb, prvních po roce šedesát osm, kdy nové vedení ÚV KSČ spolu s generálním tajemníkem soudruhem Husákem se tvrdě vypořádalo s údajnými oportunisty a zrádci.

Obec obcházely agitační dvojice a přesvědčovaly občany, aby přišli v hojném počtu na předvolební schůzi, kde se měli seznámit s kandidáty Národní fronty, jak tu volební šaškárnu soudruzi nazývali.

Věděl jsem, že je to šaškárna, protože se sešlo úzké vedení stranické organizace a stanovilo, kdo bude kandidátem za Národní frontu, a vše bylo požehnáno okresem.

Doma mne navštívil Láďa Skočdopole s „ Kolečkem “ , což byl bývalý major československé armády, který byl propuštěn do civilu, protože po výbuchu dělostřeleckého granátu při ostrých střelbách začal koktat.

Nyní makal jako traktorista u statku v pohraničí, které dříve jako voják Čepičkovy armády pomáhal likvidovat při ostrých střelbách na hlavním tankovém cvičáku.

Protože osud tak tomu chtěl, bylo to přesně v místech , kde dříve stávalo městečko Litrbachy, v té době větší než okresní město Sokolov.

Jeden místní starousedlík, než odešel do Švýcar v šedesátém osmém, ukazoval mi fotky městečka, kde bývalo šestnáct hospod..

Nyní na bývalém tankovém cvičáku nebylo pomalu ani znát, že zde bývalo město.

Poznalo se to pouze podle propadajících se sklepů a na bývalém hřbitově, kde se uprostřed hrobů skvěla nově vyrytá silážní jáma.

Oba příchozí, kteří mne navštívili doma, byli prima chlapi, i když to byli prověřeni komunisti. U kafe jsme doma klábosili o všem možném a moje žena nám naslouchala , občas něco prohodíc.

„ Nezlobte se, chlapi, ale já tam nejdu, protože bych všem musel říci, že byl porušen volební zákon, na zásah straníků, “ snažil jsem se jim objasnit situaci.

„ To, to , my, myslíš jako nás, nás ko,ko, komunisty?“ ptal se mě Kolečko.

„ Jo, to myslím hlavně vás, “ odpověděl jsem Milošovi.

„ Jak myslíš, ale byli bychom rádi, kdybys přišel i se ženou, “ ukončil debatu Láďa Skočdopole.

Uběhlo opět pár dnů a předvolební schůze se kvapem blížila.

Jednou se u nás objevil Láďa, že jde prý na kus řeči. Jen dosedl, vylezlo z něho, že byl pověřen stranickou organizací, aby se mnou promluvil, protože vědí, jaké mám potíže z dřívějšíka.

Myslí si prý, že by mi účast na předvolební schůzi pomohla, protože by bylo vidět, že tímto režimem neopovrhují.

„Nikam nechod', zase něco řekneš a zítra si pro tebe přijedou!“ řekla moje žena, která si rozhovor s Láďou také vyslechla.

„Já tě znám, nedělej to horší, než to máš. Já osobně nikam nejdu!“ rozhodla a nazlobeně odešla, protože považovala naši debatu za ukončenou.

Věděla dopodrobna o mých námitkách k volbám, mnohokrát jsme to probírali, když přišla řeč na volby.

„Soudruzi ze stranické organizace by si přáli, abys přišel,“ nedal se Láďa odbýt.

„Když lidé v obci uvidí, že jdeš i ty, přijde jich více. Ale radši moc nediskutuj, určitě by ti to neprospělo. Doufám, že mne nenecháš ve stychu?“ řekl mi, jako by snad dostával od někoho body za získané spoluobčany, jež se zúčastní předvolební schůze.

Zvedl se, rozloučil a mezi dveřmi ještě jednou poděkoval a významně na mne zamrkal.

Předvolební schůze se konala ve škole, která k tomu účelu byla i vyzdobena portréty velkých vojevůdců komunistických stran, kteří nám přispěchali na pomoc zvítězit nad kontrarevolucí v roce šedesát osm, a nechyběl ani Gustav Husák, jehož portrét si lebedil přímo uprostřed spojených vlajek naší a Sovětského svazu. Řada stolů pro kandidáty a soudruhy z předsednictva OV KSČ byla pokryta bílými prostěradly. Byla to nálada a atmosféra opravdu slavnostní.

Někteří spoluobčané přišli i vymydlení a převlečení do božihodových šatů.

Sedl jsem si asi tak doprostřed sálu, samozřejmě bez manželky, a okolo mne si sedlo dosti těch, kteří mne neopustili ani po tom, co si poprvé pro mne přijeli soudruzi z STB v Sokolově.

Když nastoupili představitelé místní stranické organizace spolu s kandidáty a hosty, schůze byla slavnostně zahájena přivítáním všech přítomných a samozřejmě státní hymnou.

Ve svých projevech se předháněli v tom, kdo více vynachválí nový režim a nastoupenou konsolidaci, jak nám často připomínal generální tajemník ÚV KSČ. Byli nám představeni kandidáti do komunálních voleb a potom byla zahájena diskuse.

Nevím ani jak, ale ruka mi vystřelila nahoru, protože po těch všech projevech ve mne stoupal vztek.

Vztek na všechny a hlavně na ty za předsednickým stolem, i když jsem proti některým kandidátům vcelku nic neměl. Sral mne jenom způsob jejich volby.

Hned jak mi vystřelila ruka, čímž jsem se přihlásil k otevřené diskusi, jsem si také stoupnul.

Zjistil jsem, že jsem v celém sále jediný.

Mnoho lidí otočilo a pohledlo na mne s výrazem očekávání.

Vzpomněl jsem si na slova manželky i doporučení Ládi při poslední návštěvě u mne, ale bylo již pozdě.

Nyní se ale nedalo couvnout a navíc se mi slova sama drala z úst.

Od předsednického stolu se ozvalo: „Prosím, soudruh Ranecký se přihlásil do diskuse.“

Trochu jsem zrudl, ale pevným a jistým hlasem jsem pravil: „Soudruzi, byl bych rád, kdyby jste zde nyní řekli, které složky Národní fronty navrhovaly jednotlivé kandidáty na svých volebních schůzích, zda je o tom zápis, nebo zda byly i jiné návrhy. Protože jste to neudělali, musím vám oznámit, že jste porušili volební zákon a udělali návrh kandidátky tak, jak vám to vyhovovalo a tak, jak jste chtěli vy! Padělali jste volby!“

Při poslední větě se mi trochu zachvěl hlas a měl jsem co dělat, abych to dokončil.

Nastalo takové ticho, že i špendlík, který by upadl na zem, by bylo slyšet.

Když to ticho trvalo více než minutu, začali se soudruzi za předsednickým stolem navzájem po sobě dívat, jako by jeden po druhém chtěl, aby odpověděl na dotaz, který jsem vznesl.

Nakonec odpověděl předseda stranické organizace, k němuž se pohledy obracely nejvíce. „Jednotliví p, p, předsedové sssložek Národní fronty to dostali za úúúkol, ale nemohu popo potvrdit, zda to pprovedli! To jsem si neověřil, aaale měli to udělat. “

V ten okamžik se také od předsednického stolu ozvalo, i když opravdu nevím, kdo to řekl „To je lež!“

Ruku zvedl Láďa, který mne tak vehementně lákal na předvolební schůzi, a vykřikl: „, To není pravda, já jsem například nic takového za úkol nedostal, ani ústně ani písemně! A jsem ochoten to dokázat třeba u soudu. “ V sále to zašumělo jako předzvěst vichřice.

Najednou nebylo slyšet vlastního slova, v sále vypukl smích a lidé se začali zvedat ze svých míst a odcházet.

Cítil jsem na zádech pochvalné poplácání i slova: „, To jsi jim to dal!“

Lidé opouštěli svoje místa a odcházeli, zatímco všichni u předsednického stolu, včetně kandidátů, a hostů z OV KSČ se hádalo. Předvolební schůze se rozpadla. Odcházel jsem také. Před školou stálo několik mých známých a kamarádů , kteří se mnou se stále bavili a nebáli se následků.

„, Ty jsi jim to dal! Myslím, že ti to neodpustí,“ řekl kdosi z hloučku

„, To by se mělo jít oslavit!“ ozval se i hlas.

„, Jdu domu, žena se na mne bude zlobit,“ řekl jsem všem .

Předvídal jsem to a tušil, že bude zle .

Žena se dívala z okna paneláku. Když jsem se na ni podíval do okna, poklepala si významně na čelo, ukázala na školu a potom na mne. Věděl jsem okamžitě, co si myslí.

Když jsem otevřel dveře u bytu, ozvalo se z kuchyně: „, Neříkala jsem ti něco, když tady byl Láďa?“

„, Komu není rady, tomu není pomoci!“

Vypravoval jsem jí znovu přesně, jak vše probíhalo a co jsem řekl, i to, jak se lidé smáli a jak se schůze rozpadla.

„, Věděla jsem, že nebudeš držet jazyk za zuby! To jsi celý ty! Někdo to na tebe bonzne a zase pojedeš, vůbec bych se nedivila !“

„, Neblbni, vždyť jsem neřekl nic protistátního ? Mám na to svědky , všichni, co tam byli, nemohou popřít, co jsem řekl. Nikdo nemůže změnit moje slova, když to slyšelo tolik lidí,“ oponoval jsem jí.

„, Radši se o tom nebavme, protože bys mne namíchl! Co já si počnu, až tě zavrou?“ ukončila debatu a chopila se nejmenšího synátora připraveného ke koupání.

Večer jsem se pokoušel znovu zavést řeč na téma voleb, když již vykoupané děti spaly, ale s ženou nebyla řeč. Zjistil jsem, že má nějak uslzené oči.

V posteli, když jsme se uložili k spánku, jsem se snažil strčit ruku pod přikrývku a pohladit jí po stehně. Jenom ucukla, dala mi ruku pryč a obrátila se ke mně zády. Věděl jsem, že je zle. Bylo zle.

Ráno když jsem došel k dílnám , viděl jsem opět černou Volhu a svého starého známého poručíka Převrátila, jak mne vyhlíží.

Okamžitě jsem věděl, o co se jedná.

Měl jsem chuť se otočit a jít nazpět domu, ale uvědomil jsem si, že by to nepomohlo.

Rychle jsem si rovnal v mysli, jak budu mluvit a co říkat.

Neměl bych být tak vylekaný, mám již přeci jeden výslech za sebou, takže bych měl vědět jak se chovat, a ty pány již znám.

„, Víte doufám, proč jsem tady!“ vítal mne poručík Převrátil.

„, My jsme vás varovali, pane Ranecký . Vy si koledujete o pěkný průšvih, “ a přitom otvíral dveře u Volhy a druhou rukou naznačoval, abych nastoupil.

„, Nic jsem neprovedl, myslím si, že jste zde zbytečně! “ odpověděl jsem mu, ale přeci jenom jsem nastoupil, protože jsem již věděl, co by následovalo, kdybych to neudělal.

„, V práci jsem jim oznámil, že s vámi potřebujeme mluvit, takže nemusíte mít obavy, “ jakoby četl moje myšlenky.

Tentokrát si sedl dopředu vedle řidiče. V ten okamžik jsem si chvilku připadal jako vládní činitel, s ochrankou a šoférem.

Jenom nám chyběl maják a před námi Volha Veřejné bezpečnosti. Ale do smíchu mi moc nebylo.

Vzpomněl jsem si opět na slova mojí ženy .

Celou cestu nepadlo ani jediné slovo, takže jsem měl čas se soustředit na to, co budu říkat, a čeho se budu držet.

Tentokrát se sice opakoval opět ten rituál s otvíráním a zavíráním dveří, ale já sám bez jakéhokoliv vyzvání nebo povelů jsem se zastavoval a opět vycházel.

Skoro mi to připadalo, jako kdybych šel s nějakým známým .

Uvedl mne tentokrát přímo do kanceláře, kde minule prováděli můj výslech .

Okamžitě jak jsem dosedl, přišel nadporučík Přeučil, který si sedl naproti mně, zapnul magnetofon umístěný na stole, podíval se na mne a začal: „ Tak vás vítám, pane Ranecký ! Doufám, že víte, proč jsme si vás dnes sem opět dovezli a nebudete nám dělat potíže.“

„ Nevím, proč jste si mne sem dovezli a proč bych vám měl dělat potíže, ale tuším, o co jde, a vím také, kdo vás poslal!“ odpověděl jsem mu úplně klidně.

„ Byl to soudruh Cibulka, který se o to zasloužil?“ a podíval jsem se mu do očí.

„ Ano, byl to soudruh tajemník, který nás požádal, abychom si s vámi promluvili, protože se vám prý podařilo rozbít předvolební schůzi a zesměšnit soudruhy za stranické organizace, OV KSČ i kandidáty národní fronty. Udělal jste to prý vědomě, aby jste rozbil předvolební schůzi,“ odpověděl mi také celkem klidně.

„ Byl jste na té schůzi, že to tak klidně tvrdíte?“ zeptal jsem se ho.

„ Nebojte se, jsme informováni a chceme si ověřit některá fakta, “ nedal se zaskočit.

„ No dobrá !“ řekl jsem mu na to.

„ Budete si muset ověřit fakta, že byl porušen jeden z významných zákonů této republiky a to zákon o Národní frontě a o komunálních volbách! A ten zákon jsem neporušil já, takže jste na špatné adrese.“

„ Jak to myslíte? “ zeptal se mne on.

„ Tak jak jsem to řekl, “ odpověděl jsem mu.

„ Volební zákon byl porušen a místo mne by zde měl sedět někdo jiný, a toho by jste měli vyšetřovat a né mě!“

„ Vy nám nebudete diktovat, co máme nebo nemáme vyšetřovat!“ začal zvyšovat hlas nadporučík Přeučil, protože zjistil, že to se mnou dnes asi tak jednoduché nebude jako minule.

„ Vyvráťte mi to, že nemám pravdu a že jsem se dopustil něčeho protizákonného, když jsem na porušení zákona veřejně ukázal, “ nedal jsem se zastrašit a odbýt.

Byl jsem skálopevně přesvědčen, že jsem v právu.

„ To byl od vás úmysl, tu schůzi rozbít, mohl jste na to upozornit již před schůzí,“ snažil se mne demagogicky přesvědčit.

„ Držel jsem se přesně vaší rady se do ničeho nenamočit, nechtěl jsem tam původně vůbec jít, ale byl jsem přesvědčován agitační dvojicí, abych se schůze účastnil, a na porušení zákona jsem upozorňoval již tehdy, když za mnou přišli,“ začal jsem také zvyšovat hlas.

„ Místo pravých viníků vyšetřujete nepravého a k porušení zákona se chováte, jako by to bylo v pořádku a nic se nestalo!“ a to již jsem málem křičel.

„ Kde je tedy spravedlnost? Když jsem zde byl poprvé, tvrdili jste mi, že vyšetřujete přečiny proti státu a porušení takového zákona, jako je zákon o volbách, není protistátní ?“ rudnul jsem vztekem.

„ To není naše věc, ale věci složek Národní fronty, my s tím nemůžeme nic dělat,“ snažil se mi namluvit svoje zdůvodnění.

„ Ale na udání soudruha tajemníka jste si pro mne přijeli a on na té schůzi vůbec nebyl, zatím co já mám nejméně šedesát svědků, co jsem řekl, můžete si je předvolat,“ oponoval jsem mu. Slovo od slova jsem mu popsal, jak to bylo s agitační dvojicí, s mojí účastí na schůzi , a opakoval přesně, co jsem jenom řekl a na co jsem se soudruhů zeptal . Řekl jsem mu i

několik jmen lidí, u kterých si to mohou ověřit. Naschvál jsem uvedl i několik komunistů , včetně předsedy KSČ Kolečka a Ládi

„ Dobrá , ověříme si to, ale vy pochopte nás, že si musíme některá fakta zjistit a překontrolovat,“ kapituloval nadporučík a vypnul magnetofon.

Tentokrát se žádný protokol nepsal, ani jsem nemusel nic podepisovat.

Zvedl se a podával mi ruku a při tom se mne zeptal.

„ Tak co , nechtěl by jste s námi spolupracovat? Jak jsem vám říkal minule, nezabýváme se jen přečiny proti státu, ale zabýváme se i hospodářskou kriminalitou. A vy nejste hloupý! “ snažil se mi zalichotit.

„ Nezlobte se, ale nejsem zvyklý na někoho donášet, k tomu jsem se nikdy nesnížil! “ řekl jsem mu rázně.

„ Abyste někdy nelitoval !“ odpověděl mi nazlobeně a otevřel vedlejší dveře, odkud mi tenkrát, když mne sebrali poprvé, donesli kávu a rukou někomu pokynul.

Vyšel řidič služebního vozidla a šel mi otvírat a zavírat dveře.

Myslel jsem si bláhově, že mne doveze nazpět do práce a čekal jsem u auta až zamkne hlavní vchod.

„ Na co čekáte! Běžte !“ a mávnul rukou, jako by odháněl hejno hus.

„ Blbci!“ zabručel jsem polohlasně a vydal se směrem k mototechně, ať mne holky nechají zavolat do dílen, jestli by pro mne nemohl někdo přijet.

V době konání voleb do obecního zastupitelstva jsme se ženou nikam nešli, a jak jsem se později dozvěděl, nešlo ani mnoho mých přátel a známých.

Zatímco jsem vzpomínal na události, které se odehrály jen několik týdnů zpět, přijížděli jsme s Honzou do Prahy.

„ Hele Petře, já jsem v životě v Praze s autem nebyl, musíš to dořídit, “ škemral Honza.

„ Ty jsi se zbláznil! Já mám tvou vinou otravu alkoholem a ty chceš abych řídil? Ty mne chceš ještě připravit o řidičák, poslední možnost mojí obživy? Jen si pěkně zůstaň za volantem , já ti budu říkat kudy, kam se zařadit a jak máš jet, “ nedal jsem se zviklat.

Celou cestu jsem ho dirigoval a dával jsem mu pořádně zabrat, aby věděl, že jezdit po Praze není sranda.

Když jsme přijeli skoro až do Strašnic a zastavili na křižovatce na červenou, Honza najednou utáhl ruční brzdu, vyskočil ze sedačky oběhl auto a klekl si na chodník a sepnul ruce. Lidé se dívali jako u vyjevení, co se děje.

Honza klečel se sepjatýma rukama na chodníku a prosil: „ Petře, prosím tě, odpust, nám, co jsme ti udělali, a sedni si za volant, nebo než tam dojedeme , odvezou mne do blázince! “

„ Nemohu! “ odporoval jsem mu. „ Mám otravu alkoholem a nejsem schopen řídit motorové vozidlo.“

Byla to nyní moje velká zbraň. Ať se hajzlík také trochu potrápí, když trápil s manželkou on mne.

Stejně mu to neprojde. Přichystám mu nějakou odplatu a již jsem v duchu věděl jakou.

Holky ze Sokolovské mototechny byly pro každou srandu.

Honza se za volantem potil a klel, byl z pražské dopravy šokován. Konečně jsme v Měcholupech, kam jsme dorazili , naložili připravené lesácké potřeby a náhradní díly pro opravnu pil v Kynžvartě.

Navedl jsem Honzu s autem až přímo do ulice, kde bydlela moje máti. Měl to do centra pár kroků a mohl si vyřídit vše potřebné, a já jsem mohl z bytu od máti kdykoliv z okna zkontrolovat, zda je auto v pořádku.

Byl celý vyřízený a zničený, ale já jsem se nedal.

„ Jen se, hochu, uč, nejsi první, koho učím po Praze jezdit.“

Měl jsem z toho kolikrát srandu, protože se potom navzájem hádali, kdo po Praze najezdil více kilometrů.

Jednou můj kolega Ondra Mekešík dokonce říkal v hádce o najeté kilometry po Praze Jankovi Galuškoví:

„ Ty vole, ty jsi po Praze nenajezdil ani tolik, kolik já v Praze s autem nacouval.“
Mohl jsem se z těch jejich žabomyších hádek a škádlení strhnout smíchy
Cesta zpět uběhla bez problémů, i když měl Honza problém najít v Praze ulici a přišel až za tři hodiny

A já jsem začínal být nervózní.

Domů jsme dojeli již za tmy a děkoval jsem bohu, že bylo docela slušné počasí.

I když jsem za tu dobu, co jsem dělal nákupčíka, najezdil mnoho kilometrů a za volantem se vystřídal s různými řidiči, nikdy jsem neměl strach.

Kolikrát byli šokováni při delších jízdách, kdy si mysleli, že spím, že jsem třeba před nebezpečnou zatáčkou prohodil: „ Tady opatrně, bude doleva a vynáší ze silnice.“. Byl to takový jakoby polospánek, ale vždy jsem přesně věděl, kde jsme.

Auto jsme uložili do dílen s tím, že vyložíme a rozvezu materiál až zítra. Také by mi asi fořti pěkně děkovali, kdybych jim rozvázal potřeby pro polesí v noci.

Druhý den jsem v poklidu a dobré náladě rozvázal potřeby po polesích. Vzal jsem to přes Prameny do Kynžvartu a potom dokola až na Arnoltov. Když jsem měl vše rozvezeno, bylo skoro již půl čtvrté, ale rozhodl jsem se zastavit ještě v mototechně v Sokolově.

Holky mi udělali v kamrlíku kafe, jako vždy, a já jim vypravoval, jaké to bylo na Státní bezpečnosti, protože jsem jim to slíbil.

Vzpomněl jsem si také na Honzu Lindečku a jeho paní a tak, jak ve mne tenkrát uzrávala sladká pomsta, začal jsem ji podle plánu uskutečňovat.

Rodina Lindečková byla jedna z mála, kdo měl na vesnici telefon, protože volávali svým rodičům do Hradce. Podíval jsem se na hodinky, protože jsem věděl, že již budou asi doma.

Seznámil jsem holky se svým plánem, který jsme v zápětí začali realizovat.

Hanka, což byla jedna z prodavaček, zatelefonovala Lindečkovým a představila se jako Sokolovské vodovody a kanalizace.

Oznámila jim, aby si natočili dostatek vody, protože došlo k poruše hlavního vodovodního řádu, a také jim oznámila, že možná nepoteče ani zítra. Mimo jiné řekla, že se pokoušela dovolat na Místní národní výbor, ale že to nikdo nebere, že tam asi již nikdo není.

Honza, který bral telefon, jí řekl, že se podle toho zařídí a že to radši oznámí i sousedům. Za půl hodiny volala opět.

Zeptala se: „ Pane Lindečka a udělal jste si dobrou zásobu té vody?“

Slyšel jsem nakloněn na druhé straně sluchátka, jak Honza tvrdil, že si natočil plnou vanu a všechny kýble. Obešel i všechny sousedy v paneláku, kteří točili vodu do všeho možného.

Hanka mu za ochotu poděkovala a omluvila se za poruchu vodovodního řádu.

„ Voda ale stále teče “ oznamoval Honza. „ Samozřejmě, jak jinak byste si ji mohl natočit do zásoby?“ ukončila rozhovor Hanka.

Měl jsem co dělat, abych nevyprskl smíchy, ještě než zavěsila.

Nyní nastal čas, aby se telefonu chopila Jana, která také žádnou srandu nezkazila.

Zavolala opět rodinu Lindečkových.

Opět vzal telefon Honza a Jana se napřed představila svým jménem, ale zároveň jako dispečink Vodovodů a kanalizací a ptala se ho znovu, zda si natočil dostatek vody a zda to udělali také všichni v obci.

„ To abych oběhl ještě zbývající paneláky?“ ptal se naivně Honza.

„ To byste měl, proto vám voláme, protože jste jediný, kdo má z občanů telefon! My vám zavoláme za půl hodiny. Musíte se to snažit zařídit rychle! Můžeme se na vás spolehnout?“ snažila se ho nepustit ke slovu a slastně vrkala do telefonu.

Honza položil telefon a běžel obíhat občany obce.

Za půl hodiny volala Lindečkovým opět Hanka.

„ Natočili jste té vody dostatek?“ zeptala se, když Honza zvedl telefon ještě udýchaný.

„ Ano, ale na to se mě ptala před chvílkou již vaše kolegyně,“ odpověděl Honza

„ A natočil jste si i dostatek teplé vody?“ ptala se Jana.

„ Proč teplé?“ ptal se nedůvěřivě Honza

„ Abyste si mohl umýt prdel, až se vzteky zaserete z toho, kolik vody jste si natočil, když si z vás někdo vystřelil!“

Slyšel jsem, jak Honza lapá po dechu, a živě jsem si dovedl představit jak rudne vzteky a jeho rusé vlasy se mu ježí hrůzou, co mu řeknou sousedi.

Druhý den v dílnách při obchůzce opravářů a sepisování požadavků náhradních dílů jsem jen tak mimochodem utrousil, když jsem k němu došel:

„ Říkali chlapi, že vám včera navečer netekla doma voda? “

„ Kurva , ještě ty si ze mne dělej srandu! “ a vzteky švihnul s pucvolí, o kterou si utíral ruce od oleje.

„ Nějaká pizda si včera ze mne vystřelila, že nepoteče voda, a já blbec obíhal ještě sousedy a celou vesnici, abych je na to upozornil. To jsi měl slyšet, co mi řekla nějaká její kolegyně, když volala za chvíli.“

„ Tak povídej ! “ s nevinnou tváří jsem se vyptával.

„ No, jestli jsem si natočil dost teplé, abych si prý mohl umýt prdel , až se zeseru z toho, že si ze mne někdo vystřelil“

Nyní jsem se již srdečně rozesmál, protože jsem viděl , že jsem se mu dostatečně pomstil.

„ Řehniš se, vole, jako bys v tom měl prsty. Ale naštěstí tvůj hlas bych poznal okamžitě a tvoji paní taky! No tak jsem vole naletěl, jako předevečím ty nám!“

„ Hele, nemáš v tom prsty?“ ptal se podezřívavě.

„ Vždyť víš, že jsem rozvážel zboží po polesích a telefonické spojení bych sem nedostal ani za půl dne,“ bránil jsem se, ale měl jsem co dělat, abych se nepřiznal.

Sáhl po vyhozené pucvoli, pokračoval v utírání a přitom kroutil hlavou jako by si nevěřičně říkal : „ Já jsem ale vůl!“

Přijel jsem jednou opět pozdě navečer z cest za náhradními díly a všiml si, že se v kanceláři účetních svítí. Za stolem seděla Jana „ Andílek“ a probírala se sestavami.

Když jsem vešel do kanceláře, zvedla hlavu od sestav a radostně mne přivítala

„ Jé, to jsem ráda , že jsi přijel. ! Představ si, že chlapi zase celý den jen chlastali a zase pekli psa. Herbert ani Očůvan tady nebyli, a Ondra měl dohlížet na dílnu a přitom byl mezi nimi, dokonce přivedl svého psa, za dílnou ho střelili a udělali mu teplou boudu!“ oznamovala mi.

„ Cože? Ondra svého psa? Nesehnali si zase nějakého tuláka?“ ptal jsem se nevěřičně.

„ Ne, opravdu to byl Ondrův pes, dívej, tady je ještě jeho obojek, našla jsem ho, když jsem šla vyhodit odpadky z koše,“ ukazovala mi obojek na psa.

„ Jano, mě se nechce ani věřit, že by Ondra zastřelil svého psa a ještě ho taky žral! To by byl pěkněj sviňák, a nejradši bych mu dal přes držku!“ rozčílil jsem se při pomýšlení, že je někdo tak krutý, dá se říci, ke členu rodiny. „Vždyť se říká že pes je nejlepší přítel člověka.“

„ To by zasloužilo nějak ho potrestat, protože již zde byly jeho děti mu oznámit, že se ztratil jejich Ben, “ pokračovala Jana.

„ Ondra jim tady sliboval, že až přijde z práce , půjdou ho hledat a přitom ho již na dílně pekli! “ vypravovala dále.

„ Teda ten hajzl! To nemohl přeci udělat, nebyl ožralej? “ ptal jsem se nedůvěřivě Andílka

„ Ne, Petře, udělal to úplně střízlivej a klidně tady do očí svým dětem lhal. “ .

Prošel jsem halou dílen a zašel do svačárny. Opravdu to zde vonělo po pečení a na stole se povalovaly kosti. Když jsem si je pozorně prohlédl, zjistil jsem, že to byl opravdu pes, i když jsem měl zprvu podezření, že je to srna a že mne Andílek houpe, protože jsem hlavu nenašel. Cítil jsem i alkohol, ale lahve zde nebyly žádné.

Vyšel jsem před dílny a podíval se do popelnic. Samozřejmě lahve byly zde. No počkejte! To vám osladím ! říkal jsem si v duchu. Vrátil jsem se do svačárny a kost ze zadního běhu jsem si vzal do novin.

„ Měla jsi, Jano, pravdu!“ oznamoval jsem jí, když jsem se vrátil.

„ Podívej!“ a ukazoval jsem jí pozůstatek z Bena.

„ V tohle bych ti, Petře, nelhala, samotnou mne to hrozně namíchlo a měli bychom ho za to nějak potrestat. Ty máš to básnické střevo, slož něco a pošleme mu to, “ naváděla mne Jana.

„ Nám nápad, jak ho potrestat, “ řekl jsem Janě a hned jsem se pustil do jeho uskutečňování . Sedl jsem k psacímu stroji a tak, jak mne napadala slova složil jsem básničku:
Haf, haf, štekala by tahle kost, již jsem tě měla, Ondro, dost. V nebi já si oddechnu, až se někdy doslechnu, že tě někdo potrestal za to, co jsi udělal
Vždyť jsi svým dětem i lhal, že jsem ztracenej a ne pečenej!..... a tak dále.
Sehnal jsem si pěknou krabici a do hedvábného papíru jsem zabalil obojek Bena a kost, kterou jsem donesl ze svačiny.
Přiložil jsem i básničku danou do obálky. Vše jsem pečlivě a úhledně zabalil a napsal adresu. Z obalů starých poštovních zásilek, které jsem vyhrabal z papírů určených do sběru, jsem vystříhal nápisy „ Rekomando“ a „ Spěšnina “
Balík na první pohled vypadal, opravdu jako poštovní zásilka.
Dokonce jsem ho i zapečetil, aby působil věrohodně.
„ Tohle jim pověším na kliku u Ondry a zazvoním!“ řekl jsem Janě.
Jak jsem řekl, tak jsem také udělal.
Když jsem dlouze stiskl zvonek a balíček byl pověšen na jejich klice, rychle jsem utekl o patro výše a sledoval, kdo ho vezme.
Vyšla Ondrova manželka , rozhlédla se, přečetla si adresu a dveře se zavřely. Rychle jsem přivolal výtah a zmizel domů.
Ani jsem manželce neřekl, co jsem provedl. Byl jsem zvědavý na výsledek.
Andílek slíbil, že bude mlčet jako hrob a nic neprozradí.
Druhý den se Ondra přičítal do práce, totálně naštvaný, a jenom vykřikoval „ Kdybych věděl, která svině mi to udělala, tak ho rozšlapu, že z něj bude mastný flek!“
„ Co se stalo?“ ptal jsem se s nevinnou tváří. „ Ty , nemáš v tom prsty?“ podezíral mě Ondra.
„ Já jsem byl na cestách, vždyť to víš,“ klidně jsem mu odpověděl.
Celý den Ondra seděl jako tělo bez duše a ani sním nebyla řeč.
Druhý den byl o něco sdílnější a začal vypravovat.
„ Doma se mnou nemluví ani zárubně od dveří,“ stěžoval si.
„ Kdybych jen věděl, která svině mi to provedla, tak ho rozšlapu, “ vzdychal i soptil, než se pustil do vypravování.
Když jeho žena otevřela balíček a našla Benův obojek s kostí , vrhla se vztekem na Ondru a počala ho v návalu pláče mlátit.
Děti se rozbrečely a nebyly k utišení celý večer. Doma nikdo na něj nemluví a žena mu odmítla vařit s tím , že když je takový kuchař, tak ať si i vaří. A na protest si přestěhovala i lůžkoviny z ložnice do dětského pokoje, kde také spala.
Tento stav trval celý měsíc a Ondra byl pomalu na zhroucení a podle řeči to pomalu vypadalo na jeho druhý rozvod.
„ Vidiš, Ondro, kdybys nežral svého psa, nikdy by se ti to nemohlo stát!“ říkal mu Herbert.
„ Nemusím tě trestat, že jsi se toho zúčastnil, je to dostatečný trest pro tebe a chlapy z dílen potrestám odejmutím prémie, jako to již jednou udělal Petr.“
„ To jsi musel být ty ! “ slovně napadl Ondra Herberta.
„ Ne, já jsem to nebyl, ale jsem rád, že to někdo konečně udělal, abyste s tím přestali!“ ujistil ho šéf střediska.
Hned prvních čtrnáct dní od doby, co žena Ondry nesdílela s manželem společnou ložnici, byl z toho Ondra zoufalý a tvrdil, že doma s ním nemluví ani dveře, natož prý aby vrzly, ať se prý snaží sebevíce.
Vařil, uklízel, myl okna a ženu si předcházal různými dárky, aby ji obměkčil.
„ Již v životě neudělám nic zlému svému psovi, pokud budeme ještě nějakého mít, “ zapřísahával se.
„ Jenom ať již se mnou rodina mluví a žena se vrátí ke mně do ložnice,“ bylo jeho vroucné přání. Trvalo to opravdu déle, skoro dva měsíce, než se v Ondrově rodině vše vrátilo skoro do normálních kolejí a jeho žena s ním začala opět sdílet společnou ložnici. Byl šťastný, že s ním rodina začala opět mluvit.

A kdybys pak prosil, div se slzami nezalykaje:
„Ještě jsem nedokončil své dílo! Zemřít mne nenut',
ještě mi poshov, jen chvilka ať mi povolena je!“ –
Co může Pán smrti změnit, když už jednou je rozhodnut?

Žena má vždycky pravdu.

Kolikrát, když jsem se vrátil třeba i z dlouhé cesty, sedli jsme do trabanta a v pátek uháněli na chalupu.

Vždy jsem něco přes sobotu a neděli opravil nebo postavil.

To jsme již očekávali třetího potomka a já byl přesvědčen, že tentokrát to určitě vyjde a bude to holka, přestože praděda říkával, že v našem rodě po meči se rodili samí kluci.

Začínalo opět jaro a já jsem chtěl dodělat podlahy v kuchyni na chalupě, až se ten další potomek narodí, aby manželka mohla být s dětmi na chalupě.

Den před prvním májem jsem se rozhodl, že vyrazím na Vysočinu, abych to měl za sebou, ale zároveň jsem měl obavy.

„Poslouchej, neměl bych raději zůstat doma?“ ptal jsem se manželky.

„Když to čekáš, aby nebyl nějaký fofr,“ sděloval jsem jí své obavy.

„Klidně jed' a nezmatkuj, je dost času, mám ještě osm neděl čas,“ uklidňovala mne moje paní.

„Mám dojednáno s učitelkou Stáňou, že kdyby něco, zavolá mi sanitu. Klidně jed', je to v pohodě a vše mám pro jistotu připravené a zajištěné.“

Vzal jsem druhého synátora Pavlíka sebou a ponechal jsem ho v Praze v opatrování babičky a dědečka.

Práce mi šla na chalupě od ruky a večer jsem byl pěkně utahaný.

Rychle jsem se opláchl a zalehl.

Nemohl jsem stále usnout a hlavou se mi honilo všechno možné.

Když jsem konečně usnul, zdál se mi sen, že se nám narodil třetí kluk a byl to zase fofr, protože to manželka porodila doma.

Vzbudil jsem se zase z toho celý vyděšený ve dvě hodiny v noci a dlouho jsem potom nemohl usnout. Druhý den na prvního máje, když jsem se probudil, začínali okolo chalupy chodit první uvědomělí do májového průvodu, zatím co já se kochal spokojeností nad pěknou betonovou podlahou v kuchyňce, ale myšlenkami jsem byl stále doma.

V duchu jsem si říkal, že by to byl průšvih, kdyby se sen vyplnil.

Neměli jsme pro kluka ani vybráno jméno, protože jsem byl přesvědčen, že se tentokrát se vyplní moje touha po tom, aby to byla holka.

Celý den jsem pracoval, jenom k obědu jsem spolkl nějakou tu uzenu s chlebem.

Večer, když jsem šel navštívit babičku, jsem za brankou našel zastrčený lísteček se slovy: Volali z pošty, že nevědí, zda jste na chalupě, takže volali do fabriky, abychom vám vyřídili, že vám přišel telegram těchto slov:

„Máte třetího syna“ sousedka J.

Pojalo mne neblahé tušení, míra žádná, váha žádná a navíc ten sen minulou noc.

V ten okamžik jsem nevěděl, zda si ze mne někdo nevystřelil, nebo je to souhra náhod, že se mi opět vyplnil sen?

Běžel jsem do fabriky a prosil vrátného, zda by mne nechal zatelefonovat, že jsem obdržel telegram, že mám třetího syna.

„ Já vím !“ odpověděl mi vrátný. „ Já jsem Vám tu cedulku nesl na chalupu, ale nemohl jsem se nikoho dovolat, tak jsem jí zastrčil za branku.“

Moc jsem mu poděkoval za ochotu a vysvětlil jsem mu, že jsem byl zalezlý v kuchyni a dělal podlahu.

Objednal jsem si meziměstský hovor s telefonním číslem na babičku v Praze.

Trvalo poměrně dlouho, než jsem byl spojen.

Telefon zvedl tchán a sdělil mi, že je to pravda a že babička se švagrovou, švagrem Mílou i Pavlíkem odjeli na Rovnou.

„ Iva rodila doma, byl to prý zase fofr, “ řekl mi děda.

„ Máš třetího syna a narodil se na prvního máje ráno, asi v šest hodin doma, ale prý je všechno v nejlepším pořádku a Ivka i malej jsou v pořádku a zdraví a odvezli je prý do porodnice .“

Zaplatil jsem telefon a utíkal tu novinu sdělit ranecké babičce.

Byl jsem stále jako v Jiříkově vidění a přemýšlel jsem, zda nemám ihned jet domu, ale spočítal jsem si, že bych přijel domů až po půlnoci, protože to bylo takových pět a půl hodiny jízdy.

Uvážil jsem, že bude lepší, když počkám do rána.

„ No vidíš, hochu, tak ti gratuluji k tomu třetímu klukovi! “ říkala mi babička, když jsem jí sdělil tu novinu.

„ A jak se jmenuje?“ vyzvídala .

„ To bych rád věděl i já, babičko, protože jsme žádné jméno neměli přichystané, “ sděloval jsem jí svoji starost.

„ Však se neboj, oni mu nějaké jméno dají,“ smála se babička. „ Hlavně že jsou v pořádku a zdraví.“

Poseděl jsem chvíli u kafe , myšlenkami jsem byl ale úplně jinde.

„ No tak, hochu, povídej něco, “ vyrušila mne z myšlenek babička .

„ Já jsem se těšila, že mi sdělíš nějaké novoty, když přijedeš. Já vím máš té práce plné zuby, ale máte to tam na chalupě hezké, je vidět, že se snažíš,“ sdělovala mi usmívajíc se svými bezzubými ústy.

„ Škoda, že to nemohou vidět praděda s prababičkou, ti by měli radost, jak jsi chalupu pěkně opravil,“ pokračovala v chválení .

„ Jó babičko, tam je ještě práce! Potřeboval bych bydlet někde poblíž, abych nemusel jezdit přes půl republiky, a také bych potřeboval mít nějakou korunu na stavební materiál . Každou ušetřenou korunu dáváme za benzín, nebo do chalupy, “ postýskal jsem si.

„ Kdyby mi to konečně vyšlo a já sehnal práci někde tady poblíž, když mě konečně dali do techniků, ale s tím mým kádrovým materiálem mohu jít jedině do prdele !“ ulevil jsem si.

„ Neboj , ono to někdy vyjde“, utěšovala mne babička.

Poseděl jsem ještě asi hodinu a začínaly se mi klížit oči po včerejší skoro probdělé noci a snu a já se s babičkou rozloučil a odebral se na chalupu zalehnout.

Bylo mi zima, ale ani jsem v vyhasnutých kamnech znovu nezatápel, vlezl jsem pod peřinu a v okamžiku usnul.

Brzy ráno kolem páté hodiny jsem již uháněl směr Sokolov, plyn sešlápnut až na podlahu.

Silnice byla poměrně prázdná a já jsem si to hnal, co auto šlo, jako bych položil cihlu na plyn. Prahou jsem projel, aniž bych se zastavil u matky nebo tchána.

Hnalo mne to domů. Jaký bude ten kluk? Jaké mu dala jméno? přemýšlel jsem .

Kouřil jsem nervózně jednu cigaretu za druhou a z pootevřeného okénka trabantu se valil dým, jako kdyby auto hořelo.

Když jsem konečně před jedenáctou hodinou zastavil před panelákem na Rovné, prolétl jsem vchodem jako vítr a klepoucí rukou odemykal byt.

Přivítala mne manželka a hned mne vedla do ložnice, kde v postýlce spal takový dlouhý krásný růžový uzlíček, a začala mi vypravovat události uplynulých tří dnů.

„ Kde jsou děti a švagrová se švárou ?“ přerušil jsem jí.

„ Odjeli nazpět do Prahy, babička přijede s dědou a dětmi za týden, Pét'u si vzala sebou,“ uklidnila mne a pokračovala ve vyprávění.

„Když jste odjeli, bylo vše v nejlepším pořádku, byli jsme se s Petrem podívat u ohňů a klukovi se nechtělo ani domů. Ráno již před šestou hodinou mne budil, abych vstávala , že má hlad. Říkala jsem mu, ať chvílku vydrží, že je svátek a nemusíme nikam pospíchat, ale on si nedal říci. Vstala jsem, že mu půjdu udělat snídani, a u sporáku ve mne píchlo a já najednou cítila jak mám hlavičku novorozeněte již mezi nohama. Vystrčila jsem kluka za dveře a řekla mu, ať běží k paní učitelce Stáně, aby volala rychle sanitu, že maminka rodí. Kluk vyvalil oči, ale běžel. Zabouchl za sebou dveře a já se odplazila do ložnice na postele. Stáňa se snažila dostat ke mně do bytu, ale já jsem nemohla jít otevřít. Volala na mne, že prý sanitu nemají, protože je na výjezdu, aby prý zjistila, jak to spěchá. Vyburcovala sousedky, které přiběhly na pomoc a snažily se dostat do bytu. Když odrodila a pupeční šňůru ustříhla normálními nůžkami ze šití, otevřela do bytu dobývajícím se sousedkám, které uvedly lůžko a vše další do pořádku. Dítě omyly, oblékly a zabalily do peřinky a já čekala s malým na sanitu dole u paneláku před vchodem,“ vypravuje jedním dechem.

„Když sanita konečně přijela, sanit'ák říká: „ Á, miminko máme již na světě, kdepak máme maminku?“

„ To jsem já,“ odpověděla jsem mu a on na mne koukal jako na nějaké zjevení s otevřenou pusou a povídá mi:

„ Ženská, nedělejte si ze mne srandu, to se jedná o vážnou věc, nepovídejte mi, že jste teďka rodila?“

Musel mi to uvěřit a tak se ještě zeptal, mám-li sebou plodové lůžko, a odvezl nás do porodnice. Slyšela jsem ještě, jak nějaká sestra v porodnici volala: „ Jé, holky, poběžte sem , to je rozkošné a hezké miminko narozené doma!“

Ztropila jsem v porodnici malej poprask, povídá žena a usmívá se na mne.

„ Napíchali nám nějaké injekce a zase nás druhý den ráno pustili domů.“

„ A jak se jmenuje?“ vyhrkl jsem, protože jsem si teprve uvědomil, že nevím, jak se můj syn jmenuje a že mi to doposud žena neřekla.

„ Kluci mu začali říkat Patriku, tak nevím, zda s tím budeš souhlasit. Budeš muset ho jít přihlásit na matriku v Březové, když byl narozen doma, jak mi řekli v porodnici. “

Byl jsem z toho trochu pať, protože jsem to jméno ještě neslyšel, ale neměl jsem proti němu námitek.

„ A jak, prosím tě, přišli na to jméno?“ ptal jsem se manželky.

„ No oni kluci chtěli být všichni od P, a v kalendáři byl jedině Pravdomil a Přemysl a ta jména se jim nelíbila. Od letošního roku je tam v kalendáři i Patrik, můžeš se o tom přesvědčit, “ přesvědčovala i mne žena.

Přišla na besedu učitelka Stáňa, která se přišla podívat i na malého novorozence. „ Já jsem z toho ještě teď mírně vyvalená ,“ povídá nám.

„ Když přiběhl Pét'a, že mám volat sanitu, že maminka rodí, sdělili mi, abych se šla přesvědčit, jak to moc pospíchá, protože prý nemají žádnou sanitu k dispozici,“ počala Stáňa vypravovat.

„ A když jsem se nemohla do bytu dostat, zastavila jsem se pro ženské a šla telefonovat znovu, a řekla jsem jim , že rodíte, že to pospíchá, tak mi vynadali.

„ Vy huso pitomá, tak jí běžte honem pomoc a nekecejte do toho telefonu. “

Všichni jsme se tomu srdečně zasmáli, protože Stáňa prohlásila, že je to pro ni zážitek, na který celý život nezapomene.

Příští den jsem jel na matriku Národního výboru v Březové.

Když jsem sdělil paní matrikářce svoji žádost, zůstala na mne překvapeně zírat.

„ Ježiši marjá, to nemyslíte vážně, to je první dítě narozené doma v širokém okolí, snad po patnácti letech. Vždyť já ani nevím, jak se ten zápis pomalu dělá, nevíte, co se vyplňuje za tiskopisy? “ sdělila mi s obavou a začala hledat potřebné tiskopisy. Nemohla žádný najít, až

objevila nějaký, který se používal těsně po druhé světové válce, kde bylo mimo jiné psáno, zda jsme platili za porodní bábu a kolik korun.

Rozhodla se tedy, že ho vyplníme.

Když jsem jí sdělil jméno, zůstala na mne s překvapením zírat a vyhrkla: „Ale to já nemohu, já můžu zapsat pouze jména, která jsou v platném kalendáři.“

Přesvědčil jsem jí o tom tím, že jsem vyhledal jméno v kalendáři.

„Vidíte, o tom já ani nevím, ale pokud je v kalendáři, nemohu mít námitky,“ rozhodla konečně, když se přesvědčila o pravdivosti mých slov a zapsala synátora v knize narozených dětí pod pořadové číslo jedna na straně jedna.

Když přijela v sobotu babička s dědou a dětmi, vypravovala, mi jak jí náš nejstarší syn sděloval, co se v těch dnech dělo.

„Babičko, maminka mne vyhodila nahatého na chodbu, protože se jí tákhle páralo břicho,“ vypravoval prý synátor svoje poznatky babičce a ukazoval, jak se to břicho páralo.

„Ty jsi malej žvatlal,“ povídá žena,

„Stěžuješ si, že jsem tě vyhodila nahatého, přestože jsi byl oblečen v košili a punčochové kalhoty s bačkorami, když jsem tě vystrčila za dveře.“

Kluk si ale svoje přesvědčení nenechal vzít a trval na svém tvrzení.

Měli jsme doma tedy syna Patrika, jenom moje máti s námi pomalu půl roku nemluvila, protože jsem mu dal prý jméno jako nějakému Arabovi.

„Copak nemáme v kalendáři dostatek pěkných českých jmen!“ hněvala se při každé návštěvě v Praze.

„Ale máti,“ namítal jsem „Patrik je staré skotské a anglické jméno a je to dokonce svatý patron,“ hájil jsem jméno syna.

„Patron, nepatron, pro mne je svatý jenom Václav a Josef,“ definitivně ukončila naši debatu maminka.

Prázdniny trávil manželka s dětmi na chalupě.

Když jsme se rozhodli, že vyrazíme a náš trabant vypadal jako pouštní soumar rozhodli jsme se také zastavit u brášky Ivana na jejich chalupě v Mrači

Byl to pěný baráček po rodičích v údolí sevřeném zelení s obrovskou rozlehlou zahradou, kde byla nejméně stovka ovocných stromů.

Bylo zde také práce až nad hlavu a bráška sem jezdil se svojí rodinou si odpočinout od práce, kterou jsem mu neustále vyčítal, a poslední dobou se mezi námi proto strhla nejednou ostrá debata.

Dělal totiž předsedu CZV KSČ v jedné z největších pražských fabrik, v Rudém Letově.

V této fabrice dělal před mnoha lety i můj otec a mnoho lidí si ho stále pamatovalo jako rovného a čestného člověka a redaktora závodních novin.

V tom chtěl navázat na otce i můj bráška Ivan, který tvrdil, že mu nesmí udělat ostudu.

Na rozdíl ode mne, který jsem byl oponentem a kritikem normalizace, jeho hvězda stoupala.

Mnohokrát když naše debata o politických událostech a souvislostech přešla v bratrskou hádku, tvrdě hájil komunistickou stranu.

„Když všichni dobří odejdou, bude to strana prospěchářů a kariéristů,“ tvrdíval.

Viděl jsem na něm, že toho všeho má plné zuby a je unaven, ale psával do noci komentáře a články, moc toho nenaspal a mě se moc nelíbil.

Bylo na něm vidět, že je k smrti unaven.

„Že se na to, bráško, nevysereš,“ škádlíval jsem ho.

„Až z toho jednou natáhneš brka, strana a vláda ti dá k rakvi pár věnců a zahrajou ti pochod padlých revolucionářů nebo internacionálu a potom po tobě neštěkne ani pes,“ neodpustil jsem si do něho rýpnout, ale myslel jsem to vážně.

„Nezapomeň, že máš již také rodinu a další čekáte,“ poučoval jsem ho jako déle ženatý.

Moc na mne nedal a jel život na plný plyn, i když jsem věděl, že v práci nebo u doktora několikrát zkolaboval.

Byl to takový přesvědčený komunista, že i odměnu, která čítala pěkných pár tisícovek, vrátil, že mu nepřisluší, ať ji rozdadí dělníkům.

Když mu ji znovu z městského výboru donesli, poslal ji poštou zpět. Pomalu by za stranu i dýchal.

Jezdili jsme na Vysočinu skoro pravidelně a čím dál tím více nás to tam přitahovalo a rozhodli jsme se tam trávit i vánoce.

Ze sněhu jsem neměl strach, byl jsem již zkušený řidič, který měl za sebou již naježděný pomalu celý milion kilometrů po vlastech českých i slovenských se služebními vozidly a na našem bakelitáku jsem měl již jednu generálku za sebou a na tachometru bylo kilometrů přes sto padesát tisíc.

Když jsme vyjžděli, bylo teplo a deštivo, ale když jsme se po Novém roce vraceli, počasí se rapidně obrátilo a teplota klesla o dvacet pět stupňů.

Musel jsem jet velmi opatrně, protože silnice byla jako sklo. Nejhorší to bylo, když jsme začínali přijíždět na opičí hory, jak jsem nazýval krajinu kolem Libkovických schodů.

Začínala již tma a z dálky jsem viděl, že celé schody, jak se kopci říkalo pro jeho různorodou svažitosť, je poset množstvím světél, která se nehýbala.

Sjeli jsme do údolí v obci a nedalo se již ani otočit. Silnice byla zablokována množstvím havarovaných vozidel. Některým ani sněhové řetězy nebyly nic platné.

Raději bych se býval otočil a jel zpět do Prahy přes sto kilometrů a počkal do dalšího dne, ale již to nešlo.

Padal mrznoucí déšť, silnice byla jako zrcadlo, a poryvy větru byly takové, že člověk na silnici jel jako plachetnice.

Pokud trabant nejel, bylo v autě veliká zima, i když jsem motor nechal běžet na volnoběh.

Po dvou hodinách začal nejmenší řvát hladem a zimou a přidávali se k němu starší dva.

Musel jsem něco dělat.

Přede mnou stál východoněmecký trabant s osádkou, kteří když slyšeli řev z našeho auta a zjistili, že tam máme malé mimino, přispěchali na pomoc.

Sehnal jsem ještě dva hochy s lopatkami a popelem v kýblech z přilehlých domů, kteří byli ochotni za malý úplatek pomoci.

Trabanta s dětmi tlačila manželka s dalšími čtyřmi Němci mezi havarovanými vozidly za vichřice do dvou kilometrů dlouhého kopce, kdy jsme se různě museli vyhýbat ostatním vozidlům a haváriím, zatímco kluci s kýbly a popelem občas podsypávali pomalu hořící pneumatiky, které na ledovce se neustále prosmekávaly.. Bylo to utrpení, které za řevu a velikého pláče dětí trvalo ještě další hodinu, než jsme kopec jako jediní zdolali. Moje žena tento výlet odstonala zápalem plic, ale děti byly v pořádku, protože jsme je navlíkali do všeho možného šatstva, aby nezmrzli

Také jsem musel zakoupit nové pneumatiky na přední kola, které jsem úplně ohobloval. Bylo to pro nás ponaučení a v zimě jsme s malými dětmi nikam nejezdili.

Nastalo jaro a my jsme opět začínali vyrážet na dlouhé jízdy směr Vysočina.

Nejednou jsem se vrátil se služebním vozidlem z cest za náhradními díly, kdy jsem měl i několik set kilometrů za sebou a já přeseidl do našeho „bakelitáka“ a v rozmezí několika hodin se vracel pomalu stejnou trasou, kudy jsem přijel.

Poslední dobou veškerá starost o rodinu zůstávala na manželce, protože jsem se vracel jen někdy v týdnu na noc domů a ráno opět vypadl na trasy po republice. Mnohokrát jsem litoval, že žena nemá řidičský průkaz, protože jsem toho již měl plné zuby.

Také jsme se několikrát zastavili u rodičů v Praze nebo u brášky na chalupě v Mrači, abychom si na chvílku odpočinul a děti se mohly proběhnout. Nočník jsme vozili v autě, a tak jídlo i osobní potřeby dětí se odehrávaly za jízdy.

Jednou, když jsme přijeli za nimi do Mrače, ryl bráška zrovna veliký záhon pro zeleninu a byl nějaký zmožený.

„Nějak mi to poslední dobou nejde. Jsem nějaký utahaný,“ stěžoval si mi.

„ Jsi-li nějaký utahaný, písni na prsty, strana a vláda ti přispěchají na pomoc, budete to mít hned!“ zaryl jsem do něho.

Sklopil jenom hlavu a ani neodporoval a nezlobil se na mne.

Byla polovina července, a když jsem se jednou vracel včas navečer ze služební cesty, čekala mne doma bleďá a uplakaná manželka se sousedkou.

Když jsem spatřil její bleďou uplakanou tvář a smutnou sousedku, hrklo ve mne velikým úlekem .

„ Co se stalo?“ ptal jsem se manželky vyděšeně .

„ Sedni si !“ říká mi a podstrkává po mne židli a zároveň mi podává k přečtení telegram.

„ Ivan zemřel ,“ četl jsem a v mysli se mi zatemnilo.

Oči se mi zalily slzami a já se rozbřečel jako malý kluk.

Nechtěl jsem tomu kousku papíru věřit a teprve nyní jsem začal litovat slov , která jsem mu při našem posledním setkání řekl, ale nemohl jsem je vzít zpět

Jako kdyby se mi zhroutil celý svět, a já kdykoliv jsem si vzpomněl na naše mládí, jsem se rozplakal jako malý kluk.

V den pohřbu jsem při cestě do Prahy musel několikrát zastavit, protože jsem pro slzy neviděl.

Stále jsem tomu nemohl uvěřit a v duchu jsem se utěšoval, že ho jako vojenského specialistu pro Francii strana pověřila nějakým tajným úkolem a tohle všechno je jen kamufláž a on se po letech vrátí.

Bohužel, byla to krutá skutečnost, které jsem uvěřil teprve, až když mi sestřenice řekla, že se na něho byla před pohřbem podívat, jak leží v rakvi.

Nešel jsem tam, chtěl jsem ho mít stále v mysli tak, jak jsem ho naposledy viděl, a o to více mne mrzela ona osudná slova.

Měl jsem pravdu, mezi velikým množstvím věnců byl mimo jiné i věnec od prezidenta republiky, vlády a ÚV KSČ. U rakve stála čestná stráž milice a na poslední poctu mu hráli pochod padlých revolucionářů.

Jak je ten osud krutý, říkal jsem si mezi slzami, protože došlo přesně na má slova a já v ten okamžik jsem se musel hodně ovládat, abych neztropil ostudu a nevyhnal ze smuteční síně ty, jejichž planá a nabubřelých slova kovaných komunistů mi rvala uši.

Vy jste ti, kdož všechn tento bol způsobili,vy, vy!

Po bratrovi mimo vdovy zůstali dva kluci a nejmenšímu bylo jen pár měsíců, nebyl mu ani rok. Moje matka se ve smuteční síni zhroutila , takže jsme jí museli odtáhnout na čerstvý vzduch, i když řada lidí, kteří chtěli vyjádřit svoji soustrast, byla nekonečná.

Omluvili jsme se a opustili jsme smuteční síň. Říká se, že čas je nejlepší lékař a zahojí všechny jizvy, ale tato jizva mne bolí stále i po letech.

Abych si zlepšil pozici v hledání pracovní příležitosti, chtěl jsem se přihlásit na Střední lesnickou školu v Písku, ale bylo mi sděleno, že nedostanu doporučení od závodu a souhlas zaměstnavatele, který měl obavy, že po dostudování odejdu.

Jedině prý připadá v úvahu jakákoliv jiná střední škola.

Přihlásil jsem se tedy na Střední ekonomickou školu pro pracující v Karlových Varech.

Zkusím to, řekl jsem si, i když jsem vždy zastával mínění, že každý ekonom je svým způsobem cvok.

Poslal jsem přihlášku, doporučení , souhlas zaměstnavatele, který jsem nakonec dostal bez problémů, a napjatě jsem čekal, co se bude dít.

Po nějakém čase mi přišla obsílka, že se mám dostavit k přijímacím zkouškám, které budou z českého jazyka a matematiky.

Pár dnů jsem měl období velkého šprtání, protože od doby, kdy jsem maturoval, uběhlo více než sedm let.

Měl jsem největší obavy, aby náhodou nebyly zkoušky také z ruského jazyka, který jsem po roce 1968 jaksí zapomněl, protože jsem se zařekl, že na protest proti obsazení naší republiky armádami Varšavské smlouvy rusky nepromluví.

Když jsem zjistil, že ve druhém ročníku máme předmět Ruský jazyk, bylo to pro mne, jako bych upadl na ústa.

Musel jsem se učit a pilně opakovat učivo posledních ročníků základní školy.

Navíc jsem pomalu zapomněl i psát a ruština se pro mne stávala strašákem školy, kvůli které jsem nespal nejednu noc.

Na konci druhého ročníku jsme měli z ruského jazyka vykonávat závěrečné zkoušky, aby nám bylo povoleno postoupit do třetího ročníku.

A mne jímala hrůza, jak to vše dopadne, protože jsem věděl, že řádní žáci denního studia dostávali u zkoušky třeba rozbor a dílo Puškina.

Já jsem dostal otázku při ústních zkouškách cestování po Československu.

Náš profesor byl rodilý Ukrajinec, a když jsem skončil s danou otázkou asi po necelých pěti minutách, zakroutil hlavou a řekl: „To je bída, to je bída, soudruhu, takhle nemůže mluvit maturant!“

„Já nemám maturitu z ruštiny,“ odpověděl jsem mu.

„A jak jste se sem dostal?“ pravil užasle.

„Já nevím, poslal jsem přihlášku a byl jsem přijat,“ sdělil jsem mu.

„No to se museli nějak přehlédnout, každý středoškolák a maturant má maturitu z ruského jazyka a musí umět a znát perfektně ruský jazyk,“ oponoval mi.

„Já jsem první školu dělal také dálkově a maturoval jsem v roce 1969 a to nebyla maturita z ruštiny povinná, tak jsem ji nedělal,“ oznámil jsem mu.

„Co teď s vámi, jak vás tak poslouchám, asi rusky již hovořit nebudete,“ konstatoval.

„To máte, soudruhu profesore, pravdu, já potřebuji jenom udělat tu zkoušku,“ hlesl jsem nevinně.

„Všechno bude záviset na tom, jak vám dopadne písemná práce,“ a při tom mi ukazoval vypracované otázky z písemky, která nás čeká, když mu zazvonil telefon.

Byl tak zaujatý hovorem, že nezpozoroval tu skutečnost, že jsem si opsal doslovně zadané otázky z písemky.

Mohu prohlásit, že mi dopadla písemná práce nejlépe z celé třídy a soudruh profesor byl z toho celý paf!

Když donesl opravené a oznámkované písemky do třídy, pronesl před celou třídou: „Je to bída všech bíd, jediná dvojka a to ještě od člověka, který nemá maturitu z ruského jazyka, jinak samé trojky, čtyřky a pětky.“

„Potěšil mne soudruh Ranecký, u kterého jsem si myslel, že tu písemku vůbec neudělá, a vidíte, udělal ji za dvě.“

„Já nemám slov, velmi mile mne překvapil, je vidět, že po té velmi slabé ústní zkoušce se na písemku připravoval svědomitě.“

Kdyby chudák věděl, když mi neopatrně ukazoval vypracované otázky, z čeho bude písemka a měl ten telefonát, že jsem ho podvedl a připravil si kompletně písemnou práci doma a potom jenom papíry prohodil.

Celkovou známku z ruštiny jsem měl za tři a do třetího ročníku jsem postoupil bez problémů, ale s výčitkami svědomí, že jsem ho podvedl.

Vzpomněl jsem si na svou třídní učitelku, když mi na základní škole připomínala, že podvádět se nemá, a já jí tenkrát slíbil, že nebudu.

Čím jsem byl starší, tím větší jsem měl trému a před některými zkouškami jsem dostával křeče do žaludku a na pánském záchodě trávil čím dál tím větší dobu, když jsem se tam na bobku svíjel bolestí.

Na ekonomiku práce jsme měli profesorku, o které se vědělo, že ve třídě denního studia nepustila k maturitě ze třídy patnáct žáků. Všichni jsme se jí báli a spolužačky ve třídě jí nemohly přijít na slušné jméno.

Když jsem se k ní dostavil na zkoušku do kabinetu, pohlédla na mne a pronesla: „Vy máte strach? Vy se mne bojíte?“

Na její otázku jsem nebyl schopen ani odpovědět a jenom jsem přikývl.

„ No, kurs první pomoci mám, umělé dýchání bych vám dala možná i ráda, tak čeho se bojíte?“ pronesla s mrknutím.

Teprve nyní jsem zaregistroval její decentně rozepnuté dva knoflíčky u sexy halenky. Znovu se na mne usmála s tím, že se do toho pustíme. Trochu jsem znejistěl, protože to bylo řečeno takovým způsobem, že jsem si živě představil, jak si to rozdáváme na jejím pracovním stole.

Copak o to, za hřích by stála, ale ne za ten průšvih a výčitky svědomí.

Všechn strach náhle ze mne opadl a já jsem to sypal jako z rukávu. Jenom při jedné otázce jsem si nemohl vzpomenout a tak jsem začal oklikou.

„ Já vím , co jste chtěl říci,“ sdělila mi a ukončila to slovy: „Tak vidíte, ani to nebolelo a to umělé dýchání jsem nemusela ani dávat, tak snad až příště. Spokojíte se s dvojkou?“

Já jsem myslel, že jí dám snad samou radostí pusou. Měl jsem zkoušku za patnáct minut za sebou.

„ Ta mrcha tě chce dostat do postele,“ pronesla Majka, když jsem opustil kabinet za tak krátkou dobu. „ Nás tam drží vždycky nejméně půl až tři čtvrtě hodiny.

„ Ta po tobě jede jako slepice po flusu,“ našťavaně pronesla.

„ U ní skončíš brzo v posteli. A jestli jo, tak si mne nekoleduj,“ usmála se na mne spolužačka a já jsem nevěděl, co si o tom mám myslet.

Ještě z jednoho profesora jsem měl takový strach. A to bylo ze soudruha ředitele, který při vyučování klidně dovedl zařvat na matku malých dětí ve věku třiceti let: „ Vy slepice jedna pitomá, s vašimi vědomostmi bych vás ani na metařku nevzal!“

Hned v prvním ročníku se zaměřil na tři spolužačky a velmi silně jim znepříjemňoval život. Měli jsme vyzorováno, že když šla některá z těchto žen na zkoušku, tak dalších pět jich také vyletělo, než se soudruh ředitel uklidnil .

Jednou se mi to také přihodilo a od té doby jsem si dával veliký pozor, abych nešel na zkoušku po nich.

Když si opět jednou soudruh ředitel vyléval na děvčatech svoji špatnou náladu, již jsem se zvedal v lavici, že mu něco povím, protože mne s těmi jeho řečmi šťval, když holky urážel a ponižoval.

Na poslední chvílku mne strhla Majka za ruku. „ Sed' a drž hubu, pokud nechceš vyletět ze školy, doufám, že chceš školu dodělat? Zaměří se na tebe jako na ně, o něm je to známé!“ vysvětlovala mi.

„ Má, Petře, pravdu!“ připojila se Miriam, která seděla vedle mne z druhé strany.

„ Nehas, co tě nepálí, nebo ti to znepříjemní jako jim!“ varovala mne.

Těm dvěma jsem ze srandy říkal lotr po levici a lotr po pravici.

Obě byly kámošky a věřím tomu, že na první vyučovací hodině si úmyslně sedly každá z jedné strany vedle mne do školní trojmístné lavice, na kterou navazoval přímo stůl vyučujícího profesora nebo profesorky. Toto místo jsem si přímo proti stolu vybral z toho důvodu, že jsem již velmi špatně slyšel a občas jsem se musel dívat vyučujícím na ústa.

Byla to pro mne nejlepší lavice, ale obě sousedky mi dávaly zabrat.

Někdy jsem zaregistroval, jak Majka nebo Miriam nepatrně vyhrnuly sukni tak, že se obnažilo jejich stehno, a Majka ještě navíc někdy držela levou ruku mezi svými nohama a já se bál pohlédnout dolů pod lavici , protože když jsem se podíval na její obličej, viděl jsem, jak slastí mhouří oči a jazykem objíždí rty .

Můj kámoš Jarda, jinak také nákupčí ze Sokolovských dolů, ani za nic do první lavice nechtěl, a argumentoval slovy, že již od základní školy seděl vždy v lavici poslední .

Když jsem mu někdy vypravoval , co se pod lavicí děje, komentoval to slovy

„ Tak jí to udělej, když vidíš, že by ho tam ráda měla, ať ti dá konečně pokoj!“ ale já jsem zase oponoval slovy:

„ Tý nymfomance, kdybys se dostal do mlýnice, tak semele i nejtvrďší kámen na prach.“

Když jsem spolužačkám řekl, že si sednu někam jinam, i když nebylo kam, protože všechny lavice byly plně obsazeny až do konce druhého ročníku, kdy dvě holky pro těhotenství školu

přerušily, obě sousedky se na mne obrátily s otázkou.: „ Proč bys to dělal, to máš z nás strach?“

„ Nebuď z toho vyděšeněj, víš, že Komenský již říkal škola hrou, a my bychom tě mohly něco naučit.“

Raději jsem to nekomentoval, protože jsem dobře věděl, co tím myslí.

Byla by to hra o všechno.

Ze Sokolova s námi do školy jezdila také rozvedená mladá paní o něco starší než my, kterou Pán Bůh neobdařil krásou, protože vypadala jako malý pavouček s hrbem na zádech , ale obdařil jí rozumem a rozvážností a navíc to byla obětavá, dobrosrdečná a kamarádská osoba, která kdykoliv, bylo-li třeba, pomohla.

Já s Jardou jsem s ní kamarádil, protože pracovala také jako zásobovač, a nejednou jsme si všichni tři navzájem pomohli, pokud jsme měli nějaký problém v práci s náhradními díly. Když spolužačky zjistily, že chodíme jako trojka o velké přestávce v poledne všichni tři společně na oběd do blízké restaurace, daly na čas pokoj, ba ani jsem neslyšel žádné posměšné poznámky, jak bylo u nich zvykem

Byl již skoro konec léta a já měl konečně trochu volněji v práci . Černilka již dávno změnila svoje bydliště a odstěhovala se do Proseče na Chrudimsko a s ní i mnoho dalších, s kterými jsme začínali na Rovné.

Odstěhoval se Ruda, Vít'a, Jaromír, Láď'a a mnoho dalších rodin. Jenom já jako první obyvatel obce jsem s rodinou zatím zůstal.

Na zásobování nám přibyl také nový zásobovač, když nám přibýly opravářské dílny v Kraslicích. Byl to tamější mistr dílen. Zkušený chlap, ale trochu samorost a podivín, který žil jako svobodný mládenec pouze se slepicemi.

Měl je všade, na dvorku, na zahrádce, v kuchyni i v obýváku. K sobě do bytu zásadně nikoho nepouštěl, ani nahlédnout. Jen jednou jsem se k němu dostal, a to když jsem ho nalitého táhl domů, a byl to zážitek na celý zbytek života.

Všade bylo nasráno od slepic, i mezi chlebem na stole. Svalil jsem ho na židli a utíkal nehledě na to, že i ta židle byla posraná, a raději jsem se moc nerozhlížel, abych se nepozvracel.

Dědek Vobdařil tvrdil, že ženskou nechce ani vidět, čímž myslel doma, v domácnosti, ale bylo o něm známo, že si jezdil přivydělávat do Františkových Lázní, které místní nenazývali jinak než Lízmbad. Vyrážel tam vždy na sobotu a neděli vyšňořen a navoněn jako největší seladon.

Vracíval se někdy až v pondělí ráno řádně unaven a jeho chlupatý medvědí hrudník býval samý cucflek. Pokud míval uvázaný švihácký šátek na krku, věděli jsme, že těch otisků dámských úst má i plný krk.

Bylo mu již přes padesát, ale cítil se na dvacetiletého kluka, co se týkalo sexu, i když se nikdy nechlubil svými úspěchy u žen.

Obě spolupracovnice Jany tvrdily, že musí mít něco, na co ty ženské letí, ale samy se bály o tom přesvědčit, protože říkaly, že dědek smrdí kozlinou, jak se nemeje.

Nebyl žádné sportovní postavy, ale mohutný hrudník končící ochlupacným bříškem se mu kolikrát dral ven z pomalu těsné bundokošile.

„ Hele, jedeme spolu do Plzně “sděloval mi jednoho dne.

„ Herbert chce ,abychom si tam vyřídili požadavky na náhradní díly a také dovezli nějaké věci na ten pásák, co máte rozdělaný v rovenských dílnách.. Z řidičů dneska není ani jeden, tak to zvládnem sami .“

Při cestě do Plzně jsme se samozřejmě zastavili i v úpezetce Toužim, která s úpezetkou Kynšperk patřily k těm nejbližším.

Zde se dědek zakecal a klábosil a klábosil, až jsem byl z toho jako na trní, protože jsem ženě slíbil, že se budu snažit dostat včas domů.

Do Plzně jsme dorazili před polednem.

Již jsme měli skoro vše, co jsme potřebovali, ale dědek si vzpomněl na nějakou maličkost a rozeběhl se směrem k regálům, vzdálených pár metrů od nás.

Ohnul se, a v tom okamžiku mu sjely kalhoty až k botám.
Zaslechl jsem pouze zaječení ženských a hlas jedné z nich.

„Bože můj, on to má jak cikán nohu“

S hrůzou jsme s ženskými zjistili, že nemá trenýrky a je jen tak naostro pod lesáckými kalhotami.

Mezi nohama se mu houpal pořádný perlík, až se skladnici, která psala dodací list, z toho rozklepala ruka a další písmo bylo kostrbaté.

„No co, neviděli jste nikdy nahatýho chlapa,“ povídá Vobdařil a klidně si natahuje svoje gatě.

Jenom jsem polkl a nechtěl jsem to komentovat, když se ženské po mně tázavě podívaly.

Při zpáteční cestě se rozhodl, že se najíme v restauraci na kopečku před Bečovem.

Měl jsem vztek, protože to bylo dvacet kilometrů od domova a mohl jsem se v klidu najíst doma, kdyby to chvíli vydržel, i když dědek to měl ještě o nějakých třicet kilometrů dál.

Již při obědě jsem si všiml, že pokukuje po vnadné paní hostinské. Také se mu domů nechtělo a jedno pivo za druhým mizelo v jeho útrokách.

Po nekonečných dvou hodinách jsem ho vyzval, že jedeme.

„Neblbni, zrovna mi začalo chutnat, dej si ještě limonádu, já ji zaplatím,“ utěšoval mne, jako bych na tu limonádu neměl.

Uběhla další hodina a já během ní jsem ho několikrát vyzval, že jedeme. Nebyla s ním řeč, začínal být pěkně nacamraný.

„Pokud, pane Obdařil, nepojedete, nechám vás tady a pojedu sám,“ sdělil jsem mu rozhodně.

„To mi kurva přeci neuděláš, jak já se dostanu domů.“

Měl pravdu, musel bych ho stejně odvézt do Kraslic, ale nedal jsem se přemluvit.

Položil jsem na stůl drobné za limonády, protože oběd jsem měl již dávno zaplacený, skočil do auta a odjel.

Druhý den ráno přijížděl k dílnám taxík a z něho vylézal vypelichaný dědek Vobdařil.

Neřekl ani slovo, jenom se po mě zlostně podíval a zmizel ve skladu odevzdat dodací listy.

Od této události jsme nikdy spolu nebyli, o to více trpěli řidiči, kteří s ním jezdili.

Vypravoval mi jednou jeden dílenský řidič z Kraslic, že když jedou s dědkem do Prahy, tak že se dědek vždy naleje pivem a potom se mu v centru Prahy chce čůrat.

Dědek to prý vyřešil vlastnoručním zlepšovákem tak, že u véesky provrtal podlahu a protáhl dírou trychtýř s hadicí a klidně za plného provozu v rušných ulicích močil do trychtýře.

Tak takový byl jeden z mých dalších spolupracovníků.

Své práci ale rozuměl a dá se říci, že i ty náhradní díly dovedl sehnat.

Přiběhl za mnou jednou Herbert do skladu a křičel na mne již z dálky: „Všechno nech a honem ujížděj pro svoji paní, u brány do statku leží hajnej „Česílko“, měl havárii.“ On totiž Herbert nesnášel krev a při pohledu na ni se vždy složil. Skočil jsem do auta a ujížděl ke školce. Manželku jsem nenašel, a tak jsem jí nechal vzkaz u ženskéjch, co se stalo a aby ihned přišla nahoru na statek. Ujížděl jsem nazpět k bráně a rozhrnul houf čumilů. Česílko napůl ležel a na půl seděl opřen o strom. Motorka se válela opodál u traktoru, kde stál traktorista Pepěk a držel si hlavu ve dlaních. Česílko měl obě nohy vyvrácené na ramenech a ze stehů mu koukaly kosti. Krk měl otevřený, jako po seknutí mečem a úplně odkrytá tepna, která nebyla přetnuta slabě pulsovala.

Rozčílila mne nečinnost čumilů a zařval jsem na ně jako tenkrát při té havárii v Praze: „Vy volové, když nemůžete pomoc, aspoň tak blbě nečumte na lidské utrpení, a rychle sežeňte dveře nebo nějakou fošnu na kterou ho můžeme opatrně položit.“

Někteří odběhli, ale někteří čuměli dále a to mne rozčílilo k nepřítčnosti.

Naštěstí přibíhala manželka s příruční lékárníčkou. Báli jsme se s ním pohnout, protože kosti ze stehů vylézaly ven, ale nakonec se nám ho podařilo co nejšetrněji položit a nohy mu sundat z ramen .

Pomaloučku jsem mu sundal přilbu, kterou měl sesunutou na bok hlavy a řemínek se mu zařezával do krku. Někdo přiběhl a křiknul na mne, že volali pro sanitu do Sokolova, ale že to bude

chvilku trvat. Podle slabého tepu bylo vidět, že stále žije, a tak se manželka snažila zastavit ty největší krvácení. Za chvilku byla samá krev jako řezník. Konečně déle než po půl hodině a několikrát urgenci přijela sanita, ale bez doktora. To již pomalu z Česílka unikaly poslední zbytky života.

Řidič sanity vystoupil ze sanity a moje paní se do něho pustila.: „Kdybych si objednala pohřební službu, byla by zde rychleji! To si říkáte první pomoc? Já bych řekla spíš poslední!“ Sanitář nadzvedl víčko oka Česílkovi, prohlídl zorničky a pronesl : „Ex!, já mrtvolu nevozím “ V ten okamžik jsem si myslel, že se na něho manželka vrhne a pěstmi ho začne mydlit.

„ Nevidíte, že mu tepna ještě tepe? “ zařvala na něho. „ Nečumte a jedem, ale fofrem, nebo budete mít jeho smrt na svědomí. “ Další bylo dílem několika vteřin.

Jeden z kolegů Česílka si sedl vedle něho do sanity a již s houkačkou ujížděli zpět na Sokolov. Manželka se musela vrátit rychle do školky, kde nechala děti na dohled jedné z kolegyň.

Když se vrátil jeho kolega z nemocnice, pravil, že Česílko ještě žije, že ho dovezli na poslední chvíli a že ještě stále leží na operačním sále.

Mezitím jsme se dozvěděli, jak se vše přihodilo. V noci několik hodin předtím střelil hajný Česílko v žitě dva jeleny, ale nemohl je stále v té tmě najít, i když měl baterku, a tak brzy ráno našlápl svoji triapůlku a na plný plyn vyrazil z vesnice. Nezaregistroval vyjíždějící traktor v zatáčce u brány a čelně se s ním srazil. O přední blatník si rozřízl krk a traktor přeletěl až skoro do koruny stromu a spadl pod něj. Tam jsem ho také našel. Traktoristovi se nic nestalo, ale utrpěl nervový šok, z kterého se nemohl dlouho vzpamatovat.

Česílko se vrátil z nemocnice, kde prožil skoro rok a prodělal veliké množství různých operací, belhal se sice jako chromé káčátko, ale přišel k nám s kyticí a bombonierou.

„ Já vám jdu, paní, poděkovat, protože jsem se dozvěděl, že jste mi zachránila život,“ stydlivě mumlal mezi dveřmi.

„ Mne to těší také moc, že jsem byla aspoň trochu platná při tom , když se vám to přihodilo,“ odpověděla mu moje paní a já jsem na ni viděl, že je na měkko.

„ Víš, že mne to potěšilo více, než kdyby mi dal někdo kus zlata,“ sdělila mi moje žena, když Česílko odešel.

Věřil jsem jí to, protože měla co se týče věcí a případů souvisejících se zdravotnictvím nebo medicíny vždy pravdu.

Tak jak mi řekl při mém pobytu ve vojenské nemocnici profesor Kufner, že přijdou léta, kdy nebudu moci ani jíst, jeho prognóza se začínala vyplňovat.

Stále jsem se snažil tajit bolesti v čelistních kloubech, protože jsem si myslel, že to přejde . Nepomohlo ani to, že jsem se vrátil k tehdy dobře míněným radám soudruha profesora a vše si lámal na malé kousky. Během jednoho týdne jsem neodevřel pusy ani na lžici s kaší.

Největší strach jsem měl ale z operace. Vypadalo to na nejméně rok marodění

„ Musíš s tím k doktorovi, takhle to nejde,“ rozhodla manželka.

Když jsem vysvětlil obvodnímu doktorovi na Březové, jaké mám potíže, a sdělil mu i prognózu soudruha profesora Kufnera, rovnou zavolal do vojenské nemocnice.

„ Zítra se tam budete hlásit, podívají se na vás, ale musí najít vaši složku v archivu. Jo, abych nezapomněl, před vyšetřením nesmíte jíst. “

Stejně jsem nejedl, stěží jsem do sebe dostával namočené piškoty, ale hlad jsem měl stále.

Byl jsem z toho celý přepadlý a hlavou se mi honily myšlenky na to, co mne čeká.

Napsal mi doporučení a já druhý den jel autobusem do Prahy, když mne spolupracovník Ondra brzy ráno odvezl na autobus do Sokolova.

Pomaloučku jsem to v nemocnici nepoznal, jak se oddělení změnilo, ale poznala mne sestřička Jana, jakmile mne zahlédla.

Když jsem jí předal doporučení obvodáka, podívala se na papír a povídá: „ Tak to vypadá, že u nás opět nějakou dobu pobudeš.“

Když mne doktor, kterého jsem vůbec neznal, vyšetřil a sdělil, mi že bude asi nutné provést operaci, pokoušel se o mne infarkt.

Sdělil jsem mu to, co ve mne celou cestu do Prahy uzrávalo.

„ Zkuste prosím to samé, co před mnoha léty, třeba to pomůže, alespoň na čas,“ prosil jsem doktora.

„ Já nemohu nyní marodit, dělám dálkově školu a moc mi záleží na tom, abych jí dodělal,“ přesvědčoval jsem ho, jak nejlépe jsem uměl. Chvilí přemýšlel a koukal do papírů z mého prvního pobytu v nemocnici.

„ Dobrá, zkusíme to, bez těch oček, jenom to opíchnu, ale musíte si ústa maximálně šetřit,“ rozhodl a počal chystat injekci.

Tentokrát větrovité rozpíchávání a tlačení hmoty kolem kloubu strašně bolelo, protože jsem neměl umrtvující injekci jako tenkrát, když mi zároveň drátovali ústa, a měl jsem co dělat, abych neřval jako malý kluk.

Když skončil, otřel jsem si zpocené čelo.

Nohy se mi klepaly a cítil jsem nějakou slabost. „ Tak já si tě napíši, jakou že to máš nyní adresu? “ zeptala se mne sestřička.

Najednou se mi počala dělat tma před očima a já jsem jenom stačil pronést: „ Já asi omdlím!“ Probudil jsem se svlečený na posteli jednoho pokoje.

„ Ty jsi nám ale dal!“ ozval se hlas sestřičky Jany, když jsem otevřel oči. „Seknul jsi sebou přesně jako tenkrát, když jsi zde byl po prvé,“ usmála se na mne.

Za chvíli přišel doktor a sdělil mi, že tam raději zůstanu.

„ Ježíši, to ne! Já jsem chtěl jet odpoledním autobusem nazpět. Pusťte mne prosím, já se znám, to nic nebylo.“

„ Ale bylo, jinak byste nezkolaboval. Ale když vezmu v úvahu stres, bolest a to, že jste ráno nesnídal, je to možné, že to organismus nevydržel a zareagoval tak, jak zareagoval. Každá ztráta vědomí je pro organismus a hlavně mozek špatná. Zůstanete ležet do odpoledne, a pokud budete v pořádku, tak vás pustíme, ale jeďte až zítra, pokud máte v Praze někoho, u kterého byste do zítřka přespal. Jinak zůstanete u nás.“ rozhodl a chystal se k odchodu.

„ Sestřička vám vydá doklady pro obvodního lékaře a za týden se přijedete ukázat.“ Podal mi ruku a odešel.

„ Tak povídej, jseš ženatej, kolik máš dětí?“ ptala se zvědavě sestřička Jana, jakmile doktor zavřel dveře. Odpoledne uběhlo, ani nevím jak, a já byl v perfektním pořádku, protože většinou jsem ho strávil vypravováním, vždy, když Jana přišla na kontrolu. Byl čas večere. Donesla mi šaty a sdělila mi, že musím aspoň něco polknout, a tak jsem od ní dostal jogurt a piškoty. Jako tenkrát, když jsem zde ležel po prvé.

Potom mne opět prohlédl nějaký další lékař a já se se sestřičkou Janou i personálem rozloučil.

Přespal jsem u máti a druhý den navečer jsem byl doma. To bylo radosti, že jsem zpět a bez operace. Největší radost jsem měl ale z toho, že huba držela a přestala bolet.

Pobolívaly mne ale pro změnu uzliny na krku již delší dobu, bylo to dosti nepříjemné a já tomu nevěnoval nějakou větší pozornost, myslel jsem si, že jsem přechodil angínu a krk mne bolí od mandlí.

Během dalších dnů jsem ale začínal otékat v místech, kde bych to nejméně předpokládal, a chůze i samotné sezení se pro mne stávalo utrpením.

Když již bolest byla tak velká, že se nedala ani vydržet a já se šoural jako nějaký starý dědek a onu mužskou potřebu nutnou k zachování populace jsem měl tak oteklou, že se pomalu nevešla ani do slipů, svěřil jsem se manželce. „ Mám obavy, že to budou průušnice nebo zánět varlat,“ sdělila mi moje paní. „ Měl jsi v mládí průušnice? S tím musíš k doktorovi a zatím si to obkládat ledem.“

„ Co? Ledem ? Ty ses přímo zbláznila, já si budu snad dávat na koule led?“ vybuchl jsem.

„ Jak myslíš, když chceš trpět, tak trp, ale toho doktora moc dlouho neodkládej, protože během jednoho dne již neuděláš ani krok, a pokud bys chtěl do budoucnosti ještě nějaké

potomky, tak by sis měl pospíšet ! “ konstatovala moje žena a ponechala mne svým myšlenkám.

Bolest byla tak veliká, že příští den jsem se již nemohl ani obléknout a šoural jsem se k autu jako v posledním tažení.

Čekárna u doktora byla úplně plná a já jsem útrpně stál a čekal, až na mne přijde řada. Sedět jsem stejně nemohl a tak jsem jenom bolestně sledoval, jak pacientů pomalu ubývá. Když jednou sestra vyhlédla do čekárny a zvolala další prosím a náhodou pohlédla na mne, přistoupila ke mě a ptala se mne

„ Vám je moc zle, co? Jste bledý jako stěna, vypadá to že se asi co nejdříve složíte ! Víte co, pojděte dovnitř “ a zvala mne do ordinace.

Když jsem se došoural jako chlap, který je těsně před smrtí, do ordinace, pohlédl na mne doktor a zeptal se, jaký mám problém. Sdělil jsem mu sdělil průběh mého původně banálního onemocnění.

Osahal mi uzliny na krku a požádal mne, abych spustil kalhoty dolu.

Když jsem to pracně učinil, uznale pokýval hlavou a pronesl: „ Máte to moc hezké, takové koule jsem neviděl již hodně dlouho, takže antibiotika, klid, ležet a musíte si to v suspenzoru obkládat ledem.“

Měl jsem to jako býček v nejlepších letech, ale který sotva stojí na nohou, protože jsem měl úporný pocit, že mi někdo na ty moje orgány zavěsil pytel cementu, který se mi chystá vytrhnout vnitřnosti.

„ Měla jsem pravdu?“ zeptala se mne manželka , když jsem konečně celý ztrápený dorazil domu.

„ Měla !“ jenom jsem hlesl. „, I s tím ledem!“

Od této doby jsem věděl, že žena má vždy pravdu.

Vedení závodu nakoupilo pro MTZ nové nákladní Avie a já dostal nového řidiče, mladého kluka, ale moc dobrého. Byl to typ, který se většinou líbí ženám.

Maďarská krev se u něho nedala zapřít a čupřiny kudrnatých vlasů mu moc slušely. Moje babička si ho hned oblíbila, když jsme se tam při cestě na Moravu zastavili, a jmenoval se také Ivan!

„ Já se z těch Ivanů snad jednou zblázním, “ řekl jsem mu se smíchem, protože to byl druhý řidič, který se jmenoval Ivan.

Byli jsme tentokrát na otočku v Uherském Hradišti a při zpáteční cestě nás stopovala moc pěkná kočka.

„ Mám jí vzít?“ zeptal se mě Ivan jako svého nadřízeného.

„ Vezmi jí, alespoň pokecáme !“ dal jsem mu souhlas.

Když Avie zastavila na její úrovni, děvče udělalo dva kroky směrem k Avii a já jsem okamžitě poznal, že je to baletka nebo gymnastka.

Znáte to , je to taková lehká chůze, s vypnutým hrudním košem, jako když volavka lehce našlapuje.

„ Vezmete mne, prosím vás?“ zněl její dotaz a hlas měla, jako když se rozcinká krásná zvonkohra. „ Pokud budete chtít, tak až do Sokolova!“ sdělil jsem jí při vystoupení z vozu, abych jí uvolnil místo mezi námi.

Byla to praktická věc, protože se mohla bavit s námi oběma, aniž by se musela naklánět, pokud chtěla hovořit i s řidičem.

„ Mě to stačí do Prahy,“ usmívala se a lehounce a přímo gymnasticky se vyhoupla do vozu.

„ Vy jste gymnastka!“ vyklouzlo mi z úst, když jsem již seděl vedle ní.

„ Vy jste mne viděl v televizi?“ zeptala se a já si teprve nyní uvědomil, že je mi povědomá a že jí opravdu znám z televize jako československou gymnastku, která patřila mezi naší státní špičku v tomto sportovním odvětví. Ivan jenom překvapeně naslouchal naší debatě a ještě se nezapojil.

„ Viděl jsem vás v televizních novinách při mezinárodních závodech s Rumunkami , “ chlubil jsem se svými znalostmi sportu.

„ Vy jste fakt gymnastka,“ konečně vydechl i Ivan.
„ V životě bych nevěřil, že povezeme československou gymnastku v naší emtézácký Avii!“
„ Vy jste zásobovači?“ ptala se stálým milým úsměvem na tváři.
„ Přesně tak! Uhodla jste“ rozzářil se Ivan
„ Co jste dělali tak daleko od domova?“ zeptala se řidiče
„ A co vy jste dělala na Moravě?“ zahájil jsem okamžitý výslech, aniž stačil Ivan odpovědět.
„ Byla jsem u babičky a vracím se na kolej do Prahy,“ byla její pohotová odpověď.
„ A studujete fakultu tělovýchovy a sportu,“ sdělil jsem jí.
„ Jak to můžete vědět?“ divila se. „ Nejste první, koho vezeme a také koho vyslyšíme,“ zasmál se kolega.
„ Jste ženatí?“ zeptala se dívčina. „ Proč se ptáte?“ divil se Ivan
„ Vždyť to, že je člověk ženatý, není tělesná vada nebo nakažlivá nemoc,“ culil se a z očí mu šlehaly ohnivé pohledy obdivu ke krásné stopaře.
Cesta velmi příjemně ubíhala a hovor se většinou odehrával mezi těmi dvěma.
Bylo vidět, že si očividně padli navzájem do oka.
Když jsme se zastavili na oběd, Ivan se projevil jako grand a naší reprezentační naději zaplatil oběd, což dívčině ani moc nevadilo.
Já jsem se také ani nedivil z předešlého úsudku a také z toho, že jsem věděl, že studenti jsou většinou švorc.
Když jsme se blížili ku Praze, bylo vidět, jak Ivana mrzí, že se cesta chýlí k okamžiku, kdy nás naše krásná stopařka opustí.
„ Nechtěl byste se zastavit doma u máti?“ zeptal se mne.
„ Já bych zatím Janu dovezl na kolej,“ a já jsem teprve nyní zaregistroval, že jí tyká.
No jo, řekl jsem si, to je to moje schrupnutí po obědě v kolébající se Avii.
Ivan na mne vrhl prosebný pohled a já jsem věděl, že pokud řeknu ano, příběh bude mít určitě pokračování.
„ Budu rád, když se budu moci na chvilku zastavit u máti,“ odpověděl jsem mu, i když to nebylo nutné, ale musel jsem si své řidiče předcházet.
Měl přijet v osm večer a bylo deset! Začínal jsem litovat, že jsem mu dal souhlas a pomalu jsem měl i takovou myšlenku, že se mu něco stalo.
Přijel v deset, celý rozzářený, a řekl bych skoro zamilovaný.
I když jsem mu vynadal, musel jsem mu v zápětí odpustit, protože štěstím přímo zářil. „ Je bezvadná,“ sdělil mi v autě, když jsme již uháněli dále. Tato epizoda měla mnohokrát repete, protože kdykoliv jsme jeli na Prahu, Ivan měl již vyjednané telefonicky rande, skoro přesně jako při plnění manželských povinností. Když to nebylo nejméně jednou za čtrnáct dnů, dostával z toho málem kopřivku jako malé dítě.
Nedá se zapřít, že ženy vládnu světem a vždycky mají pravdu a muži by se jim měli podvolit. Ale jenom v něčem!!
Šéf se rozhodl, že mi na služební cesty přidělí řidiče Jirku a Ivana dá k dispozici druhému emtézákovi Ondrovi.
Trochu mne to mrzelo, protože jsme byli s Ivanem skoro stejně staří, byl jsem jen o nějaký ten rok starší a zvyklí na sebe, ale s Jirkou jsem se znal také již pěkných pár let a navíc to byl pan řidič, který mohl po republice jezdit se zavřenýma očima.
Do dílen dotáhli lakatoše z polesí Prameny a byl pěkně vylágrovaný. Nezbyvalo než sednout k telefonu a prohánět telefonní linky, až se dostavil úspěch.
Měli jsme si jet do Martina, přímo do továrny pro nový motor a také kompletní novou převodovku, aby bylo na výměnný systém.
Trvalo to skoro měsíc, než přišla potřebná bumážka pro vyzvednutí. Byl jsem rád, že opět vyrážíme do Martina, protože v Ružomberku jsem objevil kousek od tržnice prodeje Zverimex, kde mi prodali bez problému dva metrčky v Čechách nedostatkového prosa pro papoušky, korely, andulky a ostatní ptactvo. Měl jsem již skoro dva měsíce požadavek a připravené peníze od svých kamarádů chovatelů.

„ Jenom na nás nezapomeň,“ prosil mne Honza ze Sokolova
„ Nemám již čím krmit, jsem v zoufalé situaci.“

Věděl jsem, že si tentokrát mohu i schrupnout, Jirka nebyl řidič, ale naprogramovaný stroj, který snesl za volantem strašně moc, jezdil naprosto bezpečně a bez problémů. Republiku znal jako svoje boty, včetně Slovenska, kam jezdil dříve ještě za vojenských lesů autobusem pro lesní dělníky a brigádníky.

Vyrazili jsme po půlnoci a cesta bez problému utíkala. Nebyl na silnici vůbec žádný provoz, když jsme potkali v protisměru nějaké auto, byl to pomalu zázrak, takže jsme mohli jet naplno.

Jeli jsme opět oblíbenou trasu Povázím. Dali jsme si k ránu přestávku za Trenčínem , něco pojedli a popili teplou dobrou kávičku, kterou mi vždy před cestou připravila moje paní. Ráno po deváté hodině jsme již byli v Martině.

„ Již jsi tady někdy byl? “ ptal se mne Jirka.

„ Byl, ale né ve fabrice. Vždy jsem městem jenom projížděl, třeba když jsem byl v Bánské Bystrici,“ sděloval jsem Jirkovi. Podle směrovek jsme dojeli k rozlehlému areálu fabriky, kde bylo několik bran.

U té, která se mi zdála největší, jsem vylezl a ozbrojené strážní jsem ukázal bumážku k vyzvednutí motoru a převodové skříně. Zatímco druhý příslušník někam volal, druhý prohlížel a kontroloval vozidlo.

Bylo mi to trochu divné, ale již jsem se s tím setkal v brněnském Zetoru, kde nás jednou také dlouho kontrolovala ozbrojená stráž, až jsem měl chuť mu ten řebříček, který měl opřen o korbu auta, podtrhnout.

Potom se ti dva o něčem dohadovali, ale nakonec mi pokynul rukou, že mohu projet, a zvedl elektricky ovládanou závoru.

Trochu jsme bloudili v areálu fabriky, projeli jsme ještě jednou branou, kde nikdo nebyl.

Za oplocením bylo moc různých hal, a tak jsem vylezl zjistit, kde to vlastně budu nakládat.

Byl jsem od auta vzdálen asi sto metrů a chtěl jsem vlézt do jedné haly, že se optám, když tu se ozval strašný rachot, vrata haly se otevřela a přímo proti mně vyrazil tank v plné rychlosti. Málem jsem si leknutím ucvrkl do kalhot, jen tak tak jsem stačil uskočit, abych neskončil pod jeho pásy.

Vrata se automaticky zavřela a já čuměl, jako by mi ulítly včely, protože jsem nevěděl, že se jedná o vojenskou fabriku.

Netrvalo ani dvě minuty a ke mně utíkali dva ozbrojení příslušníci s nataženými samopaly.

„ Stůjte, ruce vzhůru, rozkročte se a opřete se o zeď,“ křičeli na mne.

Málem jsem si cvrkl do kalhot podruhé, ale poslušně jsem udělal, co mi poroucheli.“

Jeden z nich mne držel v šachu samopalem , zatímco druhý mne pečlivě prohledával rozkročeného a opřeného o zeď s rukama zvednutýma nad hlavou.

V jedné ruce jsem držel desky s bumážkou k vyzvednutí zboží

„ Co tady děláte, jak jste se sem dostal?“ padala jedna otázka za druhou.

„ Jak bych se sem dostal? Bránou,“ bránil jsem se.

„ Kdo vás sem do objektu pustil a kterou branou? “ vyptávali se mne, když dokončili prohlídku a směl jsem sundat ruce dolu. „ Já nevím jakou branou, byla to taková větší,“ sděloval jsem jim přibližně.

„ Mám papíry k vyzvednutí motoru a převodovky na lesní traktor speciál LKT, “ otevřel jsem desky a podával jim papír.

„ Kurva, já je zabijem, to je bordel “ ulevil si jeden z nich, asi velitel.

„ Víte, že zde nemáte co dělat? Měl jste dojet na hlavní bránu, dostavit se do hovorny pro referenty, zavolat si příslušného referenta telefonem dolů do hovorny a tam on měl od vás převzít povolenku k odběru zboží. Měl zařídit i vše další potřebné, včetně toho, že vás měl poslat k vymezenému prostoru pro zákazníky, kam by vám to dovezli a naložili,“ vysvětloval mi.

„ My jsme pane, fabrika, se speciální výrobou, jestli vám to něco říká. Proto zákazníci nesmějí ani za referenty do administrativní budovy, ale pouze do prosklených hoven, které jsou pod kontrolou kamer a hovorů .“

„ Já za to nemohu, nevěděl jsem to ,“ bránil jsem se.

„ Tak já se vrátím za řidičem a dojedeme do té administrativní budovy, “ snažil jsem se napravit svůj prohřešek. „ Jakým řidičem, vy jste tady autem?“ ptal se mne užasle.

„ Vždyť jsem vám říkal, že mám nakládat motor a převodovku a viděli jste papír!“ bránil jsem se opět

„ Nikam nepůjдете , půjdete s námi, ostatní zařídíme,“ sdělili mi nekompromisně a již mne valili do osobního auta.

Projeli jsme ještě jednou ozbrojenou vrátnicí nějakého vnitřního okruhu kolem administrativní budovy, kde mne nechali vystoupit a sdělili další ozbrojené stráž, ať odevzdám občanský průkaz, že si pro mne někdo přijde. Dostal jsem se za prosklenou stěnu nějakých čekáren.

Čekal jsem již přes hodinu a nic se nedělo.

Zahlédl jsem Jirku s autem, jak přijel s další ozbrojenou stráží na druhý konec administrativní budovy.

Chtěl jsem, aby mne stráž k němu pustila, protože jsem mu chtěl oznámit, co se stalo, a že musím čekat, než si pro mne někdo přijde.

„ Ne, neexistuje“ sdělila mi stráž a poslal mne nazpět na místo.

Po další půlhodině přišel referent, který mi vynadal, že jsem způsobil pěkný průšvih.

„ Máte štěstí, že po ověření pro vás vše dobře dopadlo, “ sdělil mi.

„ Zařídím další potřebné, včetně toho, že pošlou řidiče s autem do prostoru nakládky.“

Čekal jsem další hodinu.

Začínal jsem mít hlad a žízeň, když konečně pro mne přišla stráž a vyzvala mne, abych ji následoval.

Konečně jsem se setkal s Jirkou, který byl z toho také mírně v šoku, ale uchechtával se.

„ Počkej, až řeknu chlapům v dílně, že jsi jako záškodník způsobil ve fabrice poplach a musel jsi stát s pazurama nad hlavou. To se chlapi poserou smíchy.“

Mě sice moc do smíchu nebylo, ale byl jsem rád, že vše dobře dopadlo.

Kdo nesnaží se k znalostem si dopomoci,
když příležitost má žít vedle moudrého,
toho buď zlý duch drží ve své moci,
či jeho vlastní osud ztracuje ho.

Svítání.

Snažil jsem se najít práci někde v okolí východních Čech, protože mne ta kádrová politika v západních Čechách začínala pěkně štvát a já byl přesvědčený, že pokud odejdu z tohoto podniku a kraje, tak budu mít klid.

Odepsal jsem na inzerát Lesního závodu Světlá nad Sázavou, kde hledali vedoucího MTZ. Měl jsem bohatou praxi v materiálně technickém zásobování za sebou, včetně zásobování polesí chemickými přípravky, náhradními díly na pilky, i tak zvaný devizový příslib, protože jsem dělal zásobování jak pro statky, tak pro lesy.

A hlavní věc byla i ta, že bych se přiblížil vesnici svého mládí a svých předků. Do chalupy bychom to měli jenom kousek, takových čtyřicet kilometrů.

Netrvalo dlouho a obdržel jsem dopis od pana ředitele Kuntoráda, že jsem očekáván k osobní návštěvě závodu. a pohovoru.

Šéf Herbert mi hrozně vynadal, protože zjistil, že chci odejít, teprve až při osobní návštěvě ředitele lesů pana Kuntoráda, který se byl na mne s kádrovákem přeptávat.

Tajil jsem to, že jsem odepsal na inzerát, protože jsem nevěděl, co mi odepíše. Byl jsem bohužel v té době na služební cestě a nemohl jsem vědět, že se na mne přijedou vyptávat.

Když jsem se vrátil, dal mi Herbert svůj díl, proprá mne, ale když končil, tak mi řekl: „Na jednu stranu tě chápu, vím, že nemáš lehkou pozici za to, jak jsi zapsanej u Státní bezpečnosti v Sokolově, a u nás na podnikovém ředitelství. Co si budeme vykládat, byl jsem zde stále po celou tu dobu tvých potíží a mrzí mne, že jsem ti nikdy nemohl pomoci, a proto jsem ti nyní ani neublížil. Po pravdě jsem jim řekl, že jsi fajn kluk, obětavý a spolehlivý, který si dále zvyšuje vzdělání a kvalifikaci. To je vše, co bych ti měl říci, i když mne osobně velmi mrzí, že chceš odejít.“

Herbert mi udělal po těch mnoha letech radost jako nikdy předtím..

Odjeli jsme tenkrát s maminou a dětmi plni radostného očekávání a naděje do Světlé. Byli jsme nadšeni přijetím i samotným panem ředitelem, který na nás působil moc dobrým dojmem.

Sdělil mi za přítomnosti jejich kádrováka, že mne berou, že se o mne dozvěděli jen samou chválou a že se mohu začít stěhovat.

Když jsem se mu ale zmínil o mých bývalých potížích, ujistil mne, že to považuje za překonanou věc a schválení do funkce podnikovým ředitelstvím v Hradci Králové je jen pouhá formalita.

Ukázali nám také provizorní byt tři plus jedna přímo v budově ústředí závodu s tím, že se jedná o přechodnou záležitost, protože by se měl uvolnit krásný byt v čtyřbytovce u řeky.

I tam jsme se podívali a byli jsme spokojeni.

Byli jsme rozhodnutí se začít stěhovat, lépe řečeno napřed přestěhovat manželku a děti a já bych potom dal výpověď, jako následování rodiny do místa bydliště.

Výpovědní lhůta by se mi zkrátila z devíti měsíců na tři.

Doma jsme pilně balili a chystali k přestěhování.

Již mělo stěhování vypuknout, když přišel dopis, který mne vrátil z výšin na tvrdou zem. Soudruh ředitel mi oznamoval, že jsem bohužel nebyl stranickou organizací schválen do funkce, pokud nepředložím potvrzení, že jsem se nedopustil žádné protistátní podvratné činnosti .

Oznamoval mi, že když toto potvrzení zašlu pokud možno co nejrychleji, moje žádost bude opětovně projednána.

Psal , že ho moc mrzí, že mi nemůže podat příznivější zprávu .

Sen o stěhování a novém začátku se mi rozplynul.

Zbývala mi jediná možnost, navštívit tajemníka pro zemědělství na OV KSC v Sokolově a pokusit se o předem nemožné.

Musel jsem navštívit tu nenáviděnou svini.

Byl to jeden z největších problémů mého života. Spolkl jsem tedy všechny předešlé ponížení a zaklepal u jeho dveří.

„ Soudruhu tajemníku ,“ oslovil jsem ho, přestože jsem mu kdysi tykal

„ Chci se stěhovat a nový zaměstnavatel chce na mne potvrzení, že jsem se nedopustil žádné protistátní podvratné činnosti.. Myslím si, že byste mohli zařídit, aby mi STB vydala ono potřebné potvrzení.“

Než jsem to ze sebe vysoukal, měl jsem úplně sucho v ústech.

Podíval se na mne štitivě, jako bych byl hovno na podrážce jeho nohy a odpověděl:

„ Orgány STB tě nevyšetřovaly jen tak pro nic za nic. Pro tebe nemám čas ! Nikdy! A nikdy ho mít nebudu !“ a zabouchl mi před nosem jeho polštářované dveře s krásnou vizitkou:

Okresní tajemník OV KSC pro zemědělství.

Popadl mne takový vztek a pocit bezmocnosti, že jsem měl chuť mu do těch dveří kopnout, ale nepomohl bych si.

Byl schopen na mne poslat Veřejnou bezpečnost s tím, že jsem ho napadl.

Jediné na co jsem se zmohl , bylo to, že jsem si ulevil tím, že jsem za dveřmi zakřičel „ Ty svině, nejsem věřící, ale ty musíš pojít jako pes na hnojišti, a je-li Pán Bůh a existuje-li nějaká spravedlnost, musí tě za toto všechno potrestat “

Klepal jsem se vzteky za to, že jsem překonal svoje ponížení a byl jsem opět ponížen způsobem, který by spolkl málo kdo.

Nastala dlouhá doba psaní mých odvolání.

Odvolání na CZV KSC, na OV KSC.

Tam jsem se teprve dozvěděl u předsedy kontrolní a revizní komise, že jsem při prověrkách, u kterých jsem nikdy nebyl a nebyl jsem nikdy pozván, podepsal, že nesouhlasím s politikou nového vedení soudruha Husáka.

A to jsem se prý odvážil říci a podepsat, když tak zvaný konsolidační proces byl již skoro u konce. Teprve nyní jsem zjistil, že členství v KSC bylo mě i mé ženě zrušeno až v roce 1970, přestože jsme vystoupili po srpnu 1968. Dva roky po naší žádosti o zrušení členství.

Kdo za nás platil příspěvky? Že by to platila místní organizace, nebo se na nás skládali, vrtalo mi hlavou?

Nebylo mi nic platné, že jsem požadoval, aby písmoznalec potvrdil, že ten padělaný podpis není můj, ani to, že mi členské příspěvky nebyly strhávány z platu .

Rukopis jasně ukazoval na bývalého ředitele, jinak předsedu prověřkové komise.

Jeho písmo jsem znal jako svoje boty.

Chtěl jsem, ať se zeptají mých spolupracovníků, kteří mne roky znají, že jsem nikdy nebyl u prověrek, a ten podpis je jasný padělek z prvního pohledu.

Byl jsem odbyt slovy: „ A co ta dvě vyšetřování na Státní bezpečnosti, tam jste byl asi pro srandu králíků, nebo co! A proč to projednával prokurátor? “ spustil na mne předseda kontrolní a revizní komise OV KSC.

„ Státní bezpečnost vyšetřuje přečiny vůči státu a společnosti, takže jste se musel provinil!“

Marně jsem argumentoval tím , že jsem se nedopustil trestné činnosti a nebyl jsem souzen.

Nebylo mi to nic platné.

S pomocí brášky Ivana jsem napsal dopis generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ Husákovi již před rokem, ještě když byl Ivan naživu, protože adresu bratra partyzána jsem ztratil, ale žádná odpověď nikdy nepřišla.

Nezbývalo mi tedy nic jiného, než manželku s dětmi přihlásit k trvalému pobytu na naší chalupě, kdyby se někdy naskytla příležitost, abych mohl dát následování rodiny do místa trvalého bydliště, i když jsme bydleli společně na Rovně.

Musel jsem zrušit podanou výpověď z práce, Herbertovi sdělit, že pokračuji dále, a dělat, jako že se nic nepříhodilo.

Do Světlé nad Sázavou jsem musel napsat, že bohužel požadované potvrzení nemohu předložit.

Stále jsem hledal možnost svého uplatnění někde jinde a tak byla pro mne trochu šokem, když jsem byl jmenován do funkce zásobovače a později vedoucího MTZ samozřejmě ve výkonu technicko hospodářského pracovníka.

Herbert mi sdělil, že tuto změnu prosadil ředitel závodu služeb, pod který MTZ spadalo.

Byla to údajně veliká bitva na OV KSČ, ve které padala ostrá slova a která končila sdělením ředitele: „Pokud chcete, aby ten hoch dělal svoji práci i nadále jako dělník, hleďte si i na moji funkci někoho jiného, protože mi nedůvěřujete, když jsem se za něho zaručil. Myslím si, že když se za někoho zaručím, tak musím vědět, za koho dávám v šanc svoji funkci a kariéru.“

Byl jsem velmi mile překvapen tímto sdělením, protože i za ředitelem závodu služeb jsem při svém odvolávání proti postupu, který byl se mnou veden, jsem několikrát byl.

A byl jsem vždy neúspěšný. Tvrdil, že mi nemůže pomoci, že moje odvolání je tabu.

Když se řeklo Ranecký, většinou to končilo konstatováním: Dejte od toho ruce pryč, je to ve vyšším zájmu.

Při jedné jízdě za náhradními díly jsme projížděli mým milovaným krajem s tím, že se stoprocentně musím zastavit u své babičky.

Kluci, co se mnou jezdili jako řidiči, ji přímo zbožňovali a vždy mne prosili, zda bychom se u ní mohli zastavit.

Babička bylo zlatého srdce, ale také ostrého jazyka. Vždy nás netrpělivě očekávala, aby mohla uvařit půllitrák dobré zrnkové kávy. Nevím, zda se to dalo nazvat kávou, protože někdy i lžička v hrnku stála. Na námitky, že nás klepne pepka, většinou odpověděla: „Ale, hruškovou vodu ti mohou nabídnout všude,“ a jen se usmívala.

„Ona pepka uteče. Když kafe, tak kafe!“

Velmi často jsem si vyslechl slova chvály na svoji babičku, která byla vyhlášena nejen svými pepnými proslovy, ale i srdečností a otevřeností.

Při této návštěvě jsem si všiml, že domek, kde jsme s manželkou bydleli u paní ředitelky Hejkalové před našim odchodem do pohraničí, se bourá a na jeho místě se staví pěkná sedmibytovka.

Hned jsem spěchal k mému bývalému sousedovi naproti přes silnici zjistit, kdo konkrétně staví takovou pěknou bytovku.

Odpověděl mi, že Východočeské státní lesy, lesní závod v N... .. Při mém dotazu zpozorněl a povídá „Člověče, to by byla příležitost pro tebe! Vrátit se přesně na místo, odkud jsi odcházel. To musíš zkusit, to by bylo terno!“ rozzářil se mu úsměv na tváři.

„Jeď se tam zeptat raději hned, než bude pozdě.“

Věděl o mých potížích v pohraničí a také o tom, že toužím se vrátit na místo, odkud jsem odešel.

Když jsme s manželkou každé prázdniny vraceli s dětmi z chalupy zpět na Rovnou, mnohokrát jsem teskně pronesl: „Vím, že se sem jednou vrátím, a pamatuj si, že jediné místo kde chci ležet, je tam nahoře,“ a ukazoval jsem jí vždy směrem na kostelík s hřbitovem, který si zamiloval i malíř Jan Zrzavý.

Od tohoto kostelíka a přilehlého hřbitova, který byl plný památných křížů z bývalé Ranecké slévárny, jedné z nejslavnějších v Čechách, byl krásný výhled na moji milovanou vesničku, kde jsem trávil velký kus mého mládí a kde jsme také opravovali naši chaloupku.

Protože jsme měli cestu do Slatiňan, kde jsem měl nakoupit náhradní díly v STS, jel jsem se na lesní závod přeptat.

„ Vy byste měl zájem? “ ptal se mne takový strýc v lesácké uniformě, který se mi představil jako kádrovák.

„ Odkud jste ? “ zeptal se mne.

Když jsem mu sdělil, že ze Sokolovska , ihned povídá: „ Já to tam dobře znám, sloužil jsem v K..... u lesů. “

Celý nedočkavý chtěl okamžitě vědět, kdo tam řediteluje, a řekl mi také pár jmen, zda je neznám.

U jednoho jsme se shodli, že ho oba známe.

„ Je to již moře let, co jsem tam nebyl, “ zasněl se a začal vzpomínat.

Z jeho slov jsem pochopil, že byl asi jeden z tak zvaných zlatokopů, kteří po válce do pohraničí přicházeli. Pomalu do detailů mi sdělil, co si tam po němcích dovezl domů z obsazovaných nemovitostí.

Jinak na mne působil docela dobře, cosi mi říkalo , že tenhle neškodný strýc by nebyl schopen ublížit.

„ Víte co, soudruhu? “ navrhl mi sám .

„ Když máte zájem u nás pracovat a máte zájem bydlet v té nové bytovce, napište si k nám písemnou žádost. Chceme rozšiřovat středisko oprav a emtézáka zrovna budeme potřebovat!“ Kdosi na něj z vedlejších dveří kanceláře volal : „ Josefe, pojd' sem, něco bych od tebe potřeboval.“

Rychle jsme se rozloučili podáním ruky a já bych v ten okamžik začal radostí tančit.

Opět mi trošku svitla naděje.

„ Vy jste nějaký rozparáděném, “ povídá mi řidič naší emtézácký avie.

„ Ivane, nebudeš mi to věřit, ale možná mi to konečně vyjde !“ sdělil jsem mu radostně Rychle a překotně jsem mu vše vylíčil.

„ Musíš ale prosím tě držet jazyk za zuby. Víš sám, že mi to již jednou nevyšlo.“ Nebylo mu třeba nic vysvětlovat. Mou situaci znali snad všichni zaměstnanci Státních statků na Sokolovsku. A těch bylo několik stovek. Navíc moji řidiči byli nejlépe informovaní, protože jsme spolu najezdili stovky kilometrů po celém Československu a často jsme si za dlouhých jízd vypravovali.

Někdy to byly i detaily.

„ Co tomu řekne vaše žena , až jí sdělíte tu možnost se přestěhovat přesně na místo, odkud jste odcházeli do pohraničí?“ culil se radostí na mne pomalu jako na svou milou.

„ Jenom to, prosím tě, nezakřikni! A nešlichej mi moje komplexy, ještě nemám vyhráno,“ zašklebil jsem se něj, ale srdce mi bušilo radostí.

Vždyť bych bydlel jeden kilometr od své chalupy, která byla sice v zchátralém stavu, ale stála.

Ještě nikdy jsem tak domů nepospíchal.

Hrozně jsem se těšil na okamžik, až to sdělím ženě, přímo jsem hořel nedočkavostí.

Když mi řidič zastavil pozdě navečer u našeho paneláku, pospíchal jsem jako na první rande. Začal jsem ženě všechno překotně vyprávět ještě mezi dveřmi a pokračoval mezi sousty jídla.

„ Jenom neříkej hop, ještě jsme nepřeskočili,“ vrátila mne žena zpět z nebe na zem.

„ Nechce se mi to samotné ani věřit!“

Hned druhý den ráno jsem telefonoval Pepovi na Lesní závod K.....

Když jsem mu řekl jméno kádrováka, s kterým jsem mluvil na Vysočině, sdělil mi, že se na něho optá někoho z pamětníků. Během dopoledne volal, že ten kádrovák je známý u lesů v širokém okolí.

Kdysi v padesátých letech se u lesů v pohraničí pokoušeli nahradit práci koňů v lese prací volských potahů. Bohužel se to neosvědčilo, nastaly potíže při přibližování dřeva, ale zůstala zachována historka z té doby.

Tento kádrovák byl tak zvaný dělnický kádrovák z lidu a již tenkrát obcházel lidi pracující v lese a zval je na výrobní schůzi spojenou s výroční schůzi KSČ.

Lidi se prý tenkrát sešlo hodně a hodně se také diskutovalo. Na dotaz z lidu, ať řeknou soudruzi z vedení, jak to bude u lesů s přibližováním dřeva dál, vstal tento dobrý strýc, jinak také velký straník, opřel se o stůl a pronesl: „Tak já vám tedy, soudruzi, řeknu, jak je to u nás na závodě s těma našima volama.“

V ten okamžik se pracující v sále začali smát a ředitel ho tahal za šos kabátu a prosil ho: „Počkej, Josef! Sedni si! Já to raději řeknu sám.“

Srdečně jsem se zasmál této historce, poděkoval mu za informaci s tím, že jsem zvědavý, jakou asi na svoji žádost dostanu odpověď.

„Budu ti držet palce, aby ti to dopadlo!“ loučil se Pepa. „Nezapomeň zavolat!“

Neuběhlo ani čtrnáct dnů od doby co jsem žádost odeslal, když mi sám Pepa zavolal.

„Petře, byl tu ten strýc z Vysočiny. Prý se přijel podívat, kde za mládí působil, a také se na tebe vyptával.“

„Musel být u vás na Rovné.“

Nechtěl jsem se vyptávat, čekal jsem, kdo co řekne nebo prozradí.

Bylo ticho po pěšině, nikdo ani muk. Bylo mi to moc divné a ještě více to zesilovalo moji nejistotu. Stále jsem nevěděl více než před třemi týdny.

Dny ubíhaly. Přijel jsem jednou z Plzně, docela utahaný. Doma mne čekala manželka s tajemným obličejem. Hned mezi dveřmi mi sdělila: „Máš na stole dopis z Východočeských státních lesů!“

Bleskem jsem zul boty a letěl do kuchyně. Třesoucí rukou jsem dopis otevřel.

Byl datován dnem šestého listopadu.. Přelétl jsem pohledem text tohoto znění: Vaše žádost o zaměstnání byla projednána ve vedení závodu a podle rozhodnutí je možno Vaší nabídku přijmout. Sdělte prosím Vaši možnost návštěvy na našem závodě za účelem dalších podrobností týkajících se Vašeho zaměstnání. Za KPP.... Podpis.

Počal jsem poskakovat radostí po kuchyni jako indián a křičel radostí jako tlupa indiánů.

„Neblbni, co si budou myslet sousedi,“ povídá žena, ale obličej jí také září radostí.

Trochu jsem polevil, když jsem si vzpomněl, že dopis, který jsem dostal ze Světlé nad Sázavou, měl obdobné znění a nedopadlo to.

Musím bojovat, takovou příležitost již mít nebudu, pomyslel jsem si.

Mám vše předešlé tajit, nebo sdělit po pravdě, až tam pojedou? Stejně by se to vše brzy dozvěděli.

Každopádně mi to ale nezkazilo radost, že dopis tohoto znění došel.

Škoda, že to nemohu alespoň sdělit Černilce, která se před lety odstěhovala někam do Proseče u Seče.

Sakra, napadlo mne: Vždyť je to kousek od místa mého příštího zaměstnavatele, nebude problém ji kdykoliv navštívit..

Události příštích dnů a měsíců měly rychlý spád.

Byl jsem přijat a rodinu jsem mohl přestěhovat na chalupu, abych mohl dát výpověď jako následování rodiny. Na lesním závodě mi nabízeli byt ve Ždírci nad Doubravou.

Bylo to tři plus jedna, ale přímo u státní silnice, což jsem nechtěl kvůli dětem.

Dohodl jsem se, že si do bytu odstěhuji nábytek po dobu, než bude dostavěna nová bytovka v Krucemburk, pardon v Křížové.

Obec byla v padesátých letech z nařízení vyšších stranických míst přejmenována.

Krucemburk je prý moc německý název obce.

Ještě v době, než jsme odešli do pohraničí, když jsem náhodou řekl své babičce že jdu do Křížové, vyvalila na mne oči a řekla: „Kam?“

Zopakoval jsem Křížovou.

„Jdeš do prdele!“ sdělila mi babička. „Pokud vím, jdeš do Krucemburku, nebo do Kruzborcka, jak léta říkáme, tak se to, prosím tě, nauč a mě nenut' abych musela být sprostá!“ To byla celá babička .

Jednou, to babičce bylo již přes osmdesát pět let, se u jejího baráku zastavil předseda národního výboru a obhlížel palouk před barákem.

Babička vyšla ven a ptala se: „Ztratil jsi něco hochu?“

Takhle babička titulovala každého mužského, který byl mladší než ona, i když to byl třeba osmdesátník.

Předseda jí odpověděl: „Tady povede chodník, ten palouk budete muset prodat obci!“

Babička dala ruku k uchu, jako že špatně slyší, a předseda zopakoval, co před tím řekl.

Reakce babičky byla okamžitá

„Ty parchante komunisticej, tebe jsem znala, když jsi ještě chcal do plínek, a ty mě teď budeš nařizovat, co mám dělat a co mám prodávat ? To je můj majetek!“

„Koukej se sebrat a mazej odsud, než o tebe přerazím hrábě!“ a chopila se dřevěných hrábí opřených o plot.

Vyběhl jsem také před barák a snažil se babičku odvést.

„Já nic nebudu obci prodávat, já jsem si to koupila za své peníze, za své mozoly!“ křičela na předsedu MNV.

Byla rozčilená a nechtěla se nechat odvést domů.

Snažil jsem se její reakci zmírnit: „Nezlobte se , babička je již staršího věku a občas řekne nahlas co si myslí!“ Předseda byl strašně uražený a povídá mi před babičkou:

„Kdyby ta tvoje bába nebyla tak stará, tak ji udám pro urážku veřejného činitele, a šla by bručet, až by byla černá“

Babička dobře slyšela co říká.

„Tak ty budeš ještě vyhrožovat!“ a cupitala rychle pro hrábě opřené o plot na dvorku.

„Koukej mazat, nebo ty hrábě roztluču o tu tvoji kebuli!“ křičela a hnala se po předsedovi národního výboru, který rychle rezignoval a dal se na ústup.

Druhý den jsem ho potkal u obchodu.

Byl stále rozčilený a znovu mi zopakoval svoji výhrůžku s kriminálem.

Odpověděl jsem mu slušně.

„Víte, kolik jí je let a co všechno zažila? Jednou budete také starý a něco podobného vás možná postihne a já jsem zvědavý, jak budete reagovat vy!“

Více jsem se s ním o tom odmítl bavit.

Když jsem podával výpověď u statků, byl z toho poprask.

Herbert viděl, že mne tentokrát již neudrží, a rozmlouval mi odchod, ať vydržím aspoň ještě rok, než dodělám školu, ale když viděl, že jeho snaha je marná, tak mi nedělal ani žádné potíže.

Ty nastaly teprve po obdržení dopisu z podnikového ředitelství v Sokolově.

Psali mi , že pokud neprokážu v termínu do konce března 1979 následování manželky, bude podnik podávat návrh okresnímu soudu.

Ještě že měla moje paní trvalé bydliště na chalupě.

Nebyl problém získat potvrzení od MNV, že žena má s dětmi trvalé bydliště od roku 1975 v obci na chalupě.

V potvrzení národního výboru bylo napsáno, že se toto potvrzení vydává na vlastní žádost manželky Petra Raneckého, jako doklad pro zaměstnavatele jejího manžela za účelem vyřízení jeho žádosti o zrušení pracovního poměru a tím mu bylo umožněno následovat rodinu.

To byl poslední problém, který byl překonán. Museli moji žádost o rozvázání pracovního poměru přijmout.

Vždy při nějaké jízdě za náhradními díly do oblasti Vysočiny jsem postupně odvážel nábytek do bytu ve Ždírci. Můj přímý šéf Herbert o tom věděl, ale nikdy nic nenamítal.

Blížil se termín posledního odvozu zbytku nábytku, který byl v bytě na Rovné. Paní s dětmi jela se mnou, aby mi pomohla sbalit poslední věci a vybavení domácnosti.

Doma byl takový těžký gauč s křesly a pár drobností. Na pohovce jsem spával já s manželkou, děti spaly již dlouho na zemi, kde byly jenom matrace.

Poslední čtvrtek před pondělním stěhováním, když jsem ráno po vyspání chtěl složit lůžko zase na pohovku, varovala mne žena: „Dávej pozor! Minule mi to vypadlo z ruky a ten trubkový rám mi málem přerazil nohu!“

„To se může stát jen tobě!“ řekl jsem a začal pohovku skládat.

Nevím jak, ale nějak se mi to vysmeklo z ruky a těžký rám pohovky mne vzal přes nohu.

Řval jsem jako tur a obíhal jsem obývací pokoj na jedné noze a druhou jsem si bolestí držel, až jsem padl na zem a svíjel se bolestí.

„Tondo kolenatý, já se pochčím, já se pochčím!“ začal jsem o jedné noze obíhat obývací.

Děti užasle sledovali napřed křepčícího a potom válejícího se po zemi tatínka a volali maminku.

Během pěti minut jsem nohu již nemohl zasunout ani do oblouku pantofle.

Byla jak malý meloun.

„S tím musíš jet k doktorovi, to máš asi přeražené,“ sdělila mi žena coby studovaná zdravotnice.

„To víš a já někomu budu muset jako blbec vypravovat, jak jsem si to udělal,“ odvětil jsem já v domnění, že led a obklady udělají zázrak.

Neudělal !

V noze nesnesitelně škubalo a palec u nohy mi připadal jako nějaká placka.

Nedalo se nic dělat, odjel jsem ranním autobusem k doktorovi, když jsem bolestí skoro celou noc nespal. Stačilo nepatně něčím zavazit o prsty a já jsem viděl všechny svaté i s kúry andělskými.

Největší problém byl chodidlo nějak podložit, abych se dokulhal k tomu autobusu, a tak mi nezbylo nic jiného než uříznout celý vrchní díl kecky, nechat jenom podrážku a šněrování. A to byl měsíc únor.

Když jsem se pracně dokulhal i do ordinace obvodního lékaře a ukázal mu svou nohu, jeho první slova zněla :

„To mi tedy vypravujte, jak jste si to udělal?“ A již je to tady, pomyslel jsem si, ale s pravdou jsem musel ven. „No aspoň vidíte, že ženské mají vždycky pravdu ! To jsem tady měl již horší případ,“ počal vypravovat pan doktor.

„Chlap si při obědě vypíchl oko vidličkou!“ Neudržel jsem se přes vážnost úrazu a snad překonanou bolestí jsem se začal smát.

„To mě houpete. Že ano?“ ptal jsem se ho mezi záchvatem smíchu.

„Nesmějte se, já to myslím smrtelně vážně!“ sdělil mi pan doktor.

„On to byl takový samotář, nebyl ženatý. No a jednou přijde domu, ohřeje si oběd od minulého dne, na stůl si postaví láhev piva a opře si o ní přeložené noviny. Jak začal jíst, opřel si lokty o kraj stolu. Špatně viděl, protože si zapomněl vzít brýle, a tak se jako naklonil blíže k novinám. Loket opřený o kraj stolu se mu smekl a on si píchl vidličku přímo do oka!“ skončil vypravování

„No ale mohu vás ujistit, že ten váš úraz není tak vážný jako to vypíchnuté oko, ale musíte na rentgen, protože to máte asi rozdrčené! Půjdete s tím snímkem rovnou na chirurgii a potom uvidíme“.

Nevěděl jsem, zda se mám smát příběhu, který mi vypravoval, nebo truchlit z toho, jaké potíže mne očekávají. Nezbylo mi nic jiného, než na ten rentgen jet. Po obdržení snímku jsem se belhal na chirurgii.

Při cestě na oddělení chirurgie jsem si prohlížel snímek. Byl nějaký rozmazaný, kostičky byly vidět jen na těch krajních prstech k malíčku.

To určitě nemám zlomený, pomyslel jsem si. Vždyť jsem v životě neměl zlomeninu, ten snímek se jim asi nepodařil .

Za malou chvíli jsem byl předvolán mladičkou doktorkou a ve dveřích jsem se srazil s Jardou , opravářem z dílen.

„ Co tady děláš?“ ptal jsem se při pohledu na jeho pravou nohu.

„ Člověče, raději se ani neptej!“ , zabručel

„ Prošel mi hřebík nohou skrz naskrz! A ty?“ ptal se, když viděl moji přefáčovanou nohu.

„ Taky se raději neptej, přerazil jsem si nohu postelí!“

Očička mu zasvítily veselím a srdečně se tomu zasmál jako dobrému vtipu.

„ Prosím tě, ne abys chlapům vykecal, co se mi stalo!“ prosil jsem ho, když mi rychle ještě stačil sdělit, že pro něj Herbert přijede a že počkají na mne, aby mne vzali domu.

Paní doktorka vzala ode mne doporučení obvod'áka s popisem úrazu, který si bedlivě přečetla a mě neunikl jakýsi úškleb nebo snad úsměv na její tváři.

„ Tak ukažte !“ sdělila mi , a vzala si rentgenový snímek, který dala na prosvětlovací zrcadlo.

„ Já si myslím že to není zlomené!“ nevydržel jsem , sděluje jí svůj úsudek.

„ Proč myslíte ?“ odvětila mi lékařka

„ No já jsem ještě v životě neměl zlomeninu,“ snažil jsem se vysvětlit.

„ Vy to nemáte zlomené, vy to máte rozdrčené, ale tak, že tam kůstky nejsou ani vidět!“ okomentovala to paní doktorka.

„ To musí pěkně bolet, co? To se bude dlouho hojit!“ povídá a podrobně si prohlíží snímek.

„ Bude se vám moc špatně chodit! Ty rozdrčené prsty slouží totiž jako opora při chůzi!“

„ Paní doktorko, já se mám v pondělí stěhovat na Vysočinu!“ snažil jsem se jí objasnit můj problém.

„ Tak na to rychle zapomeňte! Jedině že by vás někdo přenášel a vy nesměl nic dělat,“ sdělila mi konečný verdikt.

„ Něco s tím musíme udělat. To totiž do sádry nejde dát.“ Měla pravdu, protože palec byl takové krvavé rozplácené těstíčko. Pozvala si sestru a začali mi nohu, lépe řečeno prsty podkládat různými dlahami a pevně prsty fixovat k dlahám leukoplastí.

Opět jsem jako několikrát v životě myslel, že se počurám bolestí.

Když jsem se vybelhal na chodbu , Jarda s Herbertem již na mne čekal.

„ To sis udělal parádní věc!“ komentoval můj úraz, protože již byl asi informován.

„ Počkej, až chlapům sdělím, že sis udělal úraz postelí, když jsi spěchal, abys starou na ní položil! To jsi se už nemohl dočkat, jak jsi asi pospíchal!“ a šklebil se od ucha k uchu.

„ Já to tak samozřejmě nemyslím,“ konejšil mne, ale chlapi si to určitě budou myslet.

Když mne dovezl domu, mojí největší starostí byly myšlenky, jak se budeme stěhovat a jak odvézt trabanta na Vysočinu.

Byl jsem rozhodnut, že stěhování bude, protože nešlo provést zrušení stěhovacího vozu.

Byly to krušné noci do pondělního rána.

Spal jsem minimum. Každé sebenepatrné zavadění pokrývky o prsty hrozně bolelo.

Ještě že jsem požádal obvodního doktora o možnost marodit v místě bydliště mé rodiny, v čemž mi bez problémů vyhověl.

V pondělí ráno manželka za pomoci sousedů a řidiče naložila poslední zbytky naší domácnosti do stěhovací Avie, a já přestože byl čerstvě napadnutý sním, v bílých teplých ponožkách obut do vystřížených kecek jsem se po naložení celé rodiny pokoušel v trabantu o start .

První sešlápnutí spojky a každé další na cestě, mi způsobovali hroznou bolest.

V průběhu jízdy jsem se u trabanta naučil přerazovat rychlosti bez použití spojky, protože v levé noze mi hrozně škubalo bolestí.

Po ujetí několika desítek kilometrů jsem zjistil, že to chtělo trochu cviku, a pak to docela šlo. Nejhorším úsekem pro mne byla Praha. To byla pravá muka! Tady jsem spojku musel používat velmi často.

Na Jarov , což je okraj Prahy směrem na Kolín, jsem měl již za sebou málem celou hvězdnou oblohu, kterou jsem viděl , když jsem šlapal spojku.

Za Prahou se situace zlepšila a jel jsem bez problémů až na Vysočinu. Konečně bylo ve Žďírce vše složeno a uklizeno u věcí, které jsem tam postupně ukládal již předtím.

Paní dostala místo jako dětská sestra na obvodě a pilně chodila do práce, zatímco já se povaloval doma a topil v kamnech. Vždy jednou za čtrnáct dnů jsem šel na kontrolu k panu doktorovi v Křížové. Bydleli jsme zatím na chalupě, protože bytovka, kde jsem měl dostat byt v podkroví, nebyla ještě dostavěna.

Ani nám to nepřišlo, že nemáme svůj nábytek, ale jen chalupářský.

Pro zimní prádlo a oblečení dětí jsme museli do Žďírce, kde jsme ho dolovali z uskladněných krabic, ale vůbec nám to nevadilo.

Byli jsme šťastní, že se nám podařilo to, po čem jsme celé roky toužili.

Byli jsme zde jako na rekreaci, jenom s tím rozdílem, že jsme museli stále topit.

S bolavou nohou jsem opravdu marodil skoro dva měsíce, které byly velmi kruté, co se týkalo pohyblivosti na náledí a ve sněhu.

Po skončení pracovní neschopnosti jsem se rozloučil s rodinou, nastartoval trabanta a vracel se do pohraničí odpracovat ještě dva měsíce, než mi bude rozvázáán pracovní poměr, a hlavně dohonit dálkové studium, protože jsem dva měsíce školu neviděl. Pokud bych neudělal druhý ročník, nebudu připuštěn do třetího maturitního ročníku.

Požádal jsem o zproštění funkce vedoucího MTZ, abych se mohl alespoň častěji podívat za rodinou na Vysočinu.

Jezdil jsem stále s řidiči po celé republice a zajišťoval vše potřebné pro chod kolosu, který měl rozlohu velké části Sokolovského okresu, i když jsem na to nebyl sám.

Byli jsme čtyři emtézáci a pět skladů se skladnicemi, mimo skladů lesních správ.

Zajišťovali jsme vše potřebné pro podnik s zhruba šedesáti tisíci hektary lesa a asi čtyřicet tisíc hektarů zemědělské půdy a tomu odpovídající techniku a mechanizaci. Byl to skoro celý okres.

Zaměstnanci tohoto kolosu byli jakousi republikovou raritou.

Byl to jediný civilní podnik, mimo vojenských statků a lesů, který obhospodařoval jak zemědělskou půdu, tak i lesy a všichni technicko hospodářští pracovníci nosili lesnické uniformy, jako zaměstnanci státních lesů, měli i skoro stejné označení na epoletách, jenom s tím rozdílem, že u větévky na epoletě byl i obilní klásek.

Na dálku tato lesácká uniforma byla hodně podobná uniformě policejní nebo vojenské, jenom barevný odstín byl více do zelena než khaki. Pokud jste neměli na sobě sako a brigádýrku, ale jen bundokošili a kalhoty, záměna byla možná skoro okamžitě.

Jednou jsme objížděli Moravu a sháněli hlavně náhradní díla na traktory Zetor 8011 a kombajny E 512 i ruské Nivy.

Byli jsme již třetí den na cestě, a ubytovávali jsme se hlavně po laciných hotelech a ten den jsme měli spát ve Vyškově.

Jako řidič byl se mnou tentokrát mladičkový Ivan s krásným jménem Holinka.

Měl jsem zkrátka na ty Ivany nějaké štěstí.

Ubytovali jsme se v moderním hotelu, který se jmenoval Dukla.

Tento hotel byl postaven moderní technologií. Do kovové konstrukce byly zasazeny stěny a příčky z nějakého tvrzeného kartonu, ale tenkrát ještě nebyl znám sádrokarton, ale byl to pravděpodobně nějaký jeho předchůdce.

„Hele Ivane, já si skočím za kámošem na zemědělskou správu.“ řekl jsem mu, když jsme se ubytovali. Ivan byl hrozně unavený a únavou skoro usínal.

Navíc byl i trochu nedočkavý, zda konečně bude otcem, až se vrátíme zpět, protože čekali v rodině první přírůstek

„Jen si jděte, kam chcete, já se vysprchuju a půjdu si schrupnout,“ odvětil mi a schoulil se do křesla.

„Až se vrátím, musím se učit, protože mě čekají tři zkoušky, a tak ti budu trochu déle svítit.“ říkám mu již skoro mezi dveřmi.

„ Mě to nevádí ! “ usmál se na mne ospale..
Tohoto kluka měla moje babička také hrozně ráda.
Když jsem se u ní někdy zastavil bez něj, byla z toho celá smutná.
U kamaráda a jeho manželky jsem se zdržel déle, než jsem předpokládal.
Neviděli jsme se také delší dobu, protože kdysi také pracoval v pohraničí a vrátili se později domů na Moravu a musel jsem opravdu hodně přemlouvat jak jeho, tak i jeho paní, že vypiji jenom malou skleničku vína, protože mě čeká ještě učení.
Zlobili se na mne, ale nakonec pochopili, že mne k většímu množství nepřemluví. Trošku se návštěva protáhla, a tak jsem rychle spěchal zpět na hotel.
Ivan spal schoulen v křesle, tak jak jsem ho opustil.
Poklepal jsem mu na rameno „, Ivane !, lehni si do postele, proč spíš v křesle? “
Něco nesrozumitelného zamumlal, stáhl si kalhoty a padl do postele, přetáhl přes hlavu deku a spal dále.
Došel jsem se vysprchovat, zalehl jsem na volnou postel u stěny a začal se šprtat.
Před hotel na parkoviště přijelo nějaké auto a vyvalila se z něj společnost mírně podnapilá, která halekala a jásala. Vstal jsem a poodhrnul záclonu.
Byl to jeden muž a tři ženy, jedna hezčí nežli druhá.
Zalehl jsem na postel a pokračoval v šprtání, když jsem zjistil podle halasu, že ten muž s těmi ženami byl ubytován hned v sousedním pokoji.
Muž se jmenoval Karel, jak jsem zjistil podle hlasitého oslovování.
Měli s sebou asi slušnou zásobu alkoholu a myslím si, že přijeli již také trochu pod párou, a tak se zábava ve vedlejším pokoji rozbíhala v pekelném tempu.
Přes stěny bylo slyšet skoro každé slovo a já zjišťoval, že to, co se odehrává ve vedlejším pokoji, překročilo již dávno pornografický film.
Nejen že postupně ojel jednu po druhé, ale v zápětí se to odehrávalo jako grupensex.
Když se mnou pohovka začala popojíždět po tvrdých přírazech do stěny z vedlejšího pokoje, již jsem to nevydržel.
„ Karle! “ křičel jsem a bouchal pěstí do stěny.
„ Nechej si něco na zítřek!“
Divil jsem se, že to mého kolegu neprobudilo.
Ten vždy něco jen zamumlal , převrátil se na druhý bok a spal dále.
Ale kdepak Karel, přírazy na stěnu se stupňovaly a také kvílící a hekací zvuky dostávaly na intenzitě, z čehož jsem usoudil, že Karel je opravdový borec, který upokojil všechny ženy až k orgasmu a extázi.
Asi po dvaceti minutách marného volání a bouchání do stěny, když již moje postel byla od stěny skoro třicet centimetrů, jsem to již nevydržel.
Hodil na sebe kalhoty a bundokošili, sáhnu do kapsy pro cigarety, otvírám dveře a mezi dveřmi si zapaluji cigaretu .
Zírám ! Spím nebo bdím, říkám si v duchu , a mám chuť se štípnout, abych se o tom přesvědčil.
Přes plamének sirky zahlédnu pěkné blond'até stvoření v noční krátké průsvitné košilce, které se říká andílek. Pohlédnu níže a sirka mi začne pálit prsty, jak jsem zkoprněl.
To stvoření nemělo žádné kalhotky, dole byla nahá, i když nemohu popřít, že pohled na Venušin pahorek byl hezký .
Dívka přistoupila ke mně blíže, míříc do vedlejšího pokoje, protože zárubně dveří byly od sebe jen nepatrně vzdáleny. Nyní jsem z blízka si mohl prohlédnout i její pěkné poprsí s napruženými bradavkami.
Byly jak špunty u kopaček.
Cítil jsem, jak rudnu a polévá mne horko .
Jen jsem vykoktal : „ P, p , prosím vás, řekněte tomu Karlovi, ať si nechá něco na později! “
„ Tak vy nemůžete spát?“ odpověděla mi milým hlasem a líbezně se podnapile usmála.

„ A, ano ! “ vykřikl jsem opět a pro jistotu jsem se štípal do ruky, zda se mi to opravdu jen nezdá.

Ještě jednou se mile usmála a zapadla do pokoje, kde pokračovaly orgie.

Kroutě nevěřičně hlavou jdu po dlouhé chodbě k kuřáckému stolku s křesly.

Jen jsem dosedl a potáhl z cigarety, dveře sousedního pokoje se opět otevřely a já z hrůzou zjistil, že ta dívka vrávoravým krokem jde ke mně.

Sedě v hlubokém křesle, oči na úrovni jejího pahorku hledám zoufale na stěnách nějaký obraz nebo předmět, na který bych se pohledem mohl upnout.

Opět mne polévá horko.

„ Tak vy nemůžete spát?“ ptá se mne „ A nebo se nudíte?“ a s úsměvem se nepatrně rozkročila.

Málem jsem spolkl cigaretu, jak se mi rozklepala ruka.

V další chvíli z jejich pokoje vyhlédne tmavovláska nakrátko ostříhaná

„ Majko! , pojd' na pokoj , bude z toho průser!“ volá na polonahého andílka.

Andílek nereaguje, pouze se mírně zavrtí v bocích a mile se na mne usmívá.

V příštím okamžiku druhá dívka vystoupila úplně ze dveří , z kterých předtím jenom vykukovala, u krku držíc jednou rukou prostěradlo.

Při každém jejím kroku se vše krásně odhalovalo, snad pouze mimo krku a zad ne.

I ona byla velmi pěkně rostlá a že ji Pán Bůh o nic neošidil, jediný rozdíl byl v tom, že ten Venušin pahorek byl tentokrát černý a nějaký urosaný

„ Majko neblbni a pojd' na pokoj! “ chopila se ruky prvního blond'atého stvoření a snažila se jí táhnout směrem k pokoji.

„ Nech mě bejt!“ protestovala blondýna .

„ Ten pán je mi sympatický a já se chci s ním pobavit!“ a přetahovala ji směrem ke mně.

Cítil jsem, jak mám zpocená záda a bundokošile se na mne lepí. Já jsem totiž ještě nikdy v životě neviděl žádnou jinou nahatou dívku, vyjma mé ženy.

V té době mě mohly jediné vzrušovat pěkné dívky v přiléhavých trikotech cvičící na spartakiádě, nebo programy západoněmecké televize s pořadem „ Sex aktuele “

„ Neblbni ! Vždyť je to policajt! Podívej!, má zelené policajtské kalhoty a bundokošili! To bude zase průser!“ nadávala jí její kolegyně a táhla ji za ruku.

Nevím, zda účinkem těchto slov, nebo větší silou se jí podařilo blondýnu táhnout po chodbě směrem na pokoj . Mohl jsem pro změnu pozorovat jejich pěkné zadečky.

To jsou mi věci, kroutím nevěřičně hlavou šokován jako nikdy v životě.

Dokouřil jsem a vydávám se do našeho pokoje, že budu pokračovat v učení.

Jen jsem stáhl bundokošili i kalhoty a zalehnul, ozvalo se klepání na dveře.

Ivan zareagoval odhozením deky a zdálo se, že chce jít otevřít.

„ Ivane, neblbni, neotvírej! “ nařizují mu pološeptem ve tmě pokoje.

„ Jsou to sice moc pěkný holky, ale ještě bychom mohli něco chytout!“

Ivan zase přetáhl deku přes hlavu a spal dále.

Klepání na dveře se s několika přestávkami ozývalo dále, ale já neotevřel.

Během další půlhodiny se vedlejší pokoj začal rychle zklidňovat.

Asi je překonal Karel, alkohol a spánek.

Z učení již samozřejmě nic nebylo, musím to dohonit během jízdy, říkal jsem si, a usnul také. Brzy ráno před šestou hodinou jsem již byl připraven po ranní hygieně k cestě, ale Ivan stále spal.

Musím ho zbudit, nic jiného mi nezbyvá.

„ Ivane, vstávej, nebo chceš prochrápat celý den! “ a třesu mu ramenem.

Podíval se na mne jako z jiného světa, až pochopil, kde je a co se děje.

„ To je dobře, že jsi v noci neotevřel!“ říkám mu, „ Jinak bys asi chrápal celé dopoledne,“

Znovu se na mne ospale podíval, drbající se na hlavě, jako že nechápe, co říkám.

„ A komu jsem měl otevřít? “ ptá se mne.

„ No těm holkám!“

„ Jakým holkám ? “ ptá se znovu Ivan.

Když jsem mu dopodrobna vypravoval můj zážitek z minulého večera, sevřel hlavu do dlaní a zanaříkal: „ Co jste mi to, pane Ranecký, udělal ? Já bych jim vyhověl všem třem, vždyť já s tím mohu pomalu zatloukat kolíky! Já mám ženu již od třetího měsíce kvůli rizikovému těhotenství na stehu. “

Zbývající dny před nastoupením nového zaměstnání utíkaly jako voda. Rychle jsem doháněl zameškanou školu a zkoušky. Ve třídě jsme byli jenom tři kluci, všichni ženáci a mimo jedné ženy také i nejstarší.

Zbytek třídy, asi tak třetina, byly provdané mladé paní , jinak samé rozvedené paničky nebo neprovdané slečny. Nikdy v životě bych nevěřil, jaké je to pro muže utrpení být v takovémto kolektivu žen.

Jednou, při polední přestávce, když jsme byli se spolužákem Jardou na obědě v blízké restauraci u školy, vypravoval jsem mu ten zážitek z hotelu Dukla.

To jsem tomu dal ! Samozřejmě že to vykecal ve třídě ženským, které si ze mne až do maturity dělaly srandu, že nejsem chlap, když neumím ženě vyhovět .

A nejhorší byla moje spolusedící v lavici Majka.

Když jsem někdy při písemce do ní strčil loktem, aby mi nechala něco opsat, většinou na mne udělala dlouhý nos a řekla s úsměvem „ Tuhle, na to ti jsou ženské dobré, co, ale abys jim vyhověl, to né!“

Ona byla již delší dobu rozvedená a strašně chtívá sexu.

Jednou o velké přestávce dloubla do mne, že mi něco ukáže.

Vzala si židli, postavila si ji k tabuli a s úsměvem vykasala sukni.

Zalupal jsem po dechu, když oznámila třídě, že jim něco předvede, zda by to uměla i některá jiná ze spolužaček. Mezi své půlky, které byly zakryty jen malinkatými kalhotkami, které jsem viděl prvně v životě, si vetkla křídou a na tabuli krasopisně začala psát číslice od jedné do deseti.

Nejvíce práce jí dala desítka, lépe řečeno nula.

Pohyby jejího klínu a hýždí při malbě číslic byly perfektní , to se nedalo popřít.

Já jsem dělal, jako že si něco piši a že mne to nezajímá, i když po očku jsem její produkci sledoval.

Třída vypukla v obrovský potlesk, jenom já nic.

Když dosedla do lavice, rozhněvaně mi povídá: „ Ty jsi hroznej! Já se snažím a ty nic! Jsi vůbec chlap? Nejsi přiteplenej , když nejsi na ženský ? “

„ Nemusíš mít obavy, “odpověděl jsem jí vztekle.

„ Nezapomeň , že mám tři děti! “

„ To nic neznamená ,“opáčila.

„ Ty mohl tvé paní udělat souseď, nebo kominík!“ hecovala mne.

Naklonila se ke mně a polohlasně mi jasně řekla „ Tohle nic nebylo, umím ještě lepší věci.“

Při každé příležitosti se mi snažila dát najevo, že by mne měla ráda ve své posteli.

Tvrdě jsem odolával, nemám rád, když se ženské podbízí.

To bylo to nejhorší, co jsem mohl udělat. Když si ženská umíní, že dostane nějakého chlapa do postele, a on jí odmítá, stane se z ní pomstychtivá furie.

Na konci dubna po skončení hodiny právní nauky navrhla mi profesorka, která byla jinak okresní prokurátorkou, že mne vyzkouší, abych nemusel jet na zkoušku z Vysočiny.

Nastupoval jsem na zbytek dovolené a po dovolené jsem chtěl přijet na zkoušky.

Lekl jsem se , protože jsem nebyl připraven a měl jsem strach , že by zkouška špatně u přísné prokurátorky dopadla.

„ Ne! Já bych raději přijel, já mám na dnešek koupenu místenku na autobus do Prahy, “ Ihal jsem, když v zápětí se ozvala Majka

„ Jo houby, jsi nadrženej jako mladý býček a pospícháš domů si vytřepat pytlík.“ V ten okamžik jsem strašně zrudl a styděl jsem se před profesorkou za svoji spolužačku a nejraděj bych zalezl z té ostudy pod lavici.

„ Když je to tak, nebudu vás nutit,“ odpověděla profesorka a usmála se.
„ Já tě snad zabiji, ty potvoro .!“ obrátil jsem se k Majce, když profesorka odešla.
„ Kdybys byl chlap, tak bys šel ke mně. Uvařila bych něco dobrého a ráno bys mohl jet vlakem. “ snažila se stále vnutit Majka.
„ Děkuji, nemám hlad, byl jsem na obědě!“ snažil jsem se jí odrazit.
„ Posero!“ „ Posero! Máš ho vůbec? Ty opravdu nejsi chlap!“ posmívala se. Když mne dostatečně zesměšnila , ukončila náš rozhovor a uraženě odešla.

Od počátku května jsem byl tedy zaměstnancem státních lesů a rychle si zvykal na nové podmínky, spoluzaměstnance, ale i na místní obyvatele obce. Některé jsem samozřejmě znal z dob, než jsme se odstěhovali do pohraničí, ale od té doby uběhlo neuvěřitelných třináct let. Mnohokrát se mi stalo, že mne některé ženy zdravily při setkání pozdravem

„ Ahoj!“ a já odpovídal: „ Dobrý den, “ protože jsem nevěděl, o koho jde. Však mi také na jednom srazu bývalých spolužáků vyčítaly, že si myslely, že jsem snad tak nafoukaný, když takto odpovídám.

Jednou, když jsem šel za svým bráchou na návštěvu do práce, jsem na vrátnici řekl: „ Dobrý den, mladá paní, mohla by jste mi zavolat Františka Raneckého?“

Pohledná paní vrátná mi odpověděla „ No, no, ty se nedělej! Seděli jsme spolu v jedné lavici na základce, a teď mi budeš říkat mladá paní!“ já jsem na to zareagoval slovy:

„ A můžete mi říci, jak jste se jmenovala za svobodna? “ Tak i takovéto průšvihy byly součástí mojí změny bydliště i zaměstnání. O té doby jsem se naučil všechny ženy z obce přibližně v mých letech zdravít pozdravem „ Ahoj!“

Jinak to docela šlo, i když jsme stále bydleli na chalupě, až na nějaké ty drobné příhody, které nám přichystala příroda nebo synátoři. Kluci chodili do školy pěšky a moje paní vozila při cestě do práce toho nejmladšího do mateřské školky.

Manželka byla zvyklá ukládat výplatu do starodávné dózy, která stála ve velké světnici chalupy na zrcadle poblíž oken.

Jednou si potřebovala vzít peníze na nákup, otevřela dózu, a v ní na dně bylo jenom několik drobných korun.

„ Petře, ty jsi potřeboval na něco všechny naše všechny peníze, které mám na stravu?“ ptala se mne moje paní.

„ A nevíš na co?“ divil jsem se.

„ Ztratily se mi všechny peníze z té dózy, kam si je ukládám, a zbylo tam jen pár drobných korun, “ svěřuje se mi moje paní.

„ Kdo ví, kam jsi je založila,“ snažil jsem se jí uklidnit.

„ Okna jsou neustále otevřena dokořán, snad je někdo nevybral? “ počala pochybovat.

„ Kluci, nebrali jste mi někdo peníze z té dózy,“ vyptávala se synátorů, ale všichni kroutili jen hlavami.

„ Kluci to je ale vážná věc, ztratily se mi skoro tři tisíce korun a nemám na nákup, jestli jste je někdo vzal, tak se přiznejte,“ snažila se je zpracovat moje paní.

„ Mamí, proč bychom ti je brali? “ bránil se nejstarší syn.

Hledali jsme a prohledávali opět všechny kapsy a šuplata.

Peníze nebyly nikde.

Druhý den, když hledání pokračovalo a já byl pomalu přesvědčen, že je opravdu někdo ukradl, přišel nejstarší syn, že si myslí, jestli je někde neschoval nejmladší Patrik, protože prý se ho také vyptával a on se nějak ošíval, ale tvrdil, že je nemá.

„ Já se ho mamko, budu opatrně vyptávat , já to zjistím “ sliboval.

Šel jsem to zjistit, ale nejmladší čtyřletý benjamínek tvrdil, že on je nevzal a žádné peníze nemá.

Manželka si musela půjčit od švagrové, aby měla na stravu, když to tak vše dopadlo.

Třetí den po této události nám sdělil nejstarší syn, že ví, kde jsou peníze schované.

Schoval si je prý nejmladší benjamínek na kolotoče a pouť.

Priznal se mu po delší době, aby prý měl hodně peněz na kolotoč. Nechtěl jsem věřit svým očím, když nás ke skryšii dovedl. Byly tam opravdu všechny a žádné nechyběly.

Při výslechu nejmenšího, který úpěnlivě plakal, že chtěl mít peníze na kolotoč a autíčka, jsme mu nakonec odpustili s tím, že rodičům se lhát nesmí.

Na Vánoce jsme se stěhovali do dokončené bytovky a hned vzápětí i další rodiny. Byl jsem nadšený jak z bytu, tak i z toho, že se mi podařilo to, po čem jsem snil dlouhou dobu. Nějakou chvíli trvalo, než jsme vše dali do pořádku a přestěhovali, ale vůbec to nekalilo naši radost. Byli jsme v bytovce sami mladí, ale já s manželkou jsme o několik let převyšovali věkový průměr bytovky. Mimo rodiny jednoho hajného a dvou těžařů zde se mnou bydleli i dva spolupracovníci ústředí. Jeden z nich byl Petr, právě čerstvý ženáč, kterému jsem byl na svatbě, a Bohouš, vedoucí provozu, kterému jsme přezdívali Krupon pro jeho větu „ Stáhnú z tebe krupon ,“ kterou používal když ho někdo naštvál . Dvě garsonky v bytovce byly hodně dlouho prázdné, i když v jedné z nich pobýval nějaký čas zubař, který byl známý našeho ředitele.

Zjistil jsem, že i jeden z těch těžařů mne zná z Rovné. Pracoval tenkrát jako kombajnér a byl se skupinou dalších na brigádě u nás v pohraničí, kde žně byly poslední v republice.

Já jsem měl jeden čas ubytování těchto skupin brigádníků na starost.. Nyní také náš nový soused pracoval u lesů, ale jako těžař s pilkou v lese.

V bytovce jsme si topili sami a vždy po týdnu se rodiny střídaly v úklidu bytovky, sklepních prostor a topení. Vycházelo to zase jednou na mne, a tak jsem si šel překontrolovat , zda je vše v pořádku.

Nebylo.

Podle rozpisu jsem zjistil, že přede mnou měla úklid Bohoušova rodina.

Zazvonil jsem na něho. Objevila se jeho postava oblečená jenom do trenek a jeho chlupatý hrudník byl jako hrudník zápasníka. Byl to kus chlapa. Měl upito podle kalného pohledu.

„ Co chceš?“ vypustil na mne alkoholový výpar.

„ Pojd' se mnou “ vyzval jsem ho a šel směrem ke kotelně. Klopýtavě seběhl za mnou a já otevřel dvířka kotle a ukázal na hromadu popela před kotlem.

„ A co má být? “ zablábolil.

„ Nejen že jste neuklidili, ale ani jsi nevyčistil kotel,“ odpověděl jsem mu

„ No tak to uděláš sám ,“ rozčilil se na mne Bohouš. „ Kurva, neseť mě, nebo z tebe stáhnú krupon“

„ Jdu domů, a až to budete mít hotové, tak na mne zazvoň, já si to přijdu překontrolovat“ řekl jsem mu nekompromisně.

Zastoupil mi cestu mezi dveřmi a zařval: „ Dám ti jediné přes držku,“ a chtěl mne uhodit.

Nečekal jsem, až jí dostanu, uskočil jsem jako zamlada, když jsem se učil boxovat a moje levice mu vystřelila na oko a pravice v zápětí na ústa.

Zapotácel se, protože rány byly dobře mířené a se švihem.

„ Kurva, ty jsi se troufl mne uhodit? Hned jdu k doktorovi, že jsi mne napadl“ zaklel, když se z toho trochu vzpamatoval a začal si utírat krev, která se mu spustila z nosu.

„ Můžeš, a třeba hned. Uhodit jsi mne chtěl první ty, já se jenom bránil, a abych nezapomněl, až to budeš mít uklizené, tak zazvoň, já si to přijdu převzít!“ sdělil jsem mu šokovanému a opustil jsem kotelnu.

Nezazvonil, ale kotelna byla během jedné hodiny i se sklepními prostory uklizená.

Nemluvil na mne a celá jeho rodina dělala, že mne nezná, protože na oku měl monokl . Cestu nazpět jsme k sobě hledali pomalu, ale museli jsme. Byli jsme přeci spolupracovníci a spolubydlíci v neustálém styku a nemohli jsme na sebe nevraždivě koukat neustále.

Jednoho dne, když jsme jeli ráno do práce dálkovým autobusem, měl asi Bód'a za sebou náročnou noc, protože usnul.

Autobusem se ozývalo jeho hlasité chrápání, jako když řeže dříví a spustí pilu. Vzpomněl jsem si na pražského strýce Vilíka, co tenkrát, když jsem byl malý, provedl té spící slečně v tramvaji.

Mrkl jsem na dalšího ze svých spolupracovníků a Bohouše jsem poklepal na kolenou a křikl: „ Bohouši, padá ti peřina !“

Bóďa, jak byl rozespalý, se vymrštil a s velkým hekáním a hýkáním začal několik vteřin provádět různé mávání rukou s prostocviky, jako by opravdu chytal padající peřinu. Byl dokonale zmatený, jak byl rozespalý.

Plně obsazený autobus vypukl v hurónský smích.

„ Kurva, počkej, až vystoupíme, stáhnou z tebe kupon, “ zaklel.

Když autobus zastavil a my vystoupili, vrhl se na mne, ale jako by si vzápětí vzpomněl na moje dvě rány, začal mne jenom srandovně oplácávat, až jsme se všichni rozesmáli. A bylo po nepřátelství.

Protože náš slavný automobil trabant dávno dosloužil a po několika generálkách i přestavbě na kombíka byl již malý a také že jsme potřebovali nějakou korunu na zařízení bytu, tak jsem ho za nějaký ten tisíc prodal. Bylo to posunovalo, na kterém jsem si ty generálky i přestavbu prováděl sám, na dvorku chalupy, takže náklady na opravy nebyly velké, ale toužili jsme po normální škodovce, na kterou jsme bohužel neměli našetřeno. Jednou když jsme jeli na podnikové ředitelství, zastavil se náš mechanik v prodejně nových škodovek, které byly na pořadník.

Zálibně jsem obcházel nové vozy a jenom vzdychal. Známý našeho mechanika mi poradil jak na to, abych získal nejnovější model Š 105 na půjčku, po složení zálohy pětadvacet tisíc. Myslel jsem si, že za to bude chtít nějaké všimné do své kapsy, protože úmyslně nenapsal model a rok výroby na potřebné formuláře České spořitelny, protože na půjčku se prodávaly jediné modely starší jednoho roku.

„ Když to přehlídnu, je to OK, “ řekl mi. „ Typ tam dopíše, až se sem vrátíte. A když na to přijdou, dělejte blbce, vy za to přeci nemůžete.“

Když jsem se vrátil domů a řekl ženě tu novinu, spustila na mne, že jsem se zbláznil, protože jsme měli ušetřeno jenom pět tisíc korun. A navíc se jí ten podvod nezamlouval.

„ Kde chceš vzít peníze?“ ptala se mne.

„ Petrovi by mělo přijít dvacet tisíc, které jsme mu celé mládí šetřili na úrazové pojistce se spořením,“ sdělil jsem jí to, co jsem měl již promyšlené., „ Dva tisíce mi budou měsíčně strhávat na úhradu půjčky. To snad utáhneme?“ Nakonec podlehla mému naléhání.

Peníze, které měly dojít z úrazové pojistky, stále nešly a nešly a to uběhly již čtyři měsíce od doby, kdy měla být provedena výplata.

Přišlo oznámení z Mototechny, že si máme automobil vyzvednout během dvou dnů a složit zálohu.

Byl jsem z toho moc smutný, protože vidina nového auta se rozplývala.

„ Co sis neprc, že jsi zaraženej jak skoba do zdi?“ ptal se mne Bohouš při cestě do práce .

Musel jsem mu celou lapálii vysvětlit.

„ Bóže můj, ty mne sereš. Tak ti prachy půjčím a potom mi je vrátíš. Neboj, mám pod štrozokem, “ nabízel mi pomoc.

Byl jsem trochu v šoku. Myslel jsem si, že mi to dání přes hubu neodpustí, a on mi nabídne takovou nezištnou pomoc.

Odpoledne zvonil s balíčkem peněz.

„ Dám ti na to potvrzení, “ nabízel jsem mu.

„ Vyser se na papír, já ti věřím,“ řekl a pustil se ze schodů směrem k jeho bytu.

Druhý den jsme si auto z Pardubic přivezli a při návratu domů jsme měli ve schránce upozornění, že si na poště máme vyzvednout peníze. Konečně přišly.

Takže díky malému podvodu a sousedovi jsme auto měli.

Samozřejmě, že jsem při nejbližší příležitosti v Proseči navštívil Černilku, která bydlela v baráčku hned naproti polesí, jak jsem se dozvěděl od polesného.

Padli jsme si do náruče a mohu říci, že ani jedno oko nezůstalo suché.

„ Víte, že jsem tomu svému šachistovi do dneška neřekla ani slovo o vás a o tom praporu na komíně, aby to náhodou někde nevykecal, “ sdělovala mi polohlasně, aby nás manžel neslyšel.

Když se její muž pozdravil se mnou a prohodil pár slov, odešel do podkrovní místnosti psát korespondenční šachy. Ještě ho to stále neopustilo. My jsme s Černilkou vzpomínali a vzpomínali. Musel jsem vypravovat, kdo se kam z Rovné odstěhoval a co se změnilo. Čas utíkal a já jsem musel slíbit, že se příště určitě opět zastavím.

Začínal nový školní rok a s ním mnoho nesnází, které mne čekaly. Chtěl jsem původně školu dodělat v Havlíčkově Brodě, ale děvčata ze třídy se do mne pustila.

„ To nám přeci neuděláš, abys poslední rok před maturitou skončil, snaž se dojíždět!“

Co jsem slíbil, jsem se v novém školním roce snažil splnit, ale to jsem nevěděl, co mne čeká. Musel jsem den předem navečer před počátkem vyučování sednout na vlak a celou noc jet z Vysočiny přes Prahu a Teplice na Karlovarsko. Ráno jsem v pět hodin přijel do Karlových Varů a na náraží si chvilku na tvrdé lavici schrupnul a přitom dával pozor, aby mne někdo neokradl.

Ráno po zahájení vyučování se mi chtělo v teple třídy spát. Copak jsem mohl, když jsem seděl hned za stolem vyučujících profesorů ?.

A náš pan ředitel školy, který věděl, že jsem zaměstnancem lesů, mne mnohokrát vytáhl během vyučování jiných předmětů na chodbu a měl tendenci se vybavovat o kráse dřeva rozřezaného na prkénka. Zuřil jsem, protože mi unikal výklad a úkoly, které jsme měli vždy nejdéle do pondělí příštího týdne poslat do školy, jinak byla pětka.

I když mi děvčata zadání napsala, neměl jsem se doma možnost s nikým poradit a telefonovat některé do Karlových Varů byla šílenost.

Pokud jsem se chtěl ještě ten den dostat domů, musel jsem nejdéle v jednu hodinu utéct z vyučování a dostat se autobusem do Prahy a potom dále. Kolikrát nebylo možno bez místenky se tam dostat, takže jsem musel opět na vlak, celou noc jet nazpět na Vysočinu a ráno v pět hodin pouze přestoupit na dálkový autobus do práce.

Měl jsem toho plné zuby.

„ Soudruhu Ranecký, takhle to nemůžete dělat! “ řekla mi jednou profesorka, jež mi nabízela jednu umělé dýchání.

„ Musíte tady ve Varech vždy u někoho přespat den předtím, než má být škola.“

„ A jak to mám, soudružko profesorko, dělat, když ve třídě jsou samá děvčata a Jarda mne nemůže na noc domu vzít, protože má malý byt, hodně dětí a neměl by mne pro nedostatek místa kam uložit“ svěřoval jsem jí svoje potíže.

„ Nesmíte se dívat na to, že jsou to děvčata, a pokud by to nešlo, můžete se klidně vyspat u mne!“ překvapila mne svojí odpovědí.

„ Jo, to určitě, ta mrcha se tě snaží dostat do postele, jak to uděláš, znepríjemním ti to u manželky, s tím počítej!“ vyjela na mne Majka.

„ Když nechceš ke mně, tak nikam !“

Blížila se maturita a já si říkal, že ji asi neudělám. Moc a moc mi chyběl kolektiv a možnost si popovídat, zeptat se, nebo si nechat vysvětlit mnohé z věcí, v kterých jsem tápal.

Kdyby maturita měla být o dva měsíce později, asi bych skončil a studium těsně před zakončením nedodělal.

Několikrát jsem byl vážkách, zda nemám nabídky profesorky nebo Majky využít, ale jednou jsem se mimo jiné svěřil i mojí známé nákupčí ze Sokolova a ona mi nabídla, abych přespával u ní.

Pro třídu to byl šok. Spal jsem u hrbaté a nehezké, ale srdcem zlaté kamarádky. Opravdu jenom kamarádky, protože doma měla přítele, dobrého kluka, a musím říci, že mi v posledních měsících moc pomohli.

Maturitu jsem udělal opět s trochu odřenými zády a trojkami.

Toto přátelství nám vydrželo stále, i když je smýšlením tvrdá komunistka a měl jsem možnost jí její ochotu splatit tím, že několikrát byli u nás na dovolené.

Léta ubíhala bez problémů, nikdo mi nevyčítal moji minulost a onu černou nit , která se za mnou potáhne, ať půjdu kamkoliv, jak tvrdil bývalý ředitel v pohraničí.

Kádrovák u lesů byl opravdu takový dobrý strýc, naprosto neškodný, ale také neschopný. Většinou jeho slova byla: „ Připrav si to, napiš a já to podepíši.“

Bylo o něm známo, že nebyl schopen napsat souvislý dopis nebo hlášení a veškerou agendu za něj dělal můj nadřízený v kanceláři práce a mzdy.

Na tři věci ale prý byl perfektní. Dělal hlídače a dával bacha, jestli se nevrací manžel, když ředitel obšťastňoval manželky některých spolupracovníků.

V tom měl úspěšnost skoro devadesát procent.

Stoprocentní úspěšnost měl v lovu lišek.

Byl vyhlášeným střelcem a počet ročně ulovených lišek prý se dal počítat na více než dvě desítky.

Měl ještě jednu, tu poslední třetí pověst.

Prý co si vyhlídl a usoudil, že bude jeho, že mu to schází v domácnosti, bylo prý stoprocentně jeho, i kdyby na tom bylo pět zámků a nebo to bylo přímo přikováno.

Dali jsme mu s kamarádem přezdívku „ Harry “

Jako úspěšnému pistolníkovi a střelci, ale i jako „ Harrymu “ zloději.

Od té doby mu nikdo z nás mladších jinak neřekl.

Při kádrovém hodnocení, které se dělalo každé tři měsíce, jsem dostal za úkol angažovat se ve složkách Národní fronty.

Okamžitě jsem se přihlásil k zahrádkářům a ochranářům, kteří byli také složkou Národní fronty. A měl jsem klid, úkol byl splněn.

Vlk se nažral a koza zůstala celá.

Musel jsem si ale dávat pozor na Velkého Vaška. Ten byl pravou rukou našeho soudruha ředitele jako předseda stranické organizace KSČ.

Soudruh předseda se mi při každé příležitosti snažil vypravovat politické vtipy a čekal na mojí reakci. Byl jsem si vědom toho, že je velmi dobře zapsán u soudruhů na Státní bezpečnosti a ve svých informacích se střídal ještě s jedním spolupracovníkem, o kterém jsem si to celou dobu myslel .

I o něm mohu říci, že mi nikdy neublížil, i když nevím, zda mi spíše neublížovaly jeho informace, které prý předával soudruhům na Státní bezpečnosti.

Byl jsem pod stálým dozorem a to oni potřebovali.

Velký Vašek na mne někdy vyrukoval s politickým vtípem na komunisty takového kalibru, že jsem se přímo děsil.

Kolikrát jsem si v duchu řekl, že kdybych něco podobného řekl já, bručel bych v base a hodně dlouho bych z ní nevyšel..

Jednou , když jsem byl u něj v kanceláři, položil mi otázku: „ Jestlipak víš, proč je v Československu tolik komunistů?“ a tázavě se na mne podíval zvědavý, jak budu reagovat, zatímco on se připitoměle pochechtával. Mlčel jsem a potom jsem odpověděl že nevím.

„ No přece proto, že jich Hitler poslal málo do plynu !“ a nyní se šklebil, jako kdyby řekl nejlepší vtip svého života. Musel jsem být opatrný, nechtěl jsem spadnout do žádné blbosti nebo léčky.

Velký Vašek byl znám svojí srdečností, kterou velkoryse ukazoval.

Při jedné návštěvě ústředí lesního závodu při uzávěrce dokladů vrazil do účtárny kde jsem zrovna hledal nějaké doklady, a hlaholil: „ Čest práci !“

Děvčata odpověděla , nějaké to „ Čest !“ jsem tam zaslechl, ale já jsem pozdravil „ Dobrý den!“

Zastavil se u mne a prohlásil: „ Tady jsme všichni odboráři a zdravíme se pozdravem „ Čest práci! .“

„ Myslím si, že pozdrav „ Dobrý den !“ je slušný pozdrav, kterým se zdraví lidé nejméně již jedno století,“ odpověděl jsem mu a hleděl jsem si dále svojí práce.

Podíval se na mne, jako by chtěl něco říci, ale potom mávl rukou a odešel.

Uplynul přesně měsíc a náhoda tomu chtěla, že jsem byl přítomen při jeho návštěvě účtárny. Rozrazil dveře jak velký vítr a hlaholil: „ Nazdar, děvčata!“

Otočil jsem se směrem k němu, jasně a zřetelně jsem pronesl: „ Tady jsme všichni odboráři a zdravíme se pozdravem „ Čest práci!“

Zrudl a málem mne zastřelil pohledem, potom se na fleku otočil a prásknul dveřmi.

Děvčata v účtárně se rozchechtala, že to bylo slyšet na celém závodě.

„ To jsi mu to dal ! Viděl jsi, jak vypadl? Čekal snad všechno, ale tohle ne, teď sem hodně dlouho s takovým pozdravem nepřijde, “ řekla mi mzdová účetní.

Od té doby soudruh předseda přestal s tvrdě politickými vtipy a jednal se mnou vždy trochu odměřeně, ale korektně.

Zato já jsem ovládl pomyslný harém závodu, tedy účtárnu.

Docela jsem se s děvčaty zkamarádil a znal jsem jejich bolesti i touhy.

Byl jsem takovou zpovědní vrbou, i když mnohé byly starší než já .

Občas jsme si neodpustili navzájem provést nějakou blbinu pro zpestření dne.

„ Aby ten život nebyl tak jednotvárný, “ jak říkávala tenkrát Černilka.

Tentokrát mi nezašivali rukáv u lesácké uniformy, jak to dělávala Jana andílek v pohraničí, ale jejich vtipné srandičky měly také úroveň.

Jednou , abych se jim trochu pomstil za dopis, který mi došel poštou a který iniciovala mzdová účetní, jsem si na Helenu počkal skrčený za východovými dveřmi, kterými právě vycházela .

Skočil jsem jí po noze a zaštěkal jako pes.

Opravdu se lekla, jak jsem předpokládal, ale při tom úleku tak silně koplá nohou, aby odehnala jí pomyslně kousajícího psa, že mne nakopla do ukazováku pravé ruky a já potom tančil na nádvoří indiánský tanec, drže ruku mezi nohami a vyl jsem bolestí.

Helena zkoprnělá úlekem jenom koktala

„ Ježíši , snad jsem tě nekopla do mužství, to bych moc nerada, protože by mi tvoje žena mohla za to upravit fasádu, kdybys doma nemohl!“

Nevěděl jsem, zda se mám smát nebo plakat, ale ukazovák pěkných pár dnů strašně bolel, ale neodrazoval mne od provádění blbostí .

Zařekl jsem se, že jí to vrátím i s úroky.

Naskytl se mi brzy příležitost. Stáli jsme frontu na oběd v závodní jídelně jednoho podniku, kam jsme chodili na obědy, když jsem zjistil, že k obědu jsou šunkofleky.

„ Já mám šunkofleky strašně rád,“ sdělil jsem Heleně.

„ Poslouchej, Heleno, také je děláš?“ ptal jsem se hloupě, ale v mysli jsem měl žert, který jsem hodlal uskutečnit. „ To víš, že je dělám a perfektní!“ odpověděla mi Helena .

„ To bych byla špatná kuchařka, kdybych je neuměla,“ chlubila se kolegyně.

„ A jak je tedy děláš?“ ptal jsem se přílbě, jako kdysi ženské Bohouše v pohraničí.

Helena mi sdělila celý postup úplně dopodrobna, jako kdybych se to chtěl naučit.

Dělal jsem, jako že pozorně naslouchám, a kýval jsem hlavou.

Když skončila, tak jsem jí sdělil: „ A stejně je děláš blbě!“

Vytřeštila na mne oči.,, Proč?“ zeptala se.

„ Protože se dělají jinak,“ sdělil jsem jí s klidnou tváří.

„ A jak prosím tě?“ vyptávala se zvědavě.

„ No, to se šunky dávají stranou a fleky se dělají na prostěradle!“

Zaklela a tak , jak jsme stáli ve frontě, mne nakopla.

„ Já tě snad zabiju! Jako blbec ti to celou dobu žeru a vysvětluji ti, jak se dělají šunkofleky, a přitom ty myslíš jedině na šukání, “ zavřeštěla a vrhla se na mne jako satorie a já se musel dát na ústup.

Trvalo mi to nejméně ještě půl hodiny, než se mi jí podařilo uklidnit před užaslými ženami firmy, které stály frontu na jídlo a které se snažily zjistit, co se děje.

Po obědě než jsme došli společně nazpět na ústředí závodu, jsme se tomu ještě celou chechtali.

„ Já blbec, já blbec a já mu to sežrala i s navijákem,“ klela se smíchem Helena.
„ Počkej, to máš u mne schované,“ hrozila. Věděl jsem alespoň, že mi zase něco provede.

Řídit se rozumem je zvyk soudného člověka,
hlupák se řídí tím, co se mu napovídá.
Když jedno staré psisko zuřivě se rozštěká,
sto psů, ač neví proč, se k němu rychle přidá.

Učit se, učit se, učit se.

Byl jsem ve stavebninách pro tvárnice a hned za mnou přijel jakýsi děda pro cement. Měl jsem již naloženo a zaplaceno a chystal jsem se právě odjet, když jsem spatřil onoho dědu, jak se zoufale snaží nakládat pytle s cementem do přívěsného vozíku za autem. Nedalo mi to a vylezl jsem z auta., „Počkejte, já vám s tím pomohu,“ nabídl jsem se a chopil jsem se dalšího pytle.

„Kolik toho máte?“ ptal jsem se a již jsem valil další pytel.

„Šest pytlů,“ hlásil děda a snažil se táhnout další pytel. „Nechejte toho, nebo se strhnete,“ křiknul jsem na něho. „To jsi, hochu, moc hodný, nějak mi to již nejde, ale zamlada,“ nestačil dokončit děda, protože jsem mu skočil do řeči: „Zamlada? to neznám, protože jsem byl dítě a potom hned dospělý.“

Jak jsem to dořekl v zádech pod lopatkou se mi něco zaseklo a pytel mi vypadl z rukou. Nemohl jsem se ani nadechnout a bolest byla tak strašně ostrá, že jsem jenom lupal po dechu.

„Něco se mi zaseklo v zádech, asi jsem si přiskřípl nějaký nerv,“ sdělil jsem dědulovi.

„Omlouvám se, ale již nejsem schopen,“ a belhal jsem se k autu, kam jsem s hekáním našel. Když jsem měl zmačknout spojku a zařadit, v zádech to bolelo ještě víc. Když jsem opouštěl areál stavebnin, v zrcátku auta jsem zahlédl zoufalý pohled děduly, který asi stále nechápal, co se děje.

Kurník, to mi ještě chybělo, vztekal jsem se v duchu, protože jsem si myslel, že do konce října tu rozestavěnou kůlnu dodělám.

Dojel jsem před ordinaci doktora v Krucemburku a sunul jsem se pomalu od volantu.

Když jsem se belhal do čekárny, sestra mi již ukazovala, abych šel dál.

„Já se na vás dívala z okna a hned jsem si říkala, že jste si asi hnul hákem,“ sdělovala mi a pomáhala mi se vysvléknout z košile a svetru.

„Tak copak jste dělal, pane Ranecký?“ zvýšil na mne hlas pan doktor, protože věděl, že špatně slyším. S hekáním jsem mu vypravoval, jak jsem tomu dědulovi chtěl pomoc a takhle jsem skončil.

„Za dobrotu na žebrotu,“ pronesl pan doktor a nařídil mi lehnout si na pohovku.

„Ale na břicho!“ korigoval moje skládání se na pohovku. Cítil jsem, jak jede prsty po páteři, až se zarazil v místě, kde to tak nesnesitelně bolelo.

„Tady to je, že mám pravdu?“ a trochu přimáčkl.

Zařval jsem jak tur. „Nojo, něco s tím uděláme, ale bude to chtít klid. Nic nedělat, ležet, jenom si číst, koukat na televizi, se stavěním je na nějaký čas konec,“ sdělil mi.

Převalil mne na bok, jednu ruku podložil pode mne, druhou uchopil a potom trhnul.

„Áu!“ zařval jsem a do očí mi vyhrkly bolestí slzy.

„ No tak dva dny to bude ještě bolet, ale o hodně méně a potom vás pošlu na rentgen.“ oznamoval mi pan doktor a sám se velmi těžko zvedal, protože byl tak nemocný s páteří, že když se chtěl sehnout, musel opatrně na bobek a potom se zase opatrně narovnat. Když se chtěl otočit, točil se celým tělem, protože neotočil hlavu. „ JÓ záda a páteř, to já znám, to je pěkný svinstvo, “ ulevoval si pan doktor a vypisoval recept a neschopenku.

Sousedovi jsem předal neschopenku a oznámil jsem mu, co mne potkalo s tím, aby to na ústředí odevzdal marodní a oznámil, že nějaký čas nepřijdu.

Nepovaloval jsem se doma moc dlouho, protože jsem měl haldu práce na zahradě a rozestavěnou kůlnu na chalupě a mimo jiné také v práci rozdělané výkonové normy, které jsem dostal za úkol vypracovat k posouzení podnikovým šéfnormovačem .

Moc jsem toho na té zahradě a kůlně nestihl, protože zima se rychle přihlásila prvními mrazíky a sněhem. Vánoce utekly jako voda a převalil se Nový rok. To věčné dojíždění do práce mne již začínalo zmáhat. Ráno vstávat před tři čtvrtě na pět, rychle něco spolknout, obléknout a rychle na autobus. Ten byl většinou našvihnutý, až praskal, ale naši známí řidiči, kteří jezdili linku Ledec nad Sázavou – Hradec Králové nás nikdy na autobusové zastávce nenechali. „ Postupujte dále do vozu, ještě trochu, potřebuji vzít do práce lesáky!“ halekal řidič na cestující v autobusu.

Kluci zlatí autobusáčtí!

Přesně tak to probíhalo, i když jsme jeli z práce, a tak se mnohokrát stalo, že jsem stál na cizí noze a měl i kolikrát ňadro některé studentky přimáčkuté až na nose, protože jsme většinou stáli na schůdkách autobusu.

Obdivoval jsem řidiče, jak vůbec v tom děsném návalu, kde by ani špendlík nepropadl, mohli řídit.

Jednou se stalo, že kolega, který již přetahoval důchod, se do autobusu namáchl jako poslední.

„ Petře zmačkni za mnou pojistku“ sdělil mi, když se mu podařilo přimáčknout ke mně, aby se mohly dveře autobusu zavřít.

Podařilo se mi to. Jasně jsem cítil jak se pojistka u kliky sklopila.

Byli jsme navlečeni do služebních hubertusů a v autobusu by se dal vzduch krájet a pod lesáckými ušankami nám po hlavě stékal pot. Po několika kilometrech se najednou dveře autobusu za jízdy otevřely a jen reflektivně jsem chytil kolegu za klopy hubertáku, aby nevypadl, a zároveň jsem začal rvát.

Dolarovej, jak jsme řidiči přezdívali, protože dělal kdysi řidiče na výstavbě plynovodu v Rusku, okamžitě brzdil. Jediné moje štěstí bylo , že jsem stál čelem ke svému kolegovi a jednou rukou jsem byl vzepřený nade dveřmi autobusu, jinak bych kolegu na schůdkách autobusu neudržel.

On totiž dragounem hubertusu jak byl napasovaný na ty dveře, nějak tu pojistky otevřel, a jak se o dveře opřel, zmačkl i kliku.

Abych se přiznal, mě i mému kolegovi se z toho klepala kolena ještě po dojezdu do Ždírcu.

Od té doby si řidiči nechávali vždy rezervu, i když museli nechat stát na zastávce některé cestující, které nepobrali.

Cestující mohli stát pouze do úrovně prvních sedaček, aby byla rezerva pro nás., Později již začaly jezdit modernější autobusy se vzduchovým oboustranným zavíráním dveří a linka byla posílena ještě o jeden autobus.

Jednomu z mých kolegů jsme říkali „Trativod.“

Tuto přezdívku mu dali sami řidiči autobusů z důvodu, že jim neustále radil: „ Pane kolego tady opatrně, tady bývá náledí! “ a podobné rady uděloval za cestu do práce nebo z práce každému řidiči autobusu.

„ Kde máte Trativoda? “ ptali se většinou, když Pepa nejel.

„ Kdo nám teď bude radit, abychom dobře dojeli? “ s úsměvem na tváři se ptali nás ostatních. Konečně se blížil ke konci i únor a já se již nemohl dočkat jara. Samozřejmě jsem opět musel chytil již po několikáté angínu, ale takovou, že jsem s ní musel do špitálu.

Horečka mi vyskočila přes čtyřicítku, nemohl jsem polykat a sliny mi tekly po hubě jako krávkě která má slintavku.

Žena zkoušela studené zábaly, aby srazila neustále stoupající horečku , což se jí nedařilo. Již jsem skoro blouznil, když zavolala pohotovost.

Přijel lékař, který manželku dobře znal a mne také, protože jsem k němu chodil se srdíčkem.

„ Člověče, co mi to děláte? “ slyšel jsem jenom, když mne prohlížel. „ Musí okamžitě do špitálu, s tím jeho srdíčkem by to bylo hrozně zlé!“ sdělil manželce.

„ Znáte ho, pane doktore, jaký je mezek, mne nechce nikdy poslechnout, já ho k doktorovi posílala, ale on mne vždycky odbyl,“ ulevovala si moje manželka.

Naložili mne na nosítka, napíchnali do mne nějaké injekce a již jsme mazali do špitálu.

Asi jsem nebyl chvilkami při vědomí, protože si pamatuji, že jsem jim v nemocnici říkal, ať mi uříznou třeba hlavu, hlavně když to přestane.

Byl jsem dehydrovaný, nemohl přijímat tekutiny a horečka neklesala .

Když mi prořízli krk a vytáhli ze mne hnis, měl jsem dojem, že jsem fotbalový míč, nahuštěný k prasknutí, který se po proříznutí splaskává.

To jsem po prvé omdlel a ztratil vědomí. Za další dva dny se to opakovalo. Blouznil jsem .

Za týden jsem se již dával trochu do hromady s ledovým límcem kolem krku a z kostkami ledu v puse.

Sliny mi stále kapaly a já je nestačil utírat buničinou, a když jsem po prvé za sedm dní polkl lžici teplé polívky, věděl jsem, že mám vyhráno.

Tak blažený pocit jsem měl za život jenom několikrát.

Když mne přišla žena navštívit, sdělila mi, že jsem dostával koňské dávky penicilínu, které se běžně nedávají, protože na mne nic nezabíralo.

Ani ty studené zábaly a lékařům se nedařilo srazit horečky pod čtyřicítku.

Mělo to ale přeci jenom jeden kladný účinek. Zhubl jsem o osm kilo, takže kalhoty a stejnokroj, které mi začínaly být kolem Vánoc malé, mi nyní byly velké.

Když jsem se vrátil do práce, první slova, která jsem slyšel od ředitele byla: „, To je dost, že ses vrátil, již jsem si myslel, že to nestihneš.“

„ Co nestihnu?“ vyvalil jsem na něho oči a v duchu jsem očekával nějaký průser.

„ Sbal si kufr, jedeš do kurzu energetiků na Konopiště,“ sdělil mi, jako by se nic nedělo.

„ Proč na kurz energetiků, když jsem normovač?“ neodpustil jsem oponovat.

„ Převezmeš v kumulaci funkcí i energetiku!“ oponoval ředitel.

„ Vždyť to dělá Josef Nový zároveň se správou budov a bytovým hospodářstvím,“ snažil jsem se uvést věci na správnou míru.

„ Nedělá, převezmeš to od něho ty! Zaplatili jsme pokutu přes padesát tisíc za překročení limitu na manipulačním skladu ve Žďírce. Ty na to budeš dohlížet! Jezdíš každý den ze Žďírce, potřebuji, abys na to dohlédl , “ sděloval mi, jako by se nic nedělo.

Vřelo to ve mně a měl jsem na jazyku mu říci po pravdě vše, co si o tom myslím.

Josef Nový byl prima chlap, pokud nechlastal.

Zařídil a sehnal všechno. Měl haldu známostí mezi prodavači, obchodníky, policajty a funkcionáři KSČ . Sám byl také straník a říkalo se o něm, že má dobré styky se Státní bezpečností.

Vycházeli jsme spolu bez konfliktů a měl jsem ho docela rád, pokud nechlastal.

Mrzelo mne ale, že bych měl dělat ještě část jeho práce.

Když se Josef opil, a to bývalo poslední dobou nejméně dvakrát až třikrát do týdne, stával se z něho odporný chlap.

Nejhorší na tom bylo, že se to stávalo tím dál častěji i v práci a v tomto stavu klidně řídil i referentské vozidlo, které jsme dostávali k jízdám.

Dokonce to došlo tak daleko, protože se jeho opilost v práci nedala přehlížet, že mu stranická organizace udělila stranickou důtku.

A chlastal dál.

Vždy když byl opilý, a já se s ním setkal u zadního vchodu do budovy ústředí lesního závodu, kde měl svoji kancelář se sotva držel na nohou. Podíval se na mne zakaleným zrakem, zahrozil prstem a zablábolil:

„ Ty kluku, tebe stejně jednou udám STB. Tichá voda břehy mele, ale my víme, co jsi za ptáčka!“

Obvykle další den, když byl již střízlivý, jsem se ho ptal, jak to myslel s tou Státní bezpečností. Nahodil překvapivý výraz ve tváři.

„ Já, neblbni Petře, to se ti něco zdálo, já o ničem nevím!“

Když jsem mu celý výjev zopakoval a řekl slovo od slova, reagoval na to: „ Ale neblbni, to byla jenom taková sranda, já bych takového něčeho nebyl schopen. “

Většinou mne poplácal po zádech a zapadl do kanceláře.

Nezbývalo mi nic jiného, než si zabalit pár nejn nutnějších věcí a na čtrnáct dnů vyrazit na školící středisko lesů v Konopišti.

Školící středisko státních lesů bylo v areálu bývalé hospody a ubytovny, pár desítek metrů od zámku.

Hned po příchodu jsme byli ubytováni po čtyřech na pokojích a již po obědě začínalo odpolední vyučování.

Byli jsme z celé republiky, mimo Slovenska.

Nejdál to měl kolega, který se mnou bydlel na pokoji, ten byl z lesního závodu Jablůňkov, a také nějaký kolega z vedlejšího pokoje, který byl z vojenských lesů Plumlov.

Nejstarší z nás na pokoji byl Jan Klnas z Kašperských hor, který měl jen skok do důchodu.

Byla s ním ale obrovská sranda, zbožňoval pivo a pokud nespál při vyučování, jeho glosy dovedly rozesmát snad všechny přítomné.

Někdy jsme přímo umírali smíchy nad jeho kousky.

Jenom jednou ne. To když ho ráno dovedli na ubytovnu policajti, protože se opilý dobejval v zámeckém parku k medvědovi, kde chtěl přespat.

To jsme o něho měli opravdu strach. On to ale dovedl opět obrátit v srandu a všem přítomným oznámil, že mu ta medvědice nechtěla dát a stále před ním utíkala. Prý by jí to udělal, až by jí oči lezly z důlků a blechy by jí prý v kožichu skákaly do rytmu.

To byl celý on. Mohl při vyučování spát, protože měl celou energetiku v malíčku a jakýkoliv dotaz dovedl perfektně zodpovědět.

Dělal u lesů mechanika, zásobovače a energetika. Byl to starý praktik!

Nejmladší z pokoje byl vysokoškolák Vladimír, který se neustále červenal, a jak jsem později zjistil, neměl vůbec žádné zkušenosti s opačným pohlavím.

V průběhu kurzu jsem také zjistil, jak se kumulace funkcí u různých lesních závodů odlišují.

Většina účastníků kurzu ale funkci energetika dělala již delší dobu, jenom já jediný s

Vladimírem jsem byl nováček, a proto jsem se snažil dělat co nejvíce poznámek, protože to byla pro mne španělská vesnice.

„ Na to se vyser, to nebudeš potřebovat! “ ozval se jednou vedle mne pan Klnas, když se probudil a nahlédl mi přes rameno.

„ Neboj, otrkáš se, jenom dávej bacha na limity čerpání. Jakej máte transformátor na manipuláku?“

zeptal se mne s takovou samozřejmostí, že jsem ze sebe jenom vykotal, že nevím, že teprve budu funkci přebírat.

„ Jste střední nebo velkoodběratelé?“ vyptával se dále. „ Nevím, opravdu nevím nic,“ musel jsem mu sdělit a připadal jsem si jako největší blbec u Státních lesů.

Brzy jsme se celá parta skamarádili, když se po skončení vyučování a večeri sedělo u piva nebo u vína.

Měli jsme na pokoji také nějakého Jefelína ze severních Čech.

Byl to také správný řízek a žádnou ženskou sukni nenechal projít v klidu. Jeho milostným zážitkům jsme se chechtali také dosti často.

Jednou , to bylo asi třetí den po našem příjezdu, jsme zjistili při příchodu na oběd, že jídelna a restaurace je plná samých žen.

„ Ty vole, tady je přebuchtováno,“ vypadlo z Jefelína .

Teprve nyní jsme si všimli, že stoly byly pokryty bílými prostěradly a na stolech bylo plno kytek a chlastu, hlavně vína.

„ Pánové, ono se slaví MDŽ,“ pronesl pan Klas, a přejel jazykem přes zuby a hlasitě mlaskl. Viděl jsem, jak mu ohryzek poskakoval při pohledu na prohýbající se stoly s chlastem.

„ Jó víno, to já mohu také, to mi lékaři doporučují, protože mám nižší tlak. Vysokej tlak mívám jenom v kalhotách, ale ten zase poslední dobou nebejvá tak častej,“ pronesl opět.

„ Ten vysokej mívám obyčejně po víně, naposledy u té medvědice! Já jsem myslel, že jste byl tenkrát na pivu,“ odpověděl jsem mu já.

„ Jó , byl jsem na pivu, ale vzal jsem sebou pro vás na pokoj láhev vína, a když jsem se nemohl dostat na ubytovnu, tak jsem ji otevřel, protože mi bylo zima, proto jsem asi lezl k té medvědici, chtěl jsem se zahřát!“

Všichni jsme se rozchechtali a já jsem zaregistroval, že ženy, které již měly asi také něco upito na nás pohlédly.

Něco si šeptaly mezi sebou.

Myslím si, že byly přímo potěšeny, když jsme oblečení do lesáckých stejnokrojů vstoupili do jídelny.

„ Tak soudruzí, stal se bohužel malý zádrhel!“ oznamoval nám vedoucí kurzu.

„ Až do konce týdne zde budou každý den probíhat oslavy MDŽ z různých závodů Berouna. My za to nemůžeme , bylo to sjednáno mimo nás, a tak se budete muset uskrovnit a příští dny jíst na etapy po malých skupinách! Dnes zde oslavují MDŽ ženy z Berounské mlékárny.“

„ Klidně po malých skupinách si budeme každý den ožírat držku ve velkém,“ glosoval pan Klnas.

Jefelín nasál odér ženských těl a chřípí se mu blahem jen zatřepalo a celé tělo se vypjalo, jen vyrazit.

Ženy nám uvolnily dva spojené stoly z ostatních, které byly v sále ve třech řadách.

Zatímco první skupina frekventantů kurzu zaujala své místa u stolů, aby se nejedli, ženy se vrhly na čekající stojící a již je táhli do tance, když hudba spustila .

„ Pánové, do krytu ! “ zavelěl pan Klnas a všichni, kteří jsme s ním byli na pokoji, jsme ho kvapem následovali rychle na pánské záchodky.

„ Já jdu na průzkum,“ navrhl Čefelín a zmizel.

„ Tancovat nejdu“ pronesl stařešina pokoje Vlnas.

„ Mám ploché nohy a ještě jsem si ani necvakl abych se dostal do správný ráže!“

Zapálil si retko a jedno nabídl i mě, pokračuje v hlasitých úvahách, když zaregistroval moje odmítavé gesto na nabízenou cigaretu.

„ Ať tancují mladí, jako například Vladimír, nebo i ty můžeš prohnat nějakou tu sukni,“ obrátil se ke mně.

„ Já budu pouze konzumovat dobré vínko a sledovat cvrkot. Kdopak by z těch mladíc stál o starého dědka?“

„ Ale pane Klnas, když vás dovezli policajti od té medvědice, tak jste říkal, že jste jí to chtěl udělat a že stále od vás utíkala,“ odpověděl jsem mu se smíchem.

„ Jo hochu , to jsem trochu nadnesl. U mne je to takových deset vteřin a dost a to bych k tomu potřeboval ještě flaštičku dobrého moku. Když mě bylo ale jako Vladimírovi, jó, to bylo jiný kafe!“ sdělil mi a cvrkl vajgla do žlábků.

„ Kluci, nástup na menáž, nebo na nás zapomenou, ono to jde nějak rychle. Ostatní se snaží jídlo slupnou raz dva, aby mohli prolévat hrdla a omakávat ženským prdelky!“ strčil hlavu mezi pootevřené dveře záchodků Jefelín.

Ze sálu se ozývala písnička Kdo to byl - Cikán, černý cikán.

Rychle jsme proklouzli k uvolněným stolům mezi tančícími dvojicemi, z nichž většina byla ženských, ale jak jsem zjistil, z našeho kurzu energetiků byli mezi tančícími skoro všichni.

Oběd byl bezva. Hovězí polévka s játrovými knedlíčky a řízek s bramborovým salátem. Safra, pomyslel jsem si, to nám dneska přejí. Jestli se budeme mít takhle dobře celý týden, tak ať je MDŽ každý den!

Neměli jsme ještě ani dojedeno a již nám tři ženy donesly na stůl šest lahví červeného vína - Slunce Moravy a několik skleniček

Vladimír sklonil hlavu ještě níže nad talíř a červeň mu zalila tváře, Jefelínovi se rozlil úsměv na tváři a chřípí se mu blahem zachvělo, když hodnotil vnady příchozích.

Pan Klnas spočinul blaženě na lahvičkách moku a dělal, že ženy vůbec nevidí.

Já jsem pohlédl na všechny tři, usmál se a pronesl:

„Moc děkujeme, ale my máme ještě odpolední pokračování vyučování a tak nemůžeme pít!“ V ten okamžik mne pod stolem pan Klnas nakopl, až jsem málem nahlas vykřikl, a vrhl po mě pohled vraha.

„Hoši, nebojte se, všechno je projednáno, my jsme to vyjednali s vaším vedoucím, potřebujeme tanečníky, takže vaše školení odpadá. Podívejte se do sálu,“ sdělila nám jedna z žen.

Byla to taková snad třicátnice, tváře měla již ruměně, a jak se nakláněla nad stůl, málem ji vypadlo poprsí z výstřihu. Byly to nejméně šestky!

Při pohledu na ně se Jefelínovi rozběhal ohryzek a jenom na sucho polykal.

Konečně popadl dech a vychrlil ze sebe: „Když je to tak, nebojte se, děvčata, sedět vás nenecháme!“

„To byste také nebyli chlapi. Říká se přeci, že lesáci jsou výborní tanečníci a nezkaží žádnou srandu,“ přidala se smějíc se na nás druhá z nich.

Ta třetí, byla dívčina asi pětadvacetiletá a já jsem si pomyslel, že s ní není asi něco v pořádku. Pohledem hltala Vladimíra a bylo očividně vidět, že jí neunikne.

Byla to docela pěkně rostlá holka, ale něco mi na ní stále vadilo.

V duchu jsem si pomyslel, že můj kolega z ústředí lesního závodu Pepa Kutík by řekl: „Té koukají z každého oka nejméně dva!“

Když viděla, že Vladimír dojídá, již ho brala za ruku a táhla do sálu.

Vladimír vysílal k nám zoufalé pohledy s prosbou o záchranu. Jenom jsme se rozchechtali a ukazovali mu doprostřed sálu.

Jefelín také nezaváhal a již tiskl v kole šestky na svoji hrud'. Na první pohled na něm bylo vidět, že je výborný tanečník, který prošoupal již néjedy boty a možná i nejednu ochranu!

Já jsem se omluvil třetí dámě, že neumím tancovat, i když to nebyla pravda, a když hrával za mého mládí v Praze Pražský dixilent, prošoupal jsem hodně bot třeba i na pražské dlažbě, když se hrálo někde venku.

Pan Klnas okamžitě dámě sdělil, že má platfus, a tudíž nemůže. Nevím, zda mu dobře porozuměla nebo si myslela, jestli to není nějaká nakažlivá nemoc, protože pronesla: „Tak to se nedá nic dělat, když jste nemocen!“ Obrátila se ale ke mně a s úsměvem mi sdělila, že mne tancovat naučí, že si pro mne přijde.

Když nás opustila, pan Klnas okamžitě otevřel zručně lahvinku nožem, který vylovil z kapsy, a nalil dvě sklínky. Nezapřel se v něm pravý zálesák. Vždy připraven!

Pozvedl sklínku proti oku, okoukl jiskru, druhou sklínku přisunul přede mne a mlaskl, „Tak ať žije MDŽ a to každý den, po celý týden!“

Nebylo to špatné víno a tak do nás sklouzlo jaksi samo.

Tatík okamžitě nalil další. Jízda začala!

Když muzika ztichla, přihnal se ke stolu Vladimír, oči vyvalené, a okamžitě nám sděloval, že neví, co s tou holkou je, ale se na něho mačká a tiskne ho k sobě strkajíc mu svoji nohu mezi jeho.

„Připadá mi jako vysavač, jak se na mne přicucla,“ kroutí hlavou a nechá si také nalít sklenku moku.

Přišel také kolega Jefelín, a zářil jako měsíček. „Teda hoši, to jsou nárazníky s dudlíkama!“ pronesl a olizoval si suché rty.

„ Musím si dát na kuráž!“ a již do sebe obracel sklenku vína na ex, ani nevychutnával.
„ Jedno bych si dal pod hlavu, druhé do huby, Ježíši Kriste , já to snad nevydržím!“ nechával se unášet vzpomínkou na předešlý zážitek.

„ Jmenuje se Maruš, je prý vdaná, ale manžel jezdí po montážích a podle toho, jak mne tiskla, to asi dlouho neměla,“ pokračoval v samomluvě.

„ Z toho všeho je jasné, že jí to musím udělat, až jí půjdou bubliny od nosu. Hoši, jak já si nechám záležet. Kdybych měl duši vypustit, ostudu lesákům neudělám!“

„ Jé, pane Jefelín, a nemohl byste to udělat také té, co po mně jede. Já z ní mám přímo panický strach!“ ozval se Vladimír a tváře mu zčervenaly studem z toho, co řekl.

„ To věřím, že máš panický strach, ty jsi holku asi nikdy neměl, vid’?“ zeptal se ho zkušený harcovník.

„ No víte, já mám strach, abych něco také nechytl, ona mě mamka varovala, než jsem odjel,“ pokračoval Vladimír.

V ten okamžik jsme zjistili, že je to asi mamčin mazánek, kterého maminka k něžnému pohlaví asi nechce ani pouštět.

Mrkli jsme na sebe s panem Klnasem, který se ho jal poučovat

„ Poslouchej, Vladimíre, to všechno s ženským se naučíš, hlavně se nesmíš bát! Musíš se začít učit a to hned. Větší příležitost nebudeš mít tak brzy. Je tady přebuchtováno, jak řekl kolega Jefelín. Že mám pravdu, vid’, Vladimíre?“ obrátil se k Jefelínovi.

„ Vysvětlí prosím tě jmenovci, jak se to s ženskými dělá, aby nic nechytl, já jsem již na to starej.“

„ Neboj Vlád’o, do večera budeš umět všechno, bude to takovej praktickej rychlokurz!“ vzal zkušený harcovník nepolíbeného panice kolem ramen.

„ Tak na zdraví našich koní a rychlost našich žen!“ pronesl a pozvedl sklínku. Všichni do jednoho jsme si pořádně zavdali.

Jen jsme polkli, již byly u našeho stolu opět tanečnice. Musel jsem do kola, i kdybych se sebevíce vymlouval.

Jefelín houkl na Vladimíra: „ Tak Vlád’o! Víš, co jsme ti říkali!“

V sále začínal být nedýchatelný vzduch a brzy jsem v kole začal stahovat kravatu do kapsy. Potil jsem se a dýchal jako starý sentinel.

„ Vždyť vy tancovat umíte ,“ chválila mne moje tanečnice a chopila mne pevněji do své náruče.

Tak to bylo něco, co jsem k smrti nenáviděl, protože se mne snažila vést a to jsem neměl rád. O takových ženách se říká , že se snaží vést i v posteli a dirigují, jak to chtějí. Hrůzou mi vyskočil pot na čele ještě více a v duchu jsem si říkal : Chudák Vladimír, na něho se to snažíme navléknout a sám mám z toho hrůzu.

Jasně jsem vycítil, že dneska si ty ženy asi chtějí alespoň jednou za rok užít, nemyslet na rodinu a děti a to, co je čeká, až se vrátí domů. Dnes a né jindy! Od dalšího dne již budou zase vzornými ženuškami.

Ještěže moje žena neslaví MDŽ!

Podobný zážitek jsem měl, když jsem byl ještě svobodný a jel jsem s kamarádem do Rumunska k moři, tam poslední den při rozlučovacím večírku jsme byli s kamarádem několikrát znásilněni sexuchtivými ženami. Příští den, když jsme se s nimi potkali, dělaly, jako by nás neznaly, i když nás před pár hodinami vyváděly jako osmnáctky, které si chtějí něco nabrat do zásoby, předávaly si nás z postele do postele, než znaveně usnuly.

Konečně skončila muzika a mohli jsme si jít sednout.

„ Chlapi, mohli bychom si k vám přisednout?“ navrhla Maruš se šestkami za zbývající dvě. Aniž čekaly na naši odpověď, již seděly u našeho stolu s další baterií plných lahví vína, které přenesly od svého stolu.

„ Tohle je Aneta,“ ukázala na mou tanečnici Maruš .

„ A tohle Miriam,“ pokynula hlavou k slečně, která uháněla panice Vladimíra.

Nato jsme se také slušně všichni představili.

Hovor i zábava stoupaly s množstvím vypitého moku. Sundali jsme saka stejnokrojů a v kole vytáčeli své tanečnice jen tak v košilích.

Stejně v sále na bonton již nikdo nekoukal. Sem tam bylo možno zahlédnout líbající se dvojice muchlající se skoro veřejně a nikoho nepohoršovaly.

Také jsem si stačil všimnout, že Jefelín má ruku uprostřed rozkroku Marušky, která se jen smála zvonivým hlasem, a Vladimíra staršího to nutilo k tomu, že jeho ruka se ocitala až u samé brány slasti.

Ženské nechtěly sedět ani jeden kousek, jako by chtěly dohonit celý rok.

Honza Klnas spal již spravedlivým spánkem opilce u stolu, ale nám ostatním pohyb svědčil, protože alkohol nestačil zasáhnout náš organismus naplno.

Začali hrát „Do lesíčka na čekanou šel mladý myslivec,“ Maruš s Anetou nás opět táhli do kola, jenom Vladimír zůstal sedět s Miriam u stolu, protože říkala, že jí bolí nohy.

Po skončení jednoho kousku se nám najednou Maruš s Anetou se omluvily, že musí někam a tajemně se na nás usmály.

Jefelín šel navštívit druhou partu našich přiopilých a roztoužených kolegů a já se vracel ke stolu.

Zpozoroval jsem, že Vladimír mladší je nějaký vypjatý na židli, jako by měl nějaký záchvat. Byl rudý jako při mrtvici a ohryzek mu poskakoval jak polykal.

Přitom slabě skučel. Když jsem se podíval pozorněji, spatřil jsem pod stolem skoro zcela zakrytou prostřenými prostěradly Miriam.

Klečela pod stolem a Vladimíra kouřila...

Proto měl ten vypjatý posez a vytřeštěný pohled. Jenom jsem nevěděl, jestli skučí blahem nebo bolestí.

Dostal jsem strach, hrozný strach, že bych mohl dopadnout ještě hůře, a také mne hlodalo svědomí.

Popadl jsem spícího pana Klnase, přehodil jeho ruku přes ramena a dal se na ústup směr ubytovna.

Honzík něco mumlal, ale snažil se udržet krok, asi tuto situaci znal, když ho někdo táhnul domu.

Šťastně a bez pádů se nám podařilo dorazit do pokoje, kde ještě nikdo nebyl.

Svalil jsem ho na postel a stáhl mu boty.

Sám jsem se bleskem svlékl a hupsnul do postele. Ještě než jsem usnul, stačil jsem zaregistrovat, že do pokoje nahlédl kolega Jefelín.

Ten přišel až ráno, jako vypelichaný kohout, když mělo začínat vyučování. Ta mu dala zabrat! „Chlapi kdybyste věděli, jak jste ženské nakrkli, že jste se ztratili a šli chrápat,“ oznamoval nám když se dal trochu do pořádku.

Vladimír mladší radši nemluvil a nemluvil ani moc později.

Byl to opravdu rychlokurz. Bylo to pro něho asi trauma.

Honzík Klnasů opět spal při vyučování, ale tentokrát i většina ostatních. Předešlý den byl velmi náročný.

Ten den jsem bleskem zhltl večeri, utekl s Vladimírem mladším na ubytovnu, vyhnul se dotírajícím ženám a na posteli v leže se věnoval knížce, kterou jsem si sebou vzal z domova, abych se nenudil.

Vladimír spal doháněje uplynulý večer a chvilkami slabě skučel. Měl asi děsné sny. Dole hřímala muzika, slavilo se další MDŽ a na pokojích jsme byli jenom my dva zrádci.

Za další týden v pátek, když nám končil kurz, na jehož závěr jsme skládali zkoušky, obdrželi jsme potvrzení o vykonání kurzu a složených zkouškách.

Den před tím jsme se rozloučili. Samozřejmě že v noci jsme všichni skončili v místní vinárně a skončili jsme teprve, když jsme byli personálem vyhozeni k ránu, protože část kursistů se snažila tančit na stolech s pokřikem: „Šavle hore,“ Tentokrát to bylo ale bez účasti žen.

Myslím, že jich měli všichni plné zuby a již plánovali výmluvy na to, jak byl kurz vyčerpávající, až doma nebudou moci splnit manželské povinnosti.

Rozhodl jsem se, že se podívám na Rovnou, když jsem tak daleko. Sedl jsem v Berouně na vlak a přes Plzeň, Stříbro a Cheb jsem konečně dorazil do Sokolova. Byla to strastiplná cesta, při které jsem litoval, že jsem raději nejel domů. Přespal jsem u Elišky a jejího přítele v Sokolově a Honza, jak se její přítel jmenoval, mne ráno dovezl na Rovnou.

Setkání s bývalými spolupracovníky bylo super a rádně jsme ho také oslavili. Skoro jako v slzavém údolí jsem se rozloučil a v neděli ráno již opět seděl ve vlaku a konečně spěchal domů.

Pravý důvod mého zdržení jsem ani ženě neřekl, jenom jsem jí sdělil, že jsme ukončení kurzu oslavovali. Špinavé prádlo jsem vysypal v koupelně do koše na praní, aniž bych ho probíral. V týdnu, když v koupelně se ozývala pračka, vyhlédla žena z koupelny a houkla na mne:

„Ty jsi byl na Rovné?“

Užasle jsem na ni zíral, jak na to přišla.

„Podívej!“ sdělila mi a vystrčila z koupelny ucuchtené dámské kalhotky a sešlapané dámské pantofle.

Já jsem zakvílel

„Já ty bestie snad zabiju!“ myslé své bývalé spolupracovnice, protože ten vtípek mohly provést jenom ony.

„To nemohly, bestie, vybrat alespoň lepší kalhotky? Tyhle vytáhly z dílenských hadrů na čištění!“

Tím mne totálně dorazily.

Za měsíc přišel pohled se srdečným pozdravem z Rovné a dovětkem: „Jde to s tebou z kopce, dříve by ses alespoň nasral a poslal nám sprostý dopis. Tentokrát to s tebou ani nehnulo. Čau! Jana + Jana. P.S. Nikdo v životě tě již nebude zlobit více než my dvě.“

Při návratu do práce se vše vrátilo do starých kolejí, jenom s tím rozdílem, že mi v kumulaci přibyla funkce energetika a správce CO, za což jsem dostával o stokrát více výplatě.

A tak pro mne život plynul poměrně jednotvárně, občas osvěžen něčím pro zasmání nebo k pláči.

Seděli jsme tahle jednou celá rodina při obědě u stolu v jídelně, když nejmenší, již čtyřletý expert se najednou nečekaně zeptal mezi sousty guláše

„Mámo, máš pind'oura?“ já jsem se zarazil s příborem na půl cesty a viděl jsem, jak nejstaršímu hraje ohníčky smíchu na tváři.

„Ne, nemám, dej pokoj a jez!“ snažila se ho obratem usměrnit manželka a já jsem se na ni tázavě podíval.

Malý vložil několik soust do úst a pokračoval v otázce

„Ale Petr a Pavel mají pind'oura?“

„Jó mají,“ odpověděla mu moje žena docela nevrle, ale o mne se pokoušel již smích nad malým koumákem a jeho objevovanými zajímavostmi života.

Oběd pokračoval a myslel jsem si, že skončí v poklidu, když tu najednou se znovu ozval nejmladší, jako by přemýšlel

„A proč, mámo, ty nemáš pind'oura?“

Bylo vidět, že manželku synátor uvádí pomalu do rozpaků, ale v zápětí mu pohotově odpověděla

„Ukous mi ho pes a dej pokoj a jez!“

Netrvalo ani dvě vteřiny a z nejmenšího vypadlo

„Jé mamí, ukaž!“

V ten okamžik jsem vyběhl z jídelny duse se jídlem a záchvatem smíchu. Trvalo mi ještě pěkných pár minut, než jsem se mohl způsobně vrátit k nedojedenému obědu, ale bránice se stále otřásala.

Někdy jsou ty tvorové dostávající rozum k nepřekonání.

To sousedovic synek byl ještě lepší. Když jeho otec natíral plot jásavou zelenou barvou, jeho synek se mu snažil pomáhat.

To víte, na malém městečku se vždy někdo z procházejících vždy zastaví, aby prohodil kus řeči .

Stáli jsme a klábosili o všem možném, když se u nás zastavila povídavá souseďka.

„ Vy to chcete mít nějaké hezké!“ chválí souseďa, aby si u něho šplhla.

„ To víte, paní souseďko, já mám všechno hezké!“ opáčí souseď.

Jeho synátor si rozepl poklopec u kalhot a jal si ulevovat u statného kaštanu.

„ Schováš toho pind'ourka ,“ řekne mu rozverně souseďka a on se k ní otočí a povídá jí.

„ Já mám malého pind'ourka, ale táta ten má takovýdlehého pind'oura ,“ a roztahuje ruce jako rybář, který se chlubí nad velkým úlovkem.

Já jsem dostal záchvat smíchu, ale paní souseďka se ptala kluka

„ Opravdu takového?“ jako by se chtěla přesvědčit, zda je tomu tak..

Život šel tak, jak šel. Někdy radostně, někdy pokulhával.

U lesů šlo vše stále ve vyběhnutých kolejích až na nějaký ten malér, smrťák nebo kalamitu. Začátkem osmdesátých let pronásledovala náš lesní závod jedna kalamita za druhou a vytěžené kubíky se daly počítat na statisíce.

Na zpracování se podílely i ostatní závody Východočeského kraje, včetně těch horských.

A já byl stále venku mezi lidmi, na kancelář mi moc času nezbyvalo.

Měli jsme kočího, který se jmenoval Krejčí a měl krásného koně jménem Karel, který byl známý tím, že jak zahlédl některého z nás, jak říkali dělníci zeleného, již to svému pánovi hlásil hlasitým řehtáním a stoupl si zadkem ke stromu a drbal a drbal, až se koruna stromu chvěla a šišky padaly.

Jeho pán byl také pěkný exemplář, a když jsem za ním po prvé přišel a fořt mě představil jako nového normovače, natáhl tlapu jako medvěd, sevřel mi ruku a povídá

„ Já jsem Krejčí, a když mě, ty zelenej nasereš, tak ti vezmu míru, že posereš si i díru,“ a šklebil se na mne s tím, jak budu asi reagovat.

„ Když mi jí tedy vezmete a nějakou mi jí vrznete, já vám taky nějakou vrazím, až vám hubu zmrazím!“ odpověděl jsem mu pohotově.

„ Podívej se na škrabálka , on se nebojí!“ konstatoval.

„ Takových je málo!“

„ Já jsem se vždy držel zásady, když dostáváš, tak také rozdávěj! Pane Krejčí.“

„ A s tím škrabálkem jste vedle jako jedle, protože jsem držel v ruce lopatu na šachtě dost dlouho ve svém životě,“ nedal jsem se zastrašit .

„ Ty jsi dělal na šachtě?“ zeptal se .

„ Jo, hloubení na Ransku a štolu u Hlubokého,“ sděloval jsem mu já.

„ Tak to tedy promiň, omlouvám se, já jsem si to v mládí také vyzkoušel, když nám v padesátých letech zabavili statek,“ řekl Krejčí a od této doby vztahy mezi námi byly vždy korektní a slušné. Mohu říci, že jsme spolu vycházeli na rozdíl od některých jiných velmi dobře.

Když se vracíval s Karlem z lesa, podřimoval na kozlíku, ale Karel vždy při cestě domů zastavil u oblíbené hospůdky a zařehtal.

Pan Krejčí se probral, došel pro vodu, dal Karlovi napít, dal mu nažrat ovsa a přihodil hrstku sena. Potom teprve odešel do hospůdky osvěžit svoji tělesnou schránku .

Nevím, kdo mi to zase vyjednal, zda přišel příkaz z podniku, nebo to byla iniciativa našeho kádrováka, ale bylo mi sděleno, že opět jedu na další školení. Tentokrát to mělo být školení civilní obrany, a to v Kostelci nad Černými lesy. Bylo to na tři dny a neměl jsem z toho vůbec žádnou radost.

Když jsem do Kostelce přijel, hledal jsem hotel, kde jsme měli být ubytováni.

Když jsem se blížil k hotelu, zjistil jsem, že přede mnou jde po chodníku nějaká žena s mužem, oba v lesácké uniformě.

Ta žena mi byla povědomá a já marně několik desítek metrů, když jsem šel za nimi, pátral ve své paměti, odkud bych jí mohl znát.

Že by z podnikového ředitelství v Hradci?

Ale ten muž mi vůbec nic neříkal, byl pro mne neznámou osobou. A já jsem znal z Hradce skoro všechny.

Stáli jsme již v recepci a měl jsem připraveny doklady ve své ruce k přihlášení, když se ona žena otočila směrem ke mně.

„ Jé, pan Ranecký! To je ale překvapení “ a podává mi s úsměvem ruku.

„ Co vy tady ? Snad nejedete také na školení? “

Usmál jsem se na ní a stiskl podávanou ruku.

„ Je to strašná ostuda, ale marně přemýšlím, odkud vás znám, a zaboha si nemohu vzpomenout, “ přiznal jsem se a cítil jsem se trapně.

„ To je pěkné, my jsme spolu bydleli v jedné vesnici nějaký ten rok a vy si mne nepamatujete?“ spustila na mne, jako by se na oko zlobila.

Počítač v mé hlavě začal pracovat ještě vyššími otáčkami a v ten okamžik jsem si vzpomněl.

Byla to paní Baránková , žena jednoho z ředitelů lesů na Rovné, kteří se tam vystřídali.

„ Ježíši Kriste, paní Baránková, já se moc omlouvám, ale to víte, nějaký ten rok také již uběhl,“ omlouval jsem se za svoji zapomnětlivost.

„ To chcete říci, že jsem tak zestárla? “ bránila se smíchem.

„ To je kolega z lesního závodu Litvínov, “ představila mi muže, který ji doprovázel a s kterým jsem si též stiskl ruku.

„ Vy bydlíte v Litvínově ?“ zeptal jsem se překvapeně. „ Slyšel jsem, že jste se stěhovali někam na sever Čech.“

„ Né já bydlím v Janově, kde i manžel dělá ředitele závodu, a kolega je od jeho bráchy, který řediteluje pro změnu v Litvínově, “ vysvětlila mi změny v jejich rodinách.

Pamatoval jsem si, že oba byli vystudovaní lesáci, když přišli na Rovnou.

„ A vy jste prý někde na Vysočině? “ jak se povídalo po vašem odstěhování, oznamovala mi.

„ Víme to od Zdenka Pára, který dělá u vedlejšího závodu, s nimiž sousedíte.“

To byla pro mne novina, to jsem nevěděl, že jeden z mých dřívějších sousedů v paneláku na Rovné dělá u vedlejšího závodu.

Oba jsme se chopili svých zavazadel a šli se ubytovat. Slíbili jsme si, že si po večeři popovídáme.

Jakmile mne při večeři zahlédla v restauraci, namířila si to přímo k mému stolu.

„ Jestli dovolíte, budu sedávat s vámi, máme si o čem povídat. Máme toho tolik, co si musíme říci, že si myslím, že nám nebudou ty tři dny ani stačit.

Měla pravdu, při každé volné chvílce se vypravovalo a vypravovalo. Někdy jsme poseděli i u sklínky vína a já lapal nedočkavě všechny nové zprávy.

Jejich rodiny se z Rovné odstěhovaly rok po té, co jsem zmizel já s rodinou, ale kontakt s bývalým bydlištěm měli častější a zprávy čerstvější.

Dozvěděl jsem se všechny podrobnosti jak o rodině, tak i známých, o jejich nově narozených dětech, nebo rozchodech a stěhování a opravdu dva dny jsme si měli neustále co povídat.

„ Jo a abych nezapomněla to hlavní,“ povídá najednou poslední den.

„ Víte, jak skončil okresní tajemník Cibulka? “

Zíral jsem na ni, protože to bylo téma, které jsem se bál po celou dobu vzájemného vypravování otevřít.

„ Vyhodili ho z okresu, odešel k Agropodniku Tachov a začal s chlastem . Chlastal, chlastal, až jednoho dne ho našli utopeného v jímce s močůvkou!“ sdělovala mi to, co mi vyrazilo dech.

„ Bože můj, přeci existuje nějaká spravedlnost na tomto světě. Chcípl jako pes na hnoji.“ vydechl jsem šokován a potom jsem musel vypravovat, jak to bylo s mojí kletbou, když jsem se s tajemníkem OV naposledy setkal.

Byla to zpráva, která mne šokovala a rozrušila víc než cokoli jiného, a já nemohl skoro celou noc spát. Neustále jsem nad tím přemýšlel.

Přeci existuje Boží spravedlnost, měl jsem v mysli, když se mi konečně podařilo usnout.

Druhý den jsme se rozloučili s tím, že se co nejdříve podívá k nám na chaloupku a že budu moji ženu moc a moc pozdravovat.

Však také po návratu domů jsem jako první musel mojí ženě sdělit tu novinu a měli jsme si co povídat ještě celý další den.

V té době na podatelně závodu zaskakovala za nemocnou spolupracovnicí slečna Holubová. Byla to opravdu slečna, ale ve věku sedmdesáti pěti let.

Byla to žena zlatého srdce, která dělala prý sekretářku již za první republiky.

Kafíčku uvařenému od ní se žádné jiné nevyrovnalo. Zastávala podobnou myšlenku jako moje babička, že hruškovou vodu ti mohou nabídnout všude, ale pořádné kafe málokde. Byla to zkrátka líbezná stará dáma a některé její výroky se zapsaly nesmrtelně do historie lesního závodu.

Jednou si ji zavolal ředitel závodu a povídá jí: „ Na sobotu mi objednejte Svačinu a Valendu, což byli hajní na Podmoklansku, to ale slečna Holubová nevěděla. Vycházela z ředitelny a kroutila hlavou. „ Ten soudruh ředitel je nějaký divnej!“ rozumovala

„ Že chce v sobotu svačinu, to bych chápala, ale proč mám shánět pro něj válendu? To si chce po tý svačině lehnout?“

Ještě lepší bylo její seznámení s generálním ředitelem, který přijel na nenadálou kontrolu. V uniformě, epolety samé zlato, jak se to nosívalo, objevil se z nenadání v podatelně.

„ Kde je soudruh ředitel?“ zeptal se slečny Holubové.

„ Jak já to mohu vědět, mě se nesvěřuje, stále je někde fuč!“

„ Víte, kdo já jsem?“ zeptal se jí generální a ukazuje na své epolety.

„ Takovejch poskoků v uniformách tady lítá,“ s klidem mu odpoví slečna Holubová, protože hodnosti na epoletách jí nic neříkají.

Generální ředitel jenom zalapal po dechu a vypadl pryč jako střela a já skryt za zástěnou, která zakrývala archiv sbírky zákonů, jsem smíchy málem ucvrkával do textilu.

Zase jednou jsem byl svědkem toho, když ředitele závodu hledal ředitel banky, a ten když chtěl našeho starého k telefonu, říkával vždy: „ Dejte mi toho starýho vola!“ protože byl s našim říd'ou kámoš.

Tentokrát se objevil osobně a ptal se slečny Holubové: „ Je tady ten starej vůl?“ a kývl ke dveřím ředitelny. Slečna Holubová odpověděla „ Ale, zase někde lítá!“

„ Je tady někdo jinej, kdo ho zastupuje?“ ptá se jí bankéř.

„ Jó , znáte to , když je kocour pryč , myši mají prá,“ klidně mu slečna odpoví a vůbec se nevzrušuje.

„ To tady nemáte žádného vola?“ ptá se již vztekle ředitel banky a slečna Holubová si vzpomněla, že zahlédla jít hlavního inženýra do své kanceláře.

„ Jó, počkejte, tak já zavolám hlavního inženýra,“ ochotně se nabídla.

Tak taková byla naše zlatá slečna, která měla srdce na dlani, a já jsem jí za tyto některé okamžiky přímo miloval.

Na některé překvapení, která mi přichystal soudruh ředitel, mi nezbyvalo reagovat jinak než říci: Ano soudruhu řediteli, i když jsem se s jeho rozhodnutím neztotožňoval, nebo mi bylo proti srsti, ale někdy jsem byl rád, že mne některým z úkolů pověřil, protože pro mne to bylo jakési vybočení z poměrně jednotvárné práce.

Jednoho dne si mne opět zavolal do ředitelny. „ Poslouchej, ty jsi dělal toho emtézáka, znáš to na Slovensku a víš, o co se jedná. Potřeboval bych, abys zajel do Slovenské Lupči. V dílnách mají rozebraný Lakatoš, jak jsme lesní traktor LKT 80 nazývali, a mechanik marodí a bude marod ještě nějaký čas. Byl bych rád, kdybys sedl do Avie a s inženýrem Milanem Sbryhalem který se zacvičuje na MTZ na to Slovensko zajel. On tam ještě nikdy nebyl.“ obrátil se mne s prosbou soudruh ředitel.

„ Zjisti si v dílnách, co všechno potřebují dovézt a zeptej se také Kolji zda potřebuje ještě něco ze Slovenska na sklad.“ pokračoval dále.

„ Dobrá pojedou soudruhu řediteli, zjistím vše potřebné a vyrazíme po půlnoci. Dojednám vše i s inženýrem Bryhalem a Koljou,“ uspokojil jsem našeho ředitele a docela jsem se těšil, že se opět podívám do míst, kde jsem již nějaký ten rok nebyl.

Vyřídil jsem vše potřebné, vyzvedl si v účtárně finanční zálohu na služební cestu, protože jsem byl švorc a na výplatu jsem čekal jako na boží smilování.

Od Kolji jsem si vzal blok bílých podepsaných objednacích listů a dojednal s Milanem že pro mne o půlnoci přijede.

Žena nebyla zrovna nadšená mým sdělením, ale na cestu mi přichystala vše potřebné ohledně jídla a nezapomněla ani na termosku s teplou kávou.

Myslel jsem si, že to zvládneme na otočku, jak jsem to již také několikrát provedl, když jsem dělal emtézáka na Sokolovsku.

Vyrazili jsme bez problémů, tak jak jsem určil. Milan sice s řízením Avie jako nákladákem moc velké zkušenosti neměl, na rozdíl ode mne, ale já jsem zase neměl oprávnění na nákladáky, i když jsem Avii na černo několikrát řídil.

Strávil jsem ale v kabině Avie při svých jízdách s řidiči za náhradními díly pěkně dlouhou dobu a najeli jsme tisíce kilometrů. Slovensko a cesty směr Bánská Bystice, Martin, Trstěná, nebo Lupča jsem měl v malíčku.

Jezdíval jsem také do Detvy a nebo až na ruské hranice do Černé při Čope. Jedině jižní Slovensko při maďarských hranicích jsem moc neznal. V Bratislavě jsem byl jenom jednou.

Určil jsem směr jízdy Brno, Senice, Previdza a směr Bánská Bystica .

Hladem ani žizní jsme netrpěli, ale nepočítal jsem s malou zkušeností řidiče, a tak se jízda trochu protáhla.

Dopoledne jsme jen tak zastihli soudruha Klínce, jak se šéf skladu na lesní traktory v Banské Bystrici jmenoval, a než jsme naložili, bylo poledne.

Do Slovenské Lupči bychom to nestihli včas a tak jsem rozhodl, že v Banské Bystrici přespíme a ráno budeme pokračovat. Milan spal již málem za volantem a já se ho bál vystřídat, protože jsem Avii neřídil také nějaký ten rok a navíc bez řidičáku bych si koledoval o pěkný malér.

„ Neboj, půjdeme na hotel a pořádně se prospíš,“ sliboval jsem mu.

To jsem si ale neuvědomil, že se blíží výročí Slovenského národního povstání a v Banské Bystrici a okolí jsme nesehnali ani jednu prázdnou postel k přespaní a odpočinku.

Než jsme objeli všechny hotely, bylo pozdní odpoledne. Byl jsem z toho zoufalý, přestože byl červenec, nebylo zrovna počasí přející tomu, abychom přespali na korbě auta, protože slabě přšelo.

V kabině se spát nedalo a pomalu bezvýchodná situace nám ubírala na náladě, přestože jsem byl nadmíru spokojen, že jsme sehnali vše potřebné a soudruh Klínek si mne také stále pamatoval.

Nemohl jenom pochopit, jak jsem se mohl na několik roků ztratit.

Musel jsem mu anabázi mého stěhování a nového zaměstnání vysvětlit.

„ Milane, nedá se nic dělat, musíš pokračovat v jízdě do Lupči, snad až budeme dostatečně vzdáleni od Bánské Bystrice, nějaký nocleh seženeme,“ přesvědčoval jsem svého řidiče a kolegu.

„ Slíbil jsem Koljovi, že dovezu také náhradní díly na hydraulickou ruku pro nakládku dříví, a to musíme do Slovenské Lupči.“

Došli jsme si Bánské Bystrici slupnout psovku, jak jsem nazýval hustou gulášovou polévku s rohlíkem. Měl jsem sice ještě zásobu jídla od ženy, ale polévka je polévka. Bez té já nemohu být!

Koupil jsem tam také lahvičku bílého vína, kdyby se náhodou v Lupči vyskytly nějaké problémy, protože jsem nebyl ohlášen a spoléhal jsem se na to, že mne nevyhodí, když jsme jeli tak daleko.

Opět jsme vyrazili a cesta se vlekla a vlekla. Musel jsem dovolit Milanovi na hodinku si schrupnout, protože by určitě havaroval.

Nemohl vůbec již udržet oči, které se mu zavíraly.

Po cestě v každé větší vesnici jsme se vyptávali na možnost hotelu nebo alespoň nějakého přespání, ale situace se pro nás vyvíjela nepříznivě.

Bud' měli obsazeno, nebo na nás koukali jako na Boží zjevení, co ti čehůni mají za nápady. V naší dědině a hotel?

„Čo vam šibe? “ řekl mi jeden z domorodců „ Tu dávají dobru noc jen medvědi!“

„ Já již nemůžu dál!“ stěžoval si Milan

„ Budeme muset přespat aspoň v kabině auta! “ a jak řekl, tak také zabrzdil na malém odpočívadle za obcí a během minuty spal. Snažil jsem se také usnout, protože se stmívalo, ale ze sezení v autě jsem byl celý rozlámaný, a tak jsem vylezl, že se protáhnu.

Počasí se trochu umoudřilo, již nepršelo, ale spaní na korbě auta nepřicházelo v úvahu a navíc jsem neměl ani deku a korba auta byla řádně promočená.

Zpozoroval jsem asi kilometr od nás ve vysokých kotářech, že se rýsují nějaké salaše nebo dřevěnice.

Byl to strašný kopec, a než jsem ten kilometr vyšlapal po úzké stezce, byl jsem zcela zchvácený.

Když jsem docházel k dřevěnicím, zjistil jsem, že jsou to docela pěkné baráky a před jedním z nich seděla pěkná dívčina v triku, montérkách a holinkách.

„ Dobrý den, prosím vás, dal by se tady sehnat nějaký nocleh?“ oslovil jsem onu dívčinu.

Podívala se pozorně na mne, jako by mne zkoumala, a tak jsem rychle pokračoval ve vysvětlování.

„ My jsme z Čech, z lesního závodu v N... a jedeme pro náhradní díly do Lupči. Nepodařilo se nám sehnat nocleh v Banské Bystrici ani nikde jinde, protože bude výročí povstání, a řidič mi usnul za volantem.“

Usmála se na mne a řekla : „ Nech se páčí, pojďme za domovničkou.“

Byl jsem z toho trochu tumpachový, protože jsem nedovedl pochopit, jak v takovém kotáru může být nějaká domovnička.

Dovedla mne do druhého baráku a otevřela jedny dveře. „ Nech se páčí!“ ukázala dovnitř, abych vstoupil. Nejistým krokem jsem vykročil a zjistil jsem, že jsem vstoupil do takové provizorní kanceláře, kde za stolem seděla dvě děvčata ve věku kolem dvaceti let.

„ To je naša domovnička,“ sdělila mi dívčina, která mne sem dovedla a ukázala opět rukou na jednu z dívčin.

Byl jsem z toho trochu v šoku, protože jsem nevěděl, zda si ze mne nedělá blázny, protože proč by taková hezká mladá holka dělala domovničku?

Jen tak tak jsem vykoktal opět svoji žádost a sdělil důvod našeho putování i potíží.

„ Je možno!“ sdělila mi bez velkého zaváhání a řekla své kolegyni ať mi ukáže cimru.

Byl jsem jako Jiříkově vidění, stále jsem si myslel, že si ze mne dělají srandu.

Vyndal jsem občanský průkaz a chtěl jsem platit, ale holky se na mne opět usmály a všechny najednou mi sdělily : „ Netreba, nechceme ani občanku ani peníze, my jsme z Vysokej školy v Bratislavě a tuna robíme brigádu . Sážíme u lesného závodu stromčeky!“

Jedna z nich mi zastrčila peníze do kapsy košile a vzala mne pod paží.

„ Nech sa páčí, ukážem vam spalňu.“

Dovedla mne do další dřevěnice a ukázala pokoj, kde byly dvě povlečené vojenské kovové postele.

V pokoji to docela vonělo a já stačil zaregistrovat, že ve vázičce jsou také nějaká luční kvítka.

„ Teda, děvčata, vy jste uplní andělé,“ neudržel jsem se a pochválil jsem je.

„ Vy jste nás zachránily! Já skočím pro toho mého kolegu, který spí v autě.“

„ My pojďme s vámi, v dědině máme večeru , “ sdělila mi moje průvodkyně. Přidala se k ní ona dívka, která mne dovedla do kanceláře domovničky při mém příchodu na kotáry.

Po cestě mi vysvětlily, že tam sázejí již dva týdny obalované sazenice.

Nešlo mi trochu na rozum, jak mohou v červenci sázet obalované sazenice, ale usoudil jsem, že v horách je jiné počasí, a tak také že je snad i vhodná doba. Stěžovaly si mi , že ale již

čtrnáct dní prší a že to není pěkná práce dělat v tom počasí. Řekli mi také, že si můžeme v krčmě, kam chodí na jídlo, koupit, pokud budeme chtít, i večeři.

Když jsem to sdělil Milanovi a on uviděl dvě mladá děvčata, byl z toho také trochu tumpachový, ale otočil Avii, děvčata se na nás namačkala v kabině a již jsme se vraceli do dědiny.

Jednu z nich jsem musel vzít na klín, abychom se do auta vešli. Když jsem cítil její rozpálený klín musel jsem se hodně přemáhat, aby se ve mne neozvalo mužství a jí nezačal zespona tlačit. Nebyl jsem ze dřeva a tak pro mne těch pár minut bylo potěšením i utrpením.

S hostinským jsme se dohodli, že auto s nákladem si můžeme schovat do jeho kolny a ráno bez problémů odjet.

Zaplatili jsme si večeři, která stála pár korun a byla moc dobrá. Byl to guláš s paprikou a knedlíkem.

Dali jsme si i pivko, které bylo sice horší, ale ke spokojenosti nám nic nechybělo.

U vedlejšího stolu seděli nějací horalé, pili borovičku a vypravovali si o Slovenském národním povstání. Takže jsme si vyslechli, jak si stěžovali na nějakého Janka z Lazů, že robí ze sebe partyzána a při tom bol celú vojnu zalezlý a bál se vystrčit čuňu, akorát jednou dal napít nějakým partyzánom vody.

„ Já bol u partyzánov, však ty vieš a takových partyzánov bych nakopal do riti, “ zaslechl jsem od vedlejšího stolu.

Ten mladší, který měl boty a kalhoty jako Juraj Jánošík, se najednou zeptal svého kamaráda, zda ví, kdo má na světě nejhlubší lesy, a začal vypravovat, jak jsem pochopil, vtip.

Bavili se Kanadčan, Rus a Slovák, kdo má nejhlubší lesy. Kanadčan povídá, že mají tak hluboké lesy, že trvá týdnů než v nich najdou nějakou chatrč k přespání. Rus zase tvrdí, že lesy na Sibiři jsou tak hluboké, že trvá měsíce, než najdou zemljanku k přespání. To nic není, povídá Slovák. To u nás máme tak hluboké lesy, že i po čtyřiceti letech po válce z nich vycházejí další a další partyzáni.

Měli jsme s Milanem co dělat, abychom se nerozesmáli.

Tak takto vzpomínají účastníci odboje na samotný odboj.

Zaplatili jsme a vraceli jsme se do kotárů, abychom konečně zalehli.

Dívky zůstávaly ještě v krčmě a popíjely víno.

Kupodivu na ubytovně byl elektrický proud, a jak jsme později zjistili, i tekoucí voda.

Otevřeli jsme jedny z pootevřených dveří a zjistili jsme, že jsme na umývárnu, nebo koupelnu a hlavou jsme se zamotávali do visících podprsenek a dámských kalhotek, které visely na zcela zaplněných šňůrách.

Přitom jsme zakopávali o baterie prázdných lahví od vín, kterých zde bylo pomalu snad padesát.

Byl zde ještě jeden pokoj s třemi rozestlanými postelemi. Rychle jsme se umyli ve studené vodě a zalehli. Během pěti minut Milan již spal.

Já jsem stále nemohl usnout, protože jsem na svém klíně cítil ten rozpálený klín té studentky, když jsme jeli do krčmy. Převracel jsem se na lůžku, ale spánek nepřicházel.

Když se mi skoro podařilo usnout, přišla děvčata z krčmy a ve vedlejším pokoji začal velký mejdan.

Muselo se tam řádně popíjet a řehtání a chichotání nepřestávalo.

Podle hlasů jsem odhadoval, že jich tam bylo nejméně deset. Začali si prozpěvovat, když tu jedna z nich pronesla:

„ Bez chalanov, to není ono. Boha mu, jak já bych sa milovala .Dojděte je vzbudit! “

Ozval se další hlas:

„ Je nas desať, na všetky stačiť nebudú, budeme losovat. Nejrtaší začíná, uvidíme, kolko čížci zvládnú.“

Přes slabé stěny bylo slyšet každé slovo, z čehož jsem pochopil, že čekají, jaký výkon v sexu odvedeme a jak dlouho vydržíme.

Nevím, čím losovali, asi to byla ulomená párátka. Ozývaly se hlasy nadšení i zklamání.

Tak to jsem ještě nezažil za celý můj život, aby holky o mne losovaly, pomyslel jsem si. Při představě, že bych se měl pomilovat s takovou skupinou žen pěkně rostlých a náležitě v náladě se okamžitě projevilo tím, že se příkrývka na mojí posteli počala nadzvedávat do tvaru stanu.

Před ulehnutím mne již řádně naladilo i to jemné prádelko v umývárně a typická vůně ženských těl.

Vrzly dveře a já jsem z hrůzou zjistil, že některá z nich asi pro nás jde.

Stačil jsem se ještě bleskem převrátit na břicho a své kopí zapíchnout do madrací.

Vstoupila potmě do naší ložnice a potichu se dívala, zda spíme.

Při jejím příchodu s chodby proniklo světlo a já jsem zaregistroval, že dívčina je buď ve spodním prádle nebo v nějakém pyžámku. Kopí se ještě více vzpříímilo.

Podívala se na nás, tiše zavřela dveře a odešla.

Zhluboka jsem si oddechl a převrátil se na bok, protože tato poloha díky mým erotickým představám byla velmi nepohodlná.

Dívčina se jmenovala Julka, jak jsem zjistil podle toho, jak ji děvčata při návratu oslovila:

„ Tak čo, Julko, pridu?“ Julka se jím omlouvala, že neměla to srdce nás vzbudit, že jsme oba spali jako zabití. Chvilku se dohadovaly, zda nás mají vzbudit, nebo nechat spát, ale nakonec usoudily, že nejsme ze dřeva a ten rachot nás vzbudí.

Ještě několikrát se na nás přišly podívat, ale Milan spal opravdu jako zabitý a já jsem i v tom rachotu, zpěvu, smíchu a křiku také usnul.

Brzy ráno, ještě za šera, jsem se probudil a v baráku byl klid.

Děvčata také konečně usnula. Rychle jsem vzbudil Milana a sdělil mu zážitky z noci .

„ Já bych tam stejně nešel , “ sdělil mi Milan.

Vypravoval mi, že je ženatý také již nějakou dobu a jeho žena byla již jako dítě jeho láska.

„ Nebyl bych jí nevěrný!“ ukončil své sdělení.

Postavil jsem na stůl láhev vína, s kterou jsem zatížil krátký dopis, ve kterém jsem napsal, že moc a moc děkujeme za poskytnutý nocleh, kterým nám moc děvčata pomohla. Dopis jsem ukončil douškou: P.S. Děvčata, nezlobte se na nás. Oba jsme slušní hoši a ženáči s dětmi.

Máme své ženy rádi. Děkujeme.

Bleskem jsme seběhli kopec po pěšině do obce, nastartovali Avii, kůlnu zase řádně zavřeli a vyrazili jsme k splnění svého úkolu.

Když mne soudruh ředitel pověřil nějakým jeho speciálním úkolem, nebyvaly z toho jen vzpomínky a zážitky na něžné pohlaví, ale třeba i na naše policajty nebo vojáky sovětské armády.

Byl jsem třeba také u toho, když hajný Bemar, skoro již důchodce, na pasece při sobotní brigádě křičel na skupinu policajtů provádějících zalesňování to, co já bych si po zkušenostech s policií nikdy netroufl.

Když jim ukazoval, jak má vypadat správně zasazená sazenice, neopomněl jim říci zvýšeným hlasem: „ Nejste první z policajtů, kdo zde sází a tak si pamatujte, že strom se sází tím hnědým do země, to jsou kořeny. To zelený musí být vždy nad povrchem. Tak né, aby to bylo opačně!“

Komu zde tyran vládne bezprávím, knutou,
u krále čistého srdce najít domov chce.
Tvorové, kteří potkají nemoc krutou,
touží jen po léčivé vodě z ledovce.

Ti pánové mne znají.

Jednou jsem byl opět pověřen soudruhem ředitelem speciálním úkolem, který jsem později, když jsem ho někomu vypravoval, nazval Táborskou anabází, protože se Švejkem měl mnoho společného a mě samotnému to ukázalo připravenost sovětské armády.

Nedej Bože, aby vypukla třetí světová válka nebo jakýkoliv konflikt, kde bychom měli po boku spojenců uskutečnit jakoukoliv akci s jejich vojáky a technikou. To by bylo lepší a rychlejší bez trápení se sami zastřelit.

„ Pojedeš se sovětskými vojáky k Táboru pro betonové sloupky na oplocení obory,“ sdělil mi jednoho dne soudruh ředitel úkol, který jsem nemohl a nesměl odmítnout.

„ Dohodl jsem se sovětskými soudruhy v rámci internacionální pomoci lesům, využít jejich pomoc při dovozu sloupků od Tábora,“ pokračoval soudruh ředitel ve sdělení úkolu, kterým mne hodlal pověřit.

„ Dají nám k dispozici patnáct vozidel, budeš mít celou akci na starost, pojedeš pro sovětské soudruhy do Bohdanče, kde mají posádku, a povedeš je do Chýnova, kde sloupky budete nakládat. V Chýnově je to dojednané, jenom tam zavolej a oznam jim, v kolik hodin tam přijedete. Zboží vydávají do jedné hodiny,“ vysvětloval dále.

„ Jo, abych nezapomněl, měl by asi s tebou jet revírník Honza, ten má na starost skládání, bude na vás čekat při příjezdu autojeřáb v oboře, v autě s tebou pojede také major Kovaljov, ten bude velitelem celé kolony,“ ukončil vysvětlování soudruh ředitel a považoval celou akci za perfektně zajištěnou a připravenou.

Zavola jsem do firmy, kde jsme měli sloupky nakládat, a ujistil je, že přijedeme včas nejdéle do jedné hodiny, abychom stihli sloupky naložit.

Potom jsem ještě raději zavola do obory revírníka Honzu, jestli o všem ví, má zajištěný autojeřáb, a v kolik hodin mám pro něho v pondělí přijet.

„ Nevím o tom, že mám jet s tebou,“ ohradil se Honza. „ Je to pěkný průser, mám jít za týden na vojenské cvičení a mám tady ještě haldu nezajištěné práce, než odejdu. Kdy tam máme jet?“ zeptal se mne.

Když jsem mu sdělil, že v pondělí, trochu si oddechl, protože nástup na cvičení měl v pátek ráno do Žatce.

„ V pondělí ráno v šest hodin jsem u tebe, v sedm, nejdéle v půl osmé, když s kolonou budeme vyjíždět z Bohdanče, tak bychom to měli do Tábora bez problémů stihnout,“ ubezpečoval jsem Honzu.

V duchu jsem si říkal, že do tábora to bude takových sto padesát kilometrů a vojenské kolony, pokud si z vojny pamatuji, mají povolenou největší rychlost padesát kilometrů a je potřeba si ponechat nějakou rezervu.

Připravil jsem si potřebné doklady, služebního Žigulíka a natankoval plnou.

Dostal jsem povolení si vzít auto na sobotu a neděli domů, abych ten svinčík mohl v autě trochu uklidit a auto umýt.

Povezu přeci sovětského majora, tak ať si nemyslí, že jsme prasata.

Doma jsem auto pulíroval, až se mi spolubydlíci v bytovce lesáků smáli, kolik tam na ústředí máme takových volů, kteří o auto tak pečují.

Skoro jsem nemohl spát nervozitou, a tak jsem pondělí v určenou hodinu stál před hájenkou revírníka Honzy.

„Lesu zdar!“ pozdravil Honza, když se uvelebil na sedačce a stiskli jsme si ruku.

„Ten náš starej se opravdu zbláznil,“ začal Honza, jakmile jsme se rozjeli.

„O těch sloupcích mluvím již nejméně rok, protože oplocení obory padá a já musím pomalu každý den při obchůzce provádět opravy, a on si vymyslí, že budeme stavbu provádět na podzim, kdy je největší práce v oboře v zajištění a rozvozu krmiva, opravách a lovecké sezóně.

Každý týden mám doprovod loveckých hostů a teď do toho ještě tohle a to si na mne ještě vojenská správa vymyslí nástup na vojenské cvičení!“

Ulevoval si skoro celou cestu do Lázní Bohdaneč, kam to bylo z obory jen asi pouhých dvacet kilometrů.

Byl jsem skoro rád, když mne před nějakým časem pozvali vojáci na již celkově třetí lékařskou prohlídku, kde mi sympatický lékař v hodnosti kapitána sdělil: „Nebudete se na nás zlobit, soudruhu Ranecký, když vás trvale vyřadíme z vojenské evidence,“ a čekal na moji reakci.

„Zlobit se nebudu, ale přijde mi to líto, protože si nebudu připadat jako chlap!“ odpověděl jsem mu tenkrát. Nyní jsem byl docela rád, že na žádné vojenské cvičení již nemusím.

Bylo mi to ale trochu líto, protože od skončení základní vojenské služby jsem nikde nebyl.

O takové, jako jsem byl já, zájem nebyl. Kriplů, hluchých a skoro slepých, měla armáda z válečných ročníků dost.

Na bráně posádky v Bohdanči byl trochu problém se domluvit, nebylo tak dlouho od doby, kdy mi sdělil profesor na ekonomce větu.

„Jak vás tak poslouchám, soudruhu Ranecký, asi již nikdy nebudete rusky hovořit.“ Kdyby věděl, že se mýlil. Nyní jsem ruštinu potřeboval a také jsem se domluvil.

„To si pamatuješ ruštinu ještě od základky?“ užasle se mne ptal Honza.

„Ne, musel jsem se na střední ekonomické škole v osmdesátém znovu učit, protože první střední školu jsem končil dálkově v roce sedmdesát, a to nebyla maturita z ruštiny povinná, tak jsem z ní nematuroval a navíc jsem k ní měl jako k řeči armády našich okupantů averzi a odmítal jsem rusky hovořit,“ vysvětloval jsem kolegovi.

Po delší době si pro nás přišel jakýsi důstojník nižší hodnosti.

„Co je to za šajbu?“ ptal se mne Honza. „Čert aby se v těch sovětských hodnostech vyznal,“ sdělil jsem potichu Honzovi.

Důstojník nasedl s námi do automobilu a vyzval nás, abychom zajeli do posádky, kde mi po několika desítkách metrech nařídil zastavit.

Řekl nám abychom čekali na tomto místě. Když uplynula již jedna hodina od doby našeho příjezdu, začínal jsem být trochu nervosní.

Pokukovali jsme po pochodujících vojácích, kteří zpívali bojové písně až do omrzení.

Byli jsme šokováni pohledem, který jsme asi ani neměli vidět.

Vojenská hlídka pod ostře nabitým samopalem s nasazeným bodákem postrkovala dva asi vojenské vězně, kteří měli na ramenech a zádech každý dva pytle cementu.

Byl jsem zděšen, když jsem si představil, že jeden pytel cementu váží dvacet pět kilo. Na první pohled vězni byli ve velmi zuboženém stavu a sotva náklad nesli na svých bedrech.

Jeden z nich na nás pohlédl takovým pohledem, jako by nás o něco prosil, a zdálo se mi, že se mu nohy vysílením podlamují.

Dostal ale za to od hlídky kopanec.

Oba vězni šli jen pomalu a s námahou a do zad pod umístěné pytle s cementem je občas dlouhl nasazený bodák. Měl jsem chuť vylézt z auta a tvrdě protestovat, ale uvědomil jsem si, že by to bylo úplně zbytečné, a navíc si jejich doprovod asi uvědomil, že jsme zahlédli něco, co jsme neměli, a vězně popoháněl k rychlejší chůzi, aby se co nejdříve od nás vzdálili.

Již jsme s Honzou snědli svačinu a vypili kávu v termosce, kterou mi jako vždy moje paní před služební cestou přichystala, a stále nikdo nepřicházel.

Bylo již deset hodin dopoledne a já nabýval přesvědčení, že je to ztracené a zbytečné někam jezdit.

Nastartoval jsem Žigulíka a vrátil se k bráně, kde jsem se dožadoval onoho nižšího důstojníka nebo majora Kovaljova.

Opět se po další půlhodině dostavil onen nižší důstojník a sdělil mi, že je mlha a kolony mají za mlhy zákaz výjezdu.

Snažil jsem se mu vysvětlit, že do Tábora je to sto padesát kilometrů a je tedy zbytečné někam jezdit.

Ve tři čtvrtě na jedenáct kolona přes můj protest vyjíždí a v mém autě se usazuje major Kovaljov, který s pozdravem „Zdrástvujtě, tavárišči“ se usazuje na zadní sedačce.

Znovu mu opakuji, že o půl jedenácté je zbytečné někam jezdit, protože do Tábora to nestihneme.

Přesto dává pokyn rukou k odjezdu z brány posádky a žádá mne, abych vyjel a vedl kolonu vozidel. Při předjíždění kolony, kterou jsem měl vést, jsem zaregistroval, že každé auto má dvoučlennou osádku a důstojníka asi jako velitele vozu.

Než jsme se dostali za Pardubice, bylo půl jedenácté a to mne stále major Kovaljov krotil klepáním na ramena se slovy: „, Pakojno, pakojno“ a vysvětloval, že kolona může jet jen třicetikilometrovou rychlostí.

Myslel jsem, že utrhnu volant vzteky. Opět jsem se mu snažil dokázat, že přijedeme do Tábora někdy kolem začínajícího večera, ale velitel jen vždy ukázal ve směru jízdy.

„, Komandant, eto nět charašo,“ zapojil se do přesvědčování Honza, který na mne viděl, že pomalu šílím.

Když jsme za Slatiňanami začali stoupat kopeček na Nasavrky, zaregistroval jsem, že kolona stojí.

Zařadil jsem zpátečku a couval k prvnímu vozidlu.

Z dohadů mezi důstojníky jsem pochopil, že jeden z vozů má poruchu.

Byla to pro naše řidiče banální věc, pro ně obrovský problém.

Jednalo se o malý klínový řemen od ventilátoru motoru, který se v kopci začal přehřívat a vařit. Samozřejmě že ho nikdo jako rezervní neměl.

Zablokovali jsme dopravu a vypukl zmatek. Projíždějící řidiči ukazovali na čelo a slyšel jsem je velice jadrně nadávat do ruských kreténů.

„, Čto eto kreten?“ ptal se mne major Kovaljov. Snažil jsem se mu vysvětlit, že nemůžeme stát takto za sebou, protože blokuje dopravu, a chtěl jsem vozidlo ponechat na kraji silnice a dojet alespoň do Nasavrk, kde by se vozidla otočila k návratu, protože bylo poledne.

„, Pane Bože, být jakýkoliv konflikt, tak ta slavná armáda může jít rovnou do prdele a všechny odepsat šmahem jako plánovanou ztrátu,“ zuřil jsem nahlas.

Soudruh major mi vysvětloval, že tam nemůže ponechat vozidlo, protože za posádku a mašinu prý má zodpovědnost.

V ten okamžik jsem je rezignovaně mával rukama, protože mi došla i ruština a zůstávala mi v paměti pouze jedna věta: „, Job tvoju mať,“ ale uvědomil jsem si, že jsem slušně vychovaný a tato slova nesmím použít, i kdybych byl sebevíc naštvaný.

Poprosil jsem Honzu, ať sedne do auta a doveze našeho řídu, který tuto internacionální výpomoc vyjednával, protože jedině on může být jediná naše záchrana.

„, Vysvětlí prosím našemu říd'ovi, jak vše probíhalo od samého našeho příjezdu do sovětské posádky až sem po to zastavení, snad to pochopí,“ spoléhal jsem se na Honzu.

Vrátili se za půl hodiny a první reakce majora Kovaljova a našeho soudruha ředitele byla, že si padli do náruče, jako by se neviděli několik let, a začali se objímat. Připomínalo mi to žurnál filmu o návštěvě bratrské komunistické strany Sovětského svazu v naší metropoli, když byli přivítáni naší vládní delegací.

Nevím, jak na majora Kovaljeva zapůsobil, asi uměl lépe rusky, ale po chvílce zapřáhli porouchané vozidlo za jiné a dojeli jsme do Nasavrk, kde se kolona počala otáčet.

„ Já je dovedu nazpět do posádky a dojednám nový termín. Ty se vrať do kanceláře a odvolej na Libáni ten autojeřáb,“ sdělil mi soudruh ředitel.

„ Honza pojedje se mnou, vysadím ho u zadní brány obory,“ ukončil moje trápení.

Druhý den si mne zavolał do své kanceláře.

„ Vyjednal jsem nový termín na čtvrtek, vše je zařizeno, omluvil jsem vás i u dodavatele sloupků, když jste to tak zbabrali.“

„ Ale soudruhu řediteli, Honza nastupuje v pátek ráno na vojenské cvičení, mám obavy, že to nestihne. Neměl by jet někdo jiný?“ oponoval jsem alespoň v tomto bodě, přestože jsem měl na jazyku ostrou odpověď, že si žádného zbabrání z naší strany nejsem vědom.

Jsem zbabělec, držel jsem hubu a krok, jak na mne požadovala manželka, když se mi podařilo získat práci u lesního závodu v N.... Nezapomeň že máš rodinu a jak dlouho trvalo, než tě někde vzali, napomínala mne vždy.

„ Neboj, to stihne, nástup má až v pátek ráno a vy jste navečír doma!“ ukončil rozhovor soudruh ředitel a dal mi najevo, že se tím nemíní dále zabývat.

Ve čtvrtek ráno jsme stáli v šest hodin ráno u brány sovětské posádky v Lázních Bohdaneč. Vyjeli jsme v osm hodin a já se snažil trochu zvýšit rychlost kolony z důvodu získání časové rezervy. Co kdyby se nedej Bože opět něco přihodilo.

Opět se opakovala situace klepání na rameno se slovy „ Pakojno!, Pakojno!“ Tentokrát naši kolonu uzavíral gáz sovětské armády, plný nižších důstojníků.

Projeli jsme Ždírcem nad Doubravou a blížili se k Havlíčkovu Brodu.

Strach pomalu ustupoval a já se utěšoval, že se snad nic nepříhoda a proběhne vše v pořádku. Major Kovaljov dřímá na zadní sedačce Žigulíka a já jsem s Honzou probíral obě naše rodiny a děti.

Honza jich měl ale o něco více.

Měl jich pět, což byl výsledek toho, že z obory bylo všude daleko a tak zbývala televize nebo postel. Se svou ženou se měli co ohánět nakrmit tolik dětí. Ještě že si mohl v oboře držet nějaké to domácí zvířectvo. Měl takový malý kolchoz, ale hladové krky jeho rodiny stačily všechno zkonzumovat.

Opět jsem zaregistroval, že kolona stojí.

„ Co se děje?“ vyletěl jsem z auta.

Jedno z nákladních aut kolony mělo píchlou pneumatiku a to jsme byli před Havlíčkovým Brodem.

Z celé kolony, a to se jednalo o vozy stejné značky typu Zil, nemělo ani jediné auto schopnou pneu výměny.

O mne se pokoušela mrtvice, myslel jsem, že to nepřežiju.

„ Boha mu! Neviděl jsem větší bordel!“ nadával jsem nahlas a veřejně.

Bál jsem se, že opět mi sdělí soudruh major, že nemůžeme vozidlo ponechat s obsluhou samotné a s ostatními pokračovat v jízdě na Tábor. Tentokrát to po malé bojové poradě, kdy jsme opět blokovali silnici, to šlo. Ponechali jsme auto s píchlou pneumatikou, obsluhou a jedním nižším důstojníkem na malém odpočívadle u silnice. Aby nevznikly nějaké potíže, kdyby se jim pneumatiku nepodařilo spravit, zůstal s nimi ještě jeden Zil s kompletní osádkou a dalším důstojníkem, jak rozhodl malý štáb šarží.

Major Kovaljov jim rozkázal, aby se pokusili pneu opravit a vrátit se do posádky v Lázních Bohdaneč. Vysvětlil jsem jim řádně, kdo jim pomůže pneu opravit, a také cestu nazpět. Ponechal jsem jim automapu, aby nemohli zabloudit.

„ Hlavně nezapomeňte ve Ždírci nad Doubravou odbočit na Pardubice, jinak pojedete směr Polička,“ kladl jsem jim na srdce.

„ Charašo, charašo!“ ubezpečili mne.

Když jsem jim vše řádně vysvětlil, nemohou se ztratit, řekl jsem si a bezstarostně jsme vyrazili dále a já byl rozhodnut náklad rozložit na zbylá vozidla.

Na cestě jsme museli sice několikrát zastavovat, protože některá vozidla v kopcích nechtěla jet a kouřila, jako bychom zapálili dýmovnice.

Neměl jsem z toho radost, protože jsem měl obavu, jak to bude vypadat, až se budeme vracet s nákladem. Utěšovalo mne ale, že se zatím nepříhoda žádná situace, která by mi kazila náladu.

Asi v polovině cesty se vyměnily osádky u volantů a tak chvíli trvalo, než opět kolona dostala správnou rychlost.

Konečně jsme dorazili v půl dvanácté do určeného cíle a chtěl jsem okamžitě začít s nakládkou.

Ale ouha! Nastal zádrhel, protože u sovětských vozidel nešly sklopit postranice u nakládacích ploch.

Sklopit šlo jediné zadní čelo, ale tím nemohla ještěrka sloupky umístěné na paletách nakládat. Důstojnický sbor se okamžitě někam vytratil.

Nezbývalo nic jiného, než začít nakládat sloupky ručně tím způsobem, že ještěrka přidržela paletu se sloupky na úrovni postranice náklad'áku a ručně se odebíraly a ukládaly na podlahu náklad'áků. Začal jsem s Honzou, abychom ukázali sovětským vojákům, jakým způsobem se to dělá, ale po chvíli, než jsme naložili jeden náklad'ák, zjistil jsem, že se vojáci někam vypařili.

Na jeden nákladní vůz se vešly přeložené tři palety, a než jsme vůz s Honzou naložili, byli jsme zpocení, zaprášení, ruce rozedřené a vytahané jako opice.

„ Takhle to nejde, přece ti parchanti se nebudou válet v autech a vy dva nakládat! “ rozčílila se obsluha ještěrky. „ To tady budeme do večera! Musíte nějakým způsobem zjednat nápravu.“

Slezl jsem z náklad'áku a počal obcházet osádky s výzvou a i prosbou, aby šly nakládat. Někteří mi sdělili, že nepanímáju, jiní mne poslali rusky do prdele a jiní mi sdělili, že jsou řidiči, a nejsou povinni nakládat.

To mne rozlítlo k nepřítelosti a mít kulovnici, tak jsem asi začal střílet.

„ To nás ten čurák pověřil krásným úkolem , “ kleli jsme s Honzou při nakládce druhého náklad'áku. Samozřejmě jsme tím mysleli našeho soudruha ředitele. Bylo vedro a já po naložení druhého náklad'áku pomalu padal na ústa.

Tak to tedy ne! Vola těm blbcům, kteří chrápali v náklad'ácích s nohama na volantu nebo vystrčenýma z kabin, dělat nebudu.

„ Kdž kamandír?“ začloulal jsem prvním, který mi padl do ruky. Pootevřel trochu oči, žmoulaje papirosku v koutu úst.

„ Ja něznaju, “ sdělil mi a myslel si něco o prdeli.

Vpadl jsem do kabiny dalšího.

„ Kdž kamandír? “ Podíval se na mne jako na vola a utrousil: „ V restauracii!“

Znovu jsem obešel všechny vozy, zda se nevrátil některý z nižších důstojníků, a přitom opakoval prosbu o nakládku.

Podařilo se mi jedno z nich přemluvit, kterého se asi zželelo našich zaprášených a rozedřených rukou .

„ Nakládejte, já jdu sehnat důstojníky! “ sdělil jsem Honzovi a počal obíhat restaurace.

V jedné z nich jsem také objevil všechny nižší důstojníky již řádně upravené našim zlatavým mokem, který jim asi náramně chutnal.

Sdělil jsem jim svoji prosbu a vysvětlil jim, že by nakládka trvala až do večera.

„ Skažitě jim rabotať “ řekl jim jeden z nich a pokračoval v nalévání svého krku chutným pivem.

Koupil jsem pro sebe a Honzu limonády a pro toho obětavého vojáka tři piva dvanáctky a pytlík bonbónů. Tak jsem mu byl vděčný, že nám šel na pomoc, a byl jsem rozhodnutý mu toto poděkování předat.

Než jsem se vrátil, měl Honza s dohola ostříhaným vojínem naložený další dva náklad'áky. Dal jsem Honzovi limonádu, protože pivo v tom vedru odmítl, a sdělil mu , jak jsem pořídil. Začal jsem opět obcházet náklad'áky.

Někteří vylezli z vozu, protahující své zdřevěnělé kostry, když jsem jim sdělil, že kamandír skazal rabotat', někteří se ani nehnuli a jeden z nich se mne zeptal:

„ Kto skazal? Katoryj kamandír?“ Když jsem mu sdělil, že lajtňant, mávl rukou , ucedil „ É eto nět kamandír?“ a zůstal v kabině.

Ti co vylezli, očumovali Honzu s oním vojínem. To byli asi nováčci, protože jejich hlavy byly vyholeny a stejnkroje na nich jaksi plandaly. Poručil jsem Honzovi, aby s oním vojínem slezli a ukázal ostatním , že je mají vystřídat.

Nikdo se k tomu neměl a tak, abych je nalákal, podal jsem jedno koupené pivo a bonbony vojákovi, který nám pomáhal.

V ten okamžik vylezli dva na náklad'ák , ale po jeho naložení se dožadovali okamžitě piva. Zbývalo naložit ještě devět nákladních vozidel!

Dal jsem jim každému pivo, kterého se bleskem chopili a zmizeli v útrobách železných oblud.

Nezbývalo mi než s Honzou opět nastoupit. Pán z obsluhy ještěrky nám každému půjčil kožené rukavice, a když viděl marnost mého počínání a přesvědčování, jenom klel

„ Vystřílel bych ty parchanty do jednoho, pakáž línou. To je ta jejich bratrská pomoc. Fuj! Blil bych z toho! “ Naložili jsme další dva nákladní vozy a já byl málem na infarkt.

V ten okamžik se objevil major Kovaljov a divil se, že není ještě naloženo.

Sdělil jsem mu příčinu. Vyptával se, kde jsou důstojníci, a já mu po pravdě sdělil, že v restauraci.

Něco zakřičel , byl to rozhodně nějaký rozkaz, ale nerozuměl jsem jaký, a v ten okamžik z kabin začali vypadávat vojáci jeden po druhém a rychle se upravovali.

Z jeho rychlé řeči jsem vyrozuměl, že je řádně jebal. Potom se teprve práce v nakládce rozeběhla trochu rychleji a dvojice se střídaly v nakládání.

Přišli i nižší důstojníci a počali práci dirigovat, když zjistili, že není ještě naloženo a major Kovaljov se netváří na ně nějak přívětivě.

Ve čtyři hodiny odpoledne bylo naloženo a mohli jsme se vydat na zpáteční cestu.

Já jsem s Honzou nejedl a mnozí z vojáků asi také ne.

Měl jsem ale ve služební brašně nesnědenou svačinu, kterou mi manželka nikdy neopomněla připravit a dát do tašky. Také jsem se, jak jsme vyjeli, do ní okamžitě pustil, když jsem se předtím s Honzou rozdělil.

„ Je to v prdeli, “ prohlásil Honza, když pohlédl na hodinky.

„ Já to cvičení nestihnu a ještě za pozdní příchod mohu chytit basu. Navíc nevím, jak jede vlak, v kolik hodin, zda vůbec něco jede, protože jsem prosral, co se dalo. A to ještě nemám sbaleno, “ ulevoval si.

Major Kovaljov klimbal, asi vypil moc vodky nebo piva.

Hlemýždím tempem jsme se vraceli a já se v duchu modlil, aby nás nepotkal opět nějaký průšvih, nebo píchlá pneumatika.

Když jsme dojeli k místu, kde jsme ponechali dvě nákladní auta při cestě k Táboru, nebylo po autech a jejich posádkách ani ponětí.

Snad jsou již v pořádku v vozovém parku posádky, sdělil jsem Honzovi, který netrpělivě sledoval hodinky.

„ Stará mě zjebe jako Alíka, “ ulevoval si a držel sepjaté dlaně, jako by se modlil.

Konečně jsme byli u brány obory a to již bylo devět hodin večer. Honza vystartoval jako rychlík směrem k hájence a já se vydal s kolonou ke složišti.

Na místě jsem zjistil, že nás žádný autojeřáb nečeká.

Ani jsem se nedivil, přijeli jsme nejméně s pěti hodinovým zpožděním. Rozeběhl jsem se k hájence, abych od Honzy zavolal a zároveň si ověřil, co se dá dělat.

Jen jsem zazvonil, přiběhl Honza a šeptal mi : „Ta mi dala, mám tichou domácnost, řádila, jako kdybych byl u nějaké kočky. Musel jsem si na ráno vyjednat kámoše, že mne poveze do Pardubic na první ranní vlak na Prahu. A to jsem si myslel, že si před odjezdem alespoň škrábnu, zas bude hovno,“ povídá lítostivě s vidinou dlouhého půstu.

Naštěstí mi obsluha jeřábu a řidič v jedné osobě nechal vzkaz, kam mám zavolat, a během následujících pětáctyřiceti minut přijel.

Konečně bylo vše složeno a já se vydal s kolonou směr kasárna.

Hodiny ukazovaly skoro půlnoc. Major Kovaljov si dělal starost o dvě vozidla, která jsme ponechali před Havlíčkovým Brodem. Věřil, že jsou již v kasárnách.

Docházel mi benzín a já se jenom modlil, aby mi to vydrželo do posádky, protože major Kovaljov tvrdil, že benzín není problém.

Dojeli jsme v pořádku a major Kovaljov mne nadirigoval k jejich čerpací stanici.

Během deseti minut se ke mne dostavil rozespálý vojáček, který mi natankoval plnou nádrž Žigulíka, která až přetékala.

Po nastartování se ozývaly zvuky jako když v motoru pracuje nejméně deset kovářů, ventily cvakaly, ale Žigulík jel.

Po další půlhodině se dostavil opět major a sdělil mi, že dvě vozidla, která jsme opustili před Havlíčkovým Brodem, chybí a nejsou v kasárnách.

Snažil se mi vysvětlit, že za vojáky a svěřenou techniku nese zodpovědnost a že je musíme najít.

„Ale kde?“ rozmýšlel jsem nahlas. „Poruchu nemohli mít, to bychom je potkali, mapu jsem jim dal, takže nemohli zabloudit, zbývají jedině hospody.“

Když jsem si ale uvědomil, kolik jich znám jenom já na Pardubicku, Chrudimsku a Havlíčkobrodsku na silniční trase, popadl mne vztek. A to jsem jich znal jenom asi třicet.

„To není možné, vždyť hospody zavírají kolem půlnoci a teď bylo pomalu o jednu hodinu více! Byl jsem unavený, hladový a chtělo se mi spát.“

Místo toho jsem rozjel Žigulíka plnou rychlostí zpět k Havlíčkovu Brodu, kde jsme posádky zanechali, rozhodnutý navštívit po cestě hospody, u kterých uvidím, že mají ještě otevřeno.

Než jsme přijeli k Trhové Kamenici, měl jsem jich objeto osm.

Samozřejmě že jsem se zastavil i tam. V hospodě se sice svítilo, ale vojenský nákladník jsem nikde neviděl. Míjel jsem odbočku na Hlinsko, když jsem spatřil, že od Hlinska jede podle světél nějaký nákladník. Prudce jsem zabrzdil a čekal, co to bude za vozidlo. Myslel jsem, že se skácím po infarktu, byl to jeden z těch ruských Zilů.

Vyskočil jsem s majorem na silnici, který se začal s nimi dohadovat rychlou ruštinou, které jsem rozuměl jen částečně, ale podle řeči jsem zjistil, že byli až někde u Svitav a České Třebové.

Navíc zapomněli, kde jsme se měli setkat, protože obora Slatiňany byla pro ně španělská nebo lépe řečeno ruská zapomenutá vesnice.

Jediné, na co si vzpomněli, byl Ždírec, když jsem je upozorňoval, aby tam nezapomněli odbočit, jinak že pojedou na Poličku.

Samozřejmě že jeli a dojeli až do České Třebové. Zde u nějakých jejich soukmenovců zjistili, že jedou špatně a tak se vraceli směr Ždírec.

V Hlinsku se jejich velící nižší důstojník zeptal, kde je zde nějaká obora na jeleny, a konečně je lidé správně z Hlinska poslali směr Slatiňany a Pardubice.

Když jsme jim konečně vysvětlili, jak mají jet, že nesmí nikde uhybat a držet se stále směrem do Pardubic, tak dojedou i do kasáren v Bohdanči.

O osádce druhého auta nic nevěděli, jenom to, že až do Ždírc, když píchli pneumatiku opravili, jeli za nimi. Byla to osádka, která měla i mou automapu. Nyní jsem věděl již perfektně, že určitě zabloudit nemohli, ale spíše někde popíjejí v hospodě.

Dojeli jsme na původní místo poruchy a otočili se zpět. Kontroloval jsem hospodu od hospody. Zajeli jsme i bokem do Hlinska a stále nic.

Z Hlinska jsem sjížděl i do vesnic poblíž hlavní trasy silnice na Pardubice, stále nic.

„ Job tvoju mať! Job celou armádu osvoboditelů, “ řekl jsem si v duchu již nejméně stokrát, ale nahlas jsem tuto nadávku pře majorem nevyslovil.

To, co vyšlo z mých úst, byly slušnější slovní formy nadávek a to raději v češtině.

Také major Kovaljov začínal být čím dál tím nervoznější, protože jsme měli již tři čtvrtiny trasy zpět zkontrolovanou a navštívili jsme již přes dvacet hospod.

Byly tři hodiny ráno.

„ Idi damoj,“ rozhodl najednou a ukázal směr Bohdaneč.

Když jsme přijeli do kasáren, hned u brány zjišťoval, zda se poslední dvě vozidla vrátila. To, které jsme nasměrovali v Trhové Kamenici, dojelo, ale to, které mělo moji automapu, stále chybělo.

Major Kovaljov dopadl těžce do sedačky Žigula a unaveně, mi pokynul abych vyjel.

„ Davaj nazad, “ neudržel se on.

Vybuchl v návalu sprostých nadávek, kde nadávka Job tvoju mať byla asi ta nejslušnější.

Když jsme projížděli kolem Parama v Pardubicích, námi hledané vozidlo , které šněrovalo vozovku od krajnice ke krajnici, se objevilo v protisměru.

Když jsme vyskočili z Žigulíka všiml jsem si, že major rozepnul pouzdro s pistolí na svém boku. Ježíši Kriste, on je snad chce zastřelit, napadlo mne, když jsem si vzpomenu na proud jeho sprostých nadávek.

Když jsem doběhl k němu, měl postavenou osádku vozidla v řadě, ale dalo jim velikou potíž se udržet na nohou a byl na ně takový komický pohled, jak se klátili v řadě a snažili se postavit do pozoru, když na ně major Kovaljov řval.

Pomalou jsem se rozesmál při pohledu na ně, jak se opile klátili, brigádýrky měli posunuty notně dozadu, jeden z nich i kšiltem na krku, a zoufale se snažili udržet rovnováhu, aby neupadli obličejem na asfalt. V jednom okamžiku jsem si myslel, že major Kovaljov na nich vykoná rozsudek smrti zastřelením. Když trochu ochladl, zeptal jsem se nižšího důstojníka, kde byli.

On mi jenom posunkem ruky naznačil pití piva a vypadlo z něho :„ My byli v restauracii.“

„ Kdě vy byli v restauracii, “ nevěřicně jsem se ho ptal, protože jsem byl přesvědčen, že jsem objel skoro všechny hospody.

„ My byli v Kamenici , vy v Kamenici něbyli, “ a šklebil se na mne opile se potácejce.

To mne kurva nasralo! Byl jsem u hospody, viděl jsem že se tam svítilo, ale když jsem neviděl nikde auto, byl jsem přesvědčen, že v hospodě nemohou být, myslel jsem si, že tam hostinský již jenom poklízí po uzavření.

Připomnělo mi to Švejka a jeho anabázi.

Major Kovaljov se se mnou rychle rozloučil, podal mi ruku a zasalutoval.

„ Zdrastvuj, tavárišč!“ a pak nahnal opilce všechny na korbu nákladního auta, sám usedl za volant nákladáku a odjel.

Z ujíždějícího nákladáku mi opile mávala skupina sovětských vojáků.

Pohlédl jsem na hodinky, bylo tři čtvrtě na čtyři.

Tohle když budu našemu soudruhovi ředitelovi vypravovat, tak mi to neuvěří.

Neuvěřil, až teprve když mu sdělil mechanik, že musí nechat seřídít ventily u služebního Žigula a že jsem najel pět set kilometrů, zvedl telefon a telefonoval do Bohdaneč.

Když skončil, tak mi sdělil, že si na mne sovětské soudruzi stěžovali, že jsem je honil po úzkých a nebezpečných cestách.

Nevím, jak to mysleli, ale nebezpečné nebyly žádné a úzké jenom v oboře.

Spíše velkým nebezpečím byli oni , hlavně ta poslední osádka auta, totálně ožralá, šněrujícího silnici. No jo! Kdo chce psa bít, hůl si vždy najde! A nejlepší strategií je přejít v rychlý protiútok.

Za mnoho uplynulých týdnů, když jsem se zastavil v Trhové Kamenici v restauraci na oběd, jsem se pana hostinského zeptal, zda u něho nebyla skupina sovětských vojáků, kteří se totálně ožrali. „Byla, měli auto zamaskované za hospodu a tak totálně se zde ožrali, že jsem je nemohl ani vyhodit z hospody a musel jsem si po zavírací době ráno povolat posilu, abych je dostal ven. A oni klidně sedli do auta a odjeli. Udělat to našinec, tak přijde v okamžiku o papíry, protože to však byli osvoboditelé, hovno se stalo,“ odvětil pan hostinský a nechtěl se tím dále zabývat.

„Kde jsi ji nabalil?“ ptal jsem se Ivana, když jsem byl za ním na kontrole v lese, protože jsem ho zahlédl s novou ženskou.

„Budeš se divit, ale u rybníka na Řece,“ svěřoval se mi Ivan, který byl můj spolužák z vesnice, ale u našeho lesního závodu pracoval jako těžař- dřevorubec.

„Byl jsem okouknout kočky, no a tahle zabakala na moji nahozenou udičku.“

„A to jsi již rozvedený?“ neudržel jsem se, protože jsem věděl, že Ivan byl krátce ženatý

„Zaplat' Pán Bůh“ oddechl si

„Již jsem to nemohl vydržet. Já přijdu z lesa utahanej jako vůl, otevřu dveře a co nevidím, moje žena se učí s takovým seladonem Kamasútru! Tak jsem ho prohodil dveřmi a jí dal přes hubu. To víš, kamaráde, jak ženská začne přemýšlet spodkem, vršek se rychle zatemní a přestane myslet. Kdyby ti stará zahejbala a ty přišel nečekaně domů a musel se dívat na to, jak si to nestydatě rozdává na tvé posteli s nějakým kořenem, taky bys to nevydržel!“

Věděl jsem o tom od spolupracovníků již dávno, ale bylo mi blbý mu to říkat, když mu to říkali jiní.

A navíc jsem jeho bývalé ženě na pahorku při tom ruku nedržel, takže bylo lepší držet hubu. Vždy jsemrazil heslo: „Napřed se přesvědč osobně a potom tomu věř. Co nevidíš na vlastní oči a neslyšíš na vlastní uši, je poloviční lež, co si sám osáhneš, jen tomu věř.“

„Nejde mi ale, Ivane, do hlavy, jak vy se domlouváte? Vždyť ty moc německy neumíš? Jak tě znám, tak umíš nejvíce tak říci pár německých nadávek,“ neopomenul jsem si rýpnout do svého bývalého spolužáka.

„Na to nepotřebuješ umět německy,“ zakřenil se Ivan.

„Že máš bouli na kalhotách pozná přeci každá, a když jí dáš jednu ruku na prsa a druhou do rozkroku, pozná hned, o co ti jde!“

„Ty jsi přeci vůl!“ řehnil jsem se.

„Ty jsi se od školních let moc nezměnil!“

Za Ivanem se ohlédla nejedna ženská. Byl blondatý sympatický mladík s věčným úsměvem na tváři. Byl vymakané udělané postavy, protože práce dřevorubce není pro křiply.

A tak někdy ty zástupy ženských musel odhánět.

„A to bydlí někde tady?“ zeptal jsem se debilně, protože mladá Němka v osmdesátých letech v socialistickém Československu byla trochu rarita.

„Ne, již odjela! Vydržela na Řece pod stanem celé dva měsíce. Slíbila, že za mnou bude jezdit, a nebo já za

ní!“ objasňoval mi to Ivan.

„Tak na to teda zapomeň! Již jsem si v tomhle státě něco prožil, ale že by někoho pouštěli za holkou do západního Německa, to jsem ještě nezažil ani neslyšel!“ neudržel jsem jazyk za zuby.

„Všechno chce svůj čas, potom uvidíme!“ okomentoval to Ivan.

„Raději mi řekni, co uděláš s tou normou, co vysadil hajnej? Ono mu načisto začalo strašit ve věži. Kurník, přeci dělám v lese nějaký ten týden a vím, co se dá a co nedá. Skoro mi připadá, že ten blbec si byl taky omočit péro u mý bejvalý starý a teď mi dělá dlouhý nohy! Moc bych za to nedal! Několikrát jsem ho načapal v baráku, ale vždy tvrdil, že byl za mnou, a nějak to okecal.“

„Ivane, řekl bych, že nemáš pravdu, ale podívám se na to.“ Vzal jsem si výkonové podnikové normy spotřeby práce a začal překontrolovávat vystavení a propočty.

Chvilíčku mi to trvalo, zatímco Ivan si přebušoval řetěz na pilce.

„Potřeboval bych taky nový a s takovýmto pahejlem musím dělat!“ klel Ivan a pomalu posouval při přebrousování řetěz na liště pilky.
„Fous taky dělá, jako by to měl dávat ze svého,“ ulevoval si klením, čímž myslel fořta polesí.
„Tak heled’!“ oznámil jsem mu
„Fouse nech na pokoji, takovejch fořtů je málo! O nějakou tu setinku jsem ti přidal, na zařazení kalamity do kategorie bé. Hajnej na to nemá pravomoc, ten může zařadit jen do áčka, fořt do béčka a já do céčka, ale to stanovení céčka musím hlásit vejš na podnik.“
„Hele a nešlo by to zařadit rovnou do céčka?“ zkoušel to Ivan
„Podívej se na ty vývraty!“
„Ne, nešlo, nejsem dojná kráva, abys ze mne vydojil to poslední,“ hned jsem ho odpálil.
„No víš, z peněz udělaných hubou ruce nebolí!“ nedal se odradit a křenil se zase hubu od ucha k uchu.

Nějaký čas jsem Ivana neviděl, podzim a zima se převalili, aniž bych si uvědomil, jak to utíká.

Hned prvního března jsem byl poslán na dva měsíce na školení normovačů na Konopiště, kde měli Státní lesy školící středisko.

Museli jsme projít resortním školením, napsat závěrečnou práci a složit zkoušky. Zkoušky jsme skládali před ministerskou komisí a dá se říci, že všichni jsme měli půlky sražené strachy.

Nakonec jsem to zvládl ještě s jedním kolegou ze Svitav jako nejlepší z celého kurzu. Chce to jedině: Nebát se a mluvit.

Nikdy nesmí dojít argumenty. Musíte se naučit přesvědčit.

Když jsem se vrátil nazpět na závod, hned první den jsem se mezi hlavními dveřmi ústředí závodu málem s Ivanem srazil.

„Nazdar! Tebe jsem neviděl, ani nepamatuji, naposledy jak jsem byl za tebou v lese!“ vítal jsem ho podáním ruky, což byl typický lesácký pozdrav.

„Byl jsem za říd’ou,“ sdělil mi smutně Ivan a byl celý takový špatný.

„Co tě přesvědčoval, abys vstoupil do strany?“ pokoušel jsem mu zlepšit náladu.

„Možná by to pomohlo,“ odvětil, stále smutek ve tváři. Takto smutného jsem ho neznal.

„Nechce mě za ní pouštět. Dal mi blbej posudek a nedostal jsem souhlas k vycestování.“ Teprve nyní mi došla příčina jeho smutku.

„Ty to táhneš s tou Ingrid pořád dál?“ ptám se naivně. „My jsme se, kamaráde, na vánoce vzali, když sem za mnou přijela, já jsem znovu ženatej,“ odpověděl mi a v oku mu bleskla jiskra něhy.

Jeho sdělení mi vyrazilo dech, Tedy ten to vzal hákem.

„Tak to gratuluji, kamaráde, tak to brzy si budeš vozit prdel v nějakým západním bouráku,“ snažil jsem se ho trochu lépe naladit.

„Bude mít narozeniny, a tak jsem za ní chtěl jet. Ale ten blbec ředitelskej byl hroznej, řekl jsem mu, že si na něj budu stěžovat u Helsinského výboru,“ pokračoval dále.

„Říd’a na mne začal řvát, že si to mohu zkusit a v životě se za ní nepodívám. No uznej, Petře, co je to za stát, když mne ani za manželkou nechtějí pustit? Ona zde žít nechce, je z toho tady trochu v šoku,“ sděloval mi podrobnosti jeho vztahu.

„Tak na dovolenou, to jo! ale na stálo prý nikdy. Kurva, já snad budu muset zdrhnout přes kopečky, ale jak? Sloužil jsem na hranici, takže vím, že neproklouzne ani myš, a oddělat se také nechci dát. Zbývá mi jedině ten Helsinský výbor, je to poslední záchrana!“

„Manželům přece nemohou zakazovat spolu žít, ať jsou jakékoliv národnosti!“ mínil jsem já.

V ten okamžik se otevřely dveře podatelny a v nich se objevil sám velký říd’a podíval se nasraně na mne a zároveň na Ivana a jenom houkl: „Soudruhu Ranecký, pojd’te ke mně!“ Skoro se mi zdálo, jako by nás slyšel i přes polstrované dveře.

Stačil jsem rychle říci Ivanovi, že mu budu držet palce, aby mu to vyšlo, a zapadl jsem za dveře ředitelny.

Ani se na mne nepodíval a řekl mi „, Hlas se u Ing. Ráže, má pro tebe nějaké nutné úkoly a tohle mu dej,“ a dává mi do ruky štos předpisů pro plánování investic z Hradce. Ing. Ráž byl můj kolega z kanceláře a zároveň můj nadřízený. Řídil oddělení práce a mzdy a jediný podřízený jsem byl já.

Byl to starý partyzán, který v životě již něco prožil. Protože byl ale v prozápadní partyzánské skupině řízené z Londýna, byl spíše na indexu než na výsluní.

Jednou se mi svěřil, že převážel do Brna zlato zabavené partyzány hraběti Estrháziimu, a vyslovil to, co mu asi několikrát v životě vrtalo myslí: „, Kdepak to zlato asi je? Dostalo se tenkrát do správných rukou?“

„, Kdyby se to vše mohlo vrátit, myslím si, že tak naivní bych již nebyl,“ řekl mi.

Když jsem vešel do kanceláře, seděl u stolu, samozřejmě hulil, až se ztrácel v obláčcích namodralého kouře.

Bez cigarety snad nešel ani spát.

Pozdravil jsem a pohlédl na svůj stůl, který byl zavalen štosem nějakých papírů.

„, Ahoj Petře! Již tě tady hledal starej a byl nějak nasraný. To mu asi stará vystěhovala jeho věci na chodník,“ okomentoval náladu našeho šéfa.

Náš pan ředitel byl již dvakrát ženatý a nebylo pro nikoho tajemství, že jezdí za nějakou paničkou do Brodu

Ta nynější dělala na správě SNB v Chrudimi a náš pan šéf často přespával ve své kanceláři na pohovce.

Byla to ale sympatická kočka, s kterou jsem prohodil pár slov při oslavách jeho padesátin.

Měl s ní takovou moc pěknou holčičku, zrzku, ale jako obrázek. Z prvního manželství měl již dvě děti dospělé.

Náš pan ředitel byl věčně bez peněz a tak považoval za normální, pokud viděl krabičku cigaret, vzít si z ní bez dovolení nebo si přímo řekl : „, Dej mi davajku!“

Mnohokrát si mne nebo ženské z podatelny poslal pro cigarety, ale nikdy neplatil.

Jeho dluh u mne přesahoval dvě stě korun , ale já v té době přestal kouřit.

Jedné paní z podatelny byl dlužen mnohem víc. Tento nehezký zvyk uplatňoval u všech spolupracovníků bez výjimky, jedině na mého šéfa si netroufl, z něho měl strach.

Jak mi jednou můj nadřízený prozradil, věděl toho na pana ředitele až moc, a pan ředitel měl strach, aby nemluvil.

Byla to mezi nimi taková tajná tichá válka, ale ředitel mého šéfa respektoval a dalo by se říci, že závod vlastně po stránce ekonomiky vedl on.

Nebylo také tajemstvím, že soudruha ředitele s nynější láskou dal dohromady Velkej Vašek, což byl předseda CZV KSČ.

Ty dva pojil ne jeden chlast, ale i výstřední jízdy se spoustou nahatých soudružek. Z Velkého Vaška jsem byl ze začátku, když jsem přišel na závod trochu paf, protože jeho vtipy a narážky mi signalizovaly, že již něco o mé minulosti věděl.

Vždyť kádrové materiály přecházely s každým, ať šel, kam šel.

Bývalý ředitel na Sokolovsku mi přeci řekl: „, Bude se to za tebou táhnout jak černá nit, ať půjdeš kamkoliv, nepodaří se ti ji přetrhnout, protože je pevná.“

Já jsem byl sice v poklidu, ale po dřívějších zkušenostech jsem zůstával ostražitý. Hlavně před Vaškem a Josefem.

Práce normovače byla lepší než dělat zásobovače, protože jsem nemusel jezdit po republice.

Měla jedinou hlavní odlišnost a to přesnost, jak v čase tak ve výpočtech ,umět ukázat a přesvědčit, že to jde, dokázat je přesvědčit o svých výpočtech i svých argumentech.

Pracoval jsem kolikrát s těmi, co si stěžovali ,celý den, abych se přesvědčil, zda je to pravda že se norma nedá splnit.

Ty se dáš těžko oblafnout, řekli mi mnohokrát mnozí z nich..

Ivana , kterého nechtěl ředitel pustit za svojí manželkou, jsem neviděl od doby setkání mezi dveřmi delší dobu, ale od jeho spolupracovníků jsem se dozvěděl, že

emigroval, když si předtím stěžoval u Helsinského výboru na protiprávní postup našich úřadů. Museli ho za manželkou pustit.

Zjistil jsem to, když si ředitel vyžádal složku jeho osobních materiálů, které dal do desek a na štítek napsal emigrant B....a uzavřel je v trezoru, který měl v kanceláři.

Nevydržel jsem to, a jednou jsem se řidi zeptal: „Slyšel jsem, že Ivan emigroval?“

„Proč si myslíš, že jsem ten štítek psal? Podrazil mne! Slíbil a podepsal mi to, že se vrátí.“

Ivan se snažil přes svoji matku se mnou spojit a chtěl, abych mu poslal potvrzení o odpracovaných letech a kvalifikaci, protože v Německu začal pracovat jako dřevorubec.

Udělal ale chybu v tom, že napsal napřed svou žádost o potvrzení na ústředí závodu k rukám ředitele, protože na to měl právní nárok, a myslel si, že to nebude problém.

Ředitel si mne samozřejmě zavolal na kobereček.

„Ne aby tě napadlo mu to potvrzení vydat, bylo by to bez mého podpisu padělání úřední listiny a zajisté víš, co by to pro tebe znamenalo. Alespoň ho vytrestám.“ upozorňoval mne na možné nesnáze.

„Víš, jak já jsem před soudruhy ze Státní bezpečnosti vypadal? Jako neschopný!“

Raději jsem to nekomentoval, protože bych musel jeho poslední větu potvrdit.

Matce Ivana jsem musel pracně vysvětlovat, že ředitel zamknul všechny doklady již dávno k sobě do trezoru a upozornil mne, že nesmím žádné potvrzení vydat.

Nejlepší by bylo, kdyby se Ivan obrátil na soud, protože na potvrzení má právní nárok. Od té doby se Ivan již neozval, ani o sobě přes svoji matku nedal vědět. Mnohokrát, když jsem přijel na polesí, kde Ivan dříve pracoval, jsme s Fousem, který dělal polesného, vzpomínali, co asi Ivan dělá a jak se mu vede.

Byl jsem opatrný, ale svoje názory jsem před spolupracovníky netajil. Skoro všichni věděli, jak to se mnou bylo. V debatách s nimi jsem vycítil určité sympatie, ale veřejně svůj názor nesdělovali, snad také proto, že někteří byli stále členy KSČ.

Dokonce s jedním svým nadřízeným jsme si vzájemně půjčovali zakázané knihy. Cítili jsme, že budeme asi stejného názoru, ale raději jsme o tom nemluvili, i když jsem věděl, že v osmašedesátém býval v KANU. Velmi často si se mnou o Slavkovském lese vypravoval náš ekonom, který tam sloužil jako základňák.

Léta plynula v radostech i povinnostech a já na Ivana pomalu zapomínal.

V Rusku zemřel Brežněv a při jeho pohřbu vysílané přímým přenosem mne bouchnutí jeho rakve do hrobu přímo potěšilo. Bylo to jako znamení, že končí jeho éra.

Konečně přišla pérestrojka a s ní rozpad Sovětského svazu.. Vzpomněl jsem si na svá slova, která jsem tenkrát před dvaceti lety řekl onomu sovětskému důstojníkovi Ivanu Ivánoviči, že jsem zvědav, až se něco podobného přihodí u nich, jak si s tím poradí.

V Evropě se děly převratné události, tisíce východních Němců začalo utíkat přes Maďarsko do Rakouska a západního Německa.

Když byla situace již tak napjatá a nepřehledná, povolila naše vláda, aby stovky dalších východních Němců, kteří ponechali svoje bakelitové luxusní vozy po celé Praze a tísnili se na západoněmeckém velvyslanectví i v jeho zahradách, mohli odjet do vytoužené vlasti zvláštním vlakem.

Bylo to cítit ve vzduchu, že se brzy změní klima i v naší republice, že ten čas brzy nastane. Již jsme se nemuseli bát nosit trika s nápisem „Gorbi – Pérestrojka,“ i když stále hodně lidí na nás vrhlo divné pohledy.

Jednou, když jsme kráčeli z oběda, na který jsme byli s mým spolupracovníkem, jsme zaregistroval docela pěkné BMW s západoněmeckou espézetkou před budovou ústředí.

„Zase nějaký pracháč jede utratit marky za odstřel!“ prohodil jsem ke spolupracovníkovi. Na lesním závodě byla mimo jiné spravována velká chovná obora pro zvěř vysokou a mufloní.

Mohla se chlubit tím, že zde bylo odstřeleno několik kusů zvěře s trofejí evropské úrovně a bodování.

Hrnuli se a velký zájem projevovali hlavně Italové, Rakušané a Němci.

Tu nejlepší z nejlepších si ale střelil náš podnikový generální ředitel. Bylo to sice s ostudou, ale bylo. Muselo se totiž dohledávat a to oborník k smrti nenáviděl.

Nebylo to tak dlouho, co jsem si vystřelil z našeho ředitele. Potkali jsme se tenkrát na podatelně, když sundával pušku z ramene.

V klopě hubertusu a za čepicí měl zasunutý zálomek

„ Střelil jste?“ ptám se ho.

„ Střelil “ odpověděl.

„ Káranče?“ zeptal jsem se nevině. Viděl jsem, jak šéf znejistěl.

„ Cože?“ ptá se on. „ No Káranče?“ odpověděl jsem a měl jsem co dělat, aby neviděl, jak mi šhubou koutky úst zatajovaným smíchem.

Znovu se na mne tázavě podíval.

„ To jste špatný myslivec a lesák když nevíte, co to je,“ hecoval jsem ho.

„ Jak vás mohli nechat udělat zkoušky z myslivosti ?“ přitvrdil jsem

„ Co to tedy prosím tě je?“ ptal se, protože mi počal před časem tykat.

„ No přece hovno jako baganče,“ sdělil jsem mu a v ten okamžik jsem se musel dát okamžitě na ústup, protože by mne snad zastřelil.

Myslím , že mi tento vtíp hodně dlouho neodpustí.

Když jsem vešel do své kanceláře, nechtěl jsem věřit svým očím. V křesle se mi tu rozvaloval Ivan. který před léty emigroval.

„ No nazdar!“ vrhl se ke mně a poplácával po zádech.

„ Já již mám po šesti letech německé občanství a tak mne nemohou zabásnout, proto jsem se přijel podívat, jak pokračujete ve výstavbě socialismu! “ neodpustil si malé rýpnutí..

Čekal bych všechno, ale takovou návštěvu jsem ne, a nemohu popřít, že mne to potěšilo.

„ Tak povídej! Jsi pěkně vypasený! A ten auťák venku je tvůj? Co děláš? “ útočil jsem na něj otázkami.

„ Co ti mám povídat, to se nedá srovnávat!“ začal Ivan.

„ Dělán sice v lese dřevorubce se skupinou dalších , kterým dělám partafiru, a jezdíme za prací po pěkném kusu Německa, ale s tím, co bylo tady, se to nedá srovnávat!

Musíš si sice všechno koupit za své peníze, jako pilku, vybavení, výstroj a podobně, ale zase již od podzimu do jara nedělám , nebo jenom minimálně,“ počal vypravovat.

„ Je to placeno poměrně slušně, i když začátky nebyly lehké. Měl jsem problém s prokázáním praxe a kvalifikace, když ty jsi se na mne vybodl,“ zasmál se Ivan

„ To je také důvod, proč jedu za tebou sem na závod. Potřebuji to potvrzení o získané praxi a kvalifikaci a také zápočet let kvůli důchodu.“ pokračoval.

„ To víš, tam to za mne žádný kádrovák nevyřídí!“ a opět se řehnil, jak jsem ho znal z dřívějšíka.

Vůbec se nezměnil, je pořád stejný, pomyslel jsem si.

„ To jsi si ale vybral špatný den, protože starej tady dneska není, a jak víš od máti , je to vše zamknuté v jeho trezoru. Na tvých spisech se tkví krasopisně napsáno emigrant B...“ musel jsem ho informovat.

„ To je pěkný průser, já zítra ráno odjíždím, “ byl zklamán Ivan.

„ Jsem zde poprvé jen na otočku, abych viděl máti po tolika letech. Zítra musím stoprocentně jet nazpět, mám sraz se skupinou dřevorubců u Mnichova. Dělán jim part'áka, sháním práci, vyjednávám finanční podmínky a podobné věci., proto se musím hned vrátit. Nešlo by to nějak udělat? Přece mě nenecháš odjet s prázdnou!“ drbal se rozčilením na hlavě.

„ Víš, Ivane, já bych hrozně rád, ale dostal jsem upozornění od ředitele, že jak něco v tvém případě udělám bez jeho podpisu, tak poletím,“ snažil jsem se mu vysvětlit své postavení.

„ Jedině, teď mne napadá, že na polesí se lepily výplatní pásky a z nich by se některé data a údaje dala získat!“ „ Víš co ?, zajedeme na polesí a zajdeme za Fousem domů, snad něco dáme dohromady a zítra bych to předložil říd'ovi k podpisu,“ navrhl jsem mu.

Vzpomněl jsem si, že je na kontrole v účtárně pracovnice okresu a tak pro jistotu jsem se jí zeptal, zda mohu takto postupovat.

Její odpověď mne plně uspokojila, protože mne ubezpečila, že na to má Ivan nárok, i kdyby žil třeba v Americe nebo Austrálii.

Při cestě na lesní správu za Fousem jsem se Ivana vyptával na všechno možné i nemožné. Vždyť to byly informace někoho, kdo žije za tak zvanou železnou oponou a kdo je ještě navíc mým bývalým spolužákem z vesnice a také bývalý spolupracovník.

Ivan mi odpovídal na moje otázky otevřeně a několikrát se i mým dotazům zasmál.

„Človče, ty jsi jak z jiného světa, vidíš, a mě to již ani nepřijde. Mě to připadá divné tady u vás, tam jsem si již zvykl a nevrátil bych se! Nebylo mi také všechno zrovna při chuti, hlavně na začátku, ale mohl jsem si říci, co jsem chtěl, a když se mi práce nelíbila, mohl jsem ji odmítnout a nesjednávat podmínky. Jakmile ale podepíšeš, že s prací i podmínkami souhlasíš, musíš je splnit, nebo tě to stojí velké peníze,“ pokračoval ve vyprávění.

„Tam totiž nejsou zvyklí na podrazy. Uděláš to jednou a podruhé ti práci nikdo již nedá,“ vysvětluje mi odlišnosti západu a východu.

„Chodí za mnou s žádostí o pomoc hodně sousedů, protože vidí, že si všechno dělám sám. Samozřejmě že mi za práci platí, ale žena se na mne zlobí, abych se prý naučil také odmítat a říkat nepopulární ne, nemohu!“

Fous byl mile překvapen a tak se návštěva polesí trochu protáhla.

Hrabali jsme se v archivu polesí a našli jsme to, co jsme potřebovali, alespoň jako základ nějakého potvrzení o délce trvání pracovního poměru a ročních výdělků.

Já jsem si vzal domů listy z archivu polesí, že se budu do rána snažit něco dát dohromady a zbytek že mu pošleme, když ředitele přesvědčím.

Dal jsem dohromady alespoň základní údaje o odpracované době, výdělku a získané kvalifikaci.

Byl jsem domluven s Ivanem, že ráno se mnou pojedou na závod a já to dám podepsat řediteli. Ráno pro mne přijel před barák a jeli jsme spolu na ústředí.

Byl jsem rád, že nemusím brzy ráno, tak jak jsem každý den těch dvacet dva kilometrů musel jezdit jedním autobusem a potom přesehnout na další dálkový.

Když jsme dorazili na závod čekalo nás nemilé překvapení.

Bylo mi divné, že spolupracovníci uhýbají pohledem a rychle nám mizeli z cesty. Něco se děje. Tento pocit jsem v životě zažil již několikrát.

Jen jsme došli ke mně do kanceláře, přišel nový kádrovák „Půlpytel,“ jak jsme mu přezdívali.

Byl mladý, ambiciózní, člen strany, ale na mne působil dojmem šedé eminence, i když před ním jsem se za svoje názory nestyděl.

„Petře, máte jít okamžitě k řediteli!“ řekl mi,

„A vy máte okamžitě opustit závod a o potřebné si požádat vaše velvyslanectví!“ obrátil se k Ivanovi.

„Počkám venku!“ řekl mi Ivan a odešel. Viděl jsem, že je z toho pěkně znechucený.

Šel jsem do ředitelny a již jsem tušil o čem bude asi řeč. Zaklepal jsem a vešel.

Ředitel rázoval po kanceláři a hned na mne vyjel

„Co jsem ti před léty řekl? Ty chceš opravdu udělat průser nejen sobě, ale i mě? S tím emigrantem se nebudeš bavit, bude muset s námi hovořit jedině přes jejich velvyslanectví!“

„Nevím, proč bych mi měl někdo zakazovat se bavit s klukem z jedné vesnice a spolužákem!“ odpověděl jsem vztekle, a cítil jsem jak se mnou začíná lomcovat vztek.

Opět se opakovalo to, co jsem před mnoha léty prožíval, opět mi bude někdo nařizovat, co mám dělat, a zakazovat, co mohu a nemohu?

„Řekl jsem, že se s tím hajzlem nebudeš bavit, a když něco chce, ať s námi komunikuje písemně přes západoněmecké velvyslanectví!“ rozkřičel se na mne.

„Nemůžete mi zakazovat se bavit se svým spolužákem, s kterým pocházím z jedné vesnice,“ ohradil jsem se.

„V této záležitosti budeš dělat, co ti nařídím, a né, co si ty usmyslíš, pokud tady chceš dělat,“ začínal vyhrožovat.

„Byl za mnou po pracovní době a na polesí také a navíc jsme tam jeli jeho autem. Ta paní, co zde byla z okresu včera na kontrole, mi potvrdila, že na to má nárok, i kdyby bydlel kdekoliv na světě,“ nemínil jsem jen tak lehce rezignovat.

„Řekl jsem ti, že uděláš jen to, co ti nařídím. A tím je to skončené, víc se spolu o tom nebudeme bavit!“ otočil se ke mně zády.

Když jsem vycházel z ředitelny, měl jsem chuť prásknout dveřmi, jak jsem byl naštvaný. Vykoukl jsem z venkovních dveří, ale Ivan nikde nebyl.

Vztek stále se mnou lomcoval a tím více, čím více jsem nad tím přemýšlel.

Vrátil jsem se do kanceláře a snažil se věnovat svojí práci, abych zapomněl., ale vztek ve mne stoupal čím dál tím více.

Netrvalo dlouho a vešel opět Půlpytel. Položil přede mne předepsaný tiskopis .

„ Máte vyplnit tiskopis o styku s cizincem!“ oznámil mi.

„ Cože? “ vyjel jsem na něj.

„ Posílá mě za vámi soudruh ředitel, že máte vyplnit pro Státní bezpečnost podle zákona o styku s cizincem tento tiskopis, “ zopakoval kádrovák.

„ To není cizinec, ale kluk z naší vesnice, s kterým jsem chodil do školy! “ odpověděl jsem mu.

„ A navíc debilní zákony já neuznávám a tohle je pro mne debilní zákon, jestli něco takového nařizuje!“ zmuchlal jsem tiskopis a hodil do koše.

Půlpytel se vytratil jako pára. Během půlhodiny byl opět nazpět s novým tiskopisem. „ Soudruh ředitel vám vzkazuje, abyste udělal, co vám nakázal, jinak tady končíte! Víme velmi dobře o vašich extempore v západních Čechách, a pokud si nechcete zlomit vaz, udělejte, co vám nařizují!“

Položil tiskopis na můj stůl a opět odešel.

Nevím, zda to byly slzy vzteku nebo lítosti, co se mi tlačily do očí, ale uchopil jsem mu ten tiskopis a začal ho vyplňovat .

Dobrá, když ho chtějí vyplnit, tak ho vyplním.

Vím, že hned do první rubriky, která byla předepsána Podrobně popište o čem jste spolu hovořili, jsem napsal že se mne Ivan ptal, zda je u nás ještě stále takový politický debilismus jako dříve.

V další rubrice kde bylo napsáno abych popsal co jsme spolu dělali a kam jsme jeli jsem napsal, že oba jsme při jízdě na lesní správu v P... vykonali osobní potřebu v porostu 34 D3. V tomto duchu jsem pokračoval i dále, až jsem vyplnil všechny rubriky.

Kádrovák přišel opět asi za hodinu a pohlédl na vyplněný tiskopis. „ No vidíte Petře, přeci jste si nechal říci!“ sebral tiskopis, přeložil ho a odešel.

Pokračoval jsem dále v svojí práci, které bylo poměrně dost, protože bývalý můj nadřízený odešel do důchodu, a nového ještě nepřijali.

Že to budu dělat já, nepřipadalo v úvahu. Ne že bych to neuměl, vždyť jsem to stejně v jeho nepřítomnosti vykonával, ale vyšší post byl pro mne tabu.

Neuplynulo ani patnáct minut a do kanceláře vrazil rozzuřený ředitel, který skákal snad metr dvacet.

„ Tak to sis dovolil dost! Počítej s tím, že tady jsi skončil!“ křičel na mne a mával dotazníkem, který jsem předtím vyplnil.

„ Takhle to nemohu soudruhům na Státní bezpečnost odevzdat, co by si o mě a o tobě pomysleli? Že je zesměšňuješ!“ zuřil.

„ Napsal jsem to podle skutečnosti a tu osobní potřebu jsme vykonali, můžete se přesvědčit, to hovno tam ještě je,“ odpověděl jsem mu nevinně.

„ Klidně to odevzdejte, ti pánové mne dobře znají, “ řekl jsem mu a v ten okamžik mi bylo všechno jedno.

Podle toho se moudří od hloupých rozeznají,
jak vidí věci, které dosud nepřišly,
jednou však neodvratně přijít mají.
Hlupák, až když je po všem o tom přemýšlí.

Nikoho nejmenujte, nebo nám to zakážou.

Rozbolely mne najednou zuby, a když jsem to nemohl již vydržet, vydal jsem se k zubaři. Byl to postarší pán, kterému dělala zubní laborantku jeho manželka. Usedl jsem v čekárně a odevřel si časopis, který ležel na stolku. Nedočetl jsem ani pořádně jednu stránku, když se dveře ordinace zubaře otevřely a do čekárny nakoukla sestřička. Jakmile mne zpozorovala mezi čekajícími, okamžitě zahlásila moje jméno „ Pane Ranecký, prosím, pojd'te dál. “ Vešel jsem a pohodlně se usadil v zubařském křesle. „ Nazdar !“ pozdravil mne pan doktor, který mi tykal. „ Tak co tě zlobí?“ obrátil se ke mně a začal upravovat správnou výšku sedadla, když mi předtím uvázal kolem krku zubařský bryndák. „ Dělej, ty krávo blbá, nebo ti nakopu prdel, “ zaslechl jsem najednou. To se pan doktor osopil na svoji manželku, která míchala cosi v porcelánové misce. Byl jsem tím šokován, ale nechtěl jsem se do toho míchat, protože jsem nabyl dojmu, že předtím, než jsem vstoupil, vypukla mezi nimi nějaká hádka, ale v čekárně nebylo nic slyšet. Jeho paní pokračovala v práci a dělala, jako když nic neslyšela. „ Slyšela jsi mne, ty krávo!“ pokračoval pan doktor v nadávání, na což jeho žena zareagovala mírným pousmáním. „ Tak ty se budeš ještě chechtat! Nakopu ti prdel!“ rozčílil se, když před tím zvýšil hlas. Rozeběhl se a svoji ženu začal kopat do míst, kde záda pozbývají dobrou pověst. To jsem již nevydržel a soukal se z křesla. „ Mám odejít?“ zeptal jsem se a začal sundávat bryndák uvázaný kolem krku „ Ne, ne, jen sed' !“ a vracel se ke křeslu. „ Nechci se do toho míchat, nic mi po tom není, ale to jste zrovna, pane doktore nemusel být na svoji ženu hrubý, tímto způsobem,“ odpověděl jsem mu šokován tím, čemu jsem byl před okamžikem svědkem. „ To nic, pane Ranecký, on má jen špatnou náladu,“ usmála se na mne jeho paní. „ Není to po prvé, ale já si již zvykla.“ Byl jsem opět šokován tím, jak se ho jeho paní zastala. „ To víš že jo! Potřebuješ trochu vždycky popohnat a je to v pořádku ,“ odpověděl jí pan zubař a pokračoval v prohlídce mého chrupu, jako by se nic nestalo. Při práci si dokonce prozpěvoval a nebylo ani potuchy po tom, co jsem vyslechl a viděl. Během pěti minut dokonce se svojí ženou laškoval jako její milenec.

Když nejstarší synátor končil základní školu a hlásil se na gymnázium, nevěřil jsem, že se tam dostane. Mimo posudku ze základní školy měl být uveden i životopis rodičů, včetně politické angažovanosti. Vypsali jsme vše po pravdě, včetně vystoupení ze strany v roce šedesát osm.

Třídní paní učitelka si nás pozvala do školy a prosila nás, abychom to, že jsme vystoupili ze strany, vůbec nepsali.

„ Nemáme se, soudružko učitelko, za co stydět a lhát nebudeme,“ odvětili jsme jí s manželkou.

„ To ale se může stát, že Petra nevezmou, a bylo by věčná škoda aby se takový nadaný žák nedostal výše, protože vím, že chce jít na vysokou školu, “ snažila se nás přesvědčit.

Osobně si myslím , že soudružka učitelka životopis rodičů asi přepsala, přestože nám to nikdy neřekla, ale synátor se bez problémů dostal po absolvování gymnázia i na vysokou veterinární v Brně.

Zkazil jsem ale vysokou školu svému prostřednímu synovi. Po dokončení čtyřletého učiliště odmaturoval s velmi dobrým prospěchem a hlásil se na Vysokou školu elektrotechnickou. Zkoušky začínaly v osm hodin registrací a pokračovaly různými testy. Sedli jsme do auta a mazali směr Brno. Ponechal jsem syna ve škole s tím, že se přijdu ve tři hodiny odpoledne podívat před školu, kde na mne měl čekat, protože jsem předpokládal, že bude mít již po přijímačkách.

Neměl a já jsem Brno měl čekáním již celé procourané, i na koleje toho nejstaršího jsem se podíval.

Chodil jsem do školy každou hodinu. Donesl jsem synátorovi alespoň obloženou housku, protože šilhal od rána hladý. Zbýval mu již jen pohovor a zkouška z politiky a odejít nemohl. Když bylo již půl šesté večer a na chodbě jsem našel ještě pět budoucích studentů, vjel do mne vztek.

Jak špatně slyším , tak nahlas mluvím, a tak jsem si na chodbě ulevil přede všemi: „ Kurva, to není možné, to musí být nějaký blb, politicky zneuznaný okresní tajemník nebo co, že vás tady drží tak dlouho!“

Během minuty se otevřely dveře, na chodbu vyhlédla hlava a já si pomyslel, že daleko od pravdy jsem asi nebyl.

Kluk dostal za otázku z politiky srpen šedesát osm.

Nevím , co tam řekl nebo neřekl, ale asi si servítek před ústa nebral, protože když kluci dospívali, tak vypáčili na půdě chalupy kufr, kde jsem měl schovány všechny časopisy a letáky, včetně tehdejších stranických materiálů z onoho osudného roku okupace.

Když jsem to zjistil, měl jsem s nimi vážný rozhovor, že musí držet jazyk za zuby, aby nedopadli jako jejich otec.

„ Pochopíte to, až budete starší a budete mít svůj rozum,“ ukončil jsem tenkrát rozmluvu s nimi.

Pochopil to!. Zkoušky udělal, ale nebyl přijat.

Odvolal se a v odpovědi, kterou obdržel, bylo napsáno, že byli přijati studenti s ještě lepšími výsledky. Odvolal se znovu s tím, že chce vědět, z čeho měli studenti lepší výsledky.

Bylo to z politiky a osobního pohovoru.

Šel tedy makat , že se o zkoušky pokusí příští rok.

„ Vydrž, já bych také podepsala,“ sdělovala mi moje paní, když ve vysílání Svobodné Evropy jmenovali hlasatelé ty, kdo podepsal chartu.

„ Musíme si ale uvědomit, že máme rodinu a děti, které se ještě nedovedou o sebe postarat.. A víš, co by to znamenalo pro Petra na vejšce? Absolutní konec a bylo by po nadějích.. Ne, nemůžeme jim to nyní provést, však víš, jak dlouho se to táhne s tebou.“

„ Vidíš, jak to u nás drží, zuby nehty. Vždyť i když si vezmeš to triko s perestrojkou na sebe, tak na tebe policajti koukají málem jako na zločince, a v Rusku je to normální.“

Koupil jsem tenkrát trika s nápisem Perestrojka celé rodině mimo manželku a když jsme vyšli na ulici, lidé se otáčeli a dívali se na nás jako na blázny. I příslušníci Veřejné bezpečnosti nás sledovali ostřížím zrakem jako zločince. Nebylo to trestné, protože perestrojka běžela v Sovětském svazu na plné pecky.

Opět jsem si vzpomněl na Ivana Ivánoviče, když jsem mu tenkrát říkal: „ Za dvacet let to bude u vás a jsem zvědavý, jak si s tím poradíte.“ Nesmírně mne těšilo, že došlo na má slova. Věřil jsem, že nejdéle na jaře se nám bude již všem dýchat lépe a že život Jana Palacha nebyl položen zbytečně.

Po lednových událostech na výročí data jeho upálení to v Praze bylo pomalu jako v roce šedesát devět, kdy na každé dva občany, připadal nejméně jeden policajt. Chtěl jsem do Prahy jet také. Tenkrát mi to musela manželka také hodně rozmlouvat, abych měl rozum, že mi není dvacet, ale pětáctyřicet, mám rodinu a ještě nedospělé děti.

U lesního závodu se vždy od jara do podzimu držely o sobotách a nedělích požární služby. Vždy jeden pracovník ústředí a jeden venkovního provozu Objížděl se s automobilem celý rajon lesního závodu a prováděla se pěší kontrola na místech, kde se pálí klest a kde nebezpečí požáru bylo nejvíce akutní. Měli jsme stanovený harmonogram, včetně styčných bodů pro kontroly nadřízených orgánů. Ty služby měl málokdo rád, protože to byl zabítý víkend a za celé dva dny jsme obdrželi odměnu něco přes sto korun „Táto, vezmi mne sebou,“ žadonil nejstarší synátor, který se nudil doma. „Já chci vidět, jak taková služba probíhá, když nadáváš, že je to nuda, ale i honička s časem, abyste stihli být na styčných bodech včas.“

„Je to opravdu nuda a nic zvláštního se tam neděje,“ potvrzoval jsem mu jeho slova. Nedal jinak a tak jsem ho vzal do auta sebou. Sloužil se mnou mladý hajný, který bydlel ve stejném městečku jako já. Měli jsme již polovinu trasy za sebou a ten den sluníčko pralo do plechů auta, až byly rozpáleny jako plotna. Před polednem se vyhoupla teplota na dvacet osm stupňů a nepomáhalo ani to, že všechna okna jsme měli u auta otevřena dokořán. Museli jsme projít ještě údolí Doubravky, kde na pokraji mlazin vznikaly nejčastěji požáry od neopatrných výletníků nebo čundráků, kteří přespávali pod skalními převisy.

Upachtění jsme došli k zátočině Doubravky, kterému se říkalo Tichý vír. Když se objevila zátočina, spatřili jsme tři dívčiny koupat tak, jak je Pán Bůh stvořil, a vesele dováděly ve vodě. Když nás spatřily, vylezly na kámen uprostřed Doubravky a mávaly a halekaly na nás: „Kluci, kam jdete? Pojd'te se s námi vykoupat!“

„My nemáme plavky,“ volal jsem na ně a zrakem kontroloval jejich postavy. Byly jako tři vodní víly.

Pohlédl jsem na synátora, který byl rudý od nohou až po kořínky vlasů, protože viděl nahaté holky asi po prvé v životě.

„Nám to nevadí, my také ne,“ volala jedna z nich a všechny tři se zvonivě rozesmály.

„Děvčata rádi bychom se šli vykoupat, ale máme službu a tak to nejde,“ sdělil jsem jim a povídám synátorovi

„Tak abychom šli kousek dál, ne?“

Místo něho zareagoval mladý hajný „Já musím jít zkontrolovat protější břeh,“ rychle povídá a vypadl s velkým dalekohledem na prsou fofrem honičího psa.

Podíval jsem se na synátora, který byl rudý jak pivoňka.

Bodeť by ne! Ty vodní víly neměly špatně rostlé postavy a i já jsem zjistil, že pohled na ně vzrušuje i mne. Pokračovali jsme se synátorem směrem ke skalním převisům, kde kolem ohníčku sedělo asi patnáct dospělých a plno dětí.

„Dobrý den,“ pozdravil jsem a ostatní zpozorněli, protože jsem byl v lesáckém stejnokroji.

„Konáme lesní protipožární stráž, a rád bych věděl, kdo tady tomu velí? Víte, že podle zákona v lesních porostech se ohně nesmí rozdělávat a že se za to uděluje vysoká pokuta?“ ptal jsem se.

Viděl jsem, že to nejsou žádní mastřáci nebo výletníci, ale čundráci na slezině.

„Stačí mi jeden občanský průkaz na zjištění vaší totožnosti,“ řekl jsem jakoby všem. Přihlásil se mi jeden, který vypadal na jejich šerifa. „Já to беру na sebe,“ oznámil ostatním.

Zapisoval jsem si nacionále, tak jsem to dělal vždy, protože máte přehled koho uhánět, když by tam požár později vypukl.

„Ručím za to, že bude vše uvedeno do původního stavu a ani nepoznáte, že jsme tady byli,“ řekl mi ten, který mi nabídl občanský průkaz k vypsání pokuty.

„Já pokuty dávám málo kdy, jenom když musím“ sdělil jsem mu.

„Mám již přehled, komu ji udělit a komu ji odpustit. Někomu stačí domluva, pro někoho je málo i vysoká pokuta!“

Okolo mne se vytvořil malý hlouček a já si všiml, že jeden z mužů si něco kreslí a píše do nějakého bloku.

„Vy tady máte kůrovce, proč s tím něco neděláte?“ ptal se mne.

„Vy se zajímáte o tuto problematiku?“ optal jsem se ho.

„Zajímá mne to jako amatéra, nejsem z vašeho oboru,“ a podává mi svůj blok. Zběžně jsem ho prolistoval a s úžasem jsem musel konstatovat, že v bloku byly poznámky a kresby skoro profesionála. Seděl jsem na kamenu a ostatní se sesedli kolem mne, když ten mladík, který mi dal poznámkový blok, začal najednou rudnout, obrátil oči v sloup a jeho tělo se začínalo zachvívat prudkými škuby.

Jeho obličej dostával nelidské grimasy a postižený si začal rozkousávat jazyk. Ženské s dětmi utekly děsem a zůstali se mnou jenom dva muži. Poznal jsem okamžitě, že se jedná o záchvat padoucnice. Nyní ten mladík začínal jenom chroptět a jeho obličej a hlava dostávala fialovou barvu. Začínal se dusit. Ostatní bylo dílem několika okamžiků.

„Honem ho podržte, ať sebou nemlátí!“ křikl jsem na kluky a synátora.

Okamžitě jak ho začali držet, jsem se mu rukou snažil vyndat jazyk, ale nešlo to a pokoušel mi prsty.

Rychle jsem rozeplnul pouzdro s loveckým nožem a rukověť jsem se mu snažil vpáčit mezi zuby. Mladík již jenom chrčel a z úst mu vytékala krev z rozkousnutého jazyka.

Pomaloučku jsem tlačil nůž směrem ke stoličkám, až se mi podařilo jeho jazyk uchopit a vytáhnout. Zachrčel a prudce se z poslední chvilky nadechl.

Udělal jsem mu stabilizovanou polohu a srolovanou deku jsem mu dal pod hlavu, když jsem mu jí předtím stočil na bok, aby mu jazyk opět nezapadl. Začal jsem ho šacovat, protože jsem věděl, že epileptici nosí prášky v kapse. Rychle jsem přečetl návod a prstem mu strčil prášek do úst.

Po chvíli začal lépe dýchat, ale upadl do těžkého spánku.

„Já si myslím, že měl záchvat již včera večer,“ povídá jeden z kluků, kteří mi pomáhali.

„Já mu nabízel pivo a on nechtěl a chvíli byl jako by mimo.“ Vzpomněl jsem si, že jsem někde četl nebo slyšel, že většinou silný záchvat předchází slabší, který je jeho předzvěstí.

Pohlédl jsem na hodinky a málem jsem se lekl, protože jsem měl být již na kontrolním stanovišti, kde hajný Franta na mne určitě také čeká.

Věděl jsem také odněkud, že epileptici po záchvatu upadají do spánku, a tak jsem nařídil jeho kolegům, aby na něho dávali pozor a po probuzení ho doprovodili na nádraží.

Uháněli jsme ze synem zpět na kontrolní stanoviště, kde na nás opravdu čekal hajný Franta.

Vyrazili jsme dále po nařízené trase.

Začal se zvedat poměrně silný vítr, který trochu zmírnil únavné vedro. Přijížděli jsme na lesní správu Vortová a já již z dálky cítil pach spáleniště.

Přijeli jsme blíž a já z hrůzou zjistil, že hoří dospělý vzrostlý les na pokraji paseky, kde se v uplynulém týdnu pátil klest.

Oheň byl vzdálen dobrých třicet až padesát metrů od paseky.

Rychle jsem se synem vyběhl z auta a Frantovi, nařídil aby jel rychle telefonovat pro hasiče a svolat pomoc.

Snažili jsme se se synem uhasit proskakující ohniska požáru, které jako by proběhly nepozorovaně třeba i dvacet metrů a najednou vzplály za námi.

K hořícímu vzrostlému porostu pro vysoký žár se nebylo možno vůbec přiblížit a také synátor měl nohy během několika minut úplně ožehlé.

„Nepřibližuj se tam nikam, tam to již neuhásíme!“ volal jsem na něho

Byl to rašelinový porost a to bylo horší, protože když se nám někde podařilo proskakující oheň uhasit, během několika minut vypukl opět. Byli jsme z toho zoufalí, oheň nabýval na intenzitě.

Konečně dorazili lesní dělníci z obce s přenosným čerpadlem a stříkačkou. Okamžitě se snažili vytvořit vodní clonou proti větru jakousi hráz. Další dva s pilami káceli záseky, aby se oheň nemohl šířit přes koruny stromů.

Přijeli hasiči, policie a skoro všichni lesní dělníci, kteří kdy pracovali u polesí. Konečně se po nekonečných hodinách oheň podařilo trochu dostat pod kontrolu a to jenom díky našim chlapům s přenosnými stříkačkami.

Tatry hasičů se do hořícího lesního porostu nemohly dostat a tak od silnice se vinuly desítky požárních hadic. Byl to zoufalý a nekonečný boj. Byli jsme špinaví, popálení, lesácké stejnokroje připomínaly spíše propálené cedníky, ale naštěstí nikdo nebyl zraněn tak, že by to vyžadovalo lékařské ošetření.

Když jsem se se synátorem konečně objevil po půlnoci doma, přivítala nás žena slovy: „ No, vy vypadáte! Já jsem věděla, že asi hoří les, protože přes obec jezdilo jedno požární auto za druhým a sirény všude v okolí houkaly!“

„ No vidíš, mami, a to táta říkal, že na jejich službách je strašná nuda, že se nic neděje!“ komentoval předešlé události synátor, který byl celý černý a nohy měl sežehnuté, jako prasátko po porážce, po ožehnutém kruponu.

Nebyla to strašná nuda, ba někdy se užilo i docela srandy, ale vykládejte dospívajícímu synovi, jaké to je, když při službě přistihnete hluboko v lesním porostu zaparkované auto a v něm nahatou dvojici, která nebere ohled na okolí a auto se jen houpe.

Jednou, když jsem měl službu s Pepou Kutíkem, objevili jsme v lese auto, kde si to rozdával nějaký postarší muž s fešnou mladicí.

Podle mého odhadu asi pan ředitel a sekretářka, na které to cestou přišlo. Pepa tenkrát došel k houpajícímu autu, zabouchal na střechu a do okénka zahalekal: „ Pomož Pán Bůh, až skončíte, zatáhněte si ruční brzdu, ať neujedete. Jo a mladá paní, to je ta páka u auta na podlaze, tak ať to nespletete s jinou.“

Mladice jenom zavřeštěla, sklopila nohy, které měla pevně opřeny o strop auta, když přijímala tělo Páně, a začala na sebe házet svršky, zatímco její amant oblékl jenom trenýrky vylezl z auta a rozhlédl se kolem.

„ No soudruzi, to se přeci nedělá, jak by bylo vám, kdyby vám to někdo přerušil,“ sdělil nám, když zjistil, že stojíme opodál.

V jeho ruce se houpal naplněný primeros. Podle prověšené váhy náplně mne napadlo, že to musí být ale pořádný samec

„ Já jsem měl strach, aby vám auto nesjelo do rokle,“ šklebil se Josef.

Teprve nyní neznámý zaregistroval, co drží ve své ruce a odhodil to směrem do mlaziny.

„ A abych nezapomněl, až se obléknete chtěli bychom vidět váš občanský průkaz a také té vaší slečny,“ odpověděl mu Josef.

„ Já myslím, že to není nutné, stačí jenom můj. Snad se nějak, soudruzi, domluvíme, přestupek jsem udělal jenom já, já jsem řidič,“ bránil se naháč. „ Myslím, že do toho nemusíte moji známou zatahovat!“

„ Kurva a já jsem myslel, že zjistím adresu té šťabajzny,“ hlesl směrem ke mně Josef.

„ Ta by stála za hřích!“ Šel jsem blíž k autu, abych okoukl tu údajnou šťabajznu.

Za chvíli klaply dveře u auta a objevila se ona slečna, která asi poslouchala náš rozhovor s jejím milencem.

Opravdu to byl kus a její milenec neměl vůbec špatný vkus!

Obrátila se směrem ke mně, protože jsem jí padl asi do oka a také jsem stál nejbližší. „ No tak, hoši, snad to nebude tak zlé? Na vás to nikdy nepřišlo jako vichřice?“

Kurník ty musíš být vichřice, nebo přímo orkán, pomyslel jsem si a sjížděl její urostlou sportovní postavu.

Mrkla na mne a přitočila se mi skoro do náruče.

„ No, porad, kam jezdíš ty, když to na tebe přijde?“ přešla okamžitě na tykání, když mi to polohlasně říkala, v očích se jí mihnul záblesk.

Polilo mne horko, cítil jsem jak rudnu. „ Já nikam nejezdím, já jsem ženatý a mohu to mít, kdy chci,“ vypadlo ze mne v poslední chvíli jako spásná záchrana.

„ To říkáte každý, a jak uvidíte kalhotky, nebo tam máte ruku, tak na to okamžitě zapomínáte,“ odpověděla mi opět polohlasně ona dívčina.

Josefovi a jejímu amantovi se zdálo divné, co si tam polohlasem vypravujeme, a tak se rychle přesunuli směrem k nám. „ O co jde ? “ ptal se mne Josef zvědavě.

„ Ale slečna se mne ptala, z kterého jsme lesního závodu,“ zalhal jsem Josefovi a sklidil jsem od oné krásky něco jako vzdušný polibek, aniž by někdo něco zpozoroval.

„ Tak vážený pane! “ obrátil se Josef k řidiči nekompromisně, „ prosím váš občanský průkaz!“

Než se onen muž počal pořádně oblékat, strčil Josefovi do ruky občanku, zatímco slečna se již usadila opět na sedadle auta. Josef si počal poznamenávat na blok nacionále a číslo auta a než skončil, byl již oblečen.

Když mu Josef vracel občanku, zastrčil jí do kapsy saka , usedl za volant a povídá: „ Pánové, než tu pokutu pošlete na Veřejnou bezpečnost, popřemýšlejte! Možná, že mne budete někdy potřebovat, “ a užaslému Josefovi strčil do ruky navštívenku.

Oba jsme se na ní podívali, když už auto pomalu odjíždělo a z okénka na nás mávala jeho milénka. Na navštívence stálo: Tajemník KV KSČ ing. Ladislav F...

„ Pane kolego, to abych to hlášení hodil do koše,“ pronesl smutně Josef ,

„ Bude to asi pro nás oba asi lepší!“ dodal, když jsme se vzdalovali z místa činu.

Na službách, i když to byly nachozené a naježděné desítky kilometrů, se opravdu málokdy něco přihodilo, nejvýše to, že jsem musel nejednou jednoho z mých kolegů, který vážil skoro stovacet kilo, tahat podroušeného po skončení služby domů, protože se nechal parádně upravit od našich již známých chatařů v údolí Doubravky.

Mohu říci, že to byla prima parta, která zde měla chaty již od konce druhé světové války, a nezkazili žádnou srandu, ať to byla schovaná basa s pivem za komínem chaty, nebo přišpendlený plakát někomu na záda z veselé party s nápisem „ Já jsem obšourník Doubravky. “

Ani se nedivím kolegovi hajnému, že se mu kolikrát ani nechtělo domů a prosil mne, ať ho tam nechám. Dnes již není mezi živými a rád vzpomínám na jeho připomínky, když mi měl personál polesí odevzdat velikosti požadovaných lesáckých součástí stejnokrojů.

Měl vždy u požadované velikosti napsáno: „ Největší, jaké se vyrábějí! “

I když jsem dovezl ty opravdu největší, musela mu manželka do rozkroku kalhot všívat ještě z látky jakýsi klín, aby je vůbec oblékl. Byl velký a tlustý, ale srdce měl malé a nemocné, a přesto jsem ho měl rád pro jeho dobrosrdečnou povahu a na službu s ním jsem se docela těšil, i když jsem věděl, že se opět nadřu.

Zase mi prdlo v zádech a já se belhal jako Lazar k doktorovi. Přicházel podzim a já jsem to považoval pomalu za normální, že mne postihl ischias.

„ Chce to klid a teplo,“ sdělil mi doktor

„ Měl byste zůstat aspoň čtrnáct dní v klidu doma a nikde necourat. Ty cesty do práce vám taky moc neprospívají. Jakkup dlouho ráno čekáte na autobus?“ zpovídal mne.

Nechtělo se mi zůstat doma, ale šoural jsem se jako starý dědek, takže jsem jenom přikývl.

„ Přijďte se mi ukázat za čtrnáct dní a tady ty prášky budete brát pravidelně a objednáám vás raději také na tomograf do nemocnice, zprávu mi donesete při kontrole, pokud vám ji dají a nepošlou jí poštou,“ podával mi recept náš felčar.

Doma jsem se vrhl na čtení knížek, které jsem neustále odkládal, že si je přečtu, až bude čas. Za týden polehávání a posedávání mi bylo již o hodně lépe a tak čím dál tím častěji jsem zapínal rádio na stanici Svobodná Evropa.

Chartu podepisovalo čím dál tím více lidí a jejich čtený seznam byl nekonečný. Stále jsem měl cukání také to tajně podepsat, ale strach před ztrátou zaměstnání po poslední pohružce našeho ředitele a zároveň vyhazov syna ze školy byl velký.

Po tom výstupu s našim soudruhem ředitelem, když chtěl kamarád Ivan to potvrzení o zaměstnání, bylo zřejmé, že by mi okamžitě dali výpověď, třeba pro ztrátu důvěry.

„ Nedělej si potíže, měl jsi jich málo?“ varovala mne opět manželka.

Musel jsem do nemocnice na vyšetření a měl jsem tam být hned v šest ráno. Byl to trochu problém, ale sedl jsem do auta a jel, abych tam byl v čas. Píchl mi něco do žil a sdělili mi, že

mám přijít za dvě hodiny. Byl jsem z toho mírně vytočený, ale přišel jsem přesně. Dlouho jsem ležel na stole a sjížděli mne. Než jsem na ten stůl vylezl, musely mi sestřičky a doktorka pomáhat. Byl jsem naprosto nemožný a styděl jsem se sám za sebe.

Nebyl jsem ještě tak starý, ale za to o to více nemožný.

Když konečně skončilo dlouhé vyšetření a sestřičky mi pomáhaly slézt z tomografu, sdělila mi doktorka, že tu levou nohu mám moc špatnou.

„ Já tady ale nejsem s nohou, ale ze zádama, sděloval jsem paní doktorce. „ Já vím, pane Ranecký, já vám jenom říkám, že tu nohu máte moc špatnou a měl byste jí šetřit, pokud nebudete chtít skončit u nás na ortopedii.“ Vůbec jsem z jejího sdělení neměl radost, byl jsem zvědavý, co mi našli, ale rozlepit zalepenou obálku jsem se bál.

Brzy jsem měl ale jiné myšlenky, protože události v Evropě byly pestré. Hltal jsem každé nové zprávy. Padla Berlínská zeď a já jenom sledoval, jak tisíce lidí jásají a bourají, to co vyrostlo, když jsem byl ještě já na vojně.

„ Mámo, je to tady, konečně to musí vypuknout i u nás! Já se snad zblázním nedočkavostí, “ sděloval jsem manželce při každé nové zprávě.

Lítal jsem od rádia k televizi a knihy šly stranou. Nastávala důležitější doba a já se bál, aby mi po těch letech, kdy jsem musel spolknout nějakou hořkou pilulku, něco neuteklo, abych něco nepromeškal.

Nastal den 17. listopad a již v odpoledních hodinách mluvili v rozhlase něco o nepokojích a studentech zneužitých protisocialistickými živly.

Měl jsem cukání sednout na vlak nebo autobus a vyrazit do Prahy.

Byl jsem ale ve stavu nemocných a záda stále ještě bolela, i když chůze mi šla lépe a nešoural jsem se jako starý dědek .

Nemohl jsem se dočkat televizních novin. Volal mi bráška z Prahy, co se tam děje a že to policajti mlátí hlava nehlava. V televizních novinách toho moc neukázali a neřekli, tak jako vždy. Proseděl jsem celý druhý den u televize a rádia.

Večer přiběhli známí, co tomu jako říkám.

Pomaloučku mi málem zase vyhrkly slzy, když jsem jim sděloval, že na to čekám polovinu svého života. „ Určitě se to změní, já to cítím, je to přirozený vývoj, muselo k tomu dojít!“

Měl jsem neklidný spánek, ale příští den bylo skoro již jasné, že je to tady.

Vyrazil jsem s mámou na náměstí nehledě na to, zda jsem ve stavu nemocných.

Skupina dvou mladíků z obce zde chystala reproduktory a vyhrávala muzika. Nejistě jsem po nich pokukoval, až jsem nevydržel a šel se zeptat, zda bych nemohl nějak pomoci.

„ Pomoci ? Ale s čím? Díky za ochotu, “ sdělili mi.

Po ukončení hudební produkce vyzvali obyvatele obce, kteří se sešli na náměstí, aby druhý den přišli opět, že tím podpoříme dění v Praze a vyjádříme solidaritu s požadovanými změnami v našem státě.

„ Petře, proč sis od nich nepůjčil mikrofon a něco lidem neřekl, “ chytila mne za ruku moje známá.

„ Vždyť ty jsi od komunistů i Státní bezpečnosti nezažil nic pěkného a měl bys to lidem říci!“ přesvědčovala mne, protože znala celou mojí historii i všechny potíže.

„ Víš, já jsem nikdy nebyl velkej řečník a není se čím chlubit, myslím si, že to zažilo i mnoho jiných a ještě horší věci, “ snažil jsem se jí vysvětlit, že by se mikrofonu měl chopit někdo jiný, který umí mluvit a správně formulovat slova a myšlenky.

„ Zítra určitě přijdeme zas!“ loučili jsme se.

Televize konečně ukázala tisíce lidí na Václavském náměstí, jak cinkají klíči, a opakovala záběry z demonstrace studentů na Národní třídě. Bylo to hrozné a šokující.

Když na balkoně Melantrichu Marta Kubišová začala zpívat Modlitbu pro Martu, brečeli jsme jako malé děti.

Bude lépe, bude lépe.

Nemohli jsme se dočkat, až zase půjdeme na náměstí. Tentokrát již přišlo více lidí. Lidé se přestávali bát a to bylo to hlavní.

Ani nevím jak, někdo mi strčil do ruky mikrofon, ať něco řeknu.

„ Já nevím co,“ bránil jsem se, ale přece jsem se odhodlal.

„ Soudruzi a soudružky,“ vypadly ze mne první slova a já si uvědomil, co jsem řekl za kravinu.

„ Tak by to říkali komunisté, tak jsme to museli říkat dříve,“ opravil jsem se.

„ Já vám řeknu, vážené dámy, vážení páni, vážení občané. Jsem nesmírně rád, že se daly v naší republice události na pochod a dějiny se pohnuly. Jsem tomu nesmírně rád, protože i já jsem byl pod dozorem Státní bezpečnosti, byl jsem několikrát vyšetřován a nikomu ten zážitek nepřejí. Když mne sebrali po prvé, zavřeli mne do malé místnosti, hodili přede mne tužku a papír a řekli mi: Pište, pište všechno co víte. Já jsem nevěděl, co mám psát a proč mne sebrali. Dnes bych věděl, co mám psát, napsal bych, že jsem nesmírně rád, že se snad bude volněji dýchat, že bude svoboda slova a že by měl také odejít konečně prezident republiky a generální tajemník Gustav Husák ze své funkce, protože hlavně on se mimo dalších na všem podílel.“

Najednou jsem zjistil, že se mi nějak vypnul mikrofon.

V ten okamžik ke mně přiběhl jeden z těch mladíků a sděloval mi: „ Nikoho nejmenujte, nebo nám to zakážou! Zakážou nám sem chodit a používat mikrofon.“

Předal jsem mu mikrofon a okolostojícím jsem sdělil: „ Snad jsem neřekl nic tak hrozného, jenom pravdu!“

Byl jsem trochu rozladěn z toho, jak se lidé ještě bojí. Byl jsem pevně přesvědčen, že se to nemůže vrátit zpět.

Události následujících dnů mi daly za pravdu.